

נחל נובע מקור חכמה

מים עמוקים דברי פי איש

סֵפֶר

לקוטי מוהר"ן

עם פְּרוּשׁ

שֵׁפֶת הַנַּחַל

ב

וּנְלוּהָ אֵלָיו סֵפֶר

לקוטי תפלות

מסדר על-פי סדר התורות

הוֹבֵא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב
עִירָהּ קַיִם יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

הַכְּתָבָת לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדַמוֹ"ר מוֹהַר"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבִנְאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב
בְּלֵיל

* * *

בְּאֶרְצוֹת הַבְּרִית
מְתִיבְתָא הַיְכָל-הַקְּדוֹשׁ — חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

Mesifta Heichal Hakodesh
Chasidei Breslov
1129-42nd street
Brooklyn N.Y 11219

* * *

באמצעות הדואר לפי הכתובת:
"קרן הדפסה והפצה"
ת.ד. 8065 אשדוד
ובמספר טלפון: 03/6765235

זֶה הַשֵּׁעַר לֵה' צְדִיקִים יְבוֹאוּ בוֹ

סֵפֶר

לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן

הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא, מִי כְמוֹהוּ מוֹרֵה, הַיּוֹצֵא בְקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָה, מִפִּי קֹדֶשׁ קְדוּשִׁים, נִבּוֹן לַחַשׁ וְחֶכֶם חַרְשִׁים. הֲלֹא הוּא כְבוֹד אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְנּוּ, הַרְבַּ הָאֱמֶת, הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ הָאֱמֶתִי, נֶחֱל גּוֹבֵעַ מְקוֹר חֶכְמָה, אֹרֵי יִשְׂרָאֵל וְקְדוּשׁוֹ, הַמְּפָרְסֵם בְּכָל קִצּוֹי אֶרֶץ וְיָם רְחוֹקִים. שְׁמוֹ קֹדֶשׁ. מוֹרְנוּ וְרַבְנּוּ, הַרְבַּ רַבֵּי נֶחֱמָן זָכַר צְדִיק וְקְדוֹשׁ לְבָרְכָהּ, מְקַהֵלֵת בְּרִסְלָב, בְּהַרְבַּ הַתּוֹתִיק וְחִסִּיד, מוֹרְנוּ הַרְבַּ שְׂמִיחָה זָכַר צְדִיק לְבָרְכָהּ, בֶּן לְאוֹתוֹ צְדִיק, הַרְבַּ הַקְּדוֹשׁ הַמְּפָרְסֵם, מוֹרְנוּ הַרְבַּ נֶחֱמָן הָאֲרִידֵעֲנָקִיר זָכַר צְדִיק וְקְדוֹשׁ לְבָרְכָהּ. וּמִצַּד אִמּוֹ הַצַּדִּיקֵת הַמְּפָרְסֶמֶת בְּשֵׁם טוֹב, מֵרַת פִּיגָא זַצ"ל. הוּא נִין וְנִכְד לְהַרְבַּ הַקְּדוֹשׁ, רַבֵּן שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, קְדוֹשׁ שְׁמוֹ, מוֹרְנוּ הַרְבַּ יִשְׂרָאֵל בְּעַל-שֵׁם-טוֹב זָכַר צְדִיק וְקְדוֹשׁ לְבָרְכָהּ. יִשְׂמַח אָבִיךָ וְאִמְךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶיךָ. עֲטַרֵת זִקְנִים בְּנֵי בָנִים. בְּזִכּוֹתֵם יֵאִיר עֲלֵינוּ חֶסֶדִי דָּוִד הַנְּאֻמָּנִים. וְנִזְכֶּה לַחֲזוֹת בְּנַעֲם ה' פָּנִים אֵל פָּנִים. חֵישׁ קַל מְהֵרָה נָשׁוּב לְצִיּוֹן בְּרַנְנִים. בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן :

הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה כָּבֵד נִדְפַס פְּעָמִים רַבּוֹת וְעַתָּה נִתְחַדֵּשׁ אֹרּוֹ וְנִדְפַס בְּתַכְלִית הַהַדְדוֹר וְהִיכִי וְהוֹסַפְנוּ עַל זֶה פְּרוֹשׁ נִפְלָא כְּמַעֲט עַל כָּל תַּבָּה כַּאֲשֶׁר עֵינֶיךָ תַּחֲזִיגָה מִיִּשְׂרָאֵל

הוֹבָא לְדְפוּס עַל-יְדֵי
חִסִּידֵי בְּרִסְלָב
עִי"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מעלת קדשת הספר הזה

א) רבנו ז"ל אמר, שהספר הקדוש שלו "לקוטי-מוהר"ן", שיצא בעולם, הוא אתחלתא דגאולה. ואמר, מאחר שיצא בעולם, אני חפץ מאוד מאוד שילמדו אותו, פי צריכים ללמד אותו הרבה, עד שיהיה שגור בעל פה, פי הוא מלא מוסר והתעוררות גדולה מאוד להשם יתברך, אשר אין ערוך אליו וכו'. ואמר, שטוב לקבץ לעצמו ב' שעורים ללמד בספר הקדוש הזה: שעור אחד פשוט, ללמד במהירות הרבה מאוד, כדי שיהיה שגור בעל-פה. ושעור אחד ללמד בעיון גדול, פי יש עמקות גדול ונפלא מאוד בספרו.

ב) פעם אחת היה רבנו ז"ל מזרז את אחד ללמד את ספרו. ואמר, שהוא מצוה גדולה ללמד ספרו הרבה. ואמר לו, שיכולין להיות נעשה בעל מח גדול על-ידי ספרו, פי יש בו שכל גדול ועמקות נפלא מאוד על-פי פשוטן של דברים, וגם אם יתמידו בספריו, יכולין לזכות להיות נעשה איש פשר באמת. ואז יזכה לראות הפנימיות שיש בספרו הקדוש, פי יש בהם פנימיות הרבה מה שאין נראה על-פי פשוטו כלל. אשרי הזוכה ללמוד ולהתמיד בהם הרבה!

ג) ואמר, שבהתורה שלו יש עמקות גדול עד מאוד, ומה שנכתב בלשונו, צריכין לדקדק בו כמו במקרא, פי אף שהוא חוזר בכל פעם דבריו, שנראה לכאורה שפת יתר, אך צריך שתדע, שהוא בכונה גדולה, וצריכין לדקדק בו כמו במקרא (ומי שיש לו עינים, וישים דעתו ולבו היטב לדברי רבנו ז"ל, יבין מעט מזעיר מעצם העמקות הנפלא שיש בספרו, אשר לא נמצא דגמתם בשום ספר, שיהיה שם עמקות נפלא ונעים כמו בספר הקדוש הזה, שהוא עמק עמק מי ימצאנו. ובכל דבור יוצא כללים ופרטים וכו').

ד) ופעם אחת היה רבנו ז"ל משבח את הספר שלו מאוד. ואמר, שיכולין להיות נעשה בעל תשובה גמור על-ידי למוד הספר שלו. והיה חפץ ומשתוקק מאוד, שידפסו עוד כמה פעמים ויתפשטו בעולם. ואמר, שיהיו בני-אדם שילמדו ויתפללו על-ידי הספר הזה. ואמר, שמי שישב ויעסק בספריו רק בלי קנטור ונצחון, ויסתפל בהם באמת, אז בודאי יהיו נבקעין אצלו כל גידי קשיות לבבו. ואמר בזו הלשון: "סע וועט איהם אלע אדערין

טָרַעֲנִין". וְאָמַר, שְׁכַל אָדָם צָרִיף לְהַשְׁתַּדֵּל לְקַנּוּת הַסֵּפֶר שְׁלוֹ, וּמִי שְׁאִין לוֹ בְּמָה לְקַנּוּת, יִמְכּוֹר סֵפְרָיו שְׁיִשׁ לוֹ, וְיִקְנֶה בָּזֶה סֵפְרוֹ, וּמִי שְׁאִין לוֹ סֵפְרִים, יִמְכּוֹר כִּר מִתַּחַת רֵאשׁוֹ, וְיִקְנֶה הַסֵּפֶר שְׁלוֹ. וְאָמַר, שֶׁהַסֵּפֶר שְׁלוֹ יִהְיֶה חָשׁוּב מְאֹד, וְיִבְקָשׁוּהוּ וְיִחַפְּשׁוּהוּ מְאֹד, וְיִדְפְּסוּ וְיִחְזְרוּ וְיִדְפְּסוּ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים, וְיִהְיֶה חָשׁוּב מְאֹד. רַק נִכְסֵפְתִּי לְרֵאוֹת זֹאת, וְאֶהְיֶה אֲנִי עוֹמֵד וּמִסְתַּכֵּל מִן הַצַּד, אִיךָ שֶׁנִּדְפְּסוּ וְנִתְפַּשְׁטוּ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ.

ה) וְאָמַר בְּפִרוּשׁ, שְׁבָכַל שִׂיחָה וְשִׂיחָה שֶׁהִיא מְשִׁיחַ וּמִדְבַר עֲמָנוּ, יְכוּלִים לְהִיזוֹת עַל יְדֵה אִישׁ כָּשֶׁר, וְאֶפְלוּ צְדִיק גָּמוּר כֹּל יְמֵי חַיָּו, כְּמוֹ שְׁאֲנִי רוֹצֶה, 'אֲזוּי וְוִי אִיךָ מִיִּין אִיִּין גּוֹטְעֵר יוּד', אִם יִרְבֶּה לִילֵךְ עִמָּה לְקַיִם כְּפִי שִׂיחָתוֹ הַקְּדוּשָׁה. וּמִי שֶׁזָּכָה לְשִׁמְעַ שִׂיחָתוֹ הַקְּדוּשָׁה מִפִּיו הַקְּדוּשׁ, הוּא יוֹדֵעַ זֹאת בְּאַמֶּת וּבִכְרוּר. וְגַם אֶפְלוּ עֲכָשׁוּ כְּשֶׁלּוֹמְדִין דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, יֵשׁ לָהֶם גַּם-כֵּן כַּח גְּדוֹל לְעוֹרֵר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְזַכּוֹת לְדַרְכֵי ה' בְּאַמֶּת, לְמִי שֶׁיִּשְׁעִים לְבוֹ הַיֵּטֵב לְדְבָרָיו וְלִשְׂיחָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, הַנְּאֻמְרוֹת בְּזֶה הַסֵּפֶר וּבִשְׁאָר סֵפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, כִּי כָּל שִׂיחָה שְׁלוֹ, הִיא הַתְּעוֹרְרוֹת נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, וְדַרְךָ יִשְׂרָאֵל וְנִכּוֹנָה מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְכָל אֶחָד לְפִי מִדְרָגָתוֹ, יִהְיֶה בְּאִיזוֹ מִדְרָגָה שִׁיחָה. אֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא בְּמִדְרָגָה עֲלִיוֹנָה מְאֹד, יְכוּל לְקַבֵּל דְרָךְ יִשְׂרָאֵל וְעִצּוֹת נִפְלָאוֹת מִכָּל שִׂיחָה וְשִׂיחָה שְׁלוֹ. וְכֵן לְהַפְּךָ — מִי שֶׁהוּא בְּתַכְלִית הַמִּדְרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּאִיזָה מְקוֹם שֶׁהוּא, יְכוּל לְקַבֵּל דְרָךְ יִשְׂרָאֵל וְעִצּוֹת נִכּוֹנֹת מִכָּל שִׂיחָה וְשִׂיחָה שְׁלוֹ, לְמַלְט נַפְשׁוֹ מִנִּי שַׁחַת, וְלָשׁוּב אֶל ה' בְּאַמֶּת, אִם יֵשׁ לָבוֹ לְדְבָרָיו הַיֵּטֵב, וְיִקְיִים אוֹתָם בְּאַמֶּת וּבִתְמִימוֹת כְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת. אֲשֶׁרִי מִי שִׁיאֲחִז בָּהֶם!

ו) סֵפֶר רַבְּנוּ ז"ל לְאַחַד, שֶׁהִיא מְשִׁבַח מְאֹד אֶת תּוֹרָתוֹ לְפָנָיו, וְהַפְּלִיג מְאֹד בְּגִדְלַת נִפְלָאוֹת תּוֹרָתוֹ. וְאָמַר, שְׁצָרִיכִין לְהַשְׁתַּדֵּל מְאֹד לְקַנּוּת סֵפְרָיו, כִּי אֶפְלוּ כְּשֶׁעוֹמְדִין בְּתַבְּחָה וּמְגִדֵּל, הֵם טוֹבָה גְּדוֹלָה; כִּי סֵפְרָיו הֵם שְׁמִירָה גְּדוֹלָה בְּבִית, לְשִׁמּוֹר גַּם הָעֲשִׁירוֹת וּמִמּוֹן הָאָדָם מִכָּל הַהֲזָקוֹת. וְהַזְּכִיר אֲז עָשִׂיר שֶׁהִיא יוֹדֵעַ וּמְכִירוֹ, וְאָמַר, שְׁגַם אֵלָיו הִיא טוֹבָה גְּדוֹלָה, שִׁיחָה הַסֵּפֶר שְׁלִי בְּבִיתוֹ, כִּי יִהְיֶה לוֹ שְׁמִירָה גְּדוֹלָה לְכָל דְּבָר וְשִׁתְּקִים עֲשִׁירוֹתוֹ. וְהַזְּהִיר אֶת הָאִישׁ שֶׁדִּבֶּר עִמּוֹ מִזֶּה, שֶׁיִּזְרַז אֶת הָעֲשִׂיר הַנִּ"ל, שֶׁיִּרְאֶה לְקַנּוּת סֵפְרוֹ.

ז) וְאָמַר: הַבְּעַל-דְּבָר יְכוּל לְחַפּוֹת וּלְכַסּוֹת אֶת הָעֵינַיִם מְאֹד, אֲבָל בְּלֹא זֶה,

הִיָּה הַסֵּפֶר עוֹשֶׂה הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד בְּעוֹלָם. וְאָמַר בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן: "דַּעַר
בְּעַל-דָּבָר קָעַן זַיִיעַר פֶּאֲרִשְׁטֶעֱלֵן, אוֹיֵב נִישְׁט, וְוַאֲלֵט דָּאס סֵפֶר מְחִיב גִּיווּעַן
אַ גְּרוֹיֶסע זַאךְ צו טָאָהֵן אוֹיף דַּעַר וְוַעֲלֵט".

(ח) וְאָמַר: אֵינִי אוֹמֵר לָכֶם מִתּוֹרָתִי, כִּי אִם הַפְּסָלֵת, וְהִיא נְמוּכָה אֶלְפֵי אֶלְפִים
וְרַבֵּי רַבּוֹת מִדְּרָגוֹת מִכְּפֵי מַה שְּׂאֵנִי מִשִּׁיגָה, וְאֵינִי יְכוֹל לוֹמַר גַּמְךָ יוֹתֵר.

(ט) וְאָמַר, שְׂפָל הַהֲשָׁגוֹת הַגְּבוּהוֹת שֶׁהוּא מִשִּׁיג אֵינָם חֲשׁוּבִים אֲצִלוּ כָּל-כָּף,
רַק הָעֵקֶר הוּא פְּשׁוּזוּכָה לְהַכְנִיס אֵיזָה דְּבוּר בְּתוֹךְ הָעוֹלָם; כִּי בְּכָל דְּבוּר
וְדְבוּר שֶׁהוּא מְדַבֵּר בְּפָנֵי הָעוֹלָם, תְּלוּיִים בּוֹ כָּל הָעוֹלָמוֹת, עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

(י) וְאָמַר, שְׂגָם בְּנֵי-אָדָם הַשׁוֹמְעִין הַתּוֹרָה שֶׁל הַצַּדִּיק הַאֲמֵת, וְאֵינָם מְבִינִים
אוֹתָהּ, לְעֵתִיד, בְּעוֹלָם הַבָּא — יְבִינּוּ; כִּי הָעֵקֶר הַתּוֹרָה שָׁלוּ הִיא לְהַנְשָׁמוֹת
שְׁלָנּוּ, שְׂפִשְׁנָבֵא לְעוֹלָם הַבָּא, יִהְיוּ הַנְּשָׁמוֹת שְׁלָנּוּ בְּקִיָּאִים בְּאוֹתָן הַתּוֹרוֹת
הַגְּבוּהִים מְאֹד. גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה צָרִיךְ לְקַיֵּם בְּפִשְׁיטוֹת, עַל-כָּל-פָּנִים לִילְךָ
בָּהֶם, פֶּאָשֶׁר שְׂמַעְנוּ מִפִּי הַקְּדוֹשׁ כַּמָּה פְּעָמִים, שְׂצָרִיכִין לִילְךָ עִם אוֹתָם
הַתּוֹרוֹת, דִּהְיִנוּ לִילְךָ אֵיזָה זְמַן עִם זֹאת הַתּוֹרָה, וְכָל הָעֲבוֹדוֹת שָׁלוּ מִבְּקָר עַד
עָרֵב יִהְיוּ עִם הַלּוֹף שֶׁל אוֹתָהּ הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בָּהּ בְּעֵת הַהוּא. וְאַחֲרֵי-כֵן
יִלְךְ אֵיזָה זְמַן עִם תּוֹרָה וּמֵאֲמָר אַחֵר, וְכֵן יִתְנַהֵג תָּמִיד, עַד אֲשֶׁר יַעֲבֹר וַיִּלְךְ
עִם כָּל הַתּוֹרוֹת שְׂאֵמַר, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר לָזֶה. וְהָעֵקֶר — לְבַל יִהְיֶה מְבַהֵל
וּמְבַלְבָּל, שְׂלֵא יִרְצֶה לְחַטֵּף הַכָּל בְּבַת אַחַת, וְרַק צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג בְּנִחְיָה וּבְהִדְרָגָה
מְעַט מְעַט וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה יוּכַל לְזַכּוֹת לְמַה שְּׂיִזְכֶּה, עַד שְׂיִזְכֶּה לְקַיֵּם הַכָּל.

ספר

שַׁפַּת הַנַּחַל

חדושים ובאורים, ענינים נפלאים, ציצים ופרחים. על-פי פסוקי תנ"ך ומאמרי חז"ל בגמרא ומדרשים וזהר הקדוש וכתבי האר"י ז"ל, בנויים ומיסדים. לבאר ולפרש המאמרים הנוראים, פלאי פלאים, שבספר הקדוש והנורא "לקוטי-מוהר"ן", שהם אורייתא דעתיקא סתימאה, העתידה להתגלות ולהתפרש בשלמות בביאת ינון.

ותכלית פונת החבור הזה הוא, להוציא לעצמנו עצות והתחזקות איך לעמוד על עמדנו, ולקיים עצות רבנו ז"ל בכל הדקדוקים, בתמימות ובפשטות גמורה, ולהוציא סתום מן המפרש בגלויים חדשים, להאיר נפשנו בהארת נעם ערבית זיו שכינתו יתברך.

גם הוצאתי בדרך נפלא ענינים ובאורים נפלאים מספרי "לקוטי-הלכות" מתלמידו הקדוש, השיכים לכל מאמר ומאמר. גם הבאתי סמוכים לדבריו מדברי חכמינו הקדושים, אשר על-פי דבריו יתפרש ויובן פחמך. והמעין בחבור זה, בין מעצמו התועלת הרבה הנמצאת בו. ובפרט בדורותינו אלה, אשר המחזות נתקטנו והצרות נתרבו, עד שקשה וכבד לעמוד אפלו על פשוטן של דבריו, ובפרט לבני הנעורים וכו'.

הובא לדפוס על-ידי
חסידי פרסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א

בשובני והנה אל

שפת הנחל עץ רב

מאד מזה ומזה (חוקל פי')

אנני שפת הנחל

כן אתם ואלכני

ואמור אלי הווא

מעלת המחדש חדושי תורה על ספר זה

א) רבנו ז"ל הזהיר מאד את אנשיו, שישתדלו לעיין בתורתו, ולראות לחדש בהם איזה דבר. ואמר פעם לאחד מאנשיו: אם תזכה לכוון אל תכן פונתי — מה טוב, ואפלו אם לא תוכל לכוון פונתי, אף-על-פי-כן טוב מאד פשוזוכין לחדש איזה דבר בתורה, פי הוא תקון גדול להרהורים; פי כל ההרהורים באים על-ידי פח המדמה, ועל-ידי שמחדשין איזה דבר בתורה, שזהו בחינת מדמה מילתא למילתא, על-ידי-זה מתקנין פגם ההרהורים שבאין על-ידי המדמה. ולרבי נתן אמר רבנו ז"ל, שהחדושי תורה שמחדשין בתורתו, הוא תקון גדול מאד מאד על העבר. ואמר, שאפלו דבור אחד לבד פשוזוכין לחדש, הוא גם-כן טוב מאד, פי הוא תקון גדול מאד. גם אמר, שהוא טובה גדולה לנשמת אבותיו שפבר נסתלקו.

ב) ואמר, שאפלו בזהר הקדוש ובכתבי האריז"ל מתר לחדש, ובלבד שלא יוציא איזה דין חדש. ואמר: פבר נתתי לכם פח המדמה פשר וטוב, ואתם רשאים לחדש בתורה. ואמר: אתם יכולים להשיג בכח המדמה שלכם מה שאני יכול להשיג בשכל. אשרי מי שזוכה להתעמק בתוך ספרו הקדוש "לקוטי-מוהר"ן", עד שיחדש בו חדושי דאורייתא.

ג) בעת שיצא ה"לקוטי-מוהר"ן בעולם, הפליג רבנו ז"ל מאד מאד בלמוד ספרו הקדוש, ובפרט מי שזוכה לחדש בו איזה דבר. ואז בא אליו אחד מאנשיו שלומנו, והציע לפני רבנו ז"ל את חדושו שנתחדש לו בה"לקוטי-מוהר"ן, וחינף רבנו ז"ל וענה ואמר בזו הלשון: "איר מעגט קנייטשין מיין ספר ווי איר ווילנט, נאר פון איין סעיף קטן פון שלחן ערוך נישט אפטרעטן".

ד) ואז באותה העת נכנס פעם אחת אצל רבנו ז"ל הרב הקדוש, רבי אהרן, הרב מעיר ברסלב, ואמר לו רבנו ז"ל (קצת בלשון תוכחה): למה לא תקח את ספרי, ותעיין בו היטב, עד שיעלה על דעתך איזה קשיה, ואחר-כך תוסיף ותעיין בו, עדי תבין ותדע את התרוץ שעל זה. וכשמוע הרב את דברי רבנו ז"ל, חזר לביתו, ופתח את הספר "לקוטי-מוהר"ן לעיין בו. והתחיל לעיין בו, עד שעלה על דעתו קשיה ופליאה בדבריו, ואחר-כך הוסיף ללמד ולעיין בו, עד שעלה על דעתו התרוץ והתשובה על הקשיה הזאת, וחזר אחר-כך לרבנו ז"ל, ואמר לפניו את הקשיה והתרוץ, והוטבו דבריו בעיני רבנו ז"ל מאד. ואמר לו רבנו ז"ל בזו הלשון: אני יודע מאחד שחבר פרוש על הזהר, ולא ברוח-הקדש, ואף-על-פי-כן פון אל האמת.

ה) ואמר: מי שבקי היטב בתורתו הפתובות בספרו הקדוש, ראוי לו ליטע בל יוניות

העולם בתוך תורתו הקדושה, ואין שום שיחה וענין בעולם, שלא יוכל השלם למצא בתוך תורתו. הינו פי בודאי באמת יש בהם תורה בהעלם, אבל אין מי שיזכה לידע הנסתרות שנעלם בשיחות בני-אדם, פי אם אנשים גדולים במעלה מאד מאד, אבל על-ידי התגלות תורתו הקדושה והנוראה שלו, מי שבקי בספרו היטב היטב, ויש לו שכל קצת, יוכל למצא בכל שיחות העולם רמזים בהתורה הקדושה, אפלו אם לא יהיה גדול במעלה ביותר.

(ו) ואמר, שיש צדיקים שהם גדולים בתורה, ובקיאים בספרים הרבה ובדברי חכמינו הקדושים, ומחמת זה דיקא אינם יכולים לחדש בתורה, מחמת שהם בקיאים מאד. פי כשמתחיל לומר תורה, ורוצה לחדש איזה דבר, מבלבל אותם בקיאותם הגדולה, ומתחילים לומר מיד הקדמות הרבה ודברים הרבה מה שיודעים מספרים, ומחמת זה נתבלבל דבריהם, ואינם יכולים להוציא לאור איזה חדוש נאה. ותפס רבנו ז"ל לדגמא, גדול אחד בדורו, שלא היה יכול לומר תורה מחמת זה, והמוכן מדבריו היה, פי פשוטין לחדש חדושין צריכין לצמצם את מחו, לבלי לרוץ מיד לבלבל דעתו ברבוי הקדמות שאינם מכרחים לחדושיו, ויעשה עצמו פאינו יודע, ואז יכול להוציא לאור לחדש חדושים הרבה בהדרגה כסדר. ועוד דבר מזה, אף אי אפשר לבאר דבר פזה, והחכם יבין מדעתו.

(ז) וספר רבנו ז"ל לר' נתן לענין חדושי תורה, מי שזוכה לחדש איזה דבר בתורה, אמר בלשון תמה וחדוש, מהיכן לוקחין החדוש? פי באמת ענין חדושין, מי שזוכה לחדש, הוא דבר נפלא ונעלם מאד מאד, פי מהיכן לוקחין זאת? והמוכן מדבריו היה, שבזה שזוכין לחדש, בזה רואין התגלות אלקותו יתברך, שהוא יתברך ממציא מאין ליש; פי בתחלה לא היה יודע כלל זאת החדוש, רק עכשו הוא לוקח ושואב ממקור החכמה, שהוא בחינת אין, הינו מאין סוף, ובזה אנו רואין בעיני השכל התגלות הבורא יתברך. ועל זה אמר ר' נתן לרבנו ז"ל: הלא רואין זאת, פי לפעמים אני מתיגע קדם שאני מוציא דבור אחד בדחק גדול, ולפעמים נפתח הלב ונוכעין חדושים רבים. השיב רבנו ז"ל: גם זה פלא וחדוש גדול; הינו כשאפלו אין מוציאין אלא דבור אחד בדחק גדול, גם זה פלאות הבורא יתברך, פי מהיכן לוקחין אפלו זה הדבור? ובאמת מי שיש לו לב להבין וחקץ באמת, יוכל לראות מזה אמתת מציאותו יתברך עין בעין, לא מבעיא מי שזוכה לחדש בעצמו, הוא בודאי רואה ומבין בדעתו התגלות אלקותו יתברך, אף אפלו שאינו בר הכי לחדש בעצמו, גם הוא יכול לראות אמתתו ונגדלתו יתברך, על-ידי חדושי תורה הנפלאים שרואה בספרים קדושים, ועל-כן התורה הקדושה היא עדות נאמנה עליו יתברך, כמו שכתוב (תהלים יט): "עדות ה' נאמנה".

(ח) ואמר, שיש חלוק בין החדושי תורה שמגלין הצדיקים, כעין שאמרו חכמינו

הַקְדוּשִׁים (יְבָמוֹת מֵט:), שֵׁשׁ חֲלוּק בֵּין גְּבִיא בְּאֶסְפֵּק־לְרִיָּה שְׁאִינָה מְאִירָה, לְנִבּוֹאֵת מִשֶּׁה רַבְּנּוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁהִיָּה בְּאֶסְפֵּק־לְרִיָּה הַמְּאִירָה, וְעַל־כֵּן שְׁאֵר הַנְּבִיאִים הַתְּנַבְּאוּ בְּ"כֹה אָמַר ה'" שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶסְפֵּק־לְרִיָּה שְׁאִינָה מְאִירָה, אָבֵל מִשֶּׁה אָמַר: "זֶה הַדְּבָר", שֶׁהוּא דָבָר בְּרוּר, בְּחִינַת אֶסְפֵּק־לְרִיָּה הַמְּאִירָה, כַּמּוּכָא בְּפֶרוּשׁ רַש"י פְּרָשַׁת מִטּוֹת. וְכַמּוּכָן יֵשׁ בְּחִינַת חֲלוּק הַזֶּה בֵּין הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה שֶׁל הַצְּדִיקִים; כִּי יֵשׁ צְדִיקִים שְׁאוּמְרִים חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמִתִּיִּם, וּמְכַנְיָסִים אוֹתָם בְּאִיזָה פְּסוּק אוּ מֵאִמֵּר חַז"ל, אָבֵל אֵין מְכַוְנִים וְנִכְנָסִים הֵיטֵב בְּתוֹף דְּבָרֵי הַמְּקַרָּא וְכו', רַק בְּאִיזָה רְמָז וּסְמִיכוֹת בְּעִלְמָא, וְזֶה בְּחִינַת גְּבִיא בְּאֶסְפֵּק־לְרִיָּה שְׁאִינָה מְאִירָה, שְׁאִינּוּ מִתְּנַבֵּא רַק בְּבְחִינַת: "כֹּה אָמַר ה'" וְכו', אָבֵל יֵשׁ צְדִיקִים נוֹרְאִים, שֶׁהֵם בְּבְחִינַת מִשֶּׁה, שֶׁחֲדוּשֵׁי תוֹרָתָם הֵם בְּרוּרִים וְזָפִים בְּשִׁמְשׁ, וּמְבַאָּרִים וּמְפָרְשִׁים הֵיטֵב בְּהַפְּסוּק אוּ מֵאִמֵּר חַז"ל שֶׁהֵם מְכַנְיָסִים אוֹתָם בָּהֶם, וְזֶה בְּחִינַת אֶסְפֵּק־לְרִיָּה הַמְּאִירָה, בְּחִינַת: "זֶה הַדְּבָר", כִּי דְבָרֵיהֶם מְבַאָּרִים וּמְפָרְשִׁים הֵיטֵב בְּהַמְּקַרָּא וְכו' שֶׁהֵם מְפָרְשִׁים כְּפִי דְרָכָם, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת: "זֶה הַדְּבָר".

ט) וְאָמַר: כְּשֶׁחֹשְׁבִין תוֹרָה, צָרִיף לְהִיּוֹת חוֹשֵׁב הַדְּבָר־תוֹרָה שְׁרוּצָה לְחַדֵּשׁ בָּהּ, לְחַשֵּׁב וּלְחַזֵּר בְּמַחְשְׁבָתוֹ אוֹתוֹ הַפְּסוּק אוּ אוֹתוֹ הָעֲנָן כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים הַרְּבֵה מְאֹד, וּלְהִיּוֹת נוֹקֵשׁ וְדוֹפֵק עַל הַפֶּתַח, עַד שִׁיפְתָּחוּ לוֹ. וְאָמַר אָז: יֵשׁ דָּבָר שְׁפוּרָח בְּמַחְשְׁבָה כְּמוֹ זְרִיקָה, וְאַחֲר־כֵּן פּוֹרַח מִהַמְּחֻשְׁבָּה, וְצָרִיף שִׁיחִיָּה לְזֶה בְּרִיָּה וְאִישׁ חֵיל לְרַדְּף וּלְרוֹץ אַחֲרֶיהָ לְהַשִּׁיגָהּ.

י) הַקָּשֶׁר וְהַחֲבוּר שֶׁל הַתּוֹרוֹת שָׁלוּ הוּא כְּעֵין בְּגִין וְאַרְיֵגָה מִמֶּשׁ, שְׁבִתְחִלָּה מְקַשֵּׁר וּמְחַבֵּר שְׁנֵי דְבָרִים אֵלוּ יַחַד, וְאַחֲר־כֵּן קוֹשֵׁר וּמְחַבֵּר דָּבָר שְׁלִישִׁי לְהַשְׁנִי בְּכַמָּה קְשָׁרִים חֲזָקִים וְכֵן מְשָׁלִישִׁי לְרַבִּיעִי וְכֵן לְהֵלֵן וְכו'. אֵף עַל־פִּירֵב חוּזֵר בְּכָל פְּעַם לְחַזֵּר וּלְקַשֵּׁר אֵלוּ הָאֲרָבְעָה דְבָרִים יַחַד. כִּי מִתְחִלָּה אֵין הַקָּשֶׁר שְׁלֵהֶם יַחַד, רַק מִזֶּה לְזֶה, דֵּהִינּוּ מִהֲרָאוֹן לְשְׁנֵי וּמִהֲשְׁנֵי לְשְׁלִישִׁי וּמִשְׁלִישִׁי לְרַבִּיעִי, אָבֵל עַדִּין אֵין קָשֶׁר לְרַבִּיעִי בְּהֲרָאוֹן, אָבֵל אַחֲר־כֵּן מְבִיא פְּסוּק אוּ מֵאִמֵּר חַז"ל, אוּ שְׁאֵר רְאִיָּה אַחֲרָת, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה מְקַשְׁרֵם יַחַד, עַד שֶׁמְחַבֵּר בְּקָשֶׁר הַדָּק הֵיטֵב כָּל הָאֲרָבְעָה דְבָרִים יַחַד, וְאַחֲר־כֵּן חוּזֵר וּמְקַשֵּׁר עוֹד כַּמָּה דְבָרִים זֶה לְזֶה, וְיַחַד כָּלָם הוּא מְקַשֵּׁר לְהַחֲבוּר וְהַקָּשֶׁר הֲרָאוֹן. וּבִתְחִלָּה אֵין קָשֶׁר לְשְׁתֵּי הַחֲבִילוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הָאֵלוּ, כִּי אִם עַל־יְדֵי אִיזָה קָשֶׁר שֵׁשׁ בֵּין דָּבָר אֶחָד מִהַחֲבִילָה הַשְּׁנִיָּה לְדָבָר אֶחָד מִהַחֲבִילָה הֲרָאוֹנָה, אָבֵל אַחֲר־כֵּן הוּא חוּזֵר לְקַשְׁרֵם בְּרָאִיוֹת וּדְרָכִים נִפְלְאִים שְׁמִמְשִׁיף קוֹרוֹת לְקַשֵּׁר הַבְּגִין מְשָׁלִישִׁי שְׁבִרָאוֹן לְרַבִּיעִי שְׁבִשְׁנֵי, וּמִשָּׁם לְשְׁנֵי שְׁבִשְׁלִישִׁי, וְאַחֲר־כֵּן מְחַבִּילָה שְׁנִיָּה לְשְׁלִישִׁית גַּם־כֵּן כֵּן וְכֵן לְהֵלֵן, וְאַחֲר־כֵּן מְקַשְׁרֵם כָּלָם יַחַד בְּדֶרֶךְ נִפְלָא.

טז

רבי יוחנן משתעי — רבי יוחנן ספר: זמנא
 חדא — פעם אחת הוה קאזלינן בספינתא
 — הלכתי בספינה, וחזינא — וראיתי האי
 פורא — דג אחד דאפיק
 רישה ממיא — שהוציא
 את ראשו מהמים, ודמיא
 עינה — ונדמו שתי עיניו
 כתרי סהרי — כמו שתי
 לבנות, ונפיץ מיא —
 ויצא מים מתרתי אוסיא
 — משני נחירי אפו,
 כתרי מברי דסורא —
 כמו שני נהרות שבסורא
 (בבא בתרא עד.)

רשב"ם:

ונפיץ — ושפך. אוסיא
 — נחיריו. מברי
 דסורא — נהרות
 שבסורא.

וחזינא האי פורא —
 שהוא הצדיק
 המכנה בשם דג, פידוע;
 פי באמת הצדיק דבוק
 בהקדוש ברוך הוא תמיד,
 ואין לו שום הסתכלות
 בזה העולם אלא הוא שט
 ברוחניות אלקות, הינו
 בים החכמה, כמו דג
 השט במים. פי הצדיקים
 נקראים דג, כמובא (תקוני-
 זהר, תקון נ): דאתמר

למשה בגינה "ואדעך בשם", מרב אונים ההוא
 דאתמר ביה "וידגו לרב בקרב הארץ". ודא
 צדיק, עין שם. וכן מובא (סוטה לו): על הפסוק
 (בראשית מח, טז): "וידגו לרב בקרב הארץ", מה
 דגים שבמים מכסין עליהן, ואין העין

טז

רבי יוחנן משתעי: זמנא
 חדא הוה קאזלינן
 בספינתא, וחזינא האי פורא
 דאפיק רישה ממיא, ודמיא
 עינה כתרי סהרי, ונפיץ מיא
 מתרתי אוסיא כתרי מברי
 דסורא (בבא בתרא עד.):

רשב"ם:

ונפיץ. ושפך: אוסיא. נחיריו: מברי
 דסורא. נהרות שבסורא.

וחזינא האי פורא —

שהוא הצדיק, המכנה
 בשם דג, פידוע. 'דאפיק רישה
 ממיא, ודמיא עינה כתרי
 סהרי, ונפיץ מיא מתרי
 אוסיא כתרי מברי דסורא'
 — פי אי אפשר לצדיק להיות
 מחשבתו משוטט תמיד בחכמות
 עליונות, פי לפעמים צריך לצאת
 לחוץ לעסק בדברי העולם, כמו

שולטת בהן, אף ורעו של יוסף אין העין
 שולטת בהן. וכן מובא (בראשית רבה, פרשה צו,
 סימן ג): מה הדגים הללו אין העין שולטת בהן,
 כך בניך אין העין שולטת בהן, הדא הוא
 דכתיב (יהושע יז, יד):

"וידברו בני יוסף את
 יהושע וגו', עין שם. פי
 יוסף זכה להקרא צדיק,
 על-ידי שהיה נוטר
 הברית, ועל-ידי-זה היה
 מחו משוטט תמיד בים
 החכמה, בשמות יחודים.
 וזו מדרגת הצדיקים,
 אשר הם תמיד דבקים בו
 יתברך, ומיחדים יחודים
 על-אין, ומטיילים בתוף ים
 החכמה פדגמת דג השט
 בתוף הים, ואף אחד לא
 רואה אותו. וכן הדעת
 משולה למים, כמו
 שכתוב (ישעיה יא, ט): "פי
 מלאה הארץ דעה את
 הנו"ה פמים לים
 מכסים", וכן התורה
 נמשלה למים, כמו
 שכתוב (שם נה, א): "הוי
 פל צמא לכו למים",
 ועל-פן מכנים הצדיקים
 בשם דגים, פי הם דבקים
 באין סוף ברוך הוא
 ובתורה הקדושה (לקוטי-

הלכות, דגים, הלכה ה', אות
 א). דאפיק רישה ממיא, ודמיא עינה כתרי
 סהרי, ונפיץ מיא מתרי אוסיא כתרי מברי
 דסורא — פי אי אפשר לצדיק להיות מחשבתו
 משוטט תמיד בחכמות עליונות, פי לפעמים
 צריך לצאת לחוץ לעסק בדברי העולם, כמו

שדבוקים בהקדוש-ברוך-הוא, מאיר להם עיני השכל כשמש בצהרים, אבל וכשמשלק את עצמו מחכמה עליונה, מפני שהוא צריך לתת נחא למחין, או להוריד את עצמו להמון-עם ולקרבים אליו ותברך. הוה זה אצלו כמו ביאת שמש, וכשבא השמש, אז מתחילה להאיר הלכנה. ולכן בהסתלקות השמש, הסתלקות הדבקות ממנו, אזי נשתארים [בכתב יד נשתיירים] עיניו בבחינת סהרי, פי סהרא אין מאירה אלא פד נסתלק השמש; זאת אומרת אף כשמשלק את עצמו מהדבקות, מהחכמה עליונה, שמאיר לו המחין כשמש בצהרים, עם כל זאת עדין נשאר אצלו רשימו מהדבקות, שמאירה בו כמו הלכנה; פי הצדיקים כל-כף דבקים בו ותברך, עד שגכללים לגמרי באין סוף ברוך הוא, ומאירים המחין שלהם כשמש. ואפלו כשמשסתלקים מהדבקות בשביל שיהיה להם קיום, או בשביל שיקרבו רחוקים, גם אז לא מסתלקת מהם החכמה והדבקות לגמרי, אלא נעשה אצלם בבחינת לכנה, שגם-פן מקבלת מהחכמה עליונה. וזה שאנו מזכירים בתפלה (נשמת כל חי) בחינת: "ועינינו מאירות כשמש וכירח", מה הלשון כשמש וכירח? אלא לפעמים מאירות עיני הצדיק מרב דבקות בו ותברך כשמש הינו פד אנחנו

שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (מנחות טז): פעמים בטולה של תורה זו היא קיומה; פי הרבה פעמים ההכרח לצדיק לבטל את עצמו, פי אי אפשר להיות דבוק בקביעות, פי אז יתבטל ממציאותו, פי ההכרח לו גם לצאת אל המון-עם ולקרבים אליו ותברך, והם רחוקים מאד ממנו ותברך, והצדיק צריך לבטל את עצמו מדבקותו, כדי להוריד את עצמו אליהם ולקרבים על-ידי-זה, כמוכא (עין לקמן חלק ב', סימנים: עח, צא; ועין לקוטי-הלכות, קריאת התורה, הלכה ו', אות ל"ח, עין שם).

שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (מנחות טז): 'פעמים בטולה של תורה זו היא קיומה'.

'וכד אפיק רישא ממיא' — הינו פד מפיק את עצמו מחכמות עליונות, אזי: 'ודמיא עינה כתרי סהרי' — פי פקיחת עינים מכנים על שם החכמה, כמו שכתוב (בראשית ג): "ותפקחנה עיני שניהם".

וכשעוסק בחכמתו, אזי עיניו בבחינת שמש, וכשמשלק את עצמו מחכמה עליונה, הוה זה כמו ביאת שמש, וכשבא השמש, אזי נשתארים עיניו בבחינת סהרי, פי סהרא אין מאירה אלא פד נסתלק השמש. וזה בחינת: 'ועינינו מאירות כשמש וכירח', לפעמים מאירות כשמש, פד

וכד אפיק רישא ממיא — הינו פד מפיק את עצמו מחכמות עליונות, הינו הצדיק כשמתבטל את עצמו מהדבקות, ויוצא אל המון-עם לקרבים אליו ותברך, וכן ההכרח, שיתן נחא למחו, שלא יתבלבל לגמרי, אזי: ודמיא עינה כתרי סהרי — פי פקיחת עינים

מכנים על שם החכמה, כמו שכתוב (בראשית ג, ז): "ותפקחנה עיני שניהם"; ופרש רש"י ו"ל: על שם החכמה נאמר. פי אדם הראשון נפתחו לו עיני השכל, ולכן וכשעוסק בחכמתו, אזי עיניו בבחינת שמש, שזה בעצמו החכמה העליונה המאירה לו כשמש בצהרים. כמו שכתוב (משלי ד, יח): "וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום"; פי מרב הדבקות

להם קיום, או בשביל שיקרבו רחוקים, גם אז לא מסתלקת מהם החכמה והדבקות לגמרי, אלא נעשה אצלם בבחינת לכנה, שגם-פן מקבלת מהחכמה עליונה. וזה שאנו מזכירים בתפלה (נשמת כל חי) בחינת: "ועינינו מאירות כשמש וכירח", מה הלשון כשמש וכירח? אלא לפעמים מאירות עיני הצדיק מרב דבקות בו ותברך כשמש הינו פד אנחנו

הצדיקים דבקים בחכמה עליונה, ובטלים לגמרי באין סוף ברוך הוא, אז מאירות עיניהם בשמש בצהרם. ולהפך ולפעמים מאירות עיני שכלם פירח, כד מסלקין את עצמנו מלשוטט בחכמה, שאז אפלו שאינו זוכה לדבקות להיות בטל ומבטל באין סוף ברוך הוא, עם כל זאת עדין הרשימו מאירה עליו מאד פלבנה בליה. ונפיץ מיא מתרי אוסיא — הם בחינת תרין משיחין; פי יש שני משיחים: משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, כמובא (תנחומא בראשית); "משלחי רגל השור" — זה משיח בן יוסף, שנמשל לשור, "והחמור" זה משיח בן דוד, שנאמר (זכריה ט, ט): "עני ורוכב על חמור"; כשיבואו על אותה שעה, הוא אומר (ישעיה סד, ג): "ומעולם לא שמעו לא האזינו, עין לא ראתה אלהים זולתך" וגו'. ואמרו (זהר בראשית כו) על הפסוק (בראשית מט, י'): "לא יסור שכבט מיהודה"

— דא משיח בן דוד. "ומחוקק מבין רגליו"
 — דא משיח בן יוסף. "עד פי יבוא שיל"ה"
 — דא משה, חשבן דא כדא, עין שם. שאליהם העפוי"ם ידרשו וימשכו את עצמם אליהם, כמו שכתוב (ישעיה ב, ב): "ונהרו אליו כל הגוים"; פי בעת הגאולה יכללו שני המשיחין יחד בסוד משה כנ"ל, בשביל זה נקט לשון יחיד ונהרו אליו כל הגוים", פי משה יהיה נכלל משני

משיחין. וזה תרי נהרות דסורא, 'סורא' — זה בחינות עפוי"ם, על שם עבודה זרה, כמו שכתוב (שמות לב, ח): "סרו מהר מן הדרך"; שזה סובב על עבודה זרה. והם נכללים בשתי אמות: עשו וישמעאל; הינו כלל אמות העולם, שהם שבעים, נכללים העקר רק בשתי אמות: עשו וישמעאל, ולכן צריכים שני משיחין דיקא להכניע אותם, אחד מסטרא דימינא, ואחד מסטרא דשמאלא, כמובא (זהר פינחס רמו): בימינא דאברהם דדרגיה חסד נטיל נוקמא מישמעאל וממנא דיליה. ובשמאלא דיצחק דדרגיה פחד נטיל נוקמא מעשו, וממנא דיליה בתרין משיחין דאינון חד מימינא — משיח בן דוד, וחד משמאלא — משיח בן יוסף. ועל-ידי אלו תרין משיחין, שהם תרי אוסיא, בחינת (איכה ד): "רוח אפינו משיח ה'", על-ידם יגאלו וימשכו פנהרות אצלם ללמוד דבר ה'.

'וּנְפִיץ מִיָּא מִתְרֵי אוֹסִיא' — הם בחינת תרין משיחין, שאליהם העפוי"ם ידרשו וימשכו את עצמם אליהם, כמו שכתוב (ישעיהו ב, ב): "ונהרו אליו כל הגוים". וזה תרי נהרות דסורא, 'סורא' — זה בחינת עפוי"ם, על-שם עבודה זרה, כמו שכתוב (שמות לב): "סרו מהר מן הדרך", והם נכללים בשתי אמות: עשו וישמעאל. ועל-ידי אלו תרין משיחין, שהם תרי אוסיא, בחינת (איכה ד): "רוח אפינו משיח ה'", על-ידם יגאלו וימשכו פנהרות אצלם ללמוד דבר ה'. ותרין אמין, עשו וישמעאל, אנון תרי עננין דמכסין על

על ידם יגאלו וימשכו פנהרות אצלם ללמוד דבר ה', שזה יהיה משה בעצמו, שיהיה כלול משני משיחין. ותרין אמין, עשו וישמעאל, אנון תרי עננין דמכסין על העינין, שהם המבטלים עכשו את נשמות ישראל הנקראים צדיקים, כמו שכתוב (ישעיה ס, כא): "ועמד כלם צדיקים", מלהיות דבוקים באין סוף ברוך הוא; פי השתי אמות: עשו וישמעאל, המתגברים

על ידם יגאלו וימשכו פנהרות אצלם ללמוד דבר ה', שזה יהיה משה בעצמו, שיהיה כלול משני משיחין. ותרין אמין, עשו וישמעאל, אנון תרי עננין דמכסין על העינין, שהם המבטלים עכשו את נשמות ישראל הנקראים צדיקים, כמו שכתוב (ישעיה ס, כא): "ועמד כלם צדיקים", מלהיות דבוקים באין סוף ברוך הוא; פי השתי אמות: עשו וישמעאל, המתגברים

עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם, וּמִמְלָאִים אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ עִם
 אַמוּנוֹת פְּזוּבוֹת שְׁלֵהֶם, וּבִשְׂבִיל זֶה גּוֹרְמִים
 לְהַצְדִּיקִים שְׂאִין יְכוּלִין לְהַאִיר תְּמִיד בְּבַחֲיַנְתּוֹ
 שְׁמֵשׁ, כִּי הִתְכַּרַח לְהִתְבַּטֵּל. וְעַקֵּר הַבְּטָלָה הוּא
 עַל-יְדֵי הָעֲנִינִן דְּמַכְסִין עַל
 עֵינָא, שְׁהֵם כָּלִל
 הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת
 וְהַבְּלוּלִים שְׁעוֹבְרִים עַל
 כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל; כִּי בְּאֵמֶת
 מִי שְׂזוּכָה לְהִיּוֹת דְּבוּק
 בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרַךְ,
 וְיִוְדַע וְעַד, אֲשֶׁר אֵין
 בְּלַעְדֵּי יִתְבַּרַךְ כָּלִל, אִזּוֹ
 הוּא תְּמִיד דְּבוּק בּוֹ
 יִתְבַּרַךְ, כִּי הוּא יוֹדֵעַ אֲשֶׁר
 דְּבַר גְּדוֹל וְדַבָּר קָטָן לֹא
 נַעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ, אֲלֵא
 בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל
 הָעֲלִיּוֹן, וְהַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת
 גְּמוּר הוּא, וְלִית אַתְר
 דְּפָגְיָא מִיָּגִיה, שְׂבָכֵל

תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֵׁם אֱלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם. אֲבָל קִלְפַת
 עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל גּוֹרְמִים עֲנִינִן דְּמַכְסִין עַל עֵינָא,
 שְׁהֵם כָּלִל הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת הַמְּבַטְלִים אֶת עֵינֵי
 הַשְּׂכָל לְבָלִי לְחֹשֶׁב וְלְהִתְבּוֹנֵן בְּאֱלֻקוֹת הַמַּחְיָה
 וְהַמְתַּנְּהָ אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה. וְלָכֵן עֲכָשׁוּ
 בְּגִלוֹת הַמָּר שְׂאֲנַחְנוּ סוּבְלִים מַעֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל,
 אִי אֲפָשָׁר לְהִיּוֹת דְּבוּק תְּמִיד בּוֹ יִתְבַּרַךְ. וּבִשְׂבִיל
 זֶה צָרִיף הַצְדִּיק לְבַטֵּל אֶת דְּבִקּוֹתוֹ, כְּדֵי שְׂלֵא
 יִתְגַּבְּרוּ הָאֲמִין — עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל עַל עֵינָיו,
 וְיִתְבַּטֵּל, חֵס וְשְׁלוֹם, חֲכָמְתוֹ לְגַמְרֵי. אֲבָל עַל-
 יְדֵי תַרְיַן מְשִׁיחִין שְׂיַפּוּצוֹ מַעֲיִנוֹתֵיהֶם חוּצָה,
 וְיִהְיֶה לְכָלֶם שְׂפָה בְרוּרָה, אִזּוֹ יִתְקַיֵּם (יִשְׁעִיָּהוּ ל'):
 "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה", וְאִזּוֹ לֹא
 יִצְטָרֵף לְבַטֵּל מִדְּבִקּוֹתוֹ. כִּי מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד
 וּמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף יִהְיוּ נִכְלָלִים בְּמַשָּׁה, וְדִיקָא עַל
 יְדוֹ תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה. כִּי (קִהְלֵת א, ט): "מִ'ה שְׂהִיָּה

הוּא שְׂהִיָּה" רְאִשֵׁי תְבוֹת מ'שִׁה', כְּמוֹבָא
 (תְּקוּנַי-זֶהַר, תְּקוּן טז); הֵינּוּ מֹשֶׁה הָיָה הַגּוֹאֵל
 הָרִאשׁוֹן וּמֹשֶׁה יִהְיֶה הַגּוֹאֵל הָאַחֲרוֹן, כְּמֵאֲמָרָם
 ו"ל (בַּמְדָּבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה יא, סִימָן ב'). [וּמִכָּל זֶה
 תְּבִין וְתִשְׁפִּיל, שְׂמַשָּׁה
 בְּעֲצָמוֹ כְּלוּל מִתְרִין
 מְשִׁיחִין, וְהוּא עִם לְמוּדוֹ
 הָעֵמֶק שְׁלוֹמֵד עִם נְשִׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל אֵיף לְהִתְחַזֵּק —
 הֵן בְּעֲלִיָּה, שְׂמַאִיר לוֹ
 הַמַּחְיִין בְּדִבְקוֹת הַבוּרָא
 יִתְבַּרַךְ שְׂמוֹ, בְּגִלוֹי אֹרוֹ
 יִתְבַּרַךְ, וְהֵן בִּירִידָה,
 שְׂנַחֲשָׁף לוֹ הַמַּחְיִין, וְאֵינוֹ
 רוֹאֶה בְּבִהִירוֹת אֶת אֲמֵת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרַךְ. עִם כָּל
 זֹאת עַל-יְדֵי גוֹדֵל עֵמֶק
 לְמוּדוֹ שֶׁל הַצְדִּיק הָאֵמֶת,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה, יְכוּל
 לְלַמֵּד עִם דְּרֵי מַעְלָה וְעִם
 דְּרֵי מַטָּה, עַד שְׂיִקְיָם

הָעֵינִין, שְׂאִין יְכוּלִין לְהַאִיר תְּמִיד
 בְּבַחֲיַנְתּוֹ שְׁמֵשׁ, וּבִשְׂבִיל זֶה צָרִיף
 הַצְדִּיק לְבַטֵּל אֶת דְּבִקּוֹתוֹ, כְּדֵי
 שְׂלֵא יִתְגַּבְּרוּ הָאֲמִין עֲשׂוֹ
 וְיִשְׁמַעְעָל עַל עֵינָיו, וְיִתְבַּטֵּל, חֵס
 וְשְׁלוֹם, חֲכָמְתוֹ לְגַמְרֵי. אֲבָל עַל-
 יְדֵי תַרְיַן מְשִׁיחִין, שְׂיַפּוּצוֹ
 מַעֲיִנוֹתֵיהֶם חוּצָה, וְיִהְיֶה לְכָלֶם
 שְׂפָה בְרוּרָה, אִזּוֹ יִתְקַיֵּם (יִשְׁעִיָּהוּ ל):
 "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה",
 וְאִזּוֹ לֹא יִצְטָרֵף לְבַטֵּל מִדְּבִקּוֹתוֹ.

(מִסִּימָן טו עַד פֶּאן — לְשׁוֹן רַבְּנֵי זְכוּרֵינוּ
 לְבִרְכָה)

אֲצָלוֹ: "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה"; כִּי
 אֲפֵלוֹ כְּשִׁיפְלוֹ מִמְדַּרְגָּתָם, וְיִהְיוּ רַק בְּבַחֲיַנְתּוֹ
 לְבָנָה, גַּם אִזּוֹ יֵאִיר בְּהֵם אֹרֶךְ הַחֲמָה, וְאֵף פְּעַם
 לֹא יִתְבַּטְלוּ. וּבְאֵמֶת אִם תְּבִין וְתִשְׁפִּיל, אֶהוּבֵי,
 בְּנֵי! תַּדַּע שְׂזָה סוּד חֲכָמָה וְאַמוּנָה. כִּי הַתְּכָלִית
 הִיא, שְׂיִגְיַע לְגִלוֹי אֱלֻקוֹת, שֶׁהִיא הַחֲכָמָה
 הָעֲלִיּוֹנָה. אֲבָל אִי אֲפָשָׁר לְהִגִּיעַ אֵלֶיהָ, אֲלֵא
 עַל-יְדֵי אַמוּנָה, כְּמוֹ שְׂפָרֵשׁ רַבְּנֵי ז"ל (לְקָמֵן, חֵלֶק
 א, סִימָן צא), אֲשֶׁר עַל-יְדֵי תְקֵף הָאֲמוּנָה שֶׁהִיא
 הַלְּבָנָה, זוֹכִים לְהִגִּיעַ אַחֲרֵי-כֵן אֶל הַחֲכָמָה
 שֶׁהִיא הַשְּׁמֵשׁ, וְאִזּוֹ נַעֲשֶׂה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ
 הַחֲמָה. וּבְזֶה מְרָמֵז כָּל הַצְּמִצּוּם שֶׁל הַחֵלֶל
 הַפְּנוּי וְהַמְּלוּי עִם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ (עֵינֵי לְקוּטִי-
 הַלְּכוֹת, יוֹרֵה דַעָה, נִדְּהָ, הַלְּכָה ב'); וְכֵן תְּבִין אֶת אֲשֶׁר
 לְפָנָיִךְ, אֵיף שְׂרַבְנוּ ו"ל מְגַלָּה לָנוּ אֶת כָּל סֵדֵר
 הַגְּלוּת שְׂנַמְשָׁף עַל-יְדֵי הַסִּמְ"ף-מ"ם וְהַנְּחָשׁ,

שֶׁהֵם עָשׂוּ וַיִּשְׁמְעֵאל. וַיִּכְנַגְדֵם יְלֶחֶם מֹשֶׁה עִם הָעַרְב־רֹב, שִׁיְהִיו בְּסוּף יוֹמֵיָא, שֶׁהֵם יִהְיוּ עַרְבוּבֵיָא מִכָּל הָאֲמוֹת, שֶׁכָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יִסְבְּלוּ מֵהֶם סָבֵל גְּדוֹל מְאֹד יוֹתֵר מִכָּל אֲמוֹת הָעוֹלָם. וְהַמְלַחֲמָה שֶׁל מֹשֶׁה תִּהְיֶה לוֹ מִהַסְּמ"ךְ-מ"ם וְהַנַּחֲשׁ, עַד שִׁיְהִיָּה לוֹ קֶשֶׁה מְאֹד, וְלִבְסוּף יִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם, וַיִּחְדִּיר גְּלוּי אֱלָקוֹת בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְיָם: "וְהִיָּה אֹר הַלְבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה", וְלֹא יִצְטָרְכוּ אִף פַּעַם לְהַתְבַּטֵּל מִהַדְּבָקוֹת, וְדו"ק וְהָבֵן הַיֵּטֵב].

יז

וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׂקִיָּהֶם, וְהִנֵּה אִישׁ צָרוּר כְּסָפוֹ בְּשָׁקוֹ, וַיִּרְאוּ אֶת צָרוֹת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וְאֲבִיהֶם וַיִּירְאוּ, וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אֲתִי

שְׂפִלְתָּם, יוֹסֵף אֵינְנוּ וְשִׁמְעוֹן אֵינְנוּ, וְאֶת בְּנֵימָן תִּקְחוּ, עָלֵי הָיָו כְּלָנָה (בְּרֵאשִׁית מֵב).

א. פִּי יִרְאֶה וְאֶהְבֶּה אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל, פִּי אִם עַל-יְדֵי צִדִיקֵי הַדּוֹר. פִּי הַצַּדִּיק הַדּוֹר הוּא הַמְּגַלֵּה הַיִּרְאָה וְהַאֲהָבָה; עַקֵּר הַתְּכֵלִית לַעֲבֹד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּדַבְּקוֹת אֱמֶת, לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ: הֵן בְּלִמּוּד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהִיא חֻמְתּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּבְקִיּוּם מִצְוֹתָיו, שֶׁהֵם רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, צָרִיף לְהִיּוֹת בְּדַבְּקוֹת אֱמֶת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. אָבֵל אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל דְּבָקוֹת אֱמֶת, לְהִיּוֹת בְּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אָלֵא עַל-יְדֵי יִרְאָה וְאֶהְבֶּה. מִצַּד אֶחָד — אָדָם צָרִיף לִירֹא וּלְפַחֵד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁזֶּה סוּד הַמְּלָכוּת, בְּסוּד

(אֲבוֹת ג, ב): אֶלְמֵלֵא מוֹרְאָה שֶׁל מַלְכוּת, פִּי הַיִּרְאָה תְּלוּיָה בְּמַלְכוּת. וּמִצַּד שְׁנֵי אָדָם צָרִיף לְאָהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּאֶהְבָּה אֱמֶתִית, עַד בְּטוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו, שֶׁזֶּה סוּד הַכְּתוּר, רְצוֹן שְׂבָרְצוֹנוֹת, מֵרֹב הָאֲהָבָה שִׁישׁ לוֹ לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-

יז

וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׂקִיָּהֶם וְהִנֵּה אִישׁ צָרוּר כְּסָפוֹ בְּשָׁקוֹ, וַיִּרְאוּ אֶת צָרוֹת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וְאֲבִיהֶם וַיִּירְאוּ. וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֲתִי שְׂפִלְתָּם, יוֹסֵף אֵינְנוּ וְשִׁמְעוֹן אֵינְנוּ וְאֶת בְּנֵימָן תִּקְחוּ עָלֵי הָיָו כְּלָנָה

(בְּרֵאשִׁית מֵב):

א פִּי יִרְאֶה וְאֶהְבֶּה אִי-אֶפְשָׁר לְקַבֵּל, פִּי-אִם עַל-יְדֵי צִדִיקֵי הַדּוֹר, פִּי הַצַּדִּיק הַדּוֹר הוּא הַמְּגַלֵּה הַיִּרְאָה וְהַאֲהָבָה.

וְאֶהְבֶּה. פִּי הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא חֻמְתּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שְׂאָדָם לוֹמֵד, אִי אֶפְשָׁר לָהּ לְהַתְעַלּוֹת, אָלֵא עַל-יְדֵי יִרְאָה וְאֶהְבֶּה, וְכֵן הַמִּצְוֹת שֶׁהֵן רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ שְׂאָדָם מְקִיָּם, אִי אֶפְשָׁר לָהֶן לְהַתְעַלּוֹת, אָלֵא עַל-יְדֵי יִרְאָה וְאֶהְבֶּה, כְּמוֹבֵא (תְּקוּיָה-זֶהַר, תְּקוּיָה י"ז): וְאוֹרֵיָתָא בְּלֹא דְחִילוֹ וְרַחֲמֵי לֹא פְּרַחַת לְעִילָא וְכוּ', וְתוֹרָה וּמִצְוָה בְּלֹא דְחִילוֹ וְרַחֲמֵי, לֹא יְכִילַת לְסַלְקָא וּלְמִיקָם קָדָם י"ה וְכוּ', עֵינֵן שֵׁם. אִף אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לִירְאָה וְאֶהְבֶּה, אָלֵא עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק שְׂבִדּוֹר, שֶׁהוּא הַמְּגַלֵּה הַיִּרְאָה וְהַאֲהָבָה, פִּי הַצַּדִּיק נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַד שְׂאֵין לוֹ כְּבָר שׁוּם הַסְּתַפְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלִכֵּן דִּיקָא הוּא יְכוּל לְהַעֲלוֹת וּלְהַגְבִּיֵה אֶת כָּל הַנְּפִשׁוֹת הַיְרֻדוֹת, וּלְהַחֲדִיר

בהם גם כן יראה ואהבה. ולכן כל מי שרוצה להגיע אל יראה ואהבה, ההכרח לו לבוא אל הצדיק, כי הצדיק הוא תמיד מוסר את נפשו בעבורו יתברך, ושורה בו יראה עלאה, שמפחד מהדר גאונו יתברך, ורועד מאימת שכינת עזו יתברך השורה עליו בקביעות, וכן אוהב את הקדוש ברון הוא באהבה אמיתית ובתשוקה עצומה, ורוצה תמיד להפלל יותר ויותר בו יתברך, ומרב אהבה הוא מבקש תמיד ממנו יתברך שיזכה למות על קדוש השם, מרב אהבתו אליו יתברך. ולכן מי שרוצה להגיע אל יראה ואהבה, מכרח לבוא אל הצדיק, שדיקא על ידו יגיע אל זה.

(עכשו יסביר למה ליראה ואהבה זוכים דיקא על-ידי הצדיק): כי הצדיק מבקש ומחפש תמיד לגלות פח וגבורה פזו, ובזו התמונה, ובזאת הטבע וההנהגה שיש לארי, ולהפך — יתוש קטן הוא חלש פח מאד, ויש לו טבע ותמונה והנהגה אחרת, וכן בפרטי פרטיות, פגון בהאריה בעצמו: מפני מה זה האיבר של האריה צורתו פך, ויש לו פח וטבע פזאת, ואיבר אחר יש לו צורה אחרת וטבע אחרת, וכן בשאר כל הברואים שבעולם — דומם, צומח, חי, מדבר, שפכלם יש שנויים רבים לאין מספר בין כל אחד ואחד לחברו, וכן בכל אחד

הרצונות של השם יתברך, כי יש בכל דבר רצון השם יתברך — הן בכלל הבריאה, דהינו מה שהשם יתברך רצה לברא את העולם בכלל, וכן בפרטי הבריאה בכל דבר ודבר בפרט יש רצון השם יתברך, דהינו שהשם יתברך רצה שזה הדבר יהיה פך, בתמונה הזאת ובכח הזה ובטבע הזאת, ודבר אחר יש לו תמונה אחרת וכח אחר וטבע והנהגה אחרת. והצדיק מחפש ומבקש תמיד אחר אלו הרצונות להשיג, ולידע רצון השם יתברך בכל דבר. פגון: מפני מה היה רצון השם יתברך, שהארי יהיה לו פח וגבורה פזו, ובזו התמונה ובזאת הטבע וההנהגה שיש לארי, ולהפך יתוש קטן הוא חלש פח מאד, ויש לו טבע ותמונה והנהגה אחרת, וכן בפרטי פרטיות, פגון בהאריה בעצמו: מפני מה זה האיבר של האריה צורתו פך, ויש לו פח וטבע פזאת, ואיבר אחר יש לו צורה אחרת וכח וטבע אחרת, וכן בשאר כל הברואים שבעולם: מפני מה זה האיבר של האריה צורתו פך, ויש לו פח וטבע פזאת, ואיבר אחר יש לו צורה אחרת וכח וטבע אחרת, וכן בשאר כל הברואים שבעולם — דומם, צומח, חי, מדבר, שפכלם יש שנויים רבים לאין מספר בין כל אחד ואחד לחברו, וכן בכל אחד

פי הצדיק מבקש ומחפש תמיד לגלות הרצונות של השם יתברך. כי יש בכל דבר רצון השם יתברך, הן בכלל הבריאה, דהינו מה שהשם יתברך רצה לברא את העולם בכלל, וכן בפרטי הבריאה בכל דבר ודבר בפרט, יש רצון השם יתברך, דהינו שהשם יתברך רצה שזה הדבר יהיה פך, בתמונה הזאת ובכח הזה ובטבע הזאת, ודבר אחר יש לו תמונה אחרת וכח אחר וטבע והנהגה אחרת. והצדיק מחפש ומבקש תמיד אחר אלו הרצונות להשיג, ולידע רצון השם יתברך בכל דבר. פגון: מפני מה היה רצון השם יתברך, שהארי יהיה לו פח וגבורה פזו, ובזו התמונה ובזאת הטבע וההנהגה שיש לארי, ולהפך יתוש קטן הוא חלש פח מאד, ויש לו טבע ותמונה והנהגה אחרת, וכן בפרטי פרטיות, פגון בהאריה בעצמו: מפני מה זה האיבר של האריה צורתו פך, ויש לו פח וטבע פזאת, ואיבר אחר יש לו צורה אחרת וכח וטבע אחרת, וכן בשאר כל הברואים שבעולם: מפני מה זה האיבר של האריה צורתו פך, ויש לו פח וטבע פזאת, ואיבר אחר יש לו צורה אחרת וכח וטבע אחרת, וכן בשאר כל הברואים שבעולם — דומם, צומח, חי, מדבר, שפכלם יש שנויים רבים לאין מספר בין כל אחד ואחד לחברו, וכן בכל אחד

וְאַחַד בְּעֲצָמוֹ יֵשׁ בּוֹ שְׁנוּיִים רַבִּים בְּפָרְטֵי פָּרְטִיּוֹת בֵּין כָּל אֵיבָר וְאֵיבָר, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּעֲשָׂבִים וְאֵילָנוֹת וּשְׂאֵר פָּרְטֵי הַבְּרִיאָה, שֶׁבְּכֻלָּם יֵשׁ שְׁנוּיִים רַבִּים מְאֹד בְּתַמוּנוֹתֵיהֶם וּבְכַחוֹתֵיהֶם

וְהַנְּהֻגוֹתֵיהֶם; וְהַכֹּל הֵיךְ מִחֲמַת רְצוֹן הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, שֶׁרָצָה שְׂזֶה יִהְיֶה כֵּן, וְזֶה כֵּן. [וּמִכָּל זֶה תִּבִּין מִרְחוּק עֵצִים גְּדֹלַת מַעֲלַת הַצְּדִיק, אִיךָ שֶׁמִּחַפֵּשׂ וּמִבְקֵשׁ בְּכָל פָּרְטֵי פָּרְטֵי הַבְּרִיאָה לְמַצָּא וּלְהַשִּׁיג אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי הוּא יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר דָּבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן, וּבְכָל פָּרְטֵי הַבְּרִיאָה: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, יֵשׁ בָּהֶם רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ בְּשִׁבִיל מַה בְּרָאָם].

וְהַצְּדִיק מִחַפֵּשׂ תָּמִיד אַחֵר אֱלוֹ הַרְצוֹנוֹת; וְאִם תֹּאמַר בְּשִׁבִיל מַה לוֹ לְחַקֵּר כָּל-כֵּן בְּפָרְטֵי הַבְּרִיאָה: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, לְמַצָּא וּלְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ? עַל זֶה אוֹמֵר, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה הַצְּדִיק מִחַפֵּשׂ וּמִבְקֵשׁ וּמַשִּׁיג וּמוֹצֵא אוֹתָם הַרְצוֹנוֹת עַל-יְדֵי הַהִתְפַּאֲרוֹת שְׂמוֹצֵא בְּיִשְׂרָאֵל וּבְכָל יִשְׂרָאֵל וּבְכָל פָּרְטֵי הַבְּרִיאָה: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, יֵשׁ בָּהֶם רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ בְּשִׁבִיל מַה בְּרָאָם].

בְּעֲצָמוֹ יֵשׁ בּוֹ שְׁנוּיִים רַבִּים בְּפָרְטֵי פָּרְטִיּוֹת בֵּין כָּל אֵיבָר וְאֵיבָר, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּעֲשָׂבִים וְאֵילָנוֹת וּשְׂאֵר פָּרְטֵי הַבְּרִיאָה, שֶׁבְּכֻלָּם יֵשׁ שְׁנוּיִים רַבִּים מְאֹד בְּתַמוּנוֹתֵיהֶם וּבְכַחוֹתֵיהֶם וְהַנְּהֻגוֹתֵיהֶם, וְהַכֹּל הֵיךְ מִחֲמַת רְצוֹן הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, שֶׁרָצָה שְׂזֶה יִהְיֶה כֵּן וְזֶה כֵּן. וְהַצְּדִיק מִחַפֵּשׂ תָּמִיד אַחֵר אֱלוֹ הַרְצוֹנוֹת, וּמַשִּׁיג וּמוֹצֵא אוֹתָם עַל-יְדֵי הַהִתְפַּאֲרוֹת שְׂמוֹצֵא בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָל וּבְכָל פָּרְטֵי וּבְכָל פָּרְטִיּוֹת.

כִּי כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ לֹא נִבְרָא אֲלֵא בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ: 'בְּרֵאשִׁית — בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּקְרָא רֵאשִׁית', כִּי 'יִשְׂרָאֵל עָלֶיהָ בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלֶיהָ, דְּהִינּוּ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ צָפָה הַהִתְפַּאֲרוֹת וְהַשְׁעִשׁוּעִים שִׁיקְבַּל מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּהוּ מֵט): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר", וּבְשִׁבִיל זֶה בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָם; נִמְצָא, שֶׁכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ נִבְרָא רַק בְּשִׁבִיל הַהִתְפַּאֲרוֹת שִׁיתְפָּאֵר בְּיִשְׂרָאֵל, וְזֶה הֵיךְ כָּל הַבְּרִיאָה, דְּהִינּוּ שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה הֵיךְ בְּשִׁבִיל כָּל הַהִתְפַּאֲרוֹת שִׁיתְפָּאֵר בְּיִשְׂרָאֵל, וְזֶה הֵיךְ כָּל הַבְּרִיאָה הוּא בְּשִׁבִיל פָּרְטֵי הַהִתְפַּאֲרוֹת

הַבְּרִיאָה הֵיךְ בְּשִׁבִיל כָּל הַהִתְפַּאֲרוֹת שִׁיקְבַּל מִיִּשְׂרָאֵל. וְכֵן פָּרְטֵי הַבְּרִיאָה הוּא בְּשִׁבִיל פָּרְטֵי הַהִתְפַּאֲרוֹת שֶׁל

שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הַתְּפָאֲרוֹת בְּפִרְטֵיָהֶן, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִתְּפָאֵר עִמּוֹ בְּפִרְטֵיָהֶן, וְאֶפְלוּ בְּפִחוֹת שְׂבִיִּשְׂרָאֵל, אֶפְלוּ פוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, כֹּל זְמַן שֵׁשׁ יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עֲלָיו, כִּי נִקְרָא פוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ בּוֹ הַתְּפָאֲרוֹת פְּרִטֵי, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִתְּפָאֵר עִמּוֹ בְּפִרְטֵיָהֶן. וְכַמֵּאֲמָרָם ו'ל (סנהדרין מד.): 'יִשְׂרָאֵל, אֶף-עַל-פִּי שְׁחָטָא — יִשְׂרָאֵל הוּא; וְכֵן בְּפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, כִּי יֵשׁ בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַתְּפָאֲרוֹת אַחֵר, וְיֵשׁ לְפַעְמִים, שְׂאִיזָה פְּחוֹת שְׂבִיִּשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה גַענוּעַ עִם הַפֶּאֶה שְׁלוֹ, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ יֵשׁ לוֹ הַתְּפָאֲרוֹת גְּדוֹל גַּם מִזֶּה; כִּי אֲצִלוּ יִתְבָּרֵךְ מְאֹד חֲשׁוּבִים נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכַמֵּאֲמָרָם ו'ל (אבות, פֶּרֶק ג'): חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאוּ בְּנֵים לְמַקּוֹם. וְלִכֵּן כֹּל מֵה שֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה בְּשִׁבְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה מְאֹד מְאֹד יִקַּר בְּעֵינָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכִמוֹ אֲבֵא שְׂמִשְׁתַּעֲשַׁע עִם כָּל תְּנוּעָה שֶׁבָּנוּ עוֹשֶׂה, וּמִקְבֵּל מִזֶּה שְׁעִשׂוּעִים גְּדוֹלִים, כְּמוֹ-כֵן בְּאֵין עֶרְךָ כָּלָל, כְּבִיכּוֹל, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּפָאֵר עִם כָּל תְּנוּעָה שֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה בְּשִׁבְלוֹ. וְהַצְּדִיק עַל-יְדֵי שְׂמִבְקָשׁ וּמְחַפֵּשׁ תְּמִיד

וּמוֹצֵא הַהַתְּפָאֲרוֹת שֵׁשׁ בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, בְּכָל אֵיבָר וְתַנוּעָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר. עַל-יְדֵי-זֶה יוֹדֵעַ וּמְשִׁיג כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁהִיָּה לוֹ בְּכָל הַבְּרִיאָה, בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הַתְּפָאֲרוֹת בְּפִרְטֵיָהֶן, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִתְּפָאֵר עִמּוֹ בְּפִרְטֵיָהֶן, וְאֶפְלוּ בְּפִחוֹת שְׂבִיִּשְׂרָאֵל, אֶפְלוּ פוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, כֹּל זְמַן שֵׁשׁ יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עֲלָיו, כִּי נִקְרָא 'פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל', יֵשׁ בּוֹ הַתְּפָאֲרוֹת פְּרִטֵי, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִתְּפָאֵר עִמּוֹ בְּפִרְטֵיָהֶן. וְכֵן בְּפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, כִּי יֵשׁ בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַתְּפָאֲרוֹת אַחֵר, וְיֵשׁ לְפַעְמִים שְׂאִיזָה פְּחוֹת שְׂבִיִּשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה גַענוּעַ עִם הַפֶּאֶה שְׁלוֹ, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ יֵשׁ לוֹ הַתְּפָאֲרוֹת גְּדוֹל גַּם מִזֶּה. וְהַצְּדִיק, עַל יְדֵי שְׂמִבְקָשׁ וּמְחַפֵּשׁ תְּמִיד, וּמוֹצֵא הַהַתְּפָאֲרוֹת שֵׁשׁ בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, בְּכָל אֵיבָר וְתַנוּעָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר. עַל-יְדֵי-זֶה יוֹדֵעַ וּמְשִׁיג כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁהִיָּה לוֹ בְּכָל הַבְּרִיאָה, בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, כִּי כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה, הֵפֵל הָיָה בְּשִׁבְלֵי הַהַתְּפָאֲרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר. וְכָל דְּבָר וְדְבָר נִבְרָא בְּרָצוֹנוֹ, בְּזֶה הַפֶּחַ וּבְזֶה הַטְּבַע וְהַנְּהַגָּה, כְּפִי הַהַתְּפָאֲרוֹת שֵׁשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל. נִמְצָא, כְּשִׂוְדָע וּמוֹצֵא הַהַתְּפָאֲרוֹת שֵׁשׁ בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, יוֹדֵעַ כֹּל הַרְצוֹנוֹת שֵׁשׁ בְּכָלָל הַבְּרִיאָה וּבְפִרְטֵי הַבְּרִיאָה וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן; נִמְצָא, שֶׁבְּזֶה שֶׁהַצְּדִיק מְחַפֵּשׁ וּמְבַקֵּשׁ וּמוֹצֵא אֶת כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַקְּדוּשׁ-

וּמוֹצֵא הַהַתְּפָאֲרוֹת שֵׁשׁ בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, בְּכָל אֵיבָר וְתַנוּעָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר. עַל-יְדֵי-זֶה יוֹדֵעַ וּמְשִׁיג כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁהִיָּה לוֹ בְּכָל הַבְּרִיאָה, בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הַתְּפָאֲרוֹת בְּפִרְטֵיָהֶן, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִתְּפָאֵר עִמּוֹ בְּפִרְטֵיָהֶן, וְאֶפְלוּ בְּפִחוֹת שְׂבִיִּשְׂרָאֵל, אֶפְלוּ פוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, כֹּל זְמַן שֵׁשׁ יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עֲלָיו, כִּי נִקְרָא 'פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל', יֵשׁ בּוֹ הַתְּפָאֲרוֹת פְּרִטֵי, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִתְּפָאֵר עִמּוֹ בְּפִרְטֵיָהֶן. וְכֵן בְּפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, כִּי יֵשׁ בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַתְּפָאֲרוֹת אַחֵר, וְיֵשׁ לְפַעְמִים שְׂאִיזָה פְּחוֹת שְׂבִיִּשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה גַענוּעַ עִם הַפֶּאֶה שְׁלוֹ, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ יֵשׁ לוֹ הַתְּפָאֲרוֹת גְּדוֹל גַּם מִזֶּה. וְהַצְּדִיק, עַל יְדֵי שְׂמִבְקָשׁ וּמְחַפֵּשׁ תְּמִיד, וּמוֹצֵא הַהַתְּפָאֲרוֹת שֵׁשׁ בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, בְּכָל אֵיבָר וְתַנוּעָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר. עַל-יְדֵי-זֶה יוֹדֵעַ וּמְשִׁיג כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁהִיָּה לוֹ בְּכָל הַבְּרִיאָה, בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, כִּי כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה, הֵפֵל הָיָה בְּשִׁבְלֵי הַהַתְּפָאֲרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר. וְכָל דְּבָר וְדְבָר נִבְרָא בְּרָצוֹנוֹ, בְּזֶה הַפֶּחַ וּבְזֶה הַטְּבַע וְהַנְּהַגָּה, כְּפִי הַהַתְּפָאֲרוֹת שֵׁשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל. נִמְצָא, כְּשִׂוְדָע וּמוֹצֵא הַהַתְּפָאֲרוֹת שֵׁשׁ בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָלָל וּבְפִרְטֵי וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן, יוֹדֵעַ כֹּל הַרְצוֹנוֹת שֵׁשׁ בְּכָלָל הַבְּרִיאָה וּבְפִרְטֵי הַבְּרִיאָה וּבְפִרְטֵי פְּרִטֵיָהֶן; נִמְצָא, שֶׁבְּזֶה שֶׁהַצְּדִיק מְחַפֵּשׁ וּמְבַקֵּשׁ וּמוֹצֵא אֶת כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַקְּדוּשׁ-

ברוך-הוא שיש לו בכל פרטי הבריאה: דומם, צומח, חי, מדבר, עד שכל איבר ואיבר של כל חיה, וכל צורה וצורה מצורות הבריאה, הכל כדי שתתגלה ההתפארות שהקדוש ברוך הוא מתפאר עם כל בר

ישראל; כי כל מה שנברא בזה העולם, לא נברא אלא בשביל ישראל שהם תכלית הבריאה, פי וק בשבילם נברא העולם. ואמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה כט, סימן ד'): אמר רבי שמעון בן יוחאי, אמר להם הקדוש-ברוך-הוא לישראל: אלוה אני על כל באי עולם, אבל לא יחדתי שמי אלא עליכם, איני נקרא אלהי עובדי כוכבים ומזלות, אלא אלהי ישראל, עין שם.

[ומסבירו מוהר"ן ת"ו"ל ב"תו באור]:

(פי ההתפארות שהשם יתברך מתפאר בישראל הוא שרש הבריאה, הינו כלליות ההתפארות של כלליות ישראל מה שהשם יתברך מתפאר עם כלל ישראל, זהו שרש כלליות כל הבריאה בכלל, וכן פרטיות ההתפארות מה שהשם יתברך מתפאר עם כל אחד מישראל בפרטיות, זהו שרש של אותו דבר הפרטי של הבריאה, שנברא בשביל

(פי ההתפארות שהשם יתברך מתפאר בישראל הוא שרש הבריאה, הינו כלליות ההתפארות של כלליות ישראל, מה שהשם יתברך מתפאר עם כלל ישראל, זהו שרש כלליות כל הבריאה בכלל, וכן פרטיות ההתפארות, מה שהשם יתברך מתפאר עם כל אחד מישראל בפרטיות, זהו שרש של אותו דבר הפרטי של הבריאה, שנברא בשביל זה ההתפארות, וכן בפרטי פרטיות, שההתפארות שהשם יתברך מקבל בפרטי פרטיות מפל איבר ותנועה של כל אחד מישראל, זהו שרש של פרטי פרטיות של כל הבריאה, דהינו של כל איבר ואיבר בפרטי פרטיות של כל נברא ונברא. והכלל, פי עקר הבריאה היה בשביל ההתפארות שיתפאר עם ישראל, וזו ההתפארות הוא השרש והחיות של כל הבריאה בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות, פי כל הרצונות של השם יתברך בבריאת עולמו, בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות, היה כפי ההתפארות שמקבל מישראל בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות, פי כלליות הבריאה נבראת בזאת התמונה ובזה הסדר וההנהגה שיש לכלליות הבריאה, כפי כלליות ההתפארות שמקבל מפלל ישראל, וכן כל דבר בפרט

והכלל, פי עקר הבריאה היה בשביל ההתפארות

שיתפאר עם ישראל, וזה ההתפארות הוא השרש והחיות של כל הבריאה בכלליות ובפרטי פרטיות, פי כל הרצונות של השם יתברך בבריאת עולמו, בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות, היה כפי ההתפארות שמקבל מישראל בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות. פי כלליות הבריאה נבראת בזאת התמונה ובזה הסדר וההנהגה שיש לכלליות הבריאה, כפי כלליות ההתפארות שמקבל מפלל ישראל,

נברא בזה התמונה ובזה הטבע, כפי פּרטיֹות ההתפּארות שֶמקבל מִכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בִּפְרֵט וְכֵן בִּפְרֵטֵי פְרֵטִיּוֹת פִּנ"ל. וְעַל-כֵּן הַצַּדִּיק, עַל-יְדֵי שְׁמוּצָא הַהֲתַפְּאוֹת שֶׁהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ מִקְבֵּל מִיִּשְׂרָאֵל תָּמִיד, בְּכֹלל וּבִפְרֵט וּבִפְרֵטֵי פְרֵטִיּוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא יוֹדֵעַ טַעַם כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁהֵיָה לְהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ בְּכֹל הַבְּרִיאָה, בְּכֹלל וּבִפְרֵט וְכו', כִּי כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה בְּכֹלל וְכו', הֵיָה כְּפִי הַהֲתַפְּאוֹת שֶׁיִּקְבֵּל מִיִּשְׂרָאֵל בְּכֹלל וְכו' פִּנ"ל. וְהֵבֵן הַדְּבָרִים הַיָּטִב, כִּי הֵם דְּבָרִים עֲמֻקִּים מְאֹד, וּמֵהֶם תּוֹכֵל לְהַבִּין גְּדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ וּגְדֻלַּת יִשְׂרָאֵל וּגְדֻלַּת הַצַּדִּיקִים אֲמֵתִיִּים, אִיךָ הֵם מְסֻתְּפָלִים בְּעוֹלָם, שְׂיוֹדְעִים בְּכֹל עֹשֶׁב וְעֹשֶׁב וְכֵן בְּכֹל נִבְרָא שֶׁבְּעוֹלָם טַעַם תְּמוּנָתוֹ וְכוּחוֹ וְהִנְהַגְתּוֹ בִּפְרֵטֵי פְרֵטִיּוֹת, וְכִנּוּפֵר לְעֵיל – עַל כֵּן הָאֲרָכְתִּי לְחִזּוֹר הַדְּבָרִים מִגְּדֹל דְּקוּתָם וְעֻמְקוּתָם).

וְעַל-יְדֵי זֶה שֶׁהַצַּדִּיק מְגַלֶּה הַהֲתַפְּאוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ שְׂמֵתֶפֶאָר עִם עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלֵּין כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה פִּנ"ל; כִּי תְּכִלִּית הַבְּרִיאָה הֵיָתָה רַק בְּשִׁבִיל

עִם יִשְׂרָאֵל, וְכָל מֵה שֶׁבְּרָא בְּזֶה הָעוֹלָם: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל הֵם בְּשִׁבִיל עִם יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַבֵּל הַהֲתַפְּאוֹת מִכָּל פְּרֵט מִפְּרֵטֵי הַבְּרִיאָה, כִּי הֵם נִבְרָאוּ, כְּדִי לְשַׁמֵּשׁ אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂדִיקָא מֵהֶם יֵשׁ לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַהֲתַפְּאוֹת. וְלָכֵן כְּשֶׁהַצַּדִּיק מְגַלֶּה אֶת הַהֲתַפְּאוֹת שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּפָאֵר עִם עִם יִשְׂרָאֵל, מִמִּילָא עַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלִּים כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה, כִּי בְּכֹל פְּרֵט מִפְּרֵטֵי הַבְּרִיאָה יֵשׁ בְּזֶה רְצוֹן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַה שֶׁהֵיָה כָּף. וְלָכֵן עַל-יְדֵי שֶׁהַצַּדִּיק מַחְפֵּשׁ וּמְבַקֵּשׁ אַחֵר הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלֶּה הִירָאָה וְהַאֲהָבָה.

וְכֵן כָּל דְּבַר בִּפְרֵט נִבְרָא בְּזֶה הַתְּמוּנָה וּבְזֶה הַטַּבַּע, כְּפִי פְרֵטִיּוֹת הַהֲתַפְּאוֹת שֶׁמְקַבֵּל מִכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בִּפְרֵט וְכֵן בִּפְרֵטֵי פְרֵטִיּוֹת פִּנ"ל. וְעַל-כֵּן הַצַּדִּיק, עַל-יְדֵי שְׁמוּצָא הַהֲתַפְּאוֹת שֶׁהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ מִקְבֵּל מִיִּשְׂרָאֵל תָּמִיד, בְּכֹלל וּבִפְרֵט וּבִפְרֵטֵי פְרֵטִיּוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא יוֹדֵעַ טַעַם כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁהֵיָה לְהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ בְּכֹל הַבְּרִיאָה, בְּכֹלל וּבִפְרֵט וְכו', כִּי כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה בְּכֹלל וְכו', הֵיָה כְּפִי הַהֲתַפְּאוֹת שֶׁיִּקְבֵּל מִיִּשְׂרָאֵל בְּכֹלל וְכו' פִּנ"ל.

וְהֵבֵן הַדְּבָרִים הַיָּטִב, כִּי הֵם דְּבָרִים עֲמֻקִּים מְאֹד, וּמֵהֶם תּוֹכֵל לְהַבִּין גְּדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ וּגְדֻלַּת יִשְׂרָאֵל וּגְדֻלַּת הַצַּדִּיקִים אֲמֵתִיִּים, אִיךָ הֵם מְסֻתְּפָלִים בְּעוֹלָם, שְׂיוֹדְעִים בְּכֹל עֹשֶׁב וְעֹשֶׁב וְכֵן בְּכֹל נִבְרָא שֶׁבְּעוֹלָם טַעַם תְּמוּנָתוֹ וְכוּחוֹ וְהִנְהַגְתּוֹ בִּפְרֵטֵי פְרֵטִיּוֹת, וְכִנּוּפֵר לְעֵיל – עַל כֵּן הָאֲרָכְתִּי לְחִזּוֹר הַדְּבָרִים מִגְּדֹל דְּקוּתָם וְעֻמְקוּתָם).

(עֲכָשׁוּ מְבָאָר קִדְּם אִיךָ נוֹפֵל יִרְאָה עַל הָאָדָם): כִּי עַל-יְדֵי

בְּעוֹלָם, שְׂיוֹדְעִים בְּכֹל עֹשֶׁב וְעֹשֶׁב וְכֵן בְּכֹל נִבְרָא שֶׁבְּעוֹלָם, טַעַם תְּמוּנָתוֹ וְכוּחוֹ וְהִנְהַגְתּוֹ בִּפְרֵטֵי פְרֵטִיּוֹת, וְכִנּוּפֵר לְעֵיל, עַל-כֵּן הָאֲרָכְתִּי לְחִזּוֹר הַדְּבָרִים, מִגְּדֹל דְּקוּתָם וְעֻמְקוּתָם):

וְעַל-יְדֵי-זֶה שֶׁהַצַּדִּיק מְגַלֶּה הַהֲתַפְּאוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ שְׂמֵתֶפֶאָר עִם עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלֵּין כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה פִּנ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלֶּה הִירָאָה וְהַאֲהָבָה. כִּי עַל-יְדֵי הַתְּגַלּוּת הַהֲתַפְּאוֹת

הַתְּגִלוֹת הַהִתְפָּאוֹרוֹת נִתְגַּלָּה הִירָאָה, וְכִמוֹ שֶׁעַל יְדֵי הַתְּגִלוֹת הַהִתְפָּאוֹרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם מִתְּפָאֲרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נּוֹפֵל יְרָאָה, כִּי הַהִתְפָּאוֹרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין, שְׁנִקְרָאִים פָּאָר (בְּרִכּוֹת יא);

נִתְגַּלָּה הִירָאָה, וְכִמוֹ שֶׁעַל-יְדֵי הַתְּגִלוֹת הַהִתְפָּאוֹרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם מִתְּפָאֲרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נּוֹפֵל יְרָאָה, כִּי הַהִתְפָּאוֹרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת 'תְּפִלִּין', שְׁנִקְרָאִים פָּאָר' (בְּרִכּוֹת יא), וְעַל-יְדֵם נִתְגַּלָּה יְרָאָה, כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוֹרָנִים לְבִרְכָּה (בְּרִכּוֹת ו): 'מִנֵּין שֶׁהִתְפִּלִּין הֵם עוֹ לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר: "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ"', נִמְצָא, שֶׁעַל-יְדֵי הַתְּגִלוֹת הַהִתְפָּאוֹרוֹת שֶׁמִּתְּפָאֲרִין יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נּוֹפֵל יְרָאָה, כִּמוֹ-כֵן עַל-יְדֵי הַתְּגִלוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁמִּתְּפָאֵר בְּיִשְׂרָאֵל, שְׁזֶה בְּחִינַת תְּפִלִּין שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרָנִים לְבִרְכָּה (בְּרִכּוֹת ו) מִנֵּין שֶׁהִתְפִּלִּין לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כח, י): "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ, כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ". וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: "וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ" — אֵלּוֹ תְּפִלִּין שֶׁפְּרָאֵשׁ, כִּי הַתְּפִלִּין מִמְּשִׁיכִים יְרָאָה וְפָחַד הֵן עַל הָאָדָם בְּעֶצְמוֹ שֶׁמִּנִּיחַ תְּפִלִּין, וְהֵן עַל הָאָדָם שֶׁמִּסְתַּכֵּל עָלָיו, וְהַתְּפִלִּין הֵם הַהִתְפָּאוֹרוֹת שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּפָאֵר עִצְמוֹ עִם יִשְׂרָאֵל שֶׁמִּנִּיחַ תְּפִלִּין, שֶׁכְּתוּב שֵׁם יְחוּד הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, כִּי הוּא מְקַבְּלִים עַל עֶצְמָם עַל מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּתוּב בְּהֵם הַהִתְפָּאוֹרוֹת, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מִתְּפָאֵר עִם עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל, כְּדֹאֵיתָא שָׁם: שֶׁתְּפִלִּין דְּמֵאֲרֵי עֲלָמָא כְּתוּב בְּהוּ: "וּמִי כְּעַמְךָ יִשְׂרָאֵל וְכוּ', כִּי מִי גוֹי גְּדוֹל" וְכוּ').

עַל-יְדֵי הַהִתְפָּאוֹרוֹת הַזֹּאת מִתְגַּלָּה הִירָאָה שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, דְּהֵינּוּ לִירָאָה מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ; כִּי בְּזֶה שֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל מִנִּיחַ תְּפִלִּין, הוּא מֵיחַד עַל עֶצְמוֹ עַל מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בַתְּפִלִּין שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל כְּתוּב יְחוּד הַנִּי"ה בְּרוּךְ הוּא וְכְרוּךְ שְׁמוֹ, וּבַתְּפִלִּין שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּתוּב הַהִתְפָּאוֹרוֹת עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּתוּב בְּהֵם הַהִתְפָּאוֹרוֹת, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מִתְּפָאֵר עִם עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל, כְּדֹאֵיתָא שָׁם: שֶׁתְּפִלִּין דְּמֵאֲרֵי עֲלָמָא כְּתוּב בְּהוּ: "וּמִי כְּעַמְךָ יִשְׂרָאֵל וְכוּ', כִּי מִי גוֹי גְּדוֹל" וְכוּ'), עַל-יְדֵי הַהִתְפָּאוֹרוֹת הַזֹּאת מִתְגַּלָּה הִירָאָה שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, דְּהֵינּוּ לִירָאָה מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ,

ישראל, ולכן על-ידי ההתפארות הזאת מתגלה היראה, כי כשאדם דבוק בהקדוש ברוך הוא, יודע שהקדוש ברוך הוא מסתכל עליו ומשתבח בו, נופלת עליו יראה גדולה. ועל-ידי-זה נתגלה היראה אפלו על שנאני שחק, כי מי שמניח תפלין כלם יראים ממנו, כי בשעה שבר ישראל מניח תפלין בדבקות בו יתברך, נופל פחד אפלו על שנאני שחק, הינו על כל הברואים, ואפלו מלאכי מעלה יראים ומפחדים מבר ישראל שמניח תפלין בדבקות אמת. כי באמת מלפני המלך בודאי הכל יראים וחרדים, אך אף-על-פי-כן ביום הולדת המלך, ביום גנוסיא דמלכא, שלובש המלך בגדי התפארות, אז נתגלה היראה יותר ויותר, כי אף-על-פי שגם קדם הכל היו יודעים מהמלך, עם כל זה מתפעל נפש הרואה יותר ויותר, פידוע.

ועל-ידי-זה נתגלה היראה אפלו על שנאני שחק.

כי באמת מלפני המלך בודאי הכל יראים וחרדים, אך אף-על-פי-כן ביום הולדת המלך, ביום גנוסיא דמלכא, שלובש המלך בגדי התפארות, אז נתגלה היראה יותר ויותר, כי אף-על-פי שגם קדם הכל היו יודעים מהמלך, עם כל זה מתפעל נפש הרואה יותר ויותר, פידוע.

(פרוש: כי כל דבר שרואים בעינים, מתפעל נפשו מזה יותר מאם היה יודע אותו בידיעה לבד, בלי ראיה גמורה בעינים, כמובא בספרים. כגון: כשמספרים לאדם גדלת המלך, אף-על-פי שידע הדברים בברור, אף-על-פי-כן אין מתפעל נפשו כל-כך להתירא כל-כך מהמלך, כמו בעת שרואה בעיניו ממש את גדלת המלך, כשהוא לבוש בבגדי התפארותו ומנהיג חילותיו וכו', שאז נופל עליו יראה יותר, כי הנפש מתפעל יותר על-ידי היראה).

היראה אפלו על שנאני שחק, כי מי שמניח תפלין כלם יראים ממנו, כי בשעה שבר ישראל מניח תפלין בדבקות בו יתברך, נופל פחד אפלו על שנאני שחק, הינו על כל הברואים, ואפלו מלאכי מעלה יראים ומפחדים מבר ישראל שמניח תפלין בדבקות אמת. כי באמת מלפני המלך בודאי הכל יראים וחרדים, אך אף-על-פי-כן ביום הולדת המלך, ביום גנוסיא דמלכא, שלובש המלך בגדי התפארות, אז נתגלה היראה יותר ויותר. כי אף-על-פי שגם קדם הכל היו יודעים מהמלך, עם כל זה מתפעל נפש הרואה יותר ויותר, פידוע.

(פרוש, כי כל דבר שרואים בעינים, מתפעל נפשו מזה יותר מאם היה יודע אותו בידיעה לבד, בלי ראיה גמורה בעינים. כמובא בספרים [עין ספר-המודות, אות דעת, סימן ח':] אדם מצטער מדבר הנראה לעינים יותר מהצער שמצטער מהידיעה. [ועין

כגון: כשמספרים לאדם גדלת המלך, אף-על-פי שידע הדברים בברור, אף-על-פי-כן אין מתפעל נפשו כל-כך להתירא כל-כך מהמלך, כמו בעת שרואה בעיניו ממש את גדלת המלך, כשהוא לבוש בבגדי התפארותו ומנהיג חילותיו וכו', שאז נופל עליו יראה יותר, כי הנפש מתפעל יותר על-ידי היראה).

[ובשביל זה אמרו חכמינו הקדושים (ברכות נח): היראה חכמי ישראל אומר: 'ברוך שחלק מחכמתו ליראיו', חכמי אמות העולם אומר: 'ברוך שנתן מחכמתו לבשר ודם'. היראה מלכי ישראל אומר: 'ברוך שחלק מכבודו ליראיו', מלכי אמות העולם אומר: 'ברוך שנתן מכבודו לבשר ודם'. כי הנפש מתפעלת יותר מהיראה. ולכן תקנו ברכה, בעת שרואה את המלך או אחד מהחכמים, עין שם].

ועל-כן על-ידי שהצדיק

ועל-כן על-ידי שהצדיק מגלה

ההתפארות שמתפאר

מגלה ההתפארות שמתפאר בישראל, שזה בחינת יום הולדת המלך, יום גנוסיא דמלכא, דהינו שנוולד בחינת המלכות; פי עקר בחינת המלכות הוא רק על-ידי ישראל, שמקבלין מלכותו, פי

אין מלך בלא עם. ואז ביום הולדת המלכות, יום גנוסיא דמלכא, דהינו שנתגלה ההתפארות של ישראל, אז מתפעל נפש הרואה, ונתגלה ונופל יראתו על כלם, ואפלו על שנאני שחק.

[ומפל זה תבין ותשפיל מרחוק, אהובי בני! מעלת הזוכה לבוא אל הצדיק בראש השנה, שאז יום גנוסיא דמלכא, שאז נולד המלכות, פי אז מקבלים עם ישראל על עצמם על מלכותו יתברך, שזה מה שכל התפלות הן רק "המלך", שממליכים אותו יתברך, ולכן נופלת אז יראה גדולה על כלם, פי בראש השנה דנים את העולם, והוא יום הולדת המלך, ועל-כן נופל פחד ויראה על כל הבריאה,

וכן הוא נותן מתנות לכלם, כמאמרם ו"ל (ביצה טז): כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה עד ראש השנה, עיין שם. ועל-כן הוא דבר גדול מאד להיות אצל הצדיק בראש השנה, שאז מגלים את ההתפארות שהמלך מתפאר עם נשמות ישראל, ודו"ק].

(עכשו ילביש את השגתו בפסוק): וזה בחינת (תהלים סח, לה): "על ישראל גאותו", כשנגלה גאותו ותפארתו על ישראל, אזי ו"עזו

בישראל, שזה בחינת יום הולדת המלך, יום גנוסיא דמלכא, דהינו שנוולד בחינת המלכות, פי עקר בחינת המלכות, הוא רק על-ידי ישראל, שמקבלין מלכותו, פי אין מלך בלא עם. ואז, ביום הולדת המלכות, יום גנוסיא דמלכא, דהינו שנתגלה ההתפארות של ישראל, אז מתפעל נפש הרואה, ונתגלה ונופל יראתו על כלם, ואפלו על שנאני שחק. וזה בחינת (תהלים סח): "על ישראל גאותו", כשנגלה גאותו ותפארתו על ישראל, אזי: "ועזו בשחקים", 'עז' זה בחינת יראה כנזכר לעיל: 'מנין שהתפלין הם עז וכו', דהינו שנתגלה יראתו אפלו על שנאני שחק, פי מתפעל נפש הרואה כנ"ל. [ועיין אוצר המדרשים): 'שחקים' — אין שחקים אלא סחקים, שהם משחקים בכל מיני שיר וזמרה ובכל מיני שבח לפני השכינה בבית-המקדש שבמרום, שנאמר: "הוד והדר לפניו עז ותפארת במקדשו" (תהלים צו, ו), זה בית מקדשו שבשחקי מרומים, שזיוו מכסה את כל חדרי הקיץ במרומים, שנאמר: "כסה שמים הודו ותהלתו מלאה הארץ" (תבוק ג, ג). דבר אחר: 'שחקים', שאף ושמונה-עשר מחנות עומדים לפני השכינה בבית-המקדש שבשחקים, לומר לפניו קדוש בכל יום ויום. וכל מחנה אף ושמונה-עשר רכבות מלאכי השרת, שכן שחקיים בגימטריא אף ושמונה-עשר מחנות, שהן סובבין לפני השכינה בבית-המקדש שבשחקים, ומרומים שמו של הקדוש-ברוך-הוא בכל מיני שבח וזמרה מבקר ועד ערב, ואומרים לפניו: קדוש, קדוש, קדוש, ומערב עד בקר אומרים: "ברוך כבוד ה' ממקומו", מפני מה? מפני ששכינה תעלה למרומים בלילה, לבית מסתרים שלה, שנאמר (ישעיה מה, טז): "אכן אתה אל מסתתר אלהי ישראל מושיע"; (ועיין בתי מדרשות ב', פרק מו, סימן

(נח): ומה נשׁתנה שׁחקים מכל רקיעי מרומים? מפני שׁכל כחו וגבורתו של הקדוש-ברוך-הוא אינו מראה אלא בשׁחקים: עזו, גאותו, שׁכינתו, תורתו, מן, ירושלים, בית-המקדש, כלם בשׁחקים. עזו מנין? שנאמר (תהלים סח, לה): "תנו עז לאלהים על ישראל גאותו ועזו בשׁחקים", עין שם. מכל זה תבין ותשׁפיל מרחוק, כשׁמתגלה גאותו ותפארתו על ישראל בזה העולם, על-ידי-זה נופל יראה ופחד אפלו על שנאני שׁחקים, שהם מלאכי מעלה, וכל הבריאה כלה, ודו"ק. (עכשו יבאר איך שמהיראה באה אהבה): ועל-ידי התגלות ההתפארות, שׁזה בחינת התגלות היראה, על-ידי-זה נגלה הרצון, שׁזה בחינת אהבה. פי כן דרוף המלך ביום גנוסיא דמלכא, שלובש בגדי התפארות, שאז נופל יראה גדולה על כלם והפל חרדים וזוחלים מפניו, שאחר-כך מגלה המלך רצונו לכל אחד ואחד, ומחלק ונותן מתנות לכל אחד ואחד לפי כבודו, כפי רצון המלך ואהבתו שׁיש לו לכל אחד ואחד, שׁזהו בחינת אהבה. וכמו שעל-ידי התגלות ההתפארות שׁמגלין הצדיקים, שׁמתפאר השם יתברך עם ישראל, על-ידי-זה הם מגלין הרצונות של השם יתברך שׁיש בכל דבר ודבר פנ"ל, פן ביום גנוסיא דמלכא, שאז הוא התגלות ההתפארות, אזי הוא התגלות רצונו יתברך, פי אחר-כך הוא מגלה רצונו לכל אחד ואחד, ונותן להם מתנות ומרומם קרנם, לכל אחד ואחד כפי רצונו פנ"ל, וזה בחינת התגלות האהבה, פי מתחלה, בעת התגלות ההתפארות, נפל פחדו ויראתו על כלם, ואחר-כך, פשרואים רצון המלך וקרבתו לכל אחד ואחד, על ידי זה מתקרבים אליו ואוהבים אותו.

ועל-ידי התגלות ההתפארות, שׁזה בחינת התגלות היראה, על-ידי-זה נגלה הרצון, שׁזה בחינת אהבה, פי כן דרוף המלך ביום גנוסיא דמלכא, שלובש בגדי התפארות, שאז נופל יראה גדולה על כלם, והפל חרדים וזוחלים מפניו, שאחר-כך מגלה המלך רצונו לכל אחד ואחד, ומחלק ונותן מתנות לכל אחד ואחד לפי כבודו, כפי רצון המלך ואהבתו שׁיש לו לכל אחד ואחד, שׁזהו בחינת אהבה. וכמו שעל-ידי התגלות ההתפארות שׁמגלין הצדיקים, שׁמתפאר השם יתברך עם ישראל, על-ידי-זה הם מגלין הרצונות של השם יתברך שׁיש בכל דבר ודבר פנ"ל, פן ביום

הוא התגלות ההתפארות, אזי הוא התגלות רצונו יתברך, פי אחר-כך הוא מגלה רצונו לכל אחד ואחד, ונותן להם מתנות ומרומם קרנם, לכל אחד ואחד כפי רצונו פנ"ל. וזה בחינת התגלות האהבה, פי מתחלה, בעת התגלות ההתפארות, נפל פחדו ויראתו על כלם, ואחר-כך, פשרואים רצון המלך וקרבתו לכל אחד ואחד, על ידי זה מתקרבים אליו ואוהבים אותו.

(פרוש: כמו שעל-ידי ההתפארות שהשם יתברך מתפאר עם ישראל, על-ידי-זה היו כל הרצונות של הבריאה

גנוסיא דמלכא, שאז הוא התגלות ההתפארות, אזי הוא התגלות רצונו יתברך, פי אחר-כך הוא מגלה רצונו לכל אחד ואחד, ונותן להם מתנות ומרומם קרנם, לכל אחד ואחד כפי רצונו פנ"ל, וזה בחינת התגלות האהבה, פי מתחלה, בעת התגלות ההתפארות, נפל פחדו ויראתו על כלם, ואחר-כך, פשרואים רצון המלך וקרבתו לכל אחד ואחד, על-ידי-זה מתקרבים אליו ואוהבים אותו.

(פרוש: כמו שעל-ידי ההתפארות שהשם יתברך מתפאר עם ישראל, על-ידי-זה היו כל הרצונות של

פנ"ל, כְּמוֹכֵן עַל-יְדֵי הִירָאָה שְׁנַעֲשֶׂה מֵהַתְּגִלוֹת הַהֲתַפְּאָרוֹת הַזֹּאת פִּנ"ל, עַל-יְדֵי־זֶה נִתְּגַלָּה אַחֲר־כֵּן הַרְצוֹן, שְׁמִתְרַצֶּה הַמֶּלֶךְ אַחֲר־כֵּן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד וּמְקַרְבֵּם בְּרְצוֹנוֹ וְכוּ' פִּנ"ל. שְׁזֶה

בְּחִינַת אֲהָבָה פִּנ"ל. נִמְצָא שִׁירָאָה וְאֲהָבָה נִמְשָׁכִין עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק, שְׁמִגְלָה הַהֲתַפְּאָרוֹת, שְׁעַל-יְדֵי־זֶה מוּצָא כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁהֵיָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל הַבְּרִיאָה וְכוּ' פִּנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה יִרְאָה וְאֲהָבָה פִּנ"ל); הֵינּוּ כְּשֶׁמִּתְגַּלָּה הִירָאָה עַל כָּל שְׂנֹאֵי שַׁח, וְאִז מִתְּגַלָּה הַרְצוֹן הַעֲלִיּוֹן שִׁישׁ בְּכָל פֶּרֶט מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, כְּוִנָּה מִיְחָדָת לְמָה נִבְרָאוּ, וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל עִם יִשְׂרָאֵל, עַל יְדֵי זֶה נִתְּגַלָּה הָאֲהָבָה, שְׂאוֹהֵב אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְאִז הוּא מִחֲלֵק מִתְּנוֹת לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וּבְזֶה מְגַלָּה אֶת גְּדֵל הָאֲהָבָה שִׁישׁ לוֹ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל. וְכֵן זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק.

וּמִרְחוֹק תְּבִין וְתִשְׁכִּיל גְּדֵלַת הַצַּדִּיק הַנִּכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שְׂמוּרִיד אֶת הִירָאָה בְּכָל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְאַחֲר־כֵּן מִתְּגַלָּה הָאֲהָבָה שִׁישׁ לוֹ יִתְבָּרֵךְ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְדו"ק]. (עַכְשָׁו יִלְבִּישׁ אֶת

הַשְּׂגָתוֹ בְּפֶסוּק): וְזֶה

הַבְּרִיאָה פִּנ"ל, כְּמוֹכֵן עַל-יְדֵי הִירָאָה שְׁנַעֲשֶׂה מֵהַתְּגִלוֹת הַהֲתַפְּאָרוֹת הַזֹּאת פִּנ"ל, עַל-יְדֵי־זֶה נִתְּגַלָּה אַחֲר־כֵּן הַרְצוֹן, שְׁמִתְרַצֶּה הַמֶּלֶךְ אַחֲר־כֵּן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד וּמְקַרְבֵּם בְּרְצוֹנוֹ וְכוּ' פִּנ"ל, שְׁזֶה בְּחִינַת אֲהָבָה פִּנ"ל. נִמְצָא שִׁירָאָה וְאֲהָבָה נִמְשָׁכִין עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק, שְׁמִגְלָה הַהֲתַפְּאָרוֹת, שְׁעַל-יְדֵי־זֶה מוּצָא כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁהֵיָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל הַבְּרִיאָה וְכוּ' פִּנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה יִרְאָה וְאֲהָבָה פִּנ"ל).

וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים פט): "כִּי

תַּפְּאֶרֶת עֲזָמוֹ אָתָּה, וּבְרַצוֹנְךָ תְּרוּם קַרְנֵנוּ", "תַּפְּאֶרֶת עֲזָמוֹ", זֶה בְּחִינַת הִירָאָה, שְׁנִתְּגַלָּה עַל-יְדֵי הַתְּגִלוֹת הַהֲתַפְּאָרוֹת פִּנ"ל, כִּי עַז הוּא בְּחִינַת יִרְאָה פִּנ"ל, וְאִז "בְּרַצוֹנְךָ תְּרוּם קַרְנֵנוּ", כִּי מְגַלָּה רְצוֹנוֹ, וּמְרוֹמֵם קַרְנֵם שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד פִּנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי־זֶה הַתְּגִלוֹת הָאֲהָבָה פִּנ"ל. נִמְצָא שֶׁהַצַּדִּיק מְגַלָּה הִירָאָה וְהָאֲהָבָה:

ב וּכְשֶׁנַּחֲשֵׁךְ אֶצֶל אֶחָד הִירָאָה

בְּחִינַת (תְּהִלִּים פט): ב. וּכְשֶׁנַּחֲשֵׁךְ אֶצֶל אֶחָד הִירָאָה וְהָאֲהָבָה

(ומלביש את זה בפסוק): בבחינת (ישעיה נ'): גן-עדן [עין זהר חיי-שרה קכו]: רבי יהודה אמר: "אלביש שמים קדרות ושק אשים פסותם". אברהם ידע בההיא מערתא סימנא, ולביה 'שמים' — זה בחינת אש ומים, כמאמרם ו"ל (חגיגה יב.): מאי שמים? במתניתא תנא אש לתמן וחמא לאדם לתמן וחמא לאדם לתמן ידע דאינון הוו? ומים, מלמד שהביאן הקדוש-ברוך-הוא וטרפן זה בזה, ועשה מהן רקיע. הינו יראה וראה ואהבה; כי יראה זה אש, ואהבה זה מים, נתלבשים בקדרות ונחשכים ונתפסים בשק, הינו השמים שהוא יראה ואהבה, נתלבשים בעננים ונחשכים לגמרי. דהינו שנחשף אצלו היראה והאהבה, שזה פסוי השמים. וכל זה מחמת שנחשף אצלו אור הצדיק, שממנו מקבלין יראה ואהבה כנ"ל. פי לפעמים יש שנחשף אצל אחד אור הצדיק, ואינו זוכה להבין ולראות אורו הגדול, ואף שהוא אצל הצדיק, אינו יכול לטעם ולהבין ולראות אורו הגדול, ואף שהוא אצל הצדיק, אינו יכול לטעם ולהבין ולראות אורו הגדול של הצדיק, שעל ידו יוכל לבוא לתכלית הטוב, אף שהוא יושב אצל הצדיק, עם כל זאת על-ידי שלא תקן את מעשיו, על-ידי-זה נעלם ונסתר ממנו אורו הגדול של הצדיק, שמאיר בכל העולמות. וכמו שמצינו גבי עפרון, שאמר (בראשית כג, יא): "השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה" וגו', שמקום מערת המכפלה, שהוא שער

והאהבה, בבחינת (ישעיה נ'): "אלביש שמים קדרות ושק אשים פסותם", "שמים", זה בחינת אש ומים, הינו יראה ואהבה, נתלבשים בקדרות ונחשכים ונתפסים בשק, דהינו שנחשף אצלו היראה והאהבה זה מחמת שנחשף אצלו אור הצדיק, שממנו מקבלין יראה ואהבה כנ"ל.

פי לפעמים יש שנחשף אצל אחד אור הצדיק, ואינו זוכה להבין ולראות אורו הגדול, ואף שהוא אצל הצדיק, אינו יכול לטעם ולהבין ולראות אורו הגדול של הצדיק, שעל-ידו יוכל לבוא לתכלית הטוב, וכמו שמצינו גבי עפרון, שמקום מערת המכפלה, שהוא שער גן-עדן, שדרוך שם עולין כל הנשמות, ואורו גדול מאד, אף-על-פי-כן אצלו היה מקום חשך ואפלה, ועל פן מכרו בשמחה רבה לאברהם, כמובא (זהר חיי-שרה קכח). וכמו כן

אלא חמא דיוקניה ואסתכל ואתפתח ליה חד פתחא דגנתא דעדן תמן, עין שם]. שדרוך שם עולין כל הנשמות [עין זהר נח סה]: דכד בר נש אסתלק מהאי עלמא ויהיב חושפנא למאריה מפל מה דעבד בהאי עלמא בעוד דאיהו קאים רוחא וגופא פחדא וחמי מה דחמי, עד דאזיל לההוא עלמא פגע ליה לאדם הראשון יתיב לתרעא דגנתא דעדן, למחמי כל אינון דנטרוו פקודי דמאריהון וחדדי בהו, עין שם]. ואורו גדול מאד, כי הרי שם הוא שער גן-עדן, ושם טמונים ונגוונים אדם וחוה, ומי שנסתלק מזה העולם צריך לעבר דרך שם. ובנדאי מאיר שם אור גדול נורא ונפלא מאד, אף-על-פי-כן אצלו היה מקום חשך ואפלה, ועל-פן מכרו בשמחה רבה לאברהם, כמובא

(זהר חיי-שרה קכח): תא חזי אי עפרון הוה חמי במערתא מה דהוה חמי אברהם בה לא יזבין ליה לעלמין, אלא ודאי לא חמא בה ולא כלום. דהא לית מלה אתגליא אלא למאריה, ובגין כך

וכמו שכתבנו ב"ק"ל. וכתבנו גבי עפרון, שאמר (בראשית כג, יא): "השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה" וגו', שמקום מערת המכפלה, שהוא שער

לְאִבְרָהָם אֲתַגְלִיָּא וְלֹא לְעִפְרוֹן. לְאִבְרָהָם אֲתַגְלִיָּא דִּילַה הָהּ. לְעִפְרוֹן לֹא הָוֵת אֲתַגְלִיָּא לִיָּה דְלֹא הָהּ לִיָּה חִלְקָא בֵּיהּ. וּבְגִין כֹּךְ לֹא אֲתַגְלִי לְעִפְרוֹן כְּלוּם וְלֹא הָהּ חָמֵי אֱלֹא

חֲשׂוּכָא, וְעַל דָּא זָבִין לֵהּ, עֵינֵי שָׁם. וּכְמוֹ-כֵן כְּשֶׁנַּחֲשָׁף אֹרֶךְ הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא מְאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כִּי הוּא דְבוּק בְּחַי הַחַיִּים כְּבִטּוּל כֹּל הַרְגָּשׁוֹתָיו, וְהוּא נִכְלָל בְּעֵצָם עֲצָמוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יְתָבְרָךְ, וְהוּא מֵיחַד יְחוּדִים קְדוּשִׁים הַמְאִירִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כְּלוּם. מִכָּל שֶׁכֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה; כִּי הַצַּדִּיק הוּא דְבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יְתָבְרָךְ, וְהוּא אִשׁ אֲכֵלָה אִשׁ, מְרַב דְּבִקּוֹת שְׂדֵבוּק בּוֹ יְתָבְרָךְ, וּבְכָל עֵת וְרָגַע הוּא מוּכָן לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ, וְלֵה שֶׁרָף עַל קְדוּשׁ שְׁמוֹ יְתָבְרָךְ.

נִשְׁמַתוּ מְאִירָה מְאֹד מְאֹד, כִּי הִיא נִכְלָלֶת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא כְּבִטּוּל כֹּל הַרְגָּשׁוֹתָיו, עִם כֹּל זֹאת נִמְצְאִים רְשָׁעִים שְׂמֵדְבָרִים עֲלָיו כֹּל דְּבָר אָסוּר, מְחַרְפִּים וּמְגַדְפִּים וּמְשַׁפְּלִים אוֹתוֹ עַד עֶפֶר. וְכָל זֶה עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים, שֶׁמִּזֶּה נִתְּהוּהוּ לָהֶם כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, וְלָכֵן אֵינָם זוֹכִים לְרְאוּת בְּאוֹר הַצַּדִּיק, וּמִמִּילָא הֵם רְחוּקִים מִירְאָה וְאֶהְבָּה. וּמִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה, מִי שְׂזוּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק, וְהוּא מִתְחַזֵּק בְּאִמוּנַת חֲכָמִים בּוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁפָּע גַם עֲלָיו מְאֹד הַצַּדִּיק, וְזוּכָה לְטַעַם מִמֶּנּוּ אֶהְבָּה וְיִרְאָה, עַד שֶׁגַם הוּא זוֹכָה לְחַפְּשׁ אַחַר הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה. וְכָל אֶחָד כְּפִי שְׂנִכְלָל בְּאוֹר הַצַּדִּיק וּמִקְבֵּל מִמֶּנּוּ יִרְאָה וְאֶהְבָּה, גַּם הוּא זוֹכָה לְחַקֵּר וּלְחַפְּשׁ אַחַר הַהִתְפָּאוֹת שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְפָּאֵר עֲצוּמוֹ בַּפְּרָטִי הַבְּרִיאָה, אֲשֶׁרִי לוֹ!]

כְּשֶׁנַּחֲשָׁף אֹרֶךְ הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא מְאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, מִכָּל-שֶׁכֵּן בְּעוֹלָם-הַזֶּה, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן אֲצִלוֹ אֵינּוּ מְאִיר כָּלָל, אֲדַרְבָּא הוּא חֲשָׁף אֲצִלוֹ, וְזֶה מַחֲמַת עֲבִירַת הַמַּעֲשִׂים וּכְסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, שֶׁעַל-יְדֵי מַעֲשִׂים רָעִים נִתְחַשָּׁף שְׂכָלוֹ בְּכְסִילוֹת, דְּהֵינּוּ דַּעוֹת נִפְסָדוֹת וְחֲכָמוֹת נִכְרִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (וְרַמְיָה ד):

”חֲכָמִים הֵמָּה לְהִרְע, וְלֵהִיטִיב לֹא יָדְעוּ”, כִּי עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים אֵינָם יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ כָּלָל בְּשֶׁכֶלֶם לְהִיטִיב, כִּי אִם לְהִרְע, וְעַל-יְדֵי כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינּוּ יְכוּל לְרְאוּת וְלֵהֲבִין אֹרֶךְ הַצַּדִּיק:

ג. וְהַתְקוּן לְזֶה, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מְזֻבָּח, כִּי עַקֵּר

נִפְסָדוֹת וְחֲכָמוֹת נִכְרִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (וְרַמְיָה ד, כב):

”חֲכָמִים הֵמָּה לְהִרְע, וְלֵהִיטִיב לֹא יָדְעוּ”; כִּי עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים אֵינָם יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ כָּלָל בְּשֶׁכֶלֶם לְהִיטִיב, כִּי אִם לְהִרְע, וְעַל-יְדֵי כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינּוּ יְכוּל לְרְאוּת וְלֵהֲבִין אֹרֶךְ הַצַּדִּיק, וּמִמִּילָא אֵינָם מְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ יִרְאָה וְאֶהְבָּה. [וּמִכָּל זֶה תְּבִין וְתִשְׁפִּיל, אֶהוּבִי, בְּנִי! אִיךָ שֶׁהַצַּדִּיק הַנִּכְלָל רָעִים נִתְחַשָּׁף שְׂכָלוֹ בְּכְסִילוֹת, דְּהֵינּוּ דַּעוֹת נִפְסָדוֹת וְחֲכָמוֹת נִכְרִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (וְרַמְיָה ד, כב):

”חֲכָמִים הֵמָּה לְהִרְע, וְלֵהִיטִיב לֹא יָדְעוּ”, כִּי עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים אֵינָם יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ כָּלָל בְּשֶׁכֶלֶם לְהִיטִיב, כִּי אִם לְהִרְע, וְעַל-יְדֵי כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינּוּ יְכוּל לְרְאוּת וְלֵהֲבִין אֹרֶךְ הַצַּדִּיק:

ג. וְהַתְקוּן לְזֶה, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מְזֻבָּח, כִּי עַקֵּר

נִפְסָדוֹת וְחֲכָמוֹת נִכְרִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (וְרַמְיָה ד, כב):

”חֲכָמִים הֵמָּה לְהִרְע, וְלֵהִיטִיב לֹא יָדְעוּ”; כִּי עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים אֵינָם יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ כָּלָל בְּשֶׁכֶלֶם לְהִיטִיב, כִּי אִם לְהִרְע, וְעַל-יְדֵי כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינּוּ יְכוּל לְרְאוּת וְלֵהֲבִין אֹרֶךְ הַצַּדִּיק:

ג. וְהַתְקוּן לְזֶה, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מְזֻבָּח, כִּי עַקֵּר

נִפְסָדוֹת וְחֲכָמוֹת נִכְרִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (וְרַמְיָה ד, כב):

”חֲכָמִים הֵמָּה לְהִרְע, וְלֵהִיטִיב לֹא יָדְעוּ”; כִּי עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים אֵינָם יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ כָּלָל בְּשֶׁכֶלֶם לְהִיטִיב, כִּי אִם לְהִרְע, וְעַל-יְדֵי כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינּוּ יְכוּל לְרְאוּת וְלֵהֲבִין אֹרֶךְ הַצַּדִּיק:

ג. וְהַתְקוּן לְזֶה, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מְזֻבָּח, כִּי עַקֵּר

נִפְסָדוֹת וְחֲכָמוֹת נִכְרִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (וְרַמְיָה ד, כב):

”חֲכָמִים הֵמָּה לְהִרְע, וְלֵהִיטִיב לֹא יָדְעוּ”; כִּי עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים אֵינָם יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ כָּלָל בְּשֶׁכֶלֶם לְהִיטִיב, כִּי אִם לְהִרְע, וְעַל-יְדֵי כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינּוּ יְכוּל לְרְאוּת וְלֵהֲבִין אֹרֶךְ הַצַּדִּיק:

ג. וְהַתְקוּן לְזֶה, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מְזֻבָּח, כִּי עַקֵּר

נִפְסָדוֹת וְחֲכָמוֹת נִכְרִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (וְרַמְיָה ד, כב):

”חֲכָמִים הֵמָּה לְהִרְע, וְלֵהִיטִיב לֹא יָדְעוּ”; כִּי עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים אֵינָם יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ כָּלָל בְּשֶׁכֶלֶם לְהִיטִיב, כִּי אִם לְהִרְע, וְעַל-יְדֵי כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינּוּ יְכוּל לְרְאוּת וְלֵהֲבִין אֹרֶךְ הַצַּדִּיק:

ג. וְהַתְקוּן לְזֶה, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מְזֻבָּח, כִּי עַקֵּר

נִפְסָדוֹת וְחֲכָמוֹת נִכְרִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (וְרַמְיָה ד, כב):

”חֲכָמִים הֵמָּה לְהִרְע, וְלֵהִיטִיב לֹא יָדְעוּ”; כִּי עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים אֵינָם יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ כָּלָל בְּשֶׁכֶלֶם לְהִיטִיב, כִּי אִם לְהִרְע, וְעַל-יְדֵי כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינּוּ יְכוּל לְרְאוּת וְלֵהֲבִין אֹרֶךְ הַצַּדִּיק:

ג. וְהַתְקוּן לְזֶה, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מְזֻבָּח, כִּי עַקֵּר

נִפְסָדוֹת וְחֲכָמוֹת נִכְרִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (וְרַמְיָה ד, כב):

”חֲכָמִים הֵמָּה לְהִרְע, וְלֵהִיטִיב לֹא יָדְעוּ”; כִּי עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים אֵינָם יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ כָּלָל בְּשֶׁכֶלֶם לְהִיטִיב, כִּי אִם לְהִרְע, וְעַל-יְדֵי כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינּוּ יְכוּל לְרְאוּת וְלֵהֲבִין אֹרֶךְ הַצַּדִּיק:

ג. וְהַתְקוּן לְזֶה, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מְזֻבָּח, כִּי עַקֵּר

נִפְסָדוֹת וְחֲכָמוֹת נִכְרִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (וְרַמְיָה ד, כב):

”חֲכָמִים הֵמָּה לְהִרְע, וְלֵהִיטִיב לֹא יָדְעוּ”; כִּי עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים אֵינָם יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ כָּלָל בְּשֶׁכֶלֶם לְהִיטִיב, כִּי אִם לְהִרְע, וְעַל-יְדֵי כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינּוּ יְכוּל לְרְאוּת וְלֵהֲבִין אֹרֶךְ הַצַּדִּיק:

ג. וְהַתְקוּן לְזֶה, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מְזֻבָּח, כִּי עַקֵּר

נִפְסָדוֹת וְחֲכָמוֹת נִכְרִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (וְרַמְיָה ד, כב):

”חֲכָמִים הֵמָּה לְהִרְע, וְלֵהִיטִיב לֹא יָדְעוּ”; כִּי עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים אֵינָם יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ כָּלָל בְּשֶׁכֶלֶם לְהִיטִיב, כִּי אִם לְהִרְע, וְעַל-יְדֵי כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינּוּ יְכוּל לְרְאוּת וְלֵהֲבִין אֹרֶךְ הַצַּדִּיק:

ג. וְהַתְקוּן לְזֶה, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מְזֻבָּח, כִּי עַקֵּר

נִפְסָדוֹת וְחֲכָמוֹת נִכְרִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (וְרַמְיָה ד, כב):

”חֲכָמִים הֵמָּה לְהִרְע, וְלֵהִיטִיב לֹא יָדְעוּ”; כִּי עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים אֵינָם יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ כָּלָל בְּשֶׁכֶלֶם לְהִיטִיב, כִּי אִם לְהִרְע, וְעַל-יְדֵי כְּסִילוֹת הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינּוּ יְכוּל לְרְאוּת וְלֵהֲבִין אֹרֶךְ הַצַּדִּיק:

יניקת הפסילות, דהינו הקלפות, הוא רק מבחינת מזבח (עין זהר תרומה קלט) [זה לשון הזהר: בספרא דשלמה מלכא אית גו האי מזבח הנחשת דקאמרן רזין עלאין דהא מזבח אדמה, פתיב (שמות כ, כ): "מזבח

אדמה תעשה לי" וגו', ודא איהו רזא כדקא יאות, נחשת בד שלטין טורין אחרנין ואיהי צריכא למיזן לון אצטבע בהאי גון למיזן לון ואינון אקרין גרי נחשת. ואינון גרי נחשת אתמשף מנייהו רוחא חדא מגו האי מזבח, וכד האי מזבח אסתלק בסליקו אחרא פדין אסתלק את ג' דאיהו מזבח קדישא ואשפאר רוחא דאלין טורי נחשת, וכד ההוא רוחא אסתליק בקיומיה אקרי תחש דהא אסתלק מגיה את ג' והאי אתפרש לכמה רוחין אחרנין ואקרין אוף הכי, ועל דא אקרי ההוא עמא תחש כמה דאת אמר (בראשית כב, כד): "ואת תחש ואת מעכה", עין שם. הינו בחינת אכילה, פי שלחנו של אדם מכפר כמזבח

יניקת הפסילות, דהינו הקלפות, הוא רק מבחינת מזבח (עין זהר תרומה קלט), הינו בחינת אכילה, פי שלחנו של אדם מכפר כמזבח (ברכות נה), ומשם עקר יניקתם, ועל-כן אפלו אחר אכילת איש הפשר, בהכרח שיהיה לו בלבול הדעת קצת אחר האכילה, וזה מחמת שיניקת הפסילות הוא משם. אף צריך שלא לתן חיות להקלפות, פי אם פדי חיונו בצמצום ולא יותר, שזה סוד מים אחרונים ששיף לקלפות. ואז פשהמזבח פתקונו, הינו שהאכילה בכשרות פראוי, שאוכל בדרך ארץ ובמתינות ובישוב הדעת, ודבוק בו יתברך, אזי נכנעים הקלפות הינו הפסילות, פי אינו נותן להם פח וחיות, פי אם פדי חיונו בצמצום, שזה מכרח לתן להם פידוע (עין שער המצוות, פרשת עקב, סוד מים אחרונים); אבל אינו נותן להם שום פח וחיות יותר מפדי חיותם.

ועל-כן על-ידי אכילה בכשרות נכנע הפסילות ונתרומם

(ברכות נה), ומשם עקר יניקתם של הקלפות. פי בכל מקום קדוש הם נאחזים. ועל-כן אפלו אחר אכילת איש הפשר, בהכרח שיהיה לו בלבול הדעת קצת אחר האכילה, וזה מחמת שיניקת הפסילות הוא משם; פי הקלפות שנאחזים בתוך המאכל, רוצים להתאחו באדם

האוכל אותם, ולכן בשעה שאדם אוכל איזה מאכל, הוא צריך להיות דבוק בחי החיים בו יתברך, ולידע שהוא אוכל אלקותו יתברך המלבש בלבוש הזה שלמראה עיניו, שזה סוד אכילה, שתיה, אבל י"ה, שתה י"ה, וכזה הוא מעלה את המאכל. פי מאכל עולה צ"א, יאהדונה"י, שהוא יחוד אהבה ויראה. ומחמת גדל האור הנורא והנפלא שיש בעת האכילה, רוצים הקלפות להתאחו בו ולהפילו. אף צריך שלא לתן חיות להקלפות, פי אם פדי חיונו בצמצום ולא יותר, שזה סוד מים אחרונים ששיף לקלפות. ואז פשהמזבח פתקונו, הינו שהאכילה בכשרות פראוי, שאוכל בדרך ארץ ובמתינות ובישוב הדעת, ודבוק בו יתברך, אזי נכנעים הקלפות הינו הפסילות, פי אינו נותן להם פח וחיות, פי אם פדי חיונו בצמצום, שזה מכרח לתן להם פידוע (עין שער המצוות, פרשת עקב, סוד מים אחרונים); אבל אינו נותן להם שום פח וחיות יותר מפדי חיותם. ועל-כן על-ידי אכילה בכשרות נכנע הפסילות ונתרומם השכל, וזוכה להשיג ולהבין ולהשפיל את אור הצדיק. [וימפל זה תבין ותשפיל את מעלת האדם, הזוכה לישב בשלחן הצדיק ולהנות מאכילתו. כמאמרם ז"ל (ברכות סד): כל הנהנה מסעדה

שפתלמיד חכם שרוי בתוכה, פאלו נהנה מזיו השכינה; פי הצדיק דבוק בפי החיים בו יתברך, ומיחד יחודים בעת אכילתו, וכשאדם מסב על שלחנו של הצדיק, ומביט ומסתכל עליו, וכן זוכה להנות מאכילתו, על-ידי-זה נמשך גם עליו אור זיו שכינת עוז יתברך, ויוצא מעכירת המעשים וקסילות השכל, וזוכה שיאיר עליו אור הצדיק בהארה נוראה ונפלאה מאד, כמו שמצינו בגמרא (בבא קמא עא:): **בבעיא דבעא רבא מרב נחמן וכו', לצפרא אמר לה וכו', והאי דלא אמרי לה באורתא, דלא בשרא דתורא וכו', וזה לשון הגמרא שם: בעא מינה רבא מרב נחמן גנב שור של שני שתפין וטבחון, והודה לאחד מהן, מהו? (שמות כא, לו): "חמשה בקר" אמר**

השכל, כמו שמצינו בגמרא (בבא קמא עב.), בבעיא דבעא רבא מרב נחמן וכו', לצפרא אמר לה וכו', והאי דלא אמרי לה באורתא, דלא אכלי בשרא דתורא וכו', נמצא שעל-ידי שלא אכל, לא היתה דעתו צלולה, פי על-ידי האכילה נכנע הכסילות ונתגדל השכל. אבל כשאוכל כזולל וסובא, שזה בחינת פגם המזבח, אזי יונקים הקלפות, דהינו הכסילות, יותר מהראוי, ואזי מתגבר הכסילות על השכל. אבל על-ידי אכילה פראוי נכנעין פנ"ל.

וזה בחינת (זכחים נג.): 'מזבח בחלקו של טורף', זה בחינת (תהלים קיא): "טרף נתן ליראיו",

תשלומי ארבעה וחמשה, ניפלוג בדידה, כמה דברים אמורים? פשעמד בדין, אבל לא עמד בדין אינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה. אמר ליה הכי נמי, אידי דנסיב רישא גנב משל אביו וטבח ומכר, ואחר-כך מת אביו, נסיב סיפא נמי גנב משל אביו ומת אביו, ואחר-כך טבח ומכר. לצפרא אמר לה: חמשה בקר אמר רחמנא, ואפלו חמשה חצאי בקר, והאי דלא אמרי לה באורתא, דלא אכלי בשרא דתורא. ופרש רש"י, וזו לשונו: 'לא דקדקתי טעמו של דבר', עין שם. נמצא, שעל-ידי שלא אכל, לא היתה דעתו צלולה, פי על-ידי האכילה נכנע הכסילות ונתגדל השכל, כל זה כשאדם אוכל בקדשה ובטהרה ובדבקות בו יתברך, ומכון להוציא את הנצוצות והנשמות הנמצאים בתוך המאכל, ואוכל בדרך ארץ גדול. אבל כשאוכל כזולל וסובא, שזה בחינת פגם המזבח, אזי יונקים הקלפות, דהינו הכסילות, יותר מהראוי, ואזי מתגבר הכסילות על השכל. אבל על-ידי אכילה פראוי — נכנעין פנ"ל. בשביל זה צריך כל אדם לדעת בשעה שאוכל, אז הוא זמן מלחמה, כמובא בזהר (ואתחנן רעב.): שעת אכילה שעת מלחמה. (עכשו ילביש השגתו במאמר): וזה בחינת (זכחים נג.): "מזבח בחלקו של טורף"; למה דיקא הלשון "טורף"? אלא זה בחינת (תהלים קיא): "טרף נתן ליראיו", שהוא בחינת

אכילה בכשרות, שעל-ידי-זה מכניעים וטורפין אותן, הינו את הקלפות והכסילות, אבל על-ידי פגם המזבח הינו פגם האכילה, על-ידי-זה נותן כח להכסילות ונעשה מטורף — טרוף הדעת, שמתגבר על-ידי-זה על האדם בלבול וטרוף הדעת פנ"ל [עין בראשית רבה, פרשה מ', סימן ב'), על הפסוק (בראשית יב, י'): "ויהי רעב בארץ", וכי יהושע בן לוי פתח (תהלים קיא): "טרף נתן ליראיו", טרוף נתן ליראיו בעולם הזה, עין שם. הרי שלך לפניך שמפרש "טרף" לשון "טרוף", כי אם יש רעב, ואין לאדם מה לאכל מתהפך לו תבות "טרף" אל "טרוף", [והבן]. [ויכדי לבאר קשר כל הענין קצת, נראה לפי עניות דעתי, כי מענין האכילה מובן ונראה שהכל נברא רק בשביל האדם, ועקר התכלית והתקון של כל חלקי הבריאה, שהם דומם, צומח, חי, מדבר, הוא רק על-ידי האדם המדבר, שממנו מקבל השם ותברך התפארות מכל פרטי תנועותיו, שהם לעבודת השם ותברך, שהתפארות הזאת הוא שרש כל הרצונות של הבריאה, וממילא מובן, שגם בגדר האדם עקר התפארות שלו ותברך הוא רק מישראל, בחינת "ישראל אשר בך אתפאר". ואמרו חכמינו הקדושים (במות סא): אתם קרויים אדם, ואין אמות העולם קרויים אדם, ובשבילם היתה כל הבריאה; ועל-כן הטר להאדם לאכל מכל חלקי הבריאה, מאחר שכלם נבראו רק בשבילו, ואדרבה זהו עקר תקונם, שבשביל זה נבראו — כשאדם אוכל אותם, ומקבל מהם כח לעבודת הבורא ותברך, שעל-ידי-זה השם ותברך מקבל התפארות ממנו, על-ידי-זה נתקן ועולה החיות אלקות

בחינת אכילה בכשרות, שעל-ידי- זה מכניעין וטורפין אותן, הינו את הקלפות והכסילות. אבל על- ידי פגם המזבח, הינו פגם האכילה, על-ידי-זה נותן כח להכסילות, ונעשה מטורף — טרוף הדעת, שמתגבר על-ידי-זה פנ"ל.

שבכל חלקי הבריאה לתכלית שרש תקונם, שבשביל זה נבראו. וזה בחינת ברור ועלית הנצוצות הקדושים, שנעשה על-ידי אכילת ישראל, כידוע; כי מתחלה היה החיות הזה מלבש כבכול בקלפות, הינו בגשמיות המאכל, ועכשו כשישראל אכלו אותו בקדשה, אזי עולה החיות הקדשה שבמאכל, ומגשמיות המאכל נעשה קיא צואה ונדהה למטה אל החוץ. וידוע, אשר בכל בחינה ובחינה יש בה חיצוניות ופנימיות, שזה קלפה ופרי, שזה מה

שהחטה מתלבשת במוץ ותבן. ובדרך משל של המוץ ותבן נדמה שהם העקר, וכל מה שטרח בעל-הבית הוא רק בשבילם, עד שבא עת וזמן האסוף, אז נראה לכל, שעקר טרח הבעל-הבית היה רק בשביל הפנימיות, שהוא החטה, והמוץ והתבן הולכין לאבוד. כן בהחטה עצמה יש גם-כן קלפה סביבה, שהם הסבין והמורסן, וגם בפנימיות החטה, שהוא עקר מאכל האדם, יש גם-כן קלפה ופרי, כי מהגשמיות שלה נעשה פסלת גמור קיא צואה, והפנימיות שבה הוא רק הכח המלבש בה מהשם ותברך, להחיות על ידה את האדם. והאדם בכח הזה יעבד את השם ותברך, שזה בחינת (דברים ח, ג): "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, כי אם על מוצא פי ה'" וכידוע. והנה הבחינה הזו של קלפה ופרי, יש כמעט בכל המדרגות, כי אליו קלפה לאלין, כי מה שבמדרגה זו הוא בחינת פנימיות, הוא במדרגה שלמעלה הימנה בחינת חיצוניות, ואפלו בכח החיות שמקבל האדם על-ידי אכילתו, יש גם-כן בחינה זו, כי מתחלה מקבל הכבד, ואחר-כך הלב, ואחר-כך המוח, וכן

בְּכֹל הַבְּרִיאָה, בְּחִינַת: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, הוּא
בְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת לְגַבֵּי בְּחִינַת הָאָדָם, שֶׁהוּא
פְּנִימִיּוֹת כְּנֶטֶה הַבְּרִיאָה. אֵךְ בְּגֵדֵר הָאָדָם בְּעֶצְמוֹ
כָּל הָאֲמוֹת הֵם בְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת וּקְלָפוֹת,
וּפְנִימִיּוֹת הוּא רַק קִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל. וּבִישְׂרָאֵל
בְּעֶצְמָן יֵשׁ גַּם-כֵּן בְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת וּפְנִימִיּוֹת,
בְּחִינַת עֲלִין וְעֲצִים וּפְרוֹת, וּבְכֹל אֶחָד מִישְׂרָאֵל
יֵשׁ גַּם-כֵּן בְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת וּפְנִימִיּוֹת.

וְהִנֵּה לְמִשְׁל, אֶף-עַל-פִּי שֶׁעָקַר חֵיוֹת הַצּוּמָח
וּגְדוּלוֹ הוּא מִן הָאֶרֶץ, שֶׁהוּא גֵדֵר דּוּמָם,
אֶף-עַל-פִּי-כֵן מַעֲלַת הַצּוּמָח וּמְדַרְגָּתוֹ גְּדוּלָּה
מִמְדַּרְגַּת הַדּוּמָם, וְכֵן מְדַרְגַּת חֵי גְדוּלָּה יוֹתֵר
מִן הַצּוּמָח, אֶף-עַל-פִּי שֶׁכָּל חֵיוֹתוֹ עַל-יְדֵי
שֶׁאֵכַל מִהַצּוּמָח, כִּי אֲדַרְבֵּה בְּזֶה נִכְרַ מַעֲלָתוֹ
עָלָיו, שֶׁעָקַר חֵיוֹת הַצּוּמָח וּגְדוּלוֹ הוּא בְּשִׁבִיל
חֵי, וְכֵן תְּכִלִּית הַכֹּל הוּא רַק בְּשִׁבִיל הָאָדָם,
אֶף-עַל-פִּי שֶׁהָאָדָם מְקַבֵּל כַּחוֹ וְחֵיוֹתוֹ עַל יָדָם.
וְהִנֵּה בְּחִינַת הַקְּלָפָה וּפְרֵי הֵם בְּחִינַת חֲשֵׁךְ
נְאוֹר, בְּחִינַת חֲכָמָה וּכְסִילוֹת, כִּי בּוֹדְאֵי אֵין
לְהַחֲשֵׁךְ וְהַכְּסִילוֹת שׁוּם הַנִּיחָה וְחֵיוֹת רַק מִמֶּה
שֶׁעַל יָדָם נִכְרַ מַעֲלַת יִתְרוֹן הָאוֹר וְהַחֲכָמָה, שֶׁזֶה
בְּחִינַת כִּיִּתְרוֹן הָאוֹר מִן הַחֲשֵׁךְ כִּף יִתְרוֹן
לְחֲכָמָה מִן הַכְּסִילוֹת, כִּי רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ לַעֲת
עֲתָה בְּקִיּוּם שְׁגִיחָם, בְּשִׁבִיל קִיּוּם הַבְּחִירָה,
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא עָקַר הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁהֵשֵׁם
יִתְבַּרֵךְ מְקַבֵּל מִישְׂרָאֵל, וְעָקַר הַתְּגִלוֹת מְלַכּוֹתוֹ
יִתְבַּרֵךְ, שֶׁהוּא רַק עַל-יְדֵי הָאָדָם הַבַּעַל בְּחִירָה.
וְהִנֵּה מַחֲמַת שְׂכַח הַחֵיוֹת שְׂבַמְאָכַל מְלַבֵּשׁ
בְּגִשְׁמִיּוֹתוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְלָפָה, בְּחִינַת כְּסִילוֹת,
עַל-כֵּן יֵשׁ לְהַכְּסִילוֹת יְנִיקָה מִבְּחִינַת הָאֲכִילָה.
אֵךְ כִּשְׁהָאָדָם אוֹכֵל בְּקִדְשָׁה, הֵינּוּ רַק בְּשִׁבִיל
שִׁיחָה לּוֹ כַּח וְחֵיוֹת לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, שֶׁיְקַבֵּל
הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ הַתְּפָאָרוֹת מִזֶּה, עַל-יְדֵי-זֶה אֵין
הַכְּסִילוֹת מְקַבֵּל וְיוֹנֵק מִהָאֲכִילָה, רַק כְּדֵי חֵיוֹנוֹ
בְּצַמְצוּם וְלֹא יוֹתֵר, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנַע הַכְּסִילוֹת
וְנִתְרוֹמָם הַשִּׁכָּל, כִּי נִתְגַּלָּה עַל-יְדֵי-זֶה שֶׁהָעָקַר
הוּא הַפְּנִימִיּוֹת, שֶׁהוּא הַחֲכָמָה, שֶׁמִּמֶּנָּה עָקַר

הַחֵיוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (קֹהֵל ז, יב): "הַחֲכָמָה
תְּחִיָּה" וְגו'; וְהַחֲכָמָה זֶה עָקַר פְּנִימִיּוֹת הַחֵיוֹת
שֶׁל הַמְּזוֹן גַּם-כֵּן, רַק שֶׁבְּרְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ הַחֵיוֹת
הַזֶּה דְקִדְשָׁה מִשְׁתַּלְשֵׁל מִמְדַּרְגָּה לְמְדַרְגָּה, עַד
שֶׁמְתַלְבֵּשׁ בְּגִשְׁמִיּוֹת הַמְאָכַל, שֶׁהוּא מִבְּחִינַת
כְּסִילוֹת, כְּדֵי לְאֲכַפֵּי אֶסְטְרָא אַחֲרָא וְלֹא-הִפְכָּא
חֲשׂוּכָא לְנַהוּרָא, שְׁגַם מִהַכְּסִילוֹת יִהְיֶה נַעֲשֶׂה
כְּסָא וּמְרַכְבָּה אֶל הַקִּדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֵיוֹת
הַחֲכָמָה דְקִדְשָׁה, מִה שְׂאֵין כֵּן כְּשֶׁאוֹכֵל כְּזוֹלָל
וְסוּבָא, חֵס וְשְׁלוֹם, אִז אֵין נִתְגַּלָּה בְּאֲכִילָה זֹאת
שֶׁנִּכְרַא רַק בְּשִׁבִיל קִדְשֵׁת הַתְּפָאָרוֹת שֶׁיְקַבֵּל
הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מִזֶּה, מֵאַחַר שְׂאֵינוֹ אוֹכֵל בְּשִׁבִיל
כְּוִנָּה זוֹ כָּלֵל, רַק שֶׁנִּלְכַד בְּגִשְׁמִיּוֹת תְּאוֹת
הַמְאָכַל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַכְּסִילוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה
מִתְגַּבְּרַת הַכְּסִילוֹת בְּיוֹתֵר, וְשׁוֹטֵף עַל הַשִּׁכָּל,
עַד שֶׁבָּא לְטְרוּף הַדַּעַת, חֵס וְשְׁלוֹם, הֵינּוּ
שֶׁהַכְּסִילוֹת מִתְגַּבְּרַת כָּל-כָּף, עַד שֶׁהַכְּסִילוֹת טוֹרֵף
וְחוֹטֵף גַּם הַפְּנִימִיּוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֵיוֹת נִקְדַּת
הַחֲכָמָה וְדַעַת. וּמִמְשִׁיכוֹ גַם-כֵּן אֶל הַכְּסִילוֹת,
עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּבְחִינַת (יְרֵמִיָּה ד, כב): "חֲכָמִים הִמָּה
לְהִרְעֵ וּלְהִיטִיב לֹא יִדְעוּ", שְׂאֵינוֹ יְכוּל
לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּשִׁכְלוֹ לְהִיטִיב רַק לְהִרְעֵ, וְעַל-יְדֵי
הַכְּסִילוֹת הַזֶּה אֵינוֹ יְכוּל לְהִבִּין וּלְרְאוֹת אוֹר
הַצַּדִּיק שֶׁעוֹסֵק בְּזֶה, לְגִלוֹת הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁהוּא
יִתְבַּרֵךְ מְקַבֵּל מִישְׂרָאֵל, שֶׁזֶה עָקַר שֶׁרֵשׁ
הַבְּרִיאָה, שֶׁעֲנִין זֶה מוּבֵן וְנִרְאָה מִתּוֹךְ עֲנִין
הָאֲכִילָה דְקִדְשָׁה דִּיקָא, וְזֶה שֶׁכְּתוּב שֵׁם, שֶׁעַל-
יְדֵי אֲכִילָה בְּכִשְׁרוֹת מְכַנְיַעִין וְטוֹרְפִין אֶת
הַקְּלָפוֹת וְהַכְּסִילוֹת, כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׁגַם אַחַר
אֲכִילַת אִישׁ הַכֶּשֶׁר, יֵשׁ לוֹ בְּלִבּוֹל הַדַּעַת קִצָּת,
מַחֲמַת שְׁיִנִּיקַת הַכְּסִילוֹת הוּא מִשֵּׁם, אֲבָל הוּא
רַק לְפִי שֶׁעָה, כִּי אַחֲרֵ-כֵן עַל-יְדֵי שְׁנִיתְבַּרֵךְ
וְעוֹלָה הַחֵיוֹת דְקִדְשָׁה, שֶׁהֵם בְּחִינַת נְצוּצֵי
הַקִּדְשָׁה הַמְלַבְּשִׁים בְּהַמְאָכַל, שֶׁבְּשֶׁרֶשׁ הֵם
בְּחִינַת נְצוּצֵי הַחֲכָמָה, כִּי "כָּלֵם בְּחֲכָמָה עֲשִׂית",
וְנִכְלָלִין בְּכַח וְחֵיוֹת הָאָדָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת
חֲכָמָתוֹ וְשִׁכְלוֹ, וּפְסֻלַּת גִּשְׁמִיּוֹת הָאֲכִילָה, שֶׁהוּא

בְּחִינַת כְּסִילוֹת, נַעֲשֶׂה קִיא צוֹאָה, וְנִדְחָה וְנוֹפֵל אֶל הַחוּץ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנַע הַכְּסִילוֹת וְנִתְרוֹמַם שְׁכָלוֹ, וְזֶה בְּחִינַת טָרֵף שְׁטוּרָף אֶת הַכְּסִילוֹת, כִּי מוֹצִיא נְצוּצֵי קִדְשָׁה שֶׁהֵיוּ מְלַבָּשִׁים בְּתוֹכוֹ.

אָבֵל עַל-יְדֵי פָגַם הָאֲכִילָה, אֲזִי עַל-יְדֵי-זֶה אֲדַרְבָּה הַכְּסִילוֹת טוּרָף אֶת דַּעְתּוֹ, כִּי גַם נְצוּצֵי הַדַּעַת שֶׁהֵיוּ בּוֹ מִקְדָּם נִטְרָפִין וְנִתְבַלְבְּלִין גַּם-כֵּן, עַד שֶׁאֵינּוּ יָכוֹל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם לְהִיטִיב, וְהֵבֵן (פְּרָפְרָאוֹת לְחֻקָּה).

ד. וְלֵהֲשָׁלִים פָּגַם הַמְזֻבָּח; הֵינּוּ שְׁלֵא יָבֹא אֲדָם לְבַלְבּוֹל הַדַּעַת וְכְסִילוֹת הַשְּׁכָל בַּעַת הָאֲכִילָה, הוּא עַל-יְדֵי גָרִים; הֵינּוּ

כְּשֹׁנֵתִי גָרִים, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַטַּל כְּסִילוֹת הַשְּׁכָל וְכַלְבּוֹל הַדַּעַת. כִּי כָל הָעֲבוּדָה זָרָה אֵין לָהֶם כֹּחַ, כִּי אִם מִפָּגַם הַמְזֻבָּח (עֵין בְּזֵהוּ בְּלַק קצח): מֵאֵן גָּרִים לֵהוּ לְיִשְׂרָאֵל לְמַהוּי סוּרֵר וּמוֹרָה לְגַבֵּי אַבּוּהוֹן דְּבִשְׁמֵיָא? בְּגִין דְּאִיהוּ זוּלָּל וְסוּבָא בְּשָׂר עֲמִין, דְּכִתִּיב (תְּהִלִּים קו): "וַיִּתְעַרְבוּ בַגּוֹיִם וַיִּלְמְדוּ מֵעֲשִׂיהֶם". וְכִתִּיב (בַּמִּדְבָּר כה, ב): "וַיֹּאכַל הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ", דְּעִקְרָא וַיִּסּוּדָא אֲכִילָה וְשִׁתְיָה. כִּד עֲבָדִין בְּשָׂר עֲמִין, דָּא גָרִים לוֹן לְמִיתוּי בֵּן סוּרֵר וּמוֹרָה לְגַבֵּי אַבּוּהוֹן דְּבִשְׁמֵיָא, עֵין שָׁם. וּבְשִׁבִיל זֶה אַמּוֹת הָעוֹלָם מְשַׁקְצִים וּמִתְעַבִּים, מִפְּנֵי שְׁאוּכְלִים מְאֻכְלוֹת אֲסוּרִים, כִּי הֵטְבַע שֶׁל הָאָדָם שְׁנַמְשֵׁף אַחַר הָאֲכִילָה שְׁאוּכַל, וְגוֹיִים וְאַמּוֹת הָעוֹלָם שְׁקוּעִים בְּמְאֻכְלוֹת אֲסוּרִים, שְׁקָצִים וְרַמְשִׁים, וְלָכֵן גּוֹפֵם מוֹזֵהם וּמִתְעַב, וְכַמְאָמְרָם ו"ל (עֲבוּדָה זָרָה לא): אֵיִדִּי דְאֲכָלִי שְׁקָצִים וְרַמְשִׁים חֲבִיל גּוֹפִיָהוּ. וְזֶה שְׁפָתוֹב (מִלְאֲכֵי א, יא): "בְּכָל מְקוֹם

ד וְלֵהֲשָׁלִים פָּגַם הַמְזֻבָּח הוּא עַל-יְדֵי גָרִים, כִּי כָל הָעֲבוּדָה זָרָה אֵין לָהֶם כֹּחַ כִּי-אִם מִפָּגַם הַמְזֻבָּח, וְזֶה שְׁפָתוֹב (מִלְאֲכֵי א): "בְּכָל מְקוֹם מְקַטֵּר וּמַגִּישׁ לְשָׁמַי", כִּי אֵף שֶׁהֵם עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, כָּל כֹּחָם הוּא בָּא מִפָּגַם חֲלָקֵי הַמְזֻבָּח, וְעַל-כֵּן אָמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: "מְקַטֵּר וּמַגִּישׁ לְשָׁמַי", כִּי כֹחָם הוּא מִהַנְּצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּפְּל

מְקַטֵּר מַגִּישׁ לְשָׁמַי"; כִּי אֵף שֶׁהֵם עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, כָּל כֹּחָם הוּא בָּא מִפָּגַם חֲלָקֵי הַמְזֻבָּח, וְעַל-כֵּן אָמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: "מְקַטֵּר וּמַגִּישׁ לְשָׁמַי", כִּי כֹחָם הוּא מִהַנְּצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּפְּל

הַמְזֻבָּח דְּקִדְשָׁה שֶׁנִּפְּל לְשָׁם. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בַּמִּדְבָּר רבד, פְּרָשָׁה ג', סִימָן ג'): אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי, אֱלוֹהֵי הַיּוֹדֵעִים הֵיוּ אַמּוֹת הָעוֹלָם יוֹדְעִים מֵהַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ יָפָה לָהֶם, קִסְטָרִיוֹת הֵיוּ מְקִיפִין אוֹתוֹ כְּפִי לְשִׁמְרוֹ, שֶׁהִיָּה יָפָה לָהֶם יוֹתֵר מִשָּׁל יִשְׂרָאֵל, עֵין שָׁם. כִּי הָרִי הֵם נִהְנֶוּ מִהַקְּרִבָּנוֹת, כַּמְאָמְרָם ו"ל (שָׁם, פְּרָשָׁה כא, סִימָן כד), זֶה שֶׁאָמַר הַכֹּתוּב (תְּהִלִּים קט, ד):

"תַּחַת אֶהְבְּתִי יִשְׁטַנּוּנִי וְאֲנִי תַפְלָה", אֶת מוֹצֵא בְּחָג, יִשְׂרָאֵל מִקְרִיבִין לְפָנָיִךְ שְׁבַעִים פָּרִים עַל שְׁבַעִים אַמּוֹת, אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל: רַבּוֹן הָעוֹלָמִים, הָרִי אָנוּ מִקְרִיבִין עֲלֵיָךְ שְׁבַעִים פָּרִים, וְהֵיוּ צְרִיכִין לְאַהֲב אוֹתָנוּ, וְהֵם שׁוֹנְאִין אוֹתָנוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם): "תַּחַת אֶהְבְּתִי יִשְׁטַנּוּנִי". וְכֵן אָמְרוּ (תַּנְחוּמָא פְּנַחֶס): אֶת מוֹצֵא בְּחָג, שִׁישְׂרָאֵל מִקְרִיבִים שְׁבַעִים פָּרִים עַל שְׁבַעִים אַמּוֹת, אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל לְפָנָי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, הָרִי אָנוּ מִקְרִיבִים שְׁבַעִים פָּרִים לְשְׁבַעִים אַמּוֹת, לְפִיכָךְ הֵיוּ צְרִיכִין אֵף הֵם לְהִיּוֹת אוֹהֲבִין אוֹתָנוּ, וְלֹא דַּיִם שֶׁאֵין אוֹהֲבִין אוֹתָנוּ אֲלֵא שׁוֹנְאִין אוֹתָנוּ, עֵין שָׁם. נִמְצָא, שֶׁגַּם אַמּוֹת הָעוֹלָם יוֹנְקִים מִהַמְזֻבָּח וּמִקְבָּלִים מִשָּׁם חַיּוֹת, וּבְזֶה שֶׁנֶּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נִתְעוֹרְרִים בְּתַשׁוּקָה עֲצוּמָה אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם מְכַנְּסִים הַרְהוּר תְּשׁוּבָה גַם בְּאַמּוֹת הָעוֹלָם, וּבְפָרֻט כְּשֶׁמְדַבְּרִים דְּבוּרֵי אַמּוּנָה, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַּזְרִים

אַמוֹת הָעוֹלָם]. וְעַל־יְדֵי הַגֵּרִים, עַל־יְדֵי שָׁפֵל אֶחָד מִשְׁלִיף אַמוֹנְתוֹ וְהוֹלִיף אַחַר אַמוֹנַת יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה מְכַנֵּיעַ הָעֲבוּדָה זָרָה שְׁנַעֲשֶׂה מִפְּגָם חֻלְקֵי הַמִּזְבֵּחַ, וְאִזִּי חוֹזְרִין נִצְוִצֵי חֻלְקֵי

הָעוֹלָם, הַכֹּל בָּא מֵהַקְרַבְנוֹת שֶׁהִקְרִיבוּ בַּמִּזְבֵּחַ לְזִכּוֹתָם. וְלִכֵּן עֲכָשׁוּ שְׁמִדְבָרִים רַק דְּבוּרֵי אַמוֹנָה, אִזִּי מִתְגִּירִים גֵּרִים, וְהֵם מִשְׁלִימִים אֶת פְּגָם הַמִּזְבֵּחַ, וְכֹל הַשְּׁפָעוֹת חוֹזְרוֹת אֶל עִם יִשְׂרָאֵל, וְדו"ק.

הַמִּזְבֵּחַ לְמִקּוֹמָם וְנִשְׁלַם הַמִּזְבֵּחַ וְכֹל זֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁחוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה בַּעַת אֲכִילָתוֹ, וְשׁוֹמֵר מְאֹד שֶׁלֹּא יִכְשַׁל בְּמֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים, וּמְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּאֵלְקוֹת שֵׁשׁ בְּתוֹף הַמֵּאֲכָל, עַל־יְדֵי־זֶה גוֹרֵם שִׁיְהִיו נַעֲשִׂים גֵּרִים וְיִתְגַּירוּ, וְדו"ק].

[וּמִכָּפֵל זֶה תְּבִין וְתִשְׁכִּיל אִיךָ שֶׁדָּרְשׁוּ

לְשֵׁם. וְעַל־יְדֵי הַגֵּרִים, עַל־יְדֵי שָׁפֵל אֶחָד מִשְׁלִיף אַמוֹנְתוֹ וְהוֹלִיף אַחַר אַמוֹנַת יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה מְכַנֵּיעַ הָעֲבוּדָה זָרָה שְׁנַעֲשֶׂה מִפְּגָם חֻלְקֵי הַמִּזְבֵּחַ, וְאִזִּי חוֹזְרִין נִצְוִצֵי חֻלְקֵי הַמִּזְבֵּחַ לְמִקּוֹמָם וְנִשְׁלַם הַמִּזְבֵּחַ:

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא בְּלֻק) עַל פְּסוּק זֶה: "לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאכַל טָרֵף וְדָם חֲלָלִים יִשְׁתֶּה", עָמְדוּ מִשְׁנַתֵּן עוֹמְדִים כְּאֲרִיזוֹת, חוֹטְפִים קְרִיאַת שְׁמַע וּמְמַלְכִים לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, נַעֲשִׂין אֲרִיזוֹת מִפְּלִיגִין לְדַרְךְ אֶרֶץ לְמִשְׁאָ וּמִתֵּן, אִם נִתְקַל אֶחָד בְּכֹלוֹם אוֹ אִם מִתְּבַלֵּין בָּאוּ לִגַּע בְּאֶחָד מֵהֶם מִמְּלִיף לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ־הוּא, לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאכַל טָרֵף, כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר ה' אֶחָד, נֶאֱכָלִין הַמְּחַבְּלִין מִפְּנֵיו, מְלַחֲשִׁין אֲחֵרָיו: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד וּבּוֹרְחִין, וְהוּא נִסְמָךְ בְּזִכּוֹת קְרִיאַת שְׁמַע מִשׁוֹמְרֵי הַיּוֹם לְשׁוֹמְרֵי הַלֵּילָה. וְכִשְׁפָּא לִישׁוֹן, מִפְּקִיד רוּחוֹ בְּיַד הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאוֹמֵר: "בְּיַדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי", וְכִשְׁנַעֲזוֹר — מִמְּלִיף לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, הַשׁוֹמְרִין בְּלִילָה מוֹסְרִים אוֹתוֹ לְשׁוֹמְרֵי הַיּוֹם, שְׁנֹאֲמַר (תְּהִלִּים קל, ו): "נִפְשִׁי לַהֲוִי" הַמְּשֻׁמְרִים לְבַקֵּר שְׁמֵרִים לְבַקֵּר", לִכֵּן בְּלַעַם אוֹמֵר אֵין אִמָּה כְּזוֹ, עֵינֵן שָׁם. כִּי זֶה סוֹכֵב עַל קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהוּא גְלוּי הָאִמוּנָה, שְׁבִזָּה שְׁבַר

וְזֶה בְּחִינּוֹת (בַּמִּדְבָּר כג): "לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאכַל טָרֵף וְדָם חֲלָלִים יִשְׁתֶּה", וְתַרְגוּמוֹ: 'וְנִכְסֵי עַמְמִיָּא יִירֵת', "יֵאכַל טָרֵף", זֶה בְּחִינּוֹת שְׁלָמוֹת הַמִּזְבֵּחַ, בְּחִינַת 'מִזְבֵּחַ בְּחֻלְקוֹ שֶׁל טוֹרֵף' כַּנִּל, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי 'וְנִכְסֵי עַמְמִיָּא יִירֵת', הֵינּוּ עַל־יְדֵי גֵרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכָרוֹנָם לְבִרְכָּה (בְּבֹא בְּתָרָא מ.ב. נג: קמט. וּבְכַמָּה מִקּוּמוֹת) לְעֵנֵן יִרְשַׁת הַגֵּר: 'כָּל הַקּוֹדֵם בְּנִכְסֵי הַגֵּר זָכָה':

(עֲכָשׁוּ יְלָבִישׁ אֶת הַשָּׂגְתוֹ בַּפְּסוּק): וְזֶה בְּחִינּוֹת (בַּמִּדְבָּר כג, כד): "לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאכַל טָרֵף וְדָם חֲלָלִים יִשְׁתֶּה", וְתַרְגוּמוֹ: 'וְנִכְסֵי עַמְמִיָּא יִירֵת', יֵאכַל טָרֵף — זֶה בְּחִינּוֹת שְׁלָמוֹת הַמִּזְבֵּחַ, בְּחִינַת 'מִזְבֵּחַ בְּחֻלְקוֹ שֶׁל טוֹרֵף' כַּנִּל. וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי 'וְנִכְסֵי עַמְמִיָּא יִירֵת', הֵינּוּ עַל־יְדֵי גֵרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ,

זְכָרוֹנָם לְבִרְכָּה (בְּבֹא בְּתָרָא מ.ב. נג: קמט. וּבְכַמָּה מִקּוּמוֹת) לְעֵנֵן יִרְשַׁת הַגֵּר: כָּל הַקּוֹדֵם בְּנִכְסֵי הַגֵּר זָכָה; נִמְצָא, שִׁירְשַׁת הַגֵּר שִׁיכַת לְמִי שֶׁמְקַרֵּב אוֹתוֹ אֶל הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי שְׁמִדְבָרִים עִמוֹ דְּבוּרֵי אַמוֹנָה, שְׂאֵז מוֹצֵא הַפֶּךָ אַמוֹנְתוֹ, וְהוּא חוֹזֵר אֶל הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וּבְזֶה נִשְׁלַם הַמִּזְבֵּחַ; כִּי בְּאֵמַת כָּל הַטּוֹבוֹת וְהַשְּׁפָעוֹת שֵׁשׁ לְאֵמוֹת

יִשְׂרָאֵל תָּמִיד מְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַמוּנָה, הֵן כְּשֶׁקָּם בַּבֶּקֶר, וְהֵן כְּשֶׁעוֹסֵק כָּל הַיּוֹם בְּמִשְׁאֵל וּמַתָּן, וְהֵן כְּשֶׁהוֹלֵךְ לִישׁוֹן, עַל-יְדֵי-זֶה מְזִיקִין וּמַחְבְּלִין בְּדַלִּין מִמֶּנּוּ, וְנַעֲשֶׂה הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה בְּעוֹלָם, עַד שֶׁהַדְּבוּרֵי אַמוּנָה שֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל מִזְכִּיר, נַחֲקִיקִים גַּם אֶצֶל אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְהֵם מִתְגַּיְרִים, וְהֵבִינֵנוּ].
 ה. אֵךְ אֵיךְ אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת גֵּרִים, וְהֵלֵא הֵם רְחוּקִים מְאֹד מִקְדָּשְׁתּוֹ יִשְׂרָאֵל, וּמֵאֵין בָּא זֹאת שְׂיִבּוּא לָהֶם עַל הַדַּעַת שְׂיִתְגַּיְרוּ? אֵךְ דַּע, שְׂוֵה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בְּחִינּוֹת (מְשָׁלֵי יט) "הוֹן יוֹסִיף רַעִים רַבִּים", הֵינּוּ עַל-יְדֵי צְדָקָה שְׁנוֹתָן לְתַלְמִיד-חֶכֶם, שֶׁהוּא כְּלוּל מִכֶּמֶה נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל.
 כ. בְּאֵמַת אֵיךְ אֶפְשָׁר לַעֲבֹד לָבוֹא לְאֵמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְהֵלֵא הֵם רְחוּקִים מְאֹד מִיִּשְׂרָאֵל? וְאֵיךְ אֶפְשָׁר לְדַבֵּר לָהֶם, שֶׁיִּשְׁמְעוּ וְיִבּוּאוּ לְהֵאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה? אֵךְ כְּמוֹ כְּשֶׁאֶחָד רְחוּק מְאֹד מִחֲבֵרוֹ, וְאֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר אֵלָיו שְׂיִשְׁמַע, צְרִיף לְכַתֵּב לוֹ כְּתָב, כֵּן צְרִיף לְשַׁלַּח בְּחִינַת כְּתָב לָהֶם, עַד שְׂיִוְכְּלוּ לְשִׁמְעָה אֵף שֶׁהֵם רְחוּקִים; הֵינּוּ כְּשֶׁאֶדָם מְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַמוּנָה, זֶה הוֹלֵךְ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְנִכְתָּב בְּלִבּוֹת בְּנֵי-אָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלֵי ג, ד): "כְּתַבְּם עַל לִוַח לְבָבָה".
 כ. בְּאֵמַת אֵיךְ אֶפְשָׁר לַעֲבֹד לָבוֹא לְאֵמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְהֵלֵא הֵם רְחוּקִים מְאֹד מִיִּשְׂרָאֵל? וְאֵיךְ אֶפְשָׁר לְדַבֵּר לָהֶם שֶׁיִּשְׁמְעוּ וְיִבּוּאוּ לְהֵאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה? אֵךְ כְּמוֹ כְּשֶׁאֶחָד רְחוּק מְאֹד מִחֲבֵרוֹ, וְאֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר אֵלָיו שְׂיִשְׁמַע, צְרִיף לְכַתֵּב לוֹ כְּתָב, כֵּן צְרִיף לְשַׁלַּח בְּחִינַת כְּתָב לָהֶם, עַד שְׂיִוְכְּלוּ לְשִׁמְעָה אֵף שֶׁהֵם רְחוּקִים. כֵּן עֵקֶר חוֹשׁ הַשְּׂמִיעָה הוּא מִחֲמַת שְׂאוֹתִיּוֹת הַדְּבוּר בְּאֵוִיר, וְהֵאֱוִירִים מִכֵּים זֶה בְּזֶה עַד שֶׁבָּא לְאֵזֶן הַשּׁוֹמֵעַ, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהֵאֱוִיר נָח וְזָךְ וְצָלוּל, אֲזִי כְּשֶׁמְדַבֵּר אֶחָד בַּתּוֹרָה, הוּא מְשַׁרְה אֶת הַשְּׂכִינָה, וְכִשְׁהַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, נַעֲשֶׂה הַתְּעוֹרְרוֹת גַּם בֵּין הַטּוֹב שְׂבָאֵמוֹת הָעוֹלָם, וְהֵם מִתְגַּיְרִים. וְלִכֵּן הִיא

מַעֲלָה גְּדוֹלָה לְתַת צְדָקָה לְצַדִּיקִים וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים דִּיקָא. וְזֶה שְׂאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרַאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה פו, סִימָן ז'): בְּכָל מְקוֹם שֶׁהַצַּדִּיקִים הוֹלְכִים — הַשְּׂכִינָה הוֹלְכַת עִמָּהֶם. כֵּן בְּאֵמַת אֵיךְ אֶפְשָׁר לַעֲבֹד לָבוֹא לְאֵמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְהֵלֵא הֵם רְחוּקִים מְאֹד מִיִּשְׂרָאֵל? כֵּן הֵלֵא הֵם רַע גָּמוּר. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְכָמוֹת ס.א): אַתֶּם קְרוִיִּים אָדָם, וְאֵין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים קְרוִיִּים אָדָם. וְכֵן אָמְרוּ (כְּתוּבוֹת קִיא): עַל הַפְּסוּק (בְּרַאשִׁית כב, ה): "שְׁבוּ לָכֶם פַּה עִם הַחֲמוֹר", עִם הַדּוֹמָה לְחֲמוֹר. וְאֵיךְ אֶפְשָׁר לְדַבֵּר לָהֶם, שְׂיִשְׁמְעוּ וְיִבּוּאוּ לְהֵאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה? אֵךְ כְּמוֹ כְּשֶׁאֶחָד רְחוּק מְאֹד מִחֲבֵרוֹ, וְאֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר אֵלָיו שְׂיִשְׁמַע, צְרִיף לְכַתֵּב לוֹ כְּתָב, כֵּן צְרִיף לְשַׁלַּח בְּחִינַת כְּתָב לָהֶם, עַד שְׂיִוְכְּלוּ לְשִׁמְעָה אֵף שֶׁהֵם רְחוּקִים; הֵינּוּ כְּשֶׁאֶדָם מְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַמוּנָה, זֶה הוֹלֵךְ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְנִכְתָּב בְּלִבּוֹת בְּנֵי-אָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלֵי ג, ד): "כְּתַבְּם עַל לִוַח לְבָבָה".
 כ. בְּאֵמַת אֵיךְ אֶפְשָׁר לַעֲבֹד לָבוֹא לְאֵמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְהֵלֵא הֵם רְחוּקִים מְאֹד מִיִּשְׂרָאֵל? וְאֵיךְ אֶפְשָׁר לְדַבֵּר לָהֶם שֶׁיִּשְׁמְעוּ וְיִבּוּאוּ לְהֵאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה? אֵךְ כְּמוֹ כְּשֶׁאֶחָד רְחוּק מְאֹד מִחֲבֵרוֹ, וְאֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר אֵלָיו שְׂיִשְׁמַע, צְרִיף לְכַתֵּב לוֹ כְּתָב, כֵּן צְרִיף לְשַׁלַּח בְּחִינַת כְּתָב לָהֶם, עַד שְׂיִוְכְּלוּ לְשִׁמְעָה אֵף שֶׁהֵם רְחוּקִים. כֵּן עֵקֶר חוֹשׁ הַשְּׂמִיעָה הוּא מִחֲמַת שְׂאוֹתִיּוֹת הַדְּבוּר בְּאֵוִיר, וְהֵאֱוִירִים מִכֵּים זֶה בְּזֶה עַד שֶׁבָּא לְאֵזֶן הַשּׁוֹמֵעַ. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהֵאֱוִיר נָח וְזָךְ וְצָלוּל, אֲזִי כְּשֶׁמְדַבֵּר אֶחָד בַּתּוֹרָה, הוּא מְשַׁרְה אֶת הַשְּׂכִינָה, וְכִשְׁהַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, נַעֲשֶׂה הַתְּעוֹרְרוֹת גַּם בֵּין הַטּוֹב שְׂבָאֵמוֹת הָעוֹלָם, וְהֵם מִתְגַּיְרִים. וְלִכֵּן הִיא

בַּתּוֹרָה, הוּא מְשַׁרְה אֶת הַשְּׂכִינָה, וְכִשְׁהַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, נַעֲשֶׂה הַתְּעוֹרְרוֹת גַּם בֵּין הַטּוֹב שְׂבָאֵמוֹת הָעוֹלָם, וְהֵם מִתְגַּיְרִים. וְלִכֵּן הִיא

חמור מאד, כי הוא מונע רבים מלשוב אליו יתברך, אוי לו ואוי לנפשו].

ועל-ידי צדקה הוא לוקח נפשות, כי לוקח לעצמו רעים ואוהבים, כמו שאמר

מונבז (בבא בתרא יא):

אבותי גנזו ממון, ואני

גנזתי נפשות; נמצא,

שכל מה שנותן צדקה

ליותר אנשים, על-ידי-זה

הוא קונה לו רעים יותר,

ועל-ידי זאת האהבה

שקונה על-ידי הצדקה,

על-ידי-זה נודפף האויר,

וכל מה שנותנים ליותר

אנשים צדקה, וקונה

אהבה עם יותר אנשים,

על-ידי-זה נתרבה יותר

האויר הנח והנף, כי בזה

שנותנים צדקה לזולת,

ממשיכים את לבו אליו,

כי כשאדם עני, לבו אינו

שלם עמו, ומה גם שיש

לו קשיות עליו יתברך,

וכן יש לו טענות על

בגיא-אדם, ולכן אין אויר

הנח והנף, שאחד לא

יכול לקבל מהשני. אבל

בזה שאדם נותן צדקה,

נעשה שלום בינו לבין

הקדוש-ברוך-הוא, ובינו

לבין הבריות. וכמוכא

(זהר חדש רות): העני כשעה שרואה את עצמו

בדחק, הוא עושה מריבה פלפי מעלה,

המחזיק בידו של עני, ועושה עמו צדקה,

כביכול, עם הקדוש-ברוך-הוא עושה שלום,

לפי שגורם לעני שמבקש מחילה מלפניו

יתברך על שהטיח דברים פלפי מעלה, ואז

הינו זה שדבוק בו יתברך בדבקות אמת, והוא בטל ומבטל באין סוף ברוך הוא, והוא כשמדבר דבורי אמונה, דבורו הולך מסוף העולם ועד סופו, אזי נשמע הדבור למרחוק,

כמו שרואין בחוש, כשיש

אויר נח ונף, ואחד צועק

בקול גדול, נשמע צעקתו

ודבורו למרחוק, אבל

כשיש רוח סערה ונתעכר

האויר, אזי אי אפשר

לחברו לשמע את קול

הצועק, כי הרוח מבלבל

ומפריד חלקי האוירים

ונתפזרים, עד שאי אפשר

לחברו לשמע אפלו

הקול, מפל שפן הדבור

בעצמו. וכל זה נאמר

סתם כשאדם צועק

ומכריז איזה דבר לחברו,

אם יש אויר הנח והנף,

אזי הוא יכול לשמע את

קולו למרחוק, ואם יש

רוח סערה, ונתבלבל

חלקי האוירים, אז לא

יכול לשמע את קולו,

מפל שפן וקל וחרמ

ברוחניות, אם אין אויר

הנח והנף, שיש מחלקת

ומריכות בין בגיא-אדם,

הם גורמים שהצדיק

הדבוק באין סוף ברוך

הוא, שמדבר דבורי אמונה וגלוי אלקותו

יתברך, דברו לא ילך למרחוק. [ומכל זה תבין

ותשפיל את גנות המחלקת שיש על הצדיק

הדבוק בו יתברך, שזה גורם שדבורי אמונה

שמגלה לא ילכו בעולם, ולא יעשו את

הפעלה. ועון של האדם החולק על הצדיק

עושה שלום בינו לבין קונו. ומי גרם לו לעשות שלום? הנותן צדקה לעני, והחזיק בידו. ולכן מי שעושה עם עני צדקה, גורם שתצא מלבו השנאה שיש לו כלפי מעלה וכלפי זולתו, ונכנסת בו אהבה, אשר אין למעלה מזה. פי אהבה הוא אתדבקות רוחא ברוחא, דהינו רוח האהב ברוח הנאהב, שזה בחינת אור הנח, שרוחם נחים זה מזה, פי אין רוח רעה, שהוא שנאה, שיפריד ביניהם, פי השנאה היא בחינת רוח רעה, כמו שפתיב (שופטים ט, כג): "וישלח אלקים רוח רעה בין אבימלך ובין בעלי שכם", ופרש רש"י: 'שנאה'. נמצא, ששנאה הוא בחינת רוח רעה, בלבול האור, שעל-ידי זה אין יכולין לשמע הדבור, ולהפך אהבה ורעות הוא בחינת אור הנח והזך, ששמע הדבור למרחוק, וזה נעשה על-ידי צדקה, בחינת: "הון יסיף רעים רבים", שעל-ידי צדקה הוא לוקח לו רעים ואוהבים, שעל-ידי זה נעשה בחינת האור הנח והזך פנ"ל; כי על-ידי זה נכללים זה בזה באהבה גדולה מאד, וממילא מקבלים דבור אחד של

השני. וכל מה שמרבה לתן צדקה ליותר אנשים, נתרבה ביותר בחינת האור הנח והזך. פי פשנותן צדקה לאיש אחד, נמצא שקונה לו אהב אחד, ואזי נתדבק רוחו ברוחו, ונעשה שטח קטן של אור הנח והזך, וכשנותן צדקה לשני אנשים, נעשה שטח יותר גדול של אור הנח והזך. וכן כל מה שמרבה לתן ליותר אנשים, וקונה לו רעים ואוהבים יותר, בכחינת: "הון יסיף רעים רבים", נתגדל ונתרבה יותר ויותר השטח של האור הנח והזך. ועל-פן העקר לתן צדקה לצדיקים אמתיים ולעניים הגונים, שכלולים מפמה נפשות ישראל, פי בזה אהבה ורעות הוא בחינת אור הנח והזך, שעל-ידי זה נשמע הדבור למרחוק, וזה נעשה על-ידי צדקה, בחינת "הון יסיף רעים רבים", שעל-ידי צדקה הוא לוקח לו רעים ואוהבים, שעל-ידי זה נעשה בחינת האור הנח והזך פנ"ל.

וכל מה שמרבה לתן צדקה ליותר אנשים, נתרבה ביותר בחינת האור הנח והזך, פי פשנותן צדקה לאיש אחד, נמצא שקונה לו אהב אחד, ואזי נתדבק רוחו ברוחו ונעשה שטח קטן של אור הנח והזך, וכשנותן צדקה לשני אנשים, נעשה שטח יותר גדול של אור הנח והזך, וכן כל מה שמרבה לתן ליותר אנשים, וקונה לו רעים ואוהבים יותר, בכחינת "הון יסיף רעים רבים", נתגדל ונתרבה יותר ויותר השטח של האור הנח והזך. ועל-פן העקר לתן צדקה לצדיקים אמתיים ולעניים הגונים, שכלולים מפמה נפשות ישראל, פי בזה הוא

הוא מגדיל מאד השטח של האויר הנח והנף פנ"ל. פי בצדקה שנותן להם לבד, הוא קונה לו רעים רבים מאד, פי הם כלולים מהרבה נפשות, שעל ידי זה מתרבה ביותר בחינת האויר הנח והנף פנ"ל;

פי הצדיקים, נשמותיהם נכללים מהמון נשמות, ועל-כן פשאחד נותן צדקה להצדיק הזה שונכללים בו המון נשמות, הוא גורם, שיותר ויותר אנשים ישמעו את דברי הצדיק.

וכן אמרו חכמינו הקדושים (שיר השירים ובה, פרשה ב'): כל מי שעשה חסד עם אחד מגדולי ישראל, מעלה עליו הכתוב פאלו עשה חסד עם כל ישראל, פי הרי הוא כלול מפלל נשמות ישראל, ולכן הוא דבר גדול מאד להרבות בצדקה דיקא לצדיק פנה, שונכללים בו פלל נשמות ישראל. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (שיר השירים זוטא, פרק א'): כל הנותן צדקה, לא לעצמו בלבד מיטיב, אלא לכל הבריות מסוף העולם ועד סופו, פי גורם אויר הנח והנף, ועל-ידי-זה

נשמע קול הצדיק בכל העולם. ואזי פשהאויר נח ונף, אזי פשמדבר זה שיכול לדבר דבור הישראלי, הינו זה הצדיק הדבוק באין סוף ברוף הוא, ונכלל לגמרי בעצם עצמיות

אלקותו יתברך, וכל מח מחשבתו נכלל באין סוף ברוף הוא, ואז פשהוא מדבר אז דבורו דבור ישראלי, דבור של אמונה וגלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה, שעושה רשם בכל

העולם, הינו דבור הקדוש של הצדיק הנכלל באין סוף ברוף הוא, אזי זה הדבור נכתב ונחקק בהאויר, בבחינת (תהלים מה, ב): לשוני עט סופר מהיר, פי הלשון שלו היא פעט סופר, המעלה את מה שחושב במח מחשבתו על הכתב.

וכמו-כן הצדיק המדבר דבורי אמונה וגלוי אלקות, שהדבורים האלו נכתבים באויר העולם, ואזי הולף הדבור ונשמע למרחוק, בבחינת (אסתר ט, ד): ושמעו הולף בכל המדינות; הינו דבורי מרדכי הצדיק שנקרא (אסתר ב, ה): איש יהודי, שדבר רק דבורי אמונה והשגחה פרטית, וגלה את זה לכל העולם פלו, על-ידי-זה גרם, שרבים נתגירו. פי מחמת שהאויר נח ונף יכולים לשמע למרחוק, ואזי זה הדבור נכתב בספריהם של העפוי"ם, ומדינה פכתבה, ואזי מוצאים העפוי"ם בספריהם הפך אמונתם, פמו שמצינו פמה גרים שנתגירו מחמת זה, מחמת שמצאו בספריהם הפך אמונתם, ומאין בא זאת,

מגדיל מאד השטח של האויר הנח והנף פנ"ל, פי בצדקה שנותן להם לבד, הוא קונה לו רעים רבים מאד, פי הם כלולים מהרבה נפשות, שעל-ידי-זה מתרבה ביותר בחינת האויר הנח והנף פנ"ל.

ואזי פשהאויר נח ונף, אזי פשמדבר זה שיכול לדבר דבור הישראלי, הינו דבור הקדוש, אזי זה הדבור נכתב ונחקק בהאויר, בבחינת (תהלים מה): לשוני עט סופר מהיר, ואזי הולף הדבור ונשמע למרחוק, בבחינת (אסתר ט):

"ושמעו הולף בכל המדינות, פי מחמת שהאויר נח ונף, יכולים לשמע למרחוק, ואזי זה הדבור נכתב בספריהם של העפוי"ם, מדינה ומדינה פכתבה, ואזי מוצאים העפוי"ם בספריהם הפך אמונתם, פמו שמצינו פמה גרים שנתגירו מחמת זה, מחמת שמצאו בספריהם הפך אמונתם,

ומדינה פכתבה, ואזי מוצאים העפוי"ם בספריהם הפך אמונתם, פמו שמצינו פמה גרים שנתגירו מחמת זה, מחמת שמצאו בספריהם הפך אמונתם.

שִׁמְצָאוּ עִתָּה מַה שֶׁהוּא מִתְנַגֵּד לְאֲמוּנָתָם? אֵךְ זֶה בָּא עַל-יַדֵי הַדְּבֹר שֶׁל הַצַּדִּיק, שֶׁנַּחֲקֵק וְנִכְתָּב בְּהַאֲוִיר, בְּבַחֲיַנַת "לְשׁוֹנֵי עֵט סוֹפֵר מְהִיר", וְהַאֲוִיר הֵיךְ זֶה וְנָח עַל-יַדֵי בַחֲיַנַת "הוֹן יוֹסֵף רַעִים רַבִּים", עַד שֶׁהִלֵּךְ הַדְּבֹר, בְּבַחֲיַנַת: "וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינֹת", וְנַחֲקֵק וְנִכְתָּב שֵׁם בְּסַפְרֵיהֶם. וְעַל-יַדֵי בַחֲיַנַת זֹאת מִצָּאוּ בְּסַפְרֵיהֶם הַפֶּךָ אֲמוּנָתָם, וְעַל-יַדֵי-זֶה נִתְגַּיְרוּ. כְּמוֹ שֶׁמְסַפְּרִין מִכַּמָּה גֵרִים שֶׁנִּתְגַּיְרוּ עַל-יַדֵי-זֶה, עַל-יַדֵי שֶׁמִּצָּאוּ בְּסַפְרֵיהֶם הַפֶּךָ אֲמוּנָתָם. וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מִבַּחֲיַנַת הַנ"ל כִּי בְּאֵמַת הַצַּדִּיק דְּבוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתָמִיד רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוֹ מְסִיחַ דַּעַת כְּרַגַע מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְלִכֵּן כָּל דְּבוּרָיו הֵם רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְגִלּוּי אֱלֻקוֹת, וְהַדְּבוּרִים הָאֵלוּ הוֹלְכִים מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְנִנְחָדִים בְּכָל מְקוֹמוֹת שֶׁל אֲמוֹת הָעוֹלָם, עַד שֶׁהֵם מוֹצְאִים דִּיקָא בְּתוֹךְ סַפְרֵיהֶם סְתִירוֹת מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וְעַל-יַדֵי-זֶה מִתְחִילִים לְחַפֵּשׂ אַחַר הָאֲמוּנָה הָאֱמֵתִית, לְהֶאֱמִין בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן הֵם מִתְגַּיְרִים. וְאֵל כָּל זֶה זְכוּ עַל-יַדֵי דְּבוּרֵי הַצַּדִּיק,

וְיִמְצִינָן בָּא זֹאת, שִׁמְצָאוּ עִתָּה מַה שֶׁהוּא מִתְנַגֵּד לְאֲמוּנָתָם? אֵךְ זֶה בָּא עַל-יַדֵי הַדְּבֹר שֶׁל הַצַּדִּיק, שֶׁנַּחֲקֵק וְנִכְתָּב בְּהַאֲוִיר, בְּבַחֲיַנַת "לְשׁוֹנֵי עֵט סוֹפֵר מְהִיר", וְהַאֲוִיר הֵיךְ זֶה וְנָח עַל-יַדֵי בַחֲיַנַת "הוֹן יוֹסֵף רַעִים רַבִּים", עַד שֶׁהִלֵּךְ הַדְּבֹר, בְּבַחֲיַנַת "וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינֹת", וְנַחֲקֵק וְנִכְתָּב שֵׁם בְּסַפְרֵיהֶם, וְעַל-יַדֵי בַחֲיַנַת זֹאת מִצָּאוּ בְּסַפְרֵיהֶם הַפֶּךָ אֲמוּנָתָם וְעַל-יַדֵי-זֶה נִתְגַּיְרוּ, כְּמוֹ שֶׁמְסַפְּרִין מִכַּמָּה גֵרִים שֶׁנִּתְגַּיְרוּ עַל-יַדֵי-זֶה, עַל-יַדֵי שֶׁמִּצָּאוּ בְּסַפְרֵיהֶם הַפֶּךָ אֲמוּנָתָם, וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מִבַּחֲיַנַת הַנ"ל כִּי בְּאֵמַת הַצַּדִּיק דְּבוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתָמִיד רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוֹ מְסִיחַ דַּעַת כְּרַגַע מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְלִכֵּן כָּל דְּבוּרָיו הֵם רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְגִלּוּי אֱלֻקוֹת, וְהַדְּבוּרִים הָאֵלוּ הוֹלְכִים מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְנִנְחָדִים בְּכָל מְקוֹמוֹת שֶׁל אֲמוֹת הָעוֹלָם, עַד שֶׁהֵם מוֹצְאִים דִּיקָא בְּתוֹךְ סַפְרֵיהֶם סְתִירוֹת מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וְעַל-יַדֵי-זֶה מִתְחִילִים לְחַפֵּשׂ אַחַר הָאֲמוּנָה הָאֱמֵתִית, לְהֶאֱמִין בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן הֵם מִתְגַּיְרִים. וְאֵל כָּל זֶה זְכוּ עַל-יַדֵי דְּבוּרֵי הַצַּדִּיק,

וְזֶה בַּחֲיַנַת (אֶסְתֵר ו'): "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְּכִי", 'מְרַדְּכִי' הוּא בַּחֲיַנַת הַכְּפִירָה בַּעֲבוּדָה זָרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "אִישׁ יְהוּדִי",

שֶׁדְּבוּרָיו הוֹלְכִים מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ. וְזֶה בַּחֲיַנַת (אֶסְתֵר ו, ב'): "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְּכִי", מְרַדְּכִי הוּא בַּחֲיַנַת הַכְּפִירָה בַּעֲבוּדָה זָרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵר ב, ה'): "אִישׁ יְהוּדִי", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (מַגְלָה יג): כָּל הַפּוֹפֵר בַּעֲפוּ"ם נִקְרָא יְהוּדִי; הֵינּוּ שֶׁהַדְּבוּרִים שֶׁהִגִּיד מְרַדְּכִי, שֶׁהֵם דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְּׁנֵחָה פְּרָטִית, גִּלּוּי אֱלֻקוֹת בְּתַכְלִית הַמְּדִרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהֵם מְמִילָא דְּבוּרִים שֶׁל כְּפִירַת עַפּוּ"ם, הֵם נִכְתָּבִים בְּהַאֲוִיר, עַד שֶׁנִּמְצָא כְּתוּב בְּסַפְרֵיהֶם כִּי הֵם נִתְגַּיְרוּ וְזֶהוּ "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְּכִי", שֶׁהַדְּבוּרִים אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְּכִי, שֶׁהֵם דְּבוּרֵי אֲמוּנָה שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, נִמְצָא כְּתוּב בְּסַפְרֵיהֶם. כִּי הַדְּבֹר שֶׁל הַצַּדִּיק הִלֵּךְ לְמִרְחֹק, עַד שֶׁנִּכְתָּב וְנַחֲקֵק שֵׁם בְּסַפְרֵיהֶם, שֶׁעַל יַדֵי זֶה נִמְצָא בְּסַפְרֵיהֶם הַפֶּךָ אֲמוּנָתָם,

יְהוּדִי", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (מַגְלָה יג): "כָּל הַפּוֹפֵר בַּעֲפוּ"ם נִקְרָא יְהוּדִי"; הֵינּוּ שֶׁהַדְּבוּרִים שֶׁהִגִּיד מְרַדְּכִי, שֶׁהֵם דְּבוּרִים שֶׁל כְּפִירַת עַפּוּ"ם, הֵם נִכְתָּבִים בְּהַאֲוִיר, עַד שֶׁנִּמְצָא כְּתוּב בְּסַפְרֵיהֶם כִּי הֵם נִתְגַּיְרוּ וְזֶהוּ: "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְּכִי", שֶׁהַדְּבוּרִים אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְּכִי, שֶׁהֵם דְּבוּרֵי אֲמוּנָה שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, נִמְצָא כְּתוּב בְּסַפְרֵיהֶם, כִּי הַדְּבֹר שֶׁל הַצַּדִּיק הִלֵּךְ לְמִרְחֹק עַד שֶׁנִּכְתָּב וְנַחֲקֵק שֵׁם בְּסַפְרֵיהֶם, שֶׁעַל-יַדֵי-זֶה נִמְצָא בְּסַפְרֵיהֶם הַפֶּךָ

כִּי נִמְצָא בְּסִפְרֵיהֶם הַדְּבוּרִים קְדוּשִׁים אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְכֵי, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק כַּנ"ל. וְזֶהוּ "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְכֵי" כַּנ"ל. וְאֵזִי כְּשֶׁבָּאִים אֵלָיו הַעֲפוּ"ם, וּמוֹצְאִים שָׁם הַפֶּךָ אַמוּנָתָם, מִזֶּה נַעֲשִׂים

יְמוּלוּ אֶת בְּנֵיהֶם, וְשִׁיחֲלָלוּ אֶת הַשֶּׁבֶת (עֵינַי רֹאשׁ הַשָּׁנָה יט. בְּכֹא בַתְּרֵא ס. מְעִילָה יז). נִמְצָא, שֶׁהַטּוֹב

שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת, הוּא כְּבוֹשׁ תַּחַת יָדָם, וְכֵן כְּשֶׁמוֹנְעִין אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל-יְדֵי גֵרְמָא שְׂגוּרְמִין, עַל-יְדֵי הַמַּסִּים וְאַרְנוֹנִיּוֹת שְׁמַטִּילִין

עֲלֵיהֶם, וְכֵן עַל-יְדֵי שְׁמוֹנְעִין טוֹבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁעַל-יְדֵי כָּל זֶה נִכְבָּשׁ הַטּוֹב תַּחַת יָדָם, דְּהֵינּוּ חֲלָקֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. נִמְצָא, שְׁדִיקָא אֵלּוּ הַגּוֹיִים אֲמוֹת הָעוֹלָם, שֶׁהִלְחִיצוּ יוֹתֵר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמְנַעוּ מֵהֶם לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הַטּוֹב שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל

כַּנ"ל, וְיִפְרִיחוּ אַמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְהֶאֱחָרִים אֵינָם מוֹצְאִים כָּלֵל וְנִשְׁאָרִים בְּאַמוּנָתָם? אֵךְ דַּע, שֶׁזֶּה מַחְמַת בְּחִינַת הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ תַּחַת יָדָם, הֵינּוּ בְּחִינַת חֲלָקֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַכְּבוֹשׁ אֶצְלָם.

כִּי כָּל הַטּוֹב הוּא רַק בְּחִינַת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הֵינּוּ כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרִים הַעֲפוּ"ם וְאֵינָם מְנִיחִים לְיִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת, כְּמוֹ שֶׁהָיָה נִמְצָא שְׂגוּרְוֹ שֶׁלֹּא יְמוּלוּ אֶת בְּנֵיהֶם וְשִׁיחֲלָלוּ אֶת הַשֶּׁבֶת (עֵינַי רֹאשׁ הַשָּׁנָה יט. בְּכֹא בַתְּרֵא ס. מְעִילָה יז), נִמְצָא, שֶׁהַטּוֹב שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת הוּא כְּבוֹשׁ תַּחַת יָדָם. וְכֵן כְּשֶׁמוֹנְעִין אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל-יְדֵי גֵרְמָא שְׂגוּרְמִין, עַל-יְדֵי הַמַּסִּים וְאַרְנוֹנִיּוֹת שְׁמַטִּילִין עֲלֵיהֶם, וְכֵן עַל-יְדֵי שְׁמוֹנְעִין טוֹבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁעַל-יְדֵי כָּל-זֶה נִכְבָּשׁ הַטּוֹב תַּחַת יָדָם, דְּהֵינּוּ חֲלָקֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

אַמוּנָתָם, כִּי נִמְצָא בְּסִפְרֵיהֶם הַדְּבוּרִים קְדוּשִׁים אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְכֵי, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק כַּנ"ל, וְזֶהוּ "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְכֵי" כַּנ"ל. וְאֵזִי כְּשֶׁבָּאִים אֵלָיו הַעֲפוּ"ם וּמוֹצְאִים שָׁם הַפֶּךָ אַמוּנָתָם, מִזֶּה נַעֲשִׂים גֵרִים, בְּבְחִינַת (אֶסְתֵּר ח): "וְרַבִּים מֵעַמֵּי הָאָרֶץ מִתְּיַהֲדִים":

ו אֵךְ מֵאִין בָּא, שֶׁאֵלּוּ דִיקָא יִמְצָאוּ בְּסִפְרֵיהֶם הַפֶּךָ

אַמוּנָתָם וְיִחַזְרוּ וְיִפְרִיחוּ אַמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְהֶאֱחָרִים אֵינָם מוֹצְאִים כָּלֵל וְנִשְׁאָרִים בְּאַמוּנָתָם? אֵךְ דַּע, שֶׁזֶּה מַחְמַת בְּחִינַת הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ תַּחַת יָדָם, הֵינּוּ בְּחִינַת חֲלָקֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַכְּבוֹשׁ אֶצְלָם.

כִּי כָּל הַטּוֹב הוּא רַק בְּחִינַת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הֵינּוּ

מִזֶּה נַעֲשִׂים גֵרִים, בְּבְחִינַת (אֶסְתֵּר ח,

יז): "וְרַבִּים מֵעַמֵּי הָאָרֶץ מִתְּיַהֲדִים"; וְלָכֵן אֲשֶׁרִי אָדָם שְׁנוֹתָן צְדָקָה לְצַדִּיק כְּזֶה הַמַּגְלָה אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּגִלּוֹי רַב מְאֹד, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה דְּבוּרוֹ הוֹלֵךְ מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְלֹא דֵי שְׁמַכְנִיס הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד שִׁיתְעוֹרְרוּ בְּעַצְמָם מֵהִיכָן הֵם בָּאִים, "אֲנִי בְרִיָּה קְלָה שְׁבִי"ם,

אֲלֵא אֶפְלוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם הָאֲדוּקִים בְּעֲבוּדָה זָרָה שְׁלָהֶם, מוֹצְאִים סְתִירוֹת בְּסִפְרֵיהֶם, וְנִתְעוֹרְרִים לְחַזֵּר לְאַמוּנָה פְּשוּטָה בּו יִתְבַּרֵךְ. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֵלֶק לְעִזֹּר לְהַצַּדִּיק הַזֶּה.

ו. אֵךְ מֵאִין בָּא שֶׁאֵלּוּ דִיקָא יִמְצָאוּ

בְּסִפְרֵיהֶם הַפֶּךָ אַמוּנָתָם, וְיִחַזְרוּ וְיִפְרִיחוּ אַמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְהֶאֱחָרִים אֵינָם מוֹצְאִים כָּלֵל וְנִשְׁאָרִים בְּאַמוּנָתָם; הֵינּוּ לְמַה דִיקָא אֵלּוּ הַגּוֹיִים וְאֲמוֹת הָעוֹלָם הַתְּגַבְּרוּ וְלֹא אַחֲרִים? אֵךְ דַּע שֶׁזֶּה מַחְמַת בְּחִינַת הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ תַּחַת יָדָם, הֵינּוּ

הִיָּה כְבוֹשׁ אֶצְלָם, הַטּוֹב הַזֶּה שֶׁהוּא עֵצָם אֶלְקוּת, מְעוֹרֵר אוֹתָם שִׁיזְכוּ לְהַתְגַּיֵּר. כִּי הַטּוֹב לֹא נוֹתֵן לָהֶם לְנוֹחַ, עַד שֶׁמְכַלֶּה אֶת הָרַע שִׁבְהֵם, וְהַהֲכָרַח לָהֶם לְהַתְגַּיֵּר. וַיִּבְזֶה תְּבִין וְתִשְׁפִּיל מֵה שְׁאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים 19:): לֹא הִגְלָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל לְבֵין הָאֲמוֹת, אֲלֵא כְּדִי שִׁיתּוֹסְפוּ עֲלֵיהֶם גְּרִים, שֶׁנֶּאֱמַר (הוֹשֵׁעַ ב, כה): "וַיִּזְרַעְתִּיהָ לִי בְּאֶרֶץ", כְּלוּם אָדָם זוֹרַע סֵאֶה? אֲלֵא לְהַכְנִיס כַּמָּה כּוֹרֵיץ. כִּי הֵם כָּבָשׁוּ אֶת הַטּוֹב שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁרָצוּ לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת וְלֹא הִנִּיחוּ אוֹתָם, לְבִסּוֹף הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מְעוֹרֵר אוֹתָם, עַד שֶׁהֵם מְכַרְחִים לְהַתְגַּיֵּר. וּבִשְׂבִיל זֶה אָסוּר לְהַתְרַעֵם מֵה שְׂרוּאִים לְפַעֲמִים שְׂגוּיִים וְאֲמוֹת הָעוֹלָם מוֹנְעִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִלְקַיֵּם מִצְוֹת, אִין זֶה אֲלֵא, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְהוֹצִיאָם מִזְהַמְתָּם וְטִמְאָתָם, וְלְהַחֲזִיר אוֹתָם אֶל הַקִּדְשָׁה, וְלֹא בַחֲנָם שְׁאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְבֻמוֹת מו:): גַּר שָׂבָא לְהַתְגַּיֵּר בְּזִמְן הַזֶּה, אוֹמְרִים לוֹ מָה רְאִיתָ שְׂבָאתָ לְהַתְגַּיֵּר? אִי אַתָּה יוֹדֵעַ שִׁישְׂרָאֵל בְּזִמְן הַזֶּה דּוֹוִיִּים, דְּחוֹפִים, סְחוּפִים וּמְטַרְפִּין, וְיִסּוּרִין בְּאִין עֲלֵיהֶם? אִם אוֹמֵר יוֹדֵעַ אָנִי. וְאִינִי כְּדָאִי — מְקַבְּלִין אוֹתוֹ מִיָּד. וּמוֹדִיעִין אוֹתוֹ מְקַצָּת מִצְוֹת קְלוֹת וּמְקַצָּת מִצְוֹת חֲמוּרוֹת, וּמוֹדִיעִין אוֹתוֹ עוֹן לְקַט, שְׂכָחָה וּפְאָה וּמַעֲשֵׂר עֲנִי. וּמוֹדִיעִין אוֹתוֹ עֲנִשָׁן שֶׁל מִצְוֹת, אוֹמְרִים לוֹ: הֲגִי יוֹדֵעַ, שְׁעַד שְׂלֹא בָאתָ לְמַדָּה זוֹ, אֲכַלְתָּ חֶלֶב, אִי אַתָּה עֲנוּשׁ כְּרַת, חֲלַלְתָּ שֶׁבֶת, אִי אַתָּה עֲנוּשׁ סְקִילָה. וְעַכְשָׁו, אֲכַלְתָּ חֶלֶב — עֲנוּשׁ כְּרַת, חֲלַלְתָּ שֶׁבֶת עֲנוּשׁ סְקִילָה. וְכַשֵּׁם שֶׁמוֹדִיעִין אוֹתוֹ עֲנִשָׁן שֶׁל מִצְוֹת, כֶּף מוֹדִיעִין אוֹתוֹ מִתַּן שְׂכָרָן וְכוּ'. כִּי כָל זֶה עוֹשִׂים כְּדִי לְנַסּוֹת אוֹתָם, אִם כּוֹנְנָתָם הִיא בְּאֲמַת, וְאִם אֵף שְׂדוּחִים אוֹתָם בְּכָל מִינֵי דְחִיּוֹת

וְרַחוּקִים, וְהֵם מִתְעַקְשִׁים שְׂרוּצִים לְהַתְגַּיֵּר, סִימָן שֶׁהַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ אֶצְלָם לֹא עוֹזֵב אוֹתָם, וּמוֹשֵׁף אוֹתָם חֲזָרָה אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. וּמִזֶּה תְּבִין וְתִשְׁפִּיל גַּם מֵה שְׁאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְנֵהֲדִירִין צו:): מְבַנֵּי בְּנֵי שֶׁל סִיכְרָא לְמַדּוֹ תוֹרָה בִּירוּשָׁלַיִם, מְבַנֵּי בְּנֵי שֶׁל סְנַחְרִיב לְמַדּוֹ תוֹרָה בְּרַבִּים, וּמֵאֵן נִינְהוּ? שְׁמַעְיָה וְאַבְטַלְיוֹן. מְבַנֵּי בְּנֵי שֶׁל הַמֶּן לְמַדּוֹ תוֹרָה בְּבִנְיָ-בְּרַק, וְאֵף מְבַנֵּי בְּנֵי שֶׁל אוֹתוֹ רָשַׁע בְּקֶשׁ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַכְנִיסֵן תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה וְכוּ'. רוֹאִים מִכָּאֵן, שֶׁסִּיכְרָא וְהַמֶּן שֶׁמְנַעוּ מֵעַם יִשְׂרָאֵל לְמוֹד תוֹרָה וְקִיּוּם הַמִּצְוֹת, וְהַצִּיקוּ לָהֶם, לְבִסּוֹף בְּנֵי בְּנֵיהֶם הַתְגַּיֵּרוּ, כִּי הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ שֶׁהִיָּה תַּחַת יְדֵיהֶם, לֹא עֲזָבָם עַד שֶׁהַתְגַּיֵּרוּ. וְכֵן נְבוּכַדְנֶאצַּר הִרְשַׁע, שֶׁהַחֲרִיב אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁבּוֹדָאִי מְנַע טוֹב הַרְבֵּה מֵעַם יִשְׂרָאֵל, שְׂלֹא יוּכְלוּ לְהַקְרִיב קִרְבָּנוֹת, אֵף-עַל-פִּי-כֵן הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ לֹא עֲזָב אֶת בְּנֵי בְּנֵי. וְכֵן הוּא בְּכָל דּוֹר וָדוֹר כְּשֶׁרוֹאִים שְׂגוּי מִתְגַּיֵּר, בּוֹדָאִי אוֹ הוּא אוֹ אֲבוֹתָיו מְנַעוּ הַטּוֹב מֵעַם יִשְׂרָאֵל, וְלְבִסּוֹף הֵם מְכַרְחִים לְהַתְגַּיֵּר. וְזֶה שְׁאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא לְד-לד): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אָנִי מְחַבֵּב אֶת הַגְּרִים, כִּי מֵאַחַר שֶׁהַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל נִמְצָא בָהֶם, וְעַכְשָׁו הֵם חוֹזְרִים אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, בְּשִׂבְלֵי זֶה הֵם כָּל-כֶּף חֲכִיכִים בְּעֵינָיו יִתְבַּרֵּךְ. וּבִתְחִלָּה זֶה הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ אֶצְלָם זוֹכֵר שְׂבָא מִמְּקוֹם קְדוֹשׁ וְעֲלִיוֹן מְאֹד; כִּי הַטּוֹב הַזֶּה שֶׁנִּמְצָא אֶצְלָם כָּל כֶּף יִשְׂרָאֵל, זֶה עֵצָם אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קמה, ט): "טוֹב הַגּוֹי"ה לְכָל", כִּי הַטּוֹב בְּעֵצָמוֹ הוּא, כְּבִיכּוֹל, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַטּוֹב הַזֶּה, שֶׁהוּא עֵצָם גְּלוּי אֶלְקוּת, מְלַבֵּשׁ בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאִפְלוּ שְׂאֲמוֹת הָעוֹלָם תּוֹפְסִים אוֹתָם בְּמַצִּידָתָם, הוּא תְּמִיד נִזְכָּר שְׂבָא מִמְּקוֹם קְדוֹשׁ

מאד, כי זה בכלל ההרהורי תשובה שיש
 בְּרָשָׁעִים שְׁנִתְרַחְקוּ לְגַמְרֵי מִהִיָּהוּת, וְהַתְּבוּלָלוּ
 בֵּין הַעֲפוּיִם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עַד שֵׁשׁ שְׁנֵי שְׁנֵי מִהִיָּהוּת, רַחֲמָנָא
 לְגַמְרֵי, וְעָקְרוּ אֶת עֲצָמָם מִהִיָּהוּת, רַחֲמָנָא
 לְיִשְׁזָבוֹן, עִם כָּל זֹאת גַּם
 בָּהֶם נִכְנָסָה מִפְעַם לְפַעַם
 מְשִׁיכָה חֲזָרָה אֶל
 יְהוּדוּתָם, כִּי תָמִיד הֵם
 נִזְכָּרִים מֵהֵיכָן הֵם בָּאִים,
 כִּי נִשְׁמָתָם שֶׁהִיא עֲצָם
 אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ לֹא נוֹתֶנֶת
 לָהֶם מְנוּחָה. אִךְ אַחֲרֵי־כֵן
 הֵם מִתְגַּבְּרִין עַל זֶה
 הַטּוֹב, וְכוֹבְשִׁים אוֹתוֹ
 תַּחַת יָדָם, עַד שֶׁנִּתְפָּס
 וְנִקְשָׁר אֶצְלָם, עַד שֶׁהַטּוֹב
 בְּעֲצָמוֹ שׁוֹכַח מֵעֲלָתוֹ,
 שְׁזֶה מֵה שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים,
 שֵׁשׁ מֵאַחֲיָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
 שְׁכַל־כֵּן נִתְרַחְקוּ
 מִהִקְדָּשָׁה, וְהַתְּבוּלָלוּ בֵּין
 אֲמוֹת הָעוֹלָם, עַד שֶׁשָּׁכַחוּ
 לְגַמְרֵי מִמְעַלְתָּם, וַיֵּשׁ
 שְׁנֵי שְׁנֵי מִדְּמוּ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
 עִם כָּל זֹאת אֲסוּר
 לְהַתְּיָאֵשׁ מֵהֶם; כִּי הַצַּדִּיק
 הַדְּבוּק בָּאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בְּעֲצָם
 עֲצָמֵי אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ,
 מְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, דְּבוּר
 יִשְׂרָאֵלִי, גְּלוּי אֶלְקוּת,
 וְעַל־יְדֵי הַדְּבוּר הַיִּשְׂרָאֵלִי,
 שִׁיּוּצָא מִהַצַּדִּיק הָאֵמֶת
 וְנִכְתָּב בְּסִפְרֵיהֶם כַּנִּלְיָא,
 אֲזִי זֶה הַטּוֹב הַכּוֹבֵשׁ שֵׁם
 מוֹצֵא אוֹתוֹ בְּסִפְרֵיהֶם,
 דְּהֵינּוּ שְׁמוּצָא שֵׁם הַפֶּה

אָמוּנָתָם, וְאֲזִי נִזְכָּר זֶה הַטּוֹב אֶת מֵעֲלָתוֹ, אִיךְ
 שָׁבָא מִמְּקוֹם עֲלִיּוֹן מְאֹד. דְּהֵינּוּ שֶׁהוּא חֲלָקִי
 נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁכַל הָעוֹלָמוֹת נִבְרָאוּ בְּשִׁבְלָם,
 וְ"הֵמָּה הַיּוֹצְרִים יִשְׁבִּי נְטָעִים עִם הַמְּלֶךְ
 בְּמִלְאֲכָתוֹ" (דְּבַר־הַיְמִימִים א
 ד); כִּי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
 נִמְלֶךְ עִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 לְבְרָא אֶת הָעוֹלָם (בְּרֵאשִׁית
 וַבַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי; מִדְּרַשׁ רוֹת פ"ב),
 וְאֲזִי מִתְחִיל זֶה הַטּוֹב
 לְהַצְטַעַר וְלְהַתְּגַעֵגַע עַל
 אֲשֶׁר נָפַל מִמְּקוֹם גְּבוּהָ
 כְּזֶה, וְעַתָּה הִיא כְּבוֹשָׁה
 בְּיָדָם, וְיָבוּא, חֶסֶד וְשָׁלוֹם,
 לְכַלְיוֹן וְהַפְּסֵד, וְרוּצָה
 לְהַמְשִׁיךְ וְלַחְזוֹר לְמְקוֹמוֹ.
 וּמִחֲמַת שְׁכָבָר נִקְשָׁר
 וְנִתְפָּס מְאֹד הַטּוֹב אֶצְלָם
 בְּקִשְׁרֵי קִשְׁרִים, עַל־כֵּן
 כְּשֶׁמִּתְחִיל הַטּוֹב לַחְזוֹר,
 אֲזִי מוֹשֵׁךְ וְתוֹלֵשׁ עִמוֹ
 עוֹד מֵהֵרַע שְׁלָהֶם, וְזֶה
 הוּא בְּחִינַת הַגְּרִים שְׁבָאִים
 לְהַתְּגַיֵּר, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַרַע
 שְׁנִתְלָשׁ מֵהֶם עִם הַטּוֹב,
 עַל־יְדֵי שְׁחִזוֹר הַטּוֹב
 לְמְקוֹמוֹ, כִּי אִי אֶפְשָׁר
 לְהַטּוֹב לַחְזוֹר בְּעֲצָמוֹ
 מִחֲמַת גְּדֹל הַהִתְקַשְׁרוֹת

הֵם מִתְגַּבְּרִין עַל זֶה הַטּוֹב
 וְכוֹבְשִׁים אוֹתוֹ תַּחַת יָדָם, עַד
 שֶׁנִּתְפָּס וְנִקְשָׁר אֶצְלָם, עַד שֶׁהַטּוֹב
 בְּעֲצָמוֹ שׁוֹכַח מֵעֲלָתוֹ, וְעַל־יְדֵי
 הַדְּבוּר הַיִּשְׂרָאֵלִי, שִׁיּוּצָא וְנִכְתָּב
 בְּסִפְרֵיהֶם כַּנִּלְיָא, אֲזִי זֶה הַטּוֹב
 הַכּוֹבֵשׁ שֵׁם מוֹצֵא אוֹתוֹ בְּסִפְרֵיהֶם,
 דְּהֵינּוּ שְׁמוּצָא שֵׁם הַפֶּה
 תַּחַת יָדָם, עַד שֶׁנִּתְפָּס
 וְנִקְשָׁר אֶצְלָם, עַד שֶׁהַטּוֹב
 בְּעֲצָמוֹ שׁוֹכַח מֵעֲלָתוֹ,
 שְׁזֶה מֵה שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים,
 שֵׁשׁ מֵאַחֲיָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
 שְׁכַל־כֵּן נִתְרַחְקוּ
 מִהִקְדָּשָׁה, וְהַתְּבוּלָלוּ בֵּין
 אֲמוֹת הָעוֹלָם, עַד שֶׁשָּׁכַחוּ
 לְגַמְרֵי מִמְעַלְתָּם, וַיֵּשׁ
 שְׁנֵי שְׁנֵי מִדְּמוּ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
 עִם כָּל זֹאת אֲסוּר
 לְהַתְּיָאֵשׁ מֵהֶם; כִּי הַצַּדִּיק
 הַדְּבוּק בָּאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בְּעֲצָם
 עֲצָמֵי אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ,
 מְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, דְּבוּר
 יִשְׂרָאֵלִי, גְּלוּי אֶלְקוּת,
 וְעַל־יְדֵי הַדְּבוּר הַיִּשְׂרָאֵלִי,
 שִׁיּוּצָא מִהַצַּדִּיק הָאֵמֶת
 וְנִכְתָּב בְּסִפְרֵיהֶם כַּנִּלְיָא,
 אֲזִי זֶה הַטּוֹב הַכּוֹבֵשׁ שֵׁם
 מוֹצֵא אוֹתוֹ בְּסִפְרֵיהֶם,
 דְּהֵינּוּ שְׁמוּצָא שֵׁם הַפֶּה

לְמְקוֹמוֹ, וּמִחֲמַת שְׁכָבָר נִקְשָׁר וְנִתְפָּס מְאֹד הַטּוֹב אֶצְלָם
 בְּקִשְׁרֵי קִשְׁרִים, עַל־כֵּן כְּשֶׁמִּתְחִיל הַטּוֹב לַחְזוֹר, אֲזִי מוֹשֵׁךְ
 וְתוֹלֵשׁ עִמוֹ עוֹד מֵהֵרַע שְׁלָהֶם, וְזֶה הוּא בְּחִינַת הַגְּרִים
 שְׁבָאִים לְהַתְּגַיֵּר, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַרַע שְׁנִתְלָשׁ מֵהֶם עִם הַטּוֹב,
 עַל־יְדֵי שְׁחִזוֹר הַטּוֹב לְמְקוֹמוֹ, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַטּוֹב לַחְזוֹר
 בְּעֲצָמוֹ, מִחֲמַת גְּדֹל הַהִתְקַשְׁרוֹת וְנִתְהַדְּק שֵׁם

פרש רש"י: 'אלו בעלי תשובה'; הינו בחינת הטוב ששב וחוזר למקומו, וזה נעשה על-ידי בחינת כתב פנ"ל, בחינת (אספר ו, ב): "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי" פנ"ל. "ובשם ישראל יכנה" (ישעיה מד, ה) —

אלו הגרים, פי על-ידי ששב וחוזר הטוב, על-ידי-זה נעשה גרים פנ"ל. זה לשון הפתוב (שם): "זה יאמר להנ"ה אני, וזה יקרא בשם יעקב, וזה יכתב ידו להנ"ה ובשם ישראל יכנה", ודרשו חכמינו הקדושים על פסוק זה (במדבר רבה, פרשה ח, סימן ב'): "זה יאמר להנ"ה אני" וגו', הרי כלו למקום, לא נתערב בו חטא, וזה יקרא בשם יעקב" — אלו גרי צדק, "זה יכתב ידו להנ"ה" — אלו בעלי תשובה, "ובשם ישראל יכנה" —

אלו יראי שמים; הא למדנו שהגרים הרי הם כישראל. נמצא, שלא רק גויים שכבשו את הטוב מישראל מתגירים, אלא אפלו נשמות ישראל, שנתרחקו ממנו יתברך, על-ידי שהתערבו בגויים ולמדו ממעשיהם, כמו שכתוב (תהלים קו, לה): "וייתערבו בגוים וילמדו מעשיהם", גם הם חוזרים בתשובה שלמה, בזכות הדבורי אמונה שמגלה ומדבר הצדיק האמת; פי הדבורים האלו הולכים מסוף העולם ועד סופו, ובאים ומגיעים אל מי שצריכים להגיע.

(עכשו יקשר אל מה שאמר למעלה מענין המזבח): וזהו "ובכתב בית ישראל לא יכתבו ואל אדמת ישראל לא יבאו" (יחזקאל יג,

שנתקשר ונתהדק שם מאד, ובהכרח שיתלש עמו מהרע, וזה הוא בחינת הגרים שמתגירים בעולם. פי דיקא על-ידי הצדיק האמת, שהוא בחינת מרדכי, שמגלה תמיד את אמתת מציאותו יתברך, ובכל פעם מדבר רק ממנו יתברך בגלוי רב נורא ונפלא מאד, על-ידי-זה הדבור הולך מסוף העולם ועד סופו, עד שמוצאים בתוך ספריהם הפך אמונתם ושטיותיהם, ונתעוררים לשוב אליו יתברך.

והמפל זה תבין ותשפיל מעלת הצדיק הדבוק באין סוף ברוך הוא, בכטול כל הרגשותיו, והוא תמיד מדבר רק ממנו יתברך, ומגלה ומפרסם לכלם את אמתת מציאותו יתברך, שהוא דיקא יושב בתוך

ד' אמותיו, ואף אחד לא מפיר אותו, ואינו יודע ממנו, ודבוריו עושים רשם בכל העולם כלו, שעל-ידי דבורי אמונה והשגחה פרטית וגלוי אלקות שהוא מגלה בעולם, הדבורים האלו הולכים מסוף העולם ועד סופו, ונופלים אל אלו הרחוקים. ומה גם אל אמות העולם שכבשו הטוב מנשמות ישראל, עד שגם הם חוזרים בתשובה שלמה אליו יתברך.]

(עכשו ילביש את השגתו, אשר לא רק גרים מתעוררים על-ידי הדבורי אמונה של הצדיק, אלא אפלו יהודים שהיו רחוקים ממנו יתברך, על-ידי מעשיהם הרעים נתעוררים בתשובה, על-ידי דבורי אמונה של הצדיק) וזה בחינת (ישעיהו מד, ה): "וזה יכתב ידו לה",

מאד, ובהכרח שיתלש עמו מהרע, וזה הוא בחינת הגרים: וזה בחינת (ישעיה מד): "זה יכתב ידו לה", פרש רש"י: 'אלו בעלי-תשובה', הינו בחינת הטוב ששב וחוזר למקומו, וזה נעשה על-ידי בחינת כתב פנ"ל, בחינת "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי" פנ"ל. "ובשם ישראל יכנה" (שם), אלו הגרים, פי על-ידי ששב וחוזר הטוב, על-ידי-זה נעשה גרים פנ"ל.

וזהו (יחזקאל יג): "בכתב ישראל לא יכתבו ואל אדמת ישראל לא יבאו", הינו בפשטין

ט); וּבִאֲמַת מַה הַקָּשֶׁר בֵּינֵיהֶם? הֵינּוּ כְּשֹׂאִין בְּחִינַת פֶּתַח יִשְׂרָאֵל, שֶׁעַל יָדוֹ נַעֲשִׂין גָּרִים כַּפֶּנִּי; הֵינּוּ כְּשֹׂאִין צְדִיק שֶׁמְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְנִכְתָּב בְּלִבּוֹת בְּנֵי-אָדָם, וְכֵן נִכְתָּב בְּסִפְרֵיהֶם הַפֶּה אֲמוּנָתָם, עַל-יְדֵי-זֶה "וְאֵל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֹא יָבֹאוּ", הֵינּוּ שֹׂאִין זֹכִים לְשִׁלְמוֹת הַמִּזְבֵּחַ, שֶׁנִּקְרָא 'מִזְבֵּחַ אֲדָמָה' (שְׁמוֹת כ'), וְעֵין בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה יד), שֶׁשִּׁלְמוֹתוֹ — עַל-יְדֵי גָרִים כַּפֶּנִּי; הֵינּוּ כְּשֹׂאִין מְדַבְּרִים דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, מִזֶּה בָּא, שֹׂאִין שִׁלְמוֹת לְמִזְבֵּחַ שֶׁהִיָּה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה לֹא נַעֲשִׂים גָּרִים. [וְעֵין רַעֲיָא מְהִימְנָא (נִשְׂא קַדוּ): כַּגֹּנָא דָּא יִתְעַבֵּיד לְנִסְאָה לֹון לְיִשְׂרָאֵל בְּפוּרְקָנָא בְּתַרְיִתָּא הָדָא הוּא דְכְּתִיב (דְּנִינְאֵל יב, י): "יִתְבָּרְרוּ וְיִתְלַבְּנוּ וְיִצְרְפוּ רַבִּים", דְּאִינוּן מִסְטָרָא דְטוֹב וְקִימִין בְּנִסְיוֹנָא. "וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים" — אִינוּן מִסְטָרָא דְרַע, וְיִתְקִים בְּהוּן (יִחְזַקְאֵל יג): "וְאֵל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֹא יָבֹאוּ" וְקִטִּיל לֹון. הֵינּוּ שְׁנֵי הַנְּסִיוֹן לְפָנֵי הַגָּאֻלָּה, שֶׁיִּתְגַּבְּרוּ הָעַרְבֵי-רַב בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְיִחְטִיאוּ אֶת הָרַבִּים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִגְרְמוּ "וְאֵל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֹא יָבֹאוּ", עֵין שָׁם.] (וּמְצָרָף אֶל הַשְּׁגָתוֹ עוֹד פְּסוּק): וְזֶהוּ "הַפֶּל בְּכֶתֶב מִיַּד ה' עָלֵי הַשְּׁפִיל" (דְּבָרֵי-כֶתֶב כַּפֶּנִּי; הֵינּוּ שֹׂאִין שִׁלְמוֹת הַשְּׁכָל הוּא עַל-יְדֵי פֶתַח כַּפֶּנִּי, כִּי עַל-יְדֵי פֶתַח הַנַּחַל, בְּחִינַת

"וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְּכֵי" כַּפֶּנִּי, לְעַל-יְדֵי גָרִים, וְעַל-יְדֵי גָרִים נִשְׁלָם הַמִּזְבֵּחַ, וְעַל-יְדֵי שִׁלְמוֹת הַמִּזְבֵּחַ נִשְׁלָם הַשְּׁכָל כַּפֶּנִּי. לְנִמְצָא, שֶׁעַל-יְדֵי בְּחִינַת הַפֶּתַח הַנַּחַל — נִשְׁלָם הַשְּׁכָל. וְזֶהוּ "הַפֶּל בְּכֶתֶב מִיַּד ה' עָלֵי הַשְּׁפִיל" כַּפֶּנִּי; הֵינּוּ כְּשִׂישׁ צְדִיק הַמְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְגִלּוּי אֱלֻקוֹת, שֶׁזֶה עֵקֶר הַשְּׁכָל וְהַדְּעָת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ד, לה): "אֲתָה הִרְאֵתָ לְדַעַת כִּי הִנְיָהּ הוּא אֱלֹהִים אֵין עוֹד מְלַבְּדוּ", עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ נִשְׁלָם הַמִּזְבֵּחַ וְנַעֲשִׂים גָּרִים. [וְעֵין (חֲלִין פַּג), שֶׁפְּסוּק זֶה "הַפֶּל בְּכֶתֶב מִיַּד הַנְּיָה" עָלֵי הַשְּׁפִיל", סוֹבֵב עַל הַמִּזְבֵּחַ, עֵין שָׁם.] (עֲכָשׁוּ יִפְרֹשׁ אֶת תְּפִלַּת יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁתִּקֵּן בְּשַׁעַר שְׁנַכְנֵס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל (עֵין שְׁאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת הַגְּאוּנִים, שְׁעָרֵי תַשׁוּבָה, סִימָן מד, וּבְכַל בו, סִימָן טז); וְעֵין בְּסִפְר 'בְּאֶר הַגּוֹלָה' לְמַהַר"ל מִפְּרָאג ו'ל. וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "עָלִינוּ לְשַׁבַּח, שֶׁלֹּא עֲשִׂנוּ כְּגוּיֵי הָאֲרָצוֹת" וְכוּ', וּפְרָשׁוֹ הַמְּפָרְשִׁים, שֶׁיְהוֹשֻׁעַ תִּקֵּן זֶה, וְלִפְיִכְּוֹ אָמַר: "עַל-כֵּן נִקְנִיה לָךְ לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאֶרֶץ וְהָאֱלִילִים פְּרוֹת יִכְרַתוּן לְתַקֵּן עוֹלָם" וְכוּ', שֶׁהִיָּה מִתְּפַלֵּל שֶׁתִּתְבַטֵּל עֲבוּדָה זָרָה מִן הָעוֹלָם, כַּאֲשֶׁר הִיוּ כָּל הָאֲמוֹת עוֹבְדֵי אֱלִילִים, עֵין שָׁם.)

וזהו "לתקן עולם במלכות שדי וכל בני בשר יקראו בשמך" – זה בחינת תשובה, שחוזר הטוב למקומו כנ"ל. כי שדי הוא בחינת תשובה, ששכב בתשובה על פגם עבודה זרה, פי שדי הוא בחינת שדי הוא בחינת, שיש די באלקותי לכל בריה, ואין צריך לשום עבודה אחרת, "להפנות אליך כל רשעי ארץ" – זה בחינת הגרים. "יפירו וידעו כל יושבי תבל" – זה בחינת שלמות הדעת, שנעשה על-ידי-זה כנ"ל.

וזהו: "לתקן עולם במלכות שדי וכל בני בשר יקראו בשמך", זה בחינת תשובה, שחוזר הטוב למקומו כנ"ל, פי שדי הוא בחינת תשובה, ששכב בתשובה על פגם עבודה זרה, פי שדי הוא בחינת שדי הוא בחינת, שיש די באלקותי לכל בריה, ואין צריך לשום עבודה אחרת. "להפנות אליך כל רשעי ארץ", זה בחינת הגרים. "יפירו וידעו כל יושבי תבל", זה בחינת שלמות הדעת שנעשה על-ידי זה כנ"ל.

וזה (איוב כב): "והיה שדי בצריך וכסף תועפות לך", שעל-ידי בחינת "כסף תועפות", הינו בחינת "הון יוסף רעים רבים", שעל-ידי-זה נעשה אויר מעופף, שנזדבף האויר כנ"ל, על-ידי-זה נעשה בחינת "שדי", הינו תשובה וגרים, פי שדי הוא בחינת תשובה כנ"ל. וימפל זה תבין ותשכיל מה שדרשו חכמינו הקדושים (ברכות סג.) על פסוק זה: אמר רב הונא בר ברכיה משום רבי אלעזר הקפר: כל המשתף שם שמים בצערו כופלין לו פרנסתו, שנאמר (איוב כב, כה): "והיה שדי בצריך וכסף תועפות לך". רבי שמואל בר נחמני אמר: פרנסתו מעופפת לו כצפור, שנאמר: "וכסף תועפות לך"; פי אם אדם סובל צרות ויסורים ומרירות והפתקאות עוברים עליו, ועם כל זאת הוא מדבר דבורי אמונה, ומשתף את הקדוש-ברוך-הוא בצערו, שיודע ועד אשר דבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, ועל-ידי דבורי אמונה אלו שמדבר בעת צרתו, זה

מאחר שהם חוטאים. אבל על-ידי שנזכה לראות בתפארת עזך, על-ידי-זה ממילא נזכה להעביר גלולים מן הארץ וכו'. כנ"ל. וזהו "לתקן עולם במלכות שדי" וכו', כמבאר בפנים. וזהו שסים "ויקבלו כלם עליהם

עקר חזרתו בתשובה, כי הוא חוזר עד המכהו, ועל-ידי-זה נעשה אור הנח והזך, ונשפע עליו שפע גדול, שיכול אחר-כך לעשות עמהם צדקה וחסד, והבין].

ארורים אכזרים, שמונעו את הטוב מעם ישראל, שהוא למוד תורה הקדושה וקיום המצוות, והם התגברו על הטוב ביותר, והביאו אותם אל העלמה יתרה, אף-על-פי-כן לא הועיל להם כלום, כי חזר הטוב על-

ז. ודע שלפעמים,

כשהרע רואה שהטוב משתוקק וממשיך עצמו ורוצה לחזור למקומו, אזי הם מתגברים על הטוב ביותר, ומביאים אותו לתוך העלמה יתרה, דהינו שמביאים אותו לתוך פנימיות מחשבתם, דהינו שמתחילים לחשב על זה הטוב, ועל-ידי-זה מכניסים את הטוב בתוך העלם והסתר יותר, בפנימיות מחשבתם, ואזי יוצא הטוב על-ידי הולדה שמולידים, כי הטוב הוא גנוז ונעלם בפנימיות מחשבתם ומחם פנ"ל, ומשם ההולדה, ועל-כן יוצא הטוב בזרע הילודים, ואזי אין כח בהרע של הילודים להתגבר על הטוב שבתוכם, ואזי יוצא הטוב על-ידי הילודים ונעשו גרים.

ז ודע שלפעמים, כשהרע רואה

שהטוב משתוקק וממשיך עצמו ורוצה לחזור למקומו, אזי הם מתגברים על הטוב ביותר, ומביאים אותו לתוך העלמה יתרה, דהינו שמביאים אותו לתוך פנימיות מחשבתם, דהינו שמתחילים לחשב על זה הטוב, ועל-ידי-זה מכניסים את הטוב בתוך העלם והסתר יותר, בפנימיות מחשבתם, ואזי יוצא הטוב על-ידי הולדה שמולידים, כי הטוב הוא גנוז ונעלם בפנימיות מחשבתם ומחם פנ"ל, ומשם ההולדה, ועל-כן יוצא הטוב בזרע הילודים, ואזי אין כח בהרע של הילודים להתגבר על הטוב שבתוכם, ואזי יוצא הטוב על-ידי הילודים ונעשו גרים.

וזה בחינת (תהלים פז): "ה' יספור

ידי זרע הילודים, שמבני בגיהם דיקא נתגירו. פי הטוב הוא גנוז ונעלם בפנימיות מחשבתם ומחם פנ"ל, ומשם ההולדה; ועל-כן יוצא הטוב בזרע הילודים; הינו בזרעם ובזרע זרעם נתגלה הטוב, וזה מה שרואים שיכולים לעבר כמה דורות, שמאלו הרשעים האכזרים, אמות העולם גויים טמאים דיקא, מבני בגיהם מתגירים, כי אף שרואים סיסרא וסנחריב והמן התגברו מאד וכבשו את הטוב מנשמות ישראל, עד שהביאו את הטוב לתוך העלמה, ואזי אין כח בהרע של הילודים להתגבר על הטוב שבתוכם, ואזי יוצא הטוב על-ידי הילודים; הינו על-ידי בני בגיהם ונעשו גרים. ובה אנו נבין איך יכול להיות

שמרשעים ארורים, גויים טמאים אכזריים, מבני בגיהם נתגירו, פי הטוב שכבשו והתגברו והביאו אותו לתוך העלמה יתרה, לבסוף יצא בזרע הילודים.

(ועכשו ילביש את השגתו בפסוק): וזה בחינת (תהלים פז, ו): "ה' יספור בכתוב עמים, זה

שמבניהם ומבני בגיהם מתגירים וכן"ל; שזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין צו:): מבני בניו של סיסרא למדו תורה בירושלים, מבני בניו של סנחריב למדו תורה ברבים, מבני בניו של המן למדו תורה בבגיי-ברק; הינו אף שהם היו רשעים

היום. 'עזא דימא' – שכל מה שיש ביבשה יש בים, חוץ מן החלדה, בשחיטת חלין. 'דבחישא' – חופרת בים בקרניה לבקש אחר מזונותיה.

וזה פרוש: רב ספרא משתעי – מספר:

זמנא חדא – פעם אחת הוה קאזלינא בספינתא – הלכתי בספינה וחזינן ההוא פורא – וראיתי דג אחד דאפיק רישא ממיא – שהוציא ראשו מהמים, ואית לה קרני – ויש לו קרנים, וחקיק עליהו – וחקוק עליהם – אנא בריה קלה שבבים – אני מהבריית הקטנות שבבים. והוינא שין פרסה – וגודלי שלש מאות פרסאות, ואזלינא לפמא דלוינתן, ואני הולך לפיו של הלוינתן למזונו. אמר רב אשי: ההוא עזא דימא הוי – זה עז הים הוא, דבחישא – שהיא

בוחשת וחופרת בים, ואית ליה קרני – ויש לה קרנים.

'חזינא האי פורא דאפיק רישא ממיא' וכו'. 'פורא' – זה בחינת הטוב, שהם חלקי נשמות ישראל עם הגרים הנ"ל; פי הצדיקים נקראים דגים, ועקר גדלת הצדיק הוא מהטוב שבו. פי דגים אסיפתן הוא מטהרתן (עין חלין כז); – זה בחינת חלקי הנשמות, בחינת (איוב לד, יד): "רוחו ונשמתו אליו יאסף"; שזה גדלת הצדיק, שמקשר אצלו הרוח והנשמה ומאחדים עם נפשו. פי הצדיק מאסף יחד את נפש רוח ונשמה שלו, ונדבק באין סוף ברוח

הוא, שזה קדשת מחשבה, דבור ומעשה. ובשביל זה נקראים הצדיקים דגים, כי אסיפתן היא מטהרתן, כשמגיע זמנם לצאת מזה העולם, אין הסמ"ד-מ"ם יכול להם. ובשביל

זה נאמר בהסתלקות הצדיקים לשון אסיפה, כמו שכתוב (בראשית מט, לג): "ויאסף [יעקב] רגליו אל המטה", וכמובא בזהר (רעיא מהימנא שמיני מב). דגים וחגבים אינם טעונין שחיטה, אלא אסיפתם היא היא המתרת אותם. הכי מארי מתיבתא אין צריכין שחיטה, אלא דאתמר בהון: "ויגעו ויאסף אל עמיו", מה נוני ימא חיותן בימא, אף תלמידי חכמים מארי מתניתין חיותייהו באורייתא, ואי אתפרשן מנה מיד מתים. וכמו-כן הוא אצל נשמות הגרים ובחינת גרים הם בבחינת (תהלים מז, י): "נדיבי

דימא. שכל מה שיש ביבשה יש בים, חוץ מן החלדה; בשחיטת חלין: דבחישא. חופרת בים בקרניה לבקש אחר מזונותיה:

'חזינא האי פורא דאפיק רישא ממיא' וכו',

'פורא' – זה בחינת הטוב, שהם חלקי נשמות ישראל עם הגרים הנ"ל, פי דגים, אסיפתן הוא מטהרתן (עין חלין כז); זה בחינת חלקי הנשמות, בחינת (איוב לד): "רוחו ונשמתו אליו יאסף", ובחינת גרים, בבחינת (תהלים מז): "נדיבי עמים נאספו", ועל-שם-זה החכמים נקראים **"בעלי אספות"** (קהלת יב), שהם מאספים הטוב עם הגרים. וזה

עמים נאספו", אשר פסוק זה נאמר בעת שהשליכו את אברהם אבינו באור כשדים, ולא נשרף, ועמדו כל אותם המלכים וגירו את עצמם, ונכנסו לכנפי השכינה. ועליהם נאמר: "נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם" (עין אוצר המדרשים אברהם אבינו, קטע יז). ועל שם זה החכמים נקראים **"בעלי אספות"** (קהלת יב, יא ועין במדבר רבה, פרשה יד, סימן ד): **"בעלי אספות"** – אלו תלמידי חכמים, שיושבין אסופות אסופות ועוסקין בתורה, הללו מטמאין והללו מטהרין, הללו אוסרין והללו מתירין, הללו פוסלין והללו מכשירין. שהם מאספים הטוב

עם הגרים, וכן הם מחזירים בתשובה שלמה את נשמות ישראל שנאבדו, וכן הם אוספים את הטוב שנקבש בין הגוים, וזה הטוב עם הגרים 'אפיק רישה ממיא' - הינו שמוציא את השכל משטיפת המים הזדונים, שהוא הפסילות השוטף על השכל כנ"ל; פי הצדיק המדבר דבורי אמונה וגלוי אלקות, הוא מכניס דעת ושכל באדם, והוא מוציא אותו מהפסילות והמים הזדונים שנפל בהם.

והוי לה קרני, וחקיק עליהו: עליהו: אנא ברֵיה קלה שבֵים, והוינא שין פרסי, ואזלינא לפמא דלוינתן. 'קרנא' - זה בחינת צדקה, שהוא בחינת "הון יסיף רעים", הנ"ל, שהוא עקר הקרן הקיימת לעולם הבא, כמאמר מונבז (בבא בתרא יא): אבותי גנזו למטה ואני גנזתי למעלה. וחקיק עליהו - הינו על-ידי הצדקה נעשה חקיקה, בחינת הכתב הנ"ל, כנ"ל, בבחינת "ושמעו הולך בכל המדינות", להטוב הכבוש בין העפוש, ומעוררו בתשובה לשוב לשרשו, פי הטוב זוכר את עצמו: אנא ברֵיה קלה שבֵים, הינו, שאני למעלה מכל העולמות. ים', הינו: המ"ם הוא ארבע עולמות, יו"ד הוא בחינת החכמה שמתפשט בכל העולמות, פמו שכתוב (תהלים קד, כד): "כלם בחכמה עשית", ועכשו נפלה למקום שנפלה. וזהו ברֵיה קלה שבֵים' - הינו שפמו

הטוב עם הגרים 'אפיק רישה ממיא', הינו שמוציא את השכל משטיפת המים הזדונים, שהוא הפסילות השוטף על השכל, כנ"ל.

והוי לה קרני, וחקיק עליהו: אנא ברֵיה קלה שבֵים, והוינא שין פרסי, ואזלינא לפמא דלוינתן, 'קרנא' - זה בחינת צדקה, שהוא בחינת "הון יסיף רעים" הנ"ל, שהוא עקר הקרן הקיימת לעולם הבא, כמאמר מונבז (בבא בתרא יא): אבותי גנזו למטה ואני גנזתי למעלה. וחקיק עליהו - הינו על-ידי הצדקה נעשה חקיקה, בחינת הכתב הנ"ל, כנ"ל, בבחינת "ושמעו הולך בכל המדינות", להטוב הכבוש בין העפוש, ומעוררו בתשובה לשוב לשרשו, פי הטוב זוכר את עצמו: אנא ברֵיה קלה שבֵים, הינו, שאני למעלה מכל העולמות. ים', הינו: המ"ם הוא ארבע עולמות, יו"ד הוא בחינת החכמה שמתפשט בכל העולמות, פמו שכתוב (תהלים קד, כד): "כלם בחכמה עשית", וזהו ברֵיה קלה שבֵים' - הינו שפמו

לשרשו. פי הטוב זוכר את עצמו. אנא ברֵיה קלה שבֵים' - הינו שאני למעלה מכל העולמות; פי הנשמה באה מעצם האצילות. הינו המ"ם הוא ארבעה עולמות, פי כל עולם כלול מעשר וארבעה עולמות הם מ"ם. יו"ד הוא בחינת החכמה פמוכא (שמות טו, א): "אז ישיר משה וגו', ופרש רש"י, שהיו"ד על שם הפחשבה נאמר. ועין זהר (שמות כ.): בשעה שעלה במחשבה לפני הקדוש-ברוך הוא לברא עולמו, כל העולמות עלו במחשבה אחת, ובמחשבה זו נבראו כלם, הדא הוא דכתיב (תהלים קיד): "כלם בחכמה עשית", ובמחשבה זו שהיא החכמה, נברא העולם הזה והעולם של מעלה, עין שם; הינו שהנשמה שהיא הטוב, שבאה מרום גבהי מרומים, עד שמתפשט בכל העולמות, פמו שכתוב (תהלים קד, כד): "כלם בחכמה עשית", ועכשו נפלה למקום שנפלה. וזהו ברֵיה קלה שבֵים' - הינו שפמו

שֶׁהַדָּבָר הַקָּל הוּא צָף לְמַעְלָה, כֵּן הַנְּשָׁמָה שֶׁהוּא הַטוֹב, הוּא לְמַעְלָה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת; כִּי הִיא רוֹחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהוֹיֵנָא שִׁין פְּרָסָה' — דְּהֵינּוּ שֶׁהַנְּשָׁמָה נִזְכָּרַת שְׁהִיתָה בְּבַחֲיַנַּת 'יִשְׂרָאֵל עֲלָה בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה', וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְלָךְ בָּהּ בְּכַרְיַאת הָעוֹלָם, בְּבַחֲיַנַּת "הֵמָּה הַיּוֹצְרִים יִשְׂבִּי נְטָעִים עִם הַמֶּלֶךְ בְּמִלְאֲכָתוֹ", שְׁנִמְלָךְ בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת בְּרִיאַת הָעוֹלָם, דְּהֵינּוּ שֶׁהִיא נִזְכָּרַת שְׁהִיתָה בְּמַעְלָה גְדוֹלָה כְּזוֹ כַּנ"ל, וְעַתָּה הִיא הוֹלֶכֶת לְכַלְיוֹן וְהַפְסָד, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וּמִצְטַעֲרַת מְאֹד אִיךָ נִפְלָה מְרוֹם גְּבַהֵי מְרוֹמִים עַד עֲמָקֵי עֲמָקִים שֶׁבְּשֵׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת וּמַתַּחְתָּיו. וּמִכֵּיָּא רְאִיָּה, אֲשֶׁר 'שִׁין פְּרָסָה' שֶׁהִיא הַנְּשָׁמָה שֶׁבָּאָה מְרוֹם גְּבַהֵי מְרוֹמִים, וְנוֹפֶלֶת עַד עֲמָקֵי עֲמָקִים: 'שִׁין' — זֶה בְּבַחֲיַנַּת הַמַּחְשָׁבָה, שְׁנַחֲלַקְתָּ לְשֵׁלֶשׁ רְאִישִׁים, שֶׁהוּא סוּד: חֲכָמ"ה, בִּינ"ה, דַּע"ת. מַחְשָׁבוֹת שְׁכָלִיּוֹת — זֶה הַחֲכָמ"ה, שֶׁהוּא מִבֵּין בְּחֲכָמָתוֹ, מַחְשָׁבוֹת מְדוּתִיּוֹת — זֶה הַבִּינ"ה, שֶׁהוּא מִתְּבוּנָן לְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל אֶת הַמְּדוּת שֶׁטְמוֹנוֹת בְּחֲכָמָה, מַחְשָׁבָה מַעֲשִׂיּוֹת

שֶׁכֵּמוֹ שֶׁהַדָּבָר הַקָּל הוּא צָף לְמַעְלָה, כֵּן הַנְּשָׁמָה, שֶׁהוּא הַטוֹב, הוּא לְמַעְלָה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת. וְהוֹיֵנָא שִׁין פְּרָסָה' — דְּהֵינּוּ שֶׁהַנְּשָׁמָה נִזְכָּרַת שְׁהִיתָה בְּבַחֲיַנַּת 'יִשְׂרָאֵל עֲלָה בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה', וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְלָךְ בָּהּ בְּכַרְיַאת הָעוֹלָם, בְּבַחֲיַנַּת "הֵמָּה הַיּוֹצְרִים יִשְׂבִּי נְטָעִים עִם הַמֶּלֶךְ בְּמִלְאֲכָתוֹ", שְׁנִמְלָךְ בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת בְּרִיאַת הָעוֹלָם, דְּהֵינּוּ שֶׁהִיא נִזְכָּרַת שְׁהִיתָה בְּמַעְלָה גְדוֹלָה כְּזוֹ כַּנ"ל, וְעַתָּה הִיא הוֹלֶכֶת לְכַלְיוֹן וְהַפְסָד, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וּמִצְטַעֲרַת מְאֹד אִיךָ נִפְלָה מְרוֹם גְּבַהֵי מְרוֹמִים עַד עֲמָקֵי עֲמָקִים שֶׁבְּשֵׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת וּמַתַּחְתָּיו. וּמִכֵּיָּא רְאִיָּה, אֲשֶׁר 'שִׁין פְּרָסָה' שֶׁהִיא הַנְּשָׁמָה שֶׁבָּאָה מְרוֹם גְּבַהֵי מְרוֹמִים, וְנוֹפֶלֶת עַד עֲמָקֵי עֲמָקִים: 'שִׁין' — זֶה בְּבַחֲיַנַּת הַמַּחְשָׁבָה, שְׁנַחֲלַקְתָּ לְשֵׁלֶשׁ רְאִישִׁים: מַחְשָׁבוֹת שְׁכָלִיּוֹת, מַחְשָׁבוֹת מְדוּתִיּוֹת, מַחְשָׁבָה מַעֲשִׂיּוֹת. 'פְּרָסָה' — בְּבַחֲיַנַּת רְגַל, הֵינּוּ עֲצָה, כְּמוֹ (שְׁמוֹת יא): "וְכָל הָעַם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ" —

'הַנְּמַשְׁכִּים אַחַר עֲצָתְךָ', הֵינּוּ שֶׁהַנְּשָׁמָה נִזְכָּרַת שְׁהִיתָה תַּחֲלָה בְּמַחְשָׁבָה, וְכֵן נִמְלָךְ וְנִתְעַצֵּץ בְּכַרְיַאת עוֹלָמוֹ, וְהַשְׁתָּא אֲזֵלִינָא לְכַלְיוֹן — הֵינּוּ לְכַלְיוֹן וְהַפְסָד, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְרַחֲמַת עַל עֲצָמָה וְנִתְעוֹרְרַת לְשׁוּבָה כַּנ"ל, וְנִתְעַשֵּׂין בְּעַלִּי-תְשׁוּבָה וְגַרִים כַּנ"ל.

וְאָרֶץ, אִיךְ נִפְלְנוּ מִשָּׁמַיִם לְאָרֶץ, מְרוֹם גְּבוּהֵי מְרוֹמִים לְעִמְקֵי עִמְקִים, לְשָׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמַתְחָתָיו, הֲלֹא נִשְׁמַתְנוּ בָּאָה מִלְּמַעְלָה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, וְעַכְשָׁו נִפְלְנוּ, וְנִדְרַסְתָּ תַּחַת רַגְלֵי הַסֹּטְרָא אַחֲרָא. אָמַר רַב אָשִׁי: הָאִי עֲזָא דִימָא דְבַחִישָׂא וְאִית לָהּ קַרְנֵי. דְבַחִישָׂא וְאִית לָהּ קַרְנֵי. 'עֲזָא' — זֶה בַּחֲיִנַת עֲזָא, הֵינּוּ יִרְאָה, בַּחֲיִנַת: "כִּי תִפְאֲרֵת תִּפְאֲרֵת עֲזָמוּ אִתָּה" הַנ"ל; הֵינּוּ מִי שֶׁמִּפְחַד רַק מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ, הוּא מִתְאָזֵר בְּמִדַּת עֲזָא, וְאִינוּ מִפְּחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבַע עוֹלָם, וְחוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׂלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְכֹל זֶה בָּא לוֹ עַל-יְדֵי דְבַחִישָׂא' — הֵינּוּ בַּחֲיִנַת הַצְּדִיק, שֶׁמִּחְפֵּשׂ תָּמִיד אַחֲרֵי הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁבְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כַּנ"ל. וְאִית לָהּ קַרְנֵי — הֵינּוּ בַּחֲיִנַת "וּבְרַצוֹנָךְ תְּרוֹם קַרְנֵנוּ", הֵינּוּ הָאֲהָבָה שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל-יְדֵי הַצְּדִיק, שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל-יְדֵי כָּל בַּחֲיִנוֹת הַנ"ל נִתְגַּלָּה אֹרֶךְ הַצְּדִיק, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְיִרְאָה וְאֲהָבָה כַּנ"ל.

אָמַר רַב אָשִׁי: הָאִי עֲזָא דִימָא דְבַחִישָׂא וְאִית לָהּ קַרְנֵי. 'עֲזָא' — זֶה בַּחֲיִנַת עֲזָא, הֵינּוּ יִרְאָה, בַּחֲיִנַת "כִּי תִפְאֲרֵת עֲזָמוּ אִתָּה" הַנ"ל. דְבַחִישָׂא' — הֵינּוּ בַּחֲיִנַת הַצְּדִיק, שֶׁמִּחְפֵּשׂ תָּמִיד אַחֲרֵי הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁבְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כַּנ"ל. וְאִית לָהּ קַרְנֵי — הֵינּוּ בַּחֲיִנַת "וּבְרַצוֹנָךְ תְּרוֹם קַרְנֵנוּ", הֵינּוּ הָאֲהָבָה שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל-יְדֵי הַצְּדִיק, שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל-יְדֵי כָּל בַּחֲיִנוֹת הַנ"ל נִתְגַּלָּה אֹרֶךְ הַצְּדִיק, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְיִרְאָה וְאֲהָבָה כַּנ"ל.

ט וְזֶה: "וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׂקֵיהֶם", הֵינּוּ בַּחֲיִנַת "לְבָשׁוּ שָׁמַיִם קְדָרוֹת וְשִׁק" וְכוּ', "שָׁמַיִם", הֵינּוּ יִרְאָה וְאֲהָבָה

וְהָאֲהָבָה הֵן כְּמוֹ שְׁנֵי הַגְּדִפִּין שְׁפוֹרְחִים בָּהֶם. (וְעַכְשָׁו יִלְבִּישׁ אֶת הַשָּׂגְתוֹ בְּפִסּוּק וְהַתְחִיל): וְזֶה: "וַיְהִי הֵם מְרִיקִים וְשִׁק" וְכוּ', 'שָׁמַיִם' הֵינּוּ יִרְאָה וְאֲהָבָה כַּנ"ל, וְכִשְׁהֵם מְרִיקִים אֶת הַשִּׁק וְהַחֲשֵׁף מִן הַיִּרְאָה וְהָאֲהָבָה — "וְהִנֵּה אִישׁ צָרוּר כְּסָפוֹ בְּשִׁקּוֹ", 'צָרוּר כְּסָפוֹ' זֶה בַּחֲיִנַת הַצְּדִיק, בַּחֲיִנַת (מִשְׁלֵי ז, כ): "צָרוּר הַכֶּסֶף לְקַח בְּיָדוֹ", שֶׁהֵם הַצְּדִיקִים, כְּמוֹ שֶׁפָּרֵשׁ רַש"י שָׁם. [עֲזָא סְנֵהֲדִירִין צו]: "צָרוּר הַכֶּסֶף לְקַח בְּיָדוֹ", וְאִין כְּסָף אֱלֹא צְדִיקִים]. 'בְּשִׁקּוֹ' הֵינּוּ, שְׂאוֹר הַצְּדִיק נִתְחַשֵּׁף וְנִתְלַבֵּשׁ וְנִתְכַּפֶּה בְּקְדָרוֹת וְשִׁק, הֵינּוּ שְׂמֵרָגִישִׁים שֶׁהִשִּׁק וְהַחֲשֵׁף שֶׁהִיָּה עַל הַיִּרְאָה וְהָאֲהָבָה, זֶה מִחֲמַת שִׁק וְחֲשֵׁף שֶׁנִּחְשֵׁף לָהֶם אֹרֶךְ הַצְּדִיק כַּנ"ל.

כַּנ"ל. וְכִשְׁהֵם מְרִיקִים אֶת הַשִּׁק וְהַחֲשֵׁף מִן הַיִּרְאָה וְהָאֲהָבָה, "וְהִנֵּה אִישׁ צָרוּר כְּסָפוֹ בְּשִׁקּוֹ", 'צָרוּר כְּסָפוֹ' — זֶה בַּחֲיִנַת הַצְּדִיק, בַּחֲיִנַת (מִשְׁלֵי ז): "צָרוּר הַכֶּסֶף לְקַח בְּיָדוֹ", שֶׁהֵם הַצְּדִיקִים, כְּמוֹ שֶׁפָּרֵשׁ רַש"י שָׁם. "בְּשִׁקּוֹ" — הֵינּוּ שְׂאוֹר הַצְּדִיק נִתְחַשֵּׁף וְנִתְלַבֵּשׁ וְנִתְכַּפֶּה בְּקְדָרוֹת וְשִׁק, הֵינּוּ שְׂמֵרָגִישִׁים שֶׁהִשִּׁק וְהַחֲשֵׁף שֶׁהִיָּה עַל הַיִּרְאָה וְהָאֲהָבָה, זֶה מִחֲמַת שִׁק וְחֲשֵׁף, שֶׁנִּחְשֵׁף לָהֶם אֹרֶךְ הַצְּדִיק כַּנ"ל.

"וַיֵּרְאוּ אֶת צְרָרוֹת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וְאָבִיהֶם", הֵינּוּ שָׂרָאוּ וְהִכִּירוּ שְׁצָרוֹרוֹת כְּסָפֵיהֶם תְּלוּי בְּהַחֲמֹר וְהַצּוּרָה שֶׁנִּקְרָא "הֵמָּה וְאָבִיהֶם". הֵמָּה' — זֶה הַחֲמֹר, שֶׁהֵם כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה; כִּי 'הֵמָּה' סוֹכֵב עַל הַגּוֹף שֶׁהוּא הַחֲמָרִיּוֹת שְׂבָאָדָם. וְאָבִיהֶם' — הוּא הַשֶּׁכֶל שֶׁנִּקְרָא אָב, בְּחִינַת אָב בְּחֻמְהָ (מְגִלָּה י"ג), הֵינּוּ כַּנֶּל, שֶׁהַתְּגִלּוֹת אֹרֶר הַצְּדִיק שִׁיזְפוּ לְהִכִּירוּ, וְלִהְבִּין וְלִטְעֵם וְלִרְאוֹת אֹרֹר הַגְּדוֹל, הוּא תְלוּי בְּשִׁלְמוֹת הַמַּעֲשִׂים וּבְזוּפוֹת הַשֶּׁכֶל, שְׂזָה מֵה שְׁפוּעַל הַצְּדִיק אֲצֵל הָאָדָם הַרְחוֹק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׁמֻזְפָּךְ אֶת שְׁכֹלוֹ עַל-יָדֵי דְבוּרֵי אֲמוּנָה וְגִלּוּי אֱלֻקוֹת שְׁמֵאִיר כּוּ.

"וַיֵּרְאוּ אֶת צְרָרוֹת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וְאָבִיהֶם" — הֵינּוּ שָׂרָאוּ וְהִכִּירוּ, שְׁצָרוֹרוֹת כְּסָפֵיהֶם תְּלוּי בְּהַחֲמֹר וְהַצּוּרָה, שֶׁנִּקְרָא "הֵמָּה וְאָבִיהֶם", "הֵמָּה" — זֶה הַחֲמֹר, שֶׁהֵם כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה, "וְאָבִיהֶם" — הוּא הַשֶּׁכֶל שֶׁנִּקְרָא אָב, בְּחִינַת אָב בְּחֻמְהָ, הֵינּוּ כַּנֶּל, שֶׁהַתְּגִלּוֹת אֹרֶר הַצְּדִיק, שִׁיזְפוּ לְהִכִּירוּ, וְלִהְבִּין וְלִטְעֵם וְלִרְאוֹת אֹרֹר הַגְּדוֹל, הוּא תְלוּי בְּשִׁלְמוֹת הַמַּעֲשִׂים וּבְזוּפוֹת הַשֶּׁכֶל, שְׂזָה מֵה שְׁפוּעַל הַצְּדִיק אֲצֵל הָאָדָם הַרְחוֹק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׁמֻזְפָּךְ אֶת שְׁכֹלוֹ עַל-יָדֵי דְבוּרֵי אֲמוּנָה וְגִלּוּי אֱלֻקוֹת שְׁמֵאִיר כּוּ.

"וַיֵּרְאוּ אֶת צְרָרוֹת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וְאָבִיהֶם" — הֵינּוּ שָׂרָאוּ וְהִכִּירוּ, שְׁצָרוֹרוֹת כְּסָפֵיהֶם תְּלוּי בְּהַחֲמֹר וְהַצּוּרָה, שֶׁנִּקְרָא "הֵמָּה וְאָבִיהֶם", "הֵמָּה" — זֶה הַחֲמֹר, שֶׁהֵם כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה, "וְאָבִיהֶם" — הוּא הַשֶּׁכֶל שֶׁנִּקְרָא אָב, בְּחִינַת אָב בְּחֻמְהָ, הֵינּוּ כַּנֶּל, שֶׁהַתְּגִלּוֹת אֹרֶר הַצְּדִיק, שִׁיזְפוּ לְהִכִּירוּ, וְלִהְבִּין וְלִטְעֵם וְלִרְאוֹת אֹרֹר הַגְּדוֹל, הוּא תְלוּי בְּשִׁלְמוֹת הַמַּעֲשִׂים וּבְזוּפוֹת הַשֶּׁכֶל.

"וַיֵּרְאוּ אֶת צְרָרוֹת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וְאָבִיהֶם" —

הֵינּוּ שָׂרָאוּ וְהִכִּירוּ, שְׁצָרוֹרוֹת כְּסָפֵיהֶם תְּלוּי בְּהַחֲמֹר וְהַצּוּרָה, שֶׁנִּקְרָא "הֵמָּה וְאָבִיהֶם", "הֵמָּה" — זֶה הַחֲמֹר, שֶׁהֵם כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה, "וְאָבִיהֶם" — הוּא הַשֶּׁכֶל שֶׁנִּקְרָא אָב, בְּחִינַת אָב בְּחֻמְהָ, הֵינּוּ כַּנֶּל, שֶׁהַתְּגִלּוֹת אֹרֶר הַצְּדִיק, שִׁיזְפוּ לְהִכִּירוּ, וְלִהְבִּין וְלִטְעֵם וְלִרְאוֹת אֹרֹר הַגְּדוֹל, הוּא תְלוּי בְּשִׁלְמוֹת הַמַּעֲשִׂים וּבְזוּפוֹת הַשֶּׁכֶל.

"וַיֵּרְאוּ אֶת צְרָרוֹת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וְאָבִיהֶם" — הֵינּוּ שָׂרָאוּ וְהִכִּירוּ, שְׁצָרוֹרוֹת כְּסָפֵיהֶם תְּלוּי בְּהַחֲמֹר וְהַצּוּרָה, שֶׁנִּקְרָא "הֵמָּה וְאָבִיהֶם", "הֵמָּה" — זֶה הַחֲמֹר, שֶׁהֵם כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה, "וְאָבִיהֶם" — הוּא הַשֶּׁכֶל שֶׁנִּקְרָא אָב, בְּחִינַת אָב בְּחֻמְהָ, הֵינּוּ כַּנֶּל, שֶׁהַתְּגִלּוֹת אֹרֶר הַצְּדִיק, שִׁיזְפוּ לְהִכִּירוּ, וְלִהְבִּין וְלִטְעֵם וְלִרְאוֹת אֹרֹר הַגְּדוֹל, הוּא תְלוּי בְּשִׁלְמוֹת הַמַּעֲשִׂים וּבְזוּפוֹת הַשֶּׁכֶל.

הַשֶּׁכֶל, שְׁמוֹכִיחַ אֶת הַחֲמָרִים, שֶׁהֵם כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁהוּא תוֹלָה הַסְּרָחוֹן כְּכֵלֵי הַמַּעֲשֶׂה, וְזֶה: "אֶתִּי שְׁכַלְתֶּם" — שְׁעַל-יָדֵי הַמַּעֲשִׂים הַעֲכוּרִים גּוֹרְמִים כְּלִיּוֹן וְהַפְּסָד לְהַשֶּׁכֶל. "יוֹסֵף אֵינְנוּ" — זֶה בְּחִינַת "הוּן יִסִּיף רְעִים רַבִּים" הַנֶּל, "וְשָׁמְעוֹן אֵינְנוּ" — זֶה בְּחִינַת "וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינּוֹת", הַנַּעֲשֶׂה עַל-יָדֵי בְּחִינַת "הוּן יִסִּיף" כַּנֶּל, "וְאֶת בְּנֵימָן תִּקְחוּ" — זֶה בְּחִינַת מְזַבַּח בְּחֻלְקוֹ שֶׁל טוֹרֵף, שֶׁהוּא בְּנֵימָן, שְׁעַקֵר שְׁלִמוֹת הַשֶּׁכֶל תְּלוּי בְּזָה כַּנֶּל; דֵּהֵינּוּ שֶׁהַשֶּׁכֶל מוֹכִיחַ וְאוֹמֵר, שְׁעַקֵר הַחֲסָרוֹן שְׁנִתְעַבֵּר הַמַּח הוּא תְלוּי רַק כְּכֵלֵי הַמַּעֲשֶׂה, דֵּהֵינּוּ צְדָקָה, שֶׁהִיא תְלוּי בְּמַעֲשֶׂה, בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה לֵב): "וְהָיָה מַעֲשֶׂה הַצְּדָקָה", שְׁעַל-יָדֵי נִשְׁלֵם הַשֶּׁכֶל כַּנֶּל, כִּי כְּשֶׁנּוֹתְנִין

צדקה, על-ידי-זה נעשין גרים כנ"ל, ועל-ידי-זה נשלם המזבח, שהוא בחינת שלחנו של אדם, דהינו שזוכין לאכל בקדשה, ואזי נשלם השכל, ואזי זוכין לראות אור הצדיק, ועל-ידי-זה מקבלין ממנו יראה ואהבה כנ"ל; וכל זה מוכיח השכל, שהוא הנשמה, את האדם: ראו אל מה נפלתם ונשלכתם ונתרחקתם, והכל מפני שאתם רחוקים מהצדיק, כי אם הייתם מקרבים אל הצדיק, הייתם זוכים לטהרת ושלמות השכל, הבא על-ידי שנותנים צדקה, ונעשה אור הנח והנזף, ונשמע קול הצדיק מסוף העולם ועד סופו, ועל-ידי-זה דיקא מגיעים ליראה ואהבה, שעל-ידי-זה זוכים להתעלות בתכלית העליה, והבן למעשה.

צדקה, על-ידי-זה נעשין גרים כנ"ל, ועל-ידי-זה נשלם המזבח, שהוא בחינת שלחנו של אדם, דהינו שזוכין לאכל בקדשה, ואזי נשלם השכל, ואזי זוכין לראות אור הצדיק, ועל-ידי-זה מקבלין ממנו יראה ואהבה כנ"ל:

יח

רבי יונתן משתעי — רבי יונתן ספר: זמנא

רבי יונתן משתעי: זמנא חדא הנה קאזלינא בספינתא, וחזינן ההוא קרטליתא, דהוה מקבעי בה אבנים טובות ומרגליות, והדרי לה מיני דכורי דמקרי בירשא. נחית בר אמוראי לאתוויי, ורגש, ובועי דנשמטה לאטמה, וזרק זיקא דחלא ונחת. נפק ברת-קלא ואמר: מאי אית לכו בהדי קרטליתא דדביתהו דרבי חנינא בן-דוסא, דעתידה לשדיא תכלתא בה לצדיקי לעלמא דאתי (בבא בתרא עד).

רשב"ם:

קרטליתא. ארגז: דמקרי בירשא. כן שמו: בר אמוראי. אדם שידע לשוט במים: בעי דנשמטה לאטמא. שבקש לחתף זרכו: זרק לה חלא. חמץ, וברח מריחו לים: למשדיא בה. להצניע בו:

(לשון רבנו זכרנו לברכה)

רבי יונתן משתעי: זמנא חדא הוי קאזלינא בספינתא, וחזינא האי קרטליתא וכו'.

מקבלין ממנו יראה ואהבה כנ"ל; וכל זה מוכיח השכל, שהוא הנשמה, את האדם: ראו אל מה נפלתם ונשלכתם ונתרחקתם, והכל מפני שאתם רחוקים מהצדיק, כי אם הייתם מקרבים אל הצדיק, הייתם זוכים לטהרת ושלמות השכל, הבא על-ידי שנותנים צדקה, ונעשה אור הנח והנזף, ונשמע קול הצדיק מסוף העולם ועד סופו, ועל-ידי-זה דיקא מגיעים ליראה ואהבה, שעל-ידי-זה זוכים להתעלות בתכלית העליה, והבן למעשה.

יח

רבי יונתן משתעי: זמנא חדא הנה קאזלינא בספינתא, וחזינן ההוא קרטליתא, דהוה מקבעי בה אבנים טובות ומרגליות, והדרי לה מיני דכורי דמקרי בירשא. נחית בר אמוראי לאתוויי ורגש, ובועי דנשמטה לאטמה, וזרק זיקא דחלא ונחת. נפק ברת-קלא ואמר: מאי אית לכו בהדי קרטליתא דדביתהו דרבי

וְסִבְבוּ אוֹתָהּ מִיְּמֵי דְכוּרֵי — מִיְּמֵי דְגִיִּים, דְּמַקְרִי בִירְשָׁא — שְׁנַקְרָאִים בִּירְשִׁים. נְחִית בַּר אַמֹּרָאִי לְאַתְוֵי — יַרְד אַמֹּרִי [אָדָם הַיּוֹדֵעַ לְשַׁחֲוֹת] לְקַחַת אֶת הָאֲרָגוֹ. וְרַגְשׁ — וְרַגְזוּ הַדָּג, וּבְעֵי דְנִשְׁמֻטָה לְאַטְמָה —

וְרַצָּה הַדָּג לְקַטֵּעַ אֶת יַרְכוֹ שֶׁל הָאֲמֹרִי, וְזַרְק זִיקָא דַּחְלָא וּנְחַת — וְזַרְק הָאֲמֹרִי נוֹד חֲמֵץ עַל הַדָּג, וּבְרַח הַדָּג. נִפְק בֶּרֶת קָלָא — יִצְאָה בֵּת קוֹל וְאָמַר: מֵאֵי אֵיִת לְכוּ בַּהֲדִי קַרְטְלִיתָא — מַה יֵּשׁ לָכֶם בְּאֲרָגְזוֹ הַזֶּה? כִּי הִיא שְׂיַכְת דְּדִבִּיתָהּוּ לְאַשְׁתּוֹ דְּרַבִּי חֲנִינָא בֶּן דְּוֹסָא, דְּעַתִּידָה לְשַׁדְּיָא תְּכַלְתָּא בָּהּ לְצַדִּיקֵי לְעֻלְמָא — שְׁהִיא עַתִּידָה לְשִׁים בָּהּ תְּכַלֵּת לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא.

א. דַּע, כִּי לְכָל דְּבַר יֵשׁ

א דַּע, כִּי לְכָל דְּבַר יֵשׁ תְּכַלִּית, וְלִתְכַלִּית יֵשׁ עוֹד תְּכַלִּית אַחֵר, גְּבוּהָ מֵעַל גְּבוּהָ, לְמַשְׁלָ: תְּכַלִּית בְּנֵן הַבַּיִת — כְּדֵי שְׂיִהֵא לְאָדָם מְקוֹם לְנוּחַ, וְתְכַלִּית הַמְּנוּחָה — כְּדֵי שְׂיִוְכַל בַּפֶּחַ הַזֶּה לְעַבְד אֶת הַשֵּׁם, וְתְכַלִּית הָעֲבוּדָה וְכוּ'.

וְתְכַלִּית שֶׁל כָּל דְּבַר הוּא מַחְבֵּר לְהַמְחַשְׁבָה וְהַשְׁכָּל, יוֹתֵר מֵהַדְּבַר שֶׁזֶה הַתְּכַלִּית בָּא מִמְּנוֹ, וְקָרוֹב הַתְּכַלִּית לְהַמְחַשְׁבָה בְּקָרוֹב יוֹתֵר מֵהַדְּבַר, כִּי סוּף

תְּכַלִּית, וְלִתְכַלִּית יֵשׁ עוֹד תְּכַלִּית אַחֵר, גְּבוּהָ מֵעַל גְּבוּהָ; צָרִיף שְׁתַּדַּע, אַהוּבִי, בְּנִי! שְׂאִין שׁוּם דְּבַר בְּזַה הָעוֹלָם נִבְרָא לְבַטְלָהּ, כָּל מַה שְׂאִתָּהּ רוּאָה — הַכֹּל נִבְרָא לְתְכַלִּית מְסִימַת, וְאִפְלוּ אִם תְּגִיעַ כְּבָר אֵל הַבְּנֵת הַתְּכַלִּית, עֲלִיף לְדַעַת, שְׁלִתְכַלִּית הַזֶּה יֵשׁ עוֹד תְּכַלִּית, וְאִפְלוּ אִם תְּגִיעַ כְּבָר לְתְכַלִּית הַשְּׁנִיָה, עֲלִיף לְדַעַת שְׁעֵדִין לֹא הַשְּׁגַתָּ אֶת הַתְּכַלִּית, כִּי אִין סוּף לְתְכַלִּית כָּל פְּרִט מְפָרְטֵי הַבְּרִיאָה, אֲשֶׁר דְּבַר זֶה לֹא יִשְׁיַגְהוּ הַרְעִיזוֹן. וְזֶה הַפְּלֵא וְפְלֵא; כִּי לְכָל תְּכַלִּית יֵשׁ עוֹד תְּכַלִּית אַחֶרֶת בְּשִׁבִיל מַה נִּבְרָא, גְּבוּהָ מֵעַל גְּבוּהָ מִשְׁכְּלוֹ שֶׁל הָאָדָם הַמְּצַמְצֵם לְהַשְׁיַגּוֹ (עַכְשָׁו יְבִיא דְּגָמָא בְּגִשְׁמִיּוֹת): לְמַשְׁלָ כְּשֶׁאָדָם בּוֹנֵה בַיִת תְּכַלִּית בְּנֵן הַבַּיִת, כְּדֵי שְׂיִהֵא לְאָדָם מְקוֹם לְנוּחַ, וְתְכַלִּית הַמְּנוּחָה, כְּדֵי שְׂיִוְכַל בַּפֶּחַ הַזֶּה לְעַבְד אֶת הַשֵּׁם, וְתְכַלִּית הָעֲבוּדָה וְכוּ'.

ו"ל (תנחומא נשא טז): בְּשַׁעָה שְׁבָרָא הַקְּדוּשָׁ בְּרוּף־הוּא אֶת עוֹלְמוֹ, נִתְאַוָה שְׂיִהֵיה לּוֹ דִּירָה בַּתְּחִלָּתוֹנִים. וְאָמְרוּ (זֶהר וַיְחִי רל): וְעַבִּיד חֲסֵד עִם בְּנֵי עֻלְמָא דִּישְׁתַּמּוּדְעוֹן כְּלָא לְקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא, דְּקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא שְׁלִיט עַל אַרְעָא. וְכָל זֶה עוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּמְכַל שְׁכַן וְכָל שְׁכַן תְּכַלִּית הָעֲבוּדָה לְעַבְד אֶת הַקְּדוּשָׁ בְּרוּף־הוּא בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה וּבְמִצְוֹת לֹא תַעֲשֵׂה, כְּמוֹבָא (תְּקוּנֵי־זֶהר, תְּקוּן כ"א): "וַיִּנְיַחְהוּ בְּגֵן־עֵדֶן

לְעַבְדָהּ וּלְשַׁמְרָהּ", לְעַבְדָהּ בְּפַקוּדִין דְּעֲשֵׂה, וּלְשַׁמְרָהּ בְּפַקוּדִין דְּלֹא תַעֲשֵׂה. וְהַכֹּל כְּדֵי לְקַשֵּׁר וּלְשַׁלֵּב אֶת הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, שְׂיִהִיו כָּלֵם כָּלִים לְקַבֵּל בּוֹ אִמְתַּת מְצִיאֹתוֹ? תְּבַרְךָ; כִּי הָעוֹלָמוֹת הֵם בְּדַגְמַת אָדָם, שֶׁזֶה סוּד (בְּרֵאשִׁית א, כו): "נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ" וְגו'. (נִמְצָא שְׁתְּכַלִּית בְּנֵן הַבַּיִת, כְּדֵי שְׂאָדָם יְנוּחַ, וְתְכַלִּית הַמְּנוּחָה, כְּדֵי שְׂיַעֲבֹד אֶת הַקְּדוּשָׁ בְּרוּף־הוּא, וְתְכַלִּית הָעֲבוּדָה, כְּדֵי שְׂיַעֲשֵׂה וַיִּמְלֵא רְצוֹנוֹ תְּבַרְךָ. רוּאִים מְזֵה, שְׁלֵכַל תְּכַלִּית יֵשׁ עוֹד תְּכַלִּית עַד אִין סוּף).

וְתְכַלִּית שֶׁל כָּל דְּבַר הוּא מַחְבֵּר לְהַמְחַשְׁבָה וְהַשְׁכָּל יוֹתֵר מֵהַדְּבַר עֲצֻמוֹ, שֶׁזֶה הַתְּכַלִּית בָּא מִמְּנוֹ; הִינּוּ שְׁהַכֵּל עוֹלָה קָדָם בְּמַחְשְׁבָהּ, וְאִפְלוּ מַעֲשֵׂה שְׂרוּצָה לְעֲשׂוֹת עוֹלָה בְּמַחְשְׁבָתוֹ, כִּי וְקָרוֹב הַתְּכַלִּית לְהַמְחַשְׁבָה בְּקָרוֹב יוֹתֵר

מהדבר עצמו, כי סוף מעשה במחשבה תחלה; נמצא, שהסוף והתכלית הוא תחלה במחשבה וקרוב לה, ומהתכלית נשתלשל המעשה. (ומביא עוד פעם דגמא מדבר בשמי): למשל:

כשעולה במחשבה לבנות לו בית, בודאי הבית אינו נבנה בבת אחת, אלא צריך להכין עצים ולסתת ולבנות כל עץ ועץ לפי צרכו, ואחר-כך נבנה ונשלם הבית. נמצא שלמות הבית, שהיא תכלית הבנין וסופו, היה במחשבה תחלה, כי היה צריך לחשב קודם במחשבתו, ולתכנן איה יראה הבית, ואיה יכין את העצים, וכן כל פרט ופרט מבנין הבית. נמצא שהתכלית הוא קרוב למחשבה ביותר מהתחלת המעשה; כי באמת כשעלה במחשבתו יתברך לברא את כל העולמות, כפיכול, הכל היה

מעשה — במחשבה תחלה, נמצא שהסוף והתכלית הוא תחלה במחשבה וקרוב לה, ומהתכלית נשתלשל המעשה, למשל: כשעולה במחשבה לבנות לו בית, בודאי הבית אינו נבנה בבת-אחת, אלא צריך להכין עצים, ולסתת ולבנות כל עץ ועץ לפי צרכו, ואחר-כך נבנה ונשלם הבית, נמצא שלמות הבית, שהיא תכלית הבנין וסופו, היה במחשבה תחלה, נמצא שהתכלית הוא קרוב למחשבה ביותר מהתחלת המעשה.

ב ודע, שהתכלית של הבריאה הוא שעשוע עולם הבא.

אלהי"ם, שגם הוא נברא ממנו יתברך, כי הכל לכל הוא לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, וזה סוף מעשה — שהוא אל"ה, במחשבה תחלה — שהוא מ"י, ומשניהם יוצא צרוף שם אלהי"ם, שהוא גימטריה הטב"ע; כי לגבי האין סוף ברוך הוא, כל הבריאה כלה נפרדת ממנו יתברך, ונכנסת בגדר הטב"ע, שהוא שם אלהי"ם]. מצאתי בכתב יד מוהר"ן ת"ו"ל, וזו לשונו: ת'ח'ל'ה' ראשי תבות (איוב כח, ג): "ל'כל תכלית היא ח'וקר", כי השם יתברך ברוך הוא במחשבה תחלה של כל

במחשבה תחלה, ולבסוף בא לידי מעשה, שזה סוד הפת"ר, שהוא מחשבתו יתברך, ועד שבא אל הפעל שהוא המלכו"ת, כי אין מלך בלא עם [עין זהר (בראשית בהקדמה, דף ב.): בשעתא דסתיםא דכל סתימין בעא לאתגליא עבד ברישא נקדה חדא. ודא סליק למהוי מחשבה, ציר בה כל ציורין, חקק בה כל גליפין, ואגליף גו בוצינא קדישא סתימא, גליפו דחד ציורא סתימאה קדש קדישין, בנינא עמיקא דנפק מגו מחשבה, ואקרי מ"י, שירותא לבנינא, קימא ולא קימא, עמיק וסתים, בשמא לא אקרי, אלא מ"י, בעא לאתגליא ולא תקרי בשמא, ואתלבש

בריאת העולם ושל כל נברא ונברא בפרטיות, תכף הביט וחקר עד סוף כל התכליתים עד התכלית האחרון. וזהו ת'ח'ל'ה' ראשי תבות: "ל'כל תכלית היא ח'וקר", לכל תכלית דיקא, כי גם התכלית יש לו תכלית, וגם זה התכלית יש לו עוד תכלית וכו'. והשם יתברך במחשבה תחלה לכל תכלית הוא חוקר, והבן (מי הנחל). ב. ודע, שהתכלית של הבריאה הוא שעשוע עולם הבא, שאדם שמסתובב בזה העולם הגשמי והחמרי, המלא קלפות והסתרות, המלא פסוים והעלמות, המלא חשך, טבע, מקרה ומזל, עם כל זאת הוא מדביק את נשמתו באין

סוף ברוך הוא, וממשך על עצמו הארת זיו שכינת עזו יתברך, ומשתעשע בשעשוע דמלכא עלאה, כי נדבק באין סוף ברוך הוא, המלבש בתוך הבריאה כלה; כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, וכל מה שלמראה עינינו: דומם, צומם, חי, מדבר, זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא. ואם אדם מתדיר בדעתו ידיעות אלו, זה עקר שעשוע עולם הבא, ורק בשביל זה בא אל העולם הגשמי והחמרי הזה, כדי להאיר גם את עולם העשייה עם גלוי אלקותו יתברך, שבעודו בחיים חיותו מרגיש את אמתת מציאותו יתברך. ואי אפשר לקרב זאת התכלית

למחשבות בני אדם, כי בני אדם הם מגבלים, וקשה להם להשיג רוחניות חיות אלקותו יתברך בעודם מלבשים בלבוש הגשמי והחמרי בעולם הזה. פי זאת התכלית של גלוי אלקות בגשמיות עולם הזה עליו נאמר (ישעיה סד, ג): "עין לא ראתה אלהים וזלתך יעשה למחפה לו". ואמרו (זהר פנחס רלט): "יעשה, עשית מבעי ליה, למחפה לו, לך מבעי ליה. אלא אתר עלאה הוא דנגיד ונפיק ואדליק בוצינין פלהו לכל עיבר, ואקרי עולם הבא, ומגיה נפיק חד אילנא לאתשקנא ולא תתקנא, והאי אילנא עלאה ונקרא הוא על כל שאר אילנין, והא אוקמוה וההוא עולם הבא דנגיד ונפיק וכו', עין שם. פי דבר זה מאד קשה לצמצם במח האדם הנמצא בגשמיות עולם העשייה הזה, שיזכה לראות ולהתבונן ולהבין בשכלו

רוחניות חיות אלקותו יתברך, ולהתענג בזיו שכינת עזו יתברך. אבל הצדיקים באמת, אלו שהם באמת צדיקים, שנקללים לגמרי באין סוף ברוך הוא, עד שאין להם שום אחיזה בעולם הזה כלל, אלא נקראים צדיק, שהוא יסוד צנור, אשר דרכו רק עובר האור, והוא מקשר את יציר אנפין עולם הבא, בעולם הזה, שהוא נוקבא דיציר אנפין, צדיקים כאלו גם הם יכולים לתפס בשכלם ובמחשבתם תכלית עולם הבא, בעודם נמצאים בעולם הזה, כי מאחר שהם בטלים ומבטלים לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, ועל כן שכלם הוא בלתי גבול, ולכן יכולים להשיג ולהכניס במחשבתם דבר שהוא בלתי גבול, שהוא הארת העולם הבא. (עכשו יבאר את גדלת הצדיקים, שיכולים להאיר את השגתם גם במקורביהם): וכל אחד ואחד מישראל, לפי שיש לו בתוך נשמת הצדיק, כי כל צדיק וצדיק יש לו תלמידים שהם משרש הצדיק, שהם נמשכים אליו. והצדיק צריך להעלותם, שגם הם יגיעו אל מדרגתו, שזה מה שאמר רבנו [ו"ל (שיחות ה"ן, סימן קסג): אם תרצו אני יכול לעשות מכם צדיקים כמוני בעצמי, עין שם. וכפי דבריו הקדושים (סיי-מוהר"ן, סימן רנ) גם כל הצדיקים משרשין בו. ולכן כל מי שמשרש בתוך נשמת הצדיק האמתית, פן מקבל ממנו גם כן זאת התכלית, כפי הפרת הפעם ברחמנות, הינו פשפא אדם לכלל פעם, לא יפעל בכעסו שום אכזריות, ואדרבא, ימתיק הפעם

ואי אפשר לקרב זאת התכלית למחשבות בני אדם, כי זאת התכלית עליו נאמר (ישעיה סד): "עין לא ראתה וכו'". אבל הצדיקים באמת, גם הם יכולים לתפס במחשבתם תכלית עולם הבא. וכל אחד ואחד מישראל, לפי שיש לו בתוך נשמת הצדיק, כי כל צדיק וצדיק יש לו תלמידים שהם משרש הצדיק, שהם נמשכים אליו. והצדיק צריך להעלותם, שגם הם יגיעו אל מדרגתו, שזה מה שאמר רבנו [ו"ל (שיחות ה"ן, סימן קסג): אם תרצו אני יכול לעשות מכם צדיקים כמוני בעצמי, עין שם. וכפי דבריו הקדושים (סיי-מוהר"ן, סימן רנ) גם כל הצדיקים משרשין בו. ולכן כל מי שמשרש בתוך נשמת הצדיק האמתית, פן מקבל ממנו גם כן זאת התכלית, כפי הפרת הפעם ברחמנות, הינו פשפא אדם לכלל פעם, לא יפעל בכעסו שום אכזריות, ואדרבא, ימתיק הפעם

הפעם ברחמנות, בבחינת: "ברגז רחם תזכור" (חבקי"ג, ב); כי הצדיק האמתי, הוא נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, ועל-כן אצלו בכלל לא שרף שום פעם וקפידות כלל, כי הוא בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא. ועל-כן הוא משיג את התכלית שעשוע עולם הבא עוד בעולם הזה, פי מאחר שהוא בלתי מגבל, הוא משיג דבר בלתי מגבל, הינו רוחניות חיות אלקיותו יתברך. אבל כל אלו שרוצים לקבל ממנו את השגת שעשוע עולם הבא, והם משרשין היטב בו, הם צריכים גם את התנאי, שאף פעם לא יבואו לכעס, כי כעס הוא

עבודה זרה, כמאמר ו"ל (זהר בראשית כו:): כל הפועס, כאלו עובד עבודה זרה. ומחמת שזו מדרגה גבוהה מאד, שאדם לא יכעס אף פעם, על-כן אפלו שכבר נכנס בכעס, פי סוף כל סוף אדם נמצא בזה העולם, ויש בנפשו אדם שמכעיסים אותו, והוא נכנס בכעס, על-כך פנים ישתדל שלא יפעל בכעסו שום אכזריות, וימתיק הפעם ברחמנות, שזה סוד: "ברגז רחם תזכור"; תכף-ומיד כשיבוא עליך איזה רגז וכעס, תזכיר לעצמך מדת הרחמים, איך שהקדוש-ברוך-הוא גם-כן מרחם על בריותיו. [ועין באיזרא רבא (נשא קלח): ברגז רחם תזכור, למה הוא חסד עלאה דעתיקא דעתיקין דביה אתער רחמין לכלא למאן דבעי לרחמא ולמאן דיאות לרחמא. פי המשכת שעשוע עולם הבא בעולם הזה נמשך משנים קדמוניות, שהוא עתיק דעתיקין, עין שם]. ועל-ידי-זה שאדם מהפך את הפעם לרחמנות, נעשה עטרה

ברחמנות, בבחינת: "ברגז רחם תזכור" (חבקי"ג), ועל-ידי-זה נעשה עטרה לענוים, הבורחים מכבוד ושררה ועושין עצמן פשירים, וכשנתעטרין בעטרה של רחמנות, בבחינות (תהלים קג): "המעטרכי חסד ורחמים", אזי מקבלין את הכבוד והשררה בעל כרחם. וזה בחינות (ישעיה כח): "עטרת צבי לשאר עמו" — למי שמשים עצמו פשירים' (מגלה טו:).

לענוים הבורחים מכבוד ושררה, ועושין עצמם פשירים; כי הפעם שאדם פועס, זה בא מגאוה וישות שבו, פי מי שבטל ומבטל בעיני עצמו, הוא אף פעם לא יכעס, פי מה יש לו לכעס, כשיודע אשר הכל ממנו יתברך?! וזה שאמר רבנו ו"ל (ספר-המדות, אות כעס, סימן כו): סגלה לכעס — שתשפיל גאים. ולכן כשאדם בא לענוה ושפלות, אז נדבקת בו מדת הרחמנות. וכשנתעטרין בעטרה של רחמנות, בבחינות (תהלים קג, ד): "המעטרכי חסד ורחמים"; הינו כשמתעטר עם חסד ורחמים, אזי מקבלין את הכבוד והשררה בעל

כרחם, שזה מה שאמר רבנו ו"ל (ספר-המדות, אות התנשאות, סימן לו): התנשאות בא על-ידי רחמנות; פי מי שהוא רחמן, הוא יכול להיות מנהיג, כמו שכתוב (ישעיה מט, י): "כי מרחמם ינהגם" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז). ועקר הרחמנות — להאיר בנשמות ישראל את שעשוע עולם הבא. ולכן דיקא צדיק בזה, שמאיר אורו יתברך בזולתו, ומשתדל להחזיר בזולתו שעשוע עולם הבא, סימן שהוא מנהיג אמתי, והוא בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא וענו בתכלית השלמות. (עכשו ילביש את השגתו בפסוק): וזה בחינות (ישעיה כח, ה): "לעטרת צבי ולצפירת תפארה לשאר עמו", ודרשו חכמינו הקדושים (מגלה טו:): למי שמשים עצמו פשירים. וזה לשון הגמרא: ואמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא: עתיד הקדוש-ברוך-הוא להיות עטרה בראש כל צדיק וצדיק, שנאמר (ישעיה כח, ה): "ביום ההוא

אלף מרוחף ואנה מפניך אברח, אם אסק שמים
שם אתה, ואציעה שאול הנב וגו', גם חשף לא
יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשכה באורה"
וגו', ולכן לא שף בכלל ענין הסתרה והעלמה,
כי הרי הקדוש-ברוך-הוא
מחיה ומתהוה את כל
הבריאה כלה, ודבר גדול
ודבר קטן לא נעשה
מעצמו, אלא בהשגחת
המאציל העליון, ולכן מה
שף הסתרת פני השם!
אלא על-ידי שאדם
חוטא, גורם מחיצה בינו
לבין הקדוש-ברוך-הוא,
כמו שכתוב (ישעיה נט, ב):

"כי אם עונותיכם היו מבדלים בינכם לבין
אלהיכם וחסותיכם הסתירו פנים מכם
משמוע". וכמו שאמר רבנו ו"ל (ספר-המדות, אות
אמונה, סימן כב): הפשע של אדם מכניס כפירה
לאדם; וההסתרה הזו באה אל הצדיק שנכנס
בו מחשבה שהוא אינו ראוי להנהיג את
העולם, ומתחבא ומתרחק מהמון-עם, ואין
רוצה להנהיג אותם, ועל-ידי-זה בעצמו נעשה
העלמה והסתרה; כי מי מגלה את אמתת
מציאותו יתברך? הצדיק, כמאמר ו"ל (יומא
לח:): בשביל צדיק אחד העולם מתקיים,
שנאמר: "וצדיק יסוד עולם". ואמרו (תגינה
יב:): הארץ עומדת על עמוד אחד וצדיק שמו;
כי הצדיק מגלה לכלם את אמתת מציאותו
יתברך. ולכן אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין
קג:): שקולה נשמה של צדיק אחד פנגד כל
העולם כלו. כי הוא המגלה והמפרסם את
אלקותו יתברך לכל העולם כלו, אבל
כשמתחבא ומקטין את עצמו, וחושב בנדעתו
שהוא אינו ראוי להנהיג את העולם, כל זה בא
לו מפני חטאי העולם, שהם גרמו הסתרת פני
השם יתברך, והוא יתברך אינו רוצה להתגלות

יהיה הני"ה צבאות לעטרת צבי" וגו'. מאי
"לעטרת צבי ולצפירת תפארה"? לעושין
צביונו ולמצפין תפארתו. יכול לכל? תלמוד
לומר: "לשאר עמו" — למי שמשים עצמו
כשירים, עין שם. וכן הוא
(סנהדרין קיא:): מאי
"לעטרת צבי ולצפירת
תפארה"? לעושים רצונו
ומצפים לישועתו. יכול
לכל? תלמוד לומר:
"לשאר עמו" — למי
שמשים עצמו כשירים,
עין שם].

כי זה שהצדיק בורח
עכשו מהשררה

והכבוד, ואינו רוצה להנהיג את העולם, כי הרי
אמרו: עתיד הקדוש-ברוך-הוא להיות עטרה
בראש כל צדיק וצדיק, ולמה לא עכשו? אלא
מפני שבורח מהשררה והכבוד לגמרי, ואינו
רוצה להנהיג את העולם, כי הוא מרגיש את
עצמו שאינו ראוי להנהיג את העולם, ועל-פן
מחביא את עצמו. ובאמת מהיכן זה נובע? זאת
המחשבה בא להם מבחינת הסתרת פני השם;
כביכול, הקדוש-ברוך-הוא מסתיר פניו
מהעולם, עד שכלם חושבים שיש הסתרת
פנים, על-ידי מעוט אמונה שיש בישראל; כי
לפי רב הפפירה, חס ושלום, שנכנס בין
בני-אדם, בן הסתרת פני השם, עד שחושבים
כאלו יש טבע, מקרה ומזל, אשר באמת הכל
יפצה פיהם, כי אין בלעדיו יתברך כלל, והכל
לכל אלקות גמור הוא, וכל הבריאה כלה
דומם, צומח, חי, מדבר, הוא לבוש לגבי האין
סוף ברוך הוא, כי בכל תנועה ותנועה שם
אלופו של עולם, ומה שף שתהיה איזו הסתרה
והעלמה, שיהיה נעלם ונסתר הקדוש-ברוך-
הוא, שזה מה שצצק דוד המלך (תהלים קלט, ו):
"פליאה דעת ממני נשגבה לא אוכל לה, אנה

לְעוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְכַנֵּס בְּלִבּוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הַדְּבִיק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שִׁירְגִישׁ שֶׁהוּא כְּלוּם, וְהוּא לֹא שׁוֹה לְהַתְגַּלוֹת לְעוֹלָם, כִּי עוֹשֶׂה אֶת עֲצֻמוֹ כְּשִׁירִים. וְכָל זֶה בָּא מֵהִסְתַּרְתּוֹ פְּנֵי הַשָּׁם שְׂרוּצָה לְהִסְתִּיר אֶת עֲצֻמוֹ עִכְשָׁו מֵהָעוֹלָם. וְהַהִסְתַּרְתָּה הַזֹּאת הִיא בְּחִינּוֹת פְּעֻסוֹ וְחֵרוֹן אָפוֹ, כְּבִיכּוֹל, שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַבָּא עַל-יְדֵי עֲבוֹדַת אֱלִילִים, כְּמֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְפָרֵי פְרָשַׁת רָאֵה): כָּל זְמַן שִׁישׁ עֲבוֹדַת אֱלִילִים בְּעוֹלָם, חֵרוֹן אָף בְּעוֹלָם; וְאִפְלוּ כְּשִׂאִין עֲבוֹדַת אֱלִילִים בְּעוֹלָם, אֲלֵא שֶׁהָאֱמוּנָה אֵין כָּל-כָּף בְּשִׁלְמוֹת, שׁוֹה בְּעֲצֻמוֹ נִקְרָא עֲבוֹדָה זָרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים י"א טז): "וְסַרְתָּם וְעַבַּדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים" וְגו', תִּכְרַף שְׁסָרִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ כְּרַגַּע, כְּבָר עוֹבְדִים עֲבוֹדָה זָרָה, וּמִזֶּה בָּא חֵרוֹן אָף, אֲשֶׁר אִזְ גַּם-כֵּן הַחֵרוֹן אָף וְהִסְתַּרְתּוֹ לְפִי הַתְּמַעֲטוֹת הָאֱמוּנָה, הֵינּוּ כְּפִי מַעוֹט הָאֱמוּנָה, כֵּן נִסְתַּר פְּנֵי הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים ל, ח):

הַזֹּאת הִיא בְּחִינּוֹת פְּעֻסוֹ וְחֵרוֹן-אָפוֹ, הַבָּא עַל-יְדֵי עֲבוֹדַת אֱלִילִים, כְּמֵאֲמַר: 'כָּל זְמַן שִׁישׁ עֲבוֹדַת אֱלִילִים בְּעוֹלָם, חֵרוֹן-אָף בְּעוֹלָם' (סְפָרֵי פְרָשַׁת רָאֵה), וְאִפְלוּ כְּשִׂאִין עֲבוֹדַת אֱלִילִים בְּעוֹלָם, אֲלֵא שֶׁהָאֱמוּנָה אֵין כָּל-כָּף בְּשִׁלְמוֹת, אִזְ גַּם-כֵּן הַחֵרוֹן-אָף וְהִסְתַּרְתּוֹ לְפִי הַתְּמַעֲטוֹת הָאֱמוּנָה. וּמִחֲמַת שֶׁחֵרוֹן אָפוֹ כְּרַגַּע, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים ל): "כִּי רָגַע בְּאָפוֹ", עַל-יְדֵי-זֶה אֵין נִרְגָּשׁ, אֲלֵא כְּשִׁישׁ עֲבוֹדַת אֱלִילִים בְּעוֹלָם, אֲבָל כֹּל עֲבוֹדַת אֱלִילִים, אֲלֵא בְּחֵסְרוֹן מְשִׁלְמוֹת אֱמוּנָה, אִזִּי בּוֹדֵאֵי אֵינוֹ נִרְגָּשׁ מֵעַט הַחֵרוֹן אָף שֶׁבְּחֻלְק הַרְגַּע, וְאֵין נִכָּר הִסְתַּרְתּוֹ פְּנֵי הַשָּׁם; הֵינּוּ כְּשִׁישׁ רַק חֵסְרוֹן אֱמוּנָה מִקְּלִקוּל הַמַּעֲשִׂים, יֵשׁ חֵרוֹן אָף וְהִסְתַּרְתּוֹ פְּנִים, עִם כָּל זֹאת אֵינוֹ נִכָּר, כְּמֵאֲמַרם ו'ל (מִדְּרַשׁ תְּהִלִּים, פָּרָק ב', סִימָן יז): מִדַּת כְּשֶׁר נִדָּם כְּשֶׁהוּא בְּכַעַס — אֵינוֹ בְּרָצוֹן, וְכִשְׁהוּא בְּרָצוֹן — אֵינוֹ בְּכַעַס, אֲבָל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּשֶׁהוּא בְּכַעַס, בְּתוֹךְ כְּעֻסוֹ הוּא מִתְרַצֶּה, שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי רָגַע בְּאָפוֹ חַיִּים בְּרָצוֹנוֹ". עִם כָּל זֹאת אֲבָל הַהִשְׁתַּלְּשְׁלוֹת שֶׁל הַחֵרוֹן אָף, שְׂגוּרִים בְּשִׁבִיל מַעוֹט אֱמוּנָה, מִזֶּה מִשְׁתַּלְּשֵׁל כְּשֶׁבֵא לְהַצַּדִּיקִים, אִזִּי מִסְתִּירִים פְּנִיהֶם מֵהָעוֹלָם וְאֵינָם רוֹצִים לְהִנְהִיג אֶת הָעוֹלָם, וּמִחֲמַת

כִּי הִסְתִּיר פְּנֵיו מִמֶּנּוּ, כְּבִיכּוֹל. וּמִחֲמַת שֶׁחֵרוֹן אָפוֹ כְּרַגַּע, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שִׁם): "כִּי רָגַע בְּאָפוֹ", וְנִדְרָשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרַכּוֹת ז'): וְכַמָּה זַעֲמוֹ? רָגַע. וְכַמָּה רָגַע? אָמַר רַבִּי אֲבִין וְאִתִּימָא רַבִּי אֲבִינָא רָגַע כְּמִמְרִיָּה. וּמִנָּא לֵן דְּרָגַע רְתַח? שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי רָגַע בְּאָפוֹ חַיִּים בְּרָצוֹנוֹ". וְאֵי בְעִית אִימָא מֵהֵכָא (יִשְׁעִיָּהוּ כו, כ): "חֲבִי כְּמַעֲט רָגַע עַד יַעֲבֹר זַעַם", עֵינֵן שִׁם]. עַל-יְדֵי-זֶה אֵין נִרְגָּשׁ אֲלֵא כְּשִׁישׁ עֲבוֹדַת אֱלִילִים בְּעוֹלָם, אֲבָל כֹּל עֲבוֹדַת אֱלִילִים, אֲלֵא בְּחֵסְרוֹן מְשִׁלְמוֹת אֱמוּנָה, אִזִּי בּוֹדֵאֵי אֵינוֹ נִרְגָּשׁ מֵעַט הַחֵרוֹן אָף שֶׁבְּחֻלְק הַרְגַּע, וְאֵין נִכָּר הִסְתַּרְתּוֹ פְּנֵי הַשָּׁם; הֵינּוּ כְּשִׁישׁ רַק חֵסְרוֹן אֱמוּנָה מִקְּלִקוּל הַמַּעֲשִׂים, יֵשׁ חֵרוֹן אָף וְהִסְתַּרְתּוֹ פְּנִים, עִם כָּל זֹאת אֵינוֹ נִכָּר, כְּמֵאֲמַרם ו'ל (מִדְּרַשׁ תְּהִלִּים, פָּרָק ב', סִימָן יז): מִדַּת כְּשֶׁר נִדָּם כְּשֶׁהוּא בְּכַעַס — אֵינוֹ בְּרָצוֹן, וְכִשְׁהוּא בְּרָצוֹן — אֵינוֹ בְּכַעַס, אֲבָל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּשֶׁהוּא בְּכַעַס, בְּתוֹךְ כְּעֻסוֹ הוּא מִתְרַצֶּה, שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי רָגַע בְּאָפוֹ חַיִּים בְּרָצוֹנוֹ". עִם כָּל זֹאת אֲבָל הַהִשְׁתַּלְּשְׁלוֹת שֶׁל הַחֵרוֹן אָף, שְׂגוּרִים בְּשִׁבִיל מַעוֹט אֱמוּנָה, מִזֶּה מִשְׁתַּלְּשֵׁל כְּשֶׁבֵא לְהַצַּדִּיקִים, אִזִּי מִסְתִּירִים פְּנִיהֶם מֵהָעוֹלָם, וְאֵינָם רוֹצִים לְהִנְהִיג אֶת הָעוֹלָם. כִּי הֵם תּוֹלִים אֶת זֶה מִחֲמַת שְׁעוֹשִׂים

עֲצָמָם כְּשִׁירִים, וְהֵם עֲנוּיִם בְּטָלִים וּמְבֻטְלִים
 בְּעֵינֵי עֲצָמָם לְגַמְרֵי. אָבֵל בְּאֵמֶת כָּל זֶה בָּא
 מִחֲרוֹן אָפוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁנֵת־לְבַשׁ בָּהֶם, כְּדִי
 שֶׁהַצְּדִיקִים לֹא יִגְלוּ לְעוֹלָם אֶת אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְיוּרֵיד אֶת
 הַהִסְתָּרָה, שֶׁהוּא חֲרוֹן
 אָפוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּמִחֲמַת
 שֶׁהַחֲרוֹן אֵף הוּא מַעֲט מִן
 הַמַּעֲט מִחֻלְק הַרְגָע, עַל־
 יְדִיזָה אֵינֶן תּוֹלִים
 הַסְתָּרַת פְּנֵיהֶם בְּרִגְזוֹ, אֲלֵא
 תּוֹלִים הַסְתָּרַת פְּנֵיהֶם
 בְּקִטְנוּתָם, וְעוֹשִׂים עֲצָמָם
 כְּשִׁירִים, וְאוֹמְרִים שְׂאִינִם
 רְאוּיִים לְהִנְהִיג הָעוֹלָם.
 וּבְאֵמֶת גַּם הֵם אֵינִם

יודעים ומְרַגְּשִׁים אֶת הַחֲרוֹן אֵף, כִּי הוּא מַעֲט
 מִן הַמַּעֲט; כִּי בְּאֵמֶת הַצְּדִיקִים דְּבָקִים תָּמִיד
 בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמְאִיר לָהֶם תָּמִיד אֲמֵת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהֵם אֵינִם יְכוּלִים לְהִבִּין לָמָּה
 בְּנִי אָדָם לֹא רוֹאִים וְלֹא שׁוֹמְעִים וְלֹא מְרַגְּשִׁים
 אֶת אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁהֵם רוֹאִים
 וְשׁוֹמְעִים וּמְרַגְּשִׁים. וְלָכֵן יֵשׁ לָהֶם צַעַר גְּדוֹל
 מְזֵה, כִּי הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה נוֹרְאָה
 וְנִפְלְאָה מְאֹד, תָּמִיד תּוֹלִים אֶת הַחֲסְרוֹן בָּהֶם
 בְּעֲצָמָם וְלֹא בְּאַחֲרֵים. וּבְאֵמֶת הֵם לֹא יוֹדְעִים
 שֶׁבְּזֶה שְׂאִינִם רוֹצִים לְהִתְגַּדֵּל וְלִהְתַּגַּלּוֹת לְעַם
 יִשְׂרָאֵל וְלִהְנַהִיג אוֹתָם, כָּל זֶה בָּא מִחֲרוֹן אָפוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, שֶׁמִּסְתִּיר פָּנָיו כְּכִיכּוֹל מַעַם יִשְׂרָאֵל, עַד
 שֶׁחֹשְׁבִים שֶׁיֵּשׁ טֹבַע, מְקַרָּה וּמְזֵל; כִּי אִם הָיוּ
 הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד
 מִתְגַּלִּים בְּעוֹלָם, וּמְקַבְּלִים אֶת עֲטָרַת הַמַּלְכוּת,
 וְהָיוּ מְכַבְּדִים אוֹתָם, וְהָיוּ מִתְפָּרְסְמִים בְּעוֹלָם,
 אִזּוֹ הֵם הָיוּ מְגַלִּים אֶת פְּנֵי הַשֵּׁם, אֵיךְ שֶׁהַכֹּל
 לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. [וּמִכָּל זֶה
 תִּבִּין וְתִשְׁפִּיל אֶת גְּדֹל הָאֲחֲרִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ לַצְּדִיקִים
 הָאֲמֵתִים הַדְּבָקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהֵם

צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשָׁם לְגִלוֹת תָּמִיד אֶת
 אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל־
 יְדִיזָה הֵם יוֹרִידוּ אֶת חֲרוֹן אֵף הַשֵּׁם הַנִּמְצָא
 בְּעוֹלָם, וְיִמְתִּיקוּ אֶת כָּל הַדִּינִים, כִּי הַצְּדִיקִים
 הַדְּבָקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, וְלָהֶם נִגְלָה תָּמִיד
 אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 לָהֶם מְאִיר חֶסֶד הַשֵּׁם,
 וְלָכֵן הֵם צְרִיכִים לְעַסֵּק
 בְּתַקוּן הָעוֹלָם, לְהוֹרִיד
 אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם. כִּי
 כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ג):
 בְּתַחֲלָה קָדַם שֶׁחֲטָאוּ
 יִשְׂרָאֵל, הִיָּתָה שְׂכִינָה
 שׁוֹרָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד,

כִּינֵן שֶׁחֲטָאוּ נִסְתַּלְקָה שְׂכִינָה מֵהֶם. וְהַצְּדִיקִים
 מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם תָּמִיד לְהוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה
 בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר בְּאֵמֶת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (בְּבָא בִתְרָא כח): מְלַמֵּד שֶׁהַשְּׂכִינָה
 בְּכָל מְקוֹם. וְזוֹ עֲבוּדַת הַצְּדִיקִים — לְהֵאִיר
 תָּמִיד אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, שֶׁכָּלם יִרְגִּישׁוּ אֶת
 אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּכְמֵאֲמַרְם ו'ל (בַּמְדָּבָר
 רַבָּה, פָּרָשָׁה יג, סִימָן ד'): הִרְשָׁעִים סִלְקוּ הַשְּׂכִינָה
 מִן הָאָרֶץ, אָבֵל הַצְּדִיקִים הַשְּׂכִינָה הַשְּׂכִינָה
 בְּאָרֶץ. וְלָכֵן הוּא דְבַר גְּדוֹל מְאֹד לְהִיּוֹת מְקַרָּב
 אֶל צְדִיק אֲמֵתִי, הַמְּגַלָּה תָּמִיד אֶת אֲמֵת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּמִחֲמַת חֲטָאֵי הַדּוֹרוֹת, הֵם
 גּוֹרְמִים לְחֲרוֹן אֵף, וְעַל־יְדִיזָה בְּעֲצָמוֹ בָּא
 שֶׁחֹלְקִים וּמְדַבְּרִים וּמַעֲלִימִים וּמִסְתִּירִים אֶת
 הַצְּדִיקִים הַיְכוּלִים לְגִלוֹת אֶת שְׂכִינַת עֲזוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא נוֹתְנִים לָהֶם אֶת הַכְּבוֹד הַרְאוּי
 לָהֶם, וּמְמִילָא הַמּוֹן־הָעַם נִשְׂאָרִים בְּחֻשָּׁף
 וְאִפְלָה, וְנִגְעֵלִם וְנִסְתָּר מֵהֶם שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ.
 וְלָכֵן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! וְתִהְיֶה
 אֲסִקּוּפָה הַנְּדַרְסַת לְכָל, וְתִהְיֶה עֶפְרַת תַּחַת כַּפּוֹת
 רְגְלֵי הַצְּדִיקִים הָאֵלוּ, אֲשֶׁר בְּטָלִים וּמְבֻטְלִים

בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְיִכּוּלִים לְהַמְשִׁיךְ גַּם עֲלֶיךָ אֶת שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבַּרְךָ. [עַכְשָׁו יִסְבִּיר הַסֵּפֶה שְׁמֵשָׁה רַבְּנוּ לֹא רָצָה לָרֶדֶת לְמִצְרַיִם לְגַאֵל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל]:

וְזֵהוּ: כְּשֶׁהִקְטִין מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹ מְלִילָךְ לְמִצְרַיִם וְלֵהִיּוֹת מְנַהֵיג, אָמַר (שְׁמוֹת ג'): "מִי אֲנֹכִי כִי אֵלֶיךָ אֶל פְּרַעֲזָה", וְשָׁאֵר דְּבָרָיו, כְּתוּב (שְׁם ד'): "וַיַּחַר אֵף ה' בְּמֹשֶׁה", פְּרוּשׁ: זֹאת הֵהֱקִטְנָה שְׁלֹא רָצָה לְהִיּוֹת מְנַהֵיג, זֶה מִחֲמַת שֶׁנִּשְׁתַּלְּשַׁל בּוֹ חֲרוֹן־אֵף ה' כַּנ"ל.

אָבֵל עַל־יָדַי שֶׁנִּמְתַּק הַרְגֵז וְהַחֲרוֹן־אֵף עַל־יָדַי רַחֲמָנוּת כַּנ"ל, אֲזִי נִמְתַּק הַחֲרוֹן־אֵף שֵׁשׁ בְּתוֹךְ הַצְדִּיקִים עַל־יָדַי הַרַחֲמָנוּת, וְאֲזִי הַרַחֲמָנוּת גּוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וּמְרַחֲמִים עַל הָעוֹלָם וְנִתְרַצִּים בְּהִנְהָגָתוֹ, וּמְקַבְּלִים עַל עֲצָמָם הַשְּׂרָרָה שֶׁל הַהִנְהָגָה. וְזֵהוּ: כְּשֶׁהִקְטִין מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹ מְנַהֵיג, אָמַר (שְׁמוֹת ג'): "מִי אֲנֹכִי כִי אֵלֶיךָ אֶל פְּרַעֲזָה", וְשָׁאֵר דְּבָרָיו, כְּתוּב (שְׁם ד'): "וַיַּחַר אֵף ה' בְּמֹשֶׁה", פְּרוּשׁ: זֹאת הֵהֱקִטְנָה שְׁלֹא רָצָה לְהִיּוֹת מְנַהֵיג, זֶה מִחֲמַת שֶׁנִּשְׁתַּלְּשַׁל בּוֹ חֲרוֹן־אֵף ה' כַּנ"ל.

אָבֵל עַל־יָדַי שֶׁנִּמְתַּק הַרְגֵז וְהַחֲרוֹן־אֵף עַל־יָדַי רַחֲמָנוּת כַּנ"ל, אֲזִי נִמְתַּק הַחֲרוֹן־אֵף שֵׁשׁ בְּתוֹךְ הַצְדִּיקִים עַל־יָדַי הַרַחֲמָנוּת, וְאֲזִי הַרַחֲמָנוּת גּוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וּמְרַחֲמִים עַל הָעוֹלָם וְנִתְרַצִּים בְּהִנְהָגָתוֹ, וּמְקַבְּלִים עַל עֲצָמָן הַשְּׂרָרָה שֶׁל הַהִנְהָגָה, וְזֵהוּ: כְּשֶׁהִקְטִין מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹ מְנַהֵיג, אָמַר (שְׁמוֹת ג'): "מִי אֲנֹכִי כִי אֵלֶיךָ אֶל פְּרַעֲזָה", וְשָׁאֵר דְּבָרָיו, כְּתוּב (שְׁם ד'): "וַיַּחַר אֵף ה' בְּמֹשֶׁה", פְּרוּשׁ: זֹאת הֵהֱקִטְנָה שְׁלֹא רָצָה לְהִיּוֹת מְנַהֵיג, זֶה מִחֲמַת שֶׁנִּשְׁתַּלְּשַׁל בּוֹ חֲרוֹן־אֵף ה' כַּנ"ל.

אָבֵל עַל־יָדַי שֶׁנִּמְתַּק הַרְגֵז וְהַחֲרוֹן־אֵף עַל־יָדַי רַחֲמָנוּת כַּנ"ל, אֲזִי נִמְתַּק הַחֲרוֹן־אֵף שֵׁשׁ בְּתוֹךְ הַצְדִּיקִים עַל־יָדַי הַרַחֲמָנוּת, וְאֲזִי הַרַחֲמָנוּת גּוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וּמְרַחֲמִים עַל הָעוֹלָם וְנִתְרַצִּים בְּהִנְהָגָתוֹ, וּמְקַבְּלִים עַל עֲצָמָן הַשְּׂרָרָה שֶׁל הַהִנְהָגָה, וְזֵהוּ: כְּשֶׁהִקְטִין מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹ מְנַהֵיג, אָמַר (שְׁמוֹת ג'): "מִי אֲנֹכִי כִי אֵלֶיךָ אֶל פְּרַעֲזָה", וְשָׁאֵר דְּבָרָיו, כְּתוּב (שְׁם ד'): "וַיַּחַר אֵף ה' בְּמֹשֶׁה", פְּרוּשׁ: זֹאת הֵהֱקִטְנָה שְׁלֹא רָצָה לְהִיּוֹת מְנַהֵיג, זֶה מִחֲמַת שֶׁנִּשְׁתַּלְּשַׁל בּוֹ חֲרוֹן־אֵף ה' כַּנ"ל.

וְזֵהוּ: כְּשֶׁהִקְטִין מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹ מְלִילָךְ לְמִצְרַיִם וְלֵהִיּוֹת מְנַהֵיג, אָמַר (שְׁמוֹת ג'): "מִי אֲנֹכִי כִי אֵלֶיךָ אֶל פְּרַעֲזָה", וְשָׁאֵר דְּבָרָיו, כְּתוּב (שְׁם ד'): "וַיַּחַר אֵף ה' בְּמֹשֶׁה", פְּרוּשׁ: זֹאת הֵהֱקִטְנָה שְׁלֹא רָצָה לְהִיּוֹת מְנַהֵיג, זֶה מִחֲמַת שֶׁנִּשְׁתַּלְּשַׁל בּוֹ חֲרוֹן־אֵף ה' כַּנ"ל.

אָבֵל עַל־יָדַי שֶׁנִּמְתַּק הַרְגֵז וְהַחֲרוֹן־אֵף עַל־יָדַי רַחֲמָנוּת כַּנ"ל, אֲזִי נִמְתַּק הַחֲרוֹן־אֵף שֵׁשׁ בְּתוֹךְ הַצְדִּיקִים עַל־יָדַי הַרַחֲמָנוּת, וְאֲזִי הַרַחֲמָנוּת גּוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וּמְרַחֲמִים עַל הָעוֹלָם וְנִתְרַצִּים בְּהִנְהָגָתוֹ, וּמְקַבְּלִים עַל עֲצָמָן הַשְּׂרָרָה שֶׁל הַהִנְהָגָה, וְזֵהוּ: כְּשֶׁהִקְטִין מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹ מְנַהֵיג, אָמַר (שְׁמוֹת ג'): "מִי אֲנֹכִי כִי אֵלֶיךָ אֶל פְּרַעֲזָה", וְשָׁאֵר דְּבָרָיו, כְּתוּב (שְׁם ד'): "וַיַּחַר אֵף ה' בְּמֹשֶׁה", פְּרוּשׁ: זֹאת הֵהֱקִטְנָה שְׁלֹא רָצָה לְהִיּוֹת מְנַהֵיג, זֶה מִחֲמַת שֶׁנִּשְׁתַּלְּשַׁל בּוֹ חֲרוֹן־אֵף ה' כַּנ"ל.

וְזֵהוּ: כְּשֶׁהִקְטִין מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹ מְלִילָךְ לְמִצְרַיִם וְלֵהִיּוֹת מְנַהֵיג, אָמַר (שְׁמוֹת ג'): "מִי אֲנֹכִי כִי אֵלֶיךָ אֶל פְּרַעֲזָה", וְשָׁאֵר דְּבָרָיו, כְּתוּב (שְׁם ד'): "וַיַּחַר אֵף ה' בְּמֹשֶׁה", פְּרוּשׁ: זֹאת הֵהֱקִטְנָה שְׁלֹא רָצָה לְהִיּוֹת מְנַהֵיג, זֶה מִחֲמַת שֶׁנִּשְׁתַּלְּשַׁל בּוֹ חֲרוֹן־אֵף ה' כַּנ"ל; הֵינּוּ שְׁבַמְצְרַיִם הָיָה חֲרוֹן אֵף מֵדַת הַדִּין עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְאִיךָ זֶה נִתְגַּלָּה? עַל־יָדַי שְׁמֵשָׁה רַבְּנוּ, שֶׁהוּא סוֹד הַדַּעֲוָה, לֹא רָצָה לָרֶדֶת אֲלֵיהֶם, וּלְגַלוֹת לָהֶם אֲמַתּוֹ מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ. וְכֵן הוּא בְּכָל דוֹר וְדוֹר, מֵהוּ הִסִּימָן שֵׁשׁ חֲרוֹן אֵף בְּעוֹלָם? כְּשֶׁאֵין הַצְדִּיקִים רוֹצִים לִילָךְ וּלְהָאִיר בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת אֲמַתּוֹ מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׂאֵז כָּל שְׂרוּיִים בְּחַשְׁךָ.

הַשׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ, אֲשֶׁר אֵינָם יִכּוּלִים לַעֲזוֹר לַעֲצָמָם, וְאִיךָ יִכּוּלִים לַעֲזוֹר לְאַחֲרֵים? ! זֶה גִּדְּל הַסֵּבֵל שְׁסוֹבְלִים עִם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם, כִּי הֵם רַחוּקִים מֵהַצְדִּיק הָאֲמֵת הַיְכוּל לְהָאִיר לָהֶם אֶת אֲמַתּוֹ מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְהֵם יִכּוּלִים לְהוֹרִיד אֶת

אָבֵל עַל־יָדַי שֶׁנִּמְתַּק הַרְגֵז וְהַחֲרוֹן אֵף עַל יָדַי רַחֲמָנוּת כַּנ"ל, וְכִשְׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל, וְרוֹצֵה לְהַתְגַּלוֹת אֲלֵיהֶם, עַד שֶׁכֵּלֶם יִפְּרוּ אוֹתוֹ, אֲזִי מִתְגַּלָּה עֲצָמוֹ אֶל הַצְדִּיקִים, שְׂזֵה גְלוּי הַנְּבוּאָה אֶל הַנְּבִיאִים, וְעַל־יָדֵינוּ זֶה אֲזִי

העולם הבא לעולם הזה. וכן אמרו חכמינו הקדושים (מנחות כט:): נברא העולם הבא ביו"ד, מפני שצדיקים שבו מועטים, כפוף ראשו — מפני שצדיקים שבו כפוף ראשיהם, מפני מעשיהם שאינם דומים זה לזה. וזה מה שמעלימים ומסתירים ומכסים את הצדיקים היכולים לעזר לנשמות ישראל, ומתגלים כל מיני ש'קרנים ר'מאים צ'בועים, העוקרים את

בני-אדם ממנו יתברך ומחשיכים עיניהם, ובשביל הרשעים האלו סובלים עם ישראל תרון אף, מדת הדין. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה לג, סימן ד): אוי להם לרשעים, שהם הופכים מדת רחמים למדת הדין, אשריהם הצדיקים, שהם הופכים מדת הדין למדת רחמים. כי זו עבודתם של הצדיקים האמתיים, הדבוקים באין סוף ברוך הוא, שמהפכים את החרון-אף מדת הדין לרחמים, שינגישו כל בר ישראל את הקדוש-ברוך-הוא. ולהפך — אלו הש'קרנים הר'מאים הצ'בועים מהפכים מדת הרחמים למדת הדין, שהם גורמים חרוף אף, ובשבילם הצדיקים האמתיים צריכים להיות נעלמים ונסתרים. נמצא, שכל החרון אף מדת הדין שיש בעולם, זה רק מחמת העלמת הצדיק האמת מן העולם, ומה גם שהצדיקים בעצמם לא יודעים למה הם עושים עצמם כשירים, ומחזיקים את עצמם ללא כלום, כדי שיתרחקו מעם ישראל, זה מחמת החרון אף שלמעלה נתלבש בהם. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה י"י, סימן ב'): אמר ישעיה, מטיל הייתי בבית תלמודי, ושמעתי קולו של הקדוש ברוך הוא אומר (ישעיה ו, ח): "את מי אשלח ומי ילך לנו", שלחתי את מיכה והיו מפין אותו בלחי, הדא

הוא דכתיב (מיכה ד, יד): "בשבת יכו על הלחי", שלחתי את עמוס, והיו קורין אותו פסילוס, דאמר רבי פנחס: למה נקרא שמו עמוס? שהיה עמוס בלשונו, מעתה את מי אשלח ומי ילך לנו? ואמר (ישעיה ו,

ח): "הנני שלחני", אמר לו הקדוש-ברוך-הוא: ישעיה, בני טרחנין סרבנין הם, אם אתה מקבל עליך להתבזות וללקות מבני, אתה הולך בשליחותי, ואם לאו, אין

אתה הולך בשליחותי. אמר לו: על מנת כן, שנאמר (שם ג, ו): "גוי נתתי למפים ולחיי למרטים", ואיני פדאי לילך בשליחות אצל בניך. אמר לו הקדוש-ברוך הוא: ישעיה, אהבת צדק, אהבת לצדק את בני, ותשנא רשע, ששנאת מלחין, על-כן משחק אלהים אליך. רואים מכל זה, שגדולי מבחרי הצדיקים, הם מוסרים את נפשם בעבור לגלות את אמתת מציאותו יתברך, וסובלים חרופים וגדופים, העקר להמשיך רחמים וחסדים על נשמות ישראל, ובזכות זה הקדוש ברוך הוא משפיע עליהם נבואה].

(עכשו ילביש את השגתו במאמר שהתחיל): וזה בחינות 'קרטליתא דמקבעי בה אבנים טובות'. 'קרטליתא' — פרש רש"י ארז. ארז — זה בחינות רגז הנ"ל. [עין (תבוק ג, טז): "ותחתי ארז" וגו', ופרש מהר"י קרא, וזו לשונו: "ובמשובותם ירגזו"]. ו'אבנים טובות' זה בחינות עטרה הנ"ל [עין ויקרא רבה, פרשה ב', סימן ה': אמר רבי יהודה בר סימון, משל לאחד שהיה יושב ועושה עטרה למלך, ועבר אחד עליו, אמר לו: מה אתה עושה? אמר לו: אני עושה עטרה למלך. אמר לו: כל שאתה יכול לקבע בו אבנים טובות ומרגליות קבע וכו', עין שם]. בחינות רחמנות

הנ"ל; הינו שצריכים לרחם על נשמות ישראל ולהטעים להם מאור אלקותו יתברך, שנה עטרת ישראל, שירגישו שעשוע עולם הבא עוד בעולם הזה. ויהדרי לה מיני דבורי דמקרי בירשא' — זה בחינות אמונה, כמאמר (מגלה י'): "תחת הנעצוץ יעלה ברוש", זה מרדכי, ונקרא יהודי על שם שפפר בעבודת אלילים, כמאמר (שם יג'): "כל הכופר בעפוי"ם נקרא יהודי; הינו שמפרש ענין מיני דגים שנקראים בירשא, שנה סובב על אמונה, כי על פסוק (ישעיה נה, יג): "תחת הנעצוץ יעלה ברוש", דרשו חכמינו הקדושים: "תחת הנעצוץ יעלה ברוש" — זה מרדכי שפפר בעבודה זרה. ונה לשון הגמרא שם: "תחת הנעצוץ" — תחת המן הרשע שעשה עצמו עבודה זרה, דכתיב (ישעיה ז, יט): "ובכל הנעצוצים ובכל הנהללים", "יעלה ברוש" — זה מרדכי שנקרא ראש לכל הבשמים, שנאמר (שמות ל, כג): "ואתה קח לך בשמים ראש, עין שם. ויש לומר, כי בימי אחשורוש נכשלו ישראל שהשתחוו לצלם, וכל זמן שיש עבודה זרה — חרוץ-אף בעולם, והתגבר אז חרוץ-אף להשמיד ולהרג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד, והמן הרשע עשה את עצמו עבודה זרה, כי חקק עבודה זרה על לבו, והיה מתפונן שישתחוו לעבודה זרה, כמאמר ו"ל (אסתר ובה, פרשה ו, סימן ב), ורצה לקחת את המלכות

לעצמו, אף מרדכי בתקף האמונה פשוטה שגלה אז לכל עם ישראל, וכן הוא בעצמו הראה דגמא, שלא רצה להשתחוות לו, ואמר: יש אדון המתגאה על כל גאים, אף אני מניחו ומשתחוה לעבודה זרה. ולפי שיחד שמו של הקדוש-ברוך-הוא — נקרא יהודי. ובזה שגלה מרדכי את אמתת מציאותו יתברך לכל עם ישראל, ובנה את מלכות דקדושה, על-ידי-זה הפיל את המן, שלא תהיה לו תקומה, ותלהו על העץ, ואז גרם שיתבטל חרון אף, שנה: "וחמת המלך" — מלכו של עולם, "שככה". ולכן זכה שנתעטר בעטרת המלכות, שנה מה שכתוב (אסתר ח, טו): "ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות, תכלת וחור ועטרת זהב גדולה" וגו', כי הוא התלבש ברחמנות לרחם על עם ישראל, והחזיר בהם אמונה בו יתברך. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (אסתר ובה, פרשה י, סימן יב): מלך מרדכי על היהודים ומוניטה שלו הולך בכל הארץ, למה? שהיה איש טוב, איש שלום ומבקש שלום. ובזה הפיל את המן, שרצה לקחת את המלכות שאינה שיכת אליו.

ג ולפעמים חושב אדם בעצמו שיש לו רחמנות על העולם, ורוצה בהנהגתו; ובאמת זהו הרודף אחר הכבוד, ותולה רדיפתו ברחמנות, ובאמת הוא רחוק מרחמנות הזה.

פי כל זמן שאין לאדם אמונה בשלמות שאין שלמות אחריו,

מנהיג): ולפעמים חושב אדם בעצמו שיש לו רחמנות על העולם ורוצה בהנהגתו, ובאמת זהו הרודף אחר הכבוד, ותולה רדיפתו ברחמנות, ובאמת הוא רחוק מרחמנות הזה, פי כל זמן שאין לאדם אמונה בשלמות שאין שלמות

אחריו, בודאי אין לו לקבל המלוכה וההנהגה, ואפלו מי שמאמין באיזה דבר שהוא מדרכי האמרי, אף-על-פי שהוא מאמין בהשם יתברך, בודאי אין לו לקבל המנהיגות, פי המנהיגות עקרה בבחינת רחמים, ועקר הרחמים בהסרת עפ"ם אפלו שמץ עפ"ם, ואפלו פשהוא אומר צבי הפסיקו (סנהדרין סה:), אין לו רחמנות בשלמות. בכך אין לו לקבל המנהיגות, ואפלו מי שיש לו אמונה גדולה, עד שיפשפש את עצמו, שלא ישאר אצלו אמונות שאין צריך להאמין, כגון דרכי האמרי הנ"ל, ושיהיה תמיד עם ה' אלקיו, אז הרחמנות באמת, ולו ראוי להנהיג. אבל מי שאין לו אמונה בשלמות, ונדמה שיש לו רחמנות על העולם, ורוצה להנהיג את העולם, זה בחינת (סוטה מט:): 'והמלכות תהפך למינות'; פי מעט המינות פוגם במלכות, בבחינת ההנהגה, ומהפכה למינות, כמו שמהפך את המלכות לעצמו שהוא מין מעט; [הינו שעקר הנהגת המנהיג האמתי, שאינו מתכנן כלל לטובת עצמו, אלא מוסר נפשו בעבור כלל נשמות ישראל, ואינו נהנה מהפבוד שנותנים

להקדוש-ברוך-הוא, פי כל ענינו הוא רק לגלות ולפרסם לכלם את אמתת מציאותו יתברך, שזה עקר הרחמנות שצריכים לרחם על נשמות ישראל, להחזיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, שידעו כלם, אשר המלוכה שיכת רק להקדוש-ברוך-הוא. וזו הרחמנות הכי גדולה, שהמנהיג האמת מחזיר בנשמות ישראל. אבל תכף-ומיד שיש לו איזו פונה צדדית להנות מהפבוד הזה, כבר נתקדם אצלו: "והמלכות תהפך למינות", הינו ברגע שהוא רוצה אפלו קצת מלכות למלך ולהשתלט על זולתו, כבר נהפך למינות, רחמנא לישזבן. פי מאחר שרוצה להנות מפבוד המלכות, ולכן נכנס בו מעט מינות, פי הוא לוקח את המלכות לעצמו. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה ד', סימן כ'): ללמדך שאין גאונה לפני המקום, אליהו אומר: כל המרבה פבוד שמים וממעט פבוד עצמו, פבוד שמים מתרבה וכבודו מתרבה, וכל הממעט פבוד שמים ומרבה פבוד עצמו, פבוד שמים במקומו וכבודו מתמעט. ולכן עקר מדרגת המנהיג לו, פי מוסר הכל האמתי, שאינו חפץ בפבוד עצמו כלל, אלא

הוא מוסר את נפשו להרבות בכבוד המקום ברוך הוא, ומגלה את אמתת מציאותו יתברך לכלם, ויודע אשר הכבוד שיך רק להקדוש-ברוך-הוא. ולכן רק מי שמחזיק במדרגה זו, ראוי להיות מנהיג, פי הוא מוסר את נפשו בעבור נשמות ישראל, להחזיר בהם אמונה בו יתברך. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה טו, סימן כ'), שכל מי שמוסר עצמו על ישראל, זוכה לכבוד ולגדלה ולרוח-הקדש. ולכן המנהיג האמתי אינו חפץ בשום מנהיגות ובשום כבוד, אלא כל מחשבתו ורצונו הוא רק לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך, ולהחזיר אמונה פשוטה בו יתברך. וזה בעצמו מביא אותו להיות מנהיג. וגם אז פשה הוא מנהיג את ישראל, אין לו שום פונה עצמית, אלא הוא בטל ומבטל בעיני עצמו לגמרי, ומגלה ומפרסם את אמתת מציאותו יתברך. וזה כל חיותו — שיכול לגלות את מלכותו יתברך לעם ישראל. ובשביל זה זוכה, ששורה בו רוח קדשה וטהרה, ומנהיג את ישראל בתמימות ובפשיטות, והוא בעצמו בטל ומבטל באין סוף ברוך הוא. ולכן כל מי שיודע שהוא בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, ואין לו שום חלק באמונות כוזביות ודרכי האמרי, אלא רק נכלל בעצם עצמיות אלקותו יתברך, עליו לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך לכל בר ישראל, ולא יהנה מהכבוד הזה, ודיקא אז ילביש אותו הקדוש-ברוך-הוא במנהיגות שיהיה מנהיג ישראל אמתי ביודעים או בלא יודעים, ודו"ק].

ד. ודע, שהאמונה היא מחזקת תמיד במלכות והנהגה, שלא יקח אותה זר שאין ראוי לה. ואף שאנו רואים בעיני בשר, שיש מנהיגים על הרבה נשמות, והם בכלל רחוקים מכל זה, ואין להם שום משג מה זה גלוי אלקות, כל הנהגתם על אלו האנשים שהם תחתיהם ותחת השפעתם, כל זה רק למראה עינינו הגשמיות, פי באמת אין להם שום הנהגה פנימית על האנשים שלהם אלא רק בחיצוניות, ומה גם שאלו האנשים שהם תחת שעבודם, הם מסכנים גדולים וחיים בדמיון ובטעות גדול, ובשביל זה צריכים לבקש כל ימי חיינו, שיזכה להתקרב אל המנהיג האמתי, שיש בידו להחזיר בו אמונה ברורה ומזככת, גלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה, ורק מי שיכול לגלות את האמונה הקדושה, לו ראוי המלוכה והמנהיגות, ולא צריכים לחשש שמא יבוא מי שאינו ראוי למלכות והנהגה, שיקח אותה, פי האמונה בעצמה שומרת את נשמות ישראל, שלא יגע בהן זר שאינו ראוי להן, ובדקות הם מקבלים מהמנהיג האמתי הזה את כל חיותם. ודע, שעקר המלכות שרשה בחכמה, בשביל פדי לידע איך להנהיג ולמלך. לכן יש לכל מלך חכמים ויועצים, פי בזה תפון מלכותו ויתקיים מדינתו. כמו-כן המלכות שהיא האמונה הקדושה, דלית לה מגרמא פלום, מקבלת ויונקת מהחכמה העליונה, פדגמת מלך גשמי, שצריך לחכמים ויועצים. (עלשו ילביש את השגתו בפסוק): וזה בחינת (דברים לג, ה): "ויהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם"; הינו על-ידי

רְאִשֵׁי עֵם, שֶׁהֵם הַמַּחֲזִין וְהַחֲכָמָה, עַל יָדָם תִּפְּוֹן בַּחֲנִינַת הַמַּלְכוּת [עַיִן תְּקוּנֵי זֵהַר (תְּקוּן טו): וְכָל מֵאֵן דְּנִטְרִי אֹת בְּרִית זְכִי לְמַלְכוּ כְּגוֹנָא דִּיּוֹסְף. וַיִּשְׂרָאֵל בְּגִין דְּנִטְרִין בְּרִית, זְכוּ לְמַלְכוּתָא,

וְאֵתְמַר בַּהוּן: כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִים. וּמִשָּׁה בְּגִין דְּנִטְרִי אֹת בְּרִית, אֵתְמַר בֵּיה: "וַיְהִי בִישְׂרוֹן מְלֶךְ". וְכַאֲהוּ אִיהוּ מֵאֵן דְּנִטְרִי בְרִית, עַיִן שָׁם. כִּי שְׁמִירַת הַבְּרִית תְּלוּיָהּ בְּקִדְשַׁת הַמַּחֲזִין וְהַחֲכָמָה, וְעַל-פֶּן דִּיקָא מִי שְׁזוּכָה לְקִדְשַׁת הַמַּחֲזִין, שְׁהִיא הַחֲכָמָה, עַל יְדֵי זֶה זוּכָה לְמַלְכוּת].

וְעַל-יְדֵי אֶהְבֵּת הַחֲכָמִים תִּפְּוֹן הַמַּלְכוּת; הֵינּוּ כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל אֹהֵב אֶת הַחֲכָמִים, עַל-יְדֵי-זֶה יֵאִיר גַּם בּוֹ בַּחֲנִינַת הַמַּלְכוּת, שְׁהִיא הָאֲמוּנָה, וַיֵּאִיר בּוֹ אֹרוֹ וַתְּבָרַךְ. וְרוֹאִים בְּגִשְׁמִיּוֹת, שְׁתַּכְּרָף-וּמִיד וּכְשָׁבָא לְמֶלֶךְ אֵיזְהוּ שְׁנֹאָה לְחֲכָמִים, יְדוּעַ לְהוּי לָהּ, שְׁמֵן הַשָּׁמַיִם יוֹרִידוּהוּ מִמַּלְכוּתוֹ, כִּי אֵין קִיּוֹם לְעוֹלָם בְּלֹא הַחֲכָמָה, בְּבַחֲנִינַת (מְשָׁלִי כט, ד): "מֶלֶךְ בְּמִשְׁפַּט יַעֲמִיד אַרְצָךְ"; וְהַמִּשְׁפָּט הוּא בַּחֲנִינַת חֲכָמִים, בְּבַחֲנִינַת (וַיִּקְרָא כו, טו): "וְאֵם אֶת מִשְׁפָּטֵי תַגְעַל נַפְשְׁכֶם", וְדַרְשׁוּ (תוֹרַת כְּהִנִּים בְּחֻקֵּי) זֶה הַשְׁוֹנָא אֶת הַחֲכָמִים, כִּי בְּרַגַע

עַל-יְדֵי "רְאִשֵׁי עֵם", שֶׁהֵם הַמַּחֲזִין וְהַחֲכָמָה, עַל-יָדָם תִּפְּוֹן בַּחֲנִינַת הַמַּלְכוּת, וְעַל-יְדֵי אֶהְבֵּת הַחֲכָמִים תִּפְּוֹן הַמַּלְכוּת, וּכְשָׁבָא לְמֶלֶךְ אֵיזְהוּ שְׁנֹאָה עַל הַחֲכָמִים, יְדוּעַ לְהוּי לָהּ, שְׁמֵן הַשָּׁמַיִם יוֹרִידוּהוּ מִמַּלְכוּתוֹ, כִּי אֵין קִיּוֹם לְעוֹלָם בְּלֹא הַחֲכָמָה, בְּבַחֲנִינַת (מְשָׁלִי כט): "מֶלֶךְ בְּמִשְׁפַּט יַעֲמִיד אַרְצָךְ", וְהַמִּשְׁפָּט הוּא בַּחֲנִינַת חֲכָמִים, בְּבַחֲנִינַת (וַיִּקְרָא כו): "וְאֵם אֶת מִשְׁפָּטֵי תַגְעַל נַפְשְׁכֶם", וְדַרְשׁוּ: 'זֶה הַשְׁוֹנָא אֶת הַחֲכָמִים'.

נִמְצָא זֶה שְׂאִין לוֹ אֲמוּנָה בְּשַׁלְמוֹת מַחֲמַת דְּרַכֵּי הָאֲמֹרִי, כְּשָׁבָא לְקַח לְעַצְמוֹ הַמַּלְכוּת וְהַהֲנַהֲגָה, וְהוּא אֵין רְאוּי לָהּ, אֲזִי הָאֲמוּנָה שְׁסָבִיב הַהֲנַהֲגָה, הַמַּחֲזִיק בְּהַהֲנַהֲגָה שְׁלֹא יִגַע בָּהּ זָר, הוּא מְפִיל לְאִישׁ זֶה לְשֹׁנְאֵת חֲכָמִים, כְּדִי שְׁלֹא יִתְקַים בְּיָדוֹ הַמַּלְכוּת וְהַמְנַהֲיגוֹת, וּבּוֹדָאֵי לֹא יִתְקַים בְּיָדוֹ; כִּי עַקֵּר הַמַּלְכוּת תְּלוּיָהּ בְּמִשְׁפָּט כַּנֵּ"ל, אֲלֹא אִם-כֵּן זֶה הַמַּחֲזִיק בְּמַלְכוּת מִתְגַּבֵּר בְּאִפְיֻקוּרְסוֹת וּמִינּוֹת, עַד שְׁמִפְרִיד אֶת הָאֲמוּנָה מִהַהֲנַהֲגָה מִבַּחֲנִינַת מַלְכוּת, מְלַחֲחִזִיק בְּמַלְכוּת, אֲזִי יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׂיִתְקַים הַמַּלְכוּת בְּיָדוֹ, כִּי אֵין מִי שְׁיִפִּיל אוֹתוֹ לְשֹׁנְאֵת חֲכָמִים, כִּי הָאֲמוּנָה גִפְרָדָה מִהַמַּלְכוּת. [וּבְזֶה יוֹבֵן

יִתְקַים בְּיָדוֹ, כִּי עַקֵּר הַמַּלְכוּת תְּלוּיָהּ בְּמִשְׁפָּט כַּנֵּ"ל, אֲלֹא-אִם-כֵּן זֶה הַמַּחֲזִיק בְּמַלְכוּת מִתְגַּבֵּר בְּאִפְיֻקוּרְסוֹת וּמִינּוֹת, עַד שְׁמִפְרִיד אֶת הָאֲמוּנָה מִהַהֲנַהֲגָה, מִבַּחֲנִינַת הַמַּלְכוּת, מְלַחֲחִזִיק בְּמַלְכוּת, אֲזִי יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׂיִתְקַים הַמַּלְכוּת בְּיָדוֹ, כִּי אֵין מִי שְׁיִפִּיל אוֹתוֹ לְשֹׁנְאֵת חֲכָמִים, כִּי הָאֲמוּנָה גִפְרָדָה מִהַמַּלְכוּת.

איך יכול להיות, שרואים שאנשים קלים וריקים ופוחזים, שקרנים, רמאים, צבועים, רשעים ארורים, מושלים על עם דל, ויש להם מלכות עליהם, לשעבד אותם תחת שעבודם,

מאין כל כחם? אין זה אלא מפני שהם מלאים עם אפיקורסות ומינות, על-ידי-זה יש בכחם להחזיק את המלכות וההנהגה, ואוי לאנשים שמאמינים בהם, שהם נעקרים מהעולם הזה ומהעולם הבא. כמו שהתבטא רבנו ז"ל על אחד, שיש לו הנהגה על אף אנשים, שכלם לא יעמדו בתחית המתים, רחמנא לישזבן. ומכל זה תבין ותשפיל, אהובי, בני, איך שצריכים לבקש ולהתחנן ממנו יתברך, שלא תהיה לו שום

שיכות אל אלו המנהיגים שתפסו את המלכות בידם, שהם מלאים אפיקורסות ומינות, ואי אפשר להנצל מהם, אלא על-ידי רבוי תפלה, להשתטח לפניו יתברך, ולבקש ברחמים ובתחנונים שישמר אותו מהם, ודו"ק].

וְזֶה וְנַחַת בַּר אַמּוֹרָאֵי לְאַתּוּיִי; הֵינּוּ שֶׁהָאֲמֵרִי יֵרֵד לְקַחַת אֶת הָאֲרָגוֹז, וּבְעֵי דְנִשְׁמַטָּה לְאַטְמָהּ, וְרָצָה הֵדָג לְקַטֵּעַ אֶת יָרְכוּ שֶׁל הָאֲמֵרִי. (מְפָרֵשׁ רַבְנוּ ז"ל) 'בַּר אַמּוֹרָאֵי' — זֶה שָׂאִין לוֹ אַמּוּנָה בְּשִׁלְמוֹת פִּנ"ל; הָאֲמֵרִי זֶה שָׂאִין לוֹ אַמּוּנָה בְּשִׁלְמוֹת, זֶה סוֹבֵב עַל מַה שָּׂאֲמַר לְמַעַלָּה, שְׂאֵפְלוּ אִם יֵשׁ לְאָדָם אִיזוֹ מַחְשָׁבָה שְׂאִינָה טוֹבָה, וְאֵפְלוּ מִי שְׂמֵאֲמִין בְּאִיזָה דְבָר שֶׁהוּא מְדַרְכֵי הָאֲמֵרִי, כְּבָר לֹא יְכוֹל לְקַחַת אֶת הַמְּלָכוֹת שֶׁהִיא הַהֲנַהֲגָה. 'אַטְמָה' —

ירכו של האמרי, שעליו הוא עומד, זה בחינת (ישעיה לג, טו): "אטם אָזְנוֹ מִשְׁמַע דְּמִיִּים"; דְּלֹא שָׁמַע בְּזוֹלוֹתָא דְּצוֹרְבָא מְדַרְבָּנָן (מכות כד), וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא לֹא יְכוֹל לְהִתְנַחֵם מִהַמְּלָכוֹת; כִּי

וְזֶה: וְנַחַת בַּר אַמּוֹרָאֵי לְאַתּוּיִי, וּבְעֵי דְנִשְׁמַטָּה לְאַטְמָהּ, 'בַּר אַמּוֹרָאֵי' — זֶה שָׂאִין לוֹ אַמּוּנָה בְּשִׁלְמוֹת פִּנ"ל. 'אַטְמָה' — זֶה בְּחִינַת (ישעיה לג): "אטם אָזְנוֹ מִשְׁמַע דְּמִיִּים", 'דְּלֹא שָׁמַע בְּזוֹלוֹתָא דְּצוֹרְבָא מְדַרְבָּנָן' (מכות כד), הֵינּוּ 'בִּירְשָׁא הַנ"ל רָצָה לְהַפִּיל אוֹתוֹ לְשִׁנְאָת חֲכָמִים. 'וְזָרְק זִיקָא דְחָלָא וְנַחַת, 'חָלָא' — בְּחִינַת הַתְּגַבְרוּת הַמִּינּוֹת, בְּחִינַת (תהלים עג): "כִּי יִתְחַמֵּץ לְכַבִּי", עַל-יְדֵי-זֶה 'וְנַחַת' אֶת הַבִּירְשָׁא הַנ"ל.

בְּרָגַע שְׂאָדָם חֲזַק בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים, וְאִין לוֹ שׁוּם שְׁנָאָה אֲלֵיהֶם, אִזּוֹ הָאֲמוּנָה אֲצִלוּ בְּשִׁלְמוֹת פִּנ"ל, וְשִׁיךְ אֲצִלוּ הַמְּלָכוֹת וְהַהֲנַהֲגָה. הֵינּוּ 'בִּירְשָׁא הַנ"ל'; הֵינּוּ שֶׁהָאֲמֵרִי רָצָה לְקַחַת אֶת הָאֲמוּנָה שֶׁהוּא בִּירְשָׁא לְאֲמוּנוֹת פּוֹזְבִיּוֹת, שֶׁהֵם דְּרַכֵי הָאֲמֵרִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִנְתַּק אוֹתוֹ מִהַמְּלָכוֹת שֶׁקְשׁוּרָה אֵל הַחֲכָמָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה רָצָה לְהַפִּיל אוֹתוֹ לְשִׁנְאָת חֲכָמִים; כִּי כְּשִׁשׁוּנָא אֶת הַחֲכָמִים, הוּא מִנְתַּק אֶת הַחֲכָמָה מִהַמְּלָכוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה לֹא

יִזְכֶּה לְאֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, עַד שֶׁיִּפְּלֵ לְכַפִּירוֹת, שֶׁהִיא 'וְזָרְק זִיקָא דְחָלָא וְנַחַת', שֶׁזָרַק הָאֲמֵרִי נוֹד חֲמִץ עַל הֵדָג שֶׁהוּא בִּירְשָׁא, הֵינּוּ אַמּוּנָה, וּבְרַח הֵדָג, שֶׁנִּתְרַחַק מִמֶּנּוּ הָאֲמוּנָה. 'חָלָא', וְמָה הוּא הַחֲמִץ הַזֶּה? בְּחִינַת הַתְּגַבְרוּת הַמִּינּוֹת. (ומביא ראיה מפסוק): בְּחִינַת (תהלים עג, כא): "כִּי יִתְחַמֵּץ לְכַבִּי", שֶׁנִּחְמָץ לְכַבּוֹ בְּכַפִּירוֹת וְאֵפְיקוֹרְסוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה וְנַחַת אֶת הַבִּירְשָׁא הַנ"ל, גֵּרַשׁ אֶת הֵדָג, שֶׁהוּא הָאֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, וּבָא אֵל דְּרַכֵי הָאֲמֵרִי, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה לֹא שִׁיכַת אֲלָיו הַמְּלָכוֹת וְהַהֲנַהֲגָה. [ומכל זה תבין ותשפיל את הקשר לתחילת התורה, שהמנהיג האמתי יכול להביא את האדם אל התכלית של הבריאה, שהוא שעשוע עולם הבא, להחדיר באנשים את אמתת

מציאותו יתברך, פי עכשו זה מאד קשה להכניס במחשבות בני-אדם השגת רוחניות חיות אלקות, שיחשבו רק ממנו יתברך, פי מתגברים כל מיני שקרנים, רמאים וצבועים בעולם, ומטעים את

הבריות בדרכי האמורי, שהוא צבי הפסקיו (סנהדרין סה:), או שחטו תרנגול זה שקרא ערבית ותרנגלת שקראה גברית יש בו משום דרכי האמרי. אשתה ואותיר אשתה ואותיר, יש בו משום דרכי האמרי (שפת 10:), וכדומה כל מיני שטיות, שאלו השקרנים רמאים צבועים עובדים על בני-אדם, שכל זה בכלל דרכי האמרי, אמונות כוזביות, ועל-ידי-זה אי אפשר לבני-

אדם לתפס ולהשיג במחשבתם רוחניות חיות אלקות, פי אלו השקרנים, הרמאים והצבועים, מתפרסמים בעולם, ובני-אדם נמשכים אחר השטיות שלהם, שהם דרכי האמרי. ולכן קשה להם להבין רוחניות חיות אלקות, להיות בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא. והצדיק הוא המגלה את האמונה ברוחה ומזככת שעשוע עולם הבא, ומקרב את זה למחשבות בני-אדם שנמצאים עדין בתכלית המדרגה התחתונה, הסתרת פנים, הם משתדלים להמתיק את הדינים מעל נשמות ישראל, ולהמשיך עליהם את פני השם יתברך, שהוא גלוי האין סוף ברוך הוא, והבין].

ה. (עכשו מגלה לנו רבנו ז"ל, שאפלו מה שאנחנו רואים, שאמות העולם מולכים עלינו, ואנחנו בגלות ביניהם, עם כל זאת עלינו

להחזיר בתוכנו את אמתת מציאותו יתברך, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, פי דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, שהשגה זו היא שעשוע עולם הבא. ואף

שאנו מערבים בין הגויים ונמצאים בגלות גדולה, עם כל זאת עלינו לדעת, אשר ובאמת מלכי העכו"ם, אף-על-פי שמולכים עלינו, אין במלכותם מבחינת מלכות ישראל, ולא נגעו בה, פי מי שרוצה לגע בה, זה וזה לא נתקיים בידם, הינו אפלו מלכותם על אמות העולם נטלה מהם, פי האמונה שסביב מלכותנו מפיל את חכמתם, שמלכותם תלוי בהם כנ"ל; הינו על-ידי תקף האמונה שיש לבר ישראל,

שמלא כל הארץ כבודו, ונדבק באין סוף ברוך הוא, ובטל ומבטל אל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, על-ידי-זה לא רק שהם לא מולכים עלינו, אלא גם מלכותם על שאר האמות נטלה מהם; פי ברגע שאדם מחזיר בעצמו, אשר "לב מלך ביד הוי"ה" (משלי כא, א), ממילא נתבטלת מלכותם לגמרי.

(ומביא ראיה מפסוק): וזה שפתוב במפלת מצרים (ישעיה יט, ג): "נואלו שרי צען", על-ידי אולת, הינו נפילת חכמתם — נפלה מלכותם, כמובא (זהר בשלח מו:): בגין דירדפון מצראי בתריהון לאתקרא שמא דקדשא בריך הוא ברתוכי ופרשוי בגין למיזל ימא וליליא אספקלריא דנהרא ודלא נהרא. ותו בגין לאטעאה למצראי דימרון מקרה הוא, דכתיב (ישעיה יט, ג): "נואלו שרי צען", וכתיב

ה ובאמת מלכי העכו"ם, אף-על-פי שמולכים עלינו, אין במלכותם מבחינת מלכות ישראל ולא נגעו בה, פי מי שרוצה לגע בה, זה וזה לא נתקיים בידם, הינו אפלו מלכותם על האמונה שסביב מלכותנו מפיל את חכמתם, שמלכותם תלוי בהם כנ"ל. וזה שפתוב במפלת מצרים (ישעיה יט): "נואלו שרי צען", על-ידי אולת, הינו נפילת חכמתם, נפלה מלכותם.

(שם מד, כה): "משיב חכמים אָחור", ועל דא אַזלי ביממא ובלייליא, עיין שם. פי הטעו את המצרים, ונתקנים אצלם: "משיב חכמים אָחור" כנ"ל, והבן.

(ומביא עוד ראיה): וזה

שְׁאָמְרוּ חֲנֻנְיָה מִישָׁאֵל וְעִזְרִיָּה לְנִבְוֵיכְדָנָצַר (דניאל ה, יח): "אַנְתָּ מְלֻכָּא אֱלֹהָא עֲלֵיָּהּ מְלֻכּוּתָא וְרִבּוּתָא וְיִקְרָא" וגו', אֵתָּה מְלֻךְ עֲלֵינוּ לְכַרְגָּא, אֲבָל לְהִנְהִיג אוֹתְנוּ בְּעִבּוּדוֹת וּבְאֻמוֹנוֹת, אֵתָּה וְכַלְבָּא שְׁוֵה (ויקרא רבה, פְּרָשָׁה לג; במדבר פְּרָשָׁה טו ומדרש שיר השירים), הֵינּוּ שְׁאָמְרוּ, שְׁלֹא נִגַּע בְּמַלְכוּת יִשְׂרָאֵל הַשִּׁיף לְאֻמוֹנְתְנוּ, כִּי אֻמוֹנְתְנוּ סוֹבְכַת אֵת הַמַּלְכוּת וְשׁוֹמְרַת אוֹתָהּ מִלְּגַע בָּהּ זָר, וּמְפִיל אֵת רוֹדְפֶיהָ לְשִׁנְאַת חֲכָמִים, אִם לֹא שִׁתְקָפָה יַד הַמִּינּוֹת עַל הָאֻמוֹנָה עַד שֶׁמְפִיל אֵת הָאֻמוֹנָה, וְאִזּוּ יִכּוֹל לְקַבֵּל מַלְכוּתְנוּ, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּבַחֲיַנַּת 'וְזָרְק חֵלָא וְנַחַת' כַּנ"ל.

וְזֵהוּ שְׁאָמְרוּ חֲנֻנְיָה מִישָׁאֵל וְעִזְרִיָּה לְנִבְוֵיכְדָנָצַר: 'אֵתָּה מְלֻךְ עֲלֵינוּ לְכַרְגָּא, אֲבָל לְהִנְהִיג אוֹתְנוּ בְּעִבּוּדוֹת וּבְאֻמוֹנוֹת, אֵתָּה וְכַלְבָּא שְׁוֵה' (ויקרא רבה פְּרָשָׁה לג; במדבר פְּרָשָׁה טו ומדרש שיר השירים), הֵינּוּ שְׁאָמְרוּ, שְׁלֹא נִגַּע בְּמַלְכוּת יִשְׂרָאֵל הַשִּׁיף לְאֻמוֹנְתְנוּ, כִּי אֻמוֹנְתְנוּ סוֹבְכַת אֵת הַמַּלְכוּת וְשׁוֹמְרַת אוֹתָהּ מִלְּגַע בָּהּ זָר, וּמְפִיל אֵת רוֹדְפֶיהָ לְשִׁנְאַת חֲכָמִים, אִם לֹא שִׁתְקָפָה יַד הַמִּינּוֹת עַל הָאֻמוֹנָה עַד שֶׁמְפִיל אֵת הָאֻמוֹנָה, וְאִזּוּ יִכּוֹל לְקַבֵּל מַלְכוּתְנוּ, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּבַחֲיַנַּת 'וְזָרְק חֵלָא וְנַחַת' כַּנ"ל.

וְ אֲבָל דַּע, שְׁמֵן הַשָּׁמַיִם אֵין מְנַיְחִים אוֹתוֹ לְקַח אוֹתָהּ, בְּבַחֲיַנַּת: 'וְנִפְקַת בְּרַת קְלָא: מָה אֵית לָכוּ בְּהַדִּי קַרְטְלִיתָא

מִלְּגַע בָּהּ זָר, וּמְפִיל אֵת רוֹדְפֶיהָ לְשִׁנְאַת חֲכָמִים, אִם לֹא שִׁתְקָפָה יַד הַמִּינּוֹת עַל הָאֻמוֹנָה, עַד שֶׁמְפִיל אֵת הָאֻמוֹנָה, וְאִזּוּ יִכּוֹל לְקַבֵּל מַלְכוּתְנוּ, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּבַחֲיַנַּת 'וְזָרְק חֵלָא וְנַחַת' כַּנ"ל, עִם כָּל זֹאת לֹא הָיָה לְנִבְוֵיכְדָנָצַר שׁוֹם שְׁלִיטָה עַל עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי לְבַסּוּף הוּא נָפַל נְפִילָה אַחַר נְפִילָה, וְנִמְחַק מִן הָעוֹלָם, וְכַמְּאָרְם ז"ל (פְּסָחִים צד): בְּשַׁעָה שְׁאָמַר

(ישעיה יד, יד): "אֲעֲלֶה עַל בְּמַתִּי עֵב, אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן", יְצַתָּה בַת קוֹל וְאָמְרָה לוֹ: רְשַׁע בֶּן רְשַׁע בֶּן בְּנוֹ שֶׁל נִמְרוֹד הַרְשַׁע, כְּמָה שְׁנוֹתָיו שֶׁל אָדָם? שְׁבָעִים שָׁנָה, מִן הָאָרֶץ וְעַד לְרַקִּיעַ מִהַלָּךְ חֲמֵשׁ-מֵאוֹת שָׁנָה, וְעָבְיוּ שֶׁל רַקִּיעַ מִהַלָּךְ חֲמֵשׁ-

מֵאוֹת שָׁנָה וְכוּ', "אֵף אֵל שְׂאוֹל תוֹרְד" וגו'. וְדָבַר זֶה שִׁיף בְּכָל דוֹר וְדוֹר, כָּל אֵלוֹ שְׂרוּצִים לְדַכָּא אֵת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל-יַדֵּי תַקְףָּה הָאֻמוֹנָה שֵׁישׁ בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הֵם מִתְנַבְּרִים עַל כָּל שׁוֹנְאֵיהֶם. וְלָכֵן גְּדוּלֵי מַבְחָרֵי הַצְּדִיקִים הֵם מַחְדִּירִים אֻמוֹנָה פְּשׁוּטָה בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא יוֹכְלוּ לָהֶם כָּלָל, וְהַבֵּן.

וְ אֲבָל דַּע, שְׁמֵן הַשָּׁמַיִם אֵין מְנַיְחִים אוֹתוֹ לְקַח אוֹתָהּ; הֵינּוּ הַרְשַׁע שְׂרוּצָה לְקַחַת אֵת הַמַּלְכוּת בְּיָדוֹ, וְלִנְתַק אֵת הַמַּלְכוּת מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, בְּבַחֲיַנַּת: 'וְהַמַּלְכוּת תִּהְפֹּךְ לְמִינּוֹת', עִם כָּל זֹאת לְבַסּוּף לֹא תִעָלֶה בְּיָדוֹ, כִּי מִן הַשָּׁמַיִם אֵין

מְנַיְחִים לְרַשַׁע שְׁיַחְזִיק בְּמַלְכוּתוֹ. וְכַמוֹ שְׂרָאִינוּ בְּמִשְׁךְ כָּל הַדּוֹרוֹת, כְּשִׁקְם רְשַׁע מְרַשַׁע לְתַפְסֵי אֵת הַמַּלְכוּת בְּיָדוֹ, בְּבַחֲיַנַּת: 'וְהַמַּלְכוּת תִּהְפֹּךְ לְמִינּוֹת', שְׁהָעֵבִיר אֵת הַמּוֹן-עַם מֵעַל הַדָּת, לְהַכְנִיס בָּהֶם כְּפִירוֹת וְאִפִּיקוֹרְסוֹת, עִם כָּל זֹאת לְבַסּוּף הַרְשַׁע מִתְבַּטֵּל, וְעַם יִשְׂרָאֵל חֲזָרוּ בְּתִשׁוּבָה, בְּבַחֲיַנַּת: 'וְנִפְקַת בְּרַת קְלָא' — יְצָאָה בַת קוֹל וְאָמְרָה: 'מָה אֵית לָכוּ בְּהַדִּי קַרְטְלִיתָא

דַּאֲתַתָּא דְרַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוּסָא, דְּעֵתִידָהּ לְמַשְׁדֵּי בַּהּ תְּכַלְתָּא לְצַדִּיקָא לְעֵלְמָא דְאַתִּי – מַה יֵּשׁ לָכֶם בְּאַרְגּוֹ הַזֶּה, אֲשֶׁר שִׁיף לְאַשְׁתּוֹ שֶׁל רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוּסָא, שְׁעֵתִידָהּ לְשֵׁים בַּהּ תְּכַלְתָּ לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא;

חֲזָאֵי בְּחֵלְמָא עֵתִידֵי צַדִּיקֵי דְאַכְלֵי אַפְתוֹרָא דְדַהֲבָא דְאִית לֵיהּ תַּלְתַּת פְּרָעֵי. וְאַתְּ אוֹכְלַת אַפְתוֹרָא דְתָרֵי פְּרָעֵי, אָמַר לָהּ: נִיחָא לָךְ דְּמִיכַל אַכְלֵי כּוֹלֵי עֲלָמָא אַפְתוֹרָא דְמַשְׁלָם, וְאַגְן אַפְתוֹרָא דְמִיחְסָר? אָמְרָה לֵיהּ: וּמַאי נְעַבִּיד? בְּעֵי רַחֲמֵי דְנִשְׁקַלְיָנָהּ מִינָךְ, בְּעֵי רַחֲמֵי וְשִׁקְלוּהוּ. כִּי קָדָם פְּגָמָה בְּאַמוּנָה, שְׁשָׁאֲלָה: עַד מַתִּי נְצַטְעֵר?! עַד שֶׁהִיא בְּעֵצְמָה אָמְרָה לוֹ אֵת הַעֵצָה הַזֶּה, לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כָּל עֲנִינּוּ הָיָה תְּפִלָּה, שְׁזָה סוּד אִשְׁתִּי – אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תְּבִנָּה, כִּי כָּל הַנְּסִים שֶׁעָשָׂה רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוּסָא הָיוּ רַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, שֶׁהִיא שְׁלֵמוֹת הָאֵמוּנָה; כִּי כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר וּמִתְּפַלֵּל אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁלָם הַדְּבוּר, וּמִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ תְּכַלִּית הָעוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה.

וְעַל-כֵּן אֲשַׁתּוֹ שֶׁל רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוּסָא, שֶׁהִיא וּמִכָּל זֶה תְּבִין וְתִשְׁפִּיל מֵאֲמָרָם וְ"ל (תַּעֲנִית כַּה). עַל אֲשֶׁת רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוּסָא, וְהַחֲמָרִי, לְהַנּוֹת מִשְׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, כִּי

דַּאֲתַתָּא דְרַבִּי חֲנִינָא בֶּן-דּוּסָא, דְּעֵתִידָא לְמַשְׁדֵּי בַּהּ תְּכַלְתָּא לְצַדִּיקָא לְעֵלְמָא דְאַתִּי, הֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל דְּבוּרֵי אֵמוּנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲשֶׁת רַבִּי חֲנִינָא בֶּן-דּוּסָא, כִּי רַבִּי חֲנִינָא בֶּן-דּוּסָא זֶה בְּחִינַת אֵמוּנָה, כִּי מְדַתּוֹ אֵמוּנָה, בְּחִינַת (בְּרַכּוֹת יז): 'וְחֲנִינָא בְּנֵי דֵי לוֹ בְּקַב חֲרוּבִין', 'קַב חֲרוּבִין' – מְדַת אֵמוּנָה, 'חֲרוּבִין', בְּחִינַת בְּרוּשִׁים, בְּחִינַת 'בִּירְשָׁא הַנ"ל; וְאַשְׁת', זֶה בְּחִינַת הָאוֹתִיּוֹת, שְׁשֵׁלְמוֹתָם עַל-יְדֵי אֵמוּנָה, בְּבְחִינַת רְאִשֵׁי תְּבוֹת: אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תְּבִנָּה (דְּבָרִים כז), וְאַבְנִים הֵן הָאוֹתִיּוֹת, כְּמֵאֲמַר (סֵפֶר יצִירָה): 'שְׁלֵשָׁה אֲבָנִים בּוֹנוֹת שֶׁשָּׂה בְּתִים', וְאוֹתִיּוֹת נִשְׁלָמִים עַל-יְדֵי אֵמוּנָה, בְּבְחִינַת (צְפַנְיָה ג): "אֲז אֶהְפֹּךְ אֶל הָעַמִּים שֶׁפָּה בְּרוּרָה" וְכו', הֵינּוּ עַל-יְדֵי אֵמוּנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת "לְקָרָא כָּלָם בְּשֵׁם ה'", עַל-יְדֵי-זֶה "אֶהְפֹּךְ שֶׁפָּה בְּרוּרָה", בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַדְּבוּר.

הֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל דְּבוּרֵי אֵמוּנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲשֶׁת רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוּסָא, כִּי רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוּסָא, זֶה בְּחִינַת אֵמוּנָה, כִּי מְדַתּוֹ אֵמוּנָה, בְּחִינַת (בְּרַכּוֹת יז): 'וְחֲנִינָא בְּנֵי דֵי לוֹ בְּקַב חֲרוּבִין, 'קַב חֲרוּבִין' מְדַת אֵמוּנָה, 'חֲרוּבִין' בְּחִינַת בְּרוּשִׁים (עַץ חַיִּים שְׁעַר ו' פָּרָק א', שְׁעַר ל"ו פָּרָק ג), בְּחִינַת בִּירְשָׁא הַנ"ל, וְאַשְׁת' זֶה בְּחִינַת הָאוֹתִיּוֹת, שְׁשֵׁלְמוֹתָם עַל-יְדֵי אֵמוּנָה, בְּבְחִינַת רְאִשֵׁי תְּבוֹת: "אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תְּבִנָּה" (דְּבָרִים כז, ו); וְאַבְנִים הֵן הָאוֹתִיּוֹת, כְּמֵאֲמַר (סֵפֶר יצִירָה): 'שְׁלֵשָׁה אֲבָנִים בּוֹנוֹת שֶׁשָּׂה בְּתִים, וְאוֹתִיּוֹת נִשְׁלָמִים עַל-יְדֵי אֵמוּנָה, בְּבְחִינַת (צְפַנְיָה ג, ט): "אֲז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שֶׁפָּה בְּרוּרָה" וְכו'; הֵינּוּ עַל-יְדֵי אֵמוּנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת: "לְקָרָא כָּלָם בְּשֵׁם ה'", עַל-יְדֵי-זֶה

על-ידי התפלה, שהיא תקן האמונה, יכולים להוריד את השכינה בזה העולם, ולהשתעשע בשעשוע דמלכא. אבל אמר לה בעלה, שכל הצדיקים יהיה להם שלחן של שלש רגלים, ולקם יהיה רק של שתי רגלים, פי הוא דבר מסכן מאד, שלא תתפס בו איזו דרך מדרכי האמרי, שעל-ידי-זה פוגמים במלכות, פי השלחן של שלש רגלים, שזוכים כל הצדיקים, זה כנגד תורה, עבודה וגמילות חסדים. תורה ועבודה — זה ענין שעשוע עולם הבא, וגמילות חסדים הוא דבר ששיך רק בעולם

ושלמות האותיות זה בחינת התכלית של כל

הנבראים, פי כל העולמות נבראו על-ידי אותיות, ושלמות האותיות הוא היו"ד, שהוא בחינת עולם הבא הנברא ביו"ד (כמו שאמרו רבותינו ו"ל מנחות כט:), **פי היו"ד היא נקדה אחרונה המשלים את תמונת כל אות, פי פשחור נקדה אחרונה המשלים תמונת האות, אזי בודאי אין שלמות לאות ואין לה תמונה.**

הקדוש-ברוך-הוא, הוא בונה את האמונה, עד שיכולים לזכות בעת התפלה שמתפלל בדבקות אמת אליו יתברך, שיהיה לו חלק בקיום כל העולמות, ויזכה למצא את האותיות בכל פרט מפרטי הבריאה. ושלמות האותיות הוא היוד, שהוא בחינת עולם הבא הנברא ביו"ד (כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מנחות כט:). [זה לשון הגמרא שם: מפני מה נברא העולם הבא ביו"ד? מפני שצדיקים שבו מועטים. ומפני מה כפוף ראשו? מפני שצדיקים שבו כפוף ראשיהם, מפני מעשיהן שאינן דומין זה לזה, עין שם. ועין תקוני-

הזה. ולכן מאד מסכן שלא תתפס ותכנס בו איזו מחשבה חיצונה או העלמת עין מהעני, שזה בחינת "הסתרת פניך הייתי נבהל", שמשם יונק חרון-אף. שזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (כתובות סח:): כל המעלים עיניו מן הצדקה, כאלו עובד עבודה זרה. ואמרו (ספ"ה מט:): אין צדקה משתלמת אלא לפי חסד שבה. ועל-כן דבר ששיך בזה העולם, הוא מאד מסכן, שלא יהיה בבחינת הסתרת פנים, שמשם בא חרון אף, שהוא פגם אמונה. ולכן החליטו להתפלל להקדוש-ברוך-הוא, שגם דבר השיך בעולם הזה הגשמי והחמרי, יעשו רק בשביל הקדוש-ברוך-הוא, שזה עקר השלמות, ובהן].

זהר (תקון כב): " ביה אתרמיזו י' ספירן, עין שם. ועין זהר (ויקרא י'): תאנא בספרא דחנוף, בשעתא דאחזיאו ליה חכמתא דרזין עלאין וחמא אילנא דגנתא דעדן, אחזיאו ליה חכמתא ברזא עלאה וחמא דכלהו עלמין הוו מתקשראן דא בדא, שאיל לון על מה קימין? אמרו ליה: על י' קיימי פלהו ומגיה אתבניאו ואשתלשלו, דכתיב (תהלים קד, כד): "כלם בחכמה עשית", עין שם. פי היוד היא נקדה אחרונה המשלים את תמונת כל אות; פי הרי היו"ד מרמזת על עולם הבא ועל הצדיקים, שזוכים להשתעשע בשעשוע עולם הבא, והם מורידים את אור אלקותו יתברך בזה העולם, ולכן ניקא אות יו"ד היא מרמזת על עולם הבא ועל הצדיקים, הממשיכים את רוחניות חיות אלקותו יתברך, שעשוע עולם הבא, בלבבות בני-אדם. ולכן היא המשלים תמונת כל אות. פי פשחור נקדה אחרונה המשלים תמונת האות, אזי בודאי אין שלמות לאות, ואין לה תמונה, כי אם לא

ושלמות האותיות הינו שאדם מוציא את אותיות התפלה בשלמות, ומכון פרוש המלות אל מה שהוא מדבר, זה בחינת התכלית של כל הנבראים; פי כל העולמות נבראו על-ידי אותיות, ולכן פשאדם מתפלל אל

ממשיכים את אורו יתברך המאיר בלבות הצדיקים, שמשמעשעים בשעשוע עולם הבא, שנקראים יו"ד, אז אין שום שלמות ולא תמונה לאותיות. כי אותיות שנבראו בהם שמים וארץ,

ממנו יתברך הו', ולכן

צריכים להחזיר בעצמו

שעשוע עולם הבא,

ולהפיל בנשמות

הצדיקים, שיכולים

להוריד את השכינה,

שהוא שעשוע עולם

הבא, בלבות בני-אדם, כי

הרי כל האותיות הם

במלכות ומנהיגות הו"ל,

בבחינת מלכות פה', כי

עקר ההנהגה על-ידי

הדבור, פי אי אפשר

להנהיג ולצוות אלא על-

ידי הדבור, שפלול

מאותיות. ועקר שלמות

האותיות, שמאירה בהן

אות יו"ד, שהיא הארת

שעשוע עולם הבא,

שזוכים הצדיקים עוד

בזה העולם. נמצא, על-

ידי שלמות אותיות אמונה

שבמלכות, על-ידי-זה

הצדיקים יודעים את

התכלית של עולם הבא. כי הצדיקים המנהיגים

את העולם, בחינת "צדיק מושל" (שמואל-ב' כג,

ג), הם אוהזים במדת המלכות, ועל-ידי

אחיזתם במלכות אוהזים באותיות שבה, ועל-

ידי אחיזתם באותיות השלמים, הם אוהזים

בתכלית, שהיא שלמות האותיות, שהיא בחינת

יוד, בחינת עולם הבא. [ומכל זה תבין ותשכיל

את הקשר של התחלת המאמר לסופו; כי

תכלית של הבריאה הוא שעשוע עולם הבא,

ואותיות הם במלכות ומנהיגות

הנ"ל, בבחינת מלכות פה', כי

עקר ההנהגה על-ידי הדבור, כי

אי-אפשר להנהיג ולצוות אלא

על-ידי הדבור.

נמצא, על-ידי השלמות אותיות

אמונה שבמלכות, על-ידי-

זה הצדיקים יודעים את התכלית

של עולם הבא, כי הצדיקים

המנהיגים את העולם בבחינת

"צדיק מושל" (שמואל-ב' כג), הם

אוהזים במדת המלכות, ועל-ידי

אחיזתם במלכות אוהזים באותיות

שבה, ועל-ידי אחיזתם באותיות

השלמים הם אוהזים בתכלית,

שהיא שלמות האותיות, שהיא

בחינת יוד, בחינת עולם הבא.

וזה בחינת תכלית, שהיא

יכולים להכניס את אמתת

מציאותו יתברך, גלוי

ההסתרה, בלבות נשמות

ישראל המקשרים

אליהם; כי הרי הם

מקטינים את עצמם,

ונעשים בעיניהם כלא

כלום, שזה בעצמו אות

יו"ד, שהוא קטן מכל

האותיות, ובשכילה

נקראים הצדיקים יו"ד,

וכמוכא (תקוני-זהר, תקון

ע'): מסטרא דאות יו"ד

איתמר ביה "וודוד הוא

הקטן", עין שם. ולכן

זכה למלכות, וממנו ניקא

יצא משיח צדקנו, שהוא

יחזיר את אמתת

מציאותו יתברך בלבות

בני-אדם, שיזכו

להשתעשע בשעשוע

דמלכא עלאה. ולכן הוא

דבר גדול מאד להיות

מקרב אל הצדיקים

השלמים, הזוכים לתפס

במחשבתם שעשוע

עולם הבא, ויש בכחם להנהיג את העולם,

ולחזיר גם בהם אמתת מציאותו יתברך,

שיהיה גלוי לפנייהם תמיד עצם עצמיות

אלקותו יתברך, ויהיו בטלים ומבטלים באין

סוף ברוך הוא, ואף פעם לא יבואו לידי כעס,

שהוא הפך כל התקונים.

וזה בחינת תכלית הנמצאת בתוך הארגז של

אשת רבי חנינא בן דוסא, כי תכלית שהיא

בְּחֵינַת תְּכָלִית; הֵינּוּ תַבַּת תְּכָל"ת מְרֻמָּזֶת עַל תְּכָלִית שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, כְּמֵאמָרָם ו"ל (בַּמְדָּבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה י"ו, סִימָן ה'): אָמַר רַבִּי מֵאִיר, מַה נִּשְׁתַּנָּה תְּכָלֶת מִכָּל מִינֵי צְבָעוֹנִין? שֶׁהַתְּכָלֶת דּוֹמָה לְרַקִּיעַ וְרַקִּיעַ דּוֹמָה לְכֶסֶף הַכְּבוֹד, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כ"ד, י'): "וַיֵּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל" וְגו', וְאָמְרוּ (זֶהר שְׁלַח קַעֲה:): מֵאֵי תְּכָלֶת? תְּכָלִית דְּכֹלָא, עֵינַן שָׁם; הֵרִי שֶׁמֶקְשֶׁר אֶת הַתְּכָלֶת אֶל תְּכָלִית הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁנַתְּגַלָּה בְּתוֹךְ הַקְּרֻטְלִיתָא, הַמְּנַהֲיָגוֹת וְהַמְּלָכוֹת כַּנִּינְא בֶן דְּוֹסָא, עַל-יַדֵּי אִשְׁתִּי רַבִּי "אַבְנִים שְׁלֹמֹת תְּבַנְּה"; הֵינּוּ עַל-יַדֵּי שֶׁהַצְּדִיקִים מְגַלִּים אֶת הָאֱמוּנָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶה שְׁלֹמֹת דְּבוּרֵי אֱמוּנָה, שֶׁמְחַדִּירִים בְּעַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁכָּל זֶה גִּרְמָה אִשְׁתִּי רַבִּי כַּנִּינְא בֶן דְּוֹסָא, שֶׁעַל יְדֵהּ נִתְּגַלָּה הַנְּסִים כַּנִּינְא. וְזֶה 'לְצַדִּיקָא לְעֹלָמָא דְּאַתִּי', שֶׁהַצְּדִיקִים מְשִׁיגִים הַתְּכָלִית, שֶׁהוּא עֹלָמָא דְּאַתִּי רַבִּי כַּנִּינְא בֶן דְּוֹסָא, עַל-יַדֵּי דְּבוּרֵי אֱמוּנָה שֶׁהֵם תְּמִיד מְדַבְּרִים, וְאֵינָם מְסִיחִים דְּעַתָּה מִמֶּנּוּ יִתְּבַרְךָ כְּרַגְעָא. וְזֶה בְּחֵינַת (מְשַׁלֵּי ג, ו):

בְּחֵינַת תְּכָלִית, שְׁנַתְּגַלָּה בְּתוֹךְ 'הַקְּרֻטְלִיתָא', בְּתוֹךְ הַמְּנַהֲיָגוֹת וְהַמְּלָכוֹת כַּנִּינְא, עַל-יַדֵּי רַבִּי כַּנִּינְא בֶן דְּוֹסָא, עַל-יַדֵּי "אַבְנִים שְׁלֹמֹת תְּבַנְּה", 'לְצַדִּיקָא לְעֹלָמָא דְּאַתִּי', שֶׁהַצְּדִיקִים מְשִׁיגִים הַתְּכָלִית, שֶׁהוּא עֹלָמָא דְּאַתִּי כַּנִּינְא.

וְזֶה בְּחֵינַת (מְשַׁלֵּי ג): "כָּכֵל דְּרַכִּיָּךְ דְּעֵהוּ", שֶׁיּוֹכֵל אָדָם לְהַשִּׁיג הַתְּכָלִית בְּכָל דְּבָר, פִּי כָּל דְּבָר נִבְרָא בְּאוֹתִיּוֹת, וּכְכֹל אוֹת יֵשׁ בּוֹ שְׁלֹמֹת, הֵינּוּ הַנִּקְדָּה אַחֲרוּנָה שֶׁהִיא יוֹד, בְּחֵינַת עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהִיא הַתְּכָלִית, הַמְּשַׁלֵּים תְּמוּנַת הָאוֹת כַּנִּינְא:

ז וְהַתְּכָלִית נִקְרָא תְּכָלֶת, פִּי הַתְּכָלֶת מְעַרְבֵי שְׁחֹר עִם לְבָן, וְהוּא גִּנּוּן שְׁבִין שְׁחֹר וְלְבָן, וּכְשֶׁנִּתְּחַבֵּר שְׁחֹר וְלְבָן, כְּמוֹ הַפֶּתַח שֶׁהוּא בְּחֵינַת שְׁחֹר עַל גַּבֵּי לְבָן, בּוֹדָאֵי תַחְתִּיּוֹת הָאוֹת הַדְּבוּק וְקָרוֹב לְהַנִּיר שֶׁהוּא לְבָן, בְּמִקּוֹם הַדְּבוּק וְהַקָּרוֹב, שָׁם הֵם מְעַרְבִים שְׁחֹר עִם לְבָן, בְּבְחֵינַת תְּכָלֶת, וְתַחְתִּיּוֹת

וּכְכֹל אוֹת יֵשׁ בּוֹ שְׁלֹמֹת, הֵינּוּ הַנִּקְדָּה אַחֲרוּנָה, שֶׁהִיא יוֹד, בְּחֵינַת עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהִיא הַתְּכָלִית, הַמְּשַׁלֵּים תְּמוּנַת הָאוֹת כַּנִּינְא. [וּכְזֶה תְּבִין לְמָה תַּפְּס דִּיקָא אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה: "כָּכֵל דְּרַכִּיָּךְ דְּעֵהוּ" וְיָקָא, שֶׁזֶה סוּד דַּע ה"ו, שֶׁהוּא יְחִוּד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתֵיהּ, עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁזֶה הַתְּכָלִית שֶׁל הַצְּדִיקִים, שֶׁמְחַדִּירִים בְּאֲנָשֵׁיהֶם אֶת תְּכָלִית שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, וְהַבֵּן].

ז. וְהַתְּכָלִית נִקְרָא תְּכָלֶת [עֵינַן זֶהר (פְּנִיחָס רַכּוּ):] וּמִסְטָרָא דְּשְׁכִינְתָא דְּאִיְהִי עֲשִׂירָאָה תְּכָלֶת שְׁבַעֲצִיצִית, אִיְהוּ תְּכָלֶת דְּכָל גּוֹנִין, דְּאִיְהִי תְּכָלִית דִּי סְפִירָאן וְכוּ', עֵינַן שָׁם]. פִּי הַתְּכָלֶת מְעַרְבֵי שְׁחֹר עִם לְבָן, וְהוּא גִּנּוּן שְׁבִין שְׁחֹר וְלְבָן; פִּי מְרָאָה לְבָן הוּא מְפִיָּד אֶת הַקְּרָאוֹת, וּמְרָאָה שְׁחֹר הוּא מְקַבֵּץ אֶת הַקְּרָאוֹת, וְהַתְּכָלֶת מְחַבֵּר בֵּין הַשְּׁחֹר וְהַלְבָּן, וְלִבָּן כָּל דְּבָר שֶׁרְחוּק מִן הָאָדָם, הוּא רּוֹאָה מְרָאָה תְּכָלֶת, שֶׁכָּלוּל מִשְׁחֹר וְלְבָן. וּכְשֶׁנִּתְּחַבֵּר שְׁחֹר וְלְבָן, כְּמוֹ הַפֶּתַח שֶׁהוּא בְּחֵינַת שְׁחֹר עַל גַּבֵּי לְבָן, בּוֹדָאֵי תַחְתִּיּוֹת הָאוֹת הַדְּבוּק וְקָרוֹב לְהַנִּיר שֶׁהוּא לְבָן, בְּמִקּוֹם הַדְּבוּק וְהַקָּרוֹב, שָׁם הֵם מְעַרְבִים שְׁחֹר עִם לְבָן, בְּבְחֵינַת תְּכָלֶת; הֵינּוּ כְּמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ

רואים בחוש, כְּשֶׁאָדָם כּוֹתֵב עִם דִּיּוֹ שְׁחֹר עַל גִּבֵּי לָבֵן, שֶׁם מִתְחַבְּרִים וּמִתְעַרְבִים יַחַד שְׁחֹר וְלָבֵן, שְׁזָה תְּכָלֵת, בְּחִינַת הַתְּכָלִית, הֵינּוּ שְׁזָה מֵה שֶׁנִּשְׁאַר לְדוֹרוֹת; כִּי כְּשֶׁאָדָם כּוֹתֵב שְׁחֹר עַל

גִּבֵּי לָבֵן, נִשְׁאַר הַכְּתָב לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, כִּי בְּשַׁעַת הַכְּתָב מִתְחַבְּרַת הַמִּחְשָׁבָה שְׂבִמַח עִם סוּף הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁהֵם אוֹתִיּוֹת הַכְּתָב הַנּוֹכְתִּים בְּמַעֲשֵׂה הַיָּדִים בְּתְּכָלִית הַחֲבוּר, וְאִין שׁוּם פְּרוּד בֵּינֵיהֶם.

וְתַחֲתִיּוֹת הָאוֹת, הוּא הַסּוּף וְהַתְּכָלִית, כִּי כְּשֶׁהִסּוּפֵר כּוֹתֵב וּמַעֲמִיד הַקְּנָה וְהַעֲט עִם הַדִּיּוֹ עַל הַנִּיר, בְּנֹדָי הַדִּיּוֹ רְחוּק מֵהַנִּיר מַעֲט, עַד שֶׁהִסּוּפֵר מַעֲמִיק הַעֲט עִם הַדִּיּוֹ בְּתוֹךְ עֵמֶק הַנִּיר, וְאִזּוֹ נִדְבֵק שְׁחֹרוֹת הַדִּיּוֹ בְּעֵמֶק בְּקִרְוֵב גְּדוֹל, נִמְצָא שֶׁהַקְּרוֹב הוּא סוּף וְתְּכָלִית, וּבְמִקּוֹם הַקְּרוֹב שֶׁם הַנִּיר וְהַדִּיּוֹ הֵם מְעַרְבִים בְּבְחִינַת תְּכָלֵת פִּנ"ל, כִּי כֵן הַדְּבָר, שֶׁהַתְּכָלִית שֶׁהוּא סוּף הַמַּעֲשֶׂה, הוּא בְּמִחְשָׁבָה תְּחִלָּה וְקִרְוֵב לְהַמְחַשְּׁבָה, פִּנ"ל:

הָאוֹת הוּא הַסּוּף וְהַתְּכָלִית, כִּי כְּשֶׁהִסּוּפֵר כּוֹתֵב וּמַעֲמִיד הַקְּנָה וְהַעֲט עִם הַדִּיּוֹ עַל הַנִּיר, בְּנֹדָי הַדִּיּוֹ רְחוּק מֵהַנִּיר מַעֲט, עַד שֶׁהִסּוּפֵר מַעֲמִיק הַעֲט עִם הַדִּיּוֹ בְּתוֹךְ עֵמֶק הַנִּיר, וְאִזּוֹ נִדְבֵק שְׁחֹרוֹת הַדִּיּוֹ בְּעֵמֶק בְּקִרְוֵב גְּדוֹל, נִמְצָא שֶׁהַקְּרוֹב הוּא סוּף וְתְּכָלִית, וּבְמִקּוֹם הַקְּרוֹב שֶׁם הַנִּיר וְהַדִּיּוֹ הֵם מְעַרְבִים בְּבְחִינַת תְּכָלֵת פִּנ"ל, כִּי כֵן הַדְּבָר, שֶׁהַתְּכָלִית שֶׁהוּא סוּף הַמַּעֲשֶׂה, הוּא בְּמִחְשָׁבָה תְּחִלָּה וְקִרְוֵב לְהַמְחַשְּׁבָה, פִּנ"ל:

[נִרְאָה לְעֵנִיּוֹת דַּעֲתִי לְפָרֵשׁ, כִּי סוּף הַמַּעֲשֶׂה הוּא בְּחִינַת שְׁחֹרוֹת, וְתְּחִלַּת הַמִּחְשָׁבָה הוּא בְּחִינַת לָבֵן הָעֲלִיּוֹן כִּידוּע; נִמְצָא שֶׁסּוּף הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁהוּא הַתְּכָלִית, שֶׁהוּא בְּמִחְשָׁבָה תְּחִלָּה וְקִרְוֵב לְהַמְחַשְּׁבָה, הוּא בְּחִינַת תְּכָלֵת, שֶׁהוּא חֲבוּר שְׁחֹר וְלָבֵן. וְהֵבִן].

כִּי סוּף הַמַּעֲשֶׂה הוּא בְּחִינַת שְׁחֹרוֹת, וְתְּחִלַּת הַמִּחְשָׁבָה הוּא בְּחִינַת לָבֵן הָעֲלִיּוֹן, כִּידוּע; נִמְצָא, שֶׁסּוּף הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁהוּא הַתְּכָלִית, שֶׁהוּא בְּמִחְשָׁבָה תְּחִלָּה וְקִרְוֵב לְהַמְחַשְּׁבָה, הוּא בְּחִינַת תְּכָלֵת, שֶׁהוּא חֲבוּר שְׁחֹר וְלָבֵן, וְהֵבִן].

[הֵינּוּ שְׂרַבְנוּ ו"ל מְבִיא דְגָמָא מְכַתֵּב, שְׂרוּאִים שֶׁמִּתְחַבְּרִים הַמִּחְשָׁבָה אֶל הַמַּעֲשֶׂה, מֵה שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב וּמְחַדֵּשׁ, הוּא כּוֹתֵב אֶת זֶה עַל הַכְּתָב, שְׁזָה סוּף מַעֲשֵׂה בְּמִחְשָׁבָה תְּחִלָּה, מֵה שֶׁאָדָם חֹשֵׁב, וְהוּא אַחֲרֵיכֶּן קָתֵב וְהַעֲלָה עַל הַנִּיר, נִמְצָא, שְׁזָה חֲבוּר בֵּין שְׁחֹר לְלָבֵן, וְזֶה נִשְׁאַר לְדוֹרוֹת, וְזֶה תְּכָלִית חֲבוּר סָפֵר, כְּדִי שֶׁתִּשְׁאַר דַּעֲתוֹ בְּעוֹלָם, שְׁזָה תְּכָלִיתוֹ — שֶׁנִּשְׁאַרְתָּ דַּעֲתוֹ. כְּמוֹ-כֵן רִוְחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֵלֶקוֹת הוּא בְּחִינַת לָבֵן הָעֲלִיּוֹן, כִּי מֵה שֶׁאָדָם לֹא יְכוּל לְהַשִּׁיג בְּשִׁכְלוֹ, זֶה נִקְרָא לָבֵן, כִּי גִּבֵּן הַלָּבֵן מְפֹרֵר אֶת הָרְאוֹת, שְׂכָל זֶה שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, עֲצָם עֲצָמִיּוֹת אֵלֶקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ,

שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לְהַגְבִּילוֹ בְּשִׁכְלֵי הָאֲנוּשִׁי. וְלְהַפֵּךְ — אָדָם שֶׁנִּמְצָא בְּעוֹלָם הַזֶּה, הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי הַמְּלֵא הַעֲלָמוֹת וְהַסְּתֵרוֹת וְכִסּוּיִים, הוּא בְּחִינַת שְׁחֹרוֹת, כִּי מִצְמָצֵם וּמִקְבִּץ אֶת הָאוֹר, עַד שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְרְאוֹת כְּלוּם, זֶה נִקְרָא שְׁחֹר, וְהַצְּדִיקִים, שְׂכָל עֲבוֹדָתָם לְהַכְּנִים שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, לָבֵן

כּוֹתֵב מֵה שֶׁבְּדַעֲתוֹ וּבְמִחְשָׁבָתוֹ וְזֶה נִשְׁאַר לְדוֹרוֹת. כִּי אָדָם אֶפְלוֹ שֶׁנִּסְתַּלַּק וְהִלָּךְ לוֹ, נִשְׁאַר דַּעֲתוֹ וְחִכְמָתוֹ בְּתוֹךְ הַכְּתָב (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת כְּתוּבוֹת, הַלְכָה ב';) כִּי כֵן הַדְּבָר, שֶׁהַתְּכָלִית שֶׁהוּא סוּף הַמַּעֲשֶׂה, הוּא בְּמִחְשָׁבָה תְּחִלָּה וְקִרְוֵב לְהַמְחַשְּׁבָה פִּנ"ל. [נִרְאָה, לְעֵנִיּוֹת דַּעֲתִי לְפָרֵשׁ,

העליון, בתוך בני-אדם הרחוקים ממנו יתברך, ואצלם מצמצם ומקבץ האור, עד שהוא בחינת שחר, זה מראה התכלת, שהוא התכלית, [דו"ק].

ח. (עכשו יסביר למה דוקא בת קול יצאה ואמרה: מה יש לכם עם הארצו, ששיף לאשת רבי חנינא בן דוסא): וזה דוקא בת קול שיצא, פי בחינת בת קול — התכלית של כל הדברים, הינו שמהפך כל דבר מראשו לסופו, שהוא התכלית, בבחינת 'איזהו חכם? הרואה את הנולד' (אבות ד), שהוא הסוף והתכלית. פי בת-קול הוא מה ששומעין כשאחד מוציא קול ביער או במקום אחר, אז שומע כאלו אחר גם-כן מוציא קול כזה, וזה אנו שומעין בחושינו, כשאדם מוציא איזהו דבור, אזי שומעין גם-כן זה הדבור בעצמו; נמצא שהבת-קול מהפך את הדבור מראשו לסופו, ומקרב סופו לעצמו, למשל, כשאדם מוציא דבור של 'ברוך', בודאי יוצא האות בי"ת בראשונה ונתרחק מאדם, ואחר-כך מוציא הרי"ש של 'ברוך', ואז הרי"ש קרוב אל המוציא מהבי"ת, וכן הפ"ף שמוציא באחרונה הוא קרוב לאדם יותר מהרי"ש, והבת-קול לוקחת זאת התבה 'ברוך' ומהפכת אותה מראשה

שהוא הסוף והתכלית המקשר אל ההתחלה, בסוד: 'סוף מעשה במחשבה תחלה', פי קול ישר, כפיכול, ממנו יתברך, זה אור ישר, מחשבה קדומה, וקול ההברה ששומעים חזרה, שהוא אור חוזר, זה סוף מעשה. ועין תוספות סנהדרין י"א, דבור המתחיל בת-קול, וזו לשונו: בת-קול, יש אומרים שלא היו שומעין קול היוצא מן השמים, אלא מתוך אותו קול יוצא קול אחר, כמו פעמים שאדם מכה בכח, ושומע קול אחר היוצא ממנו למרחוק, ואותו קול היו שומעין, לכך קורין אותו בת-קול, עין שם. וזה אנו שומעין בחושינו, כשאדם מוציא איזהו דבור, אזי שומעין גם-כן זה הדבור בעצמו. נמצא, שהבת-קול מהפך את הדבור מראשו לסופו, ומקרב סופו לעצמו. למשל, כשאדם מוציא דבור של 'ברוך', בודאי יוצא האות בי"ת בראשונה, ונתרחק מהאדם, ואחר-כך מוציא הרי"ש של 'ברוך', ואז הרי"ש קרוב אל המוציא מהבי"ת, וכן הפ"ף שמוציא באחרונה, הוא קרוב לאדם יותר מהרי"ש, והבת-קול

לוקח דוקא בת-קול שיצא, פי בחינת בת-קול — התכלית של כל הדברים, הינו שמהפך כל דבר מראשו לסופו, שהוא התכלית, בבחינת 'איזהו חכם? הרואה את הנולד' (אבות ד), שהוא הסוף והתכלית. פי בת-קול הוא מה ששומעין כשאחד מוציא קול ביער או במקום אחר, אז שומע כאלו אחר גם-כן מוציא קול כזה, וזה אנו שומעין בחושינו, כשאדם מוציא איזהו דבור, אזי שומעין גם-כן זה הדבור בעצמו; נמצא שהבת-קול מהפך את הדבור מראשו לסופו, ומקרב סופו לעצמו, למשל, כשאדם מוציא דבור של 'ברוך', בודאי יוצא האות בי"ת בראשונה, ונתרחק מהאדם, ואחר-כך מוציא הרי"ש של 'ברוך', ואז הרי"ש קרוב אל המוציא מהבי"ת, וכן הפ"ף שמוציא באחרונה, הוא קרוב לאדם יותר מהרי"ש, והבת-קול לוקחת זאת התבה 'ברוך', ומהפכת אותה

מראשה לסופה, ומתפכת את הבי"ת שתהיה קרוב לאדם יותר מהרי"ש, והרי"ש מהפ"ף. נמצא, שהפ"ף, שהיא סוף ותכלית של התבה, שהיתה רחוקה מתחלה מהבת-קול בתכלית הרחוק, עכשו היא קרובה בתכלית הקרוב. כי כן אנו שומעין, שבת-קול מוציא תבת 'ברוך': בתחלה בי"ת, ואחר-כך רי"ש, ואחר-כך פ"ף. נמצא, שהפ"ף, שהיא התכלית, שהיתה מתחלה בתכלית הרחוק מהבת-קול, עכשו נתקרב בתכלית הקרוב, כי הבת-קול הפך את התבה. וזה שנפק ברת קלא, בת-קול דוקא הודיע את זאת: 'מה אית לכו בהדי קרטייתא דאתתא דרבי חנינא בן דוסא, דעתידא לשדיא בה תכלתא לצדיקיא לעלמא דאתי' (עד פאן לשון רבנו ז"ל).

לסופה, ומתפכת את הבי"ת שתהיה קרוב לאדם יותר מהרי"ש, והרי"ש מהפ"ף, נמצא שהפ"ף שהיא סוף ותכלית של התבה, שהיתה רחוקה מתחלה מהבת-קול בתכלית הרחוק, עכשו היא קרובה בתכלית הקרוב, כי כן אנו שומעין, שבת-קול מוציא תבת 'ברוך': בתחלה בי"ת, ואחר-כך רי"ש, ואחר-כך פ"ף, נמצא שהפ"ף שהיא התכלית, שהיתה מתחלה בתכלית הרחוק מהבת-קול, עכשו נתקרב בתכלית הקרוב, כי הבת-קול הפך את בת-קול דוקא הודיע את זאת: 'מה אית לכו בהדי קרטייתא דאתתא דרבי חנינא בן דוסא, דעתידא לשדיא בה תכלתא לצדיקיא לעלמא דאתי':

(עד פאן לשון רבנו, זכרוננו לברכה)

הנו"ה על מי נגלתה, עין שם. פי הגאולה תהיה דיקא על-ידי ספרים שנכתבו ברוח-הקדוש, ששומעים הצדיקים כרוזים ובת-קול מהשמים, ויש בכחם לקרב את נשמות ישראל אליו יתברך. ומשה רבנו מלבש בהם, ודו"ק והבן היטב].

תחלה במחשבה וקרוב לה. ועקר התכלית הוא שעשוע עולם הבא, שהצדיקים עוסקים להחדיר בנשמות ישראל, על-ידי הפרת הפעס ברחמנות, והמנהיגות שיכת רק לגדולי מבחרי הצדיקים, שהם בטלים ומבטלים אל עצם עצמיות אלקותו יתברך, שדיקא הם שומעים

[סיום המשׁתעי, דְּהֵינּוּ: רב יהודא הנדואה משׁתעי, ושׁאר המאמרים כְּאַלְהָ, אחר מאמרי רבּה בר הונא בר נתן וכו', ומעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע, הכל יבוא על נכון בספר לקוטי-תנינא, בסימן ג' וד' וה'. לך נא וראה שם, תמצא מרגוע לנפשך].

עד הנה עזרונו רחמיך לסיים מאמרי המשׁתעי, אשר הסתירו בהם גנוזיא דמלכא כלהו תנאי וכלהו אמוראי. כען אציתו למלוי דנפקין בהדרתא, שפר עליה לחויה באפי מלפּוּתא. בחכמתא יגלה לכון קצת להודעותא, גדלת הבורא, גניזין עלאין הצפונים בספרא דצניעותא. אתיא ותמהיא די עבד עמנא אלקא שמיא לגלות לנו עטין דאורייתא, בדרך נפלא ונורא השוה לכל נפש לזכות להתקרב על ידי ברא פלא למעבד לה רעותא. בריך שמה לעלא מן כל ברכתא ושירתא.

ספרא דצניעותא

יט

תפלה לחבקוק הנביא על שגינות וכו' (חבקוק ג) איתא בספרא דצניעותא

פרקא קדמאה (זהר תרומה קעו): (מובא בספר הצניעות, הינו בזהר פרשת תרומה יש חלק שנקרא "ספר הצניעות", שבו נתגלה רזין ורזי דרזין וסתרי תורה מסוד עולם התקון ונעין במה שכתבנו לעיל תורה

ב', וזה שיך גם לכאן]).
עד לא הוי מתקלא; עד שלא היה העולם כעין משקל, הינו שהיו מסדרים הפרצופים העליונים, לא הוי משגיחין אפין באפין, אז לא היו הפרצופים מסתפלים פנים אל פנים, רק היו בבחינת אחורים, ומסבה זו מלכין קדמאין מיתו, מלכי קדם מתו, שהם שבעה מלכי אדום שמתו ונשברו פליהם וכו', עין שם.

א. פי קשה להעולם: על מה צריך לנסע להצדיק לשמע מפיו,

ותמהיא די עבד עמנא אלקא שמיא, לגלות לנו עטין דאורייתא, בדרך נפלא ונורא השוה לכל נפש לזכות להתקרב על-ידם לדי ברא פלא, למעבד לה רעותא. בריך שמה לעלא מן כל ברכתא ושירתא:

ספרא דצניעותא

יט

תפלה לחבקוק הנביא על שגינות וכו' (חבקוק ג).
איתא בספרא דצניעותא, פרקא קדמאה (זהר תרומה, קעו):
עד לא הוי מתקלא, לא הוי משגיחין אפין באפין.
א פי קשה להעולם: על מה צריך לנסע להצדיק לשמע

הלא אפשר לעיין בספרים דברי מוסר? ודבר זה סובב לשאל בכל דור ודור, שנסאלה השאלה על-ידי רבים, הלא מספיק לנו הספרים, למה צריכים לשמע מפיו של הצדיק

האמת דיקא? אף באמת הוא תועלת גדול לשמע מפי הצדיק האמת דיקא, יותר ממה שרואה בכתב, כי אנחנו רואים בחוש, כי יש חלוקה גדולה בין השומע מפי הצדיק האמת בעצמו, שאז הוא נתעורר בהתעוררות גדולה, ובין השומע מפי אחר האומר בשמו, שזה כבר כלי שני, מפל שפן בשומע מפי השומע, שזה כבר כלי שלישי, כי יורד בכל פעם מדרגא לדרגא, רחוק מפי הצדיק, ולכן אינו עושה אצלו שום רשם, כי בשומע מפלי שני או שלישי ואפלו רביעי נתרחק מפי אומרו, ולכן אינו עושה אצלו שום רשם. וכן בין השומע מפי חלוקה גדולה ביותר, כי מה

שנכתב בספר על-ידי-זה שרוי כח השכחה, וכן לא כל אחד יכול להבין היטב דרך הכתב, כי לפעמים אם חסרות פמה תבות, כבר יש לו פרוש אחר.

ב. (עכשו יסביר מעלת הזוכה לשמע מפי הצדיק בעצמו): פי צריך לזכור את הפנים, שיוכל כל אחד לראות את פניו בפנים שלו כמו במראה, עד אשר בלא תוכחה ובלא מוסר

יתחרט חברו תקף על מעשיו, רק ממה שייביט בפנים שלו, פי על-ידי שייביט בפנים שלו, יראה את עצמו כמו במראה, איך פניו משקע בחשף; הינו כשהצדיק מזכיר את עצמו בזכור גדול כל-כף, עד שפניו

מפיו, הלא אפשר לעיין בספרים דברי מוסר? אף באמת הוא תועלת גדולה, כי יש חלוקה גדולה בין השומע מפי הצדיק-האמת בעצמו ובין השומע מפי אחר האומר בשמו, מפל שפן בשומע מפי השומע מפי השומע, כי יורד בכל פעם מדרגא לדרגא רחוק מפי הצדיק. וכן בין השומע מפי הצדיק למעיין בספר הוא חלוקה גדולה ביותר:

ב פי צריך לזכור את הפנים, שיוכל כל אחד לראות את פניו בפנים שלו כמו במראה, עד אשר בלא תוכחה ובלא מוסר יתחרט חברו תקף על מעשיו, רק ממה שייביט בפנים שלו, פי על-ידי שייביט בפנים שלו יראה את עצמו כמו במראה, איך פניו משקע בחשף:

מחו, והבין יותר מחבריו, ואם היה רואה את פני רבו, בודאי היו נראים פניו בפני רבו, והיה מזדכך שכלו יותר ויותר. וזהו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות סג): על הפסוק (שמות לג, יא): "ודבר הנו"ה אל משה פנים אל פנים", אמר רבי יצחק, אמר לו הקדוש-ברוך-הוא למשה: משה, אני ואתה נסביר פנים בהלכה, איכא דאמרי, כף אמר לו הקדוש-ברוך-הוא למשה,

גיניא (יוני המדבר יונית שהוא אומר על אשה גיני שיאמר על איש גיניא?) אנתרופי אנתרופא (או כמו שאומר ביניית על אנתרופי, שיאמר על אשה אנתרופא? שהרי שם האיש אנתרו ושם האשה גיני, ואין שם אשה נגזר משם איש (כלל) גברא גברתא (וכן בלשון ארמית, שקוראים לאיש גברא קוראים לאשה גברתא?) אלא איש ואשה למה? שהלשון הזה נופל על הלשון הזה, עין שם. ועין במדרש תנחומא על הפסוק (בראשית יא, ז):

"הבה גרדה ונבלה שם שפתם", שערבב הקדוש-ברוך-הוא את לשונם, ולא היה אחד מהם יודע לשון חברו, מה היה אותו הלשון שהיו מדברים בו? לשון הקדש היה, שבו נברא העולם, עין שם. ועין זהר (נח עה): ואי תימא לישנהון אמאי אתבלבל? אלא בגין דכלהון ממללין בלשון הקדש, ההוא לישנא קא עביד לון סיועא, בגין דבעבדא ובמלולא דפומא תליין מלין אלין, לאדבקא פגנה דלכא, ובדא עבדי סיועא ליהוא אתר דבעו לאקמא ועל דא אתבלבל לישנהון, דלא יכלו לאתחקא רעותהון בלשון הקדש, וכיון דאתחלף לישנהון, לא אצלחו בעובדא, בגין דחילא דלעילא לא ידעי ולא אשתמודעי בר בלשון-הקדש, וכד אתבלבל לישנא דלהון, אתחלש חילהון ואתבר תוקפא דלהון, עין שם]. פי באמת אמרו חכמינו הקדושים (ברכות נה): יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ. פי שמים וארץ וכל אשר בתוכם נבראו בכ"ב אותיות אל"ף-ב"ת, שבהם נצטרף צרופים, עד שאין לה דבר בעולם, שלא יהיה כלול מאותיות אל"ף-ב"ת, שהם לשון הקדש,

כשם שאני הסברתי לה פנים, כך אתה הסבר פנים לישראל; הינו שהקדוש-ברוך-הוא אמר למשה: כמו שאני הארתי פני אליך, כביכול, ומזה באה הבושה על משה רבנו, כן תאיר פניך לעם ישראל, שיתעוררו רק מהסתכלות על פניך, ויבינו את ההלכה. [עין זהר (נח עא): כל אינון בני נשא דלא חטאן קמי מאריהון ולא עברין על פקודי אורייתא, זיו דיוקנא דלהון לא אשתני מחיזו דדיוקנא עלאה, וכל בריין דעלמא זעין ונדחלין

קמיה, עין שם. ועין זהר (תרומה קסג): דהא הכל אתר דבר נש אתקשר הכי אתחזי באנפוי, עין שם. כי בכל מקום שאדם דבוק, זה נראה בפניו. ולכן הצדיק האמת הדבוק בפי החיים בו יתברך, והוא בטל ומבטל אל עצם עצמיות אלקותו יתברך, פניו נראים כמראה דיקא, שכל מי שרק מסתכל בו — נתעורר בתשובה, כי מתחיל לראות איך פניו משקעות בחשף. ולכן הוא דבר גדול לראות את פני הצדיק דיקא].

ג. (עכשו יבאר איך זוכים לפנים מאירות, ומהי המעלה לשמע בקול הצדיק האמת דיקא): פי גדל יקר הערך של לשון הקדש, שבו נברא העולם, כמאמר חכמינו זכרונם לברכה (בראשית רבה, פרשה יח, סימן ד', הובא בפרוש רש"י): "לזאת יקרא אשה, פי מאיש לקחה זאת" (בראשית ב, כג) 'לשון נופל על לשון מפאן שנברא העולם בלשון הקדש'. [וזה לשון המדרש: "לזאת יקרא אשה פי מאיש לקחה זאת", מפאן שנתנה התורה בלשון הקדש, רבי פינחס ורבי חלקיה בשם רבי סימון אמרי: כשם שנתנה תורה בלשון הקדש, כך נברא העולם בלשון הקדש, שמעת מימך אומר גיני

בְּחֻמָּתוֹ, מַה עָשׂוּ לוֹ? הִבִּיאוּ ע' פְּתִיקִין, וְכָתְבוּ עֲלֵיהֶם שְׁבָעִים לְשׁוֹן, וְהָיוּ מְשֻׁלְכִין אוֹתָן לְפָנָיו, וְקוֹרֵא כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּלִשׁוֹנוֹ, וְלֹא עוֹד אֲלֵא שֶׁהִיא מְדַבֵּר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שֶׁלֹּא הָיָה בָּהֶן כַּח לְשֻׁמְעֵי, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים

פ"א, ו'): "עֲדוֹת בִּיהוֹסֵף שָׁמוּ, שִׁפְתָּ לֹא יִדְעֵתִי אֲשַׁמְעֵנִי", שֶׁכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת הָעַמִּים נוֹפְלִים עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, הֵינּוּ שֶׁהִרְעֵ שֵׁשׁ לְהִלְשׁוֹן שֶׁל הָאֵמָה אַחִיזָה בּוֹ, כִּי כָּל אֵמָה נֶאֱחָזֵת בְּתַאנּוּהָ וּבְכַמְדָּהּ אַחֲרָת, נִתְבַּטֵּל וְנוֹפֵל עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, וְאִין לוֹ שְׁלִיטָה עַל יִשְׂרָאֵל, כִּי הֵם מְדַבְּרִים רַק לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, כִּי לְשׁוֹנֵם קֹדֶשׁ, וְקֹדֶשׁהּ וְטִמְאָה אֵינֶן מִתְעַרְבוֹת, וּבְרַגַע שֶׁמִּתְגַּלֶּה הַקֹּדֶשׁהּ — נוֹפֵלֵת הַטִּמְאָה. וְזֶה בְּחֻמָּתוֹ: 'לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן'. וְהִרְעֵ הַכּוֹלֵל, שֶׁכָּל הַרְעוֹת שֶׁל שְׁבָעִים לְשׁוֹן כְּלוּלִין בּוֹ, דְּהֵינּוּ תְּבַעֲרַת הַמְּדוּרָה שֶׁל תַּאֲוֹת נְאוּף, שֶׁכָּל הַשְּׁבָעִים לְשׁוֹן מְשַׁקְעִין וְכְלוּלִין בּוֹ, נוֹפֵל וְנִתְבַּטֵּל וְאִין לוֹ שְׁלִיטָה עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וְזֶה

שְׁלִיטָה עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. הֵינּוּ כִּי בְּטָבַע שֶׁל הָאֲדָם, שֶׁבּוֹעֲרַת בּוֹ תְּבַעֲרַת הַמְּדוּרָה שֶׁל תַּאֲוֹת נְאוּף, שֶׁזֶה הַזְּהֵמָה שֶׁל כְּלָלִיּוֹת הַשְּׁבָעִים אֲמוֹת. וְהַתַּאֲנָה הַזֹּאת נִתְגַּלֶּה עַל-יְדֵי לְשׁוֹנֵם, כִּי כָּל אֵמָה וְלְשׁוֹן מְנַבְּלִים אֶת פִּיהֶם בְּתַאנּוּהָ זֶה, וְהַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַעֲלָה וְהַגְבִּיחַ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִכָּל אֲמוֹת הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִהְיוּ פְּרוּכִים אַחַר הַתַּאֲנָה הַזֹּאת, עַל-יְדֵי שֶׁיִּקְדְּשׁוּ לְשׁוֹנֵם, שֶׁזֶה

וְלָכֵן הִצְדִּיקִים הַקֹּדֶשִׁים הַדְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, מְקַדְּשִׁים אֶת לְשׁוֹנֵם, שֶׁזֶה נִקְרָאת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, הֵינּוּ שֶׁהִלְשׁוֹן שֶׁלָּהֶם מִתְקַדְּשֵׁת בְּגִלּוּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְלָכֵן הֵם יְכוּלִים לְצַרֵּף אֶת הָאוֹתִיוֹת שֶׁבָּהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם, וְזֶה מַה שֶׁמֵּאִיר אֶת פְּנֵיהֶם בְּאוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, עַד שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל פְּנֵיהֶם — מִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה.

(וּמֵאַחַר שֶׁגִּלָּה סוּד אָדָם, יִקְשֹׁר עַכְשָׁו אֲלֵיו אֶת חֲנוּהָ); וְזֶה בְּחֻמָּת חֲנוּהָ, בְּחֻמָּתוֹ (תְּהִלִּים י"ט, ג'): 'וְלִלְיָה לְלִילְיָה יְחִוָּה דְּעַת', הֵינּוּ בְּחֻמָּתוֹ הַדְּבוּר שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שֶׁבּוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם נִקְרָא חֲנוּהָ, כִּי הַדְּבוּר מְגַלֶּה מַה שֶׁבְּדַעַת הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלִי ב, ו'): 'מִפִּי דַעַת וְחִבּוּנָה', וְזֶה "יְחִוָּה דְּעַת", הֵינּוּ הַדְּבוּר מְגַלֶּה מַה שֶׁבְּדַעַת הָאָדָם, וְלָכֵן נִקְרָאת חֲנוּהָ, הֵינּוּ שֶׁמִּחֲנוּהָ וּמְגַלֶּה מַה שֶׁבְּדַעַתוֹ. וְזֶה בְּחֻמָּתוֹ 'לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה' הֵינּוּ הַדְּבוּר, כְּמוֹ (בְּרַאשִׁית

מט, כח) "וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם", וּמוֹכָא (תְּקוּוּנַי זְהַר, תְּקוּוּן טז), אֲשֶׁר 'זֹאת' הִיא הַמְּלֻכּוֹת, שֶׁהִיא הַדְּבוּר, גִּלּוּי אֲמוּנָה, שְׁכִינַת עֲזֵרָה יִתְבַּרְךָ, עֵינֵי שָׁם; הֵינּוּ שֶׁרַבְּנוּ וְ"ל מְקַשֵּׁר 'זֹאת' אֶל הָאִשָּׁה שֶׁהִיא הַמְּלֻכּוֹת, וּמִבִּיא רְאִיָּה מִפְּסוּק, שֶׁ"זֹאת" הוּא הַדְּבוּר: וְעַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ רּוּמְמָנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת [עֵינֵי מְדַרְשׁ רַבָּה, פְּרָשָׁה י"ט, סִימָן ג': אֲמָרוּ הַמְּצַרִּים, כְּלוּם מִלֵּךְ עֲלֵינוּ עֲבָד זֶה אֲלֵא

לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ שֶׁהֵם מְדַבְּרִים בָּהּ, וְזֶה בְּחִינַת: הַדְּבֹר יוֹצֵא מִפִּי הַקֹּדֶשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מִמְּלֻלוֹת].
 מְדוּרָה שֶׁל שִׁבְעֵין פּוֹכְבֵין הַנּוֹזֵר בַּיְהוּדָה הַקֹּדֶשׁ הֵינּוּ אֹר הַחֲשֵׁמֶל שְׁשׁוּרְף אֶת הַקְּלָפוֹת, זֶה
 (וַיִּקְהַל ר.ג.); כִּי בְעָרְב שַׁבָּת יוֹרֵד אֹר גָּדוֹל מְאֹד עַל־יַדֵי הַדְּבֹר, שְׂאָדָם מְדַבֵּר בְּחִיּוֹת אֵשׁ, אֲשֶׁר
 בְּכָל הַשִּׁבְעִים פּוֹכְבִים, שֶׁהֵם כָּלֵל הַשִּׁבְעִים אֲמוֹת, שֶׁהֵם נִתְבַּטְּלִים
 תַּחַת הַנִּקְבָּה שֶׁהִיא הָאֹר הַיּוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם, הֵינּוּ כִּי
 פּוֹכֵב אֶחָד שׁוֹרְף אֶת הַשִּׁבְעִים פּוֹכְבִים, שֶׁזֶה
 סוּד רְחִיצַת פְּנֵיו, יְדִיו וְרַגְלָיו בְּמֵי־חַמִּים קָדָם
 שַׁבָּת, כִּי הָרַע הַכּוֹלֵל רוֹצֵה לְהִתְאַחַז בְּאָדָם,
 וְעַל־יַדֵי הָאֹר הַזֶּה נִתְבַּטְּלִין; הֵינּוּ הָרַע
 הַכּוֹלֵל שֶׁהוּא תְּבַעֲרַת הַמְּדוּרָה שֶׁל תְּאֹת נְאוּף,
 שֶׁכָּל הַשִּׁבְעִין אֲמוֹת כְּלוּלִין בּוֹ, נִתְבַּטְּלִין
 לְגַמְרֵי [רְצָה לֹמַר, שְׂרַבְנוּ וְ"ל מְלָבִישׁ אֶת סוּד
 הַשִּׁבְעִים פּוֹכְבִים הַמְּתַקְבָּצִים יַחַד בְּעָרְב
 שַׁבָּת, לְשׂוֹרְף אֶת הָאָדָם, וְיּוֹרֵד מִלְּמַעְלָה כּוֹכֵב אֶחָד
 וּמְבַטֵּל אוֹתָם, שֶׁזֶה סוּבֵב

בְּחִינַת מְדוּרָה שֶׁל שִׁבְעֵין פּוֹכְבֵין הַנּוֹזֵר בַּיְהוּדָה הַקֹּדֶשׁ (וַיִּקְהַל ר.ג.), הֵינּוּ
 הָרַע הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא תְּבַעֲרַת הַמְּדוּרָה שֶׁל תְּאֹת נְאוּף, שֶׁכָּל
 הַשִּׁבְעֵין אֲמוֹת כְּלוּלִין בּוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת 'חֲשֵׁמ"ל — חִיּוֹת אֵשׁ מִמְּלֻלוֹת' (תְּגִיגָה ר.ג.); חִיּוֹת
 אֵשׁ — בְּחִינַת חַוָּה אֲשֶׁה, הֵינּוּ בְּחִינַת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ כַּנֵּ"ל, שֶׁעַל־
 יְדוֹ מִתְמַלֵּל וּמְשַׁתְּבֵר אֵשׁ הַמְּדוּרָה שֶׁל שִׁבְעֵין פּוֹכְבֵין. וְזֶה בְּחִינַת
 מ"ל מִחֲשֵׁמ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְדוּרָה שֶׁל שִׁבְעֵין פּוֹכְבֵין,
 שֶׁנִּתְמַלֵּל וְנִתְבַּטֵּל עַל־יַדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כִּי עַל שֵׁם זֶה נִקְרָא לְשׁוֹן
 הַקֹּדֶשׁ, כִּי 'כָּל מְקוֹם שֶׁאֵתָּה מוֹצֵא גְדָר עֲרוּהָ אֵתָּה מוֹצֵא קִדְשָׁה'
 (מְדַרְשׁ רַבָּה קְדוּשִׁים פְּרָשָׁה כד).

שֶׁהֵם בְּחִינַת מְדוּרָה שֶׁל שִׁבְעֵין פּוֹכְבֵין, שֶׁנִּתְמַלֵּל וְנִתְבַּטֵּל עַל־יַדֵי לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ; הֵינּוּ כִּי
 תַּבַּת חֲשֵׁמֶל נִחְלָקֶת לְשֵׁתֵי תַּבּוֹת: ח"ש מ"ל; מ"ל עוֹלָה ע', שֶׁהֵם הַשִּׁבְעִים פּוֹכְבִים, כְּנֶגֶד
 הַשִּׁבְעִים אֲמוֹת, שֶׁהִיא תְּאֹת נְאוּף, הַכְּלוּלָה אֲצֵל כָּל הַשִּׁבְעֵין אֲמוֹת, נִתְבַּטֵּל עַל־יַדֵי ח"ש
 — חִיּוֹת אֵשׁ, דְּבִירוֹ בְּהִתְלַבְּבוֹת דְּקִדְשָׁה, כִּי עַל שֵׁם זֶה נִקְרָא לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, כִּי כָּל מְקוֹם
 שֶׁאֵתָּה מוֹצֵא גְדָר עֲרוּהָ, אֵתָּה מוֹצֵא קִדְשָׁה (מְדַרְשׁ רַבָּה קְדוּשִׁים, פְּרָשָׁה כד); וְלִכֵּן כְּשֶׁאָדָם
 מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת דְּבִירוֹ, וְשׁוֹמֵר מְאֹד מֵה

מְקַדֵּשׁ אֶת לְשׁוֹנוֹ, שֶׁעַל־יַדֵי־זֶה הוּא מְכַבֵּה אֶת הַתְּאֹהָה הַכְּלוּלָה מְכָל הַתְּאֹוֹת, שֶׁהִיא תְּאֹת נְאוּף, שֶׁהִיא תְּאֹהָה הַכְּלוּלָה, שֶׁכָּלֵל אֲמוֹת הָעוֹלָם נִתְבַּטְּלִין עַל־יַדֵי לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ].

(עֲכָשׁוּ יִגְלֶה סוּד נִפְלֵא, אֵיזָה אֹר יוֹרֵד לְכָלוֹת אֶת הַקְּלָפוֹת, שְׂרוּצוֹת לְהִתְאַחַז בְּאָדָם בְּעָרְב שַׁבָּת); וְזֶה בְּחִינַת חֲשֵׁמ"ל — חִיּוֹת אֵשׁ מִמְּלֻלוֹת' (תְּגִיגָה י.ג.). [בְּמַתְנִיחָא תְּנָא: עֵתִים חֲשׁוֹת עֵתִים מִמְּלֻלוֹת. בְּשַׁעָה שֶׁהַדְּבֹר יוֹצֵא מִפִּי הַקֹּדֶשׁ־בְּרוּךְ־הוּא חֲשׁוֹת, וּבְשַׁעָה שְׂאִין

שְׁמוּדְבָר, זֶה סִימָן שְׂאוּחוֹ בְּקִדְשָׁהּ. וְזֶה שְׁפָרַשׁ רַש"י (בְּרֵאשִׁית ב, כד): "עַל-כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ", מִכָּאן שְׁנֹאסֵר לָהֶם עֲרִיּוֹת, רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ אוֹמֶרֶת כֵּן; הִינּוּ רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ בָּאָה עַל-יְדֵי שְׁמִקְדָּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ, כְּמוֹכָא (וְהָרַחֵק קַפְג): כֹּל מֵאֵן דְּנֻטִיר פּוּמִיָּה וְלִשְׁנִיָּה, זָכִי לְאַתְלִבְשָׁא בְרוּחַ דְּקִדְשָׁא, הִינּוּ לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שְׁמִקְדָּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ, כְּמוֹ (תְּהִלִּים לג, ו): "בְּדַבַּר הַיְיָ הַשָּׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ יְיָ כָּל צְבָאָם", מִקְשֵׁר אֶת הַדְּבוּר אֶל הַרוּחַ, שְׁעַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ נִאָּסֵר וְנִתְקַשֵּׁר הַתְּאוּהָ שֶׁל תְּאוּהָ נְאוּפָה, הִינּוּ הַמְדוּרָה שֶׁל שְׁבָעִין כּוֹכְבִין, שְׂאִין לוֹ שְׁלִיטָה עַל יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, בְּבַחֲיִנַת לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן כְּנ"ל, שְׁהַרוּחַ שְׁטוּת נִתְבַטַּל עַל-יְדֵי רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ. וְזֶה בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, בְּבַחֲיִנַת "וְלֹא קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ" (כְּמוֹ שְׁדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ו"ל זְבָחִים קִטז). וְזֶה: "וַיִּסְגֹּר בְּשֵׁר תַּחְתָּנָה" — לֹא נִצְרָכָה אֱלֹא לְמִקּוֹם הַחֲתוּף הַדְּבוּר.

וְזֶה (שֵׁם): "וַיִּכְּן" — עֲשָׂאָה כְּאוּצָר, שְׁעַקֵּר עֲשִׂיָּה וְתִקּוּן שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ תּוֹלָה בְּ"יִרְאָת ה' הִיא אוּצָרוֹ" (שְׁעִיָּה לג), כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (קִהְלֶת יב): "סוּף דְּבַר הַכֹּל נִשְׁמַע, אֶת הָאֱלֹקִים יִרְא". וְזֶה: כְּאוּצָר שֶׁל חֲטִים; הִינּוּ הִירְאָה הוּא אוּצָר, שְׁבוּ תְלוּי עֲשִׂיָּה וְתִקּוּן שֶׁל חֲטָה — עֲשִׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁל לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ (תְּקוּן טז); הִינּוּ כְּשֹׂאֲדָם מִקְדָּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ הַיּוֹצֵא

וְזֶה שְׁפָרַשׁ רַש"י (בְּרֵאשִׁית ב, כד): "עַל כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ", מִכָּאן שְׁנֹאסֵר לָהֶם עֲרִיּוֹת — רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ אוֹמֶרֶת כֵּן; הִינּוּ לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כְּמוֹ (תְּהִלִּים לג, ו): "וּבְרוּחַ יְיָ כָּל צְבָאָם", שְׁעַל-יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ נִאָּסֵר וְנִתְקַשֵּׁר הַתְּאוּהָ שֶׁל תְּאוּהָ נְאוּפָה, הִינּוּ הַמְדוּרָה שֶׁל שְׁבָעִין כּוֹכְבִין, שְׂאִין לוֹ שְׁלִיטָה עַל יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, בְּבַחֲיִנַת לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן כְּנ"ל, שְׁהַרוּחַ שְׁטוּת נִתְבַטַּל עַל-יְדֵי רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, כִּי אֵין אָדָם עוֹבֵר עַבְרָה, אֱלֹא אִם-כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת (סוּטָה ג), וְכִשְׂאָדָם מִקְדָּשׁ וּמִטְהַר אֶת דְּבוּרוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה מִבְּטַל אֶת תְּאוּהָ נְאוּפָה שְׁבוּ. וְזֶה בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, בְּבַחֲיִנַת "וְלֹא קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ" (כְּמוֹ שְׁדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ו"ל זְבָחִים קִטז), דְּאֶפְלוּ אֶקְשׁוּיֵי נְמִי

מהם כ"ב אותיות, על-די-יזה זוכה ליראה. (עכשו ילביש את השגתו בפסוק): וזה בחינת (תהלים ס, ח): "אלקים דבר בקדשו",

שדבור הקדש תולה ב"אלקים ירא"; הינו לזכות לדבור הקדש צריך להגיע לשלמות היראה, שזוכין על-ידי קדשת הברית. ויוסף, על-ידי שיהיה לו שלמות לשון הקדש, כמו שכתוב (בראשית מה, יב): "פי פי המדבר אליכם" בלשון הקדש (רש"י שם), על-פן כתוב בו (שם מא, לח): "הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו"; רוח אלקים הינו תקון הברית, בבחינת: "ולא קמה עוד רוח באיש"; פי בלשון הקדש תלוי תקון הברית, בבחינת: "מכאן שנאסר להם עריות", פי זה בלא זה אי אפשר להיות, הינו תקון הברית ושלמות לשון-הקדש הם תלויים זה בזה. ועל-פן אמר יוסף (בראשית מב, יח):

"את האלהים אני ירא", פי הוא זכה בשלמות ליראת אלקים, שהוא אוצר המחזיק בו הכ"ב אותיות של שלמות לשון-הקדש פנ"ל.

(עכשו ילביש את השגתו

בפסוק): וזה (משלי כט, ג): "ורעה זונות יאבד הון";

אל תקרי 'מהונף' אלא 'מגרונף', שהוא בחינת לשון-הקדש, פי מי שפוגם בברית מאבד לשון-הקדש. וזה (שם ג, ט): "כבד את ה' מהונף", כבד דיקא, פי בו תלוי בחינת כבוד, פי הפך הכבוד הם חרפות ובזיונות. והם תולים במקום עריין, כמוכא בתקונים (תקון נח) על הפסוק (בראשית ב, כה): "ולא יתבוששו", אין בשת אלא במקום עריין; 'עריין' הוא פגם הברית, בבחינת ערלה, בחינת (בראשית לד, יד): "פי חרפה היא לנו". וזה: 'כבד', שהוא הפך של חרפות ובזיונות, שהוא תולה ב'הונף', הינו בגרונף, שהוא שלמות לשון-הקדש פנ"ל. הינו כשאדם מקדש את דבורו, שזה שלמות לשון-הקדש, ומדבר רק דבורי

ויוסף, על-ידי שיהיה לו שלמות לשון הקדש, כמו שכתוב

(בראשית מה): "פי פי המדבר אליכם" בלשון הקדש, על פן

כתוב בו (שם מא): "הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו"; רוח

אלקים — הינו תקון הברית, בבחינת "ולא קמה עוד רוח

באיש", פי בלשון הקדש תלוי תקון הברית, בבחינת "מכאן

שנאסר להם עריות", פי זה בלא זה אי אפשר להיות, הינו תקון הברית ושלמות לשון הקדש הם

תלויים זה בזה. וזה (משלי כט): "ורעה זונות יאבד הון" — אל תקרי 'מהונף' אלא 'מגרונף', שהוא בחינת לשון הקדש, פי מי שפוגם בברית מאבד לשון הקדש.

וזה (שם ג): "כבד את ה' מהונף" — כבד דיקא, פי בו תלוי בחינת כבוד, פי הפך הכבוד הם חרפות

ובזיונות. והם תולים במקום עריין, כמוכא בתקונים (תקון נח): "ולא יתבוששו" — אין בשת אלא במקום עריין;

עריין הוא פגם הברית, בבחינת ערלה, בחינת (בראשית לד) "פי חרפה היא לנו". וזה: 'כבד', שהוא הפך של חרפות

ובזיונות, שהוא תולה ב'הונף', הינו בגרונף, שהוא שלמות לשון הקדש פנ"ל. ושם יוסף, על שם שלמות

אָמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית, דְּבוּרֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה, עַל-יַד־יְזֵה הוּא מְקַדֵּשׁ אֶת הַמַּחַ, וְזוֹכֵה לְכַבוֹד אֱלֹקֵי, שְׁמַאִיר עֲלָיו אֹרֹו יִתְבָּרַךְ, וְאִז בְּנֵי-אָדָם מְכַבְּדִים אוֹתוֹ. אָבֵל בְּרַגַע שְׁאָדָם, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, פּוֹגֵם בְּבְרִית, הוּא מְאָבֵד אֶת הַקּוֹל שְׁלוֹ, שְׁזֵה מֵה שְׁדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (הוֹבָא בְּבָאֵר הַיֵּטֵב, סִימָן נג בְּשֵׁם הַפְּסִיקָתָא) עַל הַפְּסוּק: "כִּבְדֵּ אֶת הַנְּי"ה מֵהוֹנֵף", אֵל תִּקְרִי 'מֵהוֹנֵף' אֲלֵא 'מֵגְרוֹנֵף', שְׁצָרִיכִים לְכַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם הַקּוֹל שְׁלוֹ. וְרַבְנֵנוּ ז"ל דוֹרֵשׁ מִזֶּה "וְרַעַה זִנּוּת יֵאָבֵד הוֹן", מִי שְׁפָגֵם בְּבְרִית, הוּא מְאָבֵד אֶת הַקּוֹל שְׁלוֹ, כִּי אֵל תִּקְרִי 'מֵהוֹנֵף' אֲלֵא 'מֵגְרוֹנֵף', וְאִז נִמְשַׁכֵּת עֲלָיו חֲרָפָה, שֶׁהוּא פָּגֵם הַבְּרִית, וּבְנֵי אָדָם לֹא יְכוּלִים לְסַבֵּל אוֹתוֹ. וְלִכֵּן הָעֵקֶר רַק לְקַשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְקַדֵּשׁ אֶת קוּלוֹ, וּלְדַבֵּר דְּבוּרִים קְדוֹשִׁים, שְׁזֵו שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ. וְשֵׁם 'יוֹסֵף', עַל שֵׁם שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ, שֶׁהוּא תִקּוּן הַבְּרִית,

בְּבַחֲבִינַת (שֵׁם ל, כג): "אֶסְפֹּף אֱלֹקִים אֶת חֲרַפְתִּי"; כִּי בּוּ תְלוּי כְבוֹד, כִּי אֵין בְּשֵׁת אֲלֵא בְּמָקוֹם עֲרִיזִין כְּנ"ל. כִּי נִקְרָא יוֹסֵף עַל שֵׁם "אֶסְפֹּף אֱלֹקִים אֶת חֲרַפְתִּי", וְהַחֲרָפָה בָּאָה עַל מָקוֹם עֲרִיזִין, הֵינּוּ מִי שְׁפּוֹגֵם בְּבְרִית, בָּאִים עֲלָיו חֲרָפוֹת וּבְזִיוּנוֹת, שְׁמַחֲרָפִים וּמְגַדְּפִים אוֹתוֹ. וְתַכְף-וּמְיָד כְּשֶׁנּוֹלַד

יוֹסֵף, שְׁזֵכָה לְשְׁלֵמוֹת תִּקּוּן הַבְּרִית, תִּקּוּן הַלְשׁוֹן, עַל-כֵּן אָמְרָה רַחֵל: "אֶסְפֹּף אֱלֹקִים אֶת חֲרַפְתִּי", שְׁנִתְגַּלָּה קְדֻשַׁת יוֹסֵף, שֶׁהוּא קְדֻשַׁת הַבְּרִית, שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ. וְנַחֲשׁ, שֶׁהוּא הָרַע הַפוֹלֵל הַנ"ל, כְּשֶׁאֵין שְׁלֵמוֹת בְּלְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ, אֲזִי הוּא הוֹלֵךְ וְשׁוֹלֵט עַל לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ, בְּבַחֲבִינַת: 'נַחֲשׁ שְׁלֵטְנוּתָה עַל בִּשְׂרָא', הֵינּוּ בַחֲבִינַת חֲוָה הַנ"ל, שֶׁהִיא בְּשֵׁר מִבְּשָׂרוֹ, בְּבַחֲבִינַת (חַגִּי ב, יב): "בְּשֵׁר קְדֻשׁ" (מוֹבָא בְזִהַר הַקְּדוֹשׁ). וְזֵה בַחֲבִינַת נַחֲשׁ שֶׁפָּתָה לְחַוָּה וְהִטִּיל בָּהּ זֶהֱמָא, שֶׁהוּא הָרוּחַ סַעְרָה, הָרוּחַ שְׁטוּת, אֲשֶׁת פְּסִילוֹת (מִשְׁלֵי ט, יג), וְהוֹלֵךְ וּמְפַתָּה אֶת הָרוּחַ-הַקְּדֹשׁ, שֶׁהוּא לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ, אֲשֶׁה חֲכָמָה, בְּבַחֲבִינַת "חֲכָמוֹת נָשִׁים" (מִשְׁלֵי יד, א), וּמִטִּיל בָּהּ זֶהֱמָא; הֵינּוּ שְׁכָל קְלַפַּת הַנַּחֲשׁ, שֶׁהַכְּנִיס זֶהֱמָא בְּחֲוָה, פְּרוּשׁ שְׁפָגֵם בְּדַבּוּר, וְעַל-יַד־יְזֵה גֵרָם לְהַכְּנִיס בָּהּ זֶהֱמָא, וּמִשֵּׁם בָּאוֹת כָּל הַצְּרוּת, כִּי הַכֵּל בָּא רַק עַל-יַדִּי פָּגֵם הַדַּבּוּר, שְׁזֵה סוּד 'נַחֲשׁ בָּא עַל חֲוָה וְהִטִּיל בָּהּ זֶהֱמָא',

לְשׁוֹן הַקְּדֹשׁ, שֶׁהוּא תִקּוּן הַבְּרִית, בְּבַחֲבִינַת (שֵׁם ל): "אֶסְפֹּף אֱלֹקִים אֶת חֲרַפְתִּי", כִּי בּוּ תְלוּי כְבוֹד, כִּי אֵין בְּשֵׁת אֲלֵא בְּמָקוֹם עֲרִיזִין כְּנ"ל. כִּי נִקְרָא יוֹסֵף עַל שֵׁם "אֶסְפֹּף אֱלֹקִים אֶת חֲרַפְתִּי", וְהַחֲרָפָה בָּאָה עַל מָקוֹם עֲרִיזִין, הֵינּוּ מִי שְׁפּוֹגֵם בְּבְרִית, בָּאִים עֲלָיו חֲרָפוֹת וּבְזִיוּנוֹת, שְׁמַחֲרָפִים וּמְגַדְּפִים אוֹתוֹ. וְתַכְף-וּמְיָד כְּשֶׁנּוֹלַד לְשׁוֹן הַקְּדֹשׁ, שֶׁהוּא תִקּוּן הַבְּרִית, בְּבַחֲבִינַת (שֵׁם ל): "אֶסְפֹּף אֱלֹקִים אֶת חֲרַפְתִּי", כִּי בּוּ תְלוּי כְבוֹד, כִּי אֵין בְּשֵׁת אֲלֵא בְּמָקוֹם עֲרִיזִין כְּנ"ל. כִּי נִקְרָא יוֹסֵף עַל שֵׁם "אֶסְפֹּף אֱלֹקִים אֶת חֲרַפְתִּי", וְהַחֲרָפָה בָּאָה עַל מָקוֹם עֲרִיזִין, הֵינּוּ מִי שְׁפּוֹגֵם בְּבְרִית, בָּאִים עֲלָיו חֲרָפוֹת וּבְזִיוּנוֹת, שְׁמַחֲרָפִים וּמְגַדְּפִים אוֹתוֹ. וְתַכְף-וּמְיָד כְּשֶׁנּוֹלַד וְנַחֲשׁ, שֶׁהוּא הָרַע הַפוֹלֵל הַנ"ל — כְּשֶׁאֵין שְׁלֵמוֹת בְּלְשׁוֹן הַקְּדֹשׁ, אֲזִי הוּא הוֹלֵךְ וְשׁוֹלֵט עַל לְשׁוֹן הַקְּדֹשׁ, בְּבַחֲבִינַת 'נַחֲשׁ שְׁלֵטְנוּתָה עַל בִּשְׂרָא' (כְּמוֹבָא בְזִהַר הַקְּדוֹשׁ), הֵינּוּ בַחֲבִינַת חֲוָה הַנ"ל, שֶׁהִיא בְּשֵׁר מִבְּשָׂרוֹ, בְּבַחֲבִינַת "בְּשֵׁר קְדֻשׁ" (חַגִּי ב, יב). וְזֵה בַחֲבִינַת נַחֲשׁ, שֶׁפָּתָה לְחַוָּה וְהִטִּיל בָּהּ זֶהֱמָא, שֶׁהוּא הָרוּחַ סַעְרָה, הָרוּחַ שְׁטוּת, אֲשֶׁת פְּסִילוֹת (מִשְׁלֵי ט, יג), וְהוֹלֵךְ וּמְפַתָּה אֶת הָרוּחַ-הַקְּדֹשׁ, שֶׁהוּא לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ, אֲשֶׁה חֲכָמָה, בְּבַחֲבִינַת "חֲכָמוֹת נָשִׁים" (מִשְׁלֵי יד, א), וּמִטִּיל בָּהּ זֶהֱמָא; הֵינּוּ שְׁכָל קְלַפַּת הַנַּחֲשׁ, שֶׁהַכְּנִיס זֶהֱמָא בְּחֲוָה, פְּרוּשׁ שְׁפָגֵם בְּדַבּוּר, וְעַל-יַד־יְזֵה גֵרָם לְהַכְּנִיס בָּהּ זֶהֱמָא, וּמִשֵּׁם בָּאוֹת כָּל הַצְּרוּת, כִּי הַכֵּל בָּא רַק עַל-יַדִּי פָּגֵם הַדַּבּוּר, שְׁזֵה סוּד 'נַחֲשׁ בָּא עַל חֲוָה וְהִטִּיל בָּהּ זֶהֱמָא', הֵינּוּ שְׁפָגֵם בְּדַבּוּר, וְעַל-יַד־יְזֵה שְׁאָדָם פּוֹגֵם בְּדַבּוּר, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, נִטְמָא בְּשֵׁר הַקְּדֹשׁ, שֶׁהוּא הַבְּרִית. וּמֵהַנַּחֲשׁ, מִמְּנוּ יוֹנְקִים כָּל הַשְּׂבָעִים אֲמוֹת הֵינּוּ הָרַע שְׁלֵהֶם, כִּי הַנַּחֲשׁ הוּא נִיקְבָא דְּסִמְ"ף-מ"ם הַמְּפַתָּה לְבְנֵי-אָדָם לִילָךְ בְּדַרְךָ עַקְלָלוֹת. וְזֵה בַחֲבִינַת (בְּרַאשִׁית ד, ז): "לְפַתַּח

חטאת רובץ"; 'לפתח' הינו 'פתחי פיד' של לשון-הקדש, שהחטאת הזה רובץ לינק ממנו: ועל-כן צריכים מאד מאד להזהר על פתחי פיו, לא לדבר ככל העולה על רוחו, ותמיד ידבר רק לשון-הקדש, הינו שיקדש את לשונו בדבורי אמונה והשגחה פרטית, ועל-ידי זה ימשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו, וקדשת וטהרת המחין, שיהיה בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, ועל-ידי זה יזכה לשלמות קדשת הברית.

ד. (עכשו יסביר איך יכול להיות, שהרע יוכל להתאחו בהטוב, הטמאה בהקדשה, פי הלא הם שניהם דברים נפרדים): ודע, שאשת פסילות הזאת, הינו הפפירות והאפיקורסות הזו, וזמת הדבור, שהוא פללות הרע של שבעים לשון, אי אפשר להם לינק מאשה חכמה, מלשון-הקדש הנ"ל, אלא על-ידי בחינת עץ הדעת טוב ורע; הינו

מאז שטעם אדם על-ידי חנה אשתו מעץ הדעת טוב ורע, נתערב כל הבריאה בלה בטוב ורע, הטוב הוא גלוי אמתת מציאותו יתברך בגלוי רב ונפלא מאד, והרע זה ההעלם וההסתר שמעלים ומסתיר ומכסה את אמתת מציאותו יתברך, ואם לא היה אוכל מעץ הדעת טוב ורע, אז העולם היה מתקן, והיו נכללים בעץ החיים, "וחי לעולם", אבל בו ברגע שאדם

הראשון טעם מעץ הדעת טוב ורע על-ידי חנה, נתערבבה כל הבריאה בלה, ומשם נשתלשל שעל ידו הוא מפתה את לשון-הקדש ומטיל בה זחמא, כי זו היא הבחינה, הינו ועץ הדעת, שיש בו שני פחות, שהן טוב ורע, הוא אמצעי בין לשון-הקדש, שהוא אשה חכמה, שפלו טוב, ובין לשון של שבעין עממין, שפלו רע; הינו פי באותיות לשון-הקדש נברא העולם, פי דומם, צומח, חי, מדבר, שהם כלל הנבראים, הם צרופי אותיות של לשון-הקדש, ורק בשביל זו התכלית נברא האדם — להפיר את הקדוש-ברוך-הוא מכל פרטי הבריאה, הינו ללקט את האותיות מכל פרט ופרט מפרטיות דומם, צומח, חי, מדבר, עשה, יצירה, בריאה, אצילות, ולצרפם בצרופים, עד שישגי רזין וסתרי הבריאה, שזה סוד עץ החיים. אבל להפך ועץ הדעת טוב ורע, זה לשון תרגום, שהוא

לפתח, הינו 'פתחי פיד' של לשון הקדש, שהחטאת הזה רובץ לינק ממנו:

ד ודע, שאשת פסילות הזאת, שהוא פללות הרע של שבעים לשון, אי אפשר להם לינק מאשה חכמה, מלשון הקדש הנ"ל, אלא על-ידי בחינת עץ הדעת טוב ורע, שעל-ידו הוא מפתה את הלשון הקדש ומטיל בה זחמא. ועץ הדעת, שיש בו שני פחות שהן טוב ורע, הוא אמצעי בין לשון הקדש, שהוא אשה חכמה, שפלו טוב, ובין לשון של שבעין עממין, שפלו רע:

ועץ הדעת טוב ורע זה לשון תרגום, שהוא אמצעי בין לשון הקדש ובין לשון של שבעין עממין. ולשון עממין, בפשוצים לינק מלשון הקדש, אי אפשר

אמצעי בין לשון-הקדש ובין לשון של שבעין עממין, שהם כלל הפפירות והאפיקורסות, ההעלמות והסתרות המכסות ומסתירות את צרופי אותיות שבהם נברא העולם, פי לשון של שבעין עממין הם רע גמור, תכלית ההפך מלשון-הקדש, עם כל זאת גם הם יונקים מהקדשה, פי בלעדי הקדשה אין להם שום קיום. ולשון עממין, בפשוצים לינק מלשון-

הַקֹּדֶשׁ, אִי אֶפְשֶׁר לָהֶם לִינֵק מִמֶּנּוּ, אֲלֵא עַל-יַדֵּי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם; כִּי הַתְּרַגּוּם הוּא קָרוֹב לְלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ בְּכַמָּה מְלוֹת, עַל-כֵּן מְצִינּוּ בַגְּמָרָא, שֶׁפָּרְשׂוּ לְשׁוֹנוֹת תְּרַגּוּם מִלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ (עֵינַי מִהַרְש"א שַׁבַּת עו:); כִּי הַתְּרַגּוּם הוּא סוּד קְלֵפֶת נִגְהָ, שֶׁהוּא מְלָבוּשׁ לְהַקְדֵּשׁהּ. כִּי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם הוּא בְּחִינַת "אִשָּׁה מְשֻׁפְּלָת" (מִשְׁלֵי י"ט, י"ד), בְּחִינַת מְשֻׁפֵּיל עַל-יַדֵּי תְרַגְמָן (פְּסָחִים קיז:); הֵינּוּ בְּכָל מְקוֹם שֶׁנִּזְכָּר בְּתַהֲלִים 'מְשֻׁפֵּיל', זֶה סוֹבֵב עַל-יַדֵּי תְרַגְמָן, כִּי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם יֵשׁ בּוֹ טוֹב וְרָע; לְפַעְמִים הוּא בְּחִינַת מְשֻׁפֵּיל, לְשׁוֹן שְׁכָל, וּמְשֻׁפֵּיל אֶת הָאָדָם, וְלְפַעְמִים הוּא בְּחִינַת מְשֻׁפֵּיל, הֵינּוּ לְשׁוֹן שְׁכוּל, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (מִשְׁלֵי י"ז, י"ב): "דָּב שְׁכוּל" וְגו', וְאִשָּׁת כְּסִילוֹת הַזֹּאת הִיא מְפַתָּה אֶת הָאִשָּׁה חֲכָמָה עַל-יַדֵּי אִשָּׁה מְשֻׁפְּלָת, כִּי עֵקֶר תְּגַבְּרַת הַקְּלֵפָה אֵינּוּ אֲלֵא עַל-יַדֵּי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם, בְּבַחֲיִנַת (דְּבָרִים כו:): "אֲרָמִי אֲבָד אָבִי", וּבְבַחֲיִנַת (בְּמִדְבָר כג:): "מִן אָרֶם יִנְחֲנִי בָלָק", אָרֶם יִנְחֲנִי בָלָק, שֶׁהוּא לְשׁוֹן תְּרַגּוּם, שֶׁהוּא אֲרָמִי, שְׁדֵרְךָ שֵׁם מִתְעוֹרְרִים לִינֵק מִהַקְדֵּשׁ; הֵינּוּ שְׁכָל כַּחַם שֶׁל בָּלָעַם וּבָלָק, שֶׁהַתְּגַבְּרוֹ בְּתַאוֹת נְאוּף עַל עַם יִשְׂרָאֵל, הִזִּיה רַק עַל-יַדֵּי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם, שֶׁהוּא לְשׁוֹן אֲרָמִית, שֶׁמִּשָּׁם יוֹנְקַת הַקְּדֻשָּׁה. וְעֵקֶר בְּנִינָה וּשְׁלֵמוֹת שֶׁל לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, אֵינּוּ אֲלֵא עַל-יַדֵּי שְׁמִפִּילִים הָרַע שֶׁל הַתְּרַגּוּם, וּמַעְלִין אֶת הַטוֹב שֶׁבְּתְרַגּוּם לְלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִשְׁלָם לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ; הֵינּוּ כִּי לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ הוּא גְלוּי אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אוֹתִיּוֹת שֶׁבָּהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם, וּלְשׁוֹן תְּרַגּוּם הוּא הַלְבָּשֶׁת הַבְּרִיאָה בְּלָבוּשׁ כְּמִבְּאֵר (זֶהר וַיְקַהֵל לו:): וְרָזָא דָא קְלִיפָא וּמְחָא, רָזָא דְעֵלְמָא דָא, וְרָזָא דְעֵלְמָא דְאַתִּי; וְעֵינַי שֵׁם בְּפִרוּשׁ 'מְקֹדֶשׁ מְלֻךְ', שֶׁלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְתְרַגּוּם הֵם

וּבְבַחֲיִנַת (בְּמִדְבָר כג, ז):

"מִן אָרֶם יִנְחֲנִי בָלָק".

(וּמִבִּיא עוֹד רְאִיָה מִפְּסוּק,

שֶׁעֵקֶר יִנְיַקַת הַנְּאוּף הוּא

מִתְרַגּוּם אֲרָמִית),

וּכְמִאֲמָרָם ו"ל (תְּנַחֲמוּא

מִצְרַע): בָּלָעַם, עַל-יַדֵּי

לְשׁוֹנוֹ, נִדְחָף לְגִיּהֲנוּם,

שֶׁנֶּאֱמַר: "מִן אָרֶם יִנְחֲנִי

בָּלָק מְלֻךְ מוֹאָב", שֶׁהוּא

לְשׁוֹן תְּרַגּוּם, שֶׁהוּא לְשׁוֹן

אֲרָמִי, שְׁדֵרְךָ שֵׁם

מִתְעוֹרְרִים לִינֵק

מִהַקְדֵּשׁ; הֵינּוּ שְׁכָל כַּחַם

שֶׁל בָּלָעַם וּבָלָק,

שֶׁהַתְּגַבְּרוֹ בְּתַאוֹת נְאוּף עַל

עַם יִשְׂרָאֵל, הִזִּיה רַק עַל-

יַדֵּי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם, שֶׁהוּא

לְשׁוֹן אֲרָמִית, שֶׁמִּשָּׁם

יוֹנְקַת הַקְּדֻשָּׁה. וְעֵקֶר

בְּנִינָה וּשְׁלֵמוֹת שֶׁל לְשׁוֹן-

הַקֹּדֶשׁ, אֵינּוּ אֲלֵא עַל-יַדֵּי

שְׁמִפִּילִים הָרַע שֶׁל

הַתְּרַגּוּם, וּמַעְלִין אֶת הַטוֹב

שֶׁבְּתְרַגּוּם לְלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ,

שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִשְׁלָם לְשׁוֹן-

הַקֹּדֶשׁ; הֵינּוּ כִּי לְשׁוֹן-

הַקֹּדֶשׁ הוּא גְלוּי אֲמַתַּת

מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אוֹתִיּוֹת שֶׁבָּהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם,

וּלְשׁוֹן תְּרַגּוּם הוּא הַלְבָּשֶׁת הַבְּרִיאָה בְּלָבוּשׁ

כְּמִבְּאֵר (זֶהר וַיְקַהֵל לו:): וְרָזָא דָא קְלִיפָא וּמְחָא,

רָזָא דְעֵלְמָא דָא, וְרָזָא דְעֵלְמָא דְאַתִּי; וְעֵינַי שֵׁם

בְּפִרוּשׁ 'מְקֹדֶשׁ מְלֻךְ', שֶׁלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְתְרַגּוּם הֵם

לָהֶם לִינֵק מִמֶּנּוּ אֲלֵא עַל-יַדֵּי לְשׁוֹן

תְּרַגּוּם. לְשׁוֹן תְּרַגּוּם הוּא בְּחִינַת

"אִשָּׁה מְשֻׁפְּלָת" (מִשְׁלֵי י"ט), בְּחִינַת

מְשֻׁפֵּיל עַל-יַדֵּי תְרַגְמָן (פְּסָחִים קיז:),

כִּי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם יֵשׁ בּוֹ טוֹב וְרָע

— לְפַעְמִים הוּא בְּחִינַת מְשֻׁפֵּיל,

וְלְפַעְמִים הוּא בְּחִינַת מְשֻׁפֵּיל.

וְאִשָּׁת כְּסִילוֹת הַזֹּאת הִיא מְפַתָּה

אֶת הָאִשָּׁה חֲכָמָה עַל-יַדֵּי אִשָּׁה

מְשֻׁפְּלָת, כִּי עֵקֶר תְּגַבְּרַת הַקְּלֵפָה

אֵינּוּ אֲלֵא עַל-יַדֵּי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם,

בְּבַחֲיִנַת (דְּבָרִים כו:): "אֲרָמִי אֲבָד

אָבִי", וּבְבַחֲיִנַת (בְּמִדְבָר כג:): "מִן

אָרֶם יִנְחֲנִי בָלָק", שֶׁהוּא לְשׁוֹן

תְּרַגּוּם, שֶׁהוּא לְשׁוֹן אֲרָמִי, שְׁדֵרְךָ

שֵׁם מִתְעוֹרְרִים לִינֵק מִהַקְדֵּשׁהּ.

וְעֵקֶר בְּנִינָה וּשְׁלֵמוֹת שֶׁל לְשׁוֹן

הַקֹּדֶשׁ אֵינּוּ אֲלֵא עַל-יַדֵּי

שְׁמִפִּילִין הָרַע שֶׁל הַתְּרַגּוּם

וּמַעְלִין אֶת הַטוֹב שֶׁבְּתְרַגּוּם

לְלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה

נִשְׁלָם לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וְלָבֵן הָאֲרָמִי,

לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהֵם הָאוֹתִיּוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא

הָעוֹלָם, וְיִלְהַפֵּךְ חוּהָ, שֶׁהִיא הַדְּבוּר, כְּשֶׁהִיא

נִכְלָלַת בְּאִשָּׁת כְּסִילוֹת, אֲזִי הִיא מְגַבְּרַת אֶת

הַקְּלֵפוֹת, שֶׁהוּא הַהֶעֱלָם וְהַהֶסְתֵּר מִגְלוּי אֲמַתַּת

מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְנֶעְלָם הָאוֹתִיּוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא

פנים ואחורים. ולכן הארמי, שהוא "ארמי אבד אבי" הנ"ל, רצה לינק מהקדשה על-ידי התרגום, ועל-כן קרא לו: "יגר שהדוּתא" (בראשית לא, מז), ויעקב היה מעלה את התרגום ללשון-הקדש, ועל-כן קרא לו: "גל-עד" בלשון הקדש. כי זה ההפרש; יעקב אבינו המשיך אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו בעולם, ועל-כן דבר בלשון-הקדש, לא-כן לכן, שממנו יצאו בלעם ובלק, ונקו מהתרגום, ועל-ידי-זה המשיכו נאוף בעולם. וזה (שם ב, כא): "ויפל ה' אלקים תרדמה", מספר תרגום, כמובא (לקוטי תורה להארי"ל ואתחנן); כי על-ידי התרגום עקר בננייה של לשון-הקדש, ועל-ידי שמעלין את הטוב שבתרגום ללשון-הקדש, ומפילין הרע שבו, נופלין כל השבעים לשון, בבחינת לשון נופל על לשון. וזה: "ויפל" — נוטריקון: פ'ה ל'הם ו'לא י'דברו, פי על-ידי בחינת תרדמה, שהוא בחינת לשון תרגום, שעל-ידי-זה עקר בננייה של חנה, שהוא בחינת לשון-הקדש, על-ידי שמעלין הטוב שבו, ומפילין הרע שבו פנ"ל, על-ידי-זה נופלין כל השבעים לשון, בבחינת "פה להם ולא ידברו" — ראשי תבות ויפל וכו' פנ"ל.

שהוא ארמי אבד אבי הנ"ל, רצה לינק מהקדשה על-ידי התרגום, ועל כן קרא לו "יגר שהדוּתא" (בראשית לא); ויעקב היה מעלה את התרגום ללשון הקדש, ועל כן קרא לו "גל-עד" בלשון הקדש. וזה (שם ב): "ויפל ה' אלקים תרדמה" — מספר תרגום כמובא, פי על-ידי התרגום עקר בננייה של לשון הקדש. ועל-ידי שמעלין את הטוב שבתרגום ללשון הקדש ומפילין הרע שבו, נופלין כל השבעים לשון, בבחינת לשון נופל על לשון. וזה: "ויפל" — נוטריקון: פ'ה ל'הם ו'לא י'דברו, פי על-ידי בחינת תרדמה, שהוא בחינת לשון תרגום, שעל-ידי-זה עקר בננייה של חנה, שהוא בחינת לשון הקדש, על-ידי שמעלין הטוב שבו ומפילין הרע שבו פנ"ל, על-ידי-זה נופלין כל השבעים לשון, בבחינת "פה להם ולא ידברו" — ראשי תבות ויפל וכו' פנ"ל.

נופלין כל השבעים לשון, בבחינת: "פה להם ולא ידברו" — ראשי תבות: "ויפל" וכו' פנ"ל; הינו שכל עקר בננייה של חנה, שהיא הדבור, נכנה רק על-ידי תרדמה, שממש נמשך אחיזה לנחש ותאות נאוף, פי עקר יניקת הקלפות והסטרך אחרא זה מהתרדמה דיקא, שממש יונקים כל השבעים אמות, וכשמקדשים את הלשון, על-ידי-זה אין לאמות העולם שליטה על האדם הזה ששומר על לשונו. וימכל זה תבין ותשכיל, איך שכל הצרות והיסורים שהאדם סובל ונכשל בפגם הברית, בא רק על-ידי שאינו שומר על לשונו, ומדבר כל העולה על רוחו; פי עקר יניקת אמות העולם בתאות נאוף, זה על-ידי פגם הלשון, מה שאין כן כשהאדם זוכה ומקדש את לשונו, על-ידי-זה מתעורר מהתרדמה, וזוכה להיות שמור מפגם הברית]. ויוסף, על-ידי שהיה לו שלמות לשון-הקדש, על-ידי-זה היה יכול לפשר חלמין (תקוני זתר, תקון יח); פי עקר

על-ידי שהיה לו שלמות לשון הקדש, על-ידי-זה היה יכול לפשר חלמין, פי עקר החלום הוא

הַחֲלוּם הוּא בְּשֵׁנָה, הֵינּוּ בְּתַרְדֵּמָה, וְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ הוּא עַל-יְדֵי תַרְדֵּמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּרְגוּם פֶּנ"ל, וְעַל-פֶּן יוֹסֵף, שֶׁזָּכָה לְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, שֶׁעָקַר שְׁלֵמוֹתוֹ עַל-יְדֵי תַרְדֵּמָה פֶּנ"ל, עַל-פֶּן הָיָה יוֹדֵעַ לִפְשָׁר חֲלָמִין שֶׁבְּתַרְדֵּמָה [כִּי זָכָה לְבָרַר אֶת בְּחִינַת לְשׁוֹן הַתַּרְגוּם, אֶת בְּחִינַת הַתַּרְדֵּמָה, דִּהְיָנוּ לְהַעֲלוֹת הַטּוֹב שָׁבוּ לְלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, וְלִהְפִּיל הָרַע שָׁבוּ, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, עַל-יְדֵי לְשׁוֹן תַּרְגוּם פֶּנ"ל. וְעַל-פֶּן הָיָה יוֹדֵעַ לִפְתּוֹר הַחֲלוּם שֶׁבְּשֵׁנָה וְתַרְדֵּמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּרְגוּם, כִּי הָיָה יוֹדֵעַ לְבָרַר הַטּוֹב וְהָאֵמֶת שִׁישׁ בְּהַחֲלוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּרְדֵּמָה, בְּחִינַת תַּרְגוּם, כִּי הוּא זָכָה לְבָרַר אֶת לְשׁוֹן תַּרְגוּם, שֶׁזָּהוּ עָקַר בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ עַל-יְדֵי הַתַּרְגוּם שֶׁזָּכָה לָזֶה פֶּנ"ל]: כִּי דִּיקָא מִי שֶׁזָּכָה לְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, לֹא מְזַדְּבָף הַמַּחַ, וְזוֹכָה לְגַלּוּי אֱלֻקוֹת בְּחִינַת פְּנִים, וּמְבָרַר אֶת הַחֲלוּם שֶׁבְּתַרְדֵּמָה, וְנִמְשָׁף עָלָיו מַחִין עֲלָאִין, דְּבִקּוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּמְבָרַר אֶת הַתַּרְגוּם, שֶׁהוּא סוּד עֲלָמָא דָּא, אַחֲרָיִם, אֶל לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ,

דְּאֲתִי, פְּנִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְקַשֵּׁר עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּמְפַשֵּׁר חֲלָמִין, הֵינּוּ כִּי מַה שְׁקוּרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה הַגְּשָׁמִי וְהַחֲמָרִי, זֶה הַכֹּל חֲלוּם וְדַמְיוֹן שֶׁבְּתַרְדֵּמָה. וּכְשֶׁזָּכָה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי הוּא מְפַשֵּׁר חֲלָמִין, שִׁיּוֹדֵעַ אֶת סוּד הַבְּרִיאָה מַה שְׁקוּרָה בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁזֶה בְּרוּר הַטּוֹב שֶׁבְּתַרְגוּם, וְנִכְלָל בְּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, וְהִבֵּן.

ה. (עֲכָשׁוּ יִסְבִּיר מַהוּ הַטְּמָאָה, שִׁיּוֹנֵק בְּעַת תַּרְדֵּמָה דִּיקָא): וְזֶה בְּחִינַת מְקַרְהָ לִילָה, שְׁקוּרָה לְאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים כג, יא): "כִּי יִהְיֶה בְּךָ אִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה טְהוֹר מְקַרְהָ לִילָה" וְגו', וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּתוּחוֹת מו.): אֵל יִהְיֶה אָדָם בַּיּוֹם, וְיָבוֹא לְיְדֵי טְמָאָה בְּלִילָה; וּמֵאַיִן זֶה בָּא לְאָדָם? אֵלָּא שֶׁהָרוּחַ סְעָרָה שְׂמִסְעָר גּוֹפֵה דְּבַר נֶשׁ, הֵינּוּ הָרוּחַ שְׁטוּת, שֶׁנִּכְנָס בְּאָדָם, הֵינּוּ הַשְּׂבָעִין לְשׁוֹן שֶׁל אַמּוֹת הָעוֹלָם, שֶׁמִּתְאַחֲזוֹת בְּתַאֲרָה זוֹ, עוֹלָה עַל-יְדֵי תַּרְגוּם, שֶׁהוּא בֵּין לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ וּבֵין לְשׁוֹן הָעַמּוּמִין, וְהַקְּלָפָה יוֹנֵקת עַל-יְדֵי תַרְדֵּמָה שֶׁאָדָם נִרְדָּם עִם הָהָוִירִים רְעִים, עַל-יְדֵי שֵׁנָה, וּבְעַת הַשֵּׁנָה בָּא שֶׁהוּא סוּד עֲלָמָא לְיְדֵי מְקַרְהָ לִילָה, שֶׁהוּא הַטְּמָאָה שֶׁמִּטְמָאת אֶת

בְּשֵׁנָה, הֵינּוּ בְּתַרְדֵּמָה; וְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ הוּא עַל-יְדֵי תַרְדֵּמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּרְגוּם פֶּנ"ל, וְעַל פֶּן יוֹסֵף, שֶׁזָּכָה לְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שֶׁעָקַר שְׁלֵמוֹתוֹ עַל-יְדֵי תַרְדֵּמָה פֶּנ"ל, עַל פֶּן הָיָה יוֹדֵעַ לִפְשָׁר חֲלָמִין שֶׁבְּתַרְדֵּמָה [כִּי זָכָה לְבָרַר אֶת בְּחִינַת לְשׁוֹן הַתַּרְגוּם, אֶת בְּחִינַת הַתַּרְדֵּמָה, דִּהְיָנוּ לְהַעֲלוֹת הַטּוֹב שָׁבוּ לְלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְלִהְפִּיל הָרַע שָׁבוּ, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, עַל-יְדֵי לְשׁוֹן תַּרְגוּם פֶּנ"ל, וְעַל פֶּן הָיָה יוֹדֵעַ לִפְתּוֹר הַחֲלוּם שֶׁבְּשֵׁנָה וְתַרְדֵּמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּרְגוּם, כִּי הָיָה יוֹדֵעַ לְבָרַר הַטּוֹב וְהָאֵמֶת שִׁישׁ בְּהַחֲלוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּרְדֵּמָה, בְּחִינַת תַּרְגוּם, כִּי הוּא זָכָה לְבָרַר אֶת לְשׁוֹן תַּרְגוּם, שֶׁזָּהוּ עָקַר בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ עַל-יְדֵי הַתַּרְגוּם שֶׁזָּכָה לָזֶה פֶּנ"ל]:

ה וְזֶה בְּחִינַת מְקַרְהָ לִילָה. שֶׁהָרוּחַ סְעָרָה, הֵינּוּ הָרוּחַ שְׁטוּת, הֵינּוּ הַשְּׂבָעִים לְשׁוֹן, עוֹלָה עַל-יְדֵי תַּרְגוּם, עַל-יְדֵי תַרְדֵּמָה, עַל-יְדֵי שֵׁנָה, וְיִוֹנֵק

האדם, כי המקרה בא על-ידי הקליפה לילי"ת, ויונק מלשון-הקדש שפגם בה, ודבר כל העולה על רוחו, שעל-ידי-זה עקר את עצמו מרוח-הקדש; כי כשאדם מקדש ומטהר את דבורו, זוכה לרוח-הקדש, כמובא (זהר חקת קפג): מאן דנטיר פומיה ולשניה, זכי לאתלבשא ברוח דקדשא; וכל זה בא מברית קדש; כי מי שיש לו שלמות לשון-הקדש, מקרר את חמימותו בלשון-הקדש; הינו כשאדם מקדש ומטהר את דבורו, ומדבר רק דבורים קדושים, דבורי אמונה והשגחה פרטית, דברי תורה ותפלה, על-ידי-זה מקרר את התבערה שבווערת בו ביום בהרהורים רעים ותאות נאוף, בכחינת (תהלים לט, ד): "חם לבי בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני", שמקרר חמימותו בדבור של לשון-הקדש; כי איך מקררין תבערת אש הנאוף שבווערת בו? דיקא על-ידי שמדבר דבורים קדושים, בכחינת: "זאת הפעם עצם מעצמי", כי הדבור שהיא המלכות, שנקראת 'זאת', והיא עצם מעצמיות האדם, זה סוד: 'מפאן שנתקרה דעתו בחנה' (במות סג); הינו חנה הוא הדבור, בסוד (תהלים יט, ג): "לילה ללילה יחנה דעת", ונתקרה אצל האדם תאות נאוף

על-ידי חנה, שהוא הדבור דקדשה, שלמות לשון-הקדש. אבל מי שאין לו שלמות לשון-הקדש, הינו שפוגם בדבורו, ומדבר כל העולה על רוחו, אזי הרוח סערה מקרר אותו במקרה לילה בשנה, שבאים רוחות רעים ומחממים אותו, ובא לידי טמאה בלילה, בכחינת (דברים כה, יח): "אשר קרר בדרך", לשון קרירות; הינו שהקלפה הזו שמחטאת את האדם במקרה לילה, מכניסה קרירות באדם. 'בדרך' הוא בחינת (משלי ל, כ): "פן דרך אשה מנאפת"; הינו דרך שהרוח סערה הולך דרך התרגום, שהוא בחינת נגה, ויונק מן החשמ"ל הנ"ל; כי גם דרך הוא לשון טמאה, שזה מה שכתוב (במדבר ט, יג): "והאיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה" וגו', כי רב הטמאות באות בדרך דיקא, שנקשל בהסתכליות רעות, ובא לידי הרהורים רעים, עד שבא לידי טמאה, רחמנא לישזבן. (עכשו יגלה גדלת אלישע):

ואלישע היה יורש מאליהו רוח-הקדש, ועל-ידי-זה היה מקבל ממנו שלמות לשון-הקדש, בכחינת (מלכים ב' ב, ט): "ויהי נא פי-שנים ברוחך אלי", 'ברוחך' דיקא, שהוא רוח-הקדש, וזכה להגיע פי שנים' מרבו הינו לשון-הקדש; כי אליהו זכה

מלשון הקדש, מרוח הקדש, מברית קדש. כי מי שיש לו שלמות לשון הקדש, מקרר את חמימותו בלשון הקדש, בכחינת (תהלים לט) "חם לבי בקרבי וכו', דברתי בלשוני", שמקרר חמימותו בדבור של לשון הקדש, בכחינת: "זאת הפעם עצם מעצמי", 'מפאן שנתקרה דעתו בחנה' (במות סג). אבל מי שאין לו שלמות לשון הקדש, אזי הרוח סערה מקרר אותו במקרה לילה בשנה, בכחינת (דברים כה) "אשר קרר בדרך", לשון קרירות; 'בדרך' הוא בחינת (משלי ל): "פן דרך אשה מנאפת", שהרוח סערה הולך דרך התרגום, שהוא בחינת נגה, ויונק מן החשמ"ל הנ"ל.

ואלישע היה יורש מאליהו רוח הקדש, ועל-ידי-זה היה מקבל ממנו שלמות לשון הקדש, בכחינת (מלכים ב' ב, ט): "ויהי נא פי-שנים ברוחך אלי", 'ברוחך' דיקא, שהוא רוח-הקדש, וזכה להגיע פי שנים' מרבו הינו לשון-הקדש; כי אליהו זכה

מאליהו רוח-הקדש, ועל-ידי-זה היה מקבל ממנו שלמות לשון-הקדש, בכחינת (מלכים ב' ב, ט): "ויהי נא פי-שנים ברוחך אלי", 'ברוחך' דיקא, שהוא רוח-הקדש, וזכה להגיע פי שנים' מרבו הינו לשון-הקדש; כי אליהו זכה

לרופח-הקדש על-ידי שהתבודד תמיד עמו יתברך, ואת זאת מסר לתלמידו אלישע, שזכה להגיע פי שנים יותר מרבו. ומהו הענין פי שנים? פי שנים מקרא ואחד תרגום (ברכות ח.); זה סוד שצריכים להשלים פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום, כדי להנצל מתאנות נאוף. ולכן אלישע, שזכה לפי שנים מרוח רבו, על-ידי-זה פתיב בה (שם ד, ט): "איש קדוש עבר עלינו תמיד", 'שלא ראתה קרי על סדינו' (ברכות י.); פי על-ידי שלמות לשון הקדש נצולין ממקרה-לילה כנ"ל, פי על-ידי שלמות לשון הקדש זוכין לתקון הברית כנ"ל, פי עקר שלמות לשון הקדש הוא על-ידי תרגום, שהוא פחינת תרדמה ושנה, דהינו על-ידי שמבררין את פחינת התרגום, פחינת התרדמה כנ"ל, ועל כן אז נצולין ממקרה-לילה שבתרדמה כנ"ל.

וזה שבקש דוד (תהלים קמ): "ראש מסבי עמל שפתימו יכסמו". "ראש מסבי" הוא פחינת (יחזקאל א, ד): "נגה לו סביב", שזו קלפת נגה שמסבבת את הקדשה, פי נגה הוא בין הקדשה ובין הטמאה, ולכן קלפת נגה, שהוא ראש המסבבין את הקדשה, ואיך מבטלים את זה? על-ידי "עמל שפתימו יכסמו", העמל והרע שבו יתבטל, על-ידי שיקדש את לשונו בפחינת לשון-הקדש. ועל שאר לשונות העמים, שהם פחינת מדורה של שבעין כוכבין הנ"ל, "ימוטו עליהם גחלים", פי

הינו לשון הקדש, פי שנים מקרא ואחד תרגום' (ברכות ח), על-ידי-זה פתיב בה (שם ד): "איש קדוש עבר עלינו תמיד", 'שלא ראתה קרי על סדינו' (ברכות י.); פי על-ידי שלמות לשון הקדש נצולין ממקרה-לילה כנ"ל, פי על-ידי שלמות לשון הקדש זוכין לתקון הברית כנ"ל, פי עקר שלמות לשון הקדש הוא על-ידי תרגום, שהוא פחינת תרדמה ושנה, דהינו על-ידי שמבררין את פחינת התרגום, פחינת התרדמה כנ"ל, ועל כן אז נצולין ממקרה-לילה שבתרדמה כנ"ל. וזה שבקש דוד (תהלים קמ): "ראש מסבי עמל שפתימו יכסמו". "ראש מסבי" הוא פחינת (יחזקאל א, ד): "נגה לו סביב", שזו קלפת נגה שמסבבת את הקדשה, פי נגה הוא בין הקדשה ובין הטמאה, ולכן קלפת נגה, שהוא ראש המסבבין את הקדשה, ואיך מבטלים את זה? על-ידי "עמל שפתימו יכסמו", העמל והרע שבו יתבטל; ועל שאר לשונות העמים, שהם פחינת מדורה של שבעין כוכבין הנ"ל, "ימוטו עליהם גחלים", פי

נהכל הנה על-ידי שהיה קדוש בקדשת הברית, שאמרו חכמינו הקדושים (ילקוט קדושים, רמז תרא): איש אלהים

(יא), שְׁזָה סוּד רְחִיצַת מַיִם בְּעָרֵב שַׁפְת, שְׁאָז קִלְפַת נִגְהָ רוּצָה לְהִתְאַחֵז בְּקִדְשָׁה, פִּי "מִהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם" (יחזקאל טו, ז); הֵינּוּ פִּי בְּחִינַת נִגְהָ, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּרַגּוּם, צְרִיכִין שְׁיִתְבָּרַר, שְׁיִפְּל הָרַע שָׁבוּ, וְהַטּוֹב שָׁבוּ יִתְבָּרַר וַיַּעֲלֶה, וַיְהִי נִכְלָל בְּתוֹךְ הַקִּדְשָׁה, הֵינּוּ בְּלִשׁוֹן-הַקִּדְשׁ. שְׁזָהוּ בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ עַל-יְדֵי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם כַּנִּל. וְשָׂאָר לְשׁוֹנוֹת הָעַמִּים, שֶׁהֵם בְּחִינַת רַע גָּמוּר, צְרִיכִין לְכַלּוֹתָם לְגַמְרֵי, בְּבַחֲחִינַת: "יִמוּטוּ עֲלֵיהֶם גְּחָלִים" וְכוּ' כַּנִּל; שְׁזָה "בְּאֵשׁ יִפְּלֵם בְּמַהְמָרוֹת בַּל יִקּוּמוּ". וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֵהוּבָא דְאִשָּׁא הַיּוֹרְדָת בְּעָרֵב שַׁפְת עַל רֹאשׁ הַקְּלָפוֹת, שֶׁלֹּא יִכְלָלוּ בְּנִגְהָ לִינֵק מִהַקִּדְשָׁה. פְּרוּשׁ, פִּי בְּעָרֵב שַׁפְת, בְּכַנִּיסַת שַׁפְת, נִכְלָל נִגְהָ בְּקִדְשָׁה, וְאָז רוּצִין גַּם שְׂאָר הַקְּלָפוֹת הַטְּמְאוֹת לְגַמְרֵי לְעֵלוֹת אֶל הַקִּדְשָׁה, וְאָז יוֹרֵד שְׁלֵהוּבָא דְאִשָּׁא עַל רֹאשׁ וְנוֹפְלִים לְמַטָּה; שְׁזָהוּ סוּד פְּנוֹת רְחִיצַת מַיִם חֲמִין בְּעָרֵב-שַׁפְת, פְּמַבְאָר בְּכּוֹנוֹת. וְזָהוּ בְּחִינַת הַנִּל, שְׁצְרִיכִין לְבָרַר הַטּוֹב שֶׁבְּתְּרַגּוּם שֶׁהוּא בְּחִינַת נִגְהָ, שְׁיִהְיֶה נִכְלָל לְשׁוֹנוֹת הָעַפּוּ"ם, שֶׁהֵם בְּחִינַת רַע גָּמוּר, צְרִיכִין לְהַפִּילָם וּלְבַטְּלָם לְגַמְרֵי — הֵינּוּ כַּנִּל:

מִהַקִּדְשָׁה, וְלִכֵּן רוּחְצִין בְּמַיִם חֲמִים בְּעָרֵב שַׁפְת, כְּדֵי לְבַטְּלָן, שֶׁלֹּא יִתְאַחֲזוּ בְּקִדְשָׁה. וְזֶה בְּחִינַת הַנִּל, שְׁצְרִיכִין לְבָרַר הַטּוֹב שֶׁבְּתְּרַגּוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת נִגְהָ, שְׁיִהְיֶה נִכְלָל בְּלִשׁוֹן-הַקִּדְשׁ, וְשָׂאָר לְשׁוֹנוֹת הָעַפּוּ"ם, שֶׁהֵם בְּחִינַת רַע גָּמוּר, צְרִיכִין לְהַפִּילָם וּלְבַטְּלָם לְגַמְרֵי, הֵינּוּ כַּנִּל: וְזֶה שֶׁהַקִּפִּיד הָאֲרִיז"ל לְטַבֵּל אַחַר שְׁסִיִּם שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם וְכוּ"ל, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזָה, הֵינּוּ שְׁנַיִם מִקְרָא, שְׁזָה פִּי שְׁנַיִם הַקִּדְשָׁה, כְּלוּל מִלְּמַעְלָה וּמִלְּמַטָּה, וְהַתְּרַגּוּם יוֹנֵק מֵהֵם, הֵינּוּ תוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב, זֶה גְּלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהִיא יוֹרְדָת מִלְּמַעְלָה, וְכַשְׁמַתְּלַבֶּשֶׁת לְמַטָּה הִיא בְּסַפּוּרִים — גִּין סְדָרִים, וְהַתְּרַגּוּם מְפָרֵשׁ, שְׁזָה גַם תוֹרָה שֶׁבְּעַל-פִּה, שֶׁמְפָרֶשֶׁת אֶת תוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב. וְזֶה מֵה שֶׁכְּלוּל בְּתוֹךְ תוֹרָה שֶׁבְּעַל-פִּה לְשׁוֹנוֹת שֶׁל עַמִּין, כְּדֵי לְבָרַר הַטּוֹב מִהָרַע. וְכֵן זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי שְׁמִיעַת הַתוֹרָה מִפִּי הַצַּדִּיק דִּיקָא, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה רוֹאֶה אֶת הַפְּנִים שֶׁלוֹ בְּתוֹךְ הַפְּנִים שֶׁל הַצַּדִּיק, וּמִתְעוֹרָר לְרֹאוֹת אִיךְ פָּנָיו מְשַׁקְעִים וְשָׂאָר בְּלִשׁוֹן הַקִּדְשׁ, וְשָׂאָר לְשׁוֹנוֹת הָעַפּוּ"ם, שֶׁהֵם בְּחִינַת רַע גָּמוּר, צְרִיכִין לְהַפִּילָם וּלְבַטְּלָם לְגַמְרֵי — הֵינּוּ כַּנִּל:

בַּחֲשֵׁךְ. וְלִכֵּן קָדַם שְׂוֹנְכָנְסִים לְקַבֵּל אֶת הַשִּׁפְת, מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה יֵשׁ בּוֹ אוֹתִיּוֹת, שְׂבָהֶם נִקְרָא שֶׁהוּא גְלוּי אֹרֹר יִתְבַּרֵךְ בְּהַתְגַּלוֹת אֹרֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, בְּלִי שׁוּם לְבוּשִׁים, הֵהֱכִיחַ לְעַבֵּר אֶת הַסְּדָרָא שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם, כְּדִי

לְבַרֵר אֶת הַטּוֹב שֶׁבְּלִשׁוֹן הָעֵצְמִינ, וְלְכַלֵּל אֶת זֶה בְּלִשׁוֹן הַקִּדְשׁ, וְכִדִּי שְׂלֵא יִתְאַחֲזוּ הַקְּלָפוֹת, עֲלִיו לְטַבֵּל וְלִרְחֹץ בְּמַיִם חַמִּים, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה יוֹרֶדֶת אֵשׁ וּמִבְעֶרֶת אֶת הַקְּלָפוֹת שְׂלֵא יִתְאַחֲזוּ בְּהַקְּדָשָׁה. וְכִשְׂמַעְלָה הַטּוֹב שְׂבַתְרַגּוּם, וּמִשְׁלִים אֶת לִשׁוֹן-הַקִּדְשׁ, שְׂבּוּ נִבְרָא הָעוֹלָם הֵינּוּ כְּשֶׁאֲדָם מִקְדָּשׁ אֶת הַדְּבֹר שְׂלוֹ, וְאִפְלוּ בְּדְבוּרֵי הָעוֹלָם, שֶׁהֵם שִׁפְת הָעֵצְמִינ, וּמוֹצֵא בָּהֶם קִדְשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְעוֹרְרִין וְנִתְגַּדְּלִין הַפִּיחַ שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת שְׂלֵא אֵלּוּ הַפִּיחַ שְׂלֵא אֵלּוּ הָאוֹתִיּוֹת הַמְּחַיִּים אֶת אוֹתוֹ הַדְּבֹר. (עֲכָשׁוּ לְלִבִּישׁ אֶת זֶה בְּפָסוּק)

וְזֶה (בְּפָסוּק) (בְּמִדְבָר יד, יז): "וַעֲתָה יִגְדַל נָא פִי אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר", "לֵאמֹר" — דָּא גְלוּי עֲרִיּוֹת (כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוּתֵינוּ וְ"ל סְנֵהֲדִרִין נו:), הֵינּוּ בְּחִינַת הַמְּדוּרָה שֶׁל שְׂבָעִין כּוֹכְבֵין הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּאֻת נְאוּף, שְׂנִתְבַּטַּל עַל-יְדֵי הַדְּבֹר שֶׁל לִשׁוֹן-הַקִּדְשׁ כְּנ"ל. וְזֶהוּ: "כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ

לֵאמֹר", הֵינּוּ כְּפִי הַדְּבֹר שֶׁל לִשׁוֹן-הַקִּדְשׁ, שְׂעַל יְדוֹ נֶאֱסַר עֲרִיּוֹת וְנִתְבַּטַּל תְּאֻת נְאוּף כְּנ"ל, כְּמוֹ-כֵן יִגְדַל כַּח ה'; כִּי כְּפִי הַשְּׂלֵמוֹת שְׂמִשְׁלִים

וּכְשֶׂמַעְלָה הַטּוֹב שְׂבַתְרַגּוּם וּמִשְׁלִים אֶת

הַלִּשׁוֹן הַקִּדְשׁ שְׂבּוּ נִבְרָא הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְעוֹרְרִין וְנִתְגַּדְּלִין הַפִּיחַ שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל לִשׁוֹן הַקִּדְשׁ שְׂלֵא כָּל דְּבָר יֵשׁ בּוֹ כְּפִי צְרוּפִי אוֹתִיּוֹת, שְׂבּוּ נִבְרָא זֶה הַדְּבֹר, וְעַל-יְדֵי שְׂלֵמוֹת לִשׁוֹן הַקִּדְשׁ עַל-יְדֵי לִשׁוֹן תְּרַגּוּם, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְעוֹרְרִין וְנִתְגַּדְּלִין הַפִּיחַ שֶׁל אֵלּוּ הָאוֹתִיּוֹת שְׂלֵא כָּל דְּבָר וְדְבָר. וְזֶה (בְּמִדְבָר יד): "וַעֲתָה יִגְדַל נָא פִי ה' כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר"; "לֵאמֹר"

— דָּא גְלוּי עֲרִיּוֹת (כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוּתֵינוּ וְ"ל סְנֵהֲדִרִין נו:), הֵינּוּ בְּחִינַת הַמְּדוּרָה שֶׁל שְׂבָעִין כּוֹכְבֵין הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּאֻת נְאוּף, שְׂנִתְבַּטַּל עַל-יְדֵי הַדְּבֹר שֶׁל לִשׁוֹן הַקִּדְשׁ כְּנ"ל. וְזֶהוּ: "כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר", הֵינּוּ כְּפִי הַדְּבֹר שֶׁל לִשׁוֹן הַקִּדְשׁ, שְׂעַל-יְדוֹ נֶאֱסַר עֲרִיּוֹת וְנִתְבַּטַּל תְּאֻת נְאוּף כְּנ"ל, כְּמוֹ כֵן יִגְדַל כַּח ה', כִּי כְּפִי הַשְּׂלֵמוֹת שְׂמִשְׁלִים אֶת הַדְּבֹר שֶׁל

שְׂבָהֶן מְחִיָּה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה שֶׁל הַבְּרִיאָה, כִּי הַכ"ב אוֹתִיּוֹת הֵם אֹרוֹת עֲלִיוֹנִים, שְׂבָהֶם בְּרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, וּבְכָל פְּרִט

את הדבור של לשון הקדש, שהוא בחינת שבירת ובטול תאות נאוף, כן נתגדל ונתעורר כח ה' שבמעשה בראשית, שהם האותיות שיש בכל דבר ודבר שבעולם כנ"ל: הינו הפסוק הזה נאמר במרגלים, שדברו לשון-הרע על ארץ ישראל, ששם הוא גלוי השגחתו הפרטית, כמו שכתוב (דברים יא, יב): "תמיד עיני הני"ה אלקיד בה מרשית השנה ועד

אחרית שנה", וכפרו בעקר, כמאמרם ו"ל (סוטה לה.): דברו מרגלים באותה שעה, "פי חזק הוא ממנו", אל תקרי ממנו אלא ממנו כביכול, אפלו בעל-הבית אינו יכול להוציא כליו משם, ועל-ידי-זה עקרו את עצמם לגמרי ממנו יתברך, וכפרו באותיות שנטבעו בתוף הבריאה. ובה נבין דבר נפלא שאמרו חכמינו הקדושים (מגלה יג.): אמר הקדוש-ברוך-הוא יבוא פלב, שפרד בעצת מרגלים, וישא את בת פרעה שפרדה בגלולי בית אביה, פי דיקא על-ידי שהוא עמד בנפיון לא לדבר רע, שהוא פגם הדבור, ופרש מהמרגלים, על-ידי-זה נתן לו הקדוש-ברוך-הוא את בת פרעה, שפרדה בגלולי בית אביה והתחתן עמה, שזה תקון הברית. ויש לומר סמיכת הענין, פי אז התפלל משה על חטא המרגלים, שהוציאו דבה על ארץ ישראל, ובה פגמו בהדבור של לשון-הקדש בפרט, פי ארץ ישראל מקשרת גם-כן לבחינת לשון-הקדש ולתקון הברית, ששניהם תלויים זה בזה. וזהו שאמר להם יהושע בגלגל, שאי אפשר להם לירש את הארץ עד שימלו את עצמן, כמו שדרשו רבותינו ו"ל (לקוט שמעוני, יהושע ה) על פסוק (יהושע ה, ד): "וזה הדבר אשר מל יהושע" וגו', שארץ ישראל היא בחינה אחת עם בחינת תקון הברית, שהוא בחינת שלמות לשון-הקדש,

ועל-כן כשפחר בנו מכל העמים, ורוממנו מכל לשון, נתן לנו גם-כן קדשת ארץ ישראל, ששם משכן השכינה, שזה בחינת לשון קדש, רוח-הקדש, ועל-כן אמרו חכמינו הקדושים (מדרש אגדה), שעקר רוח-הקדש הוא בארץ ישראל. ועין בזהר הקדוש (שמות דף קנב), שבמקום בית-המקדש, ששם מקור קדשת ארץ ישראל, שם מאירין כל האותיות

לשון הקדש, שהוא בחינת שבירת ובטול תאות נאוף, כן נתגדל ונתעורר כח ה' שבמעשה בראשית, שהם האותיות שיש בכל דבר ודבר שבעולם כנ"ל:

שבאף-בית (שהם בחינת לשון-הקדש), ועל-כן כשדברו המרגלים לשון-הרע על ארץ ישראל, בזה פגמו מאד, בבחינת לשון-הקדש, וכשהתפלל משה לתקן זאת, אמר (במדבר יד, יז): "ועתה יגדל נא כח ה'" וגו'; פדי שעל-ידי-זה יתקן הדבר, וזהו שאמרו רבותינו ו"ל (סנהדרין קיא.), שבשעה ששמע משה ארף אפים לרשעים, לא היה מסכים לזה וכו', ועל-כן אמר עכשו: "ועתה יגדל נא כח ה' פאשר דברת לאמר", ארף אפים אף לרשעים; פי באמת עקר האריכת אפים לרשעים הוא רק בשביל זה — אולי יחזרו בתשובה, או שיצאו מהם בנים הגונים, וזה עקר שלמות הקדשה, בחינת לשון-הקדש, כשפעלין לתוכה גם הטוב שבתרגום. וזה בחינת מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות לד.): במקום שפעלי תשובה עומדין, אין צדיקים גמורים יכולים לעמד, פי צדיקים גמורים הם בחינת לשון-הקדש בעצמו, ובעלי תשובה הם בחינת עלית הטוב שבנגה ללשון-הקדש, שזה עקר שלמותו, ועל-כן עכשו בשעת חטא המרגלים, התפלל משה שיאריך אפו אף לרשעים, שעל-ידי-זה נשלם כח ה' של לשון-הקדש ביותר. וזהו גם-כן מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שבת טט.): בשעה שעלה משה למרום, מצאו להקדוש-ברוך-הוא שהוא קושר כתרים

לאותיות, אמר לו הקדוש-ברוך-הוא וכו', הנה
 לך לעזרני, מיד אמר "ועתה יגדל נא כח ה'
 וגו', ואמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מנחות
 כט.), ששאל אז משה, עליו השלום, להקדוש-
 ברוך-הוא: רבנו של
 עולם, מי מעבב על ידך?
 אמר לו הקדוש-ברוך-
 הוא עתיד וכו', ועקיבא
 בן יוסף שמו, והוא ידרש
 על פל קוז וקוז. וכל
 הנ"ל מכון לענינו היטב;
 כי כמו שפל העולם נברא
 מחסר תקון, מחמת שאין
 שלמות ללשון הקדש
 שבא מלמעלה, רק
 כשמעלין בזה העולם
 הטוב שבתרגום, ועל-כן

גמר תקון פל הדברים הוא על-ידי בני-אדם
 שבזה העולם דיקא, כמו-כן פלליות התורה,
 שהיא בחינת לשון-הקדש, עקר שלמותה גם-
 כן רק על-ידי הדרשות של החכמים שבזה
 העולם דיקא, ועל-כן הנה הקדוש-ברוך-הוא
 קושר פתרים לאותיות, ולא כתב הכל בפרוש,
 רק הניחן על גמר התקון, על-ידי הדרשות של
 רבי עקיבא דיקא, וזהו בעצמו גם-כן הענין
 שאמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: הנה לך
 לעזרני, הינו כפשוטו, לברך אותו, כביכול,
 בשעת כתיבת התורה; כי עקר השלמות על-ידי
 זה העולם דיקא, ומיד אמר: "ועתה יגדל נא
 כח ה'", הינו שבאמת אמר זאת בשעה
 שהתפלל על חטא המרגלים, אבל הטענה
 היתה "כאשר דברת לאמר", רוצה לומר
 שרמזת אז, שעקר השלמות תלוי בזה העולם
 דיקא, כי צריכין להעלות גם הטוב שבתרגום
 ללשון-הקדש, שזה נעשה בזה העולם דיקא,
 וכפי ענין זה ראוי שתאריך אפך גם להם.
 נמצא, כי פשוטו של מקרא ודרשות חכמינו

הקדושים, בזה הכל הולך אל מקום אחד, כפי
 מה שרמז לנו רבנו ז"ל בפסוק זה (פרפראות
 לתקמה).

ז. ומי שיכול להתעורר התנוצצות האותיות
 שבכל מעשה בראשית,
 שיש בכל דבר, אזי
 אכילתו ושתייתו וכל
 תענוגיו, אינו אלא
 מהתנוצצות האותיות
 שבאכילה ושתייה; כי
 בתוך האכילה והשתייה,
 יש בהם צרופי אותיות,
 שזה סוד אכל י"ה שתי
 י"ה, כמובא (שער הפגנות
 ענין יום הכפורים); כי מה
 שאדם אוכל ושותה, יש
 בהם אותיות המחייב את

המאכל והשתייה, ומי שזוכה לצרף את
 האותיות של אותה אכילה שאוכל ואותו
 משקה ששותה, אזי כל אכילתו ושתייתו רק
 רוחניות אלקות, בסוד (שמות כד, יא): "ויחזו את
 האלהים ויאכלו וישתו"; כי דיקא על-ידי
 אכילה ושתייה כזו, שאוכלים ושותים צרופי
 אותיות, הוא מתענג בזיו שכירתו יתברך,
 בבחינת (רות ג, ז): "ויאכל וישת וייטב לבו";
 'וייטב לבו', הינו בחינת התנוצצות האותיות
 של ל"ב (שלשים ושתיים) אלקים שבמעשה
 בראשית, שיש בכל דבר. (עין בזה פנחס רטז):
 במעשה בראשית כתוב ל"ב פעמים אלהים,
 שזה לב העולם, אלהים גימטריה הטב"ע,
 הקדוש-ברוך-הוא מנהיג את העולם דרך
 הטבע, והכל תלוי בלב, וכמאמר ז"ל (קהלת
 רבה, פרשה א', סימן לו) על הפסוק (קהלת א, טז):
 "דברתי אני עם לבי", הלב רואה, שנאמר:
 "ולבי ראה הרבה", הלב שומע שנאמר (מלכים
 א' ג, ט): "ונתת לעבדך לב שמע", הלב מדבר,
 שנאמר: "דברתי אני עם לבי", הלב הולך,

שְׁנָאֵמֶר (מְלָכִים-ב' ה, כו): "לֹא לְבִי הִלָּף", הֵלֵב
 נֹפֵל, שְׁנָאֵמֶר (שְׁמוּאֵל-א' יז, לב): "אֵל יִפֹּל לִבִּי
 אָדָם עָלָיו", הֵלֵב עֹמֵד, שְׁנָאֵמֶר (יחזקאל כב, יד):
 "הִיֶּעַמַּד לְבָבְךָ", הֵלֵב שָׁמַח, שְׁנָאֵמֶר (תהלים טז,
 ט): "לִבְנֵי שָׁמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי", הֵלֵב צוֹעֵק,
 שְׁנָאֵמֶר (איכה ב, יח): "צָעַק לִבִּי אֶל ה'", הֵלֵב
 מִתְנַחֵם, שְׁנָאֵמֶר (ישעיה מ, ב): "דַּבְּרוּ עַל לִבִּי
 יְרוּשָׁלַיִם", הֵלֵב מְצַטְעֵר, שְׁנָאֵמֶר (דְּבָרִים טו, י):
 "וְלֹא יִרַע לְבָבְךָ", הֵלֵב מִתְחַזֵּק, שְׁנָאֵמֶר (שְׁמוּת
 יט, יב): "וַיִּחְזַק ה' אֶת לִבִּי פְרָעָה", הֵלֵב מִתְרַפֵּף,
 שְׁנָאֵמֶר (דְּבָרִים כ, ג): "אֵל יִרְף לְבַבְכֶם", הֵלֵב
 מִתְעַצֵּב, שְׁנָאֵמֶר (בְּרֵאשִׁית ו, ו): "וַיִּתְעַצֵּב אֵל
 לְבוֹ", הֵלֵב מִתְפַּחַד, שְׁנָאֵמֶר (דְּבָרִים כח, סז):
 "מִפַּחַד לְבָבְךָ", הֵלֵב מִשְׁתַּבַּר, שְׁנָאֵמֶר (תהלים
 נא, יט): "לֵב גִּשְׁבָּר וְנִדְכָה", הֵלֵב מִתְנַאֵה,
 שְׁנָאֵמֶר (דְּבָרִים ת, יד): "וְרָם לְבָבְךָ", הֵלֵב מְסֻרֵב,
 שְׁנָאֵמֶר (יִרְמְיָה ה, כג): "וְלַעֲמֹס הִזָּה הִזָּה לִבִּי סוֹרֵר
 וּמוֹרֶה", הֵלֵב מִתְפַּדֶּה, שְׁנָאֵמֶר (מְלָכִים-א' יב, לג):
 "בַּחֲדָשׁ אֲשֶׁר בָּדָה מִלְּבוֹ", הֵלֵב מְהַרְהֵר,
 שְׁנָאֵמֶר (דְּבָרִים כט, יח): "כִּי בִשְׁרִירוֹת לְבִי אֵלַף",
 הֵלֵב מְרַחֵשׁ, שְׁנָאֵמֶר (תהלים מה, ב): "רַחֵשׁ לְבִי
 דָּבָר טוֹב", הֵלֵב מְחַשֵּׁב, שְׁנָאֵמֶר (מְשָׁלִי יט, כא):
 "רִבּוֹת מִחֲשָׁבוֹת בְּלִבִּי אִישׁ", הֵלֵב מִתְנַאֵה,
 שְׁנָאֵמֶר (תהלים כא, ג): "תִּפְאַת לְבוֹ וְנִתַּף לוֹ",
 הֵלֵב סוֹטָה, שְׁנָאֵמֶר (מְשָׁלִי ז, כה): "אֵל יִשְׁטֹ אֵל
 דְּרָכֶיהָ לְבָבְךָ", הֵלֵב זוֹנֶה, שְׁנָאֵמֶר (בְּמִדְבָר טו, לט):
 "וְלֹא תִתּוֹרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְגוֹ", הֵלֵב נֹסְעֵד,
 שְׁנָאֵמֶר (בְּרֵאשִׁית יח, ה): "וְנֹסְעֵדוֹ לְבַבְכֶם", הֵלֵב
 נִגְנֵב, שְׁנָאֵמֶר (שָׁם לֹא, כ): "וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת לִבִּי
 לְבָן", הֵלֵב נִכְנַע, שְׁנָאֵמֶר (וַיִּקְרָא כו, מא): "אֲזוֹ
 יִפְנֹעַ לְבַבְכֶם", הֵלֵב מִשְׁתַּדֵּל, שְׁנָאֵמֶר (בְּרֵאשִׁית לד,
 ג): "וַיִּדְבַּר עַל לִבִּי הַנְּעֵרָה", הֵלֵב תּוֹעָה, שְׁנָאֵמֶר
 (ישעיה כא, ד): "תַּעֲזֵה לְבַבִּי", הֵלֵב חָרֵד, שְׁנָאֵמֶר
 (שְׁמוּאֵל א' ד, יג): "כִּי הִזָּה לְבוֹ חָרֵד", הֵלֵב נְעוֹר,
 שְׁנָאֵמֶר (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, ב): "אֲנִי יִשְׁנָה וְלְבִי עֹר",
 הֵלֵב אוֹהֵב, שְׁנָאֵמֶר (דְּבָרִים ו, ה): "וְאֹהֲבֵת אֶת ה'
 אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ", הֵלֵב שׁוֹנֵא, שְׁנָאֵמֶר (וַיִּקְרָא

יט, יז): "לֹא תִשְׁנָא אֶת אַחֲיֶיךָ בְּלִבְבְּךָ", הֵלֵב
 מְקַנָּא, שְׁנָאֵמֶר (מְשָׁלִי כג, יז): "אֵל יִקְנָא לְבָבְךָ"
 וְגוֹ, הֵלֵב נִחְקָר, שְׁנָאֵמֶר (יִרְמְיָה יז, י): "אֲנִי ה'
 חוֹקֵר לִבִּי וְגוֹ", הֵלֵב נִקְרַע, שְׁנָאֵמֶר (יואל ב, יג):
 "וְנִקְרַעוּ לְבַבְכֶם וְאֵל בְּגִדֵיהֶם", הֵלֵב הוֹגָה,
 שְׁנָאֵמֶר (תהלים מט, ד): "וְהִגּוֹת לְבִי תְבוּנוֹת",
 הֵלֵב הוּא פָּאֵשׁ, שְׁנָאֵמֶר (יִרְמְיָה כ, ט): "וְהִיָּה
 בְּלִבִּי פָּאֵשׁ", הֵלֵב הוּא פָּאֵבָן, שְׁנָאֵמֶר (יחזקאל
 לו, כו): "וְהִסִּירוּתִי אֶת לִבִּי הָאֵבָן", הֵלֵב שָׁב
 בְּתִשׁוּבָה, שְׁנָאֵמֶר (מְלָכִים-ב' כג, כה): "אֲשֶׁר שָׁב
 אֵל ה' בְּכָל לְבָבוֹ", הֵלֵב חָס, שְׁנָאֵמֶר (דְּבָרִים יט,
 ו): "כִּי יַחֵם לְבָבוֹ", הֵלֵב מֵת, שְׁנָאֵמֶר (שְׁמוּאֵל-א'
 כה, לד): "וַיָּמָת לְבוֹ בְּקִרְבוֹ", הֵלֵב נִמָּס, שְׁנָאֵמֶר
 (יהושֵׁעַ ז, ה): "וַיִּמָּס לִבִּי הָעָם", הֵלֵב מְקַבֵּל
 דְּבָרִים, שְׁנָאֵמֶר (דְּבָרִים ו, ו): "וְהָיוּ הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם עַל לְבָבְךָ", הֵלֵב
 מְקַבֵּל יִרְאָה, שְׁנָאֵמֶר (יִרְמְיָה לב, מ): "וְאֵת יִרְאַתִּי
 אֶתֵּן בְּלִבְכֶם", הֵלֵב מוֹדָה, שְׁנָאֵמֶר (תהלים קיא,
 א): "אוֹדָה ה' בְּכָל לְבָבִי", הֵלֵב חוֹמֵד, שְׁנָאֵמֶר
 (מְשָׁלִי ו, כה): "אֵל תַּחֲמֹד יִפְיָה בְּלִבְבְּךָ", הֵלֵב
 מִתְקַשֶּׁה, שְׁנָאֵמֶר (מְשָׁלִי כח, יד): "וַיִּמְקַשֶּׁה לְבוֹ",
 הֵלֵב מִיִּטִּיב, שְׁנָאֵמֶר (שׁוֹפְטִים טז, כה): "וַיִּיָּהִי
 כְּטוֹב לְבָבִי", הֵלֵב עוֹשֶׂה מְרָמָה, שְׁנָאֵמֶר (מְשָׁלִי
 יב, כ): "מְרָמָה בָּלֵב חֲרָשִׁי רָע", הֵלֵב מִתּוֹכּוֹ
 מְדַבֵּר, שְׁנָאֵמֶר (שְׁמוּאֵל-א' א, יג): "וְיַחֲנֶה הִיא
 מְדַבֶּרֶת עַל לְבָבָהּ", הֵלֵב אוֹהֵב שְׁחָד, שְׁנָאֵמֶר
 (יִרְמְיָה כב, יז): "כִּי אֵין עֵינֶיךָ וְלִבְךָ וְגוֹ", הֵלֵב
 פּוֹתֵב דְּבָרִים, שְׁנָאֵמֶר (מְשָׁלִי ג, ג): "פִּתְבֵּם עַל
 לוֹחַ לְבָבְךָ", הֵלֵב חוֹרֵשׁ, שְׁנָאֵמֶר (שָׁם ו, יד):
 "תַּהֲפֹכוֹת בְּלִבּוֹ חוֹרֵשׁ רָע", הֵלֵב מְקַבֵּל מְצוּוֹת,
 שְׁנָאֵמֶר (שָׁם י, ח): "חֲכָם לֵב יִקַּח מְצוּוֹת", הֵלֵב
 עוֹשֶׂה זְדוֹן, שְׁנָאֵמֶר (עוֹבְדֵיהָ א, ג): "זְדוֹן לְבָבְךָ
 הַשִּׂיאָךְ", הֵלֵב עוֹשֶׂה סְדָרִים, שְׁנָאֵמֶר (מְשָׁלִי טז,
 א): "לְאָדָם מְעַרְכֵי לֵב", הֵלֵב מִתְגַּדֵּל, שְׁנָאֵמֶר
 (דְּבָרִים-הִמְיָסִים-ב' כה, יט): "וַיִּנְשָׂאָךְ לְבָבְךָ", הֵי
 דְּבַרְתִּי אֲנִי עִם לְבִי לֹאמֹר אֲנִי הִנֵּה הִגְדַּלְתִּי וְגוֹ.
 כִּי כָל הַבְּרִיאָה תְלוּיָהּ בְּלִבִּי אֱלֹהִים שֶׁהוּא

גִּמְטְרִיָּה הַטֵּב"ע], וְזָהוּ: "וַיֵּיטֵב לְבוֹ", אֵין טוֹב אֶלָּא אֹר, כְּמוֹ שֵׁפֶתוֹב (בְּרַאשִׁית א, ד): "וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב", הֵינוּ כְּשֶׁאֲדָם מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַמַּחְיָה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, אֹז מְאִירִים לוֹ

הַמַּחְיִין, וְזָהוּ: "וַיֵּיטֵב לְבוֹ", שֶׁהִיָּתָה וַיִּשְׁתַּף וַיֵּיטֵב לְבוֹ", שֶׁהִיָּתָה אֶכִּילְתוֹ וְשִׁתְּתוֹ מִהָאֶרֶת וְהִתְנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל ל"ב אֱלֹקִים שְׁבִסְעֵדְתוֹ שְׂאוּכָל. וְזָה: "וַיֵּיטֵב לְבוֹ", זֶה בְּרַפְת־הַמְזוּן (זֶהר וּבִקְהֵל רִיחַ. וּמִדְרָשׁ רַבָּה רוֹת פְּרָשָׁה ה'), שֶׁהִיָּתָה אֶכִּילְתוֹ וְשִׁתְּתוֹ מִהִתְנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּהָאֶכִּילָה וְשִׁתְּיָה, שְׁזָהוּ בְּחִינַת בְּרִכּוֹת הַמְזוּן, כִּי הַמְזוּן נִתְבַּרֵּךְ עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, עַל-יְדֵי שְׁמַעוֹרְרִין וּמְאִירִים אֶת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וּמִשָּׁם צְרִיכִין שֶׁתְּהִיָּה עֵקֶר הָאֶכִּילָה וְשִׁתְּיָה וּשְׂאָר הַתַּעֲנוּגִים כְּנ"ל: וְזָה סוּד בְּרַפְת־הַמְזוּן שְׂאָחַר אֶכִּילָה דִּיקָא, כִּי כְּשֶׁאֲדָם אוֹכֵל וְשׁוֹתָה בְּדַבְּקוֹת אָמֵת בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה מְאֶכִּילָה בְּרַפְת־הַמְזוּן. וְזָה שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים

דָּבָר. וְזָהוּ: "וַיֵּיטֵב לְבוֹ" — אֵין טוֹב אֶלָּא אֹר, כְּמוֹ שֵׁפֶתוֹב (בְּרַאשִׁית א): "וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב". וְזָהוּ: "וַיֵּיטֵב לְבוֹ" וַיִּשְׁתַּף וַיֵּיטֵב לְבוֹ", שֶׁהִיָּתָה אֶכִּילְתוֹ וְשִׁתְּתוֹ מִהָאֶרֶת וְהִתְנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל ל"ב אֱלֹקִים שְׁבִסְעֵדְתוֹ שְׂאוּכָל. וְזָה: "וַיֵּיטֵב לְבוֹ" — זֶה בְּרַפְת־הַמְזוּן (זֶהר וּבִקְהֵל רִיחַ. וּמִדְרָשׁ רַבָּה רוֹת פְּרָשָׁה ה'), שֶׁהִיָּתָה אֶכִּילְתוֹ וְשִׁתְּתוֹ מִהִתְנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּהָאֶכִּילָה וְשִׁתְּיָה, שְׁזָהוּ בְּחִינַת בְּרִכּוֹת הַמְזוּן, כִּי הַמְזוּן נִתְבַּרֵּךְ עַל-יְדֵי שְׁמַעוֹרְרִין וּמְאִירִין אֶת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וּמִשָּׁם צְרִיכִין שֶׁתְּהִיָּה עֵקֶר הָאֶכִּילָה וְשִׁתְּיָה וּשְׂאָר הַתַּעֲנוּגִים כְּנ"ל:

ח וְכָל חָכָם פְּשוּט [פְּרוּשׁ, שֶׁהוּא חָכָם לְבַד אֶף-עַל-פִּי שְׂאִינוֹ צְדִיק] יְכוּל לֵידַע הָאוֹתִיּוֹת

— שְׁנַתְנוּ לְקַבּוּרָה. כִּי דִיקָא כְּשֶׁאֲדָם אוֹכֵל בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה וּבְדַבְּקוֹת בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּוֹדַע שֶׁהוּא אוֹכֵל וְשׁוֹתָה אוֹתִיּוֹת, שְׁבָהֶם נִבְרָא הַמְּאֶכֵּל וְהַשְׁתִּיָּה, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה בְּרַפְת־הַמְזוּן, וְזָה מֵה שֶׁהַקְּפִידוֹ כְּל-כָּף חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים וְאָמְרוּ (אָבוֹת, פְּרָק ג'): שְׁלֹשָׁה שְׂאָכְלוּ עַל שְׁלֶחַן אֶחָד וְלֹא אָמְרוּ עָלָיו דְּבָרֵי תוֹרָה, כְּאֵלוֹ אֶכְלוּ מִזֵּבָחֵי מֵתִים, שְׁנֹאֲמַר (יִשְׁעִיָּה כח, ח): "כִּי כָּל שְׁלֶחַנוֹת מְלֹאוֹ קִיא צֵאָה בְּלֵי מְקוֹם", אֲכַל שְׁלֹשָׁה שְׂאָכְלוּ עַל שְׁלֶחַן אֶחָד, וְאָמְרוּ עָלָיו דְּבָרֵי תוֹרָה, כְּאֵלוֹ אֶכְלוּ מִשְׁלַחְנוֹ שֶׁל מְקוֹם, שְׁנֹאֲמַר (יִחְזְקָאֵל מֵא, כב): "וַיִּדְבַּר אֵלַי, זֶה הַשְׁלֶחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי הַיְוִנִ"ה"; כִּי אִם אוֹכְלִים בְּלֵי דְבָרֵי תוֹרָה, אֵין לוֹ כֹּחַ לְהַגְבִּיֵה אֶת הַתַּרְגוּם אֶל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה פְּסֻלַת זְהֵמַת

אֲמוֹת הָעוֹלָם, לֹא-כֵן כְּשֶׁאֹמֵר תוֹרָה עַל הַשְׁלֶחַן, אֲזִי יוֹצֵא כְרוֹז: "זֶה הַשְׁלֶחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי הַיְוִנִ"ה", וְנִשְׁלַמַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ. ח. וְכָל חָכָם פְּשוּט [פְּרוּשׁ, שֶׁהוּא חָכָם לְבַד, אֶף-עַל-פִּי שְׂאִינוֹ צְדִיק] יְכוּל לֵידַע הָאוֹתִיּוֹת (בְּרִכּוֹת מח:): מִשֶּׁה תִּקֵּן לְיִשְׂרָאֵל בְּרַפְת־הַמְזוּן בְּשִׁעָה שֶׁיִּרְדֵּל לָהֶם מִן, יְהוֹשִׁעַ תִּקֵּן לָהֶם בְּרַפְת־הָאֶרֶץ, כִּיִּזֵּן שְׁנֹכְנָסוֹ לְאֶרֶץ, דָּוִד וּשְׁלֹמֹה תִּקְנֵי בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם. דָּוִד תִּקֵּן "עַל יִשְׂרָאֵל עֲמָךְ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ", וּשְׁלֹמֹה תִּקֵּן "עַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל

שָׁבוּ נִבְרָא הַדָּבָר הַזֶּה שְׂאוּכַל; כִּי מִי שִׁיּוּדַע הַפֶּחַ שֶׁל מְתִיקוֹת וּמְרִירוֹת, חֲרִיפוֹת וּמְלִיחוֹת, שְׂזָה מְרַפֵּף וְזֶה מְקַשֶּׁה, זֶה מְגַדִּיל וְזֶה מְקַטִּין, זֶה מְכוּץ וְזֶה מְרַחֵב, וְיוּדַע הַתַּחֲלָקוֹת הָאוֹתִיּוֹת, שְׁנַחֲלָקִין לְשֵׁלשׁ אַמּוֹת אַמ"ש (אָוִיר, מִים, אֵשׁ), וְשֶׁבַע כְּפוּלוֹת, וְשָׁנִים-עֶשֶׂר פְּשׁוּטוֹת, כַּמּוּבָא (סֵפֶר יְצִירָה, פֶּרֶק א', מִשְׁנֵה ב'), שֶׁבָּהֶם בְּרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, וּמִשָּׁם נִתְּהַנָּה כָּל הַצְּרוּפֵי אוֹתִיּוֹת שְׁנִמְצָאִים בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, וְיוּדַע הָאוֹתִיּוֹת הַשְּׂיֻכִים לְכָל סְפִירָה וְסְפִירָה, כִּי כָּל סְפִירָה כְּלוּלָה מְאוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת, וְיוּדַע כִּחַ שֶׁל כָּל סְפִירָה, שְׂזָה רַךְ וְזֶה קָשֶׁה וְכוּ', אֲזִי, עַל-יְדֵי שְׁטוּעַם אֵיזָה דָּבָר, אוֹ רוּאָה אֵיזָה דָּבָר, הוּא יוּדַע וּמְבִין הַצְּרוּפֵי אוֹתִיּוֹת שָׁבוּ נִבְרָא זֶה הַדָּבָר. כִּי כָּל דָּבָר נִשְׁתַּנֵּה בְּטַעְמוֹ וּרְיָחוֹ וּתְמוּנָתוֹ — הַכֹּל לְפִי צְרוּפֵי אוֹתִיּוֹת שֶׁל לְשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ, שֶׁשָּׁקַל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּחֻכְמָתוֹ וּבְרִצּוֹנוֹ הַפְּשׁוּט כֶּךָ וְכֶךָ אוֹתִיּוֹת שֶׁיִּבְרָא בָּהֶם דָּבָר זֶה, וְכֶךָ וְכֶךָ אוֹתִיּוֹת שֶׁיִּבְרָא בָּהֶם דָּבָר זֶה. וְזֶה בְּחִינַת חֲסֻרוֹת וְיִתְרוֹת וּנְקֻדּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּהַתּוֹרָה, שֶׁהַכֹּל לְפִי הַמְּשָׁקַל, שְׁגוּרָעִין וּמוֹסִיפִין לְפִי הַמְּשָׁקַל, שְׂצָרִיף לְגַרְעַ לְפַעְמִים אוֹ לְהוֹסִיף לְפַעְמִים אֵיזָה אוֹת אוֹ נְקֻדָּה כְּדֵי לְכוּן הַמְּשָׁקַל שֶׁל כֹּחַ הַשֵּׁם, הַכֹּל לְפִי חֻכְמָתוֹ וּרִצּוֹנוֹ, כִּי בֵּן חֵיבָה חֻכְמָתוֹ וּרִצּוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁיִּשְׁקַל כֶּךָ וְכֶךָ אוֹתִיּוֹת וּנְקֻדּוֹת, וְיִבְרָא בְּכַח הַזֶּה וְאוֹתִיּוֹת וּנְקֻדּוֹת אֵלּוּ הַדָּבָר הַזֶּה, כְּדֵי שִׁיְהִיָּה לּוֹ טַעַם הַזֶּה וְרִיחַ הַזֶּה וּתְמוּנָה הַזֹּאת; וְכֵן שָׁקַל כֶּךָ וְכֶךָ אוֹתִיּוֹת וּנְקֻדּוֹת אַחֲרוֹת וּבְרָא בָּהֶם דָּבָר אַחֵר, כְּדֵי שִׁיְהִיָּה לּוֹ כֹּחַ וְרִיחַ וְטַעַם וּתְמוּנָה אַחֲרַת כְּפִי אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת; וְכֵן בְּכָל דָּבָר מְפָרְטֵי הַבְּרִיאָה, יֵשׁ בָּהֶם אוֹתִיּוֹת וְיֵשׁ בָּהֶם צְרוּפֵי אוֹתִיּוֹת, הַמְּחִיִּים אֶת חֵלֶק זֶה מִהַבְּרִיאָה, וְיֵשׁ בָּזֶה סוּדוֹת נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד, שְׁמִי שִׁיּוּדַע דָּבָר

שָׁבוּ נִבְרָא הַדָּבָר הַזֶּה שְׂאוּכַל. כִּי מִי שִׁיּוּדַע הַפֶּחַ שֶׁל מְתִיקוֹת וּמְרִירוֹת, חֲרִיפוֹת וּמְלִיחוֹת, שְׂזָה מְרַפֵּף וְזֶה מְקַשֶּׁה, זֶה מְגַדִּיל וְזֶה מְקַטִּין, זֶה מְכוּץ וְזֶה מְרַחֵב, וְיוּדַע הַתַּחֲלָקוֹת הָאוֹתִיּוֹת, שְׁנַחֲלָקִין לְשֵׁלשׁ אַמּוֹת אַמ"ש וְשֶׁבַע כְּפוּלוֹת, וְשָׁנִים-עֶשֶׂר פְּשׁוּטוֹת, וְיוּדַע הָאוֹתִיּוֹת הַשְּׂיֻכִים לְכָל סְפִירָה וְסְפִירָה, וְיוּדַע כִּחַ שֶׁל כָּל סְפִירָה, שְׂזָה רַךְ וְזֶה קָשֶׁה וְכוּ', אֲזִי עַל-יְדֵי שְׁטוּעַם אֵיזָה דָּבָר אוֹ רוּאָה אֵיזָה דָּבָר, הוּא יוּדַע וּמְבִין הַצְּרוּפֵי אוֹתִיּוֹת שָׁבוּ נִבְרָא זֶה הַדָּבָר.

כִּי כָּל דָּבָר נִשְׁתַּנֵּה בְּטַעְמוֹ וּרְיָחוֹ וּתְמוּנָתוֹ — הַכֹּל לְפִי צְרוּפֵי אוֹתִיּוֹת שֶׁל לְשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ, שֶׁשָּׁקַל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּחֻכְמָתוֹ וּבְרִצּוֹנוֹ הַפְּשׁוּט כֶּךָ וְכֶךָ אוֹתִיּוֹת שֶׁיִּבְרָא בָּהֶם דָּבָר זֶה, וְכֶךָ וְכֶךָ אוֹתִיּוֹת שֶׁיִּבְרָא בָּהֶם דָּבָר זֶה. וְזֶה בְּחִינַת חֲסֻרוֹת וְיִתְרוֹת וּנְקֻדּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּהַתּוֹרָה, שֶׁהַכֹּל לְפִי הַמְּשָׁקַל, שְׁגוּרָעִין וּמוֹסִיפִין לְפִי הַמְּשָׁקַל, שְׂצָרִיף לְגַרְעַ לְפַעְמִים אוֹ לְהוֹסִיף לְפַעְמִים אֵיזָה אוֹת אוֹ נְקֻדָּה כְּדֵי לְכוּן הַמְּשָׁקַל שֶׁל כֹּחַ הַשֵּׁם, הַכֹּל לְפִי חֻכְמָתוֹ וּרִצּוֹנוֹ, כִּי בֵּן חֵיבָה חֻכְמָתוֹ וּרִצּוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁיִּשְׁקַל כֶּךָ וְכֶךָ אוֹתִיּוֹת וּנְקֻדּוֹת, וְיִבְרָא בְּכַח הַזֶּה וְאוֹתִיּוֹת וּנְקֻדּוֹת אֵלּוּ הַדָּבָר הַזֶּה, כְּדֵי שִׁיְהִיָּה לּוֹ טַעַם הַזֶּה וְרִיחַ הַזֶּה וּתְמוּנָה הַזֹּאת; וְכֵן שָׁקַל כֶּךָ וְכֶךָ אוֹתִיּוֹת וּנְקֻדּוֹת אַחֲרוֹת וּבְרָא בָּהֶם דָּבָר אַחֵר, כְּדֵי שִׁיְהִיָּה לּוֹ כֹּחַ וְרִיחַ וְטַעַם וּתְמוּנָה אַחֲרַת כְּפִי אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת; וְכֵן בְּכָל דָּבָר

זה, הוא יכול לעשות נפלאות פלאי פלאות בעולם, שדוד הטבע ממש, כי הוא משנה את הצרופי אותיות, ומי שהוא חכם לבד, יכול להבין כל זאת בחכמתו, שידע האותיות שיש בכל דבר פנ"ל; אבל שירגיש ויתענג רק מהצרופי אותיות, בבחינת: "ויאכל וישת" פנ"ל, זה אי אפשר, כי אם למי שהביא שלמות בלשון הקדש, והביא התנוצצות חדש בלשון הקדש של כל דבר, הינו בהאותיות שיש בכל דבר, זה יכול לקיים: "ויאכל וישת" פנ"ל. [פרוש, פי על-ידי חכמה לבד יכולין לידע האותיות שיש בכל דבר, כשיודעין כל הנ"ל, דהינו למשל, כשרואה דבר שטעמו מתק, ויודע שמתיקות — פחו לרפף, ויודע מאיזה ספירה נמשך זה הפח של המתיקות והרפוף, כגון מספירת חסד, ויודע איזה ספירה אות מעשרים ושתים אותיות שיהי לספירת חסד, אזי יודע שאותו האות מלבש בדבר הזה, וכן פיוצא בזה בכל הדברים שבעולם וכנ"ל. אבל אף-על-פי שהוא חכם גדול כל כך, שיודע כל זאת בברור, שיודע האותיות שיש בכל דבר לזה להיות בקי גדול מאד בכל חכמת האמת, שהוא חכמת הקבלה, ובכל חכמת הטבע והיסודות, פמוכן למשפיל, שאי אפשר לידע כל זאת, פי אם חכם גדול מאד בקבלה ובשאר חכמות), אף-על-פי-כן יכול להיות שאכילתו ושתיתו ותענוגיו יהיו עדין מגוף הדבר, ולא מהתנוצצות האותיות, פי לזכות שיהיו כל תענוגיו רק מהאותיות שבכל דבר, זה אי אפשר, פי אם פשוטה לשלמות לשון הקדש, דהינו כשזכה לשבר תאות המשגל לגמרי ולהשלים דבר — זה יכול לקיים "ויאכל וישת" פנ"ל.

[פרוש: פי על-ידי חכמה לבד יכולין לידע האותיות שיש בכל דבר, כשיודעין כל הנ"ל, דהינו למשל כשרואה דבר שטעמו מתוק, ויודע שמתיקות — פחו לרפף, ויודע מאיזה ספירה נמשך זה הפח של המתיקות והרפוף, כגון מספירת חסד, ויודע איזה ספירה אות מעשרים ושתים אותיות שיהי לספירת חסד, אזי יודע שאותו האות מלבש בדבר הזה, וכן פיוצא בזה בכל הדברים שבעולם וכנ"ל. אבל אף-על-פי שהוא חכם גדול כל כך, שיודע כל זאת בברור, שיודע האותיות שיש בכל דבר לזה להיות בקי גדול מאד בכל חכמת האמת, שהוא חכמת הקבלה, ובכל חכמת הטבע והיסודות, פמוכן למשפיל, שאי אפשר לידע כל זאת, פי אם חכם גדול מאד בקבלה ובשאר חכמות), אף-על-פי-כן יכול להיות שאכילתו ושתיתו ותענוגיו יהיו עדין מגוף הדבר, ולא מהתנוצצות האותיות, פי לזכות שיהיו כל תענוגיו רק מהאותיות שבכל דבר, זה אי אפשר, פי אם פשוטה לשלמות לשון הקדש, דהינו כשזכה לשבר תאות המשגל לגמרי

את הלשון הקדש, עד שהביא התנוצצות חדש בלשון הקדש, דהינו בהאותיות שיש בכל דבר — זה הצדיק שאוחז בזה, הוא דיקא זוכה לזה, שאינו מרגיש שום תענוג משום דבר אכילה ושתייה ושאר התענוגים שבעולם, פי אם מהתנוצצות האותיות שיש בכל דבר, אשרי לו! אכל צריכים להיות מזוף לגמרי מתאנת גאוף, פי ברגע שאדם משקע בגאוף, על-ידי זה מחו נתבלבל לו לגמרי, ואינו זוכה לצרף את האותיות, ולכן אינו יודע כלום.

(עכשו ילביש את השגתו

בפסוק): וזה בחינת (תהלים כ, ג): "ומציון יסעדך", שיהיה סעדך, הינו האכילה ושתייה וכל התענוגים — מציון וסימן האותיות דיקא, המצינים ומסמנים בכל דבר, פי הטעם והריח והתמונה הוא ציון וסימן על האותיות שיש בדבר הזה. וזה: "ישלח עזרך מקדש", "עזרך זה בחינת (בראשית ב, יח): "אעשה לו עזר", שזה נאמר על בחינת חנה, הינו לשון הקדש פנ"ל. וזה: 'מקדש' — בחינת לשון הקדש. וזה: "ישלח עזרך מקדש" — סופי

תבות חש"ך, הינו בחינת תרדמה, שהוא בחינת בלשון הקדש, שעקר שלמות לשון הקדש על-ידי התרגום פנ"ל; וכשיש לו שלמות הזה, על-ידי זה 'ומציון יסעדך' פנ"ל: שזוכה להבין סוד פרטיות הבריאה, ויודע לפשר חלמין מתקף השנה והתרדמה. וזו מדרגת הצדיקים הקדושים, אשר דבוקים באין סוף ברוך הוא, וכבר זכנו עצמם לגמרי, ואין להם שום הסתכלות בזה העולם הגשמי והרוחני, רק רואים אותיות, וגם אכילתם ושתייתם הם אותיות, על-ידי זה הם יכולים לצרף צרופים נוראים ונפלאים, ומשיגים סודות ורמזים, ומגלים סתרי נסתרות מה שקורה אצל כל בריה בעולם, וכן מכינים היטב מה שקורה בעולם.

וזה בחינת: "ומציון יסעדך" (תהלים כ, ג), שיהיה סעדך, הינו האכילה ושתייה וכל התענוגים, מציון וסימן האותיות המצינים ומסמנים בכל דבר, פי הטעם והריח והתמונה הוא ציון וסימן על האותיות שיש בדבר הזה. וזה: "ישלח עזרך מקדש"; "עזרך" — זה בחינת (בראשית ב) "אעשה לו עזר", בחינת חנה, הינו לשון הקדש פנ"ל; וזה "מקדש", בחינת לשון הקדש.

ט. ומי שאוחז במדרגה זו "ומציון יסעדך", מזה מאיר לבו, פי שם הלב הוא על-ידי שמקבל ונזון משפרא דשפרא, פי

וזה: 'ישלח עזרך מקדש' — סופי תבות חש"ך, הינו בחינת תרדמה, שהוא בחינת תרגום, שעקר שלמות לשון הקדש על-ידי התרגום פנ"ל. וכשיש לו שלמות הזה, על-ידי זה "ומציון יסעדך" פנ"ל.

ט ומי שאוחז במדרגה זו, "ומציון יסעדך", מזה מאיר לבו. פי שם הלב הוא על-ידי שמקבל ונזון

הַלֵּב מִקְבֵּל אֶת הַטּוֹב שֶׁל כָּל הַמְּאֻכְלִים, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּלֵב, וְאָמְרוּ (תְּקוּנֵי-זוֹהַר, תְּקוּן כ"ד): [לְבָא הוּא אַגּוּז. וּמֵאֵן דְּתִבְר קִלְפָּה דִּילֵה דְּאִיהוּ יִצְר הָרַע, עָלֵיהּ אֲתָמַר "לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלָקִים לֹא תְבִזָּה", וְגִסּוֹת לְבָא דְהוּא שְׁלִים בְּקִלְפִין דִּלֵּיהּ וְלֹא אֲתִבְר, עָלֵיהּ אֲתָמַר "תּוֹעֵבַת הַגּוֹי" כָּל גְּבִיהַ לֵב", וְשִׁכְיִנְתָּא לָא שְׂרִיא עָלֵיהּ, וּמִסְטָרָא דְקִלְפִין אֲתִקְרִיאוּ בְּגֵי נִשְׂא עֲרֻלֵי לֵב. וְלִכְּן צְרִיכִים לְזַפְּךָ אֶת הַלֵּב, עַד כְּדֵי כָּךְ, שְׂאִפְלוּ כְּשֹׂאוּכֵל מֵאֲכָל גִּשְׁמִי — יִהְיֶה נְזוּן]

מִשׁוֹפְרָא דְשׁוֹפְרָא, מִל"ב אֱלָקִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, שְׁהֵם בְּחִינַת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דְּבָר, שְׁכַלְמֵם נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת ל"ב אֱלָקִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית. וְעַל-יַדֵּי הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹר שֶׁמִּקְבֵּל הַלֵּב מִל"ב אֱלָקִים הַנ"ל, עַל-יַדֵּי-זוֹהַר מִתְּנוּצֵץ פָּנָיו בְּאוֹר הַזֶּה, בְּבְחִינַת (מִשְׁלֵי טו): "לֵב שְׂמַח יֵיטֵב פָּנִים", וְכִשְׁפָּנָיו מְאִירוֹת בְּהַזְדַּכְכוֹת הַזֶּה, אֲזִי יוֹכֵל הָאֲחֵר לְרְאוֹת פָּנָיו בְּפָנִים הַזֶּה כְּמוֹ בְּמִרְאָה, וְלִהְתַּחַרֵּט וּלְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה כְּנ"ל. וְזוֹהַ בְּחִינַת (דְּבָרִים ה'): "פָּנִים בְּפָנִים דְּבָר ה' עִמָּכֶם", הִינּוּ עַל-יַדֵּי שְׂמִי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, עַל-יַדֵּי-זוֹהַר מִתְּנוּצֵץ הַפָּנִים וּמְאִירוֹת כָּל-כָּךְ, עַד שְׂיִוְכַל לְהִתְרְאוֹת פָּנִים בְּפָנִים: הִינּוּ אֵיךְ זֹכִים 'פָּנִים בְּפָנִים', שְׂמִי שְׂיִסְתַּכַּל וְיִתְבַּוְּנֵן פָּנָיו בְּפָנֵי הַצַּדִּיק וְהַחֶכֶם, וְיִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְיִפֹּל עָלָיו בּוֹשָׁה, עַל-יַדֵּי 'דְּבָר הַגּוֹי' עִמָּכֶם, שְׂתַמִּיד תִּדְבְּרוּ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִקְדְּשׁוּ אֶת הַלְּשׁוֹן שְׁלָכֶם, שְׂיִהְיֶה בְּבְחִינַת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, עַל-יַדֵּי-זוֹהַר יֵאִיר לָכֶם אוֹר פָּנֵי הַצַּדִּיקִים וּלְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלֹא תִצְטָרְכוּ לְסַפֵּר מוֹסֵר.

הַלֵּב מִקְבֵּל אֶת הַטּוֹב שֶׁל כָּל הַמְּאֻכְלִים, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּלֵב, וְאָמְרוּ (תְּקוּנֵי-זוֹהַר, תְּקוּן כ"ד): [לְבָא הוּא אַגּוּז. וּמֵאֵן דְּתִבְר קִלְפָּה דִּילֵה דְּאִיהוּ יִצְר הָרַע, עָלֵיהּ אֲתָמַר "לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלָקִים לֹא תְבִזָּה", וְגִסּוֹת לְבָא דְהוּא שְׁלִים בְּקִלְפִין דִּלֵּיהּ וְלֹא אֲתִבְר, עָלֵיהּ אֲתָמַר "תּוֹעֵבַת הַגּוֹי" כָּל גְּבִיהַ לֵב", וְשִׁכְיִנְתָּא לָא שְׂרִיא עָלֵיהּ, וּמִסְטָרָא דְקִלְפִין אֲתִקְרִיאוּ בְּגֵי נִשְׂא עֲרֻלֵי לֵב. וְלִכְּן צְרִיכִים לְזַפְּךָ אֶת הַלֵּב, עַד כְּדֵי כָּךְ, שְׂאִפְלוּ כְּשֹׂאוּכֵל מֵאֲכָל גִּשְׁמִי — יִהְיֶה נְזוּן]

בו יתברך, ונזון רק מאותיות המחיות את כל פרט מהבריאה, על-ידי-זוהר פניו מאירים באור עליון, עד שמי שמסתכל על אור פני הצדיקים, בזה בעצמו נתעורר בתשובה, כי נופלת עליו

(עכשו ילביש את השגתו במאמר 'ספרא דצניעותא'): וזה: עד לא הוי מתקלא — הינו שלמות לשון-הקדש, הנקרא מתקלא, על שם ששקל הקדוש-ברוך-הוא ברצונו האותיות

פנ"ל, בבחינת (איוב כח, כה): "לעשות לרוח משקל", ששקל הקדוש-ברוך-הוא פך וכף אותיות לכל דבר ודבר, פדי שיהיה לו טעם וריח ותמונה הזאת כפי רצונו פנ"ל. וקדם שהיה הלשון-הקדש בשלמות, לא הוי משגיחין אפין באפין — עדין לא היה בחינת פנים בפנים, פי אי אפשר לזכות לבחינת פנים מאירות הנ"ל, שהם בחינת פנים בפנים, פי אם על-ידי בחינת מתקלא, שהוא בחינת שלמות לשון-הקדש פנ"ל; פי עקר בחינת פנים בפנים הוא על-ידי: 'דבר ה' עמכם' פנ"ל. וזה: עד לא הוי מתקלא, הינו בחינת לשון-הקדש, שעקר שלמותו על-ידי תרגום, שהוא נגה, הנקרא 'תקלא' פידוע; הינו שמלביש את כל השגתו במאמר הזה: עד לא הוי מתקלא, עד שלא היה העולם כעין משקל, הינו שהיו מסדרים הפרצופים העליונים, ולא נשלמה הבריאה בשלמות לשון-הקדש, שהוא תקון הברית, לא הוי משגיחין אפין באפין, אז לא היו הפרצופים מסתכלים פנים אל פנים, וכן כאן למטה בעולם הזה, עדין לא היה העולם כפי רצונו פנ"ל. וקדם שהיה הלשון-הקדש בשלמות, לא הוי משגיחין אפין באפין — עדין לא היה בחינת פנים בפנים, פי אי אפשר לזכות לבחינת פנים מאירות הנ"ל, שהם בחינת פנים בפנים, פי אם על-ידי בחינת מתקלא, שהוא בחינת שלמות לשון הקדש פנ"ל, פי עקר בחינת פנים בפנים הוא על-ידי "דבר ה' עמכם" פנ"ל. וזה: עד לא הוי מתקלא, הינו בחינת לשון הקדש, שעקר שלמותו על-ידי תרגום, שהוא נגה הנקרא 'תקלא' פידוע:

וזהו החלוק בין השומע מפי הרב, או מפי התלמיד, או מפי הספר. פי הצדיקים הם "גבורי כח עשי דברו" (תהלים קג), שהם עושים ובונים הדבור של הקדוש-ברוך-הוא, הינו הלשון-הקדש שבו נברא העולם, לא היה העולם כפי רצונו פנ"ל. וקדם שהיה העולם כפי רצונו פנ"ל. וקדם שהיה הלשון-הקדש בשלמות, לא הוי משגיחין אפין באפין — עדין לא היה בחינת פנים בפנים, פי אי אפשר לזכות לבחינת פנים מאירות הנ"ל, שהם בחינת פנים בפנים, פי אם על-ידי בחינת מתקלא, שהוא בחינת שלמות לשון הקדש פנ"ל; פי עקר בחינת פנים בפנים הוא על-ידי: 'דבר ה' עמכם' פנ"ל. וזה: עד לא הוי מתקלא, הינו בחינת לשון הקדש, שעקר שלמותו על-ידי תרגום, שהוא נגה הנקרא 'תקלא' פידוע:

בגלוי אלקות כזה, שכל מי שהסתכל בפניו יתעורר בתשובה, פי אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין קג): שקולה נשמה של צדיק אחד כנגד כל העולם כלו; ואמרו (יומא לח): אפלו בשביל צדיק אחד העולם מתקיים, שנאמר: "וצדיק יסוד עולם"; ולכן כל זמן שלא היה צדיק בגלוי על-ידי שלמות לשון-הקדש, ולא היתה התגלות פנים בפנים, רק היו בבחינת אחורים, ומסבה זו ומלכין קדמאין מיתו, מלכי קדם מתו, שהם שבעה מלכי אדום, שמתו ונשברו פליהם וכו', עין שם בספרא דצניעותא. פי עדין לא בא העולם לתקונו [ומרחוק תבין ותשפיל את מעלת גדלת רבנו ז"ל, שהמשיך גלויים ותקונים כאלו, עד שכל אחד שיירבה בדבורי תפלה — יזדככו פניו, שכלם יתעוררו על ידו בתשובה; וזה שיף לכל בר ישראל, אם ילך בדרך הנורא והנפלא הזה שגלה לנו רבנו ז"ל].

וזהו החלוק בין השומע מפי הרב, או מפי התלמיד, או מפי הספר. פי הצדיקים הם "גבורי כח עשי דברו" (תהלים קג), שהם עושים ובונים הדבור של הקדוש-ברוך-הוא, הינו הלשון-הקדש שבו נברא העולם, לא היה העולם כפי רצונו פנ"ל. וקדם שהיה העולם כפי רצונו פנ"ל. וקדם שהיה הלשון-הקדש בשלמות, לא הוי משגיחין אפין באפין — עדין לא היה בחינת פנים בפנים, פי אי אפשר לזכות לבחינת פנים מאירות הנ"ל, שהם בחינת פנים בפנים, פי אם על-ידי בחינת מתקלא, שהוא בחינת שלמות לשון הקדש פנ"ל; פי עקר בחינת פנים בפנים הוא על-ידי: 'דבר ה' עמכם' פנ"ל. וזה: עד לא הוי מתקלא, הינו בחינת לשון הקדש, שעקר שלמותו על-ידי תרגום, שהוא נגה הנקרא 'תקלא' פידוע:

הָעוֹלָם, בְּבַחֲיִנוֹת: 'נִמְלֶךְ בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל צַדִּיקִים וּבָרָא אֶת הָעוֹלָם' (בְּרֵאשִׁית וַבְּה, פָּרָשָׁה ח); כִּי עַל-יְדֵי הַשְּׁעֲשׂוּעִים שֶׁרָאָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שִׁיקְבַּל מִנְשְׁמוֹתֵיהֶן שֶׁל צַדִּיקִים,

עַל-יְדֵי-זֶה "בְּדַבֵּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיּוֹ כָּל צָבָאִם" (תְּהִלִּים לֵג, ו); הֵינּוּ שֶׁנַּעֲשָׂה הַדְּבּוּר שֶׁל לְשׁוֹן-הַקְּדוֹשׁ, שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם. כִּי הַצַּדִּיקִים הֵם בְּבַחֲיִנַת "עֲשֵׂי דְבָרוֹ", שֶׁהֵם עוֹשִׂים הַדְּבּוּר שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שִׁידְבֹּר וַיְבָרָא אֶת הָעוֹלָם; וְכֵן זֶה הִיְתָה קֵדָם הַבְּרִיאָה. גַּם עֲכָשׁוּ, כְּשֶׁרוֹצִים הַצַּדִּיקִים לְשָׁמֵעַ אֵיזָה דְּבּוּר מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵם עוֹשִׂים תְּחִלָּה אֶת הַדְּבּוּר וּבּוֹנִים אוֹתוֹ, הֵינּוּ עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים זֹכִים לְשָׁמֵעַ דְּבוּרֵים מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נִמְצָא שֶׁאֵלוֹ הַדְּבוּרִים נִתְּהוּ וְנִבְנוּ עַל-יָדָם. וְזֶה בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים קג): "עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשָׁמֵעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ" — כְּשֶׁרוֹצִים לְשָׁמֵעַ דְּבוּר מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֵם עוֹשִׂים תְּחִלָּה אֶת הַדְּבּוּר בְּבַחֲיִנַת "עֲשֵׂי דְבָרוֹ" כֵּן, לְ, וְאַחַר-כֵּן שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ הַדְּבּוּר מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּבַחֲיִנַת "לְשָׁמֵעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ", כִּי בְּזֶה הַדְּבּוּר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְדַבֵּר עִמָּם.

בְּבַחֲיִנוֹת "נִמְלֶךְ בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל צַדִּיקִים וּבָרָא אֶת הָעוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית וַבְּה פָּרָשָׁה ח), כִּי עַל-יְדֵי הַשְּׁעֲשׂוּעִים שֶׁרָאָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שִׁיקְבַּל מִנְשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל צַדִּיקִים, עַל-יְדֵי-זֶה "בְּדַבֵּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיּוֹ כָּל צָבָאִם" (תְּהִלִּים לֵג), הֵינּוּ שֶׁנַּעֲשָׂה הַדְּבּוּר שֶׁל לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם, כִּי הַצַּדִּיקִים הֵם בְּבַחֲיִנַת "עֲשֵׂי דְבָרוֹ", שֶׁהֵם עוֹשִׂים הַדְּבּוּר שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁידְבֹּר וַיְבָרָא אֶת הָעוֹלָם; וְכֵן זֶה הִיְתָה קֵדָם הַבְּרִיאָה. גַּם עֲכָשׁוּ, כְּשֶׁרוֹצִים הַצַּדִּיקִים לְשָׁמֵעַ אֵיזָה דְּבּוּר מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵם עוֹשִׂים תְּחִלָּה אֶת הַדְּבּוּר וּבּוֹנִים אוֹתוֹ, הֵינּוּ עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים זֹכִים לְשָׁמֵעַ דְּבוּרֵים מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נִמְצָא שֶׁאֵלוֹ הַדְּבוּרִים נִתְּהוּ וְנִבְנוּ עַל-יָדָם. וְזֶה בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים קג): "עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשָׁמֵעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ" — כְּשֶׁרוֹצִים לְשָׁמֵעַ דְּבוּר מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֵם עוֹשִׂים תְּחִלָּה אֶת הַדְּבּוּר בְּבַחֲיִנַת "עֲשֵׂי דְבָרוֹ" כֵּן, לְ, וְאַחַר-כֵּן שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ הַדְּבּוּר מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּבַחֲיִנַת "לְשָׁמֵעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ", כִּי בְּזֶה הַדְּבּוּר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְדַבֵּר עִמָּם.

וּשְׁלֵמוֹת הַדְּבּוּר שֶׁל לְשׁוֹן-הַקְּדוֹשׁ תְּלִיא בִּירְאָה, בְּבַחֲיִנַת "עֲשֵׂאָה כְּאוֹצֵר" כֵּן, לְ, וַיְרְאָה תְּלִיא בְּאוֹדְנִין' (תְּקוּן ע). נִמְצָא כְּשֶׁהַצַּדִּיק שׁוֹמֵעַ הַדְּבּוּר שֶׁל תּוֹרָה מִפִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יֵשׁ לְהַדְּבּוּר שְׁלֵמוֹת, כִּי הַדְּבּוּר תְּלוּי בִּירְאָה, וְהוּא שׁוֹמֵעַ הַדְּבּוּר בְּבַחֲיִנַת "לְשָׁמֵעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ". נִמְצָא מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ מִפִּי בְּעֶצְמוֹ, מְקַבֵּל דְּבוּר לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ-

"עושה דברו לשמע בקול דברו". ואמרו (זהר לד-לד ז): זכאין אינון ישראל מכל שאר עמין דעלמא, דקדשא בריך הוא אתרעי בהו מכל שאר עמין, ועבד לון חולקיה ואחסנתיה. ועל דא זיהב לון אורייתא

קדישא, בגין דכלהו הוו ברעותא חדא על טורא דסיני. ואקדימו עשיה לשמיצה. פיון דאקדימו עשיה לשמיצה, קרא קדשא בריך הוא לפמליה דליה, אמר לון עד הכא אתון הויתון יחידאין קמאי בעלמא. מכאן ולהלאה הא בני בארעא חברים בהדייכו בכלא. לית לכו רשו לקדשא שמי עד דישראל יתחברון בהדייכו בארעא. וכלהו תהוון פחדא חברים לקדשא שמי, בגין דאקדימו עשיה לשמיצה, פגונא דמלאכי עלאי עבדי ברקיעא. דכתיב: "ברכו הנו"ה מלאכיו, גבורי כח עושי דברו, לשמע בקול דברו", עשי דברו בקדמיתא. ולבתר לשמע: ודבר זה יכול כל בר ישראל לזכות לזה].

(עכשו ילביש את המאמר בפסוק שהתחיל בו "תפלה לחביוק הנביא על שגיונות", שהתפלל על זמן הגלות, שלא יסתיר הנו"ה פניו מעמו). וזה: "הנו"ה שמעתי שמעך יראתי" — פשהשמיצה מפי הצדיק בעצמו, שהוא שומע מפיה, הינו מפי הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, בבחינת: "עושי דברו לשמע בקול דברו". וזה: 'שמעך', שהוא שומע ממך, הינו מפי הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, אזי:

פי זה הלשון-הקדש יש לו שלמות מחמת בחינת: "לשמע בקול דברו", פי שלמות הדבור תליא ביראה, והיראה תליא באודנין פנ"ל; אבל מי ששומע מפי אחר, הוא רחוק

מזה השלמות, פי כבר ירד ממדרגתו: הינו כשהצדיק מקדש את דבורו שהוא שלמות לשון-הקדש, ומדבק את עצמו באין סוף ברוך הוא, עד שאינו רואה ואינו שומע שום דבר, רק אמתת מציאותו יתברך, ואינו מתירא משום דבר, רק ממנו יתברך, ומקיים את רצונו יתברך בשלמות השלמות שאין שלמות אחריה, על-ידי-זה כביכול נעשה כלי לעצם עצמיות אלקותו יתברך, וזוכה לשמע תורה רק מהקדוש-ברוך-הוא בעצמו. ומי שזוכה

לשמע תורה מפיו, אזי גם הוא נתעורר ונכלל במקום שונכלל, מה שאין פן כששומע מהתלמיד, ומכל שכן כשרק רואה בספר דברי הצדיק, זה כבר ירד כמה מדרגות, ואינו עושה פעולה כמי ששומע מפי הצדיק בעצמו. ולכן הוא הפרש גדול מאד בין השומע מפי הצדיק, לבין השומע מפי אחר האומר בשמו, ומכל שכן כששומע מפי ששמע מפי השומע, פי יורד בכל פעם מדרגה לדרגה רחוק מפי הצדיק, וכן השומע מפי הצדיק למעין בספר, הוא חלוק גדול ביותר. [ומרחוק תבין ותשפיל מדרגת הצדיקים, שזוכים להגיע למדרגה כזו בגלוי אלקות, עד שנתקיים אצלם (תהלים קג):

בשלמות, הינו ביראה, פי זה הלשון-הקדש יש לו שלמות מחמת בחינת "לשמע בקול דברו", פי שלמות הדבור תליא ביראה, והיראה תליא באודנין פנ"ל; אבל מי ששומע מפי אחר הוא רחוק מזה השלמות, פי כבר ירד ממדרגתו:

וזה: ה' שמעתי שמעך יראתי — פשהשמיצה מפי הצדיק בעצמו, שהוא שומע מפיה, בבחינת "עשי דברו לשמע בקול דברו". וזה שמעך, שהוא שומע ממך, הינו מפי הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, אזי יראתי, פי

יִרְאֵתִי, כִּי עֵקֶר הִירָאָה תִּלְיָא בְּאוּדְנִין, וְאִזּוּ יֵשׁ שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה כַּנִּל. וְזֶה: ה' פְּעֻלָּה בְּקִרְבֵי שָׁנִים חֲיִיהוּ. 'חֲיִיהוּ' פִּרְשׁ רַש"י: עוֹרְרֵהוּ, הִינּוּ שְׁנַתְעוֹרֵר פְּעֻלָּה, הִינּוּ כַח

מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית נִתְעוֹרֵר

בְּקִרְבֵי שָׁנִים. אֵל תִּקְרִי

בְּקִרְבֵי שָׁנִים, אֵלֹא:

בְּקִרְבֵי שָׁנִים' (כְּמוֹ שֶׁדִּרְשׁוּ

רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה, סוּטָה

מט): שָׁנִים מִקְרָא, דִּהִינּוּ

לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, שְׁכָלוּל

מִשָּׁנִים, שְׁבָא מִלְמַעְלָה

קוֹל לוֹ קוֹל אֵלָיו, הוּא

שׁוֹמֵעַ וְאֵין אַחַר שׁוֹמֵעַ,

שְׁזֵה הַקוֹל הֵבֵא מִלְמַטָּה,

עַל־יְדֵי לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ

בְּשְׁלֵמוֹת, הַנְּשָׁלֵם עַל־יְדֵי

הִירָאָה דְתִלְיָא בְּאוּדְנִין,

נִתְעוֹרֵר וְנִתְנוּצֵץ כַּח

מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שְׁנִבְרָא

עַל־יְדֵי לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ. וְזֶה

שֶׁפִּרְשׁ רַש"י: תְּפִלָּה

לְחֻבְקוֹק עַל שְׁגִינּוֹת'

כְּתַרְגוּמוֹ, שֶׁעֵקֶר שְׁלֵמוֹת

לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ עַל־יְדֵי

הַתַּרְגוּם כַּנִּל. וְזֶה: 'עַל

שְׁגִינּוֹת', כִּי שְׁגִינּוֹת הוּא

בְּחִינַת תַּרְגוּם, כִּי תַרְגוּם

הוּא בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב

וְרַע, שְׁמַעְרֵב טוֹב וְרַע,

וְכֵן הוּא הַשׁוֹגֵג, שֵׁישׁ בּוֹ

גַּם־כֵּן טוֹב וְרַע,

שֶׁהַמַּעֲשֵׂה הוּא רַע וְכֹנֵנְתוֹ

טוֹב: וְזֶה צְרִיף כָּל אָדָם

לְעֵסֶק בְּתַקוּנוֹ וּבְתַקוּן כָּל

הָעוֹלָמוֹת, לְהַפִּיץ אֶת הָרַע

שִׁיחֵהוּ כִּפְסָא לְהַטּוֹב, שְׁזֵה

עֵקֶר הִירָאָה תִּלְיָא בְּאוּדְנִין, וְאִזּוּ

יֵשׁ שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה

כַּנִּל. וְזֶה: ה' פְּעֻלָּה בְּקִרְבֵי

שָׁנִים חֲיִיהוּ. חֲיִיהוּ — פִּרְשׁ

רַש"י: 'עוֹרְרֵהוּ', הִינּוּ שְׁנַתְעוֹרֵר

פְּעֻלָּה, הִינּוּ כַח מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית

נִתְעוֹרֵר. בְּקִרְבֵי שָׁנִים — אֵל

תִּקְרִי 'בְּקִרְבֵי שָׁנִים' אֵלֹא 'בְּקִרְבֵי

שָׁנִים' (כְּמוֹ שֶׁדִּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוּ

לְבִרְכָה, סוּטָה מט) — שָׁנִים מִקְרָא,

דִּהִינּוּ לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, עַל־יְדֵי לְשׁוֹן

הַקֹּדֶשׁ בְּשְׁלֵמוֹת, הַנְּשָׁלֵם עַל־יְדֵי

הִירָאָה דְתִלְיָא בְּאוּדְנִין, נִתְעוֹרֵר

וְנִתְנוּצֵץ כַּח מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית

שְׁנִבְרָא עַל־יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.

וְזֶה שֶׁפִּרְשׁ רַש"י: תְּפִלָּה

לְחֻבְקוֹק עַל שְׁגִינּוֹת —

כְּתַרְגוּמוֹ, שֶׁעֵקֶר שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן

הַקֹּדֶשׁ עַל־יְדֵי הַתַּרְגוּם כַּנִּל.

וְזֶה: עַל שְׁגִינּוֹת, כִּי שְׁגִינּוֹת

הוּא בְּחִינַת תַּרְגוּם, כִּי תַרְגוּם הוּא

בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שְׁמַעְרֵב

טוֹב וְרַע, שֵׁישׁ בּוֹ גַּם כֵּן טוֹב וְרַע,

שֶׁהַמַּעֲשֵׂה הוּא רַע, וְכֹנֵנְתוֹ טוֹב:

הַשְּׁמָטוֹת הַשִּׁיכִים לַתּוֹרָה הַזֹּאת

וּבֵינָן לּוֹמֵד בְּסִפְרֵי לְשׁוֹמֵעַ מִפִּי הַחֲכָם יֵשׁ חֲלוּקֵי גְדוֹל

בְּיֹתֵר, כִּי סִפֵּר הוּא רַק לְזַפְרוֹן, כְּמוֹ שֶׁפִּתּוּב (שְׁמוֹת

יז): "כָּתַב זֹאת זְפָרוֹן בְּסִפְרֵי". וְהַזְפָּרוֹן הוּא בְּכַח הַמְדַמָּה,

שלו, כל אחד כפי בחינתו, פי גם בהמה יש לה זכרון, כמו שאנו רואים, שגם בהמה זוכרת שבמקום זה נשכה פלב, והיא בורחת משם. ולכן אין זה כל-כך מעלה ללמד בספר שונכת רק לזכרון, כי זה רק בשביל המדמה, לא-כן כשזוכה לשמע מפי החכם — נזדכך מאד, על-ידי ראית פני החכם. ועל-פן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה: דברים שבעל-פה אי אתה רשאי לאמרם בכתיב (גטין ס:), שזה כלל תורה שבעל פה, שהיו צריכים לשמע דיקא מחכמינו הקדושים. [ומרחוק תבין ותשכיל מעלת הזוכה להיות מקרב אל חכם אמת, ולשמע מפיו תורה דיקא, שזה בכלל המסרת שקבל דור אחר דור, שזה בכלל תורה שבעל-

שעל ידה נזדכך המדמה לגמרי. וכמו-כן דברי חכמינו הקדושים, שראו רבנו הקדוש, שאם לא יכתב — לבסוף יתגבר לגמרי כח המדמה, ותשתפח התורה מישראל, לזאת דרש מפסוק (תהלים קיט, קכו): "עת לעשות להנ"ה הפרו תורתך", כדי שלא תשתפח תורה מישראל מתר לכתב; פי באמת אסור לכתב דברים שבכתיב, וכמאמרם ו"ל (גטין ס:) כתיב (שמות לד, כו): "כתב לך את הדברים האלה", וכתיב (שם): "פי על-פי הדברים האלה", הא פיצד? דברים שבכתיב אי אתה רשאי לאמרן על פה, דברים שבעל-פה אי אתה רשאי לאמרן בכתיב, עם כל זאת, מפני שלא תשתפח תורה מישראל התירו לכתב בכתיב גם תורה שבעל-פה, ונכתב ברוח-הקדש גדול מאד, עד שגם מהכתב בעצמו מזדכך המדמה, כשלומד דברי חכמינו הקדושים, כמאמרם ו"ל (שיר השירים רבה, פרשה א', סימן יח): שמעון בר אבא בשם רבי יוחנן: חביבין דברי סופרים כדברי תורה, מה טעם "וחכף פנין הטוב", פי גם דברי חכמים מרפא את הנפש, ומזכך את המדמה. וכמאמרם ו"ל (פתיבות קג): אמר רב הונא: לשון חכמים ברכה, לשון חכמים עשר, לשון חכמים מרפא (כל זה שמעתי מפיו הקדוש בעת שכתבתי לפניו תורה הנ"ל, ולא באר ענין זה היטב):

פי גם בהמה יש לה זכרון, כמו שאנו רואים, שגם בהמה זוכרת שבמקום זה נשכה פלב והיא בורחת משם. ועל פן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה: דברים שבעל-פה אי אתה רשאי לאמרם בכתיב (גטין ס:). ויש דברים בגו, פי באמת זה המקרא "כתב זאת זכרון בספר" הנ"ל נאמר על תורה שבכתיב, שצריכין דוקא לכתבה [כל זה שמעתי מפיו הקדוש בעת שכתבתי לפניו תורה הנ"ל, ולא באר ענין זה היטב]:

וזוה סוד מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (סנהדרין לח:):

פה]. ויש דברים בגו, הינו באמת יש לעין ולהבין היטב בזה, פי באמת זה המקרא: "כתב זאת זכרון בספר" הנ"ל, נאמר על תורה שבכתיב, שצריכין דוקא לכתבה, ואסור לאמרה בעל-פה; והענין, פי תורה שבעל-פה זה רק כפי המסרת (אבות א'): משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וכו', ולכן אסור לכתב בספר תורה שבעל פה, רק תורה שבכתיב מתר, וצריכים לכתבה בספר. ואם-פן לפי דבריו ו"ל, שהכתב הוא מבחינת המדמה בשביל זכרון, ואם-פן למה צוה הקדוש-ברוך-הוא לכתב בספר דיקא תורה שבכתיב? אלא בהכרח שהכתב דיקא של תורה שבכתיב נכתב בדיוק רב מאד בחסר ויתיר,

בְּעֶרְלָתוֹ הָיָה; אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּלִשׁוֹן אֲרָמִית סִפֵּר. [עֲכָשׁוּ יִקְשֹׁר בְּקֶשֶׁר נִפְלָא אֶת שְׁנֵי הַמַּאֲמָרִים, שֶׁהֵם קְשׁוּרִים זֶה בְּזֶה] וְהֵבֵן מְאֹד; הֵינּוּ כִּי עַל-יְדֵי לִשׁוֹן אֲרָמִית, שֶׁהוּא לִשׁוֹן תְּרַגּוּם, מְשֻׁכָּה וַיִּנְקָה הָעֶרְלָה, שֶׁהוּא רַע הַפּוֹלָל מְלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, מִבְּרִית קֹדֶשׁ פִּנְ"ל, עֵינַי שֶׁם הֵיטֵב. כִּי כְּשֶׁהָאָדָם פּוֹגֵם בְּבְרִיתוֹ, שְׂזָה מְשׁוּף בְּעֶרְלָתוֹ, זֶה נּוֹכֵעַ מְלִשׁוֹן אֲרָמִית, שֶׁהוּא בֵּין לִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ לְבֵין לִשׁוֹן הָעַמִּים. כִּי עֵקֶר פִּגְמֵי הַבְּרִית, שֶׁהוּא רַע הַפּוֹלָל, בְּחֵינַת לְשׁוֹנוֹת הָעַמִּים, יִנְיָקָתָם עַל-יְדֵי לִשׁוֹן תְּרַגּוּם, שֶׁהוּא בְּחֵינַת נִגְהָ, פֶּעַם נִכְלָל בְּקִדְשָׁהּ, וּפֶעַם נִכְלָל בְּטַמְאָה, כְּשֶׁמִּקְדָּשׁ אֶת לְשׁוֹנוֹ לְדַבֵּר רַק דְּבוּרִים קְדוּשִׁים, דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְדְבוּרֵי תוֹרָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הֵם עוֹלִין לִינֵק מְלִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, מִבְּרִית קֹדֶשׁ פִּנְ"ל, וְלִהְפֹּךְ כְּשֶׁפּוֹגֵם בְּדְבוּר וּמְדַבֵּר דְּבָרֵי פְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, אוֹ מְנַבֵּל אֶת פִּי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַל-יְדֵי-זֶה נּוֹפֵל לְנִקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא. כִּי עֵקֶר הַמַּתְקָלָא וְהַנְּסִיּוֹן וְהַבְּחִירָה הוּא בְּבְחֵינַת נִגְהָ, שֶׁהוּא בְּבְחֵינַת תְּרַגּוּם, כִּי נִגְהָ נִקְרָא 'תְּקָלָא' פִּנְ"ל. וְזֶהוּ: 'אָדָם הָרֵאשׁוֹן מְשׁוּף בְּעֶרְלָתוֹ הָיָה'; 'אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּלִשׁוֹן אֲרָמִית סִפֵּר', כִּי הָא בְּהָא תְּלִיא, כִּי עֵקֶר פִּגְמֵי הַבְּרִית, בְּחֵינַת מְשׁוּף בְּעֶרְלָתוֹ, נִמְשָׁף עַל-יְדֵי לִשׁוֹן אֲרָמִית, שֶׁהוּא לִשׁוֹן תְּרַגּוּם, כְּשֶׁאֵין מְעַלִּין אוֹתוֹ לְלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ פִּנְ"ל:

'עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַע בְּקוֹל דְּבָרוֹ', שְׁהַצְדִּיק עוֹשֶׂה הַדְּבוּר וְכוּ' פִּנְ"ל; הֵינּוּ שְׁמַדְבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, עַד שְׁנִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַרֵּךְ, וּבִטֵּל וּמְבַטֵּל לְאֵין סוּף, שְׂאֵינוֹ רוֹאֶה וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ שׁוּם דְּבָר, רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַרֵּךְ, אֲזֻזְכָּה שְׁנִצְטָרֵף לְפָנָי עֵינָיו צְרוּפֵי שְׁמוֹת וַיְחַוְדִים דִּרְךְ כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְשׁוֹמֵעַ אֶת הַקוֹל מְדַבֵּר אֵלָיו. עִם כָּל זֶה זֹכָה אֶת וּכְשֶׁהֲלִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ בָּא מְלַמְעֵלָה, עֵדִין הוּא חֶסֶר תְּקוּן, כִּי צְרִיף לְזַכֵּף אֶת עֲצָמוֹ בִּיתָר שְׂאֵת

וביתר עז, שלא יפל במדמה, פי עדין צריך להעלות הטוב מן התרגום. עד שיהיה אצלו כלו טוב, ולא יהיה אצלו שום חלק מהרע כלל. וזהו סוד פונת מילה, כמו שמוכא במדרש

(בראשית, פ'שה יא) שאלת

המינין על מצות מילה:

איך יברא הקדוש-ברוך-

הוא דבר המחסר תקון?

אף הוא על פונה זו,

שהאדם צריך לתקן את

עצמו בשביל הבחירה, פי

אם היה נברא שלם, ולא

היתה בחירה, אזי מה

היתה התכלית שיברא, פי

היה ברגמת מלאף. ולכן

נברא מחסר תקון, והוא

צריך לזכך את עצמו

בקדשה וטהרה, הינו

כנ"ל, שהלשון-הקדש,

שהוא בחינת תקון הברית

הבא מלמעלה, הוא עדין

חסר תקון. ועקר תקונו

למטה בזה העולם, על-

ידי שאנו מעלין הטוב

שבתרגום, ומשלימים את

הלשון-הקדש; פי עקר

התקון של כל הדברים

נשלם למטה בזה העולם

דיקא, המלא העלמות

והסתרות, שמעלמות

ומכסות את אמתת

מציאותו יתברך, עד שיש

התגברות הטמאה מאד,

וצריכים רחמים רבים,

להזדכך מכל וכל, עד

שהוא בעצמו יהיה כל-

כך מזכך, שיהיה נכלל

באין סוף ברוך הוא, ומי שיסתכל עליו, תפל עליו בושה, שיתביש ממנו יתברך, שזהו בחינת שלמות לשון-הקדש, על-ידי תרגום, שאף-על-פי שהלשון-הקדש בא מלמעלה, אף-על-פי-כן

אין לו שלמות, פי אם

על-ידי לשון תרגום,

שהוא בחינת עץ הדעת

טוב ורע, ששם הבחירה.

וזה היה חטא אדם

הראשון, שאכל מעץ

הדעת טוב ורע, שממנו

נמשך המיתה לעולם, פי

לא ברר את הטוב מהרע,

ולכן 'אדם הראשון

בלשון ארמית ספר', ועל-

ידי-זה 'אדם הראשון

משוך בערלתו היה', פי

זה תלוי בזה, דהינו על-

ידי שמבררין הטוב

שבתרגום, הטוב שבעץ

הדעת, שעל-ידי-זה דיקא

נשלם הלשון-הקדש.

והוא לא עשה את זה.

וזה התקון בכל הדורות,

שאנו צריכים לעסק

בתקון חטא אדם

הראשון, שזה כלל

הנשמות הפלוזין בו,

שאצריכים לעסק בתקון

זה, לזכך את עצמו

לגמרי, עד שיהיה נכלל

באין סוף ברוך הוא. וזהו

בחינת מה שמבאר שם

במדרש התרוץ על שאלת

המינין הנ"ל, בענין מצות

מילה, איך יברא הקדוש-

ברוך-הוא מחסר תקון

עדין צריך להעלות הטוב מן

התרגום. וזהו סוד פונת מילה, כמו

שמוכא במדרש (בראשית פ'שה יא)

שאלת המינין על מצות מילה:

איך יברא הקדוש-ברוך-הוא דבר

המחסר תקון? אף הוא על פונה

זו, הינו כנ"ל, שהלשון-הקדש,

שהוא בחינת תקון הברית הבא

מלמעלה, הוא עדין חסר תקון,

ועקר תקונו למטה בזה העולם

על-ידי שאנו מעלין הטוב

שבתרגום ומשלימין את הלשון-

הקדש, פי עקר התקון של כל

הדברים נשלם למטה בזה העולם

דיקא, שזהו בחינת שלמות לשון

הקדש על-ידי תרגום, שאף-על-

פי שהלשון-הקדש בא מלמעלה,

אף-על-פי-כן אין לו שלמות פי

אם על-ידי לשון תרגום, שהוא

בחינת עץ הדעת טוב ורע, דהינו

על-ידי שמבררין הטוב שבתרגום,

הטוב שבעץ הדעת, שעל-ידי-זה

דיקא נשלם הלשון-הקדש.

וזהו בחינת מה שמבאר שם

במדרש, התרוץ על שאלת

המינין הנ"ל בענין מצות מילה:

איך יברא הקדוש-ברוך-הוא

מחסר תקון כנ"ל, שהשיבו שם:

כַּנְ"ל, שֶׁהִשְׁכִּיחוּ שָׁם: כָּל דְּבַר צָרִיף תִּקְוֹן: הַתְּרַמּוּסִין צָרִיכִין לְבַשָּׁל וְכוּ', אַף הָאָדָם צָרִיף תִּקְוֹן וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. הֵינּוּ כַּנְ"ל, שֶׁהִשָּׂם יִתְבַּרְךָ בְּרָא כָּל הַבְּרִיאָה בְּשִׁבִיל הָאָדָם הַבֹּעֵל בַּחֲרִיה, שֶׁהוּא דִּיקָא יִתְקַן כָּל הַדְּבָרִים עַל-יְדֵי בְרוּר הַטּוֹב שֶׁבַעֲזֵי הַדַּעַת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִשְׁלִים וּמִתְקַן כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבַעוּלָם. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְתַקַּן תִּקְוֹן הַמִּילָה, בַּחֲרִיבַת תִּקְוֹן הַבְּרִית, בְּזֶה הָעוֹלָם דִּיקָא, שֶׁזֶהוּ בַּחֲרִיבַת שְׁלָמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ עַל-יְדֵי תַרְגוּם דִּיקָא, שֶׁהַלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ הֵבֵא מִלְמַעְלָה, אֵין לוֹ שְׁלָמוֹת בְּשָׂבָא מִלְמַעְלָה, פִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁאֲנַחְנוּ מִשְׁלִימִין אוֹתוֹ, עַל-יְדֵי שְׁמִבְרִין הַטּוֹב שֶׁבַתַּרְגוּם, שְׁאֲז דִּיקָא נִשְׁלָם הַלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ כַּנְ"ל. הֵינּוּ שֶׁהָאָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת מְזוּבָּה לְגַמְרֵי מִכָּל מִינֵי תַאֲוֹת וּמַדּוֹת רַעוּת, וְיִהְיֶה נָקִי מִכָּל וְכֹל, וְלֹא יִהְיֶה לְפָנָי מְרֵאָה עֵינָיו וְלְפָנָי מִשְׁמַע אֲזָנָיו, רַק אֲמַתַּת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׁלֹא יִרְאֶה וְלֹא יִשְׁמַע וְלֹא יִרְגִישׁ רַק עֲצָם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, שֶׁזֶה עֵץ הַחַיִּים וְחַי לְעוֹלָם. וְזֶה הַבְּחִירָה שֶׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יִגִּיעַ אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם. וְזֶהוּ סוּד חֲשַׁמ"ל — שֶׁהֵם שְׁתֵּי תַבּוֹת: חֲשַׁמ"ל, בַּחֲרִיבַת

כָּל דְּבַר צָרִיף תִּקְוֹן: הַתְּרַמּוּסִין צָרִיכִין לְבַשָּׁל וְכוּ', אַף הָאָדָם צָרִיף תִּקְוֹן וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; הֵינּוּ כַּנְ"ל, שֶׁהִשָּׂם יִתְבַּרְךָ בְּרָא כָּל הַבְּרִיאָה בְּשִׁבִיל הָאָדָם הַבֹּעֵל-בַּחֲרִיה, שֶׁהוּא דִּיקָא יִתְקַן כָּל הַדְּבָרִים עַל-יְדֵי בְרוּר הַטּוֹב שֶׁבַעֲזֵי הַדַּעַת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִשְׁלִים וּמִתְקַן כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבַעוּלָם. וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְתַקַּן תִּקְוֹן הַמִּילָה, בַּחֲרִיבַת תִּקְוֹן הַבְּרִית, בְּזֶה הָעוֹלָם דִּיקָא, שֶׁזֶהוּ בַּחֲרִיבַת שְׁלָמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עַל-יְדֵי תַרְגוּם דִּיקָא, שֶׁהַלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ הֵבֵא מִלְמַעְלָה אֵין לוֹ שְׁלָמוֹת בְּשָׂבָא מִלְמַעְלָה, פִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁאֲנַחְנוּ מִשְׁלִימִין אוֹתוֹ עַל-יְדֵי שְׁמִבְרִין הַטּוֹב שֶׁבַתַּרְגוּם, שְׁאֲז הַלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ כַּנְ"ל.

וְזֶהוּ: חֲשַׁמ"ל — חֲשַׁמ"ל, בַּחֲרִיבַת מִילָה; ו"מ"ל" גִּימַטְרִיא שְׁבַעִים — בַּחֲרִיבַת מְדוּרָה שֶׁל שְׁבַעֲזֵי כּוֹכְבֵי הַנְ"ל, שְׁנַתְּמַלֵּל וְנַחְתֵּף וְנַתְּבַטֵּל עַל-יְדֵי מִצּוֹת מִילָה, שֶׁהוּא בַּחֲרִיבַת תִּקְוֹן בַּכּוֹנֵת וְהַבֵּן:

וְלַהֲעֲלוֹת הַטּוֹב מִן הַתַּרְגוּם, הוּא עַל-יְדֵי תִקְוֹן הַשְּׁגָנוֹת,

מִילָה, ו"מ"ל" גִּימַטְרִיא שְׁבַעִים, בַּחֲרִיבַת מְדוּרָה שֶׁל שְׁבַעֲזֵי כּוֹכְבֵי הַנְ"ל, שְׁנַתְּמַלֵּל וְנַחְתֵּף וְנַתְּבַטֵּל עַל-יְדֵי מִצּוֹת מִילָה, שֶׁהוּא בַּחֲרִיבַת תִּקְוֹן בַּכּוֹנֵת וְהַבֵּן (עֵץ חַיִּים, שְׁעַר ל"ג פ"ג); מִילָה הִיא בְּסוּד מ"ל ז"ה, פְּרִיעָה הִיא בְּסוּד פְּרִיעָה ז"ה, שֶׁהֵם הַמַּחֲזִין שְׁנַתְּגַלִּין עַל-יְדֵי מִילָה וּפְרִיעָה, שֶׁהֵם ע' אוֹרוֹת, וְאֵז נִכְלָל בְּקֹדֶשׁהּ, וּמִתְרַ לֹא לְדַבֵּר, שֶׁזֶה שְׁלָמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, אֲבָל כְּשֶׁעֲדִין לֹא מָל וְלֹא פָרַע, חֲסַר הַמַּחֲזִין שֶׁהֵם ז"ה, אֵז הוּא בְּסוּד ח"ש, שְׁאֲסוּר לֹא לְדַבֵּר. וְלִכֵּן עָקַר הַתִּקְוֹן הוּא עַל-יְדֵי הַבְּחִירָה דִּיקָא, שֶׁזֶה מֵה שְׁמִסְרוֹ לָנוּ — לְבַחֵר בְּטוֹב אוֹ בְּרַע, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דְּבָרִים ל, ט): "הַעֲדֵתִי בְּכֶם הַיּוֹם אֶת הַשְּׂמִים וְאֶת הָאָרֶץ, הַחַיִּים וְהַמְּנוֹת נִתְּתִי לְפָנֶיךָ הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה, וּבְחִסְרָתְךָ בְּחַיִּים", וְעַל-יְדֵי שֶׁהָאָדָם בּוֹחֵר רַק בְּחַיִּים, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מַעְלָה אֶת הַטּוֹב מִתַּרְע, שֶׁזֶה הַמְּקַרָּא מִהַתַּרְגוּם. וְלַהֲעֲלוֹת הַטּוֹב מִן הַתַּרְגוּם, הוּא עַל-יְדֵי תִקְוֹן הַשְּׁגָנוֹת, שְׁצָרִיף

לתקן כל מה שחטא בשוגג; כי מה שחטא במזיד ויודע שחטא, על זה אין שום ספק וספק ספיקא, שצריך לתקן ולזכור את עצמו, אלא אפלו על שגגות ועל דברים שאינו יודע שאסור, גם על זה צריך לשוב בתשובה, ולתקן את עצמו בתכלית התקון, והבן:

ומי שיש לו שלמות לשון הקדש, הינו שקדש את לשונו, הוא יודע לפשר חלמין שבתרדמה כמו יוסף, כי מאחר שזכר את עצמו לגמרי, ועל-ידי-זה הוא יכול לדעת את הפנימיות שבכל דבר, כמבאר שם; כי החלומות הם כפי המאכלים שאוכל, כמובא [תקוני-זהר, תקון ג]: כמה דאי אפשר לבר בלא תבן, פך אי אפשר לחלמא בלא דברים בטלים, בגין דייתי חלמא פאן על-ידי מלאך פאן על-ידי שד, בגין דחלמא איהו מסטרא דאילנא דטוב ורע, אבל מסטרא דאילנא דחיי לא אתיא אלא על-ידי קיבה, דקדשא בריך הוא דאיהי שכנינתא דילה, ולית תמן קיבה רע דאיהו שד, גרקבן טוחן אי בר גש זפאה איהו טוחנת מן לצדיקים דאינון אברים קדישין בפקודין דעשה. ואי לא אזלין בפקודין טבין

שצריך לתקן כל מה שחטא בשוגג, והבן:

ומי שיש לו שלמות לשון הקדש, יודע לפשר חלמין שבתרדמה כמו יוסף, כפי המאכלים שאוכל, כמובא, כי בכל דבר יש אותיות פנ"ל, וכששוכב וישן, עולים האדים מהמאכלים שאכל ועולים להמח, ונצטרפין האותיות שיש בהם, ומזה נעשה החלום. נמצא, כשאדם אוכל, אם היה אוכל הפך השני קדם הראשון, היה מתראה לו חלום אחר, כי בכל דבר יש אותיות אחרים, ואלו היה אוכל זה הפך תחלה, היו נצטרפין האותיות בצרופים אחרים, והיה מתראה לו חלום אחר. ומי שיש לו שלמות לשון-הקדש, הוא יודע האותיות שיש בכל דבר פנ"ל, על-פן הוא יכול לפשר חלמין פנ"ל. והבן היטב, איך עתה מבאר היטב ענין פתרון החלומות על-ידי שלמות לשון-הקדש, על-ידי מה שכתב שם אחר-כך, שעל-ידי שלמות לשון-הקדש מאירין התנוצצות האותיות שיש בכל דבר, כי על-ידי התנוצצות האותיות שיש בכל

מתפרנסין בלחם הקלוקל מזונא] קלא בקלון וכו', עין שם; כי בכל דבר בזה העולם יש אותיות המחיים ומקיימים את פרטי הבריאה, כי הכל נברא על-ידי אותיות פנ"ל; וכששוכב וישן, עולים האדים מהמאכלים שאכל ועולים להמח, ונצטרפין האותיות שיש בהם, ומזה נעשה החלום. נמצא, כשאדם אוכל, אם היה אוכל הפך השני קדם הראשון, היה מתראה לו חלום אחר, כי בכל דבר יש אותיות אחרים, ואלו היה אוכל זה הפך תחלה, היו נצטרפין האותיות בצרופים אחרים, והיה מתראה לו חלום אחר. ומי שיש לו שלמות לשון-הקדש, הוא יודע האותיות שיש בכל דבר פנ"ל, על-פן הוא יכול לפשר חלמין פנ"ל. והבן היטב, איך עתה מבאר היטב ענין פתרון החלומות על-ידי שלמות לשון-הקדש, על-ידי מה שכתב שם אחר-כך, שעל-ידי שלמות לשון-הקדש מאירין התנוצצות האותיות שיש בכל דבר, כי על-ידי התנוצצות האותיות שיש בכל המאכלים,

על-ידי מה שכתב שם אחר-כך, שעל-ידי שלמות לשון הקדש מאירין התנוצצות האותיות שיש בכל דבר, כי על-ידי התנוצצות האותיות שיש בכל המאכלים,

המאכלים, שמהם החלומות, על-ידי-זה הצדיק בחינת יוסף, יודע לפשר חלמין שבתרדמה פנ"ל; הינו פשהאדם מקדש את עצמו באכילתו, ויודע שכל מה שיהא אוכל, הוא אוכל אותיות, על-ידי-זה נודפך מחו, ואז יכול לפשר חלמין, פי החלומות באים כפי האכל, וכנ"ל:

(זה מצאנו מזה המאמר מכתב-יד רבנו ז"ל ל מכתב-יד רבנו ז"ל בעצמו)

[וזו תמצית כל התורה שדבר וגלה לנו רבנו ז"ל, ואם תעין היטב בכל התורה, תבין את הקטע הזה של הכתב-יד, שנמצא מרבנו ז"ל] "ישלח עזרף מקדש" וכי. גדל יקר הערף מלשון-הקדש, שבו נברא העולם, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה: "לזאת יקרא אשה, פי מאיש" — לשון נופל על לשון, מפאן שנברא העולם בלשון הקדש, פי האשה הוא בחינת לשון הקדש שבה נברא העולם. וזהו: "חנה" — לשון דבור, כמו שפתיב: "ולילה ללילה יחנה דעת". וזה בחינת: "לזאת יקרא אשה", פי הדבור נקרא 'זאת', כמו שפתיב: "וזאת אשר דבר להם אביהם", ועל-ידי לשון הקדש רוממנו מפל הלשונות. וזה בחינת: לשון נופל על לשון — כל הלשונות נופלים על-ידי לשון הקדש, ואין... עד פאן מצאנו:

[פרקא תנינא דספרא דצניעותא מבאר לעיל בהתורה "אמר אל הפהנים", סימן ב]

שמהם החלומות, על-ידי-זה הצדיק בחינת יוסף יודע לפשר חלמין שבתרדמה פנ"ל:

(זה מצאנו מזה המאמר מכתב-יד רבנו, זכרונם לברכה בעצמו)

"ישלח עזרף מקדש" וכי. גדל יקר הערף מלשון הקדש — שבו נברא העולם, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה: "לזאת יקרא אשה, פי מאיש" — לשון נופל על לשון, מפאן שנברא העולם בלשון הקדש, פי האשה הוא בחינת לשון הקדש שבה נברא העולם. וזהו: "חנה" — לשון דבור, כמו שפתיב: "ולילה ללילה יחנה דעת". וזה בחינת: "לזאת יקרא אשה", פי הדבור נקרא 'זאת', כמו שפתיב: "וזאת אשר דבר להם אביהם", ועל-ידי לשון הקדש רוממנו מפל הלשונות. וזה בחינת: לשון נופל על לשון — כל הלשונות נופלים על-ידי לשון הקדש, ואין... עד פאן מצאנו:

[פרקא תנינא דספרא דצניעותא מבאר לעיל בהתורה "אמר אל הפהנים", סימן ב]

לשון-הקדש רוממנו מפל הלשונות, וזה בחינת יוסף, יודע לפשר חלמין שבתרדמה פנ"ל; הינו פשהאדם מקדש את עצמו באכילתו, ויודע שכל מה שיהא אוכל, הוא אוכל אותיות, על-ידי-זה נודפך מחו, ואז יכול לפשר חלמין, פי החלומות באים כפי האכל, וכנ"ל:

באמת אין עוד דבר גדול משלמות לשון הקדש, לקדש את דבורו, פי הדבור בו נברא הקדוש ברוך הוא את עולמו, כמו שפתיב (תהלים לג, ו): "בדבר הוי"ה שמים נעשו", וכשאדם מקדש את דבורו, מזה יש חבור בין אדם לחנה, שזו קדשת הברית, שבו תלוי תקון המחין, שעל ידי זה זוכה לנבואה, ולראות את האותיות מפל פרט מפרטי הבריאה, המחיה את כל הדברים שבעולם, פי בכל דבר שנברא יש אותיות שבהם נבראו שמים וארץ, וכל אשר בם, הן הדומם, הן הצומח, הן החי, והן המדבר, פי (תהלים קסט): "לעולם דברך הוי"ה נצב בשמים", פי הדבורים והאותיות של הקדוש ברוך הוא נמצאים בתוף הבריאה, וכששומר על דבורו הן מאירין לו. [פרקא תנינא דספרא דצניעותא מבאר לעיל בהתורה: "אמר אל הפהנים", סימן ב] עד פאן.

כ'

לשון רבנו, זכרנו לברכה

פְּרָקָא תְּלִיתָא (דְּסַפְּרָא דְּצַנִּיעוּתָא) (זהר תרומה)

קעז: (מוכא בספר

הצניעות, הינו בזהר
פרשת תרומה יש חלק
שנקרא ספר הצניעות,
שבו נתגלה רזין ורזי
דרזין וסתרי תורה מסוד
עולם התקון [ועין בפה
שכתבנו לעיל תורה ב',
וזה גם שיק לראו]).

תשעה תקינין יקירין
אתמסרא

לדקנא; תשעה תקינין
של הזעיר אנפין, שהם
יקרים, נמסרו מאריך
אנפין לזעיר אנפין, כל
מה דאתטמר ולא
אתגלא, כל דבר שהוא
טמיר ונעלם תמיד, ואינו
מתגלה לעולם עלאה
ויקרא אשתכח, הוא
מעלה כבוד ונחשיבות,
והוא גנוזא יקירא, וסוד
הדיקנא של הזעיר אנפין,

כ

לשון רבנו, זכרנו לברכה

פְּרָקָא תְּלִיתָא (דְּסַפְּרָא
דְּצַנִּיעוּתָא)

תשעה תקינין יקירין אתמסרא
לדקנא — כל מה

דאתטמר ולא אתגלא, עלאה ויקרא
אשתכח, והוא גנוזא יקירא: נימין על
נימין מקמי פתחי דאדנין עד רישא
[דפמא]; מרישא האי לרישא אחרא;
אשתכח מתחות תרין גקבין ארחא
מליא דלא אתחזיא; עלעין אתחפין
מהאי גיסא ומהאי גיסא, בהו אתחזין
תפוחין סמקין פורדא; בחד חוטא
תלין אפמין תקיפין עד חדווי; שפון
סומקי פורדא אתפנון; זעירין גחתין
בגרונא ומחפין קדלא; רברבין
וזעירין גחתין בשקולא — באלין
אשתכח גבר ותקיף:

מתחות תרין גקבין, נמצאים מתחת שני נקבי
החותם של הזעיר אנפין, ארחא מליא דלא
אתחזיא, מלא שערות קטנות שלא נראים.
עלעין אתחפין מהאי גיסא ומהאי גיסא;

הלקיים מכסים בשערות
בצד ימין ובצד שמאל,
בהו אתחזין תפוחין
סמקין פורדא, בלקיים
נראים הפנים של הזעיר
אנפין עגלות כעין
תפוחים אדמים, בחד
חוטא תלין אפמין
תקיפין עד חדווי; כל
השערות כלולות יחד
כאלו אינן אלא חוט
אחד, פי הן יוצאות
בשורה אחת, והן
משלשלות למטה, והן
שחורות ותקיפות לפי
שהן שער של הדינים,
ומתפשטות השערות עד
החזה. שפון סומקי
פורדא אתפנון; השפתים
עצמן שהן אדמות
כשושנה, הן פנויות
משער, פי אין שער גדל
בהן. זעירין גחתין

בגרונא; שערות קטנות שיורדות וגדלות
בגרון. ומחפין קדלא, ומכסות את הגרון,
שהוא ממול הערף. רברבין וזעירין; שערות
גדולות וקטנות, גחתין בשקולא; נמשכות
ומתפשטות בשקול שנה, כלם כאחד באלין
אשתכח גבר ותקיף, באלו הט' תקינין דיקנא
נמצא גבור וחק מי שנמצא, והינו זעיר אנפין.
[והנה במאמר זה מלבש סוד גדול ונורא מאד
מט' תקינים התחתונים של הי"ג מדות
הרחמים, שיורדים מאריך אנפין, ומאירים

נגזו מחמת גדל מעלתו, פי לא נמצא בשום
מקום שמדבר פתוח מהדיקנא, נימין על נימין,
שערות על שערות מקמי פתחי דאדנין, יוצא
לפני נקב האזנים עד רישא [דפמא], ומתפשט
עד ראש הפה, דהינו משני הצדדים של
השפתים, מרישא האי לרישא אחרא, שערות
השפתים הנמצאים מראש השפה מצד ימין
הפה, עד ראש השפה האחר מצד שמאל
שבפה, וכל השערות שסביב הפה, בין למעלה
ובין למטה, נכללים בתקון זה, אשתכח

לְזַעֵר אַנְפִּין. וְרַבְּנֵנוּ ו"ל הוֹלֵךְ לְפָרֵשׁ אֶת זֹאת בְּדֶרֶךְ עֲבוּדָה, בְּאִפְּן נִפְלָא מְאֹד, וְאִיף שְׁתַּהֲיֶה הַנְּהַגַת הָעוֹלָם. וְאִף שְׁדַבְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל בְּעֲצָמָם הֵם עֵמֶק עֵמֶק מִי יִמְצְאוּנוּ, עִם כָּל זֹאת כָּבֵר רְשׁוֹת נִתְּנָה לָנוּ מִמֶּנּוּ לְפָרֵשׁ וּלְחַדֵּשׁ בְּדַבְרֵיו כְּפִי הַשְּׁגַתְנוּ הַמְצַמְצָמִת].

א. דַּע שְׂיֵשׁ נִשְׁמָה בְּעוֹלָם, שְׁעַל-בְּעוֹלָם, שְׁהִיא נִשְׁמַת הַצַּדִּיק, שְׁעַלְיוֹ עוֹמֵד כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ, כְּמֵאמָרָם ו"ל (חֲגִיגָה יב:): הָאֲרָץ עוֹמֶדֶת עַל עַמּוּד אֶחָד וְצַדִּיק שְׁמוֹ, שְׁנֹאֲמַר (מְשַׁלֵּי י, כה): "וְצַדִּיק יִסּוּד עוֹלָם"; שְׁעַל יְדֵה נִתְּגַלָּה בְּאוּרֵי וּפְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה; כִּי הוּא מְגַלָּה אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְּבַרֵךְ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ, וְעַל-יְדֵי דְבִקּוּתוֹ שֶׁהוּא דְבוּק

א דַּע שְׂיֵשׁ נִשְׁמָה בְּעוֹלָם, שְׁעַל-יְדֵה נִתְּגַלָּה בְּאוּרֵי וּפְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה, וְהִיא מְסַבֶּלֶת בְּיִסּוּרֵין: 'פֶּת בְּמַלַּח תֹּאכַל, וּבְמִים בְּמִשׁוּרָה תִּשְׁתֶּה, כִּי כֹף דְרָפָה שֶׁל תּוֹרָה' (אָבוֹת פָּרָק ו).

וְכָל מְפָרְשֵׁי הַתּוֹרָה הֵן מְקַבְּלִין מִזֹּאת הַנִּשְׁמָה. וְזֹאת הַנִּשְׁמָה כָּל דְּבָרֶיהָ כְּגַחְלֵי-אֵשׁ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל וּלְשֹׂאֵב מִימֵי הַתּוֹרָה, אֶלֶּא מִי שְׁדַבְּרֵיו כְּגַחְלֵי-אֵשׁ, בְּכַחֲנִית (יְרֵמְיָה כג): "הֲלוֹא כֹה דְּבָרֵי כָּאֵשׁ". וְכִשְׁהַנִּשְׁמָה הַזֹּאת

בְּקַבְּעִיּוֹת בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נִעֲשֶׂה צְנוּר לְכָל אֵלוֹ שְׁמַחֲדָשִׁים בְּאוּרֵי וְחִדּוּשֵׁי הַתּוֹרָה, וְהֵם מְקַבְּלִים אֶת הַחִדּוּשִׁים וְהַבְּאוּרִים מִמֶּנּוּ בִּיּוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים, וְהִיא הֵינּוּ הַנִּשְׁמָה הַזֹּאת שֶׁל הַצַּדִּיק מְסַבֶּלֶת בְּיִסּוּרֵין: כִּי הַצַּדִּיק הַדְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְּבַרֵךְ בְּכַטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו, הוּא סוֹבֵל יִסּוּרִים רַבִּים וְעַנְיּוֹת וְדַחְקוֹת גְּדוֹלָה עַד אֲשֶׁר 'פֶּת בְּמַלַּח תֹּאכַל, וּמִים בְּמִשׁוּרָה תִּשְׁתֶּה, כִּי כֹף דְרָפָה שֶׁל תּוֹרָה' (אָבוֹת, פָּרָק ו); וְכַעֲיֵן שְׁמַצִּינוּ אֶצֶל רַבֵּי חֲנִינָא בֶּן דּוּסָא (בְּרַכּוֹת יז:): בְּכָל יוֹם וְיוֹם בֵּית קוּל יוֹצֵאת מִהַר חוֹרֵב וְאוֹמַרְת: כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ נִזְוִינִן בְּשִׁבִיל חֲנִינָא בְּנִי, וְחֲנִינָא בְּנִי דֵי לוֹ בְּקַב חֲרוּבִין מְעַרְב שְׁפַת לְעַרְב שְׁפַת. כִּי רַבֵּי חֲנִינָא זָכָה לְהַפְלִל בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַד שְׁעֵשֶׂה שְׁבִיל לְכָל הָעוֹלָם, שְׁכָל מִי שְׁרוּצָה

לְהִיֹּת נִזְוִין מְבֹאוּרֵי וּפְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה, יִקְבְּלוּ דְרָפוֹ, וְהוּא בְּעֲצָמוֹ סוֹבֵל עַנְיּוֹת וְדַחְקוֹת, שְׁהִיָּה דֵי לוֹ בְּקַב חֲרוּבִים מְעַרְב שְׁפַת לְעַרְב שְׁפַת. וְכָל מְפָרְשֵׁי הַתּוֹרָה הֵן מְקַבְּלִין מִזֹּאת הַנִּשְׁמָה שֶׁל הַצַּדִּיק, שְׁעַלְיוֹ עוֹמֵד כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ הַדְּבוּק בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְכְּמֵאמָרָם ו"ל (יּוֹמָא לח:): אֶפְלוּ בְּשִׁבִיל צַדִּיק אֶחָד הָעוֹלָם נִבְרָא, שְׁנֹאֲמַר: "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב", וְאִין טוֹב אֶלֶּא צַדִּיק, שְׁנֹאֲמַר (יְשַׁעְיָה ג, ט): "אֲמַרו צַדִּיק כִּי טוֹב". וְאִין טוֹב אֶלֶּא תּוֹרָה, שְׁנֹאֲמַר (מְשַׁלֵּי ד, ב): "כִּי לָקַח טוֹב נִתְּתִי לָכֶם תּוֹרָתִי אֵל תַּעֲזוּבוּ". כִּי הַצַּדִּיק שְׁעַלְיוֹ עוֹמֵד כָּל הָעוֹלָם, וְהוּא מְמַשִּׁיף אֶת

הָאוֹר בְּרוּךְ הוּא שְׁנֹקְרָא טוֹב, הוּא מוֹרִיד תּוֹרָה לְכָל אֵלוֹ מְפָרְשֵׁי וּמְבֹאֲרֵי הַתּוֹרָה. וְזֹאת הַנִּשְׁמָה כָּל דְּבָרֶיהָ כְּגַחְלֵי אֵשׁ; כִּי הוּא דְבוּק לְגַמְרֵי בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּבִטֵּל אֶת כָּל עֲצָמֵיּוֹתוֹ אֵלָיו יִתְּבַרֵךְ, שְׁנֹקְרָא אֵשׁ אֶכְלָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דְּבָרִים ט, ג): "וַיִּדְעַת הַיּוֹם כִּי הִנְנִי אֱלֹהִיךָ הוּא הַעֵבֵר לְפָנֶיךָ, אֵשׁ אֶכְלָה הוּא יִשְׁמִידֶם, וְהוּא יִכְנִיעֶם לְפָנֶיךָ, וְהוֹרִשְׁתֶּם וְהִאֲבַדְתֶּם מִהַר כָּאֲשֶׁר דִּבֶּר הוֹי"ה לְךָ" [וּפְסוּק זֶה נֹאֲמַר בְּכַבִּישַׁת אֲרָץ יִשְׂרָאֵל, וּבְזֶה יִהְיוּ מְחַבְּרִים דְּבָרֵי הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר בְּזִכּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהֵם מְמַשִּׁיכִים, זוֹכִים לְאֲרָץ יִשְׂרָאֵל וְדו"ק]. כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל וּלְשֹׂאֵב מִימֵי הַתּוֹרָה, אֶלֶּא מִי שְׁדַבְּרֵיו כְּגַחְלֵי אֵשׁ, בְּכַחֲנִית (יְרֵמְיָה כג, כט): "הֲלוֹא כֹה דְּבָרֵי כָּאֵשׁ" [כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה, מִחֲמַת שְׁהַנִּשְׁמָה הַזֹּאת כָּל דְּבָרֶיהָ כְּגַחְלֵי אֵשׁ, עַל-כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל

ולשׂאב מימי התורה, אלא מי שדבריו כגחלי אש (מי הנחל). הינו פי מי שרוצה להמשיך באורי ופרושי התורה, הוא צריך לדבר קדם אליו יתברך בדבורים חמים כגחלי אש,

ולהדביק את נשמתו באין סוף ברוך הוא, פי על-ידי הדבור שמדברים אליו יתברך בתבערת חמימות אש, על-ידי-זה נשפעים עליו רזי וסתרי נסתרות באורי ופרושי התורה, פי בהדבור שמדבר אליו יתברך, בו מתלבשים באורי ופרושי תורה נפלאים; פי כשאדם מדבר אליו יתברך, ונכלל לגמרי בו יתברך, בתוך דבוריו נתלבש דבור עליון, ויוצא משניהם דבורי וחדושי תורה נפלאים; פי כשאדם בתורה, אותם הקולות וההבלים דנפקי מפומיה, נעשין מרפכה אל נשמות הצדיקים הראשונים,

לרדת למטה ללמד תורה לאדם ההוא (עין שער רות-הקדש דרוש א). וכשהנשמה הזאת נופלת מבחינת "הלוא כה דברי פאש", ואין דבריה כגחלי אש, ודבריה נצטננין, אזי נסתלקת, שזה בכלל נפילה; פי בעת שאדם מלהב בהתלהבות גדולה אליו יתברך, ומדבר דבורים חמים כגחלי אש, אזי נמשך עליו מחין עליונים ובאורי ופרושי התורה, וכשנסתלקת ממנו ההתלהבות אליו יתברך, אזי נסתלק באורי התורה הנמשכת על ידה, ואזי כל מפרשי התורה אין יכולין להשיג שום באור התורה, ואז נתעורר מריבה על הצדיקים, פי עקר

המחלקת שבעולם נעשה על-ידי הסתלקות באורי התורה, פי הבאור הוא תרוץ על קשיות ומריבות; פי עקר כל המריבות באים מחמת הספקות שנכנסים באדם, שאינו יודע לשית עצות לנפשו, פי חסר לו

נופלת מבחינת "הלוא כה דברי פאש", ואין דבריה כגחלי-אש, ודבריה נצטננין, אזי נסתלקת; וכשנסתלקת, אזי נסתלק באורי התורה הנמשכת על-ידה, ואזי כל מפרשי התורה אין יכולין להשיג שום באור התורה, ואז נתעורר מריבה על הצדיקים, פי עקר המחלקת שבעולם נעשה על-ידי הסתלקות באורי התורה, פי הבאור הוא תרוץ על קשיות ומריבות.

וזה בחינת (במדבר כ): "מדבר צן", שהוא בחינת דבור מצנן, ששם מתה מרים בחינת הנשמה הסובלת מרירות השעבוד על התורה. ואז נסתלק

באור בדבר שהוא מספק בו, ומזה יוצאים כל הספקות והאי הבנות שאחד אינו מבין את השני, פי תולין במזל או במקרה או בטבע, אבל כשאדם זוכה לבאר ולפרש את התורה שיש בכל דבר, אז יוצא לו תרוץ על הכל, ואין לו שום קשיות, פי מוצא אותו יתברך בכל הבריאה, ויודע ועד, אשר דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא מהשגחת המאציל העליון.

(עכשו ילביש את השגתו בפסוקים של הפאת הסלע) [ויבואו בני ישראל כל העדה

מדבר צין בחדש הראשון, וישב העם בקדש, ותמת שם מרים ותקבר שם". [וזה בחינת (במדבר כ, א): "מדבר צן", שהוא בחינת דבור מצנן, פי מדבר הוא לשון דבור, כמו שכתוב (שיר השירים ד, ג): "ומדברך נאנה וגו'", צן הוא לשון מצנן, כמאמרם ז"ל (כתבות ל): הכל בידי שמים, חוץ מצינים ופחים, שנאמר (משלי כב, ה): "צינים פחים בדרך עקש, שמר נפשו ירחק מהם". ששם מתה מרים, שהיא בחינת הנשמה הסובלת מרירות השעבוד על התורה, ואז נסתלק הבאר; פי בהסתלקות מרים נסתלק הבאר, כמאמרם ז"ל (תענית ט): מתה מרים — נסתלק הבאר. שנאמר

(במדבר כ, א): "וּתְמַת שָׁם מְרִים", וכתוב בתורה: כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא הָיָה מַיִם לְעֵדָה, הֵינּוּ בַחֲיִנַת בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה, הַדְּבֹר בְּעֲצָמוֹ נִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא שְׂבָאָה עַל-יְדֵי הַנְּשֻׁמָּה, שֶׁהִיא מְסַבֶּלֶת בְּיִסּוּרִים, כְּבִיכּוֹל נִקְרָא לֵב הָעֲלִיּוֹן, כִּי הַמְּלָכוֹת שֶׁהִיא וְאִז "וַיִּרְבַּ הָעָם עִם מֹשֶׁה", הֵינּוּ בַחֲיִנּוֹת הַמְּרִיבָה שֶׁנִּתְעוֹרֵר בְּנ"ל; כִּי תִכְרַךְ- וּמִיָּד כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק הַנְּשֻׁמָּה, נִעֲשֶׂה דְבֹר מִצָּנָן וְנִסְתַּלַּק הַבָּאֵר, שֶׁהוּא בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה, וְאֵלּוּ מְפָרְשֵׁי הַתּוֹרָה נִקְרָאִים בְּשִׁבִיל זֶה 'מְרִים', שֶׁזֶּה מֵה שֶׁאָמַר מֹשֶׁה: "שְׁמְעוּ נָא הַמְּרִים", מִחֲמַת שְׁמִקְבָּלִים עַל-יְדֵי הַנְּשֻׁמָּה הַנ"ל הַמְּכַנֶּה בְּשֵׁם 'מְרִים', גַּם הֵם מְרִים, אֶת מְרִיָּהֶם, כְּמֵאֲמַר (תַּעֲנִית ז): "וּמִתְלַמִּידֵי יוֹתֵר מִכֻּלָּם". וְזֶה שֶׁאָמַר לָהֶם מֹשֶׁה: "שְׁמְעוּ נָא הַמְּרִים":

ב וּמִי שְׂרוּצָה לְהַמְּשִׁיךְ בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה, צָרִיךְ מִתְחַלָּה לְהַמְּשִׁיךְ לְעֲצָמוֹ דְּבוּרִים חֲמִים כְּגַחֲלֵי-אֵשׁ בְּנ"ל. וְהַדְּבֹר נִמְשָׁךְ מִלֵּב הָעֲלִיּוֹן, בַּחֲיִנַת (תַּהֲלִים עג) "צוֹר לְכִבִּי".

וְצָרִיךְ לְשַׁפֵּךְ שִׂיחוֹ בַתְּפִלָּה לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי תְּפִלָּתוֹ נִכְמְרוּ רַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָלָיו, וְנִפְתַּח לֵב הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא הַתְּפָאֶרֶת אוֹרִיָּתָא, כִּי עֵקֶר הַרַחֲמִים הוּא בְּלֵב, וְנִשְׁפָּע מִלֵּב הָעֲלִיּוֹן דְּבוּרִים [עֲנִן תַּקוּנֵי-זֶהֱר, תַּקוּן יג]: מֵאוֹדְנָא יְמִינָא דְלִבָּא דְאִיְהִי כְּלָפֵי כְּבֹד. וּמִנִּיָּה נִפְיֵק דְּבוּר, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב (יִרְמְיָה כג, כט): "הֲלֹא כֹה דְבַרִי כְּאֵשׁ"; וְעַל-יְדֵי הַדְּבֹר מְמַשֵּׁיךְ בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה גַּם כֵּן מִשָּׁם. וְלֵב הַנ"ל הוּא בַּחֲיִנַת סְלַע, שְׁמִשָּׁם הַדְּבֹר, בְּכַחֲיִנַת (מַגְלָה יח): 'מְלִי בְּסְלַע'; הַדְּבֹר כִּי "צוֹר לְכִבִּי"; (כו): "צוֹר לְכִבִּי"; כִּי הַדְּבֹר, בְּכַחֲיִנַת (מַגְלָה יח): 'מְלִי בְּסְלַע'; הַדְּבֹר

הוא סלע, כי משלמים עליו סלע, עיין פרוש רש"י, אם תרצה לקנות הדבור בסלע, תקנה השתיקה בשמים. ומה גם אשר וסלע הוא בחינת צור, הינו שגם הדבור נקרא סלע, ומהו סלע צור, בבחינת (תהלים קה, מא): "פתח צור ויזובו מים", והוא בחינת לב, בחינת: "צור לכבי", [הינו שמקשר יחד סלע הוא הדבור, וסלע נקרא צור, וכן צור מוציא מים, וכן הלב נקרא צור. ובה יובן מה שיקשר הפאת הצור על-ידי משה, ודו"ק]. והלב נכמר ברחמים ומשפיע דבורים חמים, בבחינת (שם לט, ד): "חם לפי בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני", הינו כשהלב מתחמם בתבערת אש, על-ידי-זה יוצא ממנו הדבור. ובלב הזה פתובים כל באורי התורה, בבחינת (משלי ג, ג) "פתבם על לוח לבך"; ומי שרוצה לקח איזה באור, צריך לו לקח מהלב הנ"ל בתפלה, בבקשה פנ"ל; ובשביל זה צריך פל אחד ממפרשי התורה, קדם שמתחיל לבאר איזה באור, צריך לו מתחלה לשפך תפלתו לפני השם יתברך, כדי לעורר לב העליון להשפיע עליו דבורים פגחלי אש, ואחר-כך יתחיל לבאר, פי לרבים, פי כשדורש ברבים, וקדם הבאור הוא

אחר-כך נפתח הצור ויזובו מימיו, הינו באורי התורה: ולכן כל מי שרוצה לומר תורה ברבים, או שרוצה לזכות לבאורי ופרושי התורה, עליו לשפך נפשו אליו יתברך בתפלה ובתחנונים, כדי לעורר את לב העליון, שישפיע עליו דבורים חמים פגחלי אש, כדי שדבוריו יעשו רשם אצל נפשות השומעים דבריו, ואפלו מה שפותב ורושם בספר, שיהיה להם כח והשפעה לעורר את נפשות המעינים בדבריו לדורי דורות. ולזה זוכין, על-ידי שמקדים לפני שמבאר ומפרש את התורה לשפך נפשו אליו יתברך ברחמים ובתחנונים.

ג. ויש חלוק בין באור שאדם מבאר בינו לבין עצמו, שאז נשאר הבאור רק בשבילו, לבין באור שאדם מבאר לרבים, שאז הבאור צריך להפגס ללב רבים, ולעשות רשם בלבבם. ולכן גם בין התפלות שאדם צריך להתפלל ללב העליון שיפתח לו, גם-כן יש הפרש בין תפלת יחיד שמתפלל שיפתח לו הלב העליון לבאר לעצמו, בין תפלת רבים שמתפלל שיפתח לו הלב העליון לבאר דבורים פגחלי אש, ואחר-כך יתחיל לבאר, פי לרבים, פי כשדורש ברבים, וקדם הבאור הוא

בסלע. וסלע הוא בחינת צור, בבחינת (תהלים קה): "פתח צור ויזובו מים", והוא בחינת לב, בחינת "צור לכבי", ברחמים ומשפיע דבורים חמים, בבחינת (שם לט): "חם לפי בקרבי בהגיגי תבער אש — דברתי בלשוני", ובלב הזה פתובים כל באורי התורה, בבחינת (משלי ג): "פתבם על לוח לבך". ומי שרוצה לקח איזה באור, צריך לו לקח מהלב הנ"ל בתפלה, בבקשה פנ"ל.

ובשביל זה צריך פל אחד ממפרשי התורה, קדם שמתחיל לבאר איזה באור, צריך לו מתחלה לשפך תפלתו לפני השם יתברך, כדי לעורר לב העליון להשפיע עליו דבורים פגחלי-אש, ואחר-כך יתחיל לבאר, פי אחר-כך נפתח הצור ויזובו מימיו, הינו באורי התורה:

ג ויש חלוק בין באור שאדם מבאר בינו לבין עצמו לבין באור שאדם מבאר לרבים, שאז הבאור צריך להפגס ללב רבים, ולעשות רשם בלבבם. ולכן גם בין התפלות שאדם צריך להתפלל ללב העליון שיפתח לו, גם-כן יש הפרש בין תפלת יחיד שמתפלל שיפתח לו הלב העליון לבאר לעצמו, בין תפלת רבים שמתפלל שיפתח לו הלב העליון לבאר דבורים פגחלי אש, ואחר-כך יתחיל לבאר, פי לרבים, פי כשדורש ברבים, וקדם הבאור הוא

מְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמוֹ עִם נִשְׁמוֹתֵיהֶם, וְשׁוֹפֵף שִׁיחוֹ וּתְפִלָּתוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּיָדָי "הֵן אֵל כַּבִּיר לֹא יִמָּאֵס" (איוב לו, ה) (וַעֲזָן בְּרִכּוֹת ח); [זו לְשׁוֹן הַגְּמָרָא: רַבִּי נִתָּן אוֹמֵר, מִנִּין שְׂאִין הַקְּדוּשָׁה-

בְּרוּךְ-הוּא מוֹאֵס בְּתַפְלָתָן שֶׁל רַבִּים? שְׁנֹאֵמַר: "הֵן אֵל כַּבִּיר וְלֹא יִמָּאֵס".

אָבֵל תְּפִלַּת יַחֲדֵי, אֶפְשָׁר שְׂמוֹאֲסִין בְּתַפְלָתוֹ; וְלִכְּנֹן כְּשֶׁהוֹלְכִים לְדַרְשׁ בְּרַבִּים, וּלְפָרֵשׁ וּלְבַאֵר לָהֶם אֶת הַתּוֹרָה, עָלָיו לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ עִם כָּלֵל הַנִּשְׁמוֹת שְׁנֹמָצְאִים שְׁמָה, וַיִּבְקֶשׁ וַיִּתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִפְתַּח לוֹ לֵב הָעֲלִיּוֹן לְהַשְׁפִּיעַ לוֹ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה וּבִאוּרִים לְכָלֵל הַנִּשְׁמוֹת הַשׁוֹמְעִים דְּבָרָיו, וְזֶה בְּחִינַת: "וְדַבַּרְתָּ אֶל הַסֹּלַע לְעִינֵיהֶם", שְׁהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא אָמַר לְמֹשֶׁה: כְּשֶׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל אֶל הַסֹּלַע, שֶׁהוּא צוּר לְבָבִי, שְׂתַפְּלֶתְךָ תִּהְיֶה בְּשַׁעַת שְׁהַצְּבֹר מְקַבְּצִים, וְזֶה (דְּבָרִים לֵא, יב): "הִקְהֵל אֶת הָעָם": הֵינּוּ בְּשַׁעַת שְׁהַקְּהֵל מְקַבְּצִים, אֲזִי

תִּתְפַּלֵּל תְּפִלָּתְךָ וַיִּתְקַבֵּל, כִּי הֵן אֵל כַּבִּיר וְלֹא יִמָּאֵס, וְזֶה שְׂאֵמַר (שֵׁם כח): "הִקְהִילוּ אֵלַי אֶת כָּל זִקְנֵי שְׁבֻטֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם וְאֲדַבְּרָה בְּאָזְנֵיהֶם אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְאֶעֱיֶדְהָ בָּם אֶת הַשְּׂמִים וְאֶת הָאֲרָץ" וְגו', כִּי בְּשַׁעַת שְׂרָצָה לְדַבֵּר אִתָּם אָמַר הַקְּהֵל דִּיקָא, הַקְּהִילוּ דִּיקָא, וְכֵן כְּתִיב (שְׂמוֹת ל, א): "וַיִּקְהֵל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם: אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' הַגּוֹי"

לְעֲשׂוֹת אִתָּם" וְגו', וַיִּקְהֵל דִּיקָא, כִּי קָדָם שְׂרָצָה לְגַלוֹת לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּאוּרֵי וּדְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה — הַקְּהִיל אוֹתָם, כְּדִי שְׂיִוְכַל לְהַתְפַּלֵּל עִמָּהֶם יַחַד.

ד. וְזֶהוּ הַחֲלוּק בֵּין הַלּוֹמֵד מִתּוֹךְ הַסֵּפֶר,

שְׂאֲז הוּא רַק יַחֲדֵי, שְׂמַעֲזִין בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר לְעֲצָמוֹ, וְהַחֲכָם שְׂכַתֵּב אֶת הַסֵּפֶר, כְּאִלּוּ כְּתִב אֶת זֶה רַק לוֹ, וּבֵין הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי הַחֲכָם עֲצָמוֹ, הֵינּוּ שְׂעוֹמֵד אֲצֵל הַחֲכָם בְּעַת שְׂאוֹמֵר אֶת הַתּוֹרָה לְפָנֵי רַבִּים. כִּי הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי הַחֲכָם עֲצָמוֹ, בְּיָדָי נִתְקַשֵּׁר נִשְׁמָתוֹ עִם נִשְׁמַת הַחֲכָם בְּשַׁעַת תְּפִלָּתוֹ כַּנֵּ"ל, כִּי קָדָם הַדְּרוּשׁ וְהַבְּאוּר, הַחֲכָם מִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִפְתַּח לוֹ לֵב הָעֲלִיּוֹן, וַיִּשְׁפִּיעַ לוֹ דְּבוּרִים חַמִּים כְּגַחֲלֵי אֵשׁ, לְדַבֵּר לְפָנֵי אַנְשֵׁים הַשׁוֹמְעִים דְּבָרָיו. וַיֵּשׁ לְזֶה הָאָדָם חֲלֹק בְּבִאוּר הַזֶּה, כִּי עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה נִתְּפַלְּה — נִתְּפַלְּה קְדָשָׁה לְמַעְלָה, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא בְּסוּד מִיָּן נוֹקְבִין,

שְׂמַתְפַּלְלִים בְּהַתְּלַהֲבוֹת הַלֵּב, וּמוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֶחָר-כֵּן יוֹרֵד מִיָּן דּוֹכְרִין, הַשְּׂפַעַת בְּאוּרֵי וּדְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה, שְׂכָלָיִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים עַד מְאֹד בְּגִלּוּי אֱלֻקוֹת. וְכָל תְּפִלָּה הַיּוֹצֵאת מִהַרְבֵּה נִשְׁמוֹת, הִיא מוֹסַפֶּת קְדָשָׁה לְמַעְלָה, וּמַעוֹרְרַת בְּיִתְרָה לֵב הָעֲלִיּוֹן כַּנֵּ"ל; הֵינּוּ כְּשֶׁהַחֲכָם הַהוֹלֵךְ לְדַרְשׁ דְּרוּשֵׁי וּבִאוּרֵי הַתּוֹרָה מִתְפַּלֵּל בְּהַתְּקַשְׁרוֹת הַרְבֵּה

הוּא מְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמוֹ עִם נִשְׁמוֹתֵיהֶם וְשׁוֹפֵף שִׁיחוֹ וּתְפִלָּתוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ — בְּיָדָי 'הֵן אֵל כַּבִּיר לֹא יִמָּאֵס' (איוב לו); אָבֵל תְּפִלַּת יַחֲדֵי, אֶפְשָׁר שְׂמוֹאֲסִין בְּתַפְלָתוֹ. וְזֶה בְּחִינַת: "וְדַבַּרְתָּ אֶל הַסֹּלַע לְעִינֵיהֶם", שְׂתַפְּלֶתְךָ תִּהְיֶה בְּשַׁעַת שְׁהַצְּבֹר מְקַבְּצִים. וְזֶה: "הִקְהֵל אֶת הָעָם":

ד וְזֶהוּ הַחֲלוּק בֵּין הַלּוֹמֵד מִתּוֹךְ הַסֵּפֶר וּבֵין הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי הַחֲכָם עֲצָמוֹ, כִּי הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי הַחֲכָם עֲצָמוֹ, בְּיָדָי נִתְקַשֵּׁר נִשְׁמָתוֹ עִם נִשְׁמַת הַחֲכָם בְּשַׁעַת תְּפִלָּתוֹ כַּנֵּ"ל, וַיֵּשׁ לְזֶה הָאָדָם חֲלֹק בְּבִאוּר הַזֶּה, כִּי עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה נִתְּפַלְּה נִתְּפַלְּה קְדָשָׁה לְמַעְלָה, וְכָל תְּפִלָּה הַיּוֹצֵאת מִהַרְבֵּה נִשְׁמוֹת הִיא מוֹסַפֶּת קְדָשָׁה לְמַעְלָה וּמַעוֹרְרַת בְּיִתְרָה לֵב הָעֲלִיּוֹן כַּנֵּ"ל, וְלֵב

נשמות, שעל-ידי-זה הוא מוסיף אורות עליונים וקדושה למעלה, על-ידי-זה ולב העליון שופף מימי הפאור ביותר, הכל לפי רב אנשים, פן יותר קדושתו, בבחינת (תהלים כב, ד): "ואתה קדוש יושב תהלות ישראל"; על-ידי תהלות ישראל, נתוסף קדושתו, כפיכול הקדוש-ברוך הוא נתוסף אצלו תענוג גדול מאד, על-ידי שמתפללים אליו בקשור נשמות ישראל. כמאמרם ז"ל (בראשית רבה, פרשה מח, סימן ז): רבי שמואל בר חיאי ורבי יודן בשם רבי חנינא, על כל שבח ושבח שישיראל משבחין להקדוש ברוך הוא, משרה שכנתו עליהם; מה טעם (תהלים כב, ד): "ואתה קדוש יושב תהלות ישראל", גם כל אלו האנשים העומדים בשעת הדרוש, נכנע רשעתם על-ידי הטוב שבחכם הדורש, פי בשעה שהחכם יושב ודורש לפני קהל ועדה, על-ידי-זה מוריד עליהם אור גדול מאד מאורו יתברך, ומוחלין לכלם את העוונות. ולפי ההכנעה, שמכניע את הרע של השומעים דבריו של החכם, פן נכנעים האויבים, הינו הקלפות השוכנים סביב לב העליון, בבחינת (יחזקאל ה, ה): "זאת ירושלים שמתיה בתוך הגוים"; והיא לב, בבחינת (ישעיהו מ, ב): "דברו על לב ירושלים"; הקדושה הקלפות יתהלכו, ולא נותנים שיפתח לב העליון, וישפיע באורי ודרושי תורה.

והחכם על-ידי שהוא מדבק את עצמו באין סוף ברוך הוא, ומדבר אליו יתברך בדבורים חמים פגחלי אש, על-ידי-זה הוא שורף את האויבים והקלפות המסבבים את לב העליון, ושובר את הרע של אלו הבאים לשמע את דרושיו ובאוריו. וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ו:): האי דוחקא דהוי בכלה מנייהו הוי; פי כל אחד שבא לשמע את החכם לדרש, הרע שלו בא עמו, והם אשר סותמים ומסבבים את לב העליון. והחכם צריך לשבר את הרע המסבב את לב העליון, וכן את הרע המסבב אצל לב התחתון של כל אלו הבאים לשמע דרושיו, פי גם סביב לבכם מסתובבות הקלפות עם קשיות וספקות, בבחינת (תהלים לח, יא): "לבי סחרחר", שנעשה לבו מעקם בעקמומיות וקשיות וספקות עליו יתברך. וכמו שכתוב (שם סט, כא): "חרפה שברה לבי", שהחרפה של האדם שוברת את לבו, וכתוב (שם קב, ה): "ויבש לבי", מרב חטאיו ועוונותיו נעשה לבו מיבש, עד שאינו יכול לקלט את התורה ואת הדרושים והבאורים של החכם, פי (משלי כ, ט): "מי יאמר זכיתי לבי טהרתי מחטאתי". (עכשו יגלה סוד הפאת הצור): וזה בחינת מטה, שאמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: "קח את מטה וקהל את העדה";

העליון שופף מימי הפאור ביותר — הכל לפי רב אנשים, פן יותר קדושתו, בבחינת (תהלים כב, ד): "ואתה קדוש יושב תהלות ישראל" — על-ידי תהלות ישראל נתוסף קדושתו. גם כל אלו האנשים העומדים בשעת הדרוש, נכנע רשעתם על-ידי הטוב שבחכם הדורש, ולפי ההכנעה, פן נכנעים האויבים, הינו הקלפות השוכנים סביב לב העליון, בבחינת (יחזקאל ה, ה): "זאת ירושלים שמתיה בתוך הגוים", והיא לב, בבחינת (ישעיהו מ, ב): "דברו על לב ירושלים"; וזה בחינת מטה, שאמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: "קח את מטה וקהל את העדה";

מִטָּה זֶה בְּחִינַת מְמַשְׁלֵת וְכַח הַצַּדִּיק שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי עֲבוֹדָתוֹ; כִּי בְּזֶה שֶׁהַצַּדִּיק מְתַיַּגֵּעַ וְטוֹרַח בְּעֲבוֹדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַיֵּם אֲצִלוֹ (שְׁמוֹת יז, ט): "וּמִטָּה הָאֱלֹקִים בְּיָדֵי" וְגו', שֶׁהוּא שָׁבַר כָּבֵד אֶת הַבְּחִירָה לְגַמְרֵי, כְּמוֹבָא (זֵהר בְּרֵאשִׁית כו.): "וּמִטָּה הָאֱלֹהִים בְּיָדֵי, מִט"ה דָּא מִטְטָרוֹן, מִסְטָרִיה חַיִּים וּמִסְטָרִיה מִיתָה. כִּד אֲתַהֲפֵף אֲתַהֲפֵף לְמִטָּה אִיהוּ עֲזָר מִסְטָרָא דְטוֹב. כִּד אֲתַהֲפֵף לְחִוְיָא אִיהוּ כְּנַגְדוֹ, אֲבָל הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִטָּה, זָכָה עַל-יְדֵי

— זֶה בְּחִינַת מְמַשְׁלֵת וְכַח הַצַּדִּיק שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי עֲבוֹדָתוֹ, שֶׁעַל-יְדוֹ נִכְנָעִים כָּל הָאוֹיְבִים, הֵן לְמִטָּה הֵן לְמַעְלָה. וְזֵהוּ (תְּהִלִּים קי): "מִטָּה עֲזָרָה יִשְׁלַח ה' מִצִּיּוֹן", הֵינוּ הַמַּצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, שֶׁהֵן צִיּוֹנִים לְדַבְרִים עֲלִיוֹנִים, שְׁמָהֶם

הַמִּטָּה נִמְצָא אֲצֵל כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק, שֶׁעַל-יְדֵי עֲבוֹדָתוֹ שֶׁעֲבָד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעַבְדוֹ יִתְבָּרֵךְ, זָכָה לְהַרְבוֹת אֶת הַקְּדוּשָׁה, וְהַכְנִיעַ אֶת הָרָע שֶׁל הַקָּמִים עֲלֵיהֶם. וְכַעֲזָר שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (לְקוּטֵי חֲקָת, רָמְזוֹ תַּשְׁסג): קח אֶת הַמִּטָּה, זֶה שֶׁאָמַר הַכְּתוּב (תְּהִלִּים קי, ב): "מִטָּה עֲזָרָה יִשְׁלַח ה' מִצִּיּוֹן" — זֶה הַמִּטָּה שֶׁהִיא בְּיַד יַעֲקֹב אֲבִינוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית לב, י): "כִּי בְּמִקְלֵי עֲבָרְתֵי", וְהוּא הַמִּטָּה שֶׁהִיא בְּיַד יְהוּדָה, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם לח, יח):

"חֲתָמָהּ וּפְתִילָהּ וּמִטָּהּ אֲשֶׁר בְּיָדֶךָ", וְהוּא הִנֵּה בְּיַד מִלְּשָׁה, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת ד, יז): "וְאֵת הַמִּטָּה הִנֵּה תִקַּח בְּיָדֶךָ", הוּא הִנֵּה בְּיַד אֶהְרֹן, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם ז): "וַיִּשְׁלַח אֶהְרֹן אֶת מִטָּהוֹ", וְהוּא הִנֵּה בְּיַד דָּוִד, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת-א' יז, מ): "וַיִּקַּח מִקְלוֹ בְּיָדוֹ", וְהוּא הִנֵּה בְּיַד כָּל מֶלֶךְ וּמֶלֶךְ עַד שֶׁחָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְכֵן עֲתִיד אוֹתוֹ הַמִּטָּה לְמִסֵּר לְמֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, וְכֵן עֲתִיד לְרִדּוֹת בּוֹ אֶת אַמּוֹת הָעוֹלָם, לְכַף נֶאֱמַר: "מִטָּה עֲזָרָה יִשְׁלַח ה' מִצִּיּוֹן". דָּבָר אַחֵר: "קַח אֶת הַמִּטָּה", זֶה שֶׁאָמַר הַכְּתוּב (מְשָׁלִי כב, טו): "אוֹלֵת קְשׁוּרָה בְּלֵב גֹּעַר" — אֵלוֹ יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר (הוֹשֵׁעַ יא, א): "כִּי גֹעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶתְּבַהֲרוּ", שֶׁהִיוּ מִכְעִיסִין בְּכָל שַׁעַר לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִי מִרְחִיק אוֹתָהּ מֵהֶם (מְשָׁלִי כב, טו): "שֹׁבֵט מוֹסֵר יִרְחִיקָנָה מִמֶּנּוּ", לְפִיכָף אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמִשָּׁה: מְרִדּוֹת הֵן צָרִיכִין, כְּשֶׁם שֶׁהַנְּעַר הִנֵּה סוֹרֵחַ, וְהַסּוֹפֵר הִנֵּה מִכָּה אוֹתוֹ, וּמִבִּיאוֹ לְיַד חַיִּים, לְכַף נֶאֱמַר: "קַח אֶת הַמִּטָּה". כִּי עַל-יְדֵי הַמַּצּוֹת וְהַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק שֶׁעוֹשֶׂה בְּזֶה הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לוֹ מִטָּה בְּיָדוֹ, וְהַמִּטָּה הִנֵּה הוּא הַמַּצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, שֶׁהֵן צִיּוֹנִים לְדַבְרִים עֲלִיוֹנִים, שְׁמָהֶם

עֲבוֹדָתוֹ לְהַכְנִיעַ אֶת הַבְּחִירָה תַּחַת יְדוֹ, וְזֵה הַכַּח הָאֱלֹקִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, שֶׁעַל יְדוֹ נִכְנָעִים כָּל הָאוֹיְבִים, הֵן לְמִטָּה הֵן לְמַעְלָה, שֶׁזֶה סוֹד (תְּהִלִּים קי, ב): "מִטָּה עֲזָרָה יִשְׁלַח ה' מִצִּיּוֹן רְדָה בְּקֶרֶב אֵיבִיךָ", שֶׁהַפְּסוּק הַזֶּה נֶאֱמַר לְהַכְנִיעַ אֶת פְּרַעַזָּה שֶׁהִצִּיק לְיִשְׂרָאֵל, כְּמֵאֲמָרָם זַל (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה ט, סִימָן ג'): "וְאִמְרַתְּ אֶל אֶהְרֹן קַח אֶת מִטָּה (שְׁמוֹת ז, ט). הַדָּא הוּא דְכְּתִיב: מִטָּה עֲזָרָה יִשְׁלַח ה' מִצִּיּוֹן רְדָה בְּקֶרֶב אֵיבִיךָ", אִין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹדֵה אֶת הָאֲמּוֹת אֲלָא בְּמִטָּה, וְלָמָּה? שֶׁנִּמְשְׁלוּ כְּכֹלָבִים, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים נט, ז): "יֵשְׁבוּ לְעָרֵב יִהְמוּ כְּכֹלָב". כְּשֶׁם שֶׁדָּרְכוּ שֶׁל כָּלָב לְלַקוֹת בְּמִקְלָהּ, כִּי הָיוּ לוֹקִין. לְכַף נֶאֱמַר: "מִטָּה עֲזָרָה יִשְׁלַח", אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמִשָּׁה: רָשַׁע הוּא. אִם אוֹמַר לָכֶם תָּנוּ לָכֶם מוֹפֵת (שְׁמוֹת ז, ט), הַכּוֹ אוֹתוֹ בְּמִקְלָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר: "קַח אֶת מִטָּה". וּבְשִׁלְמוֹת יִזְכָּה לְזֶה מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, שֶׁיְהִי מִטָּה עַז בְּיָדוֹ, וְיַכְנִיעַ אֶת אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְאֵת הָרָע שֶׁנִּמְצָא אֲצֵל כָּל אֶחָד, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה פה, סִימָן כב): "וּמִטָּה" — זֶה מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, הִיךְ דָּאֵת אָמַר "מִטָּה עֲזָרָה יִשְׁלַח ה' מִצִּיּוֹן", וְזֵה

נעשה מטה עז להכניע אויבים, שזה "מטה עזך ישלח הוי"ה מציון", שהוא לשון ציון, כי כל מה שאדם עושה כאן למטה זה ציונים ללמעלה, וזה "רדה בקרב איביך", שעם המטה הזה מכניעים את האויבים והשונאים. נמצא, מי שהוא אצל החכם בשעת באור התורה, והחכם משתמש במטה עז, נמצא, שנכנע הרע שלו כנ"ל: ולכן הוא דבר גדול מאד להיות אצל החכם בעת שאומר תורה, ומפרש ומבאר באורים ופרושים בתורה, שאז מכניע את הרע של אלו השומעים דבריו, וגם הם יכולים להתעלות בתכלית העליה.

(עכשו ילביש השגתו בפסוק): וזהו (איכה ב, יט): "שפכי כמים לבך נכח פני ה'", פני ה' זה בחינת באורי ודרושי התורה, כמו (ויקרא יט, לב): "והדרת פני זקן", זקן זה הדרת פנים, והם שלש עשרה תקוני דקנא, והם שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן (וצד

נעשה מטה-עז להכניע אויבים. וזה: "רדה בקרב איביך". נמצא, מי שהוא אצל החכם בשעת באור התורה, נמצא שנכנע הרע שלו כנ"ל:

וזהו (איכה ב): "שפכי כמים לבך נכח פני ה'"; "פני ה' — זה בחינת באורי ודרושי התורה, כמו (ויקרא ט): "והדרת פני זקן"; 'זקן' — זה הדרת פנים, והם שלש-עשרה תקוני דקנא, והם שלש-עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן, שצריך לשפוך שיחו ותפלתו קדם שממשיך באורי התורה כנ"ל.

וזהו: "ויפלו על פניהם" — כששמעו המריבה הבינו, שעל-ידי באורי התורה, שהם בחינת פנים כנ"ל, מחמת הנפילה הנ"ל, מחמת זה התחיל המריבה: שזה "ויירב העם עם משה וגו', כי היו צריכים להשתמש עם המטה עז, להכניע את הרע שלהם, ולבוא אליו יתברך ברחמים

שמשם באות השלש-עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן. וזה "שפכי כמים לבך", ראוי לכל חכם שרוצה לעסק בבאורי ודרושי תורה, להקדים קדם לשפוך כמים לבו בתפלה ובקשה, שיפתח לו לב העליון, נכח פני הוי"ה", שזה דרושי התורה, כי הדרת פנים זה זקן של אדם, כמאמרם ו"ל (שפת קנב): הדרת פנים זקן, וסוד הזקן הוא שלש-עשרה תקוני דיקנא דאריף אנפין, שמשם נמשך שלש-עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן. ולכן לפני הדרוש והבאר שדורש ומבאר החכם את התורה בשלש-עשרה מדות הנמשכין מהדרת פנים, שהוא הזקן העליון, תקוני דיקנא, שיקדים עם תפלה לשפוך לבו ויקא כמים, כדי שיפתח לב העליון, ויצאו מהסלע מים רבים.

וזהו וזה שנאמר על משה ואהרן: "ויפלו על פניהם", כששמעו את המריבה שנעשה עליהם הבינו מהמריבה, שעל-ידי באורי התורה, שהם בחינת פנים כנ"ל, ודחקו את השעה, על-ידי שהשתמשו במטה מחמת הנפילה הנ"ל, שלא היו דבוריהם כגחלי אש, מחמת זה התחיל המריבה: שזה "ויירב העם עם משה וגו', כי היו צריכים להשתמש עם המטה עז, להכניע את הרע שלהם, ולבוא אליו יתברך ברחמים

ובתחנונים, והם לא עשו כן, על-ידי-זה נתעוררה עליהם המריבה.

ה. וכשמתפלל החכם קדם הדרוש, כדי להתקשר יחד עם נשמת השומעים דבריו

צריך להתפלל בתחנונים, ויבקש מאת הקדוש-

ברוך-הוא מתנת חנם, ולא יתלה בזכות עצמו;

אלא יעשה עצמו כעני שואל ומבקש מתנת חנם,

אף-על-פי שעכשו נתעורר מטה עזו של

עבודתו, פי כשנתקבצים יחד אליו אנשים לשמע

את דרושיו, אזי נכנסת בו בחינת מלכות וממשלה,

שזה מטה עזו, אין זה המטה כדי להתגאות,

הינו לא יקח את הממשלה והכח להתגאות

על אלו הנשמות שבאים לשמע את דרושו, אלא

יקח את מטה עזו, כדי להכניע הרע שבעדה,

שזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (כתובות קג:): בני

נהג נשיאותך ברמים, זרק מך בתלמידים. פי

ברבים יש בהם טובים ורעים, וצריך להכניע

הרע שברעים כנ"ל; ולכן צריך החכם לפני שאומר

דרושו ובאוריו להשתמש עם מטה עזו, וללכת בתקיפות, כדי

להכניע את הרע שברעים. אבל לפני השם יתברך יעמוד כדל וכרש, וידבר

תחנונים, ולא יתלה בשום זכות. וזהו שנאמר אצל משה בשעה שפבר נגזר עליו שלא יכנס

לארץ ישראל, בשביל מי מריבה (דברים ג, א): "ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר", שאז תקן

את הפגם שפגם ובקש בתחנונים (לקוטי-הלכות,

גולה, הלכה ה', אות ד'), שזה ואתחנן. ואמרו חכמינו

הקדושים (דברים ופה, פרשה ב', סימן א'): לא

נתפלל משה אלא בלשון תחנונים, אמר רבי יוחנן:

מפאן אפה למד, שאין לבריה פלוס אצל בוראו,

שהרי משה רבן של כל הנביאים לא בא אלא

בלשון תחנונים, שצריך לדבר תחנונים בשעה

שרוצה לומר, הינו קדם הדרוש: פי אליו יתברך

צריכים לבוא ברחמים ובתחנונים כעני בפתח,

ועל-ידי-זה יפתח לו לב העליון, וישפע עליו

באורים ודרושים נפלאים. וזהו טעות שטעה משה,

שהקדוש-ברוך-הוא אמר למשה: "קח את

המטה והקהל את העדה ודברת אל הסלע

לעיניהם", שיקח ממשלת עזו וממעשים טובים שלו,

"והקהל את העדה", פי בשעת הקהל, שיש בהם

גם רעים, צריך מטה עזו, כדי להכניע רשעתם כנ"ל; ואחר-כך "ודברת

ה וכשמתפלל קדם הדרוש, צריך להתפלל

בתחנונים, ויבקש מאת הקדוש-ברוך-הוא מתנת חנם ולא יתלה

בזכות עצמו; אף-על-פי שעכשו נתעורר מטה עזו של עבודתו, אין

זה המטה כדי להתגאות, אלא כדי להכניע הרע שבעדה, פי ברבים

יש בהם טובים ורעים, וצריך להכניע הרע שברעים כנ"ל. אבל

לפני השם יתברך יעמוד כדל וכרש וידבר תחנונים, ולא יתלה בשום

זכות. וזהו (דברים ג): "ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר", שצריך

לדבר תחנונים בשעה שרוצה לומר, הינו קדם הדרוש:

וזהו טעות שטעה משה, שהקדוש-ברוך-הוא אמר

למשה: "קח את המטה והקהל את העדה ודברת אל הסלע

לעיניהם", שיקח ממשלת עזו שיש לו ממצוות וממעשים טובים

שלו, "והקהל את העדה", פי בשעת הקהל, שיש בהם גם

רעים, צריך מטה-עזו כדי להכניע רשעתם כנ"ל; ואחר-כך "ודברת

כדי להכניע רשעתם כנ"ל; ואחר-כך "ודברת

אֶל הַסֵּלַע לְעֵינֵיהֶם" — 'אֵין דְּבוּר אֶלָּא נַחַת' (שְׁבַת סג; וּמְדַרְשׁ רַבָּה, שִׁיר הַשִּׁירִים סְמוּךְ לְסוּפוֹ. וְעֵין זֶהר תִּצַּא רַעַט: "וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסֵּלַע" וְכוּ' בְּדַבּוּר וּפְיוּס וְכוּ'), שִׁישְׁפֹּף שִׁיחוֹ וּתְפַלְתּוֹ בְּתַחֲנוּנִים כְּדַל וּכְרַשׁ, אֶל הַסֵּלַע, הֵינּוּ לֵב הָעֲלִיּוֹן כַּנִּל, לְעֵינֵיהֶם דִּיקָא, שְׁיִהִיָּה הַקְּהֵל בְּשַׁעַת מַעֲשֵׂה, כְּדִי שְׁיִקְשֹׁר אֶת עַצְמוֹ עִם נִשְׁמָתָם כַּנִּל, וְהוּא לֹא-כֵן עָשָׂה, שְׁזָכַר טוֹבוֹ וְצַדִּיקְתּוֹ בְּשַׁעַת תְּפַלְתּוֹ, וְלָכֵן בָּא בְּכַח אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְדַחַק אֶת הַשָּׁעָה בַתְּפִלָּה. וְזֶה שְׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פֶּרֶשֶׁה ו', סִימָן ב'), "כִּי הָעֵשֶׂק יְהוֹלֵל חֲכָם" (קִהְלֵת ז, יז) זֶה מִשְׁעָה, עֵשֶׂק שֶׁעֲשָׂקוֹ אוֹתוֹ דִּתֵּן וְאֲבִירָם, "יְהוֹלֵל חֲכָם" — עֲרַבְבוּ אוֹתוֹ, וְיֵאבֵד אֶת לֵב מִתְּנָה", וְכִי תַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ שֶׁהִנֵּה מִשְׁעָה מִתְּאֵבֵד? אֶלָּא הֵם שֶׁהַקְּנִיטוּהוּ וְאִמְרוּ לוֹ: יָרָא הַנְּיָה עֲלֵיכֶם וַיִּשְׁפֹּט, וְאָף הוּא מִקְפִּיד וְאוֹמֵר: וּמֵאֵז בְּאִתִּי אֶל פֶּרְעָה, אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֲנִי הַכְּתַבְתִּי עֲלֶיךָ שְׂאֵתָה עֲנוּ, וְאֵתָה מִקְפִּיד עַל דְּבָרִי, שְׁלֹא הִשְׁתַּמַּשׁ עִם הַמַּטָּה בְּשִׁבִיל הַקְּהֵל, אֶלָּא הִשְׁתַּמַּשׁ עִם הַמַּטָּה בְּשַׁעַת תְּפַלְתּוֹ, שְׁזָה מַה שְׁאִמְרָ (שְׁמוֹת ה, כב):

"לְמָה הִרְעַתָּה לְעַם הַזֶּה, לְמָה זֶה שְׁלַחְתָּנִי" וְגו', וְזֶה בְּחֵינֵת: "וַיֵּרָם מֹשֶׁה אֶת יְדוֹ" — יְדוֹ זֶה תְּפַלְתּוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי יְדוֹ תְּפַלְתּוֹ, וְלֹא קִשֶׁר אֶת עַצְמוֹ עִם הַקְּהֵל, אֶלָּא "וַיֵּךְ אֶת הַסֵּלַע בְּמַטָּהוּ פְּעַמִּים" — כַּכִּיכּוֹל "הִכָּה צוּר וַיִּזְוֹבוּ מֵיָם" (תְּהִלִּים עח, כ), שֶׁהִכָּה לֵב הָעֲלִיּוֹן, כְּמוֹ שְׁלֹקְחִין אֵיזָה דְּבַר בְּכַח וּבְאֲנָס, כִּי בָּא בְּכַח מַעֲשֵׂיו הַטּוֹבִים, וְזֶהוּ הַכָּאֵת הַסֵּלַע פְּעַמִּים: הַכָּאֵת אַחַת, שְׁלַקַּח בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה בְּכַח וּבְאֲנָס, וְלֹא בְּקִשׁ מִתְּנַת חָנָם כַּנִּל. וְהַכָּאֵת אַחַת — כִּי מִי שְׁדוּחַק אֶת הַשָּׁעָה — שְׁעָה דְּדוּחַקְתּוֹ (בְּרַכּוֹת סד. עֲרוּבִין יג:); וּבְשִׁבִיל זֶה וְנִסְתַּלַּק קִדְּם זְמַנּוֹ. וְעַל הַסְּתַלְקוּתוֹ הַשְּׁכִינָה, שֶׁהִיא הַלֵּב הַנִּל, הִיא מִיְלָלֵת וּבּוֹכָה עֲלָיו. וְזֶה: "פְּעַמִּים", כִּי מִתּוֹ מִשְׁעָה וְאֵהָרָן עַל-יְדֵי — כַּכִּיכּוֹל "הִכָּה צוּר וַיִּזְוֹבוּ מֵיָם" (תְּהִלִּים עח), שֶׁהִכָּה לֵב הָעֲלִיּוֹן, כְּמוֹ שְׁלֹקְחִין אֵיזָה דְּבַר בְּכַח וּבְאֲנָס, כִּי בָּא בְּכַח מַעֲשֵׂיו הַטּוֹבִים. וְזֶהוּ הַכָּאֵת הַסֵּלַע פְּעַמִּים: הַכָּאֵת אַחַת, שְׁלַקַּח בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה בְּכַח וּבְאֲנָס וְלֹא בְּקִשׁ מִתְּנַת חָנָם כַּנִּל, וְהַכָּאֵת אַחַת — כִּי מִי שְׁדוּחַק אֶת הַשָּׁעָה, שְׁעָה דְּדוּחַקְתּוֹ (בְּרַכּוֹת סד. עֲרוּבִין יג:); וְנִסְתַּלַּק קִדְּם זְמַנּוֹ. וְעַל הַסְּתַלְקוּתוֹ, הַשְּׁכִינָה, שֶׁהִיא הַלֵּב הַנִּל, הִיא מִיְלָלֵת וּבּוֹכָה עֲלָיו. וְזֶה: "פְּעַמִּים", כִּי מִתּוֹ מִשְׁעָה וְאֵהָרָן עַל-יְדֵי הַכָּאֵת,

הַפָּאָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב: "הִמָּה מִי מְרִיבָה" וְגו',
 וּבִשְׂבִיל זֶה אֵין לְאָדָם לְדַחַק אֶת עֲצָמוֹ עַל שׁוֹם
 דְּבָר, אֲלֵא יִבְקֹשׁ בְּתַחֲנוּנִים; אִם יִתֵּן לוֹ הַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵּךְ — יִתֵּן, וְאִם לֹא — לֹא. וְזֶה: "יַעַן
 לֹא הֵאֱמַנְתֶּם בִּי", הֵינּוּ
 הַתְּפִלָּה כַּנִּל, שֶׁהָרִים
 תְּפִלְתוֹ מִתְּפִלַּת הַקְּהֵל,
 שֶׁלֹּא קָשֶׁר אֶת עֲצָמוֹ עִם
 הַקְּהֵל, וְהַתְּפִלָּה הַיָּא
 אֲמוּנָה, כְּמוֹ "וַיְהִי יָדְיוֹ
 אֲמוּנָה", "לְהַקְדִּישְׁנִי
 לְעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל",
 לְהַקְדִּישְׁנִי דִיקָא, כִּי עַל-
 יָדֵי הַתְּפִלָּה שֶׁל רַבִּים
 נִתְקַדַּשׁ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ
 כַּנִּל. "לִכְן לֹא תֵבִיאוּ
 וְכוּ" אֶל הָאָרֶץ", רָמַז עַל
 הַסְּתַלְקוּתוֹ, כִּי הַקְּדֻשָּׁה
 גַּם-כֵּן נִתּוּסָף לְמַעְלָה
 בְּשַׁעַת פְּטִירַת הַצַּדִּיק,
 כִּידוּעַ; נִמְצָא, מֵה שֶׁנַּחֲסֵר
 עַל יָדָם — נִשְׁלָם עַל
 יָדָם; הֵינּוּ בְּזֶה שֶׁנִּסְתַּלַּק
 וְלֹא זָכָה לְהַכְנִס לְאָרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, זֶה בְּעֲצָמוֹ הִיָּה
 הַתְּקוּן עַל פָּגַם הַכָּאֵת
 הַסִּלְע, כִּי גַם לְאָרֶץ
 יִשְׂרָאֵל אֵי אֶפְשָׁר לְהַכְנִס,
 אֲלֵא עַל-יָדֵי תְּפִלָּה,

כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב: "הִמָּה מִי מְרִיבָה"
 וְכו'.

וּבִשְׂבִיל זֶה אֵין לְאָדָם לְדַחַק אֶת
 עֲצָמוֹ עַל שׁוֹם דְּבָר,
 אֲלֵא יִבְקֹשׁ בְּתַחֲנוּנִים; אִם יִתֵּן לוֹ
 הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ — יִתֵּן, וְאִם לֹא —
 לֹא. וְזֶה: "יַעַן לֹא הֵאֱמַנְתֶּם בִּי",
 הֵינּוּ הַתְּפִלָּה כַּנִּל, שֶׁהָרִים תְּפִלְתוֹ
 מִתְּפִלַּת הַקְּהֵל, שֶׁלֹּא קָשֶׁר אֶת
 עֲצָמוֹ עִם הַקְּהֵל. וְהַתְּפִלָּה הַיָּא
 אֲמוּנָה, כְּמוֹ "וַיְהִי יָדְיוֹ אֲמוּנָה".
 "לְהַקְדִּישְׁנִי לְעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל"
 — לְהַקְדִּישְׁנִי דִיקָא, כִּי עַל-יָדֵי
 הַתְּפִלָּה שֶׁל רַבִּים נִתְקַדַּשׁ הַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵּךְ כַּנִּל. "לִכְן לֹא תֵבִיאוּ וְכוּ"
 אֶל הָאָרֶץ" — רָמַז עַל
 הַסְּתַלְקוּתוֹ, כִּי הַקְּדֻשָּׁה גַּם כֵּן
 נִתּוּסָף לְמַעְלָה בְּשַׁעַת פְּטִירַת
 הַצַּדִּיק, כִּידוּעַ; נִמְצָא, מֵה שֶׁנַּחֲסֵר
 עַל יָדָם נִשְׁלָם עַל יָדָם:

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יִגְלוּ אֶת
 הַקֶּץ, וְאַחַת שֶׁלֹּא יִדְחֲקוּ אֶת הַקֶּץ, וְאַחַת שֶׁלֹּא
 יִמְרְדוּ עַל הַמְּלָכִיּוֹת, אָמַר לָהֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא לְיִשְׂרָאֵל: אִם אַתֶּם מְקַיְּמִין אֶת הַשְּׂבוּעוֹת
 — מוֹטָב, וְאִם לֹא אֲנִי
 מִתִּיר בְּשַׂרְכֶם כְּצַבָּאוֹת
 וְכַאֲלִלוֹת שֶׁאֵין לָהֶם דּוֹרֵשׁ
 וּמְבַקֵּשׁ, כִּךְ לֹא אֲדַרֵּשׁ אֶת
 דְּמַכְּסֵיכֶם. וְאָמְרוּ (שם): אָמַר
 רַבִּי לִי, אַרְבַּע פְּעָמִים
 כָּתִיב: הַשְּׂבַעְתִּי אֶתְכֶם,
 וְלָמָּה? כִּנְגֵד אַרְבַּע
 מְלָכִיּוֹת, שֶׁלֹּא יִמְרְדוּ
 בְּאַחַת מֵהֶם, אָמַר רַבִּי
 חֲלָבוֹ: כִּנְגֵד אַרְבַּעַה
 דְּבָרִים, שֶׁלֹּא יִדְחֲקוּ אֶת
 הַקֶּץ, וּכְשִׁיעֲלוּ מִן הַגּוּלָּה,
 שֶׁלֹּא יַעֲלוּ הַמּוֹנִים
 הַמּוֹנִים, וְשֶׁלֹּא יִמְרְדוּ עַל
 הַמְּלָכוֹת, וְשֶׁלֹּא יִגְלוּ
 מִסְּתוּרֵין שְׁלָהֶם, וּלְפִיכֵךְ
 הַשְּׂבַעְתִּי אַרְבַּע פְּעָמִים; כִּי
 אֵי אֶפְשָׁר לְדַחַק אֶת
 הַשְּׂעָה לְהַכְנִס לְאָרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, עַד עַת בּוֹא דְּבָרוֹ.
 וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
 (מְדַרֵּשׁ אַגְדָּה): לָמָּה מֵת
 מֹשֶׁה וְנִקְבַּר בַּחוּץ לְאָרֶץ?
 כִּי אֵלְמָלֵא לֹא נִקְבַּר בַּחוּץ
 לְאָרֶץ, בְּשַׁעַת שֶׁגָּלוּ יִשְׂרָאֵל וְנִפְּצוּ
 לְאַרְבַּע
 כְּנָפוֹת הָאָרֶץ, לְעוֹלָם לֹא הָיוּ חוֹזְרִים.
 וְכִךְ בְּזָכוֹת
 מֹשֶׁה עֲתִידִים לְהִגָּאֵל וּלְחַזֵּר לְאָרֶץ.
 וּמִכָּל זֶה
 רוֹאִים — מֵה שֶׁנַּחֲסֵר עַל יָדָם —
 נִשְׁלָם עַל
 יָדָם; הֵינּוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן הַצֵּרְכּוֹ
 לְהַסְתַּלַּק בַּחוּץ
 לְאָרֶץ דִּיקָא, וְעַל יָדָם יִחְזְרוּ
 כָּל יִשְׂרָאֵל לְאָרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, וְהַכֹּל בְּזָכוֹת
 שֶׁאַחַר הַכָּאֵת הַצּוּר
 הַתְּפִלָּלוּ בְּרַחֲמִים
 וּבְתַחֲנוּנִים.

שְׂזָה מֵה שֶׁהַשְּׂבַעְתִּי
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל,
 שֶׁלֹּא לְדַחַק אֶת
 הַקֶּץ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (מְדַרֵּשׁ
 תְּנַחֲוּמָא דְּבָרִים) עַל
 הַפְּסוּק (דְּבָרִים ב, ג):
 "רַב לָכֶם סֵב אֶת הַקֶּר
 הַזֶּה", זֶה שֶׁאָמַר
 הַכְּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ז):
 "הַשְּׂבַעְתִּי אֶתְכֶם
 בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם בְּצַבָּאוֹת
 אוּ בְּאִילוֹת הַשָּׂדֶה"
 וְגו', שֶׁלֹּשׁ
 שְׂבוּעוֹת שֶׁהַשְּׂבַעְתִּי
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 לָמָּה? אַחַת
 שֶׁהַשְּׂבַעְתִּי

שהוא השגת רוחניות אלקות, וארץ ישראל להשיג את רוחניותה, זה נקנה לאדם רק ב"יסורים". ועקר היסורים הם המונעים הרשעים, מוציאי דבת הארץ, שהם הערב-רב שטמאים את הארץ עם כל תועבותיהם, שעליהם נאמר (ירמיה ב, ז): "ותבאו ותטמאו את ארצי ונחלתי שמתם לתועבה"; וצריך להכניע מתחלה אלו הרשעים, ולענש אותם בחרפא וקטלא, שהוא תפלה ובקשה, שואל ומבקש במתנת חנם ממנו יתברך, שיזכה לבוא לארץ ישראל, ולהמשיך על עצמו קדשת ארץ ישראל, ושלא תהיה לו שום שיכות עם טמאת קלפת הערב-רב, המטמאים אותו, וכמו שכתוב (בראשית מח, כב): "אשר לקחתי מיד האמרי בחרפי ובקשתי", ואמרו חכמינו הקדושים (בבא

בתרא כג): וכי בחרפו ובקשתו לקח, והלא כבר נאמר (תהלים מד, ז): "כי לא בקשתי אבטח, וחרפי לא תושיעני"? אלא חרפי — זו תפלה, קשתי — זו בקשה, ועל-ידי-זה יכולין אחר-כך לילך לארץ ישראל. וכח הנה לענש את הרשעים — אי אפשר, אלא פשםקבלין את הכח הזה מאדום. ונרשו חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה צז, סימן ו'): האמורי זה עשו שהוא אדום, כי זה הכח שלו, בבחינת "ועל חרפך תחיה" (בראשית כז, מ), והוא יונק ממזל מאדים (עין זהר פנחס רטו. כוכבא דמאדים דאתאחד ביה עשו, עין שם).

ו. ובזכות התורה שממשיכין הצדיקים בעולם זוכין לארץ ישראל, כמו שכתוב (תהלים קה, מד): "ויתן להם ארצות גוים ועמל לאמים יירשו, בעבור ישמרו חקיו ותורותיו ינצרו" וגו'. ואמרו חכמינו הקדושים על זה (תנחומא קדושים): "ויתן להם ארצות גוים וגו' בעבור ישמרו חקיו וגו', ויתן להם ארצות גוים", כל מה שנטל הקדוש-ברוך הוא מאמות העולם — נתן לישראל: ארצות, כסף וזהב, שדות וכרמים וערים, ולא נתן להם, אלא כדי שיתעסקו בתורה, שנאמר: "בעבור ישמרו חקיו" וגו', אבל ארץ ישראל היא אחת משלשה דברים שבאים על-ידי יסורין (ברכות ה'). [זה לשון הגמרא: תניא רבי שמעון בן יוחאי אומר: שלש מתנות טובות נתן הקדוש-ברוך-

הוא לישראל, וכלן לא נתנן אלא על-ידי יסורין. ואלו הן: תורה וארץ ישראל והעולם הבא. תורה מנין? שנאמר: "אשרי הגבר אשר תיטרנו ית ומתורתך תלמדנו. ארץ ישראל דכתיב (דברים ת, ה): "כי באשר ייסר איש את בנו הנו"ה אלהיך מיסרך", וכתיב בתריה: "כי הנו"ה אלהיך מביאך אל ארץ טובה". העולם הבא דכתיב (משלי ו, כג): "כי גר מצנה ותורה אור, ודרך חיים תוכחות מוסר". כי השלשה דברים האלה הם דברים רוחניים, ומאד מאד קשה לבעל בחירה שמצמצם בגוף גשמי להשיג דבר רוחני. ולכן תורה ועולם הבא,

ו ובזכות התורה שממשיכין, זוכין לארץ-ישראל, כמו שכתוב (תהלים קה): "ויתן להם ארצות גוים" וכו'. אבל ארץ-ישראל היא אחת משלשה דברים שבאים על-ידי יסורין (ברכות ה), ועקר היסורים הם המונעים הרשעים, מוציאי דבת הארץ. וצריך להכניע מתחלה אלו הרשעים ולענש אותם בחרפא וקטלא, ועל-ידי-זה יכולין אחר-כך לילך לארץ-ישראל. וכח הנה לענש את הרשעים אי אפשר, אלא פשםקבלין את הכח הזה מאדום, כי זה הכח שלו, בבחינת "ועל חרפך תחיה" (בראשית כז), והוא יונק ממזל מאדים:

ז. וְדַע, שְׁעַל־יְדֵי פָחוֹת הַרוֹחֲנִיּוֹת הַנִּבְרָאִים מְאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה שְׁחָדַשׁ; הֵינּוּ הַחֲכָמִים, כְּשֶׁמְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה אֲמִתִּיִּים, מִזֶּה בְּעֶצְמוֹ נַעֲשִׂים פָּחוֹת רוֹחֲנִיִּים, וְכַמוֹכָא בְּזֵהָר (עַיֵן בְּהַקְדָּמָה ה.): וּבְכָל מְלָה דְאִתְחַדַּשׁ בְּאוֹרֵייתָא עַל גֵּדָא דְהָהוּא דְאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא, עֶבֶיד וְקִיעָא חֲדָא, תְּנִן בְּהֵיא שְׁעֵתָא דְמְלָה דְאוֹרֵייתָא אִתְחַדַּשׁת מְפוּמִּיָּה דְבַר גִּשׁ. הֵיא מְלָה סְלֵקָא וְאִתְעַתְדַת קָמִיָּה דְקַדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא. וְקַדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא גָטִיל לְהֵיא מְלָה וְנָשִׁיק לָהּ. וְעֵטֵר לָהּ בְּשַׁבְעִין עֶטְרִין גְּלִיפִין וּמְחַקְקִין וְכוּ', פִּי נַעֲשִׂים

מִזֶּה שְׁמִים חֲדָשִׁים וְכוּ', וְנִבְרָאִים מֵהֶם מְלָאָכִים, שְׁכָל זֶה פָּחוֹת רוֹחֲנִיּוֹת, שְׁנַתּוּסָף לְמַעְלָה עַל־יְדֵי הַחֲדוּשִׁים הָאֲמִתִּיִּים שְׁלוּ, כְּשֶׁמְגַלָּה גְלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, וְלִכְּן הַפָּחוֹת הָאֵלוּ הֵן הֵן מְלָאָכִים מִמֶּשׁ, [וְזֶה (בְּרֵאשִׁית לֵב, ד): "וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מְלָאָכִים לְפָנָיו אֵל עֲשׂוֹ אַחִיו" וְגו', וּפְרַשׁ רַש"י: מְלָאָכִים מִמֶּשׁ; פִּי יַעֲקֹב אָבִינוּ זָכָה עַל־יְדֵי שְׁקִים אֶת הַתְּרִי"ג מִצּוֹת, שְׁזָה שְׁפָרַשׁ רַש"י: עִם לְבֵן הַרְשָׁע גִּרְתִּי, וְתַרְי"ג מִצּוֹת שְׁמֵרְתִּי, וְלֹא לְמִדְתִּי מִמַּעֲשָׂיו הָרָעִים, שְׁמַכְל זֶה בְּרָא מְלָאָכִים שְׁשֻׁלְחָם אֵל עֲשׂוֹ. וְכַמֶּאֱמָרָם ו"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה ע"ה, סִימָן י'): מִלְּמַד, שְׁנַתְּנוּ לּוֹ לְיַעֲקֹב אַרְבַּעַת אֲלָפִים רַבּוּא מְלָאָכִי הַשֶּׁרֶת, וְנִדְמוּ לְחִילוֹת שֶׁל מְלָךְ, מֵהֵן לּוֹבְשֵׁי בְּרִזָּל, וּמֵהֵן רוֹכְבֵי סוּסִים, וּמֵהֵן יוֹשְׁבֵי קַרְנֹת, פִּגְע בְּלוֹבְשֵׁי בְּרִזָּל, אָמַר לָהֶם: מִשָּׁל מִי אַתֶּם? אָמְרוּ לוֹ: שֶׁל יַעֲקֹב. פִּגְע בְּרוֹכְבֵי סוּסִים, אָמַר לָהֶם: מִשָּׁל מִי אַתֶּם? אָמְרוּ לוֹ: שֶׁל יַעֲקֹב. פִּגְע בְּיוֹשְׁבֵי קַרְנֹת,

אָמַר לָהֶם: מִשָּׁל מִי אַתֶּם? אָמְרוּ לוֹ: שֶׁל יַעֲקֹב וְכוּ', עַיֵן שָׁם]. וְהֵן מְקַבְּלִין הַפֶּחַ מֵאָדוּם, כְּדִי לַעֲנֹשׁ הַרְשָׁעִים בְּחַרְבָּא וּקְטָלָא; כִּי מִנִּיָּה וּבִיָּה אָבָא גְזִיל בִּיָּה גְרָגָא (סְנֵהֲדִין לט:); הֵינּוּ שְׁלַפְעָמִים צְרִיכִים לְקַחַת אֶת הַפֶּחַ מַעֲשׂוֹ שֶׁהוּא אָדוּם, וְלְהַעֲנִישׁ בָּהֶם אֶת הַרְשָׁעִים מוֹצִיאֵי דְבַת הָאֲרָץ, שְׁזָה סוּד (שְׁמוּאֵל־ב' כג, כו): "וַיִּגְזַל אֶת הַחֲנִית מִיַּד הַמְּצָרִי וַיַּהֲרִגְהוּ בַּחֲנִיתוֹ". וְהֵן הַמְּלָאָכִים הָאֵלוּ נִבְרָאִים בְּכַחֲנִית (תְּהֵלִים סח, יב): "אֲדֹנָי יִתְּן אָמַר הַמְּבֹשְׂרוֹת צָבָא רַב", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁפְּת פח:): אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מֵאֵי דְכַתִּיב

(תְּהֵלִים סח, יב): "אֲדֹנָי יִתְּן אָמַר הַמְּבֹשְׂרוֹת צָבָא רַב", כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁיַצָּא מִפִּי הַגְּבוּרָה גִּחְלַק לְשַׁבְעִים לְשׁוֹנוֹת. תְּנִי דְבִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל (וְרַמְזָה כג, כט): "וּכְפֹטִישׁ יְפוּצִץ סְלַע", מַה פֹּטִישׁ זֶה גִּחְלַק לְכַמָּה נִצּוּצוֹת, אִף כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁיַצָּא מִפִּי הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא גִּחְלַק לְשַׁבְעִים לְשׁוֹנוֹת. וְהֵן מַעֲנִישִׁין אֶת הַרְשָׁעִים, בְּכַחֲנִית (שָׁם צא, יא): "כִּי מְלָאָכִיו יַצִּוָּה לָךְ וְכוּ', עַל שַׁחַל וּפְתָן תְּדַרְדֹּךְ" וְכוּ', וְכַמֶּאֱמָרָם ו"ל (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה לֵב, סִימָן ו'): עוֹשֶׂה אֲדָם מִצָּוָה אַחַת, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן לוֹ מְלָאָךְ אֶחָד לְשִׁמְרוֹ, שְׁנַאָמַר (תְּהֵלִים לד, ח): "חֲנָה מְלָאָךְ הַנּוֹי"ה", עוֹשֶׂה שְׁתֵּי מִצְוֹת, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן לוֹ שְׁנֵי מְלָאָכִים לְשִׁמְרוֹ, שְׁנַאָמַר (תְּהֵלִים צא, יא): "כִּי מְלָאָכִיו יַצִּוָּה לָךְ לְשִׁמְרָךְ בְּכָל דְּרָכֶיךָ", עֲשֶׂה הַרְבֵּה מִצְוֹת, נוֹתֵן לוֹ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא חֲצִי מִחֲנָה, שְׁנַאָמַר (שָׁם ז): "פֶּל מִצְדָּךְ אֶלְף וּרְבָבָה מִימִינְךָ", פִּי הַמְּלָאָכִים הָאֵלוּ שְׁנִבְרָאִים מֵהַמִּצְוֹת שְׁאֲדָם מְקִיִּים וּמְחַדְשֵׁי חֲדוּשֵׁי

ז וְדַע, שְׁעַל־יְדֵי פָחוֹת הַרוֹחֲנִיּוֹת הַנִּבְרָאִים מְאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה שְׁחָדַשׁ, הַפָּחוֹת הָאֵלוּ הֵן הֵן מְלָאָכִים מִמֶּשׁ, וְהֵן מְקַבְּלִין הַפֶּחַ מֵאָדוּם כְּדִי לַעֲנֹשׁ הַרְשָׁעִים בְּחַרְבָּא וּקְטָלָא, וְהֵן נִבְרָאִים בְּכַחֲנִית (תְּהֵלִים סח): "אֲדֹנָי יִתְּן אָמַר הַמְּבֹשְׂרוֹת צָבָא רַב", וְהֵן מַעֲנִישִׁין אֶת הַרְשָׁעִים, בְּכַחֲנִית (שָׁם צא): "כִּי מְלָאָכִיו יַצִּוָּה לָךְ וְכוּ', עַל שַׁחַל וּפְתָן תְּדַרְדֹּךְ" וְכוּ':

דאורייתא אמתיים, איך לקיים את מצוותיו יתברך בשלמות, על-ידי-זה הקדוש-ברוך-הוא שומרהו ודורו על השונאים שלו, וכמוכא (תנחומא משפטים): ומי הן המלאכים? אלו שמשמרים אותו מן המזיקין, עין שם; ולכן על-ידי למוד תורה וחדושיה דאורייתא, שהחכם לומד ודורש ומחדש, על-ידי-זה נבראים מלאכים, שיש בכלהם להעניש את השונאים שלו.

ח. ואלו הכחות הרוחניות, הינו המלאכים, הן לפי התחדשות התורה; והתחדשות התורה — לפי הקדשה שנתוסף למעלה פנ"ל; לפי רב גמ' רבוי התורה, ולפי רב התורה, פן רבוי המלאכים הנ"ל. וכן להפך, הינו שלפעמים הקדשה פל-פך מעטת, עד שהמלאכים הנבראים מחדושי התורה הם מעוטי פח, שאין פח בידם לקבל פח לענש את הרשעים בחרבא וקטלא, ואין להם פח אלא להכניע את הרשעים בלבד, ולהביא מך בלבכם, אבל לא לענש אותם בחרבא להעביר אותם: פי הכל תלוי פפי קדשת החכם והצדיק שזוכה לחדש ולבאר חדושי ובאורי התורה, פי ככל שהצדיק בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, בבטול פל הרגשותיו, פן זוכה לחדש חדושים פאלו, שהם לבושים וכלים להמשיך בהם אורו יתברך אל זה העולם, ומורידים את השכינה אל זה העולם, ומחדירים בנשמות ישראל גלוי אלקות, שגם הם יתעלו בעליה אחר עליה. ולכן מחדושי תורה שלהם נבראים מלאכים עם פח פנה, שיכולים להעניש את הרשעים, בחרבא וקטלא, בתפלה ובקשה, ולא צריכים להשתמש בחרב ובקשת גשמי, פי פפי גדל פח חדושי ובאורי תורתם, הם יכולים לפעל בתפלה ובקשה, פי מהתורה שלהם נבראים מלאכים, שיש להם פח להכניע את הרשעים, ולהפך אם אין פח לחדושי תורתם, פח פנה לברא מלאכים תזקים, אלא הם מעוטי פח,

כמאמר ז"ל (מגלה ו): אם ראית רשע, שהשעה משחקת לו, אל תתגרה בו, שנאמר (תהלים לו, א): "אל תתחר במרעים ואל תקנא בעושי עולה", והמסקנה של הגמרא היא בצדיק גמור, היא בצדיק שאינו גמור, הינו צדיק גמור שדבוק בו יתברך, ואינו מסיח דעתו ממנו יתברך כרגע, החדושי תורה שלו בוראים מלאכים, כחות רוחניים, שיכולים להתגרות עם רשעים, מה שאין פן צדיק שאינו גמור, שלא הגיע עדין למדרגה כזו, שדבוק בקביעות בו יתברך, על-ידי-זה אין לו פח בחדושי תורה שלו להתגרות עם רשעים. והתחדשות התורה

על-ידי-זה הם צריכים להשתמש בחרב ובקשת גשמי.

ט. ולפעמים גם להכניע אותם בלבד אין פח למלאכים האלו, שכל-כף הם מעוטי פח,

מחמת מעוט הקדשה

פנ"ל, ואין להם אלא

הפח הזה, לעורר פח

האמות על הרשעים

המוציאי דבת הארץ, כמו

עכשו בגלות, שאין לנו

פח לענש בעצמנו את

הרשעים אלא בדיניהם,

בבחינת (חבוקק א, ד):

"רשע מכתיר את הצדיק,

על-כן יצא משפט

מעקל", פי הרשע מסבב

את הצדיק, ואין לנו פח

בעצמנו לדחות אותו אלא

במשפטיהם, לדון אותו

בדיניהם, ולקבל מהם פח

לרדף את הרשע. נשכל

זה נאמר בגלותנו המרה,

שאין פח ביד בית-דין

לדון את הרשעים,

המוציאי דבת הארץ רעה,

והם הערב-רב המציקים

ומעיקים את נשמות

ישראל, ומרב רשעותם

ואכזריותם נגד הצדיקים,

כמו שרואים אשר אלו

הרשעים הרודפים את

הצדיקים, ומחרפים ומגדפים אותם, והם

צריכים לסבל מאלו המוציאים דבת הארץ

רעה, ואין פח בידי הצדיקים, על-ידי חדושי

ובאורי תורתם, לברא מלאכים, שינקמו

נקמתם, על-פן ההכרח להם ללכת בדיניהם,

דיגי עכו"ם, שזה מה שאנחנו מוצאים, שבית-

דין נותן רשות לפעמים ללכת אל ערפאות,

כשאין הרשע רוצה לצית בדין תורה (עין חשן

משפט, סימן כו, סעיף ב'), היתה יד עכו"ם תקיפה,

ובעל דינו אדם, ואינו יכול להציל ממנו בדיגי

ישראל, יתבענו לדיגי

ישראל תחלה, אם לא

רצה לבוא, נוטל רשות

מבית-דין, ומציל בדיגי

עכו"ם מיד בעל דינו.

הגה: ויש רשות לבית-דין

לילך לפני עכו"ם,

ולקעיד שזה חייב לזה

(וכו', עין שם).

ודע, שלפעמים הוא סבה

מאת השם יתברך,

שרשע יכתיר את הצדיק,

פי הקדוש-ברוך-הוא

אוהב לשמע תפלת

הצדיק, שהוא מתפלל

ברחמים ובתחנונים אליו

יתברך, וכן מפרש ומבאר

באורי התורה, ויען

שהנשמה הזאת סובלת

יסורים, ועקר היסורים

הם המוציאי דבת הארץ,

שהם מציקים ומצעירים

את הנשמה הזאת, כדי

שיהיה לו לב נשבר

ונדכה, ותפלתו וחדושו

ובאוריו שיהיו עם אמת,

על-ידי-זה הקדוש-ברוך-

הוא מסבב סבות שרשע יכתיר את הצדיק,

והצדיק אין לאל ידו לדחות את הרשע, אלא

על-ידי משפטיהם, שהוא צריך ללכת אל

משפט ערכאותיהם, ועל-ידי פח המשפט

שמקבל שם, יוצא משפט דקדשה שנפל בין

הקלפות, ואז כשהצדף הצדיק לפל ולרדת עד

ט ולפעמים גם להכניע אותם

בלבד אין פח

למלאכים האלו, שכל כף הם

מעוטי פח מחמת מעוט הקדשה

פנ"ל, ואין להם אלא הפח הזה,

לעורר פח האמות על הרשעים

המוציאי דבת הארץ. כמו עכשו

בגלות, שאין לנו פח לענש

בעצמנו את הרשעים אלא

בדיניהם, בבחינת (חבוקק א):

"רשע מכתיר את הצדיק, על פן

יצא משפט מעקל", פי הרשע

מסבב את הצדיק, ואין לנו פח

בעצמנו לדחות אותו אלא

במשפטיהם, לדון אותו בדיניהם

ולקבל מהם פח לרדף את הרשע.

ודע, שלפעמים הוא סבה מאת

השם יתברך שרשע יכתיר את

הצדיק, והצדיק אין לאל ידו

לדחות את הרשע אלא על-ידי

משפטיהם, ועל-ידי פח המשפט

יוצא משפט דקדשה שנפל בין

ערכאותיהם, על-ידי-זה הצדיק הוא מוציא
 אותו הינו המשפט מבין הקלפות, ויוצא
 המשפט מעקולו, כי נתעקל בין הקלפות,
 בבחינת (תהלים קמז, כ): "ומשפטים בל ידעום",
 ועכשו הוא יוצא מעקולו ונתישר מעקולו, וזהו:
 "על-פן יצא משפט מעקל"; הינו שהמשפט
 יוצא מעקולו, כי אלו הרשעים מוציאי דבת
 הארץ, המתגברים ומתפשטים להעלים את
 הקדשה, שהיא קדשת ארץ ישראל, וגורמים
 שהצדיק והחכם האמתי לא יוכל לבאר באורים
 ופרושים בתורה, וסובל יסורים מהם, כי כל
 קדשת ארץ ישראל נמשכת רק על-ידי
 התורה, כי בלי התורה אין לעם ישראל שיכות
 לארץ ישראל, ואלו המוציאי דבת הארץ,
 שהם הערבי-רב הרשעים האוררים, השוכרים את
 לבו של החכם והצדיק, שהוא הנשמה שמסבלת
 ביסורים, אי אפשר להכניעם, אלא על-ידי
 המלאכים שנתהוים מחדושי התורה, שנתוסף
 קדשה על ידם, אבל אם אין כח המלאכים
 האלו, שהם מעוטי כח מחמת מעוט הקדשה,
 ועל-פן צריכים ללכת עמהם במשפטיהם,
 שהוא בערכאות, ועל-ידי-זה מעלים את
 המשפט מהם. [ובזה מקשרים דבריו מתחלת
 התורה].

י. ולפעמים מחמת מעוט הקדשה, שכל-כף
 נתמעטת, גם זה הפח אין להם, ואין להם
 כח לא לענש פנ"ל, ולא לענש בדיניהם פנ"ל,
 ולא להביא מרד בלבבם; ואין להם כח אלא
 להשתיק אותם בלבד, שלא לדבר סרה בפנינו,
 כדי שלא יפנסו דבריהם באזני המון-עם, שזה מה
 שאנחנו מוצאים, שהצדיקים יוצאים הרבה
 פעמים בחדושיהם ובאוריהם בחרבא
 וקטלא, נגד המתנגדים שלהם שהם הרשעים,
 וכל זה הם צריכים, כדי שלא יפנסו דבריהם
 ושקריהם באזני המון-עם, כי לשון-הרע מתקבל
 בקלות, ולפעמים גם זה הפח אין להם, הפל לפי
 מעוט הקדשה. הינו שהרשעים מוציאי דבת
 הארץ, כל-כף מתגברים בטמאותיהם ושקריהם,
 ומציקים ומצערם את החכם והצדיק שהוא
 הנשמה שסובלת יסורים, עד שכבר לא מועיל
 לעצר את הלשון-הרע והשקרים שלהם,
 שיתפשט בין המון-עם, שכל זה מה שקורה
 בדורות אלו, שהצדיקים אמתיים הם ללעג
 ולקלס בעיני המון-עם, ואלו הרשעים
 מתפרסמים ביותר, והם שולטים על עם דל.
 (עכשו ילביש את השגתו בפסוק) וזהו (שם)
 אל מלך אדום — מלאכים הנ"ל, שלהם

הקלפות — הצדיק הוא מוציא
 אותו מבין הקלפות, ויוצא
 המשפט מעקולו, כי נתעקל בין
 הקלפות, בבחינת (תהלים קמז):
 "ומשפטים בל ידעום", ועכשו
 הוא יוצא מעקולו ונתישר
 מעקולו, וזהו: "על פן יצא
 משפט מעקל":

י. ולפעמים גם זה הפח אין
 להם, ואין להם כח
 לא לענש פנ"ל, ולא לענש
 בדיניהם פנ"ל, ולא להביא מרד
 בלבבם; ואין להם כח אלא
 להשתיק אותם בלבד שלא לדבר
 סרה בפנינו, כדי שלא יפנסו
 דבריהם באזני המון-עם.
 ולפעמים גם זה הפח אין להם
 — הפל לפי מעוט הקדשה.

וזהו (שם בפרשה הנ"ל): "וישלח
 משה מלאכים אל מלך
 אדום" — מלאכים הנ"ל, "מלך

אל מלך אדום" — מלאכים הנ"ל, שהם

נַעֲשִׂים מַחֲדוּשֵׁי וּבִאוּרֵי הַתּוֹרָה, "מֶלֶךְ אֲדוּם" כַּנִּזְכָּר, שְׁמִמְנוּ מִקְבָּלִים הַפֶּחַ, כְּדֵי לַעֲנֹשׁ הַרְשָׁעִים בְּחֶרֶב וּקְטָלָא, "כֹּה אָמַר אֲחִיךָ יִשְׂרָאֵל", הֵינּוּ הַמְּלָאכִים הָאֵלֹו נְתִהוּוּ מִמְּאֻמְרוֹת טְהוּרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר, כִּי עַל-יְדֵי תְהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל נִתְּוֶסַף קִדְשָׁתוֹ, בְּבַחֲיִנַת 'יִתְּן אֲמֹר הַמְּבִשְׁרוֹת צָבָא רַב', כִּי בְּזֶה שְׁמִתְפַּלֵּל בְּרַחֲמִים וּבַחֲתוּנוּגִים לִפְנֵי הַדְּרוֹשׁ וְהַבְּאוּר, עַל-יְדֵי-זֶה נִבְרָאִים מְלָאכִים [עַיִן מִדְּרַשׁ תְּהִלִּים צ"ב, בְּלִשׁוֹן מְרִיבָה, הַדְּבוּר יוֹצֵא וְנַחֲלֵק לְשִׁבְעָה קוֹלוֹת, וּמִשְׁבְּעָה קוֹלוֹת לְשִׁבְעִים לְשׁוֹנוֹת, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: כְּאֲדָם שֶׁהוּא מִכָּה עַל הַסִּדָּן, וְהַנְּצוּצוֹת מִתִּיזוֹת לְכָאן וּלְכָאן. רַבִּי יוֹסִי בַר חֲנִינָא אוֹמֵר: כְּאֲדָם שֶׁהוּא מִכָּה בְּפִטְשֵׁי עַל הָאָבֹן, וְהַצְּרוּרוֹת נִתְּוֶזוֹת לְכָאן וּלְכָאן]. "אַתָּה יִדְעָתָ אֵת

נַעֲשִׂים מַחֲדוּשֵׁי וּבִאוּרֵי הַתּוֹרָה, "מֶלֶךְ אֲדוּם" כַּנִּזְכָּר, שְׁמִמְנוּ מִקְבָּלִים הַפֶּחַ, כְּדֵי לַעֲנֹשׁ הַרְשָׁעִים בְּחֶרֶב וּקְטָלָא, "כֹּה אָמַר אֲחִיךָ יִשְׂרָאֵל", הֵינּוּ הַמְּלָאכִים הָאֵלֹו נְתִהוּוּ מִמְּאֻמְרוֹת טְהוּרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר, כִּי עַל-יְדֵי תְהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל נִתְּוֶסַף קִדְשָׁתוֹ, בְּבַחֲיִנַת 'יִתְּן אֲמֹר הַמְּבִשְׁרוֹת צָבָא רַב', כִּי בְּזֶה שְׁמִתְפַּלֵּל בְּרַחֲמִים וּבַחֲתוּנוּגִים לִפְנֵי הַדְּרוֹשׁ וְהַבְּאוּר, עַל-יְדֵי-זֶה נִבְרָאִים מְלָאכִים [עַיִן מִדְּרַשׁ תְּהִלִּים צ"ב, בְּלִשׁוֹן מְרִיבָה, הַדְּבוּר יוֹצֵא וְנַחֲלֵק לְשִׁבְעָה קוֹלוֹת, וּמִשְׁבְּעָה קוֹלוֹת לְשִׁבְעִים לְשׁוֹנוֹת, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: כְּאֲדָם שֶׁהוּא מִכָּה עַל הַסִּדָּן, וְהַנְּצוּצוֹת מִתִּיזוֹת לְכָאן וּלְכָאן. רַבִּי יוֹסִי בַר חֲנִינָא אוֹמֵר: כְּאֲדָם שֶׁהוּא מִכָּה בְּפִטְשֵׁי עַל הָאָבֹן, וְהַצְּרוּרוֹת נִתְּוֶזוֹת לְכָאן וּלְכָאן]. "אַתָּה יִדְעָתָ אֵת

אֲדוּם" — כַּנִּזְכָּר. "כֹּה אָמַר אֲחִיךָ יִשְׂרָאֵל", הֵינּוּ הַמְּלָאכִים הָאֵלֹו נְתִהוּוּ מִמְּאֻמְרוֹת טְהוּרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר, בְּבַחֲיִנַת 'יִתְּן אֲמֹר הַמְּבִשְׁרוֹת צָבָא רַב'. "אַתָּה יִדְעָתָ אֵת הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מִצְּאֵתָנוּ, וַיִּרְדּוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְּרִיִם" — "אַתָּה יִדְעָתָ דִּיקָא, כִּי כָּל הָעֲנָשִׁים עַל יְדוֹ, וּבְכַרְט גְּלוֹת מִצְּרִיִם, שְׁהִיָּה עַל פְּגָם הַבְּרִית כַּיְדוּעַ; [עַיִן שְׁעַר הַכְּנֻנוֹת, דְּרוֹשׁ פְּסוּחַ, שְׁעַל-יְדֵי טְפוֹת שֶׁל אָדָם הָרָאוּשׁוֹן שְׁיִצְאוּ לְבִטְלָה, הַצְּרִיכוּ לְרַדַּת לְמִצְרִיִם וּלְהַזְדַּכֵּף שְׁמָה בְּכוּר הַבְּרִיָּוִל], וְעַל פְּגָם הַבְּרִית חֶרֶב בָּא, בְּבַחֲיִנַת (וַיִּקְרָא כו, כו): "חֶרֶב נִקְמַת נָקָם בְּרִית" וְגו' (עַיִן זִהַר וַיְחִי ר"מ): [וּמֵאן דְּפָגִים לִיָּה, הָא קָאִים לְקַבְּלִיה (וַיִּקְרָא כו, כה): "חֶרֶב נִקְמַת נָקָם בְּרִית". לְנִקְמָא נִוְקָמָא דְבְּרִית קְדִישָׁא דְאֵתְרָשִׁים בִּיָּה, וְהוּא פָּגִים לִיָּה],

אֲדוּם" — כַּנִּזְכָּר. "כֹּה אָמַר אֲחִיךָ יִשְׂרָאֵל", הֵינּוּ הַמְּלָאכִים הָאֵלֹו נְתִהוּוּ מִמְּאֻמְרוֹת טְהוּרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל כַּנִּזְכָּר, בְּבַחֲיִנַת 'יִתְּן אֲמֹר הַמְּבִשְׁרוֹת צָבָא רַב'. "אַתָּה יִדְעָתָ אֵת הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מִצְּאֵתָנוּ, וַיִּרְדּוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְּרִיִם" — "אַתָּה יִדְעָתָ דִּיקָא, כִּי כָּל הָעֲנָשִׁים עַל יְדוֹ, וּבְכַרְט גְּלוֹת מִצְּרִיִם, שְׁהִיָּה עַל פְּגָם הַבְּרִית חֶרֶב בָּא, בְּבַחֲיִנַת (וַיִּקְרָא כו, כו): "חֶרֶב נִקְמַת נָקָם בְּרִית" וְגו' (עַיִן זִהַר וַיְחִי ר"מ): [וּמֵאן דְּפָגִים לִיָּה, הָא קָאִים לְקַבְּלִיה (וַיִּקְרָא כו, כה): "חֶרֶב נִקְמַת נָקָם בְּרִית". לְנִקְמָא נִוְקָמָא דְבְּרִית קְדִישָׁא דְאֵתְרָשִׁים בִּיָּה, וְהוּא פָּגִים לִיָּה],

"וַיִּרְעוּ לָנוּ הַמִּצְרִיִם וַנִּצְעַק אֵל ה' אֱלֹקֵינוּ וַיִּשְׁלַח מֶלֶאךָ" — פִּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל: זֶה מֹשֶׁה. "וַיּוֹצִיאֵנוּ" — כִּי פְּגָם הַבְּרִית הוּא פְּגָם הַדְּעַת, בְּבַחֲיִנַת

הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מִצְּאֵתָנוּ, וַיִּרְדּוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְּרִיִם [וְזֶה סוֹבֵב עַל עֲנֹשׁ מֹשֶׁה בְּהַפְּאֵת הַצְּוּר, כְּמִאֲמָרָם ז"ל (תְּנַחֲוּמָא חֲקַת): בְּנִהַג שְׁבַע עוֹלָם, אָדָם עוֹסֵק בְּפִרְקֵי מִטְיָה עִם חֲבֵרוֹ וְהַפְּסִיד, פּוֹרֵשׁ מִמְּנוּ וְאֵינּוּ רוֹצֵה לְרֵאוּתוֹ, וּמֹשֶׁה אָף-עַל-פִּי שְׁנַעֲנֵשׁ עַל-יְדֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁנִאֲמַר (תְּהִלִּים קו, לב): "וַיִּרַע לְמֹשֶׁה בְּעִבּוּרָם", לֹא פָּרַק מִשׁוֹאֵן מַעְלִיו, אֲלֹא "וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מְלָאכִים", "אַתָּה יִדְעָתָ אֵת כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מִצְּאֵתָנוּ", אָמַר לוֹ: אַתָּה יִדְעָתָ, כְּשֶׁאֲמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאַבְרָהָם, יְדוּעַ תְּדַע כִּי גַר יִהְיֶה וְרַעַף (בְּרֵאשִׁית טו, יג), אָנוּ

(וְזִהַר וַאֲרָא כו): [מֵאן חֶרֶב, דָּא חֶרֶב נִוְקַמַת נָקָם בְּרִית. דְּהָא הָאִי חֶרֶב קָאִים לְאַסְתְּפָלָא מֵאן דְּמִשְׁקַר בְּבְּרִית, דְּכָל מֵאן דְּמִשְׁקַר בְּבְּרִית נִוְקָמָא דְּנִקְמִין מְנִיָּה הָאִי חֶרֶב הוּא, הַדָּא הוּא דְּכִתִּיב (אִיּוֹב יט, כט): "כִּי חִמָּה עֲוֹנוֹת חֶרֶב". וְהוּא עֲשׂוֹ מְמִנָּה עַל חֶרֶב כַּנִּזְכָּר, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (בְּרֵאשִׁית כו, מ): "וְעַל חֶרֶב תִּחְיֶה", "וַיִּרְעוּ לָנוּ הַמִּצְרִיִם, וַנִּצְעַק אֵל ה' אֱלֹקֵינוּ וַיִּשְׁלַח מֶלֶאךָ", פִּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה א', וּמוֹכָא בְּפִירוּשׁ רַש"י ש"ם): זֶה מֹשֶׁה, "וַיּוֹצִיאֵנוּ" — כִּי פְּגָם הַבְּרִית הוּא פְּגָם הַדְּעַת, בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית ד,

כה): "וידע אדם", כי הזווג דקדשה בא מהדעת, ופגם הברית זה בא מפגם הדעת, והקול הוא מעורר הדעת, בבחינת 'הקול מעורר הפונה' (עין ברכות כד: ובהרא"ש ורפנו יונה שם, ובשלחן ערוך, סימן קא, ובסימן סא, סעיף ד'). ובשביל זה "ונצעק" וכו', כי פשאדם פוגם בדעת, עליו לצעק הרבה לעורר את המחין, וזה "וישמע את קולנו", מפני והקול מעורר הדעת, ועל-ידי שמתעורר הדעת, על-ידי-זה "וישלח מלאך" — זה משה, שהוא בחינת דעת, פי משה הוא הדעת של כל ישראל (עין לקוטי-תורה ונקהל), ועל-ידי התגלות הדעת פתקונו, אז "ויוציאנו"; פי ברגע שנשלם הדעת, על-ידי-זה יוצאים מגלות מצרים, שהיא גלות הדעת, וסוד מצרים. ובשביל זה אומרים את ההגדה בקול רם, כי הגאולה היתה על-ידי קול שצעקו, כמו שכתוב (שמות ב, כג):

(בראשית ד) "וידע אדם", והקול הוא מעורר הדעת, בבחינת 'הקול מעורר הפונה'.

ובשביל זה: "ונצעק וכו'".

"וישמע את קולנו",

והקול מעורר הדעת, "וישלח מלאך" — זה משה, בחינת דעת,

ועל-ידי התגלות הדעת פתקונו,

אז "ויוציאנו". ובשביל זה

אומרים את ההגדה בקול רם, פי

הגאולה היתה על-ידי קול,

בבחינת "וישמע את קולנו".

ובשביל זה נקראת בשם הגדה,

להורות על תקון הברית, בבחינת

(דברים ד): 'ויגד לכם את בריתו'.

ועקר המצוה ביין, להורות על

תקון הדעת, בבחינת: 'בחמרא

וריחני פקחין' (סנהדרין ע).

ובבחינת: "תירוש" — זכה

נעשה ראש' (שם), הינו דעת.

"אעברה נא בארצה" — שרצו

ובבחינת "תירוש", שאמרו חכמינו הקדושים (שם): 'זכה נעשה ראש', שהוא המחין, הינו דעת. "אעברה נא בארצה", שרצו לילך לארץ ישראל דרך פחות של אדום פנ"ל. ולמה דיקא דרך אדום? כדי לקבל ממנו פח לענש את הרשעים בחרבא וקטלא, כדי שיוכלו לילך בדרך המלך, מלכו של עולם, ולא בשביל תענוגי העולם הזה. וזה "לא גלף בשדה ובכרם, ולא נשתה מי באר" — זה בחינת תענוגי העולם הזה, כל זה אין רצוננו, אלא רצוננו "דרך המלך גלף", דרך מלכו של עולם, כדי שלא ימנעו אותנו הרשעים מלילך בדרך מלכו של עולם. "ויאמר

לילך לארץ-ישראל דרך פחות של אדום פנ"ל, לקבל ממנו פח לענש את הרשעים בחרבא וקטלא, כדי שיוכלו לילך בדרך המלך, מלכו של עולם, ולא בשביל תענוגי העולם הזה. וזה: "לא גלף בשדה ובכרם ולא נשתה מי באר" — זה בחינת תענוגי העולם הזה, כל זה אין רצוננו, אלא רצוננו "דרך המלך גלף", כדי שלא ימנעו אותנו הרשעים מלילך בדרך מלכו של עולם. "ויאמר

לילך לארץ-ישראל דרך פחות של אדום פנ"ל, לקבל ממנו פח לענש את הרשעים בחרבא וקטלא, כדי שיוכלו לילך בדרך המלך, מלכו של עולם, ולא בשביל תענוגי העולם הזה. וזה: "לא גלף בשדה ובכרם, ולא נשתה מי באר" — זה בחינת תענוגי העולם הזה, כל זה אין רצוננו, אלא רצוננו "דרך המלך גלף", כדי שלא ימנעו אותנו הרשעים מלילך בדרך מלכו של עולם. "ויאמר

אליו אָדום, לא תֵעָבֵר בִּי, פֶּן בַּחֲרַב אֲצַא לְקִרְאֲתֶךָ, וְאִזּוּ לֹא דִי שְׁלֹא עֲזַר לָהֶם, אֲלֹא יֵצֵא נֶגְדָם, כֹּל זֹאת מִחֲמַת מַעוֹט כַּח הַקִּדְשָׁה כַּנִּל, כִּי חָלְקוּ עַל מֹשֶׁה, וְגִרְמוּ לוֹ שִׁיכָה אֶת הַסֵּלַע.

וְזֶהוּ "וַאֲנַחְנוּ בְּקִדְשׁ עִיר קָצָה גְבוּלָךְ", הֵינּוּ מִחֲמַת שְׁהַקִּדְשָׁה כַּל-כֶּף בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָהּ, שֶׁהוּא בַּגְּבוּל הַטְּמֵאָה נוֹגַעַת, וּבְשִׁבִיל זֶה: "וַיֹּאמֶר לֹא תֵעָבֵר בִּי" וְכוּ', כִּי מִי שֶׁהוּא בְּמִדְרָגָה תַּחְתּוֹנָה, אֵין לְהַתְגַּרֵּת בְּרָשָׁעִים, כִּי 'צַדִּיק מִמּוֹנוּ בּוֹלֵעַ' (בְּבֹא מְצִיעַ עַא). "וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּמִסְלָה נַעֲלָה" — בַּחֲנִינֵת 'מִסְלוֹת בְּלִבְכֶם' (תְּהִלִּים פֶּד, ה), לְהִבִּיא מִרְךָ בְּלִבְכֶם. "וְאִם מִימֶיךָ נִשְׁתָּה" — בַּחֲנִינֵת מִשְׁפָּט, (עֲמוֹס ה, כד): 'וַיִּגַּל כַּפַּיִם מִשְׁפָּט', הֵינּוּ כִּי צָרִיךְ לְכַף אֶת הַרְשָׁעִים בְּמִשְׁפָּטֵיהֶם, "וְנִתְתִּי מַכְרָם" — תִּרְגוּמוֹ: אֶת דְּמִיָּהוֹן, הֵינּוּ הַשְּׂחָד שֶׁמְקַבְּלִין; וְצָרִיךְ לְתַן לָהֶם מָמוֹן, כְּדִי לְהוֹצִיא מִשְׁפָּט מִן הָעֵקוּל בְּרִצּוֹנָם. "וְרַק אֵין דְּבַר בְּרַגְלֵי אֶעֱבֹרָה" — אֲנִי רוֹצֵה לִילֹךְ וְלֵעָבֵר בְּכַחֲךָ, כְּדִי לְהַשְׁתִּיק אֶת הַרְשָׁעִים, כְּדִי שְׁלֹא יִכְנָסוּ דְבָרֵיהֶם בְּרַגְלֵי, הֵינּוּ הַמּוֹן-עַם הַמְּכַנִּים בְּשֵׁם רַגְלִין, כְּמוֹ (שְׁמוֹת יא): "וְכָל הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ".

וְזֶהוּ "וַאֲנַחְנוּ בְּקִדְשׁ עִיר קָצָה גְבוּלָךְ", הֵינּוּ מִחֲמַת שְׁהַקִּדְשָׁה כַּל-כֶּף בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָהּ, שֶׁהוּא בַּגְּבוּל הַטְּמֵאָה נוֹגַעַת, וּבְשִׁבִיל זֶה: "וַיֹּאמֶר לֹא תֵעָבֵר בִּי" וְכוּ', כִּי מִי שֶׁהוּא בְּמִדְרָגָה תַּחְתּוֹנָה אֵין לְהַתְגַּרֵּת בְּרָשָׁעִים, כִּי 'צַדִּיק מִמּוֹנוּ בּוֹלֵעַ' (בְּבֹא מְצִיעַ עַא).

"וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּמִסְלָה נַעֲלָה" — בַּחֲנִינֵת 'מִסְלוֹת בְּלִבְכֶם' (תְּהִלִּים פֶּד), לְהִבִּיא מִרְךָ בְּלִבְכֶם. "וְאִם מִימֶיךָ נִשְׁתָּה" — 'מִימֶיךָ' זֶה בַּחֲנִינֵת מִשְׁפָּט, בְּכַחֲנִינֵת (עֲמוֹס ה): 'וַיִּגַּל כַּפַּיִם מִשְׁפָּט', הֵינּוּ כִּי צָרִיךְ לְכַף אֶת הַרְשָׁעִים בְּמִשְׁפָּטֵיהֶם. "וְנִתְתִּי מַכְרָם" — תִּרְגוּמוֹ: אֶת דְּמִיָּהוֹן, הֵינּוּ הַשְּׂחָד שֶׁמְקַבְּלִין; וְצָרִיךְ לְתַן לָהֶם מָמוֹן, כְּדִי לְהוֹצִיא מִשְׁפָּט מִן הָעֵקוּל בְּרִצּוֹנָם. "וְרַק אֵין דְּבַר בְּרַגְלֵי אֶעֱבֹרָה" — אֲנִי רוֹצֵה לִילֹךְ וְלֵעָבֵר בְּכַחֲךָ, כְּדִי לְהַשְׁתִּיק אֶת הַרְשָׁעִים, כְּדִי שְׁלֹא יִכְנָסוּ דְבָרֵיהֶם בְּרַגְלֵי, הֵינּוּ הַמּוֹן-עַם הַמְּכַנִּים בְּשֵׁם רַגְלֵי, כְּמוֹ (שְׁמוֹת יא): "וְכָל הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ".

המלאכים, ולפי כחות המלאכים, בן יכול לענש את הרשעים מוציאי דבה, שהם הערב-רב, המונעים את נשמות ישראל מלקים את התורה והמצוות התלויות בארץ. [ויבזה יהיו מקשרים דבריו כשהתחיל לומר את התורה הזאת. ואמר בזו הלשון: מי שרוצה להיות יהודי, דהינו לילך מדרגה לדרגה – אי אפשר, כי אם על-ידי ארץ ישראל, כשמנצחין המלחמה, אז נקראין איש מלחמה, כי

קדם שמנצחים המלחמה, אז "אל יתהלל חוגר כמפתח" (מלאכים-א' כ, יא), רק כשמנצחים במלחמה, אז הוא איש מלחמה, ואחר-כך התחיל לדבר מנשמה שסובלת מרירות, שעל ידה נתגלו באורי ופרושי התורה, והיא מסבלת בייסורים (עין חיי-מוהר"ן, סימן טו), ואז שאל אותו מוהר"ן ת"ז"ל, מה פונתו בזה שאמר: מי שרוצה להיות יהודי, דהינו לילך מדרגה לדרגה – אי אפשר, כי אם על-ידי ארץ ישראל. וגער בו ואמר: פונתי ארץ ישראל הזאת בפשיטות עם אלו הבתים והדירות, שכל פונתו היא כפשוטו, שכל מי שרוצה להיות איש כשר באמת, יסע לארץ ישראל, ואף-על-פי שיש לו מניעות רבות על זה, ישבר כל המניעות וילך שם, כי זה עקר נצחון המלחמה, כשזוכים לבוא לארץ ישראל, וכמו שבקבלת התורה נאמר (שמות יט, כא): "פן יהרסו אל הוה"ה לראות" וגו', שאסור לדחוק את השעה, כמו-כן לחזר לארץ ישראל אי אפשר לדחוק את השעה כלל (עין לקויטי-הלכות, גזלה, הלכה ה', אות כ"ט בסופו); כי באמת שתייהן תלויות זו בזו: תורה וארץ ישראל, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה, פרשה טו, סימן ד): "וזהב הארץ היא טוב", מלמד שאין תורה כתורת ארץ ישראל, ולא חכמה

כחכמת ארץ ישראל. וכן אמרו (שוחר טוב, תהלים קה): אמר רבי יוסי בר חלפתא לרבי ישמעאל בריה מבקש לראות פני שכניה בעולם הזה, עסק בתורה בארץ ישראל, שנאמר: "דרשו הוה"ה ועזו בקשו פניו תמיד". וכמו שבקבלת התורה הזהירנו לשמר מאד מפן יהרסו לעלות, כמו-כן בענין ארץ ישראל, אי אפשר לדחוק את השעה, עד עת בא דברו יתברך, כי השביע הקדוש-ברוך-הוא את

כחות המלאכים, בן יכול לענש את הרשעים מוציאי דבה:

וזה פרוש פרקא תליתאה: תשעה תקונין יקירין אתמסרו לדקנא, הינו לזקן היושב בישיבה לדרש, נמסר לו

ישראל, שלא יעלו בחומה (כתבות קיא); וזה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ה): תניא רבי שמעון בן יוחאי אומר: שלש מתנות טובות נתן הקדוש-ברוך-הוא לישראל, וכלן לא נתנן אלא על-ידי יסורין. ואלו הן: תורה, וארץ ישראל, והעולם הבא. תורה מנין? שנאמר (תהלים צד, יב): "אשרי הגבר אשר תיסרנו יה ומתורתך תלמדנו". ארץ ישראל דכתיב (דברים ח, ה): "כי באשר ייסר איש את בנו, הוה"ה אלהיה מיסרד", וכתיב בתריה: "פי הוה"ה אלהיה מביאך אל ארץ טובה". העולם הבא דכתיב (משלי ו, כט): "כי גר מצנה ותורה אור, ודרך חיים תוכחות מוסר". שכל זה הוא בחינת הנשמה, שסובלת מרירות וייסורין מרים. ויבזה יהיו מקשרים דבריו, ודו"ק].

(עכשו ילביש את השגתו בפרק השלישי מספר הצניעות. ואף שאין לנו שום משג בדברים דקים כאלו, שבהם תלויים סתרי נסתרות הבריאה, ואיך תכבש ארץ ישראל ותחזר לעם ישראל). וזה פרוש פרקא תליתאה: תשעה תקונין יקירין אתמסרו לדקנא, תשעה תקונין של הזעיר אנפין, שהם יקרים, נמסרו מאריך אנפין לזעיר אנפין, הינו לזקן היושב בישיבה לדרש, נמסר לו תשעה בחינות הוה"ה:

א. 'קח את המטה' פנ"ל, כי הוא צריך ללכת בתקף עז. ב. 'והקהל את העדה' פנ"ל, להכניע רעתם פנ"ל, ולכן צריך ללכת עמם בתקיפות עצומה. ג. 'ודברתם אל הסלע' בתחנונים פנ"ל,

שהיה משתכח על-ידי נשמה שנסתלק, כי עכשו הזקן שיושב בישיבה לומד ודורש תורה בתקונים האלה, ועכשו מסדר והולך תשעה תקונים, שהזכיר למעלה בהשגתו הנפלאה, תקונא קדמא: נימין על נימין, מקמי פתחי דאדנין עד רישא דפמא. נימין הם בחינת שערות, שהוא בחינת "שערי ציון" (תהלים פו, ב), שהם ציונים לדברים עליונים, שכל זה בחינת מטה עזר ישלח מציון פנ"ל, שהוא מטה עז להכניע האויבים. מקמי פתחי דאדנין, הינו קדם ששמעו אם יכולין לקבל, עד רישא דפמא, פתחו פיהם ואמרו 'נעשה', וזהו (כתבות קיב): 'דקדמי פמיכו לאדניכו', שהקדמו נעשה לנשמע. תקונא תנינא: מרישא

תשעה בחינות הנ"ל: א. 'קח את המטה' פנ"ל. ב. 'והקהל את העדה' פנ"ל, להכניע רעתם פנ"ל. ג. 'ודברתם אל הסלע' בתחנונים פנ"ל. ד. 'לעיניהם', שיקשר עמם פנ"ל. ה. להמשיך דבורי-אש פנ"ל. ו. להמשיך תורה פנ"ל. ז. בריאת המלאכים פנ"ל. ח. לקבל פח מאדום להכניע את השונאים פנ"ל. ט. לבוא לארץ-ישראל פנ"ל. ואלו תקונין דאתמסר לזקן הדורש — כל מה דאתטמר ולא אתגליא — רמז על נשמת בחינת מרים שנסתלק פנ"ל. אשתכח, פרוש, אשתכח עכשו על-ידי זקן הזה כל מה שהיה משתכח על-ידי נשמה שנסתלק. ועכשו מסדר והולך תשעה תקונין:

תקונא קדמא: נימין על נימין, מקמי פתחי דאדנין עד רישא דפמא. נימין — בחינת שערות, בחינת "שערי

ציון" (תהלים פו), בחינת מטה עזר ישלח מציון פנ"ל. מקמי פתחי דאדנין — הינו קדם ששמעו אם יכולין לקבל, עד רישא דפמא — פתחו פיהם ואמרו 'נעשה'; וזהו (כתבות קיב): 'דקדמי פמיכו לאדניכו'. תקונא תנינא:

כי לגבי לב העליון צריכים לבוא רק ברחמים ובתחנונים. ד. 'לעיניהם', שיקשר עמם פנ"ל, בשעה שדורש, הוא צריך לקשר את עצמו עם כלל הנשמות השומעים דבריו. ה. להמשיך דבורי אש פנ"ל, לפני שדורש ברכים, הוא צריך לשפך נפשו פנים אליו יתברך, שדבוריו יהיו דבורי אש. ו. להמשיך תורה פנ"ל, ואחר ששפך לבו פנים אליו יתברך, הוא ממשיך תורה לנשמות השומעים דבריו. ז. בריאת המלאכים פנ"ל, שנעשה על-ידי מעשיו הטובים וחדושי ובאורי התורה שמבאר ומחדש. ח. לקבל פח מאדום להכניע את השונאים פנ"ל, כי אם אין לחדושי תורה ובאורי תורה שלו פח, אזי צריך לקבל פח מאדום. ט. לבוא לארץ ישראל פנ"ל, ועל-ידי-זה כובשים את ארץ ישראל מידי אמות העולם. ואלו תקונין דאתמסר לזקן הדורש — כל מה דאתטמר ולא אתגליא —

האי לרישא אחרא, הינו להכניע רעתם פנ"ל, כשבאים להפריע לו, ובזה מוציא אותם מתחת רשות דסטרא אחרא, ומכניס אותם תחת רשות הקדשה; כי בזה שהולך אתם בתקיפות עצומה בעת אמירת התורה, על-ידי-זה הוא מכניע את רעתם שיצאו מהטמאה אל הטהרה. וזהו מרישא האי לרישא אחרא, הינו מרשות הסטרא אחרא לרשות הקדשה.

תקונא תליתאה, אשתכח מתחות תרין נקבין ארחא מליא דלא אתחזיא, הינו בחינת חטם, בחינת ודברתם אל הסלע פנ"ל, בחינת (ישעיהו מח, ט): "ותהלתי אחרם לך"; כי אסור לדחוק את השעה בשעה שבא לשפך נפשו ברחמים ותחנונים אליו יתברך. ארחא מליא, "כי אין מחסור ליראיו" (תהלים לד, י), וזה מליא, שיש לו הכל, כי משפיע להם שפע, ויראה היא בחינת תפלה, בחינת (משלי לא, ל): "יראת ה' היא תהלה", בחינת חטם, בחינת (ישעיהו יא, ג): "והריחו ביראת ה'", כי בו ברגע כשבא להתפלל אליו יתברך ברחמים ובתחנונים, על-ידי-זה נשפע עליו חדושי ובאורי התורה, שעל ידם

ממשיך שפע לנשמות ישראל. דלא אתחזיא, כי צריך להקטין את עצמו, ולא יתלה בזכותו פנ"ל, בבחינת (משלי כה, ו): "אל תתהדר לפני מלך"; כי עקר השלמות שביטל את עצמו לגמרי מכל וכל אליו יתברך.

מרישא האי לרישא אחרא — הינו להכניע רעתם פנ"ל, ובזה מוציא אותם מתחת רשות דסטרא אחרא ומכניס אותם תחת רשות הקדשה; וזהו מרישא האי לרישא אחרא.

תקונא תליתאה, אשתכח מתחות תרין נקבין ארחא מליא דלא אתחזיא — הינו בחינת חטם, בחינת ודברתם אל הסלע פנ"ל, בחינת (ישעיהו מח, ט): "ותהלתי אחרם לך". ארחא מליא — "כי אין מחסור ליראיו" (תהלים לד, י), וזה מליא. ויראה היא בחינת תפלה, בחינת (משלי לא, א): "יראת ה' היא תהלה", בחינת חטם, בחינת (ישעיהו יא, ג): "והריחו ביראת ה'". דלא אתחזיא — כי צריך להקטין את עצמו, ולא יתלה בזכותו פנ"ל, בבחינת (משלי כה, ו): "אל תתהדר לפני מלך".

תקונא רביעאה: עלעין אתחפין מהאי גיסא ומהאי גיסא — הינו בחינת התקשרות עם נשמותיהם, והם מחפין אותו מכל צד; כי בזה שמתקשרים נשמות ישראל, על-ידי-זה הוא נצול מהכל. תקונא חמישאה: אתחזין תרין תפוחין סומקין כורדא. תפוחין — זה בחינת מפתחי הלב שנפתחים, שנכמר רחמי לב העליון, ונשפע דבורים חמים, דבורי אש, בחינת סומקא כורדא פנ"ל; ועל-ידי-זה כלם מקבלים דבריו. תקונא ששיתאה: בחד חוטא תליין אפמין

תקונא רביעאה: עלעין אתחפין מהאי גיסא ומהאי גיסא — הינו בחינת התקשרות עם נשמותיהם, והם מחפין אותו מכל צד; כי בזה שמתקשרים נשמות ישראל, על-ידי-זה הוא נצול מהכל. תקונא חמישאה: אתחזין תרין תפוחין סומקין כורדא. תפוחין — זה בחינת מפתחי הלב שנפתחים, שנכמר רחמי לב העליון, ונשפע דבורים חמים, דבורי אש, בחינת סומקא כורדא פנ"ל; ועל-ידי-זה כלם מקבלים דבריו. תקונא ששיתאה: בחד חוטא תליין אפמין

תקונא רביעאה: עלעין אתחפין מהאי גיסא ומהאי גיסא — הינו בחינת התקשרות עם נשמותיהם, והם מחפין אותו מכל צד. תקונא חמישאה: אתחזין תרין תפוחין סומקין כורדא. תפוחין — זה בחינת מפתחי הלב שנפתחים, שנכמר רחמי לב העליון ונשפע דבורים חמים, דבורי אש, בחינת סומקא כורדא פנ"ל. תקונא ששיתאה: בחד חוטא תליין אפמין תקיפין עד

תְּקִיפִין עַד חֲדוּי — זֶה בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה פֶּנ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, יא): "תִּלְתְּלִים שְׁחֹרוֹת פְּעוֹרֵב", שֶׁהֵם תְּלֵי תְּלִים שֶׁל הַלְכוֹת (עֲרוּבִין כּא:), הַנִּמְשָׁכִים עַד חֲדוּי עַד מְעוּי, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים מ, ט):

"וְתוֹרַתְךָ בְּתוֹף מְעִי"; וְתִלְיָן בְּחֵד חוּטָא — בְּבְחִינַת (שֵׁם ג, ג): "וּסְבִיבּוֹ נִשְׁעָרָה מְאֹד"; שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם הַצְּדִיקִים בְּחוּט' (בְּמֹת קכא); וּכְשֶׁפּוֹגְמִים בְּחוּט הַשְּׁעָרָה, אֲזִי אֵין פֶּח בְּיָדָם לְהַמְשִׁיךְ אֵלֹה הַלְכוֹת הַפֶּנ"ל, פִּי צְרִיכִים לְלַכֵּת בְּכַח. תְּקוּנָא שְׁבִיעָאָה: שֶׁפֶּן סוּמְקָא פּוֹרְדָּא אֶתְפִּנוּן — הֵינּוּ בְּרִיאַת מְלָאָכִים פֶּנ"ל, בְּבְחִינַת (שֵׁם ל, ג, ו): "וּבְרוּחַ פִּיּוּ כָּל צְבָאָם". סְמְקָא פּוֹרְדָּא בְּבְחִינַת (שֵׁם קד, ד): "מְשַׁרְתִּיּוֹ אֵשׁ לְהַט"; פִּי בְּזֶה שְׁמַדְבַּר בְּהַתְּלַבְּבוֹת הַלֵּב, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נוֹתֵן פֶּח לְמְלָאָכִים.

תְּקוּנָא תְּמִינָאִי: זְעִירִין נַחְתִּין בְּגֵרוּנָא וּמְחַפְּיָן קַדְלָא — הֵינּוּ לְקַבֵּל פֶּח מֵאֲדוּם, פִּי כְּשֶׁאֵין מְסַפִּיק לְמְלָאָכִים, אֲזִי הוּא צָרִיךְ לְקַחַת פֶּח מֵאֲדוּם לְהַכְנִיעַ אוֹיְבִים עֲרָף. זְעִירִין — זֶה בְּחִינַת פֶּח אֲדוּם, בְּחִינַת (עוֹבְדֵיָה א, ג): "קָטָן נִתְתִּיף בְּגוֹיִם".

נַחְתִּין בְּגֵרוּנָא — בְּחִינַת חֶרֶב הַפֶּנ"ל, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קמט): "רוּמָמוֹת אֵל בְּגֵרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפְיוֹת". תְּקוּנָא תְּשִׁיעָאָה: רַבְרַבִּין וְזְעִירִין נַחְתִּין בְּשִׁקּוּלָא — הֵינּוּ בְּחִינַת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל שְׁנַחֲלָקָה לְשִׁבְטִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'חֵיּוֹת קְטָנוֹת עִם גְּדֻלוֹת' (שֵׁם קד, כה); בְּאֵלִין אֲשֶׁתְּכַח גְּבַר תְּקִיף — הֵינּוּ כְּשֶׁבָּא לְבְּחִינַת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, אֲזִי נִקְרָא גְּבַר תְּקִיף, פִּי קֹדֶם שְׁבָא לְבְּחִינַת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, אֲזִי "אֵל יִתְהַלֵּל חֲגֵר כְּמִפְתָּח"

פִּיּוּ כָּל צְבָאָם". סְמְקָא פּוֹרְדָּא — בְּבְחִינַת (שֵׁם קד): "מְשַׁרְתִּיּוֹ אֵשׁ לְהַט". תְּקוּנָא תְּמִינָאִי: זְעִירִין נַחְתִּין בְּגֵרוּנָא וּמְחַפְּיָן קַדְלָא — הֵינּוּ לְקַבֵּל פֶּח מֵאֲדוּם, פִּי כְּשֶׁאֵין מְסַפִּיק לְמְלָאָכִים, אֲזִי הוּא צָרִיךְ לְקַחַת פֶּח מֵאֲדוּם לְהַכְנִיעַ אוֹיְבִים הַפּוֹנִים עֲרָף. זְעִירִין — זֶה בְּחִינַת פֶּח

פרוש על תורה זו, אלא הוצאנו אילו רמזים לחזק את עצמנו כפי יד ה' הטובה עלינו].

כא

פרקא רביעאה דספרא דצניעותא

איתא בספרא דצניעותא פרקא רביעאה

(זהר תרומה קעו:): מוכא בספר הצניעות, הינו בזהר פרשת תרומה יש חלק שנקרא 'ספר הצניעות', שבו נתגלה רזין ורזי דרזין וסתרי תורה מסוד עולם התקון. [ועי' במה שכתבנו לעיל, תורה ב', וזה גם שיך לכאן]. עתיק טמיר וסתים, עתיק הוא טמיר וסתים געלם ונסתר מעין כל. ואין בזה שום השגה, פי שם הוא בטול הבחירה לגמרי. זעירא דאנפין, אתגליא ולא אתגליא, הזעיר אנפין שהם עולמות שלמטה מהם, פעם מתגליא ופעם מתכסיא, ששם הבחירה.

בהעלותך את הנרות וכו': פירש רש"י, שתהא שלהבת עולה מאליה.

א. [עכשו ילביש השגתו במאמר הספרא

דצניעותא, וכן ילביש את כל השגתו בענין שבעה

קני המנורה שהיה בבית המקדש, ושיך גם אצל כל אדם]. פתיב (תהלים קלט, ה): "אחור

(מלכים-א' כ, יא); כי כל זמן שלא בא לארץ ישראל, ונלחם עם הערבים, והולך אדם ביד תקיפה, ומגלה את קלונם ברבים, אשר הם מינים ואפיקורסים, עדין לא נצח את המלחמה,

ואין יכול להתפאר, אבל אחר-כך בשנוצח את המלחמה, ובא לארץ ישראל, ולוחם עם הערבים, ומגרש את הטמאה והמינות, והאפיקורסות משם, והוא מגלה את מלכותו יתברך, אז נקרא איש מלחמה.

חגר כמפתח" (מלכים-א' כ). אבל אחר-כך בשנוצח, אז נקרא איש מלחמה:

התורה הזאת נאמרה בראש השנה על פסוק (תהלים

פ"ט) "אשרי העם ידעי תרועה", אף לא זכינו לקבל מפתיבת ידו הקדושה באור זה הפסוק על-פי התורה הנ"ל. גם קדם שאמר התורה הזאת ספר איזה זמן מקדם מעשה נוראה שראה במקום שראה, בהקיץ או בחלום, ואמר שהתורה ט' תקונין הנ"ל היא פרוש על המראה הנוראה הזאת שספר. ואם ירצה השם עוד חזון למועד לבאר דברים אלו במקום אחר בעזר השם יתברך.

כ"א

פרקא רביעאה דספרא דצניעותא עתיק טמיר וסתים וכו'

בהעלותך את הנרות וכו' — פירש רש"י, שתהא שלהבת עולה מאליה.

התורה הזאת נאמרה בראש השנה תקס"ה, על פסוק (תהלים פ"ט, זט): "אשרי העם יודעי תרועה", אף לא זכינו לקבל מפתיבת ידו הקדושה באור זה הפסוק על-פי התורה הנ"ל. גם קדם שאמר התורה הזאת ספר איזה זמן מקדם מעשה נוראה שראה במקום שראה, בהקיץ או בחלום, ואמר, שהתורה ט' תקונין הנ"ל, היא פרוש על המראה הנוראה הזאת שספר. ואם ירצה השם, עוד חזון למועד, לבאר דברים אלו במקום אחר, בעזר השם יתברך. (עי' את כל הספור באריכות בספר "חיי-מוהר"ן", סימן פג).

[אשרי האזן השומעת ומבינה את רזי וסתרי נסתרות שבתורה זו, שהוא עמק עמק מי ימצאנו, ולא שיך להגיד

וְקָדֵם צִרְתָּנִי"; הֵינּוּ בַעַת הַבְּרִיאָה בְּרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הָעוֹלָם בְּשְׁנֵי אַפְּנִים: א. בְּחִינַת אַחֲוָה, שִׁיְהִיָּה נַעֲלָם וְנִסְתָּר אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ הַטֵּבַע. ב. בְּחִינַת קָדֵם, שִׁיְהִיָּה גְלוּי בְּגְלוּי נִפְלָא

הַשְּׁגָחָתוֹ הַפְּרָטִית, אֵיךְ שֶׁהִפְלֵל זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. כִּי יֵשׁ שְׂכָל שְׂאֵדָם מְשִׁיג אוֹתוֹ עַל-יְדֵי הַקְּדָמוֹת רַבּוֹת, שְׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם הַרְבֵּה סְבוּבִים וּמְשַׁבְּרִים וְגַלִּים, עַד שְׁזוֹכָה לְהַשִּׁיג אֶת אִמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהַשְּׂכָל הַזֶּה מְכַנֶּה בְּשֵׁם 'אַחֲוָה', כִּי בְּהִתְחַלָּה אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהִכֵּל טֵבַע, מְקַרָּה וּמְזַל, שְׂפָל זֶה נִקְרָא בְּשֵׁם אַחֲוָרִים, שְׂלֵא רֹאִים בְּפִרוּשׁ אֶת הַשְּׁגָחָתוֹ הַפְּרָטִית מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה. וְיֵשׁ שְׂכָל שְׂבָא לְאָדָם בְּלֵא שׁוּם הַקְּדָמָה, אֲלֵא עַל-יְדֵי שְׂפַע אֱלֻקֵי שְׁנֵשְׂפַע עָלָיו אֹר נֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מִלְּמַעְלָה, עַד שֶׁהוּא מְשִׁיג שֶׁהִפְלֵל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הִפְלֵל, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ אֲלֵא עַל-יְדֵי הַשְּׁגָחָתוֹ הַפְּרָטִית, שְׂמִשְׁגִּיחַ עַל כָּל פְּרִט וּפְרִט מִפְּרִטֵי הָעוֹלָם:

ב. [עֲכָשׁוּ יְגֵלָה, אֵיךְ זֹכִים שְׂיֵאִיר לוֹ הַשְּׂכָל, וְשִׁיְהִיָּה לוֹ תְּמִיד בְּחִינַת קָדֵם, פְּנִים, שְׂיֵשִׁיג אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ תַּכְּף-וּמִיד, בְּלֵי שׁוּם הַקְּדָמוֹת]; אֲבָל לְהַגִּיעַ לְבַחֲינַת שְׂפַע אֱלֻקֵי הַנִּל, שְׁנֵשְׂפַע אֵלָיו

שְׂפַע אֱלֻקוֹת, שְׂמַרְגִּישׁ וּמְבִין וּמְתַבּוֹנֵן בְּכָל דָּבָר, אֵיךְ שֶׁהִפְלֵל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הִפְלֵל, וְהִפְלֵל מְשַׁגַּח בְּהַשְּׁגָחַה פְּרָטִית, דָּבָר זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְבֹא לָזֶה, אֲלֵא שְׂיִקְדָּשׁ אֶת פִּי וְחֻטְמוֹ וְעֵינָיו וְאַזְנוֹ, וְהֵן הֵן מְאִירִין לוֹ שְׂפַע אֱלֻקֵי הַנִּל. הֵינּוּ, שְׂיִשְׁמֹר

א כְּתִיב (תְּהִלִּים קַלֵּט): "אַחֲוָה וְקָדֵם צִרְתָּנִי". כִּי יֵשׁ שְׂכָל שְׂאֵדָם מְשִׁיג אוֹתוֹ עַל-יְדֵי הַקְּדָמוֹת רַבּוֹת, וְהַשְּׂכָל הַזֶּה מְכַנֶּה בְּשֵׁם 'אַחֲוָה'; וְיֵשׁ שְׂכָל שְׂבָא לְאָדָם בְּלֵא שׁוּם הַקְּדָמָה, אֲלֵא עַל-יְדֵי שְׂפַע אֱלֻקֵי, וְזֶה מְכַנֶּה בְּשֵׁם 'קָדֵם', בְּשֵׁם פְּנִים. וְהִתְלַהֲבוֹת הַלֵּב נוֹלָד מִחֻמַּת תְּנוּעַת הַשְּׂכָל, כִּי טֵבַע הַתְּנוּעוֹת שְׂמוּלִיד חָם, וּלְפִי מְהִירוֹת תְּנוּעוֹת הַשְּׂכָל, כֵּן מוּלִיד חָם בְּלֵב. נִמְצָא עַל-יְדֵי שְׂפַע אֱלֻקֵי, שֶׁהַשְּׂכָל נִשְׂפָּע לְאָדָם בְּמְהִירוֹת, שְׂאִין צָרִיךְ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוּם הַקְּדָמָה, עַל-יְדֵי זֹאת הַמְהִירוֹת שֶׁלְהִבֵּת הַלֵּב עוֹלָה תְּמִיד מֵאֲלִיָּה:

ב אֲבָל לְהַגִּיעַ לְבַחֲינַת שְׂפַע אֱלֻקֵי הַנִּל, אֵי אֶפְשָׁר לְבֹא לָזֶה, אֲלֵא שְׂיִקְדָּשׁ אֶת פִּי וְחֻטְמוֹ וְעֵינָיו וְאַזְנוֹ, וְהֵן הֵן מְאִירִין לוֹ שְׂפַע אֱלֻקֵי הַנִּל. הֵינּוּ, שְׂיִשְׁמֹר

הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא הַשְּׁגָחַה פְּרָטִית. וְזֶה מְכַנֶּה בְּשֵׁם 'קָדֵם', שֶׁהוּא נִקְרָא בְּשֵׁם פְּנִים; הֵינּוּ שְׂתַכְּף-וּמִיד רֹאִים אֶת פְּנֵי ה' בְּגְלוּי רַב וְנִפְלָא מְאֹד. וְהִתְלַהֲבוֹת הַלֵּב שֶׁמְתַלְהֵב לְבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זֶה נוֹלָד מִחֻמַּת תְּנוּעַת הַשְּׂכָל, כְּפִי שֶׁשְׂכָּלוֹ שֶׁל הָאָדָם רָץ וְחוֹשֵׁב, כֵּן מִתְחַמֵּם לְכַבּוֹ. כִּי טֵבַע

רבות, ויעבור העלמות והסתרות, שהוא בחינת אָחור, אֶלֶּא תִּכְרַחֲוּמֵיךָ יִזְכֶּה אֶל בְּחִינַת קִדְּם, לְהַשִּׁיג אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרַךְ מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה. וְזֶה אֵי אֶפְשֵׁר, אֶלֶּא עַל-יְדֵי שִׁיקְדֵשׁ אֶת כְּלֵי הַמַּחִין שְׁלוֹ. פִּיּו — הֵינּוּ שִׁישְׁמֹר אֶת עֲצָמוֹ מִלְּהוֹצִיא שֶׁקֶר מִפִּיּו, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר הַמְּרַחֵק אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ כְּמוֹ הַשֶּׁקֶר; כִּי כִּשְׁהָאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר שֶׁקֶר, הוּא מְסַלֵּק שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבַּרַךְ מִמֶּנּוּ. כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (שַׁבַּת נה):

את עצמו מלהוציא שקר מפיו, ויהיה לו יראת שמים, שהוא בחינת חטם, בבחינת (ישעיהו יא): "והריחו ביראת ה'", ויהיה לו אמונת חכמים, התלוי באדנין, בבחינת (משלי כב): "שמע דברי חכמים", ויעצים עיניו מראות ברע, כי הן הן המעוררין את שפע

הוא אמת. ואמרו (פסיקתא רבתי), שהכל ברא הקדוש-ברוך-הוא בעולמו חוץ ממדת שקר שלא ברא, ומדת שוא שלא פעל, אלא הבריות בדין אותם מלבם. ולכן הדבר הראשון אדם צריך לשמר את עצמו מלומר שקר, שעל-ידי-זה מתרחק מהקדוש-ברוך-הוא. וכמו שפיתוב (שמות כג, ז): "מדבר שקר תרחק", על-ידי שקר מתרחק מהקדוש-ברוך-הוא. ואמרו (תקוני-זהר, תקון ג): אמת ביה ברא עלמא, ועליה אתקרי וקיאמא כל עלמא; כי העקר לשמר על הדבור לא לדבר שום דבר שקר. חטמו שהוא האף, הינו ויהיה לו יראת שמים, שהוא בחינת חטם (ומביא ראיה, שיראת שמים תלוי בחטם), בבחינת (ישעיהו יא, ג): "והריחו ביראת הויה", ועקר שלמות יראת שמים, שלא יהיה בכעס, כי הפעם בא דרך האף, שזה חרון אף, ובו ברגע שהאדם בכעס, הוא מאבד את היראת שמים שלו, כי חכמינו הקדושים אמרו (נדרים כב): כל הכועס אפלו שכינה אינה חשובה כנגדו. כי אם היה מאמין באמונה אמתית, שאין בלעדיו יתברך פלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, לא היה כועס, ועל-פני על-ידי הפעם מסלק את

לשמע לקול חכמי התורה, חכמי ישראל, בבחינת (משלי כב, יז) "שמע דברי חכמים"; ויזהר תלוייה אמונת חכמים, כי כל התורה תלוייה אף ורק באמונת חכמים שבכל דור ודור, שזה בכלל תורה שבעל פה, שמקבלים מחכמי ישראל, חכמי התורה. עיניו — ויעצים עיניו מראות ברע, כי העקר הוא קדשת העינים, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה): אין יצר הרע שולט אלא במה שעניו רואות. וכל הצרות שהאדם סובל, זה רק שהולך אחר עיניו. וכמאמרם ז"ל (במדבר רבה, פרשה י, סימן ו): מה ראה הקדוש-ברוך-הוא לשאל מישאל הלב והעינים שיהיו אחריו? לפי שהעברה תלוייה בהם, העינים רואות את הזוהר, והלב מהרהר אחריה; כי ברגע שהאדם מפקיר את עיניו, הוא בא לידי טמאה, כי העין רואה, והלב חומד, וכלי המעשה גומרים. ולכן אם אדם רוצה לזכות שימשך עליו שפע אלקי, שיהיה תמיד אצלו בחינת קדם, שיראה רק השגחתו הפרטי פרטית, איך שהוא יתברך משגיח על כל פרט ופרט מפרטי העולם, עליו לקדש את פיו, חטמו ואזניו ועיניו, כי הן הן המעוררין את שפע אלקי הנ"ל

לְבוֹא, כִּי הִפָּה וְהַחֲטָם וְהָעֵינִים וְהָאָזְנִים תְּלוּיִים בַּמַּח, וְעַל־יְדֵי הַמַּח־מַחֲשָׁבָה — דְּרָכָה אָדָם יְכוּל לְהַמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ שִׁפְע אֱלֹקֵי, שְׂיִזְכָּה לְהִבִּין וְלִהְשָׁכִיל וְלִהְתְּבוֹנֵן בְּרוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אִיף שֶׁהַפֶּל מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרֻטִית, דְּבַר גְּדוּל וְדְבַר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֹא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, אֲשֶׁר זֶה בְּעֲצָמוֹ הַשִּׁפְע אֱלֹקֵי בְּחִינַת קָדָם, פְּנִים, וְהַפֶּל תְּלוּי עַל־יְדֵי הִפָּה וְהַחֲטָם, הָעֵינִים וְהָאָזְנִים, וְהֵן מְעוֹרְרִין אֶת הַמַּח שְׂיִהְיֶה בְּבַחֲנֵינָת קָדָם, בְּבַחֲנֵינָת פְּנִים.

וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קִיט): "רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת" — זֶה בְּחִינַת מַח הַנֶּאֱמָר אֲצִל פֶּה; וְזֶה (שֵׁם קִיא): "רֹאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ה'" — זֶה בְּחִינַת מַח הַנֶּאֱמָר אֲצִל חֲטָם; וְזֶה בְּחִינַת (מִשְׁלֵי ט): "הוֹכַח לְחַכָּם וַיֵּאָהֲבֵךְ" — זֶה בְּחִינַת מַח הַנֶּאֱמָר אֲצִל אֲדִנִּין, בְּבַחֲנֵינָת "שִׁמְע דְּבַרֵי חֲכָמִים"; וְזֶה בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית ג): "וַתִּפְקַחְנָה עֵינַי שְׂנִיָּהֶם" — זֶה בְּחִינַת מַח הַנֶּאֱמָר אֲצִל עֵינַיִן. וְהֵן הֵן שִׁבְעַת הַנְּרוֹת, כִּי פֶה וְתַרְיִן נִקְבָּא חֲטָמָא וְתַרְיִן אֲדִנִּין, הֵם בְּחִינַת שִׁבְעַת הַנְּרוֹת. נִמְצָא, שֶׁהַשְׁבָּעָה גְּרוּת שֶׁל הַמְּנוּרָה נִמְצָאִים אֲצִל כָּל אָדָם, 'וּמְנַרְתָּא דָּא רִישָׁא' (עֵינַי בְּהַקְדַּמַת הַתְּקוּנִים יג); הֵינּוּ עֲצָם הַמַּח שֶׁהוּא הָרֹאשׁ, זֶה כָּל הַמְּנוּרָה, הֵינּוּ הַמַּח הַמְּקַשֵּׁר אֶל שִׁבְעָה קָנִים. וְזֶה סוּד הַשָּׁמֶן שֶׁבְּתוֹךְ הַקָּנִים, שֶׁזֶה הַמַּח, כִּי שָׁמֶן מְרַמֵּז עַל הַחֲכָמָה, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל' (מְנַחֵת פֶּה): עַל הַפְּסוּק (שְׁמוּאֵל־ב' יד, ב): "וַיִּשְׁלַח יוֹאָב תְּקוּעָה וַיִּקַּח מִשָּׁם אִשָּׁה חֲכָמָה", מֵאִי שָׁנָא תְּקוּעָה? אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מִתּוֹךְ שְׂרָגִילִין בְּשָׁמֶן זֵית, חֲכָמָה מְצוּיָה בְּהֵן. וְכֵן הוּא (זֶהר בְּלַק

קפז). עַל הַפְּסוּק (קֹהֶלֶת ט, ח): "וַשָּׁמֶן עַל רֹאשְׁךָ אֵל יַחְסֹר", דֶּהָא גְּהוּרָא דְּבִרְאִישׁוֹ אֲצִטְרִיף לְמַשְׁחָא וְכוּ'. וּפְנֵי הַמְּנוּרָה הֵינּוּ שִׁפְע אֱלֹקֵי הַנְּ"ל, כְּדֵי שְׂיִזְכָּה לְשִׁפְע אֱלֹקֵי, שְׂיֵאִיר לוֹ בְּחִינַת קָדָם, פְּנִים, שְׂיַדַע שֶׁהַפֶּל מְשַׁגַּח מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּהַשְׁגָּחַה פְּרֻטִית. וְדְבַר גְּדוּל וְדְבַר קָטָן יִרְאֵת הַנְּ"ה זֶה הַרִיחַ, שֶׁהוּא הַחֲטָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה יא, ג): "וַיְהִיחוּ בִּירְאֵת הַנְּ"ה"; וְזֶה בְּחִינַת (מִשְׁלֵי ט, ח) "הוֹכַח לְחַכָּם וַיֵּאָהֲבֵךְ", זֶה בְּחִינַת מַח הַנֶּאֱמָר אֲצִל אֲדִנִּין; 'חֲכָם' זֶה הַמַּח, 'הוֹכַח' זֶה הַחֲכָם הַמוֹכִיחַ אוֹתְךָ, שְׂאֵתָה צְרִיף לְשִׁמְע בְּקוּלוֹ, בְּבַחֲנֵינָת "שִׁמְע דְּבַרֵי

לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל
הַעֲלִיזוֹן, שְׁזָה עֵקֶר הַחֲכָמָה שֶׁפַּע אֱלֹקֵי, אֵל זֶה
צָרִיכִים מַחִין נְקִיִּים, וְהַמַּחִין תְּלוּיִים בְּשִׁבְעָה
גְרוֹת, שֶׁהֵם הַעֲיָנִים, הָאֲזָנִים, הַחֲטָם וְהַפֶּה, כְּפִי
שְׁזוֹכָה לְקֹדֶשׁ וְלִטְהָרָם,
כֵּן זוֹכָה לְשִׁפְעֵי אֱלֹקֵי,
שְׁמֵרְגִישׁ שֶׁהַכֹּל לְכֹל
אֲלֻקוֹת גְּמוּר הוּא.

ג. וְשִׁפְעֵי אֱלֹקֵי הַזֹּאת,
שֶׁנִּשְׁפָּעַע עַל הָאָדָם,
אוֹר הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא,
עַד שִׁיִּרְגִישׁ שֶׁהַכֹּל
הַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, בְּחִינַת
קָדָם פְּנִים, הַמְדַרְגָּה הַזֹּאת
הוּא בְּחִינַת סִפָּה, שֶׁהוּא
מְסַכֵּף עִם אוֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ
כְּמוֹ סִפָּה, שֶׁסִּפָּף אֶת עִם
יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר עִם עֲנֵי
כְּבוֹד; כִּי סִפָּה הוּא בְּחִינַת

עַד שֶׁהוּא בְּטֹל וּמְבֹטֵל לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוֹף
בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא בְּטֹל מְמַצִּיאוֹת, שְׂאֵז נִשְׁפָּע
עָלָיו שְׁכָל עֲלִיזוֹן, רוּחַ דְּקִדְשָׁה שֶׁמְסַכֵּף עָלָיו.
וְסִפָּה הַזֹּאת הִיא בָּא עַל-יְדֵי שִׁבְעָה עֲנָנִים; כִּי

ג וְשִׁפְעֵי אֱלֹקֵי הַזֹּאת הוּא בְּחִינַת
סִפָּה, כִּי סִפָּה

הוּא בְּחִינַת שִׁפְעָה בְּרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ,
כִּי רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ הוּא שִׁפְעֵי אֱלֹקֵי.
וְסִפָּה הַזֹּאת הִיא בָּא עַל-יְדֵי
שִׁבְעָה עֲנָנִים, הֵינּוּ בְּחִינַת שִׁבְעַת
הַגְּרוֹת כְּנֹ"ל, שֶׁעַל-יְדֵם הָאָדָם
מִשִּׁיג פְּנֵי הַמְּנוּרָה, הֵינּוּ סִפָּה,
הֵינּוּ שִׁפְעֵי אֱלֹקֵי. וְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ
נִקְרָא עַל שֵׁם הַחֲכָמָה, שֶׁהִיא רוּחַ
חֲכָמָה הַבָּא מִקֹּדֶשׁ כִּידוּעַ.

שִׁפְעָה בְּרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ [עֵינִי מַגְלֶה יג]. שֶׁקְּרָאוּ אֶת
מֹשֶׁה סוֹכוֹ, שֶׁנַּעֲשֶׂה לְיִשְׂרָאֵל כְּסִפָּה. וְכֵן הוּא
(וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה א', סִימָן ג'), שֶׁדָּרְשׁוּ 'אָבִי סוֹכוֹ',
שֶׁהִיא אֲבִיהֶן שֶׁל נְבִיאִים שְׁסוֹכִים בְּרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ.
רַבִּי לִוִי אָמַר לְשׁוֹן עֲרַבִי הוּא, בְּעֲרַבִי קוֹרִין
לְנְבִיא סִכָּיָא, הֵינּוּ שֶׁמְדַמָּה אֶת הַשִּׁפְעֵי אֱלֹקֵי
הַנִּשְׁפָּע עַל הָאָדָם הַמְּקַדֵּשׁ אֶת הַשִּׁבְעָה גְרוֹת,
שֶׁהֵם שִׁבְעָה קְנֵי הַמְּנוּרָה כְּמוֹ סִפָּה, שֶׁהִיוּ עִם
יִשְׂרָאֵל מְסַבְּבִים בְּמִדְבָּר עִם עֲנֵי כְּבוֹד כְּמוֹ
סִפָּה, וְהִרְגִישׁוּ רַק אֶת הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי
הֵם הָיוּ דוֹר דָּעָה, וּמֹשֶׁה רַבְּנּוֹ הַחֲדִיר בְּעַם
יִשְׂרָאֵל אֶת אֲמַתָּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַד שֶׁכָּלֵם
יָדְעוּ וְהִפְרִירוּ אֶת הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלָכֵן נִקְרָא
אָבִי סוֹכוֹ, שֶׁסִּפָּה בְּרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, וְהַכְּנִיס אֶת זֶה
גַּם בְּעַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁכָּלֵם הִפְרִירוּ אֶת אֲמַתוֹתוֹ
יִתְבַּרֵּךְ; כִּי רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ הוּא שִׁפְעֵי אֱלֹקֵי
שֶׁנִּשְׁפָּעַע עַל הָאָדָם הָאֶרֶץ עֲצוּמָה מְלַמְעֵלָה,
שֶׁמֵאִיר עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלָא מְאֹד,

עִם יִשְׂרָאֵל הָיוּ מְסַבְּבִים
עִם שִׁבְעָה עֲנָנֵי כְּבוֹד,
כְּמִאֲמָרָם ו"ל (מְכִלְתָּא
בְּשַׁלַּח), וְהַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא פָּרַשׁ לְכַנּוּי שִׁבְעָה
עֲנָנֵי כְּבוֹד, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים
קד, לט): "פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְפָּה,
וְאֵשׁ לְהֵאִיר לְיִלְהָ", וְכֵן
הוּא (תְּנָא דְּבִי אֵלֵיהּ רַבָּה,
פְּרָשָׁה יג, סִימָן ג'): בְּשִׁכְר
צִלוֹ שֶׁל אֵילָן, שֶׁהוֹשִׁיב
אֲבָרָהָם אֲבִינוֹ אֶת מְלֹאכֵי
שָׂרָת, הַקִּיף לְהֵן הַקֹּדֶשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא שִׁבְעָה עֲנָנֵי
כְּבוֹד לְיִשְׂרָאֵל אֲרַבְעִים

שָׁנָה בְּמִדְבָּר; הֵינּוּ בְּחִינַת שִׁבְעַת הַגְּרוֹת כְּנֹ"ל;
[רַבְּנּוֹ ו"ל מְקַשֵּׁר אֶת שִׁבְעַת הַגְּרוֹת אֶל שִׁבְעָה
עֲנָנֵי כְּבוֹד, שֶׁהֵם בְּחִינַת סִפָּה, שֶׁסִּפָּף אֶת עִם
יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר, וְהַסִּפָּה הַזֹּאת הִיא רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ,
רוּחַ הַבָּא מִן הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהִרְגִישׁוּ אֶת אֲמַתָּת
מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ]. שֶׁעַל יְדֵם הָאָדָם מִשִּׁיג פְּנֵי
הַמְּנוּרָה, שֶׁהוּא הַשִּׁמְן שֶׁבְּתוֹךְ הַקְּנִים, שֶׁהֵם
הַמַּחִין, הֵינּוּ סִפָּה, הֵינּוּ שִׁפְעֵי אֱלֹקֵי [שְׁזָה מְקַשֵּׁר
אֵל זֶה, כְּפִי שֶׁהָאָדָם מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת הַשִּׁבְעָה
גְרוֹת, שֶׁהֵם כְּנֹגֵד הַשִּׁבְעָה עֲנָנֵי כְּבוֹד, שֶׁהֵם
בְּחִינַת סִפָּה, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁפָּע עָלָיו אוֹר וְזִיו
וְחַיּוּת וּדְבָקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ, שֶׁמֵרְגִישׁ רַק
אֶת הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁזָה רוּחַ הַבָּא מִן
הַקֹּדֶשׁ]. וְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ נִקְרָא עַל שֵׁם הַחֲכָמָה,
שֶׁהִיא רוּחַ חֲכָמָה הַבָּא מִקֹּדֶשׁ כִּידוּעַ [עֵינִי זֶה
אֲחֵרֵי סא]: מֵאֵי קֹדֶשׁ שֶׁלְמוֹתָא דְאֶקְרִי חֲכָמָה
עֲלָאָה. וּמֵהָאֵי אֲתֵר וּמִתְמָן נִפְקִין מְבוּעֵין וְנִחְלִין
לְכֹל עֵבֶר עַד דְמָטוּ לְהָאֵי זֹאת וְהָאֵי זֹאת כֹּד

מתברך אקרי קדש, ואקרי חכמה וקראן ליה רוח-הקדש, כלומר רוח מההוא קדש דלעילא, וכד נפקין ומתערין מנה רזי אורייתא כדן אתקרי לשון הקדש וכו', עין שם; וזה סוד

(במדבר יב, ח): "פה אל פה

אדבר בו", שמרב

התפללותו ודבקותו באין

סוף ברוך הוא, על-ידי-

זה נשפע עליו רזי וסתרי

תורה שיוצא מפיו, שזה

בעצמו רוח-הקדש, רוח

מההוא קדש דלעילא].

וזה שאמרו חכמינו,

זכרונם לברכה (ספ"א יא):

מנין שאין מספכין אלא

בדבר שאין מקבל טמאה,

ובדבר שגדולו מן הארץ?

שנאמר: "ואד יעלה מן הארץ"

מה אד הוא דבר שאין מקבל

טמאה ואין גדולו אלא מן הארץ

וכו'. ואד הן הן אלו העננים

הנ"ל, והן בחינת קדש, וגדלין מן

הארץ, פי צריך המקבל הזה

להיות חכם, פי הקדוש-ברוך-הוא

'יהב חכמתא לחפמיין', בבחינת

(שמות לא): "ובלב כל חכם לב

נתתי חכמה".

ד וספ"א הנ"ל, הינו רוח-הקדש

הנ"ל, שפע אלקי

הנ"ל, הוא בחינת מקיפין,

שהשכל הזה הוא גדול עד למאד,

עד שאין המוח יכול לסבלו ואין

נכנס במוח, אלא הוא מקיף את

פי הקדוש ברוך הוא (דניאל ב, כא): "יהב

חכמתא לחפמיין", בבחינת (שמות לא, ו) "ובלב

כל חכם לב נתתי חכמה" [עין ברכות נה:] וזה

לשון הגמרא: אמר רבי יוחנן, אין הקדוש-

ברוך-הוא נותן חכמה, אלא למי שיש בו

חכמה, שנאמר (דניאל ב, כא): "יהב חכמתא

לחפמיין, ומנדעא לידעי בינה". שמע רב

תחליפא בר מערבא ואמרה קמיה דרבי אבהו,

וזה שאמרו חכמינו, זכרונם

לברכה: מנין שאין מספכין

אלא בדבר שאין מקבל טמאה

ובדבר שגדולו מן הארץ?

שנאמר: "ואד יעלה מן הארץ"

מה אד הוא דבר שאין מקבל

טמאה ואין גדולו אלא מן הארץ

וכו'. ואד הן הן אלו העננים

הנ"ל, והן בחינת קדש, וגדלין מן

הארץ, פי צריך המקבל הזה

להיות חכם, פי הקדוש-ברוך-הוא

'יהב חכמתא לחפמיין', בבחינת

(שמות לא): "ובלב כל חכם לב

נתתי חכמה".

ד וספ"א הנ"ל, הינו רוח-הקדש

הנ"ל, שפע אלקי

הנ"ל, הוא בחינת מקיפין,

שהשכל הזה הוא גדול עד למאד,

עד שאין המוח יכול לסבלו ואין

נכנס במוח, אלא הוא מקיף את

פרשה יג, סימן יא): רבי

שמעון בן לקיש אמר אין

עננים אלא מלמטה,

שנאמר (תהלים קלה, ז):

"מעלה נשאים מקצה

הארץ", והם אינם

מקבלים טמאה, כי אין

בהם ממשות, ולכן

כשהאדם מבטל את עצמו

לגמרי אל האין סוף ברוך

הוא, ונעשה בעצמו פלא

כלום, שזה עקר החכמה,

כמו שכתוב (איוב כח, יב):

"והחכמה מאין תמצא",

עקר החכמה הוא דיקא

כשהאדם מחזיק את

עצמו לאין, שאז דיקא

נשפע עליו רוח-הקדש,

שפע אלקי, שהוא מספך

עם אור אלקי כמו שהיו

עם ישראל מספכין

במדבר עם ענני כבוד,

ולכל זה זוכין על-ידי

קדשת שבעת הנרות,

שהם בחינת שבועה

עננים].

ד. (עכשו יסביר בפרטיות מה הוא ענין ספ"א

ורוח-הקדש); וספ"א הנ"ל, הינו רוח-הקדש

הנ"ל, שפע אלקי הנ"ל, הוא בחינת מקיפין,

הינו שמקיף את המוח, פי יש השגה גלוי

אלקות במדרגה עליונה פל-כף, עד שהשכל

הזה הוא גדול עד למאד, עד שאין המוח יכול

לסבלו, ואין נכנס במוח, אלא הוא מקיף את

הראש; כי מרב עמק המשג וקצור המשיג לא נכנס בתוך שכלו, אלא מקיף את המח, כמו שאנו רואים כמה חכמות עמקות, שאין יכלת במח האנושי להבין על בריו, כמו כמה וכמה מבוכות שאנו נבוכים בהם, כמו הידיעה והבחירה, שהם שני הפכים בנושא אחד, פי הידיעה היא שהאדם צריך לדעת, שהכל לכל אלקות גמור הוא, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, וכל דבר שרק קורה בזה העולם וכן בכל העולמות, הכל משגח רק ממנו יתברך, וזוהי הידיעה שהיא בודאות שהכל ממנו יתברך. ולהפך — הבחירה היא שמסרו בידי האדם להתנהג פרצונו, אם לילה או לא לילה, אם לעשות או לא לעשות, אם להצליח או להפשל וכדומה באין ספר דברים. והם שני הפכים בנושא

הראש. כמו שאנו רואים כמה חכמות עמקות, שאין יכלת במח האנושי להבין על בריו, כמו כמה וכמה מבוכות שאנו נבוכים בהם, כמו הידיעה והבחירה, שאין מח של אנושי יכול להבין את הידיעה הזאת, והשכל הזה הוא בחינת מקיף, שאין נכנס בפנימיות המח פי אם מקיף אותו מבחוץ, והשכל הפנימי מקבל חיותו מהמקיף הזה.

הראש. כמו שאנו רואים כמה חכמות עמקות, שאין יכלת במח האנושי להבין על בריו, כמו כמה וכמה מבוכות שאנו נבוכים בהם, כמו הידיעה והבחירה, שאין מח של אנושי יכול להבין את הידיעה הזאת, והשכל הזה הוא בחינת מקיף, שאין נכנס בפנימיות המח פי אם מקיף אותו מבחוץ, והשכל הפנימי מקבל חיותו מהמקיף הזה.

ודע, שזה עקר פח הבחירה, כל-זמן שהשכל אין כל כך גדול להבין הידיעה והבחירה, אזי פח הבחירה על מקומו, פי יש בידו פח לבחור החיים או הפוכו; אבל כשיכנס המקיף הזה לפנים, ואז יתגדל השכל האנושי ויתגלה

נשאר בחוץ, והשכל הפנימי זה דבר שהאדם פן יכול להשיג, וכן נכנס בפנימיות מחו, ודבר זה מקבל חיותו מהמקיף הזה; הינו דבר שהוא כבר משיג ומבין, זה נקרא שכל פנימי, שנכנס בתוך שכלו ומבינו, ושכל המקיף זה נקרא שכל, שעדין לא נכנס בהבנתו, אלא מקיף את מחו ואינו מבין. והשכל הפנימי מקבל חיות מהשכל המקיף. ודע, שזה עקר פח הבחירה, כל זמן שהשכל אין כל-כך גדול להבין הידיעה והבחירה, אזי פח הבחירה על מקומו, פי יש בידו פח לבחור החיים או הפוכו; הינו כל זמן שאין אדם דבוק לגמרי באין סוף ברון הוא, והוא בטל ומבטל אל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך בבטול כל הרגשותיו, ויודע ועד שהכל רק ממנו יתברך, עדין הבחירה על מקומו עומד, פי מאחר שאינו בטל

ומבטל אליו יתברך, אזי נדמה לו כאלו הכל תלוי בידו, והוא בוחר או בחיים — או במות, או ברע — או בטוב, אבל כשיכנס המקיף הזה שהכל לכל אלקות גמור הוא, ואין בלעדיו יתברך כלל, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם פסוי לאלקותו יתברך, פי אין בלעדיו יתברך כלל, שאז המקיף הזה נכנס לפנים, לפנימיות מחו, שמבין שאין בלעדיו יתברך כלל, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, ואז יתגדל השכל האנושי

אחד. ודבר זה אי אפשר להבין, או שאתה אומר שיש ידיעה, או שאתה אומר שיש בחירה. ודבר זה כל-כך עמק, עד שאין מח של אנושי יכול להבין את הידיעה הזאת, איך יכול להיות שני הפכים בנושא אחד, והשכל הזה הוא בחינת מקיף, הינו שאינו יכול להכנס במח האנושי, פי הם שני הפכים. ודבר כזה אי אפשר להסביר בשכל אנושי. ולכן דבר כזה אין נכנס בפנימיות המח, פי אם מקיף אותו מבחוץ, פי כל דבר שלא יכולים להבין, זה

ויתגלה לאנושי הידיעה והבחירה, הינו שידע מה זו ידיעה ומה זו בחירה, כי באמת אם אדם זוכה ומזכך את עצמו לגמרי, ובפרט את השבעה גרות, על-ידי-זה הוא מכניס את המקיף, שהוא גלוי אלקות בתוך הפנימי, שזה בעצמו חבור בין הידיעה לבחירה, ואז יתבטל הבחירה לגמרי, כי אז על-ידי גדולו של השכל, שיודע ועד, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל הוא עצם עצמיות אלקותו יתברך, והוא בטל ומבטל לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, על-ידי ידיעות אלו, יצא מגדר האנושי, ויעלה לגדר מלאך, ואז יתבטל הבחירה. כי כשמגיע אל הידיעה הזו, שהכל לכל אלקות גמור הוא, אז מאירה בו עצם הנשמה, כי הוא יוצא מגופו הנשמי, שהיא העלמה והסתרה, המעלמת ומסתרת את אור נשמתו, שהיא אור אלקי, ונתהפך למלאך, שזה נשמה בלי גוף, כי מהפך את המקיף לפנימי, וזה זה עקר כח הבחירה, זה שאין יודע השכל של הידיעה והבחירה; הינו שאל לחבר את המקיף אל הפנימי, את הנשמה אל הגוף, אז עדין יש לו בחירה, כי מצד גשמיות גופו ופנימיות צמצום דעתו, יש לו בחירה להאמין שהכל ממנו יתברך, או שרחוק הוא מלהאמין שהכל ממנו יתברך.

(עכשו ילביש את השגתו במאמר חו"ל): וזה שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ברכות יז), שלעתיד צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם. [זה לשון הגמרא: מרגלא בפומיה דרב לא פעולם הזה העולם הבא, העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה, ולא פריה ורביה, ולא משא ומתן, ולא קנאה ולא שנאה ולא פחרות, אלא צדיקים יושבין, ועטרותיהם בראשיהם, ונהנים מזיו השכינה, שנאמר (שמות כד, יא): "וייחזו את האלהים ויאכלו וישתו"], ומדיק רבנו ז"ל: 'על ראשיהם' הצריך לומר, כי פתר מלבישים על הראש ולא בתוף הראש, אלא לכך נאמר "בראשיהם", כי לעתיד יתבטל הבחירה, וזה: צדיקים יושבים, שהוא סוד המנוחה והנחלה, שהישיבה הוא מורה על העדר הבחירה, כמו: "יושב בשמים" (תהלים ב, ד), שהוא מורה על העדר

ההשתנות, כי התנועה מורה על השתנות מרצון אל רצון, והישיבה מורה על העדר השתנות, הינו בטול הבחירה; כי ישיבה מרמזת על השלמות, שהאדם כבר יושב על מקומו, על המנוחה ועל הנחלה, ולא יכול להשתנות, שזה בטול הבחירה, כי להפך כשהאדם מתנועע והולך ממקום למקום, זה הפך המנוחה והנחלה. ולכן כשהאדם זוכה להכלל באין סוף

ברוך הוא, שזו מדרגת הצדיקים שנהגים מזיו השכינה, ועל-פן עליהם אמרו, צדיקים יושבים במקום אחד, ומתענגים מזיו השכינה. וכל זה בא להם, כי זכו אשר ועטרוניהם, הינו המקיפים, כמו (שמואל א' כג, כו): "שאוּל ואנשיו עטרים אל דוד"; שפרושו ששאוּל סבב את דוד לתפסו, נמצא, שעטרה הוא לשון מקיפים. בראשיהם, ולא על ראשיהם; הינו המקיפים יפנסו בתוך המחין לפנים, שזה שמכניסים את הידיעה בתוך הבחירה, עד שנתבטל הבחירה לגמרי, כי מתגלה לאדם, אשר בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ואין בלעדיו יתברך כלל, ואז יפנסו כל השכליות, שלא היה יכול להבין אותם קדם, כי לפני שהאדם

מטהר ומקדש את השבעה גרות, אין לו בלים להשיג שלהבת האור העולה מעצמו, שזה גלוי אלקותו יתברך, 'אש אוכלה אש', ותכף ומיד כשהאדם זוכה לטהר ולקדש את השבעה גרות שלו, שהם בחינת ספה, בחינת פנים, ענני כבוד המספכים את האדם, על-ידי-זה האורות יפנסו לפנים בתוך המחין, וידע וישיג אותם, ואז יצא מגדר אנושי, פי מוריד ממנו את גופו הגשמי והחמרי, שזוהי בעצמה הבחירה, כי הגוף מעלים ומסתיר את הנשמה, ועל-ידי-זה יעלה לגדר מלאך, ויתבטל הבחירה לגמרי. וכל זה יכולים לזפות על-ידי שהאדם מקדש את השבעה גרות, שהם שבעה עננים, שעל-ידי-זה

נעשה מספך עם אלקותו יתברך, ומכניס את המקיף לתוך הפנימיות, וזוכה להתבטל לגמרי אליו יתברך, עד שגם הגשמי נעשה רוחני, ונתעלה לגדר מלאך:

ה. (עכשו ילביש את מחמת ועטרוניהם, הינו המקיפים, כמו (שמואל א' כג): "שאוּל ואנשיו עטרים אל דוד", בראשיהם, ולא על ראשיהם; הינו המקיפים יפנסו בתוך המחין לפנים, ואז יפנסו כל השכליות שלא היה יכול להבין אותם יפנסו לפנים בתוך המחין, וידע וישיג אותם, ואז יצא מגדר אנושי ויעלה לגדר מלאך, ויתבטל הבחירה:

ה וזה בחינת קדושין, בחינת חפה, פי שפע אלקי הנ"ל הוא בחינת קדש, חפה, מקיפין. וזה שאמרו

בחינת קדש, פי עקר קדשת האדם, הוא כשמקדש את אשתו, פי קדם הוא פלג גוף, ואין בו שלמות, כמובא (והר ויקרא ז'): זווגא דדכר ונוקבא אקרי אחד, באתר דנוקבא שריא אחד אקרי, מאי טעמא? בגין דדכר בלא נוקבא פלג גופא אקרי, ופלג לאו הוא חד, וכד מתחברן כחדא תרי פלגי אתעבידו חד גופא וכדין אקרי אחד. אבל תכף ומיד כשמקדש את אשתו נעשה אדם השלם, ונשפע עליו שפע אלקי, פי (סוטה יז): איש ואשתו זכו — שכינה ביניהם; וזה בחינת חפה, הינו מקיפין, פי בעת החפה נשפע עליו שפע אלקי, שזה השראת השכינה, שאז 'זכו שכינה שרויה ביניהם', וזה

שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (בְּבֹא בִתְרָא עה.) :
 כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק נִכְוָה מִחֲפָתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ; מֵהַ
 הַלְשׁוֹן חֲפָתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ? אֵלֶּא כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק
 עוֹבֵד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְפִי מִדְּרַגְתּוֹ

וְהַשְׁגָּתוֹ, כִּי אֵין שְׁנֵי
 צַדִּיקִים דּוֹמִים זֶה לְזֶה, כִּי
 מִקִּיף שֶׁל זֶה גְּדוֹל מִמִּקִּיף
 שֶׁל זֶה, כִּי כָּל אֶחָד כִּפִּי
 יִגִּיעַתּוֹ וְטִרְחָתּוֹ זוֹכָה
 לְמִקִּיפִים אַחֲרָיִם, כִּי זוֹכָה
 לְהַשְׁגָּת אֱלֻקוֹת שְׁלֹא
 נִכְנָס בַּמַּח, שְׁזֶה בְּחִינַת
 מִקִּיף, וְהַשְׁכָּל שֶׁהוּא
 מִקִּיף לְזֶה הוּא פְּנִימִי
 לְזֶה; כִּי אֵין צַדִּיק דּוֹמֵה
 לְחֲבֵרוֹ. וְכַעֲיִן שְׁאֲמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבֹא
 מִצִּיעָא פג:) : אֵין לָךְ כָּל
 צַדִּיק וְצַדִּיק שְׁאֵין לוֹ
 מְדוּר לְפִי כְּבוֹדוֹ; וְאֲמְרוּ
 (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ית, סִימָן

א'): כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם בְּפָנָי עֲצָמוֹ;
 כִּי כָּל אֶחָד כִּפִּי יִגִּיעַתּוֹ וְטִרְחָתּוֹ וּמְסִירוֹת נַפְשׁוֹ
 בְּעַבְרוֹ וְיִתְבַּרְךָ, כֵּן זוֹכָה לְהַשְׁגָּת אֱלֻקוֹת. וְלִכְּן
 מֵהַ שְׁמִקִּיף לְזֶה הוּא פְּנִימִי לְזֶה, וּמֵהַ שְׁפָנִימִי
 לְזֶה מִקִּיף לְזֶה, כִּי אֵין שְׁנֵי צַדִּיקִים אוֹחֲזִים
 בְּמִדְּרַגָּה אַחַת, וּבִיּוֹם הַחֲפָה אֵז נִשְׁלָם הַמַּחֲזִין
 לְאָדָם, שְׁאֵז נַעֲשֶׂה אָדָם הַשְּׁלָם. וְעַל-כֵּן נִשְׁפַּע
 עָלָיו שְׁפַע אֱלֻקִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲפָה, וְאִם הוּא
 מְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן, אֵז יָכוֹל לְהַמְשִׁיף אֶת הַמַּחֲזִין
 הָאֵלוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו בְּקִדְשָׁה. וְזֶה בְּחִינַת שְׁבַעַת
 יְמֵי הַמַּשְׁתָּה שְׁאֲחַר הַחֲפָה, כִּי נוֹתְנִים לְחַתָּן
 וְכֹלָה שְׁבַעַת יְמִים, וּכְמֵאמָרָם ו"ל (וַיְרוּשְׁלָמִי
 כְּחַבּוֹת, פְּרָק א', הַלְכָה א'): מִשָּׁה הַתְּקִין שְׁבַעַת יְמֵי
 הַמַּשְׁתָּה, וְכֵן הוּא (פְּרָקֵי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, פְּרָק טו): ר'
 יוֹסִי אוֹמֵר: שְׁבַעַת יְמֵי הַמַּשְׁתָּה, מִמִּי אָנוּ
 לְמַדִּין? מִיַּעֲקֹב אָבִינוּ, כְּשֶׁנִּשְׂאָ אֶת לָאָה, עֲשֶׂה

שְׁבַעַת יְמֵי הַמַּשְׁתָּה וְשִׁמְחָה. שְׁנֵאמַר (בְּרַשִׁית
 כט, כז): "מִלֵּא שְׁבַע זֹאת" וְגו'. הֵינּוּ בְּחִינַת
 שְׁבַעַת הַנְּרוֹת הַנִּי"ל, שְׁעַל יָדָם יִכְנָס הַמִּקִּיף
 לְפָנָיִם. כְּמוֹ שְׁלִזְכוֹת לְמַחֲזִין קְדוֹשִׁים וְטַהוֹרִים,

עַד שִׁיְהִיָּה דְבוּק בְּחֵי
 הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרְךָ, עַד
 שְׁשִׁלְהִבַת הַלֵּב תַּעֲלֶה
 מִעֲלֶה מִעֲלֶה, צְרִיכִים
 לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת הַשְּׁבַעַת
 נְרוֹת שֶׁהֵם הַשְּׁבַעַת עֲנִיִּים,
 שְׁסַפְּכוּ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל
 בַּמִּדְבָּר, כְּמוֹ-כֵן חַתָּן
 בְּיוֹם חֲפָתוֹ זוֹכָה
 שְׁמוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל
 עוֹנוֹתָיו, כְּמֵאמָרָם ו"ל
 (מִדְּרַשׁ שְׁמוּאֵל, פְּרָשָׁה יז):
 חַתָּן בְּיוֹם חֲפָתוֹ מוֹחֲלִין
 לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו, שְׁאֵז
 זוֹכָה לְהַמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ
 מַחֲזִין קְדוֹשִׁין, לְהִיּוֹת
 דְבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ

יִתְבַּרְךָ, נוֹתְנִין לוֹ שְׁבַעַת יְמֵי הַמַּשְׁתָּה, כְּדִי
 שְׁיִוָּכַל לְטַהֵר אֶת עֲצָמוֹ בְּשְׁבַעַת יְמִים אֵלוֹ אֶת
 שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, וּלְהַכְנִיס אֶת הַמִּקִּיפִין לְפָנֵימִים.
 וְלְהַפְּךָ וְזֶה בְּחִינַת שְׁבַעַת יְמֵי אַבְלוּת, רַחֲמָנָא
 לְצַלָּן, שְׁמַתְאֲבִלִין עָלָיו, הֵינּוּ עַל נִשְׁמַת הַמַּת,
 עַל שְׁנִסְתְּלָק נִשְׁמַתוֹ, וְעַלְתָּה לְמַעֲלָה, וּמַתְאֲבִלִין
 שְׁבַעַת יְמִים, כְּדִי שְׁיַעֲלֶה נִשְׁמַתוֹ לְאוֹר הַפָּנָיִם
 הַנִּי"ל, עַל-יְדֵי שְׁבַעַת יְמִים אֵלוֹ. וּכְמֵאמָרָם ו"ל
 (וַיְרוּשְׁלָמִי כְּחַבּוֹת, פְּרָק א', הַלְכָה א'): מִשָּׁה הַתְּקִין
 שְׁבַעַת יְמֵי אַבְלוּת. וְכַמּוּבָא (זִהַר וַיְחִי רִיח'): אָמַר
 רַבִּי יְהוּדָה, כָּל שְׁבַעַת יוֹמִין נִשְׁמַתָּא אֵזְלָא
 מִבֵּיתָה לְקַבְרִיהָ וּמִקַּבְרִיהָ לְבֵיתָה, וְאִתְאֲבִלַת
 עָלָיו דְּגוּפָא, דְּכַתִּיב (אִיּוֹב יד, כב): "אֵךְ בְּשָׂרוֹ
 עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוֹ עָלָיו תִּאָּבֵל", אֵזְלָא וַיִּתְבָּא
 בְּבֵיתָה, חָמִי לְכֹלְהוּ עֲצָבִין וּמַתְאֲבִלָא. תֵּנָא בְּתַר
 שְׁבַעַת יוֹמִין גּוּפָא הָוִי כְּמַה דְּהָוָה, וְנִשְׁמַתִּיהָ

באמת הזויג נקרא על שם הפה, כמו שכתוב (משלי ל, כ): "אכלה ומחתה פיה", וזה סוד הרק שבתוך הפה, שהוא מין נוקבא שהוא זויג עליון. ולכן זכי הראות יכולים לראות את פני

המת בתוך הרק, פי הטפה נקראת יקר כשהיא בקדשה, ולהפך

כשהולכת לסטרא אחרא נקראת קריי. ולמה צריכה לירק לפני פני המת דיקא,

הינו לפני אחי בעלה שמת, פי בזה הרק הוא נכלם, פי אין לה עוד

בושה יותר מזה שאחד יורק לו בפנים, ועקר

הבושה הוא בפנים, כמאמרם ז"ל (בבא מציעא

נח:): כל המלביץ פני חברו ברבים, כאלו שופך דמים. אמר ליה: שפיר

קא אמרת, דחזינא ליה דאזיל סמקא ואתי חורא,

פי הפנים משתנים בעת הבושה, ולמה היא צריכה

לירק ולביש את פני אחי בעלה, וזה על שלא רצה להקים שם אחיו המת, פי

אם היה נושאה, היתה נפקדת, והיה הבן נקרא על שם בעלה.

(עכשו ילביש השגתו בפסוק); וזה בחינת (במדבר יב, יד): "ואביה ירק על מרים בעת שפגמה בכבוד משה. ולמה נקט

הלשון שבעת ימים דיקא, הינו בחינת שבעה עננים הנ"ל, שעל ידם מאיר פני המנורה; פי צריכים להכין את השבעה גרות, כדי להאיר בו

עאלת לדוכתה וכו', עין שם; ומתענגת באור הפנים:

ו. (עכשו ילביש השגתו בענין מצות חליצה): וזה טעם רק של החליצה, שנאמר (דברים כה,

ט): "וירקה בפניו", הינו

חלק ממצות חליצה שהיא צריכה לירק בפניו,

כמובא (רמב"ם הלכות יבום וחליצה, פרק ד', הלכה ז);

ואחר-כך עומדת וירקת בארץ כנגד פניו רק הנראה לדנין, שמצות

חליצה, שהיה שניהן עומדין בשעת קריאה

ובשעת ריקה, וצריכין הדנין לראות הרק היוצא מפיה. והטעם

שצריכה לירק בפניו דיקא, פי זה האח הולך בלא זרע, ולא הניח ברכה

אחריו שימשיכו שכל הפנים בעולם על-ידי

מעשיהם הטובים; [פי עקר התכלית להוליד

בנים, שימשיכו את שכל הפנים גלוי אלקות בעולם, כמו שכתוב

(ישעיה לח, יט): "אב לבנים יודיע אל אמתך"; וכתיב

(תהלים פט, ב): "לדור ודור אודיע אמונתך בפני"; ומי

שמת בלא בנים, אין לו מי שימשיך את שכל הפנים, גלוי אלקות בעולם]. ואחיו אינו רוצה להקים שם אחיו המת, ואינו רוצה ליבם אותה,

בשביל זה — "וירקה בפניו", פי אין רוצה להמשיך נשמת המת בעולם, שיוכל לתקן אור הפנים. ובזה הרק נראה לפעמים פני המת; [פי

ו זה טעם רק של החליצה, שנאמר (דברים כה): "וירקה בפניו" — 'בפניו' דיקא, פי זה

הולך בלא זרע, ולא הניח ברכה אחריו שימשיכו שכל הפנים

בעולם על-ידי מעשיהם הטובים, ואחיו אינו רוצה להקים שם אחיו

המת ואינו רוצה ליבם אותה — בשביל זה: "וירקה בפניו", פי

אין רוצה להמשיך נשמת המת בעולם שיוכל לתקן אור הפנים.

ובזה הרק נראה לפעמים פני המת — פני המת דיקא, ובזה הרק

הוא נכלם, ועקר הבושה הוא בפנים, וזה על שלא רצה להקים

שם אחיו המת:

וזה בחינת (במדבר יב): "ואביה ירק ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים — שבעת ימים דיקא, הינו בחינת שבעה עננים הנ"ל, שעל-ידם מאיר פני

שמת בלא בנים, אין לו מי שימשיך את שכל הפנים, גלוי אלקות בעולם]. ואחיו אינו רוצה להקים שם אחיו המת, ואינו רוצה ליבם אותה,

בשביל זה — "וירקה בפניו", פי אין רוצה להמשיך נשמת המת בעולם, שיוכל לתקן אור הפנים. ובזה הרק נראה לפעמים פני המת; [פי

ו זה טעם רק של החליצה, שנאמר (דברים כה, ט): "וירקה בפניו", הינו חלק ממצות חליצה שהיא צריכה לירק בפניו, כמובא (רמב"ם הלכות יבום וחליצה, פרק ד', הלכה ז); ואחר-כך עומדת וירקת בארץ כנגד פניו רק הנראה לדנין, שמצות חליצה, שהיה שניהן עומדין בשעת קריאה ובשעת ריקה, וצריכין הדנין לראות הרק היוצא מפיה. והטעם שצריכה לירק בפניו דיקא, פי זה האח הולך בלא זרע, ולא הניח ברכה אחריו שימשיכו שכל הפנים בעולם על-ידי מעשיהם הטובים; [פי עקר התכלית להוליד בנים, שימשיכו את שכל הפנים גלוי אלקות בעולם, כמו שכתוב (ישעיה לח, יט): "אב לבנים יודיע אל אמתך"; וכתיב (תהלים פט, ב): "לדור ודור אודיע אמונתך בפני"; ומי שמת בלא בנים, אין לו מי שימשיך את שכל הפנים, גלוי אלקות בעולם]. ואחיו אינו רוצה להקים שם אחיו המת, ואינו רוצה ליבם אותה, בשביל זה — "וירקה בפניו", פי אין רוצה להמשיך נשמת המת בעולם, שיוכל לתקן אור הפנים. ובזה הרק נראה לפעמים פני המת; [פי

את אור הפנים, ולכן נאמר אצל מרים שפגמה בכבוד משה (שם טו): "ותסגר מרים מחוץ למחנה שבעת ימים וגו', שבעת ימים דיקא, כדי לתקן מה שפגמה בשבועה גרות, שבועה עננים, שעל-ידי-זה אינו מאיר פני המנורה, שזה שכל הפנימי. וכן אצל חליצה נאמר: והוא לא רצה להקים שם אחיו המת, על-פן "וירקה בפניו", והינו בשפת פנים; וזה שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (יבמות נב:): [התקדשי לי במאמר יבמין] היבמה נקנית במאמר, זהו הפך הבשת, כי 'מאמר' זה מלשון כבוד, בחינת (תהלים כט, ט): "כלו אמר כבוד, אומר הוא לשון כבוד, [פי זה הפסוק נאמר אחר השבועה קולות שאמר דוד על המים, שהן בחינת השבעין קלין שצריכים לצעק קדם שמולידין המחזין, וכשמולידין המחזין, זה שאדם משיב פני המנורה, חקמת אדם תאיר פניו — הפך בשפת פנים וכו' (מי הנחל)] הפך של "תפלים שבעת ימים",

המנורה. והוא לא רצה להקים שם אחיו המת, על פן "וירקה בפניו", והינו בשפת פנים. וזה שאמרו חז"ל (יבמות פרק רבן גמליאל): היבמה נקנית במאמר — זהו הפך הבשת, בחינת (תהלים כט): "כלו אמר כבוד", הפך של "תפלים שבעת ימים".

ומרים, שפגמה בכבוד משה, שהיא בחינת שפע

אלקי, בבחינת (שמות לד) "כי קרן עור פניו", ופגמה בבחינת שבועת הנרות, פי הוא היה ענו, שפל וסבלן, ולא חרה אפו על בזיונו, וזה בחינת חטם בשלמות; וכתוב בה (במדבר יב): "פה אל פה אדבר בו" — זה בחינת פה; וכתוב בה (שם): "ותמנת ה' יביט" — זה בחינת עינים; וכתוב בה (שם): "בכל ביתי נאמן הוא" — זה בחינת אדנין, בחינת (משלי יא): "נאמן רוח מכסה דבר", פמוכא בזהר (אדרא רבא קכח) בשביל זה

אור פניו. ומרים פגמה בכבודו, כי היא פגמה בבחינת שבועת הנרות. [וימביא ראיה, שמשה רבנו זכה לשלמות, לתקן שבועת הנרות]. פי הוא משה רבנו היה ענו, שפל וסבלן, ולא חרה אפו על בזיונו, וזה בחינת חטם בשלמות, שזה תקון החטם להאריך אפו על כל מה שעובר עליו. וכתוב ביה (במדבר יב, ח):

"פה אל פה אדבר בו", זה בחינת פה, שזכה לשלמות הדבור. וכתוב בה (שם) "ותמנת הו' יביט", זה בחינת עינים, שזכה לקדשת העינים, שהסתכל רק עליו ותברך. וכתוב בה (שם ז): "בכל ביתי נאמן הוא", זה בחינת אדנין. ומביא ראיה, שאדנין זה בחינת נאמנות, בחינת (משלי יא, ג): "נאמן רוח מכסה דבר"; כי זכה לשלמות האזנים, שכל מה ששמע לא מסר לאחרים. פמוכא בזהר (אדרא רבא נשא קכח) על הפסוק (משלי יא, ג): "הולך רכיל מגלה סוד, ונאמן רוח מכסה דבר"; איש רכיל מבועי ליה למימר, מאן הולך? אלא מאן דלא אתישב ברוחיה

ולא הוי מהימנא ההוא מלה דשמע אזיל בגוויה פחיוזא במיא עד דרמי ליה לבר, מאי טעמא? משום דלית רוחה רוחא דקיומא. אבל מאן דרוחה רוחא דקיומא ביה פתיב: ונאמן רוח מכסה דבר" וכו', עין שם. בשביל זה

שזה נאמר אצל מרים, שפגמה בכבוד משה, שהוא בחינת שפע אלקי, בבחינת (שמות לד, כט): "כי קרן עור פניו", פי משה רבנו זכה לתכלית השלמות שאין שלמות אחריה להארת פנים, עד שהאיר

נצטרעה מרים, שדברה על משה. ומצרע דא סגירו דנהורא עלאה (זהר תזריע מט:), הינו

שנסגר ונתכסה ממצרע האורות עליונים הינו אור הפנים הנ"ל, כי מצרע דבר רע על הזולת,

ועל-ידי-זה פגם בדבור, שהוא פני המנורה,

אמצעית המנורה, פי שלשה קנים מצדה

האחד, ושלשה קנים מצדה השני, זה פנגד

שתי העינים, שתי האזנים, שני נקבי חטם,

והקנה האמצעי זה הדבור. ולכן נסתם ממנו

אור הפנים, שהוא הארת האין סוף ברוך הוא.

וכתיב בה במצרע "תסגר מחוץ למחנה שבעת

ימים". וזה שבקש אהרן על מרים: אל נא תהי

פמת אשר בצאתו מרחם אמו ויאכל חצי בשרו,

כי על-ידי סגירו דנהורא עלאה היא בבחינת מת,

כי מצרע חשוב פמת (נדרים סד:), אשר בצאתו

מרחם אמו — זה בחינת יבום, שעל-ידי היבום

אתה אמה, שאשתו נעשית לו אם; כי הבן

שנולד מהיבמה זה נשמת הבעל שנפטר בלא

בנים, וזה שבקש "ויאכל חצי בשרו", הינו שאין

לו בת זוג, כי הבעל ואשתו הם תרי פלגא

ועכשו שאשתו גופא, ועכשו שאשתו

נצטרעה, ומצרע — דא סגירו דנהורא עלאה (זהר תזריע מט:), הינו אור הפנים הנ"ל, וכתיב בה: "תסגר מחוץ למחנה שבעת ימים".

וזה שבקש אהרן: אל נא תהי פמת אשר בצאתו מרחם אמו ויאכל חצי בשרו, כי על-ידי סגירו דנהורא עלאה היא בבחינת מת, כי מצרע חשוב פמת (נדרים סד:); אשר בצאתו מרחם אמו — זה בחינת יבום, שעל-ידי היבום אתה אמה, שאשתו נעשית לו אם; ויאכל חצי בשרו — הינו שאין לו בת-זוג, כי הבעל ואשתו הם תרי פלגא גופא; ועכשו שאשתו היא

אמו, נמצא שנאכל חצי בשרו ואין לו בת-זוג.

[פרוש, פי מי שמת בלא בנים, אזי אשתו צריכה להתיבם, ועל-ידי היבום נתגלגל המת בהבן

הנולד מאשתו שנתיבמה לאחיו, פמבאר בסבא (משפטים ק:): 'אתה אמה', הינו שהוא צער וענש גדול להמת,

שאשתו נעשית לו אם, פי עכשו מכרח להיות נולד מאשתו ואשתו נעשית לו אם. ומחמת זה, בן היבמה הזה

שנולד מהיבום, אי אפשר לו למצא זוגו פי אם ברחמים גדולים (פמובא (זהר לך-לך צב), שעליו נאמר 'פן יקדמונו

אחר ברחמים, עין שם). פי זה בן היבמה, שבאמת הוא בעלה של היבמה, ואשתו נעשית לו אם, אין לו בת-זוג,

לוֹ בַת זוּג, מֵאַחַר שֶׁבַת זוּגוֹ נַעֲשִׂית לּוֹ אִם. וְזֶהוּ שֶׁפֶרֶשׁ רַבֵּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, שֶׁבִקֵּשׁ אַהֲרֹן עַל מְרִים, שֶׁפָּגְמָה בְּשֹׁכֵל הַפְּנִים, שֶׁזֶהוּ הַפָּגֶם שֶׁל הַמֵּת בְּלֹא בָנִים כַּנִּל, שֶׁלֹּא תֵּהָא נַעֲנֶשֶׁת, חֵס וְשָׁלוֹם, בַּעֲנֹשׁ הַיְבוּס,

וְזֶהוּ: "אֵל נָא תְּהִי פֶמֶת אֲשֶׁר בְּצִאתוֹ מֵרַחֵם אִמּוֹ", שֶׁלֹּא תִהְיֶה פֶמֶת בְּלֹא בָנִים, אֲשֶׁר מִכְרַח לְצֵאת שְׁנֵית בְּגִלְגּוּל מֵרַחֵם אִמּוֹ, הֵינּוּ שֶׁאֲשֶׁתוֹ נַעֲשִׂית לּוֹ אִם, אֲשֶׁר מִחֲמַת זֶה "וַיֹּאכַל חֲצִי בִשְׂרוֹ", הֵינּוּ חֲצִי גּוֹפּוֹ נֶאֱכַל, הֵינּוּ שְׂאִין לּוֹ בַת זוּג כַּנִּל, שֶׁהִיא חֲצִי בִשְׂרוֹ, פְּלֶג גּוֹפּוֹ כַּנִּל]:

ז. (עֲכָשׁוּ יְבָאֵר אִיךָ זוֹכִים לְהַתְּגַלּוֹת הַמַּחֲזִין נוֹסֵף עַל קִדְשֵׁת שֶׁבַעַת הַגְּרוֹת): וְלַפְעָמִים יֵשׁ, שֶׁהַמַּחֲזִין וְהַשֹּׁפֵעַ אֱלֹקֵי הוּא בְּהַעֲלֵם, בְּבַחֲזִינַת עֵבּוּר, הֵינּוּ כְּמוֹ הַעֲבֹר שֶׁהוּא נַעֲלֵם בְּבֶטֶן אִמּוֹ, כִּי קוֹרָה לְאָדָם שֶׁהַמַּחֲזִין שְׁלוֹ הֵם בְּקַטְנוּת וּבְצִמְצוּם, שֶׁאֵינּוּ זוֹכֵה לְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת, שֶׁפֶע אֱלֹקֵי, אֹרֵר הַפְּנִים. וְאֵז יִפֶּה צַעֲקָה לְאָדָם, בֵּין בְּתַפְלָה בֵּין בְּתוֹרָה, כְּשֶׁנִּתְעַלֵּם הַמַּחֲזִין, כִּי הַעֲלֵם הֵינּוּ עֵבּוּר, זֶה בְּבַחֲזִינַת (דְּבָרִים לֵב, יח): "צוּר יִלְדֶּךָ תִּשִׂי", כְּכִיכּוֹל מִתְּלוֹנֵן עַל עֵם יִשְׂרָאֵל,

מֵאַחַר שֶׁבַת-זוּגוֹ נַעֲשִׂית לּוֹ אִם. וְזֶהוּ שֶׁפֶרֶשׁ רַבֵּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, שֶׁבִקֵּשׁ אַהֲרֹן עַל מְרִים, שֶׁפָּגְמָה בְּשֹׁכֵל הַפְּנִים, שֶׁזֶהוּ הַפָּגֶם שֶׁל הַמֵּת בְּלֹא בָנִים כַּנִּל, שֶׁלֹּא תֵּהָא נַעֲנֶשֶׁת, חֵס וְשָׁלוֹם, בַּעֲנֹשׁ הַיְבוּס. וְזֶהוּ: "אֵל נָא תְּהִי פֶמֶת אֲשֶׁר בְּצִאתוֹ מֵרַחֵם אִמּוֹ", שֶׁלֹּא תִהְיֶה פֶמֶת בְּלֹא בָנִים, אֲשֶׁר מִכְרַח לְצֵאת שְׁנֵית בְּגִלְגּוּל מֵרַחֵם אִמּוֹ, הֵינּוּ שֶׁאֲשֶׁתוֹ נַעֲשִׂית לּוֹ אִם, אֲשֶׁר מִחֲמַת זֶה "וַיֹּאכַל חֲצִי בִשְׂרוֹ", הֵינּוּ חֲצִי גּוֹפּוֹ נֶאֱכַל, הֵינּוּ שְׂאִין לּוֹ בַת-זוּג כַּנִּל, שֶׁהִיא חֲצִי בִשְׂרוֹ, פְּלֶג גּוֹפּוֹ כַּנִּל]:

ז וְלַפְעָמִים יֵשׁ, שֶׁהַמַּחֲזִין וְהַשֹּׁפֵעַ אֱלֹקֵי הוּא בְּהַעֲלֵם,

בְּבַחֲזִינַת עֵבּוּר, וְאֵז יִפֶּה צַעֲקָה לְאָדָם, בֵּין בְּתַפְלָה בֵּין בְּתוֹרָה, כְּשֶׁנִּתְעַלֵּם הַמַּחֲזִין, כִּי הַעֲלֵם הֵינּוּ עֵבּוּר — זֶה בְּבַחֲזִינַת (דְּבָרִים לֵב):

"צוּר יִלְדֶּךָ תִּשִׂי", כְּמוֹ (יִשְׁעִיָּהוּ לז): "וְכַח אִין לְלֶדָה", כְּמוֹ אִשָּׁה שֶׁתִּשָּׂה כְּחָה מִלִּילָד, וּבִשְׂעָה שֶׁהִיא פוֹרַעַת לִילָד רְאֵמַת עִי"ן קְלִין, כְּמִנֵּן תְּבוֹת שְׁבַמְזִמּוֹר "יַעֲנֶד", וְאֵז מוֹלְדֶת (זֶהֱר פִּינְחָס

רמט:). וְהַשְּׁבַעִין קְלִין הֵם בְּחִינַת שְׁבַעַת קוֹלוֹת שֶׁאִמֵּר דָּוִד

כְּמֵאַמְרֵם ו'ל (סְפָרֵי הָאֲזִינוּ): "צוּר יִלְדֶּךָ תִּשִׂי", אִמֵּר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: עֲשִׂיתֶם אוֹתִי כְּאֵלוֹ אֲנִי זָכָר וּמִבְּקֵשׁ לִילָד, אֵלוֹ הֵיְתָה חֲזִיהַ יוֹשְׁבַת עַל הַמִּשְׁבֵּר לֹא הֵיְתָה מִצְטַעֲרַת, כְּעִנֵּן שְׂנֵאֲמֵר (יִשְׁעִיָּה לז, ג): "כִּי

כָּאוּ בָנִים עַד מִשְׁבֵּר", וְאֵלוֹ הֵיְתָה חוֹלָה וּמִבְּפִירָה, לֹא הֵיְתָה מִצְטַעֲרַת, כְּעִנֵּן שְׂנֵאֲמֵר (יִרְמִיָּה ד, לא): "כִּי קוֹל כְּחוֹלָה שְׁמַעְתִּי צָרָה כְּמִבְּפִירָה", אֵלוֹ הֵיְתָה שְׁנֵים בְּמַעֲיָה, לֹא הֵיְתָה מִצְטַעֲרַת, כְּעִנֵּן שְׂנֵאֲמֵר (בְּרֵאשִׁית כה, כב):

"וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּה", אֵלוֹ הֵיְתָה זָכָר, שְׂאִין דְּרָכּוֹ לִילָד וּמִבְּקֵשׁ לִילָד, לֹא הֵיְתָה צַעֲרוֹ כְּפוֹל וּמִכְפָּל, כְּעִנֵּן שְׂנֵאֲמֵר (יִרְמִיָּה ל, ו): "שְׂאֵלוֹ נָא וַרְאוּ אִם יִלָּד [אִישׁ] זָכָר",

כְּמוֹ (יִשְׁעִיָּה לז, ג): "וְכַח אִין לְלֶדָה", כְּמוֹ אִשָּׁה שֶׁתִּשָּׂה כְּחָה מִלִּילָד, הֵינּוּ שְׂרוּצָה לְהִבִּיא רְאֵיָה, כִּי עֵבּוּר בָּא מֵאֵד קִשָּׁה, וְכֵן אֲצֵל זָכָר עֵבּוּר זֶה עֵבּוּר הַמַּחֲזִין. וְכְמוֹ שֶׁאֲשָׁה בִשְׂעָה שֶׁהִיא פוֹרַעַת לִילָד רְאֵמַת עִי"ן קְלִין, כְּמִנֵּן תְּבוֹת שְׁבַמְזִמּוֹר "יַעֲנֶד", וְאֵז מוֹלְדֶת (זֶהֱר פִּינְחָס רמט:), וְהַשְּׁבַעִין קְלִין הֵם בְּחִינַת שְׁבַעַת קוֹלוֹת

שֶׁאִמֵּר דָּוִד

וּבְהִירָא שׁ וּרְבֵנוּ יוֹנָה שָׁם, וּבִשְׁלֹחַן עֲרוּף (ארח
 חיים, סימן קא, ובסימן סא, סעיף ד'), בְּזֶה שֶׁהָאָדָם
 צוֹעֵק בֵּין בְּתוֹרָה בֵּין בְּתַפְלָה, עַל-דִּי-זֶה מוֹלִיד
 אֶת הַמַּחֲזִין, וּמְכַנֵּס אֶת הַמַּקְיֵף לְפָנֵימִי, הֵינּוּ
 הַמַּחֲזִין, וְזֶה בְּחִינַת: "תְּפִלָּם שְׁבַעַת יָמִים",
 הַנֶּאֱמָר אֶצֶל מְרִים, שְׁנַעֲשֶׂתָה מְצַרְעַת, סְגִירוֹ
 דְּנִהִירוֹ עֲלָאָה, הַעֲלַמַת הַמַּחֲזִין,
 הִיָּתָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת סְגוּרָה שְׁבַעַת יָמִים,
 זֶה בְּחִינַת שְׁבַעַת קוֹלוֹת שֶׁל דָּוִד כְּנ"ל,
 שֶׁהֵם שְׁבַעֵין קָלִין הַנ"ל שְׁצָרִיף לְצַעֲקָה,
 פְּדִי לְהוֹצִיא אוֹר הַפְּנִים הַנ"ל מִהָעֵלָם
 אֶל הַגְּלוּי, הֵינּוּ שְׁבֻזָּה שְׁצוֹעֵקִין עַל חֶסְרוֹן
 הַמַּחֲזִין, זֶה בְּעַצְמוֹ הַבוֹשָׁה, בְּחִינַת תְּפִלָּם.
 וְהַשְּׁבַעַת יָמִים זֶה כְּנֻגַד הַשְּׁבַעֵין
 קוֹלוֹת שְׁצָרִיף לְצַעֲקָה, וְכָל קוֹל כְּלוּל
 מִמְּעֶשֶׂר, עַד שְׁנַתְּגֵלָה לוֹ הַמַּחֲזִין.
 וְהַגְּלוּי זֶה בְּחִינַת לִידָה, וְאִז אַחַר
 הַלְדָּה, וְאִז אַחַר הַלְדָּה, וְאִז אַחַר הַלְדָּה
 וְנַעֲפֵר וְנַעֲשֶׂה חֶלְב' (בְּכוֹרוֹת ו:),
 וְזֶה בְּחִינַת "תְּפִלָּם", כִּי הַכְּלִימָה זֶה
 שֶׁמְשַׁתְּנָה פָּנָיו לְכַמָּה גִּוְנִין,
 'אֶזֶל סוּמְקָא וְאֶתִי חוֹרָא' (בְּבֵא מְצִיעָא נח:),
 הֵינּוּ דָם נַעֲפֵר וְנַעֲשֶׂה חֶלְב'.
 וְזֶה: צ'וֹר י'לְדָךְ ת'שִׁי — רְאֵשִׁי-תְּבוֹת שֶׁל:
 צ'עֲקַתְנוּ יוֹדַע תְּעֵלוֹמוֹת כְּנ"ל.
 וְזֶה: ת'שִׁי — רְאֵשִׁי-תְּבוֹת שֶׁל תְּפִלָּם שְׁבַעַת יָמִים:

וְהָאֵלֹהִים הַנִּי"ה: "קוֹל הַנִּי"ה" וּבִיחַד
 הֵם שְׁבַעִים קָלִין שֶׁהַיּוֹלֵדֵת צוֹעֵקֵת לְפָנֵי
 שֶׁהָיָה עִם כָּל זֹאת הִיא רְאֵמַת וְצוֹעֵקֵת
 שְׁבַעֵין קָלִין, כְּמוֹ-כֵן זָכַר שֶׁהַמַּחֲזִין
 שְׁלוֹ בְּעִבּוֹר, שְׁקָשָׁה לוֹ לְהַגִּיעַ אֶל
 הַיּוֹלֵדֵת הַמַּחֲזִין, שִׁיזְכֶּה לְהַכְנִיס
 הָאֵרֶת פְּנִים בְּתוֹף הַמַּחֲזִין, הֵינּוּ
 לְהַכְנִיס אֶת הַמַּקְיֵף לְפָנֵימִי, הוּא
 צָרִיף לְצַעֲקָה. וְהַצְּעָקָה שְׁאָדָם
 צוֹעֵק בְּתַפְלָתוֹ וּבְתוֹרָתוֹ, כְּשֶׁנִּסְתַּלְקִין
 הַמַּחֲזִין בְּבְחִינַת עִבּוֹר, אֵלּוֹ
 הַצְּעָקוֹת הֵם בְּחִינַת צְעָקַת הַיּוֹלֵדֵת,
 הֵינּוּ כְּמוֹ שֶׁהַיּוֹלֵדֵת צוֹעֵקֵת עִי"ן
 קָלִין לְפָנֵי שֶׁהִיא מוֹלֵדֵת, כְּפִי
 הַזָּכָר לְפָנֵי שְׁמוֹלִיד אֶת הַמַּחֲזִין,
 שִׁיזְכֶּה לְהַשִּׁיג רוּחַנִיּוֹת חִיּוֹת
 אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִהְיֶה בְּטֵל וּמְבֹטֵל
 בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, צָרִיף לְצַעֲקָה
 עִי"ן קָלִין — בֵּין בְּתוֹרָה בֵּין בְּתַפְלָה.
 וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא יוֹדַע
 תְּעֵלוֹמוֹת שֶׁל הַמַּחֲזִין אִיךָ נִתְעַלְמוֹ,
 הוּא מְאִזִּין צְעָקַתְנוּ, וְהַצְּעָקָה
 הוּא בְּמָקוֹם צְעָקַת הַשְּׁכִינָה,
 כְּאֵלּוֹ הַשְּׁכִינָה צוֹעֵקֵת, וְאִז מוֹלֵדֵת
 הַמַּחֲזִין, וְזֶה בְּחִינַת: 'הַקּוֹל מְעוֹרֵר
 הַפְּנִינָה' [עין בְּרִכּוֹת כד:),

יְדֵי מַעֲשֵׂי הַטּוֹבִים, וְלֹא אַחַר הַסְּתַלְקוֹתָיו אִזְ צָרִיךְ לְהִשְׁאִיר בְּנָיו אַחֲרָיו, שְׂיַעֲסְקוּ הֵם בְּזֶה, שֶׁזֶּה מִצְוָה לְהוֹלִיד זְכָר וּנְקֵבָה דִּיקָא, שֶׁזֶּה בְּעֶצְמוֹ סוּד "אַחֹר וְקֹדֶם צְרָתָנִי", וְעַל-כֵּן תִּכְף בְּשַׁעַת הַנִּשְׁוֹאִין, שֶׁהוּא בְּשִׁבִיל הַלְדַת הַבָּנִים, עוֹסְקִין אִזְ בְּזֶה, שֶׁזֶּה בְּחִינַת קְדוּשֵׁין וְחֶפֶה וְשִׁבְעַת יְמֵי הַמִּשְׁתָּה. וְלִהְפֹךְ כְּשֶׁנִּפְטָר הָאָדָם, מִתְּאֵבְלִין עָלָיו שִׁבְעַת יְמֵי אֲבָלוֹת, כְּדֵי שֶׁתַּעֲלֶה נִשְׁמָתוֹ לְאוֹר הַפְּנִים עַל-יְדֵי-זֶה (וְעֵין לְקוּיֵי-תוֹרָה לְהָאָרִיז"ל (פְּרַשְׁת וַיְחִי), שֶׁשִׁבְעַת יְמֵי אֲבָלוֹת הֵם כְּנֶגֶד שִׁבְעַת בְּחִינּוֹת מְקִיפִין וְכוּ', עֵין שָׁם). וְזֶה גַם-כֵּן בְּחִינַת הַקְּרִיעָה מֵה שְׁקוֹרְעִין עַל הַמֵּת, כִּי הַמְקִיפִין הַנִּזְכָּר, הֵם בְּחִינַת לְבוּשֵׁין, כְּמִבְּאֵר בְּסוּף הַמֵּאָמֵר, וְזֶה קָר"ע גִּימְטְרִיָּה ש"ע, כְּנֶגֶד ש"ע נְהוּרִין שֶׁל אוֹר הַפְּנִים, בְּחִינַת הַמְקִיפִין. וְהֵנָּה הַנִּפְטָר בְּלֹא בָנִים, רַחֲמָנָא לְצַלְן, נִמְצָא שָׂאִין מִי שְׂיַעֲסֵק עִכְשָׁו אַחֲרָיו בְּעֶנְיַן הַמִּשְׁכַּת שְׁכַל הַפְּנִים בְּעוֹלָם, וְנִתְּנָה הַתּוֹרָה עֲצָה לְיִבְם אֶת אִשְׁתּוֹ, וְאִזִּי יִתְגַּלְגַּל הַנִּפְטָר שְׁמַת בְּלֹא בָנִים, וְיַעֲסֵק הוּא בְּעֶצְמוֹ עוֹד הַפַּעַם בְּזֶה, וְאִם אֵין אַחֲרָיו רוֹצֵה לְיִבְם אֶת אִשְׁתּוֹ, צְרִיכָה לְחַלֵּץ נַעֲלוֹ. וְיִישׁ לֹאמַר שֶׁנּוֹגֵעַ לְמָה שֶׁכְּתוּב בְּסִפְר "אוֹצְרוֹת חַיִּים" (דף קט), בְּעֶנְיַן הַנַּעֲלָה, הַנִּמְשָׁךְ גַם-כֵּן מִן הַחֲשֵׁמֶל, וְהַחֲשֵׁמֶל הוּא סוּד מְלַבּוּשׁ שֶׁל בְּחִינַת הַמְקִיפִין, כְּמִבְּאֵר בְּסוּף הַמֵּאָמֵר הַזֶּה, וְעֵין בְּתַחֲלַת "פְּרִי עֵץ חַיִּים" (שַׁעַר הַתְּפִלָּה), "וַיִּרְקַה בְּפָנָיו", וּבְזֶה הָרוּק הוּא נִכְלָם. וְעַקֵּר הַבּוּשָׁה הוּא בְּפָנִים וְכוּ', כִּי הַכְּלִימָה אֲזִיל סְמָקָא וְאֶתִי חוֹרָא, שֶׁזֶּה בְּחִינַת לְדָה, בְּחִינַת יָדָם נִעְפָּר וְנִעֲשֶׂה חֶלֶב'. וּבְזֶה יֵשׁ לְהַבִּין תִּכּוֹן הָעֶנְיָן, כִּי מִבְּאֵר בְּפָנִים, שְׂיֵשׁ בְּחִינַת מְקִיפָה, וּבְחִינַת מְקִיפָה לְמְקִיפָה, הֵינּוּ כִּי מִתְּחִלָּה צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַמַּחֲזִין מִהָעֵלֶם אֶל הַגְּלוּי, מִבְּחִינַת עֲבוּר לְבְּחִינַת לְדָה, וְאִזְ הַמַּחֲזִין בְּבְּחִינַת מְקִיפִין עַד-כֵּן. וְאַחֲרֵי-כֵן צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַמַּחֲזִין לְפָנִים, שֶׁזֶּה בְּחִינַת הַשְּׁגָת הַמְקִיפִין בְּשְׁלָמוֹת. וְהֵנָּה גַם בְּהוֹלְדַת הַבָּנִים, שֶׁהוּא רַק בְּשִׁבִיל הַמִּשְׁכַּת

מְנוּחָה, דִּרְךָ ד', שְׁשֵׁם צִי"ת שְׁבַשֵּׁם מ"ב מְקוּרוֹ מִפְּסוּק: "צוּר יִלְדֶךָ תְּשִׁי"; וְזֶה תְּשִׁי — רִאשֵׁי תְבוֹת שֶׁל תִּפְלֵם שִׁבְעַת יָמִים; כִּי בְּזֶה שֶׁהָאָדָם צוֹעֵק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ וּמִתְבַּיֵּשׁ שֶׁהוּא רַחוּק מֵאַמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְהַמְקִיפָה לֹא יְכוֹל לְהַפְגִּים לְפָנִים, עַל-יְדֵי-זֶה נוֹלָדִים לוֹ הַמַּחֲזִין.

[וּבְדִי לְבָאָר בְּקִצְרָה קָשֶׁר הָעֶנְיָן שֶׁל אוֹת ה' ו' ז', כְּדֵי שֶׁנִּבְרַח הַיֵּטֵב אֶת הַקָּשֶׁר, אֵיךְ קְשׁוּרִים דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל זֶה בְּזֶה, אֲמַרְתִּי לְחֹזֵר קָצַת עַל כָּל הַנּוֹזְפֵר; כִּי הֵנָּה עַקֵּר הָאָדָם הוּא הַשְּׁכַל וְהַדְּעַת, שְׂיִזְכָּה לְהַשִּׁיג הַשְּׁגַת אֲלֻקוֹת, לְהַכְנִים אֶת הַמְקִיפָה לְתוֹךְ הַפְּנִימִי. וְעַקֵּר יִצְרִיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵיטָה בְּשִׁבִיל לְהַשִּׁיג הַדְּעַת הָאֲמַת שֶׁל הַשְּׁגַת אֲלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּבְהַשְּׁגַת הַדְּעַת הַזֶּה יֵשׁ שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת: א. בְּחִינַת אַחֹר. ב. בְּחִינַת קֹדֶם צְרָתָנִי, כֵּן בְּרָא אֶת הָאָדָם, הֵינּוּ הַשְּׁכַל שֶׁאָדָם מַשִּׁיג אוֹתוֹ עַל-יְדֵי הַקְּדָמוֹת, וְהוּא מְכַנֶּה בְּשֵׁם אַחֹר, מִחֲמַת שֶׁבֵּא בְּאַחֹר הַזְּמַן שֶׁאַחֲרֵי הַהַקְּדָמוֹת. וְיֵשׁ שְׁכַל שֶׁבֵּא לְאָדָם רַק עַל-יְדֵי שְׁפַע אֲלֻקִּי, וְזֶה מְכַנֶּה בְּשֵׁם קֹדֶם, בְּשֵׁם פָּנִים. וְהַגֵּם כִּי בְּשִׁנְיָהֶם יֵשׁ צָרָה לְהַעוֹלָם, כִּי גַם מִי שְׂזוּכָה לְשַׁפַּע אֲלֻקִּי, צָרִיךְ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ לְפַעֲמִים גַם בְּבְּחִינַת הַשְּׁכַל הַשְּׁנִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת אַחֹר, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִחְשַׁב שֶׁכִּכָּר זָכָה לְאִיזוֹ דְּרָגָה, בְּפִרְט בְּשִׁבִיל בְּחִינַת הוֹלְדָה, דִּהֵינּוּ כְּדֵי שְׂיִוְכַל לְהַלְבִּישׁ אוֹר הַשְּׁגַת שְׁכָלוֹ בְּאִיזָה לְבוּשִׁים, כְּדֵי שְׂיִוְכַלוּ גַם שָׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם לְהַנּוֹת מִמֶּנּוּ וּלְהִיטִיב מִטּוֹבוֹ לְאַחֲרִים, (שֶׁזֶה מִמַּשׁ גַּם פְּרוּשׁ הַפְּשוּט שֶׁל "אַחֹר וְקֹדֶם צְרָתָנִי", בְּחִינַת יִצְרִית הָאָדָם זְכָר וּנְקֵבָה בְּשִׁבִיל לְהוֹלִיד עַל יְדֵי בָנִים, וְשִׁתְּהִיָּה לוֹ לְעֹזֵר), אַף-עַל-פִּי-כֵן עַקֵּר שְׁלָמוֹת תְּכִלִּית הָאָדָם הוּא לְזוֹכוֹת לְבְּחִינַת הַשְּׁכַל הַזֶּה שֶׁל הַשְּׁפַע אֲלֻקִּי, שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּנִים, בְּחִינַת הַמִּשְׁכַּת אוֹר הַפְּנִים בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא לְעֲשׂוֹת מִהַמְקִיפָה פְּנִימִי. וְהֵנָּה כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם חִי, הוּא עוֹסֵק בְּזֶה, לְהַמְשִׁיךְ שְׁכַל הַפְּנִים בְּעוֹלָם, עַל-

המקיפין שכל הפנים, יש גם-כן בחינה זו, בחינת עבור ולדה ומחין. והנה כשמוליד בנים, הוא רק בבחינת המשכת המקיפין שכל הפנים מהעלם אל הגלוי, לבחינת לדה, אבל בחינת המשכת המחין, זה תלוי בבחירתם של הבנים עצמם, אם יזכו לצעק אל השם יתברך, עד שיהיו נולדין המחין, ויקדשו את שבעת הגרות, עד שימשיכו המחין לפנים. ועל-כן זה היבם שלא רצה ליבם את אשת אחיו לא פגם רק בזה שלא

השתדל להמשיך נשמת אחיו בעולם מהעלם אל הגלוי לבחינת לדה, אבל בענין המשכת המחין עצמן, אפשר שגם אם הנה מיבם אותה, והנה ממשיך נשמת אחיו בעולם, אף-על-פי-כן לא היה זוכה אחיו להמשיך המחין בבחינתו, נמצא, שעקר הפגם של היבם היה בבחינת המשכת נשמת אחיו מהעלם אל הגלוי, לבחינת לדה, שהוא בחינת דם געכר ונעשה חלב, בחינת אזיל סמקא ואתי חורא, על-כן "וירקה בפניו", ובזה הרק הוא נכלם, והכלימה היא אזיל סמקא ואתי חורא [ועין לקוטי-תורה, פרשת פי תצא], שבזה הרק שרוקקת, יוצא ממנו האי רוחא דשדי בגנה וכו', עין שם]; נמצא שנה בעצמו הוא גם-כן בחינת לדה, פי בתחלה היה נקשר בבטן אשתו, ומצפה שיהיה תקונו על-ידי אחיו היבם, ועכשו יצא ממנה ויתקן על-ידי תחבולה אחרת, שימצא לו השם יתברך, ובזה אפשר לומר שנהו שהקפידו חכמינו הקדושים, שיהיה רוק דוקא, שהוא לבן ולא דם, פי הלדה היא בבחינת 'אזיל סמקא ואתי חורא' (פרפראות לחכמה בתוספת באורי).

ח. (עכשו יעורר את האדם איך לזכור את המחין שלו): וכשאדם לומד תורה, ואין

מבין בה שום חדוש, זה מחמת שהמחין והשכל של התורה והלמוד הזה הן בבחינת עבור, הינו שמחו ולבו אטומים, עד שאינו מבין שום חדוש בתורה; כי באמת כשהאדם לומד תורה לשמה, לשם

אל עולם, מתחדש אצלו בכל פעם חדושים חדשים; כי התורה היא חכמתו יתברך, ולכן כמו שהקדוש ברוך הוא מתחדש בכל יום ובכל שעה ובכל רגע, כפיכול, כמובא (עין חיים, היכל אדם קדמון, ענף ה'), שבכל שעה

ושעה משתנים העולמות, ואין שעה זו דומה לשעה זו, ומי שמסתפל בענין הלוך המזלות והפוככים ושנוי מצבן ומעמדן, ואיך ברגע אחד הם באפן אחד, והנולד בו יקרה לו מאורעות שונות מהנולד ברגע שקדם לזה, ומנה יסתפל ויבין בעולמות העליונים, שאין להם קץ ומספר. ולך וראה מה שכתוב בתקונים (תקוני-זהר, תקון כב): לבושין דאיהו לביש בצפרא לא לביש ברמשא, ולבושא דלביש ביומא דא לא לביש ביומא תנינא, ובזה תבין איך משתנה מעמד ומצב העולמות, שהם הלבושים של האין סוף ברוך הוא לכמה שנויים בכל עת ורגע. וכפי השנויים ההם, כך נשתנו המאמרים של ספר הזהר, עין שם; הינו שבכל עת ורגע מתחדש פרושים חדשים בתורה, והדבוק לגמרי בחי החיים בו יתברך בכל עת ורגע, מתחדשים אצלו חדושים חדשים בתורה הקדושה, אבל אם מחו עדין בעבור, שלא מבין שום חדוש, זה מחמת שהמחין והשכל של התורה אצלו בבחינת עבור, וזה נקרא בשם יעקב, פי יעקב זה בחינת עבור, בחינת (הושע יב, ד): "בבטן עקב את אחיו", הינו שנקרא יעקב, על שם שיעקב עקב את עשו מלצאת מבטן אמו, פי הוא רצה לצאת קדם, ואז

צָרִיף לְצַעַק הַקְּלִין הַנַּ"ל, הִינּוּ שְׂבָעִין קוֹלוֹת שְׂצוּעֵקֶת הַיּוֹלְדֵת, וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כו, כב): "הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב", וְהַפְּרוּשׁ הוּא כִּשְׁהוּא בְּבַחֲבִינַת יַעֲקֹב צָרִיף לוֹ הַקְּלִין, לְצַעַק ע' קְלִין, כְּדִי לְהוֹצִיא הַמַּחֲזִין בְּבַחֲבִינַת לְדָה. וּמִי שֶׁתּוֹרְתוֹ בְּלֹא הִבְנָה בָּהּ שׁוּם חֲדוּשׁ, אֵין לְדַרְשׁ אוֹתָהּ לְרַבִּים, כִּי זֶה לֹא יוֹעִיל לְאַף אֶחָד, כִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת שֶׁהִיא בְּבַחֲבִינַת יַעֲקֹב, בְּבַחֲבִינַת עֲבוּר, אֶף־עַל־פִּי שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעַנֵּג [בָּהּ], בְּבַחֲבִינַת (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ד) "וְדַגְלוּ עָלַי אַהֲבָה", וְדַרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים זוטא): אֵל תִּקְרִי וְדַגְלוּ אֵלָּא וְלַגְלוּגוּ, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעַנֵּג בְּדַבְּרֵי תּוֹרָה שֶׁל כָּל אָדָם, אֶפְלוּ שֶׁהוּא בְּקַטְנוֹת וּבְלַגְלוּג, אֲבָל אֵין לְדַרְשׁ אוֹתָהּ כְּמוֹ שֶׁהִיא לְרַבִּים, כִּי זֶה לֹא יָבִיא לְשׁוּם תּוֹעֵלֶת, וְגַם לְהַפְּדוֹ, כִּי אֵין לְדַרְשׁ אֵלָּא דְבָרִים הַמְּבַרְרִים, כְּמֵאמָרָם ו'ל (שַׁבַּת קמ"ה): עַל הַפְּסוּק (מִשְׁלֵי ז, ג) "אֲמַר לְחַכְמָה אַחֲתִי אֶת", אִם בְּרוּר לָךְ הַדְּבָר בְּאַחֲוֹתֶךָ שֶׁהִיא אֲסוּרָה לָךְ — אֲמַר, וְאִם לֹאוּ — אֵל תֹּאמְרָהּ.

(עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ הַשְּׂגָתוֹ בְּפְסוּק): וְזֶהוּ (תְּהִלִּים קל"ה, ד): "כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ י"ה", כִּשְׁהִיא

לְצַעַק הַקְּלִין הַנַּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כו): "הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב" — כִּשְׁהוּא בְּבַחֲבִינַת יַעֲקֹב צָרִיף לוֹ הַקְּלִין, כְּדִי לְהוֹצִיא הַמַּחֲזִין בְּבַחֲבִינַת לְדָה. וּמִי שֶׁתּוֹרְתוֹ בְּלֹא הִבְנָה בָּהּ שׁוּם חֲדוּשׁ, אֵין לְדַרְשׁ אוֹתָהּ לְרַבִּים, כִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת שֶׁהִיא בְּבַחֲבִינַת יַעֲקֹב, בְּבַחֲבִינַת עֲבוּר, אֶף־עַל־פִּי שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעַנֵּג [בָּהּ], בְּבַחֲבִינַת "וְדַגְלוּ עָלַי אַהֲבָה" — אֵל תִּקְרִי וְדַגְלוּ אֵלָּא וְלַגְלוּגוּ (מְדַרְשׁ שִׁיר הַשִּׁירִים), אֲבָל אֵין לְדַרְשׁ אוֹתָהּ כְּמוֹ שֶׁהִיא לְרַבִּים, כִּי אֵין לְדַרְשׁ אֵלָּא דְבָרִים הַמְּבַרְרִים, כְּמֵאמָר (שַׁבַּת קמ"ה): "אֲמַר לְחַכְמָה אַחֲתִי אֶת" — אִם בְּרוּר לָךְ הַדְּבָר בְּאַחֲוֹתֶךָ שֶׁהִיא אֲסוּרָה לָךְ, אֲמַר, וְאִם לֹאוּ, אֵל תֹּאמְרָהּ.

וְזֶהוּ (תְּהִלִּים קל"ה): כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ — כִּשְׁהִיא בְּבַחֲבִינַת יַעֲקֹב, בְּבַחֲבִינַת עֲבוּר בְּלֹא מַחֲזִין, זֹאת הַלְמוּד בָּחַר לוֹ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, בְּבַחֲבִינַת "וְדַגְלוּ עָלַי אַהֲבָה"; אֲבָל יִשְׂרָאֵל לְסַגְּלָתוֹ; יִשְׂרָאֵל — אוֹתִיּוֹת לִי רֵאשׁ, הִינּוּ הַתְּגַלּוֹת הַמַּחֲזִין, הַמְּשַׁכֵּת אוֹר הַפָּנִים הַנַּ"ל, שֶׁפַּע אֱלֹקֵי הַנַּ"ל, בְּתוֹךְ הַפָּנִים פְּנִימִי בְּנִ"ל, הִינּוּ כִּשְׁהָאָדָם זוֹכֵה אֵל בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא לִי רֵאשׁ, שֶׁהַכְּנִיס אֶת הַמַּקִּיפִין לְתוֹךְ פְּנִימִי, שֶׁמִּתְעַנֵּג מִזִּיו הַתּוֹרָה, וּמְרַגֵּישׁ בָּהּ חֲדוּשִׁים בְּכָל פַּעַם, שֶׁזֶה יִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲבִינַת (שְׁעִיָּה מ"ט, ג): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר", 'בָּךְ' דִּיקָא, שְׂיִתְמַשְׁךָ עֲטָרַת תְּפָאֲרַת, הִינּוּ הַמַּקִּיפִין

וְזֶהוּ (תְּהִלִּים קל"ה): כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ — כִּשְׁהִיא בְּבַחֲבִינַת יַעֲקֹב, בְּבַחֲבִינַת עֲבוּר בְּלֹא מַחֲזִין, זֹאת הַלְמוּד בָּחַר לוֹ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, בְּבַחֲבִינַת "וְדַגְלוּ עָלַי אַהֲבָה"; וְאֵין לְדַרְשׁ אוֹתָהּ לְרַבִּים; אֲבָל יִשְׂרָאֵל לְסַגְּלָתוֹ; יִשְׂרָאֵל — אוֹתִיּוֹת לִי רֵאשׁ, הִינּוּ הַתְּגַלּוֹת הַמַּחֲזִין, הַמְּשַׁכֵּת אוֹר הַפָּנִים הַנַּ"ל, שֶׁפַּע אֱלֹקֵי הַנַּ"ל, בְּתוֹךְ הַפָּנִים פְּנִימִי בְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲבִינַת (שְׁעִיָּהוּ מ"ט): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר" — 'בָּךְ' דִּיקָא, שְׂיִתְמַשְׁךָ עֲטָרַת תְּפָאֲרַת, הִינּוּ הַמַּקִּיפִין הַנַּ"ל, 'בָּךְ',

מִתְעַנֵּג מִכָּל לְמוּד, אֶפְלוּ שֶׁהוּא בְּקַטְנוֹת, בְּבַחֲבִינַת יַעֲקֹב, אֲבָל אֵין לְדַרְשׁ אוֹתָהּ לְרַבִּים. אֲבָל "יִשְׂרָאֵל" כִּשְׁהַתּוֹרָה שֶׁלוֹ הִיא עִם הַתְּחִדְּשׁוֹת — "לְסַגְּלָתוֹ", אִזּוֹ יִגְלֶה אֶת זֶה לְעַם סַגְּלָה. יִשְׂרָאֵל אוֹתִיּוֹת לִי רֵאשׁ, הִינּוּ הַתְּגַלּוֹת הַמַּחֲזִין, הַמְּשַׁכֵּת אוֹר הַפָּנִים הַנַּ"ל, שֶׁפַּע אֱלֹקֵי הַנַּ"ל, בְּתוֹךְ הַפָּנִים פְּנִימִי בְּנִ"ל, הִינּוּ כִּשְׁהָאָדָם זוֹכֵה אֵל בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא לִי רֵאשׁ, שֶׁהַכְּנִיס אֶת הַמַּקִּיפִין לְתוֹךְ פְּנִימִי, שֶׁמִּתְעַנֵּג מִזִּיו הַתּוֹרָה, וּמְרַגֵּישׁ בָּהּ חֲדוּשִׁים בְּכָל פַּעַם, שֶׁזֶה יִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲבִינַת (שְׁעִיָּה מ"ט, ג): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר", 'בָּךְ' דִּיקָא, שְׂיִתְמַשְׁךָ עֲטָרַת תְּפָאֲרַת, הִינּוּ הַמַּקִּיפִין

וְזֶהוּ (תְּהִלִּים קל"ה): כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ — כִּשְׁהִיא בְּבַחֲבִינַת יַעֲקֹב, בְּבַחֲבִינַת עֲבוּר בְּלֹא מַחֲזִין, זֹאת הַלְמוּד בָּחַר לוֹ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, בְּבַחֲבִינַת "וְדַגְלוּ עָלַי אַהֲבָה"; וְאֵין לְדַרְשׁ אוֹתָהּ לְרַבִּים; אֲבָל יִשְׂרָאֵל לְסַגְּלָתוֹ; יִשְׂרָאֵל — אוֹתִיּוֹת לִי רֵאשׁ, הִינּוּ הַתְּגַלּוֹת הַמַּחֲזִין, הַמְּשַׁכֵּת אוֹר הַפָּנִים הַנַּ"ל, שֶׁפַּע אֱלֹקֵי הַנַּ"ל, בְּתוֹךְ הַפָּנִים פְּנִימִי בְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲבִינַת (שְׁעִיָּהוּ מ"ט): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר" — 'בָּךְ' דִּיקָא, שְׂיִתְמַשְׁךָ עֲטָרַת תְּפָאֲרַת, הִינּוּ הַמַּקִּיפִין הַנַּ"ל, 'בָּךְ',

הנ"ל, שהם המחין, תמשיכם 'בד', הינו בתוך הפנימיות שלך, אזי לסגלתו, זאת התורה יכול לדרש אותה לרבים, שהם עם סגלה:

ט. פי אנחנו עם ישראל נקראים 'עם סגלה' (דברים ז, ו), כמו סגלה

שעושיין לרפואה; אף-על-פי שאין הטבע מחיב שיהיה זה לרפואה, אף-על-פי-כן הדבר הזה מסגל לרפואה, וזה למעלה מהטבע, שאין השכל האנושי מבין זה; [הינו שרואים שצדיקים נותנים סגלה, כגון: קמיע לאדם שיתרפא, וזה מרפא אותו. וכמאמרם ו"ל (שבת סא.): איתמחי גברא ואיתמחי קמיעא; ורואים שזה מועיל, ואף שאין השכל יכול להסביר את זה, למה הסגלה והקמיע הזו מרפאים, אף-על-פי-כן זו עבודה שזה מרפא ומציל]. כמו-כן אנחנו עם ישראל, לקח אותנו השם יתברך לעם סגלתו, כמו שכתוב (שמות יט, ה): "והייתם לי סגלה מפל העמים" וגו. אף-על-פי שאין השכל האנושי מבין את כל זה, איך לקח עם מתוך עמים, כמו בשעת קריעת ים סוף, שקטרג מדת-הדין: הללו עובדי עפ"ם וכו' (בראשית רבה, פרשה נו ובשמות רבה פרשה כא), אף-על-פי-כן הקדוש-ברוך-הוא לקח אותנו לעם קדוש. נמצא שזה הדבר כמו סגלה, שהוא למעלה מהטבע, למעלה משכל אנושי, וזה בחינת מקיפין פנ"ל. ומי שזכה לאלו המקיפין להוליד אותם ולהכניס אותם בפנים פנ"ל, הינו שעושה מהמקיף פנימי, נמצא, שזכה להבין את הסגלה, בודאי הישר לגלות הסגלה לעם סגלה, שזה מי שזכה להבין משפלות בתורה, מהישר שיגלה את זה גם לאחרים, אשר זה נקרא תורה לשמה, שאמרו חכמינו הקדושים (ספ"ט מ:): תורה לשמה זו היא תורה של חסד, שהיא על מנת ללמדה. בכך כל אחד ואחד לפי בחינתו יש לו פנימי ומקיף; פי אין אחד דומה לשני, כי כל אחד כפי יגיעתו וטרחתו בעבודת השם יתברך, זוכה להשיג השגת אלקות, ויש לו מקיף אחד ופנימי אחר

בתוך הפנימיות; לסגלתו — זאת התורה יכול לדרש אותה לרבים:

ט פי אנחנו נקראים 'עם סגלה' (דברים ז, ז), כמו סגלה שעושיין

לרפואה; אף-על-פי שאין הטבע מחיב שיהיה זה לרפואה, אף-על-פי-כן הדבר הזה מסגל לרפואה, וזה למעלה מהטבע,

שאינ השכל האנושי מבין זה — כמו-כן אנחנו לקח אותנו השם יתברך לעם סגלתו, אף-על-פי שאין השכל האנושי מבין את כל זה, איך לקח עם מתוך עמים, כמו בשעת קריעת ים-סוף, שקטרג מדת-הדין: הללו עובדי

עפ"ם וכו' (בראשית רבה פרשה נו ובשמות רבה פרשה כא), אף-על-פי-כן הקדוש-ברוך-הוא לקח אותנו לעם קדוש. נמצא שזה הדבר כמו סגלה, שהוא למעלה מהטבע, למעלה משכל אנושי, וזה בחינת מקיפין פנ"ל. ומי שזכה לאלו המקיפין להוליד אותם ולהכניס

אותם בפנים פנ"ל, נמצא שזכה להבין את הסגלה — בודאי הישר לגלות הסגלה לעם סגלה:

בכך כל אחד ואחד לפי בחינתו יש לו פנימי ומקיף; וכל

מה שאין לזולתו. וכל אחד לפי בחינתו, מה שחננו השם שיכניס המקיף לפניו ולהבין ולחדש איזה דבר, הישר מחייב שיגלה ויכניס זאת ההבנה של הסגלה, שהיה אצלו סגלה, שיגלה את זה לעם סגלה ולהיטיב מטובו לאחרים; שזו מעלת האדם המחדש חדושי תורה, ומגלה את זה לאחרים, שאין למעלה מזה. וזה סימן שהוא לומד תורה לשמה, שהוא מוסר את נפשו להשיג השגת התורה, שעושה מהמקיף פנימי, וזוכה בכל פעם למקיפין חדשים, ואינו מסתפק שישאר אצלו, אלא מזכה את אחרים, ולכן זכותו גדולה מאד.

מציאותו יתברך. אבל בזעיר אנפין, שזה חכמות של האדם, שהאדם יכול להשיג אותם כי שם הבחירה, כי הם השש קצוות: פעם פשוט פעם פסול, פעם טהור פעם טמא, פעם אסור פעם מותר, אשר שם הוא הבחירה, גם בהם יש פנימי ומקיף, כי מה שהאדם בוחר כבר לטוב זה פנימי, ומה שעדין קשה לו לבחור לטוב — זה מקיף. כי אם אדם היה יודע ומבין בפנימיות שכלו את הטוב, לא היה אצלו מקיף. ולכן גם בזעיר אנפין יש שם פנימי ומקיף, וכל אחד לפי בחינתו יש לו פנימי ומקיף. ולכן כל אחד ואחד צריך ליגע בעבודת השם יתברך, ולקדש ולטהר את השבעה גרות שלו, שהם בחינת פנימי, ועל-ידי-זה יוכל להכניס בו את המקיף. ואלו המבוכות הנ"ל שיש באדם, שאינו יכול להבין מה זו ידיעה ומה זו בחירה, שאי אפשר לשכל האדם להשיגם, הם מבחינת עתיקא; כי שם הוא המקיף דמקיף, וזה לא מתלבש בשכל האדם, אם לא שמגיע למדרגת מלאך. וכל החכמות שיכול מח אנושי להשיג

אחד לפי בחינתו, מה שחננו השם שיכניס המקיף לפניו ולהבין ולחדש איזה דבר, הישר מחייב שיגלה ויכניס זאת ההבנה של הסגלה, שהיה אצלו סגלה, שיגלה לעם סגלה ולהיטיב מטובו לאחרים:

וְזֶה פְּרוּשׁ פִּרְקָא רַבִּיעָא דְסִפְרָא דְצְנִיעוּתָא: עֲתִיקָא טְמִיר וְסִתִּים, זְעִירָא דְאַנְפִּין אֲתַגְלִיא וְלֹא אֲתַגְלִיא. עֲתִיקָא — זֶה בְּחִינַת הַמְּקִיפִין הַנִּ"ל,

שהן טמורים וסתומים מכל צד בכל המשך הזמן של עולם הזה, ולא יתגלה אלא לעתיד. אבל בזעיר אנפין, חכמות של האדם שהאדם יכול להשיג אותם, גם בהם יש פנימי ומקיף, וכל אחד לפי בחינתו יש לו פנימי ומקיף. ואלו המבוכות הנ"ל שאי אפשר לשכל האדם להשיגם, הם מבחינת עתיקא; וכל החכמות שיכול מח אנושי להשיג אותם הם בחינת זעירא דאנפין. ולפעמים הם בהעלם, בבחינת (עבור כנ"ל), וזה בחינת לא

שנתגלה אשר אין שנתגלה לגמרי, ואלו מציאות בלעדי בטול הבחירה לגמרי, ואלו מציאות בלעדי

איש את רעהו ואיש את אחיו לאמר, דעו את הוי"ה, כי כלם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם". ועל-ידי הדעת יכללו באחדותו יתברך, ואז יחיו חיים נצחיים פמוהו, פי על-ידי הידיעה נכללים בו, פמאמר החכם: 'אלו ידעתיו — הייתיו'; פי על-ידי הידיעה ממנו יתברך, על-ידי-זה נכלל בו ונעשה אחד עמו יתברך. ועקר הידיעה יהיה לעתיד, פמו שפתוב (ישעיה יא, ט): "פי מלאה הארץ דעה"; ומחמת הדעת לא יחסר פל טוב, ויהיה פלו טוב, פמאמר חז"ל (פסחים ג): 'אטו האינדנא לאו אחד הוא? ותרצו: לעתיד פלו הטוב והמטיב':

ואפלו העפוי"ם ידעו ביתרון הדעת, אבל לא פמונו, וידעו שהגדלה שלהם והשפלות שהיה לנו בזמן הגלות, פל זאת הגדלה היה לנו. אף-על-פי שעכשו אי אפשר להבין פל זה, פי אין להכחיש החוש, אף-על-פי-כן ירבה הדעת ויבינו הפל, שגדלתם של העפוי"ם היה לנו גדלה ולהם השפלות. ולכאורה היא ידיעה גדולה — אף-על-פי-כן הידיעה הזאת יהיה לנו ללעג ולשחוק לפי ערך ידיעתנו. וזהו (תהלים קכו): אז ימלא שחוק פינו, אז יאמרו בגוים הגדיל ישראל מסרו את פינו, אז יאמרו בגוים הגדיל הוי"ה לעשות עם נפשות, אף-על-פי-כן עם

נפשם בעבורו יתברך במשך פל הדורות, וקימו את רצונו יתברך, למדו תורה בעני ובדחק ובסבל, וקימו את פל המצוות של הקדוש-ברוך-הוא במסירות נפש ממש, ועל-ידי-זה יתגלה, שמה שנחשב שהיה לאמות העולם גדלה ולנו שפלות, אדרבה לנו היתה גדלה, פי מתקף הצרות והמרירות והגלויות, וכינו ללמד תורה ולקיים את המצוות, מה שאין פן יתגלה שמה שעשו אמות העולם — לטובתם עשו, והם סתם רוצחים אכזריים, וזו תהיה השפלות הכי גדולה שלהם, פי תתגלה הרשעות והאכזריות והרציחות האימות שעשו עם עם ישראל].

ולכאורה היא ידיעה גדולה; פי עכשו נדמה לכל בר ישראל, שאנחנו נמצאים בשפלות, ואמות העולם להם יש הצלחה. אבל בעת הגאלה אז יראו שאדרבה, השפלות שלנו זו היתה הגדלה שלנו. והגדלה שלהם זו היתה השפלות שלהם, אף-על-פי-כן הידיעה הזאת תהיה לנו ללעג ולשחוק לפי ערך ידיעתנו. וזהו (תהלים קכו, ב): "אז ימלא שחוק ישראל מסרו את פינו, אז יאמרו בגוים הגדיל הוי"ה לעשות עם

היננו מקיף, ומקיף למקיף, שהידיעה היא עקר הנחמה של כל הצרות; כי כשהאדם יודע שהכל ממנו יתברך, על-ידי-זה הוא יכול לנחם את עצמו על כל מה שעובר עליו. אף צריך לדעת, שכמה שרק לא

ידע שהכל ממנו יתברך, שזה מקיף את המחין, שהוא אינו מבין למה היה צריך לעבר עליו משבר כזה, עם כל זאת עליו לדעת, שמה שהוא יודע הוא לא יודע, כי עדין למקיף הזה יש עוד מקיף, וכזה יוכל תמיד להתנחם, לידע שאינו יודע. וזה סוד תכלית הידיעה שלא גודע. ואיך אפשר לבוא להידיעות? יאמר אלקיכם — אמירה בחשאי (זהר וארא כה: ובאדרא ובה קלב:), בחינת שמן, שבעת הנרות. אלקים — לארמא קלא, בחינת "אלקים אל דמי לך" (תהלים פג, ב), בחינת צעקת היולדת פנ"ל.

[פרוש: פי מבאר לעיל, שעל-ידי

הצעקה זוכין להוליד המחין מתעלומתו, ועל-ידי שמקדשין שבעת הנרות, זוכין להכניס המקיפין לפנים, פי

להוליד המחין מתעלומתו, ועל-ידי שמקדשין שבעת הנרות, זוכין להכניס המקיפין

אלה, הגדיל הוי"ה לעשות עמנו, שידעו ויאמרו: הגדלה שעשה עמנו, הינו עם העפוי"ם, הגדיל ה' לעשות עם אלה, הגדלה הזאת היה לישראל, אף-על-פי-כן אז ימלא

שחוק פינו, הינו שנשחק ונלעיג והשגתם, פי השגתנו יהיה לאין סוף וקץ. [פי גם לגויים יתגלה אז, שהגדלה שלהם היתה רק דמיון. ובאמת זו היתה שפלות לגבי גדלתם של ישראל, שהיתה להם בעת הגלות, שהיה נראה שהכל שפלות גדולה, שאמות העולם השפילו אותנו. אף-על-פי-כן מסרנו את נפשנו בשבילו יתברך].

והידיעה הינו כל ידיעה שאדם כבר יודע ומשיג, יש בה מקיף ומקיף למקיף, הינו אף שהשלמות שהמקיף יפגס לפנימי, ונשאר מקיף, עם כל זאת צריכים לדעת, שגם המקיף יש לו עוד מקיף, "פי גבה מעל גבה שמר וגבוהים עליהם" (קהלת ה, ז) כמובא לעיל על פסוק: "בהעלתך את הנרות", שהם השבעה גרות שבהם מתלבש המח המקיף בתוך הפנימי. וזהו: נחמו נחמו; מהו הלשון פעמים? אלא סובב על שני המקיפים,

ה' לעשות עם אלה, הגדיל ה' לעשות עמנו, שידעו ויאמרו: הגדלה שעשה עמנו, הינו עם העפוי"ם, הגדיל ה' לעשות עם אלה — הגדלה הזאת היה לישראל, אף-על-פי-כן, אז ימלא שחוק פינו, הינו שנשחק ונלעיג מידיעתם והשגתם, פי השגתנו יהיה לאין סוף וקץ.

והידיעה יש בה מקיף ומקיף למקיף, כמובא לעיל על פסוק "בהעלתך את הנרות".

וזהו: נחמו נחמו — הינו מקיף, ומקיף למקיף, שהידיעה היא עקר הנחמה של כל הצרות. ואיך אפשר לבוא להידיעות? יאמר אלקיכם — אמירה בחשאי (זהר וארא כה: ובאדרא ובה קלב:), בחינת שמן, בחינת שבעת הנרות. אלקים — לארמא קלא, בחינת "אלקים אל דמי לך" (תהלים פג, ב), בחינת צעקת היולדת פנ"ל.

(מסימן כ' עד כאן — לשון רבנו, זכרנו לברכה)

[פרוש: פי מבאר לעיל, שעל-ידי הצעקה זוכין

להוליד המחין מתעלומתו, ועל-ידי שמקדשין שבעת הנרות, זוכין להכניס המקיפין

צָרִיכִין שְׁנֵי דְבָרִים לְהַשְׁגַּת הַדַּעַת הַקְּדוּשׁ, בְּתַחֲלָה צָרִיכִין לְהוֹלִיד הַמַּחֲזִין, כִּי לְפַעֲמִים הַמַּחֲזִין וְהַשְּׁפַע אֱלֹקֵי בְּהַעֲלֵם וְכוּ' פִּנְ"ל, וְלִזְהָ צָרִיכִים צְעָקָה כְּדֵי לְהוֹלִידֵם, לְצַעֵק שְׁבַעֲזֵין קְלִין כְּצַעֲקַת הַיּוֹלָדֶת לְפָנָי שֶׁהִיא מוֹלִידָה. וְאַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁנוֹלָדִים הַמַּחֲזִין, עֲדִין יֵשׁ בָּהֶם פְּגָמֵי וּמַקִּיף. וְלִזְהָ צָרִיכִין לְקַדֵּשׁ שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, כְּדֵי לְהַכְנִיס הַמַּקִּיפִין וְהַשְּׁפַע אֱלֹקֵי לְפָנִים, וְלַעֲשׂוֹת מִהַמַּקִּיף פְּגָמֵי, עֲזִין שֵׁם הַיֵּטֵב וְתַבִּין. וְזֶהוּ שֶׁפָּרַשׁ הַפְּסוּקָה: "נַחֲמוּ נַחֲמוּ", הֵינּוּ לְזִכּוֹת לְהַשְׁגַּת הַמַּקִּיפִין, הֵינּוּ הַשְּׁגַת הַדַּעַת, שְׁזֶהוּ עֵקֶר הַנְּחֻמָּה כִּפְּנֵ"ל, זֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי שְׁנֵי בְּחִינּוֹת הַנַּחֲמוּ, שֶׁהֵם צְעָקָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מוֹלִידִין הַמַּקִּיפִין וְקַדְשַׁת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְּסִים הַמַּקִּיפִין לְפָנִים כִּפְּנֵ"ל. עִם כָּל זֹאת תָּמִיד צָרִיכִים לְדַעַת, אֵף שְׁכֹבֵר הַכְּנִיסוֹ אֶת הַמַּקִּיף לְפָנִים, עֲדִין נִשְׁאַר מַקִּיף לְמַקִּיף, כִּי יֵשׁ לְאָדָם לְהַשִּׁיג כָּל יְמֵי חַיָּו יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי גְבוּהָ מַעַל גְּבוּהָ שׁוֹמֵר וּגְבוּהֵם עֲלֵיהֶם. יֹאמֵר אֱלֹקֵיכֶם, יֹאמֵר הֵינּוּ בְּחִינַת אֲמִירָה בְּחַשְׁאֵי, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁמֹן שֶׁהוּא בְּחַשְׁאֵי, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב בְּזֶהָר (שְׁמִינֵי לֵט): "יֵין לְאַרְמָא קָלָא, וְשֶׁמֶן בְּחַשְׁאֵי"; וְשֶׁמֶן הוּא בְּחִינַת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, שְׁהִיוּ מִשְׁמֵן. אֱלֹקֵיכֶם — זֶה בְּחִינַת: 'אֱלֹקִים לְאַרְמָא קָלָא', בְּחִינַת הַצְּעָקָה הַנַּחֲמוּ, שְׁעַל-יְדֵי שְׁנֵי בְּחִינּוֹת אֵלוֹ זוֹכִין לְהַשְׁגַּת הַמַּקִּיפִין, שֶׁהוּא הַשְּׁגַת הַדַּעַת הַקְּדוּשׁ, שְׁזֶהוּ עֵקֶר הַנְּחֻמָּה, בְּחִינַת נַחֲמוּ וְזֶהוּ מַקִּיף וּמַקִּיף לְמַקִּיף כִּפְּנֵ"ל.

בתלת עלמין, עינן שם. ואז שמעתי מפיו הקדוש כל ענין הזה שרשמתי לעצמי. כל זה לשון מוהר"ן ז"ל, וזהו).

חיים נצחיים הם רק להשם יתברך, כי הוא חי לנצח, ומי שנכלל

בשרשו, דהינו בו יתברך, הוא גם כן חי לנצח, כי מאחר שהוא נכלל באחד, והוא אחד עם השם יתברך, הוא חי חיים נצחיים כמו השם יתברך, וכן אין שלמות רק להשם יתברך, וחויז ממנו כלם חסרים, ומי שהוא נכלל בו – יש לו שלמות.

ועקר הפלגיות שיהיה נכלל באחד, הוא על-ידי הדעת אותו יתברך, כמו שאמר החכם: 'אלו ידעתיו הייתי, אם הייתי מדביק את שכלי בו יתברך הייתי יודע ממנו,

חלוק אצלו כלל בין חיים למיתה, כי הוא דבוק ונכלל בו יתברך בחייו ובמותו, רק שעכשו בחייו דירתו בכאן, ואחר-כך דירתו שם פנ"ל. ואז שמעתי מפיו הקדוש כל ענין הזה וזהו):

חיים נצחיים הם רק להשם יתברך, כי הוא חי לנצח. ומי שנכלל בשרשו, דהינו בו יתברך, הוא גם כן חי לנצח, כי מאחר שהוא נכלל באחד והוא אחד עם השם יתברך, הוא חי חיים נצחיים כמו השם יתברך. וכן אין שלמות רק להשם יתברך, וחויז ממנו כלם חסרים, ומי שהוא נכלל בו יש לו שלמות.

ועקר הפלגיות שיהיה נכלל באחד הוא על-ידי הדעת אותו יתברך, כמו שאמר החכם: 'אלו ידעתיו,

ומקיף למקיף פנ"ל. (כל הענין הנ"ל, המבאר בקצור על פסוק 'נחמו נחמו בלשונו הקדוש, שמעתי מפיו הקדוש מעצמו בבאור יותר קצת, ורשמתי לעצמי כמו ששמעתי, על-כן לא

מנעתי להעתיקו. ובתחלה

התחיל לדבר מענין חיים ומיתה, ענה ואמר: בין חיים למיתה אין חלוק, כי אם במדת אמה אחת,

שעכשו האדם שוכן בכאן, ואחר-כך הוא שוכן שם. (והטה בידו על הבית עלמין), ואחר-כך התחיל לומר כל ענין זה: 'חיים נצחיים' וכו' פדלקמן.

פלומר, שמי שזוכה לדעת אמתי הנ"ל לדעת אותו יתברך, אין חלוק אצלו כלל בין חיים למיתה, כי הוא דבוק ונכלל בו יתברך בחייו ובמותו, רק שעכשו בחייו

דירתו בכאן, ונשמתו מלבשת בגוף גשמי, ואחר-כך דירתו שם פנ"ל. הגוף טמון בקבר, אבל הנשמה חיה וקיימת כמו בחיים חיותו ויותר מזה, וכמובא (זהר אחרי ע"א):

צדיקא אף על גב דאשתר מהאי עלמא לא אסתלק ולא אתאביד מפלהו עלמין דהא בכלהו עלמין אשתפח יתיר מחייו, דבחייו

אשתפח בהאי עלמא בלחודו, ולבתר אשתפח

הייתי נכלל בו. פי עקר האדם הוא השכל, שהיא נשמתו. ועל-פן במקום שחושב השכל, שם כל האדם. ומכל זה האדם צריך להתבונן איך שצריכים לשמר את שכלו, שיחשב רק ממנו יתברך, וינדיק את שכלו רק בו יתברך.

וכשיודע ומשיג בידיעת השם יתברך, הוא שם ממש, וכל מה שיודע יותר, הוא נכלל יותר בהשרש, דהינו בו יתברך, ואז כבר לא חסר לו שום דבר, וכל החסרונות שיש לאדם: הן פרנסה או בנים או בריאות הגוף, וכל שאר החסרונות, הכל הוא בחסרון הדעת, כי אינו יודע שהכל ממנו יתברך, ולכן הוא מצטער בצער גדול מאד, כי אם אדם היה יודע שהכל ממנו יתברך, היה מקבל הכל באהבה, כי בודאי מה שהקדוש-ברוך-הוא עושה — זה בחסד

וברחמים, בצדק ובמשפט. וזה שלמות הדעת — להבין ולהשפיל שהכל ממנו יתברך, וכשיודע ידיעות אלו, אז לא חסר לו שום דבר. והוא תמיד שמח עם מה שיש לו, כי הוא יודע, אשר דבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, וזו שלמות הדעת. ואף שיש חסרים לגמרי מהדעת, שהם לא יודעים שהכל ממנו יתברך, ועם כל זה יש להם כל טוב בגשמיות, ולא חסר להם שום דבר, כגון: הרשעים שהם רחוקים לגמרי ממנו יתברך, ואף-על-פי-כן לא חסר להם כלום, באמת כל מה שיש להם אינו כלום, כי ימינו

כצד עובר, ואם אין לאדם את הדעת האמתית, שהכל לכל זה אלקותו יתברך, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, לאדם כזה אפלו שתהיה לו את כל העשירות שבעולם אינו

כלום, כי (קהלת ה, יד) "כאשר יצא מבטן אמו ערום ישוב ללכת כשבא, ומאומה לא ישא בעמלו שילף בידו". ואמרו חכמינו הקדושים על זה (קהלת ו, פ"ג, פ"ד, פ"ה, ס"ג, ס"ד): תניא כמו שבא אדם

— בן ילף, אדם בא בקול, ונפטר מן העולם בקול, בא לעולם בבכיה, ונפטר מן העולם בבכיה, בא לעולם בחבה, ונפטר מן העולם באהבה, בא לעולם באנחה ונפטר מן העולם באנחה, בא לעולם בבלי דעת, ונפטר מן העולם בבלי דעת. תני בשם רבי מאיר: כשאדם בא לעולם, ידיו הן

קפוצות, כלומר כל העולם פלו שלי הוא, אני נוחלו, וכשהוא נפטר מן העולם ידיו הן פשוטות, כלומר לא נחלתי מן העולם הזה כלום, שפן שלמה אומר: "כאשר יצא מבטן אמו ערום ישוב ללכת כשבא ומאומה וגו'. וכן להפך, השלם בדעת שיש לו חסרון, דהינו שאין לו כסף, ואין לו כלום, אבל יש לו דעת שהוא מפיר את הקדוש-ברוך-הוא, ויודע ועד אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והוא דבוק בו יתברך, שזו שלמות הדעת, אפלו שחסר לו כסף וזהב ומרגליות, באמת החסרון אינו כלום, כמו שאמרו חז"ל (נדרים מא): דעת קניית —

הייתיו, פי עקר האדם הוא השכל, ועל פן במקום שחושב השכל, שם כל האדם, ומשיג בידיעת השם יתברך, הוא שם ממש, וכל מה שיודע יותר, הוא נכלל יותר בהשרש, דהינו בו יתברך.

וכל החסרונות שיש לאדם — הן פרנסה או בנים או בריאות הגוף וכל שאר החסרונות — הכל הוא בחסרון הדעת. ואף שיש חסרים לגמרי מהדעת, ועם כל זה יש להם כל-טוב — באמת כל מה שיש להם אינו כלום. וכן להפך, השלם בדעת שיש לו חסרון, באמת החסרון אינו כלום, כמו שאמרו חז"ל (נדרים מא):

מה חסרת; ואם דעת חסרת — מה קניית. פי עקר החסרון והשלמות תלוי בדעת; הינו שזוכה להכיר את הקדוש-ברוך-הוא. וזה עקר הדעת, כמו שכתוב (דברים ד, לה): "אתה הראת לדעת, פי הו"ה הוא האלקים אין עוד", ולכן פשוטם דעתו, ויודע שהכל רק ממנו יתברך, לא חסר לו כלום; וכן פעם ואכזריות הוא מחסרון הדעת, כמו שכתוב (קהלת ז, ט): "פעם בחיק פסילים ינוח", ועל-כן החולה הוא פעסן, מחמת, שאז הוא בדינים, פי דינים שורים עליו. ודינים הם מחין דקטנות, ועל-כן הוא בפעם, ומזה בא פשעובר על האדם צרות ויסורים ומכאובים, ואין לו דעת שהכל בהשגחה פרטית ממנו יתברך, אז הוא בועט ביסורין, והוא בפעם ורציחה, פי אינו יכול לקבל את כל מה שבא עליו לטובה, והכל מחמת חסרון הדעת, שמשם נמשך הפעם והרציחה, פי הוא לא יכול לקבל את המציאות שהכל ממנו יתברך. ולעתיד לבוא יתגלה הדעת, והכל ידעו את השם, כמו שכתוב (ישעיה יא, ט): "פי מלאה הארץ דעה את הו"ה", ועל-כן אז יתבטל הפעם, כמו

"דעת קניית מה חסרת, ואם דעת חסרת מה קניית", פי עקר החסרון והשלמות תלוי בדעת.

וכן פעם ואכזריות הוא מחסרון הדעת, כמו שכתוב (קהלת ז): "פעם בחיק פסילים ינוח". ועל פן החולה הוא פעסן, מחמת שאז הוא בדינים, פי דינים שורים עליו, ודינים הם מחין דקטנות, ועל פן הוא בפעם. ולעתיד לבוא יתגלה הדעת והכל ידעו את ה', כמו שכתוב (ישעיהו יא): "פי מלאה הארץ דעה את ה'", ועל פן אז יתבטל הפעם, כמו שכתוב (שם): "וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי וכו' ופרה ודב וכו', לא ירעו ולא ישחיתו וכו' פי מלאה הארץ דעה את ה' וכו', פי עכשו אי אפשר להם לגור יחד זאב עם כבש וכו' מחמת מדת הפעם, אבל לעתיד יוכלו לדור יחד, מחמת שיתבטל הפעם על-ידי הדעת שיתגלה אז.

והנה לעתיד הכל ידעו את השם, אפלו עבוי"ם פנ"ל, ומלאה הארץ דעה. אך הדעת שיהיה להם אז, אפשר לנו לידע ולדבר ממנו; אך הדעת שיהיה לנו אז, זה אי אפשר פעת אפלו לדבר

שכתוב (שם ו): "וגר זאב עם כבש, ונמר עם גדי וכו' ופרה ודב וכו' לא ירעו ולא ישחיתו וכו', פי מלאה הארץ דעה את הו"ה וכו', פי עכשו אי אפשר להם לגור יחד זאב עם כבש וכו', מחמת מדת הפעם שביניהם, אבל לעתיד יוכלו לדור יחד, מחמת שיתבטל הפעם על-ידי הדעת שיתגלה אז, שלא רק בני-אדם יוכלו לחיות ביחד, אלא אפלו חיות — מגדל הדעת שיתגלה אז, שכלם יפירו את הקדוש-ברוך-הוא.

והנה לעתיד הכל ידעו את השם, אפלו עבוי"ם פנ"ל, כמו שכתוב (ישעיה יא, ט): "ומלאה הארץ דעה", פל הארץ תמלא דעה, לרבות אמות העולם יושבי הארץ, עד שאפלו על חיות נאמר (ישעיה א, ג): "ידע שור קוניה וחמור אבוס בעליו", אך הדעת שיהיה להם אז, אפשר לנו לידע ולדבר ממנו; פי הדעת שאמות העולם יבינו וישפילו, זה יהיה דבר פשוט אצל כל בר ישראל, כמו אכילת פשר וקיום מצוות מעשיות וכו', אבל לאמות העולם, זה יהיה השגה גדולה מאד, פי אצלם זה יהיה דבר גדול והשגה עמקה. אך הדעת שיהיה לנו אז, זה אי אפשר פעת אפלו

לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ, כִּי עֲכָשׁוּ זֶה הַדַּעַת בְּבַחֲיִנוֹת מַקְיָפִים כַּנִּל, שְׁאֵפְלוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לֹא יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂגָת אֱלֻקוֹת שְׂיִזְכָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּפִּי יִגְיַעְתּוּ וְטִרְחָתוֹ בְּעִבּוּרוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כִּי זֶה עֲכָשׁוּ בְּבַחֲיִנַת מַקְיָף, אֲשֶׁר אֵי אֲפָשֶׁר אֲפִלוּ לְדַבֵּר מִזֶּה, מִכָּל שֶׁפֶן לְחֹשֶׁב מַעֲמֵק הַמִּשְׁגָּה וּמִקְצֵר הַמִּשְׁיָג, מֵה שְׂיִזְכָּה כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל אֲפִלוּ הַקָּטָן שֶׁבְּקִטְנִים. כִּי כָּל הַשְּׂלֵמוֹת וְהַטּוֹבוֹת שֵׁישׁ לְעַפּוֹ"ם עֲכָשׁוּ, בְּאֵמַת אֵינוֹ כְּלוּם כַּנִּל. וְכַמֵּאֲמָרָם ו"ל (יְבֻמוֹת סב.) עַל הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כב, ה): "שָׁבוּ לָכֶם עִם הַחֲמוֹר" עִם הַדּוֹמָה לְחֲמוֹר, כִּי אִם אֵין לָהֶם דַּעַת בְּהַפְרַת הַבּוֹרָא, מֵה שְׁוֹת כָּל הַטּוֹבוֹת שֵׁישׁ לָהֶם; כִּי אִם דַּעַת חֲסֵרַת — מֵה קִנִּית, וְאִם דַּעַת קִנִּית — מֵה חֲסֵרַת, וְאֲדַרְבֵּהּ, כָּל גְּדֻלָּתָם וְטוֹבָתָם, הַכֵּל הוּא לְטוֹבָתָם. כִּי לְבִסּוֹף יִתְגַּלֶּה, שֶׁכָּל מֵה שֶׁטִּרַח בְּעַל הַבַּיִת, לֹא טִרַח אֲלָא בְּשִׁבְלָנוּ (בְּרִכּוֹת נח.), כִּי יִתְגַּלֶּה שֶׁהַכֵּל מֵה שֶׁעָשׂוּ, זֶה בְּשִׁבְלֵי עִם יִשְׂרָאֵל. וְלַעֲתִיד שְׂיִתְמַלֵּא הָאָרֶץ דַּעַה, אֲזִי אֲפִלוּ כָּל הַעַפּוֹ"ם יִדְעוּ אֶת ה', אֲזִי יִבְיִנוּ הֵם, שֶׁכָּל הַגְּדֻלָּה וְהַטּוֹבָה שֶׁהָיָה לָהֶם בְּזֶה הָעוֹלָם, הַכֵּל הוּא לְטוֹבוֹתֵינוּ וְלַגְּדֻלָּתָנוּ. וְזֶה (תְּהִלִּים קכו, ב): "אֲזִי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי הַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ", הֵינּוּ, כָּל הַגְּדֻלָּה שֶׁהַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה [הֵינּוּ עִם הַעַפּוֹ"ם], "הַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי", כִּי הַכֵּל הָיָה גְּדֻלָּתָם שֶׁל אֱלֹהֵי [הֵינּוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל], כִּי הָיָה לְטוֹבָתָם וְגְדֻלָּתָם. וְזֶה יִבְיִנוּ הֵם בְּדַעַת וְהַשְּׂגָה שֶׁיְהִיָּה לָהֶם אֲזִי, אֲכָל אֲצִלָּנוּ שְׁחוֹק וְשָׂחֻק, כִּי דַעַתָּנוּ יִגְדֵּל אֲזִי מְאֹד, וְזֶה "אֲזִי יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וְגוֹ", אֲזִי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל" וְגוֹ", כִּי זֶה הַדַּעַת וְהַשְּׂגָה שֶׁיְהִיָּה לָהֶם אֲזִי לּוֹמֵר 'הַגְּדִיל' וְגוֹ' כַּנִּל, זֶה יְהִיָּה אֲצִלָּנוּ שְׁחוֹק וְדַבָּר פְּשׁוּט, כִּי דַעַתָּנוּ יְהִיָּה גְּדוֹל מְאֹד. וְעַל-כֵּן לַעֲתִיד יִחִיו חַיִּים נְצַחִיִּים, כִּי מֵאַחַר שֶׁנִּזְכָּר לְהַפְלִיל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְנִהְיָה בְּטָלִים לְעַצְמָם עֲצָמוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כִּי אֲזִי יִתְגַּלֶּה הַדַּעַת הָאֵמֶת, שְׂאֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוֹר וְזֶה: "אֲזִי יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וְכוּ", אֲזִי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל וְכוּ", כִּי זֶה הַדַּעַת וְהַשְּׂגָה שֶׁיְהִיָּה לָהֶם אֲזִי לּוֹמֵר 'הַגְּדִיל' וְכוּ' כַּנִּל, זֶה יְהִיָּה אֲצִלָּנוּ שְׁחוֹק וְדַבָּר פְּשׁוּט, כִּי דַעַתָּנוּ יְהִיָּה גְּדוֹל מְאֹד. וְעַל כֵּן לַעֲתִיד יִחִיו חַיִּים נְצַחִיִּים, כִּי אֲזִי יִתְגַּלֶּה הַדַּעַת

הוא, ודומם, צומת, חי, מדבר, זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא. ויהיו נכללים באחד, ועל-פן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה (פסחים ג): "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד"; וכי האידנא וכו'?

אלא עכשו מברכין על הרעה ברוך דין אמת, ועל הטובה הטוב והמטיב, אבל לעתיד יברכו על הכל: הטוב והמטיב, כי לעתיד שיתגלה הדעת, ידעו שאין שום רע בעולם כלל, רק פלו טוב וכלו אחד, שיהיו נכללים כלם באחדותו יתברך, ששם רק טוב. וגם הגלות הוא רק מחסרון הדעת, וזה פרוש הפסוק (ישעיהו ה, ג): "לכן גלה עמי מבלי דעת", כל הגלות זה רק כשיש חסרון הדעת, שאינו יודע שהכל לכל אלקות גמור הוא. ועל-פן היתה גאלת מצרים על-ידי משה, שהוא היה בחינת הדעת, כמו שכתוב (שמות ו, ז): "וידעתם כי אני ה' ה' המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים"; כי משה רבנו הכניס את הדעת הזה בעם ישראל, "וידעתם כי אני ה' ה' המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים", שמי מוציא אתכם מהסבל

ויהיו נכללים באחד. ועל פן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה (פסחים ג): "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", וכי האידנא וכו'? אלא עכשו מברכין על הרעה ברוך דין אמת ועל הטובה הטוב והמטיב, אבל לעתיד יברכו על הכל הטוב והמטיב, כי לעתיד שיתגלה הדעת, ידעו שאין שום רע בעולם כלל, רק פלו טוב וכלו אחד. וגם הגלות הוא רק מחסרון הדעת, כמו שכתוב (ישעיהו ה): "לכן גלה עמי מבלי דעת". ועל פן היתה גאלת מצרים על-ידי משה, שהוא היה בחינת הדעת. וזה שכתוב (שמות ו): "וידעתם כי אני ה' המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים", כי עקר הגאלה על-ידי הדעת.

ודע, שגם לעתיד, שתמלא הארץ דעה, ויהיה נעשה מהשכל המקיף שכל פנימי, גם אז יהיו מקיפים אחרים, פי בודאי לא ידעו מהות השם יתברך, רק כל אחד ישיג לפי מדרגתו ולפי עבודתו ויגיעתו וטרחו, אשר יגע וטרח בזה העולם בשביל השם יתברך. ואף שכלם יזדככו, ואפלו עפ"ם, אף-על-פי-כן יהיה הפרש גדול בינם לבינינו, פי מה שיהיה אצלם אז השגה וידיעה גדולה, יהיה אצלנו שחוק ודבר פשוט, ולא יהיה נחשב בעינינו להשגה כלל, וכמו שמבאר למעלה על הפסוק: "אז ימלא שחוק

פינו ולשונונו וגו' אז יאמרו בגוים הגדיל" וגו',
 פי מה שיהיה אצלם השגה להבין, ולידע גדלת
 ישראל, ושכל טובתם וגדלתם בזה העולם, הנה
 הכל בשביל ישראל; ובאמת הוא השגה גדולה,

פי כעת בעולם הזה אין
 מבינים זאת, כי במציאות
 רואים שעכשו יש
 לעפ"ם גדלה, אף-על-
 פי-כן אצלנו לא יהיה זה
 נחשב להשגה כלל, רק
 לשחוק ודבר פשוט, פי
 השגתנו ודעתנו אז יגדל
 מאד, וגם בין ישראל
 בעצמן, בודאי יהיה
 הפרש גדול בין כל צדיק
 וצדיק, פי כל צדיק וצדיק
 יש לו עולם בפני עצמו,
 כמאמרם ו"ל (ויקרא רבה,
 פרשה יח, סימן א'); וכל
 אחד כפי יגיעתו וטרחתו
 בזה העולם לקדוש ולטהר
 את השבעה גרות, וזה
 למחין זכים והשגת
 אלקות, מפל שפן בין
 צדיק לרשע, בודאי יראו
 הפרש גדול. וכמו שכתוב
 (מלאכי ג, יח): "ושבתם
 וראיתם בין צדיק לרשע,
 בין עובד אלקים לאשר
 לא עבדו", ודרשו על זה
 חכמינו הקדושים (חגיגה
 ט:): אינו דומה שונה
 פרקו מאה פעמים לשונה
 פרקו מאה ואחת, ואפלו
 בשביל פעם אחת פחות
 מהשני, כבר נקרא לא
 עבדו. פי מה שיהיה

מקיף לזה יהיה פנימי לזה, פנ"ל; כי כל אחד
 ואחד כפי יגיעתו וטרחתו בן נכנס בו אורו
 יתברך. וזה 'כל צדיק נכונה מחפתו של חברו'
 פנ"ל, עין שם. וכמוכא פרוש הפסוק: "פי

מלאה הארץ דעה את
 הו"ה פמים לים
 מכסים", פי בהשכל
 המשפח יהיו כלם שוים,
 שהכל ידעו את הו"ה
 אפלו עפ"ם, אף בעמקות
 החכמה יהיה כל אחד
 לפי מדרגתו, פמים
 המכסים לים, שלמעלה
 המים שוים בכל מקום,
 אף בעמקות הם מבדלים
 מאד, פי בזה המקום
 המים גמוכים וסמוכים
 לארץ, ובמקום אחר
 עמקים יותר ויותר,
 ובמקום אחר הם עמקים
 עד התהום, בן יהיה
 בהשגת השם יתברך
 לעתיד. וזהו 'כל צדיק
 נכונה מחפתו של חברו',
 פי כשמגיע להשגה שלא
 ידע מזה מקדם, והוא
 אצלו דבר חדש, אזי

פינו ולשונונו וכו' אז יאמרו בגוים
 הגדיל", פי מה שיהיה אצלם
 השגה להבין ולידע גדלת
 ישראל, ושכל טובתם וגדלתם בזה העולם
 הנה הכל בשביל ישראל; ובאמת
 הוא השגה גדולה, פי כעת בעולם
 הזה אין מבין זאת, אף-על-פי-כן
 אצלנו לא יהיה זה נחשב להשגה
 כלל, רק לשחוק ודבר פשוט, פי
 השגתנו ודעתנו אז יגדל מאד.

וגם בין ישראל בעצמן, בודאי
 יהיה הפרש גדול בין כל צדיק
 וצדיק, מפל שפן בין צדיק לרשע,
 פי מה שיהיה מקיף לזה יהיה
 פנימי לזה, פנ"ל: 'כל צדיק נכונה
 מחפתו של חברו' פנ"ל, עין שם,
 וכמוכא פרוש הפסוק: "פי מלאה
 הארץ דעה את ה' פמים לים
 מכסים", פי בהשכל המשפח יהיו
 כלם שוים, שהכל ידעו את ה',

אפלו עפ"ם, אף בעמקות החכמה יהיה כל אחד לפי
 מדרגתו, פמים המכסים לים, שלמעלה המים שוים בכל
 מקום, אף בעמקות הם מבדלים מאד, פי בזה המקום
 המים גמוכים וסמוכים לארץ, ובמקום אחר עמקים יותר
 ויותר, ובמקום אחר הם עמקים עד התהום — בן יהיה
 בהשגת השם יתברך לעתיד.

וזהו: 'כל צדיק נכונה מחפתו' וכו', פי כשמגיע להשגה
 שלא ידע מזה מקדם, והוא אצלו דבר חדש, אזי

נתלהב ונבער מאור ההשגה הזאת, שהיא נפלאה אצלו. אבל מי שכבר עבר בזאת ההשגה, והוא משיג עתה דברים נוראים וגדולים מזו ההשגה, אין לו שום התלהבות מזאת ההשגה, וזה פל צדיק נכוה ונבער ונתלהב מחפתו של חברו, מהשגה שאצל חברו היא דבר פשוט, שאינה מבוערת ומחממת אותו כלל, עד שצריך להתפסות ולחפות עצמו, כי אין השגה זו מחממת ומבערת אותו כלל, והצדיק השני שלמטה ממנו נכוה ונבער ממנה; הינו כמו הים שרואים רק ישר, פלו מים, ומלמעלה אין רואים שום הפרש, כן הוא בכלליות האמונה, שכלם מאמינים בכורא פל עולמים, אבל לעמק שם יש הפרש, כמו אצל הים, בשפת הים הפנים רק עד הברפים, וכשהולכים יותר, מכסה את פל הגוף וכו', עד שבאמצע הים זה הולך עד התהום וכו', ומלמעלה לא רואים שום הפרש. כן הוא בהשגת אלקות, שמלמעלה רואים כלם אותו דבר, אבל לעמק שם נמצא השגות, עמק עמק מי ימצאנו. (והענין מבאר יותר על-

פי מה שמבאר למעלה, שעל-ידי תנועת השכל וכו', שהוא בחינת שפע אלקי, הינו השגת המקיפין, השגת הדעת הקדוש, על-ידי-זה נולד חם בלב וכו', שפל מה שהאדם חושב יותר ממנו יתברך, ומחדיר בדעתו אמתת מציאותו יתברך, כן מתלהב לבו בתמימות גדולה מאד, עד שמרכ התלהבות לבו, הוא בוער אחריו יתברך. נמצא, שעקר החמימות וההתלהבות דקדושה הוא על-ידי השגת המקיפין, השגת הדעת פנ"ל, ובזה מבאר היטב ענין זה: "פל צדיק נכוה מחפתו של חברו", דהינו, שאצל זה הצדיק יהיה נחשב להשגה גדולה עד שיהיה נכוה ממנה, פי השגת הדעת מוליד חם פנ"ל, ועל-כן יהיה נכוה ממנה. ואצל הצדיק הגבוה ממנו, אין זה נחשב אצלו להשגה כלל, ואינו נכוה ונתחמם כלל מהשגה (והענין מבאר יותר על-מה

נתלהב ונבער מאור ההשגה הזאת, שהיא נפלאה אצלו; אבל מי שכבר עבר בזאת ההשגה, והוא משיג עתה דברים נוראים וגדולים מזו ההשגה, אין לו שום התלהבות מזאת ההשגה. וזה: "פל צדיק נכוה ונבער ונתלהב מחפתו של חברו" — מהשגה שאצל חברו היא דבר פשוט, שאינה מבוערת ומחממת אותו כלל, עד שצריך להתפסות ולחפות עצמו, כי אין השגה זו מחממת ומבערת אותו כלל, והצדיק השני שלמטה ממנו נכוה ונבער ממנה.

(והענין מבאר יותר על-פי מה שמבאר למעלה, שעל-ידי תנועת השכל וכו', שהוא בחינת שפע אלקי, הינו השגת המקיפין, השגת הדעת הקדוש, על-ידי-זה נולד חם בלב וכו'; נמצא שעקר החמימות וההתלהבות דקדושה הוא על-ידי השגת המקיפין, השגת הדעת פנ"ל. ובזה מבאר היטב ענין זה: "פל צדיק נכוה וכו" מחפתו" וכו', דהינו, שאצל זה הצדיק יהיה נחשב להשגה גדולה עד שיהיה נכוה ממנה, פי השגת הדעת מוליד חם פנ"ל, ועל כן יהיה נכוה ממנה; ואצל הצדיק הגבוה ממנו, אין זה נחשב אצלו להשגה כלל ואינו נכוה ונתחמם כלל מהשגה זאת, רק הוא

זאת, רק הוא צריך לחפות ולכסות עצמו בהשגה אחרת גבוה יותר, כדי לחמם את עצמו. נמצא, מה שמבאר לעיל על מאמר זה: "כל צדיק נכוה מחפתו של חברו", שפרושו, שיהיה נכוה מהמקיף של חברו, כי מקיף של זה גדול ממקיף של זה, והשכל שהוא מקיף לזה, הוא פנימי לזה וכו', כי חפה הינו מה שמחפה את האדם עם אלקותו יתברך, ומחמם את לבבו בהתלהבות יוצאת מן הכלל, הוא בחינת אורות מקיפין פנ"ל, כל זה הוא ענין אחד עם מה שכתבנו כאן, כי החפה שהוא המקיף, הוא בחינת חפוי וכסוי ממש, שמחמם את האדם, כי עקר החמימות וההתלהבות הוא מבחינת השגת המקיפין פנ"ל, והבן היטב). ויכול להיות שיהיו כמה צדיקים, כשיבואו לעולם הבא על השגות שהשיג הצדיק הגדול מהם בעולם הזה, יהיה אצלם דברים נוראים ויפוי מהם, ואצל הצדיק הגדול היו השגות של עולם הזה.

צריך לחפות ולכסות עצמו בהשגה אחרת גבוה יותר כדי לחמם את עצמו.
נמצא מה שמבאר לעיל על מאמר זה: "כל צדיק נכוה מחפתו של חברו", שפרושו, שיהיה נכוה מהמקיף של חברו, כי מקיף של זה גדול ממקיף של זה, והשכל שהוא מקיף לזה הוא פנימי לזה וכו', כי חפה הוא בחינת אורות מקיפין פנ"ל — כל זה הוא ענין אחד עם מה שכתבנו כאן, כי החפה שהוא המקיף, הוא בחינת חפוי וכסוי ממש, שמחמם את האדם, כי עקר החמימות והתלהבות הוא מבחינת השגת המקיפין פנ"ל, והבן היטב). ויכול להיות שיהיו כמה צדיקים, כשיבואו לעולם הבא על השגות שהשיג הצדיק הגדול מהם בעולם הזה, יהיה אצלם דברים נוראים ויפוי מהם, ואצל הצדיק הגדול היו השגות של עולם הזה.

וכן אצל עפ"ם יהיה זה אצלם השגה גדולה, כשיבואו על סתם יהדות פשוט של איש הישראלי שיש לו בזה העולם, הינו שידעו מעבודות ישראל ומקדשת המצוות שלהם שעשו בעולם הזה, יהיה אצלם השגה מה שידעו וירגישו קצת קדשה, כמו איש פשוט שמרגיש בזה העולם בעבודה פשוטה בלי שום השגה, וכשיבואו עפ"ם על זה, יהיה אצלם השגה גדולה. אבל

מהמקיף של חברו, כי מקיף של זה גדול ממקיף של זה, והשכל שהוא מקיף לזה, הוא פנימי לזה וכו', כי חפה הינו מה שמחפה את האדם עם אלקותו יתברך, ומחמם את לבבו בהתלהבות יוצאת מן הכלל, הוא בחינת אורות מקיפין פנ"ל, כל זה הוא ענין אחד עם מה שכתבנו כאן, כי החפה שהוא המקיף, הוא בחינת חפוי וכסוי ממש, שמחמם את האדם, כי עקר החמימות וההתלהבות הוא מבחינת השגת המקיפין פנ"ל, והבן היטב). ויכול להיות שיהיו כמה צדיקים, כשיבואו לעולם הבא על השגות שהשיג הצדיק הגדול מהם בעולם הזה, יהיה אצלם דברים נוראים ויפוי מהם, ואצל הצדיק הגדול היו השגות של עולם הזה, הינו שיש צדיקים שכבר וכו בזה העולם הגשמי והחמרי להגיע אל השגת אלקות קזו, כבטול כל עצמותם, עד שנכללים לגמרי באין סוף ברוך הוא, ועד

גדולה, אבל אנחנו עם קדש, אין ערף המקיף, וצריך לעשות מהמקיף פנימי, ולעשות להשגתנו, מפל שפן להשגה של הצדיק, שהוא בטל ומבטל עוד בחיים חיותו לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, עד שלא רואים אצלו שום דבר רק אלקות גמור. ומזה

אנחנו עם קדש, אין ערף להשגתנו, מפל שפן להשגה של הצדיק.

ושלמות הדעת הוא, כשנעשה ממקיפים פנימיים, ואז

נצול מפל צרות. למשל, כשאחד מצפה ואורב לחברו להרגו, אזי צריך לשנות המלבושים כדי שלא יפירו אותו, כמו שפתוב (איוב יד):

"משנה פניו ותשלחהו", פי על-ידי שמשנין הפנים על-ידי

לבושין אחרים, נפטר ממנו. וכן בעקר האדם, הינו בהשכל, יש

בחינות לבושין, הינו השכל המקיף, וצריך לעשות מהמקיף

פנימי, ולעשות לו מקיפין אחרים, הינו בחינת מלבושים

אחרים, ועל-ידי-זה נצול מפל אורב ומסטין, פי 'מלבוש'

בגימטריא 'חשמ"ל', ומהחשמ"ל בורחים כל המשחיתים. וזה (משלי

לא): "עז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון" — על-ידי הלבוש,

שהוא בחינת החשמ"ל, שהוא לבוש עז והדר, לבוש חזק ונאה,

על-ידי-זה "ותשחק ליום אחרון", שאינו ירא ממנו כלל כנ"ל. ועקר

בא שנדמה עליו מה שנדמה. פי הוא נכלל באין, הינו באין סוף ברוך הוא, וכמו שלאיש גשם אי אפשר להשיג בדבר רוחני, כמו-כן מי שעדין בגשמיות

וקמרות, לא רואה מה שאצל הצדיק הגדול במעלה גוראה ונפלאה

מאיר, פי נדמה פי הוא איש פשוט וחסוף אצלו,

לא-כן מי שבאמת מבין ויודע שמרב התפללותו

באין סוף ברוך הוא, בשביל זה לא רואים

אצלו שום דבר. ושלמות הדעת הוא, כשנעשה ממקיפים

פנימיים, ואז נצול מפל צרות. למשל, כשאחד

מצפה ואורב לחברו להרגו, אזי צריך לשנות המלבושים, כדי שלא

יפירו אותו, כמו שפתוב (איוב יד, כ): "משנה פניו

ותשלחהו". פי על-ידי שמשנין הפנים על-ידי

לבושין אחרים, נפטר ממנו. וכן בעקר האדם,

הינו בהשכל, יש בחינות לבושין, הינו השכל

המשחיתים. וזה (משלי לא, כה): "עז והדר לבושה

ותשחק ליום אחרון", על-ידי הלבוש, שהוא בחינת

החשמ"ל, שהוא לבוש עז והדר, לבוש חזק ונאה,

על-ידי-זה "ותשחק ליום אחרון", שאינו ירא ממנו

כלל כנ"ל. שמביא דגמא כמו בגשמיות כשאחד

אורב לחברו לתפסו ולהרגו, מה הוא עושה?

מלביש את עצמו בלבושים אחרים, ועל-ידי-זה הוא מתחמק מאלו

שרוצים לתפס אותו, כמו-כן ברוחניות, העקר מה

שהסטרא אחרא והקלפות רוצים לתפס את האדם,

הם במחשבות זרות והרהורים רעים, לנתק את

מח מחשבתו מהקדשה, ולהפילו לנוקבא דתהומא

רבה, פי במקום שהאדם חושב — שם כל האדם,

ולכן העצה היעוצה, לעשות בכל פעם ממקיף

פנימי, שיתלהב לבו אליו יתברך בהתלהבות עצומה,

ובכל פעם יחשב מחשבות חדשות, איך להשיג השגות אלקות, על-ידי-זה מלביש את עצמו

בלבושים אחרים, עד שזוכה לאור מלבוש שעולה חשמ"ל (עין עץ חיים, שער יג, פרק יד), ומהחשמ"ל הנה שהוא גלוי אלקות בתכלית המדרגה עליונה בהתגלות נוראה ונפלאה מאד, בורחים כל המשחיתים, וזו העצה היעוצה לכל אדם, שהקלפות רוצים לתפס אותו, שיתלהב לבו אליו יתברך, ויחשב רק מחשבות קדושות, ויכניס את המקיף לפנימי, ואז יברחו ממנו כל הקלפות והמשחיתים, שהם המחשבות זרות. ועקר הזמן לזה, להגיע אל התלהבות חדשה בכל פעם, ולעשות מהמקיף פנימי, כדי שיהיה לו בכל פעם מחשבות קדושות, הוא חדש אלול, חדש

הזמן לזה הוא חדש אלול. וזה: ל'בושה ו'תשחק ל'יום א'חרון — ראשי-תבות 'אלול'.

וזה בחינת שבעת ימי אבלות, רחמנא לצלן וכו', כדי שיעלה נשמתו לאור הפנים הנ"ל וכו', עין לעיל. ועל פן חיב האבל, רחמנא לצלן, קריעה, פי קר"ע בגימטריא ש"ע נהורין של אור הפנים, שהם הגימטריא של ב' פעמים אל במלואו, פי אל הוא אור הפנים:

של אור הפנים, שהם הגימטריא של ב' פעמים אל במלואו, אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד, פי אל הוא אור הפנים, שהאדם מרגיש את אמתת מציאותו יתברך, בסוד (תהלים נב, ג): "חסד אל כל היום"; והענין הוא, פי כשברא הקדוש-ברוך הוא את עולמו, הלביש את עצמו בעשר ספירות שנגחלקים לג' ראשונות ולז' תחתונות: פתח, חכמה, בינה, הם בסוד שלש-מאות, כל אחד כלול ממאה, כל זה הוא ג' ראשונות: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות, הם בסוד ע', כל אחד כלול מעשר, הרי שבעים, כל זה הוא ז' תחתונות, וכיחד הם ש"ע נהורין, שמאירין את אורו יתברך, והם פעמים אל מצד החסד ומצד הגבורה, שתמיד צריכים למצא את הקדוש-ברוך-הוא בין בטיבו ובין בעיקו. ולהגיע אל סוד הזה צריכים להמשיך על עצמו את האורות בכל פרוץ העולמות ג' ראשונות וז' תחתונות. ולכן בעת הקריעה שקורעים על המת צריך לכוון פעמים אל במלואו: אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד, כדי להשלים את החסרון שנגחסר על-ידי הנפטר, פי זו התכלית בזה העולם — להמשיך את אורו יתברך גם בגשמיות הכלי עולם הזה, לגלות שהכל לבוש לאין סוף ברוך הוא. ולכן מלבוש עולה חשמ"ל, שהוא סוד ש"ע ח' אותיות של אהי"ה הוי"ה, או הוי"ה אדנ"י, שכל זה צריך כל בר ישראל להמשיך על עצמו תמיד אורו יתברך, וכשנפטר יורשים את זה בניו, פי הם צריכים להמשיך את האורות למטה, פי זו תכלית

התשובה, חדש הרחמים. וזה ל'בושה ו'תשחק ל'יום א'חרון, ראשי-תבות 'אלול'. ומפל זה תבין ותשפיל, שעד היום האחרון של השנה אדם יכול לחזור בתשובה, ולהחליף בכל פעם את המחשבות, כדי שלא יתפסו אותו המשחיתים והקלפות שברא מחמת עוונותיו, שהן הן המחשבות זרות וההרהורים רעים. וכיותר מועיל דבר זה בחדש אלול עד היום האחרון, קדם שנכנסת שנה חדשה, מקיפין חדשים ומחין חדשים.

וזה בחינת שבעת ימי אבלות, רחמנא לצלן וכו', כדי שיעלה נשמתו לאור הפנים הנ"ל וכו', עין לעיל; פי כשהאדם מסתלק, אין מי שימשיך את המחין שלו בעולם, אלא בניו שהשאיר בזה העולם, פי רק בשביל תכלית זו צריך להוליד בנים. ועל-פן חיב האבל, רחמנא לצלן, קריעה, פי קר"ע בגימטריא ש"ע נהורין

הבריאה. וכמו שכתוב (ישעיה לח, יט): "אב לבנים יודיע אל אמתך". ולכן ניקא בעת הקריעה צריכים לכוון פעמים אל במלואו: אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד, שעולה ש"ע נהורין. הקשו: [עין סימן מוהר"ן, סימן יא; וכן פעלת הצדיק, סימן תקה, שבת קדש כ"ח תמוז, הקשו קשיה למעלה, ורבנו ז"ל אמר על זה תרוץ]; כי יש מקיפים אצל השכל, הינו שאינו נכנס להשכל פנימי האנושי, הינו בשכל האנושי אי אפשר להכנס מקיף עמק כזה, ויש מקיפים להתורה, שמקיף להתורה ואינו נכנס לתוך התורה, ובהמקיפים — יש שהם מקיפים ועומדים לפני העינים, רק שהם מקיפין ואינם נכנסים להשכל, ויש שהם בהעלם, שלא באו עדין אפילו למקיפים, והוא בחינת עבור. ומה לעשות, שיכנסו המקיפים של התורה לתוך התורה בפנים, והמקיפים של השכל יכנסו לתוך השכל הפנימי, דהינו שמתחלה יבואו ויתגלו המקיפים של התורה מההעלם למקיפים, ומהמקיפים יהיו נעשים פנימי.

[הקשיא זאת הקשו במקום שהקשו, כפי שהבינו מרבנו ז"ל זה היה בעולם העליון, והוא זכרוננו לברכה אמר על זה תרוץ — כן שמעתי מפיו הקדוש ברוש, ואחר-כך זכינו לשמע כל התורה הנ"ל. ועתה מבאר להמעין התרוץ על השאלה והקשיא הנ"ל, כי עקר השאלה הוא איך להוליד המחין מתעלומות, ואחר-כך כשמולידין אותן, איך זוכין להכניס המקיפין מהמקיף פנימי, דהינו שיבוא מההעלם למקיפים, והמקיפים יהיו נעשים פנימי.]

[הקשיא זאת הקשו במקום שהקשו, והוא, זכרוננו לברכה, אמר על זה תרוץ — כן שמעתי מפיו הקדוש ברוש, ואחר-כך זכינו לשמע כל התורה הנ"ל, ועתה מבאר להמעין התרוץ על השאלה והקשיא הנ"ל, כי עקר השאלה הוא איך להוליד המחין מתעלומות, ואחר-כך כשמולידין אותן, איך זוכין להכניס המקיפין

הקשו: כי יש מקיפים אצל השכל, הינו שאינו נכנס להשכל פנימי האנושי, ויש מקיפים להתורה, שמקיף להתורה ואינו נכנס לתוך התורה. ובהמקיפים — יש שהם מקיפים ועומדים לפני העינים, רק שהם מקיפין ואינם נכנסים להשכל, ויש שהם בהעלם, שלא באו עדין אפילו למקיפים, והוא בחינת עבור. ומה לעשות, שיכנסו המקיפים של התורה לתוך התורה בפנים, ויש שהם בהעלם, שלא באו עדין אפילו למקיפים, והמקיפים יהיו נעשים פנימי.

לפנים, וכבר מבאר באר היטב במה יזכה לזה, הבן שהוא זעיר אנפין, וכונתו, שמתוך תבת הינו: על-ידי צעקה בתורה ותפלה זוכין בראשית, יוצא גם חצי מאמר, שהוא 'ברא' להוליד המחין מתעלומותן, ועל-ידי קדשת 'שית', הינו החכמה שהוא אבא, הוליד את שבעת הנרות, דהינו לקדש את עיניו שלא

זעיר אנפין שהוא בן, שכולל שש ספירות: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, סתים הינו אבא, חכמה, הוא סתים ונעלם ונסתר מעיני כל, וגלגל, הוא הזעיר אנפין, ושניהם אב ובן, הם סוד עזן. רק אבא, חכמה, הוא עזן עלאה דסתים וגניז, שלא מתגלה, ואין מי שישגיגו, ובן שהוא זעיר אנפין, הוא עזן תתאה, שנפתן להשיגו, כי הוא מתגלה ומתיחד עם המלכות.

א. דע שיש חותם, ויש חותם בתוך חותם: אנחנו מוצאים, שבכל דבר צריך חותם, כדי לשמר את הדבר שלא יפגם בזה זר, ובפרט בדבר רוחני חותם, שלא ימשך השפע ליצר הרע ולסטרך אחרא, ולכן חותם אותיות חומ"ת, שהיא החומה שלא יצא שום דבר מהקדשה. וכן אותיות תחומ"ם, שהוא גבול, עד פה מתר לקחת. וזה (שפת נה): חותמו של הקדוש-ברוך-הוא אמת,

א דע שיש חותם, ויש חותם בתוך חותם. חותם הוא זעיר אנפין, וכן חותם הוא לשון הגבלה במדה ובצמצום,

לפנים. וכבר מבאר באר היטב במה יזכה לזה, הבן זוכין צעקה בתורה ותפלה זוכין להוליד המחין מתעלומותן, ועל-ידי קדשת שבעת הנרות, דהינו לקדש את עיניו שלא במה שאסור להסתפל וכו', וכן לקדש פיו וחסמו ואזניו כנ"ל — על-ידי-זה זוכין להכניס המקיפין לפניו. ובאור הענין וראיותיו, והיכן מרמז סודות נוראות הקלו וכו', הכל מבאר לעיל באר היטב — אשרי שישים לבו לעין בהם באמת, ללמד וללמד, לשמר ולעשות ולקיים]:

כב

פְּרָקָא חֲמִישָׁא דְסִפְרָא דְצִנִּיעוּתָא

בראשית ברא. 'בראשית' — מאמר, 'ברא' — חצי מאמר, אב ובן, סתים וגלגל, עזן עלאה דסתים וגניז. עזן תתאה.

א דע שיש חותם, ויש חותם בתוך חותם. חותם הוא

להסתפל במה שאסור להסתפל וכו', וכן לקדש פיו וחסמו ואזניו כנ"ל, על-ידי-זה זוכין להכניס המקיפין לפניו, ובאור הענין וראיותיו, והיכן מרמז סודות נוראות הקלו וכו', הכל מבאר לעיל באר היטב — אשרי שישים לבו לעין בהם באמת, ללמד וללמד, לשמר ולעשות ולקיים]:

כב

פְּרָקָא חֲמִישָׁא דְסִפְרָא דְצִנִּיעוּתָא

פְּרָקָא חֲמִישָׁא (דְסִפְרָא דְצִנִּיעוּתָא) (זהר

תרומה קעו): (מובא בספר הצניעות, הינו בזהר פרשת תרומה יש חלק שנקרא ספר הצניעות, שבו נתגלה רזין ורזי דרזין וסתרי תורה מסוד עולם התקון [נעין במה שכתבנו לעיל תורה ב', וזה גם שייך לכאן]).

בראשית ברא. מה זה 'בראשית'

הוא מאמר, הראי מעשרה מאמרות, שבהם נברא העולם, והוא מרמז

על אבא, 'ברא' זה חצי מאמר, הינו אב ובן, כי בראשית הוא אבא, החכמה, שממנו יצא

כלומר עד פה תבוא, כי אי אפשר להגיע אל הקדוש-ברוך-הוא, רק על-ידי אמת, ומי שרק נוטה מהאמת, כבר אין לו שיכות עמו יתברך; כי התחום להשיג את האין סוף ברוך הוא, הוא אמת, וכן בכל דבר, יש חות"ם שהוא תחו"ם, שהוא חומ"ת — עד פה גבול הקדשה. אבל יש דברים שלא מספיק חותם אחד, אלא צריכים חותם בתוך חותם, להיות שמור היטב, לבל יגע בו זר, ולא יוכל לזיף, כמאמרם ו"ל (עבודה זרה לא): בחותם בתוך חותם שרו.

— פי יש מוכיחי הדור, והם בחינות רגלין; ונקראים רגלין, על שם שהם למודי ה', הינו שלומדין כביכול את ה', שנותנין לו עצות. והם הולכים בשליחותו לישראל, להוכיחם ולהחזירם להשם יתברך. ועל שם זה נקראים בחינות רגלין, על שם

וכמוכא (רמב"ם פרק יג, מהלכות מאכלות אסורים, הלכה ח'): מתר לישראל להפקיד יינו בכלי סתום ביד עכו"ם, והוא שיהיה לו בו שני סימנין, וזה הוא הנקרא חותם בתוך חותם, כיצד? סתם החבית בכלי שאינו מהדק, פדרך שסותמין כל אדם וטח בטיט — הרי זה חותם אחד, היה כלי מהדק וטח עליו מלמעלה — הרי זה חותם בתוך חותם, עין שם.

(עכשו? לביש את השגתו לעבדא): חותם הוא פי יש מוכיחי הדור; כי בכל דור ודור הקדוש-ברוך-הוא שולח צדיקים, שהם בחינת נביאים, שמחזקים ומעוררים ומוכיחים את הדור, והם בחינות רגלין, פי הם מורידים את עצמם, אל הכי ירודים הנקראים רגלין, ובשביל זה בעצמו גם הצדיקים נקראים רגלין. ונקראים רגלין; ובאמת למה יקראו את הצדיקים בשם רגלין? על שם שהם למודי ה', הינו שלומדין כביכול את ה', שנותנין לו עצות; פי זה עקר מעלת המנהיגים האמתיים, שמוסרים את נפשם בעבור נשמות ישראל, ונגד המקטרגים שמקטרגים על נשמות ישראל, זה לעמת זה עומדים המנהיגים האמתיים, ומלמדים זכות

על נשמות ישראל, וכביכול נותנים לו יתברך עצות, איך להציל את נשמות ישראל ממדת הדין; פי מדת הדין מקטרגת תמיד על כל בר ישראל, פי פשהאדם רק מנתק את עצמו ממנו יתברך כרגע, כבר מדת הדין מקטרגת עליו, מפל שכן פשהאדם חוטא, חס ושלום, אפלו החטא הכי קל, כבר דנים אותו למעלה. והקדוש-ברוך-הוא אוהב משפט, ואינו מותר, כמאמרם ו"ל (בבא קמא ג): כל האומר הקדוש-ברוך-הוא, ותרון הוא, יתותרו חזיו;

והצדיקים מנהיגי הדור, הם כביכול, מלמדים זכות על נשמות ישראל, ומוסרים את נפשם בעבור כל בר ישראל להצילו מהמקטרגים, פי השטן אינו מפסיק מלהשטין ולקטרג על נשמות ישראל, כמו שכתוב (זכריה ג, א) "והשטן עמד על ימינו לשטנו" וגו', ולכן הם נותנים עצות, כביכול, להקדוש-ברוך-הוא איך להפך בזכותם של נשמות ישראל. והם הולכים בשליחותו יתברך לישראל, להוכיחם ולהחזירם להשם יתברך; פי רק בשביל זה הם נקראים מנהיגים, וכמאמרם ו"ל (ברכות לב): אמר לו הקדוש-ברוך-הוא למשה: משה, רד מגדלתך, כלום נתתי לך גדלה, אלא בשביל ישראל, ועכשו ישראל חטאו, אתה למה לי?! פי עקר עבודת מנהיגי וצדיקי הדור, לקרב את נשמות ישראל אליו יתברך, ועל שם זה נקראים בחינות רגלין, שהולכים ממקום למקום, ומכתתים רגליהם, כמאמרם ו"ל (בבא בתרא ח): על הפסוק (דברים לג, ג): "והם תפנו לרגלך ישא מדברתיך", אלו תלמידי חכמים שהולכים ומכתתים רגליהם מעיר לעיר, ונושאים ונותנים בדבריו של מקום. וכן נקראים רגלין, על שם

העצה, כמו שפרש רש"י על (שמות יא, ח) "וְכַל הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ" — 'ההולכים אחר עצתך'; הינו שרגלין הם בחינת עצות, כי רגלין הם נצח ויהוד, שמשם באה העצה, וכמו בא (תקוני-זהר,

תקון מח): תרין בלין נצח ויהוד. ואמרו חכמינו

הקדושים (ברכות סא.):

כליות יועצות; ואמרו (תקוני-זהר, תקון כב): נצח

ויהוד תרין שוקין. ועל שם ההליכה, שהולכים

בשליחותו יתברך להזיכר פנ"ל,

והצדיקים נקראים רגלין, שהולכים בשליחותו

יתברך לעורר ולחזק ולהזיכר את נשמות ישראל,

ולתחזקם למוטב. וכשהשם יתברך

גוזר גזר דין בעולם, והדין הוא התורה, כי

צריך להיות דין תורה, כי בכל פרט מפרטי הבריאה

יש בזה תורה, וכשהקדוש-ברוך-הוא דן

את העולם, וגוזר גזר דין, זה מתלבש בתוך התורה.

ומחמת שהם, הצדיקים מנהיגי הדור, הם למודי

ה', כי הם לומדים את תורת השם [ועין זהר

תרומה קע. שאפלו ילדים שלומדים תורה, יכולים לזכות לנבואה, מה דלית הכי לכל

עלמא, אלא לישראל בלחודו, דכתיב בהו: "וְכַל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי הַגּוֹיִה", ובגיגי כן מנהוץ

נפקא נבואה. ומפל שפן תלמידי חכמים הדבקים בתורה, ומסלסלים ומחדשים תמיד

בתורה, בודאי שזוכים לנבואה, והם יודעים כל מה שקורה בעולם]. ולכן הוא יתברך מתנעץ עמם, ומגלה להם הדין תורה שנגזר על הדור, והם מכסים זה הדין תורה, וחותמין אותו,

בבחינת (שיר השירים ד, יב):

"מַעַן חַתּוּם, שְׁלֹא יִנְקוּ מִמֶּנּוּ הַחַיִּצוֹנִים, שְׁלֹא יִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ, חַס וְשְׁלוֹם, דִּין אַכְזָרִי; כִּי הֵם דוֹרְשִׁים אֶת הַתּוֹרָה לְשִׁבְחָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי הַתּוֹרָה נִתְּנָה לְדַרְשׁ בְּעִי אֲנַפִּין, וְלִכְן אֶפְלוּ שֶׁנִּגְזַר עַל-פִּי הַתּוֹרָה אֵיזָה דִּין עַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, מִנְהִיגֵי הַדּוֹר וְהַצְּדִיקִים הַדְּבָקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הֵם מְשַׁתְּדָלִים לְהַלְבִּישׁ אֶת הַתּוֹרָה בְּאֶפֶן כְּזֶה, שְׁלֹא יִנְקוּ מִמֶּנּוּ הַחַיִּצוֹנִים. וְזֶה בְּחִינַת (ישעיהו ח, טז)

"חַתּוּם תּוֹרָה בְּלִמְדֵי", הינו בלמודי ה' נחתם

הדין תורה, שלא ינקו ממנו החיצונים. [עין זהר

צו לה. "חתום תורה בלמדי", חתום תורה

בלימודי ה' נחתם תורה, וכל חתומה דאורייתא, וכל נגידו ורבו דנגיד

מלעילא, באן חתומה דיליה בלמדי וכו'. על-

די שחותמים את התורה, נמשך אורות עליונות, אורות צחצחות בתוך לב האדם. כי

אלו שלומדים תורה עדיפי מנביאים, כי על-ידי התורה, ממשיכים את אורו יתברך למטה וכו',

עין שם]. והם הצדיקים, מנהיגי הדור, כשנגלה להם הדין תורה, הולכים ומוכיחים את הדור,

העצה, כמו שפרש רש"י (שמות יא)

על "וְכַל הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ" — 'ההולכים אחר עצתך', ועל שם ההליכה, שהולכים בשליחותו

להזיכר פנ"ל.

וכשהשם יתברך גוזר גזר-דין בעולם, והדין הוא

התורה, כי צריך להיות דין תורה; ומחמת שהם למודי ה', הוא

מתנעץ עמם ומגלה להם הדין תורה שנגזר על הדור. והם מכסים

זה הדין-תורה וחותמין אותו, בבחינת (שיר השירים ד)

"מַעַן חַתּוּם, שְׁלֹא יִנְקוּ מִמֶּנּוּ הַחַיִּצוֹנִים, שְׁלֹא יִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ, חַס וְשְׁלוֹם, דִּין אַכְזָרִי. וְזֶה בְּחִינַת (ישעיהו ח): "חַתּוּם תּוֹרָה בְּלִמְדֵי",

הינו, בלמודי ה' נחתם הדין-תורה, שלא ינקו ממנו החיצונים. והם,

כשנגלה להם הדין-תורה, הולכים ומוכיחים הדור, כדי להחזיקם

כדי להחזירם למוטב להמתיק הדין; כי לפני הקדוש-ברוך-הוא הם מלמדים זכות על נשמות ישראל, ומקטינים לפניו יתברך את מה שקלקלו, אבל לפני בני ישראל הם מוכיחים אותם בתוכחה מגלה ואהבה מסתרת, כי הם אוהבים את כל נשמות ישראל, ואפלו בשעת מוסר, שאומרים לפני נשמות ישראל, הם נזהרין להחמים ולהסתיר את דבריהם, הינו שמלבישים את המוסר בצורה כזו של התחזקות, כדי שלא יינקו ממנו החיצונים, ונפילו אותם, כי אם אומרים לאדם מוסר כמו שהוא, אזי נופל בחלישות הדעת, ויכול להתרחק לגמרי, ועל-כן מנהיגי הדור וצדיקי אמת, כשאומרים מוסר להמונ-עם, הם מלבישים את זה בלבושים, בבחינת (איוב זג, טז): "ובמסרם יחתם", שמחתימים בחותם את המוסר שאומרים, כדי שלא יינקו מזה החיצונים, ויגרמו שבגיי-אדם יפלו בחלישות הדעת. ועל שם זה הן

למוטב להמתיק הדין. ואפלו בשעת מוסר נזהרין להחתיים ולהסתיר, שלא יינקו ממנו החיצונים, בבחינת (איוב לג): "ובמסרם יחתם", ועל שם זה הן בבחינת חותם.

ואלו הלמודי ה' מרבים שלום בעולם, כמו שכתוב (ישעיהו נד): "וכל בנין למודי ה' ורב שלום בנין", כי הולכים לפשר ולעשות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים; ולפניו יתברך מקטינים הדבר וממליצים טוב בעדם, ולפני ישראל מגדילים החטא מאד, כמו שמצינו אצל משה, שאמר להשם יתברך (שמות לב): "למה יחרה אפך בעמך", ולישראל אמר (שם): "אתם חטאתם חטאה גדלה". וכשהרע של הדור גובר על החותם הנ"ל ומקלקל אותו, חס ושלום, אזי נתקלקל שלום העולם, ונעשה

לפשר ולעשות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים; כי זו מדרגת והשגת הצדיקים ומנהיגי הדור האמתיים בהשגת התורה, לדרש דרושי התורה באפן כזה, שיוכלו לעשות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים; כי פשהאדם חוטא, נכנסים בו קשיות וספקות עליו יתברך, ונתעקם לבבו בעקממיות, עד שיש בגיי-אדם שנתרחקו ממנו יתברך על-ידי-זה, והצדיקים האמתיים, מנהיגי הדור, דורשים דרושי התורה באפן כזה, שיוכלים לקרב את כל הנשמות אליו יתברך, והם משלימים בינם לבין המקום ברוך הוא, כי מכניסים בהם התחזקות אמיתית, על-ידי חדושי תורתם, ועל-ידי-זה הם מקרבים את ישראל לאביהם שבשמים. ודרךם של הצדיקים באמירת תורתם היא, אשר לפניו יתברך מקטינים הדבר וממליצים טוב בעדם, ולפני ישראל מגדילים החטא מאד, כמו שמצינו אצל משה, שאמר להשם יתברך (שמות לב, יא):

"למה יחרה אפך בעמך", ולישראל אמר (שם ל): "אתם חטאתם חטאה גדלה"; והכל בחכמה עצומה. וכשהרע של הדור גובר על החותם הנ"ל ומקלקל אותו, חס ושלום, אזי נתקלקל שלום העולם, ונעשה גרושין ומחלקת

שהם נקראים חותם, שיהיה, כדי לקרב ולא לרחק. ואלו הלמודי ה' מרבים שלום בעולם, כמו שכתוב (ישעיה נד, יג): "וכל בנין למודי ה' ורב שלום בנין", כי הולכים

בְּעוֹלָם, הַפֶּךָ הַשְּׁלוֹם, בְּבַחֲיַנַּת (איוב יח, יח):
 "וּמַתְּבֵל יְנַדְּהוּ", כִּי מִחוּתָם נַעֲשֶׂה נִדְתָּ, כִּי הֵם
 בְּמִסְפָּר הַשָּׁוְהָ, כַּמּוּבָא [עֵינַן 'עֵץ חַיִּים', שְׁעַר
 ל"ה, פָּרָק ג', שְׁמַבִּיא שָׁם, שְׁאֲרַבְעָה דְּבָרִים
 צְרִיכִים חוּתָם בְּתוֹךְ
 חוּתָם, וְהֵם בְּסוּד
 ח'ב'י'ת': ח'ל'ב, ב'ש'ר,
 ז'י'ן, ת'כ'ל'ת, כִּי בְּאֵלוֹ
 הַדְּבָרִים יְכוּלִים לְהִטְעוֹת
 בְּגִי-אָדָם, וְלִכְן צְרִיכִים
 חוּתָם בְּתוֹךְ חוּתָם. וְהַעֲנִין
 הוּא, כִּי הִסוּד זֶה חוּתָם
 אֶחָד, וְהַמְלָכוֹת הוּא
 חוּתָם שְׁנַי, זֵינן הוּא סוּד
 הַגְּבוּרוֹת, הַנְּתַנִּין אֶל
 הַמְּלָכוֹת, וְלִכְן צְרִיכִים
 לְהִיּוֹת שְׁמוּרִים מִן
 הַחִיצוֹנִים, שְׁלֹא יִתְאַחֲזוּ
 בָּהֶם, כִּי יִנְקִתָם
 מִגְּבוּרוֹת. וְלִכְן הֵינן צָרִיף
 לְשִׁמְרוֹ, שֶׁהֵם הַגְּבוּרוֹת
 וְכוּ', וְלִכְן אִם הֵם לֹא
 נִשְׁמְרִים, נַעֲשֶׂה מִחוּתָם
 נִדְתָּ, שֶׁהוּא הַפְּרָשָׁה, שְׁמֵשׁ יוֹנְקִים הַחִיצוֹנִים.
 וְזֶה שְׁמַתְּבַת חוּתָם צָרִיף לְשִׁמְרוֹ שְׁלֹא יִנְקוּ
 הַחִיצוֹנִים, וְאִם לֹא נִשְׁמְרוּ, אֲזִי נַעֲשֶׂה נִדְתָּ,
 שְׁמֵשׁ יוֹנְקִים הַחִיצוֹנִים, וְצָרִיכָה לְהִיּוֹת
 הַפְּרָשָׁה]. וְלִכְן הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים, מְנַהֲיִי
 הַדּוֹר, כְּשֶׁהֵם אוֹמְרִים מוֹסֵר לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 הֵם מְלַבִּישִׁים אֶת זֶה בְּלְבוּשִׁים אַחֵר לְבוּשִׁים,
 כְּדֵי שְׁלֹא יִנְקוּ מֵהֶם הַחִיצוֹנִים, וְכָל אֲמִירַת
 תוֹרָתָם, הִיא רַק לְחֻזַּק וּלְעוֹדֵד וּלְשִׁמְחָה אֶת
 נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעוֹשִׂים שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל
 לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים.
 ב. וַיֵּשׁ חוּתָם שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִזֶּה הַחוּתָם: הֵינּוּ
 קִדְּם דְּבַר מִחוּתָם אֶחָד, שֶׁהוּא בְּחִינַת רַגְלִין.
 וְעַכְשָׁו יְדַבֵּר מִחוּתָם שְׁבַתוֹךְ חוּתָם, הֵינּוּ שֶׁהוּא
 בְּחִינַת יָדַיִם וְיָדַיִם הַמְּקַבְּלִים מוֹסֵר מֵאֵלוֹ הַמוֹכִיחִים;
 זֶה סוֹבֵב עַל אֵלוֹ הַנְּשֻׁמוֹת, שְׁמַקְבְּלִים
 מִהַצְּדִיקִים, מְנַהֲיִי הַדּוֹר, שְׁאוֹמְרִים מוֹסֵר. וְגַם
 הֵם צְרִיכִים לְחַתֵּם אֶת הַדְּבָרִים וְהַמוֹסֵר שֶׁל
 הַצְּדִיקִים וּמְנַהֲיִי הַדּוֹר
 בְּחוּתָם בְּתוֹךְ חוּתָם,
 בְּחִינַת (איוב לו, ז): "בְּיַד
 כָּל אָדָם יִחַתּוּם"; הֵינּוּ
 שְׁאֲסוּר לָהֶם לְפַל בְּדַעְתָּם,
 אִם הַמוֹכִיחִים שֶׁהֵם
 הַצְּדִיקִים, מְנַהֲיִי הַדּוֹר,
 מוֹכִיחִים אוֹתָם לְפַעְמִים
 בְּתַקִּיפוֹת, כִּי כָּל כּוֹנְנָתָם
 רַק לְקַרְבָּם אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ,
 וְעַל-כֵּן הֵם צְרִיכִים
 לְהַתְּחַזֵּק בְּאִמוּנָה פְּשוּטָה
 בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּלְהַבִּין, אֲשֶׁר
 כָּל כּוֹנְנַת הַמוֹסֵר שֶׁל
 הַמוֹכִיחִים, מְנַהֲיִי הַדּוֹר,
 הִיא רַק כְּדֵי לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם
 בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם
 שְׁבַשְׁמִים. וְהַיָּדַיִם זֶה
 בְּחִינַת אִמוּנָה, שְׁנַתְּקַבֵּל
 בָּהּ הַמוֹסֵר [וּמַבִּיא רְאִיָּה מִפְּסוּק] בְּבַחֲיַנַּת
 "כִּי אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד מֹשֶׁה"; כִּי מֹשֶׁה הוּא
 הַצְּדִיק, מְנַהֲיִי הַדּוֹר, הַמוֹכִיחַ אֶת נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְדַבֵּר אֵלָיו, וְהוּא
 מוֹסֵר אֶת זֶה לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְיָד זֶה אִמוּנָה,
 בְּחִינַת (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אִמוּנָה"; כִּי
 עָקַר הָאִמוּנָה בָּא עַל-יָדֵי הַצְּדִיק, מְנַהֲיִי הַדּוֹר,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה. וְלִכְן, מֵה שְׁנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 מְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ, זֶה נִקְרָא יָדַיִם. [וּכְעֵינַן שְׁאֲמַרו
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרוּבִין כ"א): בְּתַחֲלָה הִיְתָה
 תוֹרָה דּוֹמָה לְכַפִּיפָה שְׂאִין לָהּ אֲזַנִּים, עַד שֶׁבָּא
 שְׁלֹמֹה וַעֲשֶׂה לָּהּ אֲזַנִּים. וּפְרַשׁ רַש"י: 'שְׁנוֹחַ
 לְאַחֲזוֹ בְּכָלִי שֵׁשׁ לוֹ בֵּית יָד'. וְזֶה הַחוּתָם שֶׁל
 הַיָּדַיִם צָרִיף שְׁמִירָה יִתְרָה שְׁלֹא יִתְקַלְקַל; הֵינּוּ

אלו שמקבלים את המוסר צריכים לדעת, שהמוכיחים, כל פונתם היא לשם שמים, כדי לקרבם אליו יתברך, ואין להם פה פונה לשבר אותם, אדרבה רק לקרבם. ולכן צריכים להתחזק באמונה. וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (פמיד כח): איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם — יאהב את התוכחות, שכל זמן שתוכחות בעולם — נחת רוח באה לעולם, טובה וברכה באין לעולם, ורעה מסתלקת מן העולם, שנאמר (משלי כד, כה): "ולמוכיחים ינעם, ועליהם תבוא ברכת טוב". ולכן צריכים אמונה חזקה, לידע שכונת המוכיחים היא לשם שמים, וזה יסוד החותם הפנימי, חותם בתוך חותם, הינו שלא יתקלקל האמונה, פי כשחם ושלום, נתקלקל החותם החיצון, שהוא מוכיחי הדור, שהם צדיקי הדור, על-ידי-זה יוכלו הקלפות להתקרב גם לחותם הפנימי, ויקלקלו החותם הפנימי על-ידי קלקול החותם החיצון, שהוא האמונה, וכשחם ושלום, נתקלקל זה החותם הידים, נעשה מזה בפירות, שהיא הפך האמונה, ונעשה אמונות פזביות. פי עקר העבודה זרה אין לה פח, אלא על-ידי שמקבל מהידיים אלו, בבחינת (שמות לב): "ויקח מיידם ויצר אתו בחרט" (וכמבאר בזהר פי תשא קצ"ב. על פסוק זה לענין מעשה העגל: במה אצלחו בעובדא דא? בגין ד"ויקח מיידם" וכו' — אלו פד נטל מידיהון הנה שדא לארעא; ואף-על-גב דיטל לה לבתר, לא הנה אצלח עובדא בישא דא וכו', עין שם).

הנה שדא לארעא; ואף-על-גב דיטל לה לבתר, לא הנה אצלח עובדא בישא דא וכו', עין שם). [פי עקר חטא העגל היה, שהיה להם פגם אמונת חכמים, שאמרו (שמות לב, א): "פי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים, לא ידענו מה היה לו", ועל-ידי-זה עשו את העגל. ועקר חטא העגל היה, שנפגמו הידים, שהיא האמונה, שזה "ויקח מיידם", ולא רצו לקחת את התוכחה ממשה; פי הרי הוא הבטיח להם שיחזור, וזה (שם): "וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר", ואמרו בתקוננים (תקוני-זהר, תקון יג): "וירא העם כי בשש משה", ואוקמוהו בשש באלין שית שעתין עבדו נת עגלא, ואפרישו בין ו"ק דאינון שש לשבע, דהינו בין קדשא בריהו הוא לשכנתיה; פי עקר עבודת משה — לחבר בין נשמות ישראל לאביהם שבשמים, שזו עבודת מוכיחי הדור, שהם מקרבים בין ו', שהוא הנער אנפין, לבין ז' שהוא המלכות, שזה חטא העגל. והכל מתמת פגם אמונה, שלא האמינו בתוכחתו של משה,

שְׁזָה פָּגַם הַיָּדִים, חוֹתֵם הַפְּנִימִי. וְגַם תִּקְוֵנוּ הוּא גַם-כֵּן רַק עַל-יַדֵי בְּחִינַת הַיָּדִים, הֵינּוּ לְתַקֵּן אֶת חֲטָא עֲבוּדָה זָרָה, אִי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן, אֲלֵא עַל יַדֵי הַיָּדִים, בְּבַחֲיַנַת (בְּרֵאשִׁית לַה, ד): "וַיִּתְּנוּ אֶל יַעֲקֹב אֶת כָּל אֱלֹקֵי הַנֹּכַר אֲשֶׁר בְּיָדָם", כִּי אֶצֶל יַעֲקֹב אָבִינוּ מְצִינוּ, שְׁלֵקַח מִיָּדָם אֶת כָּל הָעֲבוּדָה זָרָה שְׁלֵקַחוּ בְּשִׂכְמָם, וְשֵׁם מְזַכֵּר "אֲשֶׁר בְּיָדָם" דִּיקָא, כִּי בַמָּה שְׁמַקְלָקְלִים בְּזָה מְתַקְּנִים, קִלְקְלוּ בְּיָדָם עַל-יַדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וְכֵן תִּקְוֵנוּ בְּיָדָם, וְזָה שְׁנֵאמַר (שְׁמוֹת לַב, כט): "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מֵלֹאֵו יִדְכֶם הַיּוֹם לַהֲוִיָּה" וְגו', יִדְכֶם דִּיקָא, כִּי עַל-יַדֵי-זָה מְתַקְּנִים פָּגַם עֲבוּדָה זָרָה, כִּי מִ'חוֹת"ם' נַעֲשֶׂה בְּבַחֲיַנַת (יִשְׁעִיָּה א, טו): "יִדְיָכֶם דְּמִים מֵלֹאֵו", כִּי יָד בְּמֵלֹאֵו (כְּזָה: יוֹד דְּלֶת) הוּא מְסַפֵּר נְדָ"ת, הֵינּוּ עֲבוּדָה זָרָה שְׁמַטְמָאָה כְּנֻדָה (שְׁבַת פב); הֵינּוּ אִם פּוֹגְמִים בְּחוֹתֵם, מְזָה נַעֲשֶׂה נְדָ"ת, כִּי חוֹת"ם עוֹלָה נְדָ"ת, וְלִכֵּן יָד בְּמֵלֹאֵו יוֹד דְּלֶת, עוֹלָה מְסַפֵּר נְדָ"ת, שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה שְׁמַטְמָאָה כְּנֻדָה וְיִמְכַל זֶה תְּבִין וְתִשְׁכִּיל, אִיף שְׁכַל חֲטָא הַעֲגָל שֶׁהוּא חֲטָא עֲבוּדָה זָרָה, נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵי פָּגַם הַיָּדִים, שֶׁהוּא חוֹתֵם הַפְּנִימִי, שְׁזָה אֲמוּנָה, אֲשֶׁר בָּאִים לָזֶה עַל-יַדֵי חוֹתֵם הַחִיצוֹן, שֶׁהֵם הַמוֹכִיחִים, צְדִיקֵי הַדּוֹר, שְׁכַלֵּם מְקַבְּלִים מִמֶּשָׁה, וְכִשְׁלֹא רָצוּ לְקַבֵּל מֵהַחוֹתֵם הַחִיצוֹן, שְׁזָה הַמוֹכִיחִים, עַל-יַדֵי-זָה נִתְקַלְקַל גַּם

הַחוֹתֵם הַפְּנִימִי שֶׁהוּא הָאֲמוּנָה, עַד שֶׁעָשׂוּ אֶת הַעֲגָל].
ג. וְצָרִיף לְרֵאוֹת לְמִלֵּאת אֶת הַיָּדִים, שֶׁהִיא הָאֲמוּנָה, עַל-יַדֵי הָאָרֶה מְשַׁבְּעָה רוּעִים, שֶׁהֵם כָּלִלְיוֹת שֶׁל כָּל מְנַהֲיְגֵי הַדּוֹר, הֵינּוּ שְׁבַתוֹף הָאֲמוּנָה, שְׁזָה הַיָּדִים, שֶׁעַל יָדָם מְקַבְּלִים הַכֹּל, צְרִיכִים לְהֵאִיר בְּתוֹף הָאֲמוּנָה, אֲמוּנַת חֲכָמִים, שְׁמַקְבְּלִים מְכַלְלִיוֹת שְׁבַעַת הַרוּעִים (וַיִּמְבִּיא רֵאִיָּה מִפְּסוּק): בְּבַחֲיַנַת (שְׁמוֹת כט, לה): "שְׁבַעַת יָמִים תִּמְלֵא יָדָם", כִּי זֶה הַפְּסוּק נֹאמַר עַל מֹשֶׁה, שֶׁהוּא אֶחָד מְשַׁבְּעָה רוּעִים, שֶׁהוּא מְמַלֵּא וּמְשַׁלֵּם הַיָּדִים שֶׁהֵם אֲמוּנָה, וְכֵן מוֹכָא (וְהָר אָמַר קג): עַל הַפְּסוּק (וַיִּקְרָא כג, מב): "בְּסִפּוֹת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים", שֶׁהַרוּעִים נִקְרָאִים אוֹשְׁפִיזֵי מְהִימְנוּתָא, וְהֵם שְׁבַעַה, שְׁבָאִים בְּשְׁבַעַת הַיָּמִים, עֵינֵי שָׁם. כִּי הֵם רוּעִים הָאֲמוּנָה לְתַקְּנָה וְלְהַשְׁלִימָה. וְעַל שָׁם זֶה נִקְרָאִים רוּעִים, עַל שָׁם (תְּהִלִּים לז, ג): "וַיִּרְעָה אֲמוּנָה", שֶׁהֵם מְזִינִים אֶת הָאֲמוּנָה; כִּי רַק הַצְּדִיק שֶׁנִּכְלָל בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַרֵּךְ, הוּא מְמַשֵּׁף אֲמוּנָה לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכִמוֹ שְׁכַתוּב (חֲבֻקִּים ב, ד): "וְצְדִיק בְּאֲמוּנָתוֹ יִחְיֶה". וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִכּוֹת כד): כֵּן חֲבֻקִּים וְהַעֲמִידֵן עַל אַחַת; הֵינּוּ שְׁכַל הַתּוֹרָה עוֹמְדֵת רַק עַל אֲמוּנָה. וְאֵת זֶה הַצְּדִיקִים מְחַדִּירִים בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,

כי הם בעצמם נכללים באין סוף ברוך הוא, וחיים עם אמונה, כמאמר ו"ל (קהלת רבה, פ"א ג', סימן יב): אפלו צדיק חי העולמים מאמונתו הוא חיה; וכל עקר אמונת ישראל ממשיכין הם להדור, ולכן נאמר עליהם (דברים לג, א): "כל קדשיו בידך", שהם בחינת כלליות של כל מנהיגי הדור הנקראים קדושים, כי הם קדושים וטהורים בקדשת הברית, ועל-כן הם ממשיכים את האמונה התלויה בידיהם. (ומביא ראיה מפסוק, שקדשה תלויה באמונה): וזה בחינת (הושע יב, א): "ועם קדושים נאמן", ומשה, שהוא אחד משבעה רועים, נקרא על שם זה: 'רעיא מהימנא' [עין מדרש איכה פתיחתא, סימן כד: 'משה רעיא מהימנא'. ועין זהר וירא קו. לא הוה בעלמא בר נש דיגיין על דריה

עקר אמונת ישראל ממשיכין הם להדור. וזה בחינת (דברים לג): "כל קדשיו בידך", שהם בחינת כלליות של כל מנהיגי הדור. וזה בחינת (הושע יב): "ועם קדושים נאמן". ומשה, שהוא אחד משבעה רועים, נקרא על שם זה 'רעיא מהימנא'.

ד ואי אפשר לבוא לאלו הרועים, שהם כלליות של הקדשה, אלא על-ידי עזות, כמאמר רבותינו, זכרונם לברכה (אבות פרק ה): 'הוי עז כנמר', כמו שכתוב (שמות טו): "נהלת בעזך אל נזה קדשך", הינו, על-ידי עזות נכנסין לתוך הקדשה. פי יש רועים של הסטרא אחרא, והם גם כן מפרסמי הדור, וכופין אנשים

נפשם, ולא להסתפל על שום מונע ומעכב. כמאמר רבותינו, זכרונם לברכה (אבות פרק ה) 'הוי עז כנמר', [עין טור ארז חיים, סימן א': 'והתחיל בעז כנמר, לפי שהוא כלל גדול בעבודת הבורא יתברך, שפעמים אדם חפץ לעשות מצוה, ונמנע מלעשותה, מפני בני-אדם שמלעיגים עליו. ולכן הזהיר שפעז פניך כנגד המלעיגים, ואל תמנע מלעשות המצוה', עין שם. פי בודאי עזות היא מדה מגנה מאד, אך אי אפשר להתקרב אל הקדשה, ובפרט אל הצדיקים המקרבים את האדם אליו יתברך, אלא על-ידי עזות דקדשה, פי זה לעמת זה קמים כלבים עזי נפש, ונושכים בשניהם הטמאות את כל מי שרוצה להתקרב אל הצדיקים. ועל-כן צריכים להתאזר במדת העזות דקדשה, ולא לפחד מהם כלל]. (ומביא ראיה

כמשה, דאיהו רעיא מהימנא).

ד. ואי אפשר לבוא לאלו הרועים, שהם כלליות של הקדשה, אלא על-ידי עזות: פי זה לעמת זה נגד הצדיקים הקדושים, המגלים את האמונה הקדושה, שהם בבחינת רעיא מהימנא, עומדים עליהם כלבים ונובחים: הן על הצדיקים, והן על אלו שרוצים להתקרב אליהם. ולכן אי אפשר להתקרב ולבוא אל אלו הרועים הקדושים, שהם בבחינת רעיא מהימנא, אלא על-ידי עזות דקדשה, למסר את

מפסוק): כמו שכתוב (שמות טו, יג): "נהלת בעזך אל נזה קדשך"; הינו על-ידי עזות נכנסין לתוך הקדשה. וזה כלל גדול מאד: כנגד הקדשה, תמיד עומדים הסטרא אחרא, ומדמים את עצמם כקוף בפני אדם, ומונעים מלהתקרב אל הצדיקי אמת, שהם רועים דקדשה, פי יש רועים של הסטרא אחרא, והם גם כן מפרסמי הדור, ומטעין בני-אדם בכל מיני שקרים, ומוליכין את בני-אדם שולל, ולא רק זה, אלא גם וכופין אנשים לתחות שעבודיהו, שהם

מְכַרְיָחִים אֲנָשִׁים שֵׁיִלְכוּ בְּדַרְכֵם הַרְעָה, וּמוֹנְעִים וּמַעֲכָבִים מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה. אִךְ צָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ, אֲשֶׁר עֵקֶר מַלְכוּתָם הוּא עַל-יְדֵי עֲזוּת, כִּי אִף אֶחָד לֹא מָנָה אוֹתָם לְהִיּוֹת מְנַהֲיָגִים,

אֲלֹא קָמוּ וַיְצַוּ מַעֲצָמָם, וּבִשְׂבִיל פֶּחַ הַבְּחִירָה, זֶה לְעֵמֶת זֶה עָשָׂה אֱלֹקִים, כְּמוֹ שֶׁבְּקְדוּשָׁה יֵשׁ רוּעִים אֲמִתִּיִּים, מְנַהֲיָגִים אֶת עַדְתָּם בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה וְהִירָאָה, לְקַרְבָּם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, לְחֻזְקָם וּלְאִמְצָם וּלְעוֹדֵדָם, שֶׁיָּבֹאוּ וְיִתְקַרְבוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ-כֵן בְּטַמְאָה יֵשׁ רוּעִים צְבוּעִים, הַמְּנַהֲיָגִים אֶת עַדְתָּם בְּדֶרֶךְ קְלוּקְלָת, וְעוֹקְרִים אוֹתָם מִשְׁנֵי הַעוֹלָמוֹת, כִּי כָּל מַלְכוּתָם שְׂמוּלָכִים עַל בְּנֵי-אָדָם, הִיא רַק מִחֲמַת עֲזוּת, וְכֵן נִתְלַקְטוּ אֲצֵלָם עֲזֵי פָּנִים, חֲבוּרָה שֶׁל לִיְצָנִים, כִּי 'עֲזוּת — מַלְכוּתָא בְּלֹא תְּגָא' (סְנֵהֲרִין קה.); וּפְרַשׁ רַש"י: כְּלוּמַר שְׂרָרָה

לְתַחֲלוֹת שְׁעִבּוּדֵיהוּ, וְעֵקֶר מַלְכוּתָם הוּא עַל-יְדֵי עֲזוּת, כִּי 'עֲזוּת — מַלְכוּתָא בְּלֹא תְּגָא' (סְנֵהֲרִין קה.), וְהֵם כְּכֹלְבִים בְּעֲזוּתָם, בְּכַחֲנִית (יְשַׁעְיָהוּ נו): "וְהַפְּלָבִים עֲזֵי נֶפֶשׁ הַמָּה רַעִים", וְהֵן 'פְּנֵי הַדּוֹר כְּפְּנֵי הַפְּלָב' (סוֹטָה מט:). וְעַל כֵּן כְּדֵי לְהַנְצִיל מֵהֶם, מִתַּחַת מְמַשְׁלָתָם, אִי אֶפְשָׁר רַק עַל-יְדֵי עֲזוּת, לְעַמּוֹד נֶגֶד עֲזוּתָם; וְאִז: "נִהְלֵת בְּעֶזֶךָ אֶל נוֹה קְדוּשָׁךְ", שְׁנַכְנַס לְתוֹךְ הַקְּדוּשָׁה.

וְכָל הַקּוּלוֹת — הֵן שֶׁל צְעָקָה, הֵן שֶׁל אֲנָחָה, הֵן קוֹל שׁוֹפָר, הֵן קוֹל זְמֶרָה — כֻּלָּם הֵם בְּכַחֲנִית עֲזוּת, בְּכַחֲנִית (תְּהֵלִים סח): "הֵן יִתֵּן בְּקוּלוֹ קוֹל עִז":

הוּא עֵקֶר גְּדוּל בְּחִיָּי הָאָדָם, כִּי אֵין לָהּ עוֹד דְּבָר יוֹתֵר גְּדוּל מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, שֶׁהֵם רוּעֵי יִשְׂרָאֵל, בְּכַחֲנִית רַעִיא מְהִימְנָא, שֶׁמְחַדִּירִים אֶת הָאֲמוּנָה בְּתוֹךְ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲבָל זֶה לְעֵמֶת זֶה, עוֹמְדִים בְּשִׂבִּיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, שֶׁקְּנִיִּים, רַמָּאִים, צְבוּעִים, הַמְּטַעִים אֶת הַבְּרִיּוֹת, וְעוֹד חוֹלְקִים עַל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים בְּעֲזוּת מִצַּח, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִתְגַּבֵּר נֶגְדָם, אֲלֹא עַל-יְדֵי עֲזוּת דְּקְדוּשָׁה, לֹא לְפַחַד מֵהֶם כְּלָל, וְלִידַע אֲשֶׁר כֻּלָּם כְּלֵא, וְצָרִיכִים לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת גְּדוּלָּי וּמְבַחְרֵי הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם יוֹנְקִים מִהַשְׁבָּעָה רוּעִים,

וְלֹא לִירָא וּלְפַחַד מֵאלוֹ הַעֲזֵי פָּנִים שֶׁבַדּוֹר, שְׁנֹדְמִים כְּכֹלְבִים. וְכָל הַקּוּלוֹת — הֵן שֶׁל צְעָקָה, הֵן שֶׁל אֲנָחָה, הֵן קוֹל שׁוֹפָר, הֵן קוֹל זְמֶרָה, כֻּלָּם הֵם בְּכַחֲנִית עֲזוּת, בְּכַחֲנִית (תְּהֵלִים סח, לד): "הֵן יִתֵּן בְּקוּלוֹ קוֹל עִז"; הֵינּוּ כִּשְׁהָאָדָם חֹזֵק בְּלִהְתַּפְּלֵל בְּקוּל גְּדוּל, וְצוּעֵק לְהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן מִתְאַנֵּחַ לְהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא עַל גְּדֹל רַחוּמָיו, וְכֵן הוּא שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה עַל נַעַם חֶלְקוֹ, שֶׁנִּבְרָא מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, כֹּל זֶה בְּכִלְל עֲזוּת דְּקְדוּשָׁה. כִּי לְהַפֵּךְ — הַעֲזוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא רוּצָה לְשַׁבֵּר אֶת הָאָדָם, כְּאִלּוּ כְּבָר אֵינּוּ שְׂוָה

גְּדוּלָּה, וְאֵינּוּ חֶסֶר אֲלֹא כְּתֵר מַלְכוּת, כִּי יֵשׁ לוֹ שְׂרָרָה גְּדוּלָּה, אֲבָל לֹא גִתָּן לוֹ כְּתֵר מַלְכוּת מִהַשְׁמַיִם, הוּא סֵתֵם עוֹ פָּנִים, הַדְּיוּט קוּפֵץ בְּרֵאשׁ. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (גִּטִּין ס:): 'כָּל דְּאֵלִים גְּבַר', וְהֵם מִשְׁתַּלְּטִים כְּכֹלְבִים בְּעֲזוּתָם, בְּכַחֲנִית (יְשַׁעְיָהוּ נו, יא): "וְהַפְּלָבִים עֲזֵי נֶפֶשׁ הַמָּה רַעִים"; הֵינּוּ הַרוּעִים דְּסִטְרָא אַחְרָא, הֵם כְּכֹלְבִים עֲזֵי נֶפֶשׁ, שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה מב, סִימָן ט): חֲצוּף בְּחִיָּה כְּלָב. וְהֵן 'פְּנֵי הַדּוֹר כְּפְּנֵי הַפְּלָב' (סוֹטָה מט:); כְּמוֹ שֶׁהַפְּלָב אֵינּוּ מִתְבַּיֵּשׁ מִשׁוּם דְּבָר, כִּן הֵם אֵינָם

קול התפלה וקול הצעקה שלו, קול האנחה וקול השמחה שלו, ובזה שהאדם אינו מתפעל מהם, זה נקרא עזות דקדושה, ורק כן יכולים להתקרב לצדיקים האמתיים, שהם בחינת רעיא מהימנא, ולקבל מהם קדושה ונדעת.

ה. (עכשו יגלה מה התכלית שהאדם צריך לזכות בזה העולם, ואשר אי אפשר להגיע לזה, אלא על-ידי הצדיקים מנהיגי הדור, שהם נקראים רועים): וצריך כל אדם לרחם מאוד על בשר הגוף, להראות לו מפל הארה ומפל השגה שהנשמה משגת, שהגוף גם-כן ידע מזאת ההשגה, בבחינת (ישעיהו נח, ז): "ומבשרך לא תתעלם" — 'מבשרך' דיקא, שלא תעלים עיניך מלרחם על בשרך, הינו בשר גופך. פי צריכין לרחם מאוד על הגוף לראות לזככו, כדי שיוכל להודיע לו מפל הארות וההשגות שהנשמה משגת; פי הנשמה של כל אדם היא רואה ומשגת תמיד דברים עליונים עליונים מאוד, אבל הגוף אינו יודע מהם, על כן צריך כל אדם לרחם מאוד על בשר הגוף, לראות לזככו הגוף, עד שתוכל הנשמה להודיע לו מפל מה שהיא רואה ומשגת וההשגות שהנשמה משגת; פי הנשמה של כל אדם היא רואה ומשגת תמיד דברים עליונים מאוד, אבל הגוף אינו יודע מהם; הינו פי הנשמה היא אור רוחני, שמתלבשת בתוך גוף הגשמי והתמרי, והגוף הוא לבוש לנשמה, ולכן צריכים לזככו את הגוף, עד שגם על-ידי גשמיות הגוף, יוכלו להשיג רוחניות חיות, שלא רק הגוף

יהיה לבוש לגבי הנשמה, אלא על-ידי הגוף בעצמו תאיר הנשמה, ודרך הגוף יוכלו להשיג את הנשמה, שהיא חלק אלוק ממעל, רוחניות חיות אלקות. על-כן צריך כל אדם לרחם מאוד על בשר הגוף, לראות לזככו הגוף, עד שתוכל הנשמה להודיע לו מפל מה שהיא רואה ומשגת תמיד כנ"ל; פי הנשמה היא דבוקה באין סוף ברוף הוא, פשלהבת מתוך הנחלת, ולכן היא תמיד רואה רוחניות חיות אלקות, ומשתעשעת בשעשוע דמלכא, רק הגוף, העב והגשם, מעלים ומסתיר את השגת הנשמה. ולכן צריכים לזככו את הגוף, עד שגם הגוף יהיה כל-כך מזככו, שדרכו נוכל להבין מה שקורה בעולמות העליונים. פי הנשמה דבוקה באין סוף ברוף הוא, והיא רואה ויודעת מה קורה למעלה, אף גשמיות ועכירת הגוף, מעלמת ומסתרת את הנשמה, ולכן אין אדם יודע שום דבר. וככל שמתגברת עליו גשמיות גופו, יותר געלמת נשמתו. וכשהאדם זוכה לזככו את בשר הגוף, אז גופו בדגמת דלעילא, פי הנשמה היא מנחת בתוך גרתיק הגוף, ולכן צריכים לזככו את הגוף, עד שיהיה מזככו, ודרכו נעשית רוחניות הנשמה. וכשהגוף הוא בבחינה זו, היא טובה

ובכשהגוף הוא בבחינה זו, היא טובה להנשמה,

ה וצריך כל אדם לרחם מאוד על בשר הגוף, להראות לו מפל הארה ומפל השגה שהנשמה משגת, שהגוף גם כן ידע מזאת ההשגה, בבחינת (ישעיהו נח, ז): "ומבשרך לא תתעלם" — 'מבשרך' דיקא, שלא תעלים עיניך מלרחם על בשרך, הינו בשר גופך, פי צריכין לרחם מאוד על הגוף לראות לזככו, כדי שיוכל להודיע לו מפל הארות וההשגות שהנשמה משגת. פי הנשמה של כל אדם היא רואה ומשגת תמיד דברים עליונים עליונים מאוד, אבל הגוף אינו יודע מהם, על כן צריך כל אדם לרחם מאוד על בשר הגוף, לראות לזככו הגוף, עד שתוכל הנשמה להודיע לו מפל מה שהיא רואה ומשגת וההשגות שהנשמה משגת; פי הנשמה של כל אדם היא רואה ומשגת תמיד דברים עליונים עליונים מאוד, אבל הגוף אינו יודע מהם; הינו פי הנשמה היא אור רוחני, שמתלבשת בתוך גוף הגשמי והתמרי, והגוף הוא לבוש לנשמה, ולכן צריכים לזככו את הגוף, עד שגם על-ידי גשמיות הגוף, יוכלו להשיג רוחניות חיות, שלא רק הגוף

להנשמה, שְׁלֹפְעָמִים נוֹפְלֵת מִמְדַרְגָּתָה; כִּי תַעֲנוּג תְּמִידֵי אֵינוֹ תַעֲנוּג, וְאֵף שֶׁהַנִּשְׁמָה הִיא חֵלֶק אֱלוֹהִים מִמַּעַל, כְּשֶׁלְּהֵבֶת הַדְּבִיקָה בְּגִחְלָתָהּ, עִם כָּל זֹאת, כְּדֵי שֶׁתֵּאִיר בְּכָל פַּעַם בְּאוֹר חֲדָשׁ, אֲזִי הִיא נִכְנָסֶת בְּתוֹךְ הַגִּחְלָתָהּ, הֵינּוּ שְׂמֵחֵהּ בְּהֵבֶת וְנִדְמָה שֶׁנִּחַשְׁף אֹרְחָהּ. וְכִשְׁהַגּוֹף צָח וְאוֹר, הֵינּוּ שְׂגֵם הַכְּלִי שֶׁהוּא הַגּוֹף, מִזְדַּבֵּךְ וְנִעֲשֶׂה אֹר, עַל-יְדֵי-זֶה תּוֹכֵל הַנִּשְׁמָה לְהִתְרוֹמֵם וְלַחְזוֹר לְמִדְרַגָּתָהּ; הֵינּוּ עַל-יְדֵי תַעֲנוּגֵי הַגּוֹף, תּוֹכֵל לְזַכֵּר וְלַעֲלוֹת לְתַעֲנוּגִים שְׁלֵה, כִּי מֵאַחַר שֶׁהַגּוֹף גַּם כֵּן טוֹב וְכָשֵׁר, אֵינוֹ נִלְכָּד בְּהַתַּעֲנוּגִים, וְעַל כֵּן תּוֹכֵל הַנִּשְׁמָה לְחַזֵּר עַל-יְדֵי תַעֲנוּגֵי הַגּוֹף לְמַעֲלָתָהּ, לְתַעֲנוּגִים שְׁלֵה. וְכֵן גַּם כֵּן עַל-יְדֵי הַרְשִׁימוֹת שֵׁישׁ בְּהַגּוֹף, עַל-יְדֵי הָאָרוֹת שֶׁהֵאִירָה בּוֹ הַנִּשְׁמָה מִקֶּדֶם, תּוֹכֵל עֲתָה לְזַכֵּר וְלַעֲלוֹת וְלַחְזוֹר לְמִדְרַגָּתָהּ; כִּי מֵאַחַר שֶׁהַגּוֹף מִזְבָּךְ לְגַמְרֵי, נִמְצָא, שְׂגֵם הַגּוֹף, שֶׁהוּא נִרְתֵּיק וְכִלֵּי לְנִשְׁמָה, עַל-יְדֵי-זֶה הַנִּשְׁמָה עוֹלִית מִעֲלָה מִעֲלָה דִּיקָא דִּרְךָ הַגּוֹף. וְזֶה בְּחִינַת (אִיּוֹב יט, כו): "מִבְּשָׂרִי אֶחְזֶה אֱלוֹהִים", 'מִבְּשָׂרִי' דִּיקָא, הֵינּוּ עַל-יְדֵי בֶּשֶׁר הַגּוֹף 'יִחְזֶה אֱלוֹהִים', הֵינּוּ הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת, הֵינּוּ שֶׁהָאָדָם בְּגוֹפוֹ יִרְאֶה וְיִחְזֶה הַשְּׂגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שֶׁהַנִּשְׁמָה מִשְׁגַּת תְּמִיד כִּנּו"ל. וְזוֹ הַתְּכֵלִית שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ בָּזֶה הָעוֹלָם, לְזַכֵּר אֶת גְּשָׁמִיּוֹת גּוֹפּוֹ, עַד שֶׁתִּתְהַפֵּךְ לְחֵלֶק אֱלוֹהִים גַּם-כֵּן. אֲבָל כְּשֵׁישׁ לְהַגּוֹף עֲזוֹת מִבְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה נד, יא): "וְהִפְלָכִים עֲזֵי נֶפֶשׁ לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה", כְּדָגְמַת הַכֵּלֵב שֶׁהוּא תְּמִיד רָעֵב וְאֵינוֹ שְׂבָע, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (שַׁבַּת קנח:): 'לִית דְּעֻנְיָא מִכְּלָבָא', כִּי הוּא תְּמִיד רָעֵב. כֵּן הַגּוֹף, כְּשֶׁהוּא מִגִּשְׁשׁ וּמוֹזֵק בְּתֵאוּתוֹ וּמְדוּתוֹ הַרְעוֹת, אֲזִי

מתגברת עזות הגוף על הנשמה, כי תמיד נמשכת בתענוגי הבלי העולם הזה, אז אין הנשמה יכולה לסמוך עצמה ולהתקרב אל הגוף, להודיע לו מההשגות שלה, פי תוכל ללכוד בתקף ועזות הגוף, מה שהגוף עו וחסק בהתאוות. ובשביל זה עובר על כל אחד כל-כף הרבה צרות ויסורים, ומרירות עצבות ומרה שחרה ודכאונות, פי אינו משיג את עצם עצמיות אלקותו יתברך השורה בו, שהיא נשמתו. וצריך לזה עזות דקדשה, הינו כדי לשבר את גשמיות וחסמיות הגוף, צריכים להתגבר בעזות דקדשה, הינו קולות הנ"ל, שהוא קול צעקה ושל אנחה ושל זמרה, שעל-ידי-זה משבר עזות הגוף, פי 'אנחה שוברת גופו של אדם' (ברכות נח:); בזה שהאדם מתאנח, וצועק להשם יתברך, על-ידי-זה משבר את גשמיות חמריות גופו. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא י:): 'גוף קשה — פחד שוברו'; וכשמשבר עזות ותקיפות הגוף, על-ידי-זה תוכל הנשמה להתקרב עצמה אל הגוף, פי לא תהיה גלפדת שם. וזה מה שרואים בחוש, תכף-ומיד כשנופל פחד על האדם, בשעה שעוברת עליו

איזו צרה, והוא מתחיל לפחד, על-ידי-זה הוא מתחיל להמשיך את עצמו יותר אל רוחניות, פי מאחר שנשברה גשמיות ועזות גופו, על-ידי-זה הנשמה מתקרבת אל גופו, ומתחיל להרגיש רוחניות. **הנשמה יכולה לסמוך עצמה ולהתקרב אל הגוף להודיע לו מההשגות שלה, פי תוכל ללכוד בתקף ועזות הגוף, מה שהגוף עו וחסק בהתאוות. וצריך לזה עזות דקדשה — הינו קולות הנ"ל, שעל-ידי-זה משבר עזות הגוף. פי 'אנחה שוברת גופו של אדם' (ברכות נח:), וכשמשבר עזות ותקיפות הגוף, על-ידי-זה תוכל הנשמה להתקרב עצמה אל הגוף, פי לא תהיה גלפדת שם.** וזה בחינת (תהלים קב): **מקול אנחתי דבקה עצמי לבשרי. עצמי — היא הנשמה, שהיא עצם האדם, פי עקר עצמיות האדם, מה שנקרא אצל האדם אני, הוא הנשמה, שהיא עצם הקים לעד; הינו פי עקר האדם הוא הנשמה, פי היא נקראת אדם, על שם 'אדמה לעליון', פי הנשמה היא חלק אלוך ממצל ממש, ורק מלבשת בלבוש גשמי וחסמי שהיא הגוף, אבל עצם האדם זה הנשמה. ולכן כשקוראים את האדם בשמו, והוא אומר 'אני', זו הנשמה שאומרת 'אני', אבל באמת 'אני' — זה 'אין', אין סוף ברוך הוא. אבל מחמת עזות הגוף בתאוותיו, אזי הנשמה שהיא עצם האדם, רחוקה מבשרו וגופו, ועל-ידי קול אנחה, שהיא בחינת עזות דקדשה כנ"ל, על-ידי-זה נשבר עזות גופו, ואז**

עכשו ילביש השגתו (בפסוק): וזה בחינת (תהלים קב, ו): "מקול אנחתי דבקה עצמי לבשרי"; 'עצמי' — היא הנשמה, שהיא עצם האדם, פי עקר עצמיות האדם, מה שנקרא אצל האדם אני, הוא הנשמה, שהיא עצם הקים לעד; הינו פי עקר האדם הוא הנשמה, פי היא נקראת אדם, על שם 'אדמה לעליון', פי הנשמה היא חלק אלוך ממצל ממש, ורק מלבשת בלבוש גשמי וחסמי שהיא הגוף, אבל עצם האדם זה הנשמה. ולכן כשקוראים את האדם בשמו, והוא אומר 'אני', זו הנשמה שאומרת 'אני', אבל באמת 'אני' — זה 'אין', אין סוף ברוך הוא. אבל מחמת עזות הגוף בתאוותיו, אזי הנשמה שהיא עצם האדם, רחוקה מבשרו וגופו הגשמי והחמרי, המלא תאוות ומדות רעות, מגנות ומזהמות, ועל-ידי קול אנחה, שהיא בחינת עזות דקדשה כנ"ל, על-ידי-זה נשבר עזות גופו, ואז מתקרבת

ומתדבֶּקֶת הַעֲצָם לְהַבְשֵׁר, הֵינּוּ הַנְּשִׁמָּה לְהַגּוּף, וְזֶהוּ: "מִקּוּל אֲנַחְתִּי דְבַקָּה עֲצָמִי לְבִשְׂרִי" פֶּנ"ל; עַל-יְדֵי שֶׁהוּא צוֹעֵק וּמִתְאַנֵּחַ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁבְּרַת עֲזוֹת גּוּפוֹ,

וְנִדְבַק עֲצָם נִשְׁמָתוֹ, שֶׁהוּא חֶלֶק אֶלּוֹק מִמַּעַל, אֶל בֶּשֶׂר הַגּוּף. וּבְחִינַת קוּל הַתְּקִיעוֹת הוּא בְּחִינַת "מִקּוּל אֲנַחְתִּי", וְהוּא מְשַׁבֵּר גּוּפוֹ שֶׁל אָדָם, בְּבְחִינַת (עֲמוֹס ג, 1): "אִם יִתְקַע שׁוֹפָר בְּעִיר וְעַם לֹא יִחְרְדוּ", שֶׁזֶּה קוּל הַשׁוֹפָר, שֶׁמַּעוֹרָר אֶת הָאָדָם לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ; כִּי עַל-יְדֵי קוּל הַשׁוֹפָר, נִכְנָסֶת בְּאָדָם הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה, שֶׁהַנְּשִׁמָּה מְאִירָה בְּתוֹךְ הַגּוּף, וְעַל יָדָם יוֹכֵל לְבֹא לְרוּעִים הַנִּ"ל, שֶׁהֵם מְגַלִּים אֶת הָאֱמוּנָה, כִּי בְשִׁבִיל זֶה הֵם נִקְרָאִים רַעֲיָא מְהִימְנָא, שֶׁהֵם רוּעִים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל עִם אֱמוּנָה.

(עֲכָשׁוּ יִפְרֹשׂ אֶת קוּלוֹת הַשׁוֹפָר): וְזֶה בְּחִינַת תְּקִיעָה, שְׂבָרִים, תְּרוּעָה, תְּקִיעָה — הֵם הַקּוּלוֹת, קוּל עֹז. שְׂבָרִים — שְׁעַל יָדָם נִשְׁבֵּר עֲזוֹת הַגּוּף פֶּנ"ל. תְּרוּעָה — בְּחִינַת (שְׁמוּאֵל-ב' ה, ב): "וְאִתָּה תִרְעָה אֶת עַמִּי הַנִּ"ל, שֶׁהֵם הַרְּעִים דְקִדְשָׁה, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב לָהֶם כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲזוֹת דְקִדְשָׁה, שֶׁהֵם בְּחִינַת קוּלוֹת דְקִדְשָׁה, בְּחִינַת קוּל שׁוֹפָר פֶּנ"ל. וְזֶה (בְּרֵאשִׁית יז): "וַיִּמַּל אֶת בֶּשֶׂר עַרְלָתָם בְּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה", וּכְתִיב (שִׁם): "בְּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוּל אֲבָרְהָם"; 'הַיּוֹם הַזֶּה' — זֶה

מִתְקַרְבֵּת וּמִתְדַבֶּקֶת הַעֲצָם לְהַבְשֵׁר, הֵינּוּ הַנְּשִׁמָּה לְהַגּוּף. וְזֶהוּ: "מִקּוּל אֲנַחְתִּי דְבַקָּה עֲצָמִי לְבִשְׂרִי" פֶּנ"ל.

וּבְחִינַת קוּל הַתְּקִיעוֹת הוּא בְּחִינַת "מִקּוּל אֲנַחְתִּי", וְהוּא מְשַׁבֵּר גּוּפוֹ שֶׁל אָדָם, בְּבְחִינַת (עֲמוֹס ג, 1): "אִם יִתְקַע שׁוֹפָר בְּעִיר וְעַם לֹא יִחְרְדוּ", וְעַל-יָדָם יוֹכֵל לְבֹא לְרוּעִים הַנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת: תְּקִיעָה, שְׂבָרִים, תְּרוּעָה. תְּקִיעָה — הֵם הַקּוּלוֹת, קוּל עֹז. שְׂבָרִים — שְׁעַל-יָדָם נִשְׁבֵּר עֲזוֹת הַגּוּף פֶּנ"ל. תְּרוּעָה — בְּחִינַת (שְׁמוּאֵל-ב' ה): "וְאִתָּה תִרְעָה אֶת עַמִּי הַנִּ"ל, שֶׁהֵם הַרְּעִים דְקִדְשָׁה, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב לָהֶם כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲזוֹת דְקִדְשָׁה, שֶׁהֵם בְּחִינַת קוּלוֹת דְקִדְשָׁה, בְּחִינַת קוּל שׁוֹפָר פֶּנ"ל.

וְזֶה (בְּרֵאשִׁית יז): "וַיִּמַּל אֶת בֶּשֶׂר עַרְלָתָם בְּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה", וּכְתִיב (שִׁם): "בְּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוּל אֲבָרְהָם"; 'הַיּוֹם הַזֶּה' — זֶה

תִּרְעָה אֶת עַמִּי הַנִּ"ל, שֶׁהֵם הַרְּעִים דְקִדְשָׁה, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב לָהֶם, כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲזוֹת דְקִדְשָׁה, שֶׁהֵם בְּחִינַת קוּלוֹת דְקִדְשָׁה, בְּחִינַת

שְׂאִינוּ מִפְּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעוּלָם, הַמוֹנַעַת אוֹתוֹ מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁהוּא רַעֲיָא מְהִימְנָא, כְּלָלִיּוֹת שְׂבַעַת הַרוּעִים. וְאַחַר-כֵּן בָּא שְׂבָרִים — שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁבְּרַת עֲזוֹת הַגּוּף, וּבְשִׁבִיל זֶה נִקְרָא לְשׁוֹן שְׂבָר, שֶׁשׁוֹבֵר אֶת הַגּוּף, גְּנוּחֵי גְּנִיחַ (ראש השנה לד). תְּרוּעָה — זֶה סוֹכֵב עַל הַשְּׂבַעָה רוּעִים דְקִדְשָׁה, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיְהֶם, כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲזוֹת דְקִדְשָׁה, כִּי עֲזוֹת הַגּוּף, וְכֵן עֲזֵי פָּנִים שְׂבַדוּר, מוֹנַעִים מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל הַרוּעִים הָאֱמֵתִיִּים, הַמְּגַלִּים אֶת אֱמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיֵּשׁ בְּכַחַס לְזַכֵּךְ אֶת הַגּוּף הַנְּשִׁמִּי וְהַחֲמִיר, הָעֵב וְהַגֵּם, וּלְהַפְּכוֹ שָׁגָם הוּא יֵאִיר לְאָדָם אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ. (עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ הַשָּׂגָתוֹ בְּבְחִינַת בְּרִית שְׂאָדָם נִמּוּל, עַל-יְדֵי-זֶה מְשָׁלִים אֶת גּוּפוֹ, שְׁיִהְיֶה בְּבְחִינַת בֶּשֶׂר): וְזֶה (בְּרֵאשִׁית יז, כג): "וַיִּמַּל אֶת בֶּשֶׂר עַרְלָתָם בְּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה", וּכְתִיב (שִׁם כו): "בְּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוּל אֲבָרְהָם"; 'הַיּוֹם הַזֶּה' — זֶה בְּחִינַת קוּל

שוֹפֵר, שְׁמֻצוֹתוֹ בַּיּוֹם (ראש השנה כח), בְּכַחֲנִית (תהלים כ, ב): "יַעֲנֶה ה' בַּיּוֹם צָרָה", שְׁעַל יָדוֹ נִמּוּל וְנִשְׁבֵּר עַרְלַת בְּשָׂר, וּמִקְבַּל אוֹר הָעֵצִים; הַיְנוּ כְּשֶׁהָאָדָם נִמּוּל, יוֹרֵד מִמְּנוֹ הָעַרְלָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה בְּכַחֲנִית בְּשָׂר, שְׁמֻשִּׁיג אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְכַמּוּבָא (זהר יתרו פו): פִּינּוֹן דְּבַר נֶשׁ יִשְׂרָאֵל אֲתַגְזוּר עֵאל בְּכַרִּית דְּגַזוּר קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּאַבְרָהָם דְּכַתִּיב (בְּרֵאשִׁית כד, א): "וַהֲגִיזָה בְּרַף אֶת אַבְרָהָם כַּפְּל", וְכַתִּיב (מִיכָה ז, כ): "חֲסֹד לְאַבְרָהָם", וּשְׂאֲרֵי לְמִיעָאֵל בְּהַאי אָדָם, פִּינּוֹן דְּזָכָה לְקִימָא פְּקוּדֵי אוּרִייתָא, עֵאל בֵּיה בְּהַאי אָדָם וְאֲתַדְבַּק בְּגוּפָא דְּמִלְכָּא, וְכַדִּין אֲקַרִּי אָדָם; הַיְנוּ שְׁהַקְדוּשׁ־בְּרוּף־הוּא כְּכַיּוּל מְזַדְּוּג בְּתוּךְ הָאָדָם הַזֶּה שְׁנִמּוּל. וְכַן הוּא (זהר לך־לך צד): בְּכַל זְמַנָּא דְּאַתְרֵשִׁים בַּר נֶשׁ בְּהַאי רְשִׁימָא קַדִּישָׁא דְּהַאי אֶת, מִינֵה חֲמֵי לְקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא, מִינֵה מַמְשׁ, וְנִשְׁמַתָּא קַדִּישָׁא אֲתַאֲחִידַת בֵּיה. כִּי דִּיקָא עַל־יְדֵי שְׁמַל אֶת עֵצְמוֹ, נַעֲשֶׂה בְּכַחֲנִית בְּשָׂר, וּמִבְּשָׂרוֹ דִּיקָא רוּאָה אֶת הַקְדוּשׁ־בְּרוּף־הוּא, וְאֶת הַנְּשֻׁמָּה שְׁשׁוּרָה בּוֹ.

[אם תתבונן ותשכיל, שרבונו ו"ל הזכיר פה פסוקים מכל השבעה רועים, שהם זכו לזה בתכלית השלמות, וכן הם בעצמם הודיעו התקונים בפה שזוכים להתקרב אליהם, ולהשלים האמונה הקדושה. הראשון הוא אברהם, שנאמר בו (בְּרֵאשִׁית יז, כג): "וַיִּמָּל אֶת בְּשָׂר עַרְלָתָם בְּעֵצִים הַיּוֹם הַזֶּה", שְׁבִיזָה מְרַמֵּז, שְׁעַל־יְדֵי הַקְלוּת שְׁהֵם עֲזוּת, זֹכִים לְהִתְקַרֵּב אֶל הָרֹעִים. וְכַן יִצְחָק תָּמָה (בְּרֵאשִׁית כז, כב): "הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב", וְהִיא צְרִיף לְהִיּוֹת הַיְדִים,

שְׁהֵם הָאָמוּנָה, בְּשִׁלְמוֹת. וְכַן יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית לה, ד): "וַיִּתְּנוּ אֶל יַעֲקֹב אֶת כָּל אֱלֹהֵי הַנֶּכֶר אֲשֶׁר בְּיָדָם", שְׁיַעֲקֹב מִתְקַן הַיְדִים, שְׁהֵם אָמוּנָה. וְכַן מֹשֶׁה (שְׁמוֹת כט, לה): "שִׁבַּעַת יָמִים תִּמְלֵא יָדָם", וְכַן (שְׁמוֹת לב, כט): "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מִלֵּאוּ יָדְכֶם הַיּוֹם לַהֲגִיזָה", שְׁזֶה קָאֵי עַל שְׁמַלָּא אֶת יָדָם עִם הָאָמוּנָה. וְכַן אֶהְרֹן (שְׁמוֹת לב, ד): "וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיִּצַּר אֹתוֹ בַּחֲרֹט". וְכַן דָּוִד שְׁצַעַק (תהלים קב, ו): "מִקּוֹל אֲנַחְתִּי דְּבַקָּה עֲצָמֵי לִבְשָׂרִי", שְׁכַל אֱלוֹ מְזַכְרִים בְּתוֹרָה זו, וְדו"ק].

ו. (עכשו יקשר מה הקשר בין הצדיק, מנהיג הדור, רועה ישראל, אֶל הָעָם): וְכַן בְּכַלְלִיּוֹת בְּנֵי־הָאָדָם יִשׁ בְּכַחֲנִית עֵצִים וּבְשָׂר, הַיְנוּ שְׁהַחֲכָם הָאָמֵת, שֶׁהוּא בְּכַחֲנִית הַנְּשֻׁמָּה לְהָעָם שְׁהֵם לְמַטָּה מִמְּנוֹ, הוּא בְּכַחֲנִית עֵצִים [עֵין עֵץ חַיִּים, שְׁעַר ס"ג, שְׁעַר פְּרָקִי הַיְכָלוֹת, פְּרָק ב': "שׁ עוֹר בְּשָׂר גִּיד עֵצִים"; עוֹר בְּמַלְכוּת, בְּשָׂר בְּתַפְאֲרָת, גִּיד בְּבִינָה, עֵצִים בְּחֻכְמָה. נִמְצָא שְׁהָעֵצִים הֵיא הַחֻכְמָה, שְׁמַשֵּׁם יוֹנֵק הַצְּדִיק, הַיְנוּ מַחֲכָמָה עֲלִיוֹנָה. וְכַן מוּבָא (תְּקוּנַת־זֶהַר, תְּקוּנָה סט): עֵצִים מַעֲצָמֵי דָא י"ה, וּבְשָׂר מִבְּשָׂרֵי ו"ה. וְעֵין בְּדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (נִדָּה לא): אָבִיו מְזַרֵּעַ הַלְבָן, שְׁמִמְנוֹ עֲצָמוֹת וְגִידִים וְצַפְרָנִים, וּמַח שְׁבְרָאשׁוֹ, וְלִבָּן שְׁבַעֵין. אָמוּ מְזַרֵּעַת אָדָם, שְׁמִמְנוֹ עוֹר וּבְשָׂר וּשְׁעָרוֹת, וְשַׁחַר שְׁבַעֵין. נִמְצָא, שְׁמִהָאָב בָּא הָעֵצִים, וּמִהָאֵם בָּא הַבְּשָׂר]. וְהָעָם הֵם נִגְדוּ בְּכַחֲנִית בְּשָׂר; כִּי הָעֵצִים יוֹתֵר חֲזָקָה מִהַבְּשָׂר, וְהוּא קָיָם תָּמִיד, כִּי הַבְּשָׂר מִתְבַּלָּה תְּכַף־וּיְמִיד בְּעַפְרָא, מַה שְׂאִין כֵּן הָעֲצָמוֹת נִשְׁאָרוֹת, אִם לֹא שִׁישׁ לוֹ קִנְיָה, שְׂאֵז אָמְרוּ

חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שַׁבַּת קנב:): כָּל מִי שֵׁיִשׁ לוֹ
 קִנְיָה בְּלָבוֹ — עֲצֻמוֹתָיו מְרַקִּיבִים. אֲבָל הַעֲצָם
 הִיא חֲזָקָה מְאֹד, וְעוֹמֶדֶת זְמַן רַב, כִּי הַעֲצָם
 בָּאָה מִחֲכָמָה עֲלִיוֹנָה, מֵה שְׂאִין בֶּן הָעַם, הוּא
 בַּחֲנִינֵת בְּשׂוֹר לְגַבֵּי הַחֲכָם,
 וּכְשֶׁהֵם בַּבְּחִינַת בְּשׂוֹר,
 כְּמוֹ בְּשׂוֹר הַגּוֹף בְּעֲצָם
 הָאָדָם, הֵם שׁוֹמְעִים הַקּוֹל
 אֲנַחָה, הֵינּוּ קוֹלוֹ שֶׁל
 הַחֲכָם, וְשׁוֹבֵרֵת גּוֹפָם,
 בַּבְּחִינַת 'אֲנַחָה שׁוֹבֵרֵת'
 וְכוּ' [אֵת הַגּוֹף, כְּמֵאֲמָרָם
 ו"ל (פְּתוּבוֹת סב:): אֲנַחָה
 שׁוֹבֵרֵת כָּל גּוּפוֹ שֶׁל
 אָדָם]. וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹכֵל
 לְסַמֵּךְ לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם,
 שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת בְּשׂוֹר; הֵינּוּ
 כְּשֶׁהָאָדָם מְזַכֵּךְ אֶת עֲצָמוֹ,
 אֵת בְּשׂוֹר גּוּפוֹ, שֶׁיִּזְכֶּה
 לְזַכֵּךְ אֶת בְּשׂוֹר גּוּפוֹ, שְׁגַם
 הוּא יִהְיֶה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ
 הָאוֹר, אֲזִי זוֹכֶה לְשֹׁמֵעַ אֵת
 קוֹלוֹ שֶׁל הַחֲכָם, שֶׁהוּא
 בַּחֲנִינֵת עֲצָם לְגַבֵּי בְּשׂוֹר.
 שֶׁזֶה בַּבְּחִינַת "מְקוֹל
 אֲנַחָתִי דְבַקָּה עֲצָמִי
 לְבִשְׂרִי" הַנ"ל. הֵינּוּ
 כְּשֶׁהָאָדָם מִתְאַנַּח וְצוֹעֵק
 בְּקוֹל, עַל-יְדֵי-זֶה הַעֲצָם
 שֶׁהוּא הַחֲכָם, נִדְבֵק אֶל הָאוֹר, שֶׁהוּא בְּשׂוֹר. אִךְ
 כְּשֶׁאֵינָם בַּבְּחִינַת בְּשׂוֹר, כִּי גּוֹפָם מְגַשֵּׁם וּמְזַהֵם,
 וְלֹא הִזְדַּכְּכוּ, אֲזִי אֵינָם שׁוֹמְעִים כָּלֵל קוֹל הָאֲנַחָה
 הַנ"ל הֵינּוּ שֶׁל הַחֲכָם, וְגַם לֹא אֵת הַקּוֹל שֶׁל
 עֲצָמוֹ. וְאִפְלוּ אִם שׁוֹמְעִים קוֹלוֹ, אֵינָם שׁוֹמְעִים
 הַקּוֹל בְּעֲצָמוֹ, כִּי אִם קוֹל הַבְּרָה. וְקוֹל הַבְּרָה זֶה
 כְּבָר לֹא קוֹל הַקְּדוּשָׁה, זֶה רַק קוֹל כְּשֶׁהָאָדָם
 צוֹעֵק בְּמָקוֹם חָלָל, אֲזִי חוֹזֵר קוֹל הַבְּרָה, וּמְקוֹל

בְּשׂוֹר, כְּמוֹ בְּשׂוֹר הַגּוֹף בְּעֲצָם
 הָאָדָם, הֵם שׁוֹמְעִים הַקּוֹל אֲנַחָה,
 הֵינּוּ קוֹלוֹ שֶׁל הַחֲכָם, וְשׁוֹבֵרֵת
 גּוֹפָם, בַּבְּחִינַת 'אֲנַחָה שׁוֹבֵרֵת'
 וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹכֵל לְסַמֵּךְ
 לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם, שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת
 בְּשׂוֹר, בַּבְּחִינַת "מְקוֹל אֲנַחָתִי
 דְבַקָּה עֲצָמִי לְבִשְׂרִי" הַנ"ל. אִךְ
 כְּשֶׁאֵינָם בַּבְּחִינַת בְּשׂוֹר, אֵינָם
 שׁוֹמְעִים כָּלֵל קוֹל הָאֲנַחָה הַנ"ל;
 וְאִפְלוּ אִם שׁוֹמְעִים קוֹלוֹ, אֵינָם
 שׁוֹמְעִים הַקּוֹל בְּעֲצָמוֹ, כִּי אִם קוֹל
 הַבְּרָה:

ז וְקוֹל הַבְּרָה הוּא — דַּע, כִּי
 כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר קוֹל דְּקַדְשָׁה,
 אֲזִי מִתְעוֹרֵר מִמֶּנּוּ קוֹל דְּסִטְרָא
 אֲחֵרָא, כִּי עַל-יְדֵי הַעֲבֵרוֹת
 נִכְרָאִים מְחַפְּלִים, וְהֵם צוֹעֲקִים:
 הֵב לָן מְזוֹנֵי! הֵב לָן חַיִּי! וְכִשְׂאִין
 מִתְגַּבֵּר וּמִתְעוֹרֵר קוֹל דְּקַדְשָׁה, הֵם

הַבְּרָה יְכוֹלִים לְהִטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּקִלּוֹת מְאֹד,
 כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (גִּטִּין פט:): לֹא שִׁמְעוּ קוֹל הַבְּרָה,
 אֲלֹא כַּדִּי שִׂיאֵמְרוּ, פְּלוּנִי מֵהֵיכָן שָׁמַע? מִפְּלוּנִי,
 וּפְלוּנִי מִפְּלוּנִי, וּבּוֹדְקִין וְהוֹלְכִין, עַד שֶׁמִּגִּיעִין
 לְדַבֵּר הַבְּרוּר; הֵינּוּ כִּי
 מִסְתַּם קוֹל הַבְּרָה, אָדָם
 יְכוֹל לְהַחֲלִשׁ וְלִפְלֹ
 בְּדַעְתּוֹ מְאֹד, כִּי אִם לֹא
 שׁוֹמְעִים אֵת קוֹל הַחֲכָם
 בְּעֲצָמוֹ שֶׁמִּתְזַקֵּוּ וּמִתְעוֹרְרוּ,
 עַל-יְדֵי-זֶה יְכוֹל לִפְלֹ
 לְגַמְרֵי וְלְהִתְיַאֵשׁ,
 וְלְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ.
 ז. (עַכְשָׁו יִבְאָר מֵה זֶה
 קוֹל הַבְּרָה שֶׁשׁוֹמֵעַ
 הָאָדָם): וְקוֹל הַבְּרָה הוּא
 — דַּע, כִּי כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר
 קוֹל דְּקַדְשָׁה, אֲזִי מִתְעוֹרֵר
 מִמֶּנּוּ קוֹל דְּסִטְרָא אֲחֵרָא;
 כִּי (קִהְלָת ז, יד): "זֶה לְעַמֵּת
 זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים"; כִּי נִגְדָד
 כָּל קוֹל דְּקַדְשָׁה, הַהִכְרַח
 שִׁיתְעוֹרֵר גַּם הַסִּטְרָא
 אֲחֵרָא, כִּי עַל-יְדֵי הַעֲבֵרוֹת
 נִכְרָאִים מְחַפְּלִים, וְהֵם
 צוֹעֲקִים: הֵב לָן מְזוֹנֵי!
 הֵב לָן חַיִּי! כִּי הוּא בְּרָא
 אוֹתָם, וְלִכְּן הֵם תּוֹכְעִים
 מִמֶּנּוּ שִׁיחִיָּה אוֹתָם
 וּיִפְרִינֵם אוֹתָם. וְזוֹ בּוֹשָׁה גְדוֹלָה מְאֹד לְאָדָם,
 שֶׁרְצִים אֲחֵרָיו כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַמְּחַפְּלִים שֶׁבְּרָא
 מִחֲמַת עוֹנוֹתָיו, וְהֵם צוֹעֲקִים שִׁיחִיָּה אוֹתָם, כִּי
 הֵם רוֹצִים לִינֵק מִהַקְּדוּשָׁה, שֶׁזֶה הַמְצוּוֹת שֶׁמִּקְיָם
 וְהַתּוֹרָה שְׁלוּמֵד וְהַתְּפִלָּה שֶׁמִּתְפַּלֵּל, כִּי הֵם
 רוֹצִים לְהִתְאַחֵז בְּזֶה וְלִינֵק מִזֶּה חַיּוֹת. וְכִשְׂאִין
 מִתְגַּבֵּר וּמִתְעוֹרֵר קוֹל דְּקַדְשָׁה, הֵינּוּ כְּשֶׁהָאָדָם
 מִנְּחָ בְּעַמְקֵי עַמְקִים בְּשָׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתְחַתֵּי

הם נחים, כי אין להם ממה לינק, כי אדם אינו מקיים את המצוות ואינו לומד תורה ואינו מתפלל, ואפלו שפן מקיים את המצוות ולומד תורה ומתפלל, אף זה בלא מחין, בלי שום התעוררות דקדושה רק כמצות אנשים מלמדה, בלי שום חיות, והוא מלא מחשבות זרות וקריחות, ואין לו שום טעם בחיים הרפחניים והנצחיים, אזי הקליפות הם נחים, כי הם תפסו אותו במצודתם. אף תכף שמתעורר קול דקדושה, שהאדם מתעורר משנתו וחוזר בתשובה שלמה אליו יתברך, וממשיך עצמו אל הקדושה במסירות נפש עצומה, ומתחיל לקיים את המצוות בחיות ובשמחה, ולומד תורה לשמה, לשם אל עולם, ומתפלל בחיות ובדבקות ובהתעוררות נפלאה, על-ידי-זה הם מתעוררים תכף ומתחילין לצעק ולקטרג נגדו, כי רוצים למנע אותו

מלהתקרב אל החכם ומנהיג הדור, שהוא רציף מהימנא, רועה את האמונה.

(עכשו ילביש השגתו בפסוק): וזה בחינת (ירמיה יד, ז): "אם עונינו ענו בנו";

'אין עניה אלא לשון

צעקה' [עין פניית יז] על

הפסוק (מלכים א' יח, לו):

"עני ה' ענני" — לשון

צעקה היא. וכן על פסוק

(דברים כו, ה): "וענית",

פרש רש"י: 'לשון הרמת

קול'; הינו שהעונות

צועקין בנו בתוכנו ממש,

על-ידי שנתעורר קול

דקדושה, שזה כלל הצרות

והיסורים והמרידות

שעוברים על כל אחד

שנתעורר בתשובה, על-

ידי החכם, מנהיג הדור,

רועה ישראל, כי עונותיו

נזכרים וצועקים כנגדו.

וכמו שכתוב אצל הצרפתי

(מלכים א' יז, יח): "באת

אלי להזכיר את עוני";

הינו כל זמן שלא היה

שם אליהו, ולא היתה

הקדושה גוברת כל-כף,

היו העונות שלה נחים, אף על-ידי שנתעורר

שם קדשת אליהו, היו נזכרים ונתעוררים

עונותיה לצעק ולקטרג עליה; [פי תכף-ומיד

כשפא אליהו אליה, כתיב (שם יז): "ויהי אחר

הדברים האלה חלה בן האשה בעלת הבית,

ויהי חליו חזק מאד, עד אשר לא נותרה בו

נשמה". ועל זה צעקה: "ותאמר אל אליהו מה

לי ולך איש האלהים, באת אלי להזכיר את עוני

ולקחית את בני"; ודרשו חכמינו הקדושים

(פסיקתא רבתי ג, סימן ב): אמרה לו, עד שלא

נחים; אף תכף שמתעורר קול

דקדושה, הם מתעוררים תכף

ומתחילין לצעק ולקטרג נגדו,

וזהו קול ההברה שיוצא מקול

הקדושה. וזה בחינת (ירמיה יד):

"אם עונינו ענו בנו" — אין

עניה אלא לשון צעקה, הינו

שהעונות צועקין בנו בתוכנו

ממש על-ידי שנתעורר קול

דקדושה, וכמו שכתוב אצל

הצרפתי (מלכים א' יז): "באת אלי

להזכיר את עוני", הינו: כל זמן

שלא היה שם אליהו, ולא היתה

הקדושה גוברת כל כף, היו

העונות שלה נחים, אף על-ידי

שנתעורר שם קדשת אליהו, היו

נזכרים ונתעוררים עונותיה לצעק

ולקטרג עליה.

מלהיות מקרב אל הקדושה, כי הם רוצים להחזיק אותו במצודתם. וזהו קול ההברה שיוצא מקול הקדושה; תכף-ומיד שנתעורר קול דקדושה אצל האדם שזוכה לשמע את קול החכם, שמעורר אותו לחזר אליו יתברך, שעל-ידי-זה העצם מתחברת אל הבור, שזה "דבקה עצמי לבשרי", שהעצם — שהחכם, מדבק את עצמו אל הבור — שהוא המונע-עם, על-ידי-זה מתעוררים כנגדו כל הקלפות והמשחיתים שברא מחמת עונותיו, והם המונעים אותו

בַּאֲתָ אֲצִלִּי, הִיָּה הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹקֵל מַעֲשֵׂי עִם בְּנֵי מְקוּמִי, וְהִיִּיתִי עוֹמֶדֶת, שְׁהִיִּיתִי כְּשֶׁרָה אֲצִלֶּם, וְעַכְשָׁו בַּאֲתָ אֲצִלִּי, וְעַל-יָדַי שְׁהִיִּיתִי צַדִּיק, שְׁקַל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַעֲשֵׂי עִם מַעֲשֵׂיךָ, וְהִזְכַּרְתָּ עֲוֹנוֹתַי וְמַת בְּנִין. וְזֶהוּ "אִם עֲוֹנֵינוּ עָנוּ בְּנוֹ", שֶׁהַעֲוֹנוֹת צוֹעֲקִין בְּתוֹכָנוּ; הֵינּוּ שְׁכַל הַמְּנִיעוֹת שֶׁבָּאוֹת לְאָדָם שֶׁמִּתְקַרֵּב אֶל הַחֲכָם, מִנְּהִיג הַדּוֹר, רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל, הֵן בָּאוֹת מִעֲוֹנוֹתָיו, וְלֹא עוֹד אֶלָּא וְאִפְלוּ כְּשֶׁאֵנוּ צוֹעֲקִים אִיזָה קוֹל דְּקַדְשָׁה, אֵין זֹכִין לְשִׁמְעַת קוֹל דְּקַדְשָׁה בְּעַצְמוֹ, לְשִׁבּוֹר עַל יָדוֹ עֲזוֹת הַגּוֹף, כִּי אִם קוֹל הַבְּרָה, הַעֲוֹנוֹת שֶׁנִּתְעוֹרְרִין נֶגְדַּ קוֹל דְּקַדְשָׁה, וְהֵם צוֹעֲקִים עַל הָאָדָם מֵהַ שְׁעוֹבֵר — צְרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת וּמְנִיעוֹת עֲצוּמוֹת וּבְלִבּוּלִים רַבִּים, וְאֵינוּ יוֹדֵעַ מֵהַ לַעֲשׂוֹת. וְזֶה (הַמִּשָּׁף הַפְּסוּק שֶׁל "אִם עֲוֹנֵינוּ עָנוּ בְּנוֹ") "הַיְוָה עָשָׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי רַבּוּ מְשׁוֹבְתֵינוּ לְךָ חֲטָאוֹנוּ", שֶׁאֲנַחְנוּ מְבַקְשִׁים אֶת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ, שֶׁאֲתָהּ בְּעַצְמָךָ תַּעֲשֶׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ, וְתִרְחַם עָלֵינוּ לְמַעַן לְבַד; כִּי הַחֲטָאִים שֶׁלָּנוּ הֵם גְּרָמוֹ לָנוּ מֵהַ שְׁגָרָמוּ, וּכְשֶׁאֵינוּ בְּחִינַת בְּשֶׁר לְהַחֲכָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָעֶצֶם, אֲזִי אֵינוּ שׁוֹמֵעַ הַקּוֹל בְּעַצְמוֹ הַ"ל, רַק קוֹל הַהֲבָרָה, הֵינּוּ קוֹל הַעֲוֹנוֹת שֶׁנִּתְעוֹרְרִים מִזֶּה הַקּוֹל; כִּי כְּשֶׁהָאָדָם זֹכֶה וּמְזַכֵּךְ אֶת בְּשֶׁר

וְזֶהוּ: אִם עֲוֹנֵינוּ עָנוּ בְּנוֹ — שֶׁהַעֲוֹנוֹת צוֹעֲקִין בְּתוֹכָנוּ. וְאִפְלוּ כְּשֶׁאֵנוּ צוֹעֲקִים אִיזָה קוֹל דְּקַדְשָׁה, אֵין אָנוּ זֹכִין לְשִׁמְעַת קוֹל דְּקַדְשָׁה בְּעַצְמוֹ, לְשִׁבּוֹר עַל-יָדוֹ עֲזוֹת הַגּוֹף, כִּי אִם קוֹל הַבְּרָה, שֶׁהוּא קוֹל הַעֲוֹנוֹת שֶׁנִּתְעוֹרְרִין נֶגְדַּ קוֹל דְּקַדְשָׁה, וְהֵם צוֹעֲקִים בְּתוֹכָנוּ: ה' עָשָׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ — שֶׁאֲתָהּ בְּעַצְמָךָ תַּעֲשֶׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ וְתִרְחַם עָלֵינוּ לְמַעַן לְבַד. וּכְשֶׁאֵינוּ בְּחִינַת בְּשֶׁר לְהַחֲכָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָעֶצֶם, אֲזִי אֵינוּ שׁוֹמֵעַ הַקּוֹל בְּעַצְמוֹ הַ"ל רַק הַקּוֹל הַהֲבָרָה, הֵינּוּ קוֹל הַעֲוֹנוֹת שֶׁנִּתְעוֹרְרִים מִזֶּה הַקּוֹל.

וְזֶה (רֵאשׁ הַשְּׁנָה כ"ז): הַתּוֹקֵעַ בְּבוֹר', בְּחִינַת (תְּהִלִּים פח): "שְׁתַּנִּי בְּבוֹר תַּחֲתִיּוֹת", וְהוּא

גּוֹפּוֹ, בְּבְחִינַת (אִיּוֹב יט, כו): "מִבְּשָׂרִי אֲחַזֶּה אֶלֹהִים", שֶׁמִּבְּשֶׁר הַגּוֹף יִחַזֶּה אֶלֹהִים, הֵינּוּ הַשְּׂגוֹת אֶלְקוֹת, אֲזִי זֹכֶה לְשִׁמְעַת אֶת קוֹל הַחֲכָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֶצֶם, שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא יֵאִיר עָלָיו אִוְרוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּגִלּוּי רַב וְנוֹרָא וְנִפְלְאָ מְאֹד, אֲכַל אִם גּוֹפּוֹ מִגִּשְׁם וּמִזֶּהֱם, וְלֹא זָכָךְ אֶת הַגּוֹף, אֲזִי אֵינוּ בְּשֶׁר לְגַבֵּי הַחֲכָם שֶׁהוּא הָעֶצֶם, וְלָכֵן אֵינוּ שׁוֹמֵעַ אֶת הַקּוֹל בְּעַצְמוֹ, אֶלָּא אֶת קוֹל הַהֲבָרָה שֶׁל הַסִּטְרָא אַחְרָא. וּמִזֶּה בָּא, שֶׁתְּכַף-וּמִיד כְּשֶׁהָאָדָם מִתְקַרֵּב אֶל הַקַּדְשָׁה, מִתְעוֹרְרִים כְּנִגְדוֹ כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַצְּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁמִּתְגַּבְּרִים עָלָיו מִהַעֲזֵי פָּנִים שֶׁבַדּוֹר, לְמַנַּע אוֹתוֹ מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל הַחֲכָם מִנְּהִיג הַדּוֹר, רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה צְרִיכִים עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה, נֶגְדַּ כָּל אֵלֵי הַמּוֹנְעִים אוֹתוֹ.

(עַכְשָׁו יִלְבִּישׁ הַשְּׂגָתוֹ בְּמֵאֵמֶר) וְזֶה (רֵאשׁ הַשְּׁנָה כ"ז): [זֶה לְשׁוֹן הַגְּמָרָא שֶׁם: הַתּוֹקֵעַ לְתוֹף הַבוֹר אוֹ לְתוֹף הַדּוֹת לֹא יֵצֵא, וְהַתְּנִיָּא יֵצֵא; אָמַר רַב הוֹנָא לֹא קִשְׂיָא, כָּאֵין לְאוֹתָן הַעוֹמְדִין עַל שְׁפַת הַבוֹר, כָּאֵין לְאוֹתָן הַעוֹמְדִין בְּבוֹר]. 'הַתּוֹקֵעַ בְּבוֹר' הֵינּוּ אָדָם שֶׁנִּפְלַל בְּבוֹר תַּחֲתִיּוֹת עַל-יָדַי עֲוֹנוֹתָיו, בְּחִינַת (תְּהִלִּים פח, ז): "שְׁתַּנִּי בְּבוֹר תַּחֲתִיּוֹת", וְהוּא מְנַח שֵׁם, וְעַם כָּל זֹאת אֵינוּ מְנַח אֶת עַצְמוֹ, אֶלָּא וְהוּא מִתְאַנֵּחַ וְתוֹקֵעַ וְצוֹעֵק אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

על זה (כי גם התקיעות הן קולות מעמקי הלב, שהאדם צועק וגונח מתוך פנימיות לבבו), על-ידי-זה 'אותם העומדים בחוץ', שאינם בבחינת בשר, הינו האנשים שעדין לא זככו את עצמם, והחמיר מכסה את הצורה, אם קול שופר שמע יצא, הינו שיוכל לצאת מתוך הרע שלו, פי מאחר שנשמתו שומעת את קול עצמו וכן את קול החכם שמעוררו, אז יכול לצאת מהרע שלו, אבל 'ואם קול הברה שמע, ששומע רק את הקול של עוונותיו, שמתעוררים בעת חזרתו בתשובה אליו יתברך, 'לא יצא, פנ"ל, הוא לא יכול לצאת מהרע שנפל אליו. נמצא, בין קול אנחת האדם בעצמו, שהיא צועק וגונח אליו יתברך אינו שומע, אם אינו

על זה (כי גם התקיעות הן קולות מעמקי הלב, שהאדם צועק וגונח מתוך פנימיות לבבו), על-ידי-זה 'אותם העומדים בחוץ', שאינם בבחינת בשר, הינו האנשים שעדין לא זככו את עצמם, והחמיר מכסה את הצורה, אם קול שופר שמע יצא, הינו שיוכל לצאת מתוך הרע שלו, פי מאחר שנשמתו שומעת את קול עצמו וכן את קול החכם שמעוררו, אז יכול לצאת מהרע שלו, אבל 'ואם קול הברה שמע, ששומע רק את הקול של עוונותיו, שמתעוררים בעת חזרתו בתשובה אליו יתברך, 'לא יצא, פנ"ל, הוא לא יכול לצאת מהרע שנפל אליו. נמצא, בין קול אנחת האדם בעצמו, שהיא צועק וגונח אליו יתברך אינו שומע, אם אינו בבחינת בשר, מפני שהגוף רחוק כל-כך מהעצם הנשמה, עד שאינו בבחינת בשר, ואזי אינו שומע קול אנחתו; וכן קול אנחת החכם, אם אינו בבחינת בשר להחכם, אינו שומע קולו, כי אם קול הברה פנ"ל:

שומע את קולו בעצמו, אלא רק את קול ההברה שנעשה ונתעורר מעוונותיו, ועל-ידי-זה יש לו בחירה גדולה, כי אם אינו זוכה, אזי נשאר בחוץ, ולא רק שלא יתקרב אל החכם שעל ידו יתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא, אלא עוד יתחיל לחלק עליו, ולרחק אחרים ממנו. וכל אחד כפי קול ההברה ששומע; כי מי שחטא ופגם הרבה מאד, וברא קלפות ומשחיתים על-ידי עוונותיו, על-ידי-זה הוא מסבב עם טמאה, שלא רק שאינו מתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא על-ידי החכם והצדיק, מנהיג הדור, אלא הוא עוד חולק על הצדיק ומתנגד עליו, וגורם לאחרים שיתרחקו ממנו. וכל אחד כפי עביות וגשמיות גופו המגשם על-ידי עוונותיו. [ומכל זה תבין ותשפיל מעלת האדם הזוכה לזכך את גשמיות וקמריות גופו, שאז זוכה לשמע את קולו שצועק להקדוש-ברוך-הוא, וכן זוכה לשמע את קול החכם והצדיק, מנהיג הדור. ולהפך גנות האדם, שלא די שמתגברת עליו עונת הגוף על-ידי עוונותיו הרבים, שאמרו חכמינו הקדושים (תענית ז'): כל אדם שיש לו עונות פנים, בידוע שנכשל בעברה, ומתרחק לקרותו רשע, כי הוא אינו שומע כבר את קולו, ומכל שכן שעוד מסית ומדיח את אחרים להתרחק מהצדיק, שזה בכלל 'חוטא ומחטיא את הרבים', שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין קו'): 'החוטא ומחטיא את הרבים, אין מספיקין בידו

בבחינת בשר, מפני שהגוף רחוק כל-כך מהעצם הנשמה, עד שאינו בבחינת בשר, ואזי אינו שומע קול אנחתו, הוא אינו יכול לשמע מעצמו את כאב עוונותיו, פי כל-כך נלכד כבר בטמאה ובזמה, עד שאינו שומע את קול עצמו, בשעה שצועק וגונח ומתאנח, מתמת עביות וגשמיות גופו, שמכסה ומעלמת את נשמתו. וכן קול אנחת החכם גם-כן כבר אינו יכול לשמע, כי אם אינו בבחינת בשר להחכם, אינו שומע קולו, שמעוררו ומחזקו ורועה להוציא אותו מהחשך, פי אם קול הברה פנ"ל; ולכן בא לאדם כל-כך קשה להתקרב אל החכם והצדיק, מנהיג הדור, רועה ישראל, פי אינו

מעלת האדם הזוכה לזכך את גשמיות וקמריות גופו, שאז זוכה לשמע את קולו שצועק להקדוש-ברוך-הוא, וכן זוכה לשמע את קול החכם והצדיק, מנהיג הדור. ולהפך גנות האדם, שלא די שמתגברת עליו עונת הגוף על-ידי עוונותיו הרבים, שאמרו חכמינו הקדושים (תענית ז'): כל אדם שיש לו עונות פנים, בידוע שנכשל בעברה, ומתרחק לקרותו רשע, כי הוא אינו שומע כבר את קולו, ומכל שכן שעוד מסית ומדיח את אחרים להתרחק מהצדיק, שזה בכלל 'חוטא ומחטיא את הרבים', שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין קו'): 'החוטא ומחטיא את הרבים, אין מספיקין בידו

לעשות תשובה, כי לא די שהוא לא חזר בתשובה בעצמו, אלא הוא עוד מונע את אחרים מלחזור בתשובה, שזו רשעות ואכזריות מאין כמוה, אוי לו ואוי לנפשו].

ח. ולבוא לבחינת בשר, שיזכה לזכך לגמרי את בשר גופו, שישמע את קולו שצויע ומתאגח אליו יתברך, וכן ישמע את קול הצדיק, מנהיג הדור, רועה ישראל המעוררו הוא על-ידי השמוש, על-ידי שמשמש את החכם, נעשה בחינת בשר להחכם; הינו באפן שיזכה לשמע את קול החכם, מנהיג הדור, רועה ישראל, ולצית אותו, צריכים לשמש אותו. וזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ז): גדולה שמושה של תורה יותר מלמודה; כי על-ידי שמשמש את החכם, נעשה בשרו מזכך, ואז

יכול לקבל מהצדיק והחכם, מנהיג הדור, התעוררות והנהגה איך לצאת מהחשך. וכן על-ידי שמשמש הגוף להנשמה בעשית מצוות מעשיות, נעשה הגוף בחינת בשר להנשמה; כי המצוות הן רצונו יתברך, חלק אלוק ממעל ממש, וכשקיימם, על-ידי זה מוזכך בשר גופו, כי יש לאדם רמ"ח איברים — פנגד רמ"ח מצוות, ושס"ה גידים — פנגד שס"ה לא תעשה, וככל שמקיימים איזו מצוה, הוא מוזכך את האיבר והגיד השייך לאותה מצוה. וכשהבשר בבחינה הזאת, מוזככת מאד אז נתקם (ישעיה מא, כז): "ולירושלים מבשר

ח ולבוא לבחינת בשר — הוא על-ידי השמוש, על-ידי שמשמש את החכם, נעשה בחינת בשר להחכם; וכן על-ידי שמשמש הגוף להנשמה בעשית מצוות מעשיות, נעשה הגוף בחינת בשר להנשמה.

וכשהבשר בבחינה הזאת, אז (ישעיהו מא):

"ולירושלים מבשר אתן" — מבשר הנמול הנ"ל נשלם ירושלים, שהיא "קרנה נאמנה" (שם א), הינו שזוכין לבוא לאמונה, שהיא פלליות הקדשה שמקבלין מצדיקי הדור האמתיים, שאי אפשר להתקרב אליהם כי אם

מצדיקי הדור האמתיים; נרצה לומר ירושלים, על שם יראה שלם, כמאמרם ו"ל (בראשית רבה, פרשה נו, סימן י'): הריני קורא אותו ירושלים, כמו שקראו שניהם יראה שלם; ויראה זו מלכות, כמאמרם ו"ל (עבודה זרה ד): אלמלא מוראה של מלכות וכו'; כי מלכות היא בחינת יראה, וכן מלכות זה אמונה, כמובא (זהר בראשית נט): כל בר נש דדחיל ליה לקדשא בריה הוא, שרא עמיה מהימנותא כדקא יאות וכו', עין שם. וכן (זהר הקדמה יא): "יראת הני"ה ראשית דעת", בגין דמלה דא ראשית אקרי ודא

איהי תרעא לאעלא גו מהימנותא, ועל פקודא דא אתקיים כל עלמא וכו', עין שם, שפפרש שירושלים היא קרנה נאמנה, שזוכין לבוא לאמונה על-ידי בשר הנמול, שמוריד מעצמו את גשמיות וחקריות גופו המגשם והמזהם. ואולי אל זה נתפנונו חכמינו הקדושים (שבת קיט): לא חרבה ירושלים אלא בשביל שפסקו ממנה אנשי אמונה; ולכן על-ידי הצדיקים, מנהיגי הדור, רועי ישראל, זוכים לאמונה ברורה ומזככת בו יתברך, עד שפפחדים רק ממנו יתברך. אבל צריכים לדעת שאי אפשר להתקרב אליהם, כי אם על-ידי עזות דקדשה,

עזות דקדושה לא לפחד משום בריה שבעולם. הינו על-ידי בחינת נעשה ונשמע, שהוא בחינת השמחה; כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שבת פח.): בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע,

ירדו ששים רבוא מלאכים ונתנו שני עטרות בראש כל אחד וכו', וכשחטאו נלקחו וכו'. ועתיד הקדוש ברוך הוא להחזירם להם, שנאמר: "ושמחת עולם על ראשם"; נמצא שנעשה ונשמע הם בחינת שמחה, בחינת "ושמחת עולם על ראשם", כנ"ל; הינו בשעה שמשה רבנו בא לעם ישראל, כתיב (שמות כד, ז): "ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם, ויאמרו כל אשר דבר הוי"ה נעשה ונשמע"; ואז נעשה שמחה גדולה מאד, כמאמר ו"ל (דבר ארץ זוטא): אמר רבי יהושע, גדול הוא השלום, שבשעה שעמדו ישראל ואמרו (שמות כד, ז): "כל אשר דבר הוי"ה נעשה ונשמע"; שמח בהן הקדוש ברוך הוא, ונתן להם תורתו, עין שם; וכן הוא (תקוני זוהר, תקון כב): בההוא זמנא דאמרו ישראל נעשה

ונשמע, מיד "ישמחו השמים ויתגל הארץ", עין שם; ואז נעשו עם ישראל עם, פי מאז שקבלו את התורה — נעשו עם. ואמרו

שהוא בחינת כל הקולות דקדושה, שעל-ידיה משברין עזות דסטרא אחרא, שהוא בחינת עזות הגוף, וזוכין להתקרב ולהתדבק אליהם, ועל-ידיה זוכין לאמונה שלמה, שהוא בחינת

ירושלים קריה נאמנה כנ"ל. ולכן כל מי שרוצה להתקרב אל צדיקי אמת, מנהיגי הדור, רוצי ישראל, צריך לדעת, שאי אפשר להתקרב אליהם, אלא על-ידי שמתאזרים בעזות דקדושה, שדיקא על-ידי זה מכניעים את גשמיות וחקריות בשר הגוף; פי זה לעמת זה עומדות הקלפות שנבראו מחמת עוונותיו, והן מקטרגות על האדם לא להתקרב אל הצדיקים מנהיגי הדור, המגלים את האמונה, והן נוכחות ככלבים: "הב, הב", פי עליהן נאמר (ישעיה נו, יא): "והכלבים עזי נפש המה רעים", וזה נאמר על רועים דסטרא אחרא, שהם כנגד הרועים דקדושה, כנ"ל.

ט. ולבוא לעזות דקדושה הנ"ל, הוא על-ידי שמחה, פי על-ידי שמחה מתרחבת הדעת והלב, ועל-ידיה נכנסת בו

עזות דקדושה, בבחינת (נחמיה ח, י): "פי חדות ה' היא מעוזכם"; הינו לשון עזות, על-ידי חדות הוי"ה ששמח עמו ותברך, נכנסת בו

על-ידי עזות דקדושה, שהוא בחינת כל הקולות דקדושה, שעל-ידיה משברין עזות דסטרא אחרא, שהוא בחינת עזות הגוף, וזוכין להתקרב ולהתדבק אליהם, ועל-ידיה זוכין לאמונה שלמה, שהוא בחינת ירושלים קריה נאמנה כנ"ל.

ט ולבוא לעזות דקדושה הנ"ל, הוא על-ידי שמחה בבחינת (נחמיה ח): "פי חדות ה' היא מעוזכם", הינו על-ידי בחינת נעשה ונשמע, שהוא בחינת השמחה; כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שבת פח): בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע, ירדו ששים רבוא מלאכים ונתנו שני עטרות בראש כל אחד וכו', וכשחטאו נלקחו וכו', ועתיד הקדוש ברוך הוא להחזירם להם, שנאמר: "ושמחת עולם על ראשם". נמצא שנעשה ונשמע הם בחינת שמחה, בחינת "ושמחת עולם על ראשם" כנ"ל:

המצוה, כי מלבד הצווי הנאמר בתורה לקיים המצוה, יש עוד לזה דברים בתורה, כגון: "וידבר ה' אל משה", ושאר דבורי התורה שסביבות המצוה, ועבודה שיש בדבורי התורה הללו שסביבות המצוה, הם בחינת 'נשמע', בחינת נסתר, כי הם סודות התורה וסבובים במאמר הסתום, שהוא 'בראשית', אין נתגלה אחר-כך המצוה. כי המצוה בעצמה אנו יכולים לקיים בפשוטו, שזה חכמה תתאה, עדן תתאה, ועיר אנפין שנתן להשיגו כשמתחד עם המלכות. אך העבודה שיש באלו הדבורים שהם סביבות המצוה, שהם חכמה עלאה, 'בראשית' מאמר סתום, אין אנו יודעים, וזה בחינת 'נשמע', בחינת נסתר, כי מה שסביב המצוה, נעלם ונסתר מעין כל חי. וזה בחינת תורה ותפלה הינו 'נעשה' הוא בחינת תורה, הינו הנגלות, מה שיודע לקיים. וזה רואים בחוש, מה שהוא לומד והוא מבין, מה שאין כן ו'נשמע' הם בחינת נסתרות, בחינת דבורי התורה, שהם הדבורים של התורה שסביבות כל מצוה, שהם בחינת נסתר פנ"ל, שאינו יודע איך לעבד בזה את השם יתברך, ששם לא מתגלה לכאורה איזו מצוה מזה, זה רק סבובים סביב המצוה. אבל גם שם נעלם ונסתר סתרי

תורה, כי התורה אינה ספורים, כמוכא (והר בהעלותך קמט): כמה חביבין מלי דאורייתא, דבכל מלה ומלה אית רזין עלאין ואורייתא כלא עלאה איקרי, ותנינן בתליסר מכילין דאורייתא, כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל, לא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל כלו יצא, דהא אורייתא דאיהי כללא עלאה, אף על גב דנפק מנה חד ספור בעלמא ודאי לא אתי לאחזאה על ההוא ספור, אלא לאחזאה מלין עלאין ורזין עלאין, ולא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל כלו יצא, בגין דההוא ספור דאורייתא או ההוא עבדא אף-על-גב דהוא נפקא מכללא דאורייתא לאו לאחזאה על גרמיה נפק בלבר, אלא לאחזאה על ההוא כללא עלאה דאורייתא כלא נפק, כגון האי דכתיב (בראשית ח, ד): "ותנח התיבה בחדש השביעי בשבעה-עשר יום לחדש על הרי אררט"; ודאי האי קרא מכללא דאורייתא נפק ואתי בספור דעלמא מאי אכפת לן אי שרי בהאי או בהאי דהא באתר חד לישרי, אלא ללמד על הכלל כלו יצא, וזכאין אינון ישראל דאתיהיב להו אורייתא עלאה, אורייתא דקשט, ומאן דאמר דההוא ספורא דאורייתא לאחזאה על ההוא ספור בלבר קאתי, תפח ריחיה וכו', עין

דברים שסביבות המצוה, כי מלבד הצווי הנאמר בתורה לקיים המצוה, יש עוד לזה דברים בתורה, כגון "וידבר ה' אל משה", ושאר דבורי התורה שסביבות המצוה. ועבודה שיש בדבורי התורה הללו שסביבות המצוה הם בחינת 'נשמע', בחינת נסתר, כי המצוה בעצמה אנו יכולים לקיים בפשוטו, שזה חכמה תתאה, עדן תתאה, ועיר אנפין שנתן להשיגו כשמתחד עם המלכות. אך העבודה שיש באלו הדבורים שהם סביבות המצוה, שהם חכמה עלאה, 'בראשית' מאמר סתום, אין אנו יודעים, וזה בחינת 'נשמע', בחינת נסתר, כי מה שסביב המצוה, נעלם ונסתר מעין כל חי. וזה בחינת תורה ותפלה הינו 'נעשה' הוא בחינת תורה, הינו הנגלות, מה שיודע לקיים. וזה רואים בחוש, מה שהוא לומד והוא מבין, מה שאין כן ו'נשמע' הם בחינת נסתרות, בחינת דבורי התורה, שהם הדבורים של התורה שסביבות כל מצוה, שהם בחינת נסתר פנ"ל, שאינו יודע איך לעבד בזה את השם יתברך, ששם לא מתגלה לכאורה איזו מצוה מזה, זה רק סבובים סביב המצוה. אבל גם שם נעלם ונסתר סתרי

שָׁם; הָרִי שֶׁלֶךְ לְפָנֶיךָ, שֶׁכָּל הַסְּפוּרִים שֶׁסְּבִיבוֹת הַתּוֹרָה, יֵשׁ בְּזוֹה סוּדוֹת וְרוּזִין עֲלָיִן, וְהֵם בְּחִינַת 'וְנִשְׁמָע', שְׁזָה בְּחִינַת תְּפִלָּה, שְׁהִיא דְּבִקּוּת, כִּי הָאָדָם שֶׁהוּא מִתְּפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא

מִדְּבַק אֶת עֲצָמוֹ אֶז אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, וּמָה גַם שְׁאִינוֹ רוֹאֶה בְּחוּשׁ מַה שֶׁקוֹרֶה עִם תְּפִלָּתוֹ, כִּי מֵאֲחֵר שֶׁהוּא דְּבוּק בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּעַת תְּפִלָּתוֹ, אִינוֹ רוֹאֶה מַה נֶּעֱשֶׂה מִהַתְּפִלוֹת שְׁלוֹ. וְלִכֵּן תְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת נִסְתָּר, כִּי 'שְׁמִיעָה תִּלְיָא בְּלָפָא' (תְּקוּן נח), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְלָכִים-א' ג' ט): "וְנִתְּתָ לְעַבְדְּךָ לֵב שֹׁמֵעַ", וְעַבְדְּךָ שֶׁבֵּלֵב זֶה תְּפִלָּה (תְּעֻנִית ב:), הֵינוּ בְּטוּל

וְדְּבִקּוּת לְאִין סוּף, כִּי אִין סוּף הוּא בְּחִינַת מַה שְׁאִין בּוֹ תְּפִיסָה, וּמֵאֲחֵר שְׁאִין לּוֹ תְּפִיסָה בְּזוֹה [הֵינוּ בְּדַבּוּרֵי הַתּוֹרָה הַנִּל], כִּי הוּא בְּחִינַת נִסְתָּר כְּטוּל לְאִין סוּף, שְׁזָה בְּעֲצָמוֹ 'וְנִשְׁמָע', כִּי הַשְׁמִיעָה תְּלוּיָה בְּלֵב וְהַתְּפִלָּה הִיא עַבְדְּךָ שֶׁבֵּלֵב, שֶׁהוּא בְּטוּל וּמְבֻטָּל אֶל הָאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא. נִמְצָא, שֶׁכָּל הַדְּבִוּרִים וְהַסְּפוּרִים שֶׁהֵם סְבִיבוֹת הַמְצָנָה, יֵשׁ בָּהֶם רוּזִים וְרוּזֵי דְּרוּזִין, סְתָרֵי נִסְתָּרוֹת עֲלִיּוֹנוֹת, וְאִינֵם סְתֵם סְפוּרִים [וְעִין בְּזוֹהַר (בְּהַעֲלוֹתְךָ קנב): רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, וַיִּלְהֶהוּא בַר נִשׁ דְּאָמַר דְּהָא אוֹרִיתָא אֲתָא לְאַחְזָא סְפוּרִין בְּעֲלָמָא וּמְלִין דְּהִדְיוּטֵי דְּאִי הָכִי אֶפְלוּ בְּזַמְנָא דָּא אֲנִן יְכַלִּין לְמַעְבַּד אוֹרִיתָא בְּמְלִין דְּהִדְיוּטֵי וּבְשִׁבְחָא יִתְרַ מְפִלְהוּ, אִי לְאַחְזָא מְלָה דְּעֲלָמָא אֶפְלוּ אִינוּן קַפְסִירֵי דְּעֲלָמָא אִיתַּ בֵּינֵיהוּ מְלִין עֲלָיִן יִתְרַ אִי הָכִי נְזִיל אֲבַתְרֵיהוּ וְנִעְבִּיד מְנִייהוּ אוֹרִיתָא כְּהִיא

גּוֹנָא, אֶלָּא כָּל מְלִין דְּאוֹרִיתָא מְלִין עֲלָיִן אִינוּן וְרוּזִין עֲלָיִן תָּא חֲזִי עֲלָמָא עֲלָאָה וְעֲלָמָא תְּתָאָה בְּחַד מִתְּקֵלָא אֲתַקְלוּ יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא מְלָאכִי עֲלָיִן לְעִילָא, מְלָאכִי עֲלָיִן כְּתִיב בְּהוּ (תְּהִלִּים קד,

ד): "עֲשֶׂה מְלָאכִיו רִחוּת", בְּשַׁעֲתָא דְּנִחְתִּין לְתַתָּא, אַף-עַל-גַּב דְּנִחְתִּין מִתְּלַבְּשֵׁי בְּלְבוּשָׁא דְּהִיא עֲלָמָא, וְאִי לָאוּ מִתְּלַבְּשֵׁי בְּלְבוּשָׁא כְּגוֹנָא דְּהִיא עֲלָמָא לָא יְכַלִּין לְמִיקָם בְּהִיא עֲלָמָא וְלָא סְבִיל לִזְנוּ עֲלָמָא, וְאִי בְּמְלָאכִי כְּךָ, אוֹרִיתָא דְּבָרָא לְהוּ וּבְרָא עֲלָמִין פְּלָהוּ וְקִימִין בְּגִינָה עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה, כִּינִן דְּנִחְתִּת לְהִיא עֲלָמָא, אִי לָאוּ דְּמִתְּלַבְּשֵׁי בְּהִיא לְבוּשִׁין דְּהִיא

עֲלָמָא, לָא יְכִיל עֲלָמָא לְמַסְבֵּל. וְעַל דָּא הִיא סְפוּר דְּאוֹרִיתָא לְבוּשָׁא דְּאוֹרִיתָא אִיהוּ, מֵאֵן דְּחָשִׁיב דְּהִיא לְבוּשָׁא אִיהוּ אוֹרִיתָא מְמַשׁ, וְלָא מְלָה אֲחֵרָא תְּפַח רִוּחִיהָ, וְלָא יְהִיא לִיהָ חוּלְקָא בְּעֲלָמָא דְּאֵתִי, בְּגִין כְּךָ אָמַר דָּוִד (תְּהִלִּים קיט, יח): "גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ", מַה דְּתַחֲוֹת לְבוּשָׁא דְּאוֹרִיתָא, תָּא חֲזִי אִיתַּ לְבוּשָׁא דְּאֵת חֲזִי לְכֵלָא, וְאִינוּן טְפָשִׁין כַּד חֲמָאן לְבַר נִשׁ בְּלְבוּשָׁא דְּאֵת חֲזִי לִזְנוּ שְׁפִירָא, לָא מְסַתְּפִלִין יִתְרַ חָשִׁיבוּ דְּהִיא לְבוּשָׁא גּוּפָא חָשִׁיבוּתָא דְּגּוּפָא נִשְׁמַתָּא כְּהִיא גּוֹנָא אוֹרִיתָא אִיתַּ לְהָ גּוּפָא וְאִינוּן פְּקוּדֵי אוֹרִיתָא דְּאֵקְרוּן גּוּפֵי תּוֹרָה, הִיא גּוּפָא מִתְּלַבְּשֵׁי בְּלְבוּשִׁין דְּאֵנוּן סְפוּרִין דְּהִיא עֲלָמָא טְפָשִׁין דְּעֲלָמָא לָא מְסַתְּפִלִי, אֶלָּא בְּהִיא לְבוּשָׁא דְּאִיהוּ סְפוּר דְּאוֹרִיתָא וְלָא יְדַעֵי יִתְרַ וְלָא מְסַתְּפִלִי בְּמָה דְּאִיהוּ תַּחֲוֹת הִיא לְבוּשָׁא אִינוּן דְּיַדְעִין יִתְרַ לָא מְסַתְּפִלִין בְּלְבוּשָׁא אֶלָּא בְּגּוּפָא דְּאִיהוּ תַּחֲוֹת הִיא לְבוּשָׁא חֲכִימִין

יותר ויותר בהשגת אלקותו ותברך, ולהמשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות הבורא ותברך שמו. פי מי שבא למדרגה גבוה מהראשונה, אזי נעשה מה'נשמע' שלו בחינת 'נעשה'; הינו

כשפבר השיג גלוי אלקות, שהוא בחינת 'נשמע' לפי בחינתו, אז ה'נעשה' שלו — קיום המצוות ולמוד התורה בהארה וזיו יותר גדול, כי ככל שהאדם משיג יותר רוחניות אלקות, שזה 'נשמע' —

נסתרות, על-ידי-זה ה'נעשה' — הנגלה שלו נעשה ביתר עמקות. וכן ככל פעם שרק השיג את ה'נשמע', אזי יש לו בחינת נשמע אחרת, וכן מדרגא לדרגא; כי כל זמן שהאדם חי, עליו לתקן

את עצמו ביתר שאת וביתר עז, לעשות עצמו כלי לקבל בו אלקותו ותברך, ויזכה את בשר גופו, שגם ממנו יזכה להשיג אלקותו ותברך. וכן שישגי אלקותו ותברך מתוך גשמיות העולם הזה, שהוא בחינת בשר לגבי העצם. וכן כל אדם לפי מדרגתו, יש לו בחינת נעשה ונשמע, פי אין שני בני-אדם שוים כלל. ודבר זה אי אפשר להסביר, פי מבחוץ לא יכולים להכיר את זה כלל. אחד כבר זכה להגיע לגלויים כאלו, עד שלא רואה ולא שומע ולא מרגיש רק את אמתת מציאותו ותברך, ונחברו שיושב על ידו ומדבר עמו, עדין לא התחיל לצאת מן החל אל הקדש כחוט השערה, ואין לו שום השגה בזה, ואי אפשר להסביר לו דבר זה. ולכן כל אחד ואחד יש לו את ה'נעשה' ונשמע' שלו, שהם התורה והתפלה — הנגלה

עבדי דמלכא עלאה אינון דקיימו בטורא דסיני לא מסתפלי אלא בנשמעת דאיהי עקרא דכלא, אורייתא ממש וכו', עין שם]:

י. ויש בכל דרגא ודרגא וכן בכל עולם ועולם בחינת נעשה ונשמע;

י ויש בכל דרגא ודרגא וכן בכל עולם ועולם בחינת נעשה ונשמע,

פי כל אחד לפי מדרגתו יש לו בחינת 'נעשה', בחינת תורה, הינו הנגלות לו, ובחינת 'נשמע', שהיא בחינת נסתרות, בחינת תפלה כנ"ל. פי מי שבא למדרגה גבוה מהראשונה, אזי נעשה מה'נשמע' שלו בחינת 'נעשה', ואזי יש לו בחינת נשמע אחרת, וכן מדרגא לדרגא, וכן כל אדם לפי מדרגתו יש לו בחינת נעשה ונשמע. וכן בכל עולם יש

הינו כי צריך כל אדם לדעת, שעליו תמיד לעלות מעלה מעלה, ולא ישאר אף פעם במדרגה אחת, אלא כל פעם יתעלה בדרגה אחר דרגה, באפן שיתגלה לו יותר גלוי האין סוף ברוך הוא, עד שיהיה נעשה בשר לעצם, שגם בשר גופו ירגיש אלקותו ותברך, וכן יזכה לקבל שלמות ממנהיג הדור, רעיא מהימנא. ולכן צריכים לדעת, שבכל דרגה ודרגה יש נעשה ונשמע

חדש, שלא יחשב שהגיע כבר לאיזו דרגה בעולם. פי כל אחד לפי מדרגתו, יש לו בחינת 'נעשה', בחינת תורה, הינו הנגלות לו, שזה מה שמקיים את המצוות בפשוטו, וגם בפשיטות קיום המצוות, יש בזה מדרגות לאין סוף, פי ככל שהאדם מקיים את המצוות, וכן לומד את התורה בפשיטות ובתמימות, יש גם בבחינת 'נעשה', שהיא התמימות והפשיטות מדרגות לאין סוף, כל מה שזורק יותר את שכלו, ומקיים את המצוות, ולומד תורה בדרך קבלת על, זה עולה על הכל, ואין סוף מדרגות להשליך את חכמתו המדמה, שמסבבת את ה'נעשה', פי ככל שהאדם יותר תמים ויותר פשוט, זה נעשה יותר חשוב. וכן ובחינת 'נשמע', שהיא בחינת נסתרות, בחינת תפלה כנ"ל, גם בזה יש אין סוף מדרגות, פי תמיד צריך להמשיך את עצמו

והנסתף שלו, כי מה שאצלו נגלה, אצל חברו נסתף. וכן בכל עולם יש בחינת 'נעשה ונשמע', פי מה שהוא להעולם הזה בחינת 'נשמע', פי הרי מי שנמצא בעולם הזה, דבר שהוא למעלה משכלו והשגתו, זה נקרא 'נשמע', אף על פי כן הוא לעולם הגלגלים בחינת 'נעשה', פי שם כשעולים לעוד דרגה, אזי שם יש להם בחינת 'נשמע' גבוה ממנו, וכן הוא מעולם לעולם, בכל פעם שעולים לדרגה חדשה בהשגת אלקות, יש כבר נשמע חדש, פי מה שהיה עד עכשו 'נשמע', נעשה עכשו בחינת 'נעשה', פי הוא מבין כבר בשכלו מה שקדם לא הבין, ועכשו יש לו 'נשמע' חדש, שהוא רוצה להבין מה שלמעלה משכלו והשגתו.

(עכשו ילביש את השגתו במאמר: זה לשון הגמרא שם: אמר רבא, לעולם ילמד אדם תורה במקום שלבו חפץ, שנאמר (תהלים א, ב): "פי אם בתורת הוי"ה חפצו". ואמר רבא: בתחלה נקראת על שמו של הקדוש ברוך הוא, ולבסוף נקראת על שמו, שנאמר:

"בתורת הוי"ה חפצו, ובתורתו יהגה יומם ולילה"; וזה בחינת תורת ה' ותורתו (עבודה זרה

(ט): מתחלה תורת ה', שנקראת על שמו של הקדוש ברוך הוא, הינו שהוא בחינת נסתף, "הנסתרת לה' אלקינו", שזה נעלם ונסתף ממנו. ואחר כך פשוט הוא מתנגע יומם ולילה בתורה, אזי מגיע במדרגה גבוה ממנה, ואז נעשה תורתו הינו שנעשה מה' נשמע' 'נעשה', שהוא בחינת "והנגלת לנו ולבנינו", קדם התורה נקראת על שמו של הקדוש ברוך הוא, שהוא נעלם ונסתף מהאדם, אבל כיון שהוא מתנגע, אז נקראת על שמו, הינו שמשגיג כבר את ה' נשמע' ומגיע אל 'נעשה'. וזה (דברים כט, כח): "הנסתרת לה' אלהינו", זה בחינת 'נשמע'; פי כל דבר שנעלם מהאדם, זה נקרא נסתף, וזה שייך רק להוי"ה אלקינו, אבל "והנגלת לנו ולבנינו" — זה בחינת 'נעשה'; הינו מה שפכר מתגלה אל האדם, זה נקרא על שמו, שהוא כבר מבין מה שלמד ומקיים. "עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת"; הינו שילך מדרגא לדרגא, שיבוא לעולם שיהיה מה' נשמע' 'נעשה'. וזה:

וזה בחינת תורת ה' ותורתו (עבודה זרה יט) — מתחלה תורת ה', שהוא בחינת נסתף, "הנסתרת לה' אלקינו", ואחר כך פשוט הוא במדרגה גבוה ממנה, נעשה תורתו, שנעשה מה' נשמע' 'נעשה', שהוא בחינת "והנגלת לנו ולבנינו".

וזה (דברים כט): הנסתרת לה' אלהינו — זה בחינת 'נשמע', והנגלת לנו ולבנינו — זה בחינת 'נעשה', עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת — שילך מדרגא לדרגא, שיבוא לעולם שיהיה מה' נשמע' 'נעשה'. וזה: לעשות את כל דברי התורה — הם דבורי התורה שסביבות

לעשות את כל דברי התורה; דברי התורה הם דבורי התורה שסביבות המצוה, כגון: 'וידבר'

בחינת נעשה ונשמע, פי מה שהוא להעולם הזה בחינת 'נשמע' הוא לעולם הגלגלים בחינת 'נעשה', פי שם כשעולים לעוד דרגה, אזי שם יש להם בחינת 'נשמע' גבוה ממנו, וכן הוא מעולם לעולם, בכל פעם שעולים לדרגה חדשה בהשגת אלקות, יש כבר נשמע חדש, פי מה שהיה עד עכשו 'נשמע', נעשה עכשו בחינת 'נעשה', פי הוא מבין כבר בשכלו מה שקדם לא הבין, ועכשו יש לו 'נשמע' חדש, שהוא רוצה להבין מה שלמעלה משכלו והשגתו. (עכשו ילביש את השגתו במאמר: זה לשון הגמרא שם: אמר רבא, לעולם ילמד אדם תורה במקום שלבו חפץ, שנאמר (תהלים א, ב): "פי אם בתורת הוי"ה חפצו". ואמר רבא: בתחלה נקראת על שמו של הקדוש ברוך הוא, ולבסוף נקראת על שמו, שנאמר: "בתורת הוי"ה חפצו, ובתורתו יהגה יומם ולילה"; וזה בחינת תורת ה' ותורתו (עבודה זרה

פנ"ל, שהם בחינת 'נשמע' פנ"ל, יהיה נעשה מהם בחינת 'נעשה', וזהו: עד עולם, שילוף מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, לעשות דיקא, בחינת 'נעשה' את כל דברי התורה הזאת; דברי התורה הם בחינת דבורי התורה שסביבות המצוה, שהם בחינת הנסתרות, בחינת 'נשמע' פנ"ל, יהיה נעשה מהם בחינת 'נעשה', בחינת נגלות פנ"ל. פי בשביל זה האדם נברא, שיעלה בכל ימי חייו מעלה מעלה, שיעשה מה'נשמע' 'נעשה', שבכל פעם משיג השגות אחרות, שהיה נעלם ונסתר ממנו, שזה בחינת 'נשמע'. ועכשו כשכבר מבין את זה, ומשיג בהם, זה אצלו נעשה לעבדה ולמעשה. וצריך כל אדם שילוף מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, עד שיזכה בכל פעם לבחינת נעשה ונשמע גבוה יותר, שיהיה אצלו בכל פעם מבחינת 'נשמע' בחינת נסתר, בחינת תפלה, בחינת דברי התורה שסביבות המצוה, בחינת תורת ה', יהיה נעשה מזה בחינת 'נעשה', בחינת נגלה, בחינת תורה, ויהי לו בחינת 'נשמע' וכו' גבוה יותר. וכן בכל פעם ילוף מדרגא לדרגא וממעלה למעלה, עד שיבוא בראשית נקדת הבריאה, שהוא תחלת האצילות. ושם יש גם-כן בחינת נעשה ונשמע, ובחינת 'נשמע' שיש שם הוא תורת ה' באמת, פי בכל עולם ודרגא תורת ה' היא רק בשם המשאל, פי רק מחמת שנסתר ממנו נקרא תורת ה', וכשפא לשם נעשה תורתו. וענין זה הוא דק מאד, עמק עמק מי ימצאנו, פי התורה היא חכמתו יתברך, וככל שהאדם מכניס את עצמו יותר בהשגת התורה, משיג יותר רוחניות חיות אלקות. וכמו שאין סוף אליו יתברך, כך אין סוף לתורתו. אך בחינת ה'נשמע' שבתחלת האצילות היא תורת ה' באמת, פי אין גבוה משם בחינת נסתר, בחינת תפלה, בחינת דברי התורה שסביבות המצוה, בחינת תורת ה', יהיה נעשה מזה בחינת 'נעשה', בחינת נגלה, בחינת תורה, ויהי לו בחינת 'נשמע' וכו' גבוה יותר. וכן בכל פעם ילוף מדרגא לדרגא וממעלה למעלה, עד שיבוא בראשית נקדת הבריאה, שהוא תחלת האצילות. ושם יש גם-כן בחינת נעשה ונשמע, ובחינת 'נשמע' שיש שם הוא תורת ה' באמת, פי בכל עולם ודרגא תורת ה' היא רק בשם המשאל, פי רק מחמת שנסתר ממנו נקרא תורת ה', וכשפא לשם נעשה תורתו. אך בחינת ה'נשמע' שבתחלת האצילות היא תורת ה' באמת, פי אין גבוה משם רק תורת ה' ממש.

רק תורת ה' ממש, ואחר-כך פִּשְׁנֶכְלֵל בְּאֵין סוֹף, אֲזִי הַנַּעֲשֶׂה' היא בְּחֵינַת תּוֹרַת ה' ממש, עֲצֻם אֲמַתַּת גְּלוּי אֲלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהַנַּשְׁמָע' הוא בְּחֵינַת תְּפִלַּת ה', כִּי יֵשׁ תּוֹרַת ה', כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה (ירושלמי בכורים וראש השנה) 'אֲנִי קַיְמַתִּיהָ תַּחֲלָה', וְכְמוֹ שְׁאָמְרוּ (בסוטה י"ד): 'הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלַבֵּישׁ עֲרָמִים וּמְבַקֵּר חוֹלִים' וְכוּ'; וְכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה (בְּרֵכוֹת ו'): 'מַיִן שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנִיחַ תְּפִלִּין' וְכוּ'; וְכֵן אָמְרוּ (עבודת ה' ד'): 'שֶׁלֹּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה' וְכֵן יֵשׁ תְּפִלַּת ה', כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה (שם ז'): 'מַיִן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַפְּלָל? שְׁנָאֵמַר: "וְשִׁמְחֵתִים בְּבֵית תְּפִלְתִּי"; נִמְצָא, שֶׁלֹּשׁ תּוֹרַת ה' וְלֹשׁ תְּפִלַּת ה', וְכַשְׁזוֹכָה לְהַפְּלֵל בְּאֵין סוֹף, אֲזִי תוֹרַתוֹ הִיא תּוֹרַת ה' ממש, וְתְּפִלְתוֹ הוּא תְּפִלַּת ה' ממש, כִּי הוּא נִכְלָל בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וּבְנִדְאֵי גַם בְּזֶה יֵשׁ מְדַרְגּוֹת לְאֵין סוֹף, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיד, שֶׁהוּא הִגִּיעַ כָּבֵד לְסוֹף תּוֹרַת הַשֵּׁם וְתְּפִלַּת הַשֵּׁם, כִּי גַם בְּזֶה יֵשׁ לְעֹלוֹת עוֹד מַעְלָה מַעְלָה עַד אֵין סוֹף, וְתוֹרַת הַשֵּׁם שֶׁהִיא אוֹרִיחָא דְאַצִּילוֹת, הִיא גְּלוּי

אֲלֻקוֹת בְּתִכְלִית מְדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה, וְכֵן תְּפִלַּת הַשֵּׁם, הוּא כִּבְכּוֹל מְבַקֵּשׁ: 'הֵי רְצוֹן מִלְּפָנָי, שִׁיְכַבְּשׁוּ רַחֲמֵי אֶת כְּעָסִי, וְיִגְלּוּ רַחֲמֵי עַל מַדּוּתִי, וְאֲתַנְהַג עִם בְּנֵי בְּמַדַּת רַחֲמִים, וְאַכְנִס לָהֶם לְפָנִים מְשׁוֹרֵת הַדִּין. וְכַמְאֲמַרם וַיֹּל (בְּרֵכוֹת ז'): 'מֵאִי מַצְלִי? אָמַר רַב זוּטְרָא בֵּר טוּבִיָּה, אָמַר רַב: 'הֵי רְצוֹן מִלְּפָנָי, שִׁיְכַבְּשׁוּ רַחֲמֵי אֶת כְּעָסִי, וְיִגְלּוּ רַחֲמֵי עַל מַדּוּתִי, וְאֲתַנְהַג עִם בְּנֵי בְּמַדַּת רַחֲמִים, וְאַכְנִס לָהֶם לְפָנִים מְשׁוֹרֵת הַדִּין.

וְאֲחֵר-כֵּן פִּשְׁנֶכְלֵל בְּאֵין סוֹף, אֲזִי הַנַּעֲשֶׂה' הִיא בְּחֵינַת תּוֹרַת ה' ממש, וְהַנַּשְׁמָע' הוּא בְּחֵינַת תְּפִלַּת ה'. כִּי יֵשׁ תּוֹרַת ה', כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה (ירושלמי בכורים וראש השנה): 'אֲנִי קַיְמַתִּיהָ תַּחֲלָה', וְכְמוֹ שְׁאָמְרוּ (בסוטה י"ד): 'הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלַבֵּישׁ עֲרָמִים וּמְבַקֵּר חוֹלִים' וְכוּ', וְכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה (בְּרֵכוֹת ו'): 'מַיִן שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנִיחַ תְּפִלִּין' וְכוּ'. וְכֵן יֵשׁ תְּפִלַּת ה', כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ, רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה (שם ז'): 'מַיִן שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְתַפְּלָל? שְׁנָאֵמַר: "וְשִׁמְחֵתִים בְּבֵית תְּפִלְתִּי". נִמְצָא שִׁישׁ תּוֹרַת ה' וְיֵשׁ תְּפִלַּת ה'. וְכַשְׁזוֹכָה לְהַפְּלֵל בְּאֵין-סוֹף, אֲזִי תוֹרַתוֹ הוּא תּוֹרַת ה' ממש וְתְּפִלְתוֹ הוּא תְּפִלַּת ה' ממש.

וְזֶה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה (בְּבָא קָמָא צ"ב): 'הַמְּבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל חֲבֵרוֹ וְהוּא צָרִיךְ לְאוֹתוֹ דְּבַר, הוּא נַעֲנֶה תַּחֲלָה, כִּי מַה שֶׁצָּרִיךְ לְאוֹתוֹ דְּבַר וְאֵינוֹ מְבַקֵּשׁ עַל עַצְמוֹ הוּא מְחַמֵּת שֶׁהוּא בְּבִחֵינַת אֵין, וְהוּא בְּבִחֵינַת תַּחֲלָה, הִנּוּ קִדְּם הַבְּרִיאָה, וּמְחַמֵּת שֶׁהוּא בְּבִחֵינַת תַּחֲלָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נַעֲנֶה תַּחֲלָה.

שְׁהוּלָךְ מִדְרָגָה לְדְרָגָה וּמֵעוֹלָם לְעוֹלָם, עַד שְׁנִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְזוֹכָה לְתַפְלַת הַשֵּׁם, הוּא כְּבָר אֵינוֹ מִתְפַּלֵּל בְּעִבּוּר עֲצָמוֹ, כִּי הוּא בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ כְּלֹא כְּלוּם, מֵאַחַר שְׁנִכְלָל בְּאֵין, אֲבָל הוּא תָּמִיד מִתְפַּלֵּל בְּעִבּוּר זוּלְתוֹ, שְׁזוֹ מִדְרָגַת גְּדוּלֵי וּמִבְחָרֵי הַצְּדִיקִים, שְׁתָּמִיד מִתְפַּלְלִים רַק עַל הַזּוּלְת, כִּי הֵם בְּעֵינֵי עֲצָמָם כְּלֹא כְּלוּם, כִּי נִכְלָלִים בְּאֵין. וְלִכֵּן כְּשֶׁהֵם מִתְפַּלְלִים בְּעִבּוּר זוּלְתָם, וְגַם הֵם צָרִיכִים אוֹתוֹ דְּבָר, הֵם גַּעֲנִים תְּחִלָּה, כִּי כְּבָר זָכוּ לְהַפְלֵל בְּאֵין [וּמִכָּל זֶה תָּבִין וְתִשְׁפִּיל מִדְרָגַת גְּדוּלֵי וּמִבְחָרֵי הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם תָּמִיד מִבְּקָשִׁים רַק בְּעִבּוּר זוּלְתָם, וְאִף שֶׁהֵם בְּעֲצָמָם מְלֵאִים צְרוּת וְיִסּוּרִים, וְחֹסֵר לָהֶם הַרְבֵּה, עִם כָּל זֹאת הֵם נִכְלָלִים בְּאֵין, וְחוֹשְׁבִים עֲצָמָם לְלֹא כְּלוּם, וּמִתְפַּלְלִים רַק בְּעִבּוּר זוּלְתָם. וּבְזָכוּת זֶה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר גַּם לָהֶם. וְאִם לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲזִי זוֹכִים לְהַפְגֵּס לְפָנָי וּלְפָנֵים לְעוֹלָם הַבָּא, וְדו"ק].

כָּל זֶה לְשׁוֹן קָדְשׁוֹ שֶׁל מוֹהַר"ת ז"ל

[לְכַאוּרָה אֵין לְזֶה הָעֲנִין חֲבוּר הֵיטֵב לְמָה שְׁלֹמְעֵלָה, הָעֲנִין הֵיטֵב לְמַעַיִן קָצַת, כִּי מִבְּאֵר לְעֵיל וּלְקַמּוֹ,

שְׁבַחֲיַת תְּפִלַּת ה' הוּא בְּחִינַת קָדְם הַבְּרִיאָה, בְּחִינַת אֵין סוּף; כִּי קָדְם הַבְּרִיאָה הָיָה הַכֹּל אוֹר הָאֵין סוּף, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת תְּחִלָּה הֵינּוּ מֵה שְׁהִיָּה תְּחִלַּת הַבְּרִיאָה, וּמִחֲמַת שְׁזֵאת הַבְּחִינָה הִיא בְּחִינַת אֵין, כִּי קָדְם הַבְּרִיאָה הָיָה הַכֹּל אֵין סוּף, עַל-כֵּן אֵין מִי שְׁיִזְכֶּה לְזֶה, כִּי אִם מִי שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵין, דְּהֵינּוּ שֶׁהוּא עָנוּ בְּאֵמַת, וּמִבְטָל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בְּתַכְלִית הַבְּטוּל, כְּאִלוֹ אֵינוֹ בְּעוֹלָם, שְׁזוֹ שְׁלֵמוֹת הָעֲנוּה, שֶׁהוּא בְּטָל וּמִבְטָל לְגַמְרֵי לְגַבֵּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא וְהוּא בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ כְּלֹא כְּלוּם, עַד שְׁנִכְלָל בְּאֵין סוּף, שְׁשֵׁם הוּא בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' כַּנ"ל; וְלִכֵּן כְּשֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל, תְּפִלָּתוֹ הִיא בְּהַתְּפַשְׁטוֹת הַגִּשְׁמִיּוֹת, עַד שְׁאֵינוֹ מְרַגֵּשׁ אֶת מְצִיאוֹת עֲצָמוֹ כְּלָל. וּבְזֶה מְקַשֵּׁר הֵיטֵב מֵה שְׁמוּבָא לְקַמּוֹ עַל מֵאֵמֵר רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה: 'אֶלְעֶזֶר זְעִירָא וְכוּ', שְׁחִשְׁדוּהוּ בְּגִדְלוֹת וְעַל כֵּן חִבְשׁוּהוּ חִבְשׁוּהוּ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְלְכַאוּרָה אֵין קָשֵׁר לְעֲנִין פָּגַם הַגִּדְלוֹת לְהַתּוֹרָה הַזֹּאת, שְׁלֹא נִזְכָּר כָּאֵין לְכַאוּרָה מִעֲנִין גִּדְלוֹת כְּלָל. אִף בְּאֵמַת עַל-פִּי הַנּוֹזֵק לְעֵיל מִבְּאֵר לְעֵינִים, שְׁכָּל עֲנִין זֶה לְזָכוּת לְבַחֲיַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע הַגְּבוּהָ יוֹתֵר, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת בְּאֵין סוּף, בְּתַחֲלַת

[לְכַאוּרָה אֵין לְזֶה הָעֲנִין חֲבוּר הֵיטֵב לְמָה שְׁלֹמְעֵלָה.

אִף בְּאֵמַת מִבְּאֵר זֶה הָעֲנִין הֵיטֵב לְמַעַיִן קָצַת, כִּי מִבְּאֵר לְעֵיל וּלְקַמּוֹ, שְׁבַחֲיַת תְּפִלַּת ה' הוּא בְּחִינַת קָדְם הַבְּרִיאָה, בְּחִינַת אֵין סוּף, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת תְּחִלָּה; וּמִחֲמַת שְׁזֵאת הַבְּחִינָה הִיא בְּחִינַת אֵין, עַל כֵּן אֵין מִי שְׁיִזְכֶּה לְזֶה, כִּי אִם מִי שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵין, דְּהֵינּוּ שֶׁהוּא עָנוּ בְּאֵמַת וּמִבְטָל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בְּתַכְלִית הַבְּטוּל כְּאִלוֹ אֵינוֹ בְּעוֹלָם, עַד שְׁנִכְלָל בְּאֵין-סוּף, שְׁשֵׁם הוּא בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' כַּנ"ל.

וּבְזֶה מְקַשֵּׁר הֵיטֵב מֵה שְׁמוּבָא לְקַמּוֹ עַל מֵאֵמֵר רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה: 'אֶלְעֶזֶר זְעִירָא וְכוּ', שְׁחִשְׁדוּהוּ בְּגִדְלוֹת וְעַל כֵּן חִבְשׁוּהוּ חִבְשׁוּהוּ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וְלְכַאוּרָה אֵין קָשֵׁר לְעֲנִין פָּגַם הַגִּדְלוֹת לְהַתּוֹרָה הַזֹּאת, שְׁלֹא נִזְכָּר כָּאֵין לְכַאוּרָה מִעֲנִין גִּדְלוֹת כְּלָל. אִף בְּאֵמַת עַל-פִּי הַנּוֹזֵק לְעֵיל מִבְּאֵר לְעֵינִים, שְׁכָּל עֲנִין זֶה לְזָכוּת לְבַחֲיַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע הַגְּבוּהָ יוֹתֵר, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת בְּאֵין סוּף, בְּתַחֲלַת

אִף בְּאֵמַת מִבְּאֵר זֶה הָעֲנִין הֵיטֵב לְמַעַיִן קָצַת, כִּי מִבְּאֵר לְעֵיל וּלְקַמּוֹ,

שְׁהוּלָךְ מִדְרָגָה לְדְרָגָה וּמֵעוֹלָם לְעוֹלָם, עַד שְׁנִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְזוֹכָה לְתַפְלַת הַשֵּׁם, הוּא כְּבָר אֵינוֹ מִתְפַּלֵּל בְּעִבּוּר עֲצָמוֹ, כִּי הוּא בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ כְּלֹא כְּלוּם, מֵאַחַר שְׁנִכְלָל בְּאֵין, אֲבָל הוּא תָּמִיד מִתְפַּלֵּל בְּעִבּוּר זוּלְתוֹ, שְׁזוֹ מִדְרָגַת גְּדוּלֵי וּמִבְחָרֵי הַצְּדִיקִים, שְׁתָּמִיד מִתְפַּלְלִים רַק עַל הַזּוּלְת, כִּי הֵם בְּעֵינֵי עֲצָמָם כְּלֹא כְּלוּם, כִּי נִכְלָלִים בְּאֵין. וְלִכֵּן כְּשֶׁהֵם מִתְפַּלְלִים בְּעִבּוּר זוּלְתָם, וְגַם הֵם צָרִיכִים אוֹתוֹ דְּבָר, הֵם גַּעֲנִים תְּחִלָּה, כִּי כְּבָר זָכוּ לְהַפְלֵל בְּאֵין [וּמִכָּל זֶה תָּבִין וְתִשְׁפִּיל מִדְרָגַת גְּדוּלֵי וּמִבְחָרֵי הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם תָּמִיד מִבְּקָשִׁים רַק בְּעִבּוּר זוּלְתָם, וְאִף שֶׁהֵם בְּעֲצָמָם מְלֵאִים צְרוּת וְיִסּוּרִים, וְחֹסֵר לָהֶם הַרְבֵּה, עִם כָּל זֹאת הֵם נִכְלָלִים בְּאֵין, וְחוֹשְׁבִים עֲצָמָם לְלֹא כְּלוּם, וּמִתְפַּלְלִים רַק בְּעִבּוּר זוּלְתָם. וּבְזָכוּת זֶה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר גַּם לָהֶם. וְאִם לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲזִי זוֹכִים לְהַפְגֵּס לְפָנָי וּלְפָנֵים לְעוֹלָם הַבָּא, וְדו"ק].

הַבְּרִיאָה, כֵּל זֶה אֵי אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת, כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲנָוָה בְּאֵמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵין פְּנ"ל, שְׂיִהְיֶה בְּטֹל וּמִבְטָל בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי, שְׂזוֹ נִקְרָאת שְׁלֵמוֹת עֲנָוָה. וְעַתָּה מִבְּאֵר הַיֵּטֵב קָשֶׁר עֲנִין זֶה הַמִּתְפַּלֵּל עַל חֲבֵרוֹ וְהוּא צָרִיךְ וְכוּ' לְהַתּוֹרָה הַזֹּאת, כִּי זֶה חֲבֵרוֹ, אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא צָרִיךְ לְאוֹתוֹ דְּבַר, וְאֵינוֹ מִבְקָשׁ עַל עֲצָמוֹ, כִּי אֵינוֹ מִחְשִׁיב אֶת עֲצָמוֹ לְכָלוּם, זֶהוּ בְּחִינַת עֲנָוָה, בְּחִינַת אֵין, שְׁמִבְטָל עֲצָמוֹ, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ עַל עֲצָמוֹ כְּלוּם, רַק מְרַגֵּשׁ צַעַר יִשְׂרָאֵל חֲבֵרוֹ קֹדֶם מִצְעָרוֹ, כִּי צַעַר חֲבֵרוֹ כּוֹאֵב לוֹ יוֹתֵר מִצַּעַר שְׁלוֹ, שְׂזֵה נִקְרָא בְּטוֹל בְּאֵמֶת, שְׁבִטָל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי הַבְּטוֹל זֶה הוּא נִכְלָל בְּאֵין, שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּחֲלָה, בְּחִינַת קֹדֶם הַבְּרִיאָה, בְּחִינַת גְּשָׁמֵעַ, בְּחִינַת תַּפְּלַת ה' פְּנ"ל, וְעַל-כֵּן הוּא נִעְנָה תַּחֲלָה, וְעַל-כֵּן הוּא בְּחִינַת תַּחֲלָה פְּנ"ל], כִּי מֵאַחַר שֶׁנִּכְלָל בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה, הוּא מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ יְשׁוּעוֹת וְחֻסְדִּים.

וְזֶה בְּחִינַת אָב וּבֵן, מֵאֲמֵר וְחֲצִי מֵאֲמֵר; כִּי ה' נִצְעָשָׂה הוּא בְּחִינַת נִגְלָה, בְּחִינַת תּוֹרָה, בְּחִינַת 'בְּרָא', בְּחִינַת בֵּן, בְּחִינַת עֵדֶן תַּתְּאָה, בְּחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה, בְּחִינַת חֲצִי מֵאֲמֵר, פְּנִיגָד ה' נִשְׁמָע', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּרֵאשִׁית', מֵאֲמֵר הַשְּׁלֹם, חֲכָמָה עֲלָאָה, עֵדֶן עֲלָאָה, בְּחִינַת אָב, בְּחִינַת תַּפְּלָה, בְּחִינַת נִסְתָּר, כִּי כָּל דְּרָגָא נִגְדָּה דְּרָגָא שְׁלֵמָעְלָה מִמְּנָה הוּא בְּחִינַת חֲצִי מֵאֲמֵר, כְּמוֹ הָאֵב פְּשִׁמְדִּבְרַי, מְדַבֵּר מֵאֲמֵר הַשְּׁלֹם, וְכִשְׁבֵּנו הַקָּטָן מְדַבֵּר אַחֲרָיו, הוּא מְדַבֵּר רַק חֲצִי מֵאֲמֵר — כֵּן כָּל דְּרָגָא נִגְדָּה שְׁלֵמָעְלָה מִמְּנָה הוּא בְּחִינַת חֲצִי מֵאֲמֵר, וְהַדְּרָגָא שְׁלֵמָעְלָה מִמְּנָה הוּא בְּחִינַת תַּחֲלָה פְּנ"ל].

וְזֶה בְּחִינַת אָב וּבֵן, מֵאֲמֵר וְחֲצִי מֵאֲמֵר; כִּי ה' נִצְעָשָׂה הוּא בְּחִינַת נִגְלָה, בְּחִינַת תּוֹרָה, בְּחִינַת 'בְּרָא', בְּחִינַת בֵּן, בְּחִינַת עֵדֶן תַּתְּאָה, בְּחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה, בְּחִינַת חֲצִי מֵאֲמֵר, פְּנִיגָד ה' נִשְׁמָע', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּרֵאשִׁית', מֵאֲמֵר הַשְּׁלֹם, חֲכָמָה עֲלָאָה, עֵדֶן עֲלָאָה, בְּחִינַת אָב, בְּחִינַת תַּפְּלָה, בְּחִינַת נִסְתָּר, כִּי כָּל דְּרָגָא נִגְדָּה דְּרָגָא שְׁלֵמָעְלָה מִמְּנָה הוּא בְּחִינַת חֲצִי מֵאֲמֵר; כְּמוֹ הָאֵב פְּשִׁמְדִּבְרַי, מְדַבֵּר מֵאֲמֵר הַשְּׁלֹם, וְכִשְׁבֵּנו הַקָּטָן מְדַבֵּר אַחֲרָיו, הוּא מְדַבֵּר רַק חֲצִי מֵאֲמֵר — כֵּן כָּל דְּרָגָא נִגְדָּה דְּרָגָא שְׁלֵמָעְלָה מִמְּנָה הוּא בְּחִינַת חֲצִי מֵאֲמֵר, וְהַדְּרָגָא

(עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׂגָתוֹ בַּמֵּאֲמֵר שֶׁל הַסִּפְרָא דְּצִנְיֵעוּתָא): וְזֶה בְּחִינַת אָב וּבֵן, שֶׁהוּא מֵאֲמֵר וְחֲצִי מֵאֲמֵר, כִּי ה' נִצְעָשָׂה הוּא בְּחִינַת

היא בחינות מאמר השלם נגדה, וכן מדרגא לדרגא, פי כל בני-אדם וחיות ועופות וצמחים, וכל הדברים שבזה העולם הם רק בחינות חצי מאמר נגד העולם שלמעלה מזה העולם; כי למעלה ככל שנוכל יותר באין סוף ברוך הוא, שם נקרא מאמר שלם, בבחינת אב, בחינת נסתר, ולהפוך כל מה שלמטה מזה, נקרא חצי מאמר, בבחינת בן, בחינת נגלה, פי הם רק רמזים לדברים הגבוהים מהם, וכן מעולם לעולם. וכן פלליות הבריאה נגד קדם הבריאה היא בחינות חצי מאמר, פי עקר שלמות — באין סוף, ושם הוא בחינת מאמר השלם. וזה 'ברא', שהוא פלליות הבריאה, הוא חצי מאמר נגד 'בראשית', שהוא בחינות קדם הבריאה, בחינת תפלה, כמו 'בראשית' — 'ירא בשת' (תקונים, תקון ז), שהיא התפלה, בחינות (משלי לא, ל): "יראת ה' היא תהלה", שהוא מאמר השלם. וענין הבשת זה בעצמו, שכל מה שנוקרא חצי מאמר מתביש מהמאמר שלם, ודבר זה שיק בתוך הבראשית גם כן, שהיא תבת 'ירא בשת', פי גם בבחינת בראשית, שהוא מאמר

שלמעלה ממנה היא בחינות מאמר השלם נגדה, וכן מדרגא לדרגא, פי כל בני-אדם וחיות ועופות וצמחים וכל הדברים שבזה העולם הם רק בחינות חצי מאמר נגד העולם שלמעלה מזה העולם, פי הם רק רמזים לדברים הגבוהים מהם, וכן מעולם לעולם. וכן פלליות הבריאה נגד קדם הבריאה היא בחינות חצי מאמר, פי עקר שלמות — באין-סוף, ושם הוא בחינת מאמר השלם. וזה 'ברא', שהוא פלליות הבריאה, הוא חצי מאמר נגד 'בראשית', שהוא בחינות קדם הבריאה, בחינת תפלה, כמו 'בראשית' — 'ירא בשת' (תקונים, תקון ז), שהיא התפלה, בחינות (משלי לא, ל): "יראת ה' היא תהלה", שהוא מאמר השלם.

ועל כן אמונה נקרא ירושלים, כנזכר לעיל, על שם שעקר בנינה מבראשית, שהוא בחינת יראה שלם, פי תפן יראה, — 'ירא בשת', מאמר השלם, פי אמונה הוא מהרועים כנ"ל, ולהרועים אי אפשר להתקרב פי אם על-ידי עזות כנ"ל, ולעזות זוכין על-ידי שמחה כנ"ל, ולשמחה זוכין על-ידי בחינות נעשה ונשמע, שהוא בחינות תורה ותפלה וכו' כנ"ל; הינו כשהאדם

לעלות מעלה מעלה וכן גם להשגתו יתברך, ולכן גם בתבת בראשית מרמז 'ירא בשת', פי גם שם שיכת בושה לגבי העולמות שלמעלה ממנו. ועל-כן אמונה נקרא ירושלים, כנזכר לעיל, על שם שעקר בנינה מבראשית, שהוא בחינת יראה שלם, פי תפן יראה, תפן שלם' (עין מדרש רבה וירא, פרשה נו), 'בראשית' — 'ירא בשת', מאמר השלם, פי ככל שהאדם נכלל למעלה למעלה, הוא ירא יותר ומתביש יותר, וזה שיק בכל דרגא ודרגא, וכל זה מקבלים מהרועים, שהם מחדירים בנו אמונה, לידע בכל פעם שלא יודעים כלל, פי אמונה הוא מהרועים כנ"ל, ולהרועים אי אפשר להתקרב, פי אם על-ידי עזות כנ"ל, ולעזות זוכין על-ידי שמחה כנ"ל, ולשמחה זוכין על-ידי בחינות נעשה ונשמע, שהוא בחינות תורה ותפלה וכו' כנ"ל; הינו כשהאדם

לומד תורה, הוא ממשיך על עצמו חכמתו
 ותפלה, וזה מקרב אותו אליו ותפלה, שיוכל
 להתפלל אליו ותפלה, ועל-ידי-זה יהיה נכלל
 בו ותפלה, שזה בעצמו נעשה, שהוא קיום
 המצוות מעשיות דיקא, ואחר-כך נשמע שהוא
 תפלה, להכלל באין סוף ברוך הוא, וזה מביא את
 האדם לשמחה אמתית, שנתרחב לבו וזוכה
 לעזות דקדושה, לא לפחד משום בריה שבעולם. אף
 עקר שלמות השמחה הוא על-ידי יראה, פי "וגילו
 ברעדה" פתיב (תהלים ב, יא) (ברכות ל:), הינו עקר
 הגילה והשמחה היא על-ידי תפלה, שהוא בחינות
 יראה פנ"ל; פי ככל שהאדם נכלל יותר בו
 ותפלה, הוא יותר מפחד ממנו ותפלה, פי הוא מרגיש את
 אמתת מציאותו ותפלה עליו, שזה מכניס בו יראה
 ופחד, ולכן תפלה היא בחינת יראה, שהיא
 בחינות 'נשמע', בחינות מאמר השלם, ששם עקר
 השלמות פנ"ל. פי נכלל על-ידי תפלתו בכל פעם
 יותר ויותר באין סוף ברוך הוא. נמצא, שעקר
 בגן האמונה, שהיא בחינות ירושלים, קריה
 נאמנה, זוכין על-ידי תפלה, שהוא בחינות
 וכו' פנ"ל. אף עקר שלמות השמחה הוא על-ידי יראה, פי
 "וגילו ברעדה" פתיב (תהלים ב), הינו, עקר הגילה והשמחה היא
 על-ידי תפלה, שהוא בחינות יראה פנ"ל, שהיא בחינות
 'נשמע', בחינות מאמר השלם, ששם עקר השלמות פנ"ל. נמצא
 שעקר בגן האמונה, שהיא בחינות ירושלים, קריה נאמנה,
 זוכין על-ידי תפלה, שהוא בחינות יראה, פי הוא מאמר
 השלם פנ"ל. ועל פן נקראת האמונה ירושלים, שהוא יראה
 שלם, פי עקר בנינה על-ידי בחינות יראה, שהיא בחינות
 מאמר השלם, שזהו בחינות 'בראשית', ירא בשת, שהוא
 מאמר השלם פנ"ל. וזה (שם ט:): "עדות ה' נאמנה" — עדות ה',
 שהם העדיים הנ"ל, נאמנה — על-ידם נבנית האמונה.
 וזה (בראשית מט:): "משם רעה אבן ישראל", ותרגומו: אב וכן. וזה
 מאמר השלם, שהוא אב וכן פחדא, פי חצי מאמר
 הוא בחינות בן לחוד, אבל מאמר השלם הוא אב וכן פחדא,
 פי שם נכלל הפל, ועל-ידי-זה יכול לבוא לבחינות רועים
 פנ"ל וזהו "משם רעה אבן ישראל" פנ"ל:

איך פֿשׂהאָדעם מַרְבֵּה בַלְמוּד תּוֹרָה הַקְדוּשָׁה בְּהַתְמַדָּה וּבַתְּשׁוּבָה עֲצוּמָה, וְעַקֵּר הַלְמוּד הוּא פְּדִי שְׂיָבִיא אוֹתוֹ לְמַעֲשֵׂה, וְכֵן מְקִיִּם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, שְׁכָל זֶה הוּא בְּחִינַת 'נַעֲשֵׂה', וְאַחֲרֵי־כֵן מִתְפַּלֵּל לְהַשִּׁיג אֶת הַנְּסֻתוֹת מִמֶּנּוּ, שְׁכָל זֶה הוּא בְּכָלֵל 'נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמָע', כִּי 'נַעֲשֵׂה' זֶה בְּחִינַת נִגְלוֹת, וְנִשְׁמָע' זֶה בְּחִינַת נִסְתָּרוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְנָסֶת בּוֹ עֲזוֹת דַּקְדָּשָׁה, וּמְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק שְׁכָלוֹל מֵהַשְּׂבָעָה רוּעִים, בְּרוּר וְזַכּוּף הָאֱמוּנָה, וְעוֹלָה בְּכָל פַּעַם מַעֲלָה מַעֲלָה, וְאַפְלוּ פְּשִׁישׁ לוֹ יְרִידָה הוּא אֵינוֹ נִשְׁבֵּר, אֲלֵא נִכְלָל יוֹתֵר בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ].

יא אַךְ פֿשׂרוּעִים לְצֵאת מִמְּדֻרְגַת 'נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמָע', זֶה לְמִדְרַגַת 'נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמָע' גְּבוּהָ מִמֶּנָּה; כִּי כָל זְמַן שֶׁהָאָדָם חַי, אֲסוּר לוֹ לְעַמֵּד עַל מִדְרָגָה אַחַת, וְזוֹ מַעֲלַת בַּר יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִהַמְּלָאכִים, כִּי הַמְּלָאכִים נִקְרָאִים עוֹמְדִים, כְּמוֹ שְׁפָתוּב (זְכַרְיָה ג, ז):

"וְנִתְּתִי לָךְ מֵהַלְכִים בֵּין הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה", כִּי הֵם עוֹמְדִים תָּמִיד בְּמִדְרָגָה אַחַת, כְּפִי שְׁנִזְזָה חֻקְתּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, מֵה שְׂאִין פֶּן בַּר יִשְׂרָאֵל שְׁנִמְצָא בְּעוֹלָם הַגְּשָׁמִי וְהַחֲמָרִי הַזֶּה, יְכוּל לְעַלּוֹת מַעֲלָה מַעֲלָה בְּכָל עֵת וְרֹגַע, אִם רַק יִרְצֶה, אַךְ הַהִכָּרַח לִידַע, שְׁקָדִים כָּל עֲלִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת יְרִידָה קָדָם

הָעֲלִיָּה, כִּי הִירִידָה הִיא תַכְלִית הָעֲלִיָּה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכַרְוָנָם לְבִרְכָּה (עַבּוּדָה וְרָה ד:): לֹא הָיָה דוֹד רָאוּי לְאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה וְכוּ', לֹא הָיוּ יִשְׂרָאֵל רָאוּיִים לְאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה, אֲלֵא שְׁנַתֵּן הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ לָהֶם מְכָשׁוֹל לְטוֹבַת הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכַרְוָנָם לְבִרְכָּה שָׁם, לְהוֹרוֹת תְּשׁוּבָה, וְזֶה (יִשְׁעִיָּה ג, ו): "וְהַמְּכַשֵּׁלָה הַזֹּאת תַּחַת יְדֶיךָ", אֵלּוּ דְבָרֵי תּוֹרָה, שְׂאִין אָדָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם, אֲלֵא אִם־פֶּן נִכְשָׁל בָּהֶם (שְׁבַת ק"כ וְגַטִּין מ"ג), כִּי פְּדִי שְׂיַעֲלָה מַעֲלָה, הַהִכָּרַח קָדָם לְרִדָּת, וְאִזּוֹ הוּא עוֹלָה יוֹתֵר לְמַעֲלָה, וּכְכֹל שְׂרוּצָה לְעַלּוֹת יוֹתֵר לְמַעֲלָה, אִזּוֹ מְסַבְּבִים שְׂיַרֵּד יוֹתֵר לְמַטָּה, וְהַכֹּל כְּדִי שְׂיִתְעוֹרֵר בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, כִּי תַכְלִית יְרִידַת הַנְּשָׂמָה מְרוּם גְּבוּהֵי מְרוּמִים אֶל גְּשָׁמִיּוֹת הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה הַמְּלֵא תְּאוֹת וּמִדּוֹת רַעוֹת, הַמְּלֵא הַסְּתָרוֹת וְכַסּוּיִים, הַכֹּל כְּדִי לְחַזֵּר וּלְדַבֵּק אֶת עֲצֻמוֹ בְּאִין סוּף בְּרוּף הוּא, בְּרַצוֹנוֹת וּבְכַסּוּפִים יוֹתֵר תּוֹזְקִים, וְלִכֵּן בְּכָל פַּעַם מִפִּילִים אוֹתוֹ, כְּדִי שְׂיִוָּכַל לְהַתְעַלּוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּבְזֶה נִבִּין לָמָּה יֵשׁ בַּתּוֹרָה דְּבוּרִים סְבִיבוֹת הַמְּצוּה, אֲשֶׁר בְּאֵמַת אֵין עוֹד מְלָה אַחַת מִיִּתְרַת בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְהַעֲנִין הוּא כִּי דְבָרֵי תּוֹרָה הֵם בְּחִינַת הַדְּבוּרִים שְׁסָבִיבוֹת הַמְּצוּה, שֶׁהֵם: "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה" וְכוּ' פֶּנ"ל, שֶׁהֵם

יא אַךְ פֿשׂרוּעִים לְצֵאת מִמְּדֻרְגַת 'נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמָע' זֶה לְמִדְרַגַת 'נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמָע' גְּבוּהָ מִמֶּנָּה, צָרִיף לְהִיּוֹת יְרִידָה קָדָם הָעֲלִיָּה, כִּי הִירִידָה הִיא תַכְלִית הָעֲלִיָּה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכַרְוָנָם לְבִרְכָּה (עַבּוּדָה וְרָה ד:): לֹא הָיָה דוֹד רָאוּי לְאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה וְכוּ'; לֹא הָיוּ יִשְׂרָאֵל רָאוּיִים לְאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה, אֲלֵא שְׁנַתֵּן הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ לָהֶם מְכָשׁוֹל לְטוֹבַת הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכַרְוָנָם לְבִרְכָּה שָׁם, לְהוֹרוֹת תְּשׁוּבָה.

וְזֶה (יִשְׁעִיָּהוּ ג): וְהַמְּכַשֵּׁלָה הַזֹּאת תַּחַת יְדֶיךָ — אֵלּוּ דְבָרֵי־תּוֹרָה, שְׂאִין אָדָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם אֲלֵא אִם פֶּן נִכְשָׁל בָּהֶם (שְׁבַת קכ וְגַטִּין מג). דְּבָרֵי־תּוֹרָה — הֵם בְּחִינַת הַדְּבוּרִים שְׁסָבִיבוֹת הַמְּצוּה, שֶׁהֵם "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה" וְכוּ' פֶּנ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת

רוחיה, ולא יהא ליה חולקא בעלמא דאתי, בגין כך אמר דוד (שם קיט, יח): "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך", מה דתחות לבושה דאורייתא תא חזי אית לבושא דאתחזי לכלא,

ואינון טפשיין פד חמאן לבר נש בלבושא דאתחזי לון שפירא לא מסתפלין יתיר, חשיבו דההוא לבושא גופא, חשיבותא דגופא נשמתא, פהאי גונא אורייתא אית לה גופא ואינון פקודי אורייתא דאקרון גופי תורה, האי גופא מתלבשא בלבושין דאינון ספורין דהאי עלמא, טפשיין דעלמא לא מסתפלי אלא בההוא לבושא דאיהו ספור דאורייתא, ולא ידעי יתיר ולא מסתפלי במה דאיהו תחות ההוא לבושא. אינון דיידעין יתיר לא מסתפלין בלבושא אלא בגופא דאיהו תחות ההוא

בלבושא, חפימין עבדי דמלפא עלאה אינון דקימו בטורא דסיני, לא מסתפלי אלא בגשמתא דאיהי עקרא דכלא אורייתא ממש, ולזמנא דאתי זמינין לאסתפלא בגשמתא דנשמתא דאורייתא; ולכן כל מה שעובר על האדם — בין בגשמיות ובין ברוחניות, צריך לדעת שבודאי יש שם פגמה עליונה. ולכן אין להשבר בעת שנופל ונתרחק פביכול ממנו יתברך, שגעלמת ונסתרת ממנו אלקותו יתברך, אלא דיקא במקומו יתחיל לחפש אחריו יתברך, וידע שהירידה היא לצרף עליה, שזה בחינת כל הספורים שסביבות המצוה, שגם שם מלבשים

בחינות נסתר, בחינות 'נשמע' בחינות תפלה פנ"ל. עומד עליהם — זה בחינות תפלה, פי אין עמידה אלא תפלה (ברכות ו:), ולעשות מהדברי תורה, שהוא בחינות 'נשמע', יהיה

נעשה ממנו בחינות 'נעשה', עד שיהיה העמידה, שהיא בחינות התפלה, יהיה עליהם, היינו שיהיה לו בחינות עמידה, בחינות תפלה, בחינות 'נשמע', גבוה יותר, פי כשהיה מה'נשמע' 'נעשה', יהיה לו 'נשמע' גבוה ממנו פנ"ל; וזה אי אפשר אלא אם-כן נכשל בהם, פי לעלות מדרגא לדרגא צריך ירידה תחלה, שהיא המכשול; הינו פי תכלית התורה היא לקיים את המצוות שצונו הבורא יתברך שמו, שעל-ידי כל מצוה שאנחנו מקיימים בזה העולם הגשמי והחמרי, הוא בחינת

נעשה, שעושים בפעל את המצוה. וכשהאדם עושה את המצוה, בזה מקיים את רצונו יתברך, ובה ממשו על עצמו אור וזיו וחיית ודבקות הבורא יתברך, ומאירים לו המחזין בדבקות אמת. אף כל הספורים והדבורים שסביבות המצוה, שלכאורה אין להם קשר אל המצוה בעצמה, כל זה הוא בחינת 'נשמע', נסתרות, סתרי נסתרות, פי אין בתורה שום דבור מיתר, ונתורה אינה ספורים, כמובא (זהר בהעלותך קנב), ועל דא האי ספור דאורייתא לבושא דאורייתא איהו, מאן דחשיב דההוא לבושא איהו אורייתא ממש, ולא מלה אחרא תפח

נסתר, בחינות 'נשמע', בחינות תפלה פנ"ל. עומד עליהם — זה בחינות תפלה, פי אין עמידה אלא תפלה (ברכות ו:), ולעשות מהדברי-תורה, שהוא בחינות 'נשמע', יהיה נעשה ממנו בחינות 'נעשה', עד שיהיה העמידה, שהיא בחינות התפלה, יהיה עליהם, הינו שיהיה לו בחינות עמידה, בחינות תפלה, בחינות 'נשמע', גבוה יותר, פי כשהיה מה'נשמע' 'נעשה' יהיה לו 'נשמע' גבוה ממנו פנ"ל; וזה אי אפשר אלא אם-כן נכשל בהם, פי לעלות מדרגא לדרגא צריך ירידה תחלה, שהיא המכשול.

סתרי נסתרות, שיש להם קשר פנימי אל המצנה, וככל שהאדם מחפש וחותר למצא בהם את הנשמה, שהיא הפנימיות שבספור, כמורכב נתגלה לו בחינת 'ונשמע', ועל-ידי-זה יבוא אחר-כך אל בחינת 'נעשה'. ודבר זה טובב אצל כל בר ישראל, שדיקא הירידה היא בחינת 'ונשמע', כדי לעלות יותר ולהבין בגלוי אלקות, עד שיבוא אל בחינת נעשה. וזה (ירמיה נ. כ): "ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו", פי לעתיד יהיה פלו תשובה, ועל-ידי התשובה זדונות נעשין זכיות (עין יומא פו:); ויהיה נעשה מעברות ישראל תורה, ועל-כן יבקשו אז אחר עונות ויחפשו אז אחר עונות ישראל, איך לוקחין עוד איזה עון כדי לעשות ממנו תורה. וזהו: ואיננו, פי יהיו כל העונות נכללין באין, הינו באין-סוף, ששם העונות נתהפכין לזכיות על-ידי התשובה, שזהו בחינת 'ירידה תכלית העליה' הנ"ל. וזה (הושע יד): "שובה ישראל וכו' פי כשלת בעונך", הינו על-ידי התשובה יהיה נעשה מהעברות בחינת מכשלה, שהוא התורה, פנ"ל:

וזה (ירמיה נ): ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו, פי לעתיד יהיה פלו תשובה, ועל-ידי התשובה זדונות נעשין זכיות, ויהיה נעשה מעברות ישראל תורה, ועל-כן יבקשו אז העונות, פי יבקשו ויחפשו אז אחר עונות ישראל, איך לוקחין עוד איזה עון כדי לעשות ממנו תורה. וזהו: ואיננו, פי יהיו כל העונות נכללין באין, הינו באין-סוף, ששם העונות נתהפכין לזכיות על-ידי התשובה, שזהו בחינת 'ירידה תכלית העליה' הנ"ל. וזה (הושע יד): "שובה ישראל וכו' פי כשלת בעונך", הינו על-ידי התשובה יהיה נעשה מהעברות בחינת מכשלה, שהוא התורה, פנ"ל:

וזה פרוש המשנה (אבות פרק ה): יהודה בן תימא אומר: הוי עז פנמר וכו', נמצא שמזהיר על הנ"ל. וזה (הושע יד. ב) "שובה ישראל וכו' פי כשלת בעונך"; הינו על-ידי התשובה יהיה נעשה מהעברות בחינת מכשלה, שהוא התורה, פנ"ל; שכל זה הוא התחזקות עצומה לכל בר ישראל, שלא יפל בדעתו, אפלו שעובר עליו מה שעובר, פי הפל בבחינת 'ירידה לצורך

ידי-זה יהיה נתהפך מהעונות שלו לזכיות; פי עקר התכלית רק להפיל באין סוף ברוך הוא, ולשוב בכל פעם בתשובה שלמה, ולא להתבלבל מהעבר פלל, רק לעשות בכל פעם התחלה חדשה, שכל זה הוא סוד נעשה ונשמע, שכשזוכה לקיים את המצנה בפעל, על-ידי-זה נמשך עליו אורו יתברך בקיום מצוות מעשיות, ואחר-כך צריך לעלות מעלה מעלה, כדי שיאיר עליו האור אין סוף יותר, שזה בחינת 'ונשמע', להשיג את הנסתרות שסביבות המצנה. וכל זה שיק אצל כל בר ישראל, שבכל פעם כשרוצה לקיים את המצנה בשלמות, מסבבים עמו סבובים פאלו, שיפל ותחלש דעתו, ואם אינו מניח את עצמו לפל, על-ידי-זה הוא נתעלה ביתר שאת וביתר עז, וזוכה אל נעשה ונשמע יותר גבוה, וכן בכל פעם, כל זמן שהוא עדין חי בזה העולם.

(עכשו ילביש את השגתו במאמר): וזה פרוש המשנה (אבות פרק ה): יהודה בן תימא אומר: הוי עז פנמר וכו'; נמצא, שמזהיר על

הִינוּ שֶׁהַתְּפִלָּה שִׁיזְכֶּה לִידַע אִיךָ לְהַתְּנַחֵג בְּעֵינֵינוּ
הַעֲזוּת, הִינוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם עֲזוּת דְּסִטְרָא
אַחֲרָא, רַק שִׁיזְכֶּה שִׁיְהִי לוֹ עֲזוּת דְּקַדְשָׁה,
שֶׁעַל יְדוֹ נִבְנְה יְרוּשָׁלַיִם, קִרְיַה נְאֻמְנָה, הִינוּ
שׁוֹכֵינֵינוּ לְאֻמוֹנָה עַל-יְדֵינוּ
זֶה הַעֲזוּת, כִּמְבָאָר לְעִיל,
שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַתְּקַרֵּב
לְהַצְדִּיקִים אֲמִתִּיִּם, שֶׁהֵם
בְּחִינוֹת כְּלָלוֹת שְׁבַעַה
רוּעִים, שֶׁהֵם כְּלָלוֹת
הַקְּדוּשָׁה, שֶׁעַקֵּר הָאֻמוֹנָה

עֲזוּת דְּקַדְשָׁה, שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם
שִׁיְהִי עַז פְּנִמָּה כָּל הַקְּמִים
כְּנִגְדוֹ לְמַנְעַ אֹתוֹ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם,
מִעֲבוּדָתוֹ. וְתַכְפֹּף וּמִידָ מְבָאָר שֶׁם
גְּדֹל הַפָּגֶם וְהָאִסוּר שֶׁל הַעֲזוּת
כְּנִי דְּסִטְרָא-אַחֲרָא, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
שָׁם: הוּא הִיָּה אֹמֵר: עַז פְּנִימָה

לְגִיְהֵנָם וְכוּ'. וְאִם כֵּן אֶפְשָׁר לְטַעוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כִּי
בְּהִכְרַח צָרִיכִין לְעֲזוּת בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשָׁה כְּנ"ל, כִּי אִי אֶפְשָׁר
לְהַתְּקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה בְּאֻמַּת כִּי אִם עַל-יְדֵינוּ עֲזוּת כְּנ"ל,
וְכִמוֹ שֶׁאֹמֵר הוּא עֲצָמוֹ: 'הוּי עַז כְּנִמְר'. וּמִצַּד אַחֵר הַעֲזוּת
רַע מְאֹד, הִינוּ מִי שֶׁהוּא עֲזוּת-פְּנִימָה שֶׁלֹּא בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשָׁה
(מְכַל שְׁכָן מִי שֶׁהוּא עַז-פְּנִימָה כְּנִגְדוֹ הַקְּדוּשָׁה, שֶׁמַּעִיז פְּנִימָה
נִגְדוֹ יִרְאֵי הַשָּׁם וְכוּצָא), שֶׁזֶה הַעֲזוּת רַע מְאֹד, כִּי עַז-פְּנִימָה
לְגִיְהֵנָם.

וְאִם כֵּן, נִפְלָא פּוֹתָא בְּבִירָא, כִּי אִין יוֹדְעִין אִיךָ לְהַתְּנַחֵג.
עַל זֶה בְּקֶשׁ הַתְּנָא: יְהִי רְצוֹן שְׁתַּבְּנָה עִירְךָ
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ (שֶׁלְכָאוּרָה הוּא פְּלִיאָה גְּדוּלָה וְכָל אָדָם
מְשִׁתּוֹמֵם עַל זֶה: מַה סְמִיכוֹת יֵשׁ לְתַפְּלָה זֹאת לְהַקּוֹדֵם?
וְגַם אִין דְּרִיךְ הַמְּשָׁנָה לְהַתְּפִלָּה וּבִקְשָׁה בְּאֻמַּצַּע
דְּבִרְיוֹ? אַף עֲתָה מְבָאָר הַיֵּטִב), הִינוּ, שֶׁהַתְּפִלָּה שִׁיזְכֶּה
לִידַע אִיךָ לְהַתְּנַחֵג בְּעֵינֵינוּ הַעֲזוּת, הִינוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם
עֲזוּת דְּסִטְרָא-אַחֲרָא, רַק שִׁיזְכֶּה שִׁיְהִי לוֹ עֲזוּת דְּקַדְשָׁה,
שֶׁעַל-יְדוֹ נִבְנְה יְרוּשָׁלַיִם, קִרְיַה נְאֻמְנָה, הִינוּ שׁוֹכֵינֵינוּ
לְאֻמוֹנָה עַל-יְדֵינוּ זֶה הַעֲזוּת, כִּמְבָאָר לְעִיל, שְׂאֵי אֶפְשָׁר
לְהַתְּקַרֵּב לְהַצְדִּיקִים אֲמִתִּיִּם, שֶׁהֵם בְּחִינוֹת כְּלָלוֹת שְׁבַעַה
רוּעִים, שֶׁהֵם כְּלָלוֹת הַקְּדוּשָׁה, שֶׁעַקֵּר הָאֻמוֹנָה נִמְשָׁךְ

עֲזוּת דְּקַדְשָׁה, שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם שִׁיְהִי עַז פְּנִמָּה
כְּנִגְדוֹ כָּל הַקְּמִים כְּנִגְדוֹ לְמַנְעַ אֹתוֹ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם,
מִעֲבוּדָתוֹ. וְתַכְפֹּף וּמִידָ מְבָאָר שֶׁם גְּדֹל הַפָּגֶם
וְהָאִסוּר שֶׁל הַעֲזוּת פְּנִימָה דְּסִטְרָא אַחֲרָא, כְּמוֹ
שֶׁפְּתוּב שָׁם: הוּא הִיָּה
אֹמֵר: עַז פְּנִימָה לְגִיְהֵנָם
וְכוּ'. וְאִם כֵּן אֶפְשָׁר
לְטַעוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כִּי
בְּהִכְרַח צָרִיכִין לְעֲזוּת
בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשָׁה כְּנ"ל, כִּי
אִי אֶפְשָׁר לְהַתְּקַרֵּב אֶל
הַקְּדוּשָׁה בְּאֻמַּת, כִּי אִם
עַל-יְדֵינוּ עֲזוּת כְּנ"ל, וְכִמוֹ
שֶׁאֹמֵר הוּא עֲצָמוֹ: 'הוּי
עַז כְּנִמְר'. וּמִצַּד אַחֵר
הַעֲזוּת רַע מְאֹד, הִינוּ מִי
שֶׁהוּא עֲזוּת פְּנִימָה שֶׁלֹּא
בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשָׁה (מְכַל
שְׁכָן כְּשֶׁהוּא עַז פְּנִימָה
כְּנִגְדוֹ הַקְּדוּשָׁה, שֶׁמַּעִיז
פְּנִימָה נִגְדוֹ יִרְאֵי הַשָּׁם
וְכוּצָא), שֶׁזֶה הַעֲזוּת רַע
מְאֹד, כִּי עַז פְּנִימָה
לְגִיְהֵנָם. וְאִם כֵּן נִפְלָא
פּוֹתָא בְּבִירָא' (שֵׁפֶת 10:),
כִּי אִין יוֹדְעִין אִיךָ
לְהַתְּנַחֵג, עַל זֶה בְּקֶשׁ
הַתְּנָא: יְהִי רְצוֹן שְׁתַּבְּנָה
עִירְךָ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ
(שֶׁלְכָאוּרָה הוּא פְּלִיאָה
גְּדוּלָה, וְכָל אָדָם
מְשִׁתּוֹמֵם עַל זֶה: מַה
סְמִיכוֹת יֵשׁ לְתַפְּלָה זֹאת
לְהַקּוֹדֵם? וְגַם אִין דְּרִיךְ
הַמְּשָׁנָה לְהַתְּפִלָּה וּבִקְשָׁה
בְּאֻמַּצַּע דְּבִרְיוֹ?
אַף עֲתָה מְבָאָר הַיֵּטִב);

נמשך על ידם, כי אם על-ידי עצות פנ"ל. וזהו ידי יראָה, שהיא בחינת נשמע, בחינת תפלה יהי רצון שתבנה עירך במהרה בימינו, הינו שיהיה העזות עצות דקדשה, שממנו נבנה לגן-עדן, כי העזות הזאת דקדשה, שהוא

אך לבוא לזה הוא על-ידי ותן חלקנו בתורתך, הינו על-ידי שמשגיך בחינת נעשה ונשמע, שעושין מה'נשמע' מתורת ה' — תורתו, דהינו שזוכה להשיג תורת ה' פנ"ל. וזהו ותן חלקנו בתורתך, שיהיה 'חלקנו', שהוא החלק שלנו בהתורה, הינו בחינת תורתו, בחינת נעשה, 'בתורתך', הינו תורת ה' ממש, הינו שיזכה להפיל באין פנ"ל, שיזכה להשיג תורת ה' בחינת נשמע, שעל-ידי-זה זוכין לשמחה פנ"ל, שעל-ידי-זה זוכין לעזות דקדשה פנ"ל, בחינת "פי חדות ה' היא מעוזכם" פנ"ל.

על-ידם, כי אם על-ידי עצות פנ"ל. וזהו: יהי רצון שתבנה עירך במהרה בימינו, הינו שיהיה העזות עצות דקדשה שממנו נבנה ירושלים, קריה נאמנה, פנ"ל.

אך לבוא לזה הוא על-ידי ותן חלקנו בתורתך, הינו על-

ידי שמשגיך בחינת נעשה ונשמע, שעושין מה'נשמע' נעשה, מתורת ה' — תורתו, דהינו שזוכה להשיג תורת ה' פנ"ל. וזהו: ותן חלקנו בתורתך, שיהיה חלקנו, שהוא החלק שלנו בהתורה, הינו בחינת תורתו, בחינת נעשה, בתורתך, הינו תורת ה' ממש, הינו שיזכה להפיל באין פנ"ל, שיזכה להשיג תורת ה' בחינת נשמע, שעל-ידי-זה זוכין לשמחה פנ"ל, שעל-ידי-זה זוכין לעזות דקדשה פנ"ל, בחינת "פי חדות ה' היא מעוזכם" פנ"ל.

וזה: 'ובשת פנים לגן-עדן', פי באמת זה העזות דקדשה נמשך מבשת, פי לעזות דקדשה זוכין על-ידי שמחה וחדוה, בחינת "פי חדות ה' היא מעוזכם" פנ"ל, ולחדות ה' זוכין על-ידי בחינת נעשה ונשמע פנ"ל. ועקר שלמות השמחה הוא על-ידי יראָה, שהיא בחינת נשמע, בחינת תפלה פנ"ל, ויראָה היא בשת ירא בשת, נמצא שזה העזות דקדשה נמשך מבשת. וזה: 'ובשת פנים לגן-עדן', פי העזות הזאת דקדשה, שהוא בחינת בשת, הוא בחינת עדן, בחינת עדן עלאה וכו', שהוא בחינת נשמע, בחינת יראָה, בחינת תפלה פנ"ל. ולבוא לעזות הזאת התפלל: 'יהי רצון שתבנה עירך וכו' פנ"ל:

אך לבוא לזה הוא על-ידי ותן חלקנו בתורתך, הינו על-ידי שמשגיך בחינת נעשה ונשמע, שעושין מה'נשמע' מתורת ה' — תורתו, דהינו שזוכה להשיג תורת ה' פנ"ל. וזהו ותן חלקנו בתורתך, שיהיה 'חלקנו', שהוא החלק שלנו בהתורה, הינו בחינת תורתו, בחינת נעשה, 'בתורתך', הינו תורת ה' ממש, הינו שיזכה להפיל באין פנ"ל, שיזכה להשיג תורת ה' בחינת נשמע, שעל ידי זה זוכין לשמחה פנ"ל, שעל-ידי-זה זוכין לעזות דקדשה פנ"ל, בחינת "פי חדות ה' היא מעוזכם" פנ"ל. וזה 'ובשת פנים לגן עדן'; פי באמת זה העזות דקדשה נמשך מבשת, פי לעזות דקדשה זוכין על-ידי שמחה וחדוה, בחינת "פי חדות ה' היא מעוזכם" פנ"ל, ולחדות ה' זוכין על-ידי בחינת נעשה ונשמע פנ"ל. ועקר שלמות השמחה הוא על-

מונע ומעכב הרוצה לעכב אותו מלהתקרב להצדיק האמת. ועל-ידי-זה יתן חלקנו בתורתך, נזכה לנעשה ונשמע, שזה תורה ותפלה, פי התורה בה יש נגלה ונסתר, שהם בעצמם בחינת נעשה שהוא נגלה, ובחינת נשמע שהוא נסתר. ועתה מובנים היטב דברי התנא הקדוש, שגלה לנו, שאדם צריך להיות 'עו פנמר', להתאזר בעזות ובעקשנות דקדשה, לא להסתכל על המתנגדים הרוצים למנע אותו מלהתקרב להצדיק האמת, שכלול מהשבעה רועים, שהוא רעיא מהימנא, הרוצה את האמונה. אבל על זה צריכים לבקש רחמים רבים, שלא יבנס

בו, חס ושלום, איזה עזות דסטרא אחרא, על זה הוא מבקש 'שתבנה עירך', שזו עיר הקדש ירושלים, קריה נאמנה, ירא שלם, ירא בשת, ואז יהיה לבו חזק ואמיץ 'גבור פארי', לא להתפחד משום בריה שבעולם, ועל-ידי-זה יתן חלקנו בתורתך, ש'יזכה להגיע בכל פעם אל נעשה ונשמע יותר גבוה].

(עכשו ילביש השגתו במאמר): וזה פרוש (בבא קמא נט.): אליעזר זעירא הוה סיים מסאנא אכמא. אמרו לה: מה עבדת? אמר: קא מתאבלינא על ירושלים, פי היה מתאבל על ירושלים קריה נאמנה, הינו על קלקול האמונה, ועל-פן סיים מסאנא אכמא, להורות שנתקלקל חותם הרגלין, שזה שנצל נעלים שחרות, להורות שנתקלקל חותם הרגלין, ונעשה מ'חותם' דם נדת'. וזה 'מסאנא אכמא', שנתקלקל הרגלין ונעשה נדת, פי 'האי שחר אדם הוא' (חלין מז:); ובשביל זה לבש נעלים שחרות דיקא, שהם

המשנה (אבות, פרק ה'), ומלביש בה את כל התורה והגלוי הנפלא הזה; יהודה בן תימא אומר: הוי עו פנמר, וקל פנשר, ורץ פצבי, וגבור פארי לעשות רצון אביך שבשמים. הוא היה אומר: עו פנים לגיהנום ובשת פנים לגן-עדן, יהי רצון מלפניך הני"ה אלהינו, שתבנה עירך במהרה בימינו, ויתן חלקנו בתורתך; שצריכים להיות 'עו פנמר', כי אי אפשר לקבל מהצדיקים, שהם כלולים מהשבעה רועים, אלא על-ידי עזות דקדשה, פי כנגד אלו הצדיקים, שהם מורידים את האמונה בעולם, עומדים עזי פנים, ומונעים מלהתקרב אל

הצדיקים. וצריכים להתגבר כנגדם בעזות ובעקשנות דקדשה, לא להתפעל מהם. ובאמת קשה מאד להבחין בין עזות דקדשה לבין עזות דסטרא אחרא, על זה אמר: 'יהי רצון מלפניך הני"ה, שתבנה עירך במהרה בימינו, שזה פלא, איך בא באמצע מאמרו לבקש תפלה? אלא צריכים לבקש רחמים ותחנונים ממנו יתברך, לידע מה זו עזות דקדשה, ומה זו עזות דסטרא אחרא; פי אי אפשר להבחין ביניהם, אלא על ידי יראה ובושה, שזה ירושלים — ירא שלם, ירא בשת, קריה נאמנה; פי בזה שאדם מתפלל על בנן ירושלים, בזה מורה ומגלה שרוצה לזכות ליראת שמים, בשת דקדשה, שעל ידם מקבלים עזות דקדשה, שהוא עובר על הכל. שזה 'קל פנשר' ו'רץ פצבי', שהם בחינת זריזות עצומה; פי מי שמתלבש בעזות דקדשה, אזי הוא זריז גמור, ואינו מתפעל משום בריה, ונעשה 'גבור פארי', ואינו מתפחד ומתבהל מאף

בחינת 'דם נדת', פי 'האי שחר אדם הוא', פי נתהפך לשחרירות'. וזה נעשה על-ידי קלקול האמונה, פי עקר היא האמונה, שעל ידה זוכים להכל. ואת האמונה מקבלים מהצדיק, שהוא כלול משבעה רועים. ולכן נקרא רעיא מהימנא, שהוא רועה את האמונה, להחזיר בנשמות ישראל, כמבאר למעלה (שעל-ידי קלקול האמונה, שהוא בחינת חותם הידין, נתקלקל ממילא חותם הרגלין, פי עקר הוא האמונה כנ"ל). 'אמרו לה: מי חשיב את לאתאבוליי וכו', הינו שחשדוהו שיש לו גדלות, ועל-כן על ידך נתקלקלו הרגלין, בבחינת (תהלים לו, יב): "אל תבואני רגל גאונה", פי על-ידי גדלות נתקלקלו הרגלין, בבחינת 'כל המתגאה, כאלו דוחק רגלי השכינה' (עין ברכות מג: ובחודשי אגדות שם; ועין קדושין ל"א ובב"ן שם); ועל-כן פיון שחשדוהו בגדלות, חבשוהו, פי ענש הגדלות הוא תפיסה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מגלה יג:): "ואם הגיס דעתו, הקדוש-ברוך-הוא משפילו, שנאמר "ואם אסורים בזקים". נמצא שענש הגדלות — תפיסה, ועל כן חבשוהו.

שענש הגדלות תפיסה, ועל-כן חבשוהו. 'אמר להו: בעו מנאי או אבעי מניכו', פי זה יהיה נסיון, אם יש לי גדלות, אז ראוי שלא אוכל להשיב לכם, פי 'כל המתגאה, חכמתו מסתלקת ממנו' (פסחים 10:). ו'אם אוכל להשיב לכם, סימן שאין בי גדלות'. 'בעי מניהו: האי מאן דקץ פופרא מאי משלם? קץ פופרא — הוא בחינת שפגם בעזות. 'פופרא' — הוא בחינת עזות, בחינות קולות, כמו שכתוב (תהלים קד, כא): "הכפירים שאגים לטרף", ושאל: מאי משלם מי שפגם בזה העזות? והשיבו: 'משלם פופרא' — כמו שפגם

אדם הוא' (חלין מו:), וזה נעשה על-ידי קלקול האמונה, פי עקר היא האמונה, כמבאר למעלה (שעל-ידי קלקול האמונה, שהוא בחינת חותם הידין, נתקלקל ממילא חותם הרגלין, פי עקר הוא האמונה כנ"ל).

אמרו לה: מי חשיב את לאתאבוליי וכו' — הינו שחשדוהו שיש לו גדלות, ועל כן על ידך נתקלקלו הרגלין, בבחינת (תהלים לו): "אל תבואני רגל גאונה", פי על-ידי גדלות

נתקלקלו הרגלין, בבחינת: 'כל המתגאה, כאלו דוחק רגלי השכינה'. ועל כן פיון שחשדוהו בגדלות, חבשוהו, פי ענש הגדלות הוא תפיסה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מגלה יג:): "ואם הגיס דעתו, הקדוש-ברוך-הוא משפילו, שנאמר "ואם אסורים בזקים". נמצא שענש הגדלות — תפיסה, ועל כן חבשוהו.

אמר להו: בעו מנאי או אבעי מניכו — פי זה יהיה נסיון אם יש לי גדלות, אז ראוי שלא אוכל להשיב לכם, פי 'כל המתגאה, חכמתו מסתלקת ממנו' (פסחים 10:). בעי מניהו: האי מאן דקץ פופרא מאי משלם? קץ פופרא — הוא בחינת שפגם בעזות. פופרא — הוא בחינת עזות, בחינות קולות, כמו שכתוב (תהלים קד, כא): "הכפירים שאגים לטרף". ושאל: מאי משלם מי שפגם בזה העזות? והשיבו: משלם פופרא — כמו שפגם

אמר להו: בעו מנאי או אבעי מניכו — פי זה יהיה נסיון אם יש לי גדלות, אז ראוי שלא אוכל להשיב לכם, פי 'כל המתגאה, חכמתו מסתלקת ממנו' (פסחים 10:). בעי מניהו: האי מאן דקץ פופרא מאי משלם? קץ פופרא — הוא בחינת שפגם בעזות. פופרא — הוא בחינת עזות, בחינות קולות, כמו שכתוב (תהלים קד, כא): "הכפירים שאגים לטרף". ושאל: מאי משלם מי שפגם בזה העזות? והשיבו: משלם פופרא — כמו שפגם

יִשְׁלַם. 'וְשָׁאֵל: וְהָא קָא הָוִי תַמְרִי' — פִּי עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה זּוֹכִין לְאַמוּנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת עַל-יְדֵי-זֶה שְׁפָגַם בְּעֲזוֹת יָכוֹל לָבוֹא לְקַלְקוֹל הָאָמוּנָה, וְזֶה תַמְרִי, בְּחִינַת (יִרְמְיָה ב, יא) מִמּוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֵם הַרְגָלִין "הַהִימִיר גּוֹי אֱלֹהִים, וְעַמִּי הִמִּיר כְּבֹדִי" וְכוּ'.

וְהַשִּׁיבוּ: 'יִשְׁלַם תַמְרִי'

— כְּמוֹ שְׁמַגִּיעַ עַל

קַלְקוֹל הָאָמוּנָה, 'וְהָא לֹא

הָוִי תַמְרִי' — פִּי אֶף-עַל-

פִּי-כֵן עֲדִין לֹא בָּא

לְכַפִּירוֹת. וְהַשִּׁיב:

'בְּשֵׁשִׁים' — הִינּוּ

גִּיהֵנוּם, 'שְׁכַל הָעוֹלָם

אֶחָד מְשֵׁשִׁים לְגִיהֵנוּם'

(עֵין תַּעֲנִית י'). פִּי 'עֲזוּ פָּנִים

לְגִיהֵנוּם', פִּי הָעֲנֻשִׁים שֶׁל

כָּל הַדְּבָרִים הַחֲלִיף

אֲבָרָהֶם אֲבִינוּ, עָלֵינוּ

הַשְּׁלוֹם, עַל שְׁעֵבוֹד

מַלְכֵיכוֹת (עֵין מִדְרַשׁ רַבָּה לְך-

לְך פְּרָשָׁה מ"ב; פְּקוּדֵי פְרָשָׁה

נ"א), אֶף עֲנֹשׁ הָעֲזוֹת

נִשְׁאָר רַק בְּגִיהֵנוּם, וְזֶה

שְׁפָגַם בְּעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה,

עַל-יְדֵי עֲזוֹת פָּנִים דְּסִטְרָא

אַחְרָא, יִשְׁלַם בְּשֵׁשִׁים,

הִינּוּ בְּגִיהֵנוּם כְּנ"ל.

וְעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה הוּא

בְּחִינַת תְּשׁוּבָה,

וְעַל-כֵּן נִקְרָא "יִרְחַ

הָאֵיתָנִים" (מְלָכִים-א' ח, ב),

מִלְשׁוֹן תְּקִיפוֹת וְעֲזוֹת, פִּי

אֲזוּ צוֹעֲקִין יִשְׂרָאֵל קוֹלוֹת

וְקוֹל שׁוֹפֵר, שֶׁהַקּוֹלוֹת

כָּלֵם הֵן בְּחִינַת עֲזוֹת

כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן אֲזוּ נִחְתָּמוּ

וְנִתְקַנּוּ שְׁנֵי הַחוֹתָמוֹת,

חוֹתֵם בְּתוֹךְ חוֹתֵם, פִּי עַל-

וְשָׁאֵל: וְהָא קָא הָוִי תַמְרִי —

פִּי עַל-יְדֵי-זֶה שְׁפָגַם

בְּעֲזוֹת יָכוֹל לָבוֹא לְקַלְקוֹל

הָאָמוּנָה. וְזֶה תַמְרִי, בְּחִינַת (יִרְמְיָה

ב:) "הַהִימִיר גּוֹי אֱלֹהִים, וְעַמִּי

הִמִּיר כְּבוֹדִי" וְכוּ'. וְהַשִּׁיבוּ:

יִשְׁלַם תַמְרִי — כְּמוֹ שְׁמַגִּיעַ עַל

קַלְקוֹל הָאָמוּנָה. וְהָא

לֹא הָוִי תַמְרִי — פִּי אֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין לֹא בָּא

לְכַפִּירוֹת. וְהַשִּׁיב: בְּשֵׁשִׁים — הִינּוּ גִיהֵנוּם,

'שְׁכַל הָעוֹלָם אֶחָד מְשֵׁשִׁים לְגִיהֵנוּם';

פִּי הָעֲנֻשִׁים שֶׁל

כָּל הַדְּבָרִים הַחֲלִיף אֲבָרָהֶם אֲבִינוּ,

עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, עַל

שְׁעֵבוֹד מַלְכֵיכוֹת, אֶף עֲנֹשׁ הָעֲזוֹת

נִשְׁאָר רַק בְּגִיהֵנוּם. וְזֶה

שְׁפָגַם בְּעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה עַל-יְדֵי עֲזוֹת

פָּנִים דְּסִטְרָא-אַחְרָא, יִשְׁלַם

בְּשֵׁשִׁים, הִינּוּ בְּגִיהֵנוּם כְּנ"ל.

וְעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה הוּא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה,

וְעַל כֵּן נִקְרָא "יִרְחַ הָאֵיתָנִים"

(מְלָכִים-א' ח), מִלְשׁוֹן תְּקִיפוֹת וְעֲזוֹת,

פִּי אֲזוּ צוֹעֲקִין יִשְׂרָאֵל קוֹלוֹת וְקוֹל

שׁוֹפֵר, שֶׁהַקּוֹלוֹת כָּלֵם הֵן

בְּחִינַת עֲזוֹת כְּנ"ל. וְעַל כֵּן אֲזוּ

נִחְתָּמוּ וְנִתְקַנּוּ שְׁנֵי הַחוֹתָמוֹת,

חוֹתֵם בְּתוֹךְ חוֹתֵם, פִּי עַל-יְדֵי עֲזוֹת

דְּקַדְשָׁה זּוֹכִין לְאַמוּנָה, שֶׁהוּא

בְּחִינַת חוֹתֵם הַיְדִין, וְעַל-יְדֵי-זֶה

זּוֹכִין לְקַבֵּל מוֹסֵר מִמּוֹכִיחֵי הַדּוֹר,

שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֵם הַרְגָלִין כְּנ"ל,

שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁנֵי הַחוֹתָמוֹת, חוֹתֵם

בְּתוֹךְ חוֹתֵם, פִּי עַל-

וְזֶה תְּשׁוּבָה — בְּגִימְטְרִיָּה שְׁתֵּי פְעָמִים

חוֹתָמוֹת עִם הַב' תְּבוּבוֹת

(כְּמוֹבָא בְּכַתְבֵי הָאֲר"י, בְּכַוְנוֹת נְעִילָה

וְהוֹשָׁעֲנָא רַבָּא). וְעַל

כֵּן בְּתְשׁוּבָה שְׂמַחַת יִשְׂרָאֵל, פִּי עֲזוֹת

הוּא עַל-יְדֵי הַשְּׂמַחָה

פנים שפגמו בו, שלא האמינו שהוא מתאבל על ירושלים, שהוא ירא שלם, ירא בשת, ועל-כן ראוי לשלם בששים שהוא גיהנום. ונקט תמרי — תמרים, שמרמז על חדש תשרי, שאז לוקחים את הלולב שהוא הצדיק. וכן תשרי עולה פעמים חותם עם השתי תבות, שזה חותם בתוך חותם, שהראה להם שהם העזי פנים, מאחר שחשדוהו ונחבשוהו. ודבר זה שגף בכל דור ודור, כל אלו שחושדים בהצדיק שהוא בעל גאונה, וחובשים אותו לפני ששואלים אותו איזו הלכה לברר אם הוא יודע להשיב או לא, סימן שהם עזי פנים, והם פגמו ברעיא מהימנא, בהצדיק המגלה את האמונה. ולכן ענשם בגיהנום, שהוא

ששים. וכל זה רואים בחוש, שעזי פנים שבודור הם מלכותא בלא תגא, שנוטלים את המלכות בלי רשות, והם מתנשאים על זולתם, ועוד מתפארים בעזותם ונחציפותם, כאלו הרעיא מהימנא, הצדיק, המגלה את האמונה, שהוא בעל גאונה, ולבסוף מתגלה פניהם וקלונם ברבים].

(השמטות השיכים להתורה הזאת)

וזה (דברים ז, יב): "והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה"; "עקב" בחינת רגלין, ורגלין הם בחינת המוכיחים פנ"ל, ולהם מגלים הדינים, והם מוכיחים את הדור. וזה "והיה עקב תשמעון", הינו שמבחינת רגלין, הינו המוכיחים, "תשמעון את המשפטים האלה", הינו הדינים, פי להם מגלים אותם פנ"ל, והם

השמחה פנ"ל, פי "חדות ה' היא מעוזכם", וגם המקרא היה נאמר על ראש השנה: וזה לשון הגמרא: אליעזר ועירא הוה סים מסאנא אכמא, וקאי בשוקא דנהרדעא, אשכחיהו דבי ריש גלותא, ואמר לו מאי שנא הני מסאנא, אמר להו דקא מתאבילנא אירושלים. אמרו ליה: את חשבת לאיתאבולי אירושלים (עין תוספות שם, שהיה לבוש שחרים ומתכסה שחרים, והיה רוצה שאפלו הרצועות יהיו שחרים, שלא יהיה עליו כלל צד לבנוניות, מפני חבתה של ירושלים), סבור יוהרא הוה (הם חשבו שהוא בעל גאונה, פי אינו ראוי להתאבל על ירושלים), אתיה ונחבשוהו (הכניסו אותו בבית-סתר, פי הם היו ריש גלותא,

והיה להם פח להכניסו בבית-הסתר). אמר להו: גברא רבה אנא (פי במקום שאין לו מבירין, מתר לפרסם את עצמו). אמרו ליה: מנא ידעינן, אמר להו: או אתון בעו מנאי מלתא, או אנא איבעי מיניכו מלתא. אמרו ליה: בעי את. אמר להו: האי מאן דקץ כופרא מאי משלם? אמרו ליה: משלם דמי כופרא, והא הוה תמרי. אמרו ליה: משלם דמי תמרי, אמר להו: והא לאו תמרי שקל מיניה. אמרו ליה: אימא לן את. אמר להו: בששים. והוא רצה להראות להם שהם עזי פנים, מאחר שחבשוהו (עין באבי הנחל). ולכן נפגם אצלם האמונה, והענש שלהם בששים, פי עזי פנים הוא אחד מששים. וזה שפגם בעזות דקדשה על-ידי עזות פנים דסטרא אחרא, ישלם בששים, הינו בגיהנום. והראה להם שהם העזי

פנ"ל, פי "חדות ה' היא מעוזכם", וגם המקרא היה נאמר על ראש השנה:

(השמטות השיכים להתורה הזאת)

וזה (דברים ז): "והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה"; "עקב" בחינת רגלין, ורגלין הם בחינת המוכיחים פנ"ל, ולהם מגלים הדינים, והם מוכיחים את הדור. וזה: "והיה עקב תשמעון", הינו שמבחינת רגלין, הינו המוכיחים האלה, הינו הדינים, פי להם מגלים אותם

מוכיחים בזה את הדור כנ"ל: כי הצדיקים ההולכים לעורר את עם ישראל בתשובה, ומוכיחים אותם לשם שמים, על-ידי-זה הם יודעים מתי מדת הדין שורה. ובזה שהם מוכיחים אותם וחוזרים בתשובה, על-ידי-זה זוכים לנעשה ונשמע, שזה קבלת התורה, שזה המושך הפסוק: "ושמרתם ועשיתם אותם, ושמר הנו"ה אלהיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך". על-ידי שתשמרו ותעשו מצוות הבורא, אז ישמר הקדוש ברוך הוא, וישמר לך הבטחתו.

כל הקולות הם בחינת עזות — קול המוכיח הוא בחינת קול שופר, כמו שכתוב (ישעיה נח, א): "כשופר הרים קולך", וכן קול נגינה, וזה בחינת (תהלים לג, ג): "היטיבו נגן בתרועה" — קול הנגון הוא בחינת תרועה, בחינת שופר, בחינת "ואתה תרעה את עמי" כנ"ל: ובזה תבין ותשכיל, שעל-ידי שאדם שמת ושר, וכן שומע פלי זמר, נכנס בו עזות דקדושה, שמתגבר על

עזות הגוף, ומאיר בו רוחניות, חלק אלוהי ממעל, שהוא בחינת "ומבשרי אחזה אלוהי", בחינת עזות דקדושה.

בימי רבן גמליאל היה הדור, שהיתה תורתם בחינת 'נשמע', בחינת תפלה, וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מגלה כא): 'בימי רבן גמליאל היו לומדים תורה בעמידה'; 'עמידה' הוא בחינת תפלה כנ"ל. ועל-פן משמת רבן גמליאל בטל כבוד התורה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שם ובסוטה מט); וזה שאמרו חכמינו הקדושים (תענית כט): כשחרב טורנוסרופוס הרשע את ההיכל, נגזרה גזרה על רבן גמליאל להריגה, בא אותו הגמון ועמד בבית-המדרש, ואמר: בעל החטם מתבקש, בעל החטם מתבקש. שהוא סוד התפלה, כמו שכתוב (ישעיה יא, ג): "והריחו בירת הנו"ה", שזה חטם שהוא תפלה, בחינת (ישעיה מח, ט): "ותהלתתי אחרטם לך", כי הוא הכניס ענן תפלה, ולכן למדו תורה בעמידה

כנ"ל, והם מוכיחים בזה את הדור כנ"ל:

כל הקולות הם בחינת עזות — קול המוכיח הוא בחינת קול שופר, כמו שכתוב (ישעיה נח): "כשופר הרים קולך", וכן קול נגינה. וזה בחינת (תהלים לג): "היטיבו נגן בתרועה" — קול הנגון הוא בחינת תרועה, בחינת שופר, בחינת "ואתה תרעה את עמי" כנ"ל:

בימי רבן גמליאל היה הדור, שהיתה תורתם בחינת 'נשמע', בחינת תפלה. וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מגלה כא): 'בימי רבן גמליאל היו לומדים תורה בעמידה' — 'עמידה' הוא בחינת תפלה כנ"ל. ועל פן משמת רבן גמליאל בטל כבוד התורה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שם ובסוטה מט):

בכל עולם יש בחינת נעשה ונשמע. וכן במלאכים יש

דיקא, שהוא תפלה, בחינת 'נשמע'. וכשמת רבן גמליאל, בטל כבוד התורה. בכל עולם יש בחינת נעשה ונשמע. וכן במלאכים יש נעשה ונשמע, כמו שכתוב

עזות דסטרא אחרא, כי הגוף הגשמי והחמרי נמשך אחר העצבות והעצלות, שזה עזות דסטרא אחרא, ועל-ידי שמחה ושמיעת פלי זמר, זוכה להכניע את העזות דסטרא אחרא,

(תהלים קג, כ): "גבורי כח עשי דברו לשמע בקול דברו". וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שבת פח.): מי גלה רז זה לבני, רז שמלאכי השרת משתמשין בו, שנאמר "גבורי כח" וכו'; רצה לומר, שלא יחשב אדם שהגיע כבר אל מדרגתו, אלא בכל עולם ועולם, ובכל דרגא ודרגא יש בו נעשה ונשמע, וצריכים לעלות יותר ויותר, ואפלו מלאכים גם אצלם יש נעשה ונשמע חדש בכל פעם, פי אין חקר לגדלתו ותברך. ולכן כל זמן שאדם חי, לא שיה שנייד שהגיע כבר לתכלית מדרגתו, פי כל זמן שהוא חי, צריך לעלות מעלה מעלה. פי בכל פעם נעשה אצלו "נעשה ונשמע חדש". אי אפשר להתקרב אל הקדשה, פי אם על ידי עזות, כמו שכתוב: 'הוי עז כבאר לעיל. וכן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ביצה כה:): 'לא נתנה תורה לישראל, אלא מפני שהן עזין'. גדולה שני פעמים בפסוק (יואל ב, כז) "ולא יבשו" וכו', "ולא יבשו עמי לעולם"

נגד כל הקמים עלינו. ומקיים "ולא יתביש מפני המלעיגים עלינו"; פי ככל שאדם יותר מרגיש אמתת מציאיתו ותברך עלינו, ומתביש ממנו ותברך, על ידי זה מתאזר יותר בעזות דקדשה, ואינו מפחד משום בריה שבעולם, שרוצה לרחקו ממנו ותברך.

הגן-עדן והגיהנום הם בזה העולם ממשי; היינו כמו שיש בעולם הבא מדור הנקרא גן-עדן, ומדור הנקרא גיהנום, בן בזה העולם נמצאים גן-עדן וגיהנום, כמובא (זהר משפטים קז.): אית גן-עדן למעלה ואית גן-עדן למטה, אית גיהנום למטה ואית גיהנום למעלה. אך אי אפשר לבוא לשם, מחמת הקרירות שבצד צפון ודרום; שזה מה שמונע להגיע לשם. וצער הבושה גדול מאד יותר מענש גיהנום, הינו אף שענש גיהנום זה הענש הכי קשה, שסובלים שם מה שסובלים, עם כל זאת ענש הבושה יותר קשה מגיהנום, וכמובא (מדרש הנעלם וירא קד:): וממה שנתבישו לפניהם דים להתכפר להם שלא יכנסו לגיהנום. פי ענש

נעשה ונשמע, כמו שכתוב (תהלים קג): "גבורי כח עשי דברו לשמע בקול דברו", וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שבת פח): מי גלה רז זה לבני, רז שמלאכי השרת משתמשין בו, שנאמר: "גבורי כח" וכו'.

אי אפשר להתקרב אל הקדשה פי אם על ידי עזות, כמו שכתוב: 'הוי עז כבאר לעיל. וכן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ביצה כה:): 'לא נתנה תורה לישראל, אלא מפני שהן עזין'. גדולה בבושה, שנוכפלה שני פעמים בפסוק (יואל ב): "ולא יבשו" וכו', "ולא יבשו עמי לעולם" (מועד קטן ט:):

הגן-עדן והגיהנום הם בזה העולם ממשי, אך אי אפשר לבוא לשם מחמת הקרירות שבצד צפון ודרום. וצער הבושה גדול מאד יותר מענש גיהנום, וכל יסורי עולם הזה יש בהם צער

(מועד קטן ט:); פי דיקא כשאדם מתביש ממנו ותברך, אז מתאזר בעזות ובעקשנות דקדשה

הבושה שמבישים את האדם, זה הענש הכי קשה. וכל יסורי עולם הזה יש בהם צער

הַבּוֹשָׁה, שְׁמַתְבִּישׁ מִחֻבְרֵי עַל שֵׁשׁ לוֹ יִסּוּרִין; וְנוֹרְאוֹת מְאֹד. וְזוֹ הַבּוֹשָׁה הִכִּי גְדוֹלָה בֵּין צַדִּיק הֵינּוּ כִּי הַיִּסּוּרִים הִכִּי גְדוֹלִים שְׁאֶחָד מִתְבִּישׁ מִהַשְּׁנֵי, אֲפֹלוֹ שֵׁשׁ לוֹ יִסּוּרִים מִזֶּה בְּעֶצְמוֹ הוּא מִתְבִּישׁ, לָמָּה לוֹ יֵשׁ יִסּוּרִים וְלֹשְׁנֵי לֹא, כִּי

הַבּוֹשָׁה שְׁאֵדָם מִתְבִּישׁ מְזוּלָתוֹ, זֶה הוֹרֵס אוֹתוֹ לְגַמְרֵי. וְכֵן לְעֵתִיד לְבּוֹא צַעַר הַבּוֹשָׁה גְדוֹל מְאֹד, וְאֲפֹלוֹ כָּל צַדִּיק נִכְוֶה מִחֻפְתּוֹ שֶׁל חֻבְרוֹ — אוֹי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה, אוֹי לְאוֹתָהּ כְּלָמָּה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּהּ (בְּבֹא בְתָרָא עֵה), וְאָמְרוּ שָׁם: פָּנֵי מֹשֶׁה כְּפָנֵי חֻמָּה, פָּנֵי יְהוֹשֻׁעַ כְּפָנֵי לִבְנָה, אוֹי לָהּ לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה, אוֹי לָהּ לְאוֹתָהּ כְּלָמָּה וְכוּ'; הֵינּוּ שְׁגָם הַצַּדִּיקִים הַדְּבָקִים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כָּל אֶחָד יִתְבִּישׁ מִהַשְּׁנֵי, שֶׁהוּא זָכָה בְּזֶה הָעוֹלָם לְהַגִּיעַ אֶל הַשְּׁגָת אֱלֻקוֹת יוֹתֵר מִחֻבְרוֹ, כִּי כָּל צַדִּיק נִכְוֶה מִחֻפְתּוֹ שֶׁל חֻבְרוֹ, כִּי מִה שֶׁלְּזֶה חֻפָּה, הֵהוּא כָּבֵד זָכָה הַרְבֵּה יוֹתֵר לְמַעַלָּה מִהַחֻפָּה שֶׁלוֹ, וְזוֹ הַבּוֹשָׁה לְמַעַלָּה, שְׁפָל צַדִּיק וְצַדִּיק מִתְבִּישׁ מִהַשְּׁנֵי, כִּי הִזֵּה יְכוֹל עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֻמְרִי לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז, וּלְהַגִּיעַ לְרוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת לְהַשִּׁיג הַשְּׁגוֹת גְּבוּהוֹת

הַבּוֹשָׁה, שְׁמַתְבִּישׁ מִחֻבְרֵי עַל שֵׁשׁ לוֹ יִסּוּרִין. וְכֵן לְעֵתִיד לְבּוֹא צַעַר הַבּוֹשָׁה גְדוֹל מְאֹד, וְאֲפֹלוֹ כָּל צַדִּיק נִכְוֶה מִחֻפְתּוֹ שֶׁל חֻבְרוֹ — אוֹי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה, אוֹי לְאוֹתָהּ כְּלָמָּה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּהּ (בְּבֹא בְתָרָא עֵה), וְאָמְרוּ שָׁם: פָּנֵי מֹשֶׁה כְּפָנֵי חֻמָּה, פָּנֵי יְהוֹשֻׁעַ כְּפָנֵי לִבְנָה, אוֹי לָהּ לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה, אוֹי לָהּ לְאוֹתָהּ כְּלָמָּה וְכוּ'; מִכָּל שֶׁכֵּן אֵיךְ יִתְבִּישׁוּ הַחֻטְאִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְאִם הוּא בְּמַדְרַגָּה שְׂאִין צַרִּיף לְהַתְבִּישׁ מִשׁוּם אֲדָם — יֵשׁ לְהַתְבִּישׁ מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַיֵּם כָּל הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּהּ הוּא קוֹבֵר מֵתִים וְכוּ', הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבַקֵּר חוֹלִים וְכוּ', וְשָׂאֵר מִצְוֹת הַתּוֹרָה שֶׁחָשְׁבוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּהּ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַיֵּם אוֹתָם. וְגַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְפַּלֵּל, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּהּ: מִנֵּין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְפַּלֵּל וְכוּ', וּמֵאֵי מִתְפַּלֵּל? יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֵי וְכוּ'. וּבּוֹדָאֵי שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַיֵּם מִצְוֹת

מִכָּל שֶׁכֵּן אֵיךְ יִתְבִּישׁוּ הַחֻטְאִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שְׂאִין לָךְ עוֹד בּוֹשָׁה יוֹתֵר גְדוֹלָה מִזֶּה, שְׂרוּאִים אֵיךְ שְׁאֵדָם חוֹטֵא, אֲשֶׁר פִּשְׁוֹט מִחֻפְשׁ אֵיזָה מְקוֹם לְהִטְמֵן שָׁם מְרַב בּוֹשָׁה. וְאִם הוּא בְּמַדְרַגָּה שְׂאִין צַרִּיף לְהַתְבִּישׁ מִשׁוּם אֲדָם, הֵינּוּ שְׁזֶה סוֹכֵב עַל הַצַּדִּיק הַאֲמֵת, שְׁפָלּוֹל מִהַשְּׁבָעָה רוּעִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן גַּם הוּא יֵשׁ לוֹ לְהַתְבִּישׁ מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּכַיְכוֹל, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַיֵּם כָּל הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּהּ: הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא קוֹבֵר מֵתִים וְכוּ', הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבַקֵּר חוֹלִים וְכוּ', וְשָׂאֵר מִצְוֹת הַתּוֹרָה שֶׁחָשְׁבוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּהּ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַיֵּם אוֹתָם. וְגַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְפַּלֵּל, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּהּ: מִנֵּין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְפַּלֵּל וְכוּ', וּמֵאֵי מִתְפַּלֵּל? יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֵי וְכוּ'. וּבּוֹדָאֵי שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַיֵּם מִצְוֹת

התורה ותפלה, כמו שראוי להקדוש ברוך הוא, שהוא ענין בלתי גבול, פי כביכול הקדוש ברוך הוא עצם עצמיית התורה, פי אורייתא וקדשא בריך הוא חד הוא, וכודאי אפלו הצדיק הכי גדול צריך להתבייש בפה רחוק בין קיום התורה שלו ובין תפלה שלו לתורה ותפלה של השם יתברך, פי אין ערך ביניהם כלל. ולכן צריך כל צדיק וצדיק להתבייש מאד מאד, ואפלו כשהגיע כבר למה שהגיע, צריך לדעת, אשר לגבי אין סוף ברוך הוא הוא פלום, ותמיד צריך להתבייש לגבי קיום המצוות של הקדוש ברוך הוא, ומכל שכן צדיק אחד לצדיק שני צריך להתבייש, פי כל אחד עובד השם יתברך לפי מדרגתו, בכחינת 'נעשה ונשמע', הינו תורה ותפלה פנ"ל.

[בעת שהתחיל לומר התורה הזאת, התחיל מזה הענין הפתוב פאן, מענין הגן-עדן והגיהנום וצער הבושה וכי פנ"ל, עד שנקנס בענין תורה ותפלה של השם יתברך בעצמו, פפתוב פאן, ואחר-כך נקנס על-ידי זה מענין לענין, עד שגמר כל התורה הנ"ל. אך בשעה

שפתתי לפני תורה זאת, הפך הדבר קצת, וצוה עלי להתחיל התורה מענין 'חותם בתוך חותם' פנ"ל, והשם יודע פונתו]:

מכל זה רואים איך שצריכים להתחזק בזה העולם, פי הגיהנום והגן עדן הם בזה העולם, וזו הבחינה — או לבחור בגיהנום, רחמנא לצלן, שהוא הפוך הבושה להתבייש ממנו יתברך, ואדרבה להיות עז פנים, או לבחור בגן עדן, שהיא שמחת המצוות, ולהתמיד בתורה ובתפלה, ולהתבייש רק ממנו יתברך, ולהתאזר בעזות דקדשה, ולא לפחד משום בריה, רק להיות חזק ואמיץ באמונה פשוטה בו יתברך, וזה משיך לו כל הישועות.

מרום הוא אלהין בקדמיתא ובתרייתא, די צבי ואתרעי בן ומסר לן אורייתא, די זכינא לסימא ספרא דצניעותא פען גרים ידנא, קדם אלקנא, די יעמד לנא לימינא, להתחיל ולגמור רזין עלאין הגנוזים בסבי דבי אתונא:

הינו תורה ותפלה פנ"ל: [בעת שהתחיל לומר התורה הזאת, התחיל מזה הענין הפתוב פאן, מענין הגן-עדן והגיהנום וצער הבושה וכי פנ"ל, עד שנקנס בענין תורה ותפלה של השם יתברך בעצמו, פפתוב פאן, ואחר-כך נקנס על-ידי זה מענין לענין עד שגמר כל התורה הנ"ל. אך בשעה שפתתי לפני תורה זאת, הפך הדבר קצת וצוה עלי להתחיל התורה מענין 'חותם בתוך חותם' פנ"ל, והשם יודע פונתו]:

מרום הוא אלהין בקדמיתא ובתרייתא, די צבי ואתרעי בן ומסר לן אורייתא, די זכינא לסימא ספרא דצניעותא. פען גרים ידנא, קדם אלקנא, די יעמד לנא לימינא, להתחיל ולגמור רזין עלאין הגנוזים בסבי דבי אתונא:

כג

סְבִי דְבִי אֲתוּנָא

— אלו המלים של שקר שרציתם לשמע. ועוד

שאלו אותו: מלחא פי סריא — מלח שמשריח,

(בגמרא בכורות מובא, שהקיסר אמר לרבי יהושע בן חנניה: אם אתה חכם כזה, יסריח? ענה ואמר להם רבי יהושע בן חנניה: בסילותא דכדניתא — עם שליא של פרדה. וחזרו ושאלו אותו הסבי דבי אתונא: ומי איכא סילותא לכדניתא — וכי יש שליא לפרדה? ענה ואמר להם רבי יהושע בן חנניה: ומלחא מי סריא — ואיך יכול מלח להסריח (בכורות ח:). והמאמר הזה כלו פלא, ורבנו ז"ל מפרש את זה היטב, הדק הדק היטב. (לשון רבנו, זכרונו לברכה)

בסילותא דכדניתא — עם

שליא של פרדה. וחזרו

ושאלו אותו הסבי דבי

אתונא: ומי איכא סילותא

לכדניתא — וכי יש

שליא לפרדה? ענה ואמר

להם רבי יהושע בן

חנניה: ומלחא מי סריא

— ואיך יכול מלח

להסריח (בכורות ח:).

והמאמר הזה כלו פלא,

ורבנו ז"ל מפרש את זה

היטב, הדק הדק היטב.

(לשון רבנו, זכרונו

לברכה)

צוית צדק עדתיך ואמונה

מאד (תהלים קיט, קלח)

א. כי יש פנים דקדשה,

שהם אנפין נהורין;

הינו שהאדם תמיד שמת,

ומראה פנים שוחקות

לזולתו, זה נקרא פנים

של הקדשה, שזה בחינת

חיים, כמו שכתוב (משלי

טז, טו): "באור פני מלך

חיים". ודרשו חכמינו

(תנחומא)

הקדושים (בהעלותך), שהוא זיו

השכינה, שמאירה על

הצדיקים. וכן אמרו

(תנחומא נשא): "יאר הגני"ה פניו אליך", "יאר לך

מאור פניו. ואין יאר אלא חיים, שנאמר:

"באור פני מלך חיים". ואמרו (מדרש תהלים סח,

כג

סְבִי דְבִי אֲתוּנָא

אימא לן מלי דכדיבי, אמר

להו הוי לן פדניתא

וילדה, והוי תליה לה פתקא.

וכתיב בה דמסיק בבי אבא

מאה אלפי זוזי. אמרו לה,

וכדניתא מי ילדה. אמר להו,

הי נינהו מלי דכדיבי: מלחא

פי סריא במה מלחי לה,

בסילותא דכדניתא. ומי איכא

סילותא לכדניתא, ומלחא מי

סריא (בכורות ח:)

רש"י:

מלי דכדיבי. דבר כזב: פדניתא. פרדה:

תלא פתקא. שטר בצנארו של הנולד: הי

נינהו מלי דכדיבי. אלו הם דברי כזב:

סילותא. שליא:

(לשון רבנו, זכרונו לברכה)

צוית צדק עדתיך ואמונה מאד

(תהלים קיט):

א. כי יש פנים דקדשה, שהם

אנפין נהורין, בחינת חיים,

כמו שכתוב (משלי טז): "באור פני

מלך חיים". ואמרו לו הסבי דבי אתונא, וכדניתא

מי ילדה — איך יכולה פרדה להוליד? אמר

להו רבי יהושע בן חנניה, הי נינהו מלי דכדיבי

תביא לי את החכמים

מעיר יון, שזה סבי דבי

אתונא, הזקנים מעיר

הבירה של יון, ויתנפחו

בפני הקיסר. ובדאי יש

בתוך הופוח סתרי

נספרות ורזי דרזין. ורבנו

ז"ל גלה נוראות נפלאות

מה גנוז וסתום בתוך

הופוחים. והם אלו

המאמרים הנקראים בשם

'סבי דבי אתונא',

הופוחים שהיו ליהושע

בן חנניה עם חכמי יון).

אימא לן מלי דכדיבי;

שהסבי דבי

אתונא אמרו לרבי יהושע

בן חנניה: תגיד לנו דבר

שקר. אמר להו רבי

יהושע בן חנניה אמר

להם: הוי לן פדניתא

וילדה — היתה לנו

פרדה וילדה, והוי תליה

לה פתקא — והיה תלוי

פתק על הפרדה. וכתיב

בה — והיה כתוב שם,

דמסיק בבי אבא מאה

אלפי זוזי — שהוא

תובע מאביו שחייב לו

מאה אלף זוזים. אמרו

ליה — אמרו לו הסבי דבי אתונא, וכדניתא

מי ילדה — איך יכולה פרדה להוליד? אמר

להו רבי יהושע בן חנניה, הי נינהו מלי דכדיבי

סימן י'), שְׁפָל הַרוּאָה פְּנֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוֹ מֵת, שֶׁנֶּאֱמַר: "בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים"; כִּי בְּזֶה שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה בְּחִינַת שְׂמֻחָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים טז, יא): "שָׂבַע שְׂמֻחוֹת אֶת פְּנֵיךְ", הֵינּוּ שֶׁהַשְּׂמֻחָה נִתְרָאָה עַל פְּנָיו, וְזֶה מֵה שֶׁמְּחִיָּה אוֹתוֹ. (וּמֵבִיא רֵאזִיה מִפְּסוּק) וּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מֵה, כז): "וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב", זֶה בְּחִינַת שְׂמֻחָה. וְדָרְשׁוּ עַל פְּסוּק זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מְדַרְשׁ תְּהִלִּים כד, סִימָן ג'): אֵין הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה אֲלֵא מִתּוֹךְ שְׂמֻחָה שֶׁל מִצְוָה, שְׂזֵה "וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב", שֶׁנֶּשְׁפַּע עָלָיו רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּלְקַחָה מִמֶּנּוּ עַל-יְדֵי הַחֵרֶם שֶׁהִחְרִימוּ, שְׁלֵא יֵדַע שְׁיוֹסֵף חֵי, וְלֹא הִיָּתָה אֲצִלוֹ שְׂמֻחָה, שֶׁמִּשָּׁם נִשְׁפַּע רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, אֲנַפִּין נְהוּרִין, וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לו, לה): "וַיִּמְאָן לְהִתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי אֲרֹד אֶל בְּנֵי אָבֶל שְׂאֵלָה". וְכִשְׁנֹתְגַלָּה לוֹ שֶׁבָּנוּ יוֹסֵף חֵי, אִז חוֹרָה אֲצִלוֹ הַשְּׂמֻחָה, וְנִתְקַיֵּם אֲצִלוֹ: "וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב", שֶׁחֹזֵר אֲצִלוֹ רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, אֲנַפִּין נְהוּרִין, פְּנִים דִּקְדוּשָׁה.

וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ אֲלֵא בְּהַשְּׂגָחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, הוּא תָּמִיד שְׂמֻחַ, וְאֵינוֹ דוֹאֵג דְּאֵגַת מְחַר. לֹא-כֵן מִי שֶׁנִּפְגְּמָה אֲצִלוֹ הָאֲמוּנָה, הוּא דוֹאֵג בְּמָה יִתְפָּרְגַס לְמְחַר, וּמִסְתּוֹכֵב בְּפָנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא, אֲנַפִּין חֲשׂוּכִין, מְרָה שְׂחוּרָה, שְׁפָל זֶה הוּא עֲבוּדָה זְרָה מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת כ, ג): "לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי", הֵינּוּ שְׂרוּאִים אֶת הָעֲבוּדָה זְרָה עַל פְּנָיו, שְׂזֵה מֵה שֶׁהַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה הִזְהִירָה, שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל שְׁלֵא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי, הֵינּוּ שִׁירָאוּ אֲצִלְךָ אֲנַפִּין נְהוּרִין, לֹא אֲנַפִּין חֲשׂוּכִין, שְׂזֵה לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי דִיָּקָא (עִין זֶהר יתרו פז). דְּהָא הָאֵי פְּרָצוּפָא שְׁלִיט בְּכֻלָּא, כִּי צְרִיךְ שֶׁתִּדַּע, שֶׁבְּפְרָצוּפוֹ שֶׁל אָדָם יְכוּלִים לְהַכִּיר אֶת הַכֹּל, שְׂזֵה סוּד חֲכָמַת הַפְּרָצוּף,

מֶלֶךְ חַיִּים". בְּחִינַת שְׂמֻחָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים טז): "שָׂבַע שְׂמֻחוֹת אֶת פְּנֵיךְ", וּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מֵה): "וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב", זֶה בְּחִינַת שְׂמֻחָה: וַיֵּשׁ פְּנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא, שְׂהֵם אֲנַפִּין חֲשׂוּכִין, מְרָה שְׂחוּרָה, עֲבוּדָה זְרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת כ'): "לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹקִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי".

וְאֵלוּ בְּנֵי אָדָם הַנוּפְלִים בְּתַאֲוֹת מְמוֹן, וְאֵינָם מְאֲמִינִים שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְכוּל לְפָרְגַס אֶת הָאָדָם בְּסִפָּה קִלְיָה, וְרוֹדְפִים אַחַר פְּרָנְסָתָם בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת, וְהֵם אוֹכְלֵי לֶחֶם בְּעַצְבוֹן כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג'): "בְּעַצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה", וְעַצְבוֹת הוּא מְרָה

כְּמוֹכָא שֵׁם עַל הַפְּסוּק: "וְאִתָּה תִּחְזָה", עִין שָׁם). וְאֵלוּ בְּנֵי-אָדָם הַנוּפְלִים בְּתַאֲוֹת מְמוֹן, וְאֵינָם מְאֲמִינִים שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְכוּל לְפָרְגַס אֶת הָאָדָם בְּסִפָּה קִלְיָה, וְרוֹדְפִים אַחַר פְּרָנְסָתָם בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת, וְהֵם אוֹכְלֵי לֶחֶם בְּעַצְבוֹן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, יז): "בְּעַצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה", כִּי מִי שֶׁאֵינוֹ מְאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כָּל פְּרָנְסָתוֹ בָּאָה לוֹ בְּעַצְבוֹת, וְעַצְבוֹת הוּא מְרָה שְׂחוּרָה, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזָה; כִּי כִּשְׁהָאָדָם נִעְקָר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, רַחֲמָנָא לְעֻלָּן, נִכְנַס בְּתוֹךְ עַצְמוֹ, וְשׁוּרָה בְּעַצְבוֹת, שֶׁהִיא מְרָה שְׂחוּרָה,

וְכִשְׁנֹתְגַלָּה לוֹ שֶׁבָּנוּ יוֹסֵף חֵי, אִז חוֹרָה אֲצִלוֹ הַשְּׂמֻחָה, וְנִתְקַיֵּם אֲצִלוֹ: "וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב", שֶׁחֹזֵר אֲצִלוֹ רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, אֲנַפִּין נְהוּרִין, פְּנִים דִּקְדוּשָׁה.

וַיֵּשׁ פְּנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא, שְׂהֵם אֲנַפִּין חֲשׂוּכִין, מְרָה שְׂחוּרָה, הֵינּוּ שֶׁהָאָדָם נִמְצָא תָּמִיד בְּעַצְבוֹת, וְזֶה נִפְרַע עַל פְּנָיו, אֲשֶׁר זֹו עֲבוּדַת אֱלִילִים מִמֶּשׁ. כִּי בְּזֶה שֶׁהָאָדָם בְּעַצְבוֹת וּבְמְרָה שְׂחוּרָה, וְתָמִיד מִסְתּוֹכֵב בְּאֲנַפִּין חֲשׂוּכִין, בְּזֵה הוּא מְגַלָּה שֶׁאֵין לוֹ אֲמוּנָה כְּלָל, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֱמִתִּי, שֶׁמַּאֲמִין אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כְּלָל,

וְכָל אֱלוֹ בְנֵי-אָדָם נִקְשָׁרִים בְּפָנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא, שְׁהוּלָכִים תָּמִיד בְּאַנְפִּין חֲשׂוּכִין, שְׁמִפְרִים עַל פְּנֵיהֶם שְׂאִין לָהֶם אַמוּנָה, אֲלָא אֱלֹהִים אַחְרִים שׁוֹרָה בְּתוֹכָם, וְלִכְן הֵם תָּמִיד בְּחִינַת חֲשָׁף, שְׁהוּא בְּחִינַת מִיתָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (אֵיכָה ג, ו): "בְּמַחְשָׁפִים הוֹשִׁיבֵנִי כְּמַתִּי עוֹלָם", [וְעַיִן תְּקוּנֵי זֵהר, תְּקוּן כה: וְכִלְהוּ חֲשִׁיבִין בְּגִלוּתָא כְּמַתִּים. וְאִיתְמַר בְּהוּ "בְּמַחְשָׁפִים הוֹשִׁיבֵנִי כְּמַתִּי עוֹלָם", כִּי הַגְּלוּת זֶה סוֹבֵב עַל הַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת שְׁמֻסְבָּב אֶת הָאָדָם, שְׁהוּא תָּמִיד בְּמַרְה שְׁחוּרָה]. וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר (יְחִזְקֵאל ז, יט): "וְזָהָבִם לְנִדְהָ", הֵינּוּ כִּי מֵאַחַר שְׁרוּדֵפִים אַחַר הַזָּהָב וְהַכֶּסֶף, וְעוֹשִׂים מְזֵה עֵקֶר, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם גְּעַתְקִים וְנִתְרַחֲקִים מִמְּנוּ יִתְבַּרַךְ, הֵינּוּ בְּחִינַת עֲבוּדַת אֱלִילִים, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (שְׁבַת פב.): 'מִנֵּין לְעֲבוּדַת אֱלִילִים שְׁמֻטְמָא כְּנִדְהָ? שְׁנֶאֱמַר: "תְּזָרַם כְּמוֹ דְּוָה", כִּי בְּרַגַע שְׁהָאָדָם עוֹשֶׂה עֵקֶר מִהַזָּהָב וְהַכֶּסֶף, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מִתְרַחֵק מִמְּנוּ יִתְבַּרַךְ, מֵאַחַר שְׁמַכְנִים אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַטֹּבַע. אֲבָל אֱלוֹ בְנֵי-אָדָם, שְׁמֻטְמָא וּמִתְנַם בְּאַמוּנָה, הֵם דְּבָקִים בְּאוֹר הַפְּנִים דְּקַדְשָׁה, כִּי מִי שְׁמֻטְמָא שְׁהַכֵּל בָּא מִמְּנוּ יִתְבַּרַךְ, וְיוֹדַע אֲשֶׁר דְּבַר גְּדוּל וְדְבַר קִטְוִן לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ אֲלָא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הַעֲלִיּוֹן,

(עֲכָשׁוּ יִקְשָׁר פְּנִים

דְּקַדְשָׁה אֶל

אַמוּנָה): כִּי אִין אַמוּנָה

בְּלֹא אֱמֶת, פְּמוּבָא בַּזְהַר

(בְּלַק קצח) הֵינּוּ צָדֵק הֵינּוּ

אַמוּנָה וְכוּ'. (זֶה לְשׁוֹן

הַזְהַר שֵׁם: אַמוּנָה

בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְחַבַּר בְּהַ

כְּדִין אִיהוּ אֱמֶת לְחִדְוָה,

וְכָל אַנְפִּין נְהִירִין כְּדִין

אַקְרִי אַמוּנָה, וְאִית

וְתַרְנוּתָא לְכֹלָא וְכָל

נִשְׁמַתִּין סִלְקִין מִתְחִיבֵי

בְּכַפָּה חִיּוּבִין דְּחִיּוּבִין

בִּישִׁין. וְכִיּוֹן דְּבִפְקָדוֹן

סִלְקוֹן אֶהְדֵּר לִוֵן בְּרַחֲמֵי

וְחַס עֲלֵיהוּ, וְכְדִין אַקְרִי

אַמוּנָה, וְלִית אַמוּנָה בְּלֹא

אֱמֶת). [וּמִסִּיק שֵׁם אַמוּנָה

אִתְקַרֵּיאת כַּד אִתְחַבַּר בְּהַ

אֱמֶת, נִמְצָא, שְׁעַקֵּר

אַמוּנָה עַל-יְדֵי אֱמֶת],

וְאֱמֶת הוּא אוֹר הַפְּנִים

כִּיּוֹן, עַיִן בְּכַתְבֵי

הָאֲרִיז"ל בְּסוּד י"ג מְדוּת

הַרְחָמִים, שְׁתַּבַּח 'וְאֱמֶת'

הוּא כְּנֶגֶד אוֹר הַפְּנִים; כִּי כְּשֶׁהָאָדָם מֵאֲמִין,

שְׂאִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת

גְּמוּר הוּא, זֶה שְׁלֵמוֹת הָאֱמֶת. וְאִז מֵאִיר לוֹ אוֹר

הַפְּנִים דְּקַדְשָׁה, אַנְפִּין נְהִירִין, וְטוֹעֵם טַעַם

עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה.

(עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׁגָתוֹ בְּמֵאֲמַר חו"ל): וְזֶה

שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (שְׁבַת

שְׁחוּרָה. אֱלוֹ בְנֵי אָדָם נִקְשָׁרִים

בְּפָנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא, אֱלֻקִּים

אַחְרִים, חֲשָׁף, בְּחִינַת מִיתָה, כְּמוֹ

שֶׁפְּתוּב (אֵיכָה ג): "בְּמַחְשָׁפִים

הוֹשִׁיבֵנִי וְכוּ'. וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר

(יְחִזְקֵאל ז): "וְזָהָבִם לְנִדְהָ", הֵינּוּ

בְּחִינַת עֲבוּדַת זָרָה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ

חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (שְׁבַת פט):

'מִנֵּין לְעֲבוּדַת-זָרָה שְׁמֻטְמָא

כְּנִדְהָ' שְׁנֶאֱמַר "תְּזָרַם כְּמוֹ דְּוָה".

אֲבָל אֱלוֹ בְנֵי אָדָם שְׁמֻטְמָא

וּמִתְנַם בְּאַמוּנָה, הֵם דְּבָקִים בְּאוֹר

הַפְּנִים דְּקַדְשָׁה. כִּי אִין אַמוּנָה

בְּלֹא אֱמֶת, פְּמוּבָא בַּזְהַר (בְּלַק

קצח): הֵינּוּ צָדֵק הֵינּוּ אַמוּנָה וְכוּ',

[וּמִסִּיק שֵׁם אַמוּנָה אִתְקַרֵּיאת כַּד

אִתְחַבַּר בְּהַ אֱמֶת, נִמְצָא שְׁעַקֵּר

אַמוּנָה עַל-יְדֵי אֱמֶת] וְאֱמֶת הוּא

אוֹר הַפְּנִים כִּיּוֹן:

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם

(ג): "ויחן פני העיר", 'חד אמר מטבע תקן להם, וחד אמר מרחצאות תקן להם, הינו הך ולא פליגי'; פי יעקב הוא בחינת אמת, כמו שכתוב (מ"כ ז, כ): "תתן אמת ליעקב", והוא בחינת אור הפנים. ותכף כשבא, נתקן אמונה, וזה 'מטבע תקן', שנתקן תאות ממון, וכשתקן תאות ממון, נתקן פגם עבודת אלילים. וזה 'מרחצאות תקן להם', כמו שכתוב: "ותרד בת פרעה לרחץ", ודרשו חכמינו, זכרונם לברכה (מגלה יג; סוטה יב:): 'לרחץ מגלולי בית אביה'. וזה "ויחן פני העיר", 'פני דיקא, שהיא פנים דסטרא אחרא, שהיא מטבע, הינו תאות ממון; פי כל עבודות זרות תחובים בממון; הינו יעקב אבינו אחר שחזר מבית לבן, ופגשו עשו ורצה להזיק לו, ואחר-כך בא שרו של עשו "ויגע בכף ירכו" וגו', וכשתחזר והגיע בשלום אל עיר שכם, כמו שכתוב (בראשית לג, יח): "ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ פנען, בבאו מפדן ארם, ויחן את פני העיר", ודרשו חכמינו הקדושים (שפת לג:): ויבא יעקב שלם, ואמר רב: שלם בגופו, שלם בממונו, שלם

בתורתו. "ויחן את פני העיר" אמר רב: מטבע תקן להם וכו'. ורבי יוחנן אמר: מרחצאות תקן להם. ומגלה פה רבנו ו"ל, שמה שנתקן יעקב אבינו אז, שרחץ את בניו ובני ביתו מתאות ממון, שהוא עבודה זרה. פי יעקב מדתו אמת, ואחו בשלמות אור הפנים, כמו שכתוב (שם לב, ל): "פי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותנצל נפשי", ולכן תקן מרחצאות ומטבע, כדי שירחצו את עצמם מכל מיני תאות ממון, שהוא עבודה זרה, ויתחזקו באמונה בו יתברך. ובשביל זה ממון עם אותיותיו גימטריה ק"ם, כנגד ק"ם קלין, שהשכינה צוחת: 'קלני מראשי, קלני מזרועי' (סנהדרין מו), על אלו הנופלים בתאות ממון, שהם עבודת אלילים כלולים מעבודות זרות של שבעים אמות. (ועל-כן הם ק"ם קלין, שהם שתי פעמים ע', פי השכינה צוחת הקלין כפולים, בחינת 'קלני מראשי קלני מזרועי', על אלו הנופלים בתאות ממון, שהם עבודה זרה כלולים מעבודות זרות של שבעים אמות.

(ועל כן הם ק"ם קלין, שהם שתי פעמים ע'. פי השכינה צוחת הקלין כפולים, בחינת 'קלני מראשי קלני

לברכה (שפת לג:): "ויחן פני העיר", 'חד אמר מטבע תקן להם, וחד אמר מרחצאות תקן להם. הינו הך ולא פליגי', פי יעקב הוא בחינת אמת, כמו שכתוב (מ"כ ז, כ): "תתן אמת ליעקב", והוא בחינת אור הפנים ותכף, כשבא נתקן אמונה. וזה 'מטבע תקן', שנתקן תאות ממון. וכשתקן תאות ממון, נתקן פגם עבודה זרה. וזה 'מרחצאות תקן להם', כמו שכתוב: "ותרד בת פרעה לרחץ", ודרשו חכמינו, זכרונם לברכה (מגלה יג וסוטה יב:): 'לרחץ מגלולי בית אביה'. וזה: "ויחן פני העיר", 'פני דיקא, שהיא פנים דסטרא אחרא. שהיא מטבע, הינו תאות ממון, פי כל עבודות זרות תחובים בממון. ובשביל זה ממון עם אותיותיו גימטריה ק"ם, כנגד ק"ם קלין, שהשכינה צוחת: 'קלני מראשי! קלני מזרועי'! (סנהדרין מו) על אלו

שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת קוֹלוֹת כְּפוּלִים, הֵינּוּ שְׁנֵי פְעָמִים עִי"ן קָלִין, שְׁצוּוּחַת הַשְּׂכִינָה עַל הַנוֹפְלִים בְּתַאֲוֹת מְמוֹן שֶׁהִיא עֲבוּדָה זָרָה כְּלוּלָה מִכָּל הָעֲבוּדוֹת זָרוֹת שֶׁל עִי"ן אַמוֹת). [הֵינּוּ, כְּשֶׁאֲחַד נוֹפֵל לְתַאֲוֹת מְמוֹן,

וְעוֹשֶׂה מְצִיאוֹת מִהֶמְמוֹן, וְחוֹשֵׁב שֶׁהַכֹּל בְּיַדִּי הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ח, יז): "וְאָמַרְתָּ בְּלִבְךָ כִּי פָחִי וְעַצְמִי יָדִי עָשָׂה לִי אֵת הַחִיּוֹל הַזֶּה", אַזִּי הַשְּׂכִינָה רוֹעֶמֶת וְצוֹעֶקֶת פְּעָמִים ע' קָלִין, פֶּעַם נֶגְדַּ קָלְנִי מְרַאשִׁי, וּפְעַם נֶגְדַּ קָלְנִי מְרוּעֵי. יֵשׁ בְּגִי-אָדָם שְׁחוֹשְׁבִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם רֹאשׁ טוֹב, וְזֶה מֵה שֶׁהֵבִיא לָהֶם אֵת הַמְּמוֹן, וְעַל זֶה רוֹעֶמֶת וְצוֹעֶקֶת הַשְּׂכִינָה: קָלְנִי מְרַאשִׁי, אֵתָּה מְבַזֶּה אוֹתִי, כְּאֵלוּ פְּרִנְסֶתְךָ בָּאָה מִחֲמַת שֵׁשׁ לְךָ רֹאשׁ טוֹב, וְכֵן יֵשׁ בְּגִי-אָדָם הַחוֹשְׁבִים, שְׁעַל-יָדֵי יְדֵיהֶם בְּכַח עַצְמָם בָּא לָהֶם הַמְּמוֹן, וְעַל זֶה רוֹעֶמֶת וְצוֹעֶקֶת הַשְּׂכִינָה: קָלְנִי מְרוּעֵי, אֵתָּה מְבַזֶּה אוֹתִי, כְּאֵלוּ

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוֹרָנֶם לְבִרְכָּה (פְּסָחִים קיח): 'קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו כְּפָלִים פִּיּוּלְדָּה', כִּי הַיּוֹלְדֵת רְאֵמַת עִי"ן קָלִין קָדָם הַלְדָּה, וְהִכָּא יֵשׁ ק"ם קָלִין שֶׁהֵם שְׁנֵי פְעָמִים עִי"ן: וְזֶהוּ (אֲבוֹת פָּרָק ב'): 'וְאֵל תְּהִי רָשָׁע בְּפָנָי עֲצָמְךָ', 'בְּפָנָי' — זֶהוּ בַּחֲנִינַת פָּנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא, הַבָּא מִחֲמַת תַּאֲוֹת מְמוֹן, שְׂאִין מֵאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא הֵזֵן וּמְפָרְנֵס, וְהוּא חוֹשֵׁב "כִּי פָחִי וְעַצְמִי יָדִי עָשָׂה לִי אֵת הַחִיּוֹל הַזֶּה" (דְּבָרִים ח). וְזֶה 'עֲצָמְךָ', לְשׁוֹן עַצְמִי יָדִי:

(עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ אֵת הַשְּׂגָתוֹ בְּמֵאֲמָר): וְזֶהוּ (אֲבוֹת, פָּרָק ב'): 'וְאֵל תְּהִי רָשָׁע בְּפָנָי עֲצָמְךָ', 'בְּפָנָי' זֶהוּ בַּחֲנִינַת פָּנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא, הַבָּא מִחֲמַת תַּאֲוֹת מְמוֹן, שְׂאִין מֵאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא הֵזֵן וּמְפָרְנֵס, וְהוּא חוֹשֵׁב "כִּי פָחִי וְעַצְמִי יָדִי עָשָׂה לִי אֵת הַחִיּוֹל הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, יז), וְזֶה 'עֲצָמְךָ', לְשׁוֹן עַצְמִי יָדִי; הֵינּוּ אֵת הַרְשָׁעוֹת שֶׁל הָאָדָם מִפִּירִים בְּפָנָיו דִּיקָא, כִּי אִם

הולך עם אנפין חשוכין ומרה שחורה, סימן שהוא רחוק מאמונה, וחושב שיש פאן טבע, מקרה ומזל, ולכן כשמתנגע בפרנסתו, ואינו משיגה, הוא נופל במרה שחורה, אנפין חשוכין, והוא מסתובב במרירות, שזה פרוש (תהלים קטו, ד): "עצביהם כסף וזהב, מעשה ידי אדם"; כשהאדם חושב שהכסף וזהב הם מעשה ידי אדם, אז העצבות מנחת על פניו, שזה מה שמזהיר התנא: אל תהי רשע בפני עצמך, בפני דיקא, הינו שמכירים על הפנים שלך, שאפה מלא עצבות וקשיות וספקות עליו תברך.

ב. ודע, שעל-ידי תקון ברית קדש, הוא נצול מפנים דסטרא אחרא; הינו כשהאדם זוכה לתקון הברית, על-ידי-זה נצול מעצבות ומרה שחורה, שבא על-ידי פגם הברית, הקלפה הנקראת ליליית, על שם יללה, שמכנסת את האדם

פסוק זה: פיון שנולד אברהם ועסק במילה, נשבע לו הקדוש-ברוך-הוא, שבזכות מילה מציל את ישראל מדינה של גיהנום. ועין מכילתא פרשת בא: בשכר דם מילה נגאלו].

על-ידי ברית, "שלחתי אסיריך מבור", בור דא טחול (עין תקון מח) שהוא מרה שחורה; פי העצבות והמרה שחורה שתופסת את האדם, זה בא מהטחול, שלא נודבף דמו עדין, ומזה באה תאות ממון, הינו "בעצבון תאכלנה", שצריך להתנגע מאד על פרנסתו, וסובל גיהנום בזה העולם (בראשית ג, יח): "קוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה, בזעת אפך תאכל לחם" וגו', וכל זה מחמת פגם הברית, שהוא מרה שחורה, דם נדה, פי להפך, מי שזוכה לשלמות תקון הברית הוא אויז במדרגת בחינת מלח, שהוא הממתיק מרירות ועצבון הפרנסה, כמובא בזהר (ויחי רמא): "אלמלא מלחא לא הוי עלמא יכלי למסבל מרירותא". וזהו (במדבר יח): "ברית מלח עולם הוא". וזהו (ויקרא ב'): "אל תשבית מלח ברית אלקיך" — 'אלקיך' דיקא, פי על-ידי-זה נתקשר באלקות, ונתפרש מעבודה זרה, כמו שכתוב (איוב יט): "מבשרי אחזה אלוך". פי על ידי

בעצבות ובמרירות — מי שפגם בברית, ולכן מי שזוכה להגיע לתקון הברית, תקון המחין, זוכה לאנפין נהורין, פנים דקדושה, פי על-ידי דם ברית, נתקן דם נדה; פי זה לעמת זה, דם ברית זה דם קדוש, ולהפך דם נדה זה דם טמא, שהיא תאות ממון, כמו שכתוב (זכריה ט, יא) "גם בדם בריתך", [עין רש"י (שבת קלז): על פסוק זה, שעל-ידי דם ברית נצול מגיהנום. ועין בתנא דבי אליהו זוטא (פרק כה), איתא על

על-ידי ברית, "שלחתי אסיריך מבור", בור דא טחול (עין תקון מח) שהוא מרה שחורה; פי העצבות והמרה שחורה שתופסת את האדם, זה בא מהטחול, שלא נודבף דמו עדין, ומזה באה תאות ממון, הינו "בעצבון תאכלנה", שצריך להתנגע מאד על פרנסתו, וסובל גיהנום בזה העולם (בראשית ג, יח): "קוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה, בזעת אפך תאכל לחם" וגו', וכל זה מחמת פגם הברית, שהוא מרה שחורה, דם נדה, פי להפך, מי שזוכה לשלמות תקון הברית הוא אויז במדרגת בחינת מלח, שהוא הממתיק מרירות ועצבון הפרנסה, כמובא בזהר (ויחי רמא): "אלמלא מלחא לא הוי עלמא יכלי למסבל מרירותא", פי המלח שהוא הברית, ממתיק את המרירות. (עכשו יביא ראיה מפסוקים, שברית זה מלח): וזהו (במדבר יח, יט) "ברית מלח עולם הוא", וכן (ויקרא ב, יג): "ולא תשבית מלח ברית אלקיך", 'אלקיך' דיקא, פי על-ידי-זה שאוחז בתקון הברית, נתקשר באלקות, ונתפרש מעבודת אלילים, כמו שכתוב (איוב יט, כו): "מבשרי אחזה

אָלוֹק", שְׁמִבְשָׁר גּוֹפוֹ, שְׁזֶה תִּקּוּן הַבְּרִית, בְּסוּד (בְּרֵאשִׁית ב, כג): "וּבִשְׂרָר מִבְּשָׂרֵי" [עֵינַן בְּרֵאשִׁית רַבָּה (פְּרָשָׁה מַח, סִימָן ב'): "וּמִבְּשָׂרֵי אֲחֻזָּה אֱלוֹהִי, אֱלוּלֵי שְׁעֵשִׂיתִי כֵן, מִהֵיכָן הָיָה

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִגְלָה עָלַי. עֵינַן שָׁם. וּבִזְהַר (לְךָ-לְךָ צַד): בְּכָל זְמַנָּא דְאִתְרַשִּׁים בַּר נֶשׁ בְּהָאֵי רְשִׁימָא קְדִישָׁא דְהָאֵי אַת, מְגִיָּה חֲמֵי לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְגִיָּה מִמֶּשׁ. וְנִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא אֲתֵאֲחִידַת בֵּיה, וְאֵי לָא זָכִי דְלָא נָטִיר הָאֵי אַת, מַה כְּתִיב (אִיּוֹב ד, ט): "מִנְשַׁמַּת אֱלוֹהִי יֵאבְדוּ". דְּהָא רְשִׁימוֹ דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אֲתֵנְטִיר. וְאֵי זָכִי וְנָטִיר לֵיה שְׁכִינְתָּא לָא אֲתֵפְרִישׁ מְגִיָּה, עֵינַן שָׁם; (וּבִתְקוּן יט): וְרָזָא דָּא לְחַפְיָמִי לְבָא אֲתַמְסַר וְהָאֵי בְּשׂוֹר

בְּהַפּוּכָא שְׁבָ"ר. וְעָלִיָּה אֲתַמַּר: "שְׁבָר רַעְבּוֹן בְּתִיכֶם". אִם זָכוּ — בְּשָׂר קַדְשׁ, דְאֲתַמַּר בֵּיה: "וּמִבְּשָׂרֵי אֲחֻזָּה אֱלוֹק", וְאִם לָא נָטִרִין בְּהָאֵי בְּשׂוֹר אֹת בְּרִי"ת, אֲתַהַפֵּף לֹון בְּשְׁבָ"ר, עֵינַן שָׁם; (וּבִתְקוּן כד): לְצַדִּיקָא וְדָאֵי בְּאַתֵּר דְמִילָה וּפְרִיעָה שְׂרִיא יְקו"ק. וְדָא אִיהוּ "וּמִבְּשָׂרֵי אֲחֻזָּה אֱלוֹק". וְעָלִיָּהוּ אֲתַמַּר: "וְאֲמַר לְךָ בְּדַמְיָךְ חֲיִי" לְצַדִּיקָא, עֵינַן שָׁם]; כִּי עַל-יַדֵּי תִקּוּן הַבְּרִית, מֵאִיר לְעַצְמוֹ אֹר פְּנֵי מְלַךְ חֲיִים. וְזֶה מַה שְּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּתוּבוֹת סו): 'מְלַח מְמוֹן חֲסָר', כִּי עַל-יַדֵּי מְלַח, נִתְמַעַט אֲצִלוֹ תְּאֹת מְמוֹן. [וְעֵינַן שָׁם בְּרֵשׁ"י: 'מְלַח מְמוֹן חֲסָר' — הַרוּצָה לְמַלַּח מְמוֹנוֹ, כְּלוּמַר לְגַרְם לֹו שְׁיִתְקִים — יִחְסְרֵנוּ לְצַדִּיקָה תְּמִיד, וְחֲסָרוֹנוֹ זֶהוּ קִיּוּמוֹ, עֵינַן שָׁם. וְצַדִּיקָה הוּא הַפֶּף

תְּאֹת מְמוֹן, כִּי הָרִי מְפָזֵר אֶת זֶה לְעַנְיִים, וְאֵינַן לֹו תְּאֹה לְכֶסֶף, נִמְצָא, שְׁמַלַּח שְׁהוּא תִקּוּן הַבְּרִית, עַל-יַדֵּי-זֶה נִתְמַעַט אֲצִלוֹ תְּאֹת מְמוֹן, וּמְרַבָּה בְּצַדִּיקָה].

ג. (עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׁגָתוֹ בְּפָסוּק):

וְזֶהוּ (דְּבָרִים לג, כז): "וַיִּגְרַשׁ מִפְּנֵיךְ אֹיִב", מִפְּנֵיךְ דְקַדְשָׁה, הֵינּוּ אִם תִּגְרַשׁ מִפְּנֵיךְ אֶת הָאֹיִב שְׁהוּא אֲנַפִּין חֲשׂוּכִין, פְּנִים דְסִטְרָא אַחְרָא, וְתוֹזָה לְאֲנַפִּין נְהוּרִין, פְּנִים דְקַדְשָׁה, אִז "וַיֵּאמֶר הַשְּׂמֵד" לְשׁוֹן עֲבוּדָה זְרָה, הֵינּוּ תְּאֹת מְמוֹן, מִמִּילָא תִגְרַשׁ מִמֶּךָ אֶת הַשְּׂמֵד, הַעֲבוּדָה זְרָה, שְׁהִיא תְּאֹת מְמוֹן, כִּי עַל-יַדֵּי פְּנִים דְקַדְשָׁה, אֲנַפִּין נְהוּרִין, מְבַטְלִין אֶת הַפְּנִים דְסִטְרָא אַחְרָא,

שְׁהִיא תְּאֹת מְמוֹן, עֲבוּדָה זְרָה. כִּי כָל יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים צַדִּיקִים, עַל שֵׁם הַבְּרִית (עֵינַן זֶה לְךָ-לְךָ צַדִּיקִי נִינְהוּ, וְהָא כְּפָה תִיבִין אִית בְּהוּ בִישְׂרָאֵל, כְּפָה חֲטָאִין וְכְפָה רְשִׁיעִין דְעַבְרִין עַל פְּקוּדֵי אֹרִיתָא? אֵלָא הֲכִי תִנָּא בְּרָזָא דְמִתְנִיתִין. וְכָאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל דְעַבְדִּין קַרְבָּנָא דְרַעוּא לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְמִקְרִיבִין בְּנִיָּהוּ לְתַמְנִיא יוּמִין לְקַרְבָּנָא. וְכֵד אֲתַגְזֵרוּ עָאלוּ בְּהָאֵי חוּלְקָא טְבָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְכְתִיב (מִשְׁלֵי י, כה): "וְצַדִּיק יִסוּד עוֹלָם". וְכִינֵן דְעָאלוּ בְּהָאֵי חוּלְקָא דְצַדִּיק — אֲקָרוּן צַדִּיקִים. וְדָאֵי כְּלָם צַדִּיקִים, הֵינּוּ עַל-יַדֵּי שְׁנִמּוּלִים נִקְרָאִים צַדִּיקִים]. וּבְשִׁבְלֵי זֶה, כְּשִׁמְגַרְשׁ מִפְּנֵיהֶם דְקַדְשָׁה, אֶת הָאֹיִב, הוּא מְפִיל אוֹתָם הָאֹיִבִים, בְּפְנֵים דְסִטְרָא אַחְרָא,

תִּקּוּן הַבְּרִית, מֵאִיר לְעַצְמוֹ אֹר

פְּנֵי מְלַךְ חֲיִים: וְזֶה (פְּתוּבוֹת סו): 'מְלַח מְמוֹן חֲסָר', כִּי עַל-יַדֵּי מְלַח, נִתְמַעַט אֲצִלוֹ תְּאֹת מְמוֹן:

ג וְזֶהוּ (דְּבָרִים לג): "וַיִּגְרַשׁ מִפְּנֵיךְ אֹיִב", מִפְּנֵיךְ דְקַדְשָׁה,

"וַיֵּאמֶר הַשְּׂמֵד" — לְשׁוֹן שְׂמֵד, לְשׁוֹן עֲבוּדָה זְרָה, הֵינּוּ תְּאֹת מְמוֹן. כִּי כָל יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים צַדִּיקִים, עַל שֵׁם הַבְּרִית. וּבְשִׁבְלֵי זֶה, כְּשִׁמְגַרְשׁ מִפְּנֵיהֶם דְקַדְשָׁה, אֶת הָאֹיִב, הוּא מְפִיל אוֹתָם הָאֹיִבִים, בְּפְנֵים דְסִטְרָא אַחְרָא, הֵינּוּ הַשְּׂמֵד:

היגו השמד; כשהאדם מגרש מפניו את העצבות, שהוא אנפין חשוכין, והוא ממשיך על עצמו אנפין נהורין, על-ידי-זה הוא מבטל מעצמו את תאות ממון, ולא עוד אלא שפיל גם את כל השונאים שלו שרצו להפיל אותו בשמד, שהוא עבודה זרה, תאות ממון, הם נופלים במה שרצו להפיל אותו, על-ידי שהאדם מתגבר עם אנפין דקדשה, אנפין נהורין. נמצא, כל צדיק וצדיק, כשהקדוש-ברוך-הוא רוצה לגרש אויביו של צדיק, הוא מפיל את האויב בתאות ממון, ועל-ידי-זה הוא נעשה עסוק עם עצמו ושוכח מהצדיק. וכעין שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות מריבה, סימן ב): מי שרודף את חברו, הקדוש-ברוך-הוא מביא עליו רעה, כדי שישפח את חברו מלרדף אותו. כי 'צדיק הוא ברית עולם'

נמצא, כל צדיק וצדיק, כשהקדוש ברוך הוא רוצה לגרש אויביו של צדיק הוא מפיל את האויב בתאות ממון. כי 'צדיק הוא ברית עולם' (תקון מח), וזה האויב של צדיק, שחולק על צדיק, אין לו מלח להמתיק מרירותו. פי 'מלח ממון חסר', פי עקר תאות ממון שנתמעט, אינו אלא על-ידי ברית: ובשביל זה, זבולון שהיה אוהב ליששכר, נאמר בו (דברים לג): "שמח זבולון". 'שמח', הפך בעצבון, 'שבע שמחות את פניך'

וזה כשבקשה רחב סימנא דחיי, כמו שפתוב (יהושע ב): "והחיותם את אבי ואמי וכו',

לממון כלל, פי זכה לשפע דקדשה, והוא תמיד באנפין נהורין, ולכן לא יכולים להפיל אותו, לא-כן מי שמתאנה לממון, והוא תמיד באנפין חשוכין, בנגל להפיל אותו. ועקר הנפילה הוא על-ידי קנאה, שפקנא תמיד בהזולת, למה יש לו יותר כסף ממנו, וזה עקר הנפילה של רב העולם, שנופלים בדעתם, על-ידי שסתכלים בעין רעה על הזולת, שיש להם ממון יותר מהם, וזה מה ששובר אותם, לא-כן הצדיק מרב התפללותו באין סוף ברוך הוא, הוא מרגיש שהוא העשיר הכי גדול, ואינו מקנא בשום ברעה, ומפילא לא יכולים להפיל אותו.

ובשביל זה, זבולון שהיה אוהב ליששכר, נאמר בו (דברים לג, יח): "שמח זבולון, 'שמח' הפך בעצבון, 'שבע שמחות את פניך'; פי זבולון עשה שתפוח עם יוששכר, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה, פרשה עב, סימן ה): 'יששכר יושב ועוסק בתורה, וזבולון יוצא בימים ובא ונותן לתוך פיו של יששכר, והתורה רבה בישראל; ועל-כן נאמר בו "שמח זבולון בצאתך", שמח דיקא, פי בזה שצור ליששכר שיוכל ללמוד תורה, בזה הראה שאין לו תאות ממון, ועל-כן היה תמיד בשמחה, אנפין נהורין.

(תקון מח); היגו שמחזיק בשלמות תקון הברית, שאז נקרא צדיק. וזה האויב של צדיק, שחולק על צדיק, אין לו מלח להמתיק מרירותו, פי 'מלח ממון חסר', פי עקר תאות ממון שנתמעט, אינו אלא על-ידי ברית, ומחמת שאינו אוחד בתקון הברית, אין לו במה להחיות את עצמו, כי אין לו מלח להמתיק את מרירותו, על-ידי-זה נופל בתאות ממון, ונשקע שם, וכבר שוכח מלרדף את הצדיק. [נדבר זה רואים בחוש, שהצדיק מרב דבקותו בו תברך, נזדבק לגמרי מתאות ממון, ואינו מתאנה

(עכשו ילביש את השגתו בענין רחב): וזה כשבקשה רחב סימנא דחיי (עין זהר ויחי רמא), כמו שפתוב (יהושע ב, יג) "והחיותם את

אבי ואמי" וכו', אמרה: "ונתתם לי אות אמת", פי אמת הוא בחינת חיים פנ"ל, ואמרו לה: "את תקנות חוט השני תקשרי" לך, 'תקנה' זה בחינת אמונה, כמו שכתוב (ירמיה לא, טז):

"ויש תקנה לאחריהך", ואמונה היא אחרית הימים (עין זהר תשא קפט, ואתחנן רע), פי עליה עומדים כל המדות, כמו שכתוב (מכות כד): "בא חבוק והעמידן על אחת" וכו'. וחוט השני זה בחינת זריחת אור הפנים, כמו שכתוב (בראשית לח, ל): "ויקרא שמו זרח" וכו', "פי החשך יכסה ארץ, ועליך זרח הנו"ה" (ישעיה ס, ב), פי חשך הוא בחינת בעצבון, דאגת ותאות הפרנסה, צער כפלים פיולדה, אנפין חשוכין, עבודה זרה ועליך זרח ה", אמונת אלקות, אור הפנים, "ויחן פני העיר", תקון המטבע, תקון תאות ממון, בחינות "שמח זבולן"; הינו פי אמרו חכמינו הקדושים (מגלה יד): רחב התגירה ונשאה

יהושע. ומובא בזהר (יחי רמא): היא בעצת סימנא דחיי, דכתיב: "והחיתם את אבי" וגו'. ואמרה: סימנא דחיי לא שריא אלא באות אמת, ומאי איהו אות אמת? דא אות ו', בגין דביה שרין חייז, הכי אוליפנא סימנא דמשה קא בעצת, ואינון אמאי יתבו לה תקנות חוט השני? אלא אינון אמרי משה הא אסתלק

מעלמא, דהא אתפניש שמשא, והא מטא זמנא דסיגרא למשלט, סימנא דסיגרא אית לן למיהב לך. ומאי איהו תקנות חוט השני הזה, כמה דאת אמר (שיר השירים ד, ג): "כחוט השני שפתותיך", סימנא

אמרה ונתתם לי אות אמת". פי אמת הוא בחינת חיים פנ"ל, ואמרו לה: "את תקנות חוט השני תקשרי לך". 'תקנה', זה בחינת אמונה, כמו שכתוב (ירמיה לא): "ויש תקנה לאחריהך". ואמונה היא אחרית הימים. פי עליה עומדים כל המדות, כמו שכתוב (מכות כד): "בא חבוק והעמידן על אחת" וכו'. וחוט השני זה בחינת זריחת אור הפנים כמו שכתוב (בראשית לח): "ויקרא שמו זרח" וכו', "פי החשך יכסה ארץ ועליך זרח ה'" (ישעיה ס). פי חשך הוא בחינות בעצבון, דאגת ותאות הפרנסה, צער כפלים פיולדה, אנפין חשוכין, עבודה זרה. ועליך זרח ה", אמונת אלקות, אור הפנים, "ויחן פני העיר" תקון המטבע, תקון תאות ממון, בחינות "שמח זבולן":

דיהושע יהא גבך, בגין דשולטנותא דסיגרא השפא, הינו פי גם בעת שעוברת על האדם עניות ודחקות, שהיא בחינת לבנה דלית לה מגרמא כלום, ומתגברת העצבות והמרירות, כמאמרם ז"ל (שמות רבה, פרשה לא, סימן יד): אלו נתקבצו כל יסורים בצד אחד ועניות מצד אחד, העניות מכרעת לכלן; ואמרו (שם סימן יא): אין בעולם קשה מהעניות, שהיא קשה מכל יסורין שבעולם; פי אז כששורה על האדם עצבות ומרירות מחמת עניות, והסטרך אחר רוצה להתגבר עליו, להפילו בעצבון, שהוא בחינת מיתה, וכמאמרם ז"ל: עני חשוב כמת, אז דיקא צריכים להמשיך בו אות אמת, שזו אמונה,

שיחדיר בעצמו תקנה, בבחינת (ירמיה לא, טז): "ויש תקנה לאחריהך", שזה חוט השני, חוט של חסד, זריחת האור בתוך החשך. ולכן דיקא רחב, שעליה התגבר מה שהתגבר וכו', ונשאה ליהושע, שהוא סוד הלבנה, בקשה חוט של חסד, שהוא הארת משה, שהוא אמת, שיאיר בתוך הלבנה, שתהיה השלמות בין חמה

ללכנה, שזה (יהושע ב, יב): "ונתתם לי אות אמת", ועל-ידי-זה תתבטל תאות ממון, דאגת וטרדת הפרנסה, אנפין חשוכין, עבודה זרה, "ועליך יזרח הני"ה", שזו אמונת אלקות, אור הפנים, תקון תאות ממון, שזה "שמח זבולון", 'שמח' דיקא, שאף שעסק בפרנסה ובפרקמטיה, תמיד היה בשמחה. וכל זה עובר על כל אחד שנופל בדעתו מחמת העניות שמסבבתו, שזה סוד המלכות, בחינת יהושע, ומבקש אות אמת, וזה "את תקנות חוט השני תקשרי" לך, אסור להתיאש אפלו במצבים הכי קשים, ואסור לפל באנפין חשוכין, שזה בעצמו תאות ממון, אלא צריך להזריח עליו אור הפנים, ולהמתיק ממנו את הדינים, ולזכור אשר "ויש תקנה לאחריך", שזה סוד אמונה, שבודאי לא יעזב אותך הקדוש-ברוך-הוא, אפלו במצבים שנפלת בהם, בעניות ובדחקות, כי אם רק תחיה את עצמך, ותמשיך על עצמך ברית מלח

עולם, הממתיק מרירותא דהאי עלמא, על-ידי- זה תוכל להחזיק מעמד ולא להשבר. ולכן דיקא רחב, שעבר עליה מה שעבר וכו', ונשאה יהושע, שהוא בחינת מלכות, בקשה אות אמת, שיאיר בה פני משה, שהוא פני החמה, ואף "כי החשך יכסה ארץ", עם כל זה "ועליך יזרח

הני"ה". ודבר זה עובר על כל אחד ואחד, אם הוא מתחזק בתוך העניות והדחקות שעוברת עליו, לבסוף יוצא משם. כי אסור להמשיך אחר העצבות והעצלות, שזו בעצמה תאות ממון, אנפין חשוכין, בחינת מיתה, שבא מפגם הברית, ולכן על-ידי שבקשה אות אמת, שהוא החיים, שיאיר בתוך המלכות, על ידי זה נשלמה.

וזה בחינת (ברכות ח): 'מצא או מוצא', כי הפרנסה הוא בחינת אשה, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (סנהדרין פא): 'היורד לפרנסת חברו פאלו בא על אשתו'. ופרנסה שהוא בעצבון, היא בחינת 'מוצא אני מר ממות את האשה'. (בחינת מרירותא דעלמא שצריך להמתיקה על-ידי מלח פנ"ל, 'אלמלא מלחא לא הוי יכיל עלמא למסבל מרירותא'. ועל פן להפך, בפרנסה דקדשה כתיב: "מצא אשה מצא טוב" (משלי יח). 'טוב' בחינת צדיק, בחינת ברית מלח, שהוא ממתיק מרירותא, הינו תאות ועצבון הפרנסה). ופרנסה שהוא בחינת: "שמח זבולון בצאתך", הוא בחינת 'מצא אשה מצא טוב'. 'ואין טוב אלא צדיק' (יומא לח:). הינו ברית, כמו שפתיב (ישעיה ג): 'אמרו צדיק כי טוב'

אנפין חשוכין, בחינת מיתה, שבא מפגם הברית, ולכן על-ידי שבקשה אות אמת, שהוא החיים, שיאיר בתוך המלכות, על ידי זה נשלמה.

(עכשו ילביש את השגתו במאמר): וזה בחינת (ברכות ח): 'מצא או מוצא', כי הפרנסה הוא בחינת אשה, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (סנהדרין פא): 'היורד לפרנסת חברו, פאלו בא על אשתו'; ופרנסה שהיא בעצבון, היא בחינת 'מוצא אני מר ממות את האשה' (בחינת מרירותא דעלמא שצריך להמתיקה על-ידי מלח פנ"ל, 'אלמלא מלחא לא הוי יכיל עלמא למסבל מרירותא'. ועל-פן להפך, בפרנסה דקדשה כתיב: "מצא אשה מצא טוב"

(משלי יח, כב): 'טוב' בחינת צדיק, בחינת ברית מלח, שהוא ממתיק מרירותא, הינו תאות ועצבון הפרנסה), ופרנסה שהיא בחינת "שמח זבולון בצאתך", הוא בחינת 'מצא אשה מצא טוב', ואין טוב אלא צדיק (יומא לח) הינו ברית, כמו שפתיב (ישעיה ג): 'אמרו צדיק כי טוב',

שְׂזוּזִין מְזֵה לְזֵה; וּמְצָא, שְׂמֻזוּזָה הִיא נֶגֶד תַּאֲוֹת מָמוֹן, כִּי הִיא לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן, מְזוּזָה — לְשׁוֹן זוּזִי, כְּסָף [עֵינַן בְּבֹא בַתְּרָא (קג):] זוּזִי אֶקְרִי נְכֻסִי]. וְזֵה (אִיּוֹב כב, כה): "וְהִיָּה שְׂדֵי בְּצַרְיָךְ",

הֵינּוּ עַל-יְדֵי מְזוּזָה, "וְכֶסֶף תּוֹעֲפוֹת לְךָ", עַל-יְדֵי-זֵה פִּרְנָסְתוֹ מְעוֹפֶפֶת לְךָ [זֵה לְשׁוֹן הַפְּסוּק: "וְהִיָּה שְׂדֵי בְּצַרְיָךְ וְכֶסֶף תּוֹעֲפוֹת לְךָ". וּפְרָשׁ רַבְנּוּ ו"ל: "וְהִיָּה שְׂדֵי בְּצַרְיָךְ", כְּשֵׁשׁ שְׂדֵי, שְׂרָשׁוּם עַל הַמְּזוּזָה, עוֹמֵד עַל דְּלָתְךָ, כִּי צִרְיָךְ סוֹבְבִים עַל צִיר הַבַּיִת, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (שְׁמוֹת רַבֵּה, פְּרָשָׁה מ', סִימָן ד'): וְאִין בְּצַרְיָךְ אֵלֹא חוּמָה, כְּמֵה דְאֵת אָמַר (יִשְׁעִיָּה כה, יב): "וּמְבַצֵּר מִשְׁגָּב חוּמָתֶיךָ", עַל-יְדֵי-זֵה "וְכֶסֶף תּוֹעֲפוֹת לְךָ" עַל-יְדֵי-זֵה פִּרְנָסְתוֹ מְעוֹפֶפֶת לוֹ, כְּמוֹ שְׂדֵי שְׂדֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרַכּוֹת ג.ט): רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי אָמַר: פִּרְנָסְתוֹ

מְעוֹפֶפֶת לוֹ כְּצַפּוֹר, שְׂנֵאֲמַר: "וְכֶסֶף תּוֹעֲפוֹת לְךָ". כִּי שְׂדֵי הוּא בְּחִינַת בְּרִית [עֵינַן זֶהר פְּנִיחָס (רנח):] מְזוּזָה רְשִׁים שְׂדֵי צְדִיק וְשְׂכִינְתָא תַרְעָא דְמְזוּזָה זֵה הַשְּׂעֵר לְהַנְיָה, עֵינַן שָׁם; וְעֵינַן לְקוּטֵי תוֹרָה (אִיּוֹב כב, כה): "וְהִיָּה שְׂדֵי בְּצַרְיָךְ", אֵל תִּקְרִי בְּצַרְיָךְ, אֵלֹא בְּצִרְיָךְ, לְשׁוֹן דְּלַת וּפְתַח, שְׂשָׁם שְׂמִים אֵת הַמְּזוּזָה, שְׂרָשִׁים שָׁם שְׂדֵי, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בְּרַאשִׁית לה, יא): "אֲנִי אֵל שְׂדֵי פְּרָה וּרְבֵה", הֵינּוּ כִּי שָׁם שְׂדֵי מְרַמֵּז עַל הַבְּרִית, שֶׁהוּא פְּרָה וּרְבֵה [רַצָּה לוֹמַר, שְׂעַל-יְדֵי תִקּוּן הַבְּרִית זוֹכִים לְשִׁבַר תַּאֲוֹת מָמוֹן. וְכֵן מְצוּת

וְכִמוֹ שְׂפָתוֹב (שְׁמוֹת ב, ב): "וַתִּרְא אֶתוֹ כִּי טוֹב הוּא", 'שְׂנוּלָד מְהוּל' (מִדְרָשׁ רַבֵּה שְׁמוֹת, פְּרָשָׁה א'), וְאִין טוֹב אֵלֹא אֹר (שָׁם), כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בְּרַאשִׁית א, ד) "וַיִּרְא אֱלֹקִים אֵת הָאֹר" וְכוּ', זֵה בְּחִינַת

'וְעַלְיָךְ יִזְרַח ה', בְּחִינַת חוּט הַשְּׁנִי. כִּי בְּאֵמַת כָּל הַפְּרָנְסָה הִיא רַק בְּשִׁבִיל הָאִשָּׁה, וְכֵמֵאֲמָרָם ו"ל (תְּמוּרָה טז): אִשָּׁה בִּינָן שְׂאִין לָהּ תְּבוּאָה בְּתוֹךְ בֵּיתָה מִיַּד צוֹעֲקָת; כִּי הַפְּרָנְסָה שֵׁיכַת יוֹתֵר לְאִשָּׁה מִהַבְּעַל. וְלִכְּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֹא מְצִיעָא נט): לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּכַבּוּד אִשְׁתּוֹ, שְׂאִין בְּרַכָּה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אֵלֹא בְּשִׁבִיל אִשְׁתּוֹ וְכוּ', 'אוֹקִירוֹ לְנִשְׁכּוֹ כִּי הִיכִי דְתַתְּעֵרְוֵי, וְלִכְּן בְּמַעֲרָבָא שְׂאֵלוֹ: 'מְצָא אוּ מוּצָא', מְצָא הֵינּוּ "מְצָא אִשָּׁה מְצָא טוֹב", זֵה צְדִיק בְּרִית מְלַח, שְׂמַמְתִּיק מְרִירוּתָא דְהֵאִי עֲלָמָא,

"שְׂמַח זְכוּלוֹן בְּצַאֲתָךְ", שְׁזֵה תִקּוּן תַּאֲוֹת מָמוֹן, שְׂאֵז "מְצָא אִשָּׁה מְצָא טוֹב", וְאִין טוֹב אֵלֹא אֹר, שְׂמַאִיר עֲלִיו תְּמִיד אֹרוֹ יִתְבַּרַךְ, שְׂיִודַע שֶׁהַכָּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית. אוּ 'מוּצָא' הֵינּוּ 'מוּצָא אֲנִי מֵר מִמּוֹת אֵת הָאִשָּׁה', שְׁזֵה מְרִירוּתָא דְהֵאִי עֲלָמָא, אֲנַפִּין חֲשׁוֹכִין, מְרָה שְׁחוּרָה, וְצִרְיָכִים לְהַחֲיוּתָהּ תְּמִיד. וְזֵה מֵה שְׂהָאִשָּׁה מִתְקַדְּשֶׁת בְּכֶסֶף דִּיקָא, כִּי הִיא מְשַׁלְּמַת אֵת עֲצָמָה אֹז.

ד. (עֲכָשׁוּ יִלְבִּישׁ אֵת הַשְּׂגָתוֹ בְּמַצּוֹת מְזוּזָה): וְזֵה בְּחִינַת מְזוּזָה, כִּי אִיתָא בְּמִדְרָשׁ (בְּמִדְרָב רַבֵּה, פְּרָשָׁה כב): 'לְמָה נִקְרָא שְׂמָן זוּזִי? מִפְּנֵי

וְכִמוֹ שְׂפָתוֹב (שְׁמוֹת ב) "וַתִּרְא אֶתוֹ כִּי טוֹב הוּא" — 'שְׂנוּלָד מְהוּל' (מִדְרָשׁ רַבֵּה, שְׁמוֹת, פְּרָשָׁה א'). 'וְאִין טוֹב אֵלֹא אֹר' (שָׁם), כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בְּרַאשִׁית א'): "וַיִּרְא אֱלֹקִים אֵת הָאֹר" וְכוּ'. זֵה בְּחִינַת 'וְעַלְיָךְ יִזְרַח ה', בְּחִינַת חוּט הַשְּׁנִי:

ד וְזֵה בְּחִינַת מְזוּזָה, כִּי אִיתָא בְּמִדְרָשׁ (בְּמִדְרָב פְּרָשָׁה כב): 'לְמָה נִקְרָא שְׂמָן זוּזִי? מִפְּנֵי שְׂזוּזִין מְזֵה לְזֵה'. וְזֵה (אִיּוֹב כב): "וְהִיָּה שְׂדֵי בְּצַרְיָךְ", הֵינּוּ עַל-יְדֵי מְזוּזָה, "וְכֶסֶף תּוֹעֲפוֹת לְךָ" — עַל-יְדֵי-זֵה פִּרְנָסְתוֹ מְעוֹפֶפֶת לְךָ. כִּי שְׂדֵי הוּא בְּחִינַת בְּרִית. כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בְּרַאשִׁית לה): "אֲנִי אֵל שְׂדֵי פְּרָה וּרְבֵה".

מזוזה מסגלת לשבור תאנות ממון].
 וְזֶה שְׁדַרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (ירושלמי
 בְּרִכּוֹת, פָּרָק א'), שֶׁעֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת הֵם
 בַּקְרִיאַת שְׁמַע, וְדְבוּר 'לֹא תַחֲמַד' כְּנֶגֶד
 'וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוּזוֹת', כִּי
 עַל-יְדֵי מְזוּזָה נִתְבַטְּלַת
 חֻמַּדַּת הַמָּמוֹן כְּנֶגֶד
 וּקְרִיאַת שְׁמַע הִיא אֲמוּנָה,
 אֲנָפִין גְּהוּרִין, שְׁמַאֲמִין
 שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְכוּל
 לְפָרֵס אוֹתוֹ בְּסִפָּה קְלָה.
 וְלָכֵן "לֹא תַחֲמַד" שְׁסוּבָב
 עַל תַּאֲנוֹת מָמוֹן, שֶׁהוּא
 חוֹמַד כֶּסֶף שֶׁל זוּלָתוֹ,
 כְּנֶגֶד "וּכְתַבְתֶּם עַל
 מְזוּזוֹת", כִּי עַל-יְדֵי מְזוּזָה
 נִתְבַטְּלַת חֻמַּדַּת תַּאֲנוֹת
 מָמוֹן, שֶׁזֶה מְלַח מָמוֹן
 חֶסֶר; הֵינּוּ לִזְכוֹת לְשֹׁבֵר
 תַּאֲנוֹת מָמוֹן, זֶה עַל-יְדֵי
 בְּרִית מְלַח עוֹלָם.
 וְזֶהוּ (תְּהִלִּים נ, יא): 'וְזִיז'
 לְשׁוֹן זִזִּי, הֵינּוּ
 מָמוֹן, שֶׁנִּתְבַטְּלַת הַתַּאֲנוּה
 שֶׁל מָמוֹן עַל-יְדֵי שֵׁם
 שַׁד"י, שֶׁזֶה 'שַׁדִּי עַמְדִּי',
 עַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית אֲז
 זוֹכֶה לְמַחִין שְׁלֵמִים, וְאֵין
 לוֹ כְּבָר שׁוּם תַּאֲנוֹת מָמוֹן,
 הֵינּוּ עַל-יְדֵי מְזוּזָה זוֹכֶה
 לְבַחֲחִינַת 'שְׁמַח זְכוּלוֹן';
 כִּי מְזוּזָה זֶה תִּקּוֹן הַבְּרִית,
 שֵׁם שַׁד"י, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
 הוּא שְׁמַח בְּחֻלְקוֹ, וְאֵינוֹ
 אֵץ לְהַעֲשִׂיר.
 וּמֵאַחַר שֶׁאָמְרוּ שֶׁ"לֹא
 תַחֲמַד" הוּא כְּנֶגֶד "וּכְתַבְתֶּם", וְזֶה תַּאֲנוֹת מָמוֹן, מְבַטֵּל
 שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה: 'וּכְתַבְתֶּם —
 שִׁיְהֵא כְּתִיבָה תְּמָה' (שְׁבַת קג: [שְׁתֵּהא כְּתִיבָה
 תְּמָה שְׁלֹא יִכְתֹּב אֶלְפִי"ן עֵינִי"ן, עֵינִי"ן אֶלְפִי"ן,
 צַדִּי"ן גְּמִי"ן בֵּיתִי"ן, כְּפִי"ן צַדִּי"ן, גְּמִי"ן צַדִּי"ן,
 צַדִּי"ן גְּמִי"ן וְכוּ']), (מְנַחֲוֹת
 לַה.) [הֵאֵי קִילְפָא דְתַפְלִין
 צְרִיף לְמִיבְדְּקִיה, דְּדִילְמָא
 אִית בֵּה רִיעוּתָא, וּבְעֵינָא
 כְּתִיבָה תְּמָה וְלִיכָא,
 וְכוּ']; וְכֹל זֶה הוּא
 בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כה, כז):
 "יַעֲקֹב אִישׁ תָּם", הֵינּוּ
 יַעֲקֹב הוּא בְּתַפְאָרַת,
 שֶׁהוּא הַתּוֹרָה, שֶׁצְרִיכָה
 לְהִיֹּת כְּתוּבָה כְּתִיבָה
 תְּמָה, שְׁזוֹ מִדְתּוֹ שֶׁל
 יַעֲקֹב, 'אִישׁ תָּם', כִּי עַל
 יְדוֹ "וַיַּחֵן פְּנֵי הָעִיר", עַל
 יְדוֹ תִּקּוֹן הַמְטַבֵּעַ כְּנֶגֶד
 שֶׁעַל יְדוֹ נִתְבַטְּלַת תַּאֲנוֹת
 מָמוֹן. וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה
 (שְׁבַת לב:), שֶׁאַרְיֶכֶת יָמִים
 עַל-יְדֵי מְזוּזָה, כִּי סְמוּךְ
 לְ"וּכְתַבְתֶּם" — "לְמַעַן
 יָרְבוּ יָמֵיכֶם", כִּי עַל-יְדֵי
 אֲמוּנָה בְּמִשְׁא וּמִתֵּן, בָּא
 אוֹר הַחַיִּים כְּנֶגֶד, שֶׁאֵינוֹ
 רֵץ אַחַר הַהֶבֶל, וְאֵינוֹ אֵץ
 לְהַעֲשִׂיר. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ
 (שָׁם): 'מִקְרָא גְדַרְשׁ
 לְפָנָיו, מַה זֶה לְפָנָיו?
 הֵינּוּ בְּחִינַת אוֹר הַפְּנִים,
 אֲנָפִין גְּהוּרִין, שֶׁהוּא
 סִימָנָא דְחַיִּי, כִּי עַל-יְדֵי
 שֶׁהָאָדָם מְבַטֵּל מִפְּנֵו
 שֶׁהוּא סִימָנָא דְחַיִּי.
 וְזֶה תַּאֲנוֹת מָמוֹן, מְבַטֵּל

אֲנִפִּין חֲשׂוּכִין. וּבִשְׂבִיל זֶה קָבִיעוֹת הַמְזוּזָה ה. (עֲכָשׁוּ יִפְרֹשׂ אֶת הַפְּסוּק שֶׁהִתְחִיל בוֹ): וְכָל בְּשָׁלִישׁ הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַפֶּתַח (מִנְחוֹת לג.), כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבָרְכָה (בְּבָא מְצִיעָא מב:): הֵינּוּ שְׂאִין רוּצָה לְהַפְסִיד מִמּוֹן בְּשָׂבִיל הַמְצוּה, 'לְעוֹלָם יִשְׁלַשׁ אָדָם אֶת מְעוֹתָיו: שְׁלִישׁ זֶה הַבְּחִינָה נִקְרָא צְדָק, כִּי עֲדִין לֹא נִשְׁלַם, בְּפִרְקָמְטִיא' וְכוּ', וּשְׁלִישׁ הָעֲלִיּוֹן הוּא הַשְּׁלִישׁ שֶׁבְּפִרְקָמְטִיא, כִּמְאֹמֵר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבָרְכָה (ירושלמי פֶּאֶה, פֶּרֶק ח'): 'טָבִין חֲמִשִּׁין דְּעִבְדִּין מִמָּאֲתָן דְּלֹא עִבְדִּין; וְלִכְּן הֵם בְּשָׁלִישׁ הָעֲלִיּוֹן, כִּי אִם חֲמִשִּׁין דְּעִבְדִּין, וְעוֹסֵק בָּהֶם בְּמִשְׁא וּבְמִתָּן, הוּא יְרוּיַח הַרְבֵּה יוֹתֵר, אֲבָל שֵׁם צְרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ אֲמוּנָה, אֲנִפִּין נְהוּרִין, לְשִׁבּוֹר תְּאַנּוֹת מִמּוֹן. וְעַקֵּר הָאֲמוּנָה צְרִיךְ לְהִיּוֹת בְּמִשְׁא וּבְמִתָּן, כִּמוֹ שְׂאִמְרוּ (שַׁבָּת לא.): 'נִשְׂאֲתָ וְנִתְתָּ בְּאֲמוּנָה'. וְנִתְתָּ בְּאֲמוּנָה; כִּי אֲסוּר לְשַׁקֵּר בְּמִשְׁא וּבְמִתָּן, שְׂזָה בְּחִינַת תְּאַנּוֹת מִמּוֹן, שְׂלֹקְחָ מַה שְּׁלֹא שִׁיךְ אֵלָיו, שְׂזָה גַם בְּחִינַת "לֹא תִחַמַּד". נִמְצָא, שְׂעַקֵּר הַמִּמּוֹן, שְׂשֵׁם צְרִיךְ אֲמוּנָה, הוּא בְּשָׁלִישׁ עֲלִיּוֹן, שְׂהוּא בְּשָׁלִישׁ שֶׁבְּפִרְקָמְטִיא, שְׂשֵׁם הוּא עוֹסֵק בְּמִשְׁא וּבְמִתָּן, וְלִכְּן הוּא בְּשָׁלִישׁ הָעֲלִיּוֹן, בְּמִקּוֹם הַמְזוּזָה דִּיקָא, שְׂהִיא מְבַטֵּלַת מִהָאָדָם תְּאַנּוֹת מִמּוֹן, אֲנִפִּין חֲשׂוּכִין, וְכֹא לֹא אֲנִפִּין וּמִמּוֹנוֹ עַל קְנִיַת מְצוּה. וְזֶה עַקֵּר שְׂלִמּוֹת שְׂבִיבִית תְּאַנּוֹת מִמּוֹן, כִּי כְּשִׂמְשִׁבֵּר תְּאַנּוֹת מִמּוֹן כְּנ"ל, וּבִשְׂבִיל זֶה קָבִיעוֹת הַמְזוּזָה בְּשָׁלִישׁ הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַפֶּתַח (מִנְחוֹת לג.), כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבָרְכָה (בְּבָבָא מְצִיעָא מב:): 'לְעוֹלָם יִשְׁלַשׁ אָדָם אֶת מְעוֹתָיו שְׁלִישׁ בְּפִרְקָמְטִיא' וְכוּ'. וּשְׁלִישׁ הָעֲלִיּוֹן הוּא הַשְּׁלִישׁ שֶׁבְּפִרְקָמְטִיא, כִּמְאֹמֵר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבָרְכָה (ירושלמי פֶּאֶה פֶּרֶק ח'): 'טָבִין חֲמִשִּׁין דְּעִבְדִּין מִמָּאֲתָן דְּלֹא עִבְדִּין. וְעַקֵּר הָאֲמוּנָה צְרִיךְ לְהִיּוֹת בְּמִשְׁא וּבְמִתָּן, כִּמוֹ שְׂכַתוּב (שַׁבָּת לא.): 'נִשְׂאֲתָ וְנִתְתָּ בְּאֲמוּנָה'. נִמְצָא שְׂעַקֵּר הַמִּמּוֹן שְׂשֵׁם צְרִיךְ אֲמוּנָה הוּא בְּשָׁלִישׁ עֲלִיּוֹן, שְׂהוּא בְּשָׁלִישׁ שֶׁבְּפִרְקָמְטִיא: ה וְכָל הַמְצוּוֹת שְׂאָדָם עוֹשֶׂה אוֹתָם בְּלֹא מִמּוֹן, הֵינּוּ שְׂאִין רוּצָה לְהַפְסִיד מִמּוֹן בְּשָׂבִיל הַמְצוּה, זֶה הַבְּחִינָה נִקְרָא צְדָק, וְזֶה צְוִיתָ צְדָק עֲדִיתִךְ. אֲבָל כְּשִׂחְבִּיב כָּל כֶּף הַמְצוּה, עַד שְׂאִין מְרַגֵּישׁ בְּהַפְסִד מִמּוֹן, זֹאת הַבְּחִינָה נִקְרָא אֲמוּנָה. כִּי עַקֵּר אֲמוּנָה הוּא בְּמִמּוֹן, כִּי בְּזֶה שְׂכַתוּבֵי כֶּסֶף עַל קְנִיַת מְצוּה, בְּזֶה הוּא מְגַלֵּה טַהַר לְבָבוֹ, שְׂאִינוֹ מְפַחַד שְׂלֹא יִהְיֶה לוֹ, אֲלֹא הוּא מֵאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שִׁיתֵּן לוֹ, כִּי הַכֶּסֶף יִהְיֶה רַק מֵאֲתוֹ תְּבָרֵךְ, וְלִכְּן הוּא מְבַזְּבֵז כֶּסֶף וּמִמּוֹנוֹ עַל קְנִיַת מְצוּה. וְזֶה עַקֵּר שְׂלִמּוֹת שְׂבִיבִית תְּאַנּוֹת מִמּוֹן, כִּי כְּשִׂמְשִׁבֵּר תְּאַנּוֹת מִמּוֹן כְּנ"ל,

אתונא, "אמר לנו מלי דכדיבא", זה בחינת שקר, בחינת עבודה זרה, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (סנהדרין צב): 'כל המחליף בדבורו, כאלו עובד עבודת פוככים' וכו';

ובדרהך לל אדם מחליף בדבורו בעת עסקו במשא ומתן, כמאמרם ז"ל (בבא מציעא מד): מי שפרע מאנשי דור המבול ומדור ההפלה, הוא עתיד להפרע ממי שאינו עומד בדבורו; כי מי שנכנס בו תאות ממון, הוא מדבר שקר ומחליף בדבורו, ואמר להם "הוי לן פדניתא וילדה, פדניתא" — זו פרדה, זה בחינת עפוי"ם, דשריא בפרודא, כמובא בזהר (משפטים צה): 'שארי בחבורא וסיים בפרודא'; הינו פי בהתחלה הם מדברים אמת, אבל לבסוף מסיימים עם שקר, שזה פרודא, מלשון פרד, שמפרידים העפוי"ם מיחידו יתברך. "וילדה" — זה בחינת רוח,

המכנה בשם לדה; כי מה שהאדם מרויח פסוף וממון, זה נקרא לדה, פי מקדם לא הנה לו, ועכשו עסק במשא ומתן והרויח ממון וכסף, שזה בחינת לדה. [ונה מקשר אל מה שאמר למעלה: קשין מזונותיו בפלים פילדה. ואמרו לו: "וכדניתא מי ילדה", פי 'עפוי"ם אל אחר אסתרים ולא עבד פריין' (זהר משפטים קג). ולכן איך יכול להיות שפרדה, שהיא לשון פרוד, שנפרד ממנו יתברך, איך יכול להוליד ולהרויח

ששם פנים דקדשה, שזה אנפין גהורין, והוא תמיד בשמחה, שזה אמונה מאד — זה ממון, כמו שכתוב (דברים ו) "ובכל מאדך", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (ברכות נד): "ובכל מאדך" —

בכל ממונך; נמצא, כשבר ישראל מבזבז ממונו וכספו בעבור קיום המצוה, בזה הוא מגלה טהר נפשו, שפבר שבר את תאות ממון, ויש לו אמונה ברורה ומזככת בו יתברך, ויודע אשר בשביל קניית מצוה לא מפסידים, אדרבה הקדוש ברוף הוא משלים לו את חסרונו. וזו הצדקה שעושים לנשמה, שמשלמים בכסף מלא בעבור קניית מצוה. ומובא (זהר אמר פט): מאן 'צדקה' אתר דכל אנפין גהירין אחידן בה, והוא אחיד בכלהו וביה אשתכחו. "ולנו בשת הפנים", אתר דכל אנפין גהירין אתרחקן מגיה. צדקה אמת קשוט ונהורא דכלא ונהורא דאנפין חידו כלא. בשת כסיפא רחיקו דקשוט מאן דאכסיף, בגין דאמת דאיהו צדקה אתרחק מגיה רחיקו דאנפין גהירין; פי מי שנאחז בתאות ממון, הוא רחוק מאנפין גהורין, ועליו נאמר: "ולנו בשת הפנים", אבל מי ששבר תאות ממון, הוא קשור באמת, וזוכה לאנפין גהירין, ואין לו ממי להתבייש.

(עכשו ילביש השגתו במאמר 'סבי דבי אתונא'): וזה פרוש שאמרו סבי דבי

תאות ממון פנ"ל, ששם פנים דקדשה. וזה אמונה מאד, — זה ממון כמו שכתוב (דברים ו): "ובכל מאדך" (ברכות נד):

וזה פרוש שאמרו סבי דבי אתונא, אמר לנו מלי דכדיבא, זה בחינת שקר, בחינת עבודה זרה, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה, (סנהדרין צב): 'כל המחליף בדבורו כאלו עובד עבודת פוככים' וכו'. ואמר להם: הוי לן פדניתא וילדה, פדניתא — זו פרדה. זה בחינת עפוי"ם, דשריא בפרודא, כמובא בזהר (משפטים צה): 'שארי בחבורא וסיים בפרודא'. וילדה — זה בחינת רוח, המכנה בשם לדה. ואמרו לו: וכדניתא מי ילדה — פי 'עפוי"ם אל אחר אסתרים ולא עבד

ממון? והשיב להם: "הי ניהו מלי דכדיבא", זרה, פי מצוה לקיים דברי המת, וזה הדבר הינו השקר, שנדמה להם שמרויחין, ובאמת אינם מרויחין; כי זוהי תאוות ממון, שהאדם רץ אחר הכסף בקורא בקורים, ונדמה לו בכל פעם שמרויח, ובין כך לא

נשאר בידו כלום, כי מי שמשקע בתאוות ממון, וכל הראש שלו זה רק כסף, אינו רואה סימן ברכה בכספו. ונתלא לה פתקא בצוארא דהוי מסיק בי אבא מאה אלפי זוזי, "בי אבא" זו עבודת אלילים, כמו שכתוב (ימיה ב, כז): "האומר לעץ אבי אתה", ועבודת אלילים היא חובה (עין רש"י לך-לך בפסוק: "וירדפם עד חובה"), שםכרעת את הכל לכף חובה. וכל המתדבקין בה הם בעלי חובות, כמו שאנו רואים בחוש, שזה המשא תלוי בצואר בני-אדם, שאין מסתפקין בממונם, ולווין ממון מאחרים, ונדמה להם שהם משתפרין שכר הרבה, ואחר-כך מתים בעלי חובות, ואם אינם מתים בעלי חובות, הם פתייהם בעלי חובות, ומטריחים את עצמם בטרחות גדולות, ומסכנים את עצמם בספנת דרכים, בשביל שכר מעט, בשביל לשלם חוב אביהם, חוב עבודה

פריין' (שם קג). והשיב להם: 'הי ניהו מלי דכדיבא', הינו השקר, שנדמה להם שמרויחין, ובאמת אינם מרויחין.

ותלא לה פתקא בצוארא דהוי מסיק בי אבא מאה אלפי זוזי, בי אבא זה עבודת-אלילים, כמו שכתוב (ימיה ב): "האומר לעץ אבי אתה". ועבודה זרה היא חובה. שםכרעת את הכל לכף חובה. וכל המתדבקין בה הם בעלי חובות, כמו שאנו רואים בחוש, שזה המשא תלוי בצואר בני אדם, שאין מסתפקין בממונם. ולווין ממון מאחרים, ונדמה להם שהם משתפרין שכר הרבה, ואחר-כך מתים בעלי חובות. ואם אינם מתים בעלי חובות, הם פתייהם בעלי חובות, ומטריחים את עצמם בטרחות גדולות, ומסכנים את עצמם בספנת דרכים, בשביל שכר מעט, בשביל לשלם חוב אביהם, חוב עבודה זרה. פי מצוה לקיים דברי המת, וזה הדבר להם כמו צואה מאביהם, שישלמו חובותיו. וזה שפרש מהרש"א, 'תלא לה פתקא בצוארא' — שטר צואה.

ממון, נדמה לו תמיד שהוא צריך לרוץ אחר הכסף, והוא חי בדמיון ועוסק בעסקים, ונדמה לו בכל פעם שהוא מרויח, ועל סמך זה הוא לנה כסף, ונכנס בעסקים יותר גדולים, ובכל פעם נדמה לו שהוא מרויח, וכך הוא לנה עוד יותר כסף, עד שהוא תמיד בעל חוב, ועם כל זאת נדמה לו שהוא מרויח ומטריח את עצמו בטרחות גדולות, ומסכן את עצמו בסכנות, ורץ אחר הכסף, ואינו קולט, שהכל רק דמיון גדול, כי בין כך מכלה את ימיו הטובים בהבל ובריק, ומאומה לא נשאר בידו, פי לבסוף הכל משאיר לאחרים. וכמו שאמר החכם מכל אדם (קהלת ה, יג"ד): "ואבד העשר ההוא בענין רע" וגו', "כאשר יצא מבטן אמו ערום ישוב ללכת כשבא ומאומה לא ישא בעמלו שילך בידו" וגו', "כל-עמת שבא פן ילך ומה יתרון לו שיעמל לריח" וגו'; ואין זה אלא שנדבק בעבודה זרה של

ממון, ונדמה לו בדמיונו שהוא מרויח, ובין כך מאבד את ימיו הטובים.

ואחר-כך אמרו לו: "מלחא פי סריא במאי מלחי לה"; מי שנפל לתאות ממון, שבא

מפגם הברית, איך יוצאים מזה; פי תקון של תאות ממון הוא תקון הברית, שהוא ברית מלח עולם כנ"ל, ושאלו אותו: זה שתקן בריתו, שאז זוכה לאנפין נהורין, ואינו אץ להעשיר. אבל אם נפל לסרחון תאות ממון, במאי תקונו, איך יכולים לתקן אותו, ולהוציאו מהתאנה המגנה הזו של תאות ממון, לרוץ בקורא בקרים, ונדמה לו בדמיונו כאלו הוא מרויח, ולבסוף מת בעל חוב, ואבד את ימיו הטובים? והשיב להם: "בסילותא דכדניתא", הינו בשליא של הפרדה; פי באמת יש עוד תקון לתאות ממון, הינו שישתפל לשרש, שמשם בא כל הממון וכל ההשפעות, ועל-ידי הסתכלותו שם, יתבטל תאותו, פי שם בשרשה, השפע כלו אור צח ומצחצח ותענוג רוחני, ואין מתאנה (נ"א מתעבה כתי"י) אלא למטה, ומי הוא הפתי יסור הנה, להשליך תענוג רוחני, ולקח תענוג עב; הינו

שאדם מדבק את עצמו באין סוף ברוך הוא, ששם הוא אור צח ומצחצח, תענוג רוחני, גנין עלאין, כשירד למטה מתעבה הגנים עלאין, שמזה נעשה הכסף והממון. ולכן מי שרוצה לשבר תאות ממון מעצמו, עצתו אמונה — שידבק את עצמו באין סוף ברוך הוא, שהוא אור צח ומצחצח, ולא ירצה שום דבר רק את אמתת מציאותו ותברך, ואז כבר לא יתאנה אל כסף וממון, שהוא עביות וגשמיות. אבל לזאת ההסתכלות אי אפשר לבוא, אלא עד שיתקן בריתו, כמו שכתוב (איוב יט, כו): "מבשרי אחזה אלוה", שבתחלה צריך לתקן בשר קדש, שהוא הברית, ואז יוכל להסתפל באלקות, ולא יתאנה לכסף ולממון גשמי.

ואחר-כך אמרו לו: מלחא פי סריא במאי מלחי לה

— פי תקון של תאות ממון, הוא תקון הברית מלח כנ"ל. ושאלו אותו: זה שתקן בריתו, אם נפל לסרחון תאות ממון, במאי תקונו. והשיב להם: בסילותא דכדניתא — פי באמת יש עוד תקון לתאות ממון, הינו שישתפל לשרש, שמשם בא כל הממון וכל ההשפעות. ועל-ידי הסתכלותו שם, יתבטל תאותו. פי שם בשרשה, השפע כלו אור צח ומצחצח, ותענוג רוחני, ואין מתאנה (נ"א מתעבה כתי"י) אלא למטה. ומי הוא הפתי יסור הנה, להשליך תענוג רוחני, ולקח תענוג עב.

אבל לזאת ההסתכלות, אי אפשר לבוא, אלא עד שיתקן בריתו, כמו שכתוב: 'מבשרי אחזה אלוה'. שבתחלה צריך לתקן בשר קדש, ואז יוכל להסתפל באלקות. ובשביל זה, עקר התקון של תאות ממון, הוא על-ידי ברית. וכשמתקן בריתו, אי אפשר לפל לתאות ממון. פי על-ידי מלח, תאות ממון חסר כנ"ל. ושרש השפעות הוא מכנה בשם שליא, ששם מנח הולד. פי

לשבר תאות ממון מעצמו, עצתו אמונה — שידבק את עצמו באין סוף ברוך הוא, שהוא אור צח ומצחצח, ולא ירצה שום דבר רק את אמתת מציאותו ותברך, ואז כבר לא יתאנה אל כסף וממון, שהוא עביות וגשמיות. אבל לזאת ההסתכלות אי אפשר לבוא, אלא עד שיתקן בריתו, כמו שכתוב (איוב יט, כו): "מבשרי אחזה אלוה", שבתחלה צריך לתקן בשר קדש, שהוא הברית, ואז יוכל להסתפל באלקות, ולא יתאנה לכסף ולממון גשמי. ובשביל זה עקר התקון של תאות ממון הוא על-ידי ברית, וכשמתקן בריתו, אי אפשר לפל לתאות ממון, פי על-ידי מלח, שהוא תקון הברית, תאות ממון חסר כנ"ל, נחסר ממנו כבר התאנה לכסף וממון, אדרבה מחלקו לצדקה, פי אינו הדויק אל תאות ממון. ושרש השפעות הוא מכנה בשם שליא, ששם מנח הולד [עין רמב"ם

בפרוש המשניות (בכורות ג) ממותרות דם הנדות ושכבת הרע, נעשה כמין פסוי על העבר, בתוך הקרום שעליו, ששמו שליא, ועובר בתוך השליא ומצל השליא קרום שיש בו דמות דם נקדש, הוא

הנקרא שפיר, עין שם];

פי השליא הוא בחינת דלתי בטני, פי יש שתי דלתות לאשה, כמו שכתוב (איוב ג): "פי לא סגר דלתי בטני", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (בכורות מה): כשם

שדלתות לבית כף דלתות לאשה, עין שם; [עין שבת פו: אשה דאית לה פרוזדור. ופרש רש"י:

בשר כתלי בית הרחם בולט מן השנים ולחוצ, ובית הרחם הוי מן השנים ולפנים, עין שם;

שזה בחינת שתי הדלתות שיש באשה]. ונעשה משני דלתין, צורת מ"ם סתומה, הינו כשמתברין שתי דלתין נעשה מזה מ"ם סתומה, ולכן בעת הריון, נסתם הדלתות שברחם האשה, ששם

מנח הולד [עין זהר (פנחס רמט): בשעתא דאתעברת אסתימת פיון דמטא זמנא למילד געאת ורמאת קלין קלא בתר קלא עד שבעין קלין וכו', עין שם; הרי בעת עבור נסתם הרחם, שהוא סוד ב' דלתין, שהם צורת מ"ם]. והוא בחינת מ"ם

יום של יצירת הולד (נדה ל). [וחכמים אומרים, אחד ברית הזכר, ואחד ברית הנקבה, זה וזה

מ"א. עין רש"י, שלא נגמר יצירתו, עד שיכלו כל מ' יום]. וכן יש למעלה דלתי שמים, שמשם נולד השפעות, כמו שכתוב (תהלים עח, כג): "דלתי שמים פתח וימטר עליהם כעפר שאר וכחול ימים עוף

כנף", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (יומא עה:): מלמד שירד להם לישראל עם המן דבר שטעון שחיטה; וזה שהשיב להם: בשליא דכדניתא, הוא תקונו של זה השומר הברית,

כשנופל לתאות ממון, אז הוא צריך להסתפל רק על השרש, מהיכן שהשפעות באות, שהם דלתי שמים, הינו להתבונן ברוחניות

אלקותו יתברך, ולבטל את עצמו בעצם עצמיות אלקותו, שמשם יורדות ההשפעות. ואמרו ליה: "מי איכא שליא

לפרדה", פי עפ"ם אין לה אפלו בית ולד. אמר להם: "ומלחא מי סריא", פי באמת מי שתקן הברית,

אינו נופל לתאות המון, פי אז הוא זוכה שנתקים אצלו: "מבשרי אחה אלוה", הינו על ידי בשר ברית קדש שתקן, אז זוכה להסתפל על רוחניות חיות

אלקות, שמשם שרש המון, ואינו נופל לתאות המון, פי אז הוא זוכה שנתקים אצלו: "מבשרי אחה אלוה", הינו על ידי בשר ברית קדש שתקן, אז זוכה להסתפל על רוחניות חיות

אלקות, שמשם שרש המון, ואינו נופל לתאות המון, פי אז הוא זוכה שנתקים אצלו: "מבשרי אחה אלוה", הינו על ידי בשר ברית קדש שתקן, אז זוכה להסתפל על רוחניות חיות

אלקות, שמשם שרש המון, ואינו נופל לתאות המון, פי אז הוא זוכה שנתקים אצלו: "מבשרי אחה אלוה", הינו על ידי בשר ברית קדש שתקן, אז זוכה להסתפל על רוחניות חיות

השליא הוא בחינת דלתי בטני, פי יש שני דלתות לאשה. כמו שכתוב (איוב ג): "פי לא סגר דלתי בטני" (בכורות מה). ונעשה משני דלתין, צורת מ"ם סתומה, ששם

מנח הולד, והוא בחינת מ"ם יום של יצירת הולד (נדה ל). וכן יש למעלה דלתי שמים, שמשם נולד השפעות, כמו שכתוב (תהלים עח):

"דלתי שמים פתח וימטר עליהם כעפר שאר וכו'. וזה שהשיב להם: בשליא דכדניתא, הוא תקונו של זה השומר הברית,

כשנופל לתאות ממון. ואמרו ליה: מי איכא שליא לפרדה. — פי עפ"ם אין לה אפלו בית ולד. אמר להם: — ומלחא מי סריא

— פי באמת מי שתקן הברית, אינו נופל לתאות המון:

אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם (תהלים נה). הינו מי שהוא בעל מחלקת, נופל לתאות

אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם (תהלים נה, כד); הינו מי שהוא בעל מחלקת,

אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם (תהלים נה, כד); הינו מי שהוא בעל מחלקת,

תינוקות בני יומן נשרפו ונבלעו בשאל תחתית. ולכן מי שהוא בעל מחלקת, עגשו — שנופל לתאנות ממון, וקמיו פלים ברדיפה אחר מותרות. ובזה האדם יכול למדד את עצמו, אם הוא נקי ממחלקת — אם אין לו תאנות ממון, ואינו רץ ומסתובב בעולם כקורא בקרים אחר ממון, סימן שאין לו שיכות עם מחלקת. ואם רואים שאחד רץ אחר כסף, וכל מהותו זה רק השגת ממון וכסף, סימן שהוא בעל מחלקת. וכבר אמר רבנו ז"ל, שהכל הוא יכול לקבל, אבל לא בעל מחלקת. ויען שכל אחד צועק על הזולת שהוא בעל מחלקת, נותן רבנו ז"ל סימן מי הוא באמת הבעל מחלקת — מי שרץ כל היום אחר ממון וכסף, סימן שהוא בעל מחלקת, כי מי שהוא בעל מחלקת, נופל לתאנות ממון, וקמיו פלים ברדיפה אחר מותרות, ומאומה אין בידו.

ועל-כן אלו המשקעים בממון, כל מה שיש לו עשירות יותר, יש לו דאגות ועצבות ומרה שחורה ביותר. פי הממון והעשירות שלו הוא בבחינת: "בעצבון תאכלנה", שהוא בבחינת עצבות ומרה שחורה, אנפין חשוכין, מיתה פנ"ל; וזה נאמר על אדם הראשון, שאכל מעץ

נופל לתאנות ממון, וקמיו פלים ברדיפה אחר מותרות. וזה 'לא יחצו ימיהם', שאין אדם מת וחצו תאנותו בידו (מדרש רבה קהלת) וזה 'לא יחצו', שאין משיג חצי תאנותו, פמוכא לעיל (באות ג) על פסוק: 'ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד', עין שם (עד כאן לשון רבנו ז"ל). וזה שפיים: "ואני אבטח בך", שהוא ההפוך מתאנות ממון, פי המשקע בתאנות ממון, אינו בוטח בה, פי הוא עובד כל עכו"ם. אף יאני אבטח בך, שתוכל להזמין לי פרנסתי בסבה קלה, ואהיה שמח בחלקי, ולא אהיה משקע בתאנות ממון; כי אצלו יתברך מאד שנוי המחלקת, כמאמרם ז"ל (סנהדרין קי): כל המחזיק במחלקת עובר בלאו; ואמרו (בראשית רבה, פרשה כו, סימן ז'): קשה היא המחלקת כדור המבול; ואמרו (במדבר רבה, פרשה יח, סימן ד'): בא וראה כמה קשה מחלקת, שכל העוזר במחלקת, הקדוש-ברוך-הוא מאבד את זכרו, שפך פתיב: "ואש יצאה מאת ה', ותאכל את החמשים ומאתים איש". אמר רבי ברכיה: כמה קשה המחלקת, שבית-דין של מעלה אין קונסים אלא מבין עשרים שנה ומעלה, ובית-דין של מטה מבין י"ג, ובמחלקתו של קרח —

ממון, וקמיו פלים ברדיפה אחר מותרות. וזה: 'לא יחצו ימיהם' — שאין אדם מת וחצו תאנותו בידו (מדרש רבה קהלת סדר א). וזה 'לא יחצו', שאין משיג חצי תאנותו פמוכא לעיל (באות ג) על פסוק: 'ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד' עין שם: (עד כאן לשון רבנו זכרוננו לברכה): וזה שפיים "ואני אבטח בך" — שהוא ההפוך מתאנות ממון. פי המשקע בתאנות ממון, אינו בוטח בה, פי הוא עובד כל עכו"ם. אף: 'ואני אבטח בך' — שתוכל להזמין לי פרנסתי בסבה קלה, ואהיה שמח בחלקי, ולא אהיה משקע בתאנות ממון:

ועל כן אלו המשקעים בממון, כל מה שיש לו עשירות יותר, יש לו דאגות ועצבות ומרה שחורה ביותר. פי הממון והעשירות שלו הוא בבחינת: "בעצבון תאכלנה", שהוא בבחינת עצבות ומרה שחורה, אנפין חשוכין, מיתה פנ"ל. ועל כן כל

שבית-דין של מעלה אין קונסים אלא מבין עשרים שנה ומעלה, ובית-דין של מטה מבין י"ג, ובמחלקתו של קרח —

הדעת טוב ורע, שהפריד בין הטוב לבין הרע, שזה הפך משמח בחלקו תמיד; כי כשהאדם יודע שכל מה שיש לו זה מתנה מהשמים, ואינו אץ להעשיר, כי יודע שהכל משגח ממנו יתברך, אזי שבר כבר תאות ממון, כי כל מה שהקדוש-ברוך-הוא נותן לו, הוא יודע שזה חסד חנם ממנו יתברך, והוא חי רק עם השגחה, אבל ברגע שהאדם מפריד בין טוב לרע, זו כבר תאות ממון, וזה מכניס בו עצבות ומרה שחרה, כי הוא עושה עקר מהממון, ולכן נתקלל: "ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי חייו", שאף פעם לא יהיה שמח בחלקו. ועל-כן כל מה שיש לו ממון ועשירות יותר, יש לו עצבות ומרה שחרה ודאגות יותר, כי הממון שלו הוא מבחינת שלו ומרה שחרה וכו' כפ"ל, כי אינו דבוק בו יתברך, לידע שהכל מתנת חנם ממנו יתברך, אלא חושב אשר "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה", וזהו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (אבות פרק ב'): 'מרבה נכסים מרבה דאגה'; כי בודאי הוא מרבה דאגה ועצבות על-ידי רבוי הנכסים והעשירות. פי העצמות שלו הם בעצמו בחינת עצבות כפ"ל, ועל כן מה שמתרבין יותר נתרבה העצבות והדאגות ביותר כפ"ל. ועל כן הממון והעשירות הוא מקצר ומכלה ימיו וחייו של האדם, כי אין דבר שמפסיד החיות כמו הדאגה והעצבות, פידוע לחכמי הרופאים. והממון והעשירות הוא מרבה דאגה ועצבות כפ"ל, על-כן הוא מפסיד ומכלה חייו, כי הוא מקשר בפנים דסטרא אחרא, כי תמיד מסתובב במרה שחרה, כי לעולם אינו ממלא את תאותו, כי יש לו מנה — רוצה מאתים, כי כך דרכי האנשים שנופלים בתאות ממון, כמה כסף שיהיה להם, הם תמיד במרה שחרה ובעצבות, שכל זה הוא אלהים אחרים, שהוא עבודה זרה, שזה חשף, שהוא בחינת מיתה, כי חייו אינם חיים, והוא רק דואג על כסף בכל יום. הפך אור פני מלך חיים כפ"ל, שהוא שמחת חיים, ועל-כן הממון ממית אותו, כמו שרואים בחוש, שרב בני-אדם שמתים בקצור ימים, הוא רק מחמת הדאגות והקנאה, שמקנאים למה לזולת יש יותר כסף, ונכנסה בהם תאות ממון,

שנתאויס לְכֹסֶף, וְזֶה מֵה שְׁהוּרֵג אוֹתָם. פִּי הוּא בְּבַחֲיַנַת מִיתָה שֶׁהוּא עֲצָבוֹת וְכוּ' פִּנ"ל, שֶׁפֶל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּאוֹת מְמוֹן פִּנ"ל. וְזֶה שֶׁפֶתוֹב (בְּרֵאשִׁית ג, יד) "וְעֵפֶר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ", שְׁוֹה נֶאמַר עַל הַנְּחָשׁ, שֶׁהִכְשִׁיל אֶת אָדָם וְחָנָה בְּאֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת, לְהַפְרִיד בֵּין טוֹב לְרַע, שְׁוֹה בְּעֲצָמוֹ תְּאוֹת מְמוֹן. וְלִכֵּן עֵפֶר זֶה בְּחִינַת הַמְּמוֹן, כְּמוֹ שֶׁפֶתוֹב (אִיּוֹב כח, ו): "וְעֵפֶרֹת זָהָב לוֹ"; הֵינּוּ שֶׁהַמְּמוֹן וְהַעֲשִׁירוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵפֶר, שֶׁהוּא עֲצָבוֹת, פִּי עֲצָבוֹת בָּאָה מִיסוּד הָעֵפֶר, וְלִכֵּן מִי שֶׁנּוֹפֵל לְתְּאוֹת מְמוֹן, עָלָיו נֶאמַר: "וְעֵפֶר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ", פִּי הַמְּמוֹן הִיא אוֹכֶלֶת וּמְכַלָּה כָּל יְמֵי חַיָּיו שֶׁל הָאָדָם פִּנ"ל, פִּי עֵפֶר הוּא בְּחִינַת עֲצָבוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּאוֹת מְמוֹן, כְּמוֹ שֶׁפֶתוֹב בְּתַקּוּנִים (תַּקּוּן ע' קכב): "עֵפֶר אִיהוּ קָר וְיִבֵּשׁ, הִכִּי טְחוּל קָר וְיִבֵּשׁ; וּמֵהִטְחוּל נִמְשָׁךְ הָעֲצָבוֹת פִּדּוּעַ, וְזֶה שְׁפִים שָׁם בְּתַקּוּנִים: "וּבִגִּין דָּא: וְעֵפֶר תֹּאכַל קָר וְיִבֵּשׁ, הִכִּי טְחוּל קָר וְיִבֵּשׁ; וּמֵהִטְחוּל נִמְשָׁךְ הָעֲצָבוֹת פִּדּוּעַ [עֵין זֶהר (רַעְיָא מֵהִימְנָא פִּנְחָס רכז): בְּמֶרֶה שְׁחָרָה לִילִית שְׁבִתָּאִי שׁוּלְטָנוּתָא בְּטְחוּל דְּאִיהוּ עֲצִיבוֹ שְׁאוּל תַּחְתִּית עֲנִיּוּתָא וְחִשׁוּכָא בְּכִיָּה וְהַפְסָדָא וְרַעְבוֹן וְכוּ', עֵין שָׁם]. וְזֶה שְׁפִים שָׁם בְּתַקּוּנִים: "וּבִגִּין דָּא וְעֵפֶר תֹּאכַל

(כָּל) יְמֵי חַיֶּיךָ וְכוּ', הֵינּוּ פִּנ"ל, עֵין שָׁם וְהִבֵּן הֵיטֵב: וְזֶה שֶׁפֶתוֹב בְּתַקּוּנִים (תַּקּוּן ג' בְּהִיא תַקּוּנִים הָאֲחֵרוֹנִים) טְחוּל דָּא לִילִית, אִמָּא דְּעַרְב־רַב, שְׁחוּק הַפְּסִיל. מֵאֵן אַחַר וְכוּ', עֵין שָׁם. וְאִיהוּ אִסְפָּרָה לְרַבִּיא דְּאֲנוּן חִיבִיא, חִיכִית בְּהוֹן בְּעַתְרָא בְּהֵאִי עֲלָמָא, וּלְבַתֵּר קְטִילַת לוֹן. פִּי הַכֹּסֶף מִשְׁחָק עִם הָאָדָם, וְנִדְמָה לוֹ בְּכָל פַּעַם כְּאִלוֹ הוּא מְרוּיַח, וּלְבַסּוּף הַכֹּסֶף הוֹרֵג אוֹתוֹ. פִּי אִלוֹ הַמְּשַׁקְעִים בְּמְמוֹן, הֵם בְּבַחֲיַנַת "בְּעֲצָבוֹן תֹּאכְלֶנָּה", שֶׁהוּא בְּחִינַת טְחוּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחָרָה וּרְבוּי דְּאֲגוּת, וְהֵם מְקַשְּׂרִים בְּפָנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא, אֵל אַחַר וְכוּ' פִּנ"ל; שֶׁפֶל זֶה הוּא בְּחִינַת הַטְּחוּל, אִמָּא דְּעַרְב־רַב, שְׁחוּק הַפְּסִיל, אֵל אַחַר פִּנ"ל. וְזֶה שֶׁפֶתוֹב שָׁם: "לְבַתֵּר

וְזֶה שֶׁפֶתוֹב (בְּרֵאשִׁית ג): "וְעֵפֶר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ" — עֵפֶר זֶה בְּחִינַת הַמְּמוֹן, כְּמוֹ שֶׁפֶתוֹב: "וְעֵפֶרֹת זָהָב לוֹ". הֵינּוּ שֶׁהַמְּמוֹן וְהַעֲשִׁירוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵפֶר, 'תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ', פִּי הַמְּמוֹן הִיא אֲכֶלֶת וּמְכַלָּה כָּל יְמֵי חַיָּיו שֶׁל הָאָדָם פִּנ"ל. פִּי עֵפֶר הוּא בְּחִינַת עֲצָבוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּאוֹת מְמוֹן, כְּמוֹ שֶׁפֶתוֹב בְּתַקּוּנִים (תַּקּוּן ע' קכב): "עֵפֶר אִיהוּ קָר וְיִבֵּשׁ, הִכִּי טְחוּל קָר וְיִבֵּשׁ. וּמֵהִטְחוּל נִמְשָׁךְ הָעֲצָבוֹת פִּדּוּעַ, וְזֶה שְׁפִים שָׁם בְּתַקּוּנִים: "וּבִגִּין דָּא: וְעֵפֶר תֹּאכַל

(כָּל) יְמֵי חַיֶּיךָ וְכוּ', הֵינּוּ פִּנ"ל. עֵין שָׁם וְהִבֵּן הֵיטֵב:

וְזֶה שֶׁפֶתוֹב בְּתַקּוּנִים (תַּקּוּן ג' בְּהִיא תַקּוּנִים הָאֲחֵרוֹנִים): טְחוּל דָּא לִילִית, אִמָּא דְּעַרְב־רַב, שְׁחוּק הַפְּסִיל. מֵאֵן פְּסִיל, דָּא אֵל אַחַר וְכוּ' עֵין שָׁם, וְאִיהוּ אִסְפָּרָה לְרַבִּיא דְּאֲנוּן חִיבִיא. חִיכִית בְּהוֹן בְּעַתְרָא בְּהֵאִי עֲלָמָא, וּלְבַתֵּר קְטִילַת לוֹן. פִּי אִלוֹ הַמְּשַׁקְעִים בְּמְמוֹן, הֵם בְּבַחֲיַנַת "בְּעֲצָבוֹן תֹּאכְלֶנָּה". שֶׁהוּא בְּחִינַת טְחוּל שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחָרָה וּרְבוּי דְּאֲגוּת, וְהֵם מְקַשְּׂרִים בְּפָנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא אֵל אַחַר וְכוּ' פִּנ"ל. שֶׁפֶל זֶה הוּא בְּחִינַת הַטְּחוּל, אִמָּא דְּעַרְב־רַב, שְׁחוּק הַפְּסִיל, אֵל אַחַר פִּנ"ל. וְזֶה שֶׁפֶתוֹב שָׁם,

קטילת לון, כי בודאי הממון שהוא בחינת טחול עצבות וכו' פנ"ל, הורגת אותם; כי הממון שלו הוא בבחינת מיתה, אנפין חשוכין, עצבות וכו' פנ"ל, וזהו מה שפכתוב לעיל: מצא או מוצא, שתאות ממון הוא בחינת "מוצא אני מר ממות את האשה" וכו' פנ"ל, כי כן מבאר שם בתקונים (תקון ע' ה"ג); ולכן אמרו חכמינו הקדושים (תמורה טז): אמר רבא אמר רבי יצחק, אמרה לו: מה חמור זה, פיון שאין לו מאכל באבוסו — מיד צועק, כף אשה, פיון שאין לה תבואה בתוך ביתה — מיד צועקת; שעל אשה כזו נאמר: "מוצא אני מר ממות את האשה", כי היא מיתה את בעלה. ואמרו חכמינו הקדושים (יבמות סג), שאשה רעה קשה ממות, כי היא נמשכת אחר הממון, ולכן היא ממרת את חיי בעלה, עד שהיא מיתה אותו. שזה 'מוצא אני מר ממות את האשה ודא טחול' וכו'. אך פרנסה דקדשה הוא בחינת "מצא אשה מצא טוב" וכו', שהיא משמחת את בעלה. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין נח): "כל ימי עני רעים" — זה שיש לו אשה רעה, 'וטוב לב משתה תמיד' — זה שיש לו אשה טובה; כי אשה רעה ממרת לו את החיים, 'כל ימי עני רעים', כי הוא שורה בשבילה בתאות ממון, ולכן הוא עני, לא-כן אשה טובה שהוא בחינת הצדיק פנ"ל, והיא משמחת אותו, ולכן "וטוב לב משתה תמיד"; כי הצדיק האמת נצול מזה, ועליו אמרו (יבמות סג): זכה — עזרתו; כי הצדיק — אשתו עזרת לו, ולכן אינו נופל בתאות ממון, ולכן הוא תמיד שמח, כי אין הממון מזיק לו, כי עליו נאמר: 'טוב לפני האלקים ימלט ממנה' וכו', כי הוא בורח מהעצבות. כמו שפכתוב שם בתקונים (תקון ג' ה"ג): 'ואמאי אתקריאו רביא, בגין דלא אית בהון דעת לאשתזבא מנה, אבל לב מבין אשתזיב מנה דתמן צדיק, ורזא דמלה: 'טוב לפני האלקים ימלט ממנה, וחוטא ילכד בה'. כי צריך חכמה ודעת גדול לזה, שלא יזיקנו הממון, שלא יכלה ימי חיינו. כי רב העולם נלכדו בזה, הינו בתאות ממון, והממון הורגת וממית אותם פנ"ל. ואי אפשר

'לבתר קטילת לון'. כי בודאי הממון שהוא בחינת טחול עצבות וכו' פנ"ל, הורגת אותם. כי הממון שלו הוא בבחינת מיתה, אנפין חשוכין, עצבות וכו' פנ"ל. וזהו מה שפכתוב לעיל, מצא או מוצא, שתאות ממון הוא בחינת "מוצא אני מר ממות את האשה" וכו' פנ"ל. כי כן מבאר שם בתקונים (תקון ע' ה"ג): 'ומוצא אני מר ממות את האשה ודא טחול' וכו'. אך פרנסה דקדשה הוא בחינת "מצא אשה מצא טוב" וכו', שהוא בחינת הצדיק פנ"ל. כי הצדיק האמת נצול מזה, כי אין הממון מזיק לו, כי עליו נאמר: 'טוב לפני האלקים ימלט ממנה' וכו'. כמו שפכתוב שם בתקונים (תקון ג' ה"ג): 'ואמאי אתקריאו רביא, בגין דלא אית בהון דעת לאשתזבא מנה, אבל לב מבין אשתזיב מנה דתמן צדיק. ורזא דמלה: 'טוב לפני האלקים ימלט ממנה וחוטא ילכד בה'. כי צריך חכמה ודעת גדול לזה, שלא יזיקנו הממון, שלא יכלה ימי חיינו. כי רב העולם נלכדו בזה, הינו בתאות ממון, והממון הורגת וממית אותם פנ"ל. ואי אפשר

להנצל מזה, כי אם על-ידי הצדיק, שנאמר עליו: 'טוב לפני האלקים ימלט ממנה' וכו' פנ"ל, אשרי לו! עין שם בתקונים (תקון ג' הנ"ל, ותקון ע' הנ"ל) ותראה נפלאות, איך עתה שפתח רבנו ז"ל את עינינו, וגלה לנו את ההקדמות החדשות הנפלאות המבארים לעיל בהתורה הזאת, עתה עתה מבארים היטב דברי התקונים הנ"ל, פי עתה מבארים שם כל דברי רבנו הנ"ל, ראה והבן וחכם, עין שם בתקון ע' הנ"ל מה שכתוב שם, אם זכה וכו' — עזר, ואם לאו — פנגדו וכו', עלה אתמר: 'ומוצא אני מר ממות את האשה', ודא טחול שבתאי וכו' (היינו בחינת עצבות ומרה שחרה, שהוא בחינת טחול שבתאי, פתיא אפמא פידוע). עזר דא שכנינתא, עלה אתמר: מציא טוב, ויפק רצון מה, ובגין דא הוּ אַמרי שפּל דברי רבנו, זכרוננו לברכה, מבארים עתה שם ובתקון ג' הנ"ל באר היטב, ותראה שפּל דברי רבנו ז"ל מבארים עתה שם ובתקון ג' הנ"ל באר היטב. פי מי שאינו יכול לשמר את עצמו מתאנות ממון, הממון ממית אותו, שזה 'חיכית בהון בעתרא בהאי עלמא ולבתר

קטילת לון', שהכסף משחק עם האדם, ולוקח לו את כל הימים הטובים שנותנים לו במתנה, ולבסוף הכסף הורג אותו, ואין לו כלום. (זאת התורה היא לשון רבנו, זכרוננו לברכה, בעצמו, עד המקום שנרשם לעיל. ומשם והלאה הוא מלשוני, מה ששמעתי עוד דברים שלא נתבארו בלשונו הקדוש, ועוד לא לזה מלין, מה ששמעתי והבנתי מפיו הקדוש, בעת שזכיתי לשמע מפיו הקדוש התורה הזאת. וזהו):

להנצל מזה פי אם על-ידי הצדיק שנאמר עליו: 'טוב לפני האלקים ימלט ממנה' וכו', פנ"ל, אשרי לו:

עין שם בתקונים (תקון ג' הנ"ל, ותקון ע' הנ"ל), ותראה נפלאות, איך עתה שפתח רבנו, זכרוננו לברכה, את עינינו וגלה לנו את ההקדמות החדשות הנפלאות

המבארים לעיל בהתורה הזאת, עתה עתה מבארים היטב דברי התקונים הנ"ל. פי עתה מבארים שם כל דברי רבנו הנ"ל, ראה והבן וחכם עין שם בתקון ע' הנ"ל מה שכתוב שם, אם זכה וכו' עזר, ואם לאו פנגדו וכו'. עלה אתמר 'ומוצא אני מר ממות את האשה', ודא טחול שבתאי וכו'. (היינו בחינת עצבות ומרה שחורה, שהוא בחינת טחול שבתאי, פתיא אפמא פידוע). עזר דא שכנינתא, עלה אתמר מציא טוב ויפק רצון מה, ובגין דא הוּ אַמרי מארי מתניתין מציא או מוצא. עין שם היטב והבן, ותראה שפּל דברי רבנו, זכרוננו לברכה, מבארים עתה שם ובתקון ג' הנ"ל באר היטב:

(זאת התורה היא לשון רבנו, זכרוננו לברכה, בעצמו, עד המקום שנרשם לעיל. ומשם והלאה הוא מלשוני, מה ששמעתי עוד דברים שלא נתבארו בלשונו הקדוש, ועוד לא לזה מלין, מה ששמעתי והבנתי מפיו הקדוש בעת שזכיתי לשמע מפיו הקדוש התורה הזאת. וזהו):

'קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו כְּפָלִים פִּיּוּלְדָה', פִּי הַיּוֹלְדָת, רָאֵמַת עִי"ן קָלִין, וְהִכָּא יֵשׁ ק"מ קָלִין וְכוּ', עֵינָ לְעֵיל. פִּי צְרִיכִים לְהַתְנַסּוֹת וְלְהַצְטַרֵּף בְּתַאֲוָה זֹ שֶׁל מְמוֹן, קָדָם בְּאֶמוּנָה, לְהַרְוִיחַ וְלְהוֹלִיד מְמוֹן דְּקַדְשָׁה. דְּהֵינּוּ שְׁצָרִיכִין לְהַתְגַּבֵּר מְאֹד בְּשַׁעַה שְׁעוֹסֵק בְּמִשְׁאֵ וּמִתֵּן, שְׁלֵא יִפֹּל אֲז לְתַאֲוֹת מְמוֹן כָּלֵל, חֶס וְשָׁלוֹם, רַק מִשְׁאוֹ וּמִתְנֹו יִהְיֶה בְּאֶמַת וּבְאֶמוּנָה וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַתַּאֲוֹת שֶׁל מְמוֹן שְׁבָאִים עָלָיו, רַק כָּל כּוֹנְתוֹ יִהְיֶה בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ לְבַד, כְּדֵי שְׂיִזְכֶּה לְעַבֵּד הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ עַל-יַדֵי הַמְמוֹן שְׂיַרְוִיחַ, וּלְתֵן צְדָקָה לְחַזוּק לּוֹמְדֵי תוֹרָה וְעוֹבְדֵי הַשֵּׁם וְכוּ'. וּבְשִׁבִיל זֶה 'קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם כְּפָלִים פִּיּוּלְדָה', פִּי הַיּוֹלְדָת צְרִיכָה לְסַבֵּל חֲבָלֵי לְדָה, וְצְרִיכָה לְצַעֵק עִי קָלִין קָדָם הַלְדָה. וְהִכָּא יֵשׁ ק"מ קָלִין, שְׁהַשְׁכִּינָה צוֹחַת, חֶס וְשָׁלוֹם, 'קָלְנִי מְרַאשֵׁי קָלְנִי מְזוֹרְעֵי', עַל הַנוֹפְלִים בְּתַאֲוֹת מְמוֹן. וְקָדָם שְׁמְרוּיַחֲוִין מְמוֹן, צְרִיכִין לִילֵךְ וּלְעַבֵּר וְלְהַתְנַסּוֹת וְלְהַצְטַרֵּף דְּרַף אֵלּוֹ הַק"מ קָלִין, וּלְצַעֵק וְלְהַתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ

לְעַבֵּר עָלֵיהֶם בְּשָׁלוֹם וּלְהַנְצִיל מֵהֶם; עַל-כֵּן 'קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו כְּפָלִים פִּיּוּלְדָה', דְּאֵלּוֹ הַתָּם עִי קָלִין וְהִכָּא ק"מ קָלִין, וְהִבְנֵן. וְזֶה מֵה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד, קָדָם שְׂרוּצָה לְהַרְוִיחַ כְּסָף, עוֹבֵר עָלָיו מְרִירוֹת וּקְשָׁיִים כְּמוֹ אִשָּׁה יוֹלְדָת, עַד שְׁמִשְׁיַג אֶת הַכְּסָף, וְצְרִיכִים זְכוּת מִהַשְׁמִים וְהַרְבֵּה צְעָקוֹת לְצַעֵק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ שְׂיִנְצֵל מִתַּאֲוֹת מְמוֹן, וְלֵא יִמְשֹׁף אַחַר גְּשָׁמֵיֹת הַכְּסָף, אֶלֶּא שְׂיִתֵּן צְדָקָה, וְיַחְזֵק לּוֹמְדֵי תוֹרָה וְעוֹבְדֵי הַשֵּׁם.

'קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו כְּפָלִים פִּיּוּלְדָה', פִּי הַיּוֹלְדָת רָאֵמַת עִי"ן קָלִין, וְהִכָּא יֵשׁ ק"מ קָלִין וְכוּ', עֵינָ לְעֵיל. פִּי צְרִיכִים לְהַתְנַסּוֹת וְלְהַצְטַרֵּף בְּתַאֲוָה זֹ שֶׁל מְמוֹן, קָדָם שְׂזוֹכִין לְמִשְׁאֵ וּמִתֵּן בְּאֶמוּנָה, לְהַרְוִיחַ וְלְהוֹלִיד מְמוֹן דְּקַדְשָׁה. דְּהֵינּוּ שְׁצָרִיכִין לְהַתְגַּבֵּר מְאֹד בְּשַׁעַה שְׁעוֹסֵק בְּמִשְׁאֵ וּמִתֵּן, שְׁלֵא יִפֹּל אֲז לְתַאֲוֹת מְמוֹן כָּלֵל חֶס וְשָׁלוֹם. רַק מִשְׁאוֹ וּמִתְנֹו יִהְיֶה בְּאֶמַת וּבְאֶמוּנָה וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַתַּאֲוֹת

שֶׁל מְמוֹן שְׁבָאִים עָלָיו. רַק כָּל כּוֹנְתוֹ יִהְיֶה בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ לְבַד, כְּדֵי שְׂיִזְכֶּה לְעַבֵּד הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ עַל-יַדֵי הַמְמוֹן שְׂיַרְוִיחַ, וּלְתֵן צְדָקָה לְחַזוּק לּוֹמְדֵי תוֹרָה וְעוֹבְדֵי הַשֵּׁם וְכוּ'. וּבְשִׁבִיל זֶה קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם כְּפָלִים פִּיּוּלְדָה פִּי הַיּוֹלְדָת צְרִיכָה לְסַבֵּל חֲבָלֵי לְדָה, וְצְרִיכָה לְצַעֵק עִי קָלִין קָדָם הַלְדָה. וְהִכָּא יֵשׁ ק"מ קָלִין, שְׁהַשְׁכִּינָה צוֹחַת, חֶס וְשָׁלוֹם, 'קָלְנִי מְרַאשֵׁי קָלְנִי מְזוֹרְעֵי', עַל הַנוֹפְלִים בְּתַאֲוֹת מְמוֹן. וְקָדָם שְׁמְרוּיַחֲוִין מְמוֹן, צְרִיכִין לִילֵךְ וּלְעַבֵּר וְלְהַתְנַסּוֹת וְלְהַצְטַרֵּף אֵלּוֹ הַק"מ קָלִין, וּלְצַעֵק וְלְהַתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ לְעַבֵּר עָלֵיהֶם בְּשָׁלוֹם וּלְהַנְצִיל מֵהֶם; עַל-כֵּן 'קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו כְּפָלִים פִּיּוּלְדָה', דְּאֵלּוֹ הַתָּם עִי קָלִין וְהִכָּא ק"מ קָלִין, וְהִבְנֵן:

גַּם בְּאֵר אֲז שְׁק"מ קָלִין הֵם שְׂתֵי פְעָמִים עִי, הֵינּוּ: 'קָלְנִי מְרַאשֵׁי קָלְנִי מְזוֹרְעֵי', שְׁהֵם בְּחִינַת שְׁנֵי מִינֵי קוֹלוֹת,

ומזרועי. וְכֵן קוֹל הוּא בְּחִינַת ע' קְלִינְ שֶׁל הַיּוֹלָדֶת, וְהֵכָא הֵם כְּפוּלִים: 'קְלִנִי מֵרֵאשִׁי קְלִנִי

מֵזְרוּעֵי, קְלִנִי לְשׁוֹן קוֹל, עַל-כֵּן הֵם ק"ם קְלִינְ: פִּי בְּאֵמֶת כָּל הַרְּוַח הַמְּכַנֶּה בְּשֵׁם לְדָה, וְכֵן

הַמְּמוֹן וְכֵן הַהֲשַׁפְּעוֹת, נִמְשָׁכִין רַק מִשְׁבִּירַת תְּאוֹת מְמוֹן, שֶׁהִיא בְּחִינַת

אֵמֶת כַּנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת קִשְׁטָא קְאִי (שַׁבַּת קד.); פִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם

לְבִרְכָה (פְּסָחִים קט.). יְאוֹת כָּל הַיְּקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם' — זֶה מְמוֹנוֹ שֶׁל אָדָם,

שֶׁמֶעֱמִידוֹ עַל רַגְלָיו; וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַמַּעֲמָד פְּרִנְסָה, הֵינּוּ מְמוֹנוֹ שֶׁל

אָדָם, שֶׁמֶעֱמִידוֹ עַל רַגְלָיו, הוּא עַל-יְדֵי אֵמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבִירַת תְּאוֹת מְמוֹן כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת

קִשְׁטָא קְאִי (שַׁבַּת קד) פִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (פְּסָחִים קט.): 'יְאוֹת כָּל הַיְּקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם' — זֶה מְמוֹנוֹ

שֶׁל אָדָם שֶׁמֶעֱמִידוֹ עַל רַגְלָיו. וְעַל כֵּן עֵקֶר הַמַּעֲמָד פְּרִנְסָה, הֵינּוּ מְמוֹנוֹ שֶׁל אָדָם, שֶׁמֶעֱמִידוֹ עַל רַגְלָיו, הוּא עַל-יְדֵי

אֵמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבִירַת תְּאוֹת מְמוֹן כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת קִשְׁטָא קְאִי, הֵינּוּ עַל-יְדֵי אֵמֶת יֵשׁ לוֹ מְמוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת

עֲמִידָה, שֶׁמֶעֱמִידוֹ עַל רַגְלָיו כַּנ"ל. אֲבָל שֶׁקְרָא לָא קְאִי, פִּי שֶׁקֶר הוּא עֲבוּדָה זָרָה, תְּאוֹת מְמוֹן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ

רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה: 'הַמַּחְלִיף בְּדַבּוּרוֹ כְּאִלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, וְעַל כֵּן עַל-יְדֵי שֶׁקֶר, שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה,

תְּאוֹת מְמוֹן, אֵינֶן לוֹ שׁוֹם קִיּוֹם וּמַעֲמָד, הֵינּוּ שְׂאִינֵן לוֹ מְמוֹן, הַנִּקְרָא יְקוּם וְכוּ' כַּנ"ל. וְזֶהוּ: 'שֶׁקְרָא לָא קְאִי' כַּנ"ל פִּי

עֲבוּדָה זָרָה אֵל אַחַר אֶסְתֵּרס וְלֹא עֲבַד פְּרִינְ כְּמַבְאָר שֵׁם בְּמַאֲמָר הַנ"ל הֵיטֵב.

פִּי עַל-פִּי הָרֹב, אֵלּוֹ הַרְּוִדְפִים בְּיֹתֵר אַחַר תְּאוֹת מְמוֹן, הֵם מֵתִים בְּעֲלֵי חוֹבוֹת, וּמֵאוּמָה אֵינֶן בְּיָדָם. וְאֶפְלוּ אִם

אֵינָם מֵתִים בְּעֲלֵי חוֹבוֹת, הֵם בְּחִינַת חוֹבוֹת, שֶׁהֵם מֵתִים בְּעֲלֵי חוֹבוֹת לְתַאוֹתָם. שֶׁהֵם מֵתִים בְּעֲלֵי חוֹבוֹת, עַד שֶׁהֵם

רְצִים וַיִּגְעִים מְאֹד כָּל יְמֵיהֶם בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת, וּמִסְפָּנִים גְּדוּלוֹת, וּמִסְפָּנִים עֲצָמָם

מִשְׁבִּירַת תְּאוֹת מְמוֹן, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֵמֶת כַּנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת קִשְׁטָא קְאִי (שַׁבַּת קד) פִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (פְּסָחִים קט.): 'יְאוֹת כָּל הַיְּקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם' — זֶה מְמוֹנוֹ שֶׁל אָדָם, שֶׁמֶעֱמִידוֹ עַל רַגְלָיו. וְעַל כֵּן עֵקֶר הַמַּעֲמָד פְּרִנְסָה, הֵינּוּ מְמוֹנוֹ שֶׁל אָדָם, שֶׁמֶעֱמִידוֹ עַל רַגְלָיו, הוּא עַל-יְדֵי אֵמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבִירַת תְּאוֹת מְמוֹן כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת קִשְׁטָא קְאִי, הֵינּוּ עַל-יְדֵי אֵמֶת יֵשׁ לוֹ מְמוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲמִידָה, שֶׁמֶעֱמִידוֹ עַל רַגְלָיו כַּנ"ל. אֲבָל שֶׁקְרָא לָא קְאִי, פִּי שֶׁקֶר הוּא עֲבוּדָה זָרָה, תְּאוֹת מְמוֹן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה: 'הַמַּחְלִיף בְּדַבּוּרוֹ כְּאִלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, וְעַל כֵּן עַל-יְדֵי שֶׁקֶר, שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה, תְּאוֹת מְמוֹן, אֵינֶן לוֹ שׁוֹם קִיּוֹם וּמַעֲמָד, הֵינּוּ שְׂאִינֵן לוֹ מְמוֹן, הַנִּקְרָא יְקוּם וְכוּ' כַּנ"ל. וְזֶהוּ: 'שֶׁקְרָא לָא קְאִי' כַּנ"ל פִּי עֲבוּדָה זָרָה אֵל

בְּמַאֲמָר הַנ"ל הֵיטֵב.

בָּהֶם עֲמֻקוֹת גְּדוֹל (וְעַתָּה מוֹבֵן הַיֵּטֵב מֵה שֶׁאָמַר
עַל אֵימָא לָן מְלִי דְכַדְיָבִי וְכוּ', שֶׁקָּרָא תַּאֲוֹת
מְמוֹן מְלִי דְכַדְיָבִי, הֵינּוּ שֶׁקָּרָא עֲבוּדָה זָרָה, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב שָׁם, כִּי בְּוֹדָאֵי הוּא בְּחִינַת שֶׁקָּרָא, כִּי

גְּדָמָה לוֹ שְׁמָרוּיַח וּמְרוּיַח,
וּלְבִסוּף אֵין בְּיָדוֹ מְאוּמָה,
כְּמוֹ שֶׁשָּׂכִיחַ עֲתָה בְּעוֹלָם,
וְעַל-כֵּן כָּל זְמַן שֵׁישׁ בְּיָדוֹ
הַמְמוֹן, אֵינוֹ חַי כְּלָל, כִּי
מֵאֲחַר שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם
הַנְּאֻה מְמוֹנוֹ, כִּי חֹסֵר לוֹ
בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר, וְהוּא בְּעַל
חוּב תְּמִיד, עַל-כֵּן הַשִּׁיב
לָהֶם: הֵי גִיחוּ מְלִי
דְכַדְיָבִי, הֵינּוּ שֶׁקָּרָא,
שְׁגָדָמָה לָהֶם שְׁהֵם
מְרוּיַחִים, וּבְאֻמַּת אֵינָם
מְרוּיַחִין כְּנ"ל, כִּי מֵתִים
בְּעַלְי חוּבוֹת, כִּי עַל-פִּי
רַב הֵם נִשְׁאָרִים בְּעַלְי
חוּבוֹת מִמֶּשׁ, אוֹ שְׁהֵם
בְּעַלְי חוּבוֹת לְתַאֲוֹתָם
וְכַנ"ל, עֵינֵן כָּל זֶה הַיֵּטֵב
לְעִיל, וְתַבִּין עֲתָה אֵין
הַכָּל מְקַשֵּׁר יָפָה. וְהַעֲקָר
שֶׁתַּבִּין הַדְּבָרִים הַיֵּטֵב
בְּאֻמַּת לְמַעֲשֵׂה, לְהַשְׁתַּדֵּל
לְהַצִּיל נַפְשָׁךְ מִמָּר מִמְּוֹת
שֶׁהִיא תַּאֲוֹת מְמוֹן כְּנ"ל).

[כִּי רַב הָעוֹלָם נִמְשָׁכִים
אֲחֵר תַּאֲוֹת מְמוֹן, וְזֶה מֵה

שֶׁל תַּאֲוֹת מְמוֹן כְּנ"ל, אֲשֶׁר רַק עַל-יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְהַרְוִיחַ
מְמוֹן. כִּי עַקֵּר הַשְּׁפָע נִמְשָׁךְ מֵאֻמַּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבִירַת
תַּאֲוֹת מְמוֹן. וּבְזֶה מְקַשֵּׁר הַמְאָמֵר הַיֵּטֵב. וְהֵבֵן שֶׁם הַיֵּטֵב
מְאֹד, כִּי דְבָרֵי רַבְּנּוֹ, זְכוּרָנוֹ לְבָרְכָה, הֵם עֲמֻקִּים מְאֹד מְאֹד
וַיֵּשׁ בָּהֶם עֲמֻקוֹת גְּדוֹל:

בְּסַפְנוֹת גְּדוֹלוֹת, בְּשִׁבִיל לְמִלְאֵת תַּאֲוֹתָם, כְּאֵלוֹ
הָיָה עֲלֵיהֶם חוּב גְּדוֹל לְשֵׁלֵם, הֵינּוּ חוּב הָעֲבוּדָה
זָרָה וְכוּ', כְּמִבְאָר לְעִיל. וְכָל יְמֵיהֶם אֵינָם
יְכוּלִים לְמִלְאֵת תַּאֲוֹתָם, וּלְשֵׁלֵם חוּב הַזֶּה שֶׁל

תַּאֲוֹתָם, כִּי 'אֵין אָדָם מֵת
וְחֻצֵי תַּאֲוֹתוֹ בְּיָדוֹ' וְכוּ'
כְּנ"ל. נִמְצָא, שֶׁאֵין מְמוֹנוֹ
מְמוֹן כְּלָל, כִּי אֵין לוֹ שׁוּם
הַנְּאֻה מְמוֹנוֹ, כִּי 'אֵל
אֲחֵר אֶסְתָּרַס וְלֹא עֲבַד
פְּרִין' וְכוּ' כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן
אֵי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ שְׁפָע
וּמְזוּנוֹת וּלְהַרְוִיחַ מְמוֹן
הַנְּקָרָא מְמוֹן, דֵּהֵינּוּ מְמוֹן
דְּקַדְשָׁה, שִׁיְהִיָּה 'שְׁמִחַ
בְּחֻלְקוֹ', שֶׁזֶהוּ עַקֵּר
הָעֲשִׂירוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנוֹם לְבָרְכָה:
'אֵיזְהוּ עֲשִׂיר הַשְּׁמִחַ
בְּחֻלְקוֹ' (אֲבוֹת פְּרָק ד'), כִּי
אֵם עַל-יְדֵי שְׁבִירַת תַּאֲוֹת
מְמוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֻמַּת,
שְׁמִשָּׁם עַקֵּר הַהֲשַׁפְּעָה
כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן 'קָשִׁים
מְזוּנוֹתֵינוּ כְּפָלִים כְּפִילָה',
כִּי צְרִיךְ לִילָךְ וּלְעַבֵּר
וּלְשַׁבֵּר הַק"ם קְלִין שֶׁל
תַּאֲוֹת מְמוֹן כְּנ"ל, אֲשֶׁר
רַק עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין
לְהַרְוִיחַ מְמוֹן. כִּי עַקֵּר
הַשְּׁפָע נִמְשָׁךְ מֵאֻמַּת,
שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבִירַת
תַּאֲוֹת מְמוֹן, וּבְזֶה מְקַשֵּׁר
הַמְאָמֵר הַיֵּטֵב. וְהֵבֵן שֶׁם
הַיֵּטֵב מְאֹד, כִּי דְבָרֵי רַבְּנּוֹ,
זְכוּרָנוֹ לְבָרְכָה, הֵם
עֲמֻקִּים מְאֹד מְאֹד. וַיֵּשׁ

דקדושה לגבי חברו, ועליו נאמר גם-כן: 'ויגרש מפניך אויב' וכו'; ועל-כן צריך לזהר בפשיש מחלקת על האדם, שלא יפל לתוך תשוקת הממוז, כי אולי חברו פנים דקדושה נגדו, ויש לו פח להפיל אותו, והנפילה הוא שמפילין אותו לתאות ממוז פנ"ל, על-כן צריך לזהר מזה. נמצא, שזה העגש של בעל מחלקת, שנופל לתאות ממוז, ונכרת ונאבד לגמרי מן העולם. ולכן קרח שהיה בעל מחלקת, וחלק על משה, ונפל לתאות ממוז, כי משה רבנו היתה גדלתו למעלה מגדלת קרח, כי הוא אחז בשלמות תקון הברית, כמו שכתוב (דברים ה, כח): 'ואתה פה עמד עמדי'; ולכן נפל קרח לתאות ממוז, כי הוא התחיל לחלק על משה, והיתה גפלתו ועגשו, שנופל לתאות ממוז. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (פסחים ק"ט): 'שלא מטמוניות הטמין יוסף במצרים, אחת נתגלה לקרח וכו'. ואמרו (שם) על פסוק (קהלת ה, יב): "עשר שמור לבעליו לרעתו", אמר רבי שמעון בן לקיש: זה עשרו של קרח. ואמרו

לגבי חברו, ועליו נאמר גם כן: 'ויגרש מפניך אויב' וכו'. ועל-כן צריך לזהר בפשיש מחלקת על האדם שלא יפל לתוך תשוקת הממוז, כי אולי חברו פנים דקדושה נגדו, ויש לו פח להפיל אותו, והנפילה הוא שמפילין אותו לתאות ממוז פנ"ל, על כן צריך לזהר מזה: שם 'כי פל ישראל נקראים צדיקים על שם הברית'. שמעתי אז מפיו בפרוש שאמר, שכל ישראל על-ידי שהם נמולים, על-כן כלם נקראים צדיקים; כי מצות מילה מכנסת באדם את שמו יתברך, כמובא (תקוני-זהר, תקון כב) על הפסוק (דברים ל, יב): "מי יעלה לנו השממה", גישי אתון מ'לה', וסופי אתון י'הויה', מאן דנטיר האי רשימו, כאלו נטיר שמא קדישא. ומאן דמשקר בהאי רשימו, כאלו משקר בשמא קדישא. דהאי אתקרי חותמא דגושפנקא דמלכא וכו', עין שם; נמצא, שכל בר ישראל שנמל, יש בו חותם הקדוש-ברוך-הוא, על-ידי ברית, מאיר בו שם הויה. (שניף לאות ד'): וזה בחינת מזוזה וכו'.

נקראים צדיקים: (שניף לאות ד'): וזה בחינת מזוזה וכו'. וזהו 'והיה שדי בצריך וכסף', כי שדי הוא בחינת ברית וכו' עין שם. וזה בחינת שדי 'שאמר לעולמו די', דהינו ששמח בחלקו ואומר די למה שיש לו ואינו יותר, שזהו בחינת שבירת תאות קרח וכו'. ואמרו רבנו ז"ל (במדבר רבה, פרשה טז, סימן א'): קרח פרש למינות, וכפר במצוות של הקדוש-ברוך-הוא. ולכן צריכים מאד מאד להשמר לא לפל במחלקת, כי עגשו יהיה — שיפל לתאות ממוז, שזה יעקר אותו מן העולם.

שם 'כי כל ישראל נקראים צדיקים על שם הברית'. שמעתי אז מפיו הקדוש בפרוש שאמר, שכל ישראל על-ידי שהם נמולים, על-כן כלם נקראים צדיקים; כי מצות מילה מכנסת באדם את שמו יתברך, כמובא (תקוני-זהר, תקון כב) על הפסוק (דברים ל, יב): "מי יעלה לנו השממה", גישי אתון מ'לה', וסופי אתון י'הויה', מאן דנטיר האי רשימו, כאלו נטיר שמא קדישא. ומאן דמשקר בהאי רשימו, כאלו משקר בשמא קדישא. דהאי אתקרי חותמא דגושפנקא דמלכא וכו', עין שם; נמצא, שכל בר ישראל שנמל, יש בו חותם הקדוש-ברוך-הוא, על-ידי ברית, מאיר בו שם הויה. (שניף לאות ד'): וזה בחינת מזוזה וכו'.

דיקא, ולא מצוה אחרת? אף על-פי מה שגלה רבנו ז"ל בהתורה הזאת, מבאר הענין היטב; פי מזוזה דיקא מבטל חמדת הממון, ועל-פן שלח לו מזוזה דיקא, פי ארטבן שלח לו מרגליתא טבא, הינו עשירות וממון,

פי הנה שוה ממון הרבה, ועשה עקר החשיבות מזה, על-פן שלח לו רבי פנגד זה מזוזה דיקא, פי מזוזה מבטל חמדת העשירות פנ"ל. פי רצה רבי לרמוז לו, שפנגד תאות ממון, שהיא מרגלית טובה ששלחת לי, אני שולח לך חזרה מזוזה, כדי לבטל ממני תאות ממון. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (פתיחות קד.): בשעת פטירתו של רבי, זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה, אמר: רבוננו של עולם, גלוי וידוע לפניך, שיגעתי בעשר אצבעותי בתורה, ולא נהניתי אפלו באצבע קטנה; אף שהיה עשיר גדול, עם כל זאת לא נהנה מעשירותו אפלו באצבע קטנה, פי על-ידי מצות מזוזה מבטל ממנו תאות ממון.

מלחא פי סריא, זה שנפל לסרחון תאות הממון וכו', ועל-פן אפקוהו בלשון פי סריא, שהוא לשון הנאמר

ועל-פן אפקוהו בלשון פי סריא, שהוא לשון הנאמר

שזוכין על-ידי שמירת הברית פנ"ל. הינו, ששם שדי"י נקרא על שם 'די', כמו שפרש רש"י על הפסוק (בראשית יז, א): "אני אל שדי", אני הוא שיש די באלהותי לכל בריה; נמצא, ששם שדי"י הוא לשון די, שיש לכל אחד ואחד מקום אצלו יתברך. ולכן מצות מזוזה מדבקת את האדם בו יתברך, ואז יש לו כפר די באלהותו יתברך, והוא תמיד שמח בחלקו, ואינו מקנא את שום בריה, ואומר די למה שיש לו. וזה זוכים על-ידי שמירת הברית. ולכן דיקא ברית שיק' לשם שדי"י, על שם (בראשית לה, יא): "אני אל שדי פרה ורבה", וזה שעל המזוזה מבחין רשום שם שדי"י. וזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (שפת לב): בעון מזוזה בנים מתים; פי זה תלוי בזה.

(גם זה שיק' לאות ד'): מבאר שם, שעל-ידי מצות מזוזה, נתבטל חמדת הממון, ועל-פן "ויכתבתם על מזוזות" וכו', פנגד "לא תחמד" עתה בא וראה נפלאות ה', פי מבאר בירושלמי פאה (ובבראשית רבה פרשה לה): 'ארטבן שלח לרבי חד מרגליתא טבא, שלח ליה רבי חדא מזוזה'. ולכאורה הוא פלא, מדוע שלח לו מזוזה דיקא, ולא מצוה אחרת. אף על-פי מה שגלה רבנו, זכרוננו לברכה, בהתורה הזאת מבאר הענין היטב, פי מזוזה דיקא מבטל חמדת הממון, ועל-פן שלח לו מזוזה דיקא. פי ארטבן שלח לו מרגליתא טבא, הינו עשירות וממון, פי הנה שוה ממון הרבה, ועשה עקר החשיבות מזה. על פן שלח לו רבי פנגד זה מזוזה דיקא, פי מזוזה מבטל חמדת העשירות פנ"ל:

ממון שזוכין על-ידי שמירת הברית פנ"ל:

(גם זה שיק' לאות ד'): מבאר שם שעל-ידי מצות מזוזה נתבטל חמדת הממון, ועל פן "ויכתבתם על מזוזות" וכו' פנגד "לא תחמד" פנ"ל עין שם. עתה בוא וראה נפלאות ה', פי מבאר בירושלמי פאה (ובבראשית רבה פרשה לה): 'ארטבן שלח לרבי חד מרגליתא טבא, שלח ליה רבי חדא מזוזה'. ולכאורה הוא פלא, מדוע שלח לו מזוזה דיקא, ולא מצוה אחרת. אף על-פי מה שגלה רבנו, זכרוננו לברכה, בהתורה הזאת מבאר הענין היטב, פי מזוזה דיקא מבטל חמדת הממון, ועל-פן שלח לו מזוזה דיקא. פי ארטבן שלח לו מרגליתא טבא, הינו עשירות וממון, פי הנה שוה ממון הרבה, ועשה עקר החשיבות מזה. על פן שלח לו רבי פנגד זה מזוזה דיקא, פי מזוזה מבטל חמדת העשירות פנ"ל:

מלחא פי סריא, זה שנפל לסרחון תאות הממון כו'.

מבאר שם, שעל-ידי מצות מזוזה, נתבטל חמדת הממון, ועל-פן "ויכתבתם על מזוזות" וכו', פנגד "לא תחמד" פנ"ל, עין שם. עתה בא וראה נפלאות ה', פי מבאר בירושלמי פאה (ובבראשית רבה, פרשה לה): 'ארטבן שלח לרבי חד מרגליתא טבא, שלח ליה רבי חדא מזוזה'. ולכאורה הוא פלא, מדוע שלח לו מזוזה

בְּעִפּוּ"ם, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שְׁמוֹת לב, ח): "סָרוּ מֵהַר" וְכוּ', כִּי הַמְּשַׁקֵּעַ בְּמִמּוֹן, עוֹבֵד כָּל הָעִפּוּ"ם כַּנִּל, וְעַל-כֵּן עַל כָּל מִטְבַּע חִקּוּקָה הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁל עִפּוּ"ם. כְּמוֹ שֶׁאַנְחֵנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁכָּל אִמָּה

וְאִמָּה עַל הַמִּטְבַּע שֶׁלָּהּ חִקּוּקָה הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁלָּהֶם, וְכֵן רוֹאִים שֶׁעַל רֹב מִטְבְּעוֹת שֶׁל אֲמוֹת הָעוֹלָם, יֵשׁ שֵׁם צֶלֶב, שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה.

עַל-פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, יִבִּין הַמְּשַׁפִּיל,

לְפָרֵשׁ כִּלְאֵי סִגְיָא דִּי הִזְהַב קוֹנָה אֶת הַפֶּסֶף וְהַפֶּסֶף אֵינוֹ קוֹנָה וְכוּ' הַנַּחֲשֵׁת קוֹנָה וְכוּ', וְהַפֶּלֶל מֵה שֶׁהוּא מִטְבַּע וְיוֹצֵא, הַשּׁוֹב מְעוֹת, עֵינַי שֵׁם כָּל הַסִּגְיָא.

וְסִגְיָא אֵי מְעוֹת נִקְנָה בְּחִלְפִין, וְסִגְיָא דִּי כָּל הַנַּעֲשֵׂה דְמִים בְּאַחֵר, הַכֹּל יִבְאֵר לַמְּשַׁפִּיל עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת עִם עוֹד קִצַּת הַקְּדָמוֹת. הֵינּוּ, עִם כָּל מֵאֲמָר שֶׁל רַבְּנּוּ וְ"ל,

יְכוּלִים לְפָרֵשׁ כָּל סִגְיָא שְׁבַשׁ"ס. כִּי אֵף שֶׁכָּל סִגְיָא מְדַבֵּר מֵהִלְכוֹת הַתּוֹרָה, עִם כָּל זֶה בְּיָדָי טְמוּנִים וְגִנוּזִים בְּהַ סוּדוֹת וְרִזֵּי דְרִזִּין, סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. וְעַל-יְדֵי הַהִקְדָּמוֹת שֶׁל רַבְּנּוּ וְ"ל יְכוּלִים לְהִבִּין כָּל סִגְיָא שְׁבַשׁ"ס, אֶת הַסוּדוֹת שֶׁמְרַמְזִים בָּהּ.

בְּעִפּוּ"ם כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שְׁמוֹת לב) "סָרוּ מֵהַר" וְכוּ' כִּי הַמְּשַׁקֵּעַ בְּמִמּוֹן, עוֹבֵד כָּל הָעִפּוּ"ם כַּנִּל, וְעַל כֵּן עַל כָּל מִטְבַּע חִקּוּקָה הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁל עִפּוּ"ם:

עַל-פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, יִבִּין הַמְּשַׁפִּיל, לְפָרֵשׁ כִּלְאֵי

סִגְיָא דִּי הִזְהַב קוֹנָה אֶת הַפֶּסֶף וְהַפֶּסֶף אֵינוֹ קוֹנָה וְכוּ' הַנַּחֲשֵׁת קוֹנָה וְכוּ', וְהַפֶּלֶל מֵה שֶׁהוּא מִטְבַּע וְיוֹצֵא, הַשּׁוֹב מְעוֹת. עֵינַי שֵׁם כָּל הַסִּגְיָא. וְסִגְיָא אֵי מְעוֹת נִקְנָה בְּחִלְפִין". וְסִגְיָא דִּי כָּל הַנַּעֲשֵׂה דְמִים בְּאַחֵר". הַכֹּל יִבְאֵר לַמְּשַׁפִּיל עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת עִם עוֹד קִצַּת הַקְּדָמוֹת:

כּד

אָמְרוּ לָהּ אֲמַצְעוֹתָא דְעֵלְמָא הֵיכָא, וְזִקְפָא לְאַצְבָּעֵתָהּ, אָמַר לָהּ הֵכָא. אָמְרוּ לָהּ, מִי יִימַר. אָמַר, אֵיתוּ אֲשֵׁלוּ וּמוֹשְׁחוּ:

(לְשׁוֹן רַבְּנּוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה):

א דַּע, שְׂיֵשׁ אֹר, שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִנְּפִשֵׁין וְרוּחִין וְנִשְׁמַתִּין, וְהוּא אֹר אֵין-סוּף. וְאַף-עַל-פִּי שֶׁאֵין הַשְּׁכָל מְשִׁיג אֹתוֹ, אֵף עַל פִּי כֵן רְדִיפָה דְמַחְשָׁבָה לְמַרְדָּף

כּד

(לְשׁוֹן רַבְּנּוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה):

אָמְרוּ לָהּ סָבָא דְבֵי אַתּוּנָא לְרַבֵּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנִינְיָא: אֲמַצְעוֹתָא דְעֵלְמָא הֵיכָא? אֵיפָה אֲמַצְעַ הָעוֹלָם? זִקְפָא לְאַצְבָּעֵתָהּ הַגְּבִיּהָ אֶת הָאֲצָבַע. אָמַר לָהּ: הֵכָא וְאָמַר לָהּ פּוּה. אָמְרוּ לָהּ סָבֵי דְבֵי אַתּוּנָא: מִי יִימַר? מִי אֹמֵר שְׁזַה כֶּף? אָמַר רַבֵּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנִינְיָא: אֵיתוּ אֲשֵׁלוּ וּמוֹשְׁחוּ תְּבִיאוּ חֲבָלִים וְתַמְדְּדוּ.

א. דַּע, שְׂיֵשׁ אֹר, שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִנְּפִשֵׁין וְרוּחִין וְנִשְׁמַתִּין, שְׁהֵם: עֲשִׂיָה, יִצִּירָה, בְּרִיָּאָה. וְהוּא אֹר אֵין-סוּף עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, שְׁשֵׁם עֵצִים גְּלוּי אֱלֻקוֹת בְּלֵי לְבוּשִׁים. וְאַף-עַל-פִּי שֶׁאֵין הַשְּׁכָל מְשִׁיג אֹתוֹ מְרַב עֲמָקוּ, וּמֵה גַם שְׁאֵין שֵׁם שׁוֹם לְבוּשׁ לְהַשְׁיִיגוּ, אֵף-עַל-פִּי-כֵן רְדִיפָה דְמַחְשָׁבָה לְמַרְדָּף אַבְתָּרָה, שֶׁהַמְּחַשְׁבָה יְכוּלָה לְרוּץ אַחֲרָיו וְלִתְפֹס וְלַהֲשִׁיג

איזה אור. ועל-ידי הרדיפה, אז השכל משיג אותו, בבחינת מטי ולא מטי, בזה שהשכל של האדם רץ להשיג במחשבתו האור אין סוף, זה רק בחינת מטי ולא מטי, הינו שמגיע ואינו מגיע, כי הנה אדם מתלהב באור אין סוף ברוך הוא, והנה געלם ממנו האור. פי באמת אי אפשר להשיג אותו, פי עצם עצמיות אלקותו יתברך בלי שום לבושים, פי הוא למעלה מנפש, רוח, נשמה, שהם הלבושים של העולמות: בריאה, יצירה, עשייה.

ב. ודע, שאי אפשר להשיג אותו הינו את האור אין סוף ברוך הוא, אפלו בבחינת מטי ולא מטי, אלא על-ידי עשיית המצוות בשמחה, פי השמחה מרחבת את הדעת, כדי שיהיה פלי לקבל בו רוחניות חיות אלקות. פי על-ידי שמחת המצוה נשלם הקדשה, ומעלה החיות והקדשה שבקלפות, ששם שורה העצבות והמרירות והחשך, בבחינת אחד-עשר סמני הקטרת, שהם שורפים, ומבטלים את הקלפות. פי הקלפות הם בחינת מותרות, פי הם רק

מכניס עצבות באדם, בבחינת (משלי יד, כג): "בכל עצב יהיה מותר"; הינו על-ידי המותרות, שהם הקלפות, באה העצבות, שזה (בראשית ו, ו): "ויתעצב אל לבו", ששרש הקדשה הוא בלב, פי הלב מתלהב תמיד אליו יתברך, ואם הוא מלא מותרות, שהם הקלפות, אזי הלב מלא עצבות, ולהפך — כשזוכה להוריד את המותרות, שהם הקלפות, אז נכנסת שמחה בלב, ועקר השמחה היא בלב, שזה (תהלים ד): "נתתה שמחה בלבי", שהשמחה היא בתוך הלב, ואז הלב יכול להתלהב ולהשיג את האור אין סוף ברוך הוא, בבחינת מטי ולא מטי, פי יש לו בלי לזה. פי השמחה היא מרחבת את הדעת והלב, ועל-ידי זה יכול להשיג האור אין סוף, בבחינת מטי ולא מטי. וגלות השכינה, זה שלא משיג את האור אין סוף ברוך הוא, שהוא בחינת לב, הינו שלבו נעשה מטמטם בעצבות ובמרה שחורה, ונתעקם לבו בקשיות ובספקות עליו יתברך, פי הלב בו משפן השכינה, שהוא שמחתן של ישראל, ולהפך — עקר גלותה, כשעצבות שהם הקלפות, גוברים עליה, בבחינת: "ויתעצב אל לבו", הינו כשהעצבות ממלא את לבו, זה בעצמו גלות השכינה, פי העצבות

אבתרה. ועל ידי הרדיפה, אז השכל משיג אותו בבחינת מטי ולא מטי. פי באמת אי אפשר להשיג אותו, פי הוא למעלה מנפש רוח נשמה:

כ ודע שאי אפשר להשיג אותו אפלו בבחינת מטי ולא מטי. אלא על ידי עשיית המצוות בשמחה. פי על ידי שמחת המצוה, נשלם הקדשה. ומעלה החיות והקדשה שבקליפות, בבחינת אחד-עשר סמני הקטרת. פי הקלפות הם בחינת מותרות, והם בחינת עצבות, בבחינת (משלי יד): "בכל עצב יהיה מותר". והם תקפא דדינא, בבחינת (בראשית ו): "ויתעצב אל לבו". ועקר השמחה היא בלב, כמו שכתוב (תהלים ד): "נתתה שמחה בלבי". וגלות השכינה, שהוא שמחתן של ישראל, עקר גלותה — כשעצבות שהם הקלפות גוברים עליה, בבחינת: "ויתעצב

מבחוץ, כדי להעלים ולהסתיר את האור, בשביל הבחירה והנפיון, וזה פעין הקלפה שקדמה לפרי. והם בחינת עצבות; פי מאחר שהם מעלימים ומכסים את האור אין סוף ברוך הוא, אזי זה

שמחתן של ישראל, ולהפך — עקר גלותה, כשעצבות שהם הקלפות, גוברים עליה, בבחינת: "ויתעצב אל לבו", הינו כשהעצבות ממלא את לבו, זה בעצמו גלות השכינה, פי העצבות

מְבִיאָה אֶת הָאָדָם לְקִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת וְעִקְמוּמִיּוֹת, עַד שֶׁהֵלֵב שְׁלוֹ מִתְעַקֵּם לְגַמְרֵי. וְזֶה הוּא כְּשֵׁיֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִהַגְלוֹת כְּתִיב (ישעיה נה, יב): "כִּי בְשִׁמְחָה תֵצְאוּ"; כִּי עַקֵּר הִיִצְיָאָה מִהַגְלוֹת יִהְיֶה רַק עַל-יַדִּי

תִּקְרָף הַשִּׁמְחָה, וְזֶה אֲשֶׁר יִשְׁמַח אוֹתִיּוֹת מְשִׁיחַ, כִּי הוּא יִגָּאֵל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל עַל-יַדִּי תִקְרָף הַשִּׁמְחָה שֶׁתִּפְנֹס בְּלֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד, עַד שֶׁלֹּא תִהְיֶה לוֹ שׁוּם עִקְמוּמִיּוֹת. וּבְשִׁבִיל זֶה, שְׁעַל-יַדִּי הַקְטָרֶת מְעַלֵּין מִהַקְלָפוֹת חַיּוֹתָם, כְּתִיב בָּהֶם (משלי כז, ט): "קְטָרֶת יִשְׁמַח לֵב", כִּי הַקְטָרֶת נִקְרָאת עַל שֵׁם קָשֶׁר, שֶׁהִיא מְקַשֶּׁרֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, הֵינּוּ שֶׁמְקַשֶּׁרֶת אֶת עוֹלָם הָאֲצִילוֹת אֶל עוֹלָמוֹת בְּרִיאָה, יִצְרִיָה, עֲשִׂיָה. נִמְצָא, כְּשֶׁעוֹשֶׂה הַמְצָוָה בְּשִׁמְחָה, אֲזִי מַעֲלָה הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא הַמְצָוָה, שֶׁהִיא שִׁמְחַת הֵלֵב, מִבֵּין הַקְלָפוֹת; כִּי עַל-יַדִּי תִקְרָף הַשִּׁמְחָה,

בְּשֶׁעָה שְׁמַקְיָם מְצוּוֹה בְּשִׁמְחָה, וּמִגְלָה אֶת פְּנִימִיּוֹת לְבָבוֹ, שֶׁלְּבָבוֹ חִפֵּץ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַל-יַדִּי-זֶה שְׁמַקְיָם אֶת הַמְצָוָה בְּשִׁמְחָה, הוּא כְּאֵלוֹ מְקַטֵּיר קְטָרֶת, שֶׁזֶה סוּד הַקָּשֶׁר שֶׁמְקַשֶּׁרֶת בֵּין עוֹלָם הָאֲצִילוֹת לְבֵין בְּרִיאָה, יִצְרִיָה, עֲשִׂיָה. וְזֶהוּ בְּחִינַת מַלְכוּת דְּעֲשִׂיָה הָעוֹלָה מִן הַקְלָפוֹת: כִּי הַמַּלְכוּת נִמְצָאת עֹכָשׁוּ בְּגָלוֹת, כִּי אֵף אֶחָד אֵינּוּ מְרַגֵּשׁ אֶת מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ עַל עֲצָמוֹ, אֶפְלוֹ שְׁמַקְיָם אֶת הַמְצָוָה, זֶה רַק כְּמַצּוֹת אֲנָשִׁים מְלַמְּדֵה, מֵה שְׂאִין פֶּן, אִם אָדָם שִׁמַּח בְּקִיּוֹם הַמְצָוֹת, סִימָן שֵׁשׁ לוֹ הַרְגָּשָׁה בְּכָל מְצוּוֹה

וּמְצוּוֹה, שֶׁזֶה רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּמְקַיָּם אֶת הַמְצָוָה בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וּבְזֶה הוּא מִגְלָה טַהַר לְבָבוֹ, וְעַל-יַדִּי-זֶה נִכְנָסֶת שִׁמְחָה בְּלָבוֹ, שֶׁהוּא מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה, וְעוֹלָה מִן הַקְלָפוֹת, וְזוֹ גְּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן צָרִיף כָּל אָדָם לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, וְלַעֲשׂוֹת אֶת הַמְצָוֹת בְּשִׁמְחָה גְּדוּלָה, וְכָל מֵה שִׁיּוּדֵעַ רְחוּקוֹ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, הוּא צָרִיף לְהִתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וּבְכַפְרֵט בְּעַת עֲשִׂיַת אִיזוֹ מְצוּוֹה, אֲזִי יִהְיֶה בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאִם יִתְגַּבֵּר וְיִהְיֶה בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה בְּעַת עֲשִׂיַת הַמְצָוֹה, אֲזִי יִזְכֶּה לְצֵאת מִהַקְלָפוֹת וְהַעֲבֵרוֹת שֶׁנִּפְל לְשָׁם, כִּי יֵשׁ בְּכַח שִׁמְחַת הַמְצָוֹת לְהוֹצִיא מִהַקְלָפוֹת, וּמַעֲלָה אֶת הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא הָאֲמוּנָה לְרוּם גְּבַהֵי מְרוֹמִים.

אֶל לְבוֹ". וְזֶה הוּא כְּשֵׁיֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִהַגְלוֹת, כְּתִיב (ישעיה נה): "כִּי בְשִׁמְחָה תֵצְאוּ". וּבְשִׁבִיל זֶה, שְׁעַל-יַדִּי הַקְטָרֶת מְעַלֵּין מִהַקְלָפוֹת חַיּוֹתָם, כְּתִיב בָּהֶם (משלי כז): "קְטָרֶת יִשְׁמַח לֵב". נִמְצָא כְּשֶׁעוֹשֶׂה הַמְצָוָה בְּשִׁמְחָה, אֲזִי מַעֲלָה הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא הַמְצָוָה, שֶׁהִיא שִׁמְחַת הֵלֵב, מִבֵּין הַקְלָפוֹת. וְזֶהוּ בְּחִינַת מַלְכוּת דְּעֲשִׂיָה הָעוֹלָה מִן הַקְלָפוֹת:

ג. וּכְשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה אִיזוֹ מְצוּוֹה, יֵשׁ כֹּחַ בְּהַמְצָוָה, לִילֵךְ וּלְעוֹרֵר כָּל הָעוֹלָמוֹת לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ. בְּכַחֲבִינַת (שְׁמוֹת י'): "בְּנִעְרִינוּ וּבְזִקְנֵינוּ גִלְיָה, בְּצִאֲנָנוּ וּבְכַבְּרָנוּ גִלְיָה". וְזֶה בְּחִינַת

ג. וּכְשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה אִיזוֹ מְצוּוֹה בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, יֵשׁ כֹּחַ בְּהַמְצָוָה לִילֵךְ וּלְעוֹרֵר כָּל הָעוֹלָמוֹת לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ; כִּי עַל-יַדִּי קִיּוֹם הַמְצָוֹת בְּשִׁמְחָה, הוּא מְמַשֵּׂיף אוֹרוֹת צַחְצַחוֹת, אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כִּי הַמְצָוֹת הֵם אוֹרוֹת הַמְלַבְּשִׁים בְּכֻלֵּים, וּכְשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה אֶת הַמְצָוָה בְּשִׁמְחָה, עַל-יַדִּי-זֶה מֵאִיר אוֹר גְּדוֹל אֶפְלוֹ בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָה, וּמְכַל שְׁכָן בְּעוֹלָם הַיִצְרִיָה וְהַבְּרִיאָה, עַד שֶׁיִּכּוֹל לְהַשִּׁיג אֶת הָאוֹר אֵין סוּף הַמֵּאִיר בְּעוֹלָם הָאֲצִילוֹת. וְזֶה מֵה שְׂאֵמֵר מִשֶּׁה לְפָרְעָה (שְׁמוֹת י, ט): "בְּנִעְרֵנוּ וּבְזִקְנֵנוּ גִלְיָה, בְּצִאֲנָנוּ וּבְכַבְּרָנוּ גִלְיָה", שְׂאֲנַחְנוּ

הולכים להקריב קרבן פסח להקדוש-ברוך-הוא בשמחה עצומה, על-ידי-זה נזכה להעלות את כל העולמות מתכלית גשמיות העשייה עד רום גבהי מרומים. וזה בחינת 'מלכות מלביש נצח הוד יסוד', שהם פלי ההליכה, הינו פי נצח והוד הן שתי שוקין, שהן שתי הרגלים, והמלכות מלבישן בזה שמקיימים את המצוות בשמחה, אזי המלכות מלבישה את השלש ספירות: נצח, הוד, יסוד, והם מתעלין בתכלית העליה, וזה בחינת (תהלים לז, לא): "תורת אלוקיו בלבו לא תמעד אשוריו", הינו אם יכניס את תורת הקדוש-ברוך-הוא בלבו, ששם מבארת את מצוותיו יתברך, כי התורה היא חכמתו יתברך, ומגלה את המצוות — רמ"ח מצוות עשה ושס"ה לא תעשה, איך לקיימן בשלמות ובשמחה עצומה, שאז היא הולכת לעורר את ולקשרם יחדו, שזה פרוש הפסוק (שם סח, כה): "הליכות אלי מלכי בקדש", כשמעלין מלכות לתוך הקדשה, שזה מלכי בקדש, היא מלבשת את הליכות אלי הינו את נצח, הוד, יסוד, לילך ולעורר כל הדברים לעבודת השם יתברך: כי בזה שמקיימים את המצוות בשמחה עצומה, אפלו שנמצא במדורי הקלפות, יש בכחו לעורר את כל הבריאה כלה להתעלות בתכלית העליה.

שנפל, והוא נמצא במדורי הקלפות, והוא מלא מותרות, המעלימים ומסתירים את אמתת מציאותו יתברך, אם מתחזק אפלו במקום שהוא נמצא שמה, ויקים את המצוות בתכלית השמחה, לא רק שהוא יצא מהטמאה והזהמה והמותרות והעצבות והמרה שחרה, וישיג אלקותו יתברך, אלא יש בכחו לעורר את כל הבריאה כלה להתעלות בתכלית העליה].

ד. ועל-ידי ההתעוררות, שאדם עושה על-ידי שמחת המצוות, שאז יוצא מהקלפות והסטרוא אחרא שגלפד בהם, על-ידי-זה עושה התעוררות לעורר כל הדברים לעבודת השם יתברך; הינו על-ידי הליכה, נמשך ברכה לכל העולמות, בזה שהוא בעצמו מתעלה מהקלפות שבעולם העשייה, ועולה אל עולם היצירה, ומשם לעולם הבריאה, עד שמגיע אל עצם האצילות, שהוא בחינת מטי ולא מטי, וכן על-ידי שמחת המצוות, הוא מעורר גם אחרים ללכת ולהתעלות מעולם לעולם, כי אנשים מסתפלים עליו, איך הוא מקים את המצוות, וזה עושה אצלם גם-כן התעוררות ללכת ולהתעלות בקדשה. וזה בחינת: 'נצח הוד יסוד מלבישין את חסד גבורה תפארת', שהם הידים; הינו הספירות נצח הוד — הם הרגלין, כשעולין על-ידי הליכה, הם מגיעים עד הידים, שהם חסד גבורה, והגוף זה תפארת, שמשם כל הברכות, כי הברכות באות על-ידי הידים, כי הקדוש-ברוך-הוא משפיע את הברכות

'מלכות מלביש נצח הוד יסוד', שהם פלי ההליכה. וזה בחינת (תהלים לז): "תורת אלוקיו בלבו לא תמעד אשוריו", שהיא הולכת לעורר. וזה בחינת (שם סח): "הליכות אלי מלכי בקדש" — כשמעלין מלכות לתוך הקדשה, היא מלבשת את הליכות אלי את נצח הוד יסוד, לילך ולעורר כל הדברים לעבודת השם יתברך:

ד ועל-ידי ההתעוררות, הינו על-ידי הליכה, נמשך ברכה לכל העולמות. וזה בחינת: 'נצח הוד יסוד מלבישין את חסד גבורה תפארת', שהם הידים, שמשם כל הברכות. וזה בחינת

היא הולכת לעורר את כל העולמות וליחדם וליקשרם יחדו, שזה פרוש הפסוק (שם סח, כה): "הליכות אלי מלכי בקדש", כשמעלין מלכות לתוך הקדשה, שזה מלכי בקדש, היא מלבשת את הליכות אלי הינו את נצח, הוד, יסוד, לילך ולעורר כל הדברים לעבודת השם יתברך: כי בזה שמקיימים את המצוות בשמחה עצומה, אפלו שנמצא במדורי הקלפות, יש בכחו לעורר את כל הבריאה כלה להתעלות בתכלית העליה.

[ומרחוק תבין ותשכיל את גדל המעלה של כל בך ישראל, שמחזק את עצמו לקיים את המצוות בשמחה עצומה, אפלו שנפל למקום

שְׂאֵדָם שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה בְּקִיּוֹם הַמַּצּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת דִּיקָא בְּזֶה הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְעַלֵּין הַרְגְּלִין, שֶׁהֵם הַסְּפִירוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת, וְעוֹלָיִם וּמַלְבִּישִׁים אֶת הַסְּפִירוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, הֵינּוּ גַּצְחַת, הוֹד, יְסוּד, עוֹלִין וְנִעְשִׂין לְבוֹשׁ לְהַסְּפִירוֹת: חֶסֶד, גְּבוּרָה, תַּפְאָרֶת, הֵינּוּ כְּשֶׂאֵדָם שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה, עַד שֶׁהַשְּׂמֵחָה יוֹרֶדֶת לְרַגְלָיו, וְרוֹקֵד מְרֹב שְׂמֵחָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא עוֹלָה לְמַעְלָה, וְנִשְׁפָּעֵת עָלָיו בְּרָכָה מִהָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, שֶׁכֵּל וְדַעַת רוֹחֲנִיּוֹת הַשְּׂגוֹת אֲלֵקוּת, וְאֵז נִתְמַלֵּא רְצוֹנוֹ בְּמָה שֶׁהוּא רוֹצֵה].

ה. וְעַקֵּר הַבְּרָכָה שֶׁנִּשְׁפָּעִין מֵהַיָּדִים, הֵם שְׂכָל; הֵינּוּ כְּשֶׁנִּצְחַת, הוֹד, יְסוּד, שֶׁהֵם הַרְגְּלִין, עוֹלָיִם לְמַעְלָה אֶל הַיָּדִים, שֶׁהֵם חֶסֶד, גְּבוּרָה, תַּפְאָרֶת, הֵינּוּ הַרְגְּלִין עוֹלָיִם אֶל הַיָּדִים, אֵז נִשְׁפָּעוֹת הַבְּרָכוֹת. וְעַקֵּר הַבְּרָכָה שֶׁנִּשְׁפָּעֵת מֵהַיָּדִים, הֵם: שְׂכָל וְדַעַת בְּהַשְּׂגַת אֲלֵקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְכִשְׁבָּאִים לְמַטָּה; הֵינּוּ בְּרַכַּת הַשְּׂכָל, עַל-יְדֵי-זֶה נִעֲשִׂים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי רְצוֹנוֹ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים קמ"ה): "פּוֹתַח אֶת יְדֵיךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן". בְּכֹן מִי שֶׁהוּא בְּעַל נַפְשׁ, צָרִיךְ לְכוֹן רְצוֹנוֹ, שִׂימְשִׁיף בְּרַכַּת שְׂכָל. בְּכַחֲנִינֵת (בְּרַאשִׁית מח): "שְׂכָל אֶת אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי רְצוֹנוֹ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים קמ"ה): "פּוֹתַח אֶת יְדֵיךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן"; הֵינּוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פּוֹתַח אֶת הַיָּדִים, שֶׁמִּשְׂשֵׁם נִשְׁפָּעֵת הַבְּרָכָה, אֲבָל הוּא מִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן, שְׂכָל אֶחָד יִצִּיר אֶת הַבְּרָכָה כְּפִי רְצוֹנוֹ. בְּכֹן מִי שֶׁהוּא בְּעַל נַפְשׁ, שְׂרוּצָה רַק אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְלִהְיֵשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אֹדֵר וְזוֹ וְחִיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבוּרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׂמוֹ, צָרִיךְ לְכוֹן רְצוֹנוֹ, שִׂימְשִׁיף בְּרַכַּת שְׂכָל, בְּכַחֲנִינֵת (בְּרַאשִׁית מח, יד): "שְׂכָל אֶת יְדֵיו", הֵינּוּ הַבְּרָכוֹת שֶׁנִּשְׁפָּעוֹת

עַל-יְדֵי הַיָּדִים, אֲבָל קֹדֶם צָרִיךְ לְהִיּוֹת אֲתַעְרוּתָא דְלַתְתָּא, שְׂזֶה גַּצְחַת, הוֹד, יְסוּד, שֶׁהֵם הַרְגְּלִין עוֹלִין אֶל הַיָּדִים. וְזֶה בְּכַחֲנִינֵת (בְּרַאשִׁית ל, ל): "וַיְבָרֶךְ ה' אֶתְךָ לְרַגְלֵיךָ", הֵינּוּ בְּשִׂבִיל שֶׁהִיָּה אֲתַעְרוּתָא דְלַתְתָּא, שִׂיעֵקֵב אֲבִינוֹ אָמַר לְלִבּוֹ, שְׂכָל הַבְּרָכוֹת שֶׁנִּתְבָּרְכַת, הֵיוּ עַל-יְדֵי שְׂקִימָתָא אֶת הַמַּצּוֹת בְּשִׂמְחָה, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה עָשָׂה הַתַּעְרוּרוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְגַם כָּאֵן לְמַטָּה הוּא עוֹרֵר אֶת לִבּוֹ, עַד שֶׁנִּתְבָּרֶךְ עַל יְדוֹ, כִּי עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלַתְתָּא שֶׁל יַעֲקֹב, בָּאָה לוֹ הַבְּרָכָה, הֵינּוּ עַל-יְדֵי הַיָּדִים, שֶׁהֵם חֶסֶד, גְּבוּרָה, תַּפְאָרֶת, נִמְצָא שְׂעוֹלִין הַרְגְּלִין בְּכַחֲנִינֵת יָדִים, כִּי הַרְגְּלִין הֵם גַּצְחַת, הוֹד, יְסוּד, מַלְבִּישִׁים אֶת הַיָּדִים, שֶׁהֵם חֶסֶד, גְּבוּרָה, תַּפְאָרֶת, בְּכַחֲנִינֵת (שׁוֹפְטִים ד, כד): "וַתִּלָּךְ יַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַלּוֹף וְקִשְׁשָׁה"; רְצָה לוֹמַר, עַל-יְדֵי שֶׁחֲזָרוּ בַתְּשׁוּבָה אֵז בְּשַׁעֲהָ שֶׁכָּבְשׁוּ אֶת סִיסְרָא, וַיַּעַל הַרְגָּה אוֹתוֹ, וְהִיָּתָה אֵז שְׂמֵחָה גְּדוֹלָה מְאֹד, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁפָּעֵת עֲלֵיהֶם הַבְּרָכָה מֵהַיָּדִים, שְׂזֶה (וַיִּקְרָא ט, כב): "וַיִּשְׂא אֶהֱרֹן אֶת יָדוֹ אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם", כִּי עַקֵּר הַבְּרָכוֹת בְּאוֹת עַל-יְדֵי הַיָּדִים, שְׂזֶה נִשְׂיֵאת כְּפִים שֶׁל הַכְּהֻנִּים, שְׂדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכָה הַבְּרָכָה, שֶׁהַבְּרָכוֹת בְּאוֹת דְּרָף הַיָּדִים, וְכְמוֹ שְׂפָתוֹב (בְּרַאשִׁית מט, כד): "מִיְדֵי אֲבִיר יַעֲקֹב מִשְׂשֵׁם רְעָה אֲבִין יִשְׂרָאֵל"; שֶׁהַבְּרָכוֹת בָּאוּ מֵיעֲקֹב דְּרָף הַיָּדִים. [וַיִּמְרָחוּק תְּבִין וְתִשְׁכִּיל, אֲשֶׁר רַבְּנוֹ ז"ל מְגַלֵּה לְנוּ פֶה סוּד נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, שְׂעַל-יְדֵי

(בְּרַאשִׁית ל): "וַיְבָרֶךְ ה' אֶתְךָ לְרַגְלֵיךָ". נִמְצָא שְׂעוֹלִין הַרְגְּלִין בְּכַחֲנִינֵת יָדִים, בְּכַחֲנִינֵת (שׁוֹפְטִים ד): "וַתִּלָּךְ יַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַלּוֹף וְקִשְׁשָׁה". וְעַקֵּר הַבְּרָכוֹת מִיָּדִים, בְּכַחֲנִינֵת (וַיִּקְרָא ט): "וַיִּשְׂא אֶהֱרֹן אֶת יָדוֹ אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם", וְכְמוֹ שְׂפָתוֹב (בְּרַאשִׁית מט): "מִיְדֵי אֲבִיר יַעֲקֹב מִשְׂשֵׁם רְעָה אֲבִין יִשְׂרָאֵל":

ה. וְעַקֵּר הַבְּרָכָה שֶׁנִּשְׁפָּעִין מֵהַיָּדִים, הֵם שְׂכָל. וְכִשְׁבָּאִים לְמַטָּה, נִעֲשִׂים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי רְצוֹנוֹ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים קמ"ה): "פּוֹתַח אֶת יְדֵיךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן". בְּכֹן מִי שֶׁהוּא בְּעַל נַפְשׁ, צָרִיךְ לְכוֹן רְצוֹנוֹ, שִׂימְשִׁיף בְּרַכַּת שְׂכָל. בְּכַחֲנִינֵת (בְּרַאשִׁית מח): "שְׂכָל אֶת

מהידיים, עולות עד חכמה, בינה ודעת, שהם השכל, צריכים לראות שעקר הברכה תהיה רק שכל ודעת והשגת אלקות, כמאמרם ו"ל (גדרים מא.): דעת קניית — מה חסרת, דעת חסרת —

מה קניית; פי עקר הברכה הוא שכל, שאדם צריך להמשיך על עצמו שכל אלקי, שיאיר עליו תמיד אור האין סוף ברוך הוא, שזה עקר הברכה. ובחינת (שמות טו, יז): "מקדש ה' פוננו ידיך". וזה בחינת 'חסד גבורה תפארת, שמלבישין את חכמה בינה דעת, שהם המקדש, פי המחין הם השכל, כמאמרם ו"ל (ברכות לג.): כל אדם שיש בו דעה, כאלו גבנה בית-המקדש בימיו; וזה יורד עד ידיו, ומשם באה השפעה של הברכה. ועקר הברכה הוא

נתחברות חכמה, בינה ביחד, שהם אבא ואמא, שהאצילות משפיעה אור וזיו וחיות אל יצירה ועשיה, שזו שלמות הדעת שיוצא מחכמה ובינה יחד, וזה השכל שיוור על הידים, ונשפע על האדם. וכפי שמצייר את

ידיו", ובבחינת (שמות טו): "מקדש ה' פוננו ידיך". וזה בחינת 'חסד גבורה תפארת שמלבישין את חכמה בינה דעת:

ו יצריך להמשיך אמונה לתוף ברפת השכל, פי אין לסמוך על השכל בעצמו פידוע. וזה בחינת (משלי כח): "איש אמונות רב ברכות", ובחינת (שמות יז): "ויהי ידיו אמונה", ובחינת (שמואל-א כד): "וקמה בידך ממלכת ישראל", הינו שימשיך אמונה לתוף ברפת הידים. וזהו בחינת (שמואל-א ב): 'ובניתי לו בית נאמן',

האור, כן נעשה רצונו].
ו. יצריך להמשיך אמונה לתוף ברפת השכל; הינו פי עקר הברכה הוא המשכת השכל האלקי, עם כל זאת תמיד צריכים להתחזק באמונה, פי אין לסמוך על השכל בעצמו פידוע, פי אם אדם הולך אחר שכלו, אפלו שכל אלקי, הוא יכול אחר-כך להפשל, כמאמרם ו"ל (אבות, פרק ג): כל שחכמתו מרבה ממעשיו, אין חכמתו מתקיימת; אבל אם אדם מתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, אף

פעם לא יפשל, וימשיך ברכה בתוף השכל. וזה בחינת (משלי כח, כ): "איש אמונות רב ברכות", כל הברכות שבאות לאדם, זה רק על-ידי תקיף האמונה שיש בו, ואינו משתמש בשכלו, אפלו שזהו שכל אלקי, וזה אשר הברכות נמשכות מהידיים. ועקר הברכה היא אמונה, שזהו בחינת (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה"; הינו שהאמונה באה דרך הידים, ובחינת (שמואל-א כד, כ): "וקמה בידך ממלכת ישראל", שזה נאמר על דוד, שממנו יצא משיח, שיקים מלכות ישראל, הפל יהיה על-ידי הידים, שמשם נמשכות הברכות. ועקר הברכה הוא אמונה, הינו שימשיך אמונה לתוף ברפת הידים. וזה יהיה בשלמות בעת הגאולה, וכמו שכתוב (שמואל-א ב, לה): "ובניתי לו בית נאמן והתהלך לפני משיחי כל הימים",

שכל ודעת באין סוף ברוך הוא, ואז נעשה כרצונו; פי אם אדם מבטל את רצונו אליו יתברך, אז נשפע עליו כל אחד כפי בחינתו. [ומרחוק תבין ותשפיל איך שרפנו ו"ל מקשר את כל העולמות יחד על-ידי שמחת המצוות, אף שאדם נמצא בתכלית הדיוטא התחתונה בעולם העשיה, הגשמי והחמרי, המלא העלמות והסתרות, עם כל זאת כשמתגבר גם שם לרקד ולשמח בעשית המצוות, על-ידי-זה הרגלין של נצח, הוד, יסוד, עולים עד עולם היצירה, שהם הידים — חסד, גבורה, תפארת, ומשם נשפעות הברכות. ועקר הברכה נמשכת מעולם הבריאה, שמשם יורד השכל, שהוא חכמה, בינה ודעת, שמתחברות יחד, ועל-ידי-זה זוכה לעצם האצילות, בבחינת מטי ולא מטי, פי

וְזֶה בְּחִינַת (תהלים פט, ו): "אֲמוֹנַתְךָ בְּקֹהֶל קְדוֹשִׁים", קֹדֶשׁ זֶה בְּחִינַת מַחֲזִין, כִּי עֵקֶר הַקְּדוּשָׁה הוּא בַמַּח. וְזֶה בְּחִינַת: 'מְלָכוֹת דִּיצִירָה שֶׁהוּא הַיְדִים, כִּי הַגּוֹף זְעִיר אֲנִפִּין הוּא בִּיצִירָה, וּמִשֵּׁם נַעֲשֶׂה מִמָּוֶה חֲכָמָה בִּינָה דַעַת דַּעֲשִׂיָה; הֵינּוּ שְׁנֵשְׁפַעַת בְּרָכָה מִתּוֹךְ הַיְדִים אֶל הַרְגְּלִים שֶׁהֵם הַעֲשִׂיָה.

[וְאֵף שְׁדוֹכְרִים אֵלוֹ הֵם עֲמָקִים, עֲמָק עֲמָק מִי יִמְצְאוּ, עִם כָּל זֹאת הָרִי רַבְנוּ ו"ל צִמְצָם אֶת עֲצָמוֹ אֵלֵינוּ קִטְנֵי הָעֲרֹף, שְׂגָם לָנוּ תִהְיֶה אִיזוֹ הָאָרֶה בְּהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת, וְנִזְכָּה גַם- כֵּן לְהַרְגִישׁ אִיזוֹ הָאָרֶה,

בְּבְחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי בְּהַשְׁגַּת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְזֶה עַל-יְדֵי שְׂאֲדָם מְקִים אֶת הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, אֶפְלוּ שְׂכָבֵר נִמְצָא בַמְדוּר הַקְּלֻפוֹת, עַל-יְדֵי שְׂמִתְחַזֵּק גַּם שֵׁם לְקִים אֶת הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מִתְעַלֶּה, וְיוֹצֵא מֵעוֹלָם הַעֲשִׂיָה וְעוֹלָה לְעוֹלָם הַיְצִירָה, וּמֵעוֹלָם הַיְצִירָה עוֹלָה לְעוֹלָם הַבְּרִיאָה, שְׁכָל זֶה הוּא בְּחִינַת נִפְשִׁין, רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, וְעוֹלָה עַד הַשְׁגַּת עֲצָם הָאֲצִילוֹת, בְּבְחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי. וּבַתְּחִלָּה מִתְחִילִין עִם הַרְגְּלִין לְהַתְעַלּוֹת בְּקִיּוּם מְצוּוֹת מַעֲשִׂוֹת דִּיקָא, וְאַחֲרֵי-כֵן עוֹלִין אֶל הַשְׁכָּל וְהַהֲבֵנָה וְהַהֲשָׁגָה, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְהַכְנִס וְלְהַמְשִׁיךְ אֲמוּנָה בְּתוֹךְ הַשְׁכָּל, כִּי הָאֲמוּנָה הוּא הַצְּמִצּוּם, שְׁזֶה הַמְסַדֵּר וְהַמְיַשֵּׁב אֶת הַמַּחֲזִין, כְּדִי שְׁלֹא יֵצֵא חוּץ מִהַמְדָּה, וְלִכֵּן תָּמִיד צְרִיכִים אֲמוּנָה, וְאֶפְלוּ שְׁיִגִיעַ אֶל שְׁכָל עֲלִיּוֹן נוֹדָא וְנִפְלָא מְאֹד, בְּטֵל וּמִבְטָל אֶל עֲצָם עֲצָמוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שְׂאֵבֵד רְאִיָה חוּשִׁית וְגִשְׁמִית מִהַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְכִבְרֵי אֵין לִפְנֵי מְרָאָה עֵינָיו רַק אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עִם כָּל זֹאת צְרִיךְ תָּמִיד לְהַכְנִס

אֲמוּנָה בְּתוֹךְ הַשְׁכָּל, הֵינּוּ לְהַשְׁלִיךְ אֶת כָּל הַהֲשָׁגוֹת, וְלְהַתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ עִם אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יַעֲלֶה תָּמִיד מַעְלָה מַעְלָה. וְעֵקֶר אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה לְקִים אֶת הַמְצוּוֹת מַעֲשִׂוֹת בְּלִי שׁוּם הַשְׁכָּלָה וְהַבְּנָה כָּלל, רַק בְּדִרְךָ קִבְּלַת עַל וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה. וְכַמוּכָא (ספֶר-הַמְדוּת, אוֹת שְׂמִחָה, סִימָן א'): כְּשֶׂאֲדָם עוֹשֶׂה מְצוּוֹה בְּשִׂמְחָה, זֶה סִימָן שְׁלִבּוֹ שְׁלֵם לְאֵלְקִיו, כִּי הָעֵקֶר הוּא שְׂמִחַת הַמְצוּוֹת בְּפַעַל מַמְשׁ, וְכַמְאָמְרָם ו"ל (וְיִקְרָא רַבָּה, פֶּרֶשֶׁה לֵד, סִימָן ח'): לְפָדְתָּךְ תּוֹרָה דִּרְךָ אֲרָץ, שְׂכַשְׂיָהּ אָדָם עוֹשֶׂה מְצוּוֹה, יְהֵא עוֹשֶׂה אוֹתָהּ בְּלֵב שְׂמִחָה; וְכֵן אָמְרוּ (מְכִילֵתָא בְּשַׁלַּח): כָּל הַמְקַבֵּל עֲלָיו מְצוּוֹה אַחַת בְּאֲמוּנָה, כְּדָאֵי הוּא שְׂתַשְׁרְרָה עֲלָיו רוּח־הַקְּדוֹשׁ; כִּי עַל-יְדֵי הָאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה שְׂמִיכְנִים בְּשִׁכָּל הָאֱלֻקִּי, וּמְקִים אֶת הַמְצוּוֹה בְּדִרְךָ קִבְּלַת עַל וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, זֶה בְּעֲצָמוֹ מַעְלָה אוֹתוֹ לְמַעְלָה מִנְפִּשִׁין, רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, עַד שֶׁהוּא מַשִּׁיג אֶת עֲצָם הָאֲצִילוֹת, בְּבְחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי, [דו"ק].

ז וּבְכַפְנֵימִיּוֹת בְּרַכָּאן, שֶׁהוּא דִּיקוֹת הַבְּרַכָּאן, נִתְבָּרֵךְ מִהֵם הַמְסַדֵּר וְהַמְיַשֵּׁב אֶת הַשְׁכָּל, שֶׁהִיא בְּחִינַת פְּתֵר. בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית

בְּלֵב שְׂמִחָה; וְכֵן אָמְרוּ (מְכִילֵתָא בְּשַׁלַּח): כָּל הַמְקַבֵּל עֲלָיו מְצוּוֹה אַחַת בְּאֲמוּנָה, כְּדָאֵי הוּא שְׂתַשְׁרְרָה עֲלָיו רוּח־הַקְּדוֹשׁ; כִּי עַל-יְדֵי הָאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה שְׂמִיכְנִים בְּשִׁכָּל הָאֱלֻקִּי, וּמְקִים אֶת הַמְצוּוֹה בְּדִרְךָ קִבְּלַת עַל וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, זֶה בְּעֲצָמוֹ מַעְלָה אוֹתוֹ לְמַעְלָה מִנְפִּשִׁין, רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, עַד שֶׁהוּא מַשִּׁיג אֶת עֲצָם הָאֲצִילוֹת, בְּבְחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי, [דו"ק].

(עֲכָשׁוּ יִסְבִּיר מַה זֶה בְּרַכַּת הַשְׁכָּל, שְׂצְרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ בּוֹ אֲמוּנָה).

ז. וּבְכַפְנֵימִיּוֹת בְּרַכָּאן, שֶׁהוּא דִּיקוֹת הַבְּרַכָּאן, נִתְבָּרֵךְ מִהֵם הַמְסַדֵּר וְהַמְיַשֵּׁב אֶת הַשְׁכָּל, שֶׁהִיא בְּחִינַת פְּתֵר; הֵינּוּ הַשְׁכָּל שֶׁל הָאָדָם רַץ תָּמִיד לְהַשִּׁיג דְּבָרִים שְׂלֵמַעְלָה מִהַשְׁגָּתוֹ, וְזֶה מְסַפֵּן מְאֹד, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹל לְהַתְבַּלְּבֵל לְגַמְרִי, כִּי רַבּוּי אוֹר יָבִיא לוֹ רַבּוּי חֹשֶׁךְ. וְלִכֵּן צְרִיכִים בְּרָכָה מִיְחַדָּת, שִׁיְהִיָה הַמַּח שֶׁלוֹ מְסַדֵּר וּמְיַשֵּׁב, שְׁזֶה סוּד הַכְּתֵר, שְׂמַצֵּד אַחַד הוּא רַץ לְהַשִּׁיג מַה שְׂלֵמַעְלָה מִשְׁכָּלוֹ, וּמַצֵּד שְׁנֵי צְרִיךְ לְצַמְצָם אֶת עֲצָמוֹ, שְׁזֶה סוּד (יְחֻזְקָא א, יד): "וְהַחֲסִיּוֹת רְצוּא

ושוב" וגו', וזה (הקדמת תקוני זהר) דאם רץ לבד שוב לאחור, פי זה ברפת השכל, וזה בחינת (בראשית כו, ג): "ואהיה עמך ואברכך"; הינו אהיה הוא סוד הפתר, שם צריכים ברכה, פי פתר הוא לשון המתנה, כמו שפתיב (איוב לו, ה): "פתר לי זעיר ואחונך", פי כששואלין את האדם איזהו שכל, אומר: המתן עד שאתישוב, ולכן פתר הוא לשון המתנה, שזה עקר הברכה, שצריכים להכניס בתוך השכל מצד אחד שם אהיה — זה מלשון רצון, אני רוצה, ומצד שני שם אהיה — זה לחכות. וימרחוק תבין שזה הפתר מתחלק לג' ראשונות וד' תחתונות, ודו"ק. פי זה עקר ברפת השכל, אף שמצד אחד הוא רודף להשיג את הדברים שלמעלה מהשגתו, אבל מצד שני הוא מחכה, שזה המסדר

שלא יכלו לצמצם את המחשבה, ולא זכו אל המסדר והמלישב של המחין). וזה בחינת 'שמפנימיות חסד גבורה תפארת, עולה עד אבא ואמא, שהיא חכמה ובינה, ומפנימיות מלכות דיצירה, נעשה פתר דעשיה; הינו שמלכות מהעולמות שלמעלה נעשה פתר אל העולם שלמטה, וכן עולין העולמות עד למעלה, עד אצילות למעלה למעלה; הינו, פי זה טבע העולמות, שהתחונן עולה תמיד למעלה, ונעשה פתר לעולם שלמטה, ועל זה צריכים ברכה מיחדת, שלא יהרס למעלה מהשגתו, פי המחשבה רודפת תמיד להשיג רוחניות אלקות, פי כן טבע העולמות, שעולים תמיד למעלה, וצריכים לזכות אל המסדר והמלישב של המחין, שלא יהיה רבוי אור שגורם אחר-כך

לשבירת הפלים. וזה (יחזקאל ג, יב): "ברוך כבוד ה' ממקומו"; 'ברוך' זה בחינת ידים; פי עקר הברכה תלוי בידיים, כמו שפתיב (ויקרא ט, כב): "וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם", 'כבוד ה' זה בחינת אמונה, פי עקר הכבוד זה המלכות, פי זוכה להמליך על עצמו את הקדוש-ברוך הוא, 'ממקומו', זה בחינת פתר; פי כבודו יתברך נמצא בכל מקום, פי הוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו, ומחמת שפלא כל הארץ כבודו, בכל מקום נמצא כבודו יתברך, על-ידי-זה זוכים לבחינת פתר, שמצמצם את המח לא לרוץ יותר מדאי, שזה תקון המסדר

והמלישב את המחין, וכל זה בא מרובי השמחה, פי כשאדם שמח, אז נתרחב מחו, מה שאין כן כשהוא בעצבות, נצטמצם מחו. וגם שם צריך אמונה, הינו בסוד הפתר, שמצד אחד רץ מחו להשיג גלוי אלקות, ומצד שני צריך לעצר ולא לרוץ יותר מדאי, כל זה זוכים על-ידי תקף האמונה, בבחינת אמון מפלא (עין תקון ע': פתר אמון מפלא ומכסה. ועין תקון ס"ט: א"י הכל אחיד, א' אמון מפלא ומכסה. י' מחשבה דבהאי אתר חאבו אדם והכל. ואתמר דאינון א' פתר עליון י' מחשבה. לעילא לעילא אסתלק האי חובה וכו', עין שם. הינו שהפגם שלהם היה,

הוא לשון המתנה, כמו שפתיב (איוב לו, ה): "פתר לי זעיר ואחונך", פי כששואלין את האדם איזהו שכל, אומר: המתן עד שאתישוב, וגם שם צריך אמונה, בבחינת אמון מפלא וזה בחינת 'שמפנימיות חסד גבורה תפארת, ומפנימיות מלכות דיצירה, נעשה פתר דעשיה. וכן עולין העולמות עד למעלה, עד אצילות למעלה למעלה: וזה (יחזקאל ג): "ברוך כבוד ה' ממקומו". 'ברוך' זה בחינת ידים; 'כבוד ה' זה בחינת אמונה; 'ממקומו', זה בחינת פתר:

בן לא ידיע ולא אתידע, פמובא בזוהר (נח סה.):
'ומגו האי פריסא ברדיפה דהאי מחשבה, מטי
ולא מטי'; הינו ופריסא, זה המסדר והמישב,
שהוא בחינת פתר, שהוא פרוס בין הנאצלים
לבין המאציל, ואתעבידו

תשע היכלין, דלאו אנון
נהורין, ולא ריחין, ולא
נשמתינן, ולית מאן דקימא
בהו, ולא מתדבקין, ולא
מתידעין'; הינו, בזה שמח
מחשבתו רוצה להשיג
אלקותו יתברך, וכמעט
שיחבטל מהמציאות,
והמסדר והמישב את
המחין עוצרים את רדיפות
המחין, על-ידי-זה בעצמו
נעשה תשע היכלין, שהן
הספירות: חכמה, בינה,
שהם אבא ואמא. זעיר,
שהם חסד, גבורה,
תפארת, נצח, הוד, יסוד.
ניקבא זה מלכות, שבין
הם תשע, שנקראים תשע
היכלין. [וימרחוק תבין
ותשכיל השגת הצדיקים
הדבקים באין סוף ברוך
הוא, ועל-ידי הרדיפה
והמעכב, הם בונים
היכלות, וכפי ערוך קדשתם
וטהרתם, שמקדשים
ומטהרים את עצמם,

וימזככים את המחין, משיגים אורות צחצחות,
גלויים נוראים ונפלאים מאד, כל אחד כפי
הקנתו שמכין את עצמו אל זה]. ודע, שזו תכלית
הידיעה, פי תכלית הידיעה — דלא ידע; הינו
שזה בעצמו סוד הצמצום, שהוא המלכות דלית
לה מגרמה פלום, פי ככל שמכניס בעצמו אמתת

והמישב של המחין, ובלי זה אי אפשר בשום
פנים ואפן להשיג אלקותו יתברך.

(עכשו יבאר איך אדם בעצמו בונה עלמות
וכלים להשיג בהם השגות נוראות
נפלאות באור אלקי).

ח. וכשעושה ומתקן את המישב
והמסדר, שהוא

הפתר פראוי, והמחין רודפין
להשיג האור אין-סוף. והפתר
מעכב את השכל, כדי לישב את
השכל. ועל-ידי הרדיפה והמעכב,
אזי מפה המחין בהמישב
והמסדר, ונעשין היכלין לאור
אין-סוף. ואף-על-פי-כן לא ידיע
ולא אתידע, פמובא בזוהר פרשת
נח (סה.): 'ומגו האי פריסא
ברדיפה דהאי מחשבה, מטי ולא
מטי'. ופריסא, זה המסדר
והמישב, שהוא בחינת פתר,
שהוא פרוס בין הנאצלים לבין
המאציל. ואתעבידו תשע
היכלין, דלאו אנון נהורין, ולא
ריחין, ולא נשמתינן, ולית מאן
דקימא בהו, ולא מתדבקין, ולא
מתידעין'. ודע, שזה תכלית
הידיעה, פי תכלית הידיעה —
דלא ידע.

ח. וכשעושה ומתקן את
המישב והמסדר,

שהוא הפתר פראוי, שאז
והמחין רודפין להשיג
האור אין סוף, והפתר
מעכב את השכל, כדי
לישב את השכל, ועל-ידי
הרדיפה והמעכב, אזי מפה
המחין בהמישב והמסדר,
ונעשין היכלין לאור אין
סוף; הינו בזה בעצמו
שמצד אחד אדם רודף עם
מחשבתו להשיג אור אין
סוף ברוך הוא, ומצד שני
מתעכב על-ידי המישב
והמסדר המחין, מזה
בעצמו נעשין היכלות,
[שמרחוק תבין ותשכיל,
שזה סוד היחודים, שאדם
מיחד שמוותו יתברך:
ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, על-
ידי-זה בעצמו נעשין
היכלות, וכל יחוד יש בזה
הרבה בחינות מלוי ומלוי
דמלוי, וכן פרטי המלוי
וכו', כל אחד כפי הרחבת

דעתו, ומזה בעצמו נמשך עליו אור אלקי,
שמשיג את האור אין סוף ברוך הוא, ויכול
להחזיק מעמד בזה העולם העובר, פי הרי הכל
זה אין סוף ברוך הוא, וכדי שלא יהיה רבוי אור,
צריך לצמצם את המחין, שלא ירצו יותר מדאי,
וזה נעשה על-ידי היחודים, ודו"ק]. ואף-על-פי-

מציאותו יתברך, וזוהי להיות בטל ומבטל אליו ותברך, ואף-על-פי-כן הוא יודע, שפמה שרק יודעים ומשיגים, עדין לא יודעים כלל, זה בעצמו השעשוע. וזה בחינת (ישעיה נח, יא):

"והשביע בצחצחות נפשך"; פי אורות אלו הם הצחצחות, שהם למעלה מהספירות (עין פרדס רמונים, שער הצחצחות), כי זה כבר למעלה מכל העולמות, והאורות האלו זוכים דיקא על-ידי שיש לו בחינת כתר, שהוא המסדר והמישב את המחזן, מצד אחד הוא רץ להשיג אלקותו יתברך, ומצד שני מתעבב ויודע שאי אפשר לידע, זה בעצמו אורות הצחצחות, שמשגיגים גדולי ומבכרי הצדיקים; אשרי מי שזוכה שירדף מחשבתו להשיג השגות אלו, אף-על-פי שאין יכלת ביד השכל להשיג אותם, פי לא מתדבקין ולא ידעין; הינו מצד אחד הוא לא בא עד הסוף, שזה לא מתדבקין, ומצד שני הוא לא חוזר עד למטה, פי יודע שאינו יודע, שזה ולא ידעין. ותשעה היכלין אלו, שהם התשע ספירות אבא אמא, זעיר ונוקביה, שהם פרצוף אחד, נעשין על-ידי הבטישה, שמבטשין המחזן בכתר

וזה בחינת (ישעיה נח): "והשביע בצחצחות נפשך"; פי אורות אלו, הם הצחצחות, שהם למעלה מהספירות, אשרי מי שזוכה שירדף מחשבתו להשיג השגות אלו, אף-על-פי שאין יכלת ביד השכל להשיג אותם, פי לא מתדבקין ולא ידעין: ותשעה היכלין אלו, נעשין על-ידי הבטישה, שמבטשין המחזן בכתר בשעת רדיפה. והמחזן הם תלת, וכל אחד כלול מתלת, פי נכללין בשעת רדיפה. ושלש פעמים שלש הם תשעה, וזהו תשעה היכלין:

[זה הענין עמק עמק מי ימצאנו, כמובן למשפיל. וכאשר רמז לי רבנו, זכרונו לברכה, בעצמו, גדל עמקות הסוד הנורא הזה שמגיע למעלה למעלה וכו', וכמבאר בהתורה הזאת למעין, וההכרח לבאר הדבר קצת.

והוא, פי הכתר הוא המישוב והמסדר את המחזן, דהינו הפח שיש בהשכל של אדם לישוב ולסדר את המחזן והדעת לבל יהרס לצאת חוץ מן הגבול, זה הפח

שמזה נבנה פרצוף שלם: אבא אמא זעיר ונוקביה, ומשם יונקים הצדיקים את המחזן שלהם בדבקות האין סוף ברוך הוא. וזה שיק לכל אחד כפי מדרגתו, כפי הרדיפה והמעבב, פן נבנה לו התשעה היכלות, פי גם פשוטי עם, שמאיר עליהם לפעמים האור אין סוף, נעשה אצלם התשעה היכלות האלו, והם אפלו לא יודעים מזה, פי זה הצמצום והכלי, זה מכרח בשביל השגות אלקות, שהם התשעה היכלות.

[זה הענין עמק עמק מי ימצאנו, כמובן למשפיל. וכאשר רמז לי רבנו ז"ל בעצמו גדל עמקות הסוד הנורא הזה, שמגיע למעלה למעלה וכו', וכמבאר בהתורה הזאת למעין, וההכרח לבאר הדבר קצת. והוא, פי הכתר הוא המישוב והמסדר את המחזן, דהינו הפח שיש בהשכל של אדם לישוב ולסדר את המחזן והדעת לבל יהרס לצאת חוץ מן הגבול, זה

הַכּוּד הוּא בְּחִינַת פֶּתֶר פֶּנ"ל, וְזֶה הַכּוּד הוּא כְּמוֹ
 מְחַצְּהַת הַמַּפְסָקֶת בֵּין הַמַּחְזִין וּבֵין הָאוֹר אֵין סוּף,
 כִּי זֶה הַכּוּד, שֶׁהוּא הַמְיֻשָּׁב וְהַמְסֻדָּר, הוּא מְעַכֵּב
 אֶת הַמַּחְזִין בְּעַת מְרוּצָתָם וּרְדִיפָתָם לְבַל יִהְרָסוּ
 לְעֵלוֹת אֶל ה' לְמַעַלְהָ
 מִמְּחַצְּתָם, כִּי הַמַּחְזִין
 רוֹדְפִין לְהַשִּׁיג הָאוֹר אֵין
 סוּף. וְזֶה הַכּוּד הַנַּחַל שֶׁל
 הַשֶּׁכֶל, שֶׁהוּא הַמְיֻשָּׁב
 וְהַמְסֻדָּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 פֶּתֶר, הוּא עוֹמֵד בַּפְּנִיָּה
 כְּמוֹ מְחַצְּהַת, וּמְעַכֵּב אוֹתָם
 מִרְדִּיפָתָם פֶּנ"ל, וְעַל-יְדֵי
 הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכֵּב, הֵינּוּ
 עַל-יְדֵי הַרְדִּיפָה שֶׁהַמַּחְזִין
 רוֹדְפִין לְהַשִּׁיג אוֹר הָאֵין
 סוּף, וְעַל-יְדֵי כּוּד הַמְעַכֵּב,
 שֶׁהוּא כּוּד הַמְיֻשָּׁב
 וְהַמְסֻדָּר, בְּחִינַת פֶּתֶר
 פֶּנ"ל, עַל-יְדֵי שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת
 אֵלוֹ, עַל-יְדֵי זֶה מְבַטְּשִׁין
 וּמַפְיִין הַמַּחְזִין בְּבְּחִינַת
 הַמְחַצְּהַת הַנַּחַל, שֶׁהוּא
 הַמְיֻשָּׁב וְהַמְסֻדָּר, וְעַל-יְדֵי
 זֶה נַעֲשִׂין הִיכָלִין לְאוֹר אֵין
 סוּף, דְּהֵינּוּ שְׁנַעֲשִׂין בְּחִינַת
 פְּלִים וְהִיכָלוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת
 עֲלִיּוֹן, לְהַשִּׁיג עַל יָדָם
 בְּבְּחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי,
 אוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּחָהּ;
 כִּי אִם לֹא הָיָה הַמְעַכֵּב
 הַנַּחַל כָּלֵל, וְלֹא הָיָה מִי
 שְׁיַעֲכֵב אֶת הַמַּחְזִין
 מִרְדִּיפָתָם וּמְרוּצָתָם, הֵינּוּ
 מִתְבַּטְּלִין הַמַּחְזִין לְגַמְרִי, כִּי
 הָיָה הָאָדָם מִתְבַּטֵּל
 בְּמַצִּיאוֹת, כִּי אוֹר הָאֵין

סוּף אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג, אֶךְ עַל-יְדֵי שְׁתֵּי הַבְּחִינּוֹת,
 שֶׁהֵם הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכֵּב, עַל-יְדֵי זֶה נַעֲשִׂין בְּחִינַת
 מְחַצְּהַת וְהִיכָלִין הַנַּחַל, שֶׁעַל יָדָם מְשִׁיגִים אוֹר
 הָאֵין סוּף רַק בְּבְּחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי.
 הוּא בְּחִינַת פֶּתֶר פֶּנ"ל. וְזֶה הַכּוּד
 הוּא כְּמוֹ מְחַצְּהַת הַמַּפְסָקֶת בֵּין
 הַמַּחְזִין וּבֵין הָאוֹר אֵין-סוּף, כִּי זֶה
 הַכּוּד שֶׁהוּא הַמְיֻשָּׁב וְהַמְסֻדָּר, הוּא
 מְעַכֵּב אֶת הַמַּחְזִין בְּעַת מְרוּצָתָם
 וּרְדִיפָתָם לְבַל יִהְרָסוּ לְעֵלוֹת אֶל
 ה' לְמַעַלְהָ מִמְּחַצְּתָם, כִּי הַמַּחְזִין רוֹדְפִין לְהַשִּׁיג הָאוֹר
 אֵין-סוּף. וְזֶה הַכּוּד הַנַּחַל שֶׁל הַשֶּׁכֶל שֶׁהוּא הַמְיֻשָּׁב
 וְהַמְסֻדָּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת פֶּתֶר — הוּא עוֹמֵד בַּפְּנִיָּה כְּמוֹ
 מְחַצְּהַת, וּמְעַכֵּב אוֹתָם מִרְדִּיפָתָם פֶּנ"ל. וְעַל-יְדֵי הַרְדִּיפָה
 וְהַמְעַכֵּב, הֵינּוּ עַל-יְדֵי הַרְדִּיפָה שֶׁהַמַּחְזִין רוֹדְפִין לְהַשִּׁיג
 אוֹר הָאֵין-סוּף, וְעַל-יְדֵי כּוּד הַמְעַכֵּב, שֶׁהוּא כּוּד הַמְיֻשָּׁב
 וְהַמְסֻדָּר, בְּחִינַת פֶּתֶר פֶּנ"ל, עַל-יְדֵי שְׁנֵי בְּחִינּוֹת אֵלוֹ,
 עַל-יְדֵי זֶה מְבַטְּשִׁין וּמַפְיִין הַמַּחְזִין בְּבְּחִינַת הַמְחַצְּהַת הַנַּחַל
 שֶׁהוּא הַמְיֻשָּׁב וְהַמְסֻדָּר, וְעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשִׂין הִיכָלִין לְאוֹר
 אֵין סוּף, דְּהֵינּוּ שְׁנַעֲשִׂין בְּחִינַת פְּלִים וְהִיכָלוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת
 עֲלִיּוֹן, לְהַשִּׁיג עַל יָדָם בְּבְּחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי אוֹר
 הָאֵין-סוּף בְּרוּחָהּ הוּא. כִּי אִם לֹא הָיָה הַמְעַכֵּב הַנַּחַל כָּלֵל,
 וְלֹא הָיָה מִי שְׁיַעֲכֵב אֶת הַמַּחְזִין מִרְדִּיפָתָם וּמְרוּצָתָם, הֵינּוּ
 מִתְבַּטְּלִין הַמַּחְזִין לְגַמְרִי. כִּי הָיָה הָאָדָם מִתְבַּטֵּל בְּמַצִּיאוֹת,
 כִּי אוֹר הָאֵין-סוּף אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג. אֶךְ עַל-יְדֵי שְׁנֵי
 הַבְּחִינּוֹת, שֶׁהֵם הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכֵּב, עַל-יְדֵי זֶה נַעֲשִׂין בְּחִינַת
 מְחַצְּהַת וְהִיכָלִין הַנַּחַל שֶׁעַל יָדָם מְשִׁיגִים אוֹר הָאֵין סוּף
 רַק בְּבְּחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי.

וּפְרוּשׁ מְטִי וְלֹא מְטִי, יְדוּעַ לְמַבְיָנִים. דְּהֵינּוּ שְׁמַגִּיעַ
 וְאֵינוֹ מַגִּיעַ, שְׁרוּדֵף וּמַגִּיעַ לְהַשִּׁיג וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן
 אֵינוֹ מַגִּיעַ וּמְשִׁיג, שְׁזָה נַעֲשָׂה עַל-יְדֵי הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכֵּב

כנ"ל. ואף-על-פי שנעשין אלו ההיכלין הנ"ל, אף-על-פי-כן לא ידיע ולא אתידע ולית מאן דקימא בהו ולא מתדבקין ולא ידעין וכו' כנ"ל. פי אי אפשר לציר בשכל השגות אלו ההיכלות הנ"ל, פי הם למעלה מנפשין, רוחין ונשמתין, למעלה מפל השכליות, פי הם למעלה מהספירות וכו', כמבאר לעיל בלשון רבנו ז"ל, עין שם היטב ותבין שלא הוספתי שום דבר פלל; פי בכלל דבריו דברי, רק חזרתי ובארתי הדברים קצת, לגדל עצם עמקותם עד אין סוף, ובשביל זה נעשין תשעה היכלין דיקא, פי המחין הם שלש, ומחמת רדיפתם והפאתם בהמעכב הנ"ל, הם נכללין זה בזה, ונעשה פל אחד כלול משלש, ושלש פעמים שלש הם תשעה. וזהו בחינת תשעה היכלין הנ"ל: אשרי מי שיזכה לילך ולעלות בדרך הקדש הנאמר בהתורה הזאת, עד שיזכה להשגות אלו:].

[והנה אף שמוהרנ"ת ז"ל הסביר את דברי רבנו ז"ל בעמק, עדין יש להוריד את הדברים האלה ללשון יותר פשוטה, שגם קטני ערך כמנו נזכה להבין באורות צחצחות פאלה, והוא — שעלינו לדעת, שהקדוש-ברוך הוא למעלה מהמנין והמספר, ולא שיף אצל

הקדוש-ברוך-הוא שום צמצום כפיכול, ושוים לבוש, והפל לכל אלקות גמור הוא, וברא את האדם גוף גשמי וחקרי, והוא לבוש על הנשמה, ותכלית הנשמה, שתהיה דבוקה באין סוף ברוך הוא, שגם בעולם הזה הגשמי והחקרי יזכו להפיר את הבורא ותברך שמו, אבל יען שהקדוש-ברוך-הוא, כפיכול, אור ויחני, שאדם מצמצם הוא לא יכול להבין את זה, והמת מחשבה רץ לדרך להשיג רוחניות אלקות, ולצאת מהצמצום, עד שתתבטל לגמרי, לזאת נתן לנו הקדוש-ברוך-הוא את התורה, שהיא חכמתו יתברך, אשר משם יוצאות התרי"ג מצוות, שהן רצונו יתברך, שעל-ידי קיום המצוות מעשיות דיקא, נודפך האדם ונודככת הבריאה, ועל-ידי-זה יש לאדם איזו השגה ברוחניות חיות אלקות, פי המצוות הם מלבשות בדברים גשמיים, כגון: "ועשית מעקה לגגך" וכו', שהן המצוות בדומם. חטים למצה, ואתרוג למצה וכו', שהן המצוות בצומת. "לא תחרש בשור ובחמור יחדו" וכו', צמר רחלים לציצית, עור בהמה לתפלין ולמזוזה, שהן המצוות בחי. "לא תגנב", "לא תרצח" וכו', שהן המצוות במדבר, וכל המצוות מעשיות בדברים

כנ"ל. ואף-על-פי שנעשין אלו ההיכלין הנ"ל, אף-על-פי-כן לא ידיע ולא אתידע ולית מאן דקימא בהו ולא מתדבקין ולא ידעין וכו' כנ"ל. פי אי אפשר לציר בשכל השגות אלו ההיכלות הנ"ל, פי הם למעלה מנפשין רוחין ונשמתין, למעלה מפל השכליות, פי הם למעלה מהספירות וכו'. כמבאר לעיל בלשון רבנו זכרוננו לברכה, עין שם היטב ותבין שלא הוספתי שום דבר פלל, פי בכלל דבריו דברי. רק חזרתי ובארתי הדברים קצת, לגדל עצם עמקותם עד אין-סוף. ובשביל זה נעשין תשעה היכלין דיקא, פי המחין הם שלש, ומחמת רדיפתם והפאתם בהמעכב הנ"ל, הם נכללין זה בזה, ונעשה פל אחד כלול משלש, ושלש פעמים שלש הם תשעה, וזהו בחינת תשעה היכלין הנ"ל: אשרי מי שיזכה לילך ולעלות בדרך הקדש הנאמר בהתורה הזאת עד שיזכה להשגות אלו:]

הוא למעלה מהמנין והמספר, ולא שיף אצל

גַּשְׁמִיִּים דִּיקָא, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְזַכְכִּים אֶת הָעוֹלָם, וְכֵן כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל שְׂזוּכָה לְקִים אֶת הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, בְּזֶה הוּא מְגַלֶּה אֶת טַהַר לְבָבוֹ, שֶׁהוּא מֵאֲמִין שֶׁהוּא יִתְבַּרֵּךְ נִמְצָא, וְאִין בְּלַעְדֵּיּוֹ נִמְצָא. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנֵי ז"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמִיחָה, סִימָן א'): כִּשְׂאָדָם עוֹשֶׂה מְצוּהָ בְּשִׂמְחָה, זֶה סִימָן שְׁלֵבוֹ שְׁלֵם עִם אֱלֹהֵיוֹ, וְעַל-יְדֵי שְׂאָדָם לומֵד תּוֹרָה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה לְשִׂמְחָה, לְשֵׁם אֵל עוֹלָם, וְכֵן מְקַיֵּם אֶת הַמְצוּוֹת בְּתַכְלִית הַשְׂמִיחָה, עַל-יְדֵי-זֶה אֶפְלוּ

וְזֶה שֶׁשָּׂאָלוּ סָבִי דְּבֵי אֲתוּנָא:
אֲמַצְעוּתָא דְּעַלְמָא הֵיכָא.
זְקָפָא אֲצַבְעָתָא, אָמַר הֵכָא.
אָמְרוּ לֵיה מִי יִימַר, אָמַר לְהוּ
פִּאִיתוּ אֲשָׁלִי וּמוֹשְׁחוּ. שֶׁשָּׂאָלוּ
אוֹתוֹ: אֵיךְ מְשִׁיגִין אֹר אִין סוּף,
שֶׁהוּא אֲמַצְעָא דְּעַלְמָא, שֶׁמִּמֶּנּוּ
הַכֹּל שׂוֹאֲבִין חַיּוֹת וְשִׁפְעַ. זְקָפָא

חוֹזֵר וְנִכְלָל בְּאֶחָד, שֶׁהוּא מֵאָה אֶחָד, וְכֵן לְעוֹלָם, תָּמִיד הַמְסַפֵּר הָעֲשִׂירֵי כָּבֵד נִכְלָל בְּאֶחָד, וּמִתְחִילִים עוֹד הַפַּעַם לְסֹפֵר, נִמְצָא, שֶׁהַמְסַפֵּר שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ הַצְּמָצוּם הוּא תַּשַּׁע, שֶׁזֶה הַתַּשְׁעָה הֵיכְלִין, שֶׁמִּזֶּה נִתְהַנֶּה הָעוֹלָמוֹת, וְלִכֵּן כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל זוֹכֶה לְקִים אֶת הַמְצוּוֹת מְעֲשִׂיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, עַל-יְדֵי-זֶה יוֹצֵא מִמְדוֹר הַקְּלָפוֹת, וְעוֹלָה לְמַעְלָה מִנְּפִשִׁין, רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, עַד שְׂזוּכָה לְהִגִּיעַ אֶל עֶצֶם הָאֲצִילוּת, בְּבַחֲנֵינָת מְטִי וְלֹא מְטִי; כִּי

שֶׁמִּנַּח בְּעַמְקֵי עַמְקִים, בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת, יִזְכֶּה לְצֵאת מִשְׂמָחָה, כִּי הַקְּלָפוֹת הֵן הַמְעַלִּימוֹת וְהַמְכַסּוֹת וְהַמְסַתִּירוֹת אֶת אֲמִתּוֹת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְכַשְׁבֵּר יִשְׂרָאֵל זוֹכֶה לְקִים אֶת הַמְצוּוֹת, שֶׁהֵן מְדַבְּרִים גַּשְׁמִיִּים וְחִמְרִיִּים, בְּעוֹלָם הַזֶּה הַמְּלֵא קְלָפוֹת וְהַסְתֵּרוֹת וְהַעֲלָמוֹת, וְהוּא שֶׁמַּח עִם הַמְצוּוֹת, בְּזֶה הוּא מְגַלֶּה שֶׁאִין בְּלַעְדֵּיּוֹ יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכַל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא עוֹלָה לְמַעְלָה מִהַמִּגֵּן וְהַמְסַפֵּר, שֶׁזֶה סוּד תַּשְׁעָה הֵיכְלִין, שֶׁהֵן הַסְפִּירוֹת מִחֻכְמָה עַד הַמְּלָכוֹת, כִּי לְפָנָי אֶחָד מֵהָ אֵתָה סוּפֵר. וְלִכֵּן הַפֶּתֶר יֵשׁ בּוֹ שְׁתֵּי בַּחֲנִינוֹת: בַּחֲנִינָה אַחַת הוּא רְצוֹן שְׂבָרְצוֹנוֹת, סוּד אֵה"ה, בְּטוּל אֵל הָאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא רוֹצֵה לְהַפְּלֵל בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא. בַּחֲנִינָה שְׁנִיָּה, הוּא הַצְּמָצוּם וְהַמְעַפֵּב וְהַמְסַדֵּר וְהַמְיַשֵּׁב אֶת הַמַּחֲזִין, "פֶּתֶר לִי וְאַחֲרָיִךְ", שֶׁהוּא עוֹצֵר אֶת הַמַּחֲזִין שֶׁלֹּא יֵצֵא מִהַגְּבוּל וְיִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי. וְלִכֵּן הַתַּשְׁעַ סְפִירוֹת הֵם עֶקֶר הַמְסַפֵּר, כִּי מְסַפֵּר תַּשַּׁע הוּא שְׂרַשׁ כָּל הַמְסַפְּרִים שְׁבַע עוֹלָם, כִּי יָדוּעַ בְּחוּשׁ, שֶׁהַמְסַפֵּר כָּלָה אֲצֵל תַּשַּׁע, כִּי אַחַר תַּשַּׁע חוֹזֵר הַמְסַפֵּר לְמִקּוֹר הָאֲחֻדוֹת שֶׁהוּא עוֹשֵׁר, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת אֶחָד, כִּי עוֹשֵׁר הוּא עֲשִׂירִית אֶחָד, וְכֵן הוֹלֵךְ הַמְסַפֵּר עַד תַּשַּׁע עֲשִׂירִיּוֹת, וְאַחֲרָיִךְ

מִצַּד אֶחָד הוּא מְטִי, שֶׁזֶה הַצְּמָצוּם הַמְסַדֵּר וְהַמְיַשֵּׁב אֶת הַמַּחֲזִין, וּמִצַּד שְׁנֵי הוּא וְלֹא מְטִי, שֶׁהוּא רֵץ וְאִינוּ יָכוֹל לְהַשִּׁיג, כִּי אִין סוּף לְאוּרוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְכֵל זֶה נַעֲשֶׂה אֲצֵל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, אִם רַק יִכְנִיס בְּעֲצָמוֹ אֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַּרֵּךְ שְׁכָלוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלִי כח, כ): "אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת", וְעַל-יְדֵי אֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, יִזְכֶּה לְהִגִּיעַ לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְעַל-יְדֵי שִׂמְחָה יִתְרַחֵב מַחוּ, וְיִוָּכַל לְהַמְשִׁיךְ בְּכָל פַּעַם הַשְּׂגוֹת חֲדָשׁוֹת בְּאֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַד שֶׁמַּחוּ יִטְיֵל בְּיַחְוִדִים קְדוֹשִׁים שֶׁהֵן הָעוֹלָמוֹת, וְדו"ק]. (עַכְשָׁיו יִלְבִּישׁ אֶת הַשְּׂגָתוֹ בְּמֵאֲמַר הַסָּבִי דְּבֵי אֲתוּנָא שֶׁהִתְחִיל בְּהֵם): וְזֶה שֶׁשָּׂאָלוּ סָבִי דְּבֵי אֲתוּנָא: אֲמַצְעוּתָא דְּעַלְמָא הֵיכָא. זְקָפָא אֲצַבְעָתָא, אָמַר הֵכָא. אָמְרוּ לֵיה מִי יִימַר, אָמַר לְהוּ אִיתוּ אֲשָׁלִי וּמוֹשְׁחוּ. שֶׁשָּׂאָלוּ אוֹתוֹ: אֵיךְ מְשִׁיגִין אֹר אִין סוּף, שֶׁהוּא אֲמַצְעָא דְּעַלְמָא; הֵינּוּ בְּאִין סוּף לֹא שִׁיךְ תְּחִלָּה וְסוּף, אוּ מְקַדָּם וְאַחֲרָיִךְ, אֲלֵא אֵיפָה שְׁנִמְצָאִים בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, שֵׁם הוּא הָאֲמַצְעַ, כִּי הוּא יִתְבַּרֵּךְ נִמְצָא וְאִין בְּלַעְדֵּיּוֹ נִמְצָא, וְלִכֵּן בְּאִיזָה מְקוֹם שָׂרַק לֹא תִהְיֶה — תִּמְצָא אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁמִּמֶּנּוּ הַכֹּל שׂוֹאֲבִין חַיּוֹת וְשִׁפְעַ. וְלִכֵּן לֹא שִׁיךְ אֶפְלוּ לְשָׂאֵל — אֵיפָה

היכלי התמורות רוצים להמיר את הקדשה, ולהעלים ולכסות את אמתת מציאותו יתברך, אזי "והיה הוא ותמורתו יהיה קדש", שזה 'והשיב להם: איתו אשלי ומושחו, הינו עקר עלית

הקדשה, על-ידי השמחה;

הינו פשבר ישראל מקים

את המצוות בשמחה

עצומה, בזה הוא מגלה,

שגם בתוך היכלי

התמורות נמצא הקדוש-

ברוך-הוא, והכל רק העלם

והסתר שמכסה ומסתיר

ומעלים את אלקותו

יתברך, אבל באמת גם שם

נמצא הקדוש-ברוך-הוא,

כי אין בלעדיו יתברך כלל.

ולעתיד בצאת ישראל

מהגלות בשמחה, כמו

שפתוב (ישעיה נה, יב) 'כי

בשמחה תצאו ובשלום

תוכלון', הינו שבעת

הגאלה אז תתגבר השמחה

עד מאד, ואז יכלו הקלפות

לגמרי, כי הם הם העצבות

והמרה שחרה והמרירות

שתופסים את האדם, כי

היכלי התמורות הם

בעצמם העצבות, וכעת

הגאלה יתבטלו לגמרי. וכן

גם עכשו, כשאדם נמצא במדור הקלפות, בהיכלי

התמורות, בעמקי עמקים, בשאל תחתית

ומתחתיו, אם תתגבר ויקים כל מצוה ומצוה,

שהיא רצונו יתברך בשמחה עצומה, על-ידי-זה

יעלה למעלה מנפשין, רוחין ונשמתין, עד שיגיע

אל עצם האצילות, וישגי האור אין סוף, בבחינת

מטי ולא מטי, וזה: 'איתו אשלי', הינו על ידיכם

ועל פרחכם יתבטלו הקלפות, כי אתם בעצמכם

אמצע העולם, כי בודאי פה היכן שאתה נמצא,

הוא אמצע העולם. וזה זקפא אצבעתא, זה

בחינת ברכות פנ"ל, בחינת: "וישא אהרן את ידו

ויברכם" פנ"ל, הינו שעל-ידי הברכות מבטשין

המחין בכתר, ונעשין

היכלין פנ"ל; על-ידי

הרדיפה והמעבב, שהוא

סוד הפתח, על-ידי-זה

מוצאים את אלקותו

יתברך בכל מקום בעולם.

ואמרו לה ושאלו הסבא

דבי אתונא: מי ימר —

מי הוא זה שיכנס בהיכלי

התמורות למקום הקלפות,

להעלות משם הקדשה

בבחינת קטרת פנ"ל,

ושעל-ידי עליתו יתעלה

הברכות פנ"ל. וזה מי

ימר לשון תמורה; כי הרי

הקלפות, שהם היכלי

התמורות, מכסים

ומסתירים ומעלימים את

אלקותו יתברך, ומי הוא

זה שיכול להפנס בתוך

היכלי התמורות, ולהוריד

את הקלפות, ולגלות את

אמתת מציאותו יתברך,

עד שפכל מקום שימצא

יוכל לומר שזה אמצע

העולם, אפלו במדור הקלפות, שזה לשון (ויקרא

כו, ט): "אם המר ימירנו", "והיה הוא ותמורתו

יהיה קדש" וגו', הינו היכלי התמורות הם

מבלבלים את דעת האדם בכל מיני דמיונות

וחזיונות, שלא ישיג את אמתת מציאותו יתברך.

אבל אם אדם מקים את המצוות בשמחה עצומה,

ונכלל באין סוף ברוך הוא, אז מגיה וביה אבא

ניזיל ביה נרגא, שזה "אם המר ימירנו", אם

תְּבִיאוּ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל מִהַגְלוֹת, כִּי נִשְׁמֹת יִשְׂרָאֵל וְנִקְרְאִים אֲשֶׁלִי, הֵינּוּ חָבֵל נִחְלָתוֹ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (ישעיהו טו, כ): "וְהִבִּיאוּ אֶת אַחֲיֵכֶם" בֵּית יִשְׂרָאֵל, שְׁפָל אֶחָד וְאֶחָד מִהַעֲפוּ"ם יְבִיאוּ בְיָדָם אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל מִהַגְלוֹת,

עַל-יְדֵי רַבּוּי הַשְּׁמִמָּה

שְׁיִהְיֶה בְּעַת הַזֹּאת, שְׁלֹא

יִצְטָרְכוּ לְרַדֵּת לְבִין

הַעֲפוּ"ם, וּלְחַפֵּשׂ אַחֵר כֹּל

בְּרִי יִשְׂרָאֵל שְׁנִטְמַע

בְּיַנְיָהֶם, אֲלֵא תַחֲבֹר

הַשְּׁמִמָּה בְּעַת הַגְּאֻלָּה כֹּל-

כֶּף, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תהלים קכו,

ב): "אֲזַ יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם

הַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵ

וְכוֹ', הֵינּוּ שְׁמֵחִים", וְעַל-

יְדֵי הַשְּׁמִמָּה יִתְבַטְּלוּ

הַקְּלָפוֹת, וְאֲזַ יִחְזְרוּ נִשְׁמֹת

יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבַרֵּךְ; כִּי

עַל-יְדֵי תַקְרָף הַשְּׁמִמָּה

יִחְזְרוּ נִשְׁמֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו

יִתְבַרֵּךְ, וְהַקְּלָפוֹת יִתְבַטְּלוּ

לְגַמְרֵי, בְּבַחֲיַנֵּת (שמואל ב'

ח, ב): "וַיִּמְדַּם בַּחֲבֵל

הַשֶּׁכֶב אוֹתָם אַרְצָה",

וְדָרְשׁוּ מִזֶּה חֲכָמֵינוּ

הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲדָרִין ל ט):

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשׁוּם רַבִּי

שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: הֵינּוּ

דְּאָמְרֵי אֵינְשֵׁי, מִיַּנְיָה וּבִיָּה

אָבָא לִיזִיל בִּיָּה נִרְגָּא. [עין

זוֹהַר בְּלַק קצ): כְּדִין שְׁרָאת

רוּחַ קְדָשָׁא עַל דְּוֹד, אָמַר לִיה דְּוֹד: כִּד כֹּל עֲלָמָא

מְדִידָנָא וְאִפְּלָנָא עֲרַבִין יִשְׂרָאֵל חָבֵל נִחְלָתוֹ הָווּ

דְּכִירָנָא מַה דְּעֵבְדוּ מוֹאֵב בַּחֲבֵל נִחְלָתוֹ. מוֹאֵב מַה

כְּתִיב (שמואל ב' ח, ב): "וַיִּמְדַּם בַּחֲבֵל" בְּהָהוּא

חָבֵל נִחְלָת הַנְּיָה. כֹּל אֵינּוֹן דְּהוּוּ מִהָהוּא וְרָעָא

הָהוּא חָבֵל אַחִיד בְּהוּ. כְּתִיב (שם): מְלֵא הַחֲבֵל. מַהוּ מְלֵא הַחֲבֵל? אֲלֵא הָהוּא דְּכְתִיב (ישעיהו ו, ג): "מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", כִּי עַל-יְדֵי שְׁנִתְגַּלָּה שְׁמֵלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ נָקַם דְּוֹד בְּמוֹאֵב]. וְזֶה:

דְּוֹד מוֹשְׁחוּ, הֵינּוּ הַמְּדִידָה

לְכָלוֹת אוֹתָם עַל-יְדֵי תַקְרָף

הַשְּׁמִמָּה, כִּי זוֹ תַהֲיֶיהָ

הַגְּאֻלָּה, שְׁתַּחֲפֹשֵׁט כָּל-כֶּף

הַשְּׁמִמָּה עַל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל

בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוּ, עַד

שְׁמִמִּילָא יִתְבַטְּלוּ הַיְכָלֵי

הַתְּמוּרוֹת, וְכָל אֶחָד יִזְכֶּה

לְהַפִּירוֹ יִתְבַרֵּךְ פְּנִים

בְּפְנִים, וְתַגְדֵּל הַשְּׁמִמָּה

כָּל-כֶּף, עַד שְׁפָל אֶחָד

וְאֶחָד יֵצֵא מִגְלוֹתוֹ עַל-יְדֵי

תַקְרָף הַשְּׁמִמָּה, עַל-יְדֵי גְלוּי

עֲצָם עֲצָמֵינָא אֲלִקְוֹתוֹ

יִתְבַרֵּךְ שְׁיִתְגַּלָּה אֲזַ. וְזֶה

שִׁירָא גַם עֲכָשׁוּ, בְּעַת שְׁבַר

יִשְׂרָאֵל מְקַיִם מְצוֹת

בְּשְׁמִמָּה עֲצוּמָה, עַל-יְדֵי-

זֶה מִתְבַטְּלִים הַדְּמִיוֹנוֹת

וְהַהֲבִלִים, שְׁהֵם הַיְכָלֵי

הַתְּמוּרוֹת, וְזוֹכִין לְהַשִּׁיג

גְלוּי אֲלִקְוֹת, וְדוּ"ק.

בְּעֲצָמָכֶם תְּבִיאוּ אֶת בֵּית-יִשְׂרָאֵל

מִהַגְלוֹת, הַנִּקְרְאִים אֲשֶׁלִי, הֵינּוּ

חָבֵל נִחְלָתוֹ. כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (ישעיהו

טו): "וְהִבִּיאוּ אֶת אַחֲיֵכֶם בֵּית

יִשְׂרָאֵל", שְׁפָל אֶחָד וְאֶחָד

מִהַעֲפוּ"ם יְבִיאוּ בְיָדָם אֶת בֵּית

יִשְׂרָאֵל מִהַגְלוֹת, עַל-יְדֵי רַבּוּי

הַשְּׁמִמָּה שְׁיִהְיֶה בְּעַת הַזֹּאת, כְּמוֹ

שְׁפָתוֹב (תהלים קכו): "אֲזַ יֹאמְרוּ

בְּגוֹיִם הַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵ

וְכוֹ', הֵינּוּ שְׁמֵחִים". וְעַל-יְדֵי

הַשְּׁמִמָּה יִתְבַטְּלוּ הַקְּלָפוֹת,

בְּבַחֲיַנֵּת (שמואל ב' ח): "וַיִּמְדַּם

בַּחֲבֵל הַשֶּׁכֶב אוֹתָם אַרְצָה". וְזֶה:

'מוֹשְׁחוּ, הֵינּוּ הַמְּדִידָה לְכָלוֹת

אוֹתָם:

כַּה

אָמְרוּ לֵה, אַחֲוֵי לָן מָנָא דְּלֵא

שׁוּיָא לְחַבְלָא. אֵינִי

בוּדִיָּא. פְּשִׁטוּהוּ, וְלֵא הוּי עֵיל

לְתַרְעָא. אָמַר לֵהוּ, אֵינִי מָרָא

כַּה

אָמְרוּ לִיה, סָבָא דְּבִי

אַתּוּנָא

יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא, אַחֲוֵי לָן

מָנָא דְּלֵא שׁוּיָא לְחַבְלָא, תַרְאָה לָנוּ כְּלֵי שְׁאִינוּ

שׁוּהַ הַהֲפָסַד שְׁמִפְסִיד, אֵינִי בּוּדִיָּא הִבִּיאוּ

מִחְצָלַת, פְּשִׁטוּהוּ — פְּרָסוּהוּ, וְלֵא הוּי עֵיל

לְתַרְעָא, שְׁלֵא נִכְנַס בְּתוֹךְ הַדְּלַת, כִּי הָיָה רַחֲב

מְדַאי. אָמַר לֵהוּ, אֵינִי מָרָא, תְּבִיאוּ מְעַדְר,

סתרו — תשברו בגן הפתח והכחל עד שיכנס. הינו מנא דלא שויה לחבלא, זה הכלי שלא שוה את ההפסד.

משחרב בית המקדש בטל השמיר ונפת צופים

ואמנה (משנה)

סוטה מח:.)

א. פי צריך כל אדם להוציא את עצמו

מהמדה; כי טבע של האדם שנמשך אחר כח

המדה, שזה כלל הדמיונות שעוברים על כל

אחד, שנתהוה מעוונותיו המרבים. וככל שאדם

חוטא יותר, נכנס בו מדמה שהוא הדמיון, וזה

הורס לו את כל החיים; כי כל מה שאדם סובל בזה

העולם, זה רק מחמת כח המדה, שהוא הדמיון,

שזה כח הבהמיות, שנמצא אצל האדם מצד

גופו העכור, וככל שנתעכר גופו, על ידי

עביות וגשמיות ועוונות, כן מתעבה אצלו כח הבהמיות, שמשם נמשך

הדמיון לאדם, עד שרב רבן של בני העולם מנחים בדמיון גדול מאד. וזה מה שמענה אותם

בכל מיני ענויים, כי זה כח הדמיון, שמוליק שולל את האדם ממחשבה למחשבה, עד שמביא

אותו לידי הרהורים רעים ומחשבות זרות, שמשם נמשכות כל העברות שאדם עובר, ומשם נמשכות כל המחלקת והמריבות, שהוא רב

וחולק עם הזולת, והכל הוא מצד הדמיון. ולכן צריך כל אדם להוציא את עצמו מהמדה, שהוא

כח הבהמיות שנמצא בו, ולעלות אל השכל, שהוא עצם עצמיות אלקותו יתברך; כי באמת

סתרו. הינו מנא דלא שויה לחבלא:

רש"י:

אחוי לן מנא דלא שויה לחבלא, הראנו כלי שאינו שוה ההפסד שהוא מפסיד:

בודיא, מחצלת: לא עיל בתרעא, שהיה ארץ ורחב יותר מן הפתח: איתו מרא

וסתרו, בגן הפתח והכחל עד שיכנס:

משחרב בית המקדש בטל השמיר ונפת צופים ואמנה (משנה סוטה מח):

א פי צריך כל אדם להוציא את עצמו מהמדה, ולעלות

אל השכל. וכשנמשך אחר המדה, זה בחינת שרירות לב,

שהוא הולך אחר המדה שבלב.

כל הבריאה כלה זה רק לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, כי דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, כי הכל

זה אלקות ואלקות זה הכל. וזו השלמות שאדם צריך להגיע אליה, שתמיד

ירגיש את אמתת מציאותו יתברך, איה שמסבב אותו ומסבב את כל הבריאה

כלה, ונמצא בתוך הבריאה, שזה השכל האלקי, שאדם צריך

להגיע אליו, ורק לחשב ממנו יתברך, ולהיות בטל

ומבטל אליו יתברך, ואז כל החיים שלו חיים

אחרים לגמרי, כי הוא חי רק עמו יתברך. וזו

התכלית שאדם צריך להגיע בזה העולם —

להרגיש את השכל האלקי שיש בתוך הבריאה.

וכשנמשך אחר המדה, הינו אם אדם אינו מבטל את עצמו אליו יתברך,

אלא נמשך אחר הדמיון שלו, זה בחינת שרירות לב, שהוא הולך אחר

המדה שבלב. פי עקר הבינה והשכל הוא בתוך הלב, כי (ברכות סא): לב מבין, ואמרו (ירושלמי

תרימות, פ"ק ח'): כל האיברים תלויים בלב, כי הלב עקר האדם — אם לטוב אם לרע, כמאמרם

ו"ל (סנהדרין כו): הלב יודע אם לעקל אם לעקל ופירש רש"י: לבו יודע אם לעקל

נתפון או לעקלקלות, לעבר על הדת. ואמרו (פסיקתא דרב כהנא, פ"ק טז): הלב רואה, הלב שומע,

הלב מדבר, הלב יודע, הלב עומד, הלב נופל, הלב מהלך, הלב צועק, הלב שמח, הלב מתנחם;

כי הכל תלוי בלב, אם אדם נמשך אחר השכל

האלקי שבלב, אז נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, ולבו מגלה לו חכמה עליונה, אמתת מציאותו יתברך, ואין חקר לתבונתו וחכמתו. ולהפך — אם אדם נמשך אחר המדמה שבלב,

אזי יצרו מתגבר עליו, ונעשה כלב האבן, שאינו מרגיש שום התעוררות לקדושה, ואין בו יראת שמים. פי אצל הקדוש-ברוך הוא חשוב רק הלב, כמאמרם ז"ל (סנהדרין קו): הקדוש-ברוך הוא לבא בעי, דכתיב (שמואל א' טז, ז): "והויה יראה ללבב"; כי הלב משיג עד אין סוף, והמדמה מעלים ומסתיר את האין סוף ברוך הוא, שמשם נמשך היצר הרע, שמכניס באדם עקממיות בלב וספקות, עד שנעשה לבו לב האבן, ואינו מרגיש שום אלקות. כי הלב נעשה מאבן פאבן הזה שאין לו שום הרגשה, וכשיוצא משרירות הלב, ומשבר לבו האבן, זה

וכשיוצא משרירות הלב, ומשבר לבו האבן — זה בחינת 'שמיר', שעל ידו נכנע האבן, ואינו הולך אחר תאוות המדמיות, והולך אחר השכל.

וכל זמן שלא הוציא שכלו אל הפעל שלא השתמש בשכלו עדין — אז אצלו השכל בכח. אף-על-פי שפבר שבר המדמה, אז נתקומם תכונת שכלו. פי 'פשזה קם, זה נופל' (פמוכא ברש"י ריש פרשת תולדות: "מלאם יאמין" — לא ישור בגדלה, כשזה קם זה נופל. וכן הוא אומר (יחזקאל כו, כ): "אמלאה התרבה" — לא נתמלאה צור אלא מחרבנה של ירושלים); אבל השכל עדין בכח, הינו כל אחד ואחד יש לו חלק בשכל אלקי, כי השכל אלקי הוא הנשמה שבאדם, והנשמה היא חלק אלקי מפעל, אלא זה לצמת זה יש כח הבהמיות, שזה כח המדמה, שמעלים ומסתיר את אמתת מציאותו יתברך, ומגביר לו את לב האבן. ולכן על-ידי שמיר, שהיא תולעת, שוברים את

לב האבן, שזו תפלה, שהאדם מתפלל ומבקש ממנו יתברך, שיזדכך מכח הבהמיות, שהוא כח המדמה, וירגיש את אמתת מציאותו יתברך, שזה מוציא את השכל מהכח אל הפעל. כי כל זמן שאינו משתמש עם השכל, הוא נמצא בכח המדמה, ואחר-כך פשחוקר בשכלו ומשתמש בו, שפחדיר בעצמו תמיד את אמתת מציאותו יתברך, וחוקר בכל דבר אחר אמתתו יתברך, אזי השכל בפעל, הינו שמוציא שכלו שמשגי באלקותו יתברך מן הכח אל הפעל. וזה בחינת 'נפת צופים', בבחינת (שיר השירים ד, יא) "נפת

בחינת 'שמיר', שעל ידו נכנע האבן, כמאמרם ז"ל (סוטה מח): ומראה להן שמיר מבחוצ, והן נבקעות מאליהן; הינו שמיר היא תולעת, שעל ידה היו חותכים את אבני בית המקדש. ואמרו חכמינו הקדושים (מדרש תהלים, פרשה כב, סימן כ): מה התולעת הזו אין לה אלא פיה, כך ישראל אין להם אלא תפלת הפה. פי העצה לחתך את לב האבן — זו תפלה, כי על-ידי שמדברים אליו יתברך, ומבקשים ומתחננים לברור וזכוף המחין, על-ידי-זה נמשך אחר השכל, שהוא אורו יתברך, ואינו הולך אחר תאוות המדמיות,

תטפנה שפתותיך", שהוציא מתיקות שכלו מפח אל הפעל. וזה 'שפתותיך' הוא בחינת מוציא מפח אל הפעל, שהוא בחינת הדבור.

והוא בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, עד שאין לו שום מחשבה אחרת, אלא להיות בטל ומבטל אליו יתברך, אז זוכה להשיג בשכלו דברים למעלה משכל אנשים אחרים, פי על-ידי תקף הדבקות, שהאדם דבוק בו יתברך, עד שמח מחשבתו בטל לגמרי אל הרוחניות, ואין לו שום שיכות אל גשמיות העולם הזה, אז שכלו שב שכל הנקנה, כמו שכתבו המחברים בענין שכל האדם; שיש שכל בכח, הינו מה שכל אחד יש בכחו להשיג ולהבין ולהגיע. ושכל הפעל, מה שמוציא כבר מכח אל הפעל. ושכל הנקנה, מה שהאדם קנה כבר; הינו להגיע לכל המדרגות שהאדם מדבר להקדוש-ברוך-הוא, שזה בחינת נפת צופים, בחינת "נפת תטפנה שפתותיך", שזה בעצמו הדבור, על-ידי-זה הוא מוציא מהפח אל הפעל שכלו, שהוא השגת אלקות, רצה לומר, בעצם הנשמה היא חלק אלוה ממעל, והיא תמיד משתוקקת להפיל באין סוף ברוך הוא, אבל כח הבהמיות, שזה כח המדמה, מתלבש על השכל, ולא נותן לו לצאת מכח אל הפעל, להשיג אלקותו יתברך, ועל-ידי שהאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, שזה בחינת שמיר, שהיא תולעת, בחינת תפלה, על-ידי-זה בעצמו הוא מוציא מהפח אל הפעל שכלו, וזוכה להשיג תמיד אלקותו יתברך. ובוה מקשרים דבריו, ודו"ק.

תטפנה שפתותיך" – שהוציא מתיקות שכלו מפח אל הפעל.
וזה: 'שפתותיך', הוא בחינת מוציא מפח אל הפעל, שהוא בחינת הדבור.

ואחר-כך פשמישיג בשכלו כל מה שיש ביד אנושי להשיג, אז שכלו שב שכל הנקנה. כמו שכתבו המחברים, שיש שכל בכח, ושכל הפעל, ושכל הנקנה. ועקר קיומו של אדם לאחר מיתתו, אינו אלא שכל הנקנה, וזה השארותיו לאחר

והוא בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, עד שאין לו שום מחשבה אחרת, אלא להיות בטל ומבטל אליו יתברך, אז זוכה להשיג בשכלו דברים למעלה משכל אנשים אחרים, פי על-ידי תקף הדבקות, שהאדם דבוק בו יתברך, עד שמח מחשבתו בטל לגמרי אל הרוחניות, ואין לו שום שיכות אל גשמיות העולם הזה, אז שכלו שב שכל הנקנה, כמו שכתבו המחברים בענין שכל האדם; שיש שכל בכח, הינו מה שכל אחד יש בכחו להשיג ולהבין ולהגיע. ושכל הפעל, מה שמוציא כבר מכח אל הפעל. ושכל הנקנה, מה שהאדם קנה כבר; הינו להגיע לכל המדרגות

שבעולם, אבל צריכים הרבה יגיעה וטרחה להגיע לזה, וכשכבר זוכה להוציא מפח אל הפעל, ומתחיל להשיג מה שיש בשכל אנושי להשיג, זה עדין לא הפל, אלא מה שזוכה להגיע אל "שכל הנקנה", הינו מה שיש לו כבר ביד, שמכל ההשגות הרוחניות הנקות, דק שבדק, רוחני שברוחני, צריך שיקנה משהו, הינו שיהיה בידו מה שישגי. ועקר קיומו של אדם לאחר מיתתו, אינו אלא שכל הנקנה, מה שנקנה ויש לו בידו. וזה השארותיו לאחר המיתה; פי אדם לוקח עמו רק דברים רוחניים שנקנה בידו. [רצה לומר: בכח יכול כל אדם ללמד תורה, ולהיות בכל מקומות של התורה הקדושה, אבל עד שאינו לומד, עדין לא הוציא מפח אל הפעל, בכחו יכול להשיג את כל התורה, אבל כל זמן שלא התחיל ללמד, ולא הוציא מפח אל הפעל,

שהאדם מדבר להקדוש-ברוך-הוא, שזה בחינת נפת צופים, בחינת "נפת תטפנה שפתותיך", שזה בעצמו הדבור, על-ידי-זה הוא מוציא מהפח אל הפעל שכלו, שהוא השגת אלקות, רצה לומר, בעצם הנשמה היא חלק אלוה ממעל, והיא תמיד משתוקקת להפיל באין סוף ברוך הוא, אבל כח הבהמיות, שזה כח המדמה, מתלבש על השכל, ולא נותן לו לצאת מכח אל הפעל, להשיג אלקותו יתברך, ועל-ידי שהאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, שזה בחינת שמיר, שהיא תולעת, בחינת תפלה, על-ידי-זה בעצמו הוא מוציא מהפח אל הפעל שכלו, וזוכה להשיג תמיד אלקותו יתברך. ובוה מקשרים דבריו, ודו"ק.

ואחר-כך פשמישיג בשכלו כל מה שיש ביד אנושי להשיג; הינו פשהאדם זוכה,

עֲדִין אֵין לוֹ כְּלוּם, וְאִם כִּבֵּר הִתְחִיל לְלַמֵּד, עַד שֶׁכָּבַד הַקְּדָמוֹת, עַד שֶׁמֵּגִיעַ לְמַכּוֹן, כְּמוֹ-כֵן שְׁלֵא קָנָה קִנְיָן הַתּוֹרָה, הֵינּוּ שְׁמִיכִין וּמְשַׁכֵּל מַה לְלַמֵּד, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁאִינוּ מְקִיִּים מַה שְּׁלוּמֵד, אִף שֶׁהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל, עֲדִין אֵין לוֹ קִנְיָן בְּיַד.

מַה שְּׁאִין כֵּן כִּשְׁהָאָדָם מוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל, וְלוּמַד וּמְחַדָּשׁ בְּלַמּוּדוֹ, וְכֵן מְקִיִּים אֵת כָּל מַה שְּׁלוּמֵד, זֶה נִקְרָא שְׁכָל הַנִּקְנָה, וְזֶה כָּל הַשְּׁאֲרוֹתָיו לְאַחַר הַמִּיתָה. וּכְעֵין שְׁאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת פָּרָק ו'): 'לְפִי שְׁבִשְׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל אָדָם, אֵין מְלוּיָן לוֹ לְאָדָם לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת, אֲלֵא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלִבָּד; שְׁזֶה הוּא שְׁכָל הַנִּקְנָה, מַה שְּׁקָנָה וַיֵּשׁ לוֹ כְּמוֹ-כֵן הוּא

הַמִּיתָה. וְזֶה בְּחִינַת אֲמָנָה, כִּי אֲמָנָה — לְשׁוֹן קִיּוּם דְּבָר, כִּי שְׁכָל הַנִּקְנָה, הוּא קִיּוּם שֶׁל אָדָם לְאַחַר מוֹתוֹ. וְשְׁכָל הַנִּקְנָה נִקְרָא, מַה שְּׁאָדָם יוֹדֵעַ הַרְבֵּה דְּבָרִים בִּידְעָה אַחַת. כִּי קָדָם צָרִיף לִידַע הַרְבֵּה הַקְּדָמוֹת קָדָם שְׂיַדַע אֵיזֶהוּ דְּבָר, וְאַחַר-כֵּן כִּשְׁמַשִּׁיג אֵת הַדְּבָר, מִשְׁלִיף הַקְּדָמוֹתָיו, וַיּוֹדַע אֵת הַדְּבָר בִּידְעָה אַחַת. וְעַקֵּר הַמַּעֲיָן הַחֲכָמָה מִן הַמְּקַדָּשׁ יֵצֵא, כִּי שֵׁם הָיָה מְקַרִּיבִין הַקְּרַבְנוֹת, שֶׁהֵם הַבְּהֵמִיּוֹת וְכַח הַדְּמִיוֹן. כְּמוֹ

בְּרוּחַנִּיּוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה בְּכַח הָאָדָם לְהִגִּיעַ לְאֵין סֵפֶר מְדַרְגּוֹת, אֲבָל עַד שְׁלֵא הוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל, עֲדִין אֵין אֲצֻלוֹ כְּלוּם, וְאֶפְלוֹ שְׁכָבֵר הוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל, וְהִגִּיעַ לְהַשְׁגוֹת רִוּחַנִּיּוֹת אֱלֻקוֹת, עַד שְׁאִינוּ זוֹכָה אֶל שְׁכָל הַנִּקְנָה, שְׁזֶה בְּכָל הַתְּלַבְּשׁוֹת הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹת בְּלְבוּשִׁים, הֵינּוּ שְׁמוֹת וַיִּחוּדִים וְצְרוּפֵי עוֹלָמוֹת, עֲדִין אֵין אֲצֻלוֹ כְּלוּם, כִּי מַה שְּׁנוֹשְׂאָר מֵהָאָדָם, זֶה רַק שְׁכָל הַנִּקְנָה]. וְזֶה בְּחִינַת אֲמָנָה, כִּי אֲמָנָה — לְשׁוֹן קִיּוּם דְּבָר, כִּי שְׁכָל הַנִּקְנָה, הוּא קִיּוּם שֶׁל אָדָם לְאַחַר מוֹתוֹ, וְשְׁכָל הַנִּקְנָה נִקְרָא, מַה שְּׁאָדָם יוֹדֵעַ הַרְבֵּה דְּבָרִים בִּידְעָה אַחַת. כִּי קָדָם צָרִיף לִידַע הַרְבֵּה הַקְּדָמוֹת, קָדָם שְׂיַדַע אֵיזֶהוּ דְּבָר, וְאַחַר-כֵּן כִּשְׁמַשִּׁיג אֵת הַדְּבָר, מִשְׁלִיף הַקְּדָמוֹתָיו, וַיּוֹדַע אֵת הַדְּבָר בִּידְעָה אַחַת. הֵינּוּ כְּמוֹ שְׁאֲנַחְנוּ רֹאִים, שֶׁלְּהִגִּיעַ אֶל שְׁכָל כְּלָלִי, שֶׁהוּא שְׁכָל הַנִּקְנָה, צָרִיכִים קָדָם

שְׁמִסְבָּבִים אֵת הַנְּבִיא, שְׁנִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּיָה הוּא, עַד שְׁזוֹכָה לְהִגִּיעַ לְדְבָקוֹת אֲמָת, לְבִטּוּל אֶל אֵין סוּף בְּרוּיָה הוּא, הוּא צָרִיף לְעֵבֶר הַרְבֵּה סְבוּבִים, עַד שְׁזוֹכָה שְׁנוֹפֵל הַמְּדַמָּה, שֶׁהֵם הַהַקְּדָמוֹת אֲשֶׁר סְבִיבוֹת הַשְּׁכָל, וְנִשְׂאָר אֲצֻלוֹ שְׁכָל בְּרוּיָה, שֶׁהוּא הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹת בְּתַכְלִית מְדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה, (שְׁזֶה מַה שְּׁמוּבָא בַּתְּקוּנִים (תְּקוּן ל): אֲדַמָּה אֵיחֵי דְּמִיּוֹן לְכָל נְבִיאִי, וְלְכָל חַד כְּפֻּסֵם חִלִּיָּה, וּבְגִין דְּאֵיחֵי שְׁלֵטָא עַל כָּל מְרַכְבוֹת

דְּלַתְתָּא וְעַל כָּל כּוֹכְבֵיא וּמְזֻלֵי וְאֵלְגִין וַיִּדְשָׁאִין וְעַל כָּל עוֹפֵי שְׁמַיָא וְחִיּוֹן וְאַרְעָא וְנוּגֵי יְמָא, בְּגִין דָּא אַתְקֵרִיאַת בְּשִׁמְא דְּכִלְהוּ מְסֻטְרָא דְּחִיּוֹן אַתְקֵרִיאַת חַיָּה, וּמְסֻטְרָא דְּעוֹפִין נֶשֶׁר, יוֹנָה, צְפוּר, וּמְסֻטְרָא דְּנוּגִין הַדָּג וְכוּ'; עַד שֶׁהַנְּבִיא מְשִׁיג נְבוּאָה, שְׁכָל לְמַעְלָה מְשַׁכֵּל, שְׁכָל שְׁכוּלָל הַרְבֵּה שְׁכָלִיִּים, הוּא צָרִיף לְעֵבֶר כְּמָה מִיַּיִן דְּמִיּוֹנוֹת). וְעַקֵּר הַמַּעֲיָן הַחֲכָמָה מִן הַמְּקַדָּשׁ יֵצֵא, כִּי בְּבִית-הַמְּקַדָּשׁ — שֵׁם הָיָה כָּל הָאוּר, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (תּוֹסֵפְתָא עֲבוּדָה וְרָה, פָּרָק א'): מַהִיכֵן נְבִרָאת הָאוּרָה? מִמְּקוֹם בֵּית הַמְּקַדָּשׁ. וְכֵן אָמְרוּ (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה לו, סִימָן א'): כְּשֵׁם שֶׁהַשְּׁמֵן מֵאִיר, כֵּן בֵּית-הַמְּקַדָּשׁ מֵאִיר לְכָל הָעוֹלָם. וְעַקֵּר הָאוּר זֶה אוּר הָאֵין סוּף בְּרוּיָה הוּא. וְלִכֵּן דִּיקָא שֵׁם הַכְּנִיעוֹ קָדָם אֵת הַמְּדַמָּה, שְׁזֶה הַפֶּה הַשְּׁכָל, גְּלוּי אֱלֻקוֹת, כִּי שֵׁם הָיָה מְקַרִּיבִין הַקְּרַבְנוֹת, שֶׁהֵם הַבְּהֵמִיּוֹת וְכַח

הדמיון; כי כְּשֶׁהָאָדָם חוֹטֵא, נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת, כְּמֵאֲמָרָם וְ"ל (סוֹטָה ג.): אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה, אֲלֵא אִם-כֵּן נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת; וְעֲבָרָה מְבִיאָה לְאָדָם אֶת הַדְּמִיוֹן, וְכִשְׁהָאָדָם מְקָרִיב קֶרְבָן וּמִתְנַדֵּה עָלָיו, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁבֵּר לְבוֹ, וְאִזּוֹ מִתְחִיל לְהֵאִיר לוֹ הָאֹר הָאֵין סוֹף, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נא, יט):

"זְבַחַי אֱלֹקִים וְשִׁבְרָה", שֶׁשְׁבִירַת הַדְּמִיוֹן הֵם הַקְּרִבְנוֹת. כִּי בִשְׁבִיל זֶה הָאָדָם מְקָרִיב קֶרְבָן וּמִתְנַדֵּה עָלָיו, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁבֵּר אֲצֻלוֹ הָרַע, שֶׁהוּא כֹחַ הַדְּמִיוֹן, שֶׁנִּדְבֶק בּוֹ עַל-יְדֵי הָעֲבָרָה, וּמִתְחִיל לְהֵאִיר בּוֹ הָאֹר הָאֵין סוֹף, שֶׁהוּא הַשְּׁכָל הָעֲלִיוֹן, עֲצָם אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וּבִשְׁבִיל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה: 'כְּשֶׁחָרַב בֵּית הַשְּׁמִיר' וְכוּ', שֶׁהִיא תּוֹלַעַת הַתְּפֵלָה, כִּי בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שָׁם הָיָה מְקוֹם תְּפֵלָה, וְכִשְׁיִבְנָה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, אִזּוֹ יִתְקַים (יִזְאֵל ד, יח) "וּמַעֲיִן מִן הַמִּקְדָּשׁ יֵצֵא", כִּי אִזּוֹ יִחְזוּ לָנוּ בְּשִׁלְמוֹת גְּלוּי אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנוֹכַל לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּדַבְּקוֹת אֲמַת,

בְּבַחֲבִינַת (תְּהִלִּים יב, ט): "סֹבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן", וְכִשְׁאָדָם נִעְתָק מִמְּדֻרְגָה לְמְדֻרְגָה, אִזּוֹ צָרִיף לוֹ לִילֵף דְּרָף אֵלּוֹ הַדְּמִיוֹנוֹת, פְּדִי לְהַגִּיעַ אֶל הַקְּדוּשָׁה. וְחִתְּךָ כְּשֶׁעוֹלָה לְהַמְדֻרְגָה, אִזּוֹ נִתְעוֹרְרִין הַקְּלָפוֹת שֶׁבְּמְדֻרְגָה, וּמִסְבָּבִין אוֹתוֹ, וְצָרִיף לְהַכְנִיעַ אוֹתָם וּלְשַׁבֵּר אוֹתָם, וּלְטַהֵר אוֹתוֹ מִמְּקוֹם מְקַלְפוֹת; [הֵינּוּ מֵאֲחֵר שֶׁגִּלָּה לָנוּ, שֶׁכָּל עֲבוֹדַת הָאָדָם לְצֵאת מִכַּח הַמְדָמָה, כִּי הַדְּמִיוֹן שֶׁהוּא הַבְּהִמְיוּת, מִתְגַּבֵּר עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הַרוֹצֵה לְעֲלוֹת מִעֲלָה מִעֲלָה, וּלְהַשִּׁיג אֶת הַשְּׁכָל, שֶׁהוּא אוֹר אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שִׁיָּצֵחַ לְהַפְלִיל בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא מִמַּשׁ, וַיִּוצֵא מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל אֶת שְׁכֻלוֹ הַגָּנוּז בּוֹ, עַד שִׁיָּצֵחַ לְשַׁכַּל הַנִּקְנָה, שִׁיקְנָה לְעַצְמוֹ קִנְיָן נִצְחִי, גְּלוּי אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. עַל זֶה הוּא מוֹסִיף, שֶׁאֵל יִחְשַׁב הָאָדָם, שֶׁאִם כָּבֵר פַּעַם אַחַת שֶׁכֵּר אֶת כַּח הַמְדָמָה, וְהוֹצִיא אֶת שְׁכֻלוֹ מִכַּח אֶל הַפַּעַל — זֶהוּ זֶה, שֶׁעֲכָשׁוּ כָּבֵר לֹא תִהְיֶה עָלָיו הַתְּגַבְרוֹת כַּח הַמְדָמָה, עַל זֶה הוּא מְגַלֵּה, שֶׁאֵל תִּחְשַׁב כֶּף, אֲלֵא צָרִיף שִׁתְּדַע, שֶׁכָּל עוֹלָם וְעוֹלָם וּבְכָל מְדֻרְגָה וּמְדֻרְגָה, מִתְחִילִים נְסִיוֹנוֹת חֲדָשִׁים, כִּי כְּשֶׁהָאָדָם זוֹכֵה לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה נִקְרָא עוֹלָם, פְּרִצוֹף שְׁלָם. כְּתוּר זֶה עֲתִיק וְאֶרֶץ אֲנָפִין, חֲכָמָה וּבִינָה זֶה אֲבָא וְאֲמָא, זְעִיר אֲנָפִין זֶה חֲסֵד גְּבוּרָה תְּפִאֶרֶת נִצּוּחַ הוּד

שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נא): "זְבַחַי אֱלֹקִים רוּחַ נִשְׁבְּרָה" — שֶׁשְׁבִירַת הַדְּמִיוֹן הֵם הַקְּרִבְנוֹת. וּבִשְׁבִיל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה: 'כְּשֶׁחָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בִּטְלַת הַשְּׁמִיר וְכוּ'. וְכִשְׁיִבְנָה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, אִזּוֹ יִתְקַים (יִזְאֵל ד): "וּמַעֲיִן מִן הַמִּקְדָּשׁ יֵצֵא":

ב וְדַע שֶׁכָּל עוֹלָם וְעוֹלָם וּבְכָל מְדֻרְגָה וּמְדֻרְגָה, יֵשׁ שָׁם דְּמִיוֹנוֹת אֵלּוֹ. וְהֵם הֵם הַקְּלָפוֹת הַקּוֹדְמִין לְפָרִי, וְסוֹבְבִים אֶת הַקְּדוּשָׁה, בְּבַחֲבִינַת (תְּהִלִּים יב): "סֹבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן". וְכִשְׁאָדָם נִעְתָק מִמְּדֻרְגָה לְמְדֻרְגָה, אִזּוֹ צָרִיף לוֹ לִילֵף דְּרָף אֵלּוֹ הַדְּמִיוֹנוֹת, פְּדִי לְהַגִּיעַ אֶל הַקְּדוּשָׁה. וְחִתְּךָ כְּשֶׁעוֹלָה לְהַמְדֻרְגָה, אִזּוֹ נִתְעוֹרְרִין הַקְּלָפוֹת שֶׁבְּמְדֻרְגָה, וּמִסְבָּבִין אוֹתוֹ. וְצָרִיף לְהַכְנִיעַ אוֹתָם וּלְשַׁבֵּר אוֹתָם, וּלְטַהֵר אוֹתוֹ מִמְּקוֹם מְקַלְפוֹת:

וְאִזּוֹ יֵצֵא מַעֲיִן הַשְּׁכָל מִן הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא הָאֶרֶץ הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא. ב. וְדַע, שֶׁכָּל עוֹלָם וְעוֹלָם וּבְכָל מְדֻרְגָה וּמְדֻרְגָה, יֵשׁ שָׁם דְּמִיוֹנוֹת אֵלּוֹ, וְהֵם הֵם הַקְּלָפוֹת הַקּוֹדְמִין לְפָרִי, וְסוֹבְבִים אֶת הַקְּדוּשָׁה,

מתעוררין ומתגברין מחדש הקלפות), ודו"ק].
 ג. ודע, שאין שני בני-אדם שוין זה לזה, ולכן
 אין להאדם לפל בדעתו, כשרואה שאחד
 יותר ממנו, כי מאין האדם יודע מי יותר גדול
 ממי. כי כל הנשמות הם
 זה למעלה מזה, כי כלל
 נשמות ישראל הם פרוץ
 אחד של כל העולמות,
 הינו זה מלבוש לזה, הינו
 נשמה אחת מלבשת את
 נשמת חברו, כי כל אחד
 תלוי בשני, שזה מה
 שאמרו חכמינו הקדושים
 (מדרש תהלים, פרשה ח', סימן
 ד'): בשעת מותן תורה,
 שהיו ערבים זה לזה, כי
 אחד תלוי בשני, הינו
 ופנימית של תחתון נעשה
 לבוש וחיצוניות לחיצוניות

עליון; הינו אדם שנמצא עדין במדרגה חיצונית,
 וזכה לפי בחינתו להשיג השגות אלקות, שזה
 הפנימיות שלו, אף שלפי בחינתו זו מדרגה
 עליונה, עם כל זאת הוא נעשה לבוש וחיצוניות
 לזה שפבר עומד במעלה יותר גדולה ממנו. וזה
 שיד לכל בר ישראל, אחד מלביש את השני.
 נמצא, כשאחד רוצה לעלות ממדרגתו למדרגה
 עליונה, כי התכלית היא לשבר את המדמה,
 ולהגיע אל השכל, שהוא אור אלקי המאיר בכל
 העולם כלו, וכן בכל פעם הוא צריך לשבר
 מדמה חדש, שזה כח הבהמיות שמתגבר על
 האדם. ולכן צריך לדעת, כי בזה ששבר את
 המדמה, והוציא את שכלו מכח אל הפעל, אזי
 הולך ונעתק האדם העומד במדרגה העליונה,
 והולך ונעתק למדרגה היותר עליונה, כי זה
 שלמטה ממנו דוחף אותו למעלה, כי אי אפשר
 שיהיו שני אנשים במדרגה אחת, ולכן אחד
 דוחף את השני לעלות יותר למעלה. [ומכל זה

יסוד, ונקבא דזעיר אנפין זה המלכות, וזה
 נקרא פרוץ שלם, עולם אחד, הינו על-ידי
 שהאדם זוכה לשבר את כח המדמה שלו ולבא
 אל השכל, אז מאיר לפניו עולם שלם עם
 צרופין השיכים לעולם
 הזה. וכן הוא בכל מדרגה
 ומדרגה, בכל שמתקרב
 יותר אליו יתברך, מתגלה
 אליו יותר אור נורא
 ונפלא מאד. ואל יחשב
 אדם פרוץ, היות שפבר
 השיג מה שהשיג, נגמר
 בזה שבירת כח הדמיון
 שהוא הבהמיות שבו,
 אלא צריך לידע, שבכל
 יום ובכל שעה ובכל רגע,
 מתגבר עליו דמיון אחר.
 ולכן צריכים תמיד לעסוק
 בשבירת הדמיונות, כי כל

זמן שהאדם חי, מתגבר עליו כח הבהמיות,
 שהוא כח הדמיון, שרוצה להעלים ולהסתיר
 ממנו את האור, כאלו עדין לא ראה אור מזמיו.
 ולכן צריכים לעבד על עצמו כל ימי חייו
 לשבר את המדמה, וכשהאדם יודע את זאת,
 אזי אף פעם לא יפל בדעתו. כי בדרך כלל
 כשהאדם הגיע לאיזו דרגה בהשגת אלקות,
 ונדמה לו שפבר השיג מה שהשיג, ופתאם
 נחשף ממנו כל האור, עד שנדמה לו כאלו
 עדין לא השיג אור מזמיו, ונשבר על-ידי-זה,
 אבל אם הוא יודע דבר זה מראש, שפבר הולך,
 שבכל פעם שעולה לדרגה חדשה, ומגיע אל
 עולם חדש, מתגבר עליו כח המדמה, אזי אף
 פעם לא יהיה שבור. (ובזה יהיו מקשרים דבריו
 אל מה שאמר אחר-כך: ובזה טועין החסידים
 הרבה, שפתאם נדמה להם שנפלו מעבודת
 השם, ובאמת אין זה נפילה כלל, רק מחמת
 שצריכים לעלות ממדרגה למדרגה, אזי

תבין ותשכיל מרחוק מעלת בעל תשובה, שעבר על כל העבירות שבעולם, רחמנא לישזבן, הגרוע שבכל הגרועים, רחמנא לצלן, ועכשו שהוא חוזר בתשובה, הוא מנענע את כלל נשמות ישראל, ומכניס בהם הרהור תשובה, כי כל הנשמות תלויות זו בזו, וכשנשמה אחת עולה, אזי בהכרח שהנשמה השניה גם כן תעלה, וכן מנשמה לנשמה. ולכן מי שמרגיש שהוא ה"כי גרוע, אם הוא חוזר בתשובה, הוא עושה התעוררות כזאת, עד שכלם מתעוררים בתשובה. וזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (יומא פו:): גדולה תשובה, שבשכיל יחיד שעשה תשובה מוחלין לכל העולם פלו; כי אם הוא מרגיש באמת כזאת עוונותיו, וחס שהוא ה"כי גרוע בכל העולם, וחוזר בתשובה אמתית, על-ידי זה גורם, שכלל נשמות ישראל בכל העולם, נכנס בהם גם כן הרהור תשובה, והוא דוחף אחד

(עכשו יסביר, שמה שאחד דוחף ומגביה את השני, זה רק הפנימיות): ואינו נעתק מהאדם העליון, אלא הפנימיות שלו, והחיצוניות נשאר. וגם האדם שבמדרגה התחתונה, אינו נעתק ועולה, אלא הפנימיות, והפנימיות של התחתון, נעשה חיצוניות לחיצוניות עליון. ואף-על-פי שכבר נשבר הקלפה שבמדרגה עליונה על-ידי האדם העליון, אף-על-פי כן כשפנימיות של העליון נעתק משם (נ"א ופנימיות התחתון) וחיצוניות התחתון עולה, אזי הקלפה חוזר ונעור, כי לא נכנעת אלא לפני האור הפנימיות של העליון, אבל לפני התחתון אפלו לפני פנימיותו, יש פח בידה להתעורר כנגדו. ובשכיל זה צריך לו לשבר אותה ולהכניע אותה מחדש.

אחת. ואינו נעתק מהאדם העליון, אלא הפנימיות שלו, והחיצוניות נשאר. וגם האדם שבמדרגה התחתונה, אינו נעתק ועולה, אלא הפנימיות. והפנימיות של התחתון, נעשה חיצוניות לחיצוניות עליון.

ואף-על-פי שכבר נשבר הקלפה שבמדרגה עליונה על-ידי האדם העליון, אף-על-פי כן, כשפנימיות של העליון נעתק משם. (נ"א ופנימיות התחתון) וחיצוניות התחתון עולה, אזי הקלפה חוזר ונעור. כי לא נכנעת אלא לפני האור הפנימיות של העליון, אבל לפני התחתון אפלו לפני פנימיותו, יש פח בידה להתעורר כנגדו. ובשכיל זה צריך לו לשבר אותה ולהכניע אותה מחדש.

אחר השני לעלות מעלה מעלה. כי הרי הנשמות של כלל ישראל נכללות זו בזו, וכשאחרון והחיצון לעשות התעוררות בכלל נשמות ישראל — אין לתאר ואין לשער כלל, ואף אחד אינו יודע את מעלתו, כי הוא נחבא אל הכלים, והוא חוזר בתשובה וגורם התעלות לכלל נשמות ישראל.

כי הנשמה הוא חלק אלוך ממעל ממש, וכשבר ישראל עושה תשובה, הוא מדביק את עצמו באין סוף ברוך הוא, ומשתדל בכל כחו לצאת מפתח אל הפעל, דהיינו להשיג את השכל העליון, עד שיהיה נקנה אצלו בקנין שלם, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, שזה השכל הכולל כל השכליים, על-ידי זה הוא דוחף ומעלה גם את חברו, וחברו את חברו, וכל זה בפנימיות,

לשום בריה השגה מה בכונות הפנימיות של חברו — בין בתורה, ובין בתפלה, ובין בקיום המצוות, כי כל אחד לומד תורה באפן אחר, הינו כי אינו דומה עמקות והבנה של זה, פעמקות והבנה של השני, וכן מעלה מעלה. וכמו-כן התפלה שכל אחד מתפלל בדבקות אחרת, וכן קיום המצוות — כל אחד מקים באפן אחר. ועבודת אכילה ושתייה ושאר צרכי הגוף — הם חיצוניות; כי הגוף צריך לאכל ולשתות, אבל גם בזה יש עבודה גדולה מאד, וכמו שכתוב (דברים ח, ג): "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם" וגו', עם כל זאת יש לצדיקים עבודה גדולה מאד בגשמיות האכילה והשתיה, כי הרי הפל לכל

אין סוף ברוך הוא, ובכל מאכל ומשתה, יש בו נשמות, עולמות, אלקות, וכל צדיק יש לו עבודה אחרת, כי אינה דומה עבודת צדיק זה לעבודת צדיק אחר (עין ספר-המדות, אות צדיק, סימן קכג: כל צדיק יש לו דבר עבודה שצדיק אחר, אפלו גדול ממנו, אינו יכול להשיג עבודתו); ועבודת חיצוניות, הינו אכילה ושתייה, של האדם העומד במדרגה העליונה, היא מאירה ומשבחת יותר מעבודות פנימיות, הינו תורה ותפלה, של האדם העומד במדרגה התחתונה; הינו כי צדיק הדבוק בו יתברך בדבקות אמת, ואינו מסיח דעת ממנו יתברך כרגע, כשהוא אוכל אכילה גשמית ושותה שתייה גשמית, זה עם דבקות ויחודים כאלו, מה שאחר אינו משיג בלמוד תורתו ובתפלתו ובקיום המצוות. ובשביל זה פנימיות התחתון נעשה לבוש לחיצוניות העליון; הינו

שנכנסים הרהורי תשובה בנשמות ישראל, ואף אחד אינו יודע מי גורם לו לחזור בתשובה. ולכן מעלת בעל תשובה גדולה מאד. ומזה רואים, שנכנסת פתאם בבני-אדם התעוררות עליונה לשוב אליו יתברך, ובפנימיותו מחליט לחזור בתשובה שלמה, ולהגיע אל השלמות העליונה, מה שאין בן חיצוניות שלו לא רואים שום שנוי, שכל זה נעשה על-ידי התחתון, שהוא שובר את המדמה, ומתחיל להשיג את השכל, על-ידי-זה גם הפנימיות של חברו שסמוך לו עולית, וכן הפנימיות של הנשמה שקרובה לנשמה הזו, וכן להלן נתעוררין בתשובה, עד שנעשה התעוררות בכלל נשמות ישראל. עם כל זאת

צריכים לזכור, שהמדמה אינו עוזב את האדם, ולכן עליו לחזור בתשובה שלמה בכל יום ובכל שעה ובכל רגע, ועל-ידי-זה הוא דוחף ומעלה את הנשמות מעלה מעלה. וגדל זכותו — אין לתאר ואין לשער כלל, כי אף אחד אינו יודע מפי הוא מקבל את ההתעוררות שלו. ולכן זו התחזקות גדולה לכל בעל תשובה, שלא יתיאש, ואפלו שנדמה לו, שהוא הכי גרוע בעולם, עליו לידע, כי אדרבה, אם הוא יחזר בתשובה, הוא מכניס התעוררות בכלל נשמות ישראל, ובזכותו פלם עולין מעלה מעלה, ונטהר אור העולם מכל הדמיונות וכח הבהמיות, ודו"ק.

(עכשו יסביר מה זה פנימיות הנשמה וחיצוניות הנשמה): מפנימיות וחיצוניות, הם שני מיני עבודות: עבודה של תורה ותפלה ומצוות — הם פנימיות, כי הם דברים רוחניים, ולכן אין

מכפסא שהוא פנימי, לשון אתפסיא, כבוד שהוא לבוש, הינו חיצוניות, מרום מראשון, הוא צריך להתרומם ולהתעלות ממקום הראשון, הוא על-ידי מקום מקדשנו, הינו לקדש את המקום מחדש, כי הקלפות שהם הדמיונות, כח הבהמיות, מתפשטות על האדם בכל פעם ופעם.

ועכשו תראה נפלאות מה שדרשו מזה (רעיא מהימנא נשא קכא): פסא כבוד מרום מראשון ואינון לבא ופומא; כי הלב זה הפנימי, והפה זה החיצוני, ועל זה צריכים לעבד הרבה, כדי לזכך את הפנימי — שהוא הלב, והפה — שזה החיצוני, שלא יתאחזו בהם הסטרא אחרא, שהם הקלפות, כח המדמה; כי ככל שאדם מקדש את פיו, זה בחינת נפת צופים, בחינת נפת תטפנה שפתותיה, שמוציא מתיקות שכלו מכח אל הפעל, הינו שמגלה מה שבפנימיות לבבו. נמצא, שהפה הוא

החיצוני, והלב הוא הפנימי. וזו כל עבודת בר ישראל, שיהיו פיו ולבו שוין, שזו השלמות, ודו"ק.

ד. ואי אפשר להכניע הקלפות, הינו הדמיונות והמחשבות והתאוות והבלבולים והמניעות שבמדרגה שעומד בה עכשו, אלא על-ידי גדלת הבורא, פמובא בפנונת של 'הודו לה' קראו בשמו' (עין פרי עץ חיים, שער הזמירות, פרק א'), שזה המזמור נתקן להכניע הקלפות שביצירה, פי

שנשמה שמאד גבוהה, רצה לומר שהיא דבוקה בקביעות באין סוף ברוך הוא, כל אלו הנשמות שתחתיו, הפנימיות שלהם, שזה עבודת למוד התורה ותפלה וקיום המצוות שלהם, נעשים לבוש לחיצוניות של הצדיק העוסק עכשו באכילה ושתיה. ונהפך, שכל מי שלמטה מחברו בהשגה, הוא נעשה לבוש חיצוני למי שלמעלה ממנו].

(עכשו ילביש את השגתו בפסוק) וזה פירוש (ירמיה יז, יב) "פסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו", 'פסא' זה בחינת פנימיות, לשון אתפסיא. 'כבוד' זה חיצוניות ולבוש, כמו שכתוב [כמו שאמרו חכמינו הקדושים] (שבת קיג): 'רבי יוחנן קרא למאנה מכבודתא; הינו שהלבוש מכבד את האדם. 'מרום מראשון' הינו כשנתרומם ונתעלה ממדרגה הראשונה, שזה שם קדם, ואז נעשה מפנימיות חיצוניות,

בשביל זה מקדשנו' — צריך לקדש את המקום מחדש, פי הקלפות חוזרים ונעורים פנ"ל; רצה לומר, פי אדם צריך לעלות בכל פעם מעלה מעלה, ולפני כל עליה מתגברים ומתפשטים עליו הדמיונות, שהם כח הבהמיות, וזה שמפרש את הפסוק: "פסא כבוד מרום", אם עדין הכבוד, שכבודו יתברך מכסה, וצריך להתעלות כדי שיתגלה כבודו יתברך, הינו לעשות מהפנימי חיצוני, וכן בכל פעם לעשות

להזכיר עצמו בו יתברך, ועל-ידי-זה הם נכנעים, והוא יכול להפנס לעולם היצירה; פי פנימיות היצירה עולה לבריאה, ופנימיות עשיה עולה ומלביש לחיצוניות יצירה, עין שם; הינו כף סדר עלית העולמות, שהפנימיות של העשיה עולה ונעשה חיצוניות להיצירה, והפנימיות של היצירה עולה ונעשית חיצוניות להבריאה, וכן בכל דרגה ודרגה. ולכן צריכים לשמר מאד, שלא יתגבר עליו כח המדמה, שהן הקלפות המסבכות את האדם בכל מיני דמיונות, ורוצות לעקר אותו ממנו יתברך. וזה זוכים על-ידי התגלות גדלת הבורא יתברך שמו, שאדם צריך להחזיר בעצמו תמיד את אמתת מציאותו יתברך, ואיך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל. והתגלות גדלות הבורא, הוא על-ידי צדקה שנותנין לעני הגון. פי עקר הגדלה והפאר הוא התגלות הגון. וכסף וזהב הן הן הגון, פי גון עלאין בהם, אין מאירין אלא פשאים לאיש הישראלי, פי שם מקומם. ונכללים זה בזה, ומתנהרין אלו הגון, בבחינת (ישעיה מט ט): "ישראל אשר בך אתפאר", פי מקום הגון אינו אלא אצל איש הישראלי. וכשמתנהרין הגון, אזי הקדוש-ברוך-הוא מתגדל

נתעוררים נגד עשיה שעולה ביצירה, ועל-ידי שמזכירין גדלות הבורא — נכנעין, עין שם. הינו פי עקר הקלפות הם הדמיונות והמחשבות זרות, שעולין בדעת האדם, ונכנסות בו תאוות רעות, ומזה נטהוים לו בלבולים גדולים ומניעות להשיג גדלת הבורא יתברך שמו. פי הקלפות, שהם כח הבהמיות, מתגברות עליו, עד שקשה לו להתרכז ולחשב ממנו יתברך. לכן עקר העצה — רק להכניס בעצמו גדלת הבורא יתברך שמו, הינו לחשב רק ממנו יתברך, ולהחזיר בעצמו, איך שאין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומנהיה ומקים את כל הבריאה פלה, והכל לכל זה אלקות גמור, אשר בשביל זה נתקן לומר 'הודו', שהם לקוטי פסוקים המדברים מגדלת הבורא יתברך שמו; פי בעת שאדם מתפלל את התפלות והמזמורים בסדר הקרבנות שבעולם העשיה, והוא מכניע את הקלפות שם. וכשרוצה להפנס להתפלל את סדר הזמירות

פי נתעוררים נגד עשיה שעולה ביצירה, ועל-ידי שמזכירין גדלות הבורא — נכנעין, עין שם. פי פנימיות היצירה עולה לבריאה, ופנימיות עשיה עולה ומלביש לחיצוניות יצירה, עין שם.

והתגלות גדלות הבורא, הוא על-ידי צדקה

שנותנין לעני הגון. פי עקר הגדלה והפאר הוא התגלות הגון. וכסף וזהב הן הן הגון, פי גון עלאין בהם. וגון עלאין המלכשים בכסף וזהב, אין מאירין אלא פשאים לאיש הישראלי, פי שם מקומם. ונכללים זה בזה, ומתנהרין אלו הגון, בבחינת (ישעיה מט ט):

"ישראל אשר בך אתפאר", פי מקום הגון אינו אלא אצל איש הישראלי. וכשמתנהרין הגון, אזי הקדוש-ברוך-הוא מתגדל

עלאין המלכשים בכסף וזהב, אין מאירין אלא פשאים לאיש הישראלי, פי שם מקומם, ונכללים זה בזה, ומתנהרין אלו הגון, בבחינת (ישעיה מט ט): "ישראל אשר בך אתפאר", פי מקום הגון אינו אלא אצל איש הישראלי, וכשמתנהרין הגון, אזי הקדוש-ברוך-הוא

והמזמורים שבעולם היצירה, הינו שרוצה להתעלות לעולם יותר גבה, אז מתגברים עליו הקלפות והדמיונות וכח הבהמיות, שהם המחשבות זרות וההרהורים רעים, ולא נותנים לו להתעלות. ולכן אומרים אז את הפסוקים האלו, המדברים מגדלת הבורא יתברך שמו, כדי

גוננין עלאין, הוא אינו משתוקק אל הכסף והזהב, אלא אל רוחניות חיות אלקות המלבשת בכסף ובזהב. ובשביל זה כשנותן את כספו וזהבו לצדקה, על-ידי-זה הוא ממשיך על עצמו השגחה, אשר הוא יודע, כי "לי הכסף ולי הזהב", ואז זוכה לשבר את המדמה לגמרי. אבל כל זמן שהכסף וזהב אצל העפונים, אזי הגוננין נעלמים אורם, ואינם מאירין, פי אין שם מקומם. פי אין מקומם אלא אצל איש הישראלי, בבחינת: "ישראל אשר בך אתפאר", פי שם פאר הגוננין; פי גם נשמות ישראל כלולים באין סוף ברוך הוא, והם חלק אלוק ממעל, ולכן הקדוש-ברוך-הוא מתפאר עמהם, ולכן כספם וזהבם מאירים מאד, ותכף-ומיד כשבאים לידי העפונים, כבר נחשכים האורות הגנונים וטמונים שם. ובשביל זה העפונים תאבין לממון ישראל, אף-על-פי שיש להעפונים כסף וזהב הרבה, תאבין לדינר של מעולם, וזה מחמת שהכסף וזהב שיש תחת ידם, אין הגוננין מאירין, ואין החן שורה על ממון שלהם, פי הם הם הקלפות והדמיונות שמסבבים את האדם. [ובזה יהיו מקשרים דבריו; פי ישראל הם השכל ועפונים הם הדמיונות שמסבבים את השכל, ולכן אצל העפונים לא מאיר כלום, ואפלו

מתגדל ומתפאר בהם, בבחינת (תגי ב, ח): "לי הכסף ולי הזהב"; ונעשה מהם בגדי ישע. ישע — אסתפלותא, כמו "ישעו אל ה'" (זהר יתרו ז: עין שם), מחמת הפאר הכל מסתפלין בו, פי כלם מתאווין להסתפל בו; הינו שאדם צריך לתת צדקה, ובפרט קדם התפלה, שאז הוא עולה מעולם לעולם, וכן במשך היום טוב להרבות בצדקה. ובפרט מי שזוכה להתעלות בכל פעם בעליה אחר עליה, שמרגיש גדלות הבורא יתברך שמו, עליו להרבות בצדקה, פי הכסף וזהב הם גוננין עלאין, הינו רואים שבגידאדם מתאווים לכסף וזהב, ובאמת בהם מלבש אורו יתברך. ובשביל זה כל אדם מתאווה לכסף וזהב, פי הם באים ממקום גבה מאד, וזה גלוי ההשגחה, בבחינת: "לי הכסף ולי הזהב גאם הנ"ה צבאות" (עין השמטות הזהר, בראשית רסו): ולמה נקרא שמו זהב? שבו כלולות שלש מדות הז' ז' מדות, הה' ה' אחרות, הב' חכמ"ה ובינ"ה, ונקראת נשמה זו על שם אצילות, ה' ספירות אנרגיות וח' שמות לנשמה רוח חיה יחידה נשמה גפש מאי עבידתיה כסא היא ה' לז', דכתיב (קהלת ה, ז): "פי גבה מעל גבה שמר" וכו'; פי הכסף והזהב הם רק צרופים של אורות עליונים, ולכן כלם משתוקקים להגיע לזה. אבל מי שיודע, שזה רק

ומתפאר בהם, בבחינת (תגי ב): "לי הכסף ולי הזהב, ונעשה מהם בגדי ישע". ישע — אסתפלותא, כמו "ישעו אל ה'" (זהר יתרו ז: עין שם) — מחמת הפאר הכל מסתפלין בו, פי כלם מתאווין להסתפל בו. אבל כל זמן שהכסף וזהב אצל העפונים, אזי הגוננין נעלמים אורם, ואינם מאירין, פי אין שם מקומם. פי אין מקומם אלא אצל איש הישראלי, בבחינת: "ישראל אשר בך אתפאר", פי שם פאר הגוננין;

ובשביל זה העפונים תאבין לממון ישראל, אף-על-פי שיש להעפונים כסף וזהב הרבה, תאבין לדינר של יהודי, כאלו לא ראה ממון מעולם. וזה מחמת שהכסף וזהב שיש תחת ידם, אין הגוננין מאירין, ואין החן שורה על ממון שלהם, פי עקר

הַכֶּסֶף וְזָהָב לֹא רוֹאִים שׁוֹם דְּבָר, לֹא-כֵן נִשְׁמָוֹת יִשְׂרָאֵל הֵם חֶלֶק אֱלוֹךְ מִמַּעַל, מֵאִיר אֲצֵלֶם גַּם גְּשָׁמֵיֹת כֶּסֶף וְזָהָב]. פִּי עֶקֶר הַפֶּאֶר וְהַחֵן לֹא נִתְגַּלָּה אֲלֵא אֲצֵל יִשְׂרָאֵל, וּבִשְׂבִיל זֶה נִקְרָאִים הָעֶפְרוֹ"ם וְאִמּוֹת הָעוֹלָם רְשִׁים, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ (אֲבוֹת פָּרָק ב'): 'הָיוּ זְהִירִים בְּרִשׁוֹת'; פִּי הֵם רְשִׁים וְעֲנִיִּים, פִּי אֵין לָהֶם הִנָּאָה מִמְּמוֹנָם, כְּאֵלוּ הֵם עֲנִיִּים, וְתֹאבִין לְמִמּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, פִּי עַל מְמוֹנָם שֶׁל הַיִּשְׂרָאֵלִי שׁוֹרָה הַפֶּאֶר וְהַחֵן, וְהַפֶּל תֹּאבִין לְהִסְתַּפֵּל עַל הַפֶּאֶר וְהַחֵן; פִּי מֵאַחַר שֶׁהֵם דְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, אֲזוּ גַם הַגְּשָׁמֵיֹת שֶׁלָּהֶם נַעֲשִׂית רוּחַנִיּוֹת. אֲבָל דַּע, תַּכְּף-וּמִיד כְּשֶׁהַעֲפוֹ"ם מְקַבֵּל מִמּוֹן מִיִּשְׂרָאֵל, תַּכְּף-וּמִיד נִתְעַלֵּם הַחֵן וְהַפֶּאֶר בְּתוֹךְ הַמְּמוֹן. וּבִשְׂבִיל זֶה הָעֶפְרוֹ"ם בְּכָל פַּעַם תּוֹבֵעַ מִמּוֹן אַחַר מִיִּשְׂרָאֵל, וְשׁוֹכַח הַמְּמוֹן שְׂכָבֵר קֶבֶל, פִּי נִתְעַלֵּם הַחֵן כְּשֶׁבֵּא לִיד הָעֶפְרוֹ"ם, וְזֶהוּ (שם): שְׂאִין מְקַרְבִּין אֲלֵא בְּשַׁעַת הַנִּיחָן: וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ו'): "חֵן בְּעֵינֵי ה'" — עֵינֵי ה', זֶה גִּנּוּיַן עֲלֵאִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת כֶּסֶף וְזָהָב, שֶׁם עֶקֶר הַחֵן וְהַפֶּאֶר: וְזֶה שְׁאִמְרֵ אַבְיִמְלֵךְ לְשֶׁרָה: "הִנֵּה נִתְתִּי אֶלְךָ כֶּסֶף אוֹתָךְ, אֲבָל תַּכְּף-וּמִיד כְּשֶׁהוּא כְּבֵר קֶבֶל מִמֶּךָ אֵת הַכֶּסֶף, הוּא יִזְרַק אוֹתָךְ, שְׁנֵה 'נֵאִין עוֹמְדִין לוֹ לְאָדָם בְּשַׁעַת דִּחְקוֹ, וּכְבֵר רוּצָה מִמֶּךָ עוֹד כֶּסֶף, וְכֵן בְּכָל פַּעַם. מֵאַחַר שֶׁגִּלָּה שֶׁבְּכֶסֶף וְזָהָב מְלַבֵּשׁ גִּנּוּיַן עֲלֵאִין, וְצְרִיכִים רַק לְהִסְתַּפֵּל עַל זֶה.

(וְלִבְיֹשׁ הַשְּׁגָתוֹ בְּפִסּוּקִים): וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ו, ח): "חֵן בְּעֵינֵי הַנְּוִ"ה" — עֵינֵי ה' זֶה גִּנּוּיַן עֲלֵאִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת כֶּסֶף וְזָהָב, שֶׁם עֶקֶר הַחֵן וְהַפֶּאֶר. פִּסּוּק זֶה נֹאמֵר אֲצֵל נַח, וְאֲצֵלוֹ נֹאמֵר: "וְנַח מִצָּא חֵן בְּעֵינֵי הַנְּוִ"ה", כִּי חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (פְּנִיחֵרִין ק.ח.): דוֹר הַמַּבּוּל עֲבָרוּ עַל הַכֵּל, וְלֹא נִחַתְם עֲלֵיהֶם גְּזֵר דִּינָם, עַד שֶׁשָּׁפֵטוּ יְדֵיהֶם בְּגִזְלֵם, שְׁנֹאמֵר (בְּרֵאשִׁית ו, יג): "כִּי מִלֵּאָה הָאָרֶץ חֲמַס מִפְּנֵיהֶם, וְהִנְנִי מִשְׁחִיתֶם אֵת הָאָרֶץ"; פִּי זֶה בְּדִיּוּק הַהֶפֶךְ מִלְּהִסְתַּפֵּל בְּגִנּוּיַן עֲלֵאִין, פִּי אֵין אָדָם גּוֹזֵל וְגוֹנֵב אֵת חֲבֵרוֹ, אֲלֵא כְּשֶׁנִּפְגַּם אֲצֵלוֹ הַגִּנּוּיַן עֲלֵאִין, שְׁמַשֵּׁם בְּאוֹת כָּל הַגְּזֻלוֹת וְהַגְּנָבוֹת שְׁאִחַד גּוֹנֵב מִהַשְּׁנִי. וּמַעֲלָתוֹ שֶׁל נַח הִיחָה, שֶׁהִיָּה אִישׁ צַדִּיק תָּמִים בְּדוֹרוֹתָיו, וּמִצָּא חֵן בְּעֵינֵי הַנְּוִ"ה, מִפְּנֵי שֶׁהִסְתַּפֵּל בְּגִנּוּיַן שֶׁל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב, וְלֹא נִמְשָׁף אַחַר הַגְּזֻלָּה וְהַגְּנָבָה, שְׂבִיחָה פְּגָמוֹ אֲנָשֵׁי דוֹרוֹ; פִּי כָּל הַגְּנָבוֹת וְהַגְּזֻלוֹת שִׁישׁ בְּכַנֵּי-אָדָם, הֵם רַק מַחֲמַת שְׁמוּצִיאִים אֵת הַקְּדוּשָׁ-בְרוּף-הוּא מִהַכֶּסֶף וְהַזָּהָב, וְעוֹשִׂים מִזֶּה מְצִיאוֹת בְּפָנֵי עֲצָמָה, אֲבָל תַּכְּף-וּמִיד כְּשֶׁהָאָדָם רַק מִסְתַּפֵּל בְּגִנּוּיַן עֲלֵאִין שִׁישׁ בְּכֶסֶף וְזָהָב, אֲזוּ אֵף פַּעַם לֹא יִגְנֹב וְלֹא יִגְזֹל. וְזֶה שְׁאִמְרֵ אַבְיִמְלֵךְ לְשֶׁרָה: "הִנֵּה נִתְתִּי אֶלְךָ כֶּסֶף לְאַחֶיךָ, הִנֵּה הוּא לָךְ כְּסוֹת עֵינַיִם" (בְּרֵאשִׁית כ, טז);

הינו פשיצא הממון מיד עפוי"ם ליד הישראלי, תכף נתגלו הגוננין, ונעשו בבחינת 'בגדי ישע', הינו 'פסות עינים', שהפל מסתפלין בהם, שהפל תאבים להסתפל בהם; הינו כי אבימלך פגם בזה שלקח את שרה, וכדי לתקן את זה, נתן צדקה לאברהם. ועל-ידי צדקה שנותן מממונו, נתקן כל ממונו, ונתגלין הגוננין ומאירין, ונעשה כל ממונו בבחינת: "לי הפסוף ולי הזקב", בבחינת (ישעיה סא, י): "בגדי ישע מעיל צדקה יעטני", ובשכיל זה טען: "מה עשית לנו, ומה חטאתי לך, כי הבאת עלי ועל ממלכתי חטאה גדלה, מעשים אשר לא יעשו עשית עמדי", כי הוא גלה, אשר "בתם לבכי ובנקיון פפי עשיתי זאת", ולכן פשחזר בתשובה פתיב: "יזקח אבימלך צאן ובקר, ועבדים ושפחת, וישב לו את שרה אשתו, ויאמר אבימלך: הנה ארצי לפניך בטוב בעיניך שב", 'בעיניך' דיקא, כדי לתקן את פגם העינים, שזיכה לראות את הגוננים עלאין שנמצאים בתוך הפסוף, וזה פסות עינים, כי הפסוף והזקב מכסים את עיני השגחתו הפרטית. ולכן עקר התשובה שלו היתה, שהסתפל על הגוננין עלאין שבתוך הפסוף והזקב, וכזה

לתקן מה שפגם. ואפלו זה המעות שלוקחין העפוי"ם מאתנו, נחשב לצדקה, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (בבא בתרא ט): "ונוגשיף צדקה", זה שהעפוי"ם נוגשים את ישראל במסים וארנוניות שלא בצדק וכישר, זה גם-כן נקרא אצלו יתברך צדקה שעם ישראל נותנים, ומאיר עליהם הגוננין עלאין, כי על-ידי שנותנים צדקה, ממשיכים על עצמם הארת גדלת הבורא יתברך שמו. וזהו (שיר השירים ז, ה): "עיניך ברכות בחשבון"; 'עיניך' זה הגוננין, בחינת 'פסוף וזקב', נתברכין על-ידי צדקה, 'שכל פרוטה נצטרף לחשבון גדול' (בבא בתרא שם:), ואפלו על-ידי הממון שבא לתוך יד העפוי"ם, הנקראים בת רבים, גם זה נחשב לצדקה, כמו שכתוב: "ונוגשיף צדקה", וזה דוקא על שער בת רבים, כשעדין על השער, קדם שבא ליד העפוי"ם, עדין שורה החן על הממון, אבל אחר-כך נעלם החן פנ"ל; הינו שכל זמן ואפלו על-ידי הממון שבא לתוך

יד העפוי"ם, הנקראים בת רבים, גם זה נחשב לצדקה, כמו שכתוב: "ונוגשיף צדקה". וזה דוקא, על שער בת רבים, כשעדין על השער, קדם שבא ליד העפוי"ם, עדין שורה החן על הממון, אבל אחר-כך נעלם החן פנ"ל: **לתקן מה שפגם. ואפלו זה המעות שלוקחין העפוי"ם מאתנו, נחשב לצדקה, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (בבא בתרא ט): "ונוגשיף צדקה", זה שהעפוי"ם נוגשים את ישראל במסים וארנוניות שלא בצדק וכישר, זה גם-כן נקרא אצלו יתברך צדקה שעם ישראל נותנים, ומאיר עליהם הגוננין עלאין, כי על-ידי שנותנים צדקה, ממשיכים על עצמם הארת גדלת הבורא יתברך שמו. וזהו (שיר השירים ז, ה): "עיניך ברכות בחשבון"; 'עיניך' זה הגוננין, בחינת 'פסוף וזקב', נתברכין על-ידי צדקה, 'שכל פרוטה נצטרף לחשבון גדול' (בבא בתרא שם:), ואפלו על-ידי הממון שבא לתוך**

יד העפוי"ם, הנקראים בת רבים, גם זה נחשב לצדקה, כמו שכתוב: "ונוגשיף צדקה". וזה דוקא, על שער בת רבים, כשעדין על השער, קדם שבא ליד העפוי"ם, עדין שורה החן על הממון, אבל אחר-כך נעלם החן פנ"ל:

שֶׁהַפֶּסֶף וְהַזֶּהב בְּיַד כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי-זֶה מֵאִיר עֲלֵיהֶם גְּנוּנִין עֲלָאִין, כִּי כִסְפִים וְזֶהבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁכִים מִמְקוֹם גְּבוּהָ מְאֹד, אֲבָל תִּכְרֶה-וּמִיד כְּשׁוֹיֵצָא אֶצֶל אַמּוֹת הָעוֹלָם, נִחְשָׁכִים

הָאוֹרוֹת, וּמִזֶּה בָּא, שְׁאֵמוֹת הָעוֹלָם תִּמְיֵד תְּאָבִים וְחוֹמְדִים כֶּסֶף שֶׁל יְהוּדִים, כִּי הַכֶּסֶף שֶׁלָּהֶם מֵאִיר בְּגוּנִין עֲלָאִין, וְלִכֵּן הֵם תִּמְיֵד מִשְׁתוֹקְקִים לְהַשִּׁיג אֶת הַכֶּסֶף שֶׁלָּהֶם.

(עֲכָשׁוּ לְבִישׁ אֶת הַשְּׁגָתוֹ בְּמָה שֶׁהַתְּחִיל):

וְזֶהוּ שְׁאֵמְרוּ סָבִי דְבִי אַתּוּנָא: אַחֲוֵי לָן מְנָא דְלָא שְׁוִיא לְחַבְלָא, וְאִיתִי בּוּדְיָא וּפְשִׁטוּהוּ, וְלָא עִיל לְתַרְעָא. וְאֵמַר לֹון, אִיתּוּ מְרָא וְסַתְרֵי לְפַתַח עִם הַכְּתָל. פְּרוּשׁ: בּוּדְיָא — זֶה בְּדִיוֹת הַלֵּב, מַה שְׁבוּדָה מְלַבּוֹ, הֵינּוּ הַמְדַמָּה הַנַּ"ל, שְׁבֻדְרָךְ פְּלָל נְכַנְסִים בְּאֶדָם כָּל מִינֵי דְמִיּוֹנוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַּבֵּר עֲלָיו כַּח הַבְּהִמְיוֹת, הֵינּוּ בְּחִינַת שְׁרִירוֹת לֵב הַנַּ"ל, שְׂאֹז הַלֵּב שׁוֹלֵט עַל הַמֶּחֶ, שְׂעָה מַה שְׁאֵמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אֶסְתֵּר רַבָּה, פְּרָשָׁה " סִימָן ג'): הַרְשָׁעִים בְּרִשׁוֹת לָבָם; כְּשִׁזְהָ הַכַּח הַמְדַמָּה שְׁבַלֵב גּוֹבֵר וּמִתְפַּשֵּׁט עַל הָאָדָם שְׁעוּלָה מִמְדַרְגָּה הַתְּחַתּוּנָה לְמַדְרָגָה עֲלִיוֹנָה. וְהַקְּלָפָה הַזֹּאת שֶׁהִיא הַמְדַמָּה, לָא

וְזֶהוּ שְׁאֵמְרוּ סָבִי דְבִי אַתּוּנָא:

אַחֲוֵי לָן מְנָא דְלָא שְׁוִיא לְחַבְלָא. וְאִיתִי בּוּדְיָא

וּפְשִׁטוּהוּ, וְלָא עִיל לְתַרְעָא.

וְאֵמַר לֹון, אִיתּוּ מְרָא וְסַתְרֵי

לְפַתַח עִם הַכְּתָל. פְּרוּשׁ: בּוּדְיָא,

זֶה בְּדִיוֹת הַלֵּב, מַה שְׁבוּדָה מְלַבּוֹ,

הֵינּוּ הַמְדַמָּה הַנַּ"ל, הֵינּוּ בְּחִינַת

שְׁרִירוֹת לֵב הַנַּ"ל. כְּשִׁזְהָ הַכַּח

הַמְדַמָּה שְׁבַלֵב, גּוֹבֵר וּמִתְפַּשֵּׁט עַל

הָאָדָם שְׁעוּלָה מִמְדַרְגָּה הַתְּחַתּוּנָה

לְמַדְרָגָה עֲלִיוֹנָה. וְהַקְּלָפָה הַזֹּאת

שֶׁהִיא הַמְדַמָּה, לָא שְׁוִיא לְנַגְד

עֵינֵיהָ הַהֶפְסֵד וְחַבְלָה שְׁנַפְסֵדָת

כְּבָר מֵהָאִישׁ שֶׁהִיא בְּמַדְרָגָה

עֲלִיוֹנָה, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן הִיא

מִתְגַּבֵּרָת אַחֲרֵי-כֵן כַּנַּ"ל:

וְלָא עִיל לְתַרְעָא — הֵינּוּ שְׁלָא

יְכוּל הָאִישׁ לְפָנִס לְשַׁעַר

קְדָשָׁה שֶׁהִיא הַשְּׁכָל, מַחְמַת

הַתְּגַבְרוּת הַמְדַמָּה. וְעֵצָה הֵיְעוּצָה

עַל זֶה: סְתִירַת הַפְּתַח, שֶׁהִיא

הַמְדַמָּה, שֶׁהִיא הַטְּמָאָה, כַּמּוֹ:

'הַבָּא לְטָמָא פּוֹתְחִין לוֹ' (יוֹמָא לַח:),

וְהוּא בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית ד'): "לְפַתַח

חַטָּאת רוּבִץ". וְסְתִירַתּוֹ — עַל-יְדֵי

הַגְּנוּנִין הַנַּ"ל, שֶׁהוּא גְּדֻלַּת הַבוּרָא

הַנַּ"ל.

בְּרוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת שֶׁהוּא הַשְּׁכָל, שְׁזוֹ מְדַרְגַּת הַצְּדִיקִים, שְׁלָבָם בְּרִשׁוֹתָם, כִּי הַמֶּחֶ שׁוֹלֵט עַל הַלֵּב. וְלָא עִיל לְתַרְעָא — הֵינּוּ שְׁלָא יְכוּל הָאִישׁ לְפָנִס לְשַׁעַר קְדָשָׁה שֶׁהִיא הַשְּׁכָל, שְׁשָׁם עַקֵּר הַקְּדָשָׁה, מַחְמַת הַתְּגַבְרוּת הַמְדַמָּה שְׁמִתְגַּבְּרַת עַל הַשְּׁכָל. וְעֵצָה הֵיְעוּצָה עַל זֶה אֵיךְ לְהַתְּגַבֵּר עַל כַּח הַמְדַמָּה הוּא — סְתִירַת הַפְּתַח, שֶׁהוּא הַמְדַמָּה, שֶׁהוּא הַטְּמָאָה, כַּמּוֹ: 'הַבָּא לְטָמָא פּוֹתְחִין לוֹ' (יוֹמָא לַח:), כִּי הַטְּמָאָה שׁוֹרָה עַל פְּתַח דִּיקָא, וְהוּא בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית ד', ו'): "לְפַתַח חַטָּאת רוּבִץ", שֶׁהַכַּח הַמְדַמָּה מִתְגַּבֵּר דִּיקָא בְּפַתַח הַקְּדָשָׁה, שְׁצָרִיךְ אָדָם לְעַלּוֹת מִמְדַרְגָּה לְמַדְרָגָה. וְלִכֵּן בְּכָל פְּעַם בְּעַת שְׁצָרִיךְ לְהַכְּנִס בְּפַתַח חֵדֶשׁ, וְלְעַלּוֹת בְּעֵלְיָה חֵדֶשׁ, הֵינּוּ אֵל מְדַרְגָּה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה, אֹז דִּיקָא מִתְגַּבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט עֲלָיו כַּח הַמְדַמָּה שֶׁהוּא הַדְּמִיוֹן, וְסְתִירַתּוֹ — אֵיךְ סוֹתְרִים אֶת כַּח הַמְדַמָּה? עַל-יְדֵי הַגְּנוּנִין הַנַּ"ל, שֶׁהוּא גְּדֻלַּת

הבורא הנ"ל. הינו שאדם צריך תמיד להסתפל על אור אלקי, שזה בעצמו השכל, וכשאדם מתבונן היטב בגדלת הבורא, על-ידי-זה מבטל את המדמה, שהוא כח הבהמיות. והם בחינת כחל כו' תל' (זהר משפטים קטז); [נזו לשון הזהר שם: דשכינתא תתאה כחל מערבי דיורא דילה, על שם דאיהו תל שהכל פונים בו, כ"ו ת"ל, יהו"ה כ"ו, ודאי שכינתא איהו תל דליה, על שם (שיר השירים ה, יא): "קנצותיו תלתלים שחרות פעורב", ואוקמוה על כל קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות, (קוץ) ד' מן אחד, תל שהכל פונים בו. והאי קוץ, הוא אחד בין א"ח ובין ד', הדא הוא דכתיב (דברי-הימים א' כט, יא): "פי כל בשמים ובארץ", ותרגם יונתן דאחיד בשמיא ובארעא, ועליה אוקמוה על מה העולם עומד? על צמוד אחד ששמו צדיק, שנאמר (משלי י, כה): "וצדיק יסוד

הבורא הנ"ל. הינו שאדם צריך תמיד להסתפל על אור אלקי, שזה בעצמו השכל, וכשאדם מתבונן היטב בגדלת הבורא, על-ידי-זה מבטל את המדמה, שהוא כח הבהמיות. והם בחינת כחל כו' תל' (זהר משפטים קטז); [נזו לשון הזהר שם: דשכינתא תתאה כחל מערבי דיורא דילה, על שם דאיהו תל שהכל פונים בו, כ"ו ת"ל, יהו"ה כ"ו, ודאי שכינתא איהו תל דליה, על שם (שיר השירים ה, יא): "קנצותיו תלתלים שחרות פעורב", ואוקמוה על כל קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות, (קוץ) ד' מן אחד, תל שהכל פונים בו. והאי קוץ, הוא אחד בין א"ח ובין ד', הדא הוא דכתיב (דברי-הימים א' כט, יא): "פי כל בשמים ובארץ", ותרגם יונתן דאחיד בשמיא ובארעא, ועליה אוקמוה על מה העולם עומד? על צמוד אחד ששמו צדיק, שנאמר (משלי י, כה): "וצדיק יסוד

והם בחינת כחל כו' תל' (זהר משפטים קטז).
כ"ו זה בחינת שם הקדוש, שהוא בחינת גוננין, כמו שפתוב (תהלים כז): "ה' אורי" — שהוא אורות הגוננין.
"וישעי" — שהוא בחינת בגדי ישע הנ"ל. והוא תל שהכל פונין לו (זהר שם), ותאבין להסתפל בו:
 (מסימן כ"ד עד פאן לשון רבנו, זכרוננו לברכה):

ה גם דע שפדי להכניע הקלפה המספכת שבכל מדרגה פנ"ל, על-זה צריך שיעורר שמחה של מצוה על עצמו. הינו שישמח על-ידי שיזכר שזכה להתקרב להשם יתברך, וזכה להתקרב לצדיקים המקרבים אותו להשם יתברך. ועל-ידי השמחה זו, הוא משבר הקלפה ונכנס למדרגה שניה:

נמי פי מקדשא איהו שפירו דכל עלמא. "בנוי לתלפיות", תלא דכל בני עלמא הוו מסתפלן בה, והכי אוקמוה תלפיות, תל דכל פיות דעלמא משבחן ומצלאן לגבה וכו', עין שם; ובהו יהיה קשר לדבריו, שהתחיל לדבר מבית-המקדש, ששם הקריבו את הקרבנות להכניע את המדמה. ועין (זהר משפטים קטז): דשכינתא תתאה כחל מערבי דיורא דליה, על שם דאיהו תל שהכל פונים בו, כ"ו ת"ל יהו"ה כ"ו, ודאי שכינתא איהו תל דליה, על שם (שיר השירים ה, יא): "קנצותיו תלתלים שחרות פעורב", ואוקמוה על כל קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות וכו', עין שם. ובהו יהיה מקשר מה שדבר מהשכל הנקנה, שיכולים מפל פרט ללמד תלי תלים של הלכות, שכל זה נשאר בידי אדם, פי מה שהוא מחדש, זה מה שנשאר בידו לאחר מיתתו, ודו"ק.

(מסימן כ"ד עד פאן לשון רבנו, זכרוננו לברכה)

ה. גם דע, שפדי להכניע הקלפה המספכת שבכל מדרגה פנ"ל, על זה צריך שיעורר שמחה של מצוה על עצמו, הינו שישמח על-ידי שיזכר שזכה להתקרב להשם יתברך, וזכה להתקרב לצדיקים המקרבים אותו להשם יתברך, ועל-ידי השמחה זו, הוא משבר הקלפה, ונכנס למדרגה שניה; כי באמת כל הדמיונות שתופסים את האדם, זה רק כשהוא בעצבות ובמרירות, אבל

עולם]. כ"ו זה בחינת שם הקדוש, שהוא בחינת גוננין, כמו שפתוב (תהלים כז, א): "ה' אורי", שהוא אורות הגוננין, הינו הוי"ה שעולה כ"ו, "אורי" — מאיר לי אורות הגוננין העליונין, "וישעי" — שהוא בחינת בגדי ישע הנ"ל, שמתעטף באור הזה, שזה בחינת צדקה, שעל-ידי-זה נתברר המדמה, על-ידי גלוי אלקות, שזה תל שהכל פונין לו, ותאבין להסתפל בו (עין זהר ויגש רט): מה צנאר איהו שפירו דכל גופא, הכי

תִּכְף־וּמִיד כְּשֶׁהָאָדָם שֶׁשׁ וְשִׁמְחַ, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַחֵב מִחוּ, וּמִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ גְּדֹלַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, כִּי "עַז וְחֶדְוָה בְּמִקוּמוֹ", וְעַל־יְדֵי־זֶה מִמִּילָא גִשְׁרָפִים כָּל הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם הַדְּמִיוֹנוֹת.

(שֵׁיף לְאוֹת א'): "זִבְחֵי

אֱלֹקִים רֹיחַ

נִשְׁבְּרָה", שֶׁשְּׂבִירַת הַדְּמִיוֹן

הֵם הַקְּרִבָּנוֹת וְכוּ', עֵינַי

שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת סְמִיכָה עַל

הַקְּרִבָּנוֹת, כִּי הַקְּרִבָּנוֹת

מְבִיאִין מִבְּהֵמוֹת, שֶׁהֵם

בְּחִינַת כַּח הַמְדָּמָה, כִּי

הַבְּהֵמָה יֵשׁ לָהּ גַּם־כֵּן כַּח

הַמְדָּמָה, וּכְשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ

אֲחֵר הַמְדָּמָה שְׂבֵלֵב, דְּהֵינּוּ

אֲחֵר תְּאוּוֹתָיו, חֵס וְשְׁלוֹם,

שְׂבֵאִין מִכַּח הַמְדָּמָה, זֶהוּ

מַעֲשֵׂה בְּהֵמָה מִמֶּשׁ, כִּי גַם

הַבְּהֵמָה יֵשׁ לָהּ כַּח

הַמְדָּמָה, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאָדָם

חוֹטֵא, חֵס וְשְׁלוֹם, וְכָל

הַחֲטָאִים בָּאִין עַל־יְדֵי כַּח

הַמְדָּמָה, שֶׁמֶשׁ נִמְשָׁכִין

כָּל הַתְּאוּוֹת, עַל־כֵּן הוּא

צָרִיךְ לְהִבְיֵא קְרִבָּן

מִבְּהֵמוֹת, וְצָרִיךְ לְסַמֵּךְ

עָלָיו וְלִהְיוֹת כָּל חֲטָאָיו

עַל הַקְּרִבָּן בְּשַׁעַת הַסְּמִיכָה,

וְעַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁכִין כָּל

הַחֲטָאִים, וְכָל כַּח הַמְדָּמָה

עַל הַבְּהֵמָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת

מְדָמָה כַּנִּל, וְאַחֲרֵי־כֵן

תִּכְף לְסְמִיכָה — שְׁחִיטָה

(מִנְחוֹת צג.), וְשׁוֹחֲטִין

הַבְּהֵמָה לְקָרְבָּן, וְעַל־יְדֵי־

זֶה נִכְנָע וְנִשְׁבָּר הַמְדָּמָה.

וְיִבְזָה מִקְשָׁרִים דְּבָרָיו,

(שֵׁיף לְאוֹת ב' ג'): מִבְּאֵר

שָׁם, שְׂכַשְׂאָדָם

נִעְתָּק מִמְדְּרָגָה לְמְדְּרָגָה,

אִז צָרִיךְ לוֹ לִילֵךְ דֶּרֶךְ אֱלוֹ

הַדְּמִיוֹנוֹת, כְּדֵי לְהִגִּיעַ אֶל

הַקְּדוּשָׁה, וְתִכְף כְּשַׁעוּלָה

לְהַמְדָּגָה הַשְּׂנִיָּה, אִזִּי

נִתְעוֹרְרִין הַקְּלָפוֹת

שְׂבִמְדְּרָגָה וּמִסְבִּיבִין אוֹתוֹ,

וְצָרִיךְ לְהִכְנִיעַ אוֹתָם

מִחֲדָשׁ וְכוּ', עֵינַי שָׁם. וְאַף־

עַל־פִּי שְׂכָבֵר וְנִשְׁבָּר

הַקְּלָפָה שְׂבִמְדְּרָגָה

הַעֲלִינָה וְכוּ', אַף־עַל־פִּי־

כֵּן כְּשֶׁפְּנִימִיּוֹת שֶׁל הַעֲלִיּוֹן

חֵס וְשְׁלוֹם, וְכָל הַחֲטָאִים בָּאִין עַל־יְדֵי כַּח הַמְדָּמָה שֶׁמֶשׁ

נִמְשָׁכִין כָּל הַתְּאוּוֹת, עַל כֵּן הוּא צָרִיךְ לְהִבְיֵא קְרִבָּן

מִבְּהֵמוֹת, וְצָרִיךְ לְסַמֵּךְ עָלָיו, וְלִהְיוֹת כָּל חֲטָאָיו עַל

הַקְּרִבָּן בְּשַׁעַת הַסְּמִיכָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁכִין כָּל הַחֲטָאִים

וְכָל כַּח הַמְדָּמָה עַל הַבְּהֵמָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מְדָמָה כַּנִּל.

וְאַחֲרֵי־כֵן: תִּכְף לְסְמִיכָה — שְׁחִיטָה. וְשׁוֹחֲטִין הַבְּהֵמָה

לְקָרְבָּן, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִכְנָע וְנִשְׁבָּר הַמְדָּמָה:

(שֵׁיף לְאוֹת ב' ג'): מִבְּאֵר שָׁם, שְׂכַשְׂאָדָם נִעְתָּק

מִמְדְּרָגָה לְמְדְּרָגָה, אִז צָרִיךְ לוֹ לִילֵךְ דֶּרֶךְ אֱלוֹ

הַדְּמִיוֹנוֹת כְּדֵי לְהִגִּיעַ אֶל הַקְּדוּשָׁה. וְתִכְף כְּשַׁעוּלָה

לְהַמְדָּגָה הַשְּׂנִיָּה, אִזִּי נִתְעוֹרְרִין הַקְּלָפוֹת שְׂבִמְדְּרָגָה

וּמִסְבִּיבִין אוֹתוֹ, וְצָרִיךְ לְהִכְנִיעַ אוֹתָם מִחֲדָשׁ וְכוּ', עֵינַי שָׁם.

וְאַף־עַל־פִּי שְׂכָבֵר וְנִשְׁבָּר הַקְּלָפָה שְׂבִמְדְּרָגָה הַעֲלִינָה וְכוּ',

אַף־עַל־פִּי־כֵן כְּשֶׁפְּנִימִיּוֹת שֶׁל הַעֲלִיּוֹן נִעְתָּק מִשָּׁם

ונעתק משם וחיצוניות (ופנימיות) התחתון עולה, אזי הקלפה חוזר ונעזר וכו', עין שם; ואמר אז בזה הלשון: ובה טועין החסידים הרבה, שפתאם נדמה להם שנפלו מעבודת ה', ובאמת אין זה נפילה כלל, רק מחמת שצריכין לעלות ממדרגה למדרגה, ואז מתעוררין ומתגברין מחדש הקלפות, שהם התאוות והבלבולים והדמיונות והמחשבות והמניעות פנ"ל, על-כן צריכין להתגבר בכל פעם מחדש לחזר ולהכניע ולשבר הקלפות והמניעות וכו', שבכל מדרגה ומדרגה מחדש. אבל באמת אין זה נפילה כלל פנ"ל: ולכן צריך כל בר ישראל להתחזק ביותר שאת וביתר עז לא להשבר משום דבר שבעולם, ואפלו שכבר נדמה לו שהשיג השגת אלקות, ופתאם נחשף לו הפל, ונופל נפילה אחר נפילה, וירידה אחר ירידה, אסור לו להשבר, אלא הוא צריך לדעת, שעכשו עליו לעלות למדרגה יותר עליונה, ולכן מתגברים עליו הקלפות בכח גדול, פי בכל דרגה ודרגה שהאדם צריך להשיג השגות אלקות, מתפשטת לפניו זה קלפה עצומה, שהם הדמיונות, שמהם נמשכים כלל התאוות רעות והמדות רעות

והרהורים רעים. ולכן אסור להטעות את עצמו ולומר: מאחר שאני רואה שלא צריכים אותי כבר, פי מאחר שאני מתיגע ימים ושנים בעבודת השם יתברך, ולבסוף אני נופל בכל פעם לתאוות מגנות פאלו, ומתגברים ומתפשטים עלי קלפות עצומות, הרהורים רעים ומחשבות זרות, וכח הבהמיות מסבב אותי, אסור לחשב כך, אלא לידע שאדרבה, עליו להתחזק ביותר שאת וביתר עז, פי עכשו הוא עולה מעלה מעלה, וככל שעולה יותר למעלה, כמו-כן מתגברים ומתפשטים עליו כל הקלפות והדמיונות, פי כח המדמה זה כח הבהמיות, שמתפשט על כל מי שרוצה להפנס בהשגות אלקות, וכשהאדם עקשן גדול מאד, אז יכול לשבר את כל הדמיונות והקלפות שמשבבים אותו.

וְחִיצוֹנִיּוֹת (וּפְנִימִיּוֹת) הַתַּחְתּוֹן עוֹלָה, אֲזִי הַקֶּלֶפָה חוֹזֵר וְנִעְזֵר וְכוּ' עֵינִ שֵׁם. וְאָמַר אֲזִי בְּזֶה הַלְשׁוֹן: וּבְזֶה טוֹעִין הַחֲסִידִים הַרְבֵּה, שֶׁפֶתְאֵם נִדְמָה לָהֶם שֶׁנִּפְלוּ מֵעֲבוֹדַת ה', וּבְאִמַּת אֵין זֶה נִפְיֵלָה כָּלֵל, רַק מִחֲמַת שְׁצָרִיכִין לַעֲלוֹת מִמְּדֻרְגָה לְמְדֻרְגָה, וְאֲזִי מִתְעוֹרְרִין וּמִתְגַּבְּרִין מִחֲדָשׁ הַקֶּלֶפּוֹת, שֶׁהֵם הַתְּאוּוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים וְהַדְּמִיוֹנוֹת וְהַמְּחֻשְׁבוֹת וְהַמְּנִיעוֹת פְּנ"ל, עַל כֵּן צָרִיכִין לְהִתְגַּבֵּר בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ לְחַזֵּר וּלְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר הַקֶּלֶפּוֹת וְהַמְּנִיעוֹת וְכוּ', שֶׁבְּכָל מְדֻרְגָה וּמְדֻרְגָה מִחֲדָשׁ, אֲבָל בְּאִמַּת אֵין זֶה נִפְיֵלָה כָּלֵל פְּנ"ל: וְלִכֵּן צָרִיךְ כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְהִתְחַזֵּק בְּיִתֵּר שְׂאֵת וּבְיִתֵּר עֵז לֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוּם דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, וְאִפְלוּ שְׁכָבֵר נִדְמָה לוֹ שֶׁהִשִּׁיג הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹת, וּפֶתְאֵם נִחְשָׁף לוֹ הַפֵּל, וְנוֹפֵל נִפְיֵלָה אַחֵר נִפְיֵלָה, וְיִרְיֵדָה אַחֵר יִרְיֵדָה, אֲסוּר לוֹ לְהִשָּׁבֵר, אֲלֵא הוּא צָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁעַכְשָׁו עָלָיו לַעֲלוֹת לְמְדֻרְגָה יוֹתֵר עָלְיוֹנָה, וְלִכֵּן מִתְגַּבְּרִים עָלָיו הַקֶּלֶפּוֹת בְּכַח גְּדוּל, פִּי בְּכָל דְּרָגָה וְדְרָגָה שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהִשִּׁיג הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת, מִתְּפַשֵּׁט לִפְנֵי זֶה קֶלֶפָה עֲצוּמָה, שֶׁהֵם הַדְּמִיוֹנוֹת, שֶׁמֵּהֶם נִמְשָׁכִים כָּלֵל הַתְּאוּוֹת רְעוּת וְהַמְּדוּת רְעוּת

(שִׁיף לְאוֹת ג): וְדַע שְׂאֵין שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם שְׂוִין וְכוּ', נִמְצָא כְּשֶׁאֶחָד רוֹצֵה לַעֲלוֹת מִמְּדֻרְגָתוֹ לְמְדֻרְגָה עָלְיוֹנָה יוֹתֵר אֲזִי הוֹלֵךְ וְנִעְתָּק בְּאוֹתָהּ הַמְּדֻרְגָה הָעָלְיוֹנָה, וְהוֹלֵךְ לְמְדֻרְגָה הַיּוֹתֵר וְנִעְתָּק בְּאוֹתָהּ הַמְּדֻרְגָה הָעָלְיוֹנָה, וְהוֹלֵךְ לְמְדֻרְגָה הַיּוֹתֵר עָלְיוֹנָה וְכוּ'. וְאָמַר אֲזִי בְּזֶה הַלְשׁוֹן: וְזֶה בְּחִינַת הַרְמָה, מֵה שְׂאֶחָד מְרִים וּמְגַבִּיָּה אֶת חֲבֵרוֹ. פִּי עַל-יַדֵּי שְׂזֵה הָאָדָם וְהַמְּדוּת רְעוּת וְהַמְּדוּת רְעוּת מֵה שְׂאֶחָד מְרִים וּמְגַבִּיָּה אֶת חֲבֵרוֹ, פִּי עַל-יַדֵּי

הַאֲדָמָה"; וְלִכְּנֵן הִיָּה בְּכַחוֹ לְהַחְזִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם לְדִרְגָּא, עַל־יְדֵי־זֶה הַגְּבִיּוֹת וְהַרִים אֶת חֲבֵרוֹ שְׂבַמְדִּרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה לְעֵלּוֹת לְמַעְלָה עֲלִיּוֹנָה יוֹתֵר, וְכֵן חֲבֵרוֹ דִּחְבְּרוֹ הַגְּבוּתָה עוֹד יוֹתֵר מִחֲבֵרוֹ, עַל־

אֶת עֲצָמוֹ שֶׁהוּא הִכִּי יָרוּד וּפְחוּת, אִם הוּא רַק יָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, הוּא יִגְרֵם שֶׁהַנְּשֻׁמָּה שְׂמַעְלִיו גַּם־כֵּן תִּתְעוֹרֵר, וְכֵן הַנְּשֻׁמָּה שְׂמַעַל הַנְּשֻׁמָּה, עַד רוּם גְּבוּהֵי מְרוֹמִים; כִּי כָּל הַנְּשֻׁמוֹת תְּלוּיּוֹת זֹו בְּזוֹ.

אַחַר שֶׁאָמַר מֵאֲמַר הַנ"ל, וְשֵׁם מִכְּנֵה וְקוֹרָא

כָּל תְּאוֹת הַיֵּצֵר הָרַע בְּשֵׁם כַּח הַמְדַמָּה, אָמַר אָז:

צְרִיכִין לְקַרְא לוֹ וּלְכַנּוֹת לוֹ שֵׁם אַחֵר, הִיָּנוּ לְהַבְעֵל־

דָּבָר וְהַיֵּצֵר הָרַע צְרִיכִין לְקַרְוֹת אוֹתוֹ בְּשֵׁם אַחֵר, דְּהִיָּנוּ שְׁלֵא לְקַרְוֹתוֹ עוֹד

בְּשֵׁם יֵצֵר הָרַע, רַק בְּשֵׁם כַּח הַמְדַמָּה. וְאָמַר זֹאת בְּדֶרֶךְ שְׁחוּק, אֲבָל הַבְּנֵי שֶׁהִיָּה לוֹ בְּזֶה פְּנִיָּה שְׁלֵמָה,

וְלֹא זְכִיתִי לְהַבִּין פְּנִיָּתוֹ בְּזֶה: וְאָמַר עַל זֶה ר' אַבְרָהָם בְּנוֹ שֶׁל ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשֵׁינְעֵר וְנ"ל, שֶׁהַפְּנִיָּה הִיא פְּשוּטָה, מֵאַחַר

שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הוֹרִיד לָנוּ אֶת נִשְׁמַת רַבְּנוּ וְנ"ל בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא מְגַלֶּה אֶת

אֲמַתֵּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּגִלּוּי רַב וְנוֹרָא מְאֹד, עַד גִּלּוּי אוֹר הַבִּינָה, שְׂעַל־יְדֵי־זֶה גַּם הַרְחוּקִים יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. וְלִכְּנֵן זֶה לְעַמַּת זֶה נִתְגַּבֵּר נִגְדּוֹ כַּח הַמְדַמָּה, שֶׁהֵם כָּלֵל הַדְּמִיוֹנוֹת שֵׁשׁ עֶכְשָׁו בְּעוֹלָם, שְׂמַטְעִים אֶת הַבְּרִיּוֹת בְּכָל

לְנֵי אֶת נִשְׁמַת רַבְּנוּ וְנ"ל בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא מְגַלֶּה אֶת אֲמַתֵּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּגִלּוּי רַב וְנוֹרָא מְאֹד, עַד גִּלּוּי אוֹר הַבִּינָה, שְׂעַל־יְדֵי־זֶה גַּם הַרְחוּקִים יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. וְלִכְּנֵן זֶה לְעַמַּת זֶה נִתְגַּבֵּר נִגְדּוֹ כַּח הַמְדַמָּה, שֶׁהֵם כָּלֵל הַדְּמִיוֹנוֹת שֵׁשׁ עֶכְשָׁו בְּעוֹלָם, שְׂמַטְעִים אֶת הַבְּרִיּוֹת בְּכָל

לְנֵי אֶת נִשְׁמַת רַבְּנוּ וְנ"ל בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא מְגַלֶּה אֶת אֲמַתֵּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּגִלּוּי רַב וְנוֹרָא מְאֹד, עַד גִּלּוּי אוֹר הַבִּינָה, שְׂעַל־יְדֵי־זֶה גַּם הַרְחוּקִים יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. וְלִכְּנֵן זֶה לְעַמַּת זֶה נִתְגַּבֵּר נִגְדּוֹ כַּח הַמְדַמָּה, שֶׁהֵם כָּלֵל הַדְּמִיוֹנוֹת שֵׁשׁ עֶכְשָׁו בְּעוֹלָם, שְׂמַטְעִים אֶת הַבְּרִיּוֹת בְּכָל

לְנֵי אֶת נִשְׁמַת רַבְּנוּ וְנ"ל בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא מְגַלֶּה אֶת אֲמַתֵּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּגִלּוּי רַב וְנוֹרָא מְאֹד, עַד גִּלּוּי אוֹר הַבִּינָה, שְׂעַל־יְדֵי־זֶה גַּם הַרְחוּקִים יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. וְלִכְּנֵן זֶה לְעַמַּת זֶה נִתְגַּבֵּר נִגְדּוֹ כַּח הַמְדַמָּה, שֶׁהֵם כָּלֵל הַדְּמִיוֹנוֹת שֵׁשׁ עֶכְשָׁו בְּעוֹלָם, שְׂמַטְעִים אֶת הַבְּרִיּוֹת בְּכָל

לְנֵי אֶת נִשְׁמַת רַבְּנוּ וְנ"ל בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא מְגַלֶּה אֶת אֲמַתֵּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּגִלּוּי רַב וְנוֹרָא מְאֹד, עַד גִּלּוּי אוֹר הַבִּינָה, שְׂעַל־יְדֵי־זֶה גַּם הַרְחוּקִים יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. וְלִכְּנֵן זֶה לְעַמַּת זֶה נִתְגַּבֵּר נִגְדּוֹ כַּח הַמְדַמָּה, שֶׁהֵם כָּלֵל הַדְּמִיוֹנוֹת שֵׁשׁ עֶכְשָׁו בְּעוֹלָם, שְׂמַטְעִים אֶת הַבְּרִיּוֹת בְּכָל

לְנֵי אֶת נִשְׁמַת רַבְּנוּ וְנ"ל בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא מְגַלֶּה אֶת אֲמַתֵּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּגִלּוּי רַב וְנוֹרָא מְאֹד, עַד גִּלּוּי אוֹר הַבִּינָה, שְׂעַל־יְדֵי־זֶה גַּם הַרְחוּקִים יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. וְלִכְּנֵן זֶה לְעַמַּת זֶה נִתְגַּבֵּר נִגְדּוֹ כַּח הַמְדַמָּה, שֶׁהֵם כָּלֵל הַדְּמִיוֹנוֹת שֵׁשׁ עֶכְשָׁו בְּעוֹלָם, שְׂמַטְעִים אֶת הַבְּרִיּוֹת בְּכָל

שֶׁזֶה הָאָדָם שְׂבַמְדִּרְגָּה הַתְּחַתּוֹנָה עַל־הַ מְדִרְגָּא לְדִרְגָּא, עַל־יְדֵי־זֶה הַגְּבִיּוֹת וְהַרִים אֶת חֲבֵרוֹ שְׂבַמְדִּרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה לְעֵלּוֹת לְמַעְלָה עֲלִיּוֹנָה יוֹתֵר, וְכֵן חֲבֵרוֹ דִּחְבְּרוֹ הַגְּבוּתָה עוֹד יוֹתֵר מִחֲבֵרוֹ, עַל־

עוֹד יוֹתֵר לְמַעְלָה, וְכֵן לְמַעְלָה לְמַעְלָה, כִּי אִי אֶפְשָׁר שִׁיְהִי שְׁנֵי בְּנֵי־אָדָם בְּמְדִרְגָּה אַחַת כַּנ"ל: וְלִכְּנֵן

צְרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִתְחַזֵּק בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עוֹ, וְאִסּוּר לְהַשְׁבֵּר מִשּׁוּם דְּבָר שְׂבַעוֹלָם. וְזוֹ מַעְלַת

הַצְּדִיקִים, שְׂמַחְזִיקִים אֶת עֲצָמָם לְלֹא כְּלוּם, עַד שְׂנַחֲשָׁבִים בְּעֵינֵיהֶם לְהִכִּי גְרוּעִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם

יְכוּלִים לְהַעֲלוֹת וּלְהַגְבִּיּוֹת אֶת כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי תִשׁוּבָתָם. וְזֶה מֵה שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים

(יוֹמָא פו:): גְּדוּלָּה תִשׁוּבָה, שְׂבַשְׂבִּיל יְחִיד שְׂעֵשֶׂה תִשׁוּבָה, מוֹחְלִין לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ; כִּי אִם הוּא

הַיְחִיד שְׂמַחְזִיק אֶת עֲצָמוֹ לְהִכִּי גְרוּעֵ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא גוֹרֵם לְהַכְנִים הַרְהוּרֵי תִשׁוּבָה בְּכָל הַנְּשֻׁמוֹת, שֶׁהֵם לְמַעְלָה מְנַשְׁמָתוֹ, כִּי

מֵאַחַר שֶׁהוּא הָאֲחֵרוֹן, לִכְּנֵן הוּא מוֹעֲזֵעַ אֶת הַנְּשֻׁמָּה שְׂמַעְלִיו, וְכֵן הַנְּשֻׁמָּה שְׂמַעְלִיו, וְכֵן עַד רוּם גְּבוּהֵי מְרוֹמִים. נִמְצָא, שֶׁהַצְּדִיק הָאֲמַתֵּת מַחְזִיק אֶת עֲצָמוֹ שֶׁהוּא אֲחֵרוֹן, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא הַיְחִיד שְׂשָׁב וְעוֹשֶׂה תִשׁוּבָה, עַל יְדוֹ מוֹחְלִין לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ.

וְזֶה מֵה שְׂנִאָמַר אֲצֵל מֶשֶׁה רַבְּנוּ (בְּמִדְבָר יב, ג):

"וְהָאִישׁ מֶשֶׁה עָנּוּ מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי

שְׂמַעְלִיו, וְכֵן הַנְּשֻׁמָּה שְׂמַעְלִיו, וְכֵן עַד רוּם גְּבוּהֵי מְרוֹמִים. נִמְצָא, שֶׁהַצְּדִיק הָאֲמַתֵּת מַחְזִיק אֶת עֲצָמוֹ שֶׁהוּא אֲחֵרוֹן, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא הַיְחִיד שְׂשָׁב וְעוֹשֶׂה תִשׁוּבָה, עַל יְדוֹ מוֹחְלִין לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ.

וְזֶה מֵה שְׂנִאָמַר אֲצֵל מֶשֶׁה רַבְּנוּ (בְּמִדְבָר יב, ג):

"וְהָאִישׁ מֶשֶׁה עָנּוּ מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי

שְׂמַעְלִיו, וְכֵן הַנְּשֻׁמָּה שְׂמַעְלִיו, וְכֵן עַד רוּם גְּבוּהֵי מְרוֹמִים. נִמְצָא, שֶׁהַצְּדִיק הָאֲמַתֵּת מַחְזִיק אֶת עֲצָמוֹ שֶׁהוּא אֲחֵרוֹן, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא הַיְחִיד שְׂשָׁב וְעוֹשֶׂה תִשׁוּבָה, עַל יְדוֹ מוֹחְלִין לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ.

וְזֶה מֵה שְׂנִאָמַר אֲצֵל מֶשֶׁה רַבְּנוּ (בְּמִדְבָר יב, ג):

"וְהָאִישׁ מֶשֶׁה עָנּוּ מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי

שְׂמַעְלִיו, וְכֵן הַנְּשֻׁמָּה שְׂמַעְלִיו, וְכֵן עַד רוּם גְּבוּהֵי מְרוֹמִים. נִמְצָא, שֶׁהַצְּדִיק הָאֲמַתֵּת מַחְזִיק אֶת עֲצָמוֹ שֶׁהוּא אֲחֵרוֹן, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא הַיְחִיד שְׂשָׁב וְעוֹשֶׂה תִשׁוּבָה, עַל יְדוֹ מוֹחְלִין לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ.

וְזֶה מֵה שְׂנִאָמַר אֲצֵל מֶשֶׁה רַבְּנוּ (בְּמִדְבָר יב, ג):

התפלה [עין] (פראשית מח, כב): "בְּתַרְבֵי וּבְקִשְׁתֵּי", ותרגומו: 'בְּצִלוֹתַי וּבְבִעוֹתַי', כי תפלת הצדיק היא במסירות נפש גדולה מאד, והוא מוכן ומזמן להוציא נפשו על קדוש ה' בעת התפלה, כמאמרם ו"ל (תענית ח):

'אֵין תּפִלָּתוֹ שֶׁל אָדָם נִשְׁמַעַת, אֲלֵא אִם-בֶּן מְשִׁים נִפְשׁוֹ בְּכַפּוֹ'. באיזה מן המקומות מן התפלה, צריך לו למסור את נפשו ביותר, אף שמתפלל את כל התפלה במסירות נפש עצומה מאד, עם כל זאת היכן ראוי למסור את נפשו ביותר? והשיב להם: 'היכא דעל', הינו איך שיש לו להעלות נצוצי הקדושה, הינו איך שנגנבים בו מחשבות זרות, וצריך להעלותם בידוע, שם צריך לו למסור נפשו. הינו כי הצדיק דבוק באין סוף ברוך הוא תמיד, ובפרט בעת התפלה, שאז נכלל לגמרי בו יתברך, כמו שכתוב (דברים י'): "הוא תהלתך והוא אלהיך" וגו', כי התפלה שהצדיק מתפלל, נכללת בו יתברך, ונעשה

אחד כביכול עמו יתברך מרב דבקו, ומאיר לו אור נורא ונפלא מאד. כי בעת התפלה נתיחדים יחד נשמות, ספירות ועולמות, בתוך אלקותו יתברך. והנה נכנסות בהצדיק מחשבות זרות, והוא צריך לדעת, שעכשו באות נשמות, כדי לתקנם, כי באמת הפל לכל אלקות גמור, ואין בלעדיו יתברך כלל, והצדיק בטל ומבטל בו

מיני דמיונות, כי פח המדמה מתפשט עכשו מאד בעולם, וקמים וצצים כל מיני שקרנים, ומאים, צבועים, ורוצים להעלים ולהסתיר את האור העליון שנתגלה בעולם, שהוא אורו של רבנו ו"ל, ודו"ק.

כו

(לשון רבנו, זכרנו לברכה):

רְצִיצָא דְמִית בְּבִיעוּתָהּ, הִיכָא נִפְק רוחא. וְאָמַר לְהוּ: בְּהִינו דְעַל.

רש"י:

רְצִיצָא דְמִית, אֶפְרוּחַ שְׁמַת בְּתוּךְ קְלַפְתּוּ:

רְצִיצָא, זֶה אֶפְרוּחַ. זֶה בְּחִינַת צְדִיק, בְּחִינַת (תהלים עב):

"יִפְרַח בְּיָמָיו צְדִיק". שְׁשָׂאֵלוֹ אוֹתוֹ: הַצְדִּיק שְׁמַמִּית אֶת עַצְמוֹ, וּמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בְּצִלוֹתָהּ וּבִעוּתָהּ — בְּאִיזָה מִן הַמְּקוֹמוֹת מִן הַתּפִּלָּה, צָרִיךְ לוֹ לְמַסֹּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּיֹתֵר. וְהַשִּׁיב לָהֶם: הִיכָא דְעַל. הִינוּ אֵיךְ שֵׁישׁ לוֹ לְהַעֲלוֹת נִיצוּצֵי הַקְּדוּשָׁה, הִינוּ אֵיךְ שְׁנִכְנְסִים בוֹ מִחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָם בְּיָדוּעַ, שֶׁם צָרִיךְ לוֹ לְמַסֹּר נַפְשׁוֹ:

כו

(לשון רבנו, זכרנו

לברכה)

סְבִי דְבִי אַתְּנָא, שְׂאֵלוּ אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא, רְצִיצָא דְמִית בְּבִיעוּתָהּ, אֶפְרוּחַ שְׁמַת בְּתוּךְ קְלַפְתּוֹ, הִיכָא נִפְק רוחא? מְהִיכֵן יוֹצֵא הַרוּחַ חַיִּים שֶׁל הָאֶפְרוּחַ? וְאָמַר לְהוּ: עֲנֵה לָהֶם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא: בְּהִינו דְעַל — מֵאִיפֹה שְׁנִכְנַס. רש"י: רְצִיצָא דְמִית, אֶפְרוּחַ שְׁמַת בְּתוּךְ קְלַפְתּוֹ:

רְצִיצָא, זֶה אֶפְרוּחַ. וְאֶפְרוּחַ זֶה בְּחִינַת צְדִיק, וּמֵבִיא רֵאזָה מִפְּסוּקִים: בְּחִינַת (תהלים עב): "יִפְרַח בְּיָמָיו צְדִיק", הִינוּ הַצְדִּיק הוּא בְּחִינַת אֶפְרוּחַ, כִּי צְדִיק אֵמֶת שְׁבֻטל וּמְבֻטֵל לְגַמְרֵי לְאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כֹּל יוֹם מִתְחִיל

מחדש, והוא בעיניו כמו אפרוח שבתוך הביצה, שעדיין לא התחיל לחיות. שזה יפרח — לשון אפרוח, בימיו — כל יום יום הצדיק מתחיל מחדש, כאלו עדין מעולם לא התחיל, וכך הוא מוסר נפשו בכל יום מחדש אליו יתברך. ששאלו אותו עצה כדת מה לעשות, הצדיק שממית את עצמו, ומוסר את נפשו בצלותה וביעותה בתוך

התפללויותם באין סוף ברוך הוא, ודבקים בדבקות
אמת בו יתברך, עם כל זאת אינם נשברים משום
דבר שבעולם, אדרבה, היכן שנכנסות בהם יותר
מחשבות זרות, הם יודעים שיש שם נצוצי
קדשה, ושם דיקא צריכים
למסר נפשם, ודו"ק].

כז

רציצא דמית בביעותה, היכא נפק
רוחא. אמר להו, בהינו דעאל.

א פי למשך את כל העולם
לעבודתו לעבדו שכם
אחד, וכלם ישליכו אלילי פספם
וזיהם ויתפללו אל השם יתברך
לבד — זה הדבר נעשה בכל דור
ודור לפי השלום שבדור. פי על-
ידי השלום שיש בין בני האדם,
והם חוקרים ומסבירים זה לזה
האמת, על-ידי-זה משליך כל
איש את שקר אלילי פספו, ומקרב
את עצמו להאמת:

כז
רציצא אפרוח. דמית
בביעותה, שמת
בתוך הביצה. היכא נפק
רוחא, איפה יוצאת הרוח
שלו. אמר להו, השיב
להם: בהינו דעאל, איפה
שנכנס.

א. פי למשך את כל
העולם לעבודתו
לעבדו שכם אחד, שזו
התכלית, שכלם יפירו
אותו יתברך, וכלם ישליכו
אלילי פספם וזיהם, שלא
יעשו מזה עקר, אלא
ויתפללו אל השם יתברך
לבד, שזו הדבקות והבטול
אליו יתברך, זה הדבר
נעשה בכל דור ודור לפי השלום שבדור; הינו
שבני-אדם בשלום איש עם רעהו, ואין שום
מחלקת ופרודים ביניהם; פי על-ידי השלום שיש
בין בני האדם, הם יכולים לדבר אחד עם השני,
ועל-ידי-זה באים ומתחברים זה עם זה. והם
חוקרים ומסבירים זה לזה האמת, אשר אין שום
תכלית בזה העולם, רק להתקרב אליו יתברך,
ולהפירו מכל דבר, ובאים על-ידי-זה לידי הכרה,
עד אשר משליך כל איש את שקר אלילי פספו,
ויודע אשר זה רק דבר עובר, ומקרב את עצמו
להאמת, שהוא הקדוש-ברוך-הוא:

יתברך, ואם באות מחשבות זרות בעת דבקותו
ותפלתו, אז בודאי יש שם נצוצות הקדשה, שהם
נשמות שבאות לתקון, או שהוא בעצמו פגם
בדקות, ועכשו הוא הזמן להעלות את המחשבה
זרה שנכנסה בו. ולכן
דיקא שם צריך למסר את
נפשו בתפלתו, ולהתגבר
ביתר שאת וביתר עז
בדבקות אמת, ולא
להשבר אף נכנסו בו
מחשבות זרות, אדרבה,
צריך להתחזק ולידע, פי
דיקא בחלק זה מהתפלה,
יש לו לתקן איזו נשמה
שבאה אליו לתקון, או
הוא בעצמו פגם במשהו,
שעכשו הוא הזמן למסר
את נפשו, ולקשר את
המחשבה אל הדבור
במסירות נפש עצומה ולא
להתבלבל, ואלו
שהמחשבות זרות אינן
רוצות ללכת ממנו, שיאמר
על-כל-פנים את דבורי
התפלה בתמימות

ובפשטות כתינוק, על-כל-פנים פרוש המלות,
אפלו שזה בלי חיות וכלי דבקות.
[ומכל זה תבין ותשפיל מעלת גדלת נפלאות
הצדיקים, על אף שהם מוסרים את
נפשם בכל עת ורגע אליו יתברך, ובפרט בעת
התפלה, והם דבוקים בתכלית הדבקות בו
יתברך, עם כל זאת יכולה להפגם אצלם איזו
מחשבה זרה או מחשבה אחרת, ואז הם
מתגברים ביתר שאת וביתר עז במסירות נפש
גדולה מאד, ואינם מתבלבלים משום דבר,
אדרבה, הם יודעים שיש להם מה לתקן פה.
ודבר זה אי אפשר להסביר, אף שמרב

ב. וְאִי אֶפְשֶׁר לְבֹא לְבַחֲנֵינָת שְׁלוֹם, אֲלֵא עַל-יְדֵי הָאֶרֶת פָּנִים, הַדֶּרֶת פָּנִים; הֵינּוּ שֵׁשׁ שְׁתֵּי מַדְרָגוֹת: הָאֶרֶת פָּנִים זֶה גְלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתָּמִיד מִסְתַּכְּלִים רַק עַל הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה, כִּי הַכֹּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, בְּהִתְלַבְּשׁוֹת הַזֶּה אֲשֶׁר לְמַרְאֵה עֵינֵינוּ, וְזוֹ נִקְרָאת הָאֶרֶת פָּנִים. וְזֶה (בְּרֵאשִׁית ל'ג): "וַיִּבֹא יַעֲקֹב שְׁלֹם עִיר שְׁכָם", יַעֲקֹב חֲזַר מִלְּבָן וּמַעֲשׂוֹ שְׁלֹם, הֵינּוּ אֶף שֶׁלְּבָן וַעֲשׂוֹ רָצוּ לְהִרְעֵ לֹו וְלֹא יָכֹלוּ, כִּי הוּא הִמְשִׁיךְ אֶת הַשְּׁלוֹם הַנִּפְלֵא, שֶׁהִתְגַּלָּה לְעֵתִיד לְבֹא, שֶׁזֶה עִיר שְׁכָם, שֶׁהוּא אֲתָעָרוּתָא שֶׁל בְּחִינַת (צְפַנְיָה ג'): "לְעַבְדוֹ שְׁכָם אֶחָד", הֵינּוּ בַעַת הַגְּאֻלָּה, אֲזִי יִטוּ כָּל הָעוֹלָם וְאֻמוֹת הָעוֹלָם שְׁכָם אֶחָד לְעַבְדוֹ בְּלִבָּב שְׁלֹם; כִּי תִתְגַּלָּה הָאֶרֶת פָּנִיו יִתְבָּרַךְ בְּגֻלוּי רַב וְנִפְלֵא מְאֹד. וְאִיךָ יִזְכּוּ לְזֶה? הוּא עַל-יְדֵי שְׁלוֹם, כִּי יִהְיֶה נַעֲשֶׂה הַשְּׁלוֹם הַנִּפְלֵא בְּעוֹלָם, עַד שֶׁגַם יִתְפַּשֵּׁט בֵּין הַחַיּוֹת, כְּמוֹ

ב וְאִי אֶפְשֶׁר לְבֹא לְבַחֲנֵינָת שְׁלוֹם, אֲלֵא עַל-יְדֵי הָאֶרֶת-פָּנִים, הַדֶּרֶת-פָּנִים. וְזֶה (בְּרֵאשִׁית ל'ג): "וַיִּבֹא יַעֲקֹב שְׁלֹם עִיר שְׁכָם" — אֲתָעָרוּתָא שֶׁל בְּחִינַת (צְפַנְיָה ג'): "לְעַבְדוֹ שְׁכָם אֶחָד", הוּא עַל-יְדֵי שְׁלוֹם. וְשְׁלוֹם הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת יַעֲקֹב. שֶׁהוּא הָאֶרֶת פָּנִים, בְּחִינַת שׁוֹפְרָה דִּיעַקֹב כְּעֵין שׁוֹפְרָה דְאָדָם (בְּכֹא מְצִיעָא פּוּד. עֵין שׁוֹם), וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים כ"ד): 'מִבְּקָשֵׁי פָּנֶיךָ יַעֲקֹב':

ג וְהַדֶּרֶת-פָּנִים זֶה בְּחִינַת דְּרוּשֵׁי הַתּוֹרָה. שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בְּשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מְדוּת, הַנִּמְשָׁכִים מִתְרִיסַר תְּקוּנֵי דְקִנְיָא (זִהַר אַחֲרֵי ס"ב), מִבְּחִינַת הַדֶּרֶת פָּנִים, שֶׁהוּא הַדֶּרֶת פָּנִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (וַיִּקְרָא י"ט): "וְהַדֶּרֶת פָּנֵי זִקְנֹו". וְזִקְנֹו זֶה בְּחִינַת עֲתִיק, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ הַי"ג מְדוּת הַרְחָמִים, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִים הַי"ג מְדוּת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶם, כִּי הֵם כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה.

יַעֲקֹב". כִּי יַעֲקֹב תָּמִיד מִבְּקָשׁ בְּכֹל דְּבַר אֶת פָּנֵי הַיְיָ, וְכִשְׁהָאָדָם תָּמִיד רַק מִחֲפַשׁ אַחַר הָאֶרֶת פָּנִים, הֵינּוּ שֶׁתִּתְגַּלָּה לֹו פְּנִימִיּוֹת הַבְּרִיאָה, שֶׁהוּא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַמְּחִיָּה וּמְהַיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה הַשְּׁלוֹם הַנִּצְחִי; כִּי כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה לְכֹלָם, אֲשֶׁר הוּא נִמְצָא, וְאִין בְּלַעֲדֵיו נִמְצָא, לֹא שִׁיךְ לְגַמְרֵי לְרִיב אֶחָד עִם הַשָּׂנִי, כִּי הָרִי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

ג. וּמַדְרָגָה שְׁנִיָּה שֶׁעַל יְדֵהּ נַעֲשֶׂה הַשְּׁלוֹם, זֶה הַדֶּרֶת פָּנִים. וְהַדֶּרֶת פָּנִים זֶה בְּחִינַת דְּרוּשֵׁי הַתּוֹרָה שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בְּשֵׁלֶשׁ-עֶשְׂרֵה מְדוּת, הַנִּמְשָׁכִים מִתְרִיסַר תְּקוּנֵי דְקִנְיָא (זִהַר אַחֲרֵי ס"ב), מִבְּחִינַת הַדֶּרֶת פָּנִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (וַיִּקְרָא י"ט): "וְהַדֶּרֶת פָּנֵי זִקְנֹו". וְזִקְנֹו זֶה בְּחִינַת עֲתִיק, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ הַי"ג מְדוּת הַרְחָמִים, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִים הַי"ג מְדוּת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶם, כִּי הֵם כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה.

[רְצָה לֹומר, שֶׁתְּכַלִּית הַבְּרִיאָה — שֶׁהָאָדָם יִקְשֶׁר וְרוּחָנִיּוֹת לְגִשְׁמִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת לְרוּחָנִיּוֹת, שֶׁזֶה חֲבוּר וְקָשׁוּר בֵּין הַגּוּף לְנִשְׁמָה וְהַנִּשְׁמָה לְגּוּף, וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַשְּׁלוֹם הַנִּפְלֵא בֵּין כָּל יִשְׂרָאֵל וּבֵין כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ. כִּי בְּאֻמַּת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ כַּח לְהַחְזִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּתִשׁוּבָה (לְקוּטֵי-תְלֻכוֹת, קִרְחָה וּכְתָבַת קַעֲקַע, הִלְכָה ג', אוֹת א'), כִּי חֵיב אָדָם לֹומר: בְּשִׁבְלֵי נִבְרָא הָעוֹלָם (פְּנִיחֵרִין לו'); כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּלוּל מִכָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר י"ט,

שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה י"א, ו): "וְגַר זָאֵב עִם כֶּבֶשׂ וְנֹמֵר עִם גְּדִי יִרְבֹּץ" וְגו'; וְשְׁלוֹם הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת יַעֲקֹב, כִּי הוּא הִמְשִׁיךְ אֶת הַשְּׁלוֹם. וְיַעֲקֹב בְּעֲצָמוֹ הוּא הָאֶרֶת פָּנִים, בְּחִינַת שׁוֹפְרָה דִּיעַקֹב כְּעֵין שׁוֹפְרָה דְאָדָם (בְּכֹא מְצִיעָא פּוּד). וְכְמוֹ שֶׁהִיָּה אָדָם הָרֵאשׁוֹן קָדָם הַחַטָּא, שֶׁהֵאִירָה אֶצְלוֹ אֲמַתָּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִי שׁוּם לְבוּשִׁים, כְּמוֹ-כֵן זָכָה יַעֲקֹב לְאוֹתָהּ מַדְרָגָה שֶׁהִיָּתָה לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן, שֶׁאֶצְלוֹ הֵאִירָה הָאֶרֶת פָּנִים, שֶׁזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים כ"ד): "מִבְּקָשֵׁי פָּנֶיךָ

הָאֵלוֹ: מִצַּד אֶחָד הָאֵרֶת פָּנִים, רַק לְרֵאוֹת אֶת
אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלֹהֲתַבּוֹנֵן בְּפִנְיָמִיּוֹת
הַבְּרִיאָה, אִיךָ שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם
אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר

— זֶה עֲצָם אֱלֹקוֹתוֹ

יִתְבַּרֵךְ, וְהוּא מְחַבֵּר

וּמְשַׁלֵּם בֵּין כָּל חֻלְקֵי

הַבְּרִיאָה. וּמִצַּד שֵׁנִי —

צָרִיךְ הַדְּרַת פָּנִים, שֶׁהֵם

דְּרוּשֵׁי הַתּוֹרָה, שְׁלֹא יֵצֵא

מִדִּינֵי הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר שָׁרֵשׁ

הֵם י"ג מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה

נִדְרָשֶׁת בָּהֶם. וְלִזְכוֹת לְבָרֵךְ

לְעֲצָמוֹ דִּינֵי הַתּוֹרָה, זֶה

עַל-יְדֵי י"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים,

שֶׁהִיא הַתְּפִלָּה. וְלִכֵּן כְּדִי

לְהַטּוֹת אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ

שֵׁיִקְבְּלוּ עַל עֲצָמָם עַל

מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְיִהְיֶה הַשְּׁלוֹם הַנִּפְלָא, צָרִיכִים

אֶת שְׁתֵּי הַמְּדַרְגּוֹת: הָאֵרֶת פָּנִים וְהַדְּרַת פָּנִים גַּם

יַחַד, וְדו"ק].

ד. (עֲכָשׁוּ יִפְרֹשׁ וּיִקְשֹׁר אִיךָ הָאֵרֶת פָּנִים וְהַדְּרַת

פָּנִים כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה, וּצָרִיכִים אֶת שְׁנֵיהֶם

דִּיקָא). וּלְפִי הַהֲזַדְכָּכוֹת חֲכָמָתוֹ בְּשֵׁלֶשׁ-עֶשְׂרֵה

מִדּוֹת אֵלּוֹ הַנ"ל, הֵינּוּ י"ג מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת

בָּהֶם, כֵּן הַהֲזַדְכָּכוֹת קוֹל רְנָתוֹ, שְׁזֶה י"ג מִדּוֹת

הַרְחָמִים, כִּי הֵם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, כְּשֶׁמְזַכֵּךְ חֲכָמָתוֹ

עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, עַל-יְדֵי-זֶה נִזְדַּכֵּךְ קוֹל רְנָתוֹ

בַּתְּפִלָּתוֹ. כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קְדוּשֵׁין לֵב):

'זָקֵן — זֶה קָנָה חֲכָמָה'; 'הַקָּנָה מוֹצִיא קוֹלִי'

(בְּרִכּוֹת ס"א, וְעֵין זֹהַר פִּנְחָס רַלֵב, רַלֵד, רַלֵה:). וְזֶה (שִׁיר

הַשִּׁירִים ב): "הִרְאִינִי אֶת מְרֹאֵיךְ", זֶה בְּחִינַת הַדְּרַת

פָּנִים, בְּחִינַת זָקֵן פַּנ"ל. הֵינּוּ דְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה

שֶׁנִּמְשָׁכִים מִי"ג מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶם,

שְׁזֶה עֵקֶר הַדְּרַת פָּנִים, שֶׁהָאָדָם יִתְנַהֵג עַל-פִּי

הַתּוֹרָה. וּמִזֶּה יוֹצֵא "הַשְּׁמִיעֵנִי אֶת קוֹלְךָ", כִּי

הַקּוֹל לְפִי הַחֲכָמָה שֶׁל דְּרוּשֵׁי הַתּוֹרָה, הֵינּוּ לְפִי

יֵד): "זֹאת הַתּוֹרָה", כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּלוּל
מִרְמ"ח אֵיבָרִים וּשְׁס"ה גִּידִים, שֶׁהֵם רְמ"ח
מִצְוֹת עֲשֵׂה וּשְׁס"ה מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁהוּא
כְּלָל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה. וְהַתּוֹרָה כְּלוּלָה מִשְׁשִׁים

רְבּוּא נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל בְּיָדוּעַ

(עֵין זֹהַר חֲדָשׁ, שִׁיר הַשִּׁירִים

צא); נִמְצָא, שֶׁכָּל אֶחָד

מִיִּשְׂרָאֵל כְּלוּל מִכָּל

יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן כָּל יִשְׂרָאֵל

עֲרִבִים זֶה לְזֶה, כִּי כָּל אֶחָד

מִיִּשְׂרָאֵל כְּלוּל מִכָּל, וְיֵשׁ

לוֹ פֶּחַ לְהַחֲזִיר כָּל יִשְׂרָאֵל

בְּתִשְׁבּוּבָה, וְהוּא מְחַיֵּב

לְהַשְׁתַּדֵּל בְּזֶה. וְיֵשׁ שְׁתֵּי

מְדַרְגּוֹת אִיךָ לְהִבִּיא אֶת

הַשְּׁלוֹם הַנִּפְלָא: א. הָאֵרֶת

פָּנִים. שְׁיֵאִיר אֶת פָּנֵי

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל

פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וְתָמִיד יַחֲפֹשׂ אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ, עַד

שֶׁתִּתְגַּלֶּה אֵלָיו אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְיִשְׂגֵי אֶת

פְּנִימִיּוֹת הַבְּרִיאָה. ב. הַדְּרַת פָּנִים. הֵינּוּ דְרוּשֵׁי

הַתּוֹרָה, שֶׁהֵם כְּלוּלִים מִי"ג מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה

נִדְרָשֶׁת בָּהֶם, הַנִּמְשָׁכִים מִי"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים.

וּצָרִיכִים שְׁנֵיהֶם דִּיקָא, כִּי אִם אָדָם רַק יִנְיִחַ אֶת

עֲצָמוֹ עַל הָאֵרֶת פָּנִים, הוּא יָכוֹל לְהַטְעוֹת לְגַמְרֵי,

כִּי יָכוֹל לְעַשׂוֹת מְאֹסוּר הַתּוֹרָה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן.

לְזֹאת צָרִיכִים גַּם הַדְּרַת פָּנִים, שֶׁהֵם דְּרוּשֵׁי

הַתּוֹרָה, הַנִּמְשָׁכִים מִי"ג מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת

בָּהֶם, שְׁזֶה הַצְּמִצּוּם, לֹא לְצֵאת מִדִּינֵי הַתּוֹרָה. כִּי

אִךָ שְׁשֵׁלוֹם הוּא דְבָר נִפְלָא מְאֹד, עִם כָּל זֹאת

צָרִיךְ לְהִיּוֹת רַק עַל-פִּי הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר עָלֶיהָ נִאֶמַר

(מְשַׁלֵּי ג, יז): "דְּרַכֶּיהָ דְרַכֵּי נֵעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ

שְׁלוֹם"; וְלִבּוֹא לְבִירוֹר וְזַכּוּף י"ג מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה

נִדְרָשֶׁת בָּהֶם, הֵינּוּ שְׂמִינְיָה לְהִלָּכָה בְּרוּרָה וּלְמִשְׁנָה

בְּרוּרָה, זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי י"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים,

שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ הַתְּפִלָּה. וְלִכֵּן כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ אֶת

הַשְּׁלוֹם בְּעוֹלָם, הַהֲכָרַח שֶׁיְהִיּוּ לוֹ שְׁתֵּי הַמְּדַרְגּוֹת

השכל של שלש-עשרה מדות שהוא דורש בהם את התורה, כמו שכתוב (עמוס ה): "דרשוני וחייו", פי "החכמה תחיה את בעליה" (קהלת ז). ורצה לומר, שמקשר את דרושי התורה אל

שפיכת לב בתפלה, כי הם תלויים זה בזה, כי התורה שרשה ביי"ג מדות שהתורה נדרשת בהם, והתפלה שרשה ביי"ג מדות הרחמים, והם פלולים זה בזה. ולכן כשהאדם משלים את חכמתו עם יי"ג מדות שהתורה נדרשת בהם, שהם חכמות התורה, על-ידי-זה יוצא קולו בתפלה, ששרשה ביי"ג מדות שהתורה נדרשת בהם, ועל-ידי שניהם יחד נתעורר, שימשך עליו אחר-כך אמתת מציאותו ותברך, עד שמאיר עליו אורו ותברך, ודו"ק].

ה. וכשנזדבב קולו, אז על-ידי השמעת קולו לבד בלא דבור, הקדוש-ברוך-הוא מושיעו בעת צרתו, כי הקול בעצמו זה אורו ותברך, פי הקול הוא לבוש רוחני, שבו נמשך ומתלבש שפע השכל שבמח, ולכן הקול גורם גלוי הפונה שבמח, להיות נמשך ומתגלה, ולכן על-ידי קול הנגון מביא וממשיך הפונה שבמח לידי גלוי. וזה (תהלים קו): "וירא (ה') בצור להם בשמעו את רנתם", על-ידי שמיעת קולו, הקדוש-ברוך-הוא

שלש-עשרה מדות שהוא דורש בהם את התורה. וזהו (עמוס ה): "דרשוני וחייו", פי "החכמה תחיה את בעליה" (קהלת ז):

ה וכשנזדבב קולו, אז על-ידי השמעת קולו לבד

בלא דבור, הקדוש-ברוך-הוא מושיעו בעת צרתו. בבחינת (תהלים קו): "וירא (ה') בצור להם בשמעו את רנתם" — על-ידי שמיעת קולו, הקדוש-ברוך-הוא רואה מי שמצר לו, איזהו עפ"ם מצר לנו. וזהו (דברים כז): "באר היטב" — בשבעים לשון. שפרושים ודרושי התורה שמשם תוצאות הקול, על ידם היטיב לנו בכל הלשונות ובכל העפ"ם, בבחינת "ב'שמעו את רנתם", ראשי תבות: בא"ר. ובאר הוא לשון פרוש ודרוש; הינו על-ידי ההדרת פנים, דרושי התורה שנדרשת ביי"ג מדות שהתורה נדרשת בהם, על-ידי-זה מוצף את הקול שלו, ועל-ידי-זה הוא יכול להמתיק את כל הדינים שעוברים עליו משבעים אמות, פי התורה מתלבשת בתוך שבעים לשונות, ולכן בכח דרושי התורה, שהוא דורש אותם ביי"ג מדות שהתורה נדרשת בהם, הוא מוצף את קולו, ועל-ידי-זה על-ידי שמיעת הקול בעצמו, הקדוש-ברוך-הוא מסתכל מאיזה עפ"ם מצר לו, ומושיע אותו.

ו. ולהדרת פנים הנ"ל אי אפשר לבוא, אלא על-ידי תקון הברית. בבחינת (דברי-הימים-א

ו. ולהדרת פנים הנ"ל אי אפשר לבוא, אלא על-ידי תקון הברית, בבחינת (דברי-הימים-א

(טז): "הוד והדר לפניו", כִּשְׁ"עז וְחִדְוָה בְּמִקְוָמוֹ", שֶׁהוּא בְּרִית, הַנִּקְרָא בְּעִז, וְהוּא חִדְוָה דְּמִטְרוֹנִיתָא; כִּי תִקּוֹן הַבְּרִית, זֶה בְּעֶצְמוֹ תִקּוֹן הַמַּח, וְלִכֵּן כְּשֶׁהָאֲדָם זֹכֵחַ לְשִׁמּוֹר עַל בְּרִיתוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה זֹכֵחַ לְזַכּוֹף הַמַּח, וּמַחֲדָשׁ חִדְוָשֵׁי תוֹרָה עַל-יְדֵי י"ג מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשׁת בָּהֶם, שֶׁזֶה בְּעֶצְמוֹ פְּרוּשׁ הַפְּסוּק: "הוד והדר לפניו", מְתִי יִהְיֶה לְפָנֶיךָ בְּחֵינַת הַדְּרַת פָּנִים, שֶׁהֵם דְּרוּשֵׁי הַתּוֹרָה? עַל-יְדֵי "עז וְחִדְוָה בְּמִקְוָמוֹ", הֵינּוּ כְּשִׁיחִיָּה תִקּוֹן הַבְּרִית עַל מְקוֹם הַרְאוּי. וְזֶה (שְׁמוֹת טו): "עֲזִי", זֶה בְּחֵינַת בְּרִית, כִּי עֵז עַל שֵׁם בְּעִז — בּוֹ עֵז, בּוֹ תִקְפָּא (תְּקוּנֵי-זֶה, תִקּוֹן לו); "וְזַמְרַת" — זֶה בְּחֵינַת קוֹל, כִּי הַזְמָרָה זֶה קוֹל בְּלֹא דְבוּר, עַל-יְדֵי-זֶה "וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה", הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמְּשִׁיף יִשׁוּעָה, כְּשֶׁרַק מִשְׁמִיעִים אֶת הַקוֹל בְּלֹא דְבוּר, בְּבַחֲיַנַת "וַיִּרְא (ה') בְּצִר לָהֶם" וְזֶה שְׁאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבָרְכָה מִן הַיָּם, נָתַנוּ עֵינֵיהֶם לְבָרְכָה מִן הַיָּם, נָתַנוּ עֵינֵיהֶם לְבָרְכָה לְבָרְכָה: 'הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס (וַיִּנָּס) — וַיֵּצֵא הַחֹצֵצָה' (מִדְרָשׁ רַבָּה וַיֵּשֶׁב פְּרָשָׁה ז). נָתַנוּ עֵינֵיהֶם — זֶה בְּחֵינַת הַדְּרַת-פָּנִים, בְּחֵינַת 'זִקְן' — זֶה קְנָה חֲכָמָה', כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י (בְּרַאשִׁית ג): "וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם" עַל שֵׁם הַחֲכָמָה נֶאֱמַר. לֹמַר שִׁירָה — זֶה בְּחֵינַת קוֹל, שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל-יְדֵי הַחֲכָמָה. וְזֶה שְׁאֲמָרוֹ (סוּטָה שֶׁם): עוֹלָלִים וַיּוֹנְקִים אָמְרוּ: "זֶה אֵלֵי וְאַנְוָהוּ", זֶה — בְּחֵינַת בְּרִית, בְּחֵינַת (שְׁמוֹת ג): "וַיִּזְהַר לְבָרְכָה: "הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס", "וַיִּנָּס) וַיֵּצֵא עוֹלָלִים וַיּוֹנְקִים אָמְרוּ: "זֶה אֵלֵי וְאַנְוָהוּ", זֶה הַחֹצֵצָה" (מִדְרָשׁ רַבָּה וַיֵּשֶׁב, פְּרָשָׁה ז), שֶׁכָּל זֶה — בְּחֵינַת בְּרִית, בְּחֵינַת (שְׁמוֹת ג):

"וזה לך האות", הינו מביא ראיה, שגלוי אלקות, עד שהראו באצבעם ואמרו: זה אלי ואנוהו, זה בא מחמת שתקנו אות בריתם. ואנוהו' — זה בחינת הדרת פנים, כמאמרם ו"ל (שבת קנב): הדרת פנים — זקן, שזה י"ג מדות הנמשכים מתקוני דיקנא. וזהו פרוש (משלי כט): "רעה זונות יאבד הון", 'הון' — זה בחינת קול, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה: "פבד את ה' מהונך" — אל תקרי מהונך אלא מגרונך (פמובא בבאה"ט סימן נ"ג בשם הפסיקתא, וכן ברש"י משלי ג' בהג"ה שם. ולשון הפסיקתא אלא מחננד וכו' אם נתן לך קול ערב וכו'). וכשפוגם בברית, נפגם קולו. ויעקב ששמר בריתו, כמו (בראשית מט): "ראשית אוני", זכה לקול, בבחינת (שם כז): "הקל קול יעקב". ומבחינת קול זוכה לשלום, בבחינת (שיר השירים א): "שיר השירים אשר לשלמה" — למלך שהשלום שלו. ובשביל זה תקף אחר קול רנה של שירת הים זכו לשבת שלום, כמו שפתוב: "ויבאו מרתה", ושבת במרה נצטנה (כמו שאמרו רבותינו ו"ל סנהדרין נו:). וזה (שמות שם): "ותען להם מרים שירו לה" ראשי-תבות שלום שעל-ידי שירה זכו לשלום:

לך האות". ואנוהו — זה בחינת הדרת-פנים: וזהו פרוש (משלי כט): "רעה זונות יאבד הון", 'הון' זה בחינת קול, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה: "פבד את ה' מהונך" — אל תקרי מהונך אלא מגרונך. (פמובא בבאה"ט סימן נג בשם הפסיקתא, וכן ברש"י משלי ג' בהג"ה שם. ולשון הפסיקתא אלא מחננד וכו' אם נתן לך קול ערב וכו'). וכשפוגם בברית, נפגם קולו. ויעקב ששמר בריתו, כמו (בראשית מט): "ראשית אוני", זכה לקול, בבחינת (שם כז): "הקל קול יעקב". ומבחינת קול זוכה לשלום, בבחינת (שיר השירים א): "שיר השירים אשר לשלמה" — למלך שהשלום שלו. ובשביל זה תקף אחר קול רנה של שירת הים זכו לשבת שלום, כמו שפתוב: "ויבאו מרתה", ושבת במרה נצטנה (כמו שאמרו רבותינו ו"ל סנהדרין נו:). וזה (שמות שם): "ותען להם מרים שירו לה" ראשי-תבות שלום שעל-ידי שירה זכו לשלום:

בהם, שמשם נמשך גם הי"ג מדות הרחמים, שכל זה הוא בחינת קול בלא דבור, ולזה זוכים על-ידי תקון הברית, ומשם זכו לשבת שלום. נמצא, שעל-ידי הדרת פנים של דרושי התורה, יכולים לזכות לקול פנה, שעל ידו עושים שלום עם כלם. **ויבזה** יהיו מקשרים דבריו, שאמר למשך את כל העולם לעבודתו, לעבדו שכם אחד, זה הדבר נעשה בכל דור ודור לפי השלום שבדור]. ז. (עכשו יסביר איך שהשלום לא בא קל לאדם, ובהו יהיו מקשרים דבריו במה שהתחיל למשך את כל העולם לעבודתו, לעבדו שכם אחד, זה הדבר נעשה בכל דור ודור כפי השלום שבדור): ונדקא במרה קבלו שבת שלום, פי כן דרך השלום להתלבש במרה, בבחינת (ישעיה לח): "הנה לשלום מר לי מר";

ז ונדקא במרה קבלו שבת-שלום, פי כן דרך השלום להתלבש במרה, בבחינת (ישעיה לח): "הנה

וּכְמֵאֲמָרָם ו'ל' (בְּרִכּוֹת י'): אֶפְלוּ בַשָּׁעָה שֶׁשָּׁגַר לוֹ
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא שְׁלוֹם, מֵר הוּא לוֹ; וְכֵן הוּא
 (וְיוֹשְׁלָמִי, פֶּרֶק י', הַלְכָה א'): חֲזַקְיָהוּ אָבִיו רָשַׁע וּבְנוֹ
 רָשָׁע, הוּא שְׁחֻזְקָהוּ אוֹמֵר: "הִנֵּה לְשְׁלוֹם מֵר לִי
 מֵר", מֵר לִי מִלְּפָנַי —
 מֵאֲחֻז, מֵר לִי מֵאֲחֵרֵי —
 מִמְּנֻשָּׁה; הִינּוּ שָׂאֵל
 תַּחֲשֹׁב, שְׂכָדֵי לְהַחְזִיר אֶת
 כָּל הָעוֹלָם לְעִבּוּדְתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת
 הַשְּׁלוֹם, דָּבָר זֶה בָּא לְאָדָם
 בְּקִלּוֹת, אֲלֹא זֶה מִתְּלַבֵּשׁ
 בְּמִרְיוֹת גְּדוּלָה. כְּמוֹ שְׂפָל
 הַרְפוּאוֹת הֵם בְּסָמִים
 מְרִים, בֵּן הַשְּׁלוֹם שֶׁהוּא
 רְפוּאָה לְכָל הַדְּבָרִים, בָּא
 לְאָדָם מְאֹד קָשָׁה. [וַיִּמְבִּיא
 רְאִיָּה מִפְּסוּק, שֶׁשְּׁלוֹם
 לְקָרֵב בֵּין רְחוּק לְקָרֵב זֶה
 רְפוּאָה]: בְּבַחֲיַנֵּת (שָׁם נו):
 "שְׁלוֹם לְרְחוּק וְלְקָרֵב
 אָמַר ה' וּרְפֹאֲתֵיו"; וְזֶה
 בָּא לְאָדָם מְאֹד קָשָׁה, כִּי
 לְחַבֵּר שְׁנֵי הַפְּכִים —
 רְחוּק וְקָרֵב, עַל זֶה
 צְרִיכִים לְסַבֵּל מְרִירוֹת כְּמוֹ
 רְפוּאָה, שֶׁהִיא בְּדֶרֶךְ כָּלֵל
 סָם מֵר, שֶׁקָּשָׁה לְאָדָם
 לְקַבֵּלוֹ מֵרֵב מְרִירוֹת.
 וּלְפַעְמִים הַחֲלָשָׁה גּוֹבֵרֶת
 כְּלִי-כֶף, עַד שֶׁאֵין יְכֹלֵת בִּיד
 הַחוּלָה לְסַבֵּל מְרִירוֹת
 הַרְפוּאוֹת, וְאֵז הַרּוּפְאִים
 מוֹשְׁכִין יְדֵיהֶם מִן הַחוּלָה
 וּמִיָּאֲשִׁים אוֹתוֹ. כֶּף
 כְּשֶׁהַעוֹנוֹת, שֶׁהֵם חֲלִי
 הַנֶּפֶשׁ, גּוֹבְרִים מְאֹד, אֵז

אֵין יְכוּל לְסַבֵּל מְרִירוֹת הַרְפוּאוֹת, וְאֵז "אֵין שְׁלוֹם
 אָמַר לְרָשָׁעִים" (יִשְׁעִיָּה מַח, נו); וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁעוֹסֵק
 בְּלִקְרֹב נְפִשׁוֹת אֱלֹוִי יִתְבָּרֵךְ, צְרִיף לְדַעַת שֶׁדָּבָר
 זֶה בָּא מְאֹד קָשָׁה, וּבְפֶרֶט אִם זֶה תְּלוּי לְהַחְדִּיר
 שְׁלוֹם בֵּין הָעוֹלָם,
 וּבְפֶרֶטִיּוֹת בֵּין שְׁנֵי הַפְּכִים,
 זֶה בָּא מְאֹד מְאֹד קָשָׁה.
 וְכֵמוֹ שֶׁבְּגַשְׁמִיּוֹת
 כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּרֶת הַחֲלָשָׁה מְאֹד,
 וְקָשָׁה לְקַבֵּל אֶת מְרִירוֹת
 הַתְּרוּפָה, הַרּוּפְאִים
 מִתְיָאֲשִׁים מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ-כֵן
 כְּשֶׁרוּצִים לְקָרֵב אֶת
 הַרְחוּקִים, בָּא דָּבָר זֶה
 קָשָׁה וְכִבֵּד מְאֹד, עַד
 שֶׁנִּדְמָה אֲשֶׁר "אֵין שְׁלוֹם
 אָמַר לְרָשָׁעִים". וְזֶה
 שֶׁשִּׁבַּח חֲזַקְיָהוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַשְּׁלִיף כָּל
 חֲטָאֲתֵיו אַחֵר כְּתָפוֹ, כְּדִי
 שֶׁלֹּא יִצְטָרֵף לְהַלְבִּישׁ אֶת
 הַשְּׁלוֹם בְּמִרְיוֹת הַרְבֵּה.
 וְזֶה "הִנֵּה לְשְׁלוֹם מֵר לִי
 מֵר" (שָׁם לַח); הִינּוּ זֶה
 יְדוּעַ, כִּי לְשְׁלוֹם צְרִיף
 מְרִירוֹת. "וְאִתָּה חֲשַׁקֶּת
 נַפְשִׁי מִרְדַּת שְׁחַת" (שָׁם
 כְּתוּב מִשְׁחַת בְּלִי, וּפִרְשׁ רַש"י:
 מְבַלִּי רְדַת שְׁחַת), כִּי יְדַעַת
 שֶׁאֵין בִּי כֹחַ לְסַבֵּל מְרִירוֹת
 לְפִי חֲטָאֲתֵי. "וְהַשְּׁלִכְתָּ
 אַחֵר גּוֹף כָּל חֲטָאֵי" —
 כְּדִי שֶׁיִּתְּלַבֵּשׁ הַשְּׁלוֹם
 בְּמִרְיוֹת כְּפִי יְכֹלְתִי. וְזֶה

לְשְׁלוֹם מֵר לִי מֵר" — כְּמוֹ שְׂפָל
 הַרְפוּאוֹת הֵם בְּסָמִים מְרִים, בֵּן
 הַשְּׁלוֹם שֶׁהוּא רְפוּאָה לְכָל
 הַדְּבָרִים, בְּבַחֲיַנֵּת (שָׁם נו): "שְׁלוֹם
 לְרְחוּק וְלְקָרֵב אָמַר ה'
 וּרְפֹאֲתֵיו". וְלְפַעְמִים הַחֲלָשָׁה
 גּוֹבֵרֶת כָּל כֶּף, עַד שֶׁאֵין יְכֹלֵת בִּיד
 הַחוּלָה לְסַבֵּל מְרִירוֹת הַרְפוּאוֹת,
 וְאֵז הַרּוּפְאִים מוֹשְׁכִין יְדֵיהֶם מִן
 הַחוּלָה וּמִיָּאֲשִׁים אוֹתוֹ — כֶּף
 כְּשֶׁהַעוֹנוֹת שֶׁהֵם חֲלִי הַנֶּפֶשׁ
 גּוֹבְרִים מְאֹד, אֵז

וְזֶה שֶׁשִּׁבַּח חֲזַקְיָהוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַשְּׁלִיף כָּל
 חֲטָאֲתֵיו אַחֵר כְּתָפוֹ, כְּדִי שֶׁלֹּא
 יִצְטָרֵף לְהַלְבִּישׁ אֶת הַשְּׁלוֹם
 בְּמִרְיוֹת הַרְבֵּה. וְזֶה, הִנֵּה
 לְשְׁלוֹם מֵר לִי מֵר (שָׁם לַח), הִינּוּ
 זֶה יְדוּעַ, כִּי לְשְׁלוֹם צְרִיף מְרִירוֹת.
 וְאִתָּה חֲשַׁקֶּת נַפְשִׁי מִרְדַּת שְׁחַת
 (שָׁם כְּתוּב מִשְׁחַת בְּלִי, וּפִרְשׁ רַש"י: מְבַלִּי
 רְדַת שְׁחַת) — כִּי יְדַעַת שֶׁאֵין בִּי כֹחַ
 לְסַבֵּל מְרִירוֹת לְפִי חֲטָאֲתֵי.
 וְהַשְּׁלִכְתָּ אַחֵר גּוֹף כָּל חֲטָאֵי
 — כְּדִי שֶׁיִּתְּלַבֵּשׁ הַשְּׁלוֹם בְּמִרְיוֹת כְּפִי יְכֹלְתִי. וְזֶה (בְּרֵאשִׁית

(בראשית כד): "ואברהם זקן", על-ידי זקן הנ"ל, על-ידי-זה "וה' ברוך את אברהם בכל" — זה שלום, כמו שפתוב: "עושה שלום ובורא את הכל".

[מפל זה תבין ותשפיל, איך בא הדבר הזה — להכניס שלום בעולם, בקשי גדול, כי גם אדם שחטא, רחמנא לישזבן, גם לו עוברת מרירות וקשיות וספקות, ואין בו שלום, כמו שפתוב (תהלים לח, ד): "אין שלום בעצמי מפני חטאתי", וכשבא לחזר בתשובה שלמה, עליו להשתדל שיהיה שלום בעצמו, שלא יהיו

לו שום קשיות וספקות עליו יתברך; כי כמו כשרוצים להחזיר את כל העולם בתשובה, צריכים לראות שיהיה שלום, כי אחרת לא יקבלו את דבריו, כמו-כן כשהאדם רוצה לחזר בתשובה, הוא צריך לראות שיהיה שלום בעצמו, כי דבר זה בא לאדם מאד מאד קשה, ומרב עוונותיו נכנסים בו כל מיני ספקות ומרירות, עד שעל-פירב אדם בועט, רחמנא לישזבן, מרב מרירות שעוברת עליו. ולכן כל מי שחוגר מתניו לקרב את כל העולם אליו יתברך, עליו להיות מוכן לקבל מרירות גדולה מאד, שזה מה שכל אלו העוסקים בקרוב רחוקים, צריכים לסבל מרירות גדולה מאד, כי דרך השלום — להתלבש במרירות. והביא ראיה מאברהם אבינו, שהוא קרב רחוקים, וגלה ופרסם את הקדוש-ברוך-הוא, ועל-כן נאמר בו: "ויהי"ה ברוך את אברהם בכל", 'בכל' — זה שלום, כמו שפתוב (ישעיה מה, ז): "עושה שלום ובורא רע", [ובורא את הכל (בנסח התפלה)], כי גם רע הוא פסא לטוב]. ובזה מקשרים דבריו

היטב הדק, הדק היטב. ובאמת האדם צריך להתחזק בכל המצבים שרק עוברים עליו, כי המרירות זה כלל המניעות שבאים עליו, בעת שרוצה לחזר בתשובה שלמה; כי קדם שנכנסים אל הקדשה, מתגברים ומתפשטים עליו כל המניעות והבלבולים, שמונעים אותו מלהתקרב אל הקדשה, וזה בכלל המרירות שצריכים לסבל בשביל השלום, שהוא הנתקרות אל הקדוש-ברוך-הוא, כי שמו של הקדוש-ברוך-הוא שלום (שבת י:); ולפני שזוכים להיות דבוקים בחי החיים בו יתברך, עליו לעבר כל מיני ירידות ונפילות וספקות ובלבולים. ואם עובר על הכל, זה כמו חולה שלקח תרופה מרה, והועיל לו להתרפא, אבל אם אינו יכול לסבל את מרירות הספקות והבלבולים שעוברים על כל מי שרוצה להפגס אל הקדשה, על-ידי-זה הרופאים מתיאשים ממנו. וכלל הדבר, שקדם שרוצים לחזר בתשובה שלמה אליו יתברך, שזה כלל השלום, שיהיה שלום בגופו ובנשמתו ובממונו, עליו לעבר כל מיני נסיונות קשים ומרים, ואם מחזיק מעמד, על-ידי-זה יזכה אחר-כך אל השלום הנפלא, להיות דבוק בחי החיים בו יתברך, וכמו שהוא בפרט האדם, כך הוא בכלליות העולם, ודו"ק.]

ח ושלום בגופו (שבת לג: דרשו על פסוק "ויבא יעקב שלם", שלום בגופו שלום במקומו וכו') — בארבע מרות שלא תתגבר אחת על חברתה. שלום במקומו —

ח. (עכשו יבאר, איך שכל הגלוי שיה גם על עצמו, כי כשהאדם חוטא — זה חלי הנפש, ואין שלום בעצמו מפני חטאיו, והוא צריך לעשות שלום בגופו ובעצמותיו): ושלום בגופו (שבת לג: דרשו על פסוק: "ויבא יעקב שלם", שלום בגופו שלום במקומו וכו') — בארבע מרות, שלא תתגבר אחת על חברתה, שזה עקר החלי, שאם מרה

אחת מתגברת על מרה שניה, מזה נעשה חלי; כי יש לאדם ארבע מרות: מרה אדמה, מרה ירקה, מרה לבנה, מרה שחנה, אשר משם באות כל המדות רעות והמחלות רעות, ואם הם במזג השנה — כל הארבע מרות, אזי האדם פריא בנפשו ובגופו, אבל אם מתגברת עליו מרה יותר מהשניה — זה חלי הנפש וגם חלי הגוף. ולכן צריכים לראות, שיהיה שלום בין הארבע מרות. וכן שלום בממונו, שלא יהיה בא זה ואכל את זה, כמו שאמרה בת נקדימון בן גריון (כתבות 10): לשון הגמרא שם: שהיה

שלא יהיה בא זה ואכל את זה, כמו שאמרה בת נקדימון בן גריון (כתבות 10): שלום בתורתו — בלא קשיות. ואז: "ויבא יעקב שלם עיר שכם" פנ"ל:

וזה פרוש: רציצא — בחינת קנה רצוץ. שהם העכו"ם, שהם רחוקים מבחינת זקן — זה קנה חכמה, מהדרת פנים והם

רבי יוחנן בן זכאי הולך עם תלמידיו, ובאתה בת נקדימון בן גריון אליו, ואמרה: רבי, פרנסני! אמר לה: בתי, מי את? אמרה לו: בת נקדימון בן גריון אני. אמר לה: בתי, ממון של בית אביך היכן הולך? אמרה לו: רבי, לא בכדין מתלין מתלא בירושלים מלח ממון חסר? ואמרי לה: חסד. ושל בית חמיה היכן הוא? אמרה לו: בא זה ואבד את זה, עין שם; רואים מכאן, שיכולים לאבד את הכסף והממון שיגיע על זה. ולכן גם בזה צריכים שלום. שלום בתורתו — בלא קשיות, שילמד תורה לשם אל עולם, ולא יכנסו בו שום ספקות בלמודו. ואז: "ויבא יעקב שלם עיר שכם" פנ"ל.

[רצה לומר, שהאדם צריך לראות שיהיה שלום בגופו, שלא תתגבר איזו מרה על חברתה, שזה חלי הנפש, שבא מחמת החטאים שהאדם חוטא, כגון: פגע — אז מתגברת עליו מרה אדמה. פגם הברית — אז מתגברת עליו מרה שחנה. תאות אכילה ושתייה — אז מתגברת עליו מרה לבנה. וכן שאר עברות, אז מתגברת

עליו מרה ירקה. וזה חלי הנפש שיש באדם, שמשם נמשך גם חלי הגוף, עד שנעלם ונסתר ממנו אלקותו ותברך. וכדי שיזכה לזכך את גופו, עד שהקול לבד יעורר אותו, בבחינת הקול מעורר את הפונה, הוא צריך לראות שיהיה שלום בגופו. וכן שיהיה שלום בממונו, שלא יהיה בא זה ואכל את זה, פי יוכל לצמצם עצמו, ולא לרוץ אחר הפסף והממון פקורא בהרים, ויבטל את רב ימיו אחר נדיפת הממון, וכשיצא מזה העולם, מאומה לא ישא עמו. וכן שלום בתורתו, שילמד תורה לשמה, לשם אל

עולם, אז "ויבא יעקב שלם עיר שכם", כי יעקב זכה לשלמות הברית, כמו שכתוב (בראשית מט): "ראשית אוני", ולכן זכה לקול, בחינת (בראשית כז): "הקל קול יעקב", ומתקול הזה זכה לשלום, עד שהגיע לעיר שכם, הינו למשך את כל העולם כלו לעבודתו ותברך, לעבדו שכם אחר. (ובזה מקשרים דבריו, ודו"ק).

וזה פרוש: רציצא — בחינת קנה רצוץ, שהם העכו"ם, שהם רחוקים מבחינת זקן — זה קנה חכמה, פי עכו"ם אין בהם שום חכמה, וכמאמרם ז"ל (בבא מציעא קיד): על פסוק (תזקאל לד): "ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם", אתם קרויין אדם, ואין נזכרים קרויין אדם; וכן הוא (זהר פנחס ריט): "אדם אתם", אתם קרויין אדם ולא אמין עכו"ם. נשמתין דעמין עכו"ם מדעיו דקש בלא נהורא דשרי עליהו, ועל דא משתכחין ולא מתנענען דהא לית לון אורייתא ולא דלקין בה ולא נהורא שרוא בהון אינון קימין כעצים בגו נורא דדליק בלא נהורא דשרוא עליהו, ועל דא משתכחין בלא נהורא כלל.

ומאחר שאין להם תורה, על-ידי-זה הם רחוקים מהדרת פנים, והם דבקים בקנה רצון, כמו שכתוב (תהלים סח): "גער חית קנה". ואמרו חכמינו הקדושים (מדרש תהלים סח): אמרה פנסת ישראל, רבון העולמים, צנה ישועות עמך ותן עז למשיחך וכו'. אימתי? בזמן שתכלה מלכות אדום. "גער חית קנה" — זו אדום הרשעה, שכל פתיכתה בקנה, שפוחבין דימוסיות של שמד על ישראל, וגוזרין עליהם שישתחוו לעבודה זרה. דמית בביעותה — הינו להמית ולבטל בעותם וצלותם של העפוי"ם, שיעזבו עוד את העבודה זרה שלהם, ויתרחקו מלבקש עוד מאלהים אחרים, אלא לקרא כלם בשם ה'. היכא נפק רוחא — איך יכולים להוציא את הרוח רעה הזו מהם ומהמוניהם; הינו זאת הבחינה אי אפשר, אלא על-ידי תקון ברית, שהוא בחינת (יהושע ב): "ולא קמה עוד רוח באיש". ואיך מפיק ומוציא ניצוצי הקדשה שנפלו על-ידי פגם הברית? ואמר להם: בהינו דעאל — בזה שנכנס בו רוח. הינו בזה שנכנס בו רוח שטות, הינו הרהורי זנות, והוא משבר תאותו בזה הוא מפיק ומוציא ניצוצי הקדשה של פגם הברית, כי זה הוא בחינת תשובת המשקל (איכה ה'): "זקנים משער שבתו בחורים מנגינתם":

על האדם לפני שרוצה לזכות לברית שלום, שההכרח לו לעבר בכל אלו המקומות המטונפים שהיה שם עד עכשו, והוא פונה ערף להם, וחוזר בתשובה שלמה, וסובל את המרירות הפרוכה בשלום הזה, זה בעצמו תקונו; כי במקום שקלקל — שם צריך לתקן, שזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (ימא פו): היכי דמי בעל תשובה? אמר רב יהודה: פגון שבאת לידו דבר עברה פעם ראשונה ושניה ונצל הימנה, מחויי רב יהודה: באותה אשה, באותו פרק, באותו מקום; הינו שהוא צריך לעבר עוד פעם במקומות אלו, ולסבל את המרירות של היצר הרע, שרוצה למשוך אותו חזרה אל הרע שעשה עד עכשו, והוא פונה ערף מהם, אז הוא זוכה להגיע לשלום אמתי. ומביא ראיה מפסוק (איכה ה'): "זקנים משער שבתו בחורים מנגינתם". ודרשו על זה חכמינו הקדושים (ירושלמי סוטה, פרק ט', הלכה יב): אמר רב

חסדא, בראשונה הייתה אימת סנהדרין עליהן, ולא היו אומרים דברי נבלה בשיר, אבל עכשו, שאין אימת סנהדרין עליהן, הן אומרים דברי נבלה בשיר, כי זקן הוא זה שקנה חכמה, ומאחר שמשער ישבתו, שמתרחקים מהסנהדרין היודעים לדרש דרושי התורה בייג מדות שהתורה נדרשת בהם, על-ידי-זה בחורים מנגינתם, שנתקלקל הקול, והם אומרים דברי

שזה נאמר אצל רחב, שאמרו חכמינו הקדושים (מגלה יד): שהתגירה. ואיך מפיק ומוציא ניצוצי הקדשה שנפלו על-ידי פגם הברית? ואמר להם: בהינו דעאל, בזה שנכנס בו רוח, הינו בזה שנכנס בו רוח שטות, הינו הרהורי זנות, והוא משבר תאותו, בזה הוא מפיק ומוציא ניצוצי הקדשה של פגם הברית, כי זה הוא בחינת תשובת המשקל; שזה בעצמו המרירות שעוברת

נבִּלָה בְּשִׁיר. וְלִכֵּן צְרִיכִים תְּשׁוּבַת הַמֶּשְׁקֶל לְתַקֵּן זאת, וְאֵף שֶׁיָּבֹא דְבַר זֶה בְּמִרְיוֹת, כִּי הִרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ כְּבָר לִפְגָּם בְּבְרִית, וְאָבַד אֶת שְׁכֻלוֹ שֶׁהוּא הִדְרַת פָּנִים, שְׂאִינוּ יָכוֹל לְדַרֵּשׁ אֶת הַתּוֹרָה בִּי"ג מִדוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶם.

(עד פֶּאן לְשׁוֹן רַבְנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה)
 (שִׁיף לְעִיל): "וַיֵּרָא (ה')
 בְּצַר לָהֶם בְּשָׁמְעוּ אֶת רִנָּתָם", עַל-יַדֵּי שְׁמִיעַת קוֹלוֹ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹאֶה מִי שְׂמַצֵּר לוֹ, אֵיזָה עֲפוּ"ם מִצַּר לָנוּ וְכוּ'. וְאָמַר, שְׁעַל-כֵּן פְּשִׁישׁ, חֶס וְשְׁלוֹם, אֵיזָה לְיִשְׂרָאֵל מֵאֵיזָה עֲפוּ"ם, אֵיזָה גְזֵרָה וְצָרָה לְיִשְׂרָאֵל מֵאֵיזָה עֲפוּ"ם, אֵיזָה טוֹב לְנַגַּן הַנְּגוּן שֶׁל אוֹתָהּ הַעֲפוּ"ם שְׂמַצֵּר לָהֶם, חֶס וְשְׁלוֹם. וְזֶהוּ: "בְּשָׁמְעוּ אֶת רִנָּתָם" רִנָּתָם' דִּיקָא, הֵינּוּ רַבָּה וְנִגְוִן שְׁלָהֶם שֶׁל אוֹתָהּ הַעֲפוּ"ם שְׂמַצֵּרָה לְיִשְׂרָאֵל, חֶס וְשְׁלוֹם, וְעַל-יַדֵּי-זֶה תִּהְיֶה מִפְּלֵה לְאוֹתָהּ אִמָּה שְׂמַצֵּרָה לְיִשְׂרָאֵל:

כח

(לְשׁוֹן רַבְנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה)

הַסְּבִי דְּבִי אַתּוּנָה שְׂאֵלוֹ אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חַנְּנִיָּה: בְּנֵי לָן בֵּיתָא בְּאוּרָא דְּעֵלְמָא; בְּנֵה לָנוּ בֵּית בְּאוּרִי הָעוֹלָם. אָמַר שָׁם; רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חַנְּנִיָּה אָמַר שָׁם מִשְׁמוֹתָיו יִתְבַּרַךְ. קָם וְתָלָא בֵּין שְׂמִיָּא

(עד פֶּאן לְשׁוֹן רַבְנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה)

(שִׁיף לְעִיל): "וַיֵּרָא (ה') בְּצַר לָהֶם בְּשָׁמְעוּ אֶת רִנָּתָם" עַל-יַדֵּי שְׁמִיעַת קוֹלוֹ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹאֶה מִי שְׂמַצֵּר לוֹ, אֵיזָה עֲפוּ"ם מִצַּר לָנוּ וְכוּ'. וְאָמַר, שְׁעַל-כֵּן פְּשִׁישׁ, חֶס וְשְׁלוֹם, אֵיזָה גְזֵרָה וְצָרָה לְיִשְׂרָאֵל מֵאֵיזָה עֲפוּ"ם, אֵיזָה טוֹב לְנַגַּן הַנְּגוּן שֶׁל אוֹתָהּ הַעֲפוּ"ם שְׂמַצֵּר לָהֶם, חֶס וְשְׁלוֹם. וְזֶהוּ: "בְּשָׁמְעוּ אֶת רִנָּתָם" רִנָּתָם' דִּיקָא, הֵינּוּ רַבָּה וְנִגְוִן שְׁלָהֶם שֶׁל אוֹתָהּ הַעֲפוּ"ם שְׂמַצֵּרָה לְיִשְׂרָאֵל, חֶס וְשְׁלוֹם:

כח

(לְשׁוֹן רַבְנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה)

בְּנֵי לָן בֵּיתָא בְּאוּרָא דְּעֵלְמָא, אָמַר שָׁם, קָם וְתָלָא בֵּין שְׂמִיָּא לְאַרְעָא. אָמַר לְהוּ, אֶפִּיקוּ לִי לְבָנֵי וְטִינָא מֵהֶתָּם. אָמְרוּ: וּמִי אֵיפָא דְּמַצִּי

לְאַרְעָא; נִתְרוּמָם וְנִתְלָה בֵּין שָׁמַיִם לְאַרְץ. אָמַר לְהוּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חַנְּנִיָּה לְסָבִי דְּבִי אַתּוּנָה. אֶפִּיקוּ לִי לְבָנֵי וְטִינָא מֵהֶתָּם; תְּבִיאוּ לִי לְבָנִים וְטִיט מִשָּׁם, כְּדִי שְׂאֲבָנָה אֶת הַבַּיִת. אָמְרוּ סָבִי דְּבִי אַתּוּנָה לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חַנְּנִיָּה: וּמִי אֵיפָא דְּמַצִּי לְאַסּוּקֵי הֶתָּם; מִי יָכוֹל לְהַבִּיא לְשָׁם לְבָנִים וְטִיט, אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חַנְּנִיָּה: וּמִי אֵיפָא דְּמַצִּי לְמַבְנֵי בֵּיתָא בֵּין שְׂמִיָּא לְאַרְעָא; וּמִי יָכוֹל לְבָנוֹת בֵּית בֵּין שָׁמַיִם לְאַרְץ:

א. הַמְּתַנַּגְדִּים הַמְּבִזִּים וְהַמְּחַרְפִּים יֵרָאִי הַשָּׁם, מֵאִיפָה זֶה בָּא? זֶה מַחְמַת שְׂמַקְבָּלִים תּוֹרָה מִתְלַמִּידֵי חֲכָמִים שְׂדִין יְהוּדָאִין [עֵינן זֶהר פִּנְחָס רַנְג: מֵאֲרִי מִשְׁנֵה דְּאִינּוּן כְּמִלְאָכִים מִשְׁמָשִׁין לִזְן שְׂדִים יְהוּדָאִי דְּאִינּוּן רְשִׁימִין בְּאוֹת שְׂדִי, וְאִית שְׂדִין וּמְזִיקִין מִסְטָרָא דְּמִסְטָבוּ דְּאַתְקָרְיָאוּ שְׂדִים עֲפוּ"ם (קִהְלֵת ז'): "וְזֶה לְעַמַּת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים", וּבְגִין דָּא אָמְרוּ מֵאֲרִי מַתְּנִיתִין דְּאִינּוּן ג' מִינִין

לְאַסּוּקֵי הֶתָּם. אָמַר: וּמִי אֵיפָא דְּמַצִּי לְמַבְנֵי בֵּיתָא בֵּין שְׂמִיָּא לְאַרְעָא:

א הַמְּתַנַּגְדִּים הַמְּבִזִּים וְהַמְּחַרְפִּים יֵרָאִי הַשָּׁם — זֶה מַחְמַת שְׂמַקְבָּלִים תּוֹרָה מִתְלַמִּידֵי חֲכָמִים

מנייהו. חד מין דלהון פמלאכי השרת ומין תנינא
 פבני-אדם ומין תליתאי פבעירן, ואית בהון
 חכימין באורייתא דבכתב ודבעל פה. אתקרי
 יוסף שינדא על שם דאוליד ליה שד ולאו למגנא
 אמרו מארי מתניתין, אם
 הרב דומה למלאך הוי"ה
 צבאות, תורה יבקשו
 מפייהו. ואשמדאי מלפא
 הוא וכל משפחתיה הא
 אוקימנא דאינון שדין
 יהודאין דאתפין
 באורייתא ובשמהן
 דאורייתא וכו', עין שם.

**שדין יהודאין. פי תלמידי חכמים
 שדין יהודאין הם מקבלים תורתם
 מהשדין, שיש להם תורה נפולה
 מאלפין נפולים. ובאלפין אלו
 כתיב בשלמה (מלכים א' ה') :**
"וידבר שלשת אלפים משל ויהי

הוי"ה צבאות, תורה יבקשו מפיו. פי אם הרב
 דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, אזי תורתו תורה
 מזעיר אנפין, ומשם יונקים גם השדין יהודאין
 שמשמשים אותם; הינו פי כל בר ישראל רשום
 בו שם שדי"י, על שם
 הברית, שפל אחד גמול,
 נחקק בו שדי"י. ולכן אם
 הוא נוטר את הברית,
 מאיר בו שם שדי"י, והוא
 מארי משנה. אבל אם הוא
 פגם בברית, אבד את
 היוד ונשאר ש"ד, ולכן
 אלו התלמידי חכמים, אף
 שיודעים ללמד, ורק הם פוגמים בברית, רחמנא
 לישזבן, אבדו את היוד, ונשאר אצלם ש"ד, וזה
 שדין יהודאין, אף שהם קרובים לתלמידי
 חכמים, המקבלים תורה מצד הקדשה, אבל הם
 בעצמם שדין יהודאין, והם המתלוצצים
 מהצדיקים האמתיים הדבקים באין סוף ברוך
 הוא, והם מאד מסכנים, פי בני-אדם אינם כל-כך
 רחוקים מהם, ונמשכים אחריהם, מאחר שהם
 תלמידי חכמים, אבל באמת הם תלמידי חכמים
 שדין יהודאין, והם מאד מסכנים לרחק את
 בני-אדם ממנו יתברך. פי תלמידי חכמים שדין
 יהודאין, הם מקבלים תורתם מהשדין, שיש להם
 תורה נפולה מאלפין נפולים; [הינו פי מי
 ששומר את בריתו, יודע שאלופו של עולם נמצא
 בכל מקום, ואז תורתו היא תורת השם, לא-כן
 מי שפגם בבריתו, הוא מפריד את היוד משם
 שדי"י, ונשאר ש"ד, פי הוא נתק את עצמו
 מאלופו של עולם. ולכן אלו התלמידי חכמים
 שדין יהודאין, מקבלים את חלק תורתם מהשדין,
 והם מזיקי עלמא, פי עם חדושיהם שמתדשים,
 הם מנתקים את נשמות ישראל ממנו יתברך,
 ולכן הם מתנגדים גדולים על יראי השם,
 ומתחפרים אותן. ובאלפין אלו כתיב בשלמה
 (מלכים א' ה') : "וידבר שלשת אלפים משל, ויהי

התורה היא בועיר אנפין, שזה מארי משנה,
 ששם שורה מט"ט, ואלו הצדיקים יונקים משם,
 הם קדושים פמלאכים, ומשמשים להם שדין
 יהודאין, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (חלק
 קה'): ההוא בר שינדא דהיה בי רב פפא. פירש
 רש"י: שהיה משמשו; הינו הצדיקים הדבוקים
 בו יתברך, ונקללים במט"ט, שזה תורה שבבעל
 פה היונקת מתורה שבכתב, הם זוכים
 שמשמשים להם שד, ומחמת השמוש
 שמשמשים את התלמידי חכמים, נתוסף להם י'
 שזה שדי, על שם מט"ט. אבל יש שדין מצד
 קלפות הטמאות, פי "זה לעמת זה עשה אלקים",
 פי מה שיש בקדשה, יש זה לעמת זה בטמאה.
 ויש שלשה מינים בשדים: מין אחד הדומה
 למלאכי השרת, לפי שמשמשים את התלמידי
 חכמים הקדושים פמלאכי השרת. ומין שני הם
 דומים לבני-אדם, והם שדים בינונים, ומין
 שלישי הם פבהמות, שדים טמאים. ואלו
 שקרובים אל הקדשה, שמשמשים את התלמידי
 חכמים, כגון יוסף שינדא, שאמרו (ערוכין מג):
 דלמא יוסף שינדא אמרינהו. וכן (פסחים קי): אמר
 רב יוסף, אמר לי יוסף שינדא, אמר רב פפא, אמר
 לי יוסף שינדא, עין שם. ועל זה אמרו חכמינו
 הקדושים (חגיגה טו): אם הרב דומה למלאך

שירו חמשה ואָלף"; פי שלמה זכה להם בקדשה; פי בימי שלמה הנה סיהרא בשלמותא, כמובא (זהר האזינו רפז): ביומוי דשלמה מלכא קימא סיהרא באשלמותא. ולכן האיר לו אלופו של עולם מכל פרט מפרטי הבריאה, ולכן היה יכול לדרש מכל דבר תורה וגלוי אלקות, פי מאחר שהיה אצלו סיהרא באשלמותא, שנה שם תורה במלוי אלפי"ן פנה: יו"ד, ה"א, וא"ו, ה"א, סוד שם מ"ה, בטול אל האין סוף ברוך הוא. ולכן יש שלשה אלפי"ן, וכל אל"ף זה אור, וזה השלשת אלפי"ן משל מ' בחד, ש' בגבורה, ל' בתפארת. והם כנגד השלשה ספרים שחבר שלמה: שיר השירים, קהלת, משלי, שהם נגד: חסד, גבורה, תפארת. וחמשה חסדים המתלבשים תוך היסוד. וזה: "ויהי שירו חמשה ואָלף"; חמשה חסדים הפוללים בתוך ציור אל"ף, סוד אלופו של עולם. אבל תלמידי חכמים, שדין יהודאין, מקבלין מהם דרך הקלות, ובשביל זה כל דבורם דרך משל ומליצה וטעמים נפלאים, פי שרשה מאלו אלפי"ן הנ"ל, שהם האלפי"ן

הנפולים, שנה סוד (שמות טו, ט): "אמר אויב ארדה אשיג א' חלק שלל"; פי הסטרא אחרת ורדפת אחר הקדשה, ורוצה לינק ממנה, ואלו התלמידי חכמים, שדין יהודאין, יונקים מסטרא דטמאה אלפי"ן הנפולין, פי אינם בטלים ומבטלים אל האין סוף ברוך הוא, אלא מפרידים את התורה ממנו תבונה. וכל תורתו של דואג משפה ולחון (סנהדרין קו:), פי אינם מקשרים את התורה עם נותן התורה. ולכן אלו התלמידי חכמים נאמר עליהם (ישעיה ז): "המעט מכם הלאות אנשים פי תלאו גם אלקים"; פי מיגעים אנשים שבאים לשמע דרושם ותורתם, ואנשים חושבים שיבאו תועלת על ידם, הינו שיבאו לדעת את ה' איך לעבוד, והם האנשים אין משיגים שום תועלת, פי תורתם של אלו התלמידי חכמים, אין לה פח להדריך את האדם בדרך הטוב, פי מבישא לא הוי טבא. ולא עוד, פי תלאו גם אלקים — לואה הקדוש-ברוך-הוא מלעזר לעובדים אותו. נמצא שעל-ידי זה אלו בני אדם נופלים בכפירות גדולות, וחושבים, חס ושלום, "לא יראה ולא יבין אלקים במעשה בני אדם". על-ידי זה

שירו חמשה ואָלף". פי שלמה זכה להם בקדשה, אבל תלמידי חכמים שדין יהודאין מקבלין מהם דרך הקלות. ובשביל זה כל דבורם — דרך משל ומליצה וטעמים נפלאים, פי שרשה מאלו אלפי"ן הנ"ל. ואלו התלמידי חכמים, נאמר עליהם (ישעיה ז): "המעט מכם הלאות אנשים פי תלאו גם אלקים"; פי מיגעים אנשים שבאים לשמע דרושם ותורתם, ואנשים חושבים שיבאו תועלת על ידם, הינו שיבאו לדעת את ה' איך לעבוד, והם האנשים אין משיגים שום תועלת, פי תורתם של אלו התלמידי חכמים, אין לה פח להדריך את האדם בדרך הטוב, פי מבישא לא הוי טבא, ולא עוד, פי תלאו גם אלקים — לואה הקדוש-ברוך-הוא מלעזר לעובדים אותו. נמצא, שעל-ידי זה אלו בני אדם נופלים בכפירות גדולות, וחושבים, חס ושלום: "לא יראה ולא יבין אלקים במעשה בני-

לסבל את יראי השם האמתיים, ולכן הם מחרפים ומבזים אותם. עצה על זה: "אנכי תולעת ולא איש חרפת אדם" (תהלים כב) לחרפות ובזיונות, הסגלה לזה בחינת תולע, הינו שינמיק את עצמו כתולעת הזו הרוחשת על

הארץ, לבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, שעל-ידי בחינה הזאת מנצח אויביו; כי בו ברגע שהאדם נעשה בעיני עצמו כתולעת הרוחשת, ואינו עונה לרשעים האלו, ואינו נכנס אתם בנכוחים, הוא כבר מנצח, כי תולע הוא בחינת אמונה, כמו שכתוב (איכה ד'): "האמנים עלי תולע", כי התולעת היא הרוחשת על הארץ, והיא בסוד המלכות, שהיא התפלה. וכמאמרם ז"ל (תנחומא בשלח): למה נמשלו ישראל לתולעת? לומר לה, מה תולעת הגיה אינו מכה את הארזים אלא בפיו, והוא רך ומכה את הקשה, כך אין להם לישראל אלא תפלה (צ"ל

קהלות יצקב, ערך תולעת): תולעת גימטריה שק"ו צי"ת, שהוא השביעי נגד המלכות, שהוא סוד התפלה, סוד "שינענתו קבל ושמע צעקתנו יודע תעלומות". והוא בחינת אברהם, שהוא ראש למאמינים, כמו שכתוב (בראשית טו) "והאמין בה", כי אברהם אבינו גלה ופרסם את שמו יתברך לכל העולם, וכמאמרם ז"ל (בראשית רבה, פרשה מג, סימן ז'): אמר לו הקדוש-ברוך-הוא, אני לא הגיה שמי נכר לבריותי, והפכת אותי בבריותי, מעלה אני עליך, כאלו אתה שתף עמי

אדם", על-ידי-זה "את יראי ה' לא יכבדו", ומחרפים ומבישים אותם. ובשביל זה בוששה נקראת עבודת אלילים, כמו שכתוב (הושע ט'): "וינזרו לבשת"; פי הבוששה והחרוף נעשה מהכפירות:

נרצה לומר, מאחר שאלו התלמידים חכמים, שדין יהודאין, לא מקשרים את התורה אל נותן התורה, פי מפרידים את התורה ממנו יתברך, ולא מוצאים את אלופו של עולם המסתתר בכל דבר, על-ידי-זה הם גורמים, שכל אלו הבאים לשמע דרושם ותורתם, שנופלים בכפירות ואפיקורסות, ואנשים לא מקבלים שום תועלת מהם ומתורתם, כי מרע לא יוצא טוב, פי מאחר שכל תורתם היא רק בדרך משל ומליצה, ומי שמעין בדבריהם, הוא רק מתעצב ולא מוצא שום תועלת בדבריהם, ולכן לא בחנם שהם מחרפים ומגדפים

את יראי השם וחושי שמו, והכל בא מחמת קנאה סרוחה שיש להם עליהם. ומה גם, פי הטמאה לא יכולה לסבל את הקדושה, ולכן היא תמיד רודפת אותה. ואם תתבונן, תבין ותשכיל מהיכן בא, שיראי השם סובלים חרופין וגדופין, עלבונות ובזיונות מאלו התלמידים חכמים שדין יהודאין, שנתקו עצמם לגמרי מאלופו של עולם].

ב. וכשיש ליראי השם חרפות ובושות מהכופרים האלו; פי אלו השדים יהודאין לא יכולים

"את יראי ה' לא יכבדו", ומחרפים ומבישים אותם. ובשביל זה בוששה נקרא עבודה זרה, כמו שכתוב (הושע ט'): "וינזרו לבשת", פי הבוששה והחרוף נעשה מהכפירות:

ב. וכשיש ליראי השם חרפות ובושות מהכופרים האלו, עצה על-זה: "אנכי תולעת ולא איש חרפת אדם" (תהלים כב). לחרפות ובזיונות, הסגלה לזה בחינת תולע. שעל-ידי בחינת הזאת, מנצח אויביו. כי תולע הוא בחינת אמונה, כמו שכתוב (איכה ד'): "האמנים עלי תולע". והוא בחינת אברהם שהוא ראש למאמינים, כמו שכתוב (בראשית טו) "והאמין בה". ובבחינת

בבריתו של עולם; ואמרו (סוטה י'): הקריא אברהם שמו של הקדוש-ברוך-הוא בפה כל עובר ושב. ובבחינת אברהם, שהוא בחינת אמונה, משבר ומבטל עבודת אלילים והכפירות

והבזיונות; פי על-ידי תקף האמונה, שהאדם מאמין באין סוף ברוך הוא, על-ידי זה מתבטלות ממילא כל העבודות זרות שבעולם, והכפירות והבזיונות שנופלים על האדם; פי בו ברגע שהאדם מבטל את עצמו לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, ומתפלל רק אל הקדוש-ברוך-הוא, ואינו עונה למחרפיו ולמבזיו דבר, אלא יודע שהכל מדין שמים, ומקבל את הכל באהבה, על-ידי זה ומתגבר על הפופרים, בבחינת (תהלים כ'): "בגבורות ישע ימינו", דיקא על-ידי שמקבל את הגבורות, שהם הבזיונות שמחרפים ומבזים אותו, בזה נמשך עליו ימין שהוא חסד. פי אברהם, שהוא בחינת חסד, בבחינת אמונה, בבחינת (שם פט): "וחסדי לא אפיר

ואשקר באמונתי", [הינו מביא ראיה מפסוק, שחסד ואמונה תלויים זה בזה, פי על-ידי שלא יבטל את החסד, על-ידי זה לא ישקר באמונתו]. בימין הזאת שהוא חסד, הוא מתגבר על אויביו, ונכנעים לגמרי תחתיו, פי מי שמבטל את עצמו תמיד אליו יתברך,

על-ידי זה יש מפלה לשונאיו ולמתנגדיו, פי נעשה בבחינת (נחום ב') "אנשי חיל מתלעים", ולא נשאר מהם שום דבר. ובזה החסד הוא מתקן אלו האלפין הנפולים הנ"ל, בבחינת (שמות כ'): "ועושה חסד

לאֱלֹפִים"; הינו אם אדם בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, וממשיך על עצמו את תקף האמונה, שזה בחינת תולעת, שעושה את עצמו פתולעת הזו הרוחשת על הארץ, ואינו משיב למחרפיו ומתנגדיו, על-ידי זה בעצמו נמשך על עצמו אלופו של עולם, ומעלה את האלפין הנפולין, ונתגלה האין סוף עליו, פי יודע, שכל מה שעובר עליו, דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, ועל-ידי זה נמשך חסד אל כל היום, ולא יכולים לעשות לו שום דבר.

ג. ולבוא לחסד הזה, שעל ידו מגיעים לאמונה, אי אפשר לבוא, אלא על-ידי שיכניס תלמידי חכמים צדיקים לתוך ביתו, פי 'המכניס אורחים תלמידי חכמים לתוך ביתו, פמאמר חכמינו, זכרונום לברכה (ברכות י'): 'איש קדוש עובר עלינו תמיד' וכו'. [זה לשון הגמרא: "עובר עלינו תמיד", אמר רבי יוסי ברבי חנינא משום רבי אליעזר בן יעקב: כל המארח תלמיד חכם בתוך

אברהם שהוא בחינת אמונה, משבר ומבטל עבודה-זרה והכפירות והבזיונות, ומתגבר על הפופרים, בבחינת (תהלים כ'): "בגבורות ישע ימינו". פי אברהם שהוא בחינת חסד, בבחינת אמונה, בבחינת (שם פט): "וחסדי לא אפיר ולא אשקר באמונתי", בימין הזאת הוא מתגבר על אויביו, פי נעשה בבחינת (נחום ב'): "אנשי חיל מתלעים". ובזה החסד הוא מתקן אלו האלפין הנפולים הנ"ל, בבחינת (שמות כ'): "ועושה חסד לאֱלֹפִים":

ג ולבוא לחסד, אי אפשר לבוא אלא על-ידי שיכניס תלמידי-חכמים צדיקים לתוך ביתו. פי 'המכניס אורחים תלמידי-חכמים אמתיים לתוך ביתו פאלו הקריב תמידין', פמאמר חכמינו, זכרונום לברכה (ברכות י'): 'איש קדוש עובר עלינו

ביתו, פאלו הקריב תמידין', פמאמר חכמינו, זכרונום לברכה (ברכות י'): 'איש קדוש עובר עלינו תמיד' וכו'. [זה לשון הגמרא: "עובר עלינו תמיד", אמר רבי יוסי ברבי חנינא משום רבי אליעזר בן יעקב: כל המארח תלמיד חכם בתוך

ביתו, ומהנהו מנכסיו, מעלה עליו הפתוב
 כאלו מקריב תמידין, כי התלמיד חכם מחדש
 בכל פעם חדושי תורה אמתיים, ומגלה את
 אלופו של עולם, ומוריד את השכינה בעולם,
 ולכן כל מי שמארח
 אותו, הוא עושה משכן
 לשכינת עזו יתברך
 שישרה אצלו; כי
 התלמידי חכמים
 האמתיים, הם מרכבה
 לשכינת עזו יתברך, וכמו
 שקרבן תמיד פפר על
 עוונות בני-אדם,
 כמאמרם ו"ל (פסיקתא
 רבתי טו, סימן יח): תמיד
 של שחר היה מכפר על
 עברות של לילה, תמיד
 של בין הערפים היה
 מכפר על עברות שנעשו
 ביום. כמו-כן התלמיד
 חכם האמתי, שמחדש
 חדושי תורה, הוא
 ממשיך את השכינה,
 כמאמרם ו"ל (שיר השירים
 רבה, פרשה ח', סימן טו): כל מקום שהשרה
 הקדוש-ברוך הוא תורתו — השרה שכינתו.
 וכן אמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה
 פו, סימן ז'): בכל מקום שהצדיקים הולכים,
 השכינה הולכת עמם. ובמקום שהשכינה
 מצויה, הקדוש-ברוך הוא מוחל על כל
 העוונות. ולכן אשרי מי שזוכה לארח תלמידי
 חכמים אמתיים בתוך ביתו, שבה הוא מארח
 את השכינה בביתו, ונתפפרים לו כל עוונותיו].
 ובזה השמוש שעומד עליהם ומשמש אותם,
 זוכה לחסד הנ"ל. כמאמר (כתבות צו): כל
 המונע תלמידו מלשמשו, כאלו מונע ממנו
 חסד; כי כשהאדם משמש את התלמיד חכם,

הוא ממשיך על עצמו חסד, ובשביל זה היה
 התמיד כבש, פי ממנו נתתקנו האלפין,
 בבחינת (ירמיה יא): "ואני כבש אלוף", פי
 קרבן תמיד מכפר עוונותיהם של ישראל,
 ועל-ידי-זה נתגלה אלופו
 של עולם. וזה בחינת
 כבש, שכבוש תחת יד
 רבו ומשמש אותם; הינו
 בדיוק כמו קרבן תמיד
 שהיה כבש, כמו שכתוב
 (במדבר כח, ג): "כבשים
 בני שנה תמימים שנים
 ליום עלה תמיד", וזה
 היה מכפר על עוונותיהם
 של ישראל, כמו-כן מי
 שכבוש תחת יד רבו,
 ומשמש אותו, על-ידי-זה
 מכפרין לו על עוונותיו.
 וזה תמיד — גימטריה ד'
 אלפין [עין פרי עץ חיים,
 פרק ג] לאה לוקחת ד'
 אלפין מד' שמות אהי"ה,
 שהם גימטריה מד"ת
 אותיות תמ"ד]. שהוא

תקון האלפין כנ"ל; הינו קרבן תמיד מתקן
 את התולע שהיא קלפה טמאה, שרוצה
 להרקיב ולכלות העולם. והקדוש-ברוך הוא
 צוה להביא עול"ת תמ"ד, להכניע את תול"ע
 על-ידי תמ"ד שהוא ד' אלפין של שם אהי"ה,
 גלוי אמתת מציאותו יתברך, בכל אשר תפנה
 תראה רק שם אהי"ה, שהם ד' אלפין, אלופו
 של עולם הנמצא בכל תנועה ותנועה שרק
 תפנה. ועל-ידי-זה מכניעים את התולעת
 שרוצה לכלות את העולם. וזהו (משלי כג):
 "למי מדנים למי שיח"; הינו על-ידי שי"ח,
 על-ידי חכם שד יהודאי, על ידו מדנים, על
 ידו בא התנגדות. רצה לומר שי"ח' ראשי

בא התנגדות:

בא התנגדות:

תבות: ח'כם ש'יד י'הודאי; הוא אשר גורם את המדנים והמחלקת וההתנגדות על יראי השם: (עכשו ילביש את השגתו במאמר שהתחיל בו): אפלו שנמצאים בגשמיות הארץ, שיהיו דבוקים בו יתברך, שהוא שמים, רוחניות אלקות. ואמר

זוהו שאמרו סבי דבי אתונא: בני לן ביתא באורא דעלמא. פי אלו בני-אדם הרוצים לערף עבודתם על-ידי התורה ששומעים מתלמידי חכמים שדין יהודאין, ויהי פאלו רוצים לבנות בית באורא. פי תלמידי-חכמים שדין יהודאין הם פורחין באור, ואין להם על מה שיסמכו, שפורחים באור. ואמר שם, וקם בין שמיא לארעא — הינו התלמיד-חכם האמתי הוא בין שמיא לארעא, פתרגומו: "פי כל בשמים ובארץ" [דאחיד בשמיא וארעא]. ואמר אפיקו לי לבני וטינא מהתם — פי טינא נכנס בלבם של אלו פנ"ל, ונעשה לבם האבן. וכשתלמיד-חכם האמתי רואה מחשבתם הרעה, אומר להם שיוציאו הטינא מלבם, שיוציאו הטינא שבלב האבן, ואל יכפרו בהקדוש-ברוך-הוא, פי הטינא ולב האבן מהתם; הינו מבחינת האלפין הנפולים הנ"ל, שהן גימטריה התם [פי ארבע פעמים אלף עם הפולל עולה התם]; פי כל הספקות והקשיות שנכנסים בלב בר ישראל, זה רק מחמת ששומע תורה ודרושים מאלו התלמידי חכמים, שדין יהודאין, המלאים בעצמם

זוהו שאמרו סבי דבי אתונא: בני לן ביתא באורא דעלמא. פי אלו בני אדם הרוצים לערף עבודתם על-ידי התורה ששומעים מתלמידי-חכמים שדין יהודאין, ובאמת אין להם על מה שיסמכו, ויהי פאלו רוצים לבנות בית באורא. פי תלמידי-חכמים שדין יהודאין הם פורחין באור, ואין להם על מה שיסמכו, שפורחים באור.

ואמר שם, וקם בין שמיא לארעא — הינו התלמיד-חכם האמתי הוא בין שמיא לארעא, פתרגומו: "פי כל בשמים ובארץ" [דאחיד בשמיא וארעא]. ואמר אפיקו לי לבני וטינא מהתם — פי טינא נכנס בלבם של אלו פנ"ל, ונעשה לבם האבן. וכשתלמיד-חכם האמתי רואה מחשבתם הרעה, אומר להם שיוציאו הטינא מלבם, שיוציאו הטינא שבלב האבן, ואל יכפרו בהקדוש-ברוך-הוא. פי הטינא ולב האבן מהתם, הינו מבחינת האלפין הנפולים הנ"ל, שהן גימטריה התם, [פי ארבע פעמים אלף עם הפולל עולה התם].

ביתא באורא דעלמא. פי אלו בני-אדם הרוצים לערף עבודתם על-ידי התורה ששומעים מתלמידי חכמים שדין יהודאין, פי שמעו את דרשותם וחדושי תורתם. ובאמת אין להם על מה שיסמכו, פי הכל תלוי באור, בלי שום הקדמות אמתיות, ויהי פאלו רוצים לבנות בית באורא, ואין להם על מה שיסמכו, פי אינם מדברים בכלל מהקדוש-ברוך-הוא, וכל דבוריהם וחדושיהם הם דבורים של מה בכך, כמו השדין שפורחים באור, ואין להם שום יניקה מהקדשה. ואמר שם, שמזכירים תמיד את שמו יתברך, והוא יתברך שגור על לשונם, על-ידי-זה וקם בין שמיא לארעא; הם מקשרים את גשמות ישראל, אפלו שנמצאים עדין בארעא, בארץ, בגשמיות הכלי עולם הזה, אל רוחניות עולם הבא. הינו התלמיד חכם האמתי, הוא בין שמיא לארעא, פתרגומו: "פי כל בשמים ובארץ" [דאחיד בשמיא

השונמית עלית קיר לאלישע, ואמרה: "נעשה נא עלית קיר קטנה ונשים לו שם מטה ושלחן וכסא ומגורה". ומובא (זהר תרומה קלג): בגין דאלין ארבעה אינון תקוני דשכינתא לאתקנא לגבי בעלה בארבעה תקונין אלין אתקנת בשפיראה בחדוהא בחוזהא על-ידי דעמא קדישא בכל יומא. מטה אתהיבת ליה ליעקב לאתקנא, ועל דא יעקב אתקין צלותא דערבית. שלחן אתקין דוד מלכא באינון שירין ותושבחו דאיהו אתקין כמה דאת אמר (תהלים כג): "תערוך לפני שלחן נגד צוררי"; כסא אתקין אברהם באתקשרותא דליה דעביד טיבו ושלמו דנשמתין לכל בני עלמא, ולית תקונא דכסא אלא בחסד דאברהם, כמה דאת אמר

(ישעיה טז): "והוכן בחסד כסא". מגורה אתקין יצחק דאקדיש שמא דקדשא בריה הוא לעיניהון דכל עלמא, ונהיר נהירו דבוצינא עלאה בההיא קדשה. בגיני כף צריכין עמא קדישא לומר תדיר ולשנאה רעותהון לסדרא לגבי עלמא עלאה דאיהו מאריה דביתא איש האלהים מטה ושלחן וכסא ומגורה למהוי שלימו בכל יומא עילא ותתא. שזה סוד ד' תפלות של כל יום: ערבית, חצות, שחרית, מנחה. שהם כנגד: "מטה ושלחן וכסא ומגורה", ועל-ידי-זה מעלים את הד' אלפין הנפולים, ונתגלה אלופו של עולם בכל תנועה ותנועה. וזה עבודת התלמידי חכמים האמתיים, הדבקים באין סוף ברוך הוא, שעל-ידי חדושיהם ודרושיהם הם מעלים את נשמות ישראל, שיהיו חזקים בכל יום להכין להשכינה

עם כפירות וספקות עליו יתברך, וכששומעים את דבריהם, נכנסת טינה בלב נגדו יתברך, כי אינם מדברים מאלופו של עולם. אמרו: מי איכא דמצי לאסוקי התם — שאמרו לו: מי יכול לעלות האלפין הנפולים, כי מי שכבר נפל בקשיות וספקות עליו יתברך, ונכנסה טינה בלבו עליו יתברך, וחקנא לישזבן, הוא לא יכול להבין איה יכולים להעלות את האלפין הנפולים, ולזכות להגיע להרגיש תמיד את אלופו של עולם, אשר בכל תנועה ותנועה שם נמצא, ובלעדיו אין שום נמצא. והשיב להם התלמיד חכם האמת, הצדיק: מי איכא דמצי למבני ביתא בין שמיא לארעא; הינו מי שבונה ביתו על-ידי תלמידי-חכמים האמתיים, הם יסוד כל דבר. ומי שביתו בית ועד לחכמים, שבונה ביתו בכחינת: "איש קדוש עובר עלינו תמיד נעשה עלית קיר" (מלכים-ב ד), אלו האנשים מעלין האלפין כנ"ל:

חכמים האמתיים, שמכניסם בתוך ביתו ומשמשם, ושומע את דרושם וחדושיהם, אשר בנויים על אדני אמת, על יסודות חזקים, אלופו של עולם, החדושים האלו יכולים להוציא את הקשיות והקנאה שבלב, כי יש להם על מה שייסמכו, כי החדושים שלהם בנויים ומיסדים על גלוי אלקות, כי תלמידי חכמים אמתיים הם יסוד כל דבר, כי הם המגלים את אמתת מציאותו יתברך. ומי שביתו בית ועד לחכמים, שבונה ביתו בכחינת: "איש קדוש עובר עלינו תמיד, נעשה עלית קיר" (מלכים-ב ד); הינו שמארחים את התלמידי חכמים האמתיים בתוך ביתם, ומחדשים שם חדושי תורה וגלוי אלקות, דיקא אלו האנשים מעלין האלפין כנ"ל:

[ומרחוק תבין ותשפיל, שזה מה שעשתה

הקדושה "מטה ושלחן וכסא ומנוחה", שעל ידי זה ממשיכים על עצמו אלוהו של עולם, ודו"ק]. (עכשו יגלה סוד אותיות: א' ב' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י'. המקשרים אל התורה הזאת).

וזה אלה בית גימל דלת דא שמיא וארעא; הינו חכמינו הקדושים דרשו (שפת קד.): ג' ד' גומל דלים, שזה בחינת משפיע ומקבל, שהוא שמם וארץ, זעיר אנפין ונוקבא. בית — מי שבונה ביתו בין שמיא לארעא, זה תקון האלפין. הצדיק התלמיד חכם האמתי, הוא מתקן את ביתו בין שמיא לארעא, הינו שמקשר רוחניות לגשמיות וגשמיות לרוחניות, שזה שמם לארץ וארץ לשמים, ועל ידי זה נתגלה אלוהו של עולם, שזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות י): על פסוק (שמואל א' ז'): "ותשובתו הרמתה פי שם ביתו". ואמר רבי יוחנן, שכל מקום שהלך שם — ביתו עמו. זין חית — הינו אלו בני אדם

וזה אלה בית גימל דלת. גימל דלת דא שמיא וארעא. בית — מי שבונה ביתו בין שמיא לארעא, זה תקון האלפין. זין חית — הינו אלו בני אדם המקבלים תורתם משרין יהודאין, המכנים בשם זין, בחינת (ויקרא יז): "לשעירים אשר הם זונים". מהם החרוף והבזיונות, בבחינת (איוב לא) "ובוז משפחות יחתי", בחינת חית: הא ואו — הוי וי. לשון צעקה ומריבה פנ"ל, למי מדנים למי שיח', הינו זין חית. טית יוד — טובא גנו בגוה. פי צריך פשומע תורה מתלמידי חכמים שדין יהודאין, שיאכל טוב שבגוה, כמו (תגיגה טו): 'רבי מאיר רמון מצא תוכו אכל'. כמו שכתוב (משלי כג): "בני תנה לבך

שהוא לשון חרוף וגדוף. הא ואו — הוי וי לשון צעקה ומריבה פנ"ל, [עין (ישעיה א, ד): "הוי גוי חוטא" וגו'. ופרש רש"י: כל הוי שבמקרא לשון קובל וקונה, כאדם הגונח מלבו וצועק: אהה וכו', עין שם]. למי מדנים למי שיח'; הינו זין חית. תלמיד חכם שד יהודאי מקבל תורתו מזין, שהוא "לשעירים אשר הם זונים", שהם השדים, וחי"ת שהם מבזים ומחרפים, שהוא "ובוז משפחות יחתי", עד שהם צועקים: הוי וי, שזה ה' ו' — לשון צעקה ומריבה. ומי גורם את זה? התלמידי חכמים שדים יהודאין, שזה: "למי מדנים", מי גורם מדון ומריבה, למי שיח', שהוא ראשי תבות: ח'כם ש'ד יהודאי. טית יוד זה מרמוז על טובא גנו בגוה; פי בכל דבר יכולים למצא גם טוב. פי צריך פשומע תורה מתלמידי חכמים שדין יהודאין, שיאכל טוב שבגוה, כמו (תגיגה טו): 'רבי מאיר רמון מצא תוכו

אכל'; שלמד תורה מאחר, שהיה שד יהודאי, ולכן רבי מאיר את הטוב לקח ממנו. וכן כל אחד כשהוא פבר שמע מאלו המתנגדים המחרפים יראי השם — תורה, עליו לקחת את הטוב מדבריהם, פי בכל מקום יכולים למצא את הטוב, שזה אלוהו של עולם. כמו שכתוב (משלי כג): "בני, תנה לבך לי", לתת לבו ולהשכיל ולהבין את האלקות שיש בכל דבר. וכתוב (שם

המקבלים תורתם משרין יהודאין המכנים בשם זין, בחינת (ויקרא יז): "לשעירים אשר הם זונים"; שעירים הם שדים (עין דברים לב, יז): "וזבחו לשדים" וגו' לא שערום אבותיכם"; ופרש רש"י: שערום לשון (ישעיה יג, כא): "ושעירים ירקדו שם". שעירים הם שדים). מהם החרוף והבזיונות, בבחינת (איוב לא): "ובוז משפחות יחתי", בחינת חית; הינו יחתי זה לשון חי"ת,

(כב): "שמע דברי חכמים ולבך תשית לדעתתי"; כבודו, ואפלו מספורי הגויים צועק גם-כן כבוד השם יתברך, כמו שכתוב (תהלים צו, ג): "ספרו בגוים את כבודו", שאפלו בספורי הגויים צועק כבוד השם יתברך, כי כבודו יתברך צועק תמיד, וזה טית — טובא גנו בגוה (הקדמת הזוהר ג),

וקורא ומרמז להאדם שיתקרב אליו יתברך, והוא יתברך יקרב אותו ברחמים ובאהבה ובחבה גדולה וכו', עי' שם. שזה בכלל טובא גנו בגוה, תוכו אכל וקלפתו זרק, ודו"ק].

(עד פאן לשון רבנו, זכרונו לברכה):

ושמענו מפיו הקדוש, שזאת התורה מרמז בה כל הפונות של פרשת התמיד שאומרים בבקר. ובאר לנו קצת, ועי' בפונות ותראה ותבין שכל הפונות של פרשת התמיד מבארים בתורה הזאת. כי מבאר שם בפונות, שתמיד מכניע קלפות דעשיה וכו', שהם בחינת עבודה זרה וכו'. ו"עולת" גימטריא שם אב"ג ית"ץ וכו', שהוא בחסד, וכו' בסוד: "וישפם אברהם בבקר", והוא סוד: "אל תיראי תולעת" וכו', ויש פנגדו

זרה וכו'. ו"עולת" גימטריא שם אב"ג ית"ץ וכו', שהוא בחסד, וכו' בסוד: "וישפם אברהם בבקר", והוא סוד: "אל תיראי תולעת" וכו', ויש פנגדו בקלפה תולע אשר

לי", וכתוב (שם כב): "שמע דברי חכמים ולבך תשית לדעתתי". וכשעושה פן, מעלה טוב הגנוז בגוה, הינו האלפין הנפולים. וזה טית — טובא גנו בגוה (הקדמת הזוהר ג). שתשית לבך לטוב הגנוז בדבריו, ועל-ידי-זה יוד — הינו תתקן על-ידי-זה האלפין, בחינת (ישעיה כה): "אודה שמך פי עשית פלא" — דא אלה. וזה יוד צורת אלה, פי אל"ף הוא ו' באמצע, ולמעלה י' ולמטה י' בצורת ד'. וזה יוד, לשון אודה. יוד בחינת (איכה ג): "וידו אבן" — לשון השלכה, הינו קלפתו זרק: רצה לומר יו"ד אותיות יד"ו, שעל ידו זורקים ומשליכים, שזה ט' י', שטובא גנו בגוה, את הטוב לוקחים ואת הרע זורקים.

(עד פאן לשון רבנו, זכרונו לברכה):

ושמענו מפיו הקדוש, שזאת התורה מרמז בה כל הפונות של פרשת התמיד שאומרים בבקר. ובאר לנו קצת, ועי' בפונות ותראה ותבין שכל הפונות של פרשת התמיד מבארים בתורה הזאת. כי מבאר שם בפונות, שתמיד מכניע קלפות דעשיה וכו', שהם בחינת עבודה

שתשית לבך לטוב הגנוז בדבריו, ועל-ידי-זה יוד — הינו תתקן על-ידי-זה האלפין, בחינת (ישעיה כה): "אודה שמך פי עשית פלא" — דא אלה. וזה יוד צורת אלה, פי אל"ף הוא ו' באמצע, ולמעלה י' ולמטה י' בצורת ד'. וזה יוד, לשון אודה. יוד בחינת (איכה ג): "וידו אבן" — לשון השלכה, הינו קלפתו זרק: רצה לומר יו"ד אותיות יד"ו, שעל ידו זורקים ומשליכים, שזה ט' י', שטובא גנו בגוה, את הטוב לוקחים ואת הרע זורקים.

וימרחוק תבין ותשפיל, שזה שיק בכל פרט ופרט, כששומעים תורתם של מתנגדים המבזים ומחרפים את יראי השם, את הטוב לקבל ואת הרע לזרק. וכן מי שרק מטה אָזנו אל פרטי הבריאה, יכול לשמע מפל הדברים את קולו יתברך. וכמוכא במקום אחר (שיחות-הר"ן, סימן נב): מפל הדברים צועק כבוד השם יתברך, פי מלא כל הארץ

בחינת חסד, בחינת אברהם, בחינת חסד שבגבורה. וזה שמוכא בהתורה הנ"ל שהוא בחינת: "בגבורות ישע ימינו", הינו בחינת חסד שבגבורה:

והכניסו למעלה, שיש חור בפתל, עאל — ונכנס היחד. אמר — האדם שרצה לקחת אשה יותר מיחסת: האי נמי מתרמיא לה בת מזלה — יכול להיות שמייחסת יותר בן יתנו לו.

רש"י: דמדלגה מנה, שמייחסת מראשונה, ושואל אותו: הלא יש לו ללמד הואיל ולא נתנו לו ראשונה, כל שפן זו: ספתא, קבילא: דצה, השפיל ידו במקום שאין חור בפתל ולא על: דלי דצה, הגביה ידו ונעצה במקום נקב ועאל:

בהתורה הנ"ל שהוא בחינת: "בגבורות ישע ימינו", הינו בחינת חסד שבגבורה:

וזה שמוכא שם שעקר התקון — על-ידי שייכניס אורחים תלמידי-חכמים בתוך ביתו, שנחשב כאלו הקריב תמיד בגימטריא ד' אלפין. פי עקר התקון — על-ידי בחינת קרבן תמיד, שעולה ד' אלפין, שעל-ידי-זה נתתקנין האלפין הנ"ל, וזוכין לבחינת תולע דקדשה, שהוא בחינת עולת תמיד, בחינת חסד לאברהם. עין בהתורה הנ"ל ובפגנות היטב, ותבין איך נכללו כל הפגנות של פרשת התמיד בהתורה הנ"ל. עין היטב ותבין פלאות:

וזה שמוכא שם שעקר התקון — על-ידי שייכניס אורחים תלמידי-חכמים בתוך ביתו, שנחשב כאלו הקריב תמיד, פי בגימטריא ד' אלפין. פי עקר התקון — על-ידי בחינת קרבן תמיד, שעולה ד' אלפין, שעל-ידי-זה נתתקנין האלפין הנ"ל, וזוכין לבחינת תולע דקדשה, שהוא בחינת עולת תמיד, בחינת חסד לאברהם. עין בהתורה הנ"ל ובפגנות היטב, ותבין איך נכללו כל הפגנות של פרשת התמיד בהתורה הנ"ל. עין היטב ותבין פלאות:

כט

האי גברא דאזל בעי אתתא ולא קיהבי לה, מאי חזי דאזל להיכא דמדלי מנה. שקל ספתא דצה לתתא לא עאל, דלי דצה לעלא עאל. אמר: האי נמי מתרמיא לה בת מזלה:

רש"י:

דמדלגה מנה, שמייחסת מראשונה ושואל אותו הלא יש לו ללמד הואיל ולא נתנו לו ראשונה כל שפן זו: ספתא, קבילא: דצה, השפיל ידו במקום שאין חור בפתל ולא על: דלי דצה, הגביה ידו ונעצה במקום נקב ועאל:

כט

האי גברא דאזל בעי אתתא — אדם אחד רצה להתחתן עם אשה, ולא קיהבי לה — ולא נתנו לו אותה. מאי חזי דאזל להיכא דמדלי מנה — מה הוא רואה, שהולך לקחת אשה יותר מיחסת ממנה, הלא לא רצו לתת לו אשה פחותה ממנו, למה הוא מנסה

האי גברא דאזל בעי אתתא ולא קיהבי לה וכו'.

א. פי לא כל דבור נקרא דבור, פי דבור שאינו נשמע ונתקבל אינו נשאלמות הדבור הוא כשאדם מדבר דבריו נשמעים ונתקבלים, פי אם אינם נשמעים ואינם נתקבלים, הם אינם דבורים, ומביא ראיה מפסוק, שזה בחינת (תהלים יט, ד): "אין אמר ואין דברים בלי נשמע קולם", הינו מאחר שאין נשמע קולם, הדבור שלו לא נתקבל, סימן שאין אמר ואין דברים, הם לא נקראים דבורים. ועקר מה שנתקבל הדבור, הוא מחמת הטוב שיש בו, פי טוב הפל חפצים, הינו שבני אדם רוצים לשמע רק דברים טובים, ועל-כן כשיש טוב בהדבור, אזי הדבור נשמע ונתקבל; פי טבע של אדם שרוצה שיחזקו אותו ויבנו אותו, וזה הטוב שיש בהדבור. אבל כשאין טוב בהדבור, הינו שאינו מחזק ומעודד בני אדם, הדבור הזה אינו נתקבל אצל בני-אדם, פי אף אחד אינו רוצה לשמע את הצרה של הזולת, ומכל שכן אינו רוצה שישפילו אותו. ואיך עושין הטוב

בהדבור? על-ידי שלוקחין הדבור מהדעת, הינו שינדבר מדעת, שיחזיר בזולתו אמתת מציאותו יתברך, שזו שלמות הדעת, אזי יש בו טוב, פי אצל הקדוש-ברוך-הוא כתוב (תהלים קמה, ט):

"טוב הוי"ה לכל" וגו'.

אבל כשהדבור בלא דעת, שאינו רוצה לחזק את האדם, ולהאיר בו את אמתת מציאותו יתברך, אזי אין בו טוב, שעל זה נאמר (משלי יט, ב): "גם בלא דעת נפש לא טוב", 'נפש' הוא הדבור, כמו שכתוב (בראשית ב, ז): "ויהי האדם לנפש חיה", ותרגומו: 'לרוח ממללא'; הינו כשהנפש שהוא הדבור, הוא לא טוב, אינו מדבר דבורים טובים, זה מחמת שלוקח את הדבור בלא דעת, הינו שאינו מגלה את אמתת מציאותו יתברך, ואינו מחזק אותו.

ב. ולהקים ולרומם את הדעת, כדי שיהיה הדבור עם דעת, שיצא מזה טוב, הוא על-ידי שבח הצדיקים, לשבח ולפאר את הצדיקים, ולדבר תמיד בשבחם, פי כשמשבחין ומפארים את הצדיקים, על-ידי-זה נתרומם הדעת. [ומביא ראיה מפסוק] (דברים לב, יא): "כנשר יעיר קננו", 'נשרא' — דא רוחא [עין

האי גברא דאזל בעי אתתא ולא קיהבי לה וכו',

א פי לא כל דבור נקרא דבור, פי דבור שאינו נשמע ונתקבל

אינו נקרא דבור, בחינת (תהלים יט):

"אין אמר ואין דברים בלי נשמע קולם". ועקר מה שנתקבל

הדבור, הוא מחמת הטוב שיש בו, פי טוב הפל חפצים. ועל כן

כשיש טוב בהדבור, אזי הדבור נשמע ונתקבל, אבל כשאין טוב

בהדבור אינו נתקבל: ואיך עושין הטוב בהדבור? הוא על-ידי

שלוקחין הדבור מהדעת, אזי יש בו טוב. אבל כשהדבור בלא דעת,

אזי אין בו טוב. בבחינת (משלי יט):

"גם בלא דעת נפש לא טוב", 'נפש' הוא הדבור, כמו שכתוב

(בראשית ב): "ויהי האדם לנפש חיה", ותרגומו: 'לרוח ממללא':

ב ולהקים ולרומם את הדעת, הוא על-ידי שבח

הצדיקים. כשמשבחין ומפאריין את הצדיקים, על-ידי-זה נתרומם

הדעת. בבחינת (דברים לב): "כנשר יעיר קננו", 'נשרא' — דא רוחא

כְּשֶׁמְדַבֵּר — דְּבוּרָיו נִשְׁמָעִים וְנִתְקַבְּלִים, כִּי מֵאַחַר שֵׁישׁ טוֹב בְּדַבּוּר, כִּי נִלְקַח מִהַדְּעָתָּה].
וְאֶפְלוּ מִלְאָכִים, שְׁנֵה סוֹכֵב עַל גְּדוּלֵי וּמִבְּחָרֵי
הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם הַנְּבִיאִים, כְּמֵאֲמָרָם וְ"ל

(וַיִּקְרָא בָּהֶם, פְּרִשָׁה א', סִימָן

א'): וְכִי מִלְאָךְ הָיָה וְהֵלֵא

פְּנִחָס הָיָה, וְלָמָּה קוֹרָא

אוֹתוֹ מִלְאָךְ? אָמַר רַבִּי

סִימּוֹן, פְּנִחָס בְּשֵׁעָה

שֶׁהָיְתָה רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ שׁוֹרָה

עָלָיו, הָיָה פָּנָיו בּוֹעֲרוֹת

כְּלַפְיָדִים וְכוּ', נִקְרָאוּ

הַנְּבִיאִים מִלְאָכִים, הֵדָא

הוּא דְכְּתִיב (חֲצִי א, יג):

"וַיֹּאמֶר חֲצִי מִלְאָךְ

הַנְּבִיאִים וְגו', כְּשֶׁרוּצִים

לַעֲשׂוֹת דְּבוּר שְׂיִהְיָה

נִשְׁמָע וְנִתְקַבַּל אֲצֵלָם,

בְּבַחֲבִינָתָם: 'עֲשֵׂי דְבָרוֹ

לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ, אֲזִי

הֵם מְשַׁבְּחִין וּמְפָאֲרִין אֶת

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תְּחִלָּה,

שֶׁהוּא צְדִיקוֹ שֶׁל עוֹלָם,

בְּבַחֲבִינָתָם (תְּהִלִּים קמ"ה, יז):

"צְדִיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו",

וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה הַדְּבוּר,

בְּבַחֲבִינָתָם: 'לְשִׁמְעַ' וְכוּ',

וְזֶה (תְּהִלִּים קג, כ): "בְּרָכוּ

ה' מִלְאָכָיו", הַיְנוּ הַשֹּׁבְחִים

שֶׁמְשַׁבְּחִין תְּחִלָּה אֶת

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא

צְדִיקוֹ שֶׁל עוֹלָם. וְאַחֲרֵי-

כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה: 'עוֹשֶׂה

דְּבָרוֹ לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ, שְׁעוֹשֵׂין הַדְּבוּר שֶׁהוּא

נִשְׁמָע וְנִתְקַבַּל; הַיְנוּ הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים,

הַמְּפָלְגִים בְּמַעֲלֵה נוֹרָאָה וְנִפְלְאוֹה מְאֹד, וּבְטָלִים

וּמִבְטָלִים לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,

רַעֲיָא מֵהֵימְנָא פְּנִחָס, חֵלֶק ג' רַלד, רִיחָא נִשְׂרָא. וְעֵין
(תְּקוּנַיִת-זֶהר, תְּקוּן יג): נִשְׂרָא נְטִיל י' בְּפִימָא וְעַל
רִישָׁא, ו' בְּגוּפָא, ה"ה בְּגוּפָא; הַיְנוּ שֶׁהַנֶּשֶׁר
הוּא בְּחִינַת רִיחַ, וּמָה גַם שְׁכַל שֵׁם הַנְּבִיאִים נִמְצָא
בו: הַיְנוּ דְ בְּפִיו וְעַל

רִישׁוֹ, וְהַיְנוּ זֶה גוּפוֹ,

וְשֵׁנִי הַיְנוּ הֵם שְׁנֵי

הַכְּנָפִים שֶׁפּוֹרֵחַ בָּהֶם. דָּא

בְּחִינַת צְדִיק, כִּי גַם

הַצְּדִיק הוּא בְּחִינַת נֶשֶׁר,

שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ,

בְּבַחֲבִינָתָם (בְּמִדְבָר כז, יח):

"אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בו;

וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ

הַקְּדוּשִׁים (תְּנַחֲמוּמָא פְּנִחָס):

שְׂיִוְדַע לְהֵלֶךְ עִם כָּל אֶחָד

וְאֶחָד מֵהֶם לְפִי דְעָתוֹ.

יְעִיר קִנּוּ, שֶׁהוּא מְעוֹרֵר

הַמַּחֲזִין מִתְּרַדְמוּתוֹ,

מִבְּחִינַת מַחֲזִין דְּקִטְנוּת,

מִבְּחִינַת שְׁנָה. כִּי קֵן זֶה

הַמַּחֲזִין, הַיְנוּ קִנּוּ דָּא "קִנְיָה

חֲכָמָה קִנְיָה בִּינָה" (מְשָׁלֵי ד,

ה), שֶׁהֵם הַמַּחֲזִין. אֲבָא

וְאִמָּא נִקְרָאִים חֲכָמָה

וּבִינָה.

[רְצָה לומר, הַצְּדִיקִים

הֵם בְּחִינַת רוּחַ,

שְׂיִוְדַעִים לְהֵלֶךְ עִם כָּל

אֶחָד כְּפִי רוּחוֹ וְנִדְעָתוֹ,

וְהוּא בְּדַגְמַת הַנֶּשֶׁר,

שֶׁהוּא בְּחִינַת רִיחַ. וְאַצֵּל

הַצְּדִיק כְּתוּב (יִשְׁעִיָּה יא, ג):

"וְהִרְיָחוּ בִּירְאֵת הַנְּבִיאִים"

בְּשִׁלְמוֹת שֵׁם הַנְּבִיאִים בְּרוּךְ הוּא. וְלִכֵּן

כְּשֶׁמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים אוֹתָם, עַל-יְדֵי-זֶה

נִתְעוֹרְרִים הַמַּחֲזִין מִתְּרַדְמוּתוֹ, וְנִשְׁלַם הַדְּעָתָה. וְאִז

(כְּמִוְבָא בְּתְקוּן ג' מֵהַי"א תְּקוּנִים), דָּא

בְּחִינַת צְדִיק, בְּבַחֲבִינָתָם (בְּמִדְבָר כז):

"אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בו". יְעִיר קִנּוּ

שֶׁהוּא מְעוֹרֵר הַמַּחֲזִין מִתְּרַדְמוּתוֹ,

מִבְּחִינַת מַחֲזִין דְּקִטְנוּת, מִבְּחִינַת

שְׁנָה. קִנּוּ — דָּא "קִנְיָה חֲכָמָה

קִנְיָה בִּינָה" (מְשָׁלֵי ד'), שֶׁהֵם הַמַּחֲזִין.

וְאֶפְלוּ מִלְאָכִים כְּשֶׁרוּצִים

לַעֲשׂוֹת דְּבוּר שְׂיִהְיָה

נִשְׁמָע וְנִתְקַבַּל אֲצֵלָם, בְּבַחֲבִינָתָם:

'עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ,

אֲזִי הֵם מְשַׁבְּחִין וּמְפָאֲרִין אֶת

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תְּחִלָּה, שֶׁהוּא צְדִיקוֹ

שֶׁל עוֹלָם, בְּבַחֲבִינָתָם (תְּהִלִּים קמ"ה):

"צְדִיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו", וְעַל-יְדֵי-

זֶה נַעֲשֶׂה הַדְּבוּר, בְּבַחֲבִינָתָם:

'לְשִׁמְעַ' וְכוּ'. וְזֶה (תְּהִלִּים קג)

"בְּרָכוּ ה' מִלְאָכָיו", הַיְנוּ הַשֹּׁבְחִים

שֶׁמְשַׁבְּחִין תְּחִלָּה אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

שֶׁהוּא צְדִיקוֹ שֶׁל עוֹלָם. וְאַחֲרֵי-כֵּן

עַל-יְדֵי-זֶה: 'עוֹשֶׂה דְבָרוֹ לְשִׁמְעַ

בְּקוֹל דְּבָרוֹ, שְׁעוֹשֵׂין הַדְּבוּר

שֶׁהוּא נִשְׁמָע וְנִתְקַבַּל:

וְגַם בָּהֶם יֵשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְלִכֵּן

עַל-יְדֵי-זֶה אוֹתָם, וְנִשְׁלַם הַדְּעָתָה. וְאִז

כְּשֶׁהֵם רוֹצִים לְשָׁמַע בְּקוֹל דְּבָרָיו יִתְבָּרַךְ, שָׁזָה סוּד הַנְּבוּאָה, שְׁשׁוּמְעִים הַקּוֹל מִדְּבַר אֲלֵיהֶם, בְּבַחֲיִנַת (בַּמִּדְבָּר ז, פט): "וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהִים", קוֹל לוֹ קוֹל אֱלֹהִים (עַיֵן בַּמִּדְבָּר רבָּה, פְּרָשָׁה יד, סִימָן כ); הֵם קִדְּמוּ מִבְּטָלִים אֶת עֲצָמָם לְגַמְרֵי אֱלֹהִים יִתְבָּרַךְ, וּמִשְׂבָּחִים וּמִפְאָרִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁגַם אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ שִׁיף שְׂבַח הַצַּדִּיקִים, כְּבִיכּוֹל, שְׁנִקְרָא: "צַדִּיק הַיְוֹנֵה" כָּל דְּרָכָיו, וְעַל-יְדֵי הַשְּׂבַח הַזֶּה שְׁמִשְׂבָּחִים וּמִפְאָרִים אֶת הַקְּדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא, שָׁזָה בְּחִינַת "עֲשֵׂי דְבָרוֹ", שֶׁהֵם בּוֹנִים אֶת הַדְּבֹר, עַל-יְדֵי-זֶה "לְשָׁמַע בְּקוֹל דְּבָרוֹ", שְׂמִתוֹף וְשִׂבְחֵיהֶם וּמִפְאָרִים אֶת הַקְּדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם שׁוֹמְעִים, כְּבִיכּוֹל, אֶת קוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹבָא (שַׁעַר רִיחֵ-הַקֹּדֶשׁ, דְּרוֹשׁ א'). וְלָכֵן דְּבוֹרֵיהֶם נִשְׁמַע וְנִתְקַבַּל, כִּי שְׂכִינָה מִדְּבַר מִתּוֹף גְּרוֹנָם, נִכְמוֹ שְׁפָל אָדָם שְׁמִדְּבַר מִשְׂבָּחָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכָה שֶׁהַדְּבֹר הוּא עִם דַּעַת, וְנִשְׁמַע וְנִתְקַבַּל, כְּמוֹ-כֵן גְּדוּלֵי וּמִבְחָרֵי הַצַּדִּיקִים, הַנִּכְלָלִים לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמִשְׂבָּחִים וּמִפְאָרִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה מִתּוֹף הַדְּבוּרִים שְׁלָהֶם, הֵם זוֹכִים לְשָׁמַע אֶת קוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ. וּמָה גַם מִלְּאֲכֵי מַעֲלָה, הָאוֹמְרִים שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת אֱלֹהִים יִתְבָּרַךְ, גַּם הֵם זוֹכִים

שְׁנִשְׁפַּע עֲלֵיהֶם אוֹר יוֹתֵר גְּבִהָה. כִּי הַמִּלְאָכִים הֵם בְּסוּד הַסְּפִירוֹת, כִּי כָּל מִלְאָךְ נִקְרָא כְּפִי כְחוֹ שְׂמִקְבָּל מִהַסְּפִירָה הַשְּׂיִכַת אֱלֹהִים, וְדו"ק].
ג. (עַכְשָׁו יִקָּשֶׁר עֲנִינֵי בְּגָדִים לְבָנִים אֶל תְּקוּן הַדְּבֹר, שְׁגַם-כֵּן צָרִיף לְהִיּוֹת לְכֵן בְּלֵי שׁוּם רַבָּב, וְגַם הַדְּבֹר נִקְרָא בְּחִינַת מַלְכוּת): זֶה בְּחִינַת בְּגָדִים לְבָנִים, הֵינּוּ תְקוּן הַדְּבֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת פָּה, הוּא בְּחִינַת בְּגָדִים לְבָנִים, כִּי צָרִיף לְשִׁמּוֹר מְאֹד אֶת הַבְּגָדִים, שֶׁלֹּא יִבְזֶה אֶת הַבְּגָדִים, וְכָל מִי שֶׁהוּא גְדוּל יוֹתֵר, צָרִיף לְשִׁמּוֹר אֶת הַבְּגָדִים יוֹתֵר. כִּי כָּל מִי שֶׁגְּדוּל יוֹתֵר, מְדַקְדָּקִין עִמּוֹ יוֹתֵר. וְעַל כֵּן תְּלַמֵּיד-חֶכֶם שְׁנִמְצָא רַבָּב עַל בְּגָדָיו חָיֵב מִיתָה (שְׂבַת קיג), כִּי עִמּוֹ מְדַקְדָּקִין יוֹתֵר. כִּי הַבְּגָדִים בְּעֲצָמָם הֵם דְּנִינֵי אוֹתוֹ, בְּבַחֲיִנַת דִּינָא דְּמַלְכוּתָא. כִּי הַבְּגָדִים הֵם בְּחִינַת מַלְכוּת, כִּי רַבִּי יוֹחָנָן קָרָא לְמַאֲנֵה מְכַבְּדוּתָא (שְׂבַת קיג), שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מַלְכוּת, בְּחִינַת (תְּהִלִּים כד): "מִלֶּךְ הַכְּבוֹד". וְהֵם בְּחִינַת 'צַדִּיק מַלְכוּתָא קְדִישָׁא', שֶׁזֶה בְּחִינַת הַבְּגָדִים, בְּחִינַת (אִיּוֹב כט): "צַדִּיק בְּחִינַת (תְּהִלִּים כד, ח): "מִלֶּךְ הַכְּבוֹד". וְהֵם בְּחִינַת 'צַדִּיק מַלְכוּתָא קְדִישָׁא' (פְּתַח אֱלֹהִים), שֶׁזֶה בְּחִינַת הַבְּגָדִים, בְּחִינַת (אִיּוֹב כט, יד): "צַדִּיק לְבַשְׂתִּי"; הֵינּוּ כְמוֹ שְׂאָדָם צָרִיף לְהַקְפִּיד מְאֹד עַל נְקִיּוֹת הַבְּגָדִים וְלֹא לְלַכְלָכֵם, וְכָל מִי שֶׁגְּדוּל מְדַקְדָּקִין עִמּוֹ בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן הַדְּבֹר צָרִיף

הַדְּבֹר, שְׁגַם-כֵּן צָרִיף לְהִיּוֹת לְכֵן בְּלֵי שׁוּם רַבָּב, וְגַם הַדְּבֹר נִקְרָא בְּחִינַת מַלְכוּת): זֶה בְּחִינַת בְּגָדִים לְבָנִים, הֵינּוּ תְקוּן הַדְּבֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת פָּה, הוּא בְּחִינַת בְּגָדִים לְבָנִים, כִּי צָרִיף לְשִׁמּוֹר מְאֹד אֶת הַבְּגָדִים, שֶׁלֹּא יִבְזֶה אֶת הַבְּגָדִים, וְכָל מִי שֶׁהוּא גְדוּל יוֹתֵר, צָרִיף לְשִׁמּוֹר אֶת הַבְּגָדִים יוֹתֵר. כִּי כָּל מִי שֶׁהוּא גְדוּל יוֹתֵר, מְדַקְדָּקִין עִמּוֹ יוֹתֵר. וְעַל כֵּן תְּלַמֵּיד-חֶכֶם שְׁנִמְצָא רַבָּב עַל בְּגָדָיו חָיֵב מִיתָה (שְׂבַת קיג), כִּי עִמּוֹ מְדַקְדָּקִין יוֹתֵר. כִּי הַבְּגָדִים בְּעֲצָמָם הֵם דְּנִינֵי אוֹתוֹ, בְּבַחֲיִנַת דִּינָא דְּמַלְכוּתָא. כִּי הַבְּגָדִים הֵם בְּחִינַת מַלְכוּת, כִּי רַבִּי יוֹחָנָן קָרָא לְמַאֲנֵה מְכַבְּדוּתָא (שְׂבַת קיג), שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מַלְכוּת, בְּחִינַת (תְּהִלִּים כד): "מִלֶּךְ הַכְּבוֹד". וְהֵם בְּחִינַת 'צַדִּיק מַלְכוּתָא קְדִישָׁא' (פְּתַח אֱלֹהִים), שֶׁזֶה בְּחִינַת הַבְּגָדִים, בְּחִינַת (אִיּוֹב כט, יד): "צַדִּיק לְבַשְׂתִּי"; הֵינּוּ כְמוֹ שְׂאָדָם צָרִיף לְהַקְפִּיד מְאֹד עַל נְקִיּוֹת הַבְּגָדִים וְלֹא לְלַכְלָכֵם, וְכָל מִי שֶׁגְּדוּל מְדַקְדָּקִין עִמּוֹ בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן הַדְּבֹר צָרִיף

להיות לבן לגמרי בלי שום רֵכֵב, הינו לא לדבר כל העולה על רוחו, אלא בשעה שהוא מדבר, שיהיה דבורו קשור אל דעתו, שהדבור יהיה נמשך מהדעת, פי אם מדבר בלי קשור אל הדעת, על-ידי-זה נעשה כַּתְּמִים על דבורו, כְּמִי שְׂמַלְכָלְךָ אֶת בְּגָדֶיךָ, וְנַעֲשִׂים עֲלֵיהֶם כְּתָמִים. והמבזה אותם, נמצא שהוא פְּמוֹרֵד בְּמַלְכוּת, וְאִזּוּ דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּן אוֹתוֹ; כִּי הַדְּבוּר שְׂאִינוּ מְקַשֵּׁר אֶל הַדַּעַת, הוּא כְּמוֹרֵד בְּמַלְכוּת, וְאִזּוּ הַדְּבוּר בְּעֲצָמוֹ דִּן עֲצָמוֹ, שְׂמִיָּה סוֹבֵל אָדָם מֵהַ שְׂסוּבֵל. ועל-ידי-זה עושה פרוד בין קדשא בריך הוא ושכינתא, כי הדבור הוא השכינה, והדעת שהוא דבוק באין סוף ברוך הוא, בחינת קדשא בריך הוא ושכינתא, וכשפוגם בדבורו, על-ידי-זה הוא מפריד את קדשא בריך הוא ושכינתא, שזה בחינת נַחֲשׁ מְשִׁיף לָהּ לְגַבְהָ וְאֵטִיל בָּהּ זַהֲמָא (עין זחר אחרי עט); כִּי הַנַּחֲשׁ הַקְּדָמוֹנִי שֶׁהוּא הַיֵּצֵר הַרָע, מוֹשֵׁף אֶת הַדְּבוּר אֵלָיו, וּמְכַנֵּס בּוֹ זַהֲמָה, שְׂזָה כָּל הַדְּבָרִים בְּטָלִים שְׂאָדָם מְדַבֵּר, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה כְּתָמִים עַל דְּבוּרָיו, בְּכַחֲבִינַת דָּם נְדָה, שְׂאִזּוּ הִיא צְרִיכָה לְהִיּוֹת מְפֹרֶשֶׁת

מבְּעֵלָה, כְּמוֹ-כֵן מִי שְׂפּוֹגֵם בְּדְבוּרוֹ, וְנַעֲשֶׂה כְּתָמִים עַל דְּבוּרוֹ, בְּכַחֲבִינַת (ישעיה סג, ב): "מְדוּעַ אָדָם לְלִבּוֹשֶׁף", שְׂזָה בְּחִינַת דָּם נְדָה שֶׁהוּא אָדָם. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַפְּתָם וְהַרְכָּב שְׂנַמְצָא עַל בְּגָדוֹ, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה נִפְרָדַת בְּחִינַת הַמַּלְכוּת הַנַּ"ל, שֶׁהוּא הַדְּבוּר, שֶׁהוּא שְׂכִינַת עִזּוֹ, כִּי הַדְּבוּר הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת פָּה מְקַדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שֶׁהוּא הַבְּטוּל אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, דַּעַת עֲלִיּוֹן. וְאִזּוּ (יְרֵמְיָה כה, ל): "שְׂאֵג יִשְׂאֵג עַל גְּוֵהוּ", עַל גְּוֵה דִּילָהּ (זחר אחרי עד); כִּי בְּשֵׁעָה שְׂיִשׁ פְּרוּד בֵּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָא, עַל-יְדֵי-זֶה שְׂאֵג יִשְׂאֵג, כְּבִיכּוּל, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל גְּוֵה דִּלְיָהּ, עַל הַיִּפִּי שְׂלוֹ, שֶׁהוּא הַדְּבוּר מַלְכוּת פָּה, וְאִזּוּ שׂוֹלְטַת שְׂפָחָה בִּישָׂא, שֶׁהוּא מַלְכוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא עַל הָאָדָם, בְּכַחֲבִינַת (מְשָׁלִי ל, כח): "שְׂפָחָה כִּי תִירַשׁ גְּבַרְתָּהּ", שֶׁהִיא אִשָּׁה רָעָה, שְׂהִיא בְּחִינַת עַת רָעָה [וְשְׂמוֹנָה] עֲתִים, עֲתִים לְטוֹבָה, וְצָרִיךְ לְהַכְנִיעַ שְׂפָחָה בִּישָׂא, שֶׁהִיא עַת רָעָה. בְּכַחֲבִינַת (קְהֵלֶת ט): "בְּכָל עַת יִהְיֶה בְּגָדֶיךָ לְבָנִים", 'בְּכָל עַת' דִּיקָא. 'בְּגָדֶיךָ לְבָנִים', הֵינוּ בְּלֹא רֵכֵב, הֵינוּ בְּחִינַת טְהָרַת הַשְּׂכִינָה יְהִיוּ בְּגָדֶיךָ לְבָנִים", 'בְּכָל עַת' דִּיקָא. בְּכַחֲבִינַת לְבָנִים, הֵינוּ בְּלֹא

בְּכַחֲבִינַת אֹתָם, נִמְצָא שֶׁהוּא כְּמוֹרֵד בְּמַלְכוּת, וְאִזּוּ דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּן אוֹתוֹ. וְעַל-יְדֵי-זֶה עוֹשֶׂה פְּרוּד בֵּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּהּ, בְּכַחֲבִינַת לָהּ לְגַבְהָ וְאֵטִיל בָּהּ זַהֲמָא, בְּכַחֲבִינַת דָּם נְדָה, בְּכַחֲבִינַת (ישעיה סג): "מְדוּעַ אָדָם לְלִבּוֹשֶׁף". וְזֶהוּ בְּחִינַת הַפְּתָם וְהַרְכָּב שְׂנַמְצָא עַל בְּגָדוֹ שְׂעַל-יְדֵי-זֶה נִפְרָדַת בְּחִינַת הַמַּלְכוּת הַנַּ"ל, שֶׁהוּא הַדְּבוּר, שֶׁהוּא שְׂכִינַת עִזּוֹ, כִּי הַדְּבוּר הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת פָּה מְקַדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שֶׁהוּא הַבְּטוּל אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, דַּעַת עֲלִיּוֹן. וְאִזּוּ (יְרֵמְיָה כה, ל): "שְׂאֵג יִשְׂאֵג עַל גְּוֵהוּ", עַל גְּוֵה דִּילָהּ (זחר אחרי עד); כִּי בְּשֵׁעָה שְׂיִשׁ פְּרוּד בֵּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָא, עַל-יְדֵי-זֶה שְׂאֵג יִשְׂאֵג, כְּבִיכּוּל, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל גְּוֵה דִּלְיָהּ, עַל הַיִּפִּי שְׂלוֹ, שֶׁהוּא הַדְּבוּר מַלְכוּת פָּה, וְאִזּוּ שׂוֹלְטַת שְׂפָחָה בִּישָׂא, שֶׁהוּא מַלְכוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא עַל הָאָדָם, בְּכַחֲבִינַת (מְשָׁלִי ל, כח): "שְׂפָחָה כִּי תִירַשׁ גְּבַרְתָּהּ", שֶׁהִיא אִשָּׁה רָעָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת עַת רָעָה [וְשְׂמוֹנָה] עֲתִים, עֲתִים לְטוֹבָה, וְצָרִיךְ לְהַכְנִיעַ שְׂפָחָה בִּישָׂא, שֶׁהִיא עַת רָעָה (שֵׁם ט, ח): "בְּכָל עַת יִהְיֶה בְּגָדֶיךָ לְבָנִים", 'בְּכָל עַת' דִּיקָא. בְּכַחֲבִינַת לְבָנִים, הֵינוּ בְּלֹא

הַשְּׂכִינָה מִנְדָּתָהּ, בְּבַחֲיַנַת דָּם נֶעֱכָר וְנִעְשָׂה חֶלֶב' (בְּכוֹרוֹת ו: נְדָה ט); הֵינּוּ כִי אִשָּׁה רָצָה הִיא בַּחֲיַנַת שְׂפָחָה בִּישָׂא, שֶׁהִיא עֵת רָצָה, שְׁעוֹבְרִים עַל אָדָם בְּלְבוּלִים וְיִרִידוֹת וְנִפְּלוֹת, וְלִהְפֹךְ אִשָּׁה טוֹבָה הִיא בַּחֲיַנַת עֵת טוֹבָה, שְׁזָה טְהָרַת הַשְּׂכִינָה מִנְדָּתָהּ, שְׁאִין בָּהּ כְּתָמִים אֲדָמִים, אֲלֹא זֶה בַּחֲיַנַת לְכֹן, לְבִנּוּנִית הַמַּחֲזִין, שְׁזָה בְּגִדִיךָ לְשׁוֹן גִּיד, הֵינּוּ גִיד הַלְשׁוֹן צְרִיף לְהִיּוֹת לְכֹן בְּלִי שׁוּם רֶכֶב אָדָם, פָּגַם הַדְּבּוּר, שְׁזָה בְּעֶצְמוֹ "בְּכָל עֵת יִהְיֶה בְּגִדִיךָ לְבָנִים", שֶׁהַדְּבּוּר צְרִיף לְהִיּוֹת לְכֹן בְּלִי שׁוּם כְּתָמִים, וְאִזּוֹ נִעְשָׂה יַחֲוּד בֵּין בַּחֲיַנַת קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, שֶׁהוּא לְבִנּוּנִית הַמַּחֲזִין, אֲלֹא בַּחֲיַנַת שְׂכִינָתָא, שֶׁהוּא הַדְּבּוּר. וְהַרְשָׁעִים בְּעוֹנוֹתֵיהֶם, וּבְכַפְרֵט עַל-יְדֵי פָּגַם הַדְּבּוּר, גּוֹרְמִין אֶפְרָשׁוּתָא בֵּין קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא וּשְׂכִינָתֵיהּ, כִּי גּוֹרְמִין לָהּ דָּם נְדָה, שְׁזָה כְּתָמִים, וְאִזּוֹ הִיא נְקִרְאָת עִיר הַדְּמִים, (נְחוּם ג, א), וְעַל-שֵׁם זֶה רְשָׁעִים נְקִרְאִים אֲנָשֵׁי דְמִים. כִּי שֶׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה תְלוּיִים בְּשֶׁס"ה גִּידִים, שְׁשֵׁם תַּהֲלוּכַת הַדְּמִים. וְלִפִּי בַּחֲיַנַת לֹא תַעֲשֶׂה שְׁעוֹבְרִים, בֵּן מְעוֹרְרִים דָּם נְדָה לְהַשְׂכִּינָה, כִּי כַּמָּה מֵינֵי דְמִים יֵשׁ. בְּכֹן צְרִיף לְהַמְתִּיק אֶת הַדְּמִים הָאֵלוּ, הֵינּוּ לְתַקֵּן הַלְאֻוִין שֶׁהֵם הַגִּידִין, וְלְהַמְשִׁיף לָהֶם לְבִנּוּנִית, בְּבַחֲיַנַת: דָּם נֶעֱכָר וְנִעְשָׂה חֶלֶב'. וְזֶהוּ: בְּכָל עֵת יִהְיֶה בְּגִדִיךָ לְבָנִים — בְּגִדִיךָ דִּיקָא, לְהַמְשִׁיף לָהֶם לְבִנּוּנִית:

הַשְּׂכִינָה מִנְדָּתָהּ, בְּבַחֲיַנַת דָּם נֶעֱכָר וְנִעְשָׂה חֶלֶב' (בְּכוֹרוֹת ו: נְדָה ט); הֵינּוּ כִי אִשָּׁה רָצָה הִיא בַּחֲיַנַת שְׂפָחָה בִּישָׂא, שֶׁהִיא עֵת רָצָה, שְׁעוֹבְרִים עַל אָדָם בְּלְבוּלִים וְיִרִידוֹת וְנִפְּלוֹת, וְלִהְפֹךְ אִשָּׁה טוֹבָה הִיא בַּחֲיַנַת עֵת טוֹבָה, שְׁזָה טְהָרַת הַשְּׂכִינָה מִנְדָּתָהּ, שְׁאִין בָּהּ כְּתָמִים אֲדָמִים, אֲלֹא זֶה בַּחֲיַנַת לְכֹן, לְבִנּוּנִית הַמַּחֲזִין, שְׁזָה בְּגִדִיךָ לְשׁוֹן גִּיד, הֵינּוּ גִיד הַלְשׁוֹן צְרִיף לְהִיּוֹת לְכֹן בְּלִי שׁוּם רֶכֶב אָדָם, פָּגַם הַדְּבּוּר, שְׁזָה בְּעֶצְמוֹ "בְּכָל עֵת יִהְיֶה בְּגִדִיךָ לְבָנִים", שֶׁהַדְּבּוּר צְרִיף לְהִיּוֹת לְכֹן בְּלִי שׁוּם כְּתָמִים, וְאִזּוֹ נִעְשָׂה יַחֲוּד בֵּין בַּחֲיַנַת קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, שֶׁהוּא לְבִנּוּנִית הַמַּחֲזִין, אֲלֹא בַּחֲיַנַת שְׂכִינָתָא, שֶׁהוּא הַדְּבּוּר. וְהַרְשָׁעִים בְּעוֹנוֹתֵיהֶם, וּבְכַפְרֵט עַל-יְדֵי פָּגַם הַדְּבּוּר, גּוֹרְמִין אֶפְרָשׁוּתָא בֵּין קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא וּשְׂכִינָתֵיהּ, כִּי גּוֹרְמִין לָהּ דָּם נְדָה, שְׁזָה כְּתָמִים, וְאִזּוֹ הִיא נְקִרְאָת עִיר הַדְּמִים, (נְחוּם ג, א), וְעַל-שֵׁם זֶה רְשָׁעִים נְקִרְאִים אֲנָשֵׁי דְמִים (תְּהִלִּים נה, כד), כִּי שֶׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה תְלוּיִים בְּשֶׁס"ה גִּידִים, שְׁשֵׁם תַּהֲלוּכַת הַדְּמִים, וְלִפִּי בַּחֲיַנַת לֹא תַעֲשֶׂה שְׁעוֹבְרִים, בֵּן מְעוֹרְרִים דָּם נְדָה לְהַשְׂכִּינָה, כִּי כַּמָּה מֵינֵי דְמִים יֵשׁ (נְדָה ט).

מִנְדָּתָהּ, בְּבַחֲיַנַת דָּם נֶעֱכָר וְנִעְשָׂה חֶלֶב' (בְּכוֹרוֹת ו: נְדָה ט).

וְהַרְשָׁעִים בְּעוֹנוֹתֵיהֶם גּוֹרְמִין אֶפְרָשׁוּתָא בֵּין קִדְשָׁא

בְּרִיף הוּא וּשְׂכִינָתֵיהּ, כִּי גּוֹרְמִין לָהּ דָּם נְדָה, וְאִזּוֹ הִיא נְקִרְאָת עִיר הַדְּמִים, (נְחוּם ג), וְעַל-שֵׁם זֶה רְשָׁעִים נְקִרְאִים אֲנָשֵׁי דְמִים. כִּי שֶׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה תְלוּיִים בְּשֶׁס"ה גִּידִים, שְׁשֵׁם תַּהֲלוּכַת הַדְּמִים. וְלִפִּי בַּחֲיַנַת לֹא תַעֲשֶׂה שְׁעוֹבְרִים, בֵּן מְעוֹרְרִים דָּם נְדָה לְהַשְׂכִּינָה, כִּי כַּמָּה מֵינֵי דְמִים יֵשׁ. בְּכֹן צְרִיף לְהַמְתִּיק אֶת הַדְּמִים הָאֵלוּ, הֵינּוּ לְתַקֵּן הַלְאֻוִין שֶׁהֵם הַגִּידִין, וְלְהַמְשִׁיף לָהֶם לְבִנּוּנִית, בְּבַחֲיַנַת: דָּם נֶעֱכָר וְנִעְשָׂה חֶלֶב'. וְזֶהוּ: בְּכָל עֵת יִהְיֶה בְּגִדִיךָ לְבָנִים — בְּגִדִיךָ דִּיקָא, לְהַמְשִׁיף לָהֶם לְבִנּוּנִית:

ד וְלְתַקֵּן כָּל הָעֵבְרוֹת בְּפִרְטוּתוֹת הֵם רַבִּים מְאֹד, וְכַבֵּד עַל הָאָדָם, וְאִי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן

כִּי הַכָּל תְּלוּי רַק בְּדְבּוּר, כִּי כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר דְּבּוּר עִם דַּעַת, שְׁזָה יַחֲוּד קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא וּשְׂכִינָתָא, וְהוּא שׁוֹמֵר שְׁלֹא יִהְיֶה עַל דְּבּוּרוֹ שׁוּם רֶכֶב אָדָם, דָּם נְדָה, עַל-יְדֵי-זֶה הַדְּבּוּר נִשְׁמַע וְנִתְקַבֵּל, כִּי מְדַבֵּר בְּדְבָקוֹת עֲלִיוֹנָה, שְׁזָה הַדְּבּוּר שֶׁל הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם בּוֹנִים קִדְשָׁא אֶת דְּבּוּרָם, וְאַחֲרֵי-כֵן הֵם שׁוֹמְעִים אֶת קוּלוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא דַּעַת הָעֲלִיּוֹן, שְׁזָה תְּכִלִּית הַיַּחֲוּד, שְׁבִשְׂבִיל זֶה נִבְרָא הָאָדָם, לְהַמְשִׁיף אֶת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, וְלִשְׁמַע אֶת קוּלוֹ יִתְבָּרַךְ מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, מֵה שְׁאִין בֵּן הַרְשָׁעִים הֵם גּוֹרְמִים פְּרוּד בֵּין קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא וּשְׂכִינָתָא, כִּי פָּגְמוּ בְּגִיד הַלְשׁוֹן. [וּמִרְחוּק תְּבִין וְתִשְׁפִּיל אִיף שִׁיכוּלִים לְהַפִּיר אֶת הָאָדָם, אִם זָכָה כָּבֵד לְטְהָרַת הַמַּחֲזִין, שְׁמִשֵּׁם נִמְשָׁף טְהָרַת הַדְּבּוּר, אִם שׁוֹמֵר עַל בְּגִדּוֹ, שְׁלֹא יִהְיֶה עֲלֵיהֶם שׁוּם כְּתָמִים וְרֶכֶב, וְדו"ק].

יֵשׁ (נְדָה ט). בְּכֹן צְרִיף לְהַמְתִּיק אֶת הַדְּמִים ד. וְלְתַקֵּן כָּל הָעֵבְרוֹת בְּפִרְטוּתוֹת הֵם רַבִּים מְאֹד, וְכַבֵּד עַל הָאָדָם, וְאִי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן אוֹתָם, כִּי

הַדְּמִים, וְלִפִּי בַּחֲיַנַת לֹא תַעֲשֶׂה שְׁעוֹבְרִים, בֵּן מְעוֹרְרִים דָּם נְדָה לְהַשְׂכִּינָה, כִּי כַּמָּה מֵינֵי דְמִים יֵשׁ (נְדָה ט).

יש דקדוקים ופרטים רבים בכל לאו ולא, כי בכל פרט יש פרטים ופרטי פרטים, כי על כל לאו הוסיפו חכמינו הקדושים גזרות וסגלים, כדי לא להמשיך, חס ושלום, לעבר על צווי הבורא יתברך שמו, בכך צריך לתקן פלליות הגידים, שהוא בחינת (דברים ד, יג): "ויגד לכם את בריתו", הינו ויגד הוא לשון גיד, והוא גם לשון דבור וצווי, וזה תלוי כפי ששומר את בריתו, שלא יקלקל את המצח שלו. [ויבזה יהיו מקשרים התחלת דבריו "מטוב הדבור"] (עין זהר וישלח קעו): דכל פקודי אורייתא מתקשרין בנטירו דברית קדישא וכו', עין שם.) ואז על-ידי תקון הברית, שהוא פלליות הגידין, נתקן ממילא כל הלאוין שעבר, ונמשך להם לבנונית [שהוא תלוי במחין], ועל שם זה נקרא פלליות הגידין, שהוא הברית-קדש, 'שדי', על-שם ששדי ויורה פחץ [עין רש"י על פסוק (בראשית מט, כה): "ברכת שדים ורחם", שהזרע יורה פחץ] לבנונית ותקונים לכל פרט ופרט כפי צרכו, ואפלו למקומות צרים ודקים, שאי אפשר לבוא לשם שום תקון, כי אם על-ידי תקון הכללי, שהוא זורק לבנונית ותקונים גם למקומות הצרים והדקים. בכחינת (איוב כב): "והיה שדי בצריך" — ששדי ויורה תקונים לכל מקומות הצרים.

אותם, כי יש דקדוקים ופרטים רבים בכל לאו ולא. בכך צריך לתקן פלליות הגידים, שהוא בחינת (דברים ד): "ויגד לכם את בריתו", ואז, על-ידי תקון הברית, שהוא פלליות הגידין, נתקן ממילא כל הלאוין שעבר, ונמשך להם לבנונית. ועל שם זה נקרא פלליות הגידין שהוא הברית-קדש, 'שדי', על-שם ששדי ויורה פחץ לבנונית ותקונים לכל פרט ופרט כפי צרכו, ואפלו למקומות הצרים והדקים. כי יש מקומות צרים ודקים שאי אפשר לבוא לשם שום תקון, כי אם על-ידי תקון הכללי, שהוא זורק לבנונית ותקונים גם למקומות הצרים והדקים. בכחינת (איוב כב): "והיה שדי בצריך" — ששדי ויורה תקונים לכל מקומות הצרים. ועל שם זה נקרא ברית: 'זהר הרקיע', כי המחין הם כמו הרקיע, שמפריד בין מים עליונים למים תחתונים, כן המחין מצד אחד הם בטלים לגמרי אל האין סוף, ומצד שני הם נמשכים אל הארץ והגשמיים. כי קדם התקון, שתקן את בריתו שתלוייה במחין, אזי הרקיע הוא בכחינת (איוב כ):

אחד הם בטלים לגמרי אל האין סוף, ומצד שני הם נמשכים אל הארץ והגשמיים. כי קדם התקון, שתקן את בריתו שתלוייה במחין, אזי הרקיע שהוא המצח, הוא בכחינת (איוב כ, כז):

"יגלו שמים עונו", שנתגלה עוונות המחין, נקיים, כי הם תלויים זה בזה, ועל-ידי-זה שהוא רקיע השמים. ואחר התקון, אזי מזהיר נתעורר מבחינת שנה, על-ידי תקון הברית ומטהר את הרקיע, בבחינת לשון של זהרית, המחין נתעוררין, שנה על גוזליו ירחף — שהוא מלבין עוונותיהן של שם"ה לאוין, כי

אם אדם שב בתשובה

ומתקן את בריתו, על-

ידי-זה נמשך לבנונית

המחין, ומשפיע לבנונית

בשם"ה גידין, בבחינת:

'בכל עת יהיו בגדיה

לבנים'; הינו 'בגדיה',

שהיא פלילות הגידים

שהיא הברית, יהיה לבן,

בלי שום פגם, כי הברית

תלויה במחין, פי כל

הלבנונית נמשך מן המח,

בחינת: 'ונזלים מן

לבנון, ועל לבנון מובא

(זר פנחס רלה:), שהוא מן

לבנון דמחא, הינו

שנמשך מחין לבנים, שנה

טהרת המחין, שרק חושב

מהאין סוף ברוך הוא.

ועל-ידי תקון פלילות

הגידין נתרומם המחין, כי

בא לידי גדלות המחין,

בבחינת: "כגשיר יעיר

קנו". נשרא דא רוחא,

שהוא פלילות הגידין,

בבחינת (יהושע ב): "ולא קמה עוד רוח

באיש". יעיר קנו — שהוא

מעורר 'קנה חכמה קנה בינה',

מבחינת שנה. על גוזליו ירחף

— שהוא מרחף ומגן על המחין

שהיו מתחלה נגזליו, בבחינת

(משלי כח): "גוזל אביו ואמו", הם

המחין, שהם אב בחכמה ואם לבינה. וזה בחינת

'תינוק יונק משדי אמו'. 'תינוק' הינו המחין דקטנות,

שהוא יונק ונגדל מקטנותו, על-

ידי תקון הפללי, שהוא

שדי ויורה פחץ. וזה:

אמו, דא פנסיה, כמו

שכתוב (משלי כג, כב):

"אל תבוז פי זקנה אמה".

פרש רש"י: פנסיה, ששם נתפנסין ונכללין כל

התקונים, פי הכל תלוי

במחין, פי עקר האדם

הוא המח, ששם שורה

(משלי כח): "גוזל אביו ואמו", הם

המחין, שהם אב בחכמה ואם לבינה. וזה בחינת

'תינוק יונק משדי אמו'. 'תינוק' הינו המחין דקטנות,

שהוא יונק ונגדל מקטנותו, על-ידי תקון הפללי, שהוא

שדי ויורה פחץ. וזה: אמו, דא פנסיה, כמו

שכתוב (משלי כג, כב):

"אל תבוז פי זקנה אמה".

פרש רש"י: פנסיה, ששם נתפנסין ונכללין כל

התקונים, פי עקר האדם

הוא המח, ששם שורה

(משלי כח): "גוזל אביו ואמו", הם

המחין, שהם אב בחכמה ואם לבינה. וזה בחינת

'תינוק יונק משדי אמו'. 'תינוק' הינו המחין דקטנות,

שהוא יונק ונגדל מקטנותו, על-ידי תקון הפללי, שהוא

שדי ויורה פחץ. וזה: אמו, דא פנסיה, כמו

שכתוב (משלי כג, כב):

"אל תבוז פי זקנה אמה".

פרש רש"י: פנסיה, ששם נתפנסין ונכללין כל

התקונים, פי עקר האדם

הוא המח, ששם שורה

(משלי כח): "גוזל אביו ואמו", הם

המחין, שהם אב בחכמה ואם לבינה. וזה בחינת

'תינוק יונק משדי אמו'. 'תינוק' הינו המחין דקטנות,

שהוא יונק ונגדל מקטנותו, על-ידי תקון הפללי, שהוא

שדי ויורה פחץ. וזה: אמו, דא פנסיה, כמו

שכתוב (משלי כג, כב):

"אל תבוז פי זקנה אמה".

פרש רש"י: פנסיה, ששם נתפנסין ונכללין כל

התקונים, פי עקר האדם

הוא המח, ששם שורה

נשמתו. וזה עקר ההתקרבות ישראל לאביהם שבשמים, הינו על-ידי תקון הברית, על-ידי-זה עקר ההתקרבות של ישראל לאביהם שבשמים, בבחינת (שמות יט, ד): "ואשא אתכם על פנפי נשרים ואבא אתכם אלי". 'נשא' זה תקון הכללי, שהוא בחינת: "ויגד לכם את בריתו" פנ"ל, הינו תקון הברית, על-ידי-זה דיקא "ואבא אתכם אלי" — שנתקרבו אליו יתברך פי עקר ההתקרבות להשם יתברך, הוא על-ידי תקון הברית פנ"ל. ולכן צריך האדם לשמר מאד על מחשבתו, ולא יכניס בו שום הרהורים רעים, פי דיקא על-ידי-זה ישלים את דעתו, שזה בסוד חכמה ובינה, אבא ואמא, ויהיה נולד אצלו תמיד מחין חדשים, בדבקות הבורא יתברך שמו.

ה. ובזה תלוי פרנסה בלי טרח, פי פרנסה בטרח בא מחמת חסרון הדעת, כמובא (זהר בשלח סב:): ואינון דלא אשתפחו בני מהימנותא, מה כתיב בהו (במדבר יא, ח): "שטו העם ולקטו", מאי שטו? שטותא הוו נסבי לגרמיהו בגין דלא הוו בני מהימנותא וכו', עין שם; פי מי שיש לו דעת ואמונה, על-ידי-זה

נמשך לו פרנסה בנקל, שהוא בחינת (שם טז, ד): "לחם מן השמים", שנאמר על המן, שבא משער נ', הינו על-ידי תקון הכללי, שהוא תקון הברית, נשלים המן והדעת, ועל-ידי-זה לא צריך להתנגע בשביל פרנסתו, ותקון הכללי, שהוא בחינת (משלי ל, יט): "דרך הנשר בשמים", [עין זהר יתרו פ: מאי בשמים ברחמי. מה נשר אשתפח ברחמי על בנוי ודינא לגבי אחרנין, כך קדשא בריך הוא אשתפח ברחמי לגבי ישראל ודינא לגבי עמין עובדי כוכבים וכו', עין שם. והרחמנות תלוי בדעת]. וזה "והמן פזרע גד הוא" — 'זרע גד', דא טפה חורתא (תקונים תקון כא נב:), הינו טפת הזרע שבא מהמח, הינו בחינת: 'ונוזלים מן לבנון', מן לבונוא דמחא, שזה בחינת תקון הברית, הינו כששומר עצמו שלא תצא הטפה לבטלה, שבזה תלוי פרנסה בלי טרח, מאחר שנשלים דעתו ואינו פוגמו, שהוא בחינת מן, בחינת לחם מן השמים פנ"ל; פי כשהמחין זכים, על-ידי-זה הוא דבוק בו יתברך, ונשפע עליו פרנסה בקלות. פי פרנסה שהוא בטרחא ובכבדות, הוא

וזה עקר ההתקרבות ישראל לאביהם שבשמים, הינו על ידי תקון הברית, על-ידי-זה עקר ההתקרבות של ישראל לאביהם שבשמים, בבחינת (שמות יט): "ואשא אתכם על פנפי נשרים ואבא אתכם אלי". 'נשא' זה תקון הכללי, שהוא בחינת: "ויגד לכם את בריתו" פנ"ל, הינו תקון הברית, על-ידי-זה דיקא, "ואבא אתכם אלי" — שנתקרבו אליו יתברך. פי עקר ההתקרבות להשם יתברך, הוא על-ידי תקון הברית פנ"ל:

ה ובזה תלוי פרנסה בלי טרח, שהוא בחינת (שם טז): "לחם מן השמים". הינו על-ידי תקון הכללי, שהוא תקון הברית, שהוא בחינת (משלי ל): "דרך הנשר בשמים". וזה (במדבר יא): "והמן פזרע גד הוא" — 'זרע גד', דא טפה חורתא (תקונים תקון כא נב:), הינו בחינת: 'ונוזלים מן לבנון', שזה בחינת תקון הברית, שזה פרנסה בלי טרח, שהוא בחינת מן, בחינת לחם מן השמים פנ"ל. פי פרנסה שהוא בטרחא ובכבדות, הוא

נמשך לו פרנסה בנקל, שהוא בחינת (שם טז, ד): "לחם מן השמים", שנאמר על המן, שבא משער נ', הינו על-ידי תקון הכללי, שהוא תקון הברית, נשלים המן והדעת, ועל-ידי-זה לא צריך להתנגע בשביל פרנסתו, ותקון הכללי, שהוא בחינת (משלי ל, יט): "דרך הנשר בשמים", [עין זהר יתרו פ: מאי בשמים ברחמי. מה נשר אשתפח ברחמי על בנוי ודינא לגבי אחרנין, כך קדשא בריך הוא אשתפח ברחמי לגבי ישראל ודינא לגבי עמין עובדי כוכבים וכו', עין שם. והרחמנות תלוי בדעת]. וזה "והמן פזרע גד הוא" — 'זרע גד', דא טפה חורתא (תקונים תקון כא נב:), הינו טפת הזרע שבא מהמח, הינו בחינת: 'ונוזלים מן לבנון', מן לבונוא דמחא, שזה בחינת תקון הברית, הינו כששומר עצמו שלא תצא הטפה לבטלה, שבזה תלוי פרנסה בלי טרח, מאחר שנשלים דעתו ואינו פוגמו, שהוא בחינת מן, בחינת לחם מן השמים פנ"ל; פי כשהמחין זכים, על-ידי-זה הוא דבוק בו יתברך, ונשפע עליו פרנסה בקלות. פי פרנסה שהוא בטרחא ובכבדות, הוא

מחמת שלא תקן תקון הפללי, שהוא תקון הברית, כי מאן דזרק פרוורין דנהמא עניות רדף אבתריה, כל שפן מאן דזרק פרוורין דמחא (זהר פנחס רמד); הינו כשאדם פרוורים של לחם על הארץ, עניות רודפת אחריו, כמאמרם ו"ל (חלז כה):) שהוא גברא, ונהה מהדר עליה שרא דעניותא, ולא הנה יכול ליה דקא זהיר אנשוורא טובא, יומא חד כרף ליפתא איבלי, אמר השתא ודאי נפל בידאי, בתר דאכיל אייתי מרא עקרינהו ליבלי שדינהו לנהרא, שמעיה דקאמר ווי דאפקיה ההוא גברא מביתיה [שר של עניות רודף אחר בני-אדם שזורקים פרוורים, פעם מצא אדם שאוכל לחם על עשבים, אמר השר של העניות, בודאי עכשו אני אתפס אותו, כי אי אפשר להזהר מבין העשבים, וכשגמר לאכל תלש את כל העשבים, וזרק אותם לתוף הנהר, ענה ואמר השר של העניות: וי, שהאדם הזה הוציא אותי מביתו], רואים מכאן, שפרורים שזורקין על הארץ, מביאים לידי עניות, כל שפן מי שזורק

מחמת שלא תקן תקון הפללי, שהוא תקון הברית. כי מאן דזרק פרוורין דנהמא עניות רדף אבתרה, כל שפן מאן דזרק פרוורין דמחא (זהר פינחס רמד):

וזה (ויקרא ט) "לא תאכלו על הדם" הינו על ידי הדמים, שהם גורמים לשכינה בחינת דם נדה, בבחינת עיר הדמים, בבחינת: 'מדוע אדם ללבושף', בבחינת 'שנמצא רכב על בגדיו', הינו על-ידי פגם הברית, שהיא בחינת פגם פלליות הגידין, שזהו בחינת פגם הפגדים פנ"ל, על-ידי-זה לא תאכלו — הינו פרנסה בטרח [הינו כשאדם חוטא בפגם הברית, על-ידי-זה הוא גורם להשכינה דם נדה, שהלבושים נעשה אדם, שזה רכב על בגדו מחמת פגמו, ובשביל זה אין לו מה לאכל, שזה "לא תאכלו על הדם", בשביל הדם שהוא דם נדה, רכב על בגדו, שגורם על-ידי פגם הברית, אין לו מה לאכל]. לא תנחשו ולא תעוננו, שהם גורמים בחינת נחש משיף לה לגבה, הינו לשמר מהנחש, שנמצא אצל כל אדם, המסיתו מאחרי המקום ברוף הוא, וגורמים שליטת השפחה בישא, שהיא עת רעה. וזה לא תנחשו, שלא לגרם, חס ושלום, נחש משיף לה לגבה וכו' פנ"ל. ולא תעוננו — שהוא לשון עת ועונה, הינו שלא לגרם, חס ושלום, הכ"ח עתים, וכנ"ל:

שליטת העת רעה של הכ"ח עתים, וכנ"ל. הינו אם אדם אינו נזהר מהנחש, שהם הפירות (עכשו ילביש השגתו בפסוק): וזה (ויקרא ט).

שלא אבד אפלו טפה אחת, שזה שאמר: "ראובן בכורי אתה כחי וראשית אוני", ופרש רש"י: היא טפה ראשונה שלו, שלא ראה קרי מימיו [צ"ל תנחומא ויחי, אתה בכורי טפה ראשונה שלי שעשיתי פ' שנה, ואפלו קרי לא ראיתי]. ולכן נאמר בו (שם כה, כז): "יושב אהלים", הינו בחינת שמים, כמו שכתוב (ישעיה מ, כב) "וימתחם פאהל לשבת", ולפני זה כתוב: "הנוטה כדוק שמים", הינו בחינת: דרך הנשר בשמים, ונשר מרמז על רוח "נשרא דרוחא", בחינת זהר הרקיע, הינו שהמחין הנקרא רקיע השמים, הם נקיים על ידי תקון הברית, ומזהירין כזהר הרקיע, שזה בחינת 'לשון של זהורית', שמלבין עוונותיהן, כמאמרם ז"ל (יומא סח): לשון של זהורית היא קשור על פתחו של היכל, וכשהגיע שעיר למדבר היה הלשון מלבין,

שנאמר (ישעיה א, יח): "אם יהיו חטאיכם פשנים כשולג ילבינו". וכן הוא (מדרש תהלים פו): בשעה שהיה לשון של זהורית נתלה על פתח ההיכל מתלבן, היו יודעין שנשמעה תפלתם. והדמים של שס"ה גידין, הינו הדמים של האדם עוברים דרך כל הגידין שלו, ולכן פשאדם חוטא זה בא מהדמים, דרך כל הגידין, וכשזוכה לזככם, על ידי זה זוכה לגידין לבנים, שזה בחינת (שם א): "אם יאדימו כתולע בצמר יהיו".

שנאמר (בראשית ג, ה): "והייתם כאלקים יודעי טוב ורע", ועל ידי זה בא ששולט בו העת רע; כי יש כ"ח עתים — לטובה וי"ד לרעה (קהלת ג), וכשיש לאדם עת רע, על ידי זה באה לו פרנסה בכבודות, וזה הקשר: "לא תאכלו על הדם לא תנחשו ולא תעונו", כי על ידי שממשיך על עצמו פגם הדעת, שבא מפגם הברית שהוא נחש שהטיל זהמא, שגרם דם נדה, על ידי זה אין לו מה לאכל, ועובר עליו עת רעה. וזה שבקש יעקב (בראשית כח, כ): "ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש", כי זה תלוי בזה, כי פרנסה תלוי בבחינת בגדים לבנים, הינו כפי שאדם זוכה לבגדים לבנים, שזה בגידין לבנים, כלליות הגיד, תקון הברית, תקון וטהרת המחין, כך זוכה לפרנסה בנקל. וזה (ישעיה כג, יח): "לאכל לשבעה ולמכסה עתיק", הינו אכילה פדי שביעה תלוי כפי המכסה, הינו הלבוש נקי, שאדם ממשיך על עצמו מבחינת עתיק, שהיא המדרגה הכי עליונה, בחינת המת, שמשם נמשך הטפה כנ"ל. ויעקב שהמשיך לבנונית, בבחינת (בראשית ל, לו): "מחשף הלבן", על ידי תקון הפללי, כמו שכתוב (שם מט, ג): "ראשית אוני", הינו יעקב אבינו זכה בשלמות אל לבנוניות המחין, על ידי שזכה לשלמות תקון הברית,

ועל ידי זה בא פרנסה בכבודות, וזה הקשר: "לא תאכלו על הדם לא תנחשו ולא תעונו", כי על ידי שממשיך על עצמו פגם הדעת, שבא מפגם הברית שהוא נחש שהטיל זהמא, שגרם דם נדה, על ידי זה אין לו מה לאכל, ועובר עליו עת רעה. וזה שבקש יעקב (בראשית כח, כ): "ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש", כי זה תלוי בזה, כי פרנסה תלוי בבחינת בגדים לבנים, הינו כפי שאדם זוכה לבגדים לבנים, שזה בגידין לבנים, כלליות הגיד, תקון הברית, תקון וטהרת המחין, כך זוכה לפרנסה בנקל. וזה (ישעיה כג, יח): "לאכל לשבעה ולמכסה עתיק", הינו אכילה פדי שביעה תלוי כפי המכסה, הינו הלבוש נקי, שאדם ממשיך על עצמו מבחינת עתיק, שהיא המדרגה הכי עליונה, בחינת המת, שמשם נמשך הטפה כנ"ל. ויעקב שהמשיך לבנונית, בבחינת (בראשית ל, לו): "מחשף הלבן", על ידי תקון הפללי, כמו שכתוב (שם מט, ג): "ראשית אוני", הינו יעקב אבינו זכה בשלמות אל לבנוניות המחין, על ידי שזכה לשלמות תקון הברית,

ועל ידי זה בא פרנסה בכבודות, וזה הקשר: "לא תאכלו על הדם לא תנחשו ולא תעונו", כי על ידי שממשיך על עצמו פגם הדעת, שבא מפגם הברית שהוא נחש שהטיל זהמא, שגרם דם נדה, על ידי זה אין לו מה לאכל, ועובר עליו עת רעה. וזה שבקש יעקב (בראשית כח, כ): "ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש", כי זה תלוי בזה, כי פרנסה תלוי בבחינת בגדים לבנים, הינו כפי שאדם זוכה לבגדים לבנים, שזה בגידין לבנים, כלליות הגיד, תקון הברית, תקון וטהרת המחין, כך זוכה לפרנסה בנקל. וזה (ישעיה כג, יח): "לאכל לשבעה ולמכסה עתיק", הינו אכילה פדי שביעה תלוי כפי המכסה, הינו הלבוש נקי, שאדם ממשיך על עצמו מבחינת עתיק, שהיא המדרגה הכי עליונה, בחינת המת, שמשם נמשך הטפה כנ"ל. ויעקב שהמשיך לבנונית, בבחינת (בראשית ל, לו): "מחשף הלבן", על ידי תקון הפללי, כמו שכתוב (שם מט, ג): "ראשית אוני", הינו יעקב אבינו זכה בשלמות אל לבנוניות המחין, על ידי שזכה לשלמות תקון הברית,

ועל ידי זה בא פרנסה בכבודות, וזה הקשר: "לא תאכלו על הדם לא תנחשו ולא תעונו", כי על ידי שממשיך על עצמו פגם הדעת, שבא מפגם הברית שהוא נחש שהטיל זהמא, שגרם דם נדה, על ידי זה אין לו מה לאכל, ועובר עליו עת רעה. וזה שבקש יעקב (בראשית כח, כ): "ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש", כי זה תלוי בזה, כי פרנסה תלוי בבחינת בגדים לבנים, הינו כפי שאדם זוכה לבגדים לבנים, שזה בגידין לבנים, כלליות הגיד, תקון הברית, תקון וטהרת המחין, כך זוכה לפרנסה בנקל. וזה (ישעיה כג, יח): "לאכל לשבעה ולמכסה עתיק", הינו אכילה פדי שביעה תלוי כפי המכסה, הינו הלבוש נקי, שאדם ממשיך על עצמו מבחינת עתיק, שהיא המדרגה הכי עליונה, בחינת המת, שמשם נמשך הטפה כנ"ל. ויעקב שהמשיך לבנונית, בבחינת (בראשית ל, לו): "מחשף הלבן", על ידי תקון הפללי, כמו שכתוב (שם מט, ג): "ראשית אוני", הינו יעקב אבינו זכה בשלמות אל לבנוניות המחין, על ידי שזכה לשלמות תקון הברית,

תקון הברית, תקון הפללי, אזי הדבור מתר, כי אז מקשר הדבור אל המחשבה. אבל אם יש פגם במחין, שהוא מבהל ומבלבל, אז הדבור אסור, ומה גם שאז יגרם הדבור לבלבול ונפילת המחין ביותר.

(עכשו ילביש את

השגתו במאמר

זהר (אחרי עט): תאנא

ביומוי דרבי שמעון הנה

אמר בר נש לחבריה פתח

פיך ויאירו דברך, בטר

דשכיב רבי שמעון, הווי

אמרי (קהלת ה, ה): "אל

תתן את פיך לחטיא את

בשרך". וזה בחינת: בטר

דשכיב רבי שמעון הנה

אמר חד לחברה: אל תתן

את פיך לחטיא את

בשרך, כי רבי שמעון

היה קשת הברית [עין

מדרש תהלים לו, סימן ח],

שכל ימיו של רבי שמעון

בן יוחאי לא נראתה

הקשת, וכן הוא ויקרא

(ט): מכאן סימנא

לחסידיא, ופאה דלא

אתגליא האי קשת ביומוי ולא אצטריך עלמא

ביומוי להאי אות, ומאן איהו ההוא דבעי רחמי

על עלמא אתחזי לאגנא עלוי כגון: רבי שמעון

בר יוחאי, דלא אצטריך עלמא ביומוי להאי

אות, דהא הוא אות סימנא בעלמא הנה וכו',

עין שם]. הינו שרבי שמעון בר יוחאי אחז

בשלמות תקון הברית, ולכן לא התגלה בימיו

הקשת, שזה בחינת: "ויגד לכם את בריתו",

הינו פלליות הגידין, כי כל הגידין תלויין בגיד

הברית, וכשאין תקון הפללי, אזי הדבור אסור,

בבחינת: "נאלמתי דומיה", בחינת: "אל תתן

בצמר יהיו"; [הינו שמקשר את הבגדים לבגים,

שהם בחינת גידין לבגים, שהוא תקון המחין,

תקון הברית, אל פרנסה, שאי אפשר לקבל

פרנסה בנקל, אלא על-ידי תקון הברית, שהוא

שלמות וטהרת המחין, כי

כמו השמים, שהם בחינת

אהל על האדם, כי

השמים מכסים את כל

הארץ, כמו-כן המחין של

האדם מסבבים את כל

האדם, ולכן עקר האדם

הוא המח, שצריך להיות

לבן, בלי שום פתם כלל,

שאז הוא כמו הנשר הזה

שערף בשמים, ואינו

מפחד משום בריה, כמו-

כן מי שזוכה לקדשת

הברית, שהוא טהרת

המחין, שזה שמים נקיים,

על-ידי-זה ממשיך פרנסה

בנקל (ובזה מקשרים

דבריו)].

ו. וכל זמן שלא תקן

תקון הפללי,

והשכינה היא בבחינת:

"מדוע אדם ללבושך",

בחינת דם נדה, אזי הדבור אסור, בבחינת

(תהלים לט, א): "נאלמתי דומיה", שמאלו

הדמים נעשה בבחינת 'דומיה'; פי עקר הדבור

תלוי בתקון הפללי, שהוא בחינת: "ויגד לכם

את בריתו" כנ"ל; פי הדבור בעצמו זה

השכינה, פמוכא (הקדמת תקונים יז.) מלכות פה,

ואם הדבור אינו מקשר אל המח-מחשבה, שזה

תקון הפללי, תקון המחין, אזי הוא בחינת דם

נדה, לבוש אדם, הינו פתמים, ולכן אז הדבור

אסור, פי זה יגרם לבלבול המחין, כי הדבור

קשור אל המח, ואם זוכים למחין נקיים, שזה

את פיה, לחטיא את בשרף, פנ"ל, ולכן כשרבי שמעון לא היה בעולם, הינו כשאין צדיק נוטר הברית שיכול להגן על הדור, אסור לדבר אז, ומי שהוא מדבר אז כשאין תקון הפללי, הוא עובר על: "לא תלך רכיל בעמך" (ויקרא יט, טז), והוא "הולך רכיל מגלה סוד" (משלי יא, ג); כי לגלוי סודות צריכים פלים, וכשאדם פגום בברית, קשה לו לקבל סודות התורה, רוחניות חיות אלקות המלבשים בלבושין, וכשאין מחו שלם, אז קשה לו לקבל את הלמוד, ועל-כן אסור אז לדבר. אבל ביומוי דרבי שמעון, כשאמצא צדיק שמגן על הדור, שהוא כמו רבי שמעון בר יוחאי, הנה אמר חד לחברה פתח פיה, פי כשיש תקון הפללי שהוא קשת הברית, אזי הדבור מתר, פי הדמים כבר נתתקנו, בבחינת: 'דם נעפר ונעשה חלב', בבחינת: 'בכל עת יהיו בגדיה לבנים': וזה (תהלים ל): "למען יזמרה כבוד ולא ידם", זה בחינת בגדים פנ"ל. שנתלבנין מבחינת: 'מדוע אדם ללבושך', מבחינת 'דם נדה', ואז: "ולא ידם", הינו תכף-ומיד שנטהר מלבושיו, שהם הגידין הפלולים במחין, אזי כבר הוא לא צריך לדם ולשתק, פי נמשך לבנונית בהדמים, מבחינת: "ונוזלים מן לבנון", שהוא לבנונית המחין פנ"ל, ואז הדבור מתר, בבחינת: 'פתח פיה'; פי כשהמחין מבלבלים ומלאי פתמים, מחמת פגם הברית, אז אסור לדבר, פי הדבור צריך להיות מקשר אל המחין, ואם ידבר — יפל יותר.

זו וזה בחינת חלי נופל, רחמנא לצלן, הינו כשהדמים מתגברין והם מתיזין להמח, ועל-ידי זה גלחץ המחין. ועל-ידי לחיצת המחין, רועשין האיברים. פי המח הוא שר צבא, וכשהשונא בא על השר צבא, אזי רועשים כל צבאיו, פי כלם תלויים בו, ואזי השכינה פי המח הוא שר צבא, וכשהשונא בא על השר צבא, אזי רועשים כל צבאיו, פי כלם תלויים בו. ואזי השכינה

בחינת: 'אל תתן את פיה פנ"ל'. ומי שהוא מדבר אז כשאין תקון הפללי, הוא עובר על: "לא תלך רכיל בעמך" (ויקרא יט, טז), והוא "הולך רכיל מגלה סוד" (משלי יא, ג). אבל ביומוי דרבי שמעון, הנה אמר חד לחברה: 'פתח פיה'. פי כשיש תקון הפללי שהוא קשת הברית, אזי הדבור מתר. פי הדמים כבר נתתקנו, בבחינת: 'דם נעפר ונעשה חלב', בבחינת: 'בכל עת יהיו בגדיה לבנים': וזה (תהלים ל): "למען יזמרה כבוד ולא ידם", זה בחינת בגדים פנ"ל. שנתלבנין מבחינת: 'מדוע אדם ללבושך', מבחינת 'דם נדה', ואז: "ולא ידם", הינו תכף-ומיד שנטהר מלבושיו, שהם הגידין הפלולים במחין, אזי כבר הוא לא צריך לדם ולשתק, פי נמשך לבנונית בהדמים, מבחינת: "ונוזלים מן לבנון", שהוא לבנונית המחין פנ"ל, ואז הדבור מתר, בבחינת: 'פתח פיה'; פי כשהמחין מבלבלים ומלאי פתמים, מחמת פגם הברית, אז אסור לדבר, פי הדבור צריך להיות מקשר אל המחין, ואם ידבר — יפל יותר.

השכינה נופלת, חס ושלום, בבחינת (עמוס ט, יא): "ספת דוד הנופלת"; פי עקר האדם זה כשמתברים ותלויים זה בזה רעף — הינו המחין, שהם לבוש הנשמה, וכשהמחין נקיים, המחין, שהם תרין רעין דלא מתפרשין (זהר בלי שום רבב, אזי הוא זוכה לגדלות המחין, ויקרא דף ד:), שהם בסוד חכמה וכינה, אבא

ואמא, ז"ה, שהם מחברים יחד, כשהם אינם עומדים ונתבטלין מלעשות פעלתם, על-ידי תגברת הדמים הלוחצים את המחין, על-ידי-זה לא תעבור על "לא תלך רכיל", פי אז הדבור מתר, בחינת פתח פיה, ביומוי דרבי שמעון וכו'; הינו כשאדם אוהז בשלמות הדעת, ודבוק בו יתברך, והדמים, דם נדה לא מלחיצים את המחין, שזה "ולא תעמד על דם רעף", שהדמים אינם מלחיצים את המחין הנקראים תרין רעין דלא מתפרשין, אז לא עוברים על "לא תלך רכיל", פי אז מתר לדבר, וכשהדבור מחבר אל הדעת, שזה סוד דבור בדעה, על-ידי-זה נשמע ונתקבל, והוא אף פעם לא יפל.

[וימרחוק תבין ותשפיל כשבר ישראל זוכה לשמר על בריתו, על-ידי-זה זוכה לתקון הברית, תקון המחין, והדבור מקשר אל הדעת, ואז נשמע ונתקבל, והוא אף פעם לא יפל, כי כשאדם דבוק תמיד בו יתברך, שזה תקון הכללי, תקון המחין, אזי כל דבוריו הם רק גלויים שמגלים את אמתת מציאותו יתברך, ואז אף פעם לא יפל, שזה בגידין

נופלת, חס ושלום, בבחינת (עמוס ט:): "ספת דוד הנופלת". ועל-ידי תקון הכללי שמעורר המחין פנ"ל, וממשיך לבנונית להגידין, בבחינת: 'בכל עת יהיו בגדיך לבנים', אזי נתרפאת מחולאת הנפילה. ואז: "נפלה ולא תוסיף, קום בתולת ישראל" (שם ה). ואז הדבור מתר, בבחינת: 'פתח פיה':

וזהו: "לא תלך רכיל, ולא תעמד על דם רעף" רעף, הינו המחין, שהם תרין רעין דלא מתפרשין — כשהם אינם עומדים ונתבטלין מלעשות פעלתם על-ידי תגברת הדמים הלוחצים את המחין, על-ידי-זה לא תעבור על: "לא תלך רכיל". פי אז הדבור מתר, בחינת פתח פיה, ביומוי דרבי שמעון וכו':

והוא דבוק בו יתברך, ואז הדבור, שהוא השכינה מלכות פה, עם דעת, לא-כן אם אדם פוגם במחו על-ידי פגם הברית, שאז הלבוש של הנשמה של המחין נעשה עם פתמים, פתמי דם נדה, על-ידי-זה הדמים לוחצים את המחין, עד שמזה נשפלת מוחלת הנפילה בגשמיות, רחמנא לצלן, שהיא מחלה מרה מאד, וכן נופל ברוחניות, שזה בחינת 'ספת דוד הנופלת', פי עכשו היא נפלה שזו הנפילה, פי אין הדבור בא מהדעת שמספק את האדם. ועל-ידי תקון הכללי שמעורר המחין פנ"ל, וממשיך לבנונית להגידין, בבחינת: 'בכל עת יהיו בגדיך לבנים', אזי נתרפאת מחולאת הנפילה; הינו כשהיה

תקון הדבור, אז יהיה שלמות הדעת, ואז תקום ספת דוד הנופלת, ואז "נפלה ולא תוסיף קום בתולת ישראל" (שם ה, ב), ואז הדבור מתר, בבחינת: 'פתח פיה'; פי כשיש שלמות הדבור, על-ידי המשכת הדעת, טהרת המחין, אזי הדבור מתר.

(עכשו ילביש השגתו בפסוק): וזהו "לא תלך

ט. וְזֶה בְּחִינַת מִשְׁא וּמִתֵּן בְּאֲמוּנָה; כִּי זֶה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, כְּשֵׁישׁ לְאָדָם מִחִינן נְקִיִּים, שֶׁהוּא תְּקוּן הַכְּלָלִי, אֲזִי אֵף שְׁעוֹסֵק בְּעֵסְקֵי עוֹלָם הַזֶּה, בְּמִשְׁא וּמִתֵּן, אֲזִי אֵף פַּעַם לֹא יִגַע בְּכֶסֶף שֶׁל חֲבֵרוֹ. כִּי מִי שְׁאִינוֹ עוֹשֶׂה מִשְׁא וּמִתֵּן בְּאֲמוּנָה, וְהוּא מְשַׁקֵּעַ בְּתַאֲוֹת מָמוֹן, וְגוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ, אֲזִי הוּא מְעוֹרֵר דְּמִים הַנ"ל, בְּבַחֲחִינַת: 'מְדוּעַ אָדָם לְלִבּוֹשֶׁף הַנ"ל, וְגוֹרֵם דָּם נִדְּהָ לְשִׁכְיָנָה, בְּבַחֲחִינַת (יִחְזַקְאֵל ז', י"ט): "וְזָהָבָם לְנִדְּהָ" וְזֶהוּ: 'דְּמִים תְּרַתִּי מִשְׁמַע' (מְגִלָּה י"ד:), הֵינּוּ דָם נִדְּהָ עַל-יַדֵּי הַמָּמוֹן;

הָעוֹלָם וְחֻצֵי תַּאֲוֹתוֹ בִּידוֹ, אֲלֹא אִם אֵינִי לִיָּה מֵאָה בְּעֵי דִיעֲבָדוֹן תְּרַתִּי מֵאָה וּמֵאֵן דְּאֵינִי לִיָּה תְּרַתִּי מֵאָה בְּעֵי דִיעֲבָדוֹן אַרְבַּעָה, לְעֲנוּת בּוֹ, וּמִזָּה בָּא, שְׁאָדָם פּוֹגֵם בְּמִשְׁא וּמִתֵּן בְּאֲמוּנָה, עַל-יַדֵּי קְלָקוּל הַדַּעַת, וְלָכֵן הוּא תְּמִיד רוֹצֵה יוֹתֵר מִמֶּה שֵׁישׁ לוֹ. וְזֶה עֵקֶר תְּקוּנוֹ שֶׁל הַמִּשְׁא וּמִתֵּן, שְׂיִכּוֹן בְּכָל הַלּוּף וְהַלּוּף, וּבְכָל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁהוּא הוֹלֵף וּמְדַבֵּר בְּשַׁעַת הַמִּשְׁא וּמִתֵּן, שְׂפּוֹנְתוֹ כְּדֵי שְׂיָרוּיַח כְּדֵי שְׂיִתֵּן צְדָקָה, וְזֶה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי שֶׁל הַדְּמִים, כִּי הַצְּדָקָה הוּא בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַגִּידִין, בְּבַחֲחִינַת (הוֹשַׁע י', י"ב): "זָרְעוּ לָכֶם לְצְדָקָה"; כִּי הַצְּדָקָה הִיא כְּעֵין זֶרַע, בְּבַחֲחִינַת 'זֶרַע גֵּד', הוּא טֶפֶח חוֹרְתָא, שְׁעַל-יַדֵּי הַתְּקוּן הַזֶּה נִתְּרוּמָם הַמִּחִין; כִּי בְּזֶה שְׂנוֹתֵן צְדָקָה, הוּא מְשָׁלִים אֶת דַּעַתוֹ, כִּי הוּא מְגַלֵּה שְׁאִינוֹ מִפְּחַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ, שְׂזָה בְּבַחֲחִינַת: 'מִחָא חוֹרְתָא כְּכֶסֶף'

ט וְזֶה בְּחִינַת מִשְׁא וּמִתֵּן בְּאֲמוּנָה, כִּי מִי שְׁאִינוֹ עוֹשֶׂה מִשְׁא וּמִתֵּן בְּאֲמוּנָה, וְהוּא מְשַׁקֵּעַ בְּתַאֲוֹת מָמוֹן, וְגוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ — אֲזִי הוּא מְעוֹרֵר דְּמִים הַנ"ל, בְּבַחֲחִינַת: מְדוּעַ אָדָם לְלִבּוֹשֶׁף הַנ"ל, וְגוֹרֵם דָּם נִדְּהָ לְשִׁכְיָנָה, בְּבַחֲחִינַת (יִחְזַקְאֵל ז'): "וְזָהָבָם לְנִדְּהָ". וְזֶהוּ: 'דְּמִים תְּרַתִּי מִשְׁמַע' (מְגִלָּה י"ד:), וְעֵינן חֲדוּשֵׁי אֲגָדוֹת שְׁבַת קֶלֶט ד"ה כִּי פְּפִיכָם), הֵינּוּ דָם נִדְּהָ עַל-יַדֵּי הַמָּמוֹן. בְּשִׁבִיל זֶה נִקְרָא 'גִּזְלָה' בְּחִינַת 'בְּגָד', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יִשְׁעִיָּה כ"ד): "וּבְגָד בּוֹגְדִים בְּגָדוֹ". הֵינּוּ פָּגַם הַבְּגָדִים הַנ"ל, בְּחִינַת 'שְׂנַמְצָא רָבָב עַל בְּגָדָיו'. וְזֶה שְׂתַרְגָּם יוֹנְתָן (עַל פְּסוּק וּבְגָד בּוֹגְדִים בְּגָדוֹ הַנ"ל וּבְסִנְהֶדְרִין צ"ד): 'בְּזוּזֵי וּבְזוּזֵי דְּבְזוּזֵי', הֵינּוּ בְּחִינַת תַּאֲוֹת מָמוֹן, שְׁפָל מַה שֵׁישׁ לוֹ יוֹתֵר הוּא חוֹמֵד יוֹתֵר.

וְזֶה עֵקֶר תְּקוּנוֹ שֶׁל הַמִּשְׁא וּמִתֵּן — שְׂיִכּוֹן בְּכָל הַלּוּף וְהַלּוּף, וּבְכָל דְּבוּר וְדְבוּר, שֶׁהוּא הוֹלֵף וּמְדַבֵּר בְּשַׁעַת הַמִּשְׁא וּמִתֵּן, שְׂפּוֹנְתוֹ כְּדֵי שְׂיָרוּיַח כְּדֵי שְׂיִתֵּן צְדָקָה. וְזֶה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי שֶׁל הַדְּמִים, כִּי הַצְּדָקָה הוּא בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַגִּידִין, בְּבַחֲחִינַת (הוֹשַׁע י'): "זָרְעוּ לָכֶם לְצְדָקָה". בְּבַחֲחִינַת 'זֶרַע גֵּד', הוּא טֶפֶח חוֹרְתָא, שְׁעַל-יַדֵּי הַתְּקוּן הַזֶּה נִתְּרוּמָם הַמִּחִין, בְּבַחֲחִינַת: 'מִחָא חוֹרְתָא

מִשְׁא וּמִתֵּן בְּאֲמוּנָה, וְהוּא מְשַׁקֵּעַ בְּתַאֲוֹת מָמוֹן, וְגוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ, אֲזִי הוּא מְעוֹרֵר דְּמִים הַנ"ל, בְּבַחֲחִינַת: 'מְדוּעַ אָדָם לְלִבּוֹשֶׁף הַנ"ל, וְגוֹרֵם דָּם נִדְּהָ לְשִׁכְיָנָה, בְּבַחֲחִינַת (יִחְזַקְאֵל ז', י"ט): "וְזָהָבָם לְנִדְּהָ" וְזֶהוּ: 'דְּמִים תְּרַתִּי מִשְׁמַע' (מְגִלָּה י"ד:), הֵינּוּ דָם נִדְּהָ עַל-יַדֵּי הַמָּמוֹן; הֵינּוּ בְּזֶה שְׁאִינוֹ עוֹסֵק בְּמִשְׁא וּמִתֵּן בְּאֲמוּנָה, וְעוֹד לֹאֲחֵם כְּסָף וְזָהָב שְׁאִינוֹ שִׁיף לוֹ, בְּזֶה הוּא גוֹרֵם דָּם נִדְּהָ לְשִׁכְיָנָה. בְּשִׁבִיל זֶה נִקְרָא 'גִּזְלָה' בְּחִינַת 'בְּגָד', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יִשְׁעִיָּה כ"ד, ט"ז): "וּבְגָד בּוֹגְדִים בְּגָדוֹ", הֵינּוּ פָּגַם הַבְּגָדִים הַנ"ל, בְּחִינַת 'שְׂנַמְצָא רָבָב עַל בְּגָדָיו', וְזֶה שְׂתַרְגָּם יוֹנְתָן (עַל פְּסוּק: "וּבְגָד בּוֹגְדִים בְּגָדוֹ" הַנ"ל, וּבְסִנְהֶדְרִין צ"ד): 'בְּזוּזֵי וּבְזוּזֵי דְּבְזוּזֵי', הֵינּוּ בְּחִינַת תַּאֲוֹת מָמוֹן, שְׁפָל מַה שֵׁישׁ לוֹ יוֹתֵר, הוּא חוֹמֵד יוֹתֵר, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (קִהְלֵת רַבָּה, פְּרָשָׁה ג', סִימָן י"ג): אֵין אָדָם יוֹצֵא מִן

(תקון ע), הינו שהמחין שלו מבררין ככסף טהור, ועל-שם זה נקרא משא ומתן, להורות שיש בו תקון לבחינת בגדים הנ"ל, לבחינת דמים הנ"ל. משא זה בחינת (תהלים לח, ה): "פי עוונותי עברו ראשי כמשא כבד וכבדו ממני", שהם השס"ה לאוין הנ"ל, שמתגברין על הראש שהוא המחין, בבחינת: "לא תעמד על דם רעף" פנ"ל, והוא בחינת פגם הבגדים הנ"ל פנ"ל. הינו כשאדם זוכה לשלמות הדעת, תקון המחין, שדבוק בו יתברך, אז אף פעם לא יגע בכסף וזולתו, שזה תקון המשא ומתן, כי הוא מגביה הכל אליו יתברך. וזה: 'כבד וכבדו', הינו בחינת מלך הכבוד הנ"ל. 'כבד' הינו בחינת הדמים, שהכבד מלא דם, שהוא בחינת דם נדה הנ"ל. 'ומתן', הוא בחינת תקון הפללי, שהוא הצדקה, בחינת (משלי יח): "מתן אדם ירחיב לו". בחינת קשת הברית שהוא הצדיק, בחינת (תהלים לז): "צדיק חונן ונותן". וזה שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ראש השנה ו): 'בפיך' — זו צדקה, שאז הדבור מתר:

ככסףא'. ועל-שם-זה נקרא משא ומתן, להורות שיש בו תקון לבחינת בגדים הנ"ל, לבחינת דמים הנ"ל. 'משא', זה בחינת (תהלים לח): "פי עוונותי עברו ראשי כמשא כבד וכבדו ממני". שהם השס"ה לאוין הנ"ל, שמתגברין על הראש שהוא המחין, בבחינת: "לא תעמד על דם רעף" פנ"ל, והוא בחינת פגם הבגדים הנ"ל פנ"ל. וזה: 'כבד וכבדו', הינו בחינת מלך הכבוד הנ"ל. 'כבד', הינו בחינת הדמים, שהכבד מלא דם, שהוא בחינת דם נדה הנ"ל. 'ומתן', הוא בחינת תקון הפללי, שהוא הצדקה, בחינת (משלי יח): "מתן אדם ירחיב לו". בחינת קשת הברית שהוא הצדיק, בחינת (תהלים לז): "צדיק חונן ונותן". וזה שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ראש השנה ו): 'בפיך' — זו צדקה, שאז הדבור מתר:

י והנה הפלל — שצריך לתקן תחלה 'תקון הפללי',

ועל ידי זה ממילא יתקן הכל בפרט. ואף שתקון הפללי הוא גבוה ומרום יותר מתקון כל דבר בפרט, עם כל זה מחמת שתקון כל דבר תלוי בהמת, דהינו להמשיך

עוונותי עברו ראשי כמשא כבד וכבדו ממני", שהם השס"ה לאוין הנ"ל, שמתגברין על הראש שהוא המחין, בבחינת: "לא תעמד על דם רעף" פנ"ל, והוא בחינת פגם הבגדים הנ"ל פנ"ל. הינו כשאדם זוכה לשלמות הדעת, תקון המחין, שדבוק בו יתברך, אז אף פעם לא יגע בכסף וזולתו, שזה תקון המשא ומתן, כי הוא מגביה הכל אליו יתברך. וזה: 'כבד וכבדו', הינו בחינת מלך הכבוד הנ"ל. 'כבד' הינו בחינת הדמים, שהכבד מלא דם, שהוא בחינת דם נדה הנ"ל. 'ומתן', הוא בחינת תקון הפללי, שהוא הצדקה, בחינת (משלי יח, טז): "מתן אדם ירחיב לו", בחינת קשת הברית שהוא הצדיק, בחינת (תהלים לז, כא): "צדיק חונן ונותן", (ראש השנה ו): 'בפיך' — זו צדקה, שאז הדבור מתר; הינו כי בו ברגע שאדם זוכה למחין נקיים, ויודע שאין בלעדיו יתברך פלל, והכל לפל אלקות גמור

להמשיך לבנונית מן המוח, בבחינת: 'ונוזלים מן לבנון', כי צריכים דבר ראשון לתקן את המחין, שמשם נמשך כל קיום האדם גם בגשמיות, ומכל שכן ברוחניות, פי עקר האדם

הוא המוח-מחשבה ששם משכן הנשמה. ולרומם המוח אי אפשר, פי אם על-ידי תקון הכללי, בבחינת: 'פנשר יעיר קנו' פנ"ל, להמשיך לבנונית המחין, על-ידי בטול אל האין סוף ברוך הוא, על-פן צריך לילך מתחלה אל המדרגה היותר עליונה מזה, דהינו תקון הכללי, כדי לתקן ולרומם המוח, ועל-ידי זה נתיקן הכל וממילא פנ"ל; רצה לומר שקדם אדם צריך לקדש ולטהר את מחו ומחשבתו, ולהמשיך לבנונית המחין, שהיא הארת האין סוף ברוך הוא, לחשב רק ממנו יתברך, ולשמר שלא יהיה שום פתם על מחו, הינו איזה הרהור או מחשבה רעה, פי אדם צריך להיות בטל ומבטל לגמרי לאין סוף ברוך הוא, לקדש ולטהר את מחו מחשבתו, שבזה תלוי כל האדם, וזה תקון הכללי של המחין. וזה זוכים על-ידי קדשת הדבור, לשמר שלא יהיה שום פתם על דבורו,

לבנונית מן המוח, בבחינת: 'ונוזלים מן לבנון'. ולרומם המוח אי אפשר פי-אם על-ידי תקון הכללי, בבחינת: 'פנשר יעיר קנו' פנ"ל. על פן צריך לילך מתחלה אל המדרגה היותר עליונה מזה, דהינו תקון הכללי, כדי לתקן ולרומם המוח, ועל ידי זה נתיקן הכל ממילא פנ"ל:

וזה פרוש: האי גברא דאזל בעי אתתא, ולא קנהבו לה. הינו בחינת "אשה יראת ה" (כג), הינו מי שפגם בעוונות, וגרם דם גדה לשכינה פנ"ל, שעל-ידי זה נחש משיך לה לגבה וכו', ונעשה פרוד בין קדשא בריך הוא ושכינתה. וזהו: ולא קנהבי לה בחינת 'שאג ישאג על נוהו' פנ"ל. מאי חזא דאזל להיכא דמדלי מנה — הינו פשרוזה לטהר את המלכות מהדמים, הוא הולך אל המדרגה היותר עליונה, הינו תקון הכללי שהוא למעלה מאשה יראת ה', בחינת (שמואל-ב' כג, ג): "צדיק מושל ביראת אלקים", פי הצדיק שהוא בחינות

שיהיה לו גיד הלשון נקי מכל רבב, ועל-ידי זה ממילא יהיו לו מחין נקיים, פי הם תלויים זה בזה. ולכן על-ידי שבח הצדיקים, שמשבח ומפאר את הצדיקים, על-ידי זה מרימים ומגביהים את המחין, ובוה קשורים דבריו.

(עכשו ילביש את השגתו במאמר שהתחיל בו): וזה פרוש: האי גברא דאזל בעי אתתא, ולא קנהבו לה. הינו בחינת "אשה יראת ה'" (משלי לא, ל); הינו מי שפגם בעוונות, וגרם דם גדה לשכינה פנ"ל, שעל-ידי זה נחש משיך לה לגבה וכו', ונעשה פרוד בין קדשא בריך הוא ושכינתה. וזהו: ולא קנהבי לה, שהוא לא קבל את האשה יראת השם, על ידי פגם המחין, בחינת: 'שאג ישאג על נוהו' פנ"ל. מאי חזא דאזל להיכא דמדלי מנה, הינו פשרוזה לטהר את המלכות מהדמים, שמחו ודבורו יהיו נקיים בלי שום פתמים, אזי הוא הולך אל המדרגה היותר עליונה, הינו תקון הכללי, שהוא למעלה מאשה יראת ה', בחינת (שמואל-ב' כג, ג): "צדיק מושל ביראת אלקים", פי הצדיק שהוא בחינות

תקון הפללי הוא למעלה, והוא מושל ביראת אלקים, שהוא בחינת מלכות, כמו שפתוב (אבות פרק ג'): 'אלמלא מוראה של מלכות', הינו שהמחין הם במקום גבה מהדבור שהוא במקום גמף, ולכן פשרואה שהדבור פגום, עליו להמשיך מחין עלאין דבקות הבורא תברוך שמו, ועל-ידי-זה גם דבוריו יהיו נקיים. וזהו שקל סכתא דצה לתתא וכו' — סכתא הם יתדות ומסמרות, כמו שפרש רש"י, הינו בחינת דברי תורה, כמו שפתוב (קהלת יב, יא): "דברי חכמים כדרכונות וכמסמרות" [עין במדבר רבה, פרשה יד, סימן ד]: למה נמשלו דברי תורה כדרכון? לומר לך מה דרכן זה מכון את הפרה לתלמיה להביא חיים לעולם, אף דברי תורה מכונין לב לומדיהן מדרכי מיתה לדרכי חיים וכו'; מה הדרכן הזה מכון את הפרה לחרש בתלם שלה, כך דברי חכמים מכונים את האדם הזה לדרכיו של הקדוש-ברוך-הוא וכו', עין שם]. דצה לתתא — בחינת מדרגות התחתונות, כשאדם נמצא למטה שנפל, שזה בחינת נפילה, רחמנא לצלן.

שאז המחין אינם פתקונן, כשאין תקון הפללי, שזה בחינת בטר דאסתלק רבי שמעון, הינו שאין שבח הצדיקים, שאז הדבור אסור, ולא צאל, הינו שלא היה אפשר אז לדבר דברי תורה פנ"ל, כי אין לו מחין, דצה לעלא, הינו שעלה למעלה לתקן את המחין, ועאל הינו בחינות ביומוי דרבי שמעון, שהוא קשת הברית, שהוא תקון הפללי, שאז הדבור מתר, הינו שהראה להם, שאי אפשר לתקן הדבור, כי אם על-ידי שבח הצדיקים, שהוא תקון הפללי להדבור. והוא הדין כל הדברים אי אפשר לתקן, כי אם על-ידי תקון הפללי, כדי להרים את המח שממש נמשך כל הלכוננית פנ"ל; הינו בזה שאדם מדבק את עצמו באין סוף ברוך הוא, וממשיך לכוננית המחין, על-ידי תקון הפללי, על-ידי-זה הוא יכול לדבר דבור הנשמע ונתקבל. וזה האי נמי אתרמנא לה בת מזלה, הינו בחינת המחין, בחינת ינוזלים

תקון הפללי להדבור. והוא הדין כל הדברים אי אפשר לתקן כי אם על ידי תקון הפללי, כדי להרים את המח שממש נמשך כל הלכוננית פנ"ל.

וזה: האי נמי אתרמנא לה בת מזלה — הינו בחינת

מן לבנון' הינו שתפס להם לדגמא את הדבור, והראה להם, שאי אפשר לתקן, כי אם על-ידי תקון הכללי. והראיה, כי בימי רבי שמעון היה הדבור על תקונו, ובתר דאסתלק נאמר: 'אל

תתן את פיה' וגו', כי כשיש הצדיק, שהוא בחינת רבי שמעון, ומשפחים ומפארים את הצדיקים, על-ידי זה נתקן המחין, והדבור מתר, כי אינו מלחיץ את המחין. וזהו 'דצה לתמא' וכו' פנ"ל, שאז הוא מעלה את הדבור אל שלמותו. וכמו-כן כל הדברים, צריך לתקן על-ידי תקון הכללי השקף לו. כגון: משא ומתן — על-ידי צדקה, הינו כשאדם עוסק בעסקי עולם הזה לפרנסה, צריך לבון שמכל מה שירויח יתן מזה צדקה, וזה תקון המשא ומתן, וכן כלם, הינו כל דבר צריכים לעלות את זה לשרשו, וזה נעשה על-ידי שמקשר את הדבר אל המחין, כי צריך לתקן כל דבר על-ידי תקון הכללי השקף לו, וזה מחמת שצריך להרים את המחין, להמשיך משם לבנונית, לתקן וללבן כל הפגמים, וזה אי אפשר כי-אם על-ידי תקון הכללי פנ"ל. וזה בחינת: 'האי גמי אתרמי לה בת מזלה', בחינת: 'ונוזלים מן לבנון', מן לבנון דמחא פנ"ל (משלי י): כס"ף נבחר לשו"ן צדי"ק, (באור זה הענין ומה שיכונן יש לפסוק זה להתורה הנ"ל, יתבאר במקום אחר)

המחין, בחינת 'ונוזלים מן לבנון'. הינו שתפס להם לדגמא את הדבור, והראה להם, שאי אפשר לתקן כי אם על-ידי תקון הכללי. והראיה, כי בימי רבי שמעון היה הדבור על תקונו, ובתר דאסתלק נאמר: 'אל תתן את פיה' וגו', וזהו: 'דצה לתמא' וכו' פנ"ל. וכמו כן כל הדברים, צריך לתקן על-ידי תקון הכללי השקף לו. כגון משא ומתן — על-ידי צדקה, וכן כלם צריך לתקן כל דבר על-ידי תקון הכללי השקף לו. וזה מחמת שצריך להרים את המחין, להמשיך משם לבנונית, לתקן וללבן כל הפגמים, וזה אי אפשר כי-אם על-ידי תקון הכללי פנ"ל. וזה בחינת: 'האי גמי אתרמי לה בת מזלה', בחינת: 'ונוזלים מן לבנון', מן לבנון דמחא פנ"ל (משלי י): כס"ף נבחר לשו"ן צדי"ק: (באור זה הענין ומה שיכונן יש לפסוק זה להתורה הנ"ל יתבאר במקום אחר):

וזה אי אפשר כי אם על-ידי תקון הכללי פנ"ל, הינו כי עקר התכלית להיות דבוק תמיד בו יתברך, ולקשר כל פרט ופרט מפרטי הבריאה וטענותיו נשמעים ונתקבלים לפני האדונים. ותכף במוצאי שבעות נסע לוויציא, וכל אותה הדרך עסק רק לספר בשבחי רבנו ו"ל. וכן

בבאו לוינציא עסק לספר לפני בעל האכסניא שלו הרבה משבחי רבנו ז"ל. כי באמת היה לכל אנשי רבנו ז"ל אפלו להבעלי בתים הפשוטים, ספורים ושבחים הרבה מרבנו ז"ל עד אין מספר. ותקף אחר-כך נכנס אל האדונים, ודבר לפניהם כל טענותיו ואמת-לאותיו, ונתקבלו דבריו באזניהם, וקבלו אותו בכבוד גדול, ונצל מכל הסכנות הנ"ל, ויצא בשלום מן העסק הנ"ל כראוי, עין שם.]

(שיף לאות ח'): ועל-פן אשה שדמיה מרבים ואין לה וסת, אף שיין מזיק לה פנ"ל, בחינת יין פי יתאדם, שאחריתו דם, בחינת: נכנס יין — יצא סוד' פנ"ל. עם כל זה רפואתה על-ידי יין שהסתפל בו צדיק אמת, פי העינים הם בחינת שערות. פי 'שבעה גלדי עינא' (בהקדמת התקונים יב ובתקון ע'), הם בחינת (שופטים טז): 'שבע מחלפות ראש', והם בחינת דם, בחינת: נכנס יין — יצא סוד' פנ"ל, עם כל זה רפואתה על-ידי יין שהסתפל בו צדיק אמת, פי העינים הם בחינת שערות. פי 'שבעה גלדי עינא' (בהקדמת התקונים י"ב): שבעה גלדי עינא אינון דנהרין בהון שבעה פוכבי לכת. ושמשא וסיהרא דאתמר בהון: ועינינו מאירות פשמש וכירח וכו', עין שם; ובתקון ע': ונבותם מלאות עינים, אינון אור צח, אור מצחצח, אור קדמון, וכמה נהרין דתלן מניהו דנהרין מלגו פנשמתא בגופא. ועוד וגביהן ועל-פן שמשון שפגם בשבע מחלפות ראש,

(שיף לאות ח): ועל פן אשה שדמיה מרבים ואין לה וסת, אף שיין מזיק לה פנ"ל, בחינת: יין פי יתאדם, שאחריתו דם, בחינת: נכנס יין — יצא סוד' פנ"ל. עם כל זה רפואתה על-ידי יין שהסתפל בו צדיק אמת, פי העינים הם בחינת שערות. פי 'שבעה גלדי עינא' (בהקדמת התקונים יב ובתקון ע'), הם בחינת (שופטים טז): 'שבע מחלפות ראש', והם בחינת המחין. פי השערות הם מותרי מחין. ועל פן הם בחינת שבע מחלפות וכו', בחינת שבע מדות, שחולפין ועוברין במחשבה שבמח. פי המחשבה הוא כפי המדות שבאדם, וכפי המדה שהאדם אוהז בה, פן חולפין ועוברין עליו המחשבות שבמח. וזה: 'שבע מחלפות ראש' — לשון חלף ועבר פנ"ל; ולכן על ידי קדשת עיניו, שמשתכל בתוך היין, ממשיך ישועה להאשה, ונתהפך מדם ליין, בסוד: "כי יראה יין כי יתאדם"; וכשפוגמין בהשערות — נפגם הראיה, שהיא 'שבעה גלדי עינא', הינו שאינו דבוק בו יתברך, על-ידי-זה אין לו לבנונית המחין, וממילא אין לו מחשבות נקיות ומזככות.

אלין אינון שבעה גלדי עינא דאינון דא על גב דא פגלדי בצלים וכו', עין שם); פי הצדיק מחמת רב דבקותו, שדבוק באור אין סוף ברוך הוא, וזוהו ללבנונית המחין, על-ידי-זה ממשיך דרך עיניו אורו יתברך, על-ידי יחודים קדושים שמיחד דרך הספירות שהם זעיר ונקבא, אשר הם בחינת (שופטים טז, יט): 'שבע מחלפות ראש', והם בחינת המחין, פי השערות הם מותרי מחין, ועל-פן הם בחינת שבע מחלפות וכו', בחינת שבע מדות, שחולפין ועוברין במחשבה שבמח, פי המחשבה הוא כפי המדות שבאדם, וכפי המדה שהאדם אוהז בה, פן חולפין ועוברין עליו המחשבות שבמח. וזה: 'שבע מחלפות ראש' — לשון חלף ועבר פנ"ל; ולכן על ידי קדשת עיניו, שמשתכל בתוך היין, ממשיך ישועה להאשה, ונתהפך מדם ליין, בסוד: "כי יראה יין כי יתאדם"; וכשפוגמין בהשערות — נפגם הראיה, שהיא 'שבעה גלדי עינא', הינו שאינו דבוק בו יתברך, על-ידי-זה אין לו לבנונית המחין, וממילא אין לו מחשבות נקיות ומזככות.

חֲמוּר. שְׁאֵלוֹ אוֹתוֹ הַסְּבִי דְבִי אֶתוֹנָא: וּמִי אֵיכָא קַרְנָא לְחַמְרָא? הָאֵם יֵשׁ לְחַמּוּר קַרְנִים? עָנָה לָהֶם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חַנְּנִיא בְּשֵׁאלָהּ: וּמִי־שָׂרָא דְסַפִּינָא מִי הוּי? וְכִי אֵיךְ יִכּוֹלָה לְהִיּוֹת עֲרוּגָה שֶׁל סַפִּינִים? אֵיתוּ לָהּ תַּרְי

בִּיעֵי, הִבִּיאוּ הַסְּבִי דְבִי אֶתוֹנָא לְפָנַי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חַנְּנִיא שְׂתִי בִּיצִים. אָמְרוּ לָהּ הַסְּבִי דְבִי אֶתוֹנָא: הִי זוּגְתָא חוֹרְתָא אִיזוּ בִּיצָה בָּאָה מְזוּג תַּרְנַגּוּלִים לְבָנִים, וְהִי זוּגְתָא אַכְמָתָא? אִיזוּ בִּיצָה בָּאָה מְזוּג תַּרְנַגּוּלִים שְׁחָרִים? אֵיתִי אִיהוּ הִבִּיא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חַנְּנִיא תַּרְי גְּבִינֵי — שְׂתִי גְּבִינּוֹת, אָמַר לָהּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חַנְּנִיא לְסַבִּי דְבִי אֶתוֹנָא: הִי דַעְזָא חוֹרְתָא, אִיזוּ גְּבִינָה בָּאָה מֵעִזִּים לְבָנִים, וְהִי דַעְזָא אַכְמָתָא? וְאִיזוּ גְּבִינָה בָּאָה מֵעִזִּים שְׁחָרִים? רַש"י: בְּמֵאֵי קִטְלֵי לָהּ, עֲרוּגַת סַפִּינִין בְּמֵאֵי גּוֹזְזִין וְקוֹצְצִין אוֹתָהּ: מִי־שָׂרָא דְסַפִּינָא בְּמֵאֵי קִטְלֵי לָהּ וְכוּ'.

מִי־שָׂרָא דְסַפִּינָא בְּמֵאֵי קִטְלֵי לָהּ, בְּקַרְנָא דְחַמְרָא, וּמִי־שָׂרָא דְסַפִּינָא לְחַמְרָא, וּמִי־שָׂרָא דְסַפִּינָא מִי הוּי. אֵיתוּ לָהּ תַּרְי בִּיעֵי, אָמְרוּ לָהּ, הִי זוּגְתָא חוֹרְתָא וְהִי זוּגְתָא אַכְמָתָא. אֵיתִי אִיהוּ תַּרְי גְּבִינֵי, אָמַר לָהּ, הִי דַעְזָא חוֹרְתָא וְהִי דַעְזָא אַכְמָתָא:

רַש"י:

בְּמֵאֵי קִטְלֵי לָהּ, עֲרוּגַת סַפִּינִין בְּמֵאֵי גּוֹזְזִין וְקוֹצְצִין אוֹתָהּ:

מִי־שָׂרָא דְסַפִּינָא בְּמֵאֵי קִטְלֵי לָהּ וְכוּ'.

נְאָמַר בּוּ (שֵׁם כֹּא) 'וַיִּנְקְרוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת עֵינָיו', כִּי זֶה תְּלוּי בְּזָה, כִּי הָעֵינִים תְּלוּיִים בַּמַּחְשָׁבָה, וְהַמַּחְשָׁבָה בְּעֵינִים, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי 'שְׂבָעָה גְּלָדֵי עֵינָא', מִתְקַנֵּין בְּחֵינַת שְׂבָע מַחְלָפוֹת רֵאשׁוּ, שְׂהֵם

הַשְּׁעָרוֹת, בְּבַחֲיַנַּת (דְּנִיָּאל ז',

ט): "וַיִּשְׁעַר רֵאשֵׁה פַעְמַר נְקֵא", הִינּוּ צְנוּרֵי הַמַּחֲזִין, לְהַמְשִׁיךְ דַּרְכָּם לְבַנּוּיַת הַמַּחֲזִין, בְּבַחֲיַנַּת 'לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית', שֶׁהוּא מְלַבֵּין הָאֲדָמִימוֹת שֶׁל הַשֶּׁס"ה גִּידִין, בְּבַחֲיַנַּת 'אֵם יְאֲדִימוֹ כַּתּוּלַע פַּצְמָר יְהִיו'. נִמְצָא שְׁנַתְתַּקֵּן עַל-יְדֵי-זֶה

הָאֲדָמִימוֹת, שֶׁהוּא בְּחֵינַת דָּם נָדָה פַנ"ל, וּמְקַבְּלַת אֶת הַנֶּסֶת בְּזִמְן הַנְּכוּן לָהּ. וְזֶה בְּחֵינַת (תְּהִלִּים קיח,ה): "מִן הַמַּצ"ר קָרָאתִי יְהוָה", אוֹתִיּוֹת צָמ"ר. כַּמּוּבָא בַּפְּנּוֹת (עֵין שַׁעַר הַפְּנּוֹת, סוּד י"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים), שְׂמִשְׁם נִמְשָׁךְ לְבַנּוּיַת הַמַּחֲזִין, בְּסוּד (ישַׁעְיָה א, יח): "אֵם יְאֲדִימוֹ כַּתּוּלַע פַּצְמָר יְהִיו", סוּד לְבַנּוּיַת הַמַּחֲזִין.

ל

הַסְּבִי דְבִי אֶתוֹנָא שְׁאֵלוֹ אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חַנְּנִיא: מִי־שָׂרָא דְסַפִּינָא בְּמֵאֵי קִטְלֵי לָהּ? אָחַד הִיתָה לוֹ עֲרוּגָה שֶׁל סַפִּינִים, בְּמָה חוֹתְכִים אֶת זֶה? עָנָה וְאָמַר לָהֶם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חַנְּנִיא: בְּקַרְנָא דְחַמְרָא, בְּקַרְנִים שֶׁל

א. השגות אלקות — להשיג רוחניות חיות אלקות בזה העולם הגשמי והחמרי, המלא העלמות והסתרות, אי אפשר להשיג בזה העולם, מרב הסתר והעלם, פי אם על-ידי צמצומים רבים מעלה לעלול, משכל עליון לשכל תחתון; הינו הרבה לבושים צריכים להכין, כדי לקבל את האור העליון, אור אין סוף ברוך הוא, פי מרב אור עליון נורא מאד, שפכיכול מאיר אורו יתברך בכל העולמות, אי אפשר להשיגו בשום פנים ואפן, פי רבוי האור גורם שבירת הכלים, ועל-פן ההכרח לצמצם את האור בצמצומים אחר צמצומים, ודיקא על-ידי זה יכול כל אחד ואחד להשיג איזה נצוץ של אור המאיר אורו יתברך, כל אחד כפום מה דמשער בלבו, כפי הכלים והצמצומים שמכין לעצמו, כמו שאנו רואים בחוש, שאי אפשר להשיג

א השגות אלקות, אי אפשר להשיג פי אם על-ידי צמצומים רבים. מעלה לעלול, משכל עליון לשכל תחתון. כמו שאנו רואים בחוש, שאי אפשר להשיג שכל גדול, פי אם על-ידי התלבשות בשכל התחתון. כמו המלמד פשוטה להסביר שכל גדול להתלמיד, הוא צריך להלביש אותו בשכל תחתון וקטן, כדי שיוכל להתלמד להבינו. דהינו שהוא מציע לו מתחלה ההקדמות ושכליות קטנים שמסבב לו תחלה, כדי להבינו על ידי זה המכון, שהוא שכל עליון וגדול: ב וצריך כל אחד לבקש מאד מלמד הגון בזה, שיוכל להסביר ולהבין אותו שכל עליון וגדול בזה, דהינו השגות

מתחלה ההקדמות ושכליות קטנים שמסבב לו תחלה, כדי להבינו על-ידי זה המכון, שהוא שכל עליון וגדול, פי לולא זאת שהמלמד מלביש שכל עליון והשגה גדולה בשכל תחתון והשגה נמוכה, אזי התלמיד לא היה מבין כלל, שכל זה הוא צמצום האור.

והמכל זה תבין ותשפיל גדלת הצדיק האמת, שהוא המלמד ההגון, שיודע איך לצמצם את האור באפן בזה, שאפלו הפחותים והירודים והנפולים, שמנחים בעמקי עמקים בשאל תחתית ומתחתיו, גם הם ישיגו השגות אלקות, וככל שהם מבטלים את עצמם ואת דעתם המדמה, ואת חכמתם הפגומה אל הצדיק האמת, שהוא המלמד ההגון, ומקבלים את דבריו, כמו-כן הם נעשים כלים לקבל בו את האור האין סוף ברוך הוא, שמצמצם להם

הצדיק האמת מעלה לעלול, משכל עליון לשכל תחתון, ובלבד שיהיו חזקים באמונת חכמים ובהמלמד ההגון הזה, שיכול לצמצם עצמו גם אליו, שזו מעלת גדלת המתקרב אל הצדיק האמת, שהוא המלמד ההגון, שיכול ללמד גם לתלמיד קטן במעלה כמהו.

ב. וצריך כל אחד לבקש מאד מלמד הגון בזה, שיוכל להסביר ולהבין אותו שכל עליון וגדול בזה, דהינו השגות אלקות; פי הלא זו

על-ידי התלבשות בשכל התחתון, רצה לומר כשיש איזו השגה ושכל גדול שקשה להשיגו מרב עמק המשג וקצור דעת המשיג, אזי צריכים להלביש את ההשגה בדברים פשוטים וקלים ונוחים להבין, כמו המלמד פשוטה להסביר שכל גדול להתלמיד, והוא עדין קטן מלהבין שכל גדול, אזי הוא צריך להלביש אותו בשכל תחתון וקטן, כדי שיוכל להתלמד להבינו, דהינו שהוא מציע לו

התכלית שבשבילה נבראנו, שנזכה להפירו
 יתברך בזה העולם הגשמי והחמרי, ולהפך את
 כל הגשמי לרוחני, כי באמת אין בלעדיו
 יתברך כלל, רק הכל אלקות גמור הוא, אף
 לזכות להשיג את זה
 צריכים מלמד טוב,
 שיוכל ללמד עמו
 ולהסבירו בהסבר כזה,
 שגם הוא יוכל להבין. פי
 צריך לזה רבי גדול מאד
 מאד, שיוכל להסביר
 שכל גדול כזה, על-ידי
 השכל התחתון פנ"ל;
 הינו שגם בין הצדיקים
 יש הרבה דרגות, והעקר
 להתקרב אל רבי כזה,
 שהוא כל-כך בטל ומבטל
 אל האין סוף ברוך הוא,
 עד שיכול להוריד גם
 לקטנים ולפחותים
 השגות אלקות, וזה עקר
 מעלת הרבי הגדול מאד,
 שיכול להסביר אלקות
 בגלוי כזה, כדי שיוכלו
 הקטנים להבינו. וכל מה
 שהוא קטן ביותר, ומרחק
 ביותר מהשם יתברך, הוא
 צריך רבי גדול ביותר; פי
 אדרבה, ככל שהצדיק
 עליון וגבה מאד בהשגת
 אלקות, בבטול כל
 הרגשותיו, ונכלל במקום
 שנכלל, ובטל ומבטל
 לגמרי אל האין סוף ברוך
 הוא, למעלה למעלה,
 הוא יכול לרדת יותר אל
 ולהאיר גם בהם השגת אלקות.

בעת שהיו ישראל במדרגה קטנה מאד, דהינו
 במצרים, שהיו משקעים במ"ט שערי טמאה,
 והיה נדמה כבר כאלו אבד מנוס ותקנה מהם,
 פי המצרים היו מאד מזהמים ופגומים,
 וכמאמרם ז"ל (תורת פהגים
 אחרים): מגיד הכתוב,
 שמעשיהם של מצרים
 מקלקלין מכל העממין.
 וכן הוא (והר שמות יז):
 לית לך אפא מפיכא
 וקלילא ונבזית קמי
 קדשא בריך הוא פותייהו
 דמצראי, ועם ישראל היו
 צריכים להיות ביניהם,
 ולכן היו צריכים רבי
 גדול ומלמד גדול ונורא
 מאד, דהינו משה רבנו,
 עליו השלום, אשר
 התורה הקדושה מעידה
 עליו (דברים לד, י): "ולא
 קם נביא עוד בישראל
 כמשה אשר ידעו הנו"ה
 פנים אל פנים"; פי כל
 מה שהוא קטן ומרחק
 ביותר, צריך מלמד גדול
 ביותר, שיהיה אמן כזה,
 שיוכל להלביש שכל
 עליון כזה, דהינו השגתו
 יתברך שמו, לקטן ומרחק
 פמותו, פי כל מה שהחולה נחלה
 ביותר, צריך רופא גדול ביותר.
 על כן אין להאדם לומר: די לי
 אם אהיה מקרב אצל
 איש נכבד וירא ה', אף, שאינו
 מפלג במעלה, פי הלואי שאהיה
 מקדם פמהו. אל יאמר כן, פי
 הנמוכים והנפולים, אצל
 איש נכבד וירא ה', אף שאינו מפלג
 במעלה, פי הלואי שאהיה מקדם פמהו, אל

להגיע, אלא על-ידי הרבי הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד.

ג. וזה הצמצומים שהמלמד והרבי הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד מצמצם אלקותו ותרבו, שכל עליון ושכל תחתון, באפן שכלם יבינו, זה בחינת שערות, כמו שאנחנו רואים, שההארות המחין יוצאין בהשערות, כמוכא (אדרבא רבא נשא קכח); פי מהשערות יוצאים המחין, ומשם מפירים את האדם, פן השכל העליון, שהוא השגות אלקות, הוא מתלבש בהשכל התחתון, שזה מה שכתוב בתקונים (תקון ע' קי"ג) שערא בעגולא, הינו דרוך השערות מפירים את האדם. ויש שערות עגולים, שזה בחינת סבובים, דהינו ההקדמות המסבבין, עד שבאים אל המכון פנ"ל. והעקר הוא המכון, כמו שמצינו בדברי רבותינו, זכרונם לברכה (יבמות טז), שסבבוהו בהלכות עד שהגיעו לצרת הבת. וזה לשון הגמרא: בימי רבי דוסא בן הרפנס התירו צרת הבת לאחין, והיה הדבר קשה לחכמים, מפני שחכם גדול היה, ועיניו קמו מלבא לבית המדרש וכו', ונכנסו אליו החכמים וכו', התחילו מסבבים אותו בהלכות, עד שהגיעו

יאמר בן, פי אדרבא, כפי מה שידע אנש בנפשיה גדל פחיתותו וגדל רחוקו שגרחק מאד מהשם יתברך, כל אחד ואחד כפי מה שידע בנפשו, וכמו-כן כל מה שידע בעצמו שהוא מרחק ביותר, צריך לבקש לנפשו רופא גדול מאד מאד, הגדול במעלה ביותר, דהינו שיחזיר ויבקש תמיד לזכות להתקרב להרבי הגדול מאד מאד פנ"ל. פי כל מה שהוא קטן ביותר, צריך מלמד גדול ביותר פנ"ל; הינו כמו בגשמיות כשאדם חולה מאד, אין הוא מסתפק ברופא קטן, אלא כל מה שידע יותר שהוא חולה ביותר, ויש לו מחלה מסכנת ביותר, אזי הוא מחפש ומבקש אחר הרופא הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד, כמו-כן יותר מכן כל מה שאדם יודע שהוא ירוד ונפול, ונכשל במה שנוכשל, ומנח בשאול תחתית ומתחתיו, עליו לחפש ולבקש אחר הצדיק הגדול במעלה נוראה ונפלאה ביותר, שיוכל להחדיר גם בו השגות אלקות, במדרגה עליונה מאד, עד שגם הוא ישיג את אממת מציאותו ותרבו, במקום וירגיש את אממתו ותרבו, ותרבו ותרבו של עולם. ואל זה אי אפשר

אדרבא, כפי מה שידע אנש בנפשיה גדל פחיתותו וגדל רחוקו שגרחק מאד מהשם יתברך, כל אחד ואחד כפי מה שידע בעצמו וכמו כן כל מה שידע בעצמו שהוא מרחק ביותר, צריך לבקש לנפשו רופא גדול מאד מאד, הגדול במעלה ביותר, דהינו שיחזיר ויבקש תמיד לזכות להתקרב להרבי הגדול מאד מאד פנ"ל. פי כל מה שהוא קטן ביותר, צריך מלמד גדול ביותר פנ"ל:

ג וזה בחינת שערות, שההארות המחין יוצאין בהשערות. פן השכל העליון שהוא השגות אלקות, הוא מתלבש בהשכל התחתון. וזה בחינת (תקון ע' קי"ג) שערא בעגולא, בחינת סבובים, דהינו ההקדמות המסבבין עד שבאים אל המכון פנ"ל. והעקר הוא המכון, כמו שמצינו בדברי רבותינו, זכרונם לברכה (יבמות טז): שסבבוהו בהלכות עד שהגיעו לצרת הבת. נמצא שכל

מפני שחכם גדול היה, ועיניו קמו מלבא לבית המדרש וכו', ונכנסו אליו החכמים וכו', התחילו מסבבים אותו בהלכות, עד שהגיעו

לְצַרַת הַבַּת, אָמְרוּ לִיה צַרַת הַבַּת, מֵהוּ?] נִמְצָא, שֶׁכָּל הַהֲלָכוֹת שֶׁדִּבְרוּ מִקֶּדֶם לֹא הָיוּ עֵקֶר הַמְּכֻוֹן, רַק הָיוּ סְבוּבִים וְהַקְדָּמוֹת, כְּדֵי לְהַגִּיעַ לְצַרַת הַבַּת שֶׁהוּא הַמְּכֻוֹן. וְכֵן הַדְּבָר, שֶׁהַצַּדִּיק הַמְּלַמֵּד, הַרְבֵּי הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, מְסַבֵּב סְבוּבִים כְּעֵין הַשְּׁעָרוֹת הַיּוֹצְאִים מִהַמַּחַ, וּמְרַבֶּה בְּהַקְדָּמוֹת, עַד שֶׁבָּא אֶל הַמְּכֻוֹן, הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹת שִׁישִׁיגוּ גַם הַקְטָנִים בְּמַעֲלָה.

[וּמִכָּל זֶה תִּבִּין וְתִשְׁכִּיל עִמָּךְ דְּבָרָיו הַקְדוּשִׁים, שֶׁתִּפְסַס לְשׁוֹן שְׁעָרוֹת דִּיקָא, שֶׁהֵם סוּד הַצְּמֻצוּמִים, כִּי הָאָדָם נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם בְּסִפְנֵי גְדוּלָה מְאֹד, שֶׁלֹּא יִפְלֵ בְּנִקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה עַל-יָדֵי הַכְּפִירוֹת וְהָאִפִּיקוֹרְסוֹת שֶׁמְסַבְּבִים אוֹתוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, וּבְכָל אֲשֶׁר רַק עוֹבֵר עָלָיו, הוּא צָרִיךְ לַעֲמֹד בְּנִסְיוֹן קָשֶׁה, לְבַל יִסְחַב אַחַר פְּגִיעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו. כִּי בְּאִמַת צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִאָּמֵן בְּאִמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁכָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שְׁעָה מִיּוֹם הַיּוֹלָדוֹ עַד יוֹם מוֹתוֹ — הַכֹּל רַק סְבוּבִים מֵאֵתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּדֵי שִׁיזְכֶּה לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, לְדַעַת וּלְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא, וְאִין שׁוּם תְּכֵלִית אַחֲרַת חוּץ מִזֶּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בַּזֶּהֱרָה (בֵּא מִגֹּ): שֶׁעָקֵר הַבְּרִיאָה הִיָּתָה בְּגִין דִּישְׁתַּמּוּדְעִין לִיה, וְזֶה עָקֵר כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה וּכְלָל כָּל הַפְּנוּנוֹת שֶׁל כָּל הַמְּצוּוֹת הַקְדוּשׁוֹת, כִּי כָּלֵן הֵם שְׁעוּרִים וְצְמֻצוּמִים לְאֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁעַל-יָדֵי אֵלוֹ הַמְּצוּוֹת אָנוּ זוֹכִין לְהִמְשִׁיךְ הַשְּׁכָלִיִּים וְהַצְּמֻצוּמִים הַקְדוּשִׁים, שֶׁעַל יָדָם נִזְכָּה לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, לְדַעַת וּלְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִךְ מִחַמַּת הַפְּגָמִים הַמְרַבִּים שֶׁל הָאָדָם, מִתְגַּבְּרוֹת הַקְּלָפוֹת עָלָיו לְבַלְבֵּל דַּעַתוֹ, שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּל וְלֹא יִבִּין שֶׁכָּל מֵה שֶׁמְסַבֵּב הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עִמּוֹ הִיא לְטוֹבָתוֹ הַנִּצְחִית, כְּדֵי לְזַכּוֹת לְחַיֵּי עוֹלָם הַבֵּא בְּזֶה

הָעוֹלָם, עַל-יָדֵי הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹת, וְעַל-יָדֵי-זֶה הוּא שׁוֹכֵחַ, חַס וְשְׁלוֹם, אֵת הָעָקֵר, מֵהַ תְּכֵלִיתוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעוֹשֶׂה מִהַטְּפֵל עָקֵר, כְּאֵלוֹ הָעָקֵר, חַס וְשְׁלוֹם, עִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה וְטְרָדוֹת הַפְּרַנְסָה. עַל-כֵּן צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד רַבֵּי הַגּוֹן, שִׁיְהִיָּה גְדוֹל בְּמַעֲלָה, שִׁיּוּכַל לְהַתְנַהֵג עִמּוֹ כְּרֵאוּי, שִׁיִּסְבֵּב עִמּוֹ בְּדַרְכִים נִפְלְאוֹת, בְּאִפְן שִׁיִּכְנִיס בּוֹ גַם-כֵּן הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת. וְהִנֵּה מְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת, שֶׁאֵלוֹ הַשְּׁכָלִיִּים וְהַצְּמֻצוּמִים הַקְדוּשִׁים, שֶׁהֵם הַקְּדָמוֹת וְסְבוּבִים לְהַשִּׁיג עַל יָדָם הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֵלוֹ הַשְּׁכָלִיִּים הֵם בְּחִינַת שְׁעָרוֹת וְכוּ', וְעַל-כֵּן הֵם נִקְרָאִים שְׁעָרוֹת, כִּי צָרִיכִים לְדַקְדֵק בָּהֶם מְאֹד כְּחוֹט הַשְּׁעָרָה, שֶׁלֹּא יִטֵּה לְיָמִין וְלִשְׂמָאל, כִּי אִם לֹא יִצְמָצֵם אוֹתוֹ כְּרֵאוּי, וְיִמְשִׁיךְ שֶׁכָּל הַרְבֵּה יוֹתֵר מִדֵּי, יְהִיָּה, חַס וְשְׁלוֹם, רַבּוּי אוֹר שְׁגוּרָם שְׁבִירַת הַפְּלִים, חַס וְשְׁלוֹם, שֶׁמִּשָּׁם יִנִּיקַת הַקְּלָפוֹת כְּפִדּוּעַ, וְכֵן לְהַפִּיךְ אִם יִצְמָצֵם אוֹתוֹ יוֹתֵר מִדֵּי, יְהִיָּה נִעְלָם אוֹר הַשְּׁכָל לְגַמְרֵי, עַל-כֵּן צָרִיךְ הַצַּדִּיק הַרְבֵּי וְהַמְּלַמֵּד הַהִגּוֹן הָעוֹסֵק בְּזֶה, לְהִיּוֹת קוֹלֵעַ אֶל הַשְּׁעָרָה וְלֹא יִחְטִיא, לְהִמְשִׁיךְ הַשְּׁכָל בְּדַרְכִים נִפְלְאִים, בְּבַחֲחִינַת שְׁעָרוֹת שֶׁהֵם צְמֻצוּמִים דְּקִים, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן כָּל שְׁעָרָה וְשְׁעָרָה הִיא חֲלוּלָה, וְהִיא צְנוּר נִפְלָא שְׁנִמְשִׁיךְ עַל יָדָהּ מִעֵין הַחֲכָמָה מִן הַמַּחַ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיּוֹב לח): "מִי פִלַּג לְשִׁטְף תְּעַלָּה" וְגו'; וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּכֹא בַתְרָא טו): הַרְבֵּה נִימִין בְּרֵאוּתִי בְּאָדָם, וְכָל נִימָא וְנִימָא בְּרֵאוּתִי לֵה גּוּמָא בְּפִנֵּי עֲצָמָה, שֶׁלֹּא יְהִי שְׁתִּים יוֹנְקוֹת מִגּוּמָא אַחַת, שֶׁאֵלְמָלָא שְׁתִּים יוֹנְקוֹת מִגּוּמָא אַחַת, מִחְשִׁיכוֹת מְאֹד עֵינָיו שֶׁל אָדָם. וְהִנֵּה הַצַּדִּיק בְּנִדְאֵי עוֹשֶׂה עֲבוּדָתוֹ וּמְלַאכְתּוֹ בְּשְׁלֵמוֹת, וְעוֹסֵק עִמָּנוּ כְּרֵאוּי עִם כָּל אַחַד וְאַחַד, אֲבָל הָאָדָם יֵשׁ לוֹ בְּחִינָה, וְכָל אַחַד

כפי מעשיו, כן ממשיך על עצמו שכליות של הצדיק, שהם בחינת שערות, בחינת צמצומים קדושים וסבובים נפלאים להשיג על ידם אלקותו יתברך, על-כן צריך כל אדם לידע, שיכול האדם לקלקל הרבה מאד על-ידי חוט השערה, חס ושלום, ומכל שכן וכל שכן שיכול לתקן הרבה על-ידי חוט השערה, פי מדה טובה מרבה ממדת פרענות, פי זה יודע כל אדם בנפשו, שעקר קלקולו ופגמיו וחסטתו, חס ושלום, פלם התחילו מחוט השערה, על-ידי שלא נזהר בתחלה לשמור מחשבתו היטב, ונמשך אחר המסית מעט מעט, רחמנא לצלן, כמו שכתוב (ישעיה ה'): "הוי מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה וגו', אבל מדה מרבה, פי חוט השערה בקדושה יקר מאד מאד וכו', וצריך לידע ולהאמין, שכל תנועה ותנועה שניתק וימשיך את עצמו מהמחשבות רעות וכו', אפלו כחוט השערה, הוא יקר מאד מאד בלי שעור אצלו יתברך, ואלו השערות יתלקטו יחד, וברבות הימים יגאלהו השם יתברך מהם, ויזכה על ידם להשגות אלקות, שנמשך על-ידי צמצומים קדושים, שהם בחינת שערות, שהם נעשים על-ידי שאיש הישראלי מושך את עצמו מרע לטוב בכל פעם, שעקרו תלוי בחוט השערה, פי אפלו צדיקים גדולים תלויים בכל עת בחוט השערה, שלא יפלו בנקבא דתהומא רבה, וזה הנסיון הקשה שלהם, ובשביל זה צריכים להתזיק את עצמו תמיד בהצדיק הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד, ודו"ק].

וזו בחינת (שם בתקון ע' קיא): 'שערא אפמא', בחינת (שיר השירים א'): "שחורה אני ונאווה". פי השחרות הוא מקבץ את הראות ומצמצם אותו כדי לראות היטב, כן השכל התחתון הוא בחינת שחרות, שמצמצם בו נאווה ויפי שבשכל העליון:

וזו בחינת (שם בתקון ע' קיא): 'שערא אפמא', בחינת (שיר השירים א'): "שחורה אני

ונאווה"; זה לשון התקונים שם, שערא אפמא מסטרא דשכינתא דאתמר בה "שחורה אני ונאווה, גון יחידה דלא תפיס בה גון פלל, מלגאו דילה גון חור, ורזא דמלה ישת חשף סתרו, הינו השכינה כשהיא נמצאת פה למטה, היא מכסה עצמה בכגד שחור, שזה מה שכתוב: "שחורה אני" מבחוץ, אבל ו"נאווה" מבפנים, וזה הצבע היחידי שאינו תופס צבע אחר, שזה "ישת חשף סתרו", שהשכינה מבחוץ בעולם הזה יש לה צבע שחור, שבוזה היא מסתרת את עצמה מהחיצונים, הינו פי הצמצום, כפיכול, שמצמצם את עצמו בצמצומים מעלה לעלול, משכל עליון לשכל תחתון, זה סוד שערא אפמא, שערות שחורות, פי השחרות הוא מקבץ את הראות ומצמצם אותו, כדי לראות היטב, פי רואים בחוש, אשר אישון עין הוא המצמצם את כל דבר, כמו שכתוב (דברים לב, י'): "כאישון עינו", הוא השחור שבעין, שהמאור יוצא הימנו, עין שם. כן השכל התחתון הוא בחינת שחרות, שמצמצם בו נאווה ויפי שבשכל העליון. [רצה לומר, שכל הבריאה כלה זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, ולכן מבחוץ הכל נראה שחור, "שחורה אני" מבחוץ "ונאווה" מבפנים, שזה מה שהצדיק מצמצם את הארת אלקותו יתברך, עד שכל אחד יכול להשיג רוחניות חיות אלקות, ויתגלה אליו אשר כל הבריאה כלה זה השכינה, פי עקר שכינה בתחתונה, אף הכל נעלם ומכסה מעין כל חי, והצדיק מגלה את אלקותו יתברך בתוף הבריאה, ומחמת שהוא אור גדול נורא מאד, לכן הוא צריך לצמצם את

שחור, שבוזה היא מסתרת את עצמה מהחיצונים, הינו פי הצמצום, כפיכול, שמצמצם את עצמו בצמצומים מעלה לעלול, משכל עליון לשכל תחתון, זה סוד שערא אפמא, שערות שחורות, פי השחרות הוא מקבץ את הראות ומצמצם אותו, כדי לראות היטב, פי רואים בחוש, אשר אישון עין הוא המצמצם את כל דבר, כמו שכתוב (דברים לב, י'): "כאישון עינו", הוא השחור שבעין, שהמאור יוצא הימנו, עין שם. כן השכל התחתון הוא בחינת שחרות, שמצמצם בו נאווה ויפי שבשכל העליון. [רצה לומר, שכל הבריאה כלה זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, ולכן מבחוץ הכל נראה שחור, "שחורה אני" מבחוץ "ונאווה" מבפנים, שזה מה שהצדיק מצמצם את הארת אלקותו יתברך, עד שכל אחד יכול להשיג רוחניות חיות אלקות, ויתגלה אליו אשר כל הבריאה כלה זה השכינה, פי עקר שכינה בתחתונה, אף הכל נעלם ומכסה מעין כל חי, והצדיק מגלה את אלקותו יתברך בתוף הבריאה, ומחמת שהוא אור גדול נורא מאד, לכן הוא צריך לצמצם את

זה משכל עליון לשכל תחתון, מעילה לעלול, אשר כל זה הוא סוד שערות, הינו צמצומים, שיוכל כל אחד להשיג כפי הכנתו שמכין עצמו לזה]. ואלו השערות הם בחינת שְׁעוֹרָא

דְּאֵתְנֵן דְּאוֹרֵי־תָא' (תקון ע), פי המצוות הם חכמות הבורא יתברך שמו, פי כל מצוה ומצוה יש לה שעורים אחרים וגבולים, כגון: מפני מה המצוה הזאת מצותה בכך? מפני שכן חיבה חכמתו יתברך שמו, וכן מצוה אחרת מצותה בכך? לפי חכמתו יתברך שמו, וכל מצוה ומצוה יש לה אותיות ותבות וענינים שהם שעורים וגבולים שמצמצם בהן חכמתו יתברך שמו, שזה בחינת התלבשות השכל העליון בשכל התחתון, שעל ידי זה זוכין להשגות אלקות פנ"ל. [ומכל זה תבין ותשפיל סוד עמק הבריאה, איך שדומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות אלקותו יתברך, והכל לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, ואלו המצוות המלבשים בלבוש גשמי וחקרי דיקא, הינו שיש מצוות השכיכות בדומם, ויש מצוות השכיכות בצומח, ויש מצוות השכיכות בחי, ויש מצוות

וְאֵלּוּ הַשְּׁעֵרוֹת הֵן בְּחִינַת 'שְׁעוֹרָא דְּאֵתְנֵן דְּאוֹרֵי־תָא' (תקון ע), פי המצוות הם חכמות הבורא יתברך שמו. פי כל מצוה ומצוה יש לה שעורים אחרים וגבולים, כגון מפני מה המצוה הזאת מצותה בכך, מפני שכן חיבה חכמתו יתברך שמו. וכן מצוה אחרת מצותה בכך, לפי חכמתו יתברך שמו. וכל מצוה ומצוה יש לה אותיות ותבות וענינים שהם שעורים וגבולים שמצמצם בהן חכמתו יתברך שמו, שזה בחינת התלבשות השכל העליון בשכל התחתון, שעל-ידי-זה זוכין להשגות אלקות פנ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת (בְּכָא בְּתָרָא ט"ז): 'בַּת הֵיְתָה לוֹ לְאַבְרָהָם וּבְכָל שְׁמָה', 'בַּת עֵיִן. דְּהֵינּוּ הַשְּׁחָר הַשְּׁחָר שְׁבַע עֵיִן, שְׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׁחָרוֹת הַנִּלְ, שְׁהוּא מְצַמְצָם וּמְגַבִּיל הַדְּבָרִים הַגְּדוּלִים הָעוֹמְדִים לְנִגְדוֹ. כְּגוֹן הַר גְּדוּל כְּשֶׁעוֹמֵד לְפָנֵי הַבַּת עֵיִן, שְׁהוּא הַשְּׁחָר שְׁבַע עֵיִן, אֲזִי נִגְבֵּל כָּל הָהָר בְּתוֹךְ הַבַּת עֵיִן שְׁרוּאָה אוֹתוֹ. פִּי הַשְּׁחָרוֹת שְׁבַע עֵיִן הוּא מְצַמְצָם כָּל

בכך? לפי חכמתו יתברך שמו, וכל מצוה ומצוה יש לה אותיות ותבות וענינים, שהם שעורים וגבולים שמצמצם בהן חכמתו יתברך שמו, והכל כפי שרשי הבריאה: דומם, צומח, חי, מדבר, שבהם מלבשת חכמתו יתברך. וכדי להשיג את חכמתו יתברך מכל פְּרִטֵי הַבְּרִיָּאָה, צָרִיךְ הַצַּדִּיק לְצַמְצָם אֶת הָאוֹר בְּצַמְצוּמִים רַבִּים, כְּדֵי שֶׁכָּל אֶחָד יוּכַל לְהַשִּׁיגוֹ. (עֲכָשׁוּ יַלְבִּישׁ אֶת הַשְּׁגָתוֹ בְּמֵאמָר): וְזֶה בְּחִינַת (בְּכָא בְּתָרָא ט"ז): 'בַּת הֵיְתָה לוֹ לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ וּבְכָל שְׁמָה', 'בַּת' זֶה בְּחִינַת בַּת עֵיִן, דְּהֵינּוּ הַשְּׁחָר שְׁבַע עֵיִן, שְׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׁחָרוֹת הַנִּלְ, שְׁהוּא מְצַמְצָם וּמְגַבִּיל וְכוּלָּל בְּעַצְמוֹ כָּל הַדְּבָרִים הַגְּדוּלִים הָעוֹמְדִים לְנִגְדוֹ, כְּגוֹן: הַר גְּדוּל כְּשֶׁעוֹמֵד לְפָנֵי הַבַּת עֵיִן, שְׁהוּא הַשְּׁחָר שְׁבַע עֵיִן, אֲזִי נִגְבֵּל כָּל הָהָר בְּתוֹךְ הַבַּת עֵיִן שְׁרוּאָה אוֹתוֹ, פִּי הַשְּׁחָרוֹת שְׁבַע עֵיִן הוּא מְצַמְצָם כָּל

האור כי טוב, שגם הרחוקים יוכלו להשיג השגת אלקות, וזה 'בת היתה לאברהם', שזה סוד בת עין, 'ובכל שמה', וזה סוד שם ב"ן העולה בכ"ל, כי גם בעשיה נעשיה יכולים להאיר את אמתת מציאותו יתברך בהארה נוראה ונפלאה מאד, על-די צמצומים רבים מעלה לעלול, משכל עליון לשכל תחתון.

(עכשו ילביש את השגתו בפסיק): וזה

בחינת (שמות ג): "וירא אליו ה' בלבת אש", שהשם יתברך רצה להלביש לו השגות אלקות, והלביש לו בבחינת בת עין הנ"ל; כי בעת שגלה עצמו, כביכול, הקדוש ברוך הוא — אל משה, הנה מתוך הסנה, בלבת אש, שזה סוד 'בת עין', שחר שבעין, שבו מצטמצמת

הראיה, כי העין יש לה שלשה צבעים, והבת עין זה השחר שבעין, שבו מצטמצם הפל וכף רואים. ולכן כשהקדוש ברוך הוא רצה להתגלות למשה, כביכול התגלה בבחינת בת, שזה בלבת דיקא, שהוא בת עין, כמוכא (תקוניי זחר, תקון ו): "וירא הא גון חדר, בלבת אש מתוך הסנה, הא גון תנינא, וירא והנה הסנה בוער באש הא תלתא, ואינון לקבל שלשה גונין דעינא בלבת אש דא בת עין, וכו' עין שם.

(עכשו יקשר עוד מאמר להשגתו): וזה בחינת (בבא בתרא קמא): 'בת תחלה — סימן

יפה לבנים', 'בת תחלה' זה בחינת השכל התחתון, שהוא תחלה והקדמה לשכל העליון.

הדברים הגדולים ונכללין ונראין בתוכו, ועל-ידי-זה רואין ומשיגין הדבר שרואין. כמו-כן זה השכל התחתון מצמצם ומגביל השכל הגדול העליון ונכלל בתוכו, ועל-ידי-זה רואין ומבינים ומשיגים את

השכל העליון הגדול כנ"ל; הינו שאברהם אבינו היה הראשון שגלה ופרסם את אמתת מציאותו יתברך בעולם, כמאמר ו"ל (סוטה י:), שהקריא אברהם אבינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בפה כל עובר ושב; וכן אמרו (בראשית רבה, פרשה מג, סימן ה'): אמר לו הקדוש-ברוך-הוא, אני לא היה שמי נכר לבריותי והפרת אותי בבריותי, מעלה אני עליך כאלו

אתה שתף עמי בבריותי של עולם, וכן אמרו (במדבר רבה, פרשה יד, סימן ב'): אמר לו הקדוש-ברוך-הוא, אברהם, העליונים והתחתונים שלי הם, כמה דאמר (איוב מא): "תחת כל השמים לי הוא", ואמר (תהלים כד, א): "להנני"ה הארץ ומלוואה", ואתה הודעת שמי בעולם, חייך שאני מקנה אותך את העליונים ואת התחתונים, שנאמר (בראשית יד, יט): "ויברכהו ויאמר, ברוך אברהם לאל עליון קנה שמים וארץ", ולכן מאחר שהוא גלה לכלם את אמתת מציאותו יתברך, היה צריך את הצמצום לצמצם משכל עליון לשכל תחתון, מעלה לעלול, להסביר לרחוקים את אמתתו יתברך. ולכן הוא דיקא היה צריך שיהיה לו את הבת עין, שהוא השחר שבעין, שיכול לצמצם את

הדברים הגדולים ונכללין ונראין בתוכו, ועל-ידי-זה רואין ומשיגין הדבר שרואין. כמו כן זה השכל התחתון מצמצם ומגביל השכל הגדול העליון ונכלל בתוכו, ועל-ידי-זה רואין ומבינים ומשיגים את השכל העליון הגדול כנ"ל:

וזה בחינת (שמות ג): "וירא אליו ה' בלבת אש", שהשם יתברך רצה להלביש לו השגות אלקות, והלביש לו בבחינת בת עין הנ"ל. וזה בחינת (בבא בתרא קמ"א): 'בת תחלה סימן יפה לבנים'. 'בת תחלה', זה בחינת השכל התחתון, שהוא תחלה

והתחתונים שלי הם, כמה דאמר (איוב מא): "תחת כל השמים לי הוא", ואמר (תהלים כד, א): "להנני"ה הארץ ומלוואה", ואתה הודעת שמי בעולם, חייך שאני מקנה אותך את העליונים ואת התחתונים, שנאמר (בראשית יד, יט): "ויברכהו ויאמר, ברוך אברהם לאל עליון קנה שמים וארץ", ולכן מאחר שהוא גלה לכלם את אמתת מציאותו יתברך, היה צריך את הצמצום לצמצם משכל עליון לשכל תחתון, מעלה לעלול, להסביר לרחוקים את אמתתו יתברך. ולכן הוא דיקא היה צריך שיהיה לו את הבת עין, שהוא השחר שבעין, שיכול לצמצם את

וְזֶה בַּחֲנִינָת: 'סִימָן יָפֵה לְבָנִים', 'בָּנִים' זֶה בַּחֲנִינָת הַשֶּׁכֶל הָעֲלִיּוֹן, כַּמְאֹמֶר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (מִנְחוֹת ק'): "הֵבִיאי בְּנֵי מִרְחוֹק וּבְנוֹתֵי מִקְצֵה הָאָרֶץ", 'הֵבִיאי בְּנֵי' – אֱלוֹ גְלוּיֹת שֶׁבִּכְבֵּל שְׂדֵעֲתָן מִיִּשְׁבַּת כְּבָנִים, 'בְּנוֹתֵי' – אֱלוֹ גְלוּיֹת שֶׁבִּשְׂאֵר אַרְצוֹת, שְׂדֵעֲתָן אֵינָה מִיִּשְׁבַּת כְּבָנוֹת; נִמְצָא, שְׂבָנִים הֵם בַּחֲנִינָת דַּעַת מִיִּשְׁבַּת, בַּחֲנִינָת שֶׁכֶל עֲלִיּוֹן וְגָדוֹל הַנ"ל, שְׂמִשְׁגִּין עַל-יְדֵי הַהִקְדָּמוֹת, בַּחֲנִינָת שֶׁכֶל הַתַּחְתּוֹן כַּנ"ל, וְזֶהוּ 'בַּת תַּחֲלָה', שֶׁהוּא הַשֶּׁכֶל הַתַּחְתּוֹן, 'סִימָן יָפֵה לְבָנִים', שֶׁעַל יְדוֹ מִשְׁגִּין הַשֶּׁכֶל הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת בָּנִים כַּנ"ל, וְזֶהוּ 'סִימָן יָפֵה', שָׁבוּ מִסְמָן וּמִגָּבֵל הַשֶּׁכֶל הָעֲלִיּוֹן, בַּבַּחֲנִינָת 'שַׁעוּרָא דְאַתְוֹן דְּאוּרִיתָא' בַּחֲנִינֹת 'שַׁחֲרָה אַגִּי וְנֶאֱוָה' כַּנ"ל.

הֵינּוּ שֶׁבֶן שֶׁבֶן הוּא סוּד מִשְׁפִּיעַ שֶׁכֶל עֲלִיּוֹן גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, בְּגִלּוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ אֶלָּא אִם מִקְדִּימִים קִדְּם בַּחֲנִינָת בַּת, שֶׁהִיא סוּד מִקְבֵּל, צִמְצוּם; כִּי מֵרַב הָאוֹר אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַדַּעַת וְהַשֶּׁכֶל, אֶלָּא עַל-יְדֵי צִמְצוּם, שְׂאֵלוֹ הַשַּׁעוּרִים שֶׁכֶּל הַמְצוּוֹת, שְׂכָלָם שַׁעוּרִים וְצִמְצוּמִים, שֶׁכָּבִיכּוֹל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צִמְצָם אֶת עֲצָמוֹ

וְהַקְדָּמָה לְשֶׁכֶל הָעֲלִיּוֹן. וְזֶה בַּחֲנִינָת: 'סִימָן יָפֵה לְבָנִים', 'בָּנִים' זֶה בַּחֲנִינָת הַשֶּׁכֶל הָעֲלִיּוֹן. כַּמְאֹמֶר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (מִנְחוֹת ק'): "הֵבִיאי בְּנֵי מִרְחוֹק וּבְנוֹתֵי מִקְצֵה הָאָרֶץ", 'הֵבִיאי בְּנֵי' – אֱלוֹ גְלוּיֹת שֶׁבִּכְבֵּל שְׂדֵעֲתָן מִיִּשְׁבַּת כְּבָנִים, 'בְּנוֹתֵי' – אֱלוֹ גְלוּיֹת שֶׁבִּשְׂאֵר אַרְצוֹת שְׂדֵעֲתָן אֵינָן מִיִּשְׁבַּת כְּבָנוֹת. נִמְצָא שְׂבָנִים הֵם בַּחֲנִינָת דַּעַת מִיִּשְׁבַּת, בַּחֲנִינָת שֶׁכֶל עֲלִיּוֹן וְגָדוֹל הַנ"ל. שְׂמִשְׁגִּין עַל יְדֵי הַהִקְדָּמוֹת, בַּחֲנִינָת שֶׁכֶל הַתַּחְתּוֹן כַּנ"ל. וְזֶהוּ 'בַּת תַּחֲלָה', שֶׁהוּא הַשֶּׁכֶל הַתַּחְתּוֹן. 'סִימָן יָפֵה לְבָנִים', שֶׁעַל יְדוֹ מִשְׁגִּין הַשֶּׁכֶל הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת בָּנִים כַּנ"ל.

וְזֶהוּ 'סִימָן יָפֵה', שָׁבוּ מִסְמָן וּמִגָּבֵל הַשֶּׁכֶל הָעֲלִיּוֹן, בַּבַּחֲנִינָת 'שַׁעוּרָא דְאַתְוֹן דְּאוּרִיתָא' בַּחֲנִינֹת 'שַׁחֲרָה אַגִּי וְנֶאֱוָה' כַּנ"ל: ד וְלָבוֹא לְהַשֶּׁכֶל הַתַּחְתּוֹן הַזֶּה, אֵי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי שׂוּנָא בְּצַע, שְׂיִשְׁנָא הַמְמוֹן בַּתְּכֻלִּית הַשְּׂנָאָה, כִּי הַמְמוֹן זֶה אֹרוֹת עֲלִיּוֹנִים, שְׂנַתְּלִבְשׁוּ בְּגִשְׂמִיּוֹת עוֹלָם הַעֲשִׂיָה, עַד שְׂבָנֵי-אָדָם שׁוֹכְחִים מִהַעֲקָר, וְעוֹשִׂים מִהַעֲקָר טָפֵל. בְּשִׁבִּיל זֶה רוֹאִים, שְׂכָלָם נִמְשָׁכִים אַחַר הַמְמוֹן, כִּי יֵשׁ בּוֹ אֹרוֹת עֲלִיּוֹנִים, אֹרוֹת צַחְצַחוֹת, וּבְשִׁרְשָׁם כֹּל אֶחָד נִמְשָׁק אַחַר הָאוֹר רִוְחָנִי, אֶף כְּשִׁמְתְּלִבְשׁ הָאוֹר בְּמִמּוֹן גִּשְׂמִי, עַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹכְחִים כֹּלָם אֶת הָאוֹר רִוְחָנִי, וְנִמְשָׁכִים אַחַר הַגִּשְׂמִיּוֹת, עַד שְׂבָנֵי-אָדָם עוֹשִׂים אֶלִּיל מִהַכֶּסֶף וְהַזָּהָב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קטו, ד): "עֲצַבְיָהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂי יְדֵי אָדָם", וְלָכֵן כְּדֵי שְׂיִכָּל לְהִבִּין רִוְחָנִיּוֹת חַיּוֹת

שַׁעוּרִים וְצִמְצוּמִים, אֱלֻקוֹת וְלִהְשִׁיג שֶׁכֶל תַּחְתּוֹן, עֲלִיוֹ לְשׂוּנָא אֶת הַמְמוֹן בַּתְּכֻלִּית הַשְּׂנָאָה, שְׂזֶה "שׂוּנָא בְּצַע"

שַׁעוּרִים וְצִמְצוּמִים, אֱלֻקוֹת וְלִהְשִׁיג שֶׁכֶל תַּחְתּוֹן, עֲלִיוֹ לְשׂוּנָא אֶת הַמְמוֹן בַּתְּכֻלִּית הַשְּׂנָאָה, שְׂזֶה "שׂוּנָא בְּצַע"

שַׁעוּרִים וְצִמְצוּמִים, אֱלֻקוֹת וְלִהְשִׁיג שֶׁכֶל תַּחְתּוֹן, עֲלִיוֹ לְשׂוּנָא אֶת הַמְמוֹן בַּתְּכֻלִּית הַשְּׂנָאָה, שְׂזֶה "שׂוּנָא בְּצַע"

שַׁעוּרִים וְצִמְצוּמִים, אֱלֻקוֹת וְלִהְשִׁיג שֶׁכֶל תַּחְתּוֹן, עֲלִיוֹ לְשׂוּנָא אֶת הַמְמוֹן בַּתְּכֻלִּית הַשְּׂנָאָה, שְׂזֶה "שׂוּנָא בְּצַע"

שַׁעוּרִים וְצִמְצוּמִים, אֱלֻקוֹת וְלִהְשִׁיג שֶׁכֶל תַּחְתּוֹן, עֲלִיוֹ לְשׂוּנָא אֶת הַמְמוֹן בַּתְּכֻלִּית הַשְּׂנָאָה, שְׂזֶה "שׂוּנָא בְּצַע"

[עין תקוני-זהר תקון ע': שונאי בצע מסטרא דמלכות דתמן ה', הינו המלכות היא הצמצום, אות ה' אחרונה משם הני"ה]. ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא יתרו): שונאי בצע, שונאי קמון עצמן, כל שכן קמון של אחרים וכו', דיקא הם יכולים להיות דינים. וכן הוא (מכילתא יתרו): שונאי בצע, ששונאים קמון עצמם, ואם קמון עצמם שונאין, קל וחמר קמון אחרים. וכל זה שמרב דבקוּתם באין סוף ברוך הוא, הם אינם נמשכים אחר קמון הגשמי, ועל-ידי זה זוכים לראות אורות עליונות, אורות צחצחות, רוחניות חיות אלקות, עד שיכולים לצמצם את האור גם בהכי ירודים. (עכשו יקשר בין שונאי בצע להצמצום) פי שערא אפמא, שזה הצמצום, שהוא בחינת השכל התחתון, שמלביש בו את השכל העליון,

השכל של ההנהגה והמלכות, הוא בחינת חכמה ושכל תחתון, כנגד השכל של השגות אלקות שמאיר בו, הינו תמיד האור העליון הוא אור אין סוף לגבי הספירות התחתונות, ובפרט לגבי ספירת המלכות, פי בכל עולם ועולם ספירת המלכות היא המצמצמת את האור אין סוף, שזה שכל עליון המתלבש בשכל תחתון, כדי שתהיה השגה גם לעולם התחתון להבין רוחניות חיות אלקות. ועל-כן ביומוי דשמואל, שנפלו ראשי הדור אל המון, כמו שכתוב (שמואל-א' ח'): "ויטו אחרי הבצע", על-כן תקף פגמו במלכות דקדשה. כתיב (שם): "כי אתי מאסו ממלך עליהם, ושאלו להם מלך ככל העפוש", פי אצלם נפגמה המלכות דקדשה, שלא רצו לבטל את עצמם אל האין סוף ברוך הוא, ולקבל רוחניות

הוא מסטרא דמלכות, שגם היא מקבלת רק מה שמשפיעים בה, פי מלכות דלית לה מגרמא כלום, אלא ממה שמשפיעים בה, וכן שונאי בצע הוא מסטרא דמלכות (עין תקון ע' דף קכא: שונאי בצע מסטרא דמלכות דתמן ה'. ועין דף קכח. שונאי בצע בגון אפם. ועין דף קכט. בר נש דאנפוי אפמין מסטרא דשונאי בצע, עין שם); פי השכל התחתון הוא בחינות מלכות, שהוא בחינות חכמה תתאה שבכל עולם ועולם, שהוא מנהיג אותו העולם, שזה

הוא מסטרא דמלכות, שגם היא מקבלת רק מה שמשפיעים בה, פי מלכות דלית לה מגרמא כלום, אלא ממה שמשפיעים בה, וכן שונאי בצע הוא מסטרא דמלכות (עין תקון ע' דף קכא: שונאי בצע מסטרא דמלכות דתמן ה'. ועין דף קכח. שונאי בצע בגון אפם. ועין דף קכט. בר נש דאנפוי אפמין מסטרא דשונאי בצע, עין שם); פי השכל התחתון הוא בחינות מלכות, שהוא בחינות חכמה תתאה שבכל עולם ועולם, שהוא מנהיג אותו העולם, שזה

חיות אלקות, אלא רצו מלך בשר ודם כמו שאר אמות העולם. וכל זה היה שנפלו אל תאות ממון, ולהפך וביומוי דשלמה שאין כסף נחשב, כמו שכתוב (מלכים-א' י'): "וכל כלי משקה המלך שלמה זהב וכל כלי בית יער הלבנון זהב סגור אין כסף לא נחשב בימי שלמה למאומה", פי שברו אז את תאות ממון לגמרי; פי שלמה המלך תקן את מדת המלכות בשלמות, כמאמרם ו"ל (מדרש אגדה): שלמה מלך על עליונים ועל התחתונים, שנאמר (דברי-

הַיָּמִים א' כט, כג): וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֶּסֶף הַיָּיִהּ לְמֶלֶךְ וְגו', [וְעַיִן זֶהר יִתְרוּ פה. כִּד אֲתָא שְׁלֹמֹה קִיָּמָא סִיְהָרָא בְּאִשְׁלֹמוֹתָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב: "וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֶּסֶף הַיָּיִהּ לְמֶלֶךְ" וְגו']; כִּי הַכְּנִיס אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּעוֹלָם, עַל-יְדֵי שֶׁהָיָה מוֹלֵךְ בַּכֶּפֶה, כַּמּוּבָא (בַּמְדַּבְרֵי-רַבָּה, פְּרָשָׁה יג, סִימָן יד); וְלִכֵּן הָיָה מַלְכוּת דְקִדְשָׁה עַל תְּקוּנָהּ וּמְכוּנָהּ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרֵי-הַיָּמִים א' כט, כג) "וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֶּסֶף הַיָּיִהּ", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מַגְלָה יא:), שֶׁמֶלֶךְ עַל עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים; וְעַל-כֵּן זָכָה שְׁלֹמֹה לְזֶה הַתַּחְתּוֹן הַנִּי"ל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְלָכִים א' ה'): "וַיַּחֲכֶם מֶלֶךְ הָאָדָם". וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שֵׁם): "וַתִּרְבַּח חֲכַמַּת שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ בְּנֵי קִדְם", כִּי זֶה הַשֶּׁקֶל הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת כַּנִּי"ל. אֲבָל עַל-יְדֵי אֲהַבַת מְמוֹן, הוּא נוֹפֵל לְאַכְמָא דְסִטְרָא אַחְרָא, בְּחִינּוֹת: "שִׁבְתָּאֵי פְתִיא אַכְמָא" (תַּקּוּן ע'), מְרָה שְׁחוּרָה, בְּחִינּוֹת (בְּרַאשִׁית ג') "בְּעַצְבוֹן תֵּאכְלֶנָּה". וְנוֹפֵל לְעַגּוּלָא וְסַבּוּבִים מִסִּטְרָא אַחְרָא, בְּחִינּוֹת (תְּהִלִּים יב): "סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן". שֶׁהוּא מִתְאַוָּה וּמִשְׁתוֹקֵק אַחַר הַמְמוֹן, בְּחִינּוֹת (בַּמְדַּבְרֵי י"א): "שִׁטּוֹ הָעַם וְלִקְטוּ" — 'בְּשִׁטּוֹתָא' (זֶהר בְּשִׁלַּח סב: סג.), הַפֶּה הַחֲכָמָה:

ה וּמִי שֵׁישׁ לוֹ אוֹתוֹ הַחֲכָמָה, צָרִיף לְרֵאוֹת לְהַמְשִׁיף לְתוֹכָהּ חִיּוֹת, לְהַחֲיֹת הַחֲכָמָה תַּתְּאָה. כֹּל אֶחָד לְפִי בְּחִינּוֹת הַחֲכָמָה תַּתְּאָה שֵׁישׁ לוֹ, הֵינּוּ לְהַכְנִיס חִיּוֹת אֱלֻקוֹת בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֶט. שְׂזוֹ מַעֲלַת גְּדוּלֵי וּמִבְחָרֵי הַצְּדִיקִים, שֶׁכֵּל חֲדוּשֵׁיהֶם הוּא לְהַחֲדִיר וּלְהַכְנִיס חִיּוֹת אֱלֻקוֹת בְּכָל הַשּׁוֹמֵעַ דְּבָרֵיהֶם, כִּי אִף שֶׁמְצַמְצֵם אֶת הָאוֹר בְּצַמְצוּמִים רַבִּים, עִם כֹּל זֹאת צְרִיכִים

הָיָה מַלְכוּת דְקִדְשָׁה עַל תְּקוּנָהּ וּמְכוּנָהּ. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרֵי-הַיָּמִים א' כט): "וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֶּסֶף הַיָּיִהּ", וְעַל כֵּן הָיָה מַלְכוּת דְקִדְשָׁה עַל תְּקוּנָהּ וּמְכוּנָהּ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְלָכִים א' ה'): "וַיַּחֲכֶם מֶלֶךְ הָאָדָם", וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שֵׁם): "וַתִּרְבַּח חֲכַמַּת שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ בְּנֵי קִדְם", כִּי זֶה הַשֶּׁקֶל הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת כַּנִּי"ל. אֲבָל עַל-יְדֵי אֲהַבַת מְמוֹן, הוּא נוֹפֵל לְאַכְמָא דְסִטְרָא אַחְרָא, בְּחִינּוֹת: "שִׁבְתָּאֵי פְתִיא אַכְמָא" (תַּקּוּן ע'), מְרָה שְׁחוּרָה, בְּחִינּוֹת (בְּרַאשִׁית ג') "בְּעַצְבוֹן תֵּאכְלֶנָּה". וְנוֹפֵל לְעַגּוּלָא וְסַבּוּבִים מִסִּטְרָא אַחְרָא, בְּחִינּוֹת (תְּהִלִּים יב): "סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן". שֶׁהוּא מִתְאַוָּה וּמִשְׁתוֹקֵק אַחַר הַמְמוֹן, בְּחִינּוֹת (בַּמְדַּבְרֵי י"א): "שִׁטּוֹ הָעַם וְלִקְטוּ" — 'בְּשִׁטּוֹתָא' (זֶהר בְּשִׁלַּח סב: סג.), הַפֶּה הַחֲכָמָה:

מֵאִיר הַפְּנִים עַל־יְדֵי הַשְּׂמֵחָה, בְּבַחֲיוֹת (מְשָׁלִי טו, יג): "לֵב שְׂמֵחַ יֵיטֵב פְּנִים", וְהַפְּנִים הוּא הָאֵרֶת הַיְּהוּדִי אֶלְקִים, וְלִכְּנֹן אִם הֵלֵב שְׂמֵחַ, אִזּוֹ זֹכֶה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יְתַבְרָךְ, וְלְהֵאִיר לְעַצְמוֹ אֹר פְּנָיו יְתַבְרָךְ, בְּשָׁבִיל זֶה נִצְטַוְנוּ (דְּבָרִים טז): "שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי הַיְּהוּדִי אֶלְקִיךָ", כִּי הֵיוּ צְרִיכִים לְעֵלוֹת לְרַגֵּל שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה, בְּשָׁבִיל לְקַבֵּל אֹר הַפְּנִים שֶׁהֵאִיר בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, כִּי כָּל הָאֹר הַיְּהוּדִי בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, כְּמֵאֲמָרָם וְ"לְ" (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה ג', סִימָן ד'): מִמְּקוֹם בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ נִבְרָאת הָאֹרָה. וְזֶה בְּחִינַת (סֵפֶה כז:): "חֵיב אָדָם לְהִקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ בְּרַגְלָי", כִּי דְּבִי לְקַבֵּל אֹר הַפְּנִים, כִּי הַצְּדִיק וְהַרְבֵּי הָאֱמֶת הַדְּבוּק בּוֹ יְתַבְרָךְ, אֶצְלוֹ מֵאִיר אֹרּוֹ יְתַבְרָךְ, וְלִכְּנֹן חֵיב כָּל אָדָם לְהִקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ בְּרַגְלָי דִּיקָא, כִּי עֲכָשׁוּ אִין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שְׁשָׁם מֵאִיר הָאֹר הָאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְנִמְצָא רַק אֶצְלוֹ הַצְּדִיק וְהַרְבֵּי הָאֱמֶת, שֶׁהוּא בָּטֵל וּמְבַטֵּל לְאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלִכְּנֹן צְרִיכִים לְבֹא וְלְהִקְבִּיל פְּנֵי בְּרַגְלָי דִּיקָא, כִּי לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ אֹר הַפְּנִים, שֶׁהוּא אֹר הָאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלְהַחֲיוֹת אֶת בְּחִינַת הַמְּלָכוּת, וְזֶה (תְּהִלִּים פה): "צְדִיק לְפָנָיו יִהְיֶה" — 'צְדִיק מְלָכוּתָא קְדִישָׁא', הֵינּוּ מְלָכוּת הוּא מִדַּת הַצְּדִיק,

כְּשִׁמּוּלִיכִין אֹתָהּ אֶל אֹר הַפְּנִים, אִזּוֹ הָעֵקֶר עַל־יְדֵי בְּחִינַת — "וַיֵּשֶׁם לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו", שֶׁהוּא סוּד עַלִּית הַרְגֵּל, שְׁזֶה מֵה שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סֵפֶה מט:): מֵאִי דְכָתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ז): "מֵה יָפוּ פְּעָמֶיךָ בְּנַעֲלִים בַּת גְּדִיב", מֵה יָפוּ פְּעָמוֹתֶיךָ שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַר שְׁעוֹלָיִן לְרַגֵּל, הֵינּוּ שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה וְכוּ', [פְּעָמִים, פְּעָמָיו, פְּעָמֶיךָ — זֶה מִשְׁרָשׁ אֶחָד], שֶׁעַל יְדֵיהֶם מְקַבְּלִין מֵאֹר הַפְּנִים כְּפִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קמ): "וַיֵּשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיהֶם", "וַיִּשְׁרִים הֵם" פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָאֵל מִשְׂמַחֵי לֵב", הֵם מִיִּשְׁבִּין וּמֵאִירִין וּמִסְדְּרִין אֹר הַפְּנִים כְּפִי"ל, הֵינּוּ הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם הַיִּשְׂרָאֵלִים, הֵם מְקַיְמִים אֶת הַמְּצוּוֹת בְּשְׂמֵחָה עֲצוּמָה, וְלִבָּם תָּמִיד דְּבוּק בּוֹ יְתַבְרָךְ, וְלִכְּנֹן דִּיקָא אֶצְלוֹ מֵאִיר הָאֹר הַגְּנוּז, הָאֹר הַאֶלְקִי, שֶׁצְרִיכִים לְקַבֵּל בְּכָל פַּעַם אֶת פְּנֵיהֶם, וּבְכַרְט בְּיָמִים טוֹבִים. וּמוּבָא (זֶהר בָּא לַח). עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת לד): "וַיִּרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי הָאֹדוֹן הַיְּהוּדִי", מֵאִן פְּנֵי הָאֹדוֹן הַיְּהוּדִי, דָּא רַבֵּי שְׂמֵעוֹן בַּר יוֹחָאי, שְׂכַדֵּי לְקִים מְצוֹת עַלִּית הַרְגֵּל בְּזִמְנֵי הַזֶּה, צְרִיכִים עֲכָשׁוּ לְלָכַת אֶל הַצְּדִיקִים, שְׁשָׁם מֵאִיר אֹר הַפְּנִים הָעֲלִיוֹנִים, אֹרּוֹ יְתַבְרָךְ, בְּהָאֶרֶה נִוְרָאָה וְנִפְלָאָה מֵאֵד.

בְּחִינַת "וַיֵּשֶׁם לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו". וְאִזּוֹ מֵאִיר הַפְּנִים עַל יְדֵי הַשְּׂמֵחָה, בְּבַחֲיוֹת: "לֵב שְׂמֵחַ יֵיטֵב פְּנִים". בְּשָׁבִיל זֶה נִצְטַוְנוּ (שֵׁם) "שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי ה' אֶלְקִיךָ". בְּשָׁבִיל לְקַבֵּל אֹר הַפְּנִים: וְזֶה בְּחִינַת (סֵפֶה כ"ז:): "חֵיב אָדָם לְהִקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ בְּרַגְלָי", כִּי לְקַבֵּל אֹר הַפְּנִים, וְלְהַחֲיוֹת אֶת בְּחִינַת הַמְּלָכוּת: וְזֶה (תְּהִלִּים פ"ה): "צְדִיק לְפָנָיו יִהְיֶה" — 'צְדִיק מְלָכוּתָא קְדִישָׁא'. כְּשִׁמּוּלִיכִין אֹתָהּ אֶל אֹר הַפְּנִים. הָעֵקֶר עַל יְדֵי בְּחִינַת — "וַיֵּשֶׁם לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו", הֵינּוּ שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה וְכוּ', שֶׁעַל יְדֵיהֶם מְקַבְּלִין מֵאֹר הַפְּנִים כְּפִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת (שֵׁם ק"ם): "וַיֵּשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיהֶם", "וַיִּשְׁרִים הֵם" פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָאֵל מִשְׂמַחֵי לֵב", הֵם מִיִּשְׁבִּין וּמֵאִירִין וּמִסְדְּרִין אֹר הַפְּנִים כְּפִי"ל:

וּלְפְעָמִים שְׂנוּפֵל, חֵס וְשְׁלוֹם, וּלְפְעָמִים שְׂנוּפֵל, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּחִינַת

המלכות דקדושה, בחינות חכמה תתאה, לגלות של ארבע מלכיות, הינו שהנשמה שהיא בחינת מלכות, חכמה תתאה — נופלת, ואי אפשר להאיר בה אור החכמה עליונה. פי המלכות הוא בחינות דל"ת, בגין דלית לה מגרמה כלום (זהר ויחי רלח ורמט:), פי אם על-ידי ענפי השכל העליון המתפשטין לשם. פי עקר יניקת החכמה תתאה היא מהחכמה עליונה, וגם היא כלולה מארבעה עולמות, פי בכל עולם ועולם יש בחינות המלכות, בחינות חכמה תתאה, שהיא בחינות החכמה המנהגת את העולם פנ"ל, הינו יש מלכות דאצילות, מלכות דבריאה, מלכות דיצירה, מלכות דעשיה, ובקדושה היא מקבלת מהעולמות שלמעלה, וכך מורידה אל העולמות שלמטה, מעולם לעולם, פי המלכות היא הצמצום, ולהפוך וכל החכמות של העפ"ם, שהם חכמות חיצוניות, כלם הם תחת החכמה תתאה הנ"ל, ומשם יונק חכמתם. וכשיונקים, חס ושלום, יותר מהראוי להם, אזי מתגברים, חס ושלום, ונעשה ממשלת הארבע גליות. ומי יכול לסבל את קול הצעקה והזעקה הגדולה, כשנופל בחינות המלכות, בחינות החכמה תתאה, ביניהם, חס ושלום. בבחינות (קהלת ט): "זעקת מושל בכסילים", דהינו הזעקה הממשלה, בחינות המלכות, בתתאה, בין הכסילים, שהפסיל רוצה להתחכם, שרוצים לינק ולהמשיך לתוך החכמות שלהם שהם כסילות באמת, את בחינות החכמה האמתיות, בחינות חכמה תתאה הנ"ל. פי באמת המאמין האמת, שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, מקשר את המלכות, שהיא חכמה תתאה אל חכמה עלאה, ונמשך עליו אור גדול ונורא מאד, עד שנתבטל אצלו כל ענין הגלות, אבל אם נותנים כח לחכמות החיצוניות להשתלט עליו, משם יונקים החיצונים, שהוא מלכות העפ"ם, שהוא הגלות, ואז השכינה, מלכות

המלכות דקדושה, בחינות חכמה תתאה, לגלות של ארבע מלכיות, הינו שהנשמה שהיא בחינת מלכות, חכמה תתאה — נופלת, ואי אפשר להאיר בה אור החכמה עליונה. פי המלכות הוא בחינות דל"ת, בגין דלית לה מגרמה כלום (זהר ויחי רלח ורמט:), פי אם על-ידי ענפי השכל העליון המתפשטין לשם. וגם היא כלולה מארבעה עולמות, פי בכל עולם ועולם יש בחינות המלכות, בחינות חכמה תתאה, שהיא בחינות החכמה המנהגת את העולם פנ"ל. וכל החכמות של העפ"ם כלם הם תחת החכמה תתאה הנ"ל, ומשם יונק חכמתם. וכשיונקים, חס ושלום, יותר מהראוי להם, אזי מתגברים, חס ושלום, ונעשה מממשלת הארבע מלכיות, שהם ארבע גליות. ומי יכול לסבל את קול הצעקה והזעקה הגדולה, כשנופל בחינות המלכות, בחינות החכמה תתאה, ביניהם, חס ושלום. בבחינות (קהלת ט): "זעקת מושל בכסילים", דהינו הזעקה הממשלה, בחינות המלכות, בחינות חכמה תתאה, בין הכסילים, שהפסיל רוצה להתחכם, שרוצים לינק ולהמשיך לתוך החכמות שלהם כסילות באמת, את בחינות החכמה האמתיות, בחינות חכמה תתאה הנ"ל. וגם יש עוד צעקה

המלכות דקדושה, בחינות חכמה תתאה, לגלות של ארבע מלכיות, הינו שהנשמה שהיא בחינת מלכות, חכמה תתאה — נופלת, ואי אפשר להאיר בה אור החכמה עליונה. פי המלכות הוא בחינות דל"ת, בגין דלית לה מגרמה כלום (זהר ויחי רלח ורמט:), פי אם על-ידי ענפי השכל העליון המתפשטין לשם. פי עקר יניקת החכמה תתאה היא מהחכמה עליונה, וגם היא כלולה מארבעה עולמות, פי בכל עולם ועולם יש בחינות המלכות, בחינות חכמה תתאה, שהיא בחינות החכמה המנהגת את העולם פנ"ל, הינו יש מלכות דאצילות, מלכות דבריאה, מלכות דיצירה, מלכות דעשיה, ובקדושה היא מקבלת מהעולמות שלמעלה, וכך מורידה אל העולמות שלמטה, מעולם לעולם, פי המלכות היא הצמצום, ולהפוך וכל החכמות של העפ"ם, שהם חכמות חיצוניות, כלם הם תחת החכמה תתאה הנ"ל, ומשם יונק חכמתם. וכשיונקים, חס ושלום, יותר מהראוי להם, אזי מתגברים, חס ושלום, ונעשה מממשלת הארבע גליות. ומי יכול לסבל את קול הצעקה והזעקה הגדולה, כשנופל בחינות המלכות, בחינות החכמה תתאה, ביניהם, חס ושלום. בבחינות (קהלת ט): "זעקת מושל בכסילים", דהינו הזעקה הממשלה, בחינות המלכות, בחינות חכמה תתאה, בין הכסילים, שהפסיל רוצה להתחכם, שרוצים לינק ולהמשיך לתוך החכמות שלהם כסילות באמת, את בחינות החכמה האמתיות, בחינות חכמה תתאה הנ"ל. וגם יש עוד צעקה

תתא, זועקת וצועקת איך הפסילים מושלים, ואיך נפל האדם בגשמיות ובחמירות, עד שנתפשטה עליו הגלות המרה, על-ידי אמות העולם. וגם יש עוד צעקה גדולה מזה, דהינו שהשם יתברך, בפכּיכול, בעצמו שואג, בבחינות (ירמיה כה): "שאג ישאג על נהו" — 'על נהו' — דילה' (זהו אחרי ע"ד ע"ב:), שהוא בחינות המלכות; כי המלכות שהיא אמונה, היא ההוד וההדר, בפכּיכול, של הקדוש-ברוך-הוא, כי כשבר ישראל חזק באמונה פשוטה בו יתברך, ומוסר את עצמו כל פלו אליו יתברך, בזה בעצמו הוא מיחד את החכמה תתא שתקבל מהחכמה עלאה, ועל-ידי-זה נתבטל הגלות, כי מתגלה אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לפל אלקות גמור הוא, ולהפך אם אדם מנתק את עצמו מאמונה, ונמשך אחר חכמות חיצוניות, חכמות אמות העולם, שנופל בגליות של ארבע מלכיות, ואז בפכּיכול הקדוש-ברוך-הוא בעצמו צועק על נה דליה, על ההוד וההדר שלו שנופל בגלות, כי המלכות נפלה בין אמות העולם, וצריך לראות לחתך ולהבדיל את בחינות המלכות הנ"ל מבין הארבע גליות, ולהעלותה משם. ועקר עלייתה על ידי בחינות החסד, בבחינת (ישעיה ט"ז): "והוכן בחסד פסא". בבחינת (הושע י): "קצרו לפי חסד", שעל-ידי חסד קוצרין וחותרין את הדלת, בבחינת המלכות, ומבדילין אותה מהם, ומעלין אותה אל אור הפנים:

ועל פן אברהם היה איש החסד, והיה משתדל תמיד לעשות חסד, כדי להעלות בחינת המלכות מהם, ואתך, ואברהם אבינו היה ראש למאמינים, כי גלה את אמתת מציאותו יתברך לכל עובר ושב, ולכן בנה את המלכות בשלמות, שגלה לכלם, אשר הקדוש-ברוך-הוא, מנהיג את

באין סוף ברוך הוא. ועקר עלייתה על-ידי בחינות החסד, בבחינת (ישעיה ט"ז): "והוכן בחסד פסא", כי מדת החסד יונקת מהחכמה, ובזה מכינים פכּיכול פסא לאלקותו יתברך; כי אם אדם הולך בחסד עם הזולת, על-ידי-זה הוא בונה את המלכות, ויוצא מהגלות, שזה בחינת (הושע י): "קצרו לפי חסד", שעל-ידי החסד קוצרין וחותרין את הדלת, בבחינת המלכות, ומבדילין אותה מהם, ומעלין אותה אל אור הפנים, כי על-ידי מדת החסד נתגלה שהוא מזרע אברהם, וכמאמרם ו"ל (יבמות טז): שלשה סימנים יש באמה זו, הרחמנים, והפישנין, וגומלי חסדים, והם תלויים זה בזה; כי מי שגומל חסד עם הזולת, סימן שהוא רחמן ובישן, ועל-ידי מדת החסד נבנית אצלו האמונה באין סוף ברוך הוא. וכן אמרו (ביצה לב): כל המרחם על הבריות, בידוע שהוא מזרעו של אברהם אבינו. ועל-פן אברהם היה איש החסד, והיה משתדל תמיד לעשות חסד, כדי להעלות בחינת המלכות מהם, הינו מהסטרך אתך, ואברהם אבינו היה ראש למאמינים, כי גלה את אמתת מציאותו יתברך לכל עובר ושב, ולכן בנה את המלכות בשלמות, שגלה לכלם, אשר הקדוש-ברוך-הוא, מנהיג את

עולמו בחסד וברחמים. ועל-פן רדף אברהם אחר הארבעה מלכים כדי להכניעם, ולמה דיקא אחר ארבעה מלכים? אלא שהן בחינת הארבע מלכיות דסטרא אחרא, ואברהם היה לו הכח לזה להכניע את הארבע מלכיות דסטרא אחרא, פי אברהם היה שונא ממון, פי מאס ממון סדום, כמו שכתוב (בראשית יד): "אם מחוט ועד שרוף וכו', ולא תאמר אני העשרתי את אברם", ומאחר ששנא את הממון, ולא רצה לקבל מהזולת, על-ידי-זה היה בכחו להוריד את החכמה עליונה משכל עליון לשכל תחתון, מעילה לעלול, עד שכל עובר ושב יבין אלקותו יתברך, פי אברהם תקן שחרית (ברכות כו:), שכל זה הוא בחינת שחרות הנ"ל, הינו כדי לצמצם את האור צריך לעבר דרך השחר שבעין, שהוא בחינת השכל התחתון הנ"ל, בחינת חכמה תתאה, שהוא בחינת שחרות פנ"ל, שזוכין לתקן בחינת זאת על-ידי שונא בצע פנ"ל, ועל-פן יצא מאברהם יצחק וישמעאל, יעקב ועשו, שהם בחינת פנגד ארבעה בנים דברה תורה, אחד חכם ואחד רשע ואחד תם ואחד שאינו יודע לשאל, שהם פנגד ארבע מלכיות שבקדשה פידוע: יצחק, זה בחינת בן חכם, פי יצחק על שם הצחוק והשמחה, בחינת (משלי י'): "בן חכם ישמח אב", עשו, הוא בן רשע: יעקב, הוא בן תם, כמו שכתוב (בראשית כה): "ויעקב איש תם", שהוא פנגד עולם היצירה. ישמעאל — הוא בחינת בן שאינו יודע לשאל, פי ישמעאל עשה תשובה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בבא בתרא טז:); ועקר התשובה היא בבחינת שאינו יודע לשאל, הינו לעשות תשובה ולשאל פפרה מהשם יתברך על שאינם ידועים, שזה עקר התשובה, בבחינת (תהלים

אברהם אחר הארבעה מלכים כדי להכניעם, שהן בחינת הארבע מלכיות דסטרא-אחרא. פי אברהם היה שונא ממון, פי מאס ממון סדום. כמו שכתוב (בראשית יד): "אם מחוט ועד שרוף וכו' ולא תאמר אני העשרתי את אברם". פי אברהם תקן שחרית (ברכות כו:), בחינת שחרות הנ"ל. שהוא בחינת השכל התחתון הנ"ל, בחינת חכמה תתאה, שהוא בחינת שחרות פנ"ל, שזוכין לתקן בחינת זאת על-ידי שונא בצע פנ"ל:

ועל פן יצא מאברהם יצחק וישמעאל יעקב ועשו, שהם בחינת פנגד ארבעה בנים דברה תורה, אחד חכם ואחד רשע ואחד תם ואחד שאינו יודע לשאל, שהם פנגד ארבע מלכיות שבקדשה פידוע: יצחק, זה בחינת בן חכם. פי יצחק על שם הצחוק והשמחה, בחינת (משלי י'): "בן חכם ישמח אב": עשו, הוא בן רשע: יעקב, הוא בן תם, כמו שכתוב (בראשית כה): "ויעקב איש תם": ישמעאל, הוא בחינת בן שאינו יודע לשאל. פי ישמעאל עשה תשובה כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בבא בתרא טז:). ועקר התשובה היא בבחינת שאינו יודע לשאל. הינו לעשות תשובה ולשאל פפרה מהשם יתברך על שאינם ידועים, שזה עקר התשובה,

(ט) : "אֲשֶׁר לֹא גִזְלֹתִי אִזּוֹ אָשִׁיב", שֶׁהוּא כְּנֻגַד עוֹלָם הַבְּרִיאָה, שֶׁשֵׁם הַתְּשׁוּבָה. וְלִכְּנֵן הִיָּה בְּכַחוֹ לְקַחַת אֶת הַד' מַלְכוּת מֵהַד' עוֹלָמוֹת, שֶׁהִיא חֲכָמָה עֲלֵאָה, וְלִהְיוֹרִידָה עַד חֲכָמָה תַּתָּאָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטְּלַת הַד' מַלְכוּת שֶׁל הַסְטָרָא אַחְרָא, שְׁמָהּם בָּאָה הַגְּלוּת, כִּי תַכְף-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם מַחְדִּיר בְּעֵצְמוֹ אִמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, וְיִודַע בְּבִרוֹר שְׂאִין בְּלִעְדֵיּוֹ יִתְבַּרַךְ, וְלִהְיוֹי"ה מְלוּכָה וּמוֹשֵׁל בְּכָל, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטְּלַת הַגְּלוּת, כִּי עַקֵּר הַגְּלוּת הוּא רַק מִחֲמַת חֲסְרוֹן הָאֱמוּנָה. וְזֶה בְּחִינַת אַבְרָהָם תַּקַּן שַׁחֲרִית, נוֹטְרִיקוֹן : ח'כָּם, ר'שֵׁע, ת'ם, שְׂאִינוּ י'וֹדַע, שֶׁהֵם בְּחִינַת הָאַרְבַּע מַלְכוּת כַּנ"ל; הֵינוּ ש'ח'ד'י'ת' רָאשֵׁי תְבוּת : שְׂאִינוּ י'וֹדַע, ח'כָּם, ר'שֵׁע, ת'ם, כִּי הִיָּה בְּכַחוֹ לְהוֹרִיד חֲכָמָה עֲלֵיוֹנָה מֵהַד' עוֹלָמוֹת אֶל חֲכָמָה תַּתָּאָה, שֶׁשֵׁם יוֹנְקִים הַד' מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, וְתַכְף-וּמִיד כְּשֶׁגָּלָה אֶת אִמְתַּתוֹ יִתְבַּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֵיּוֹ יִתְבַּרַךְ כָּלָל, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם נִתְבַּטְּלִים, כִּי מֵרַב אֹר שִׁיּוֹרֵד מְלַמְעֵלָה, נִתְבַּטְּלַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, וְנִתְגַּלָּה מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה.

כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בַּמְדָּבָר כד) : "רָאשֵׁית גוֹיִם עֲמַלְק", וְכָל אַמּוֹת הָעוֹלָם שֶׁשִׁמְשִׁתְּעַבְדִים עִם יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּת הָאָרֶץ הַפָּרָה הַזֶּה, הַכָּל הַתַּחֲוִיל מֵעֲמַלְק, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (תַּנְחוּמָא כִּי תַצֵּא) : לֹא־מִבְּטִיָּה רוֹתַחַת שֶׁלֹּא הִיָּה בְּרִיָּה יְכוּלָה לִירֹד בְּתוֹכָהּ, כֹּא בֶן בְּלִיעֵל אֶחָד קָפֵץ וְיִרֹד לְתוֹכָהּ, אֶף-עַל-פִּי שְׂנֵינָהּ, הַקְּרָה לְפָנֵי אַחֲרִים, אֶף כִּף כְּשִׁיִּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְנִקְרַע הַיָּם לְפָנֵיהֶם, וְשִׁתְּקֵעוּ הַמִּצְרַיִם לְתוֹכוֹ, נִפְל פְּחָדָם עַל כָּל הָאֲמּוֹת, שְׂנֵאֲמַר (שְׁמוֹת טו, טז) : "אִזּוֹ נִבְהָלוּ אֱלוֹפֵי אֲדוֹם" וְגו', "תַּפֵּל עֲלֵיהֶם אֵימַתָּה וּפְתַחֲד", כִּיִּן שֶׁבָּא עֲמַלְק וְנִנְדוּג לְהֵם, אֶף-עַל-פִּי שְׂנֵטַל אֶת שְׁלוֹ מִתַּחַת יְדֵיהֶן, הַקְּרָן לְפָנֵי אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְלִכְּנֵן עֲמַלְק הוּא כְּלָלוּת הָאַרְבַּע מַלְכוּת שֶׁנִּשְׁתַּעְבְּדוּ בְּיִשְׂרָאֵל. וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י : וְיִשְׁפָּה — חֲתָכוּ לְאַרְבַּעָה, הֵינוּ שֶׁחֲתַף וְהִבְדִּיל אֶת הַדְּל"ת, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה, דְּלִית לָהּ מִגְּרָמָא כְּלוּם וְכו', כַּנ"ל. מֵאֲגַג שֶׁהוּא כְּלָלוּת אַרְבַּע מַלְכוּת דְּסְטָרָא-אַחְרָא, וְהֵעֵלָה אֶת הַמַּלְכוּת דְּקַדְשָׁה בְּשֵׁלֶשׁ רַגְלִים וְזֶה וְיִשְׁפָּה, רָאשֵׁי-תְבוּת שְׁבוּעוֹת סְכוּת פְּסַח, כִּי עַקֵּר חֵיוֹתָהּ מֵאוֹר הַפָּנִים שֶׁבְּשֵׁלֶשׁ

בְּבְחִינַת (תַּהֲלִים ט) : "אֲשֶׁר לֹא גִזְלֹתִי אִזּוֹ אָשִׁיב" : וְזֶה בְּחִינַת אַבְרָהָם תַּקַּן שַׁחֲרִית, נוֹטְרִיקוֹן ח'כָּם ר'שֵׁע ת'ם שְׂאִינוּ י'וֹדַע. שֶׁהֵם בְּחִינַת הָאַרְבַּע מַלְכוּת כַּנ"ל : וְזֶה (שְׁמוֹאֵל-ט טו) : וְיִשְׁפָּה שְׁמוֹאֵל אֶת אֲגַג, כִּי אֲגַג הוּא כְּלָלוּת הָאַרְבַּע מַלְכוּת דְּסְטָרָא-אַחְרָא, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בַּמְדָּבָר כד) : "רָאשֵׁית גוֹיִם עֲמַלְק". וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י : וְיִשְׁפָּה — חֲתָכוּ לְאַרְבַּעָה. הֵינוּ שֶׁחֲתַף וְהִבְדִּיל אֶת הַדְּל"ת, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה, דְּלִית לָהּ מִגְּרָמָא כְּלוּם וְכו', כַּנ"ל. מֵאֲגַג שֶׁהוּא כְּלָלוּת אַרְבַּע מַלְכוּת דְּסְטָרָא-אַחְרָא, וְהֵעֵלָה אֶת הַמַּלְכוּת דְּקַדְשָׁה בְּשֵׁלֶשׁ רַגְלִים וְזֶה וְיִשְׁפָּה, רָאשֵׁי-תְבוּת שְׁבוּעוֹת סְכוּת פְּסַח, כִּי עַקֵּר חֵיוֹתָהּ מֵאוֹר הַפָּנִים שֶׁבְּשֵׁלֶשׁ

כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בַּמְדָּבָר כד) : "רָאשֵׁית גוֹיִם עֲמַלְק", וְכָל אַמּוֹת הָעוֹלָם שֶׁשִׁמְשִׁתְּעַבְדִים עִם יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּת הָאָרֶץ הַפָּרָה הַזֶּה, הַכָּל הַתַּחֲוִיל מֵעֲמַלְק, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (תַּנְחוּמָא כִּי תַצֵּא) : לֹא־מִבְּטִיָּה רוֹתַחַת שֶׁלֹּא הִיָּה בְּרִיָּה יְכוּלָה לִירֹד בְּתוֹכָהּ, כֹּא בֶן בְּלִיעֵל אֶחָד קָפֵץ וְיִרֹד לְתוֹכָהּ, אֶף-עַל-פִּי שְׂנֵינָהּ, הַקְּרָה לְפָנֵי אַחֲרִים, אֶף כִּף כְּשִׁיִּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְנִקְרַע הַיָּם לְפָנֵיהֶם, וְשִׁתְּקֵעוּ הַמִּצְרַיִם לְתוֹכוֹ, נִפְל פְּחָדָם עַל כָּל הָאֲמּוֹת, שְׂנֵאֲמַר (שְׁמוֹת טו, טז) : "אִזּוֹ נִבְהָלוּ אֱלוֹפֵי אֲדוֹם" וְגו', "תַּפֵּל עֲלֵיהֶם אֵימַתָּה וּפְתַחֲד", כִּיִּן שֶׁבָּא עֲמַלְק וְנִנְדוּג לְהֵם, אֶף-עַל-פִּי שְׂנֵטַל אֶת שְׁלוֹ מִתַּחַת יְדֵיהֶן, הַקְּרָן לְפָנֵי אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְלִכְּנֵן עֲמַלְק הוּא כְּלָלוּת הָאַרְבַּע מַלְכוּת שֶׁנִּשְׁתַּעְבְּדוּ בְּיִשְׂרָאֵל. וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י : וְיִשְׁפָּה — חֲתָכוּ לְאַרְבַּעָה, הֵינוּ שֶׁחֲתַף וְהִבְדִּיל אֶת הַדְּל"ת, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה, דְּלִית לָהּ מִגְּרָמָא כְּלוּם וְכו', כַּנ"ל.

מֵאֲגַג שֶׁהוּא כְּלָלוּת אַרְבַּע מַלְכוּת דְּסְטָרָא אַחְרָא, וְהֵעֵלָה אֶת הַמַּלְכוּת דְּקַדְשָׁה בְּשֵׁלֶשׁ רַגְלִים, כִּי כְּשֶׁמְפָרְדִים אֶת הַדְּל"ת, שֶׁהוּא הַמַּלְכוּת מֵהַסְטָרָא אַחְרָא, עַל-יְדֵי-זֶה מֵאִיר בּוֹ אֹר גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, אֹר הַפָּנִים שֶׁמֵאִיר בְּשֵׁלֶשׁ רַגְלִים. וְזֶה וְיִשְׁפָּה — רָאשֵׁי תְבוּת : שְׁבוּעוֹת, סְכוּת, פְּסַח, כִּי עַקֵּר חֵיוֹתָהּ מֵאוֹר

אֵין בְּלִעְדֵיּוֹ יִתְבַּרַךְ כָּלָל, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם נִתְבַּטְּלִים, כִּי מֵרַב אֹר שִׁיּוֹרֵד מְלַמְעֵלָה, נִתְבַּטְּלַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, וְנִתְגַּלָּה מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה. עֲכָשׁוּ יַלְבִּישׁ אֶת הַשְּׂגָתוֹ בְּפִסּוּק) : וְזֶה (שְׁמוֹאֵל-ט ט"ו) : "וְיִשְׁפָּה שְׁמוֹאֵל אֶת אֲגַג", כִּי אֲגַג הוּא כְּלָלוּת הָאַרְבַּע מַלְכוּת דְּסְטָרָא אַחְרָא,

הפנים שבשולש רגלים פנ"ל, בבחינת (שמואל-ב' יא): "ויהי לתשובת השנה לעת צאת המלכים", "תשובת השנה" זה בחינת שלש רגלים, שהם ימי דין, ימי תשובה, כמאמר חכמינו, זכרונם לברכה (ראש השנה טז):

בפסח נדונין על התבואה, בעצרת וכו', ואז עת צאת המלכים פנ"ל, שמוציאין את בחינת המלכות דקדשה מגליות של הארבע מלכיות, ומעלין אותה אל אור הפנים, המאיר בשלש רגלים פנ"ל. כי בשלש רגלים אז מאיר אור הפנים, הינו בכל רגל: פסח, שבועות, סכות, אז נתגלה אמתת מציאותו יתברך בגלוי רב ונורא מאד, כי היה שדוד הטבע, שדוד המערכה, והאיר אור פניו יתברך, ועל-פן יש ארבע בחינות בכל רגל: בפסח הם ארבע פוסות, בשבועות הוא סדר המשנה, שהוא ארבע פעמים ביד כל אחד, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ערובין נד:): 'פיצד סדר משנה, משה למד מפי הגבורה, נכנס אהרן ושנה לו משה פרקו, נסתלק אהרן וישב לשמאל משה, נכנסו בניו ושנה להן משה פרקו, נסתלקו בניו, אלעזר ישב לימין

הפנים פנ"ל. בבחינת (שמואל-ב' יא): "ויהי לתשובת השנה לעת צאת המלכים", "תשובת השנה" — זה בחינת שלש רגלים, שהם ימי דין, ימי תשובה, כמאמר חכמינו, זכרונם לברכה (ראש השנה טז):

בפסח נדונין על התבואה, בעצרת וכו'. ואז עת צאת המלכים פנ"ל, שמוציאין את בחינת המלכות דקדשה מגליות של הארבע מלכיות, ומעלין אותה אל אור הפנים, המאיר בשלש רגלים פנ"ל:

ועל פן יש ארבע בחינות בכל רגל, בפסח הם ארבע פוסות. בשבועות הוא סדר המשנה, שהוא ארבע פעמים ביד כל אחד, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ערובין נד:): 'פיצד סדר משנה וכו'. בספות היא ארבעה מינים, הכל פנגד בחינת הד' הנ"ל, בחינת מלכות הנ"ל, שצריך להעלותה אל האור הפנים, על-ידי שמחות המצוות שמתקבצין לתוך הרגלים פנ"ל, שעל-ידי השלש רגלים ושמחים בהם, מכניעים את הד' מלכיות דסטרא אחרא.

ז. ועקר התגלות החסד הנ"ל, שעל ידו קוצרין וחותרין ומבדילין את הדל"ת הנ"ל מארבע גליות של העפ"ם, הוא על-ידי תוכחה; הינו שהצדיק מוכיח את כל המקרבים אליו, כדי שיוכלו לקבל את הארת האין סוף ברוך הוא, משכל עליון לשכל תחתון, על-ידי זה נמשך חסד, כמאמרם ז"ל (תמיד כח): כל המוכיח את

משה ואיתמר לשמאל אהרן וכו', מכאן אמר רבי אליעזר: חיב אדם לשנות לתלמידו ארבע פעמים: בספות היא ארבעה מינים, נמצא שבכל חג יש ארבע מצוות, והם הכל פנגד בחינת הד' הנ"ל, בחינת מלכות הנ"ל, שצריך להעלותה אל האור הפנים, על-ידי שמחות המצוות שמתקבצין לתוך הרגלים פנ"ל, שעל-ידי השלש רגלים ושמחים בהם, מכניעים את הד' מלכיות דסטרא אחרא.

ז. ועקר התגלות החסד הנ"ל, שעל ידו קוצרין וחותרין ומבדילין את הדל"ת הנ"ל מארבע גליות של העפ"ם, הוא על-ידי תוכחה; הינו שהצדיק מוכיח את כל המקרבים אליו, כדי שיוכלו לקבל את הארת האין סוף ברוך הוא, משכל עליון לשכל תחתון, על-ידי זה נמשך חסד, כמאמרם ז"ל (תמיד כח): כל המוכיח את

חִבְרוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם, זֹכָה לְחֻלְקוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׁמוֹשְׁכִים עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד; כִּי עַל-יְדֵי פְתִיחַת פֶּה שֶׁל הַמוֹכִיחַ, נִתְּגַלָּה חֻכְמָה, כִּי עַל-יְדֵי תוֹכְחָתוֹ, הוּא עוֹשֶׂה

אֶת הָאָדָם כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ חֻכְמָה מְשֻׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשֻׁכָּל תַּחְתּוֹן, וְעַל-יְדֵי זֹאת הַחֻכְמָה — נִתְּגַלָּה הַחֶסֶד, כִּי עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת הַחֶסֶד, עַל-יְדֵי הַחֻכְמָה, כִּי 'אֵל נְהִירוֹ דְּחֻכְמַתָּא' (זֵהר לְךָ לְךָ צַד.) הֵינּוּ כִּי אֵל הוּא חֻכְמָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (תְּהִלִּים נב): "חֶסֶד אֵל כֹּל הַיּוֹם", וְזֶה עֵקֶר הַחֻכְמָה — לְהַמְשִׁיךְ אֶת חֶסְדוֹ יִתְּבַרֵךְ עַל כָּל אָדָם בְּכָל יוֹם, כִּי עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד כֹּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוּת וְיִסּוּרִים, עַד שְׁנוּפֵל בְּדַעְתּוֹ, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיס בּוֹ הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת, אֶלָּא עַל-יְדֵי צְמֻצוּמִים רַבִּים, שֶׁמְמַשְׁכִּים עָלָיו אֶת חֶסְדוֹ יִתְּבַרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה אָדָם כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת מְשֻׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשֻׁכָּל תַּחְתּוֹן. (וּמְבִיא רֵאִיָּה מִפְּסוּק): כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב

הַמוֹכִיחַ, נִתְּגַלָּה חֻכְמָה. וְעַל-יְדֵי זֹאת הַחֻכְמָה, נִתְּגַלָּה הַחֶסֶד. כִּי עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת הַחֶסֶד, עַל-יְדֵי הַחֻכְמָה, כִּי 'אֵל נְהִירוֹ דְּחֻכְמַתָּא' (זֵהר לְךָ לְךָ צַד.) כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (מִשְׁלֵי לא): "פִּיָּה פְתַחַה בְּחֻכְמָה וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה". וְזֶה (תְּהִלִּים קמא): "יְהִלְמֵנִי צַדִּיק חֶסֶד וְיִוְכִיחֵנִי", הֵינּוּ שֶׁעַל יְדֵי תוֹכְחָה נִתְּגַלָּה חֶסֶד:

וְצָרִיכִין אָנוּ לְקַבֵּל תוֹכְחָתָם, אַף-עַל-פִּי שֶׁתוֹכְחָה שְׁלָהֶם הִיא לְפַעְמִים דְּרַךְ בְּזִיּוֹן שְׁמֻבָּזִים אוֹתָנוּ, אַף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיכִין אָנוּ לְקַבֵּל תוֹכְחָתָם, כְּדֵי לְקַבֵּל עַל יְדוֹ אֶת הַחֶסֶד, כְּנִ"ל. כִּי מֵה שֶׁתוֹכְחָתָם הוֹלְכֵת לְפַעְמִים בְּדֶרֶךְ בְּזוּי, צָרִיךְ לְדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, כִּי אֵין אָדָם נִתְּפָס עַל צַעֲרוֹ, כִּי סוֹבְלִים צַעֲרֵה גְדוֹל מֵאֲתָנוּ, מֵאֲחֵר שֶׁהוּא יֵגַע וְטוֹרַח לְנִקּוֹת אוֹתָנוּ, וְלְהַכְנִיס בָּנוּ הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת דְּרַךְ צְמֻצוּמִים רַבִּים, כִּי לְעוֹר לְבַעַל בְּחִירָה לֹקַח הַרְבֵּה זְמַן, כִּי צָרִיכִים לְהִתְיַגֵּעַ אִתּוֹ יָמִים וְשָׁנִים, עַד מְטַהְרִים אֶת מַחֲוֹ וְאֶת לְבָבוֹ, עַד שֶׁהוּא מְגִיעַ לְמָה שֶׁהוּא

וְיִוְכִיחֵנִי", הֵינּוּ שֶׁעַל-יְדֵי תוֹכְחָה נִתְּגַלָּה חֶסֶד. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה א', סִימָן ט'): וּמִנֵּין שֶׁכָּל הַמְּקַבֵּל תוֹכְחָה זֹכָה לְבָרְכָה? שֶׁכֵּן שְׁלֵמָה מְפָרֵשׁ (מִשְׁלֵי כד):

"וְלְמוֹכִיחִים יִנְעַם וְעַלֵּיהֶם תְּבוֹא בְּרַפְתָּ טוֹב"; וְצָרִיכִין אָנוּ לְקַבֵּל תוֹכְחָתָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים הַמוֹכִיחִים בְּאַהֲבָה, אַף-עַל-פִּי שֶׁתוֹכְחָה שְׁלָהֶם הִיא לְפַעְמִים דְּרַךְ בְּזִיּוֹן שְׁמֻבָּזִים אוֹתָנוּ, אַף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיכִין אָנוּ לְקַבֵּל תוֹכְחָתָם, כְּדֵי לְקַבֵּל עַל יְדוֹ אֶת הַחֶסֶד, כְּנִ"ל. כִּי מֵה שֶׁתוֹכְחָתָם הוֹלְכֵת לְפַעְמִים בְּדֶרֶךְ בְּזוּי, צָרִיךְ לְדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, כִּי אֵין אָדָם נִתְּפָס עַל צַעֲרוֹ, כִּי סוֹבְלִים צַעֲרֵה גְדוֹל מֵאֲתָנוּ, מֵאֲחֵר שֶׁהוּא יֵגַע וְטוֹרַח לְנִקּוֹת אוֹתָנוּ, וְלְהַכְנִיס בָּנוּ הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת דְּרַךְ צְמֻצוּמִים רַבִּים, כִּי לְעוֹר לְבַעַל בְּחִירָה לֹקַח הַרְבֵּה זְמַן, כִּי צָרִיכִים לְהִתְיַגֵּעַ אִתּוֹ יָמִים וְשָׁנִים, עַד מְטַהְרִים אֶת מַחֲוֹ וְאֶת לְבָבוֹ, עַד שֶׁהוּא מְגִיעַ לְמָה שֶׁהוּא

מְגִיעַ, שְׁנוֹכְסוֹת בּוֹ גַם-כֵּן הַתְּנוּצְצוֹת אֱלֻקוֹת דְּרַךְ צְמֻצוּמִים רַבִּים מְעִילָה לְעֵלּוּל, מְשֻׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשֻׁכָּל תַּחְתּוֹן, וּכְבָר מִתְחִילִים גַּם-כֵּן לְהִתְפַּלֵּל וּלְלַמֵּד, עִם כָּל זֹאת לְהַצַּדִּיק שֶׁעוֹסֵק לְקַרְבָּנוּ אֵלָיו יִתְּבַרֵךְ, וְלַעֲשׂוֹת אוֹתָנוּ כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְּבַרֵךְ, זֶה בָּא לוֹ בְּצַעֲרֵה גְדוֹל מְאֹד, וְהוּא סוֹבֵל צַעֲרֵה גְדוֹל מֵאֲתָנוּ, כִּי אֶפְלוּ

(מִשְׁלֵי לא): "פִּיָּה פְתַחַה בְּחֻכְמָה, וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה", עַל-יְדֵי שֶׁהַצַּדִּיק פּוֹתַח פִּיו בְּדַבְרֵי חֻכְמָה, שֶׁזוֹ הַתוֹכְחָה שֶׁהוּא מוֹכִיחַ אֶת תַּלְמִידוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה מְמַשְׁיף עֲלֵיהֶם תוֹרַת חֶסֶד, וּמִתְחִילִים לְרֹאוֹת אֶת חֶסְדוֹ יִתְּבַרֵךְ, עַד שֶׁשֶּׁגּוֹר עַל לְשׁוֹנוֹ תְּמִיד אֲמַתּוֹ יִתְּבַרֵךְ, שְׁזֶה הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת, וְזֶה (תְּהִלִּים קמא): "יְהִלְמֵנִי צַדִּיק חֶסֶד

מה שהוא טוב אצלנו, הוא רעה אצל הצדיקים, וכעין מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (יבמות קג): 'כל טובתן של רשעים, רעה היא אצל הצדיקים'; הינו פי עסקים ושיחת חלין שלנו, הוא בודאי רעה אצלם, פי אחר שהם כל-כך מתיגעים וטורחים ומדברים אתנו ביום ובלילה, ומלבישים את עצמם בלבושים, ומצמצמים עצמם בצמצומים, כדי להחזיר בנו השגת אלקות, ולבסוף אנחנו עסוקים בעסקינו הגשמיים, ומדברים שיחת חלין של מה בכך, וזה רעה וצער להם, פי אחרי שיגעו כל-כך הרבה לבסוף נופלים חזרה, והם לא רק העסקים והשיחת חלין שלנו רעה אצלם, אלא אפלו טובותינו, הינו התפלה שהיא בערפנו רק טוב, הוא רעה אצל הצדיקים, בבחינת (שם): 'ותפלתנו מבלבלת אותם'.

מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (יבמות ק"ג): 'כל טובתן של רשעים רעה היא אצל הצדיקים'. הינו פי עסקים ושיחת חלין שלנו הוא בודאי רעה אצלם, אלא אפלו טובותינו, הינו התפלה שהיא בערפנו רק טוב, הוא רעה אצל הצדיקים בבחינת (שם): 'ותפלתנו מבלבלת אותם'.

פי כל הערפוב הדעת וכל הבלבולים וכל השטותים שיש לנו לפעמים, הכל נמשך בתפלתנו. פי כל הבלבולים וכו' וכל המחשבות שחושב האדם לפעמים, הכל באים על דעתו בשעת התפלה דיקא, והכל נשמע אליו אז דיקא, בשעה שעומד להתפלל. בבחינת (שם קו): 'מי ימלל גבורות ה', ישמיע כל תהלתו'. 'ותהלתו' — לשון (איוב ד): 'ובמלאכיו ישים תהלה', הינו ערפוב ובלבולים, שאז משמיעין את עצמן דיקא בשעה שעומד להתפלל ולמלל גבורות

אז דיקא, בשעה שעומד להתפלל, בבחינת (שם קו): 'מי ימלל גבורות ה', ישמיע כל תהלתו'. 'ותהלתו' — לשון (איוב ד): 'ובמלאכיו ישים תהלה', הינו ערפוב ובלבולים, שאז משמיעין את עצמן דיקא בשעה שעומד להתפלל ולמלל גבורות ה', הינו אפלו שאנחנו כבר כן שומעים בקול התוכחה של הצדיקים המוכיחים אותנו בתוכחה של חסד, וכבר מתחילים להתפלל אליו יתברך, גם אז באמצע התפלה, נכנסים לנו כל מיני מחשבות זרות ובלבולים. כמו שרואים בחוש, שכל המחשבות זרות שאדם חושב באות לו בעת התפלה דיקא, וזה צער גדול להצדיק המוכיח לשם שמים, פי רואה אחר כל מיני יגיעות וטרחות שיגע וטרח לצמצם את האור אין סוף ברוך הוא, השגת אלקות בצמצומים רבים, עד שגם פחותי ערך כמונו, גם-כן ישיגו איזו התנוצצות אלקות, ועל-ידי-זה אנחנו מתפללים אל הקדוש-ברוך-הוא, עם כל זאת התפלה מלאה מחשבות זרות והרהורים רעים מגנים, וזה צער גדול להצדיק המוכיח אותנו. ובאמת

לְמָה דִּיקָא בְּעַת הַתְּפִלָּה נִתְעוֹרַר לְאָדָם כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת וְהַהֲרֵהוּרִים רְעִים? וְהוּא בְּשֵׁתִי בְּחִינּוֹת: או שְׂבָאִים לְהַתְּתַקֵּן, מַחְמַת שְׂרוּאִים שְׂמַתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵה כְּרָאוּי, עַל-כֵּן בָּאִים לְהַתְּתַקֵּן

כִּי עֲכָשׁוּ הוּא הַזְּמַן שְׂיִכּוּלִין לְהַתְּתַקֵּן, כִּי יֵשׁ בָּהֶם נִצּוּצוֹת קְדוּשִׁים שְׂצָרִיכִין תִּקּוּן; כִּי בְּאֵמַת כָּל מַחְשְׁבָה הִיא קוּמָה שְׁלֵמָה, וְאָדָם צָרִיךְ לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּדַבְּקוֹת כְּזוֹ, עַד שְׂיִהְיֶה בְּטָל וּמִבְטָל לְאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא וְהַתְּפִלָּה יִהְיֶה אַחַת, בְּבַחֲחִינַת (דְּבָרִים י', כ"א): "הוּא תְהִלָּתְךָ וְהוּא אֱלֹהֶיךָ", אַךְ מַחְמַת שְׂאָדָם חָטָא, וּמְכַל חָטָא וְעוֹן בּוֹרָא קְלִפּוֹת וּמִשְׁחִיתִים, וּבְעַת הַתְּפִלָּה הֵם בָּאִים אֵלָיו כְּדִי שְׂיִתְקַנְּם, כִּי אִזּוּ בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה שְׂאָדָם מַתְּפַלֵּל אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, הוּא יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת כָּל מַה שֶׁחָטָא, לְכֵן דִּיקָא אִזּוּ בָּאִים אֵלָיו כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת וְהַהֲרֵהוּרִים רְעִים, וְתוֹפְסִים אוֹתוֹ, כְּדִי שְׂיִתְתַּקֵּן אוֹתָם, וַיַּעֲלֶה אוֹתָם תְּזַרְהוּ אֶל הַקְּדוּשָׁה; כִּי כְּשֶׁאָדָם חוֹטָא, בַּר מִיָּנֹן, אִזּוּ הִתְכַּרַח שְׂיִהְיוּ

לוּ מַחְשְׁבוֹת רְעוֹת וְהַהֲרֵהוּרִים מְגַנְיִים, וּבְעַת הַתְּפִלָּה הוּא יָכוֹל לְתַקֵּן אוֹתָם, וְלָכֵן הֵם בָּאִים דִּיקָא בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, או בְּבַחֲחִינַת אַחֲרַת, מַחְמַת

שְׂאִינּוּ רָאוּי לְהַתְּפַלֵּל, וּבָאִין לְבַלְבַּל אוֹתוֹ מַתְּפַלְתּוֹ, כִּי בְּעַת הַתְּפִלָּה, אִזּוּ הָאָדָם דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי אִזּוּ הִיחֻד פְּנִימִים אֶל פְּנִימִים בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלֵא מְאֹד, שְׂמָאִיר בּוֹ אוֹר הַפְּנִימִים

דְּקַדְשָׁה, וְלֹא כָּל אֶחָד רָאוּי לְזַה, וְלָכֵן לְמַעַן הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, שׁוּלְחִים לוֹ הַהֲרֵהוּרִים רְעִים וּמַחְשְׁבוֹת זְרוֹת וּבַלְבוּלִים לְבַלְבַּל אֶת תְּפִלָּתוֹ, כִּי לֹא כָּל אֶחָד רָאוּי לְהִתְיַחַד וּלְהַתְּדַבֵּק וּלְזַוַּג אֶת עַצְמוֹ כְּכִיכּוֹל עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְלָכֵן שׁוּלְחִים לוֹ אֶת הַבְּלָבוּלִים בְּעַת הַתְּפִלָּה, כְּדִי שְׂיִבְרַח. עַל-כֵּן פְּנִימִים בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה דִּיקָא בָּאִין כָּל הָעֲרֻבוּבִים וְכָל הַבְּלָבוּלִים שֶׁל הָאָדָם, וְנִשְׁמָעִין אֶצְלוֹ אִזּוּ, וּבְשִׁבִיל זֶה נִקְרָאִין הַבְּלָבוּלִים וְהָעֲרֻבוּבִים תְּהִלָּה פְּנִ"ל, מַחְמַת שְׁהֵן בָּאִים דִּיקָא בְּעַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּהִלָּה פְּנִ"ל, הֵינּוּ מַחְמַת שְׁנֵי הַטְּעָמִים הָאֵלּוּ פְּנִ"ל, או שְׂעֲכָשׁוּ הַגִּיעַ הַזְּמַן לְהַעֲלוֹתָם, או שְׂאִינּוּ רָאוּי לְהַתְּפַלֵּל, וְלָכֵן כָּל הַבְּלָבוּלִים בָּאִים בְּעַת הַתְּפִלָּה דִּיקָא. וְכָל הַתְּפִלוֹת הָאֵלּוּ עִם כָּל הָעֲרֻבוּבִים בָּאִין אֶל הַצְּדִיקִים, כִּי הַצְּדִיקִים הֵם בְּחִינַת מְשִׁיחַ, שְׂאֵלָיו בָּאִין כָּל הַתְּפִלוֹת לְהַעֲלוֹתָן, בְּבַחֲחִינַת (יִשְׁעִיָּה מ"ח): "וְתִהְיֶה אֲחֻטָּם לְךָ", שְׁכָל הַתְּהִלוֹת בָּאִין לְבַחֲחִינַת מְשִׁיחַ, כִּי הַצְּדִיקִים הֵם בְּחִינַת מְשִׁיחַ, שְׂאֵלָיו בָּאִין כָּל הַתְּפִלוֹת לְהַעֲלוֹתָן, בְּבַחֲחִינַת (יִשְׁעִיָּה מ"ח): "וְתִהְיֶה אֲחֻטָּם לְךָ", שְׁכָל הַתְּהִלוֹת בָּאִין לְבַחֲחִינַת מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא

ה'. וְהוּא בְּשֵׁתִי בְּחִינּוֹת: או שְׂבָאִים לְהַתְּתַקֵּן מַחְמַת שְׂרוּאִים שְׂמַתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵה כְּרָאוּי, עַל כֵּן בָּאִים לְהַתְּתַקֵּן. כִּי עֲכָשׁוּ הוּא הַזְּמַן שְׂיִכּוּלִין לְהַתְּתַקֵּן, כִּי יֵשׁ בָּהֶם נִצּוּצוֹת קְדוּשִׁים שְׂצָרִיכִין תִּקּוּן. או בְּבַחֲחִינַת אַחֲרַת, מַחְמַת שְׂאִינּוּ רָאוּי לְהַתְּפַלֵּל, וּבָאִין לְבַלְבַּל אוֹתוֹ מַתְּפַלְתּוֹ. עַל כָּל פְּנִימִים בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף, בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה דִּיקָא בָּאִין כָּל הָעֲרֻבוּבִים וְכָל הַבְּלָבוּלִים שֶׁל הָאָדָם, וְנִשְׁמָעִין אֶצְלוֹ אִזּוּ, וּבְשִׁבִיל זֶה נִקְרָאִין הַבְּלָבוּלִים וְהָעֲרֻבוּבִים תְּהִלָּה פְּנִ"ל, מַחְמַת שְׁהֵן בָּאִים דִּיקָא בְּעַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּהִלָּה פְּנִ"ל.

וְכָל הַתְּפִלוֹת הָאֵלּוּ עִם כָּל הָעֲרֻבוּבִים בָּאִין אֶל הַצְּדִיקִים, כִּי הַצְּדִיקִים הֵם בְּחִינַת מְשִׁיחַ, שְׂאֵלָיו בָּאִין כָּל הַתְּפִלוֹת לְהַעֲלוֹתָן. בְּבַחֲחִינַת (יִשְׁעִיָּה מ"ח): "וְתִהְיֶה אֲחֻטָּם לְךָ", שְׁכָל הַתְּהִלוֹת בָּאִין לְבַחֲחִינַת מְשִׁיחַ,

הֵם בְּחִינַת מְשִׁיחַ, שְׂאֵלָיו בָּאִין כָּל הַתְּפִלוֹת לְהַעֲלוֹתָן, בְּבַחֲחִינַת (יִשְׁעִיָּה מ"ח): "וְתִהְיֶה אֲחֻטָּם לְךָ", שְׁכָל הַתְּהִלוֹת בָּאִין לְבַחֲחִינַת מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא

בְּחִינַת חֹטֵם, בְּחִינַת (איכה ד'): "רוח אֲפִנוּ מְשִׁיחַ ה'", פִּי מְשִׁיחַ הוּא מוֹרַח וְדָאִין (כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוּתֵינוּ, זְכוּרֹנִם לְבִרְכָה, סְנֵהֲדָרִין צג:), בְּבִחִינַת (ישעיה יא): "וְהָרִיחוּ בִּירְאֵת ה'", הֵינּוּ בְּתַפְלוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת (משלי לא): "יִרְאֵת ה' הִיא תַתְּהַלֵּל", פִּי הוּא מוֹרַח וּמְרַגֵּשׁ בְּהַתְּפָלוֹת שֶׁמִּקְבֵּל מֵהֵם אֵת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מַה שֶּׁהוּא, פִּי כָּל הָעֲרֵבוּבִים שֶׁל כָּל אֶחָד הֵם בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה כְּפִי, נִמְצָא, שֶׁהַצְּדִיקִים הֵם סוֹבְלִים צֶעַר עַל-יְדֵי הַתְּפָלוֹת שֶׁלָּנוּ שֶׁמְבַלְבְּלִין אוֹתָן כְּפִי, וּבִשְׂבִיל זֶה צָרִיךְ לְקַבֵּל תּוֹכַחְתָּם, אִף שֶׁמִּבְּזִין אוֹתָנוּ כְּפִי; כִּי כָּל צְדִיק יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת מְשִׁיחַ, פִּי הוּא דְּבוּק בְּבִטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁזֶכֶה לְבְּחִינַת יְחִידָה דִּיחִידָה, כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינַתוֹ, שֶׁזֶה בְּחִינַת מְשִׁיחַ, וְלִכֵּן הוּא יְכוּל לַעֲלוֹת אֶת הַתְּפִלָּה אֶל הַמָּקוֹם הַשְּׂמִיכָה, כִּי הַצְּדִיק הָאֵמֵת הַמוֹכִיחַ לְשֵׁם שָׁמַיִם, יוֹדֵעַ לְהִלָּךְ נֶגֶד רֹחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּמְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ וּמְעוֹדֵד אוֹתוֹ לְהַתְּפַלֵּל אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ,

שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו אוֹר הַפָּנִים, וְנִתְעַלָּה גַּם נִשְׁמָתוֹ, אִף לְצְדִיק שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ, יֵשׁ צֶעַר גָּדוֹל מְאֹד, פִּי רוֹאֶה אַחֵר כָּל יְגִיעָתוֹ וְטִרְחָתוֹ וְעִבּוּדָתוֹ, שֶׁיִּגַע וְטָרַח עִם הָאָדָם הַזֶּה,

עַד שֶׁהַחֲדִיר בּוֹ שָׁגַם לוֹ יָאִיר אוֹר הַפָּנִים, וְיֻכַּל לְהַתְּפַלֵּל אֲלָיו יִתְבָּרַךְ, לְבִסּוֹף הוּא מְלֹא מַחְשָׁבוֹת זְרוֹת וּבִלְבוּלִים, וְזֶה הַצֶּעַר הַגָּדוֹל שֶׁל הַצְּדִיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ. וְזֶה שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲדָרִין צח:). עַל מְשִׁיחַ, וְהִיא יְתִיב? אֲפִי תַחַא דְּרוּמִי, וּמֵאֵי סִימְנִיָּה? יְתִיב בִּינֵי עֲנֵי סוֹבְלֵי חֲלָאִים וְכוּ' הוּא כְּפִי, שְׂיוֹשֵׁב דִּיקָא בֵּין אֵלוֹ הַסּוֹבְלֵי חֲלָאִים, אֲנָשִׁים שֶׁנִּפְּלוּ וְנִכְשְׁלוּ בְּעוֹנוֹת חַמּוּרִים, וְנִכְנָסוּ בָּהֶם מַחְשָׁבוֹת שֶׁל כְּפִירוֹת וְאֲפִיקוֹרְסוֹת, שֶׁזֶה בְּחִינַת רוּמִי, וְדִיקָא שֶׁם יוֹשֵׁב מְשִׁיחַ, לְהַעֲלוֹת אֶת הַתְּפָלוֹת שֶׁל אֵלוֹ הַשְּׂבוּרִים וְהַרְצוּצִים וְכוּ'. ח. אֲמָנָם לְכַאוּרָה אִיךְ אֲפָשֵׁר לוֹ לְהוֹכִיחַ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, הֲלֹא כָּל הַתְּפָלוֹת בָּאִין אֶצְלוֹ בְּיַחַד, שֶׁל הַכְּשָׁרִים וְשֶׁל אוֹתָם שְׂאִינָן כְּשָׁרִים, וְאִיךְ יוֹדֵעַ אִיזָה תְּפִלָּה בָּאָה מִזֶּה אוֹ מִזֶּה, כִּדֵּי לְהוֹכִיחַ אוֹתוֹ, וְאִף שֶׁהַצְּדִיק נִכְלָל בָּאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא נִמְצָא בְּכָל מָקוֹם, וְאִין אֶצְלוֹ צְמֻצוֹם וּגְבוּל, וְכַעֲזָן שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסִיקְתָא רַבְתִּי כֵּא,

סִימָן ד'): בְּנֵהֵג שְׁבַע עוֹלָם קוֹל אֶחָד נִכְנָס לְתוֹךְ עֶשֶׂר אֲזָנִים, שְׁמָא עֲשָׂרָה קוֹלוֹת נִכְנָסִים לְתוֹךְ אֶזֶן אַחַת?! וּמָה אִם תְּפָלוֹת כָּל בְּרִיָּה הוּא שׁוֹמֵעַ כָּלֵם כְּאַחַת, שׁוֹמֵעַ תְּפָלוֹת אֵינוֹ אוֹמֵר

כָּאן, אֲלֵא (תהלים סה, ג): "שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה עֲדִיף כָּל בְּשׂוֹר יְבוֹאוּ", וְלֹא הֵבִיט בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל וְלֹא מָר לוֹ: "אֲנֹכִי הִנְי"ה אֱלֹקֶיךָ", עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה. אֵף הוּא יוֹדֵעַ זֹאת, עַל-יְדֵי הַעֲזוֹת וְהַתּוֹרָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אִם תִּפְלְתוּ הֵיטָה פְּהֶגֶן אִם לֹא, כִּי יֵשׁ שְׁנֵי מִיְנֵי עֲזוֹת, כִּי יֵשׁ עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי זֶה הַעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה (אבות, פֶּרֶק ב'): 'לֹא הִבִּישָׁן לְמַד', וְכְמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה (בִּיצָה כ"ה): 'מִפְּנֵי מָה נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל — מִפְּנֵי שְׁעִזִּין הֵן, וְכְמוֹ שְׂאֵמְרוּ (אבות פֶּרֶק ה'): 'הֵיוּ עֲזוֹת פְּנִמֵּר'. וְכַשְּׁבִיל זֶה הַתּוֹרָה נִקְרְאת עֲזוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים כט): "ה' עֲזוֹ לְעַמּוֹ יִתֵּן", (וְכְמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י, וְכַן בְּזִבְחֵי קִטוֹ). כִּי אֵי אֶפְשָׁר לָבוֹא אֶל הַתּוֹרָה, כִּי אִם עַל יְדֵי עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה. וְכַנֶּגֶד זֶה, יֵשׁ לְהַפּוֹף עֲזוֹת מִן הַסְּטָרָא אַחְרָא, שְׁמִשָּׁם בָּאִין תּוֹרוֹת אַחְרוֹת. שֶׁהֵן תּוֹרוֹת שְׁלֵהֶן, שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּסִילִים. כִּי 'כָּל מִי שֵׁיֵשׁ בּוֹ עֲזוֹת, בְּיָדוֹעַ שֶׁלֹּא עֲמָדוֹ רַגְלֵי אֲבוֹתָיו עַל הַר סִינַי גְּדוֹלוֹת, אֵף שִׁיּוֹדֵעַ שֶׁחָטָא וּפְגַם וְעָשָׂה מַה שֶׁעָשָׂה, עִם כָּל זֹאת הוּא בָּא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה, וּמִתְחַנֵּן וּמִבְקֵשׁ עַל נַפְשׁוֹ, שִׁיַּחֲוֶס

וְהַתּוֹרָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אִם תִּפְלְתוּ הֵיטָה פְּהֶגֶן אִם לֹא, כִּי יֵשׁ שְׁנֵי מִיְנֵי עֲזוֹת, כִּי יֵשׁ עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי זֶה הַעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה (אבות, פֶּרֶק ב'): 'לֹא הִבִּישָׁן לְמַד', וְכְמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה (בִּיצָה כ"ה): 'מִפְּנֵי מָה נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל? מִפְּנֵי שְׁעִזִּין הֵן, וְכְמוֹ שְׂאֵמְרוּ (אבות פֶּרֶק ה'): 'הֵיוּ עֲזוֹת פְּנִמֵּר', וְכַשְּׁבִיל זֶה הַתּוֹרָה נִקְרְאת עֲזוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים כט): "ה' עֲזוֹ לְעַמּוֹ יִתֵּן" (וְכְמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י, וְכַן בְּזִבְחֵי קִטוֹ), כִּי אֵי אֶפְשָׁר לָבוֹא אֶל הַתּוֹרָה כִּי אִם עַל יְדֵי עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה; כִּי מִי שֶׁחָטָא מִתְּנִיּוֹ לְהַתְּפַלֵּל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא צָרִיף לְהַתְּאָזֵר בְּמִדַּת הַעֲזוֹת וְהַעֲקֵשׁנוּת, וְלָבוֹא וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ אֶפְלוֹ גְּדוֹלוֹת, וְזוֹ נִקְרְאת עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה, אֵף שִׁיּוֹדֵעַ שֶׁחָטָא וּפְגַם וְעָשָׂה מַה שֶׁעָשָׂה, עִם כָּל זֹאת הוּא בָּא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה, וּמִתְחַנֵּן וּמִבְקֵשׁ עַל נַפְשׁוֹ, שִׁיַּחֲוֶס

וִירַחֵם עָלָיו, וְאֶפְלוֹ שִׁיּוֹדֵעַ שֶׁפְּגַם מְאֹד, עִם כָּל זֹאת הוּא בָּא וּמִשְׁתַּטַּח לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שִׁיַּזְכֶּה לְצֵאת מִהַרְע שְׁנִלְכַד בּוֹ, וְאִינוֹ עוֹזֵב, כְּכִיכּוֹל, אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲלֵא הוּא בָּא בְּטַעֲנוֹת חֲזָקוֹת, וְאִינוֹ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ כְּלָל. כָּל זֶה נִקְרָא עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה. וְכְמוֹ-כֵן בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, צָרִיכִים לְהַתְּאָזֵר בְּעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה, לְהִיּוֹת עֲקֵשׁן גְּדוֹל מְאֹד, לְלַמַּד שְׁעוֹרִים בְּקִבְעוֹת עֲצוּמָה, וְאֵף שֶׁעוֹבֵר עָלָיו קִטְנוֹת וְצִמְצוּמִים, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֶבֶד מְנוּס וְחִקְוָה, שְׁמֵרֵב חֲטָאֵי וְעוֹנוֹתָיו נִתְּבַלְבַּל בְּדַעְתּוֹ וּמַחוּ, וְאִינוֹ מְסַגֵּל לְהַשִּׁיג אֶת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר לוֹמַד, עִם כָּל זֹאת אוֹ שֶׁהוּא מִתְּאָזֵר בְּעֲזוֹת וּבְעֲקֵשׁנוֹת דְּקִדְשָׁה לְלַמַּד שְׁעוֹרִים כְּסִדְרָן בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּמִדְרָשׁ, בְּהַלְכָה, בְּאַגְדָּה, בְּמִוֶסֶר, וּבְחִסְדוֹת, וְאֵף שֶׁבְּכָל פַּעַם נִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ מִמֶּנּוּ כְּבָר לֹא יִהְיֶה שׁוֹם דְּבָר, כִּי קִשָּׁה לוֹ לְהַתְּרַבֵּז וּלְהַבִּין אֶת לַמּוֹדוֹ, עִם כָּל זֹאת הוּא מִתְחַזֵּק בְּעֲקֵשׁנוֹת וּבְעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה, לְבַסּוֹף יִזְכֶּה לְהַבִּין. וְכַנֶּגֶד זֶה יֵשׁ לְהַפּוֹף עֲזוֹת מִן הַסְּטָרָא אַחְרָא, שְׁמִשָּׁם בָּאִין תּוֹרוֹת אַחְרוֹת, שֶׁהֵן תּוֹרוֹת שְׁלֵהֶן, שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּסִילִים. כִּי 'כָּל מִי שֵׁיֵשׁ בּוֹ עֲזוֹת, בְּיָדוֹעַ שֶׁלֹּא עֲמָדוֹ רַגְלֵי אֲבוֹתָיו עַל הַר סִינַי גְּדוֹלוֹת, אֵף שִׁיּוֹדֵעַ שֶׁחָטָא וּפְגַם וְעָשָׂה מַה שֶׁעָשָׂה, עִם כָּל זֹאת הוּא בָּא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה, וּמִתְחַנֵּן וּמִבְקֵשׁ עַל נַפְשׁוֹ, שִׁיַּחֲוֶס

סיני' (נדרים כ); ויש לו תורה מסטרא אחרא הנקראין פסילים, שהוא הפך מן התורה הקדושה שלנו, שהוא בחינות: "פסל לך", פי היא נקראת פסלת, על שם העתיד, כמאמר חכמינו, זכרונם לברכה (פסחים ג): 'אור שהוא יקר בעולם הזה, יהיה קפוי וקל לעולם הבא, שהיא בחינות פסלת, שהוא קפוי וקל וצף למעלה, אבל תורתו היא פסלת אפלו בעולם הזה, ועל שם זה נקראין פסילים, כמו שפתיב (שמות כ): "לא תעשה לך פסל", ומי שיש לו עזות שלהם מן הסטרא אחרא, הוא מקבל תורה שלהם, בחינת פסילים כנ"ל: שזה כלל הלמודים הפגומים שנמצאים באנשים, ששוכרים את עצמם ושוכרים את אחרים, והכל על-ידי הלמודים הפסולים שלהם; פי עצם העבדה שאדם מוציא מהלמודים שלומו, שהוא כבוד אינו שוה שום דבר, וכן אחרים אינם שיכים כלל אל הקדושה, וכדומה כל מיני חלישות שנוכסה בו בעבודת השם יתברך, כאלו אין שומעים את תפלתו, וכאלו ממנו כבוד לא יהיה שום דבר, כל זה הוא בכלל עזות דסטרא

(נדרים כ). ויש לו תורה מסטרא אחרא הנקראין פסילים, שהוא הפך מן התורה הקדושה שלנו שהוא בחינות: "פסל לך". פי היא נקראת פסלת, על שם העתיד. כמאמר חכמינו, זכרונם לברכה (פסחים ג) 'אור שהוא יקר בעולם הזה, יהיה קפוי וקל לעולם הבא. שהיא בחינות פסלת, שהוא קפוי וקל וצף למעלה. אבל תורתו היא פסלת אפלו בעולם הזה, ועל שם זה נקראין פסילים, כמו שפתיב (שמות כ): "לא תעשה לך פסל". ומי שיש לו עזות שלהם מן הסטרא-אחרא, הוא מקבל תורה שלהם בחינת פסילים כנ"ל:

ועל-ידי העזות שהצדיק רואה בכל אחד ואחד כפי מה שהוא, אם יש לו עזות דקדושה או להפוך, על ידי זה הוא יודע אם תפלתו היתה תפלה הכשרה או להפוך. פי גם התפלה היא על-ידי

על נפש האלקית, נשמתו הקדושה, ומחלישה מאד בחלישות גדולה, כאלו אבד מנוס ותקנה ממנו, וכאלו ממנו כבוד לא יהיה שום דבר, ולכן הוא עוזב את עצמו, ומתרחש מתורה ותפלה, שכל זה הוא עזות דסטרא אחרא. ועל-ידי העזות שהצדיק רואה בכל אחד ואחד כפי מה שהוא, אם יש לו עזות דקדושה או להפוך, על-ידי-זה הוא יודע אם תפלתו היתה תפלה הכשרה או להפוך, פי גם התפלה היא על-ידי עזות, פי אי אפשר לעמוד להתפלל לפני השם יתברך, פי אם על-ידי עזות, פי כל אחד לפום מה דמשער בלבה את גדלת הבורא יתברך שמו, כמו שפתיב (משלי לא): "נודע בשערים בעלה", כל חד לפום מה דמשער בלבה (זהר וירא קג): וכל

עזות, פי אי אפשר לעמוד להתפלל לפני השם יתברך פי אם על-ידי עזות. פי כל אחד לפום מה דמשער בלבה את גדלת הבורא יתברך שמו, כמו שפתיב (משלי לא): "נודע בשערים בעלה" — כל חד לפום מה דמשער בלבה (זהר

אחד לפי ערכו שמשער בלבו את גדלת הבורא
 יתברך שמו, איך אפשר לו לעמד ולהתפלל
 לפניו, ובפרט התפלה שהיא פלאות, דהינו
 שדוד המערכות, שהמערכות מחיבין כן, וכל
 כוכב ומזל קבוע על
 משמרתו ומערכה שלו,
 כפי מה שסדרם הבורא
 יתברך שמו, שיהיו
 קבועים ומסדרים כן וכך,
 והוא בא בתפלתו ורוצה
 לסלק המערכות ולעשות
 פלאות, על-כן בשעת
 התפלה צריך לסלק את
 הבושה, כמו שכתוב
 (תהלים כב): "בך בטחו
 אבותינו וכו' בטחו ולא
 בשו", פי על-ידי הבושה
 שמתביש מאתו יתברך,
 אי אפשר להתפלל, פי אם
 על-ידי עצות פנ"ל. ולכן
 כל מי שחוגר מתניו לבוא
 להתפלל להקדוש-ברוך-
 הוא, הוא צריך לסלק
 ממנו את הבושה דסטרא
 אחרא, ולהתאזר בעצות
 ובעקשנות דקדשה,
 ולבוא ולהתחנן לפניו
 יתברך, ולבקש ממנו
 אפלו פלאי פלאות
 שייעשה עמו נסים
 ונפלאות, שדוד הטבע
 ממש, ואף שמרגיש
 שאינו ראוי לזה, עם כל
 זאת על-ידי תקוף תבערת
 לבו שבוצר אחריו
 יתברך, הוא אינו מתביש

אפלו לבקש גדולות ונפלאות ממנו.
 (עכשו ילביש את השגתו בפסוק) וזה בחינת
 (שם עז): "אתה האל עושה פלא הודעת
 בעמים עזך", שהשם יתברך עושה פלאות
 על-ידי תפלות ישראל,
 שהם על-ידי בחינות עצות
 פנ"ל; הינו בר ישראל
 כשבא בעצות ובעקשנות
 דקדשה אל הקדוש-
 ברוך-הוא, ואינו עוזב
 אותו כככול, אלא מבקש
 גדולות ממנו יתברך,
 שייעשה עמו פלאות,
 שדוד הטבע והמערכה,
 שעל-ידי-זה מודיע
 להעפום את העצות
 דקדשה של ישראל,
 שעל-ידי שרואין העפום
 את הפלאות הנעשין
 בעולם, על-ידי תפלות
 ישראל, על-ידי-זה יודעין
 כמה גדול העצות דקדשה
 של ישראל שיש להם
 עצות כזה, להתפלל
 ולעשות פלאות פנ"ל. וזו
 מעלת נשמות ישראל,
 שנקראים (שמות לב): "עם
 פנ"ל. וכל אחד לפי ערכו
 שמשער בלבו את גדלת הבורא
 יתברך שמו, איך אפשר לו לעמד
 ולהתפלל לפניו. ובפרט התפלה
 שהיא פלאות, דהינו שדוד
 המערכות. שהמערכות מחיבין
 כן, וכל כוכב ומזל קבוע על
 משמרתו ומערכה שלו, כפי מה
 שסדרם הבורא יתברך שמו,
 שיהיו קבועים ומסדרים כן וכך,
 והוא בא בתפלתו ורוצה לסלק
 המערכות ולעשות פלאות. על כן
 בשעת התפלה צריך לסלק את
 הבושה, כמו שכתוב (תהלים כ"ב):
 "בך בטחו אבותינו וכו' בטחו
 ולא בשו". פי על-ידי הבושה
 שמתביש מאתו יתברך, אי אפשר
 להתפלל, פי אם על-ידי עצות
 פנ"ל.

וזה בחינת (שם עז): "אתה האל
 עושה פלא הודעת בעמים עזך" — שהשם
 יתברך עושה פלאות על-ידי תפלות ישראל, שהם על-ידי
 בחינות עצות פנ"ל, שעל-ידי-זה מודיע להעפום את
 העצות דקדשה של ישראל, שעל-ידי שרואין העפום את
 הפלאות הנעשין בעולם על-ידי תפלות ישראל, על-ידי-זה
 יודעין כמה גדול העצות דקדשה של ישראל שיש להם
 עצות כזה, להתפלל ולעשות פלאות פנ"ל. ועל כן הצדיק

מה שמבלבל את הצדיק, וכפי זה הוא יודע איך להוכיח את כל אחד ואחד.

(עכשו ילביש את השגתו עם המאמר שהתחיל בו): וזהו מישראל דספינא, הינו בחינת

חכמה תפאה הנ"ל,

בחינת מלכות הנ"ל; פי

חכמה תפאה היא

החכמה מזה העולם,

שמסדרת בערוגה הזו

בסדר נכון וישר, פי

בנדאי כל דבר שיש בזה

העולם, הכל מסדר בסדר

הגון, פי הכל בחשבון

צדק, כפי שנאמר בו

חכמה עלאה, שייכולים

ללמד מכל דבר גשמי

למודים עמקים בהשגת

אלקות, כמאמרם ז"ל

(קהלת רבה, פרשה ב', סימן

כו): גדול כחן של

נביאים, שמדמים את הצורה ליוצרה וכו', וכן

הוא (פנחומא חקת): גדול כחן של נביאים,

שמדמים דמות גבורה של מעלה לצורת אדם

וכו'; וכן הוא (מדרש אגדה): ויש ערוגה אחת,

שפלה דגמא אחת, פי גזרת המלך היא, שאפלו

דגמא אחת מינקת מפלן, ואם מתקבצין כל באי

העולם, אינם יכולים לעשות פדגמא אחת, הדא

הוא דכתיב (תהלים קד): "מה רבו מעשיך

הו"ה" וגו', ואין לך עשב ואילן שאין לו שר

מלמעלה, ומחזירו ומביאו בעתו ומצמיחו,

הדא הוא דכתיב (איוב לח): "התציא מזרות

בעתו", נמצא, שמחכמה תפאה של עולם הזה

יכולים ללמד הרבה דברים, פי הכל מקשר

ומחבר יחדו, חכמה תפאה בחכמה עלאה,

שכל זה הוא בחינת (במדבר כב): "ההספן

הספנתי", לשון למוד (פתיגומו המילף

אליפנא), שזה לשון ספין, הינו ערוגה של

קשה ערף", שהם עזים ועקשנים דקדשה, נגד כל אמות העולם, עד שסובלים מהם סבל גדול

מאד, עם כל זאת הם לא יעזבו את הקדושה-ברוך הוא בשום פנים ואפן, על אף כל

השמדות, ההריגות

והרציחות והמיתות

משנות שסובלים, רחמנא

לצלן, עם כל זאת הם

עקשנים ומתאזרים בעזות

דקדשה, ולומדים תורה,

ומקיימים את המצוות

ועוסקים בתפלה,

ומבקשים פלאות אפלו

בתקף צרותיהם בהגלות

המרה שעוברת עליהם,

שמפל זה אמות העולם

מתפעלים. ועל-כן הצדיק

על-ידי שרואה העזות

והתורה של כל אחד

ואחד, על-ידי-זה יודע

את התפלה שבלבלה אותו, מאיזה מהם באה,

ועל-ידי-זה יודע להוכיח אותו; פי אם רואה

שאחר כל דבוריו שדבר וחקק איזה תלמיד,

ועדין הוא מתרשל מתורה ותפלה, על-ידי-זה

הוא יודע שיש בו עזות דסטרא אחרא, ענוה

פסולה, שזה מה שמבלבל אותו, פי אחרי

כל-כך יגיעות וטרחות שהצדיק מכניס

בתלמידיו, הוא יכול לראות מי באמת חפץ

בעבודת השם יתברך באמת, והוא בא אליו

יתברך בלב אמת, לב אחד, ולומד תורה

בהתמדה רבה, ומתפלל בעקשנות דקדשה,

ומבקש ממנו יתברך שיעשה עמו פלאות,

ועל-ידי-זה הצדיק יודע איך להוכיח את כל

אחד ואחד, פי הוא רואה את זה כפי עבודתו

ועקשנותו, אם אינו מתרשל בשום פנים ואפן,

סימן שיש לו עזות דקדשה, אבל אם הוא

מתרשל, סימן שיש לו עזות דסטרא אחרא, וזה

על-ידי שרואה העזות והתורה של

כל אחד ואחד, על-ידי-זה יודע

את התפלה שבלבלה אותו מאיזה

מהם באה, ועל-ידי-זה יודע

להוכיח אותו:

וזהו מישראל דספינא, הינו

בחינת חכמה תפאה הנ"ל,

בחינת מלכות הנ"ל. שהוא למוד

הנ"ל, בחינת (במדבר כב): "ההספן

הספנתי" — לשון למוד, (פתיגומו

המילף, אליפנא), בחינת (ויקרא כו):

סְכִינִים, בְּחִינַת (וַיִּקְרָא כו): "חֶרֶב נֹקְמַת", שְׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת הַנַּ"ל; הֵינּוּ "הַסְּכִינֵי" הוּא הֵן לְשׁוֹן לְמוֹד, שְׁיִכּוּלִים לְלַמֵּד מִחֻמְקָה תַּתְּאָה, וְכֵן לְשׁוֹן סְכִין, וְזֶה מִיִּשְׂרָאֵל, פֶּרֶשׁ רִשׁוֹנֵי: 'עֲרוּגָה', הֵינּוּ בְּחִינַת: זַעֲקַת מוֹשֵׁל וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תְּהִלִּים מֵב): "כְּאֵיל תִּעְרַג", תִּעְרַג הוּא לְשׁוֹן עֲרוּגָה, כִּי זֶה מֵה שֶׁמַּלְכוּת חֻמְקָה תַּתְּאָה זוֹעֶקֶת וְצוֹעֶקֶת: "מִתִּי אָבוֹא וְאָרְאָה פְּנֵי אֱלֹקִים", כִּי כְּשֶׁהִנְשָׂמָה נוֹפֶלֶת בְּגִלוּת ד' מַלְכוּת, הִיא צוֹעֶקֶת וְזוֹעֶקֶת מְאֹד לְשׁוֹב אֶל קוֹנֶהָ. בְּמֵאֵי קִטְלֵי לֵה, פֶּרֶשׁ רִשׁוֹנֵי: 'בְּמֵאֵי חוֹתְכִין אוֹתָהּ', הֵינּוּ בְּמֵה חוֹתְכִין וּמְבַדִּילִין אֶת הַמַּלְכוּת הַנַּ"ל, כְּדֵי לְהַצִּילָה מִזַּעֲקָה הַנַּ"ל, בְּבְחִינַת: חֲתָכוּ לְאַרְבָּעָה כְּנַ"ל.

וְהָשִׁיב לָהֶם, בְּקִרְנָא דְחֻמְרָא.

הֵינּוּ עַל יְדֵי תוֹכְחָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה הַחֹסֶד, וּבְזֶה קוֹצְרִין וְחוֹתְכִין אֶת הַד', בְּבְחִינַת: "קִצְרוּ לְפִי חֹסֶד" כְּנַ"ל. קִרְנָא, זֶה בְּחִינַת קוֹל הַמוֹכִיחַ. בְּחִינַת קֶרֶן הַשׁוֹפָר, בְּבְחִינַת (וַשְׁעִיָּה נח): "הָרַם כְּשׁוֹפָר קוֹלְךָ וְהִגַּד לְעַמִּי פִשְׁעֵם", הֵינּוּ תוֹכְחָה הַנַּ"ל: חֻמְרָא, זֶה בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית מט): "יִשְׁשׁוּר חֻמּוֹר גָּרָם", בְּבְחִינַת (דְּבָרֵי-הַיְמִיּוֹם א יב):

"וּמִבְּנֵי יִשְׁשׁוּר יוֹדְעֵי בִּינָה לְעֵתִים". כִּי עַל יְדֵי תוֹכְחָה מְעַלִּין אוֹתָהּ לְרַגְלִים, שְׁהוּא בְּחִינַת בִּינָה לְעֵתִים כְּנַ"ל: אֵיתוּ לָהּ תְּרֵי בִיעֵי, לְשׁוֹן צְלוֹתָא וּבְעוֹתָא, בְּבְחִינַת תְּפִלוֹת, אֲמַרִי, הִי דְחוֹרְתָא וְהִי דְאֲכַמְתָּא, הֵינּוּ שְׁאֲתָה אוֹמֵר, שְׁעַל-יְדֵי תוֹכְחָה מְעַלִּין אֶת הַמַּלְכוּת כְּנַ"ל, הֵלֵא אֵיךְ

הלא איך אפשר להוכיח כי הלא התפללות באין ביחד, ואיך יודע להוכיח לפי התפלה, כי אינו יודע איזה תפלה של אפשר או להפך. וזהו הי דחורתא והי דאכמתא, הינו איזה תפלה מאיש פשר או להפוך; חורתא לכן — זה איש פשר, אכמתא שחור — זה איש שאינו פשר, איתי להו תרי גביני, הינו בחינות (איוב י'): "וכגבינה תקפיאני", הינו בחינות תרי תורות הנ"ל, שהן בחינות קפוי וקל, בחינות פסלת, בבחינות: "פסל לך", ובחינות: "לא תעשה לך פסל" פנ"ל; הינו כמו שהגבינה נעשית מהקלב, ויוצא מזה טוב, ויוצא מזה מקלקל, כמו-כן בלמוד תורה יש שלומד תורה מצד הקדשה לקרב את נשמות ישראל אליו יתברך, ויש שלומד תורה מצד הסטרא אחרא, לרחק את נשמות ישראל ממנו יתברך. ואמר להו, הי דעזי חורתא והי דעזי אכמתא, הינו תרי עזות הנ"ל, שהן עזות דקדשה ועזות דסטרא אחרא, שמהן תרי תורות הנ"ל. ולפי העזות יכולין לידע את התפללות פנ"ל, שעל-ידי-זה יכל להוכיח אותם פנ"ל. שעל-

בחינות המלכות, ומצילין אותה מזעקת מושל, ומעלין אותה לבחינות אור הפנים המאיר ברגלים פנ"ל; כי עזים הוא לשון עזות, ולכן הצדיק הרב המוכיח, יודע את מהות התלמיד כפי העזות שיש בו — אם בקדשה אם בסטרא אחרא, כמו-כן הוא יכול להוכיחו.

אפשר להוכיח, כי הלא התפללות באין ביחד, ואיך יודע להוכיח לפי התפלה, כי אינו יודע איזה תפלה של אפשר או להפך.

זאת התורה התחיל לומר על הפסוק: "ויהי מקץ" וכו', אך לא סיים לבאר זה הפסוק על-פי התורה הזאת, ואמר אחר-כך, שאם הנה רוצה לסיים פרוש הפסוק, הנה צריך לומר עוד תורה כזאת, כדי לבאר הפסוק [כי התורה הזו עמקה מאד, עמק עמק מי ימצאנו, כי מדבר מעלית המלכות נשמות ישראל, מהד' מלכיות של אמות העולם, שהלכו ביניהם לגלות, והתורה הזאת אמרה רבנו ז"ל בשפת חנכה תקס"ז בסעדה שלישית של שבת,

וזהו הי דחורתא והי דאכמתא, הינו איזה תפלה מאיש פשר או להפוך. איתי להו תרי גביני, הינו בחינות (איוב י'): "וכגבינה תקפיאני". הינו בחינות תרי תורות הנ"ל, שהן בחינות קפוי וקל, בחינות פסלת, בבחינות: "פסל לך", ובחינות: "לא תעשה לך פסל" פנ"ל. ואמר להו, הי דעזי חורתא והי דעזי אכמתא. הינו תרי עזות הנ"ל, שהן עזות דקדשה, ועזות דסטרא אחרא, שמהן תרי תורות הנ"ל. ולפי העזות יכולין לידע את התפללות פנ"ל, שעל-ידי-זה יכל להוכיח אותם פנ"ל. שעל-

בחינות (איוב י'): "וכגבינה תקפיאני", הינו בחינות תרי תורות הנ"ל, שהן בחינות קפוי וקל, בחינות פסלת, בבחינות: "פסל לך", ובחינות: "לא תעשה לך פסל" פנ"ל; הינו כמו שהגבינה נעשית מהקלב, ויוצא מזה טוב, ויוצא מזה מקלקל, כמו-כן בלמוד תורה יש שלומד תורה מצד הקדשה לקרב את נשמות ישראל אליו יתברך, ויש שלומד תורה מצד הסטרא אחרא, לרחק את נשמות ישראל ממנו יתברך. ואמר להו, הי דעזי חורתא והי דעזי אכמתא, הינו תרי עזות הנ"ל, שהן עזות דקדשה ועזות דסטרא אחרא, שמהן תרי תורות הנ"ל. ולפי העזות יכולין לידע את התפללות פנ"ל, שעל-ידי-זה יכל להוכיח אותם פנ"ל, שעל-ידי-זה חותכין ומבדילין את

זאת התורה התחיל לומר על פסוק: "ויהי מקץ" וכו', אך לא סיים לבאר זה הפסוק על-פי התורה הזאת. ואמר אחר-כך, שאם הנה רוצה לסיים פרוש הפסוק, הנה צריך לומר עוד תורה כזאת כדי לבאר הפסוק:

זאת התורה התחיל לומר על פסוק: "ויהי מקץ" וכו', אך לא סיים לבאר זה הפסוק על-פי התורה הזאת. ואמר אחר-כך, שאם הנה רוצה לסיים פרוש הפסוק, הנה צריך לומר עוד תורה כזאת כדי לבאר הפסוק:

ובתחילת התורה התחיל עם הפסוק: "ויהי מקץ שנתים ימים", ולא גמר לגלות פרוש הפסוק איך שיכת התורה הזאת לפסוק].

מקולו של אדם יכולין לידע את בחינות המלכות שלו,

פי יש בכל אחד ואחד בחינות מלכות, והוא נפר בקולו, פי אין שני קולות שוין, פי קול של פל אחד ואחד משנה מחברו, ועל-פן יכולין להפיר את האדם בקולו. כמו שנראה בחוש; פי כפי בחינות האדם, פן הוא קולו, ועל-ידי הקול יכולין להפיר את בחינות המלכות שלו; פי יש "קול ענות גבורה וקול ענות חלושה" (שמות לב), כפי בחינת המלכות של פל אחד; הינו מי שמלכותו היא בתקף ועז, הוא מדבר בגבורה ובחזק, וכשאין מלכותו בתקף ובעז, הוא מדבר בחלשה. ועל-פן שאול שהיה רודף את דוד על שראה בו שימלך, מצינו שם במקרא, כשנזדמנו יחד שאול ודוד, אמר לו שאול לדוד (שמואל א' כד): "הקולך זה בני דוד". שהבין שאול בהקול, שהוא חזק בבחינות המלכות. ושאל את דוד "הקולך זה בני דוד", שתמה שאול על קולו של דוד, פי הבין שהוא קול של מלך ממש. ועל פן רצה שאול לשאת את קולו, דהינו להגביה את קולו למעלה מקולו של דוד, אבל לא היה יכול. וזהו (שם): "וישא שאול את קולו ויבך", דהינו שרצה לשאת ולהגביה קולו כנ"ל, אבל היה הקול נבכה, וזה בחינות: "ויבך", שהיה הקול נבכה, קול גמוף של בכיה. על פן אמר שאול אז אל דוד: "ידעתי פי מלך תמלך", פי ידע זה על-ידי הקול כנ"ל; פי על-ידי הקול יכולים להפיר את פל האדם, פי עקר הנקנת המלכות והעשירות, הוא על-ידי קול ודבור, פי כל אחד כפי הממשלה שלו, כך יוצא קולו — או בתקיפות או בחלשה.

הקולך זה בני דוד. שהבין שאול בהקול, שהוא חזק בבחינות המלכות. ושאל את דוד "הקולך זה בני דוד", שתמה שאול על קולו של דוד, פי הבין שהוא קול של מלך ממש. ועל פן רצה שאול לשאת את קולו, דהינו להגביה את קולו למעלה מקולו של דוד, אבל לא היה יכול. וזהו (שם): "וישא שאול את קולו ויבך", דהינו שרצה לשאת ולהגביה קולו כנ"ל, אבל היה הקול נבכה. וזה בחינות: "ויבך", שהיה הקול נבכה, קול גמוף של בכיה. על פן אמר שאול אז אל דוד: "ידעתי פי מלך תמלך", פי ידע זה על ידי הקול כנ"ל:

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הגאון הצדיק
רבי מנחם זאב זי"ע
בן הגאון הקדוש
רבי אלכסנדר זי שא הי"ד
נפטר ד' תשרי ה'תשס"ג
ת.נ.צ.ב.ה.

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הרבנית הצדקת
מרת מלכה ע"ה
בת הגאון הצדיק
רבי חיים שלמה ז"ל
נפטרה ח' חשוון תש"ן
ת.נ.צ.ב.ה.

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

ספר

לקוטי-תפלות

מסדר על-פי סדר התורות

חלק ראשון

לנורא תהלות, כלולים מפל טוב לבית ישראל תפלות, תחנונות ובקשות, ורצויים ופיוסים וודויים והתעוררות גדול לנפשו, שיעורר האדם את עצמו לזכר את אחריתו. וכסופין ונגעוועים גדולים ועצומים להשם יתברך, והשתוקקות נמרץ לעבודתו ולתורתו יתברך, כל תפלה, כל תחנה, כל בקשה המכרח לכל איש ואיש, אשר יודע את נגעי לבבו ומכאוביו, הכל פאשר לכל ימצא בתוך תפלות ובקשות הללו; אשרי שיאחז בהם! לא ימושו מפיה, קשרם על לוח לבו, למען תחכם באחריתך:

מיסדים על אדני פז המאמרים הקדושים של הספר הקדוש "לקוטי-מוהר"ן". יסדם אחד המיוחד שבתלמידיו, אשר יצק מים על נדיו, הרב הגאון החסיד המפרסם, מורנו ורבנו, מאור עינינו, אשר נשא אותנו פאשר ישא האומן את היונק, מורנו הרב רבי נתן זכר צדיק וקדוש לברכה, על-פי פקדתו של רבנו הגדול, בעל המחבר ה"לקוטי-מוהר"ן", זכר צדיק וקדוש לברכה. פמבאר בהקדמה, לך גא ראה שמה:

יצאו בראשונה לאור על-ידי מורנו ורבנו, הרב רבי נתן זכר צדיק וקדוש לברכה בעצמו בשנת תקפ"ב לפרט קטן, וכתב בעצמו לפרט "תחת אהבתי ישטנוני ואני תפלה".

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מעלת הזוכה לומר תפלות אלו

(א) כל מאמר ומאמר שבספר הקדוש והנורא "לקוטי-מוהר"ן, יש עליו תפלה נוראה ונפלאה בספר הקדוש והנורא "לקוטי-תפלות". בלמדך מאמר אחד בספר "לקוטי-מוהר"ן, תאמר אחריו את התפלה מספר "לקוטי-תפלות".

(ב) ואמר רבנו ז"ל, שטוב לעשות מהתורה תפלה, דהינו פשלומד או שומע איזה מאמר תורה מצדיק האמת, אזי יעשה מזה תפלה, דהינו לבקש ולהתחנן לפניו יתברך על כל מה שנאמר שם באותו המאמר: מתי יזכה גם הוא לבא לכל זה, וכמה הוא רחוק מזה. ויבקש מאתו יתברך, שיזכהו לבא לכל הנאמר שם באותו המאמר. והמשפיל והחפץ באמת, יוליכו ה' בדרך אמת, ויבין בעצמו דבר מתוך דבר, איך להתנהג בזה, באפן שיהיה דבריו דברי חן וטענות נכונות, לרצותו יתברך שיקרבהו לעבודתו באמת. וענין השיחה זו, עולה למקום גבה מאד, ואמר: בפעושין מהתורות תפלות, נעשים מזה שעשועים גדולים למעלה, שלא עלו לפניו יתברך שעשועים גדולים כאלו מימות עולם.

(ג) וכל התורה שאדם לומד לשמו ולעשות, כל האותיות הם נצוצי הנשמות, והם נתלבשים בתוך התפלה ומאירים זה לזה.

(ד) ועל-ידי שעושים מתורות אלו תפלות, נתחברים ונתיחדים הי"ג מדות שהתורה נדרשת בהם עם הי"ג מדות של רחמים, וזוכה שנמחלים עוונותיו.

(ה) כי התפלה היא שרש התורה. ועקר התהוות הצרופים, שמהם נארגה כל התורה, הוא על-ידי תפלה. ועל-כן אי אפשר לבא לשום השגה בתורה, כי אם על-ידי תפלה; על-כן צריכים לעשות מהתורות תפלות, דהינו

כְּשֶׁלֹמֵד אֵיזָה תּוֹרָה, וְהוּא רְחוּק עֵדִין מֵאוֹתָהּ הַתּוֹרָה, כִּי עֵדִין לֹא הִתְחִיל לְקִיָּמָה, אוֹ שְׁעֵדִין לֹא קִיָּמָה בְּשִׁלְמוֹת וְכוּ', הוּא צָרִיף לְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה בְּשִׁלְמוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ, שְׂיִזְכֶּה לְקִיָּמָה. מִכָּל שָׁפָן כְּשִׂידַע בְּעֵצְמוֹ, שְׁעֵבֵר עַל אֵיזָה תּוֹרָה, הוּא צָרִיף בְּיָדָיו לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְלַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה, לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ, שְׂיִזְכֶּה מֵעַתָּה לְקִיָּם כָּל מָה שְׁכָתוֹב בַּתּוֹרָה הַזֹּאת, כִּי עַל-יְדֵי תְּפִלָּה יִזְכֶּה לְתַקֵּן הַכֹּל. כִּי עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה, יִחְזִיר וְיִתְקַן וְיַעֲשֶׂה הַצְּרוּפִים, וְיִחְזִירָם עַל מְכוֹנָם בְּיָתֵר שְׂאֵת.

(ו) מוֹהֲרַנ"ת ז"ל אָמַר, שְׁעֵכְשׂוּ שְׂיִצְאוּ הַתְּפִלוֹת שְׁלוֹ בְּעוֹלָם, עֵתִידִין לְתַן דִּין וְחֶשְׁבוֹן כְּשֶׁהוֹלֵךְ יוֹם שְׂאִין אוֹמְרִים אוֹתָם.

(ז) וְאָמַר, שְׁעַל הַתְּפִלוֹת שְׁלוֹ נֶאֱמַר הַכָּתוּב (תְּהִלִּים קב, יט): "תְּפַתֵּב זֹאת לְדוֹר אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא יִהְלֵל יָהּ"; עֵתִיד לְהִבְרָאוֹת עִם שְׂיִהְלֵלוּ יָהּ בְּאֵלוֹ הַתְּפִלוֹת.

(ח) וּפְעַם אַחַת הָיָה מוֹהֲרַנ"ת ז"ל עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְאָמַר שֶׁם תְּפִלָּה אַחַת מִ"לְקוּיֵי-תְּפִלוֹת". וְכִשְׁהֵלֵךְ מִשָּׁם, עָנָה וְאָמַר (בְּלִשׁוֹן תְּמָה): הֵם — הַמְתַּנַּגְּדִים, שׂוֹאֲלִים: אִם יֵשׁ בְּהַתְּפִלוֹת רוּח־הַקֹּדֶשׁ? ! וּבְאֵמַת הֵם גְּבוּהִים מִרוּח־הַקֹּדֶשׁ, כִּי הֵם נִמְשָׁכִים מִשְׁעַר הַחֲמָשִׁים.

(ט) וְאָמַר, שְׁהַרְבֵּה אֲנָשִׁים זָכוּ כְּבָר לְגַן-עֵדֶן עַל-יְדֵי שְׁהָיוּ שׂוֹקְדִים בְּאֵמִירַת אֵלוֹ הַתְּפִלוֹת.

(י) עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אָחִי, אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן! וְרֵאָה וְהִבֵּן וְחָכַם מָה לְפָנֶיךָ. וּבְפָרֵט עֲכָשׂוּ, שְׂזָכִינוּ בְּפְעַם הָרֵאשׁוֹנָה שְׁנֵדָפַס הַ"לְקוּיֵי-תְּפִלוֹת", מְסֻדָּר עַל-פִּי סֵדֵר הַתּוֹרוֹת וְהַמְאָמְרִים שֶׁבְ"לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן". וְכֵן זָכִינוּ שְׁנֵדָפַס סֵפֶר "שְׁפַת הַנַּחַל", וְהוּא פְּרוּשׁ נִפְלָא עַל כָּל תּוֹרָה וּמְאָמַר בְּ"לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן, שְׁמִטְרָתוֹ הִיא לְהוֹצִיא לְעֵצְמָנוּ עֲצוֹת וְהַתְּחִיָּקוֹת אֵיךְ לְעַמֵּד עַל עֲמֻדָנוּ, וְלְקִיָּם עֲצוֹת רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל הַדְּקִדּוּקִים בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גָּמוֹר, וְלְהוֹצִיא סְתוּם מִן הַמְּפָרֵשׁ בְּגִלּוּיִים חֲדָשִׁים, לְהָאִיר נִפְשָׁנוּ בְּהָאֲרַת נֵעַם עֲרֻבוֹת זֵיו

שְׂכִינָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְנִדְפְּסוּ הַשְּׁלֹשָׁה סְפָרִים יַחַד, רְאֵה גַם רְאֵה לְהִיּוֹת רְגִיל
לְלַמֵּד מֵאֵמֶר וְתוֹרָה וּבְאוּרוֹ עָלֶיךָ, וְאַחֲרֵי־כֵן תֹּאמֶר הַתְּפִלָּה הַשְּׂיִכָּה אֵלֶיךָ,
אֲזַי עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיֶּיךָ, וְתִמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ אֹר שְׂכִינָת עֲזוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְיִתְלַהֵב
לְבָבְךָ אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּתִשׁוּקָה עֲצוּמָה, וְתִזְכֶּה לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי בְּזֶה
וּבְבָא.

לקוטי תפלות

מסדר על פי סדר התורות

טז

רבון העולמים, אתה בראת אותנו ברצונך הטוב בעולם
השפל הזה, וגזרת על נשמתנו שתירד מעולם
העליון, מהיכלא דמלכא מקדשי קדשים, ותכנס בגוף
הגשמי בעולם הזה. ובגדתך הקדושה היתה לטובתנו, כדי
שנזכה לדבק עצמנו בך בעולם השפל הזה. על כן בודאי
חובה עלינו להיות דבקים בך תמיד בלי הפסק רגע, ולעסוק
בתורתך הקדושה יומם ולילה בלי שום הפסק ובטול כלל,
כי היא חיינו וארך ימינו ואין לנו שום חיות כי אם
בשאנו דבקים בך ובתורתך הקדושה.

אבל מה נעשה יחזה אלהינו כי אתה ידעת, כי מחמת
עבירת גשמיית גופנו ומעצם גלותינו בין העכו"ם
בעונותינו הרבים, אי אפשר לנו עכשו בשום אופן להיות
תמיד דבוקים בך ובתורתך הקדושה בלי שום הפסק,
במטל עלינו. ובהכרח אנו מברחים לפעמים לביטל קצת
מעט מדברי תורה, מלשוטט בחכמתך הקדושה. כי מעצם
הבלבולים הבאים על המוח על ידי העניין המכסין על
עיניו, המתגברים עתה בתקופ גלותנו, מחמת זה ההכרח
אפלו להצדיק האמת שיתביט לפעמים מדבקותו

וּמַחְכְּמָתוֹ הַעֲלִיזָנָה, כְּדִי לָתֵת נִיחָא לְהַמְזַחֵין שְׁלֵא יתְגַבְּרוּ
הַבְּלָבוּלִים, חַס וְשָׁלוֹם, לְבַלְבַּל וּלְבַטֵּל לְגַמְרִי. וְאַנְכִי הָעֲנִי
בְּדַעַת הָרֵשׁ בְּחֻכְמָה, לֹא יִדְעֵתִי נַפְשִׁי, אֵיךְ לְהַתְנַהֵג בְּעֲנִין
הַלְמוּד וְהַבְּטוּל, אֵיךְ לְפַלֵּס דְּרָפִי, שִׁיחִיָּה הַבְּטוּל בְּעַת
הַחֲכִירָה לְבַד בְּמוֹעֲדוֹ וּבְזַמְנוֹ שְׁלֵא לְהַתְבַּטֵּל יוֹתֵר מִדִּי.

וּבְכֵן בָּאתִי לְפָנֶיךָ לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שְׁתַּזְכְּנִי וְתִדְרִיכְנִי בְּדַרְךְ הַנְּכוּן
וְהַאֲמֵת, וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי מִמְּעוֹן קֹדְשְׁתֶּךָ חֻכְמָה בִּינָה וְדַעַת.
וְתַעֲזֹרְנִי שְׂאֲדַע אֵיךְ לְהַתְנַהֵג בְּעֲנִין זֶה, בְּעֲנִין בְּטוּלָה שֶׁל
תּוֹרָה זְהוּ קִיּוּמָה. וְתִדְרִיכְנִי וְתִלְמִדְנִי, בְּאֶפֶן שְׂאֲזַכֶּה
לְהַתְנַהֵג תְּמִיד בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, לַעֲשׂוֹת הַכֹּל יָפֵה בְּעַתּוֹ,
לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים לְשִׁמּוֹךְ תְּמִיד יוֹמָם
וְלַיְלָה בְּהַתְמָדָה גְּדוּלָה וּבְזִרְיֻזוֹת גְּדוּלָה, וְאֲזַכֶּה לְהַרְבּוֹת
בְּכָל יוֹם בְּעִבּוּדַת יְהוָה בְּאֲמֵת. וְתַחֲנֵנִי לְדַעַת מְתִי אֲנִי
מִכָּרַח לְבַטֵּל קְצַת, וְאֲזַכֶּה שְׁלֵא יִהְיֶה לִי שׁוּם בְּטוּל כִּי אִם
בְּעַת הַחֲכִירָה לְבַד. וְאַפְלוּ בְּעַת שְׂאֲנִי מִכָּרַח לְהַתְבַּטֵּל קְצַת
מִדְּבַרֵי תּוֹרָה, תַּעֲזֹרְנִי וְתַזְכְּנִי שְׁלֵא אֶתְבַּטֵּל, חַס וְשָׁלוֹם,
לְגַמְרִי מִכָּל וְכָל, רַק תַּחֲנֵנִי הָעֵה בִּינָה וְהַשְׁכֵּל, וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי
שִׁכֵּל מֵאֲתֶךָ, שְׂאוּכַל לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַעֲלֵם אֵל הַשֵּׁם יתְבַרַּךְ
וְאֵל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲפְלוּ בְּעַת בְּטוּלָה שֶׁל תּוֹרָה. וְיִהְיוּ
מְאִירִין עֵינַי שְׁכָלִי בְּעַת הַבְּטוּל עַל-יְדֵי הָרְשִׁימוֹ שֶׁנִּשְׂאָר
מֵאוֹר הַחֻכְמָה שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁחִיתִי עוֹסֵק בָּהּ וְיִהְיוּ
עֵינַי מְאִירֹת כְּשֶׁמֶשׁ וְכִירָח, לְפַעֲמִים כְּשֶׁמֶשׁ כְּשֶׁאֲנִי

וּבְקִיָּם בַּחֲכָמָה הֶעֱלִיזָנָה בְּתוֹרָתְךָ הַקְדוֹשָׁה, וְלִפְעָמִים פִּירַח
 כְּשֶׁאֲנִי מִכְרָחִין לְהַתְבַּטֵּל מִן הַחֲכָמָה וּמֵעֶסֶק הַתּוֹרָה, שְׂאֵז
 יֵאִירוּ עֵינַי פִּירַח יִקָּר הוֹלֵךְ, בְּאִפְּן שְׂאֲזָכָה לְהַתְדַבֵּק בְּךָ
 תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

וְתִהְיֶה בְּעֶזְרִי תָּמִיד, וְתוֹשִׁיעֵנִי לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת
 בְּתוֹבוֹת שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ. וְאֲזָכָה מֵעַתָּה לְהַתְדַבֵּק
 בְּךָ בְּאֵמֶת בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב וְאֲזָכָה לְבָלוֹת כָּל יְמֵי בְּתוֹרָה
 וְתַפְלָה וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים, בְּקִדְשָׁה וּבְטָהָרָה בְּאֵמֶת
 וּבְאִמוּנָה וּבִירְאָה וּבְאַהֲבָה, בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לִבְבִּי מֵרַב כָּל.
 עֲזָרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׁלֵא אֲאִבֵּד מֵעַתָּה שׁוֹם שְׁעָה וְשׁוֹם
 רְגַע מִיְמֵי חַיֵּי הַמְּעֻטִּים בְּחַנּוּם כִּי מֵעַט יְמֵי, וְאִם לֹא עֲכָשׁוּ
 אֵימָתִי. כִּי הֲלֹא אַתָּה עָתִיד לְקַבֵּל דִּין וְחֶשְׁבוֹן מֵאַתָּה עַל
 כָּל שְׁעָה וְרְגַע מִיְמֵי חַיֵּינוּ. עֲזָרְנִי שְׂאִפְלוּ בְּעַת שְׂאֲנִי מִכְרָח
 לְהַתְבַּטֵּל מִדְּבָרֵי תּוֹרָה, שְׂתִזְמִין לִי אֵז אֵיזָה עֶסְקִים
 מֵעֲבוּדָתְךָ וּרְצוֹנְךָ, שְׂאוּכַל עַל יָדֶם לְפַקַּח אֶת דַּעְתִּי וְלַתֵּת
 נִיחָא לְמוֹחִי, וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן אֶעֱסֹק אֵז בְּדְבָרִים קְדוֹשִׁים
 שְׂהֵם רְצוֹנְךָ בְּאֵמֶת. חוּם וְחַמֵּל עָלַי וְעֲזָרְנִי מֵעַתָּה לְהִיּוֹת
 בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב תָּמִיד בְּאֵמֶת:

וְתִעֲזָרֵר רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים עָלֵינוּ וְתִמְחַר וְתַחֲיֵשׁ לְגֵאָלָנוּ,
 וְתִשְׁלַח לָנוּ מְהֵרָה אֶת מְשִׁיחֵינוּ – מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד
 וּמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף. וְשִׁנִּיחֵם יִתְחַבְּרוּ וְיִכְלְלוּ יַחַד וְיִכְנִיעוּ
 וְיִשְׁפִּילוּ אֶת כָּל הַשְּׂבָעִין עֲבוּרֵם וְכָל הַסְּטָרָא אַחֲרָא עַד

עָפָר, וַיִּגְלוּ חֻכְמַתְּם בְּעוֹלָם, וַיִּפּוּצוּ מַעֲיִנוֹתֵיהֶם חוּצָה.
 "וְתַמְלֵא הָאָרֶץ דַּעַח לְדַעַת אֶת יְהוָה כַּמִּים לַיָּם מִכַּסִּים".
 וַיֵּדַע כָּל פְּעוּל כִּי אַתָּה פִּעַלְתָּו וַיִּבִין כָּל יִצְחָר כִּי אַתָּה
 יִצְרַתָּו, וַיֵּשׁוּבוּ כָּל הָעַמִּים עַל-יְדֵי חֻכְמַתְּם שֶׁל הַתַּרְיָן
 מִשִּׁיחִין. לְעַבּוֹדְתֶךָ וּלְיִרְאֶתֶךָ וַיִּקְיִם מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "כִּי אֲז
 אֶהַפֵּךְ אֶל כָּל הָעַמִּים שָׁפָה בְּרוּרָה לְקִרְא כָּלֵם בְּשֵׁם יְהוָה
 לְעַבְדּוֹ שְׁכֵם אֶחָד".

וְתַעֲבִיר מְמִשְׁלַת זְרוּן מִן הָאָרֶץ. וּמְלִכוּת הַרְשָׁעָה מְהַרָּה
 תַּעֲקֹר וְתַשְׁבֵּר וְתַמְגֵּר וְתַכְלֵם וְתַכְנִיעַם
 וְתַשְׁפִּילֵם בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ. וְתַבְטֵל וְתַבְעֵר כָּל הָעַנְיָן
 וְתַכְסִּין עַל עֵינָיו, וְאֲז נִזְכָּה לְהִיּוֹת דְּבָקִים בָּךְ וּבַתּוֹרָתֶךָ
 הַקְּדוּשָׁה תָּמִיד בְּלִי שׁוּם הַפְּסֵק וּבַטּוֹל כָּלֵל. וְלֹא יִהְיֶה כַח
 לְשׁוּם מוֹנֵעַ וּלְשׁוּם מְבַלְבֵּל לְבַלְבֵּל אֶת דַּעֲתָנוּ כָּלֵל, רַק
 נִזְכָּה לְהִיּוֹת דְּבָקִים בָּךְ תָּמִיד כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ לְעוֹלָמֵי עַד
 וּלְנֵצַח נְצָחִים. וַיִּקְיִם מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "וְהָיָה אֹר הַלְבָנָה
 כְּאֹר הַחַמָּה" בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן:

יז

רְבוֹן כָּל הָעוֹלָמִים אֲדוֹן כָּל הַנְּשָׁמוֹת, אַתָּה בָּרָאתָ עוֹלָמֶךָ
 בְּרִצּוֹנֶךָ הַטּוֹב בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב:
 "בְּרִאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", וְאָמְרוּ
 רְבוֹתֵינוּ, זְכַרוֹנָם לְבִרְכָה, בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאוּ

ראשית, כי ישראל עלה במחשבה תחלה. ובשבילנו
 בראת כל העולמות כלם, מן תחלת האצילות עד עולם
 הגשמי הזה, הארץ וכל אשר עליה הימים וכל אשר בהם.
 והכל בראת ברצונה הטוב למען אשר תתפאר בנו בכל
 יור ויור. ובכן תרחם עלינו אבינו אב הרחמן ותזכנו
 לעשות הטוב בעיניך תמיד, ונזכה להיות ברצונה הטוב
 באמת, לסור מרע ולעשות טוב תמיד, למען יתגלה
 ההתפארות והשעשועים שלך בנו, לעולמי עד ולנצח
 נצחים:

וזכני ברחמיך הרבים לתן צדקה הרבה לעניים מהגנים
 הרבה ולצדיקי אמת, למען נזכה להכליל בנפשות
 רבים של בני ישראל עמה. ועל ידי זה תזכני ברחמיך
 הרבים, שנזכה לגלות ולהאיר את הטוב הכבוש בנו. כי
 אתה ידעת את עצם יפי קדשת הטוב הכבוש אצלי בגלות
 גדולה ומרה מאד זה כמה שנים, מיום היותי על האדמה
 עד היום הזה, ואיני זוכה עדין לרחם על עצמי, להוציא
 לאור תעלומות והסתרת הטוב שבי הכבוש בגלות. ואיני
 זוכה להזכיר את עצמי היטב היכן אני בעולם, ואיני יודע
 מה לעשות, באיזה דרך ומנום אזכה לגלות הטוב שיש
 בי:

אנא יהוה, תן לי עצה, תן לי חנינה, תן לי ישועה שלמה,
 עשה עמי פלא לחיים לבל אהיה, חם ושלום, במת

בְּחַיִּי. עֲשֵׂה עִמִּי חֶסֶד חָנּוּם כַּאֲשֶׁר נָאָה לְךָ, לֹא כַּמַּעֲשֵׂי
 הָרַעִים וּפְעֻלֹתַי הַמְּגַנּוֹת וְדַעוֹתַי הַמְּעַרְבּוֹת. חוּם וְחַמֵּל
 נָא עַל נַפְשִׁי הָאֲמֻלָּה מְאֹד. יִהְיֶה נָא מַעֲיָד וְרַחֲמֶיךָ עַל
 עַצְמִי הַטּוֹב שְׂיֵשׁ בִּי, שְׂיִוָּכַל לְהַתְּגַבֵּר לְכַבֵּשׁ אֶת הַגּוֹף
 וְתַאֲוֹתָיו תַּחֲתָיו, שְׂיִהְיֶה הָרַע כְּפוֹף וּבָטֵל תַּחַת הַטּוֹב, עַד
 שְׂיִתְּבַטְּלוּ מִמֶּנִּי כָּל תַּאֲוֹת הַגּוֹף וּמַדּוֹתָיו הָרַעוֹת, בְּאִפְּן
 שְׂאֻזְכָּה לְהִיּוֹת כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאַמַּת תְּמִיד:

אָבִי שְׁבַשְׁמִים, אָבִי שְׁבַשְׁמִים אָב הַחֶסֶד, אָב הַרְחָמֵן
 בְּאַמַּת, הַחֹמֵל דְּלִים, הַשּׁוֹמֵעַ אֲנָקַת אֲבִיוֹנִים,
 הַרוֹאֶה בְּעֵלְבוֹן עֲלוּבִים, הַשּׁוֹמֵעַ וּמְאֲזִין צְעָקָה מִעַמִּיקֵי
 הַשְּׂאוּל תַּחֲתִיּוֹת וּמִתַּחֲתָיו, עַד אֲשֶׁר אֵין מְקוֹם אֲשֶׁר לֹא
 תִשְׁמַע מִמֶּנּוּ קוֹל אֲנָחָה וְאֲנָקָה, לְמַדְנִי מַה לְדַבֵּר לְפָנֶיךָ,
 הוֹרִינִי מַה שְּׂאֲמַר לְפָנֶיךָ, הוֹדִיעֵנִי מַה שְּׂאֲצַעֵק אֵלֶיךָ, חֲמֵל
 נָא עַל עֲלוּב נֶפֶשׁ כְּמוֹנִי, עַל נִכְאָה לֵב כְּמוֹנִי עַל חֶסֶד
 יָדְעָה חֶסֶד לֵב כְּמוֹנִי, עַל חֲלוּשׁ כַּח כְּמוֹנִי, עַל מְבֻלָּבֵל
 וּמְטָרָף וּמְעַרְבָּב בְּכָל מִינֵי עַרְבוּבִים כְּמוֹנִי, אֲשֶׁר הַטּוֹב
 שְׂבִי הוּא כְּבוֹשׁ כְּמוֹ בֵּית הַסֵּהר מִמָּשׁ, וּבְגָלוֹת גְּדוּלָּה
 וּמְרָה מְאֹד. וְכַמָּה אֲלֵפֵי אֲלֵפִים מְחַצּוֹת וְחוֹמוֹת בְּרוּזֵל
 וּמְסֻגָּר עַל מְסֻגָּר הַמְּסַבֵּבִים אוֹתִי, וְכַמָּה וְכַמָּה אֲלֵפִים
 שׁוֹמְרִים וְאוֹרְבִים עוֹמְדִים עָלַי בְּכָל יְעַת וּבְכָל רָגַע לֹא
 יִתְּנוּנִי הַשֵּׁב רוּחִי. וְאֵינִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת שׁוּם תְּנוּעָה שְׂיִהְיֶה
 כְּרִאֲוִי, אֲפִלוּ בְּעַת שְׂאֲנִי מִתְּעוֹרָר לַעֲשׂוֹת אֵיזָה דָּבָר
 שְׂבִקְדָּשָׁה, אֵינִי זוֹכֵה לַעֲשׂוֹת תְּנוּעָה קְלָה שְׂיִהְיֶה לָּהּ יָפִי

וְהִדּוּר בְּרֵאשִׁי לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי, כַּאֲשֶׁר אֶתָּה יַדְעֶתָ. אֲוִי לִי
 מְאֹד, אֲוִי וּמֵר לִי מְאֹד מְאֹד, אֶתָּה עָלַי, מֵר לִי מְאֹד, אֲוִיָּה
 עַל נַפְשִׁי, אֲוִי לְהַנְפֵּשׁ אֲשֶׁר עָשִׂתָּה מִעֲשִׂים כַּאֲלֹהָ, אֲוִי
 לְהִימִים וְהַשָּׁנִים אֲשֶׁר כִּלִּיתִי בַּהֲבָלִים וּבַלְבוּלִים רָעִים מְאֹד
 כַּאֲלֹהָ. אֲרוֹן כָּל, אֵלֶיךָ זַעַקְתִּי וְשׁוּעָתִי. מָלֵא רַחֲמִים, הִטָּה
 אֵלַי אָזְנוֹךָ וְשָׁמַע פִּקּוּחַ עֵינַיִךָ וּרְאָה שׁוֹמְמוֹתַי, רְאָה נָא
 בְּעֵינַי וְעַמְלִי:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֶתָּה זְכִיתָנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְהִיּוֹת
 בְּכֹלל זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֶבְדֶיךָ, וְקִרְבַּת אֹתִי בְּרַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים לְצַדִּיקֵי אֱמֶת, לְהֶאֱמִין בָּהֶם וּלְהַשְׁתַּוְּקַק לָהֶם. עֲשֵׂה
 עִמִּי כַּחֲסִדֶיךָ בְּזִכּוֹת הַקְּדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּוֶה, וְעֲזֹרְנִי
 וְסִייעֵנִי שְׁיַגִּיעַ לִי הָאֲרָה וְהַתְּעוֹרְרוֹת אֱמֶתִי שְׁיִזְכָּר
 וְיִתְעוֹרַר אֶת עַצְמוֹ בְּאֱמֶת הַטּוֹב שְׁבִי, וְיִתְוַדַּע לְהַטּוֹב
 שְׁבִי מִמַּעֲלָתוֹ הַגְּדוֹלָה, מִחֵיכֵן הוּא נִלְקַח וְנִמְשָׁךְ, מִמַּחֲשָׁבָה
 עֲלִיוֹנָה דְקֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲשֶׁר שָׁם עָלִיתִי בְּמַחֲשָׁבָה
 תַּחֲלָה בְּתוֹךְ כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְאֲנִי בְּרִיָּה קְלָה שְׁבִיָּם,
 לְמַעַלָּה מִכָּל הָאֲרָבַע עוֹלָמוֹת, שָׁהֵם: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה,
 יְצִירָה, עֲשִׂיָּה, וְאֲנִי בְּשָׂרָשׁוּי לְמַעַלָּה מִכָּלֵם, כִּי אֲנִכִי מִזֶּרַע
 יִשְׂרָאֵל שְׁעָלוּ בְּמַחֲשָׁבָה תַּחֲלָה. וּבָנוּ נִמְלִךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 וְנִתְיַעַץ עִמָּנוּ לְבָרֵא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם,
 עַד תַּכְלִית הַעֲשִׂיָּה שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַזֶּה וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ, בְּשָׂמִים
 וּבְאֶרֶץ בֵּימִים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם. וְעַתָּה עַתָּה, עֲזֹרְנִי נָא,
 חֲזַקְנִי נָא, אֲמַצְנִי נָא, הַקִּיצְנִי נָא, עוֹרְרִנִי נָא, שְׂאֲזַכָּה

בְּרַחֲמֶיךָ וְחַסְדֶיךָ הָאֱמֵתִיּוֹם, לְהַזְכִּיר אֶת עֲצָמֵי הַיָּטִב הַיָּטִב,
 הַיָּכֵן אֲנִי, לְהַיָּכֵן נִשְׁלַכְתִּי, לְהַיָּכֵן נִתְרַחַקְתִּי מִמְּךָ עַד הַנְּהָ.
 הַיָּאֲמֵן כִּי יִסְפָּר שְׁטוֹב אֱמֵתִי כְּזֶה הַמְּשָׁרֵשׁ בִּי יִהְיֶה מְשֻׁלָּךְ
 בְּמָקוֹם אֲפֵל וְחֲשֵׁךְ כְּזֶה, בְּמָקוֹם שְׁפֵל כְּזֶה, בְּאֲפֵלָה מְנַדַּח
 כְּזֶה, בְּמָקוֹמוֹת פְּגוּמִים כְּאֵלֶּה, בְּמָקוֹמוֹת נְמוּכִים וְרַחוּקִים
 מִן הַקֹּדֶשׁה כְּאֵלֶּה, בְּמָקוֹמוֹת שְׂאִינָם רְאוּיִים לְהִקְרָא בְּשֵׁם
 מָקוֹם כָּלֵל:

אֲנִי יְהוָה חֲמַל עָלַי, חוֹסֵה עָלַי, כִּי בְּכָל יְעַת שְׂאֵנִי רוֹצֵה
 לְדַבֵּר וּלְפָרֵשׁ שְׂיַחְתִּי לְפָנֶיךָ, אֵינִי יוֹדֵעַ מֵהַיָּכֵן
 אֶתְחִיל לְבַקֵּשׁ וְאֵיךְ אֲסִיֵּם. וַיִּמְרַב דְּחָקִי וְעָנְיִי אֲשֶׁר צָרְכִי
 מְרַבִּים מְאֹד, אֲשֶׁר לֹא יִסְפִּיקוּ אֱלֹפִים וְרַבְבוֹת יְרִיעוֹת
 לְבְּאֲרָם, מִחֲמַת זֶה אֵינִי יָכוֹל לְפַתַּח פִּי כָּלֵל. וְאֲפִלוּ בְּעַת
 שְׂאֵנִי מִתְחִיל לְדַבֵּר קֶצֶת, דְּבָרֵי מְבַלְבְּלִים מְאֹד מֵעֲצָם
 רַבּוּי צָרְכֵי אֲשֶׁר הֵם מְרַבִּים בְּיוֹתֵר, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְבָאֵר
 וּלְפָרֵשׁ כָּלֵל בְּשׁוּם אֶפֶן, כִּי אִם לְפָנֶיךָ אֲדוֹן כָּל נִגְלוֹ כָּל
 הַתְּעֻלוֹמוֹת וְהַמּוֹן נִסְתָּרוֹת שְׂמִבְּרֵאשִׁית. וְאֵתָּה יוֹדֵעַ צְפוּן
 לְבַבְנוּ וְעֵמֶק מַחְשְׁבוֹתֵינוּ, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ פְּנִימִיּוֹת פְּנִימִיּוֹת
 מַחְשְׁבֹתַי צוֹעֵק הַטּוֹב שְׁבִי בְּקוֹל עֲצוּם וְזֵמֵר מְאֹד, זְעָקָה
 גְּדוּלָּה וּמְרָחָה מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְסַבֵּל עֲצָם
 מְרִירוֹת צְעָקַת הַטּוֹב הַפְּכוּשׁ בְּקֶרְבִי וְגִדְל הַרְחַמְנוֹת שִׁישׁ
 עָלַי בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ וּמִסְפָּר כָּלֵל. וְלִמָּחָה תְּעֵלֶם אֲזַנְךָ
 וְתִסְתִּיר פְּנֶיךָ מִפְּנֵי זֶה זְמַן רַב מְאֹד, וְ"הַמּוֹן מֵעִידָה וְרַחֲמֶיךָ
 עָלַי הֵתְאֲפָקוּ":

וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
 בְּשֵׁם שְׁגָבְרוּ רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ הָעֲצוּמִים עָלַי, וּבְרֵאת
 אוֹתִי בֵּין זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ, כֵּן יִהְיוּ מַעֲיָד וַחֲנִינוֹתֶיךָ
 וַחֲסָדֶיךָ הַגְּדוֹלִים עָלַי, שְׁאֵזְכָּה לְשִׁמְעַת הַיָּטִב אֶת קוֹל דְּבָרֶי
 הַצְּדִיקִים אֲמֵתִיִּם, וַיִּפְקְחוּ עֵינַי, וַיִּשְׁמְעוּ אָזְנִי, וּלְבָבִי יִבִּין
 הַיָּטִב אֶת קוֹל דְּבָרֵי הַצְּדִיקִים אֲמֵתִיִּם, אֲשֶׁר עוֹסְקִים תָּמִיד
 לְעוֹרֵר וּלְהַעֲלוֹת אֶת הַטּוֹב הַנִּמְשָׁךְ מִנְּשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 הַכְּבוֹשׁ בַּגָּלוּת, וְלַעֲשׂוֹת בְּעָלְי תְּשׁוּבָה וְגָרִים, הֵן קוֹל דְּבָרֵי
 הַצְּדִיקִים אֲמֵתִיִּם שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה, הֵן דְּבָרֵי צְדִיקִים אֲמֵתִיִּם
 שׁוֹכְנֵי עָפָר, הַכֹּתוּבִים בְּסִפְרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים. עַד שְׁאֵשְׁמַע
 וְאַרְאֶה וְאֶבִּין הַיָּטִב אֶת דְּבָרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים, עַד שֶׁהַטּוֹב
 שְׁבִי יתְּעוֹרֵר בְּתַקְוָה גְּדוֹלָה, וּבְכַח וּגְבוּרָה גְּדוֹלָה הַקְּדוּשָׁה, עַד
 שְׁאֵזְכָּה לְהִתְגַּבֵּר בְּאַמֶּת עַל הָרַע לְשִׁבְרוֹ וּלְגָרְשׁוֹ וּלְבַטְלוֹ
 מִמֶּנִּי בְּבִטּוֹל גָּמוּר, בְּאִפֶּן שְׁאֵזְכָּה לְשׁוּבַת שׁוֹבָה שְׁלֵמָה
 לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם. וְאַזְכָּה לְהִיזוֹת בְּרֵצוֹנְךָ הַטּוֹב
 בְּאַמֶּת בְּקְדוּשָׁה וּבְטַהֲרָה בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לְבָב:

אָנָּה יְהוָה חֲמַל עָלַי, וּמִלֵּא בְּקִשְׁתִּי בְּרַחֲמִים, וּבְכֵן תִּעְזְרֵנוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׂוִיתְגַּלְהָה הָאֱמֶת
 בְּעוֹלָם, עַד שְׂוִיתְעוֹרְרוּ כָּל יִשְׂרָאֵל בְּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ
 בְּאַמֶּת. וַיִּשְׁמְעוּ רְחוּקִים וַיָּבוֹאוּ וַיִּכִּירוּ כַּח מַלְכוּתְךָ.
 וְתִמְלֵא רַחֲמִים עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, וְאֶפְלוּ עַל הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ
 בֵּין הָאֲמוֹת. וְתַעֲשֶׂה בְּגִדְל נִפְלְאוֹתֶיךָ הַנּוֹרְאוֹת, בְּאִפֶּן
 שְׂתוֹדִיעַ לְהַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ בִּינֵיהֶם, הַמְּפֹזָר וּמְפָרֵד בֵּין

הַעַמִּים בַּמְּקוֹמוֹת הַרְחוֹקִים מִהַקְדְּשָׁה מְאֹד מְאֹד, וְתוֹדִיעַ
לָהֶם הַיֵּטֵב הַיֵּכֶן הֵם בָּעוֹלָם, וְלַהֵיכָן הֵם מוֹכָנִים לַיֵּלֶךְ אִם
לֹא יָשׁוּבוּ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, עַד שִׁיתְעוֹרְרוּ הַיֵּטֵב, וַיִּרְחַמוּ עַל
עַצְמָם. וַיִּזְכְּרוּ אֶת יְהוָה וַיָּשׁוּבוּ אֵלָיךָ, וַיִּתְגַּדְּלוּ בְּאַמֶּת. כִּי
אֵתָּה יְהוָה לְבַד יִדְעָתָּ, אֶת גְּדֹל עֲצָם הַרְחַמְנוֹת שֵׁישׁ עַל
הַטּוֹב הַכָּבוֹשׁ בַּמְּקוֹמוֹת כָּאֵלוֹ וְאֵתָּה יִדְעָתָּ בְּאַמֶּת, כִּי אֵין
רְחַמְנוֹת בָּעוֹלָם יוֹתֵר מִזֶּה, וְאֵין שׁוֹם צֶעַר וְיִסּוּרִים
שֶׁבָּעוֹלָם נֶחְשָׁבִים כָּלֵל כַּנֶּגֶד הַצֶּעַר וְהַיִּסּוּרִים וְהַעֲנוּיִים
הַקָּשִׁים וְהַמְרִים שֵׁישׁ לְהַטּוֹב הַזֶּה, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְסַבֵּל
כָּלֵל אֶת גְּדֹל הַרְחַמְנוֹת שֵׁישׁ עַל זֶה הַטּוֹב הַכָּבוֹשׁ בַּמְּקוֹם
שֶׁהוּא כָבוֹשׁ, אֲשֶׁר נִתְרַחַק מֵאָבִיו שֶׁבְּשָׁמַיִם. וּמָה לוֹ לְאָב
שֶׁהִגְלָה אֶת בְּנָיו, וְאֵין לָבֶן שֶׁהִגְלָה מֵעַל שְׁלַחַן אָבִיו. אֵין
וְאָבִי לָבֶן הַזֶּה, אֵין וְאֵין, אֵין וְאֵין מִכָּל מִינֵי מְרִירוֹת לְהַבִּין
הַזֶּה, שֶׁהִיָּה בַּמְּקוֹם שֶׁהִיָּה, וְעַכְשָׁיו נָפַל לְמָקוֹם שֶׁנָּפַל, וְאִם
אֵתָּה בְּעַצְמְךָ לֹא תִרְחַם עָלֵינוּ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, מִי יִרְחַם עָלֵינוּ,
וּמִי יַעֲמֵד בְּעֵדְנוּ, כִּי עָתָּה אֵין לָנוּ עַל מִי לְהַשְׁעֵן כִּי אִם
עָלֶיךָ אָבִינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם. כִּי הַצְּדִיקִי אָמַת שֶׁהִיָּה לָהֶם זֶה הַכַּחַ
לְהוֹדִיעַ הָאֵמֶת לְהַטּוֹב הַכָּבוֹשׁ, הֲלֹא הֵמָּה נִסְתַּלְקוּ
בְּעוֹזוֹתֵינוּ הַרְבִּים. וּמָה נַעֲשֶׂה עַכְשָׁיו בְּעֵת צָרָה הַזֹּאת
אֲשֶׁר כָּמָהוּ לֹא נִחַתָּה, אֲשֶׁר נִשְׁאַרְנוּ כִּתְרוֹן בְּרֵאשׁ הַחֵר
וּכְנִים עַל הַגְּבֻעָה, בְּאֵין מִשְׁעֵן וּמִשְׁעֵנָה. וְרֵאחַ "כִּי אֶזְלַת יָד
וְאָפֶם עָצוֹר וְעִזּוֹב", וְאֵין עוֹזֵר וְאֵין סוֹמֵךְ. הַבִּיטָה בְּעֵינֵינוּ
כִּי רַבּוּ מִכְּאוּבֵינוּ וְצָרוֹת לְבָבֵנוּ. עֲזָרְנוּ כִּי עָלֶיךָ נִשְׁעֵנְנוּ.

טוֹב וּמִיטִיב לְכֹל, עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבָךְ, עֲשֵׂה לְמַעַן כְּבוֹדְךָ.
 וְעֲשֵׂה אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה, בְּאִפְּן שְׂיִחְזֹר כָּל הַטּוֹב
 הַמְּפֹזֵר וּמְפָרֵד בֵּין הָעַמִּים אֶל הַקִּדְשָׁה. וַיִּתּוֹסְפוּ וַיִּתְרַבּוּ
 בְּכָל פַּעַם גָּרִים וּבָעָלִי תְּשׁוּבָה אֲמַתִּיִּם, עַד שְׂיִשׁוּבוּ כָּל
 יִשְׂרָאֵל וְכָל בָּאֵי עוֹלָם אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, וְנִזְכָּה לְרֵאזוֹת מְהֵרָה
 בְּתַפְאֶרֶת עֲזֶךָ, לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאָרֶץ, וְהַאֲלִילִים כָּרוֹת
 יִפְרֹתוּן, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי, וְכָל בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ
 בְּשִׂמְךָ, לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל רְשָׁעֵי אָרֶץ, יִפִּירוּ וַיִּדְעוּ כָּל
 יוֹשְׁבֵי תֵיבֵל כִּי לָךְ תִּכְרַע כָּל בָּרָךְ, תִּשָּׁבַע כָּל לְשׁוֹן:

וּבִכֵּן תַּעֲזֹרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׁנִזְכָּה לְשַׁפֵּר אֶת תַּאֲוֹת
 אֲכִילָה בְּתַכְלִית בְּאַמֶּת, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָנוּ שׁוֹם
 תַּאֲוָה גְּשָׁמִית לֶאֱכֹל וְלִשְׁבֹּעַ בְּשִׁבִיל תַּאֲוֹת וַהֲנֵאת הַגּוֹף,
 חֵם וְשָׁלוֹם, רַק כָּל אֲכִילָתֵנוּ וְשִׁתִּיתֵנוּ יִהְיֶה הַכֹּל לְשִׂמְךָ
 בְּאַמֶּת, כִּדִּי שְׂיִהְיֶה לָנוּ כַּח לַעֲסֵק בְּתוֹרָתְךָ בְּאַמֶּת, וְנִזְכָּה
 לֶאֱכֹל בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה לְמַעַן שִׂמְךָ לְבַד. וְתִהְיֶה בְּעֲזָרֵנוּ.
 וְתִשְׁמְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים וְתִצִּילֵנוּ מִכָּל מִיַּיִן מֵאֲכָלוֹת
 אֲסוּרוֹת הֵן מֵאֲסוּרֵי דְאֹרִיתָא הֵן מֵאֲסוּרֵי דְרַבָּנָן,
 וְתִשְׁמַר אוֹתֵנוּ תָּמִיד, שֶׁלֹּא יֵאָרֵעַ לָנוּ שׁוֹם מִכְּשׁוֹל לְעוֹלָם,
 חֵם וְשָׁלוֹם. וְלֹא יִבּוֹא לְתוֹךְ פִּינוּ שׁוֹם מֵאֲכָל הָאֲסוּר לָנוּ.
 כִּי אַתָּה יִדְעָתָ רַבּוֹנוּ דְּעֵלְמָא כְּלָא, שְׂאֵי אִפְשָׁר לְבָשָׂר וָדָם
 לְהִזְהַר וְלִהְשָׁמַר בְּעֲצָמוֹ מִכָּל מִיַּיִן מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת
 וּמִתְעַרְבוּתֵיהֶם, אֲשֶׁר פְּרִטִּיהֶם וְדִקְדוּקֵיהֶם רַבִּים מְאֹד,

וְעֲצְמוּ מִסֵּפֶר, וְאַתָּה יוֹדֵעַ גְּדֹל הַפְּגָם הָעֲצוּם הַפּוֹגֵם בְּנַפְשׁ
יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת, חֵם וְשָׁלוֹם.

עַל כֵּן רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַנְךָ וְעֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ וְשָׁמֵר אֶת
נַפְשֵׁנוּ, שְׁנֹזֶכֶה לְהֵיוֹת נִצּוּלִים וּפְרוּשִׁים וּמְבַדְּלִים
לְגַמְרֵי מִכָּל מִינֵי מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת. מִנְּבִלוֹת וּטְרֵפוֹת,
מִשְׁקָצִים וּמְרַמְשִׁים, מִבָּשָׂר בְּחֶלֶב וּמִיִּין נֶסֶד, מִחֶלֶב וָדָם,
מִגֵּיד הַנְּשָׂה וְאֶבֶר מִן הַחֵי, וּמִפֶּת שֶׁל עֵבוֹ"ם וּמִבְּשׂוּלֵי
עֵבוֹ"ם, וּמִשָּׂאֵר כָּל מִינֵי מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת, מֵהֶם
וּמִתְעַרְבוֹתֵיהֶם וּמִמִּשְׁחָהוּ חָמִץ בַּפֶּסַח, מִכָּלֵם תִּשְׁמְרֵנוּ
וְתִצִּילֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָעֲצוּמִים, שֶׁלֹּא יִכְנָסוּ לְתוֹךְ פִּינוּ, וְלֹא
יִטְמְאוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ, וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצֵאֲצֵאֵינוּ נְקִיִּים
וְטַהוֹרִים וּמְבַדְּלִים מֵהֶם לְגַמְרֵי. וְתִקְדְּשֵׁנוּ בְּקֹדֶשְׁךָ
הָעֲלִיוֹנָה, וְתִקְוֶים בָּנוּ מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "וְהֵייתֶם לִי קְדוֹשִׁים
כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי".

חוּם וְחַמֵּל עָלֵינוּ, וּפְדֵנוּ וְהִצִּילֵנוּ וּמְלִטֵנוּ מִכָּל מִינֵי
טְמֵאוֹת וּמִכָּל הַדְּבָרִים הַמְּשַׁקְּצִין אֶת הַנַּפֶּשׁ, וְקֹדֶשֵׁנוּ
בְּכָל מִינֵי קְדוּשׁוֹת, וְעֲזָרְנוּ וְזַכֵּנוּ לְאֲכִילָה דְקֹדֶשׁהּ בְּשִׁלְמוֹת
בְּאַמַּת כָּרְאוּי לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי. וְנֹזֶכֶה לְהַשְׁלִים פְּגָמֵי הַמְּזַבַּח
דְקֹדֶשׁהּ, עַל יְדֵי אֲכִילָתֵנוּ בְּקֹדֶשׁהּ וּבְטַהֲרָה, עַד שִׁיחֶיהָ
הַשְּׁלֵחַן שֶׁלָּנוּ מְכַפֵּר בַּמְּזַבַּח. וְתִזְכֵּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְּבִים
לְאַמּוּנָה שְׁלֵמָה בְּאַמַּת וְתִתֵּן לָנוּ כַּח וְשָׁכַל דְקֹדֶשׁהּ לְהַכְנִיעַ
וְלִבְטֹל כָּל מִינֵי אֲמוּנוֹת כֹּזְבִיּוֹת, וְלְהַשִּׁיב וְלְהַחֲזִיר אֶת כָּל

הַתּוֹעִים בְּאַמוֹנוֹת פְּזֻזוֹת שִׁישׁוּבוּ כָּלָם לְאַמוֹנַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה:

אָנָּה יְהוָה, עֲזָרְנוּ לְצֵאת מִתְּאוֹת גּוֹפְנוּ וּמַעֲכִירַת מַעֲשֵׂינוּ,
וּמַכְסִּילוֹת דַּעַתְנוּ, וְזַכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְתֵן צְדָקָה
הַרְבֵּה לְעַנְיֵינוּ מִהַגְּנִים הַרְבֵּה, וּלְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּם שֶׁבְּדוֹרְנוּ,
לְמַעַן נִזְכֶּה עַל־יְדֵי־זָה לְהַשְׁלִים וּלְתַקֵּן פָּנֵינוּ הַמְּזֻבְחִים שֶׁנִּפְגַּם
עַל־יְדֵי עוֹנוֹתֵינוּ, עַד אֲשֶׁר אֵין לָנוּ לֹא אֲשִׁים וְלֹא קָרְבָן
וְלֹא כֹהֵן שִׁיכַפֵּר בְּעַדֵינוּ:

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלֵינוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת פָּנֵינוּ תְּאוֹת אֲכִילָה,
וְנִזְכֶּה מִעַתָּה לְאָכַל בְּקִדְשָׁה וּבְטָהָרָה עַד שִׁיְהִיָּה
הַשְּׁלָחַן שֶׁלָּנוּ מִכַּפֵּר כַּמְזֻבְחִים, וְנִזְכֶּה לְהַכְנִים אֹרְחִים הַגּוֹנִים
עַל שְׁלַחֲנֵנוּ, וּלְתֵן חֵלֶק מִסְּעֻדַתְנוּ לְעַנְיֵינוּ הַגּוֹנִים. וְזַכְּנוּ
לְלַמַּד תּוֹרָה עַל הַשְּׁלָחַן, וִיְהִיָּה הַשְּׁלָחַן שֶׁלָּנוּ שְׁלֵם בְּכָל מִיָּנוּ
שְׁלֵמוֹת דְּקִדְשָׁה בְּלִי שׁוֹם פָּנֵינוּ כָּלֵל, עַד שֶׁנִּזְכֶּה שֶׁהַשְּׁלָחַן
שֶׁלָּנוּ יִטְהַר אוֹתָנוּ מִכָּל עוֹנוֹתֵינוּ, וִיזְכֶּה אוֹתָנוּ לְעֵלְמָא
דְּאֵתֵי וּלְפִרְנָסָה טוֹבָה. וְנִהְיֶה רְשׁוּמִים לְטוֹב לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמָא.
וְנִזְכֶּה שִׁיתוּסֵף לָנוּ כַּח וּגְבוּרָה בְּשַׁעַה שֶׁנִּצְטַרְדָּה. וְנִזְכֶּה
שֶׁלֹּא יְהִיָּה שׁוֹם כַּח לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא לִינְק כָּלֵל מִשְׁלַחֲנֵנוּ
וְאֲכִילַתְנוּ, כִּי אִם מְעַט דְּמְעַט חֵיוֹת הַמְּכַרְח לְתֵן לָהֶם
בְּצַמְצוּם גָּדוֹל כִּפִּי רְצוֹנָךָ הַטוֹב וְלֹא יוֹתֵר מִהַחֲכָרַח כָּלֵל.

וְנִזְכֶּה לְקַיֵּם מִצְוֹת נְטִילַת יָדַיִם בְּמֵיִם רְאוּשׁוֹנִים וְאַחֲרוֹנִים
כַּרְאוּי בְּשְׁלֵמוֹת. וְנִזְכֶּה לְקַדֵּשׁ יְדֵינוּ עַל־יְדֵי נְטִילַת

יָדַיִם, וַיִּמְשֹׁךְ עָלֵינוּ קְדוּשָׁה וּמְהֵרָה שְׁלֵמָה עַל־יְדֵי נְטִילַת
 יָדַיִם רֵאשׁוֹנִים וְאַחֲרוֹנִים. וַיְקַיֵּם בָּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב:
 "וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים, כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה".
 וְתַעֲזְרֵנוּ לְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמוֹצֵיא וּבְרַכַּת הַמְּזוֹן וְכָל בְּרַכַּת
 הַנְּהַנִּין תִּתְחַלֵּה וְסוּף בְּכוֹנָה גְדוּלָה פָּרְאוּי בְּקְדוּשָׁה וּבְמִתְהַרְהָה.
 וְנִזְכָּה שְׂיִקָּיִם בַּשְּׁלֶחַן שְׁלָנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה
 הַשְּׁלֶחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה", וְנִזְכָּה עַל יְדֵי אֲכִילַתְנוּ בְּקְדוּשָׁה
 לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כְּסִילוֹת דַּעֲתָנוּ וְכַעוֹר מַעֲשֵׂינוּ. וְתַעֲזְרֵנוּ
 שְׂיִהְיֶה נְשָׁלֵם דַּעֲתָנוּ עַל יְדֵי אֲכִילַתְנוּ בְּקְדוּשָׁה וּבְמִתְהַרְהָה
 בְּרַצוֹנָךְ הַטּוֹב:

אָנָּה יְהוָה, אַתָּה יַדְעָתָ אֶת עֶצֶם בְּלִבּוֹל וּכְסִילוֹת דַּעֲתִי
 שְׁמַת־גַּבֵּר עָלַי בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה, עַד אֲשֶׁר "כְּשֶׁל
 כַּח הַסֶּבֶל", וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת וְאֵיזָה תִּתְחַבֵּלָה אֲבִקְשׁ
 לְתַקֵּן אֶת דַּעֲתִי לְהַכְנִיעַ כְּסִילוֹת דַּעֲתִי, אֲשֶׁר מְזִיחַ בָּאוּ
 מַעֲשֵׂי הַמְּכַעְרִים. וְלֹא הִי שְׂלֵא זְכוּתִי לְתַקֵּן דַּעֲתִי וּמַעֲשֵׂי,
 אִם גַּם הוֹסֵפְתִי בְּכָל פְּעַם קְלִקּוּלִים עַל קְלִקּוּלִים, וּפְגָמִים עַל
 פְּגָמִים וְעִבְרֹת עַל עִבְרֹת, וּכְסִילוֹת עַל כְּסִילוֹת,
 וּבְלִבּוֹלִים רַבִּים עַל בְּלִבּוֹלִים.

"דִּלּוֹ עֵינַי לְמָרוֹם יְהוָה עֲשִׂקָה לִי עָרְבֵנִי. עָרוֹב עֲבָדֶךָ
 לְטוֹב, אֵל יַעֲשִׂקֵנִי זָדִים. הוֹצִיאָה מִמִּסְגַּר נַפְשִׁי".
 חַיְנוּ מֵאֲתֶךָ דַּעָה בִּינָה וְהַשְׁפֵּל, וְעֲזָרְנִי שְׂאֲזָכָה לְשׁוֹב
 מִמַּחֲשָׁבוֹתֵי הָרַעוֹת, וְאֲזָכָה לְעֹזב דְּרָפִי הָרַע וּמַחֲשָׁבוֹתֵי

הפגומות והמבלבלות, המבלבלים אתי ומונעים אותי
 מאוד מלשוב אליך באמת. חוס נא עלי חוס וחמל נא עלי,
 יהמו מעידה וחסדיך עלי, ותן לי תקנה טובה, שאזכה
 מעתה לרחק ולגרש מעלי כל מיני מחשבות רעות וכל
 מיני בלבול הדעת שבעולם, עד שאזכה חיש קל מהרה
 להשלים את דעתי. ואזכה לשלמות הדעת דקדשה ועל-
 ידיזה תזכני ברחמיך הרבים לעזב מעתה את כל מעשי
 הרעים, ואזכה מעתה להיות סור מרע באמת. ותעזרני
 לתקן את מעשי. ותחת מעשי המכערים אזכה מעתה
 לעשות תחתם מעשים נאים, מעשים הגונים, מעשים
 טובים שיהיו לנחת ולרצון לפני כסא כבודך:

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו,
 שיפקח לי אור השכל דקדשה. ויתגלה לי אור
 הצדיקי אמת המאירים בכל העולמות בלם, ומכל-שכן
 בעולם השפל הזה. ומעצם עכירת מעשינו וכסילות
 דעתנו, נסתם ונסתר ממנו אורם הגדול, עד אשר אפלו
 כשאנו זוכים להתקרב אליהם ולעסק בספריהם הקדושים,
 אין אנו זוכים להרגיש ולראות כלל אורם הצח והמצחצח,
 ואין אנו מרגישים נעימות קדשת דבריהם מעצם חשפת
 שכלנו וכסילות דעתנו ועכירת מעשינו. ומחמת זה
 נחשך אור היראה והאהבה הקדושה מאתנו, עד אשר
 בעוונותינו אנו רחוקים מאוד מיראה ואהבה אמתיות:

אָנָּא יְהוָה חַמְל עָלֵינוּ וְאֵל תִּזְנִיחֵנוּ וְאֵל תִּטְשֵׁנוּ, וְתַעֲזָרֵנוּ
 לְהַשְׁלִים אֶת דַּעֲתֵנוּ וְלַתְקֵן אֶת מַעֲשֵׂינוּ. וְתַפְתַּח לָנוּ
 אֶת אֹר הַדַּעַת דְּקִדְשָׁה, שְׂוִיתְגַּלְהָ לָנוּ הָאֱמֶת. וְנִזְכֶּה לְרֹאוֹת
 בְּעֵינֵי שְׂכָלֵנוּ אֶת אֹר צַדִּיקֵי הָאֱמֶת, וְנִזְכֶּה לְהַפְלִיל בָּהֶם,
 וְלַהֲתַדַּבֵּק בְּדַרְכֵיהֶם וּבְמַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים אֲשֶׁר הוֹרֵוּ
 אוֹתָנוּ, וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכֶּה לִירְאָה וְאַהֲבָה דְּקִדְשָׁה בְּשִׁלְמוֹת
 בְּאֱמֶת.

וְנִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקֵי אֱמֶת שְׂיִשׁ לָהֶם כַּח לְגִלוֹת אֶת גְּדֻלַּת
 הַהֲתַפָּאָרוֹת שְׂאֵתָה מִתְפָּאָר עִם עַמּוֹד יִשְׂרָאֵל בְּכָל
 הוֹר וְדוֹר. כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאָר". הֵן
 בְּכָל מַה שְׂאֵתָה מִתְפָּאָר עִם כָּלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל עַמּוֹד הַקְּדוֹשׁ,
 אֲשֶׁר בְּחֶרֶת בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְרוֹמְמֵתָנוּ מִכָּל הַלְשׁוֹנוֹת, הֵן
 בְּפִרְטֵיּוֹת מַה שְׂאֵתָה מִתְפָּאָר עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
 בְּפִרְט, אֲפִלּוּ עִם הַפְּחוֹת שְׂבִפְחוֹתִים, וְאֲפִלּוּ עִם פּוֹשְׁעֵי
 יִשְׂרָאֵל, כָּל זְמַן שְׁשֵׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו אֵתָה מִתְפָּאָר
 וּמִתְגַּדֵּל וּמִתְרוֹמֵם בּוֹ. וְהֵן בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת מַה שְׂאֵתָה
 מִתְפָּאָר וּמִתְנַשֵּׂא בְּפִרְטֵי הַמַּעֲשִׂים וְהַתְּנוּעוֹת טוֹבוֹת שֶׁל
 כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל. כָּל אֵלּוּ הַהֲתַפָּאָרוֹת יִתְגַּלוּ עַל־יְדֵי צַדִּיקֵי
 הָאֱמֶת, וְעַל יְדֵי זֶה יִתְגַּלוּ לָנוּ כָּל הַרְצוֹנוֹת שְׁחִיו לָךְ
 בְּבְרִיאַת עוֹלָמְךָ. בְּכָלִיּוֹת הַבְּרִיאָה וּבְפִרְטֵיּוֹת כָּל נִבְרָא
 וְנִבְרָא וּבְפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, אֲשֶׁר הַכֹּל הִיָּה רַק בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל
 עַמּוֹד, כִּדֵּי שְׂתַתְּפָאָר וְתַתְּגַדֵּל וְתַתְּרוֹמֵם וְתַתְּנַשֵּׂא עַל יְדֵי
 יִשְׂרָאֵל עַמּוֹד. וְעַל יְדֵי זֶה תִּזְכְּנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים שְׂיִמְשֹׁךְ

עלינו יראה ואהבה בשלמות באמת, שנזכה ליראה את
 שמך הגדול והנורא, ולאהבה אותך באמת בכל לבנו
 ובכל נפשנו ובכל מאדנו:

אנא יהוה שומע תפלה, שומע צעקה, שומע אנחה, שמע
 קול תפלתנו ברחמים, ומלא בקשתנו למענך ולא
 למעננו, שנזכה לתן צדקה הרבה לעניים והגונים ולצדיקים
 אמתים שבודור הזה, ועל ידי זה נזכה להזכיר את הטוב
 הכבוש בגלות, ובפרט הטוב הכבוש אצלי בגלות גדול.
 שיזכר את מעלתו הגדולה, ויתעזר באמת ויתגבר על
 הרע. עד שאזכה להכניע ולשבר ולגרש את הרע ממני
 לגמרי ואזכה לשוב בתשובה שלמה לפניך באמת חיש קל
 מהרה. ונזכה לתקן את פגם תאות אכילה, ותעזרנו לאכל
 בקדשה ובטהרה למען שמך לבד באמת, ונזכה להכניע
 ולבטל פסילות הדעת ועכירת המעשים.

ותזכנו בחסדיך הרבים לשלמות הדעת הקדשה, ולעשות
 מעשים טובים והגונים בעיניך, ותפתח לנו אור
 השכל באמת, באפן שנזכה שיתגלה לנו היטב באמת
 לאמתו אור הצדיקים האמתיים, המאירים בכל העולמות
 בלם. ונזכה על ידי זה ליראה ואהבה בשלמות, ותיחד
 לבנו לאהבה וליראה את שמך באמת בתכלית
 השלמות, מעתה ועד עולם אמן סלה:

יח

רבוֹן עֲלֵמִינִי, טוֹב וּמְטִיב לְכֹל, אֶתָּה בְּרֹאת עוֹלָמְךָ
 בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב כִּפִּי מֵה שְׁעָלָה בְּמַחְשַׁבְתְּךָ הַקְּדוּמָה,
 וְתַכְלִית כּוֹנֵנְתְּךָ הַטּוֹבָה הִיְתָה לְטוֹבֵתֵנוּ, כִּדִּי שְׁנִזְכֶּה עַל יְדֵי
 זֶה לְהַשְׁיֵג הַתַּכְלִית הַטּוֹב תַּכְלִית הָאֱמֶתִי, תַּכְלִית הַטּוֹב
 שֶׁל כָּל הַתַּכְלִיתִינִי. וּבְשִׁבִיל זֶה בְּרֹאתָ כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּלָם
 בְּחֻכְמָה נִפְלְאָה מִרְאֵשִׁית הָאֲצִילוֹת עַד סוֹף הָעֲשִׂיָּה, כִּדִּי
 שְׁנִזְכֶּה מִסוֹף הַמַּעֲשֵׂה לָבוֹא וּלְהַפְּלִל בְּמַחְשַׁבָּה תְּחִלָּה,
 לְהַשְׁיֵג הַתַּכְלִית הָאֲחֵרוֹן טוֹב הַנִּצְחִי:

וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
 שְׁתַּעֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּיבִים, שְׁנִזְכֶּה לְמִלְאֵת רְצוֹנְךָ
 הַטּוֹב. וְנִזְכֶּה לְעֵסֶק בְּעַבְדוּתְךָ תָּמִיד בְּאֱמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם.
 וְנִזְכֶּה לְסוּר מִרַע לְגַמְרֵי בְּאֱמֶת. וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ
 תָּמִיד, לְמַעַן נִזְכֶּה עַל־יְדֵי־זֶה לְהַשְׁיֵג הַתַּכְלִית הָאֱמֶתִי.
 וּבְכָל עֲשִׂיתֵנוּ וְעֵסְקֵינוּ שְׁנַעֲשֵׂה וְנַעֲסֶק בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל־
 יְהִי כּוֹנֵנְתֵנוּ רַק בְּשִׁבִיל תַּכְלִית הַטּוֹב הָאֲחֵרוֹן, כִּדִּי
 שְׁיִתְגַּלְּגַל מִזֶּה הַדָּבָר הַשְּׂגָת תַּכְלִית הָאֱמֶתִי. וְלֹא נַעֲשֵׂה
 שׁוּם דָּבָר, וְלֹא נַעֲסֶק בְּשׁוּם עֵסֶק וְלֹא נְדַבֵּר שׁוּם דְּבוּר,
 שְׂאִין בָּהֶם הַשְּׂגָת הַתַּכְלִית הָאֲחֵרוֹן. וְנִזְכֶּה לְקַיֵּם מִקְרָא
 שְׁפָתוֹב: "בְּכָל דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ. וְהוּא יִישַׁר אֹרְחוֹתֶיךָ", וְכָל
 מַעֲשֵׂיֵנוּ יְהִי לְשֵׁם שָׁמַיִם:

רבונו של עולם, אתה ידעת כמה אני רחוק מתכלית האמת, ולא די שלא נזהרתי בכל מעשי שלא לעשות דבר שאין בו השגת התכלית האחרון, אף גם עשיתי מהפך אל הפך, ועשיתי מעשים הגורמים להתרחק מאוד, חס ושלום, מן התכלית. ופגמתי הרבה ונתרחקתי מן התכלית האמתית הרחוק. ועתה אבי שבשמים, למה לי חיים פאולה, חיי צער פאולה, חיים מרים ומרוזים פאולה, האם זה נקרא חיים, הלא אלה מיתות טובים מחיים מרים פאולה, מאחר שאיני זוכה בחיים האלה להשגת התכלית האמתית:

רבונו של עולם, מרא העלמא פלא, מחיה מתים ברחמים רבים, חי החיים, תן לי חיים ואחיה ולא אמות, תן לי חיים אמתים, חיים נצחיים, חיים טובים, חיים ארוכים, חיים שיש בהם יראת שמים, חיים שנוזפה על ידם בכל עת ובכל רגע להשגת התכלית האחרון האמתית אשר בשביל זה בראת כל העולמות כלם, ובשביל זה באנו מעולם העליון, מרום המעלות לעולם השפל הזה.

חוס וחמל עלי ותן לי תקנה ולא אבד, וחזקני ואמצני שאזכה מעתה לרחם עלי להתרחק ולסור מרע לגמרי. ולא אעשה עוד שום דבר שאין בו השגת התכלית האחרון האמתית, חמל על מעשה ידי, וזכני לשוב אליך

באמת, עד שאזכה אל התכלית האמתית, להרים ולהגביה ולהכליל סוף המעשה במחשבה תחלה:

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, מלא טוב מלא רחמים, מלא רצון, שתהיה בעזרי, ותשמרני ותצילני מן הפעם ומן הרגז ומכל מיני קפדות. ותגן עלי ברחמיך ותשמרני תמיד. ואפלו בשעה שיבוא חס ושלום, לידי איזה פעם, תחמל עלי ברחמיך ותשמרני ותצילני שלא אפעל בפעמי שום אכזריות כלל. רק אזכה לשבר ולהפר הפעם ברחמנות, ואזכה להתגבר על יצרי לשבר הפעם ולהפך הפעם לרחמנות, לרחם דיקא ברחמנות גדולה במקום שהייתי רוצה לבעם, חס ושלום. ולא יהיה בי אל זר ולא אשתחוה לאל נכר, שזה נאמר על הפועם, שנחשב כאלו עובד עבודה זרה.

רבוננו של עולם, אתה ידעת כמה קשה לנו לשבר ולבטל מדה רעה זו של פעם וקפדות. כי כשמתחיל הפעם לבער בנו, חס ושלום, כמעט אין אנו בדעתנו, וקשה עלינו לכבות אש הפעם ולכבשו. על פן רחם עלינו למען שמך, והיה בעזרנו ושמרנו והצילנו תמיד ברחמיך וחסדיך הגדולים, ועזרנו לשבר ולבטל מדה הפעם וקפדות מעלינו ומעל גבולנו, ולא נבעוס לעולם, ולא אהיה שום קפדון כלל, רק אזכה להיות טוב לכל תמיד מעתה ועד עולם:

וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ וְחַסְדֶיךָ הָאֱמִתִּיִּים עָלֵינוּ,
 עַל עַם עֲנִי וְאֲבִיוֹן כְּמוֹנוֹ הַיּוֹם, עַל עַם מְמֹשָׁךְ וּמְמָרָט,
 הַנְּפוֹצִים עַל הַהָרִים כִּצְאֵן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רוּעָה, צֹאן נֶדַח
 וְאֵין מְקַבֵּץ. וְתַפֵּר כַּעֲסֶךָ מֵעַמָּנוּ, וְתַמְתִּיק וְתַבְטִיל חַרוֹן
 אַפֶּךָ מֵעָלֵינוּ, וְיִגְלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מַדוּתֵיךָ, וְתָשִׁיב פָּנֶיךָ
 אֵלֵינוּ. וְתַחֲמַל עָלֵינוּ בְּחַמְלַתְךָ הַגְּדוֹלָה. וְתִשְׁלַח לָנוּ צַדִּיקוֹ
 אֱמֶת מִנְהִיגִים אֱמִתִּיִּים דְּקֹדְשָׁהּ, שְׂיַנְהִיגוּ אוֹתָנוּ בְּרַחֲמִים
 וַיְכַנְּסוּ הַשָּׁגַת הַתְּכֵלִית הָאֲחֵרוֹן בְּלִבָּנוּ וּבְשִׁכְלָנוּ, עַד
 שְׁנִזְכָּה עַל יָדָם לְרִדְף וְלָרוּץ כָּל יְמֵינוּ לְהַשְׁיֵג הַתְּכֵלִית
 הָאֱמִתִּי. וְנִשְׁלִיךְ כָּל תְּאַוּוֹת עוֹלָם הַזֶּה אַחֲרֵי גּוֹנוֹ. וְנִשְׁיֵם
 כָּל מַגְמוֹתֵינוּ וְכָל חֲפְצָנוּ וְכָל תְּשׁוּקָתָנוּ וְכָל יַגִּיעוֹתֵינוּ וְכָל
 טְרַחֲוֹתֵינוּ רַק בְּשִׁבִיל הַתְּכֵלִית הָאֲחֵרוֹן הָאֱמִתִּי כְּרָצוֹנְךָ
 הַטּוֹב בְּאֱמֶת:

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה לְבַד יַדְעָתָ עֲצָם הַרַחֲמָנוּת שְׂיֵשׁ
 עָלֵינוּ עֲכָשׁוּ בַדּוֹר הַזֶּה עַל כָּל עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל
 בְּכִלְלוֹת, וּבְפָרְטִיּוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל. כִּי הַכֹּל
 חֲפָצִים לִירְאָה אֶת שְׁמֶךָ, וְהַכֹּל תְּאַבִּים וּמִשְׁתַּוְּקָקִים
 וּמְצַפִּים וּמְחַכְּבִים לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאֱמֶת. וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר
 יוֹדֵעַ אֶת נִגְעֵי לְבָבוֹ מְצַפֶּה וּמְחַכֶּה לְרוֹפֵא נְאֻמָּן מִנְהִיג
 אֱמֶתִי, שְׂיִקְרַב אוֹתוֹ וִירְפֵא תַחֲלוּאֵי נַפְשׁוֹ וּמְכַאֲבָיו. וְאֵין
 מִי שְׂיַעֲמַד בְּעַדָּנוּ, כִּי לְקַחַת מִמֶּנּוּ מַחֲמַד עֵינֵינוּ, כָּל
 הַצַּדִּיקוֹ אֱמֶת וּמִנְהִיגִים אֱמִתִּיִּים. וְהַסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ וְאֵין

לָנוּ לֹא מִנְהִיג וְלֹא מְנַחֵל אֲמַתִּי, שְׂיֻכַּל לְהִנְהִיג אוֹתָנוּ,
לְקַרְבָּנוּ לְעִבּוֹדְתֶךָ בְּאֵמֶת.

מָרִיָּה הֶעֱלְמָא כְּלָא, אַתָּה יַדְעָתָ אֶת מַכְאוּבָנוּ, וְאֶת
צַעֲקוֹתֵנוּ שָׁמַעְתָּ מִפְּנֵי נוֹגְשֵׁינוּ, קוֹמָה בְּעִזְרוֹתֵנוּ
בְּעֵת צָרָה חִזָּאת, בְּעִיּוֹקְבָא דְמְשִׁיחָא, בְּתַקָּה מְרִירוֹת גְּלוּת
הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוֹף. כִּי אֵין לָנוּ שׁוּם שְׂכָל וְדַעַת אִיךָ לְרִצּוֹת
וּלְפִים אוֹתָךְ וְאִיךָ לְקַרְא אוֹתָךְ שְׁתָּשִׁיב פָּנֶיךָ אֵלֵינוּ. אָבִינוּ
שְׂבַשְׂמִים, חֲמַל עָלֵינוּ אָבִינוּ שְׂבַשְׂמִים אֵל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ
מִמּוֹנֵנוּ. מוֹשֵׁל בְּכָל, מְלִיךָ עַל כָּל הָאָרֶץ, שְׁלַח לָנוּ מִנְהִיג
וּמוֹשֵׁל אֲמַתִּי דְקֻדְשָׁה, שְׂיֻכַּל לְהִנְהִיג אוֹתָנוּ בְּרַחֲמִים,
”כַּאֲשֶׁר יֵשׂא הָאוֹמֵן אֶת הַיּוֹנֵק”, לְקַרְבָּנוּ לְעִבּוֹדְתֶךָ בְּאֵמֶת.
תֵּן לָנוּ מִנְהִיג אֲמַתִּי כְּמוֹ מִשָּׁה רַבָּנוּ, עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם. כִּי
יִשְׂרָאֵל הָיוּ שְׂקוּעִים בְּמִצְרַיִם בְּמִ”ט [בְּאַרְבָּעִים וְתַשְׁעָה]
שְׁעָרֵי טְמֵאָה, וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר שְׂיֻצְאוּ מִשָּׁם כִּי אִם עַל יְדֵי
מִשָּׁה רַבָּנוּ. וְחֲמַלְתָּ עֲלֵיהֶם, וְגִזְרַתְּ עַל מִשָּׁה שְׂיִלְךָ מִשָּׁה
וְיִגְאָלֶם, אַתָּה עַל פִּי שְׂמִשָּׁה רַבָּנוּ מִגִּדְל עֲנֹתָנוֹתָו הָיָה
מִסְתִּיר פָּנָיו, וְלֹא רָצָה לְקַבֵּל הַמְּמַשְׁלָה וְהַמְּנַהִיגוֹת. אֲבָל
אַתָּה חֲמַלְתָּ עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, וְגִזְרַתְּ שְׂיִלְךָ בְּעַל פְּרָחוֹ,
וְהָיִיתָ עִמּוֹ תָּמִיד עַד שְׂזֻכָּה לְגִאָלֶם.

וְהִנֵּה עִכְשָׁו בְּעִזְרוֹתֵינוּ, אָנוּ שְׂקוּעִים בַּגְּלוּת יוֹתֵר מִגְּלוּת
מִצְרַיִם, וְאַתָּה יוֹדֵעַ שְׂאֵין מִי שְׂיֻכַּל לְעִזֹּר אוֹתָנוּ, כִּי
אִם מִנְהִיג אֲמַתִּי שְׂיִהְיָה בְּבַחֲיִנַת מִשָּׁה רַבָּנוּ, עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם.

על כן רחם עלינו למען שמך, ושבר והפר פעסך מעלינו
 ושלח רחמנות בלב המנהיג האמת שיחמל עלינו, וישוב
 פניו אלינו, ויקבל המנהיגות והממשלה, וינהיג אותנו
 ברחמיו, ויקרבנו לעבודתך באמת:

וזכנו ברחמיך הרבים לאמונה שלמה באמת, לאמונה
 הקדושה, להאמין בך ובצדיקיך האמתיים,
 באמונה שלמה באמת. ותצילנו ברחמיך הרבים
 מאמונות פזביות, מאמונות של שטות והבל. ולא יהיה
 לנו שום אמונה פזבית, ולא נאמין בשום דבר שהוא
 מדרכי האמורי. ולא נלך בדרכיהם וחקותיהם, ולא נטה
 לבבנו אחר שטותיהם וסקריהם, רק נזכה לאמונה הקדושה
 בשלמות. לאמונה זכה ונקיה בך, יהוה אלהינו, ובצדיקיך
 האמתיים, ובתורתך הקדושה, בתורה שבכתב ותורה
 שבעל פה, ובכלליות עמך ישראל הקדוש. באמת ובלב
 שלם.

ובכן רחם עלינו, ושמרנו וחצילנו ברחמיך הרבים
 ממנהיגי שקר, ממנהיגים אכזרים, מפרנסים
 המתגאים על הצבור שלא לשם שמים. הרודפים אחר
 הכבוד להנאתם ותולין רדיפתם ברחמנות, פאלו הם
 רוצים לרחם על העולם להנהיגם. אשר באמת הם רחוקים
 מזה, ואינם יכולים להנהיג את עצמן מכל שכן אחרים.
 ולא נתן להם הגדלה מן השמים כלל. רחם עלינו ברחמיך

הַרְבִּים, וְהִצִּילֵנוּ מֵהֶם וּמִהַמּוֹנָם, וְתִבְטַל וְתִשְׁכַּח וְתִכְנִיעַ
גְּדֻלָּתָם וּמִמְשָׁלָתָם מִן הָעוֹלָם.

וְעֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְהִצֵּל אוֹתִי וְאֵת זְרַעִי וְכָל עַמֶּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל מִתְּאֵוָה רָעָה הַזֹּאת שֶׁל פְּרִנְסוֹת
וּמִנְהִיגוֹת, שְׁמַרְנִי וְהִצִּילֵנִי וּמִלְטֵנִי, שְׁלֵא יַעֲלֶה עַל לְבִי
שׁוֹם תְּאֵוָה וְחִמּוּדָה וְשׁוֹם מִחֲשָׁבָה כָּלֵל שֶׁל פְּרִנְסוֹת
וּמִנְהִיגוֹת וְרֵאשׁוֹת וְהִתְנַשְּׂאוֹת, וְלֹא אֶרְדֹּף אַחַר הַכְּבוֹד
לְעוֹלָם.

וְעֲזָרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְמַעַנְךָ, וְזַכֵּנִי לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה
שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ מְהֵרָה, בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם. וְתֵן בְּלִבִּי
לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, וְכוּף אֶת יִצְרִי לְהִשְׁתַּעֲבֹד לָךְ, וְתִתֵּן לִי כַח
וּגְבוּרָה וְקִדְשָׁה לְכַבֵּשׁ אֶת יִצְרִי וְלִשְׁכַּח תְּאוּתִי הָרְעוּת,
וְלַחֲמֹשֶׁיךָ עֲצָמֵי רַק אֵל הַתְּכֵלִית הָאֱמֶתִי. וְאַזְכֶּה לְקִשְׁט
עֲצָמֵי וְלְקִשְׁט אַחֲרֵים הַרְבֵּה לְקִרְבָּם וְלַחֲכִינֵם לְתוֹךְ
הַקִּדְשָׁה לְקִרְבָּם אֵל הַתּוֹרָה וְאֵל הָעֲבוּדָה הָאֱמֶתִיּוֹת כְּרִצּוֹנְךָ
הַטּוֹב.

וְזַכֵּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְאַהֲבַת חַכְמֵי אַמְתֵּיִם, וְאַזְכֶּה
לְכַבֵּד אוֹתָם בְּכָל מִיּוֹנֵי כְבוֹד וּפְאָר, וְלִמְסַר נַפְשִׁי
עֲבוּרָם. וְתִתֵּן לִי כַח לְסַכֵּר פִּי כָּל הוֹבְרֵי שִׁקָּר, הַמְּבִזִּים
וּמְחַרְפִּים אוֹתָם. וְתִעֲזָרְנִי לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם לְנַצְחָם וְלִשְׁכַּח
וְלַחֲשִׁפֵּיהֶם וְלַחֲכִינֵם עַד עָפָר.

חוֹם וְחַמֵּל עָלַי וְזַכְּנִי לְבוֹא מִהֲרָה לְכָל מַה שֶּׁבִקְשָׁתִי
 מִלְּפָנֶיךָ, וְאַזְכֶּה לְבוֹא חַיֵּשׁ קָל מִהֲרָה אֶל הַתְּכֵלִית
 הָאֱמִתִּי לְתַכְלִית הַטּוֹב הַנִּצְחִי. וּמַעֲתָה תִּהְיֶה בְּעֶזְרִי, שֶׁלֹּא
 אֶעֱשֶׂה עוֹד שׁוֹם דְּבַר שְׂאִין בּוֹ הַשְּׁגַת הַתְּכֵלִית הָאֱמִתִּי.
 וְאַבְלָה כָּל יָמַי וְשָׁנֹתַי רַק בְּשִׁבִיל הַשְּׁגַת הַתְּכֵלִית הָאֲחֵרוֹן
 הָאֱמִתִּי, וְתַזְכֶּנִי לְהַשְׁיִגּוֹ בְּאֵמֶת, בְּחַיִּים חַיּוּתִי בְּגוֹפֵי הַזֶּה,
 קֶדֶם שְׂאֵסְתִּילֵק מִן הָעוֹלָם הַזֶּה. וְתַצִּילֵנִי שֶׁלֹּא אֶצְטָרֵךְ
 לְהַתְּגַלְגֵּל, חֵם וְשָׁלוֹם, בְּגוֹף אַחֵר בְּשִׁבִיל הַשְּׁגַת הַתְּכֵלִית
 הַזֶּה. רַק אֶזְכֶּה לְהַשְׁיִגּוֹ בְּעֶצְמִי בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּחַיִּים חַיּוּתִי,
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְּבִים וּבְחַסְדֶּיךָ הַגְּדוֹלִים לְמַעַנְךָ וּלְמַעַן הַצְּדִיקִים
 הָאֱמִתִּיִּם, וְלֹא לְמַעַנִי כָּלֵל. וְאַזְכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ לְחַיֵּי עוֹלָם
 הַבָּא בְּלִי שׁוֹם צֶעַר גֵּהָנָם וְחַבּוּט הַקֶּבֶר. וְתַחַנְּנֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ
 לְחַיִּים טוֹבִים וְאַרְבִּים, לְחַיִּים נִצְחִיִּם, לְעוֹלָם שְׁפָלוֹ טוֹב
 וְכָלוֹ אֶרֶךְ. "בְּחַסְדֶּךָ חַיְנִי וְאַשְׁמְרָה עֲדוּת פִּיךָ, תּוֹדִיעַנִי
 אֲוֶרַח חַיִּים שֶׁבַע שְׁמַחוֹת אֶת פָּנֶיךָ נְעִימוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח,
 יְחִיו לְרַצּוֹן אֱמִרֵי פִי וְהַגִּיוֹן לְפִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי":

יט

"אֲדַנֶּי שִׁפְתַי תִּפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתֶךָ". פֶּתַח פִּיךָ לְאֵלִים
 וְזַכְּנִי לְסֵדֵר תְּפִלָּתִי לְפָנֶיךָ, בְּלִשׁוֹן רַחֲמִים
 וְתַחֲנוּנִים בְּלִשׁוֹן צַח וְזָךְ, בְּלִשׁוֹן שְׂמֵלֵאכִי הַשְּׂרֵת
 מִשְׁתַּמְשִׁין בּוֹ, בְּלִשׁוֹן שְׂאוֹכֵל לְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ הָאֱמִתִּיִּם
 עָלַי, בְּשִׁלְמוֹת לִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ:

רבונו של עולם, מלא רחמים זבני ברחמיך הרבים
 לשלמות לשון הקדש, למען אזכה על ידי זה
 להפיל ולהכניע ולשבר כל התאוות רעות וכל המדות
 רעות הנמשכין משבעין עממין, אשר כל התאוות
 והמדות רעות שיכים להם ולא לנו, ובפרט תבערת
 המדורה של תאוות נאוף, החפצה להתגבר עלינו בכל עת.
 חוס וחמל עלינו, וזכנו להפיל ולהכניע ולבטל תבערת
 המדורה הזאת מעלינו ומעל גבולנו.

כי אתה ברחמיך בחרת בנו מכל העמים, ורוממתנו מכל
 הלשונות, ונתת לנו לחלקנו שלמות לשון הקדש, אשר
 בו בראת עולמך. כמו שכתוב: "בדבר יהוה שמים נעשו
 וברוח פיו כל צבאם". ונתת לנו תורתך הקדושה על ידי
 משה נביאך בלשון הקדש, ובו נדברת עם כל נביאיך
 הנאמנים המדברים בשמך ברוח נבואה ורוח הקדש, אשר
 עם כלם דברת בלשון הקדש אשר היא כלילת יפי משוש
 לכל הארץ.

על כן באתי להפיל תחנותי לפניך יהוה אלהי ואלהי
 אבותי, יהמו נא מעיד עלי, תיקר נא נפשי
 בעיניך, שתעזרר חסדיך האמתים עלי, ותשפיע עלי
 ברחמיך הגדולים שלמות לשון הקדש, באפן שאזכה
 ברחמיך להתגבר על יצרי הרע, להכניע ולשבר ולבטל
 מעלי תבערת המדורה של תאוות נאוף. כי אתה ידעת

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, כִּי תֵאָוֶה זֶה הַיּוֹם הַזֶּה עִקַּר הַנְּסִיוֹן וְהַמִּתְקָלָא, אֲשֶׁר
 רַק בְּשִׁבִיל זֶה בָּאנוּ לְעוֹלָם הַזֶּה, כִּדְרֵי לְהַתְנַסּוֹת וּלְהַצְטַרֵּף
 בְּתֵאָוֶה זֶה. כִּי רְצוֹנְךָ הַטוֹב הָיָה לְנַסּוֹת אוֹתָנוּ בְּתֵאָוֶה
 הַזֹּאת, אִם יִהְיֶה לָנוּ כַּח לְהַתְגַּבֵּר עַל יִצְרָנוּ לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר
 תֵּאָוֶת גּוֹפְנוֹ, וּלְדַבֵּק עֲצָמָנוּ לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל בְּאַמֶּת כָּל יָמֵי
 חַיֵּינוּ כִּדְרֵי לְהִיטִיב אַחֲרֵיתָנוּ, לְמַעַן תִּתְפָּאֵר בָּנוּ בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת כְּשֶׁנֶּזְכָּה לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל תֵּאָוֶה הַזֹּאת.
 וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים לֹא נִזְחַרְנוּ לְעַמֵּד בַּנְּסִיוֹן וְצָרוּף הָיָה
 כְּרָאוֹי. כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם: "בְּחִנְתָּ לְבִי
 פְקֻדָתָ לִילָּה צָרְפָתָנִי בַל תִּמְצָא, זַמְתִּי בַל יַעֲבֹר פִּי", עַד
 אֲשֶׁר כָּלוּ בִּיגוֹן חַיֵּינוּ וּשְׁנוֹתֵינוּ בְּאַנְחָה, כִּי רַק עַל־יְדֵי־זֶה
 סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמְשַׁפְּטֶיךָ הַטוֹבִים. וּבְכָל יוֹם וָיוֹם יִצְרוּ
 שָׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו בִּיזְתָר. וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים גְּלוֹתָ לָנוּ
 עַל יְדֵי צַדִּיקֵי הַדּוֹר הָאֲמִתִּיִּם עֲצוֹת טוֹבוֹת לְהַמְלִיט מִזֶּה
 בְּשֵׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה בְּמַעֲשֶׂה וּבְמַחֲשָׁבָה. אֲבָל לֹא נִזְחַרְנוּ
 לְקַיֵּם עֲצוֹתֶיךָ הַטוֹבוֹת בְּאַמֶּת, וְלֹא שָׁמְרָנוּ אֶת הַמַּחֲשָׁבָה
 מִבְּלִבּוֹלִים וְהַרְהוּרִים וּשְׁטוּתִים.

אֲבָל אֶף־עַל־פִּי־כֵן אֶתָּה מְלֵא רַחֲמִים, וְעַדִּין לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ
 מִמְּנִי. וְאֶתָּה גָּדוֹל הָעֲצָה פְּלֵא יוֹעֵץ, חֲמַל עָלַי
 וְתִשְׁפִּיעַ לִי עֲצָה טוֹבָה עֲצָה אֱמִתִּית בְּאִפְסוֹן שְׂאֵזְכָּה לְקַיֵּם
 עֲצוֹתֶיךָ הַטוֹבוֹת, בְּאִפְסוֹן שְׂאֵזְכָּה מִעֲתָה לְהַמְלִיט וּלְהַנְצִיל
 מֵאֵשׁ הַמְדוּרָה הַזֹּאת. וְתִצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מֵרוּחַ
 שְׁטוּת שֶׁל תֵּאָוֶה רָעָה הַזֹּאת, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים אֵין

אָנוּ יוֹדְעִים לְהַשִּׁיג עֲצוּתֶיךָ הַקְדוֹשׁוֹת אִיךָ לְהַנְצִיל מִתְּאוּהָ
 הַזֹּאת. כִּי אַתָּה גְּלִיתָ לָנוּ עַל-יְדֵי צְדִיקוֹךָ הָאֱמִתִּיִּם, שְׁעַל-
 יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ זֹכִינ׳ לְהַכְנִיעַ תְּאוּהָ רָעָה זוֹ. וְגַם
 אַתָּה הוֹדַעְתָּ לָנוּ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְזָכוֹת לְשְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ
 כִּי-אִם עַל יְדֵי שְׂמֵשְׁבָרִים תְּאוּהָ זוֹ וְזֹכִינ׳ לְשִׁמְרַת הַבְּרִית.
 וְאַנִּי בְּעַר וְלֹא אֲדַע, מֵהֵיכָן אַתְּחִיל לְזָכוֹת לְמַעְלֹת
 קְדוֹשׁוֹת הָאֱלֹהִים שְׁהֵם שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְשִׁמְרַת הַבְּרִית,
 מֵאַחַר שִׁשְׁנֵיהֶם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה.

עַל-כֵּן בָּאתִי לְשַׁחַר פְּנֵיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי "הוֹדִיעֵנִי נָא אֵת
 דְּרָכֶיךָ", וְאֲדַע בְּאִיזָה דְרָךְ אֲזַכֶּה לְמַעְלֹת הָאֱלֹהִים
 לְשְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְלְשִׁמְרַת הַבְּרִית, בְּאִפְן שְׂאֲזַכֶּה
 לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאֱמֶת, כִּי אַתָּה יְדַעְתָּ כִּי אֵי אֶפְשָׁר
 לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאֱמֶת, כִּי אִם עַל יְדֵי שְׂמֵשְׁבָרִין תְּאוּהָ
 הַזֹּאת לְגַמְרִי, אֲשֶׁר הִיא הָרַע הַכּוֹלֵל שֶׁל כָּל הַשְּׁבָעִין
 אֲמוֹת. וְאַנְחֵנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ, אֲנַחְנוּ בְּשָׂרֵשְׁנוּ אָנוּ
 רְחוּקִים לְגַמְרִי מִתְּאוּהָ רָעָה הַזֹּאת, וְאִין הַתְּאוּהָ הַזֹּאת
 שְׂיִכֶת לָנוּ כָּלֵל כִּי אִם לָהֶם וְלְחֻלְקָם וְלֹא לָנוּ:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוֹסֵה עַל כְּבוֹדְךָ, וְרֹאֵה שְׁפָלוּתֵנוּ
 וּבְזִיוֹנֵנוּ אֲשֶׁר יִרְדְּנוּ מִמָּה מִמָּה, וְנַפְלָנוּ בְּגָלוֹת
 שֶׁל שְׁבָעִין אֲמוֹת עַל יְדֵי תְּאוּהָ רָעָה הַזֹּאת, אֲשֶׁר הִיא
 גְּרָמָה לָנוּ כָּל הַצָּרוֹת וְכָל הַגְּלִיּוֹת בְּכָלֵל וּבְכָרֵט שְׁעָבְרוּ
 עָלֵינוּ כְּבָר, וְאֲשֶׁר עַדִּין לֹא נִצְלָנוּ מֵהֶם. וְאִם אֲמַנָּם אֲנַחְנוּ

בַּעֲצֵמֵנוּ יוֹדְעִים מְכַל זֶה, וְאִתְּעַל־פִּי־כֵן לֹא הֵינּוּ נִשְׁמָרִים
 לְגַרְשׁ הָרוּחַ שְׁטוֹת שֶׁל תְּאוּהָ זֹו מִקְרִיבֵנוּ, הֲלֹא אַתָּה יְדַעְתָּ
 כִּי בְּשָׂר וָדָם אֲנִיחֵנוּ, וְאַתָּה יְדַעְתָּ יִצְרָנוּ כִּי מִחֲמַר קִרְצָנוּ.
 "הֵן בְּעֶזְרֵךְ חוֹלְלֵתִי, וּבְחֵטָא יַחֲמַתְנִי אֲמִי", אֲכַל אַתָּה גְבוּר
 וְרַב לְחוֹשִׁיעַ, "גְּדוֹל הָעֵצָה וְרַב הָעֲלִילָה" וְאַתָּה מְסַפֵּוֹת
 מִתְּחִיבָהּ, "וּבִיָּדְךָ כַּח וּגְבוּרָה וּבִיָּדְךָ לְגִידֵל וּלְחִזֵּק לְכָל",
 וְאַתָּה יָכוֹל לְמַצֵּא בִּי גַם כֵּן נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וּלְהַאֲוִיר
 וּלְהַשְׁפִּיעַ עָלֵיהֶם בְּאִפְסָן שְׁוִת־גְּבוּרָה הַטּוֹב שְׁכִי עַל הָרַע שְׁכִי,
 עַד שֶׁכָּל הָרַע הַנֶּאֱחָז וְהַנְּדָבֵק בִּי יִפֹּל וְיִתְבַטֵּל לְגַמְרִי,
 וְהַטּוֹב יִתְבָּרַר וְיִתְנַשֵּׂא וְיַעֲלֶה וְיִשְׁלִים אֶת הַלְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ.
 עַד שְׁאֲזַכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ לְבָרַר כָּל הַטּוֹב שֶׁבַעֲעִין הִדַּעַת טוֹב
 וְרַע, שֶׁהוּא לְשׁוֹן תְּרַגּוּם. וְלַחֲכַנִּיעַ וְלַחֲפִיל וּלְבַטֵּל אֶת הָרַע
 שְׁכִי עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה שׁוּם כַּח לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא וּלְכָל הַקְּלָפוֹת
 הַנִּמְשָׁכִין מִזְּהַמַּת הַנְּחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי לְעֵלוֹת דָּרָךְ לְשׁוֹן תְּרַגּוּם
 לְחַסִּית וּלְפַתּוֹת אוֹתָנוּ, חַם וְשָׁלוֹם. רַק תִּתְּחִיב בְּעֵזְרָנוּ
 תְּמִיד, וְתַשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ חֲכָמָה וְדַעַת וְשֶׁכָּל דְּקָדְשָׁה,
 בְּאִפְסָן שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶם שׁוּם כַּח לְפַתּוֹת אוֹתָנוּ, חַם וְשָׁלוֹם.
 וְנִזְכֶּה לְגַרְשׁ לְגַמְרִי רוּחַ שְׁטוֹת שֶׁל תְּאוּהָ הַזֹּאת מִקְרִיבֵנוּ.

וְנִזְכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ חֲרָבִים לְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ עַל יָדֵי לְשׁוֹן
 תְּרַגּוּם. וְתַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קְדוּשָׁה וְטַהֲרָה. וְנִזְכֶּה תְּמִיד
 לְקַדֵּשׁ אֶת הַלְשׁוֹן שֶׁלֹּא נִדְבֵר שׁוּם דְּבוּר הַפּוֹגֵם אֶת הַלְשׁוֹן,
 רַק כָּל דְּבוּרָנוּ יִהְיוּ תְּמִיד בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה וּבְקִשּׁוֹת
 וְתַחֲנוּנִים וּבִירָאת שָׁמַיִם וּבְכָל עֲנִינֵי הַקְּדוֹשׁ הַמְּקַדְּשִׁין אֶת

הַלְשׁוֹן, עַד שְׁנֹזֶכָה מְהֵרָה לְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְלִשְׁמִירַת
הַבְּרִית בְּאַמֶּת:

וְזַכְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְקַרֵּר כָּל חַמְיָמוֹתַי בְּהַדְּבוּר שֶׁל
לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. כְּמוֹ שְׂפָתֹיב: "חֵם לְבִי בְּקִרְבִי בְּהִגְיָי
תִּבְעַר אֵשׁ. הַבְּרִיתִי בְּלִשׁוֹנִי". שְׂתִּהְיֶה בְּעֶזְרִי וְתִזְכְּנֵי לְדַבֵּר
כָּל הַדְּבוּרִים הַקְּדוֹשִׁים בְּחַמְיָמוֹת גְּדוֹל הַקְּדוּשָׁה וְהַתְּלַחֲבוֹת
הַלֵּב בְּאַמֶּת. וְאַזְכֶּה לְעוֹרֵר רִשְׁפֵי שְׁלֵהֶבֶת יְהוָה הַמְּשַׁרְשׁ
בְּקִרְבִי בְּשַׁרְשׁ נִפְשֵׁי וְרוּחֵי וְנִשְׁמָתַי, הַבּוֹעֵר וְלוֹהֵט
לְהַתְּקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַד שְׁאַזְכֶּה לְעַסֵּק תְּמִיד בְּתוֹרָה
וּבִירָאת שָׁמַיִם וּבְתַפְלוֹת וּתְחִנּוֹת וּבְקִשּׁוֹת וּשְׁיֵרוֹת
וְתִשְׁפָּחוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְכֹלֵם יִהְיוּ בְּדְבוּרֵי חַמְיָם מִעַמְּקֵי
הַלֵּב, בְּקְדוּשָׁה וּבְטְהָרָה בְּדְבוּרֵי בּוֹעֵרִים כְּאֵשׁ לוֹהֵט. וְכֹל
הַדְּבָרֵי יִהְיוּ כְּגַחְלֵי אֵשׁ בְּאִימָה וּבִירָאָה גְּדוֹלָה מִפְּנֵיךָ. וְנֹזֶכָה
לְהַמְּלִיכָה עָלֵינוּ עַל כָּל רַמְ"ח אַבְרִינּוּ וְשֵׁם"ה גִּידִינוּ בְּפֶחַד
וּבְרַעַד בְּרִית וְזִיעַ, עַד שְׁאַזְכֶּה שְׂיִהְיוּ כָּל הַדְּבוּרֵי הַיּוֹצְאִים
מִפִּי בְּבַחֲיִנַת שְׁלְמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, וְיִתְקַרֵּר כָּל חַמְיָמוֹתַי
בְּהַדְּבוּר שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וְעַל יְדֵי אֵשׁ הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל
לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, אֲזַכֶּה לְשַׁרֵּף וּלְהַכְּנִיעַ וּלְהַפִּיל אֶת כָּל הָאֵשׁ
הָרַע שֶׁל תִּבְעַרַת הַמְּדוּרָה שֶׁל שִׁבְעֵין בּוֹכָבִין, שֶׁהוּא הָאֵשׁ
הָרַע שֶׁל חַמְיָמוֹת תַּאֲוֹת נְאוּף, בְּאִפְּן שְׂיִתְּבַטֵּל מִמֶּנִּי תַאֲוָה
רָעָה הַזֹּאת לְגַמְרֵי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. וַיְקִיִּם מִקְרָא שְׂפָתֹיב:
"מִהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם. רֹאשׁ מִסְּבִי עֲמַל שְׂפָתַימוּ
יִכְסְמוּ. יִמּוּטוּ עָלֵיהֶם גְּחָלִים בְּאֵשׁ יִפִּילֵם בְּמַהֲמָרוֹת כָּל

יְקוּמוּ". וְאֶזְכָּה לְהִיּוֹת קְדוֹשׁ וּפְרוֹשׁ לְגַמְרֵי. וְאֶזְכָּה לְבָלִי
 לְהַזְדַּקֵּק לָזֶה כִּי אִם בְּשָׁבִיל קִיּוּם הָעוֹלָם לְבַד, בְּקִדְשָׁה
 וּבִטְהָרָה בְּאַמֶּת, כְּרִצוֹנָךְ הַטּוֹב:

וְתִצְיֵלְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִהַרְחֻוּרִים רָעִים וּמַחְלֻמוֹת
 רָעִים, וְתִהְיֶה מְטָתִי שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ. וְתִזְכְּנִי לְמַעַט
 בְּשָׁנָה וְתִרְדְּמָה. וְאַפְלוּ מְעַט הַשָּׁנָה שְׂאֵנִי מִכָּרַח לִישׁוֹן
 בְּשָׁבִיל קִיּוּם הַגּוֹף, אֶזְכָּה שְׂיִהְיֶה בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה וּשְׁנָתִי
 תִּעָרֵב לִי. וְאֶזְכָּה לִישׁוֹן תָּמִיד מִתּוֹךְ מַחְשָׁבוֹת וְהַרְחֻוּרֵי
 תּוֹרָה וּמִתּוֹךְ שְׂמֵחָה. וְאֶזְכָּה לְקִרְוֹת קְרִיאת שְׁמַע שְׁעַל
 הַמָּטָה בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה וּבְמִסִּירַת נַפֶּשׁ וּבְכַוֵּנַת הַלֵּב בְּאַמֶּת
 כְּרֵאוֹי, בְּאֶפֶן שְׂאֶזְכָּה לְחַרֵּג כָּל הַמַּחְבְּלִים וּמְזִיקִין וְכָל
 הַסְּטָרִין אֲחֻרָנִין עַל יְדֵי קְרִיאת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה.

וְאֶזְכָּה שְׂתַכַּלֵּל נַפְשִׁי וְרוּחִי וּנְשַׁמְתִּי בְּתוֹךְ כָּלִיּוֹת
 נְפִשׁוֹת הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּבְתוֹכָם תִּעֲלֶה
 נַפְשִׁי עִמָּהֶם אֵלֶיךָ בְּשַׁעַת שְׁנָתִי. וְתִהְיֶה נַפְשִׁי פְּקוּדָה
 וּמְסוּרָה בְּיָדֶךָ לְבַד. כְּמוֹ שְׂכַת־טוֹב: "בְּיָדֶךָ אֶפְקִיד רוּחִי,
 פְּדִיתָה אֹתִי יְהוָה אֵל אֱמֶת". וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תִּגְרֹשׁ
 מִנַּפְשִׁי כָּל מִיַּיִ מַחְבְּלִים וְסְטָרִין אֲחֻרָנִין הַחֲפָצִים
 לְהַתְּאַחֵז בָּהֶם, חֵם וְשָׁלוֹם. וְתַחְמַל עַל נַפְשִׁי הָאֲמֻלָּה
 וְהַעֲלוּבָה, וְתִהְיֶה בְּעֶזְרָה שְׂתוּכַל לְעֲלוֹת בְּשָׁלוֹם אֵלֶיךָ
 בְּשַׁעַת שְׁנָה, וְלָשׁוּב בְּשָׁלוֹם לְתוֹךְ גּוֹפִי בְּעֵת הַתְּעוֹרְרוֹת
 הַשָּׁנָה, בְּאֶפֶן שְׂאֶזְכָּה לְשָׁנָה דְּקִדְשָׁה, שְׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה

וְעַרְבָה, שָׁנָה שֶׁל חַיִּים. וְתִזְכְּנִי לְחִלּוּמוֹת טוֹבִים, חִלּוּמוֹת צוּדְקִים וְאֱמִתִּיִּם, חִלּוּמוֹת קְרוֹשִׁים הַבָּאִים עַל יְדֵי מְלֹאכִים קְרוֹשִׁים אֱמִתִּיִּם. וְתִצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִחִלּוּמוֹת שֶׁל שָׁקֶר, מִחִלּוּמוֹת הַבָּאִים עַל־יְדֵי שָׂדִים, חֵם וְשָׁלוֹם, מִחִלּוּמוֹת מְעַרְבָּבִים, מִחִלּוּמוֹת שֶׁל שׂוֹא וְהָבֵל:

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלַי בְּחַמְלַתְךָ הַגְּדוֹלָה, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי בְּחַסְדֶיךָ הַגְּדוֹלִים מִמְקָרָה לִילָה, חֵם וְשָׁלוֹם, שֶׁלֹּא יֵאָרַע לִי שׁוֹם מְקָרָה לֹא בַיּוֹם וְלֹא בַלַּיְלָה. רַק אֶזְכֶּה לִישׁוֹן בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה, "בְּטוֹב אֶלֶיךָ אֶקְיֵץ בְּרַחֲמִים":

אָבִינוּ אָב חֲרָחֲמָן, מְלֵא רַחֲמִים רַבִּים וְחַסְדִּים גְּדוֹלִים וְעֲצוּמִים תְּמִיד, צוֹפֶה מִרְחוֹק לְהַטִּיב אַחֲרֵיתֵנוּ, חוּם וְחֶמֶל נָא עָלֵינוּ, חֶמּוֹן מִעֵיךָ וְרַחֲמֶיךָ יַעֲזֹרְרוּ עָלֵינוּ, חֶמֶל עָלֵינוּ וְעַל עוֹלָלֵנוּ וְטַפֵּינוּ, וְהַצֵּל אֹתִי וְאֵת כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל מִמְקָרָה לִילָה. כִּי אַתָּה יִדְעַתְּ אֵת עֲצָם הַפָּגָם הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַנוֹגֵעַ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה, עַל יְדֵי מְקָרָה לִילָה, חֵם וְשָׁלוֹם. אֲשֶׁר עַל יְדֵי זֶה חָרְבָה עִירֵנוּ וְשָׁמַם בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, וְנִטַּל כְּבוֹד מִבֵּית חַיֵּינוּ, וְנִתְרַחַקְנוּ מִעַל אֲדָמַתֵנוּ, וְנִתְפָזְרְנוּ בֵּין הַגּוֹיִים, וְנִדְחֵנוּ בְּאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ.

חֶמֶל עַל שְׂאֵרֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, חֶמֶל עַל עַנְיֵי הַצָּאן, צָאן נִדָּח וְאִין מְקַבֵּין. מְלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ, טוֹב

וּמְטִיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ, שׁוֹבָה עָלֵינוּ בְּחֵמוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגִלְגַּל אֲבוֹת
 שְׁעָשׂוּ רְצוֹנְךָ, וְאָמַר לְצָרוֹתֵינוּ דִּי. וְזַכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
 וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִצְיַלְנוּ מִמֶּתָה מִמִּקְרָה לַיְלָה, וְשִׁמְרֵנוּ צִאתָנוּ
 וּבֹאֵנוּ לְחַיִּים וְלְשָׁלוֹם מִמֶּתָה וְעַד עוֹלָם. וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת
 נִשְׁמָרִים מִכָּל דְּבַר רָע, שֶׁלֹּא נִהְרָהַר בַּיּוֹם, וְלֹא נִבּוֹא לַיָּדֵי
 טְמֵאָה בַּלַּיְלָה, חֵם וְשָׁלוֹם, וְנִזְכָּה שְׁתִּהְיֶה מִחֲשַׁבְתָּנוּ
 קְדוּשָׁה וּמְהֻרָה תָּמִיד:

וּבִכֵּן תִּזְכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׁתִּהְיֶה אֲכִילְתָנוּ בְּקְדוּשָׁה
 וּבְטָהָרָה בְּלִי שׁוּם תַּאֲוָה גִּשְׁמִיּוֹת כָּלֵל. וְתִתֵּן לָנוּ
 כַּח לְעוֹרֵר הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל כ"ח אֲתוֹן
 דְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שְׁמֹלְבֶשׁ בְּכָל דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, עַד שֶׁכָּל
 אֲכִילְתָנוּ וְשִׁתִּיתָנוּ וְכָל סְעֻדָתָנוּ וְתַעֲנוּגָנוּ יִהְיֶה רַק
 מִהַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת הַקְּדוּשִׁים לְבַד שְׂיֵשׁ בְּאוֹתוֹ הַדְּבַר,
 שְׂאָנוּ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים אוֹ מִתְעַנְּגִים מִמְּנוּ. וְעַל-יְדֵי-זֶה
 נִזְכָּה לְלֵב טוֹב, שֶׁלְּבִי יִהְיֶה מֵאִיר בְּקְדוּשָׁה גְּדוֹלָה עַל-יְדֵי
 שְׂיִזְכָּה לְהֵנֹת וְלִזְוֹן רַק מִהַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל כַּח
 מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שְׂיֵשׁ בְּכָל דְּבַר.

וְתִהְיֶה בְּעֶזְרִי, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְיַלְנִי תָּמִיד שֶׁלֹּא אֶהְנֶה
 מִהַעוֹלָם הַזֶּה בְּלֹא בְּרָכָה. וְנִזְכָּה לְבָרֶךְ עַל כָּל דְּבַר
 שֶׁנֶּאֱכַל וְנֶהְנֶה, בְּרָכָה תְּחִלָּה וְסוֹף בְּכוֹנָה עֲצוּמָה, בְּכוֹנָה
 קְדוּשָׁה וּמְהֻרָה לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל וְהַקְּדוּשׁ יִתְבָּרֵךְ לְעַד. וְכָל
 הַבְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבַּחוֹת שֶׁלָּנוּ כָּלֵם יִהְיוּ

בְּשִׁלְמוֹת בְּבַחֲיַנַּת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עַל-יְדֵי לְשׁוֹן
 תְּרַגּוּם, בְּאִפֵּן שְׁנִזְכָּה לְעוֹרֵר כַּח מַעֲשֵׂי יְהוָה שֶׁהֵם הַל"ב
 אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שֶׁהֵם הָאוֹתִיּוֹת הַמְּלַבְּשִׁין בְּכָל
 דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם אֲשֶׁר עַל יָדָם בְּרֵאתָ בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב כֹּל
 הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם מִגְדוֹל וְעַד קֶטַן. וּבְרֵאתָ כֹּל דָּבָר מִשְׁנֵה
 מִחֲבָרוֹ בְּמִרְאֵה וְטַעַם וְתִמוּנָה אַחֲרַת, כְּפִי אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה שֶׁהַכְּנֶסֶת בְּכָל דָּבָר כְּפִי רִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, כֵּאֲשֶׁר
 שְׁעָרְתָּ וּמְדַדְתָּ וְשִׁקְלָתָּ בְּחַכְמַתְךָ הַקְּדוּשָׁה. "מָה רַבּוּ
 מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה, כָּלֵם בְּחַכְמָה עֲשִׂיתָ, מְלֵאָה הָאָרֶץ קִנְיָנְךָ,
 וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כַּח אֲדֹנָי כֵּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְאִמְרֵי".

עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וּלְמַעַן כְּבוֹדְךָ וּלְמַעַן אוֹתִיּוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁלְּךָ
 הַמְּלַבְּשִׁין בְּכָל דָּבָר, שֶׁהֵתֵן לָנוּ כַּח בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
 לְעוֹרֵר תְּמִיד כַּח הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שֶׁמְּלַבְּשׁ
 בְּכָל דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, וְלֹא גִלְךָ אַחַר שְׁרִירוֹת לְבָנוּ, וְנִמְעַט
 תְּאוֹת טְבִיעֵנוּ, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָנוּ שׁוּם תְּאוֹה גְּשָׁמִיּוֹת שֶׁל הַגּוֹף
 לְשׁוּם דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם כְּלָל. וְכָל אֲכִילַתְנוּ וְשִׁתִּיתְנוּ וְכָל
 הַנְּאֻתְנוּ וְתַעֲנוּגְנוּ יִהְיֶה רַק מִהַתְּנוּצְצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁישׁ
 בְּכָל דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם בְּלִי שׁוּם תְּאוֹת הַגּוֹף כְּלָל. וְעַל-יְדֵי-זֶה
 תִּשְׁלַח בְּרָכָה בְּמִזְוֵנָנוּ, וְנִזְכָּה לְשִׁבְיָה דְקֹדֶשׁה שִׁיְהִיָּה
 שְׁבִיָּה בְּמִעֵינוּ לְאֹכַל מְעַט וְלְשִׁבְעַ רַק מִהַתְּנוּצְצוֹת
 הָאוֹתִיּוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל אוֹתוֹ הַדְּבָר שֶׁאֵכֵל וְאֲשֵׁתָה
 בְּקֹדֶשׁה וּבְטַהָרָה גְּדוֹלָה. וַיְקִיֵם בָּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב:
 "וְאֲכַלְתֶּם אֶכּוֹל וְשִׁבּוֹעַ וְחִלְלַתֶם אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם

אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּכֶם לְהַפְלִיא וְלֹא יִבְשׂוּ עַמִּי לְעוֹלָם, עַד שְׁנֹזֶכָה לְלֵב טוֹב וּמְאִיר, לְלֵב שִׂמְחָה עַל־יְדֵי אֲכִילַתְנוּ וְשִׂתִּיתְנוּ. וְעַל־יְדֵי הָאֲרֶת הַלֵּב נֹזֶכָה לְפָנִים מְאִירוֹת דְקָדְשָׁה. בְּרַכְנוּ אָבִינוּ כְּלָנוּ יַחַד בְּאוֹר פְּנִיךָ, שְׁנֹזֶכָה לְפָנִים דְקָדְשָׁה, פָּנִים מְאִירוֹת, פָּנִים שֶׁל שִׂמְחָה. שְׂיִהְיֶה אוֹר פְּנֵי יְהוָה חוֹפֵף עַל פְּנֵינוּ תָמִיד. וַיְקִיֵם בָּנוּ וּבִזְרָעֵנוּ מִקְרָא שְׁפָתֹיב: "זֶה הוֹר הוֹרְשֵׁינוּ מִבְּקִשֵׁי פְּנִיךָ יַעֲקֹב סֶלָה".

וּתְזַכְּנוּ שְׂיִהְיֶה פְּנֵינוּ מְאִירוֹת כָּל כַּף עַד שְׂיִהְיֶה לָנוּ כַּח לְחַחֲזִיר כָּל הָעוֹלָם בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל יְדֵי רֵאִית פְּנֵינוּ לְבַד. שְׂיִהְיֶה פְּנֵינוּ מְאִירוֹת בְּאוֹר פְּנֵי יְהוָה כְּמוֹ אֲסִפְקֻלְרִיא הַמְאִירָה עַד שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יִסְתַּכֵּל אֶת עַצְמוֹ וַיִּרְאֶה אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ פְּנֵינוּ הַמְאִירוֹת כְּמוֹ בְּמִרְאֵה וְאֲסִפְקֻלְרִיא. וַיִּרְאֶה אִיךָ פְּנֵינוּ מְשֻׁקַע בַּחֲשֵׁךְ, וַיַּחֲדֵשׁ פְּנֵינוּ שֶׁנְּעוֹרְרֵנוּ, וַיִּשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת לְפְּנִיךָ:

וְחַנּוּנֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׁאֲזֹכָה לְחַתְקָרֵב לְצַדִּיק הָאֱמֶת שֶׁבְּדוֹר חַזָּה, וְאֲזֹכָה לְשִׁמְעַת מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּעַצְמוֹ, דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים אֲשֶׁר הוּא זוֹכָה עַל־יְדֵי מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים לְשִׁמְעַת מִפִּיךָ. וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי יְרֵאתְךָ הַקְּדוֹשָׁה יְרֵאָה עֲלֵאָה יְרֵאת הַרוּמָמוֹת, וְאֲזֹכָה לְשִׁמְעַת הַדְּבוֹר הַקְּדוֹשׁ מִפִּי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת בְּאִמָּה וּבִירְאָה גְּדוֹלָה, בְּאֶפֶן שֶׁאֵינִי דְבוֹר לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּשִׁלְמוֹת גָּמוֹר, וְאֲזֹכָה לְשִׁמְעַת הַפְּרִיִת בְּאַמֶּת בְּקָדְשָׁה גְּדוֹלָה, כְּרֵאֵי לְזֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר בָּהֶם

בְּחֶרֶת. וְחַנּוּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׂאֵזְכָּה לְתַקֵּן בְּחַיֵּי אֶת כָּל
הַחַטָּאִים וְעוֹזְנוֹת וּפְשָׁעִים וְכָל הַפְּגָמִים שְׂפָגְמֹתַי לְפָנֶיךָ
מִנְעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְאַפְלוּ כָּל הַחַטָּאִים שְׂחַטָּאתַי בְּשׁוֹגֵג
אוּ בְּאָנָם, כָּלֵם אֶזְכָּה לְתַקֵּן בְּחַיֵּי חַיֵּשׁ קָל מִחֶרֶת. וּמִנְעוּתָהּ
תִּזְכְּנֵי לְהִתְקַרֵּב אֵלַיךָ בְּאַמֶּת בְּקֹדֶשׁהּ וּבְטַהֲרָהּ, וְאֶזְכָּה
לְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְלִקְדוּשַׁת הַבְּרִית:

וּבִכֵּן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מְלֵא
רַחֲמִים מְלֵא רְצוֹן, עֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי וּזְכְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים וּבְחֶסְדֶיךָ הַעֲצוּמִים לְקַבֵּל שְׂבֻתוֹת בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה
וּבְחֶדְוָה רַבָּה וְעֲצוּמָה וּבִירְאָה וְאַהֲבָה. וְתִזְכְּנֵי לְטַרַח
בְּעֲצָמֵי לְעֵשׂוֹת צְרָכֵי-שְׂבֻת בְּעֲצָמֵי כֹחַ גְּדוֹל וּבְזַרְיּוֹת
נִמְרָץ. וְתִעֲזָרְנוּ תָמִיד לְהַשְׁלִים כָּל פְּרָשִׁיּוֹתֵינוּ עִם הַצְּבוּר.
שְׂנֵזְכָּה לְקָרוֹת הַפְּרָשָׁה שֶׁל הַשָּׁבוּעַ בְּכָל עָרֵב שְׂבֻת שְׁנַיִם
מִקָּרָא וְאַחַד תִּרְגוּם בְּכוּנָה גְדוֹלָה וְעֲצוּמָה בְּקֹדֶשׁהּ
וּבְטַהֲרָהּ, בְּאִפֵּן שְׂנֵזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה לְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ
עַל-יְדֵי לְשׁוֹן תִּרְגוּם.

וְנִזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שִׁיְהִיָּה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ קְדוּשַׁת שְׂבֻת
קֹדֶשׁ עַל-יְדֵי רְחִיצַת חֲמִין וְהַטְּבִילָה שֶׁל עָרֵב שְׂבֻת
קֹדֶשׁ. וְתִהְיֶה בְּעֲזָרֵי שְׂלֵא אֲבִטֵּל לְעוֹלָם הַרְחִיצָה וְהַטְּבִילָה
שֶׁל עָרֵב שְׂבֻת. וּכְשֶׁם שְׂאֵנִי רוּחִין וְטוֹבֵל עֲצָמֵי בְּעוֹלָם
הַזֶּה, כֵּן תִּטְהַר וְתִקְדָּשׁ אֶת גּוּפֵי וְנַפְשֵׁי וְרוּחֵי וְנִשְׁמֹתַי
בְּקֹדֶשְׁתֶּךָ הָעֲלִיּוֹנָה וְתִמְשִׁיךְ רִשְׁפֵי שְׁלֵחָבֶת יְהִי מֵאִשׁ

הַקְדוּשָׁה שְׁלֹמֵעָלָהּ, הָאוֹכֵלֶת וְשׁוֹרְפֶת כָּל מִיְיָ אֵשׁ. וְעַל-
 יְדֵי-זֶה תִּבְעַר וְתִשְׂרַף וְתִבְטֹל מִמֶּנִּי וּמִכָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
 אֶת כָּל תַּעֲרוּבוֹת הָרַע, שְׁנַת־עָרֵב וְנֶאֱחָז בָּנוּ עַל יְדֵי פָגַם
 עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְעַל-יְדֵי חַטָּאֵינוּ וְעֲוֹנוֹתֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ,
 בְּאִפְסוֹן שִׁשְׂרָף וַיִּפֹּל וַיִּתְּבַטֵּל כָּל הָרַע שְׁנַת־אֲחִיז בָּנוּ. וְהַטּוֹב
 יִתְבָּרַר וַיַּעֲלֶה וַיְכַלֵּל לְמַעְלָה לְמַעְלָה בְּטוֹב הָעֲלִיּוֹן, בְּטוֹב־ךָ
 הַגָּדוֹל שֶׁהוּא טוֹב הַנִּצְחִי:

אָנָּה יְהוָה, אַתָּה יַדְעֶתָ כִּי אֵין כִּי כַח לְהַמְשִׁיךְ עָלַי בְּעֶצְמִי
 קְדוּשָׁת שַׁבָּת קְדוֹשׁ. חוּם וְחֶמֶל עָלַי, יִהְיוּ נָא וַיִּכְמְרוּ
 רַחֲמֶיךָ עָלַי, כִּי אַתָּה יַדְעֶתָ כִּי אֲנִי רָחוֹק מִקְדוּשָׁת שַׁבָּת
 בְּאַמְתִּי. חוּם וְחֶמֶל בְּמַתְנֵת חֲנָם, וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ
 קְדוּשָׁת שַׁבָּת בְּאַמְתִּי. וְאַזְכֶּה לְהוֹסִיף מֵחַל עַל הַקְדוֹשׁ
 בְּכַנִּיסָתוֹ וּבִיצִיאָתוֹ. וְתַעֲזָרְנוּ לְהַמְשִׁיךְ קְדוּשָׁת שַׁבָּת עַל
 יְמֵי הַחֹל, עַד שֶׁכָּל שִׁשַּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה יִהְיוּ טְהוֹרִים
 וְקְדוּשִׁים בְּקְדוּשָׁה גְדוֹלָה בְּקְדוּשָׁת שַׁבָּת קְדוֹשׁ, עַד שֶׁיִּהְיוּ
 נִכְלָלִים כָּל שִׁשַּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה בְּשֶׁרֶשׁ חֵיוֹתָם שֶׁבְּקְדוּשָׁה
 שֶׁהוּא שַׁבָּת קְדוֹשׁ. שֶׁהוּא מְחִיָּה וּמְקוּם כָּל שִׁשַּׁת הַיָּמִים וְכָל
 הַנְּאֻצִּלִּים וְכָל הַנְּבָרָאִים וְהַנּוֹצְרִים וְהַנְּעֻשִׁים וְכָל הָעוֹלָמוֹת
 כָּלָם מִרְאֲשִׁית נְקֻדַּת הַבְּרִיאָה עַד סוֹף נְקֻדַּת הַמְרָכָז שֶׁל
 עוֹלָם הַגַּשְׁמִי, אֲשֶׁר כָּל חֵיוֹתָם וְקִיּוּמָם הוּא שַׁבָּת קְדוֹשׁ:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ נְתַתְּ לָנוּ מַתְנָה טוֹבָה
 הַזֹּאת, שֶׁהִיְתָה בְּבֵית גְּנָזִיךָ וְשַׁבָּת שְׂמָחָה. עַל כֵּן

בְּאֵתִי לְהַפִּיל תְּפִלָּתִי וּתְחַנְּנֵנִי וּבִקְשָׁתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, כְּשֵׁם שֶׁגִּבְרֵי רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ לָתֵן לָנוּ מִתְּנָה
טוֹבָה קְדוֹשָׁה הַזֹּאת, כִּן תַּעֲנִיקֵנוּ מִטּוֹבְךָ הַגָּדוֹל, וְתִשְׁפִיעַ
עָלֵינוּ מִמְּעוֹן קְדוֹשְׁתֶּךָ. וְתַעֲזָרְנוּ לְקַבֵּל מִתְּנָה טוֹבָה קְדוֹשָׁה
הַזֹּאת, שְׁנֹזֶפֶה לְקַבֵּל שַׁבַּת בְּקְדוֹשָׁה גְּדוֹלָה וּבִשְׂמִיחָה וַחֲדוּדָה
רַבָּה וְעֲצוּמָה. וְנִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קְדוֹשַׁת שַׁבַּת תְּמִיד. וְנֹזֶפֶה
לְשִׁבֵר וּלְבַטֵּל הָרַע הַנֶּאֱחָז בָּנוּ וּלְבַרֵּר וּלְהַעֲלוֹת הַטּוֹב
שֶׁבָנוּ בְּבַחֲיִנַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ עַל יְדֵי לְשׁוֹן תַּרְגוּם.
וְנֹזֶפֶה לְקְדוֹשַׁת הַבְּרִית בְּאֵמֶת, וְנִשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת, וְנֹזֶפֶה
תְּמִיד לִילֶךְ וּלְעֲלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וּמִמְעַלָּה לְמְעַלָּה
בְּקְדוֹשָׁה גְּדוֹלָה בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאֵמֶת, עַד שְׁנֹזֶפֶה לְעֲלוֹת
לְהַכִּלֵּל בְּשַׁבַּת הָעֲלִיּוֹן. וְתַחֲנַנּוּ בַּחֲסָדֶיךָ לְיוֹם שְׁכָלוֹ שַׁבַּת
וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים, "יְהִי לְרִצּוֹן אֲמָרֵי פִי וְהַגִּיּוֹן לְפִי
לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי":

כ

"בֵּן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי בַּמְּרַחֵב יָהּ. מִקְצֵה הָאָרֶץ אֵלֶיךָ
אֶקְרָא בְּעֶטְפָה לְפִי בְּצוּר יְרוּם מִמְּנֵי תַנְחַנְּנֵנִי", חוּם וַחֲמֵל
עָלֵי, יַעֲזָרְנוּ רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ הַגְּדוֹלִים עָלַי, וְעֲזָרְנִי וְזַכְּנֵנִי
לִילֶךְ וּלְבֹא מִחֶרֶה לְאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר הִיא מְקוֹר
קְדוֹשֵׁתֵנוּ. כֹּאֲשֶׁר אַתָּה יַדְעָתָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שְׁכָל קְדוֹשֵׁתֵנוּ
וּמְחַרְתֵּנוּ וְכָל יְהוּדוֹתֵנוּ תְּלוּי בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאֵי אֶפְשָׁר
לְהִיּוֹת אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי בְּאֵמֶת, וְלִילֶךְ וּלְעֲלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא,

כִּי אִם עַל יְדֵי שְׂזוּכִין לָבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִקּוֹם קְדֻשָּׁתָנוּ,
הָאֶרֶץ אֲשֶׁר בְּחֵרְתָּ בָּהּ מִכָּל הָאֲרָצוֹת וְנָתַתָּ אוֹתָהּ לְעַמֶּךָ
יִשְׂרָאֵל הַנִּבְחָר מִכָּל הָעַמִּים לְנַחֲלָה, אֶרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה דּוֹרֵשׁ
אוֹתָהּ תָּמִיד כְּמֵה שְׂפָתֹי: "אֶרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ דּוֹרֵשׁ
אוֹתָהּ תָּמִיד עֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּהּ מֵרִשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד
אַחֲרִית שָׁנָה". וְאַתָּה יְדַעְתָּ עַצְמְךָ רַבּוּי הַמְּנִיעוֹת
וְהַעֲרֹבוֹת וְהַבְּלֹבָלוֹת הַמוֹנְעִים אוֹתָנוּ מִזֶּה אֲשֶׁר עַל יָדָם
אֵין אָנוּ יְכוּלִים לַיְלֹךְ וּלְבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְכָבֵד כְּלֵינוּ
יְמֵינוּ וְשָׁנוֹתֵינוּ בְּחוּץ לְאֶרֶץ, וְאָנוּ מְגֹרְשִׁים מֵאֶרֶץ הַחַיִּים,
מֵאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה מֵהַסְּתַפַּח בְּנַחֲלַת יְהוָה, אֲשֶׁר הִיא חַיֵּינוּ
וְאֶרֶץ יְמֵינוּ, לְשִׁבְתָּ עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ יְהוָה.

רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְתַעֲזֹרֵנוּ אֶת
לְבָבֵנוּ וְאֶת לְבַב זְרַעֲנוּ וּלְבַב כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
שִׁיחֵיו לָנוּ כְּפִינֵינוּ וְגַעְגּוּעֵינוּ גְּדוּלָּה וְהַשְׁתַּוְּקוֹת נִמְרָץ
לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְנִכְסֶפּ וְנִשְׁתַּוְּקוֹת תָּמִיד בְּאַמַּת לָבוֹא לְאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל עַד אֲשֶׁר תִּזְכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ לָבוֹא לְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה
בְּמַחֲרָה, לְמַעַן נִזְכֶּה עַל יְדֵי זֶה לְהַתְעוֹרֵר בְּאַמַּת לְעַבֹּדְתְךָ
וּלְיִרְאָתְךָ.

חֹם וְחַמּוּל נָא עָלֵינוּ מְלֵא רַחֲמִים, שְׁלֵא נִבְלָה יְמֵינוּ, חֵם
וְשָׁלוֹם, בְּחוּץ לְאֶרֶץ, כִּי אַתָּה יְדַעְתָּ אֶת כָּל תְּלֹאוֹתֵינוּ
וְחִלְשׁוֹתֵינוּ בְּעַת הַזֹּאת, וְאֵין אָנוּ יְכוּלִים לְשַׁבֵּר רַבּוּי
הַמְּנִיעוֹת הַעֲצוּמוֹת הַמוֹנְעִים מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אֱלֹהֵי אֱלֹהֵינוּ

וְרַבּוֹת מְנִיעוֹת וְעֹבוֹבִים אֲשֶׁר קִצְרָה יְדִינֵנוּ לְשֹׁכְרֵם, כִּי
 אִם בְּכַחַד הַגָּדוֹל וּבְכַסְדִּיךָ הָעֲצוּמִים, וְאִין לָנוּ עַל מִי
 לְהַשְׁעֵן כִּי אִם עָלֶיךָ אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים. חֲמַל עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל,
 וּמַהֲרָ לְהַבִּיאֵנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל חֵישׁ קַל מִהֲרָה. וְתַתֵּן לָנוּ כַּח
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְנִצְחָה אֶת הַמַּלְחָמָה לְשִׁבְרָה וּלְגֵרֵשׁ וּלְבַטֵּל
 אֶת כָּל מוֹצִיאֵי דַבַּת הָאֶרֶץ רָעָה, אֲשֶׁר מֵהֶם נִמְשָׁכִים כָּל
 מִינֵי מְנִיעוֹת וּבְלִבוֹלִים מְלָבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּאֶפְסֹן
 שְׁנוֹפָה לְשִׁבְרָה וּלְבַטֵּל כָּל הַמוֹנְעִים וְהַמְעַכְבִּים, וְנִזְכָּה לְכַא
 לְשָׁלוֹם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל חֵישׁ קַל מִהֲרָה:

וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתַפְתַּח אֶת לִבֵּנוּ, שְׁנוֹכַל
 לְהַתְפַּיֵּל לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל לֵב וְנִפְשׁ.
 וְנִזְכָּה לְשִׁפְךָ אֶת לִבֵּנוּ כַּמִּים נֹכַח פְּנֵי יְהוָה, שְׁנִשְׁפֹּךְ שִׁיחֵנוּ
 וְתַפְתַּח לָנוּ לְפָנֶיךָ תָּמִיד בְּאַמֶּת בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, עַד
 שְׁנַעֲזֹרֵךְ רַחֲמֶיךָ עָלֵינוּ. וְיַחֲמוּ וְיִכְמְרוּ רַחֲמֵי לְבָבְךָ עָלֵינוּ עַד
 אֲשֶׁר נִזְכָּה שְׁתִּשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ מִלֵּב הָעֲלִיוֹן דְּבוּרֵי חַמִּים
 כְּגַחְלֵי אֵשׁ. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "חֵם לְבִי בְּקֶרְבִי בְּהִגִּי תִבְעַר
 אֵשׁ דְּבַרְתִּי בְּלִשׁוֹנִי".

וְנִזְכָּה לְדַבֵּר תָּמִיד דְּבוּרֵי קְדוּשִׁים בְּחַמִּימוֹת
 וּבְהַתְלַהֲבוֹת גָּדוֹל דְּקִדְשָׁה, וְכָל דְּבָרֵינוּ יִהְיוּ
 כְּגַחְלֵי אֵשׁ. וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ בְּאֹרֵי הַתּוֹרָה מִלֵּב
 הָעֲלִיוֹן. וְתִזְכְּנוּ לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה תָּמִיד חֲדוּשִׁין דְּאֹרֵיתָא,

חֲדוּשֵׁינָא אַמְתִּיבִים דְּקַדְשָׁהּ, חֲדוּשֵׁינָא שְׁיִהְיוּ לָךְ לְנַחַת וְלְרַצוֹן
לְפָנֵי כְּסָא כְּבוֹדָךְ, חֲדוּשֵׁינָא שְׁתַּתְּפָאָר בְּהֵם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ דְּעֵלְמָא כְּלָא, אֲדוּן כָּל, אַתָּה יַדְעָתָּ
אֵת גְּדֻלַּת יְקָר תְּכַאֲרֵת קְדוּשַׁת נְשֻׁמַּתְנֵנוּ בְּשָׂרְשָׁנוּ,
אֲשֶׁר לְפָנֵי עֵצָם קְדוּשַׁת נְשֻׁמַּתְנֵנוּ בְּשָׂרְשָׁהּ הִיא רְאוּי לָנוּ
לְחַדְשׁ תְּמִיד חֲדוּשֵׁינָא דְּאוּרֵיתָא אַמְתִּיבִים, כִּי לְכָךְ נּוֹצְרָנוּ.
וּבְעוֹזוֹנוֹתֵי הָרַבִּים נְתַרְחַקְתִּי מִמְּךָ כָּל כָּךְ, עַד אֲשֶׁר כָּבֵד
עָלַי אֲפִלּוּ לְבַקֵּשׁ עַל זֶה, כִּי מִסּוּחַ הַבּוֹשָׁה עַל פָּנָי לְהַתְּפַלֵּל
לְזָכוֹת לְחֲדוּשֵׁי תוֹרַת אַמְתִּיבִים, כִּי אֵינִי יוֹדֵעַ עַל מַה לְבַקֵּשׁ
קָדָם. כִּי פְּגָמְתִּי בְּחֻדְעָת מְאֹד עַל יְדֵי פְּגָם הַבְּרִית, עַד אֲשֶׁר
אֵינִי יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהַתְּחִיל וְלְבַקֵּשׁ עַל תְּקוּן פְּגָם הַבְּרִית. אִם
לְבַקֵּשׁ עַל הָעֵבֶר לְתִקּוֹן מַה שְּׁכָבֵר פְּגָמְתִּי מִנְּעוּרַי עַד הַיּוֹם
הַזֶּה, בְּמַחְשָׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשָׂה, בְּרֵאִיתָ הָעֵינַן וּבְשִׁמְיַעַת
הָאֶזְוֹן וּבְשִׂאָר חוּשִׁים, בְּשׁוֹנֵג וּבְמִזִּיד בְּאַנְס וּבְרַצוֹן. אִם
לְבַקֵּשׁ עַל הָעֵתִיד שְׂאֲזַכֶּה מֵעַתָּה לְבָלִי לְפָנֶיךָ עוֹד כָּלֵל, אֲפִלּוּ
בְּמַחְשָׁבָה בְּעֵלְמָא.

מָלְא רַחֲמִים, חֲמַל עַל מְלָא בּוֹשָׁה וּכְלָמָה, עַל לֵב עֵקֶשׁ
וּפְתִלְתַּל. כִּי אַתָּה יַדְעָתָּ אֵת כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר
מְצַאָתָנִי, כִּי רִשְׁתוֹת פְּרוּסִים עָלִינוּ מִכָּל צַד וּמְצַדֵּי צְדָדִים,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵיךְ לְבָרַח מֵהֵם. וְאֲפִלּוּ לְצַעֲקַי אֵלֶיךָ נִמְנַע מִמְּנִי,
כִּי אֵין לִי עוֹד דְּבוּרִים וְקוֹל לְצַעֲקַי אֵלֶיךָ, כִּי פְּגָמְנוּ בְּקוֹל
וּדְבוּר, וּבְכָל חֲרָמִ"ח אֵיבָרִים וְשִׁס"ח גִּידִים, וְקַלְקֵלְנוּ כָּל

שְׁבִילֵי הַדַּעַת, וּפְגַמְנוּ בְּכָל הַנְּתִיבוֹת שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, עַד אֲשֶׁר
 נֶעְלַם מִדַּעְתָּנוּ, וְאִין אָנוּ יוֹדְעִין שׁוּם דָּרֶךְ וְנִתִּיב אִיךָ
 לְזָכוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת לְאַמֶּתוֹ. אֲבָל עַדִּין לֹא כָלוּ
 רַחֲמֶיךָ וְאָנוּ סְמוּכִים וּבְטוּחִים עַל כַּחַם שֶׁל זְקֵנִים דְּקִדְשָׁה,
 שֶׁהֵם הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּם אֲשֶׁר עָלִיהֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל נִשְׁעָן,
 וְעַל כַּחַם לְבַד אָנוּ נִשְׁעָנִים, אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם כַּח לְמִשְׁךָ
 וְלִהְיוֹצִיא אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל מִרְשׁוֹת הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְלִהְכַנְּיָסָם
 בְּרִשׁוֹת דְּקִדְשָׁה.

עַל כֵּן בָּאתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, בְּלֵב נִשְׁפָּר
 וְנִדְפָּא בְּלֵב נְאֻנָּח מִמִּשְׁךְ וּמִמָּרָט, שׁוֹאֵל וּמִבְקֵשׁ
 כְּעֵנִי בַּפֶּתַח, דַּל וָרֵשׁ וְאֲבִיוֹן פּוֹרֵשׁ כַּפָּיו, נוֹשֵׂא עֵינָיו
 לְשָׁמַיִם כְּעֵינַי עֲבָדִים אֵל יַד אֲדוֹנֵיהֶם, כְּעֵין הַחַיִּב וְהַמּוֹרֵד
 הַבּוֹא לְרִצּוֹת וּלְפִיִּם אֶת אֲדוֹנָיו, שׁוֹאֵל וּמִבְקֵשׁ וּמִתְחַנֵּן
 מִתְנַת חֲנָם. חֲנֻנִי, חֲנֻנִי, וְתִמְשִׁיךְ עָלַי דַּעַת דְּקִדְשָׁה מִזְקֵנִים
 שֶׁבְּקִדְשָׁה. וְתִזְכְּנִי מִנְעֲתָה לְהַנְצִיל מִכָּל מִינֵי פְגָם הַבְּרִית.
 וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִכָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת
 רָעוֹת וְהַרְהוּרִים רָעִים, וּמִכָּל מִינֵי פְגָם הַדַּעַת, וְאַזְכֶּה לְתַקֵּן
 מִהֲרָה אֶת כָּל מִינֵי פְגָם הַבְּרִית שֶׁפָּגַמְתִּי עַד עַתָּה, בְּאִפְסוֹ
 שְׂאִזְכֶּה לְתַקֵּן הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת פְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב:

וְעִזְרֵנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי שְׂאִזְכֶּה לְעוֹרֵר קוֹלִי בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה,
 וְהַקּוֹל יְעוֹרֵר הַפְּזוּנָה עַד שְׂאִזְכֶּה לְתַקֵּן דַּעַתִּי
 בְּשִׁלְמוֹת עַל יְדֵי זֶה. אָנָּה יְהוָה, חוּם וְחַמֵּל עָלֵינוּ, וְזַכְּנוּ

לְתִקּוֹן הַחֲבֵרִית שֶׁהוּא תִקּוֹן הַדַּעַת בְּשִׁלְמוֹת בְּקֹדֶשׁהּ
 וּבְטַהֲרָהּ, בְּלִי שׁוֹם פְּגָם כָּלֵל. וּכְשֵׁם שֶׁהוֹצֵאתָ אֶת אֲבוֹתֵינוּ
 מִגְּלוֹת מִצְרַיִם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִּיּוֹת, וְהוֹצֵאתָ אוֹתָם
 מִחֲמֹשִׁים שְׁעָרֵי טְמֵאָה, מִפְּגָם הַחֲבֵרִית, מִפְּגָם הַדַּעַת, אֲשֶׁר
 זֶה הָיָה עֶקֶר גְּלוֹת מִצְרַיִם, וְהִכְנַסְתָּם בְּחֲמֹשִׁים שְׁעָרֵי
 קֹדֶשׁהּ, וְזָכִיתָ אוֹתָם לְתִקּוֹן הַחֲבֵרִית, לְתִקּוֹן הַדַּעַת, וְנָתַתָּ
 לָהֶם תּוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, וְהִכְנַסְתָּ אוֹתָם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּן
 תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת וְנוֹרָאוֹת וְתוֹצִיא
 אוֹתָנוּ מִן הַגְּלוֹת הַמֵּר הַזֶּה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִּיּוֹת, מִגְּלוֹת
 הַגּוֹף וּמִגְּלוֹת הַנַּפֶּשׁ. וְתִמְהַר לְהוֹצִיאֵנוּ מִכָּל הַחֲמֹשִׁים
 שְׁעָרֵי טְמֵאָה. וְתִפְדֵּנוּ וְתִגְאָלֵנוּ וְתִצִּילֵנוּ מִכָּל מִיַּי פְּגָם
 הַחֲבֵרִית, מִפְּגָם הַדַּעַת, וְתִכְנִיסֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ מְהֵרָה לְכָל
 הַחֲמֹשִׁים שְׁעָרֵי קֹדֶשׁהּ, וְתִזְכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים חַיֵּשׁ קַל
 מְהֵרָה לְתִקּוֹן הַחֲבֵרִית לְתִקּוֹן הַדַּעַת בְּאַמֶּת פְּרָאוֹי לְיִשְׂרָאֵל
 עִם קֹדֶשְׁךָ וְקִיָּם לָנוּ מִקְרָא שְׁפָתֹיב: "כִּימִי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת":

וְתִהְיֶה בְּעֶזְרָנוּ, שְׁנִזְכֶּה לְקַבֵּל עָלֵינוּ קֹדֶשׁת חַג הַפֶּסַח
 בְּקֹדֶשׁהּ נוֹרָאָה וְעֶצְמוֹתָהּ וּבְשִׂמְחָהּ וְחֻדוֹתָהּ גְּדוֹלָהּ,
 וְנִזְכֶּה לְקִיָּם מִצִּוֹת אַרְבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן שֶׁל פֶּסַח בְּשִׁלְמוֹת
 הַפְּרָאוֹי, בְּקֹדֶשׁהּ וּבְטַהֲרָהּ גְּדוֹלָהּ. וְתִפְתַּח לָנוּ אוֹר הַדַּעַת,
 וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ אוֹר קֹדֶשׁת הַמּוֹחִין הָעֲלִיוֹנִים, שְׁנִזְכֶּה
 שְׂיִהְיוּ נְמוֹשְׁכֵינוּ עָלֵינוּ בְּפֶסַח כָּל הַמּוֹחִין הַקְּדוֹשִׁים, מוֹחִין
 הַגְּדוֹלוֹת וּמוֹחִין הַקְּטָנוֹת.

וְנִזְכָּה לְסֵדֶר הַסֵּדֶר שֶׁל פֶּסַח בְּקִדְשָׁה גְדוּלָה כָּרְאוּי.
 וְתַעֲזְרֵנוּ לֹמַר הַהֲגָרָה בְּקוֹל רָם בְּכוֹנָה גְדוּלָה
 וְנוֹרָאָה וּבְשִׂמְחָה וְחֵדוּה רַבָּה וְעֲצוּמָה, וּבְהַתְעוֹרְרוֹת גְּדוּלָה
 וּבְהַתְלַהֲבוֹת נִמְרָץ, בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה גְדוּלָה, עַד שֶׁהַקּוֹל
 יַעֲזֹרֵר הַכוֹנָה. עַד שְׁאֲזוּכָה עַל יְדֵי זֶה לְתַקּוֹן הַבְּרִית וּלְתַקּוֹן
 הַדַּעַת בְּשִׁלְמוֹת בְּאַמֶּת. עַד שְׁאֲזוּכָה לְבוֹא לְחַדוּשֵׁי תוֹרָה
 אֲמִתִּיִּם, וְאֲזוּכָה לְהַמְשִׁיךְ תְּמִיד הַבּוֹרִים חַמִּים כְּגַחְלֵי אֵשׁ
 עַל יְדֵי תַפְלָה וְתַחֲנוּנִים. וְתַזְכֵּנִי לְהַתְפַּלֵּל אֵלֶיךָ בְּהַתְקַשְׁרוֹת
 נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. שֶׁתְּהִיָּה תַפְלָתֵנוּ תַפְלַת רַבִּים. וְלֹא תִמָּאֵם
 אֶת תַפְלָתֵנוּ. כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "הֵן אֵל כַּבִּיר וְלֹא יִמָּאֵם".
 וְיִתּוּסֵף וְיִתְגַּדֵּל לְמַעַלָּה תּוֹסֵפוֹת קִדְשָׁה רַבָּה וְעֲצוּמָה עַל
 יְדֵי תַפְלָתֵנוּ. וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה מְלֵב
 הָעֲלִיּוֹן. אֲשֶׁר שֵׁם כְּתוּבִים כָּל בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה.

וְתַזְכֵּנִי שֶׁיִּגְלֶךְ בְּדַרְכָּהּ שֶׁל תּוֹרָה. וְנִזְכָּה לְקַוֵּם דְּבָרֵי
 רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה. אֲשֶׁר גָּלוּ לָנוּ הַדְּרָכָה
 שֶׁל תּוֹרָה. לְאָכַל פֶּת בַּמַּלַּח וּמִים בַּמְּשׁוּרָה נִשְׁתָּה וּבַתּוֹרָה
 נִהְיָה עֲמִלִּים תְּמִיד. וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ בְּאוּרֵי
 הַתּוֹרָה מִהַנְּשִׁמָּה הַקְּדוּשָׁה הַסּוֹבְלָת מְרִירוֹת עַל שְׁעֵבוֹד
 הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר מִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַחַדוּשִׁין וְכָל הַבְּאוּרִים שֶׁל
 הַתּוֹרָה. וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה מִשָּׁם בְּרַחֲמִים
 וְתַחֲנוּנִים עַד שְׁאֲזוּכָה לְחַדֵּשׁ תְּמִיד חַדוּשִׁין דְּאוּרֵיתָא
 אֲמִתִּיִּם. חַדוּשִׁין דְּקִדְשָׁה חַדוּשִׁין הַנְּמַשְׁכִּין מִתְּלִיסָר

תְּקוּנָא דִּיקְנָא קְדִישָׁא, שְׁהֵם שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה מְדוֹת שְׁהַתּוֹרָה
נְדַרְשֶׁת בְּהוּ.

וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִצְיִלְנוּ מִכָּל מִינֵי מְרִיבוֹת וּמַחְלָקוֹת, וְתִבְטִיל
שְׁנֵאת חֲנָם מִעֲלֵינוּ וּמִעַל כָּל עַמּוּד בֵּית
יִשְׂרָאֵל. וְתֵן בְּלֵב כָּל הַחֹלְקִים עָלֵינוּ שִׁישׁוּבוּ מִשְׁנֵאתָם
וּמִמַּחְלָקוֹתֵם. וְהַט לְבָבְךָ אֶל הָאֱמֶת וְלֹא יַעֲזָרְרוּ עוֹד
מְרִיבָה עָלֵינוּ בְּחֲנָם. וְתִשִּׂים שְׁלוֹם בֵּין עַמּוּד יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם:

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּם וְחֶמֶל עָלֵינוּ, וְזַכְנוּ לָבוֹא לְכָל מַה
שֶׁבִקְשָׁנוּ מִלְּפָנֶיךָ, שְׁנִזְכֶּה לְדַבְּרוֹת חַמִּים דְּקִדְשָׁה
וְלַחְדוּשֵׁין דְּאִזְרִיתָא אֱמֶתִיִּים. וְנִזְכֶּה שִׁיְהִיוּ נִבְרָאִין
מִלְּאֲכִים קְדוֹשִׁים מִכָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁל חְדוּשֵׁי תּוֹרַתְנוּ
בְּקִדְשָׁה וּבְטָהָרָה. וְאֵלֹהֵי הַמְּלָאכִים הַקְּדוֹשִׁים יִצְטָרְפוּ
וְיִתְחַבְּרוּ עִם כָּל הַמְּלָאכִים הַנִּבְרָאִים תָּמִיד עַל יְדֵי חְדוּשֵׁי
תּוֹרָה שֶׁל צְדִיקִים אֱמֶתִיִּים. וְכָל אֵלֹהֵי הַמְּלָאכִים הַקְּדוֹשִׁים
יִקְבְּלוּ כַּח מְאֹדוֹם הַמְּמַנֶּה עַל הַחֶרֶב לְעַנֵּשׂ אֶת הָרָשָׁעִים
בְּחֶרֶב וְקִטְלָא, כִּדִּי לְהַכְנִיעַ וְלִשְׁבֵּר וְלִבְעַר אֶת כָּל
מוֹצִיאֵי דַבַּת הָאָרֶץ רָעָה שְׁהֵם כָּלֵל כָּל הַמּוֹנְעִים
וְהַמְּפַסְּיָקִים וְהַמְּעַכְּבִים מִלָּבוֹא לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, אוֹ שֶׁתִּבִּיא
מִןּוֹד בְּלִבָּבְךָ, לְבַל יִהְיֶה לָּהֶם כַּח לְעַכְב וְלִמְנַע אוֹתָנוּ, חַם
וְשְׁלוֹם, מֵאָרֶץ יִשְׂרָאֵל אוֹ מִשָּׂאֵר כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבִקְדְשָׁה.

מִלֵּא רַחֲמִים, חוֹם וְחַמֵּל עָלֵינוּ, וְתֵן לָנוּ כַּח בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים, לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל כָּל הַמְּעַכְבִּים
וְהַמּוֹנְעִים מִן הַקְּדוּשָׁה הַקְּמִים עָלֵינוּ בְּכָל יְעַת, וְרוֹצִים
לְהַתְּגַבֵּר, חֵם וְשָׁלוֹם, לְבַלְבֵּל אוֹתָנוּ חֵם וְשָׁלוֹם מִיְּעֻבְדוֹתֶיךָ
בְּאַמֶּת, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יֹדְעָתָ אֶת לְבָבְךָ, חוֹסֵה
עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְהִיָּה בְּעִזָּרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ
מִמָּהם. וְשֹׁבֵר זְרוּעַם וְכַחֵם, שְׁלֵא יִהְיֶה לָּהֶם שׁוֹם כַּח לְמַנְעַ
אוֹתָנוּ, חֵם וְשָׁלוֹם, מִשׁוֹם דְּבַר שֶׁבְּקָדְשָׁה, וְלֵא יוֹכְלוּ
לְבַלְבֵּל אוֹתָנוּ וְכָל הַנְּלוֹיִם אֵלֵינוּ כָּלֵל.

וְעִזָּרְנוּ אוֹתָנוּ וְאֵת כָּל עַמּוּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, הַחֲפָצִים
בְּעֻבְדוֹתֶיךָ לְהַתְּקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, שִׁיְהִיָּה לָנוּ כַּח
לְהַכְנִיעַ אֶת הָרָשָׁעִים הַמְּתַנַּגְדִּים וְחוֹלְקִים עַל הָאֱמֶת,
הַרוֹצִים לְרַחֵק אוֹתָנוּ מִיְּעֻבְדוֹתֶיךָ בְּאַמֶּת. וְתֵתֵן לָנוּ כַּח
לְעִזָּרָר עָלֵיהֶם מִשְׁפָּטֵי הָאֱמוּת. וְנִזְכֶּה לְדוֹן אוֹתָם וְלְהַכְנִיעַ
אוֹתָם בְּמִשְׁפָּטֵיהֶם. וְעִזָּרְנוּ שֶׁנִּצְלִיחַ בְּמִשְׁפָּטֵם, וְכָל
הַחוֹלְקִים וְהַמּוֹנְעִים מִדְּרָכֵי הַקְּדוּשָׁה הָאֱמֶתִּים כָּלֵם יִצְאוּ
חַיִּיִּם בְּדִינֵיהֶם, וְנִשְׁפִּיל אוֹתָם עָדֵי אֶרֶץ עַל-יְדֵי
מִשְׁפָּטֵיהֶם, וְנוֹצִיא בְּלָעָם מִפִּיהֶם.

כִּי אַתָּה יֹדְעָתָ אֶת לְבָבְנוּ שֶׁפּוֹנְתָנוּ לְטוֹבָה כְּדֵי לְהַעֲמִיד
הִדָּת הַקְּדוּשָׁה עַל תֵּלוּ, כְּדֵי שֶׁנִּזְכֶּה לִילֵךְ בְּדַרְךְ הַקְּדוּשָׁה
בְּדַרְךְ מִלְכוּ שֶׁל עוֹלָם, וְאִין לָנוּ כַּח לְעַנְשׂ אֶת הָרָשָׁעִים כִּי
אִם בְּדִינֵיהֶם. עַל כֵּן חַמֵּל עָלֵינוּ, וְעַל כָּל עַמּוּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל,

הַמִּקְנָאִים קִנְאָת יְהוָה צְבָאוֹת, וְעוֹמְדִים לְדִין וּבָאִים
בְּמִשְׁפָּטֵי הָעֶבְרִים, כִּדְרֵי לְהַכְנִיעַ הָרָשָׁעִים הַחֹזְלָקִים עַל
הָאֱמֶת. וְתִתֵּן לָנוּ כַּח שְׁנֵצְלִיחַ בְּמִשְׁפָּטֶם, בְּאִפְסוֹן שְׁנֵצְכָה
לְהַשְׁפִּילָם וּלְשַׁבְּרָם וּלְהַכְנִיעֵם עַד עֶפְרָה. כָּלֵם יִכְרְעוּ וַיִּפְלוּ
בְּמִשְׁפָּטֶם, יִפְלוּ וְלֹא יִקְוִמוּ. וְלֹא יִהְיֶה לָהֶם עוֹד שׁוּם כַּח
לְבַטֵּל וְלִמְנַע אֹל לְבַלְבַּל אוֹתָנוּ חֵם וְשָׁלוֹם מִעֲבוֹדַת הַבּוֹרָא
יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ. וְנִזְכָּה עַל יְדֵי זֶה לְהַעֲלוֹת מִשְׁפָּט דְּקִדְשָׁה
מִבֵּין הַקְּלָפוֹת. וְעֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶם פֶּה לְדַבֵּר
עֲתָק עַל צְדִיקֵי הָאֱמֶת וְעַל אַנְשֵׁים כְּשָׂרִים בְּאֱמֶת. וְתִסְכַּר
אֶת פִּיהֶם, שֶׁלֹּא יִדְבְּרוּ סָרָה בְּפָנַי הַחֲמוּזִים עִם, וְלֹא יַחֲלִישׁוּ
דַּעְתָּם, חֵם וְשָׁלוֹם. כִּי "יִסְכַּר פִּי כָּל הַזְּבָרִי שֶׁקָּר", בְּאִפְסוֹן
שֶׁתִּזְכָּה אוֹתָנוּ לְבַטֵּל וּלְשַׁבֵּר כָּל מִינֵי מְנִיעוֹת וּמְסָכִים
וּמַפְסִיקִים הַמוֹנְעִים אוֹתָנוּ מִלְּבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּמִשְׂאֵר
כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבִּקְדָשָׁה. וְנִזְכָּה לְבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִהַרְחֵק
וּלְהַתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאֱמֶת:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יְדַעְתָּ אֶת חֲלִישוֹת כַּחֲנוּ בְּעֵת
הַזֹּאת, שְׂאִין לָנוּ שׁוּם כַּח לְשַׁבֵּר הַמוֹנְעִים
וְהַמְּעַכְבִּים מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּמִכָּל הַדְּבָרִים שֶׁבִּקְדָשָׁה בְּשׁוּם
דָּרֵךְ מִכָּל הַדְּרָכִים הָאֵלּוּ שֶׁהִזְכַּרְתִּי לְפָנֶיךָ, כִּי אִם בְּשִׁמְךָ
הַגָּדוֹל לְבַד בְּטַחְנוּ. וְעַל חֲסִדֶּךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים, שֶׁתּוֹשִׁיעֵנו
בְּגִדְל רַחֲמֶיךָ וְחַיִּינוּתֶיךָ וּבְעֶצֶם חֲמִלְתֶּךָ, וּבְזִכוּת וּכְחַ
צְדִיקֵי אֱמֶת, שֶׁכָּבַר זָכוּ לְשַׁבֵּר כָּל הַמְּנִיעוֹת וְעָבְרוּ בְּשָׁלוֹם
וּבְאוֹ לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. בְּזִכוּתָם וּכְחֵם לְבַד נִשְׁעָנְתִּי, וּבְחֲסִדֶּךָ

הַגְדוֹל תִּמְכֹּתַי יִתְדוֹתַי, שְׁתַּחֲנַנִּי גַם כֵּן לְנִסְעֵי וּלְבוֹא לְאֶרֶץ־
 יִשְׂרָאֵל מִהֲרָה, אֵף עַל פִּי שְׂאִינִי בְדַאי וְהַגִּין לְהִזְכִּיר בְּפִי
 שֵׁם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַקְדוּשָׁה, וְאַנִּי רְחוֹק מְאֹד מְאֹד מִקְדְּשֵׁי
 אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּתַכְלִית הַרְחוֹק. אֵף עַל פִּי כֵן אֲתָה מִקְרָב
 רְחוֹקִים, חוּם וְחֹמֶל עָלַי, חוּם וְחֹמֶל עָלַי, חוּם וְחֹנְנִי בְּמִתְנַת
 חֲנָם, שְׂאִזְכָּה לָבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִהֲרָה לְמַעַן אֲזַכָּה לְכַנֵּם
 בְּדַרְכֵי הַקְדְּשָׁה בְּאַמֶּת. וְאֲזַכָּה לְעִלּוֹת בְּכָל פַּעַם מִדֶּרְגָא
 לְדֶרְגָא בְּקְדוּשָׁה וּבְטָהָרָה בְּאַמֶּת חֵישׁ קָל מִהֲרָה, בְּאִפְסוֹ
 שְׂאֲזַכָּה לְהִתְקַרֵּב אֵלַיךָ בְּאַמֶּת וּבְתַמִּים מִעֲתָה וְעַד עוֹלָם.
 וְלֹא אִבּוֹשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא אֶכְלֵם לְעוֹלָם הַבָּא. וְ"אֲתַהֲלִיךְ
 לִפְנֵי יְהוָה בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים, אֲעַבְרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הָאֶרֶץ
 הַטּוֹבָה הַזֹּאת, הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְבָּנוֹן". תִּיקַר נָא נַפְשִׁי
 הַאֲמִלְלָה בְּעֵינֶיךָ, וּמִלֹּא מִשְׂאֵלוֹתַי בְּרַחֲמִים, וְהִבִּיאֵנוּ
 לְשָׁלוֹם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּמַהֲירוֹת גְּדוֹל מִיָּד. וְאֲזַכָּה לְדַרְךְ
 וְלַהֲשִׁיטֵחַ עַל עַפְרֵי אֲדָמַת הַקְדְּשׁ, וְלִרְצוֹת אֶת אֲבֹנֶיהָ
 וּלְנַשֵּׁק רַגְלוֹתֶיהָ.

יִגְלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מַדּוֹתֶיךָ, וְתַעֲשֶׂה עִמִּי לְפָנִים מִשׁוֹרַת הַדִּין.
 וְאַל תָּבוֹא בְּמִשְׁפַּט עִמִּי כָּלֵל, כִּי לֹא עַל צְדָקוֹתַי אֲנִי
 מִפְּיִל תִּתְחַנַּנְתִּי לְפָנֶיךָ כִּי אִם עַל רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים. מִתְרַצָּה
 בְּרַחֲמִים וּבְמִתְפִּים בְּתַחֲנוּנִים, עֲזֹרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי שְׂלֹא אֲתִן
 דְּמִי לָךְ, וְלֹא אֲחַרִּישׁ וְלֹא אֲשַׁקֵּט וְלֹא אֶפְסִיק מִלְּהַתְפַּלֵּל עַל
 זֶה תָּמִיד, רַק אֲזַכָּה לְהַעֲתִיר וְלַהֲרַבּוֹת בְּתַפְלָה וְתַחֲנוּנִים
 עַל זֶה תָּמִיד, עַד שְׂאֲזַכָּה לַפְעֵל בְּקִשְׁתִּי בְּרַחֲמִים אֲצַלְךָ.

שְׂאֵזְכָה לְבוֹא בַחַיִּים חַיּוֹתַי חַיֵּשׁ קַל מְהֵרָה לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל,
וַיְקַיֵּם בִּי מִקְרָא שְׂפֵתֹי: "כִּי הִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת הֲלֹא רַגְלִי
מִדְּחִי לְהַתְּהַלֵּךְ לְפָנַי אֱלֹהִים בְּאוֹר הַחַיִּים" אָמֵן וְאָמֵן:

כא

"קוֹלִי אֵל יְהוָה אֲזַעַק קוֹלִי אֵל יְהוָה אֶתְחַנֵּן. קוֹלִי אֵל יְהוָה
וְאֲצַעֲקָה קוֹלִי אֵל יְהוָה וְהֶאֱזִין אֵלַי. מִבְּטֶן שְׂאוֹל
שִׁוְעֵתִי שָׁמַעְתָּ קוֹלִי וַתָּבֹא שִׁוְעֵתִי אֵלַיךָ אֵל הַיִּבֵּל קֹדֶשֶׁךָ.
קוֹלִי שָׁמַעְתָּ אֵל תֵּעָלֵם אֲזַנְךָ לְרוּחֹתַי וְלִשְׁוֹעֵתִי. שָׁמַע יְהוָה
קוֹלִי אֲקַרְא וְחַנּוּנִי וְעֲנִנִי. שִׁוְעֵתֵנוּ קִבַּל וּשְׁמַע צַעֲקֹתֵנוּ יוֹדֵעַ
תְּעַלּוֹמוֹת."

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שׁוֹמֵעַ קוֹל שִׁוְעַת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים,
חוּם וְחַנּוּנוֹ וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְהִיָּה בְּעֲזָרְנוּ, וְהַכֵּן לְבַבְנוּ
שֶׁנִּזְעַק וְנִצְעַק אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת עַד שֶׁתְּעַנֵּנוּ. נִשְׁוֹעַ וְתֹאמַר
חַנּוּנִי. וַיְהִי קוֹל צַעֲקֹתֵנוּ הוֹלֵךְ וְחֹזֵק מְאֹד, וְלֹא נִתֵּן דְּמִי לָךְ
עַד שֶׁתְּחַנֵּנוּ, וְתֶאֱזִין קוֹלְנוּ וְתִקְשִׁיב שִׁוְעֵתֵנוּ וְתִרְחַם עָלֵינוּ
בְּרַחֲמֶיךָ. וְנִזְכָּה לְגִלוֹת וּלְהֵאִיר וּלְהוֹלִיד הַמַּחֲיִן הַקְּדוֹשִׁים
הַנְּעֻלָּמִים עִבְשׁוּ מֵאֲתָנוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ, בְּהַעֲלֵם גְּדוֹל
וּבְהַסְתֵּרָה גְּדוֹלָה, עַד אֲשֶׁר בְּעוֹנוֹתֵינוּ אֵין לָנוּ עֵתָה שׁוֹם
דַּעַת לְהַכִּיר אוֹתְךָ וּלְעַבֵּד אוֹתְךָ בְּאֵמֶת. וַאֲיֵן אָנוּ זוֹכִים
לְחַדֵּשׁ דְּבַר בְּתוֹרַת הַקְּדוֹשָׁה בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ:

רבונו של עולם, לפניך נגלו כל תעלומות, ואתה יודע את
 לבבנו, כי אנו רחוקים ממך עכשו כל כך, עד אשר
 כסתה בלמה פנינו ואנו בושים לשאל ולבקש ממך זאת,
 שתגלה לנו תעלומות ונסתרות שבתורה, כי אין אנו
 יודעים על מה לבקש קדם, כי עדין לא התחלנו לטהר
 ולקדש עצמנו כלל. אבל אתה יודע גדל יקרת קדשת
 נשמותנו בשרשנו, כי אתה בחרת בנו מכל העמים
 וקראת אותנו עם קדוש עם סגלה, כמו שכתוב: "והייתם
 לי סגלה מכל העמים" וכמו שכתוב: "כי יעקב בחר לו יה,
 ישראל לסגלתו".

חום ויחמל על סגלתך ורעייתך, על עמך ונחלתך, על צבי
 צבאות חמדתך, אשר בכל לשונות של חבה קראת
 אותנו באהבתך ובחמלתך. אהבת אותנו ורצית בנו
 ורוממתנו מכל הלשונות וקרבתנו מלבנו לעבודתך. יהמו
 מעיך עלינו, וכמרו רחמיך על שפלותנו ובזיוננו. קומה
 בעזרתנו והושיענו, ותן בלבנו לצעק אליך תמיד עד
 שתרחם עלינו ותשיב פניך אלינו ותקרבנו. אם אמנם
 ידעת, כי לפי גדל התרחקותי ממך באלפים ורבבות
 הרחקות, אין כח בקול צעקתי לעורר ולהוליד תעלומות
 המחין, ואפלו אם היה לי כח לצעק ולזעק, כל הקולות של
 כל ברואי עולם לא יספיקו לי אפלו מה שאני צריך לצעק
 על התרחקות אחד של יום אחד. ואין שום קול בעולם
 שישי לו כח להועיל לי לפי גדל התרחקותי ממך. גם כי

אָזַעַק וְאַשׁוּעַ שְׁתֵּם תְּפִלָּתִי". מִכָּל שֵׁפֶן וְכָל שֵׁפֶן שְׁעָדִין לֹא
הִתְחַלְתִּי לְזַעַק אֲפִלוּ לְפִי כַחֵי. אֲבָל כְּבָר הוֹדַעְתָּנוּ, שְׂאֵתָה
מִלֵּא רַחֲמִים בְּכָל יַעַת וּבְכָל רִגַע עָלֵינוּ, וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
אֵתָה שׁוֹמֵעַ וּמְאֲזִין כָּל הַקּוֹלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם מֵעַמְּקֵי עַמְּקִים.
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "מִכְּטֹן שָׂאוֹל שׁוֹעֵתִי שְׂמַעְתָּ קוֹלִי". עַל כֵּן
תִּמְכַּתִּי יִתְדוֹתַי בְּטוֹבוֹתֶיךָ וַחֲנִינוֹתֶיךָ הַגְּדוֹלִים, כִּי עַל
רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנֹכִי בּוֹטָח, וְעַל חַסְדְּךָ אָנֹכִי נִשְׁעָן,
וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנֹכִי מְקַוֶּה, וְלִישׁוּעָתְךָ אָנֹכִי מִצְפֵּה. וּבֵאתִי
לְפָרֵשׁ כִּפִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, עֲזָרְנִי
וַחֲנֵנִי, וְעוֹרֵר אֶת לְבָבִי בְּאַמֶּת שְׂאֲזַכֶּה לְחַרְגִּישׁ כְּאָבִי
הָעֶצוּם בְּאַמֶּת, כְּאֵב נַפְשֵׁי וְרוּחֵי וְנִשְׁמַתִּי, וְאֲזַכֶּה לְרֵאוֹת
וְלִהְבִּין עֵצָם הַתְּרַחֲקוֹתֵי מִמֶּךָ. וְתִזְכְּנִי לְצַעַק אֵלֶיךָ תָּמִיד
בְּכָל כַּחֵי. וְאֵתָה תִּמְלֵא רַחֲמִים עָלַי, וְתִאֲזִין קוֹלִי חֲפָזָה,
וְתִקְשִׁיב שׁוֹעֵתִי הַמְּקַלְקֵלֶת.

וְתִרְחַם עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ, וְתִעֲזָרְנִי לְתַקֵּן אֶת קוֹלִי, וְתִעֲלֵנִי
מִקּוֹל פְּגוּם לְקוֹל טוֹב, וְתִזְכְּנִי לְצַעַק בֵּין בְּתוֹרָה
בֵּין בְּתַפִּלָּה, עַד שְׂאֲזַכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְעוֹרֵר וְלִהְיוֹלִיד
בְּקוֹלִי אֶת תְּעֵלוֹמוֹת הַמַּחֲיוֹן שֶׁנִּתְעַלְמוּ מִמֶּנּוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ.
וּמֵרַב עוֹנָנוּ הִחַלְשָׁנוּ כְּבִיכּוֹל כַּח שֶׁל מַעֲלָה, עַד אֲשֶׁר,
כְּבִיכּוֹל, תֵּשׁ כַּח הַשְּׂכִינָה לְהוֹלִיד הַמַּחֲיוֹן. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב:
"צוּר יִלְדֶךָ תִּשׁוּי, כִּי בָאוּ בָנִים עַד מִשְׁבֵּר וְכַח אֵין לְלֶדָה":

רבונו של עולם, עשה למענך ולא למעננו, עשה למען
 שכינתך ועזרנו לצעק אליך באמת בתורה
 ותפלה, ויעלה ויבוא ויגיע קולינו אליך ותקבל קול
 צעקתנו במקום צעקת השכינה, עד שנזכה לעזרר ולהוליד
 תעלומות המחין הקדושים שלנו שנתעלמו מאתנו. כי
 אתה לבד יודע תעלומות, ולפניך נגלו תעלומות המחין
 של כל אחד ואחד מאתנו, להיכן נתעלמו ונסתרו מאתנו.
 עזרנו והושיענו לנו ולכל עמך בית ישראל, שנזכה כל
 אחד לעזרר ולהוליד על ידי קול צעקתנו את המחין
 הקדושים שנתעלמו מכל אחד ואחד למקום שנתעלמו, עד
 שכל אחד יזכה בכל פעם להוליד ולגלות ולהשיג מחין
 חדשים השוכים אליו כפי שרש נפשו ורוחו ונשמתו.
 ונזכה להפיר אותך באמת ולדעת אותך בכל פעם בהבנה
 יתרה, ונזכה לגלות אלהותך בעולם:

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, מלא
 רחמים, שתרחם עלינו ותעזרנו ותושיענו מהרה
 שנתחיל מעתה לקדש את שבעת הנרות המאירין אל מול
 פני המנורה הקדושה, שהם העינים והאזנים והפה והחטם.
 ותזבני לקדש את פי שלא יצא דבר שקר מפיו לעולם, ולא
 שום דבור הפוגם את הפה, חס ושלום, רק כל דבורי יהוה
 דברי אמת תמיד בקדשה ובטהרה. ואזכה לקדש את פי
 בתורה ובתפלה ובכל מיני דבורים המקדשין את הפה,
 ותזבני לקדש את עיני ותעזרני להעצים את עיני מראות

בָּרַע, וְתִהְיֶה בְּעֶזְרִי שְׁלֵא יִהְיֶה לִי שׁוּם הַסְתַּכְּלוּת עַל שׁוּם
 דְּבָר שְׁבַעוּלָם הַזֶּה כָּלֵל. וּבִפְרָט תִּעְזְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי וְתַמְלִטֵנִי,
 שְׁלֵא אֶסְתַּכַּל, חֵם וְשָׁלוֹם, עַל שׁוּם דְּבָר הַמְבִיא לְיַדִּי
 הַרְהוּר, חֵם וְשָׁלוֹם. חוּם וְחַנּוּנֵי וְרַחֵם עָלַי וְהַצִּילֵנִי, וּמִלֵּט
 נַפְשִׁי מִעֲתָה מִפְּגָם הָרְאוּת, וְלֹא אֶתּוּר אַחַר לְבָבִי וְאַחַר
 עֵינַי, "הֶעֱבַר עֵינַי מִרְאוּת שְׂוֹא בְּדַרְכֵיךָ חַיִּינִי", וְזַכֵּנִי
 לְקַדְּשׁ אֶת אָזְנִי, וְאַזְכֶּה לְשִׁמְעַתְּ תָּמִיד דְּבָרֵי חֲכָמִים אֱמִתִּיִּם
 וְלִהְיֶאֱמִין בָּהֶם, וְיִהְיֶה לִי אֱמוּנַת חֲכָמִים בְּשִׁלְמוֹת. וְתִהְיֶה
 בְּעֶזְרִי שְׂאֵפָה אָזְנִי תָּמִיד לְשִׁמְעַתְּ דְּבָרֵי חֲכָמִים אֱמִתִּיִּם,
 וְיִכְנָסוּ דְּבָרֵיהֶם בְּאָזְנִי, וְיַעֲזְרוּ אֶת לְבָבִי בְּאֵמֶת לְשׁוּב
 אֵלֶיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ תָּמִיד. וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי, שְׁלֵא
 אֶשְׁמַע לְעוֹלָם וְלֹא יִכְנָס בְּאָזְנִי שׁוּם דְּבוּר הַפְּגוּם, וְלֹא
 אֶשְׁמַע וְלֹא אֶקְבֹּל שׁוּם דְּבוּר לְשׁוֹן הָרַע וְרַכִּילוּת. וְלֹא
 אֶשְׁמַע דְּבוּרֵי נְבוּל פֶּה לְעוֹלָם, וְלֹא שׁוּם דְּבוּר פְּגוּם. רַק
 אֶזְכֶּה לְשִׁמְעַתְּ תָּמִיד דְּבוּרִים קְדוּשִׁים מִפִּי צַדִּיקִים וּבְשָׂרִים
 אֱמִתִּיִּם, דְּבוּרִים הַמְקַדְּשִׁים אֶת אָזְנִי הַשׁוֹמְעִים. וְזַכֵּנִי
 שְׂיִהְיֶה לִי יִרְאֵת שָׁמַיִם בְּאֵמֶת, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֶזְכֶּה לְקַדְּשׁ אֶת
 חֻטְמִי, וְיִקָּם בִּי מִקְרָא שְׁפָתֶיךָ: "וַהֲרִיחוּ בִּירְאֵת יְהוָה":

וְכֹל מַה שְׂפָגַמְתִּי עַד הֵנָּה בְּשִׁבְעַת הַנְּרוֹת הָאֵלוּ עַל־יְדֵי
 עוֹזְנוֹתַי וּפְגָמֵי הַמְרַבִּים, שְׁחַטָּאתַי עוֹיְתֵי וּפְשָׁעֵתַי
 לְפָנֶיךָ וּפְגָמְתִּי בְּפִי וּבְעֵינַי וּבְאָזְנִי וּבְחֻטְמִי מִנְעוּרֵי עַד
 הַיּוֹם הַזֶּה, בְּשׁוֹגֵג וּבְמִזִּיד, בְּאִנּוּס וּבְרִצּוֹן, עַל כָּלֵם תְּמַחֵל
 וְתִסְלַח לִי מִלֵּא רַחֲמִים, חַנּוּן הַמְרַבֶּה לְסִלַּח, וְתִתֵּן

בְּרַחֲמֶיךָ כָּל הַפְּגָמִים הָאֵלֶּוּ וְלֹא יִהְיֶה נִשְׁאָר מֵהֶם שׁוּם רֶשֶׁם
 כָּלֵל, כִּי אַתָּה יֹדְעָתָּ, כִּי אֵין בָּנוּ כַּח לְתַקֵּן הַפְּגָמִים הָאֵלֶּוּ,
 כִּי הִרְבִּינוּ לַפְּשָׁע וְלַפְּגָם בָּהֶם. כִּי מִי יוּכַל לְשַׁעַר וּלְהַעְרִיךְ
 וְלִסְפֹּר כָּל הַחַטָּאִים וְהַפְּגָמִים בְּאֲמָרֵי פִינוּ מִיּוֹם הַיּוֹתִינוּ עַל
 הָאֲדָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְכַמָּה שְׁקָרִים יֵצְאוּ מִפִּי כַּמַּעַט בְּכָל
 יוֹם וַיּוֹם, וְכַמוֹ כֵּן שְׂאֵר חַטָּאִים וּפְגָמִים גְּדוֹלִים שְׁפָגַמְתִּי
 בְּאֲמָרֵי פִי, בְּדַבּוּרֵי לְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת וְלִצְנוּת וּדְבָרִים
 בְּטָלִים בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ וּמִסְפָּר, וּבְכַרְט רַבּוּי וְעֵצָם
 הַפְּגָמִים הַמְרַבִּים וְהַגְּדוֹלִים שְׁפָגַמְתִּי בְּעֵינַי, מִי יוּכַל
 לְשַׁעֲרָם וְלִסְפְּרָם מִי יוּכַל לְפָרְטָם בִּפְהָ. וְנִמְנָע מִמֶּנִּי אֲפִלּוּ
 לְהַתְּוֹדוֹת עֲלֵיהֶם, מִכָּל שֹׁכֵן לַעֲשׂוֹת תַּקּוּנִים הַרְבֵּה כְּפִי
 רַבּוּי הַפְּגָמִים הָאֵלֶּה לְתַקְנָם. כִּי עַדִּין לֹא עָבַר עָלַי יוֹם אֶחָד
 מִיָּמַי שְׁלֹא פָגַמְתִּי בּוֹ בְּעֵינַי בְּשׂוֹגֵג וּבְמִזִּיד, בְּאִנּוּס
 וּבְרִצּוֹן. וְאַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ עַד הַיּוֹם הַיּוֹם מַגִּיעַ פָּגָם הָעֵינַיִם אֲשֶׁר
 כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה תְּלוּיָהּ בָּהֶם. אוֹי לִי וַי לִי. מָה אֲמַר מָה
 אֲדַבֵּר. אִם אֲמַרְתִּי אֲסַפְּרָה כְּמוֹ אֲפֹס קִצָּה מִפָּגָם הָעֵינַיִם
 שְׁפָגַמְתִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם יְכַלֶּה הַזְּמַן וְהַמָּה לֹא יְכַלּוּ. "אֲסַפְּרָם
 מִחֹל יִרְבוּן" וְאִם אַתָּה בְּעֵצְמֶךָ לֹא תַעֲשֶׂה לְמַעַנְךָ, חַס
 וְשָׁלוֹם, וְתַתְּקֵן כָּל הַפְּגָמִים הָעֲצוּמִים הָאֵלֶּה בְּרַחֲמֶיךָ, אֵין
 בְּיַדֵּינוּ לְתַקֵּן פָּגָם אֶחָד מֵהֶם, מִכָּל שֹׁכֵן בָּלָם. "אִם עֲזוּנוֹת
 תִּשְׁמַר יְהוָה, אֲדַנִּי מִי יַעֲמֹד. כִּי עַמֶּךָ הִסְלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרָא".
 חוּם וְחַמֵּל עָלֵינוּ, חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ, כִּי אֵין לָנוּ שִׁכָּל וְדַעַת
 אֵיךְ לְרַצּוֹת וּלְפַיֵּם אוֹתְךָ עַל כָּל הַפְּגָמִים הַגְּדוֹלִים וְהַנּוֹרָאִים
 הָאֵלֶּה, שְׁפָגַמְנוּ עַד הַנָּה בְּשִׁבְעַת הַנְּרוֹת הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֶּוּ,

הַנְּמַשְׁכִּין מִן הַמִּזַּח הַקָּדוֹשׁ. וּמַעֲצֵם רַבּוּי הַפְּגָמִים הָאֵלֹהִים,
שֶׁפָּגַמְנוּ בְּשִׁבְעַת הַיָּרֹת הַקָּדוֹשִׁים הָאֵלֹהִים, עַל יְדֵי זֶה נִפְגַּם
דַּעַתְנוּ וְנִתְעַבַר שְׂכָלְנוּ וְנִתְבַּלְבַּל מִחַנּוּ וְדַעַתְנוּ. וּמִחַמַּת זֶה
בָּאִים עָלַי קִשְׁיוֹת וּבְלִבוֹלִים וְעַקְמֵימִיּוֹת שְׁבִלָב, וּמְבַלְבְּלִים
וּמַעֲקָמִים אֶת דַּעַתִּי וְלִבִּי מְאֹד, עַד שְׂאִינִי יְכוּל לְהִתְקַרֵּב
לְשׁוֹם דָּבָר שֶׁבִקְדוּשָׁה פְּרָאוּי, וְרוֹצִים לְרַחֵק אוֹתְנוּ לְגַמְרֵי,
חֵם וְשָׁלוֹם, מִעֲבוֹדַתְךָ בְּאַמֶּת:

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יַדְעָתָ אֶת מְרִירוֹת לְבָבִי. אַתָּה
יַדְעָתָ אֶת הָעַקְמֵימִיּוֹת הַמֵּר שְׁבִלָבִי. אַתָּה יַדְעָתָ
מִי וְמִי הָעוֹמְדִים עָלֵינוּ בְּכָל יְעַת וּבְכָל שָׁעָה. "יִהְיֶה מָה רַבּוּ
צָרִי, רַבִּים קָמִים עָלַי". וְלֹא הִי לָנוּ בְּצָרוֹת נַפְשָׁנוּ הַמְּרַבִּים,
שֵׁישׁ לָנוּ עַל יְדֵי תַּאֲוֹתֵינוּ הָרָעוֹת, שֶׁחַטָּאנוּ וְשָׁעוּינוּ
וְשִׁפְשָׁענוּ לְפָנֶיךָ הַרְבֵּה מְאֹד עַל-יְדֵי שֶׁהִלְכְנוּ אַחֲרֵי
שְׂרִירוֹת לְבָנוּ הָרָע וּפָגַמְנוּ בְּשִׁמְךָ הַגָּדוֹל, וְכַמָּה עוֹלָמוֹת
נִחָרְבוּ עַל יְדֵי עוֹזוֹתֵינוּ הַמְּרַבִּים כַּאֲשֶׁר אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ
כַּמָּה פְּגָמִים גָּרְמְנוּ עַל יְדֵי פְּשָׁעֵינוּ הַמְּרַבִּים. וְלֹא הִי לָנוּ
בְּכָל זֶה כִּי אִם עוֹד הִשְׁתַּרְגּוּ עָלֵינוּ עַל צוֹאֲרֵינוּ, וּמְבַלְבְּלִים
דַּעַתְנוּ מְאֹד, וּמַעֲקָמִים אֶת לְבָנוּ מְאֹד, בְּכַמָּה קִשְׁיוֹת שֶׁל
שָׁטוֹת עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעַל צְדִיקוֹ אֱמֶת, וְרוֹצִים לְרַחֵקנוּ
מִנְּקֻדַּת הָאֱמֶת, חֵם וְשָׁלוֹם.

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּם וְחַמֵּל עָלֵינוּ וְאַל תְּדַיְנֵנוּ כְּמַפְעֵלְנוּ,
וְאַל תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ כַּחַטָּאֵינוּ, וְרַחֵם עָלֵינוּ וּגְעֵר

בְּהַרְוֹדֵפִים אֹתָנוּ, וְרַחֵק וְגָרֵשׁ מֵעֲלֵינוּ וּמֵעַל כָּל עַמֶּךָ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל, כָּל מִיָּנִי מִחֲשָׁבוֹת רָעוֹת וְהַרְהוּרִים וְעַקְמֵימִיּוֹת
 שְׂבִילָב, וְקִשְׁיוֹת הַנְּבוֹכוֹת וְחֻקֵּירוֹת שֶׁל שְׁטוֹת שְׂרוּצִים
 לְעֵלוֹת עַל הַלֵּב לְבַלְבֵּל, חֵם וְשָׁלוֹם, מִנְּעִבּוֹדְתְךָ הָאֱמִתִּיּוֹת.
 וְעֵשֶׂה בְּרַחֲמֶיךָ שֶׁלֹּא יַעֲלֶה עוֹד בְּלִבֵּנוּ שׁוֹם צַד הַרְהוּר
 וּמִחֲשָׁבָה כָּלֵל מֵעֵין זֶה, מִנְּעִיֵן הַמְּבוֹכוֹת וְהַכְּלוּמִים הָאֵלֶּה.
 "כִּי בַעַר אֲנֹכִי מֵאִישׁ וְלֹא בִינַת אָדָם לִי, וְאֲנִי בַעַר וְלֹא
 אֲדַע, בְּהִמּוֹת הַיִּתִּי עַמֶּךָ":

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּם וְחֶמֶל עָלֵינוּ, וְזַכְנוּ לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה
 בְּאֱמִת, שְׁנִזְכֶּה לְהֶאֱמִין בְּךָ וּבְצַדִּיקֶיךָ הָאֱמִתִּיִּים
 בְּאֱמִת וּבְלֵב שָׁלֵם. וְלֹא נִטָּה לְבַבֵּנוּ לְשׁוֹם קִשְׁיָא וְשׁוֹם
 מְבוֹכָה בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְלֹא יַעֲלוּ וְלֹא יִכְנָסוּ בְּלִבֵּנוּ וּבַדְּעִיתֵנוּ
 כָּלֵל. רַק נִשְׁלִיךְ שְׂכֵלֵנוּ הַנְּבוֹדָה וְהַמְּכַלְכֵּל, וְנִסְמָךְ רַק עַל
 אֱמוּנָה לְבַד, כִּי בַּשָּׁר וְדָם אֲנַחְנוּ, גּוֹשׁ עֶפֶר, קְרוּצֵי מַחְכָּמָה,
 מִיַּחְמִים בְּחִטָּא מְלַכְלָכִים בְּעוֹזוֹ, וְאִיךָ אֶפְשָׁר לִילוֹד אִשָּׁה
 טָפָה סְרוּחָה לְהַשְׁיֵג וּלְהַבִּין דְּבַר מֵאֲזַרְחוֹתֶיךָ וְהַנְּהַגוֹתֶיךָ.

וְנִזְכֶּה שֶׁלֹּא נִשְׁתַּמֵּשׁ עִם שְׂכֵלֵנוּ כִּי אִם לְעִבּוֹדְתְךָ
 וּלְתוֹרַתְךָ וּלְיִרְאָתְךָ בְּאֱמִת, וְלֹא נִתְחִיל לְחַקֵּר
 בְּדַעֲתֵנוּ שׁוֹם חֻקֵּירָה בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְנִדַּע וְנֶאֱמִין בְּאֱמִת
 וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה כִּי צַדִּיק וְיִשָּׁר אֵתָהּ. כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "הַצּוֹר
 תָּמִים פָּעֵלוּ כִּי כָּל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט, אֵל אֱמוּנָה וְאִין עוֹל צַדִּיק

וַיִּשָּׂר הוּא". וְנֶאֱמַר: "לְהַגִּיד כִּי יִשָּׂר יְהוָה, צוּרֵי וְלֹא עוֹלָתָה בּוֹ".

וְתִשְׁמְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְתִצִּיל אוֹתָנוּ וְאֵת זֵרְעֵנוּ וְאֵת כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא נִלְמַד וְלֹא נָשִׂים עֵין כָּלָל בְּסִפְרֵי הַמַּחְקָרִים, הֵן בְּסִפְרֵי חֲקִירוֹת שֶׁל הָעֵבוּרִים הֵן בְּסִפְרֵי חֲקִירוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְלֹא נֹאכָה וְלֹא נִשְׁמַע לָהֶם כָּלָל, וְלֹא נִלְךְ בְּאוֹרְחוֹתֵם, וְלֹא נִדְרַךְ בְּנִתְיבוֹתֵם וְלֹא נָשִׂים לֵב לְדַבְרֵיהֶם, וְלֹא יִפְנֹסוּ דְבָרֵיהֶם וְחֲקִירוֹתֵיהֶם הַמְטַעוֹת וְקִשְׁיוֹתֵיהֶם וּמְבוֹכוֹתֵיהֶם בְּאֲזֵינוּ וּבִדְעֵתָנוּ כָּלָל. כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ כַּמָּה רַעוֹת גְּדוֹלוֹת וְכַמָּה חֲרָבֹת גְּרָמוֹ לָנוּ הַמַּחְקָרִים עַל יְדֵי חֲקִירוֹתֵיהֶם וְטַעוֹתֵיהֶם, כִּי הֵם רוֹצִים לְהַרְחִיק אוֹתָנוּ, חֵם וְשָׁלוֹם, מִעֲבוֹדָתְךָ בְּאַמֶּת:

חוֹם וְחֶמֶל עַל כְּבוֹדְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ, וְעֲשֵׂה לְמַעַן יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ, וְלְמַעַן אֲבוֹתֵיהֶם אֲבָרְחָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, וְלְמַעַן מִשָּׁה וְאַהֲרֹן הָדוֹד וְשִׁלְמָה, וְלְמַעַן שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטֵי יִהּ, וְלְמַעַן כָּל הַזְּקֵנִים הַקְּדוֹשִׁים, וְהַנְּבִיאִים הָאֱמֶתִיִּים רֵאשׁוֹנִים וְאַחֲרוֹנִים, וְלְמַעַן כָּל הַתְּנָאִים וְאַמּוֹרָאִים, וְלְמַעַן כָּל הַצְּדִיקִים וּבָשָׂרִים אֱמֶתִיִּים שֶׁהָיוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וְרַחֵם עַל פְּלִיטַת עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֵת צָרָה הַזֹּאת אֲשֶׁר כָּמוֹהוּ לֹא נִהְיְתָה, שֶׁהֵם רוֹצִים, חֵם וְשָׁלוֹם, עִכְשָׁן בְּעוֹקְבָא דְּמִשְׁיחָא שְׁתַּתְּפִשְׁט, חֵם וְשָׁלוֹם, חֲכָמַת הַפִּילוֹסוֹפִיָּא בְּעוֹלָם. וְרוֹצִים לְצוּדֵד נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל בְּדַרְכֵיהֶם וּבְסִבּוֹתֵיהֶם, וְהֵם

מִתְחִילִים לְחַנּוּךְ נְעָרִים קַטְנִים אֲשֶׁר אֵין יוֹדְעִים בֵּין יְמִינָם
 לְשִׂמְאֵלָם, לְחַנּוּכָם בְּלִמּוּד סְפָרֵיהֶם וּבְלִשׁוֹנוֹת הָעֵבוֹרִים
 לְהַכְנִיסָם, חֵם וְשָׁלוֹם, בְּדַרְכֵיהֶם וּבִסְבָּרוֹתֵיהֶם. וְאֵין אִישׁ
 שֶׁם עַל לֵב לְהַרְגִישׁ צָרָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּלִבּוֹ, אֲשֶׁר כָּמוֹהוּ
 לֹא נִהְיְתָה מִימּוֹת עוֹלָם, אֲשֶׁר זָהוּ עֵקֶר חֲבֵלוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ,
 וְעַל צָרָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת הִתְנַבְּאוּ כָּל נְבִיאֵינוּ וְחַכְמֵינוּ
 הָאֱמִתִּיִּים מִקֶּדֶם. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְהִיְתָה עֵת צָרָה לִיעֲקֹב
 אֲשֶׁר כָּמוֹהוּ לֹא נִהְיְתָה", וְכְמוֹ שֶׁהִתְנַבְּא דְנִיָּאל בְּרוּחַ
 קֹדֶשׁוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "יִתְפָּרְרוּ וַיִּתְּלַפְּנוּ וַיִּצְרְפוּ רַבִּים,
 וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים וְלֹא יִבְיִנוּ כָּל רְשָׁעִים וְהַמְשַׁפִּילִים יִבְיִנוּ":

מִרְאֵי הָעֲלֵמָא כְּלֵא, אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ גְּדֹל הַצָּרָה הַזֹּאת, אֲשֶׁר
 אֵין כָּמוֹהָ, "מְעוֹף צוּקָה וְאַפְלָה מִנְדַּח", וְאֵין מִי
 יַעֲמִד בְּעֵדְנוּ, כִּי הַצְּדִיקֵי אֱמֶת נִסְתַּלְקוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ. חוּם
 וְחֶמֶל עָלֵינוּ, יַעוֹרְרוּ רַחֲמֵיהֶם עַל בְּנֵיהֶם, וְהִגִּן בְּעֵדְנוּ, וְשִׁמְרֵנוּ
 וְהַצִּילֵנוּ, וּמִלֵּט נַפְשֵׁינוּ וְהַצִּילֵנוּ בְּרַחֲמֵיהֶם אוֹתָנוּ וְאֵת כָּל
 חֲבֵרֵתָנוּ וְאֵת כָּל עַמּוּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל מִן כָּל דְּעוֹת וּסְבָרוֹת
 הָרָעוֹת וְהַזְּרוֹת שֶׁל כָּל הַמַּחְקָרִים וְהַפִּילוֹסוֹפִים, הֵן
 מִמַּחְקָרֵי עֵבוֹרִים וְהֵן מִמַּחְקָרֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר נִתְּפְסוּ גַם כֵּן
 בְּרִשְׁתָּהּ וּמִצוּדָה רָעָה הַזֹּאת שֶׁל חֲקִירוֹת וּפִילוֹסוֹפִיא,
 וְתִלְבֵּשׁ קִנְאָתָהּ וְתַחְגֹּר גְּבוּרָתָהּ, וְתַעֲקֹר וְתִשְׁפֹּר וְתִמְגֹר
 וְתִבְטֵל מִחֲשַׁבְתָּם הָרָעָה מִן הָעוֹלָם, וְכָל הַמִּינִים וְכָל הַזִּדִּים
 וְכָל הַכּוֹפְרִים וְכָל הָאֶפִיקוֹרְסִים כְּרַגַּע יֵאבְדוּ. וְלֹא יִזְכַּר
 וְלֹא יִפְקֹד עוֹד שׁוּם סְבָרָא מִסְבָּרוֹתֵיהֶם, וְלֹא שׁוּם דְּעָה

מִדַּעוֹתֵיהֶם. חוֹם וְרַחֵם עָלֵינוּ, חוֹם וְחַנּוּנוֹ וְהַצֵּל וּמַלֵּט אוֹתָנוּ
 וְאֵת זִרְעֵנוּ וְאֵת כָּל עַמּוּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל מִכָּל סַפְרֵיהֶם וּמִכָּל
 דַּעוֹתֵיהֶם וּמִכָּל סְבָרוֹתֵיהֶם. "כִּי לֹא בְּאֵלֶּה חֵלֶק יַעֲקֹב". לֹא
 בְּאֵלֶּה חֵלְקֵנוּ, לֹא בְּאֵלֶּה גּוֹרְלֵנוּ, כִּי אֲנַחְנוּ מִזִּרְעֵ אַבְרָהָם
 יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ, מֵאֲמִינִים בְּנֵי מֵאֲמִינִים. וְאֲנוּ
 מֵאֲמִינִים בְּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וּבְצַדִּיקֶיךָ הָאֱמֵתִיִּים בְּאֶמוּנָה
 שְׁלֵמָה בְּאֶמֶת בְּלִי שׁוּם חֲקִירוֹת כָּלֵל, כִּי צַדִּיק וְיֹשֵׁר אֶתָּה
 וְאֶתָּה מִנְהִיג כָּל הָעוֹלָם בְּמִדַּת הַחֶסֶד וְהַרְחָמִים, כְּמוֹ
 שְׁכַת־טוֹב: "טוֹב יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו":

אָנָּה יְהוָה, יְהִמוּ מַעֲיָה עָלֵינוּ, "הַאֲזִינָה קוֹלִי בְּקִרְאִי לָךְ",
 וְתִהְיֶה בְּעֲזָרְנוּ, שְׁנִזְכֶּה לְעוֹרָר וּלְהוֹלִיד תְּמִיד
 תִּעֲלֹמוֹת הַמַּחִין עַל יְדֵי קוֹל צַעֲקוֹתֵנוּ. וְתִרְחֵם עָלֵינוּ
 וְתוֹשִׁיעֵנוּ וְתִזְכְּנוּ לְקַדְּשׁ וּלְטַהֵר בְּאֶמֶת אֶת שְׁבַעַת הַנִּירוֹת
 הַיּוֹצְאִים מִן הַמַּחַ שְׁבָרָא שִׁינּוּ, שְׁחֵם הַפֶּה וְתַרְיִן עֵינָיִן
 וְתַרְיִן אוֹדֵנָיִן וְתַרְיִן נוֹקְבֵי חוֹטְמָא. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִזְכֶּה
 לְהַמְשִׁיךְ אֱלֵינוּ אוֹר הַפְּנִים שֶׁהוּא שֹׁפֵעַ אֶלְקֵי שְׁהוּא הַשְּׁגַת
 הַמְּקִיפִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַשֶּׁכֶל. וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ רוּחַ קְדֻשָּׁה,
 וְנִזְכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ לְהַבִּין וּלְהַשְׁיג בְּכָל פֶּעַם מְקִיפִים חֲדָשִׁים
 וְקְדוּשָׁה, וְנִזְכֶּה לְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל עִמְקֵי סוּדוֹתֶיךָ. וְתַעֲזָרְנוּ
 שְׁנִזְכֶּה בְּכָל פֶּעַם לְקְדוּשָׁה יִתְרָה לְמַעַן נִזְכֶּה בְּכָל פֶּעַם
 לְהַשְׁיג מְקִיפִים חֲדָשִׁים לְהַכְנִיסָם לְפָנִים לְתוֹךְ שְׁכֵלְנוּ,
 לְהַבִּין וּלְהַשְׁיג בְּכָל פֶּעַם הַבְּנוֹת וְהַשְּׁגוֹת חֲדָשׁוֹת וְקְדוּשָׁה
 מֵה שְׁלֹא הָיִינוּ יוֹדְעִים לְהַבִּין וּלְהַשְׁיג מִקִּדְּמָם. וְנִזְכֶּה לְהַבִּיר

אוֹתָךְ גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלַחֲשׂוֹנֵי גְדֻלַּתְךָ וְרוֹמְמוֹתְךָ כָּל מַה
שֶׁאֶפְשָׁר לְחֲשׂוֹנֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי לְכֹךְ נּוֹצַרְנוּ לַיָּדַע וְלַחֲשׂוֹנֵי
אוֹתָךְ. וְאַתָּה עֲתִיד לְקַבֵּל דִּין וְחֶשְׁבוֹן מֵאַתָּנוּ עַל זֶה, עַל מִי
שֶׁלֹּא הִשְׁתַּדַּל לְקַדֵּשׁ עַצְמוֹ בְּאַמֶּת בְּזֶה הָעוֹלָם, עַד שִׁישׁוֹנֵי
הַשָּׁנֹת אֱלֻקוֹתְךָ וַיִּדְיַעַת רוֹמְמוֹתְךָ יִתְבָּרַךְ וַיִּתְעַלֶּה שְׁמֶךָ
לְעַד.

חֹם וְחַמֵּל נָא עֲלֵינוּ, וְעֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ לְהַשְׁגִּיחַ גְּבוּהוֹת
יֹתֵר בְּכָל פַּעַם בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ בְּאַמֶּת וּבְאֱמוּנָה
שְׁלֵמָה. הָאֱמֶת יִדְעֵתִי רַבּוֹנוּ דְּעֵלְמָא כֹּלָא, כִּי אֲנִי רַחוּק
עִבְשׁוּ מִזֶּה כָּל כָּךְ, עַד שֶׁאֵינִי יָכוֹל עֲתָה אֲפִלוּ לְבַקֵּשׁ
וְלַהֲעֲתִיר וְלַהֲפָצִיר אוֹתָךְ עַל זֶה. אֲבָל מַה אֶעֱשֶׂה וְאָבִי
שֶׁבַשְׁמַיִם גָּזַר, כִּי אַתָּה בְּעַצְמְךָ גָּזַרְתָּ עֲלֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ עַל
יְדֵי צַדִּיקֶיךָ הָאֱמֶתִּיִּם, שֶׁנִּשְׁתַּדַּל וְנִתְאַמֵּץ תָּמִיד לְהַפִּיר
וְלַחֲשׂוֹנֵי וְלִדְעַת אוֹתָךְ בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם.

חֹם וְחַנּוּנִי בְּמִתְנַת חֲנָם, שֶׁנִּזְכָּה לְקַדֵּשׁ עַצְמִנוּ בְּאַמֶּת
בְּקִדְשָׁהּ יִתְרָה, וְתִשְׁפִיעַ בְּלִבֵּנוּ הַתְּחִיָּקוֹת
וְהַתְּאַמְצוֹת שֶׁנִּהְיָה חֲזָקִים בְּדַעֲתֵנוּ לְהֲעֲתִיר וְלַהֲפָצִיר
אוֹתָךְ עַל זֶה, כִּי אַתָּה אָבִינוּ וְאַתָּה חָפִין לְהַטִּיב עִמָּנוּ
בְּטוֹבָךְ הָאֱמֶת בְּכָל מִינֵי טוֹבוֹת אֱמֶתִיּוֹת, וְאַתָּה צוֹפֶה
תָּמִיד לְגַלוֹת לָנוּ וְלַחֲדוּרֵיֵנוּ לָנוּ טוֹבָךְ הַגָּנוּז וְהַשְּׁגָתְךָ
הַגְּבוּהוֹת, וְאִין הַמְּנִיעָה כִּי אִם מְצַדֵּנוּ. קוֹמָה בְּעֲזָרֵתֵנוּ
וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְצַעֲקֵנוּ אֱלֹיךָ תָּמִיד בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם, וְלִטְהַר

וְלִקְדוֹשׁ עֲצֻמְנוֹ בְּכֹל מִיָּנִי טְהוֹרוֹת וְקִדְשׁוֹת וְלִהְרַבּוֹת תְּפִלָּה
 וְתַחֲנוּנִים וְדַבְרֵי רִצּוּיִם וּפְיוּסִים לְפָנֶיךָ תָּמִיד, עַד שְׁנֹזְפָה
 בְּכֹל פַּעַם לְהַשִּׁיג וְלִהְבִּיט מִקִּיפִים חֲדָשִׁים וְקִדְשָׁה לְתוֹךְ
 מַחֲנוֹ וְשִׁבְלֵנוּ.

וּתְזַכְּנוּ לְעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שְׁפָלוֹ טוֹב, וְשֵׁם תְּזַכְּנוּ
 בְּרַחֲמֶיךָ לְהַכִּיל בְּךָ, וְלִהְשִׁיג כָּל הַמְקִיפִים
 הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל הַשֶּׁכֶל שֶׁלֹּא הָיָה אֲפָשָׁר לְהַשִּׁיג בְּזֶה הָעוֹלָם
 בְּשׂוֹם אֶפֶן. וְנֹזְפָה בְּרַחֲמֶיךָ לְחַיִּים נִצְחָיִים, לְחַיִּים טוֹבִים
 וְאַרוּכִים מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, לְעוֹלָמֵי עַד וְלִנְצַח נִצְחִים.
 וּתְזַכְּנוּ לְדַעַת שְׁלֹם הַקְּדוֹשָׁה, וְנֹזְפָה לִידַע שֶׁחֶכֶל לְטוֹבָתְנוּ,
 וְיִמְשְׁכוּ לָנוּ כָּל הַשְּׁפָעוֹת טוֹבוֹת בְּאֵין מַחְסוֹר דְּדָבָר:

וּתְרַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים. וְתִזְכֶּה אוֹתָנוּ וְכֹל עַמְּךָ
 בֵּית יִשְׂרָאֵל, שִׁיְהִי נִשְׁאָר מֵאֲתָנוּ שְׂאֵרִית בְּאֶרֶץ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה אַחַר הַסֵּתֶלְקוֹתֵנוּ מִן הָעוֹלָם לְאֶרֶץ יָמִים וְשָׁנִים.
 שְׁנֹזְפָה שִׁיתְקַיְמוּ זְרַעֵנוּ וְזָרַע זְרַעֵנוּ לְעַד וְלְדוֹרוֹת עַד סוֹף
 כָּל הַדּוֹרוֹת. וְיִתְקַיֵּם שְׁמֵנוּ וְזַכְּרָנוּ לְעוֹלָם עַל־יְדֵי זְרַעֵנוּ
 שִׁישְׁאָרוּ אַחֲרֵינוּ. וּתְזַכְּנוּ בְּבָנִים וּבְבָנוֹת הַרְבֵּה בְּקִדְשָׁה
 וּבְטָהָרָה. וְנֹזְפָה לְרֹאוֹת בָּנִים לְבָנֵינוּ. וְלֹא יִהְיֶה בָּנוּ
 וּבְזַרְעֵנוּ עָקָר וְעִקְרָה. וּתְרַחֵם עָלֵיהֶם וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵיהֶם חַיִּים
 וְאַרְיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים. שִׁיְהִיו כָּל יוֹצְאֵי חֲלְצֵינוּ מֵאַרְיֻכִים
 יָמִים וְשָׁנִים. וְכֻלָּם יִהְיוּ עוֹסְקֵי תוֹרָתְךָ לְשִׁמְחָה וּמְקַיְמֵי
 מִצְוֹתֶיךָ, וְיִהְיוּ כָּלָם קְדוֹשִׁים וְטָהוֹרִים מִכָּל חַטָּא וְעוֹוֹן.

וַיַּעֲשׂוּ רְצוֹנָךְ וַיַּעֲסִקוּ בְעַבְדוֹתֶיךָ בְּאַמַּת כָּל יְמֵיהֶם לְעוֹלָם.
 בְּאַפֵּן שְׂפָנֵינוּ אַחֲרֵינוּ יִמְשִׁיכוּ שִׁכְל הַפָּנִים בְּעוֹלָם אַחַר
 הַסֵּתֵלְקוֹתֵינוּ. וַיִּגְלוּ וַיִּפְרָסְמוּ אֶלְקוֹתֶיךָ וְאֲדָנוֹתֶיךָ בְּעוֹלָם.
 וַיְהִי נִשְׁאָר זְכָרְנוּ לְדוֹרֵי הַזְּרוֹת לְעוֹלָם וָעַד:

מִלֵּא רַחֲמִים, חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת לְבַל יִדַּח מִמֶּךָ נְדָח, יִחַמוּ
 רַחֲמֶיךָ עָלֵינוּ וְקוֹמָה וְחוֹשִׁיעֵנוּ, וְהַצֵּל אוֹתָנוּ וְאֵת
 זְרַעֵנוּ וְאֵת כָּל זֶרַע עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, שְׁלֵא יִצְטָרְכוּ כָּל
 עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל לָבוֹא לֹא לְיַדֵי חֲלִיצָה וְלֹא לְיַדֵי יְבוּם. וַיְקַיֵּם
 בְּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "וַיִּרְאֶה בָּנִים לְבָנֶיךָ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל",
 כִּי אַתָּה לְבַד יִדְעָתָ עֵצֶם הַרְחַמְנוֹת שִׁישׁ עַל נִשְׁמַת הַנֶּפֶטָר
 בְּלֹא זֶרַע שֶׁל קִימָא, חֲלִילָה, אֲשֶׁר הַנִּשְׁמָה אֲזֵלַת עַרְטֵלָאָה
 וְאִין לָהּ יִכְלַת לְעֵלוֹת אֶל מְקוֹמָה הָרֵא שׁוֹן, וְאִינָהּ יִכּוֹלָה
 לָשׁוּב לְבֵית אָבִיהָ וְהִיא הוֹלְכַת נַע וְנָד וּמְטַרְפַּת, וְאִין לָהּ
 מְנוּחַ לְכַף רַגְלָהּ.

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחַסְדֶיךָ
 הָעֲצוּמִים, וְהַצֵּל אוֹתָנוּ וְאֵת זְרַעֵנוּ וְאֵת כָּל עַמֶּךָ
 בֵּית יִשְׂרָאֵל שְׁלֵא יִלָּךְ אֶחָד מֵהֶם מִן הָעוֹלָם בְּלֹא זֶרַע שֶׁל
 קִימָא, רַק כָּלָם יִשְׁאִירוּ אַחֲרֵיהֶם בָּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקִימִים,
 עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּמַצּוֹת וְכָלָם יַעֲשׂוּ פְרוֹת הַרְבֵּה. יִלְכוּ
 יוֹנְקוֹתֶם, תִּתְאַרְכְּנָה פֹּארוֹתֶם. "עוֹד יִנּוּבוּן בְּשִׁיבָה דְּשָׁנִים
 וְרַעֲנָנִים יִחִיו". וַיִּתְרַבֶּה גְבוּל הַקִּדְשָׁה עַל יַדֵי זֶרַע יִשְׂרָאֵל
 שִׁיתְרַבוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, וַיְהִי נִשְׁאָר מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד

מִיִּשְׂרָאֵל הַזֵּה וְדוֹרֵי הַזֵּה עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת. וְתִפְקֹד
 לְכָל חֲשׂוֹכֵי בָּנִים בְּזֶרַע שְׁלֵקִים לְעִבּוֹדֶתְךָ וְלִירְאָתְךָ. וְכָל
 אוֹתָן הַנְּשָׁמוֹת מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר כָּבַר הָלְכוּ לְעוֹלָמָם וְלֹא
 הִשְׁאִירוּ אַחֲרֵיהֶם זֶרַע שְׁלֵקִים קִימָא, תִּרְחַם עֲלֵיהֶם בְּרַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים, וְתִתְקַן אוֹתָם בְּחֶסֶדֶיךָ הַעֲצוּמִים. וְתִעְזֹר לְכָל עַמְּךָ
 בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם שָׁהִם, שִׁיזְכוּ לְקַיֵּם מִצְוֹת יְבוּם
 וְחִלְצָה בְּשִׁלְמוֹת הָרְאוּי בְּאֵמֶת בְּקֹדֶשׁהּ וּבְטַהֲרָה גְדוּלָּה.
 וְיִזְכוּ לְעֲשׂוֹת בְּשִׁלְמוֹת הַתְּקוּן הַצָּרִיךְ לְנִשְׁמַת הַמֵּת, בְּאֶפֶן
 שֶׁתֵּעָלֶה נִשְׁמַתוֹ לְאוֹר הַפְּנִים, וְיָשׁוּב לְמְקוֹמוֹ וְלִמְנוּחָתוֹ
 "לְהַתְּחִלָּה לְפָנֵי אֱלֹהִים בְּאוֹר הַחַיִּים". וּמַעֲתָה תִּרְחַם עָלֵינוּ
 וְעַל זֵרְעֵנוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ שׁוּם אֶחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל לָבוֹא לֹא לְיַדֵּי חִלְצָה וְלֹא לְיַדֵּי יְבוּם:

וְתִמְלֵא רַחֲמִים עַל כָּל שְׂבוּרֵי לֵב שְׂיִשׁ לָהֶם צֶעַר גְּדוּל
 בָּנִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְתִעְזֹר לָהֶם מַעֲתָה שִׁיזְכוּ
 לְגַדֵּל בְּנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם לְתוֹרָה וְלַחֲפָה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים
 לְאַרְךָ יָמִים וְשָׁנִים (ובפרט וכו'):

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם מְלֵא רַחֲמִים אֲתָה יַדְעָתָ אֶת לְבָבָם הַמֵּר
 וְהַנְּמָהֵר, לְבָבָם הַנְּשֹׁבֵר וְהַנְּדָכָא, אֲשֶׁר "כִּשְׁל כַּח
 הַסֶּבֶל". רְאֵה עֲנִיבִים וְעַמְלָם, רְאֵה דְמַעְתָּם וְשִׁמְעֵ אֲנַקְתָּם,
 וְאַל תִּתְעַלֵּם אֲזַנְךָ מִצְעַקְתָּם. כִּי מִי יוּכַל לְסַבֵּל אֶת קוֹל
 בְּבִיתָם וְצְעַקְתָּם וְאֲנַקְתָּם מִגְדֵּל הַצָּרוֹת שֶׁכָּבַר עָבְרוּ
 עֲלֵיהֶם. רַבּוֹנוּ דְעֵלְמָא כְּלָא, "הַרוֹפֵא לְשְׂבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ

לְעַצְבוֹתָם׃ רַפָּא שְׁבָרָם וְשִׁמְחַ נַפְשָׁם, וְאָמַר לְצָרוֹתֵיהֶם דִּי,
וְרַחֵם עֲלֵיהֶם מִנְעֻתָהּ וְתֹאמַר לְמַלְאָךְ הַרְף יְדֶיךָ.

וְתַעֲזֹרֵר רַחֲמֶיךָ הַעֲצוּמִים עֲלֵיהֶם וְתִשְׁלַח חַיִּים טוֹבִים
וְאֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים לְהַבְנִים הַנּוֹלָדִים לָהֶם
כְּבָר, שְׂיִזְכוּ לְגִדְלָם לְתוֹרָה וּלְחֶפְזָה וּלְמַעֲשֵׂים טוֹבִים,
וְיִאֲרִיכוּ יָמִים וְשָׁנִים בְּזֶה הָעוֹלָם. וְיִזְכוּ לְרֵאוֹת מֵהֶם בָּנִים
וּבְנֵי בָנִים, וְיִצְאוּ מֵהֶם דוֹרוֹת הַרְבֵּה. וְיִזְכוּ לְהוֹלִיד עוֹד
בָּנִים וּבָנוֹת הַרְבֵּה חַיִּים וְקַיָּמִים, וְיִצְאוּ מִכָּלֶם דוֹרוֹת
הַרְבֵּה וְדוֹרֵי דוֹרוֹת עַד סוֹף כָּל הַדוֹרוֹת. יִרְבוּ וְיִגְדְּלוּ
וְיִצְמַחוּ, עַד בִּיאַת הַגּוֹאֵל עַד סוֹף כָּל הַדוֹרוֹת. וְכָלֶם יִהְיוּ
עוֹשֵׂי רְצוֹנְךָ בְּאֵמֶת. וְיִקְיָם בָּהֶם וּבְזֶרְעָם, "הַקָּטָן יִהְיֶה לְאֶלֶף
וְהַצָּעִיר לְגוֹי עֲצוּם, אֲנִי יְהוָה בְּעַתָּה אֲחִישָׁנָה".

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן זְכוֹת אֲבוֹתָם
הַקְּדוֹשִׁים וְחַמְלַ עֲלֵיהֶם מִנְעֻתָהּ, שְׂיִתְקַיְּמוּ זֶרְעָם
לְאַרְךָ יָמִים וְשָׁנִים. שְׂמַחֵם בַּיְמוֹת עֲנִיּוֹתָם, נַחֲמֵם מִיגוֹנָם.
וְהַכֵּן לְבָבָם וְעִזֹר לָהֶם מִנְעֻתָהּ שְׂיִזְכוּ לְשִׁמְחַ תְּמִיד בְּבָנִים
אֲשֶׁר נוֹלָד לָהֶם כְּבָר וְאֲשֶׁר הֵם עֲתִידִים לְהוֹלִיד עוֹד, כָּלֶם
וְיִאֲרִיכוּ יָמִים וְשָׁנִים בְּתוֹרָה וּגְדֻלָּה עַד כִּי יָבוֹא שִׁילָה:

וְזַכְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים וּבְחַסְדֶּיךָ הַמְּרַבִּים, לְקַיֵּם מִצְוֹת
סִפְּהָ כְּרֵאוּי, בְּכָל פְּרֻטְיָהּ וּדְקוּדוּקְיָהּ וּכְבוֹנוֹתֶיהָ
וְתַרְיֵיג מִצְוֹת הַתְּלוּוִיִּים בָּהֶּן, בְּשִׂמְחָהּ וּבְטוֹב לֵבָב וּבְכוֹנָהּ

שְׁלֵמָה פָּרְאוּי. וְנִזְכָּה שְׁיִמְשֶׁךְ עָלֵינוּ עַל יְדֵי מַצּוֹת יְשִׁיבַת
 סֶכֶה, כָּל הַשְּׁבָעַת עֲנֵנִי כְבוֹד שְׁהַקִּיפוּ אֶת יִשְׂרָאֵל בַּמַּדְבָּר,
 וּפְרַם עָלֵינוּ סֶכֶת שְׁלֹמֶךָ. וְנִזְכָּה לְהַשְׁיֵג הַשְּׁגַת הַמַּקִּיפִים
 הַקְּדוֹשִׁים הַשְּׁגַת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, עַל יְדֵי מַצּוֹת סֶכֶה פָּרְאוּי
 בְּקֹדֶשׁהּ וּבְטַהֲרָהּ וּבְשִׂמְחָהּ. וְעַל-יְדֵי-יְזֹה תִגַּן עָלֵינוּ וּבְעֵדָנוּ
 וְתַצִּילֵנוּ מִכָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב, וּמִכָּל מִינֵי שׂוֹנְאִים שְׂיִשׁ לָנוּ
 בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת, וְהָסֵר שָׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל
 כְּנָפֶיךָ תִּסְתִּירֵנוּ:

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם. חוּם וְחֲנּוּנוּ וְשִׁמְעַת קוֹל תְּפִלָּתֵנוּ בְּרַחֲמִים.
 וְתִשְׁפִיעַ עָלֵינוּ שְׁפַע אֱלֹקֵי שְׁפַע הַשֶּׁכֶל הָאֱמֶת,
 שְׁפַע הַמַּקִּיפִים הַקְּדוֹשִׁים, שְׁפַע רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. וַיִּפְתַּח לָנוּ אוֹר
 הַשֶּׁכֶל, וַיִּמְהַר תְּנוּעַת שְׁכֵלֵנוּ לְהַשְׁיֵג בְּמַהֲירוֹת גְּדוֹל הַשְּׁגַת
 הַמַּקִּיפִים הַקְּדוֹשִׁים. וְנִזְכָּה לְהַשְׁיֵג שְׁכָל הַנִּקְרָא קָדָם שֶׁהוּא
 אוֹר הַפָּנִים עַד שֶׁלֹּא נִצְטָרַךְ לְהַשְׁתַּמּוּשׁ בְּשׁוּם הַקֹּדֶמָה.
 וְעַל-יְדֵי מַהֲירוֹת תְּנוּעַת הַשֶּׁכֶל הַזֶּה נִזְכָּה שֶׁתִּהְיֶה שְׁלֵמַת
 לִבֵּנוּ עוֹלָה תָּמִיד מֵאֵלֶיךָ. וְתַעֲזָרֵנוּ תָּמִיד שִׁיתְּלַחֵב לִבֵּנוּ
 בְּהַתְּלַחְבוֹת גְּדוֹל בְּאֱמֶת לְעִבּוֹדְתֶךָ וּלְיִרְאָתֶךָ בְּרִשְׁפֵי
 שְׁלֵמַת יְהוָה. וְעַל-יְדֵי הַתְּלַחְבוֹת הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל הַלֵּב נִזְכָּה לְתַקֵּן
 אֶת כָּל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְנוּ עַל-יְדֵי הַתְּלַחְבוֹת הַלֵּב דְּסִטְרָא-
 אַחֲרָא. וְנִזְכָּה לְתַקֵּן מִהֲרָה אֶת כָּל פְּגָם הַחֲמִימוֹת
 וְהַתְּלַחְבוֹת שֶׁהָיָה לָנוּ לְדַבָּרִים גַּשְׁמִיִּים לְתַאוּת רְעוֹת
 וּמַדּוֹת רְעוֹת, עַד אֲשֶׁר בָּאוּ לְיְדֵי חֲטָאִים וְעוֹזְנוֹת גְּדוֹלִים
 עַל-יְדֵי הַתְּלַחְבוֹת הַלֵּב לְתַאוּת עוֹלָם הַזֶּה.

עַל כֵּן בָּאתִי לְשַׁחַר פְּנֵיךָ אֲדוֹנָי אֱלֹהֵינוּ, יִכְמְרוּ רַחֲמֶיךָ
עָלֵינוּ, וְתִשְׁתַּדֵּל בְּהַצִּלּוֹתֵינוּ, וְתִתְאַמֵּן בְּתַקּוֹן
נַפְשׁוֹתֵינוּ, וְתַעְזְרֵנוּ מִעֲתָה שְׁלֵא יִהְיֶה לָנוּ עוֹד שׁוֹם
הַתְּלַחְבוֹת בְּלַבְנוֹ לְשׁוֹם תְּאוּהָ שְׁבַעֲוֹלָם אֲפִלוּ לְדַבְרִים
הַמְתָּרִים, מִכָּל שֶׁכֶן וְכָל שֶׁכֶן שְׁלֵא יַעֲלֶה בְּלַבְנוֹ שׁוֹם
הַתְּלַחְבוֹת, חֵם וְשָׁלוֹם, לְשׁוֹם דְּבַר הָאֶסוּר לָנוּ. וְתַעְזְרֵנוּ
וְתַחַנְנוּ וְתַשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ בְּחֻמְלָתְךָ, שְׁנֹזְכָה שִׁיְהִיָּה לָנוּ
הַתְּלַחְבוֹת הַלֵּב דְּקֹדְשָׁה, לְהַתְּלַחֵב בְּשִׁלְחוֹבִין דְּרַחֲמוֹתָא
לְשִׁמְךָ וְלַעֲבוֹדָתְךָ בְּאַמְתָּ, לְהַתְּפַלֵּל וְלַהֲתַחֲנֵן לְלַמֵּד וְלַלְמֹד
וְלִקְיָם אֶת כָּל מִצְוֹתֶיךָ בְּהַתְּלַחְבוֹת גְּדוֹל בְּקֹדְשָׁה וּבְטַהֲרָה
כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאַמְתָּ. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִזְכָּה לְתַקּוֹן כָּל פְּגָם
הַהַתְּלַחְבוֹת דְּסִטְרָא־אֲחָרָא שְׁהִיָּה בְּלַבְנוֹ מִנְּעוּרֵינוּ עַד הַיּוֹם
הַזֶּה, בְּאִפְן שְׁנֹזְכָה שִׁיְטָהָר לְבַבֵּינוּ בְּאַמְתָּ. וְעַל־יְדֵי־זֶה
נִזְכָּה לְפָרֵשׁ שִׁיְחַתְּנוּ לְפָנֶיךָ תְּמִיד, וְנִזְכָּה לְרִצּוֹת וּלְפִים
אוֹתְךָ וְלַהֲתַחֲנֵן לְפָנֶיךָ בְּכָל פַּעַם בְּדַבְּרוֹרִים חֲדָשִׁים אֲמַתִּיִּים
שִׁיְהִיָּה לְנַחַת וְלְרִצּוֹן לְפָנֶיךָ כִּפְסָא כְּבוֹדְךָ. וְנִזְכָּה לְהַתְּקַרֵּב
אֵלֶיךָ בְּהַתְּקַרְבוֹת גְּדוֹל בְּאַמְתָּ וּבְלֵב שָׁלוֹם, כַּאֲשֶׁר נֶאֱמַר לְעַם
סֻגְלָתְךָ. "לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים, וְרוּחַ נְכוֹן חֲדָשׁ בְּקַרְבִּי.
אֵל תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ, וְרוּחַ קֹדְשְׁךָ אֵל תִּקַּח מִמֶּנִּי":

וְתַעְזְרֵנִי שְׁאֲזַכָּה לְחֲדָשׁ בְּתוֹרָה חֲדוּשִׁים אֲמַתִּיִּים בְּקֹדְשָׁה
וּבְטַהֲרָה, וְאֲזַכָּה לְהַמְשִׁיךְ תְּמִיד חֲדוּשֵׁי תוֹרָה,
שִׁיְהִיָּה לִי רִשׁוּת מִן הַשָּׁמַיִם לְגַלּוֹת אוֹתָם לְעַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל לְעַם סֻגְלָה. וַיְגַלְּגַל זְכוֹת עַל יָדֶיךָ, וְאֲזַכָּה לְהִוְטִיב

מטובך אשר תחנני לכל עמך בית ישראל, לגלות הסגלה
 לעם סגלה, לגלות להם מה שתזכני להשיג בשכלי חדושי
 תורה אמתיים בקדשה ובטהרה, באפן שיחזרו בתשובה
 שלמה על ידי דבורי, ולא אפשל באמרי פי, ולא אמר דבר
 שלא ברצונך.

מקום מעפר דל מאשפות ירים אביון, חום וחנוני ומלא
 משאלותי ברחמים, ועשה למענך ולא למעננו,
 עשה למענך וחושיענו, ומלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו,
 חננו ועננו ושמע קול תפלתנו. פי אתה שומע תפלה
 ומאזין קולנו ממעמקים, אשר יצעקו אליך בית ישראל
 מארץ מרחקים, הנאנחים והנאנקים. "לא תוכל להתעלם
 מאחיד האביון. עזב תעזב והקם תקים". רוכב שמים
 בעזרנו ובגאותו שחקים:

(ויאמר: "מזמור לדוד הבו לי"י בני אלים" וכו' (תהלים כ"ט) עד גמירא)

כב

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, רבון כל
 המעשים ארון כל הנשמות. שתשפיע עלינו ממעון
 קדשתך, ותמשיך עלינו יראתך ואימתך. ונזכה למדת
 הבושה הקדושה ותלביש אותנו בלבוש היראה ובמעטה
 הבושה משמך הגדול והקדוש ונתביש ממך תמיד באמת,

לְבַלְתִּי לָסוּר מִרְצוֹנְךָ הַטּוֹב יָמִין וְשִׁמְאַל. וְתִהְיֶה יִרְאַתְךָ
עַל פָּנַי לְבַלְתִּי אֶחְטֶא, זֹה הַבּוֹשָׁה.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חוֹסֵה עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ וְהִיָּה בְּעֶזְרִי, שִׁיְהִיָּה
לִי בּוֹשָׁה גְדוֹלָה בְּעוֹלָם הִזֵּה מִפְּנֵיךָ, שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת
שׁוּם דְּבָר נֶגֶד רְצוֹנְךָ, חֵם וְשָׁלוֹם, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא
לַעֲשׂוֹת, חֵם וְשָׁלוֹם, שׁוּם גְּדִנּוּד עֵבְרָה, חֲלִילָהּ. וְלֹא אֲבוֹשׁ
וְלֹא אֶפְלֵם לְעוֹלָם הַבָּא. וְזַכְּנִי שִׁיְהִיָּה מוֹרָא שָׁמַיִם עָלַי
כְּמוֹרָא בְּשָׂר וָדָם, שִׁיְהִיָּה לִי יִרְאַה וּבּוֹשָׁה מִפְּנֵיךָ כְּמוֹ
מִפְּנֵי בְּשָׂר וָדָם מִמָּשׁ:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מְלֶךְ הַכְּבוֹד, צוֹפֵה בְּעֵלְבוֹן עַל־וֹבִיָם, הַחֵם
עַל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת. הַמְּרַחֵם עַל כָּל מַעֲשָׂיו, חוֹסֵם
וְרַחֵם וַחֲמַל בְּחַמְלַתְךָ וְרַחֲמֶיךָ הָאֱמֵתִיּוֹם, עַל עֲצָם חֲרַפְתִּי
וּכְלַמְתִּי וּבְשָׁתִי הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ וּמִסְפָּר
כַּאֲשֶׁר אַתָּה לְבַד יַדְעֶתָ. אַתָּה יַדְעֶתָ אֶת חֲרַפְתִּי וּבְשָׁתִי
וּכְלַמְתִּי. מָה אֶמַר וּמָה אֲדַבֵּר בְּהֵאִיךְ אֲנִפִּין אִיעוֹל קָדָם
מִלְּפָא. אִיךְ אוֹכַל לְהַטְמִין מִפְּנֵי בְּשָׁתִי, אִיךְ אוֹכַל לְהַסְתִּיר
פָּנַי בְּעֵלְמָא דְקִשׁוּט מִפְּנֵי כְּלַמְתִּי. אִיךְ אוֹכַל לְהַרִים פָּנַי
הַמְשַׁחְרִים יוֹתֵר מִשׁוּלֵי קִדְרָה בְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתַי, אִיךְ אָרִים פָּנַי בְּפָנֵי אֲבוֹתַי אֲשֶׁר יִצְאֵתִי עַל יָדָם
לְעוֹלָם. אִיךְ אָרִים פָּנַי בְּפָנֵי מוֹרֵי וְרַבּוֹתַי אֲשֶׁר הוֹרִינִי
בְּדַרְךָ הַיֶּשֶׁר וְהָאֱמֵת, וְאֲנֹכִי לֹא חֲסֵתִי עַל כְּבוֹדָם הַגְּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ, וּבְזִיתִי אֶת עֲצָמֵי וְגַם אוֹתָם, כְּבִיכּוֹל. אִיךְ אָרִים

פָּנֵי בְּפָנַי כָּל הַצְּדִיקִים הָאֲמֹתָיִם וּבְפָנַי כָּל הַפְּשָׁרִים שְׂבָכָל
 דּוֹר וָדוֹר. אֵיךְ אָרִים פָּנַי בְּפָנַי חֲבָרִי. מִי יוּכַל לְהַצִּילֵנִי אִם
 מִפְּשָׁתִי הַגָּדוֹל. מִי יוּכַל לַעֲמֹד בְּפָנַי כְּלִמְתִּי הָעֲצוּמָה. אֵיךְ
 אוּכַל לְמַצֵּא לִי מְקוֹם לְבָרַח וּלְהִטָּמֵן שָׁם מִפָּנַי כְּלִמְתִּי
 וּבְשָׁתִי וְחֲרַפְתִּי, וּמָה אֲשׁוּב שׁוֹלְחֵי דְבָר.

כִּי אַתָּה גְּמַלְתָּ עָמִי כַּמָּה וְכַמָּה טוֹבוֹת בְּכָל יְעַת וּבְכָל שָׁעָה
 וּבְכָל רֵגַע בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת. וְהָיִיתָ מְרִמֵּז לִי
 בְּכַמָּה מִיָּנִי רְמִזִּים, וְקָרַאתָ אוֹתִי אֶצְלָךְ יְתִבְרַךְ בְּכַמָּה מִיָּנִי
 כְּרוּזִים. וְנָטִיתָ יָדְךָ אֵלַי, וְרַמְזָתָ לִי מְקָרוֹב וּמְרַחוֹק לְקָרְבָנִי
 בְּרַחֲמֶיךָ בְּהַתְּקָרְבוֹת גָּדוֹל מְאֹד בְּכַמָּה וְכַמָּה מִיָּנִי רְמִזִּים
 וּכְרוּזִים שׁוֹנִים בְּלִי שְׁעוֹר וְעָרָךְ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה מִמָּשׁ,
 אֲשֶׁר לְפִי הַתְּנוּצָצוֹת אֶחָד שֶׁהָיָה מִתְּנוּצֵץ לִי אֱלֹקוֹתֶיךָ
 יְתִבְרַךְ וְרַמְזֶיךָ וְכְרוּזֶיךָ הַקְּרוֹשִׁים, הָיָה רָאוּי לִי לְבָלִי לַעֲבֹר
 עַל רְצוֹנְךָ אֶפְלוֹ תְּנוּעָה קְלָה שְׂבַקְלוֹת. וְאֶפְלוֹ עַל תְּנוּעָה
 קְלָה בְּעֵלְמָא, אִם לֹא הָיָה כְּרָאוּי, חַס וְשָׁלוֹם כְּרְצוֹנְךָ
 בְּשִׁלְמוֹת, הָיָה רָאוּי לִי לְפַל עַל פָּנַי וּלְשַׁכַּב בְּכִשְׁתִּי
 וּלְהַתְּכַסּוֹת בְּכִלְמֹתַי, עַד שֶׁכִּמְעַט תֵּצֵא נַפְשִׁי, חַס וְשָׁלוֹם,
 וְשִׁלָּא אוּכַל לְהָרִים פָּנַי כָּלָל. מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן שְׂאֵתָה
 הָיִיתָ מִתְּנוּצֵץ לִי הַרְבֵּה הַתְּנוּצָצוֹת בְּלִי שְׁעוֹר. בְּכַמָּה
 בְּחִינּוֹת וּבְכַמָּה גְּלָגוּלִים גְּלָגְלֵתָ עָמִי, וְכַמָּה סְבוֹת סְבַבְתָּ
 עָמִי, סְבוֹת טוֹבוֹת וְשְׂאִינָן טוֹבוֹת וְחַפֵּל הָיוּ לְטוֹבָתִי, כִּדִּי
 לְרִמֵּז לִי עַל יָדָם לָשׁוּב אֵלֶיךָ. בְּכַמָּה לְשׁוֹנוֹת שֶׁל חֶבֶה
 קָרַאתָ אוֹתִי, וּבְכַמָּה רְמִזִּים שׁוֹנִים רַמְזָתָ אֵלַי לְהַתְּקָרֵב

אליך. ולא די שלא חסתי עלי להתקרב אליך באמת ולהיות
 ברצונך הטוב בשלמות, אף גם הייתי כמסלק הבושה מעל
 פניו, ומרדתי נגדך בשאט בנפש במרד ובמעל, ופגמתי
 פגמים הרבה מאד, לא יום אחד ולא יומים ולא עשרה
 ימים ולא חרש ולא שנה אחת כי אם הרביתי לפשע ולפגם
 ימים ושנים הרבה. הוספתי ימים על ימים שנים על שנים,
 מלאים חטא ועון ופשע, מלאים חרפות ובושות גדולות
 ונוראות, אשר אי אפשר לסכלם:

רבונו של עולם, אתה לבד ידעת צער הבושה בעלמא
 דאתי בעלמא דקשוט. אתה לבד ידעת אותו
 הענוי והצער הגדול והנורא של הבושה של מי שלא קשט
 עצמו להלולא דבי מלכא. מכל שכן מי שקלקל ולכלך
 עצמו בכמה מיני פגמים ולכלוכים. מכל-שכן וכו' (ויפרט
 כל אחד מה שעשה את נגעי לבבו) אתה לבד ידעת שאין צער וענוי
 ויסורין בעולם נחשבים כלל כנגד הצער של הבושה הזאת
 חס ושלום, ואכלו צער גיהנם הקשה ומר מכל מיני יסורין
 קשים ומרים שבעולם הזה אשר אם יתקבצו יחד כל מיני
 יסורים וענוים קשים ומרים שבעולם, על אדם אחד, חס
 ושלום, כל ימי חייו חלילה, לא יהיו נחשבים מאומה כנגד
 שעה אחת ואכלו כנגד רגע אחת של צער של גיהנם.
 ואף-על-פי-כן אכלו צער של גיהנם הקשה אינו נחשב כלל
 כנגד צער הבושה, שהוא צער גדול מכל מיני צער

וְיִסּוּרִים שְׁבַע עוֹלָם, וְאֶפְלוּ מִצַּעַר גְּהִינָם, כַּאֲשֶׁר גָּלוּ לָנוּ
צְדִיקֵי הָאֲמֹתָיִים.

וְאִי אֶפְשָׁר לָנוּ לְצַיֵּר כָּלֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּשֹׂאֲנוּ מִלְּכָשִׁים
בְּגִשְׁמִיּוֹת גּוֹפְנוֹ, לְצַיֵּר כְּשִׁכְּלָנוּ צַעַר הַבּוֹשָׁה שֶׁל
עֲלָמָא דְאֲתֵי. אִוִי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה. אִוִי לְאוֹתָהּ כְּלָמָה. וְאִם
חֲכָמֵינוּ, זְכוֹרָנָם לְבָרְכָהּ, אָמְרוּ; כָּל צְדִיק נִכְוָה מִחֻפְתּוֹ
שֶׁל חֲבֵרוֹ אִוִי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה. וְגַם אָמְרוּ פָּנֵי מוֹשֶׁה כְּפָנֵי
חַמָּה, פָּנֵי יְהוֹשֻׁעַ כְּפָנֵי לְבָנָה. אִוִי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה אִוִי
לְאוֹתָהּ כְּלָמָה. וְאִם כָּל צְדִיק וְצְדִיק יִתְבַּיֵּשׁ כֶּהָ בְּפָנֵי חֲבֵרוֹ
הַגָּדוֹל מִמֶּנּוּ, אֲנִן מַה נִּעְנֵי אֶתְרִיחֵי, אֲנַחְנוּ מַה נֹּאמֵר וּמַה
נְדַבֵּר, בְּאִיזָה לְשׁוֹן נְדַבֵּר מִכְּשִׁיתָנוּ וּכְלָמַתָּנוּ, וְאִיִּה חַמְלִיץ
שְׂיֻכַל לְאַרְגָּה מְלִיצוֹת עַל עֲצָם כְּלָמַתָּנוּ וְחֻרְפַּתָּנוּ. וְאִיִּה
הַמְקוֹנֵן שְׂיֻכַל לְקוֹנֵן עַל עֲצָם צַעַר כְּשִׁיתָנוּ. וְאִיִּה חַמְעֵתִיר
הַיּוֹדֵעַ לְרִצּוֹת וּלְפִים, שְׂיֻכַל לְחַעֲתִיר וּלְרִצּוֹת וּלְפִים אוֹתָהּ
שְׂתֵּאֲסֹף אֶת חֻרְפַּתָּנוּ, וְתַכְּסֶה עַל כְּלָמַתָּנוּ:

וְאַחֲרֵי כָּל אֵלֶּה, אִם כָּבֹד הָיִיתִי זוֹכָה עַל כָּל פָּנִים לְמִדַּת
הַבּוֹשָׁה דְקֻדְשָׁה, לְחַתְּבֵיִשׁ מִעֲתָה מִפְּנֵיךְ בְּאֲמַת
לְבָלִי לְסוּר מִרְצוֹנָהּ, חֲלִילָהּ, חֻרְשִׁיתִי. אֲבָל מַה אֶעֱשֶׂה אָבִי
שְׁבַשְׁמִים, מַה אוֹמֵר מַה אֲדַבֵּר, כִּי עֲדִין אֲנִי רְחוּק מִבּוֹשָׁה,
וְעֲדִין לֹא שְׁבַרְתִּי עֲזוֹת חַגּוּף כָּלֵל, "עַל כֵּן דְּבַרִי לְעוֹ",
וְאִיִּנִי יוֹדֵעַ כָּלֵל מִחֵיכָן לְחַתְּחִיל לְדַבֵּר, מִחֵיכָן אֶתְחִיל

לְפָרֵשׁ שׁוּחָתִי. "נִשְׁכָּכָה בְּבִשְׁתָּנוּ וּתְכַסֵּנוּ כְּלַמְתָּנוּ, כִּי לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ חָטָאנוּ".

עַל כֵּן אֵין לִי פֶה לְדַבֵּר, וְלֹא מִצַּח לְהָרִים רֹאשׁ. רַק בְּאֵתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי וְאֲנִי פּוֹרֵשׁ כִּפִּי אֵלֶיךָ, וְנוֹשֵׂא עֵינַי לְמַעוֹן קִדְשְׁתֶּךָ, "אֵלֶיךָ נִשְׂאֵתִי אֶת עֵינַי חַיּוֹשְׁבֵי בִשְׁמַיִם", שְׁתַּזְמִין וְתִשְׁלַח לִי דְבוּרִים אֲמִתִּיִּם בְּכִי וּבְלִשׁוֹנִי, שְׂאוּכַל לְרַצוֹתֶךָ וּלְפַתּוֹתֶךָ בָּהֶם, שְׁתָּשִׁיב פָּנֶיךָ אֵלַי וְתַחַנְנֵנִי וְתַצִּילֵנִי מִבּוֹשׁוֹת וְחַרְפּוֹת וּבְזִיוּנוֹת מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. וְתַהֲיֶה בְּעֶזְרִי וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי אֹר הַיְרָאָה וְחַבּוּשָׁה דְקִדְשָׁה.

אָבִי שְׁבִשְׁמַיִם, רַחֵם עָלַי כְּרַחֲמֵי הָאָב עַל הַבֵּן וְתַמְשִׁיךְ עָלַי מִדַּת הַיְרָאָה וְחַבּוּשָׁה דְקִדְשָׁה מִשְׁרָשָׁה מִקְדָּם הַבְּרִיאָה, מִמַּאֲמַר הַשְּׁלֵם, שֶׁהוּא "בְּרֵאשִׁית יִרָא בְשֵׁת", מִחֲכֻמָּה עֲלָאָה, מִנְעוֹן עֲלָאָה דְסִתִּים וְגַנִּיז. מִי לֹא יִירָא בְּפָנֵי אֲוֵרוֹת הַצַּחְצָחוֹת הָאֵלוּ, מִי לֹא יִתְבַּיֵּשׁ בְּפָנֵיהֶם, מִי לֹא יִפְחַד, מִי לֹא יִרְעַד כְּשִׁיזְכּוֹר רַחוּקוֹ הַגָּדוֹל מִחֲשֻׁגַת אֲוֵרוֹת הָאֵלוּ אֲפֵלוּ אִם הָיָה נָקִי מִן הַחֲטָא לְגַמְרֵי. מִכָּל שְׁכֵן מִי שְׁפָגַם אֵיזָה פָּגַם כָּל שֶׁהוּא בְּכָל יְמֵי חַיּוֹ, מִכָּל שְׁכֵן וְכָל שְׁכֵן מִלֹּא חֲטָא וְעוֹזֵן וְפֹשַׁע. חוּם וְחַמְלָה עָלַי, חוּם וְחַמְלָה עַל נַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי, חוּם וְחַמְלָה עַל גּוּפִי הַמְּגֻשָּׁם הַרְחוּק מִקְדְּשְׁתֶּךָ בְּתַכְלִית הַהֲרַחְקָה, הַפְּגוּם בְּכַמָּה מֵיְנֵי פְגָמִים, הַמְּקַלְקַל בְּכַמָּה מֵיְנֵי קַלְקוּלִים:

רבונו של עולם, רבונו של עולם, אדון הרחמים
 והסליחות, "ראה עניי ועמלי, ראה עניי ומרודי
 לענה וראש". אתה יודע עצם הרחמנות שיש על בשר
 גופי, שהוא עז וחזק כל כך בתאות עולם הזה, עד
 שנתרחק הגוף מן הנשמה בתכלית הרחוק, עד שאי אפשר
 להנשמה להתקרב כלל להגוף לגלות לו ולהאיר בו מכל
 הארה ומכל השגה שהנשמה משגת בכל עת תמיד
 בעולמות העליונים. אשר פונתה הטובה היתה בבריאתי
 וביציאתי לזה העולם, כדי שאזכה להשיג אותך בעולם
 הזה בגוף ונפש ביחד. ולא חסתי על כבודך הגדול
 והקדוש, ועל כבוד הנשמה הקדושה, ולא נתחזקתי
 להתגבר על תאות הגוף ומדותיו הרעים, עד שאין הנשמה
 יכולה להתקרב להגוף כלל, מחמת שהוא עז וחזק
 בהתאות מאד. וכל כך נתגבר עזות הגוף בלי שום בוש
 כלל מהשם יתברך, עד שאיני יודע כלל באיזה דרך באיזה
 עצה ותחבולה אזכה להכניע ולשבר עזות הגוף. כי כל
 דרך וכל עצה וכל תחבולה שגלו צדיקי אמת, אשר על
 ידם יכולים לשבר עזות הגוף ולהתקרב אליה, קשה וכבד
 עלי לקיים העצה בעצמה. ואיני יודע באיזה דרך אזכה
 להתחיל לקיים עצותיך הקדושות אשר גלית על ידי צדיקי
 אמת, כי מרדתי בכל עצותיך הטובות:

רבונו של עולם, רבונו העלמא בלא, חמל עלי כי עכשו
 איני יודע שום עצה ותחבולה, כי אם לצעק אליך

תָּמִיד שְׁתַּחֲנַנִּי בְּמִתְנַת חֲנֹם לְגַמְרֵי בְּכָל הַמְדוּת טוֹבוֹת,
 וְתַצִּילֵנִי בְּחֶסֶדֶיךָ הַגְּדוֹלִים מִכָּל הַתְּאוֹת וּמְדוּת רְעוֹת. וְגַם
 לָזֶה אֵינִי זוֹכֵה כִּי חוֹלְפִים וְעוֹבְרִים יָמִים וְשָׁנִים אֲשֶׁר אֵינִי
 זוֹכֵה אֲפִלּוֹ לְצַעֵק אֵלֶיךָ בְּאַמַּת כְּרֵאוֹי. וְאֲפִלּוֹ אִם הָיוּ
 עוֹבְרִים בְּלִי פְּגָמִים הָיִיתִי צָרִיךְ גַּם כֵּן לְצַעֵק מְאֹד עַל
 אֲבֵדַת הַזְּמַן הַיָּקָר מִכָּל חוֹן אֲשֶׁר הָיִיתִי יָכוֹל לְהַרְוִיחַ
 וּלְהַשְׁתַּכֵּר בּוֹ חַיֵּי עוֹלָם בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ. אֲךֹּ הַלֹּאִי, מִי יִתֵּן
 וְהָיוּ הַיָּמִים עוֹבְרִים עַל כָּל פְּנִים בְּלִי פְּגָמִים כָּלֵל. אֲבָל אַחַר
 שְׁהֵימִים וְהַשָּׁנִים עָבְרוּ כִּצֵּל עוֹבֵר כְּהַרְפֵּ עֵינַי, וְהֵם מְלֵאִים
 פְּגָמִים כָּאֵלוֹ, חֲטָאִים וְעוֹנֹת וּפְשָׁעִים, וְהַפְּגָמִים וְהָעוֹנֹת
 מִתְגַּבְּרִים כָּל כֶּךָ עַד שְׁאֵינִי יָכוֹל אֲפִלּוֹ לְצַעֵק אֵלֶיךָ כְּרֵאוֹי
 כְּמוֹ שְׁאֵנִי צָרִיךְ לְצַעֵק:

וְעַתָּה עַתָּה אָבִי שֶׁבַשְׁמַיִם, אָבִי שֶׁבַשְׁמַיִם, מָה אֶעֱשֶׂה מָה
 אֶפְעַל, לְהִיכֵן אֲבָרַח, לְהִיכֵן אֶעוֹף לְשָׁכֵן, "מִי יִתְּנֵנִי
 בְּמִדְבַר מְלוֹן אוֹרְחִים", לְבָרַח מִגַּשְׁמִיּוֹת וְעוֹזוֹת הַגּוֹף. אֲךֹ
 אַתָּה יוֹדֵעַ כִּי אֵין מְקוֹם לְבָרַח מִן הַגּוֹף. אֶהַפְּכָה וְאַתָּה הַפְּכָה
 כְּאוֹפֵן בְּמַלְי. וְכָלֵם שָׁבִים לְמְקוֹם אַחַד. אֵלֶיךָ לְבַד עֵינֵי
 תְּלוּיּוֹת, אֵלֶיךָ לְבַד רְעִיּוֹנֵי צוֹפִיּוֹת, אֵלֶיךָ לְבַד עֵינֵי
 נְשׁוּאוֹת. לְתַשׁוּעַת יְהוָה עֵינֵי מִיִּחְלֹת וְדוּמִיּוֹת. אֵין לִי עַל
 מִי לְהַשְׁעֵן כִּי אִם עַל אָבִי שֶׁבַשְׁמַיִם. אֵין לִי שׁוּם תְּקוּהָ כִּי
 אִם עֲלֶיךָ אָב תְּרַחֲמֵן. אֵין לִי שׁוּם מְבַטָּח וּמְנוּם כִּי אִם עַל
 חֶסֶדֶיךָ הָעֲצוּמִים:

רבונו של עולם, יהמו מעיך עלי, וכמרו חנינותיך על
 עלוב פמוני, על מלא חרפות ובושות פמוני. ידך
 תכון עמי אף זרועך תאמצני. קומה בעזרתי והושיעני כי
 אתה כל יוכל, "ולא יבצר ממך מזמח". ואתה ברחמיך
 וחסדיך הרבים ובכחך הגדול אתה מעלה מתכלית הירידה
 לעליה גדולה, עד שהירידה היא תכלית העליה. ואתה
 מהפך ברחמיך העונות לזכיות, כי מי יאמר לך מה
 תעשה, חוס וחמל עלינו ועשה את אשר תעשה ברחמיך
 וחסדיך העצומים, באפן שתעלה אותנו מירידתנו ותאמר
 לצרותינו די. ותתחיל מעתה להעלות אותנו מעלה מעלה,
 ויתהפכו כל הירידות לעליות גדולות. ותזכנו לתשובה
 שלמה באמת. ואתה ברחמיך תהפך כל העונות לזכיות.

ותעזרנו ברחמיך, שנזכה לעסק כל ימינו בתורה
 ומעשים טובים ובתפלה באמת ובאמונה
 ובענוה אמתיות ובמסירות נפש, ובדבקות גדול אליך
 ב בטול גמור. ונזכה ברחמיך הרבים להמשיך עלינו בכל
 פעם אור העדיים והפתרים הקדושים שהכתרת אותנו
 בחורב בשעת קבלת התורה, בעת שאמרנו לפניך נעשה
 ונשמע, שאז נכתרו שני פתרים בראש כל אחד ואחד
 מישראל, ועלידי חטאינו נלקחו ונסתלקו ממנו. ואתה
 עתיד להחזירם לנו, כמו שכתוב: "ושמחת עולם על
 ראשם":

רַחֵם עָלֵינוּ וְעֲזָרְנוּ. שְׁנֹזֶכֶה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר עַצְמֵנוּ, וְנֹזֶכֶה
 לְסוּר מִרַע בְּאֵמֶת, וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב בְּעֵינֵיךָ תָּמִיד.
 וְנֹזֶכֶה לְעֶסֶק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה תָּמִיד בְּאֵמֶת וּבְמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ,
 בְּאִפְסוֹן שְׁנֹזֶכֶה שִׁיחֲזִירוּ לָנוּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד אֶת שְׁנֵי כְּתָרִים
 הָאֵלוּ הַנֶּעֱשִׂים מִנַּעֲשָׂה וְנִשְׁמַע, שֶׁהֵם תּוֹרָה וּתְפִלָּה שֶׁהֵם
 נִגְלוֹת וְנִסְתָּרוֹת שֶׁבְּתוֹרָה. וְתֹזְבְּנֵי בְּכָל פַּעַם לְהַשִּׁיג
 נִסְתָּרוֹת שֶׁבְּתוֹרָה לְהַשִּׁיג תּוֹרַת יְהוָה. וְנֹזֶכֶה לְעֶסֶק וְלִיגַע
 וּלְטַרַח תָּמִיד בְּעִבּוּדְתֶךָ בְּדַבְּקוֹת גָּדוֹל וּבְמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ
 בְּאֵמֶת, עַד שְׁנֹזֶכֶה לִילְךָ וְלַעֲלוֹת בְּמַהִירוֹת גָּדוֹל בְּכָל פַּעַם
 מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וּמִמַּעַלָּה לְמַעַלָּה עַד שְׁנֹזֶכֶה לְהַשִּׁיג וְלַהֲבִין
 בְּכָל פַּעַם נִסְתָּרוֹת הַתּוֹרָה הַגְּבוּהִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וּבְכָל
 פַּעַם נֹזֶכֶה לְהַשְׁגֵּת נַעֲשָׂה וְנִשְׁמַע הַגְּבוּהַ יוֹתֵר. וְנֹזֶכֶה תָּמִיד
 שִׁיחִיָּה נַעֲשָׂה אֲצִלְנוּ בְּכָל פַּעַם מִהַנְּסִתֵּר – נִגְלָה, מִהַנִּשְׁמַע
 – נַעֲשָׂה, מִתְּפִלָּה – תּוֹרָה, מִתּוֹרַת יְהוָה – תּוֹרַתְנוּ, כְּמוֹ
 שֶׁכָּתוּב: "כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חִפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם
 וְלַיְלָה". וְנֹזֶכֶה לְהַשִּׁיג וְלַהֲבִין אֶת הָעִבּוּדָה הַגְּבוּהַ שִׁישׁ
 בְּדַבְּרֵי הַתּוֹרָה, שֶׁהֵם סִתְרֵי תּוֹרַתֶךָ שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּדַבְּרֵי הַתּוֹרָה
 שֶׁהֵם הַפְּסוּקִים שֶׁסְּבִיבוֹת כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה, אֲשֶׁר עֲצָם
 גְּדֻלַּת הָעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה שִׁישׁ בְּאֵלוֹ הַפְּסוּקִים אֵין אָנוּ
 זֹכִים לְהַשִּׁיג כָּלָל. חוּם וְחֲנֻנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְּבִים, וְזִכְנוּ
 לְהַשִּׁיג וְלַהֲבִין הָעִבּוּדָה הַגְּבוּהַ הַזֹּאת שְׁנֹזֶכֶה לְדַעַת אִיךָ
 לְעַבֵּד אוֹתֶךָ וְלַעֲשׂוֹת רִצּוֹנֶךָ הַנֶּעֱלָם וְהַנְּסִתֵּר בְּדַבְּרֵי הַתּוֹרָה
 הַזֹּאת. וְנֹזֶכֶה לְעֵלוֹת בְּכָל פַּעַם מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וּמִעוֹלָם
 לְעוֹלָם הַגְּבוּהַ יוֹתֵר, מִנַּעֲשָׂה וְנִשְׁמַע זֶה לְנַעֲשָׂה וְנִשְׁמַע

גבוה יותר, וכן בכל פעם ופעם לעולם ועד. כמו שכתוב: "הנסתרות ליהוה אלהינו, והנגלות לנו ולבנינו עד עולם, לעשות את כל דברי התורה הזאת". עד שנזכה לעלות בעליה גדולה להבין ולהשיג תורת יהוה באמת לאמתו. ונזכה לעלות ולהכיל בה באור האין סוף. ונזכה להכיל באחדותה עד שנזכה לתורת יהוה ולתפלת יהוה באמת:

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתיחמל עלינו ותהיה בעזרנו ותזכנו לשמחה וחדוה וקדושה ונזכה להיות בשמחה תמיד. וחדות יהוה יהיה מעינינו. ונזכה על-ידי-זה לעזות וקדושה. ותעזרנו בכל עת לזכות לקולות וקדושה. ותתן בלבנו התחזקות והתאמצות לצעק ולזעק אליך תמיד. ותחמל עלינו ותושיענו שנטה אזנינו ולבנו לשמע היטב כל הקולות וקדושה, ויפנסו בלבנו היטב, הן קול מוכיחי אמת הן קול נגון וזמרה ושירות ותשפחות לשמך ולעבודתך, הן קול הקדוש של השופר, הן קול אנחותינו וצעקותנו ותפלותינו, מה שאנחנו בעצמנו מתאנחים וצועקים ומתחננים ומתפללים אליך יהוה אלהינו, הן שאר כל הקולות שבקדושה – כלם נזכה לעוררם ולשמעם היטב, ויפנסו בלבנו ובאזנינו, ויטו לבבנו אליך באמת. ונזכה לקבל על ידם עזות וקדושה, להתגבר על עזות הגוף, באפן שאוכל לשיבר ולהכניע ולבטל עזות הגוף לגמרי ויתבטלו כל תאוות הגוף ומדותיו הרעים, ויתבטל הגוף לגבי

הַנְּשָׁמָה הַקְּדוּשָׁה. וְאִזְכָּה לְהִיּוֹת עִז כַּנֶּמֶר בְּעַבְדוֹתֶיךָ
 וּבְתוֹרָתֶיךָ וּבִירְאָתֶיךָ, עַד שְׂאִזְכָּה שְׂתוּכַל הַנְּשָׁמָה לְרַחֵם עָלַי
 בְּשֵׁר גּוֹפִי, שְׂתִתְקַרֵּב הַנְּשָׁמָה לְהַגּוֹף וְתִגְלַח לוֹ וְתֵאִיר בּוֹ
 מִכָּל הָאָרֶץ וּמִכָּל הַשָּׁמַיִם שְׂחַנְשָׁמָה מִשְׁנֵגַת תָּמִיד בְּכָל עֵת.
 עַד שְׂתִגְיַע גַּם לְהַנְּשָׁמָה טוֹבָה עַל־יְדֵי־זָה, שְׂתוּכַל הַנְּשָׁמָה
 לְחַזֵּר לְמַעְלָתָה תָּמִיד עַל־יְדֵי הָרְשִׁימוֹת שֶׁל הָהָאָרוֹת,
 שְׂהֵאִירָה בְּבִשֵׁר הַגּוֹף. וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת דְּבֻקִים בְּךָ תָּמִיד, בְּגוֹף
 וְנַפֶּשׁ בְּאֵמֶת בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת:

כִּי אַתָּה לְבַד יַדְעָתָ גְּדֹל הַרְחַמְנוֹת, שִׁישׁ עַכְשָׁיו עַל גּוֹפִי
 הַרְחוֹק מִחַנְשָׁמָה בְּתַכְלִית הַרְחוֹק, וְגַם לְהַנְּשָׁמָה מִגְיַע
 פָּגָם גְּדוֹל, חֵם וְשָׁלוֹם, עַל יְדֵי רְחוּק הַגּוֹף מִחַנְשָׁמָה, כֹּאֲשֶׁר
 אַתָּה יַדְעָתָ. חוּם וְחֶמֶל עָלַי, וְתֵן בְּלִבִּי רַחֲמָנוֹת בְּאֵמֶת,
 שְׂאִזְכָּה לְרַחֵם עָלַי בְּשֵׁר גּוֹפִי, וְאִזְכָּה לְהַתְגַּבֵּר בְּעִזּוֹת
 דְּקִדְשָׁה, בְּקוֹלוֹת דְּקִדְשָׁה לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל עַל־יְדֵי־זָה
 עִזּוֹת גּוֹפִי, עַד שְׂגוֹפִי יִתְבַטֵּל לְגַבִּי נִשְׁמָתִי לְגַמְרִי, עַד
 שְׂתוּכַל הַנְּשָׁמָה לְהֵאִיר בּוֹ, עַד שְׂגַם הַגּוֹף יֵדַע מִכָּל הָאָרֶץ
 וּמִכָּל הַשָּׁמַיִם שְׂחַנְשָׁמָה שְׂלִי מִשְׁנֵגַת לְמַעְלָה תָּמִיד בְּכָל עֵת:

וְזִכְנִי לְהַתְקַרֵּב לְצַדִּיקֵי אֱמֶת וּלְמוֹכִיחֵי אֱמֶת. וְאִזְכָּה
 שְׂיִהְיֶה לִי עִזּוֹת דְּקִדְשָׁה לְהִיּוֹת עִז כַּנֶּמֶר לְעַמֵּד
 כַּנֶּגֶד עִזֵּי פָּנִים שְׂפִדוֹר, הַרוֹצִים לְהַרְחִיק מִצַּדִּיקֵי אֱמֶת.
 וְתִצְיַלְנִי וְתִבְדִּילְנִי מִן הַתּוֹעִים וּמִן מְנַהִיגֵי שֶׁקֶר אֲשֶׁר כָּל
 מַלְכוּתָם וְהַתְנַשְּׂאוֹת שֶׁלָּהֶם הוּא רַק עַל־יְדֵי עִזּוֹת דְּסִטְרָא

אַחֲרָא לְבָד, שְׁהִיא מַלְכוּתָא בְּלֹא תַגָּא. וְהֵם מִשְׁתַּרְרִים
 וּמִתְגָּאִים עַל עַם דְּל בְּחִנָּם, אֲשֶׁר אֶתָּה לְבָד יִדְעָתָּ כַּמָּה
 רְעוּתָּהֶם גּוֹרְמִים, חַס וְשָׁלוֹם. וְלֹא דִי שְׂאִינָם יְכוּלִים לְקַרְב
 אוֹתָנוּ אֵלֶיךָ בְּאַמַּת כִּי אִם שְׂרוּצִים לְרַחֲקֵנוּ, חַס וְשָׁלוֹם,
 מִנְקֻדַּת הָאַמַּת מִצְדִּיקֵי אַמַּת מִפְּשָׁרִים אֲמִתִּיִּם. רַחֵם עָלֵינוּ
 בְּרַחֲמֶיךָ וְתַבְדִּילֵנוּ מִן הַצְּבוּעִים וְהַשְּׂקֵרָנִים מִמְּנַהֲיָנִי שְׂקֵר,
 וְתֵן לָנוּ עֲזוּת דְּקֻדְשָׁה שְׁנוּכַל לְעַמּוֹד כְּנֶגֶד עֲזוּתָם. וְתַעֲזָרְנוּ
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׁיִהְיֶה לָנוּ כַּח עַל־יָדֵי עֲזוּת דְּקֻדְשָׁה
 לְהוֹסִיף עֵז וְתַעֲצוּמוֹת בְּקֻדְשָׁה שְׁלֹמְעֵלָה. וְאֶתָּה תִשְׁפִּיעַ
 וְתֵתֵן עָלֵינוּ תּוֹסֵפוֹת עֵז וְתַעֲצוּמוֹת מֵאֲתָךְ לְהַתְּגַבֵּר
 וְלְהַתְּאַמֵּץ בְּעִבּוּדְתֶךָ וּבְתוֹרַתֶךָ וּבִירְאָתֶךָ בְּכַח וּגְבוּרָה
 גְּדוֹלָה וּבְעֲזוּת גְּדוֹל דְּקֻדְשָׁה. וְלֹא נִתְּבִישׁ מִפְּנֵי הַמַּלְעִיגִים
 וְלֹא יִפֹּל עָלֵינוּ שׁוֹם מוֹרָא וּפְחָד וּבּוֹשָׁה, וְלֹא שׁוֹם חֲלִישׁוֹת
 חֲדַעַת מִשׁוֹם אָדָם וּמִשׁוֹם נְבִירָא שְׁבַעוּלָם, כִּי אִם מִמְּךָ לְבָד
 נִירָא וְנִפְחָד וְנִתְּבִישׁ תְּמִיד לְבָלִי לְסוּר מִרְצוֹנְךָ יְמִין
 וּשְׂמָאל מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וַיְקִיִּם בָּנוּ מִקְרָא שְׁכַתוּב: "תָּנוּ
 עֵז לְאֱלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל גְּאֻתוֹ וְעֵזוֹ בְּשַׁחֲקִים, נוֹרָא אֱלֹהִים
 מִמְּקַדְשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נוֹתֵן עֵז וְתַעֲצוּמוֹת לְעַם בְּרוּךְ
 אֱלֹהִים:"

וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים דַּעַת דְּקֻדְשָׁה, שְׂאֲזַכָּה
 לִידַע אֵיךְ לְהַתְּנַחֵג עִם הָעֲזוּת בְּאִפְן שְׁלֵא יִהְיֶה
 לִי שׁוֹם עֲזוּת דְּסִטְרָא אַחֲרָא כָּלֵל, וְלֹא אֲשַׁתְּמַשׁ עִם הָעֲזוּת
 כִּי אִם לְשִׂמְךָ וְלְעִבּוּדְתֶךָ בְּאַמַּת. וְתַצִּילֵנִי וְתַמְלִטֵנִי מִדִּינָה

שֶׁל גִּיהֲנָם הִקְשָׁה וַיִּמַר מְאֹד הַמַּגִּיעַ לְהַעֲזִי פָּנִים, אֲשֶׁר הֵם
 נֹפְלִים בְּגִיהֲנָם בְּאִין סוּמְךָ וּמִצִּיל. חוּם וַחֲמֹל עָלַי
 בְּחַמְלַתְךָ הָאֱמֵתִיּוֹם, חוּם וַחֲמֹל עָלַי וְתִצִּילֵנִי מִכָּל מִיַּיִ
 עֲזוּת דְּסִטְרָא אַחֲרָא מִכָּל מִיַּיִ עֲזוּת הַגּוֹף. וְתִזְכְּנִי לְעֲזוּת
 דְּקַדְשָׁה בְּאֵמֶת לְעִמּוּד פְּנֵיךָ הַעֲזִי פָּנִים שְׂבִדוֹר הַרוֹצִים
 לְרַחֵק מִדְּרָכֵי אֱמֶת אוֹ לְהַחֲלִישׁ דַּעְתָּם, חֵם וְשָׁלוֹם, שֶׁל
 הַרוֹצִים לְהִתְקַרֵּב לְדְרָכֵי הַקְּדוּשָׁה בְּאֵמֶת. וְתִעֲזָרְנוּ שְׁנֵהִיָּה
 עֵז פְּנִימָה נִגְדָם לְנִצְחָם וּלְהַשְׁפִּילָם עַד עֶפְרָי, לְשִׁבְרָם וּלְבַטְלָם
 לְגַמְרֵי. וְתִזְכְּנִי שְׂאֵהִיָּה עֵז וְחֹזֶק בְּעִבּוּדְךָ תָּמִיד, וְאַזְכֶּה
 לְכָל הַקּוֹלוֹת דְּקַדְשָׁה, וּלְהִתְגַּבֵּר עַל יָדָם עַל כָּל מִיַּיִ עֲזוּת
 שֶׁל הַגּוֹף עַד שִׁיתְּבַטְלוּ כָּל תְּאוּוֹת הַגּוֹף וּמִדּוֹתָיו הַרְעִים.

וְאַזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקֵי אֱמֶת בְּאֵמֶת, וּלְהִתְחַבֵּר תָּמִיד עִם
 אַנְשֵׁים פְּשִׁימִים וִירָאִים בְּאֵמֶת, הַהוֹלְכִים בְּדַרְךְ
 הָאֱמֶת בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב. "יְהוּה עֲזוּז וְגִבּוֹר, יְהוּה אִישׁ
 מִלְחָמָה, תִּנָּה עֲזֶךָ לְעִבְדֶּךָ וְהוֹשִׁיעָה לְבֶן אֱמֶתְךָ", וְזִכְּנִי
 לְעֲזוּת דְּקַדְשָׁה הַנִּמְשָׁךְ מִבִּשְׁת פָּנִים דְּקַדְשָׁה, מִעֲדוֹן עֲלָאָה
 דְּסִתִּים וְגַנְיִז, מִחֲכֻמָּה עֲלָאָה, מִמֵּאֲמַר הַשָּׁלָם שֶׁהוּא
 "בְּרֵאשִׁית", אֲשֶׁר עַל יְדֵי זֶה תִּבְנֶה יְרוּשָׁלַיִם עִירָךְ בְּמַחֲרָה
 בְּיַמֵּינוּ, קִרְיָה נְאֻמָּנָה. נַחֲלֵנוּ בְּעֲזֶךָ אֶל גּוֹה קְדוּשָׁה, וְתִזְכְּנֵנוּ
 עַל יְדֵי זֶה לְאִמּוּנָה שְׁלֵמָה וּלְהִתְקַרֵּב וּלְהַפְּלִל בְּצַדִּיקִים
 אֱמֵתִיּוֹם הַפְּלוּלִים מִשְׁבָּעָה רוּעִים שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה.
 וַיִּמְשָׁךְ עַל יָדָם עָלַי וְעַל זְרַעִי וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
 אִמּוּנָה שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת. וְאַזְכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְהִאֲמִין בְּךָ

וּבְצַדִּיקֵי הָאֲמֹתָיִם וּבְמוֹכֵיחֵי אֲמַת שְׁהִיוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר
 וְשִׁבְדוֹר הַזֶּה, בְּאֲמַת וּבְאֲמוֹנָה שְׁלֵמָה, בְּלִי שׁוֹם בְּלְבוֹל
 וְנִטְיָה כָּלֵל. וְאֲזָכָה עַל יְדֵי הָאֲמוֹנָה לְקַבֵּל מוֹסֵר מְמוֹכֵיחֵי
 אֲמַת, וְאֶשְׁמַע בְּקוֹלָם, וְיִכְנָסוּ דְבָרֵיהֶם הָאֲמֹתָיִם בְּאָזְנֵי
 וּבְלִבֵּי, וְאֶטָּה לְבָבִי אֲלֵיהֶם, וְאֶבְטֵל עֲצָמֵי לְגַמְרֵי אֲלֵיהֶם,
 עַד שְׁאֲזָכָה לְהִיּוֹת בְּרִצּוֹן הַצַּדִּיקֵי אֲמַת, וְלֹא אֲסוּר
 מִדְּבָרֵיהֶם וּמִרִצּוֹנָם יָמִין וּשְׂמֹאל:

וְתֹזְכֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְשִׁמּוֹשׁ דְּקֹדְשָׁה. שְׁאֲזָכָה לְשִׁמּוֹשׁ
 צַדִּיקִים אֲמֹתָיִם וּמוֹכֵיחֵי אֲמַת, וְאֲזָכָה לְעַמּוֹד
 לְפָנֵיהֶם וּלְשִׁמּוֹשׁם וּלְהַטְפִּיל בָּהֶם וּלְעֲשׂוֹת כָּל צָרְכֵיהֶם
 וּרִצּוֹנָם, לְמַעַן אֲזָכָה עַל יְדֵי זֶה שְׂיִהְיֶה לִּי אֵיזָה שְׂיִכּוֹת
 וְהַתְּקַרְבוֹת לָהֶם. כִּי אַתָּה יְדַעְתָּ גְדֹל רַחוּמֵי מִצַּדִּיקֵי אֲמַת,
 עַד שְׂאִין לִי שׁוֹם שְׂיִכּוֹת וְהַתְּקַרְבוֹת לָהֶם, עַד שְׂאֶפְלוּ
 כְּשִׂאֲנֵי זוֹכָה לְשִׁמּוֹעַ דְּבוֹר הַקְּדוֹשׁ מִהֶם, אֵינּוּ נִשְׁמָע לְאָזְנֵי
 עֲצָם קוֹל הַדְּבוֹר, כִּי אִם קוֹל הַבְּרָה, הַנֶּאֱחָז וּמִתְדַבֵּק בְּקוֹל
 דְּקֹדְשָׁה עַל יְדֵי חֲטָאֵי וְעוֹזְנוֹתֵי הַמְּרַבִּים. וְגַם אֶפְלוּ קוֹל
 אֲנַחְתִּי וְזַעֲקָתִי בְּעֲצָמֵי אֵינִי זוֹכָה לְשִׁמּוֹעַ הַיֵּטֵב, כִּי אִם קוֹל
 הַבְּרָה.

אָנָּה יְהוָה, חַמּוּל עָלַי, וְזַכֵּנִי לְשִׁמּוֹשׁ דְּקֹדְשָׁה, שְׁאֲזָכָה
 בְּרַחֲמֶיךָ לְעֲשׂוֹת מִצְוֹת הַרְבִּה בְּגוֹפִי, שְׂיִזְכָּה גּוֹפִי
 לְשִׁמּוֹשׁ אֶת הַנְּשָׁמָה בְּעֲשִׂיַת מִצְוֹת מְעֻשְׂיוֹת הַרְבִּה תְּמִיד.
 וְכֵן אֲזָכָה לְשִׁמּוֹשׁ הַרְבִּה תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים וְצַדִּיקִים אֲמֹתָיִם,

בְּאֶפֶן שְׂאֵזְכָּה לְשִׁמְעַת כָּל הַקּוֹלוֹת דְּקֹדֶשׁה בְּעֶצְמָם, בְּלִי שׁוּם
 אַחִיזֹת קוֹל הַבְּרָה כָּלֵל. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ תִּמְחַל וְתִסְלַח לִי עַל
 כָּל עֲוֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי וְחַטָּאֵי, וְתִסִּיר וְתִבְטֹל כָּל הַמְקַטְרָגִים
 שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל יְדֵי עֲוֹנוֹתַי הַמְרַבִּים, וְתִכְנִיעַם וְתִשְׁפִּילֵם
 וְתִבְטֹלֵם בְּבִטּוֹל גְּמוּרָה, וְתִהְיֶה בְּעֶזְרִי שְׂאֵתְגַבֵּר בְּעִזּוֹת
 דְּקֹדֶשׁה עַל עִזּוֹת גּוֹפִי, עַד שְׂאֵזְכָּה לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל כָּל תַּאֲזוֹת
 הַגּוֹף וּמַדּוֹתָיו הָרָעִים, עַד שִׁיתְבַּטֵּל גּוֹפִי לְגַמְרִי לְגַבִּי
 הַנְּשָׁמָה הַקְּדוּשָׁה, וְיִכָּלֵל וְיִתְאַחַד הַגּוֹף עִם הַנְּשָׁמָה
 בְּתַכְלִית הַהֲתַאֲחָדוֹת. וְתֵאִיר וְתִתְגַּלֶּה הַנְּשָׁמָה לְהַגּוֹף כָּל
 הַהֲאָרוֹת וְכָל הַהֲשָׁגוֹת שֶׁהִיא מִשְׁנֶגֶת תָּמִיד לְמַעְלָה. וְאַנְכִי
 בְּכָלֵל גּוֹפִי וְנַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי אֶתְקַרֵּב וְאֶתְאַחַד עִם
 צַדִּיקֵי אֱמֶת וְאֶהְיֶה נִכְלָל בָּהֶם בְּאֱמֶת, עַד שְׂאֵזְכָּה לְהַכְלִיל
 בְּךָ בְּאֱמֶת מִעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

וְתַעֲזֹרֵר רַחֲמֶיךָ עָלֵינוּ. וְתִשְׁלַח לָנוּ מִנְהִיג אֱמֶתִי רוּעָה
 נְאֻמָּן, שִׁיְהִיָּה לּוֹ כַּח לְקַרְבָּנוּ אֵלֶיךָ בְּאֱמֶת. וְנִזְכָּה
 לְהַכְלִיל בְּשִׁבְעָה רוּעִים דְּקֹדֶשׁה שִׁיֵּם כָּלִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה,
 כָּלִיּוֹת אֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל עִם קֹדֶשׁה. וְתִמְשִׁיךְ
 עָלֵינוּ וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ אֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה עַל יָדָם. וְעֲשֵׂה
 לְמַעַנְךָ וּלְמַעַן הַשְּׁבָעָה רוּעִים שִׁיֵּם אֲבָרָהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
 מִנְּשָׂה אַחֲרָן יוֹסֵף דָּוִד, וּלְמַעַן כָּל הַצַּדִּיקִים שֶׁהָיוּ בְּכָל דּוֹר
 וְדוֹר עַד עַתָּה, וּלְמַעַן הַצַּדִּיקִים אֱמֶתִיִּים שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה וּלְמַעַן
 כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ מִמַּעוֹן קֹדֶשְׁתֶּךָ
 וְתִיטִיב לָנוּ בְּטוֹבְךָ הָאֱמֶת. וְתִחַנְּנוּ בַּחֲסִדֶיךָ הַגְּדוֹלִים

וְתַמְלֵא רַחֲמִים עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים. וְתִשָּׁב פָּנֶיךָ אֵלֵינוּ,
 וְתִקַּבַּע וְתִטַּע בְּלִבְנוּ אֱמוּנָתְךָ הַקְדוּשָׁה בְּשִׁלְמוֹת, שְׁנוּפָה
 לְהֶאֱמִין בְּךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, וּבְצַדִּיקֶיךָ
 הָאֱמֵתִיִּים, הֵן בְּצַדִּיקִים אֱמֵתִיִּים שׁוֹכְנֵי עֵפֶר, קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר
 בְּאֶרֶץ הַמָּוֶה, הֵן בְּצַדִּיקֵי אֱמֵת וּמוֹכִיחֵי אֱמֵת וּכְשָׁרִים
 אֱמֵתִיִּים שְׂבֵדוֹר הַזֶּה, בְּכֻלָּם אֲזַכָּה לְהֶאֱמִין בְּאֱמֵת
 וּבְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּלִי שׁוּם בְּלִבּוֹל וּנְטִיָּה כָּלֵל, חֵם וְשָׁלוֹם,
 וְלֹא יִהְיֶה לִּי שׁוּם הֶרְחֹר אַחֲרֵיהֶם כָּלֵל. וְאֲזַכָּה עַל יְדֵי
 הָאֱמוּנָה הַשְּׁלֵמָה לְמִלְאֵת הָאֶרֶץ הַיְדִים הַקְדוּשִׁים, וְאֲזַכָּה
 לְמִלְאֵת יְדֵי הַיּוֹם לִיהוָה.

וְתִתֶּן לִּי כַח לְחֻכְמֵיךָ וְלִשְׁבֵר וְלִבְטֹל כָּל מִיָּנִי אֱמוּנוֹת
 כּוֹזְבִיּוֹת מִן הָעוֹלָם וְכֻלָּם יִשׁוּבוּ לְאֱמוּנָתְךָ
 הַקְדוּשָׁה. וְאֲזַכָּה עַל יְדֵי הָאֱמוּנָה הַשְּׁלֵמָה לְקַבֵּל מוֹסֵר
 וְתוֹכַחַת מִמוֹכִיחֵי אֱמֵת, וְיִכְנָסוּ דְבָרֵיהֶם בְּלִבְנוּ בְּאֱמֵת.
 וְנִזְכָּה לְשׁוּב עַל יְדֵי זֶה בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלֶיךָ בְּאֱמֵת.
 וְתִקַּבֶּן נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל, וְתִבְטֹל בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים כָּל מִיָּנִי
 גְּרוּשׁ וּמַחְלֻקֵּת מִן הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִגְרָשׁוּ עִמָּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
 מִמְּקוֹמָם לְעוֹלָם. וְכֹל אוֹתָן שֶׁכָּבַר נִתְגַּרְשׁוּ וְנִדְחוּ מִמְּקוֹמָם
 מִעִמָּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּל וּבְכַפְרֵט כָּלָם תִּחְזִירוּם וְתִשָּׁבֵבם
 לְמְקוֹמָם בְּשָׁלוֹם. וְתִשָּׁבֵב שָׁלוֹם בְּעוֹלָם, וְתִבְטֹל כָּל מִיָּנִי
 מִחְלֻקֵּת מִן הָעוֹלָם.

וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וּתְטַהֵר עַמּוֹת יִשְׂרָאֵל. וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִצְיָלֵנוּ
 תָּמִיד מִפְּנֵי טְמֵאת נְדָה חֵם וְשָׁלוֹם. וְתִבְדִּיל
 וְתִפְרִישׁ אֹתָנוּ וְכָל עַמּוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי טְמֵאתָהּ זֶה
 לְגַמְרִי, שְׁלֵא יֵאָרַע לָנוּ וְלֹא יִזְדַּמֵּן לָנוּ שׁוֹם מִכְּשׁוֹל וּפְגָם,
 חֵם וְשָׁלוֹם, מִפְּנֵי עוֹזֵן נְדָה, חֵם וְשָׁלוֹם, רַק נִזְכָּה לְהִיּוֹת
 קְדוֹשִׁים וְטַהוֹרִים תָּמִיד:

וְהוֹשִׁיעֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְשַׁלַּח לָנוּ צְדִיקֵי אֱמֶת מוֹכִיחֵי
 אֱמֶת, שְׂיִחֶיךָ לָהֶם כַּח וְחִכְמָה לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם
 בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים, שְׂיַעֲסִקוּ לְהוֹכִיחַ אֶת
 יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכָהּ הַרְאֵנוּ. וְיִהְיוּ יוֹדְעִים אֵיךְ לְהוֹכִיחַ אֹתָם.
 וְיִוְדִיעוּ לָנוּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד אֶת גְּדֹל עֲצָם הַפְּגָם שֶׁל כָּל
 חַטָּא וְעוֹן, בְּאִפְסוֹ שֶׁנִּשְׁוֵב מֵהֶם. וְיִחְזִירוּ כָּל יִשְׂרָאֵל
 בְּתוֹכָהּ שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ. וְיִהְיוּ יְכוּלִים לְרַצּוֹת אֹתְךָ
 וּלְפַתּוֹתְךָ בְּעֵתְךָ, וּלְהַקְטִין לְפָנֶיךָ מְאֹד כָּל חַטָּאֵינוּ
 וְעוֹנוֹתֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ, עַד שֶׁתִּמְלֵא רַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל
 עַמּוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְתִסְלַח לְכָל עוֹנוֹתֵינוּ וְתִמְחַל לְכָל
 פְּשָׁעֵינוּ וְחַטָּאתֵנוּ, שְׁחַטָּאנוּ וְשָׁעוּנוּ וְשִׁפְשָׁעֵנוּ לְפָנֶיךָ
 בְּכָל־וּבְפָרֵט, בְּהוֹר הַזֶּה וּבְהוֹרוֹת הַקְּוֹדְמִים, בְּגִלְגּוֹל זֶה
 וּבְגִלְגּוֹל אַחֵר – עַל כָּל־תִּמְחַל וְתִסְלַח אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת.
 וְתָשִׁיב פָּנֶיךָ אֵלֵינוּ, וְתִרְחֵם עָלֵינוּ תָּמִיד, וְתִבְנֶה עִירְךָ
 יְרוּשָׁלַיִם קְרִיָּה נְאֻמָּה בְּמַחְרָה בְּיָמֵינוּ. וְתָשִׁיב שָׁלוֹם
 בְּעוֹלָם. וְנִזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ עַל יְדֵי צְדִיקוֹת הָאֱמֶתִיִּים לְתַקֵּן
 בְּשִׁלְמוֹת שְׁנֵי הַחוֹתְמוֹת וְקִדְשָׁה; חוֹתָם בְּתוֹךְ חוֹתָם,

חותם הידין וחותם הרגלין. ותמתיק ותבטל כל מיני דינים
מעלינו ומעל כל עמך בית ישראל לעולם:

ותעזר לנו ברחמיך הרבים להתפלל בכונה גדולה תמיד,
ובפרט בירח האיתנים בראש השנה ויום
הכפורים והושענא רבא עזרנו להתפלל אז בכח גדול
ובכונה גדולה ועצומה. ותזמין לנו ברחמיך בראש השנה
ויום כפור מתפללים ותוקעים הגונים וכשרים, שיהיה להם
כח לרצותך ולפתותך ולעזרר רחמיך. ותעזרנו לשמע קול
שופר בראש השנה בכונה שלמה פראוי. ונזכה לקיים
מצות שמיעת קול שופר בשלמות עם כל פרטיה
ודקדוקיה ובנותיה ותרי"ג מצות התלוים בה ובלב טוב
ובשמחה גדולה, ונזכה לשמע קול השופר בעצמו ולא
שום קול הברה. ויכנס קול השופר הקדוש בלבנו היטב
וימשך עלינו קדשה גדולה על ידי כל הקולות הקדושים של
השופר. ויתגבר ויתחזק קול השופר הקדוש בראש השנה
"הן יתן בקולו קול עז". ויפל עלינו פחד וחרדה ואימה
ויראה ובושה גדולה ועצומה מפניך על ידי קול השופר.
כמו שכתוב: "אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו". וקול
השופר יהיה הולך וחזק מאד, עד שיכניע וישבר ויבטל
כל מיני עזות וסגרא אחרא, הן עזות הגוף הן עזות של
העזי פנים שברור. ונזכה לשמע כל הקולות הקדושים של
השופר הקדוש בשלמות, הן קול תקיעה, הן קול שברים,
הן קול תרועה. ונשמע היטב ונקבל בלבנו קדשת כל

הקולות הללו, עד שיהיה נשבר עזות גופנו על ידי זה ויתעורר לבנו בתשובה שלמה לפניך. ונזכה להיות "שמחים וטובי לב" בראש השנה בכל היום פלו, עד שנתעורר בבכי גדולה מתוך השמחה העצומה בשמך הגדול, ויקים בנו מקרא שפתוב: "ב'שמך יגילון כל היום, ובצדקתך ירומנו. כי תפארת עזמו אתה וברצונך תרום קרננו":

רבנו של עולם, אתה ידעת שכל קדשתנו תלויה בימי ראש השנה הקדושים שהיא התחלת השנה, יום ראשון בשנה, זה היום תחלת מעשיך ופרון ליום ראשון, אשר משם נמשך הקדשה על כל השנה פלה. חום וחסד עלינו, ועזרנו וזכנו לקבל ראש השנה בקדשה גדולה ובשמחה גדולה, ותעזרנו שנזכה לטהר ולקדש מחשבתנו מאד בראש השנה בקדשה ובטהרה גדולה ועצומה מאד באמת פראוי בראש השנה, פאשר אתה ידעת איך צריכים להזהר לשמר את המחשבה בקדשה בראש השנה. ונזכה בזכות וכח צדיקי אמת שיהיה נשלם על ידינו כל התקונים והיחודים והקדשות שצריכים לתקן וליחד למעלה בראש השנה ויום הכפורים, ולהמשיך קדשה עלינו ועל כל עמך בית ישראל מראש השנה על כל השנה פלה. "מירשית השנה ועד אחרית שנה". כי אתה ידעת כי בגלותנו המר הזה, בעוקבא דמשיחא, אין לנו שום פח והתחזקות דקדשה כי אם על ידי ראש השנה

הקדוש אשר נתת לנו ברחמיך מתנה טובה ויקרה. ואנחנו
בעינינו אין לנו שום שכל ודעת איד ובאיזה אופן להמשיך
עלינו קדשת ראש השנה פראוי. אתה ידעת את לבבנו,
קומה בעזרתנו בעת צרה הזאת באחרית הימים, ועזרנו
והושיענו. וחמל נא עלינו, אדונינו אלהינו, אבינו מלפנו
צורנו וגואלנו, ורחם עלינו בזכות צדיקי אמת שברור
הזה, ובזכות צדיקי אמת הקדושים אשר בארץ חמה,
אשר אנו וכל עמך בית ישראל הולכים וסובבים,
ומשתטחים על קבריהם וציון שלהם בכל ערב ראש
השנה, ופורשים פנינו לפניך ומתפללים ומתחננים אליך
בקידה בכריעה בהשתחויה בלב נשבר ונדבא. חוסה
עלינו ברחמיך הרבים, ותעזר לב נשמת כל הצדיקים
אמתים אשר נשמתם בגבהי מרומים ברום המעלות
בעולמות העליונים הקדושים. שכל נשמות הצדיקים
הקדושים האמתים ירדו למטה בראש השנה ויהיו עמנו
בקרב עמך ישראל. ויעזרו אותנו להתפלל ולהתחנן
בראש השנה, ולהכניע ולהגיש השטן בראש השנה,
ולשבר ולבטל כל מיני עזות הסטרא אחרא מעלינו ומעל
כל עמך בית ישראל על ידי התפלות והתקיעות של ראש
השנה הקדוש, עד שנזכה להמשיך עלינו ועל כל עמך בית
ישראל קדשה וטהרה מראש השנה על כל השנה בלה.
ונזכה לתקן שני החותמות הקדשה חותם בתוך חותם
בירח האיתנים, בראש השנה ויום הפפורים וסבות
והושענא רבא ושמיני עצרת. ויעלו קולינו לפניך לרצון,

וְנִזְכָּה לְשִׁמְחָה וְקִדְשָׁה בְּשִׁלְמוֹת תְּמִיד. וְתִכְתֹּב וְתַחַתֶּם
 אוֹתֵנוּ וְאֵת כָּל עַמּוּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וְאֲרוּכִים
 וְלְשָׁלוֹם, חַיִּים שֶׁל יְרֵאת שָׁמַיִם, חַיִּים אֲמִתִּיִּים, חַיִּים
 שֶׁנִּזְכָּה בָּהֶם לְחַיֵּי עוֹלָם, לְחַיִּים נְצַחִיִּים:

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יַדְעֵת אֵת לְבַבְנוּ, כִּי צָרְכֵינוּ
 מְרַבִּים לְהֵאמֹר עַד אֲשֶׁר לֹא יִסְפִּיקוּ כָּל יְמֵינוּ
 לְפָרְטֵם. אֲבָל אַתָּה יַדְעֵת אֵת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבַבְנוּ, עֲשֵׂה
 עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ וְלְמַעַן כָּל הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים וְחַמּוּל עָלֵינוּ
 וּמִלֵּא מִשְׁאֵלוֹתֵינוּ לְטוֹבָה בְּרַחֲמִים, הֵן מֵה שֶׁהִזְפַּרְנוּ
 לְפָנֶיךָ, הֵן מֵה שֶׁקְצָרָה יְדֵינוּ וְלִשְׁוֹנָנוּ לְהִזְכִּיר לְפָנֶיךָ. וְעֲשֵׂה
 מֵה שֶׁתַּעֲשֶׂה, בְּאִפְּן שֶׁנִּזְכָּה כָּלֵנוּ לְשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת וּבְלֵב
 שָׁלֵם בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה פְּרָצוֹנָה חַטּוֹב, וְלֹא נִסּוּר מְרָצוֹנָה
 יָמִין וּשְׂמָאל כָּל יְמֵינוּ לְעוֹלָם, וְנִזְכָּה לֵיִלֶךְ וְלַעֲלוֹת מְהֵרָה
 מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וּמִמַּעַלָּה לְמַעַלָּה בְּקִדְשָׁה גְּדוּלָּה, עַד שֶׁנִּזְכָּה
 בְּחַיֵּינוּ לְהַפְּלִל בְּךָ בְּאַמֶּת בְּאוֹר הָאֵין סוּף פְּרָצוֹנָה וְכִרְצוֹן
 צְדִיקִיךָ הָאֲמִתִּיִּים, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְתוֹרַת יְהוָה וְלַתְּפִלַּת יְהוָה
 בְּאַמֶּת. וְלֹא נִבּוֹשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא נִכָּלֵם לְעוֹלָם הַבָּא.
 "יְהוָה עִז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יְהוָה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם". יְהִי רְצוֹן
 מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּבַנֶּה עִירְךָ
 בְּמַהֲרָה בְּיְמֵינוּ וְיִתֵּן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ:

כג

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהִים חַיִּים וְמוֹלֵךְ עוֹלָם, אֵל חַי
 חֲלֹקְנוּ צוּרֵנוּ, צִוֵּה לְהַצִּיל יְדִידוֹת שְׂאֲרֵינוּ מִשַּׁחַת
 לְמַעַן בְּרִיתְךָ אֲשֶׁר שָׁמַתָּ בְּבִשְׂרָנוּ. רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם מָה רַב
 טוֹבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ, אֲשֶׁר חָמַלְתָּ עַל נַפְשֵׁנוּ, וְחָשַׁבְתָּ
 מִרְחוּק לְהַטִּיב אַחֲרֵיתֵנוּ, וְנָתַתָּ בְּרִיתְךָ בֵּינָךְ וּבֵין אֲבֹרְהָם
 אוֹהֲבֶךָ. וְהִקְמֹות בְּרִיתְךָ אֶת יִצְחָק וְאֶת זְרַעוֹ יִשְׂרָאֵל וְאֶת
 זְרַע זְרַעוֹ לְדוֹרוֹתָם. וְחַסֶּתָּ עַל תְּקוּן נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנַפְשׁ זְרַעֵנוּ,
 וְצוּיֹת אוֹתָנוּ לְכַנֵּם בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אֲבֹרְהָם אָבִינוּ, לְמוֹל אֶת
 בְּשָׂר עַרְלָתֵנוּ בַּיּוֹם הַשְּׂמִינִי. "מִי יִמְלֹל גְּבוּרוֹת יְהוָה
 יִשְׂמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ". מִי יִפְאָר מִי יְהַדֵּר. מִי יְהַלֵּל, מִי יִשְׁבַּח.
 מִי יוּכַל לְהוֹדוֹת לָךְ וּלְבָרְכֶךָ וּלְשַׁבְּחֶךָ וּלְפַאֲרֶךָ עַל כָּל הַחֶסֶד
 וְהַטּוֹבָה הַגְּדוֹלָה וְהַנּוֹרָאָה הַזֹּאת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ. אֲשֶׁר
 קִדְשָׁתָּ יָדִיד מִבְּטָן. וְצִאֲצֵאֵנוּ חַתֻּמָּת בְּאוֹת בְּרִית קִדְשׁ:

עַל כֵּן בָּאתִי לְהַפִּיל תְּחִנָּתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתִי אָב הַחֶסֶד אָב הַרְחֻמָּן, הַגּוֹאֵל מִמָּוֹת וּפּוֹדֵה
 מִשַּׁחַת, עֹשֶׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ אֲשֶׁר חָתַמְתָּ בְּבִשְׂרָנוּ, וְחָמַל עַל
 נַפְשׁוֹתֵינוּ, וְקוּמָה בְּעִזָּרְתֵנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן חֶסֶדְךָ. שְׁנַזְכֶּה
 לְקִדְשׁ וּלְטַהַר עַצְמֵנוּ בְּקִדְשַׁת הַבְּרִית בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת
 בְּאִמָּת בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, וְתִגַּן עָלֵינוּ וְתַעֲזָרֵנוּ שְׁנִהֶיָּה
 נְשִׁמְרִים מִכָּל דָּבָר רָע. שְׁלֵא נִהְרָהַר בַּיּוֹם שׁוֹם הָרְהוּר
 בְּעוֹלָם, וְלֹא נִבֵּא לִידֵי טַמְאָה בְּלִילָה. וְתַצִּילֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ

הַרְבִּים מְכַל מִיַּי פָּגַם הַבְּרִית שְׁפָעוּלָם, וְעָשָׂה לְמַעַנְךָ וְלֹא
 לְמַעַנְנוּ, עָשָׂה לְמַעַן כָּל הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים הָאֲמִתִּיִּם
 הַקְּדוֹשִׁים וְהַטְּהוֹרִים, אֲשֶׁר הִתְגַּבְּרוּ עַל יִצְרֵיהֶם לְמַעַן
 כְּבוֹדְךָ וְעַמְדוֹ בְּנִסְיוֹנוֹת גְּדוּלוֹת וְנוֹרָאוֹת, וְכָפוּ אֶת יִצְרָם
 וְקִדְּשׁוּ אֶת שְׁמֶךָ, עַד שִׁזְכוּ לְקֹדֶשֶׁת הַבְּרִית בְּתַכְלִית
 הַשְּׁלֵמוֹת כְּרִצוֹנְךָ. וְלְמַעַנְךָ וְלְמַעַן אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק
 וְיַעֲקֹב עָשָׂה, וְחוּסָה עָלֵינוּ וְעֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ וְקִדְּשָׁנוּ
 וְטַהַרְנוּ בְּקֹדֶשֶׁתְךָ הָעֲלִיוֹנָה. בְּאִפְסוֹן שְׁנֹזְפָה גַם כֵּן לְשִׁמְיֶרֶת
 הַבְּרִית בְּאֲמַת כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם. מָה אֹמֵר מָה אֲדַבֵּר וּמָה אֶצְטַדֵּק.
 וּבְאִיזָה דֶרֶךְ וּבְאִיזָה עֲצָה וּבְאִיזָה תַּחֲבוּלָה אוּכַל
 לְהַתְּחִיל לְפָרֵשׁ אֶת לְבָבִי לְפָנֶיךָ וּבְאִיזָה דֶרֶךְ וּבְאִיזָה זְכוּת
 אוּכַל לְרַצּוֹת וּלְפַיֵּם אוֹתְךָ עַל כָּל הַחֲטָאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים
 שֶׁחֲטָאתִי וְשָׁעוּיִתִי וְשִׁפְשָׁעִיתִי לְפָנֶיךָ מִנְּעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה,
 בְּמַחֲשָׁבָה דְבוּר וּמַעֲשֵׂה, בְּרֵאִית הָעֵין וּבְשִׁמְיַעַת הָאָזֶן
 וּבְשִׂאָר חוּשִׁים. מִי יוּכַל לְסַפֵּר מִי יוּכַל לְפָרֵט אֶפְלוּ
 בְּדֶרֶךְ כָּלֵל. וְעַל אִיזָה מַהֵן אֲבִקֵּשׁ קֶדֶם, עַל הַחֲדָשׁוֹת אוּ עַל
 הַיִּשְׁנוֹת, עַל הַנְּגִלוֹת אוּ עַל הַנְּסֻתוֹת עַל הַכָּלֵל אוּ עַל
 הַפָּרֵט, עַל הַגְּדוּלוֹת אוּ עַל הַקְּטַנּוֹת. כִּי גַם הַפְּגָמִים הַקְּטַנִּים
 שֶׁבְּקַטְנִים בְּעֶרְפִי, הֵם פְּגָמִים עֲצוּמִים וְנוֹרָאִים, לְפִי עֲצָם
 גְּדֻלַּתְךָ וְרוֹמְמוֹתְךָ:

רבונו של עולם פתח פיה לאלם כמוני, למרחק כמוני,
 לגרדף כמוני. עזרני לפרש את לבבי המר לפניך,
 כי נפשי מרה לי מאד מאד עד אשר איני יודע איך אני
 יכול לחיות ולהתקיים אפלו שעה אחת מעצם מרירות לבי,
 כי פגמתי בהברית קדש במקור החיים.

רבונו של עולם אתה ידעת. כי כל ימינו ושנותינו לא
 יספיקו להתודות ולהתחנן ולעשות תקונים לתקן
 אפלו פגם מחשבה והרהור אחד. כי אתה לבד ידעת עד
 היכן עד היכן מגיע פגם ההרהור חס ושלום. מכל שכן וכל
 שכן פגם טפת קרי אחת לבטלה חס ושלום מי יוכל לתקן
 זאת. מי יוכל לעשות תקונים על זה, ולרצות ולפייס אותך
 על זה אשר על ידי זה הארכנו את הגלות, ועדין לא שבנו
 לארצנו. ועתה מה אומר ומה אדבר. ובאיזה לשון ובאיזה
 דברים ובאיזה אפן אתחיל להתודות לפניך יהוה אלהי
 ואלהי אבותי. ואיך אקבל דברים קדושים וטהורים לפרש
 שיחתי לפניך. "נאלמתי דומיה החשיתי מטוב וכאבי
 נעבר. נאלמתי לא אפתח פי כי אתה עשית". כי השחרו
 פנינו מפני חטאתינו. ונחשכו עינינו מפני עונותינו. עד
 אשר בעונותי הרבים, מתגבר עלי העצבות והמרה
 שחורה בכל עת, ואין לי שום שמחה אמתית אפלו בעת
 שאני זוכה לעשות איזה דבר שבקדשה בעבודתך
 וביראתך ובתורתך, ואני רחוק משמחה אמתית
 בתכלית הרחוק. כי פגמתי באור פני מלך חיים, פגמתי

בְּכֹל מִיַּי שְׂמֵחָה דְקַדְשָׁה, פְּגַמְתִּי בְּאַנְפִּין נְהִירִין עַד אֲשֶׁר
עַל יְדֵי עֲוֹנוֹתַי הָרַבִּים מִתְעוֹרְרִים בְּכֹל עֵת הָאֲנַפִּין חֲשׂוֹכִין
עָלֵינוּ חֶסֶם וְשָׁלוֹם, שָׁהֵם עֲצָבוֹת וּמָרָה שְׂחֹרָה, שְׁהֵמָּה הָיוּ
בְּעוֹבְרֵינוּ. וְהֵמָּה הֵם רַב עֶקֶר הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּטוּלִים
מִעֲבוֹדָתְךָ בְּאֵמֶת, וְעַל יָדָם בָּאוּ לָנוּ כָּל הַפְּגָמִים וְכָל
הַמְכַשׁוּלוֹת וְכָל הַחֲטָאִים שְׁחָטָאנוּ וְשָׁעוּינוּ וְשִׁפְשָׁענוּ
נְגֻדְךָ. כַּאֲשֶׁר אַתָּה יַדְעָתָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וְכַאֲשֶׁר גָּלִיתָ לָנוּ
עַל יְדֵי חֲכָמֶיךָ הָאֵמֶתִּים שְׁעָקַר כָּל הָעֲוֹנוֹת, וּבִפְרֹט פָּגַם
הַבְּרִית בְּאִין עַל יְדֵי עֲצָבוֹת וּמָרָה שְׂחֹרָה חֶסֶם וְשָׁלוֹם.
וְעַתָּה אָבִי שֶׁבְּשָׁמַיִם אֵל חַי וְקַיִם מֵאִין אֲבִיקֵשׁ עֶזְרָה וְתַרְוִפָּה
לְמִכּוֹתַי הָאֲנוּשׁוֹת מְאֹד. "אֲשָׂא עֵינַי אֶל הַהָרִים מֵאִין יִבֹּא
עֶזְרִי". מֵאִין אֲבִיקֵשׁ הַצָּלָה וּמְנוּסָה. מֵאַחַר שֶׁכֵּן אֶחָד תְּלוֹי
בְּחִבְרוֹ, שְׂמֵחָה וְשִׂמְרַת הַבְּרִית, וּמֵאַחַר שֶׁלֹּא זָכִיתִי עֲדִין
לְשִׂמְרַת הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת בְּאֵמֶת כְּרֵאוּי, מֵהֵיכָן אֶקְבֹּל
שְׂמֵחָה. וּמֵאַחַר שֶׁאֲנִי רְחוּק מִשְׂמֵחָה דְקַדְשָׁה, אִם כֵּן אֵיפֹא
מֵהֵיכָן אֶקְבֹּל כַּח וּגְבוּרָה לְזָכוֹת לְשִׂמְרַת הַבְּרִית. עַל כֵּן
אֲזַעַק וְאֲשׁוּעַ בְּקוֹל מַר אֲצַעַק אֵלֶיךָ. בְּקוֹל צְעָקָה בְּקוֹל
אֲנָחָה בְּקוֹל דְּמָעָה אֶתְחַנֵּן לְפָנֶיךָ. בְּכֹל מִיַּי תַּחֲנוּנִים אֲנִי
מִפִּיל תַּחֲנָתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי. בְּכֹל מִיַּי
בְּקִשׁוֹת אֲנִי מִבְּקֵשׁ לְפָנֶי כֶּסֶף כְּבוֹדְךָ, בְּכֹל מִיַּי קוֹלוֹת אֲנִי
קוֹרֵא אֵלֶיךָ, חוּם וְחֶמֶל עָלַי, חוּם וְרַחֵם עָלַי, חוּם וְחַנּוּנִי,
חַנּוּנִי וּפְדוּתִי, פוֹדָה וּמַצִּיל הַצִּילֵנִי, גּוֹאֵל חֲזֹק לְמַעַנְךָ פְּדוּתִי,
שׁוֹמֵעַ אֲנִי אֲבִיוֹנִים שׁוֹמֵעַ צְעָקוֹתִי וְאֲנָחָתִי, מְרַא דְעֵלְמָא
כִּלְא, אֵל תִּתֵּן לְשַׁחַת נַפְשִׁי, כִּי "מָה בָּצַע בְּדָמֵי בְּרִדְתִּי אֵל

שַׁחַת, הַיּוֹדֶה עָפָר הַיְגִיד אֶמְתָּךְ. הַצִּילֵנִי מִטֵּיט וְאַל אֶטְבְּעָה
 אֲנַצְלָה מִשׁוֹנָאֵי וּמִמַּעֲמָקֵי מַיִם". כִּי אֵין שׁוֹם לְשׁוֹן בְּעוֹלָם
 שְׂאוּכַל לְפָרֵשׁ שִׁיחָתִי עַל יָדוֹ. כִּי צָרוֹת נַפְשִׁי גָדְלוּ וְשָׁגְבוּ
 יוֹתֵר מִמִּטְבַּע בִּיּוֹן מְצוּלָה וְאֵין מַעֲמָד. יוֹתֵר מִיּוֹרֵד בְּעַמְקֵי
 מַיִם. וְאִם כָּל לְשׁוֹנוֹת כָּאֵלוֹ דִּבְרוּ הַמְשׁוֹרְרִים דְּוַד הַמְלִיךְ
 וְשָׂאֵר צַדִּיקִים אֲמֵתִיִּים עַל עֲצָמָם, עַל פָּגָם קַל אֶחָד שֶׁהוּא
 פָּגָם קַל שֶׁבַּקְלִים דִּק מִן חֲדָק, שְׂאֵין פָּגָם כְּזֶה נִתְפַּס בְּדַעְתָּנוּ
 כִּלְלֵי, אֲנֹכִי מָה אֶעֱנֶה אֶבְתָּרֶיהוּ. אֲנֹכִי מָה אוֹמֵר וּמָה
 אֲדַבֵּר. וְהִלּוֹאֵי הֵייתִי זוֹכָה עַל כָּל פָּגָם לְדַבֵּר דְּבוּרִים
 חֲקוּדוּשִׁים בְּלֵב נִשְׁבֵּר בְּאַמֶּת, כְּמוֹ שֶׁיֵּצְאוּ דְּבָרֵיהֶם מִפִּיהֶם
 בְּאַמֶּת לְאַמֶּתוֹ, אֱ-עַל-פִּי שֶׁבְּאַמֶּת לֹא פָּגְמוּ כִּלְלֵי. וְאֲנֹכִי
 פָּגַמְתִּי בְּאַמֶּת חֲרִיבָה מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְדָּה, עַל כֵּן אֵין לִי
 שׁוֹם תִּקְנָה וּמִבְטָח וּמִשְׁעֵן כִּי אִם עַל זְכוֹת צַדִּיקֵי אֲמֵת,
 צַדִּיקֵי יִסּוּדֵי עוֹלָם אֲשֶׁר עָלִיהֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל נִשְׁעָן, אֲשֶׁר
 עֲצָם קֹדְשָׁתָם וְזְכוּתָם מִסְּפָקַת לְחָרִים וְלַחֲגֻבֵיהֶ וּלְקָרֵב אֶפְלוֹ
 אוֹתִי אֱלֹיִךְ. וְעַל כַּחַם הַגְּדוֹל לְבַד נִשְׁעָנְתִּי, וְעַל תְּקַפָּם
 וְחֲזָקָם אֲנִי נִסְמָךְ, אֶפְלוֹ בַּגְּלוּת הַגְּדוֹל וְהַמֵּר הַזֶּה. וְעָלִיהֶם
 תִּמְכָּתִי יִתְדוֹתִי לְקִרְאָה אֱלֹיִךְ וְלַצֶּעֶק אֱלֹיִךְ מִמָּקוֹם שֶׁאֲנִי
 שָׁם. וּבֵאתִי לְפָנֶיךָ לְשִׁטַּח אֶת כַּפֵּי אֱלֹיִךְ, וּלְחָרִים עֵינָי
 לְמַעוֹן קֹדְשָׁתְךָ, וְלַחֲסֵתְכֵל וְלִיחַל לְהַמּוֹן חֲסָדֶיךָ. שֶׁתַּחֵם
 וְתַרְחֵם עָלַי וְתַעֲלֶה אוֹתִי מִטֵּיט הַיּוֹן, מִמְצוּלוֹת יָם, מִכָּל
 הַמְּקוֹמוֹת וְהַעֲנִינִים שִׁירְדֵתִי לְתוֹכָם עַל יְדֵי מַעֲשֵׂי חֲרָעִים
 וּמַחֲשָׁבוֹתֵי הַמַּגְנּוֹת. מִתְהוֹ וּבְהוֹ וְחֹשֶׁךְ וְתַהוֹם תַּעֲלֶה
 נַפְשִׁי, וּמִכָּל מִינֵי טְמֵאוֹת תִּטְהַרְנִי, וּמִכָּל מִינֵי קַלְפוֹת

וּסְטָרִין אַחֲרָנִין תְּפַדְנִי וְתַצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְפִּים. וּבְכָל
 מִיְנֵי קִדְשׁוֹת תְּקַדְּשֵׁנִי. וּבְכָל מִיְנֵי יְשׁוּעוֹת וְהַצְּלוֹת
 תּוֹשִׁיעַנִי וְתַצִּילֵנִי. וְתִהְיֶה עִמִּי תָמִיד, וְתַעֲזָרְנִי שְׂאֵקֶשֶׁר
 עֲצָמִי בְּקֶשֶׁר אֲמִיץ וְחֹזֵק אֵלֶיךָ בְּאַמְתָּ. וְאֶקְשֶׁר יַחַד כָּל
 רַמ"ח אֲבָרַי וְשֵׁם"ה גִּידֵי וְנַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי, בְּקֶשֶׁר
 אֲמִיץ וְחֹזֵק שְׂיִהְיוּ כָּלם מְקֻשָּׁרִים יַחַד וְאַחֲוִיָּים וְדְבוּקִים
 בְּמַחְשָׁבָה קְדוֹשָׁה אַחַת לְעִבּוּדְתֶךָ וְלִירְאָתֶךָ בְּאַמְתָּ, בְּאִפֹּן
 שְׂאֵזְכָּה לְהִיּוֹת סוּר מִרַע בְּאַמְתָּ. שְׂאֵזְכָּה לְהַנְצִיל מִכָּל מִיְנֵי
 חַטָּאִים וְעֹנֹנוֹת וּפְשָׁעִים. וּמִכָּל מִיְנֵי הֶרְחָוִים וּמַחְשָׁבוֹת
 רָעוֹת וּמִכָּל מִיְנֵי בְּלִבוּלִים וּמִכָּל מִיְנֵי פְגָם הַבְּרִית חַס
 וְשָׁלוֹם, וּמִכָּל מִיְנֵי פְגָמִים שְׂבָעוּלָם. וְתִמְחַל וְתִסְלַח לִי עַל
 כָּל חַטָּאֵי וְעֹנֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי שְׂחַטָּאתַי וְשַׁעֲוִיתַי וְשַׁפְּשַׁעְתִּי
 לְפָנֶיךָ מִנְּעוּרַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְתִתְקַן כָּל הַפְּגָמִים שְׂפָגַמְתִּי
 עַד הֵנָּה. וּמַעַתָּה תַעֲזָרְנִי וְתַזְכֵּנִי לְהִיּוֹת קְדוֹשׁ וְטָהוֹר
 בְּאַמְתָּ כְּרִצּוֹנְךָ הַטוֹב. וְתַזְכֵּנִי לְקַדֵּשׁ עֲצָמִי בַּמִּתָּר לִי,
 וְאֵזְכָּה לְפָרִישׁוֹת בְּקִדְשָׁה גְדוּלָּה בְּאַמְתָּ כְּרִצּוֹנְךָ הַטוֹב. עַד
 שְׂאֵזְכָּה חֵישׁ קַל מִהֲרָה לְקִדְשַׁת הַבְּרִית בְּאַמְתָּ. וְתִשְׁפִּיעַ
 עָלַי מִמְּעוֹן קִדְשָׁתֶךָ שְׂמִיחָה וְחֶדְוָה תָּמִיד, וְאֵזְכָּה לְהִיּוֹת
 בְּשִׂמְחָה תָּמִיד. "שׂוֹשׁ אֲשִׁישׁ בִּיהוָה תִּגַּל נַפְשִׁי בְּאֱלֹהֵי".
 וְאֵזְכָּה לְגִיל וְלִשְׂמֹחַ בִּישׁוּעָתֶךָ תָּמִיד. וְתִאִיר עָלַי בְּאוֹר
 פָּנֶיךָ. וְתַזְכֵּנִי לְפָנִים מְאִירוֹת. לְאַנְפִּין נְהִירִין. לְפָנִים שֶׁל
 שְׂמִיחָה דְקִדְשָׁה, לְאוֹר פָּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים. מִשְׂמִיחַ נִפְשׁוֹת
 עֲגוּמִים, שְׁלַח עָלַי שְׂמִיחָה מִמְּעוֹנְךָ וְשִׂמְחַ נַפְשִׁי הָאֲמֻלָּה
 וְהַעֲלוּבָה מְאֹד. "שְׂמִיחַ נַפְשׁ עֲבָדֶךָ כִּי אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי

אָשָׂא. תּוֹדִיעַנִי אֹרַח חַיִּים, שׁוֹבֵעַ שְׂמַחוֹת אֶת פְּנֵיהַי,
נְעִימוֹת בְּיַמֵּינֶךָ נֹצֵחַ׃

וְזַכְּנוּ אֲבִינוּ אָב הַרְחֵמוּ, "יְהוָה אֱלֹהִים אֱמֶת", וְהִיָּה
בְּעֶזְרֵנוּ שְׂנוֹזֶכֶה בְּרַחֲמֶיךָ הַעֲצוּמִים לְאֱמֶת וְאֱמוּנָה.
חוֹסֶה עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְהִצַּל אוֹתִי מִכָּל מִינֵי כַפִּירוֹת
וּמִכָּל מִינֵי פְגָם אֱמוּנָה, שְׁלֹא יַעֲלֶה בְּלִבִּי שׁוֹם הֶרְהוּר וְשׁוֹם
קִשְׂיָא וְשׁוֹם עֲקֻמִּיּוֹת שְׁפִלְבַּ עָלֶיךָ יִתְבַּרְךָ, וְעַל
הַנְּהַגוֹתַיךָ, וְעַל צַדִּיקוֹת הָאֱמֶתִּים, וְעַל פְּשָׁרֵי הַדּוֹר
הָאֱמֶתִּים, וְעַל כָּל סְפָרֵי תוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשִׁים וְהַטְּהוֹרִים, וְעַל
כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבִקְדָשְׁךָ. רַק אֲזַכֶּה לְהֶאֱמִין בְּךָ וּבְצַדִּיקוֹת
הָאֱמֶתִּים, וּבַתּוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה וּבְכָל־לִיּוֹת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
הַקְּדוֹשִׁי, בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּאֱמֶת בְּלִי שׁוֹם בְּלִבּוֹל וְנִטְיָה
כָּל־ל. וְלֹא יַעֲלֶה עַל דַּעְתִּי שׁוֹם הֶרְהוּר עֲלֵיהֶם כָּל־ל. וְאֲזַכֶּה
לְעַבֵּד אוֹתְךָ תָּמִיד בְּאֱמֶת וּבְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, עַד שְׂאֲזַכֶּה
שְׂיִתְגַּלֶּה לִּי הַשְּׂגָת אֱלֹהוֹתְךָ וִידִיעַת רוּמְמוֹתְךָ יִתְבַּרְךָ.
וְאֲזַכֶּה לְחַזוֹת בְּאוֹר פְּנֵי יְהוָה, "לְחַזוֹת בְּנַעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר
בְּחֵיכָלוֹ". וַיִּקְוֶם בִּי מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "וּמִבְּשָׂרֵי אֶחְזֶה אֱלֹהִי",
שְׂאֲזַכֶּה לְחַזוֹת אֱלֹהוֹתְךָ וְלַהֲשִׁיג גְּדֻלָּתְךָ יִתְבַּרְךָ, וְלַהֲפִיר
אוֹתְךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא בְּאֱמֶת וּבְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה
בְּרַצוֹנְךָ הַטּוֹב:

וּבְכֵן תְּעֶזְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְחֶסְדֶּיךָ הַעֲצוּמִים, וְתִזְכְּנוּ
לְשַׁבֵּר תְּאֵוֹת מְמוֹן מֵאֵתְנוּ. שְׁלֹא יְהִיָּה לִּי שׁוֹם תְּאֵוָה

וְשׁוֹם חֲמֻדָּה וְשׁוֹם הַשְּׂתוּקוֹת לְמִמּוֹן. וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת שׁוֹנֵא
 בְּצַע לְשֵׁנָא אֶת הַמִּמּוֹן בְּתַכְלִית הַשְּׂנֵאָה. וְתַעְזְרֵנוּ בְּעַת
 שְׂאֵנוּ מִכְרָחִים לְעַסֵּק בְּאִיזָה עֵסֵק וּמִשָּׂא וּמִתָּן, שְׂנִזְכָּה
 לְעִשׂוֹת הַמִּשָּׂא וּמִתָּן בְּאַמּוּנָה שְׁלֵמָה. וּנְקִיִּים דְּבִרְיֵנוּ תְּמִיד,
 וְלֹא נַחְלִיף וְלֹא נִשְׁנֶה דְּבוּרֵנוּ לְעוֹלָם אֲפִלּוּ בְּשִׁבִיל הוֹן רַב.
 וְכֹל הוֹן דְּעֵלְמָא לֹא יוּכַל לְהַטּוֹת לְבַבְנוּ חַס וְשְׁלוֹם מִן
 הָאֲמַת וְהָאֲמוּנָה, לְשִׁנּוֹת אוֹ לְהַחְלִיף אִיזָה דְּבוּר מִדְּבִרְיֵנוּ
 חַס וְשְׁלוֹם. וְכֹכֵל הַיּוֹצֵא מִפִּינוּ בְּשַׁעַת הַמִּשָּׂא וּמִתָּן כִּן
 נַעֲשֶׂה וּנְקִיִּים תְּמִיד בְּלִי שׁוֹם שְׁנוּי בְּעוֹלָם. וְתַצִּילֵנִי
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׁלֵא אֶחְיֶה נִבְחַל לְחוּן וְלֹא אֶטְרִיד אֶת
 דַּעְתִּי לְרֹדֵף אַחַר הַפְּרָנְסָה חַס וְשְׁלוֹם בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת
 וּבְטָרְחוֹת עֲצוּמוֹת חַס וְשְׁלוֹם. רַק תִּשְׁפִּיעַ עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ,
 וְתַטֵּעַ וְתַקַּבֵּעַ בְּלִבִּי אֲמוּנָה וּבְטָחוֹן שְׁלֵם בְּאֲמַת. וְאֶחְיֶה
 בּוֹטַח בִּיהוָה לְבַד, וְאַדַּע וְאַאֲמִין בְּאֲמַת, כִּי לֹא מִמוּצָא
 וּמִמַּעַרְב וּמִמְדָּבַר הָרִים. כִּי לֹא בְּכַחוֹ יִגְבּוֹר אִישׁ. וְאִין
 יִכָּלֵת כָּלֵל בְּכַחֵי וְעֲצָם יָדַי לְעִשׂוֹת חֵיל וְעִשְׂוִירוֹת כָּלֵל, רַק
 הַכֹּל מֵאֲתָךְ לְבַד. "וְהָעֶשֶׂר וְהַכְּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל
 בְּכָל". וְאַאֲמִין בְּאֲמַת וּבְאַמּוּנָה שְׁלֵמָה שְׂאֵתָה יָכֹל לְהַזְמִין
 לִי פְּרָנְסָתִי בְּשְׁלֵמוֹת בְּסִבָּה קְלָה, בְּלִי שׁוֹם יִגִּיעוֹת וּטְרָחוֹת
 וּטְרָדוֹת כָּלֵל. וְלֹא אֲבַלְבֵּל אֶת מַחְשַׁבְתִּי בְּשִׁבִיל טְרָדַת
 הַפְּרָנְסָה כָּלֵל, רַק אֲזַכָּה לְהִיּוֹת חֲזָק בְּמַדַּת הָאֲמוּנָה
 וְהַבְּטָחוֹן בְּךָ יְתִבְרַךְ תְּמִיד:

רבונו של עולם חוס וחנוני, והיה בעזרי, ומלטני והצילני
 מתאות ממון שהיא עבודה זרה ממש. ולא עבודה
 זרה אחת לבה, כייאם שבעים עבודות זרות של כל
 השבעין אמות. באשר גלית לנו על ידי חכמיך האמתיים,
 שכל מי שנופל לתאות ממון חס ושלום, כאלו עובד כל
 העבודות זרות של כל השבעין אמות, והוא מפרש ומבדל
 מאמת ואמונה הקדושה מאור פני מלך חיים, מאנפין
 נהירין. ונתקשר בפנים חשוכין בסטרא דמותא חס
 ושלום, בעצבות ומרה שחורה. והוא מלא דאגות ויגונות
 תמיד, וכל ימיו פעם ומכאובים. ואין לו שום חיות לא
 בעולם הזה ולא בעולם הבא:

חוס וחנוני עלי ועל זרעי ועל כל עמך בית ישראל, והצל
 ומלט אותנו מתאוה רעה הזאת של ממון. אשר
 נתפשטה עכשו מאד בעולם בעונותינו. ותגן עלינו
 בזכות צדיקי אמת, ברית מלח עולם, ותצילני בזכותם
 מתאוה זאת של ממון. ותמשיך עלינו חכמה ובינה ודעת
 מאתך שלא יבלה הממון חס ושלום את ימי חיינו. חוס
 וחנוני עלינו ושמע קול צעקתנו ברחמים. ועשה למענך
 ולמען שכינת עזך אשר נדדה בגוים בעונותינו, ולמען
 הצדיקים אמתיים שזכו לשמירת הברית באמת ולשמירת
 תאות ממון בתכלית. ושמע קול צעקת השכינה וכנסת
 ישראל אשר צועקת ק"ם [מאה וארבעים] קליו, קלני
 מראשי קלני מזרועי, על אלו הנופלים לעבודה זרה זאת

שֶׁל תַּאֲוֹת מִמּוֹן חַם וְשָׁלוֹם. אֲשֶׁר שָׁם תְּחֻבִּים כָּל
הַעֲבֹדוֹת זָרוֹת.

שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה שׁוֹמֵעַ אֲנַחָה שׁוֹמֵעַ צְעָקָה, שְׁמַע קוֹלְנוּ
בְּרַחֲמִים, מֵעַמְקֵי עַמְקִים, אֲשֶׁר אָנוּ מִתְאַנְחִים
וְצוֹעְקִים אֵלֶיךָ שְׁתַּעֲזָרְנוּ וְתַצִּילְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִתַּאֲוֹת
מִמּוֹן. "יְהוָה שִׁמְעָה בְּקוֹלִי תִהְיֶינָה אָזְנוֹיךָ קְשׁוּבוֹת לְקוֹל
תַּחֲנוּנָי", שְׁתַּעֲלֶה וְתִקֶּם אוֹתִי לְהִיּוֹת חֹזֵק וְאַמִּיץ לְעַמּוֹד עַל
מַעֲמַד הָאֱמוּנָה וְהַבְּטָחוֹן לְהָאֱמִין בְּךָ בְּאֵמֶת וּבְאֱמוּנָה
שְׁלֵמָה, עַד שְׁאֲזַכָּה לְשִׁבֵר תַּאֲוֹת מִמּוֹן לְגַמְרִי. וְלֹא אֶטְרִיד
אֶת דַּעְתִּי כָּלֵל בְּפִרְנָסְתִּי וְלֹא אֶסְמְךָ עַל שׁוֹם סִבָּה וְעַל שׁוֹם
עֶסֶק כָּלֵל. רַק אֲשִׁים בְּטַחֲוֹנִי עֲלֶיךָ, וְאַסְמְךָ וְאֶת־חֹזֵק
בְּבִטָּחוֹן בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְבַד. וְאַתָּה תִּרְחַם עָלַי, וְתִשְׁפִּיעַ
עָלַי בְּטוֹבָךָ הַגָּדוֹל שְׁפַע טוֹבָה וּבְרָכָה מִמְּקוֹר וְיִשְׂרָשׁ
הַחֲשָׁפְעוֹת שֶׁבְקֹדְשָׁה. וְתִזְמִין לִי פִּרְנָסְתִּי קֹדֶם שְׁאֲצַטְרֵךְ לָהּ
בְּסִבָּה קְלָה בְּלִי שׁוֹם יְגִיעָה וְעֲצָבוֹת כָּלֵל, וְאַזְכָּה לְשַׁפֵּעַ
עֲשִׂירוֹת דְּקֹדְשָׁה לְהִיּוֹת שְׂמִיחַ בְּחִלְקֵי תְּמִיד. וְאַל תִּצְרִיכְנִי
לֹא לְיָדֵי מִתְנַת בְּשָׂר וָדָם וְלֹא לְיָדֵי הַלְּוָאֲתָם. וְתַצִּילְנִי
בְּרַחֲמֶיךָ שֶׁלֹּא אֶהְיָה בְּעַל חוֹב כָּלֵל לְעוֹלָם, וְלֹא אֶצַּטְרֵךְ
לְלוֹת מֵאַחֲרִים כָּלֵל. וְלֹא אֶרְדֵּף אַחַר מוֹתְרוֹת חַם וְשָׁלוֹם,
לְלוֹת מֵאַחֲרִים חַם וְשָׁלוֹם בְּשִׁבִיל לְהִנְהִיג מִשָּׂא וּמִתָּן גָּדוֹל.
רַק תִּרְחַם עָלַי וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ וְתִזְמִין לִי פִּרְנָסְתִּי
בְּסִבָּה קְלָה בְּלִי שׁוֹם הַלְּוָאֵה מֵאַחֲרִים כָּלֵל. וְתִשְׁלַח בְּרָכָה
וְהַצְלָחָה וְהִרְוַחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יָדַי. וְתִזְכְּנִי לְהִיּוֹת מְמַעֵט

בְּעַמְּקֵי רֶק לְעַמְּקֵי בְּתוֹרָה וְעַבְדֵי יְהוָה בְּאַמֶּת כָּל יְמֵי חַיֵּי,
אֲנִי וְזֵרְעִי וְזֵרְעֵי זֵרְעִי וְכָל עַמֶּיךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל מִעַתָּה וְעַד
עוֹלָם:

וְחַנּוּנוֹ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים. וְזַכְּנוּ לְקַיֵּם מִצְוֹת מְזוּזָה בְּשִׁלְמוֹת
הַרְאוּנוּ בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב. עִם כָּל פְּרִטְיָהּ וְדִקְדוּקֶיהָ
וְכוֹנְנוֹתֶיהָ וְתַרְי"ג מִצְוֹת הַתְּלוּיִם בָּהּ וּבְלֵב טוֹב וּבְשִׂמְחָה
גְּדוֹלָה. וְתַעֲזְרֵנוּ וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִגְן בְּעַדְנוּ עַל יְדֵי מִצְוֹת
מְזוּזָה הַקְּדוּשָׁה שְׂנוּפָה עַל יְדֵי זֶה לְשִׁבְרֵי לְגַמְרֵי תְּאוֹת
וְחִמְדַּת הַמָּמוֹן, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָנוּ שׁוּם חִמְדָּה וְתְּאוֹה לְשׁוּם
מָמוֹן וְלְשׁוּם חֶפֶץ שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה. מִכָּל שֶׁכֶּן וְכָל שֶׁכֶּן שֶׁלֹּא
יַעֲלֶה עַל דַּעְתָּנוּ שׁוּם חִמְדָּה חַס וְשָׁלוֹם לְמָמוֹן וְחֶפְצֵי
חֲבֵרָנוּ. וְלֹא נַחְמֹד וְלֹא נִתְּאוֹה בֵּית רֵעֵנוּ. שְׂדֵהוּ עֲבָדוֹ
וְאַמְתּוֹ שׁוֹרוֹ וְחֲמוֹרוֹ וְכָל אֲשֶׁר לְרֵעֵנוּ. וְנִזְכָּה לַעֲשׂוֹת
תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת עַל כָּל הַמַּחְשָׁבוֹת וְהַחֲמָדוֹת שֶׁהֵיָה
בְּלִבֵּנוּ עַד עַתָּה לְמָמוֹן וְחֶפְצֵי חֲבֵרָנוּ. וְנִזְכָּה לְתַקֵּן בְּאַמֶּת
כָּל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְנוּ עַל יְדֵי הָעוֹן הַגְּדוֹל הַזֶּה שֶׁל לֹא תִּחְמַד.
וּמִעַתָּה נִזְכָּה לְשִׁבְרֵי וּלְבִטּוֹל כָּל אֵלֹהֵי הַמַּחְשָׁבוֹת וְהַחֲמָדוֹת
וְהַתְּאוֹת שֶׁל מָמוֹן וְחֶפְצִים וְלֹא יַעֲלוּ עוֹד בְּלִבֵּנוּ כָּלֵל.
וְנִזְכָּה לְאַמֶּת וְאַמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת.

וּבְרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים תִּקְדֵּשׁ אֹתָנוּ בְּקִדְשֵׁי מִצְוֹת מְזוּזָה
הַקְּדוּשָׁה וְהַנּוֹרָאָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּשְׁמַר צִאתָנוּ
וּבּוֹאָנוּ לְחַיִּים וְלְשָׁלוֹם מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ

קְדָשָׁה וְטָהָרָה שְׂנוּזָכָה לְקִדְשֵׁי הַבְּרִית וְלִשְׁבִירַת תְּאוֹת
 מִמּוֹן בְּאַמֶּת. וְנוּזָכָה לְחַיִּים טוֹבִים וְאֲרוּכִים וְלִשְׁשׁוֹן
 וְשִׂמְחָה עַל־יְדֵי הַמְּזוּזָה הַקְּדוּשָׁה אֲשֶׁר זָבִית אֹתָנוּ
 בְּרַחֲמֶיךָ. וְתִבְרַךְ אֶת כָּל מַעֲשֵׂי יְדֵינוּ, וְתִשְׁמַר אֹתָנוּ וְאֶת
 נַפְשֵׁנוּ וְאֶת מְמוֹנֵנוּ הַקְּדוּשָׁה וְאֶת כָּל חַפְצֵינוּ אֲשֶׁר אֵתָּה
 מִשְׁפִּיעַ לָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ בְּכָל עֵת. וְתִשְׁמַר וְתִצִּיל אֹתָם מִכָּל
 מִיַּי חֵזֶק שְׂפָעוֹלָם, וְתִצִּילֵנוּ מִגְּנִיבוֹת וְאֲבִדוֹת וּמִכָּל מִיַּי
 הַפֶּסֶד שְׂפָעוֹלָם, כִּי אֵל שׁוֹמְרָנוּ וּמְצִילֵנוּ אַתָּה. וְקוּמָה
 בְּעֶזְרֵתְנוּ, וְהִצֵּל אֹתָנוּ מִכָּל מִיַּי שׁוֹנְאִים וּמַחֲלֻקִּים
 בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת. וְתִבְטַל בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים אֶת כָּל
 מִיַּי מַחֲלֻקִּים מִן הָעוֹלָם. וְתִשִּׂים שְׁלוֹם בֵּין עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
 לְעוֹלָם. וְתִגְלַח הָאֶמֶת בְּעוֹלָם. וְתִצִּיל אֹתָנוּ וְאֶת כָּל
 חֲבֵרֵתְנוּ וְאֶת כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל הַחֲפִצִּים לְעַבְדֶּךָ בְּאַמֶּת,
 שְׁלֵא יִהְיֶה כַּח לְשׁוֹם חוֹלְקִים וּמִתְנַגְּדִים אֶל נִקְדַּת הָאֶמֶת
 לְהַפִּיל אֹתָנוּ חֵם וְשָׁלוֹם:

רַבּוֹנוּ דְעֵלְמָא כְּלָא יוֹדַע כָּל סְתָרֵי יְצוּרִים אַתָּה יְדַעְתָּ
 כַּמָּה וְכַמָּה מִיַּי שׁוֹנְאִים וְאוֹיְבִים עוֹמְדִים עָלֵינוּ
 בְּכָל עֵת, אַתָּה לְבַד יְדַעְתָּ אֹתָם וְאֶת מַחֲשַׁבּוֹתָם. וְהֵם
 חֲפִצִּים לְגָרֵשׁ וְלְהַפִּיל אֹתָנוּ חֵם וְשָׁלוֹם מִעַבְדֹתֶךָ בְּאַמֶּת,
 כְּאֲשֶׁר אַתָּה לְבַד יְדַעְתָּ. וּלְפִי גְדֹל חֲלִישׁוֹתֵנוּ עַל־יְדֵי
 עוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים אֵין לָנוּ שׁוֹם כַּח לְעַמּוֹד כְּנִגְדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת
 וּבְרוּחַנִיּוֹת כִּי רַבִּים קָמִים עָלֵינוּ, רַבִּים מְאֹד. גְּדוֹלִים
 בַּתּוֹרָה גְּדוֹלִים בְּעִשָׂר. גְּדוֹלִים בְּמַעֲשֵׂים טוֹבִים הָרַבָּה

יותר מאתנו, ואיך יוכלו חלושי כח פמונו לעמוד בפניהם.
 ומאין נבקש עזר להנצל מהם, כי כבר הפילו אותנו הרבה
 על ידי מחלקתם, באשר לפניך נגלה הכל. ועתה מה אעשה
 אבי שבשמים, כי באמת אני יודע בנפשי שאיני כדאי
 וראוי להתקרב אליך באמת, כי פגמתי נגדך הרבה מאד
 ומחמת זה הם נתעזרים עלי להלשין ולקטרג חס ושלום.
 אבל לפניך נגלה תעלומת לבי, כי אף-על-פי-כן אני חפץ
 ומתגעגע לשוב אליך באמת. ואם אמנם פגמתי בכבודך,
 אתה חנון המרבה לסלח. אבל מה חטאתי נגדך, ומה
 פגמתי בכבודך. לא נשיתי ולא נשוו בך, ומדוע הם חולקים
 על חלושי כח נכאי לבב פמונו. "כי אתה אשר הבית
 רדפו, ואל מכאוב חלליך יספרו":

רבונו של עולם. הרבה אלהינו, לבקש את הנרדפים,
 ולרחם על החלופים והעוינים. חוס וחמל עלינו,
 חוס ורחם עלינו. יחמו מעיד וחינותיך עלינו. כי נשארנו
 יתומים ואין אב ואין מי יקום בעדנו. ואין לנו על מי
 להשען כי אם על אבינו שבשמים, ועל זכות וכח הצדיקי
 אמת, שזכו לשלמות הברית בתכלית השלמות בתכלית
 המעלה בתכלית הקדשה ברצונך הטוב. ולמענה ולמענם
 עשה ולא לנו, ותעזר את הצדיקי אמת שימליצו טוב
 בעדנו, והם ילחמו לפנינו, וימשיכו אור קדשת פניהם
 הקדושים אלינו. ותגרש מפניהם ומפנינו כל מיני שונאים
 ומתנגדים אל האמת. ותכניעם ותשפילם עד עפר ותתן

בְּלִבֵּיהֶם שִׁישׁוּבוּ אֶל הָאֱמֶת, וְתִגְלַח לָהֶם הָאֱמֶת בְּכָל מְקוֹם
 שָׁהֵם, בְּאֶפֶן שִׁיזְכוּ גַם כֵּן לִידַע מִמַּעֲלַת וְגִדְלַת קִדְשֵׁי
 הַצְּדִיקִים הָאֱמֶתִיִּים, וְלַהֲתַדְבֵּק וְלַהֲתַקְרַב לְדַרְכֵיהֶם,
 וְלַהֲתַאֲבֵק בְּעַפְר רַגְלֵיהֶם וְלִשְׁתּוֹת בַּצָּמָא אֶת דְּבָרֵיהֶם,
 וְלַעֲסֹק בְּסִפְרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים שֶׁהִנִּיחוּ אַחֲרֵיהֶם בְּרַכָּה כָּל
 הַצְּדִיקִים הָאֱמֶתִיִּים לְמַעַן נִזְכָּה כְּלָנוּ לָשׁוּב אֵלֶיךָ בָּאֱמֶת
 וּבְלֵב שָׁלֵם, כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב. חוּם וְחֲנּוּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ
 וְהוֹשִׁיעֵנו, וּמִלֵּא מִשְׁאֵלוֹתֵינוּ בְּרַחֲמִים. וְהַסֵּר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב
 דָּבָר וְחָרֵב וְרָעַב וְיָגוֹן. וְהַסֵּר שָׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ:

וְעֲזָרְנוּ שְׁנוֹזְכָה לְפִזּוֹר מִמּוֹן בְּשָׁבִיל עֲשִׂיַת כָּל מִצְוָה
 וּמִצְוָה. וְלֹא יִהְיֶה שׁוּם מִמּוֹן חָשׁוּב אֲצִלָּנוּ נֶגֶד
 שׁוּם מִצְוָה. וְנִזְכָּה לְהוֹצִיא מִמּוֹן הַרְבֵּה בְּשָׁבִיל כָּל מִצְוָה
 וּמִצְוָה וּבְשָׁבִיל כָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁהוּא רִצּוֹנְךָ הַטּוֹב בָּאֱמֶת
 וְלֹא נִרְגִישׁ בְּלִבְנוּ כִּלְל הַפֶּסֶד הַמִּמּוֹן בְּשָׁבִיל שׁוּם מִצְוָה
 וְדָבָר שֶׁבְקֻדְשָׁה שֶׁבְעוֹלָם. וְנִקְנֶה אוֹתָם בְּדָמִים יְקָרִים
 וְנִפְזֹר עֲלֵיהֶם מִמּוֹן הַרְבֵּה בְּשִׂמְחָה וְחֵדוּה גְדוֹלָה וְנִזְכָּה
 לְקַיֵּם מִצְוֹתֶיךָ וּרְצוֹנְךָ תָּמִיד בְּגוֹף וְנַפֶּשׁ וּמִמּוֹן. וְנִזְכָּה
 לְאֱמֶת וְאַמוּנָה שְׁלֵמָה וּלְפָנִים דְּקֻדְשָׁה לְאַנְפִּין נְהִירִין לְפָנִים
 שֶׁל שִׂמְחָה, וְיָקִים כְּנוֹ וּבְזָרְעֵנוּ מִקָּרָא שְׂפָתוֹב: "זֶה הוּא
 הוֹרֵשׁוּ מִבְּקָשֵׁי כְּנִיָּה יַעֲקֹב סְלָח". וְנִזְכָּה לְמִדַּת הַבְּטָחוֹן
 בְּשִׁלְמוֹת בָּאֱמֶת כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "בְּטָחוּ
 בִּיהוָה עַדִּי עַד כִּי בִּיהֵ יְהוָה צוּר עוֹלָמִים":

רַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים. וְעֲזָרְנוּ שְׁנֹזְכָה לְהַגִּיעַ לְכָל מַה
 שְׁבִקְשָׁנוּ מִלְּפָנֶיךָ, שְׁנֹזְכָה אֲנִי וְזָרְעִי וְכָל עַמֶּךָ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל לְקֹדֶשֶׁת הַבְּרִית בְּאַמֶּת. וְלִשְׁבַר תְּאוֹת מִמּוֹן
 לְגַמְרֵי. וְלַהֲרַחֵק וּלְבַטֵּל מִמֶּנּוּ כָּל מִינֵי עֲצָבוֹת וּמְרָח
 שְׁחֹרָה. וְתִסִּיר מִמֶּנּוּ יָגוֹן וְאַנְחָה. וְתִזְכְּנוּ כְּלָנוּ לְהִיּוֹת
 בְּשִׂמְחָה תָּמִיד וְתִבְטֵל כָּל מִינֵי מַחְלָקַת מִן הָעוֹלָם. וַיְקִים
 מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "אֲנָשִׁי דְמִים וּמְרָמָה לֹא יִחַצּוּ יְמֵיהֶם וְאֲנִי
 אֲבַטַח בְּךָ". וְנֹזְכָה כְּלָנוּ לְהִיּוֹת בְּכֻלֵּי צְדִיקִים אֲמֵתִים
 שׁוֹמְרֵי הַבְּרִית בְּאַמֶּת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "וְעַמֶּךָ כָּלֵם צְדִיקִים
 לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר מִטְּעֵי מַעֲשֵׂי יָדֵי לְהַתְּפָאֵר".
 וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ וְעַל זָרְעֵנוּ וְעַל כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל שְׁפַע
 טוֹבָה וּבְרָכָה וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְשִׂשׁוֹן וְשִׂמְחָה, גִּילָה רַנָּה דִּי צָח
 וְחֵדוּחַ מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם. "אֹר זָרוּעַ לְצְדִיק וְלִישְׂרֵי לֵב
 שְׂמִיחָה. שְׂמִחוּ בִּיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְחַרְנִינוּ כָּל יִשְׂרֵי לֵב".
 אָמֵן נְצַח סְלַח וְעַד:

כד

אֲשִׁירֵנוּ מַה טוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נְעִים גּוֹרְלָנוּ. וּמַה יָפָה
 יְרוּשָׁתֵנוּ. אֲשִׁירֵנוּ שְׁזָכִינוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים
 וְחֶסְדֶּיךָ הַיְקָרִים לְקַבֵּל תּוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה. וְלִקְיָם מִצְוֹתֶיךָ
 הַיְקָרוֹת "הִנֵּחַמְדִים מִזָּהָב וּמִפֶּזֶב רָב". וּבִכֵּן בָּאתִי לְשַׁחַר
 פָּנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי. שְׂתַחַנְנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים
 וּבְחֶסְדֶּיךָ הַגְּדוֹלִים, וְתִזְכְּנוּ שְׁנַעֲשֶׂה כָּל הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה

גְדוֹלָה וְעֲצוּמָה מְאֹד. בְּאֲשֶׁר רָאִוּי לְשִׁמְחָה וְלִשְׂשׂוֹן וְלִגְדִיל בְּךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. בְּכֹל יְעַת שְׂאֵנוּ זֹכִים לְקַיֵּם וְלַעֲשׂוֹת אִיזָה
מִצְוָה, אֲשֶׁר כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה הִיא אַחֲדוּתְךָ, וְאֵנוּ זֹכִים
לְהִתְדַבֵּק בְּךָ וְלִהְיוֹת לְךָ בְּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל יְדֵי עֲשִׂית כָּל
מִצְוָה וּמִצְוָה. מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמִּי אֲשֶׁר זָכִיתִנִּי
לְהִיּוֹת מְזֻרַע יִשְׂרָאֵל וְלֹא עָשִׂנִי גוֹי. וְאַתָּה מְקוּם מְעַפָּר דָּל,
מֵאֲשֵׁפוֹת תָּרִים אֲבִיוֹן כְּמוֹנִי. וְאַתָּה מְזַכֶּה אוֹתִי בְּכֹל יוֹם
וּבְכֹל יְעַת לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת הַיְקָרוֹת וְהַחֲבִיבוֹת. עֲזָרְנוּ
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׂיִמְשֶׁךְ עָלֵינוּ שְׂמִיחָה גְדוֹלָה מִמִּי
שֶׁהִשְׂמִיחָה בְּמַעֲוֹנוּ, שְׂנֹזֶכֶה לְשִׁמְחָה מְאֹד בְּאַמֶּת בְּעֵת שְׂאֵנוּ
זֹכִים לַעֲשׂוֹת מִצְוָה, עַד שְׂנֹזֶכֶה תָּמִיד לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת
רַבּוֹת בְּכֹל יוֹם וְיוֹם בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה וְחֵדוּה רַבָּה וְעֲצוּמָה
מְאֹד. וְתִגַּן עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחַסְדֶּיךָ הָעֲצוּמִים,
וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי מֵעֲצָבוֹת וּמְרָה שְׂחֹרָה, שְׂלֹא יַעֲלֶה וְלֹא
יָבֹא וְלֹא יִגִּיעַ לְלִבִּי שׂוֹם עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׂחֹרָה כָּלֵל. וְהִסֵּר
מִמֶּנִּי יְגוֹן וְאַנְחָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתִהְיֶה בְּעֲזָרִי וְתוֹשִׁיעֵנִי
וְתִזְכֶּנִי לְפָרֵשׁ שִׁיחָתִי לְפָנֶיךָ בְּכֹל יוֹם וְיוֹם. וְאַתָּה כָּל אֲשֶׁר
עִם לְבָבִי אֲשִׁיחָה לְפָנֶיךָ, וְאַזְכֶּה לְהִתְוֹדוֹת בְּכֹל יוֹם עַל כָּל
חַטָּאתִי וְעֲוֹנוֹתִי וּפְשָׁעֵי שְׂחַטָּאתִי וְשַׁעֲוִיתִי וְשַׁפְּשַׁעְתִּי
לְפָנֶיךָ. וְלָשׁוּב עֲלִיחֶם בְּאַמֶּת בְּכֹל לֵב וְנַפֶּשׁ בְּתִשׁוּבָה
שְׂלֵמָה. וְלִבְקֹשׁ וְלִהְיוֹת חֲנוּן מִלְּפָנֶיךָ מְחִילָה וְסְלִיחָה וּכְפָרָה
בְּלֵב נִשְׁפָּר וְנִדְרָה בְּאַמֶּת כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, וְלִקְבֹּל עָלַי קְבֻלָּה
חֲזָקָה וְנִכְוֹנָה בְּאַמֶּת שְׂלֹא אֲחַטָּא עוֹד, וְלֹא אָשׁוּב לְאוֹלָתִי.
"אִם אֲוֹן פָּעַלְתִּי לֹא אוֹסִיף". וְאַתָּה תְּעוֹרֵר חַסְדֶּיךָ וְתִמְלֹא

עָלַי רַחֲמִים. וְתִמְחַל וְתִסְלַח לִי עַל כָּל חַטָּאֵי וְעֲוֹנוֹתַי
 וּפְשָׁעַי. וְתִסֵּיר הָעֲצָבוֹת וְהַדְּאָגוֹת וְהַמָּרָה שְׁחֹרָה מִמֶּנִּי.
 וְתֵעָזְרֵנִי לָבוֹא אַחֲרֵי כֶּךָ לְשִׂמְחָה גְדוֹלָה וְעֲצוּמָה בְּאַמְתּוֹ,
 בְּאִפְּן שְׂאֵזְכָּה לְחַיּוֹת בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה תְּמִיד, וּבְכִפְרֹט בְּשִׁעַת
 עֶסֶק הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה. וּבְשִׁעַת עֲשִׂיַת כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה
 אֲזָכָה שְׁלֹא יַעֲלֶה עַל לְבַי שׁוֹם עֲצָבוֹת וּדְאָגָה מִשׁוֹם חַטָּא
 וְעֹז, מִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלֹא יַעֲלֶה עַל לְבַי שׁוֹם דְּאָגָה וְעֲצָבוֹת
 מִעֶסְקֵי פְרִנָּסָה וְעִנְיָנֵי עוֹלָם הַזֶּה חֵם וְשָׁלוֹם. רַק אֲסַלֵּק אֶז
 מִדַּעְתִּי וְאֶשְׁכַּח אֶז לְגַמְרֵי כָּל מָה שְׁעֵבֵר עָלַי עַד אוֹתָהּ
 הַשָּׁעָה שְׂאֵנִי זוֹכָה לְעֶסֶק בְּתוֹרָתְךָ וְלַעֲשׂוֹת אִיזָה מִצְוָה.
 וְאֲזָכָה לְהַמְשִׁיךְ עָלַי שִׂמְחָה שְׁלֵמָה בְּשִׁעַת עֲשִׂיַת כָּל מִצְוָה.
 "שׂוֹשׁ אֲשִׁישׁ בִּיהוָה, תִּגַּל נַפְשִׁי בְּאֱלֹהִי". עַד שְׂאֲזָכָה
 לַעֲשׂוֹת כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה וְכָל דְּבָר שֶׁהוּא רְצוֹנָךְ, בְּשִׂמְחָה
 שְׁלֵמָה וְחֵדוּה רַבָּה בְּאַמְתּוֹ כִּרְצוֹנְךָ הַטּוֹב. עַד שְׂאֲזָכָה
 עַל-יָדֵי עֲשִׂיַת הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה. לְבָרֵךְ וּלְהַעֲלוֹת כָּל
 נִיצוּצוֹת הַקִּדְשָׁה שֶׁנִּפְּלוּ בֵּין הַקְּלָפוֹת עַל יָדֵי, עַל-יָדֵי
 עֲוֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי הַמְּרַבִּים. שְׁחַטָּאתַי לְפָנֶיךָ בֵּין בְּגִלְגּוּל זֶה
 בֵּין בְּגִלְגּוּל אַחֵר, לְבָרֵךְ כָּלָם עַל יָדֵי שִׂמְחַת הַמִּצְוָה בְּסוּד
 אֶחָד עָשָׂר סְמִמְנֵי הַקְּטָרֶת. וְנִזְכָּה לְהוֹצִיא כָּל חַיּוֹת מִן
 הַקְּלָפוֹת עַד שִׂיִּתְּבַטְּלוּ כָּלָם לְגַמְרֵי, וְיִהְיוּ כְּאִין וּכְאֶפֶס.
 וְנִזְכָּה לְהַעֲלוֹת כָּל נִיצוּצוֹת הַקִּדְשָׁה לְשָׁרְשָׁם, לְהַשְׁלִים עַל
 יָדָם קוֹמַת הַשְּׂכִינָה. וְתִרְחַם עָלֵינוּ, וְתִהְיֶה בְּעֵזְרֵנוּ, שְׂנִזְכָּה
 לְהַעֲלוֹת הַשְּׂכִינָה מִהַגְּלוּת עַל יָדֵי עֲשִׂיַת הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה

גְּדוּלָּהּ. וַיִּתְגַּלֶּה מַלְכוּתָךְ עַל כָּל בָּאֵי עוֹלָם. וַיִּקְבְּלוּ כָּלֵם אֶת
 עוֹל מַלְכוּתְךָ, וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם מִהֲרָה לְעוֹלָם וָעֶד.

וּבִכֹן תִּרְחַם עָלֵינוּ, אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ, וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קְדוּשָׁה
 וְטַהָּרָה. וְתִתֶּן פֶּחַ וּגְבוּרָה בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה שְׁאֲנֹנוּ
 זֹכִיךְ לַעֲשׂוֹת שְׂתֵת עוֹרֵר הַמִּצְוָה וְתִלְךְ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם.
 וְתִעֲזָרֵר אֶת כָּלֵם לַעֲבוֹדָתְךָ וְלִירְאָתְךָ, עַד שְׂתֵת עוֹרְרוּ כָּל
 הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם לַעֲבוֹדָתְךָ בְּאַמְתָּ, דוֹמָם
 צוֹמַח חַי מְדַבֵּר, אֵשׁ רוּחַ מַיִם עֶפֶר, מִן הָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן
 עַד הָאֵזוֹב אֲשֶׁר בְּקִיר, מִשְׁלֵשׁוּל קָטָן שְׂפִיָם עַד קִרְנֵי
 רְאמִיָם, "מִלְכֵי אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל שׁוֹפְטֵי אֶרֶץ",
 גְּדוּלִים וּקְטַנִּים, בָּנִים וּבָנוֹת, זְקֵנִים וְנַעֲרִים, "הָאֶרֶץ וְכָל
 אֲשֶׁר עָלֶיהָ חַיִּים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם" הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם
 וְכָל צְבָאָם, עוֹלָם הַעֲשִׂיָה וְהַיְצִירָה וְהַבְּרִיאָה וְהָאֲצִילוֹת
 וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם, שְׂפָלִים גְּלָגָלִים מְלֻאָכִים זִקִּים חֲשֻׁמְלִים
 שָׂרְפִים וְאוֹפְנִים וְחַיּוֹת הַקֶּדֶשׁ, מִן תְּכֵלִית נְקֻדַּת הַמְּרֻכָז שֶׁל
 עוֹלָם הַעֲשִׂיָה, עַד רֵאשִׁית נְקֻדַּת הַבְּרִיאָה שֶׁהוּא תְּחִלַּת
 הָאֲצִילוֹת. בְּכָלֵם תִּלְךְ הַמִּצְוָה שְׁאֲנֹנוּ זֹכִיךְ לַעֲשׂוֹת בְּכָל יְעַת,
 וְתִעֲזָרֵר וְתִקְוֶיךָ כָּלֵם לַעֲבוֹדָתְךָ בְּאַמְתָּ. וַיִּשׁוּבוּ כָּל
 הָעוֹלָמוֹת וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם אֵלֶיךָ בְּאַמְתָּ. וְעַל יְדֵי זֶה יִתְעוֹרֵר
 בְּרָכָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם. וְתִקְוֶיךָ מִקְרָא שְׂכַת־טוֹב: "פּוֹתַח
 אֶת יְדֵיךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן". וְתִשְׁפִּיעַ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים.
 וְתִמְשִׁיךְ שִׁפְעַ טוֹבָה וּבְרָכָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם. וַיְמִינֶךָ
 תְּסַעֲדָנִי, וְתִסְיַעֲנֵי מִן הַשָּׁמַיִם וְתִתֶּן בְּלִבִּי שְׂאֲכוֹן אֶת לְבִי

וְדַעְתִּי וְרַצוֹנִי לְהַמְשִׁיךְ עָלַי בְּרַבַּת שְׁכָל מֵאַתָּה, שֶׁתִּשְׁפִּיעַ
 עָלַי קִדְשָׁתְךָ וְתַחֲנִנִי מֵאַתָּה דְּעָה בִּינָה וְהַשְׁכֵּל, וְתִזְכְּנִי
 לְגַרְשׁ וּלְבַטֵּל מִמֶּנִּי כָּל מִינֵי שְׁטוּתִים וּבְלִבוּלִים וְעַרְבוּב
 הַדַּעַת. רַק אֲזַכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וַחֲסִדֶיךָ הָעֲצוּמִים לְשֹׁכֵל
 הַקְּדוֹשׁ וְדַעַת שְׁלֹם הַקְּדוּשָׁה, בְּרַצוֹנְךָ הַטּוֹב. וְתַעֲזָרְנִי
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׁאֲזַכֶּה לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת, שְׁלֵא
 אֶסְמְךָ עַל שְׁכָלִי כִּלְל. וְאַפְלוּ בָּעַת שֶׁתִּסְיַעֲנִי בְּרַחֲמֶיךָ,
 וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי שְׁכָל שְׁלֹם וְדַעַת נְכוּן דְּקִדְשָׁה בְּאַמֶּת, לֹא
 אֶסְמְךָ עַל הַשְׁכֵּל לְבַד, רַק אֲזַכֶּה תָּמִיד לְהַמְשִׁיךְ אֶמוּנָה
 לְתוֹךְ בְּרַבַּת הַשְׁכֵּל. וְכֹל מֵה שְׁאֲזַכֶּה לְהוֹסִיף חֲכָמָה וְשְׁכָל,
 אֲזַכֶּה לְהוֹסִיף אֶמוּנָה. וְעַקֵּר תְּבוּנַת שְׁכָלִי יִהְיֶה לְהֶאֱמִין בְּךָ
 בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה וְאוֹסִיף לְהַתְחִיזֵךְ בְּכָל פַּעַם בְּאַמוּנָה חֲזָקָה
 בְּיוֹתֵר. וְאֲזַכֶּה תָּמִיד לְהֶאֱמִין בְּךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים
 וּבְצִדִיקוֹת הָאֱמֶתִּים בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת בְּפִשְׁטוּת
 וּבְתַמִּימוּת:

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלֵינוּ בְּרַחֲמִים רַבִּים בְּרַחֲמִים גְּדוּלִים.
 וְתִזְכְּנִי לִישָׁב וּלְסִדֵּר אֶת הַדַּעַתִּי הַיָּטִב. וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי
 קִדְשָׁה וְטַהָרָה וְשִׁפְעַ עֲלִיוֹנָה מִכַּתֵּר עֲלִיוֹן, לְמַעַן אֲזַכֶּה עַל
 יְדֵי זֶה לְהַמְשִׁיךְ עָלַי כַּח הַמְּסִדֵּר וְהַמִּישָׁב אֶת הַמַּחֲזִין
 דְּקִדְשָׁה. וְאֲזַכֶּה תָּמִיד לִישׁוֹב הַדַּעַת הַיָּטִב בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה
 שְׁלֵמָה, בְּקִדְשָׁה וּבְטַהָרָה בְּרַצוֹנְךָ הַטּוֹב. מְלֵא רַחֲמִים,
 קוּמָה בְּעִזְרָתִי וְהוֹשִׁיעֵנִי שְׁלֵא תִרְדֶּף מִחֲשַׁבְתִּי חֵם וְשְׁלֹם
 אַחַר תִּאֲזוּת וְהִרְהוּרִים וּמַחֲשָׁבוֹת זְרוּת וְחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת,

רק אֶזְכֶּה לָאֲחוֹז אֶת חֲכַמְתִּי וּבִינָתִי וְדַעְתִּי לְבִלִי לְהַנִּיחַ אֶת
 הַמַּחַ לְחֹשֶׁב כָּלֵל שׁוֹם מִחֲשָׁבָה חִיצוֹנָה כָּלֵל, וַיְהִי מוֹחִי
 נָקִי וְזָךְ וְצַח בְּקִדְשָׁה וְטָהָרָה תָּמִיד. וְתַעֲזָרְנִי שְׂאֵזְכָה
 לְעֵלוֹת תָּמִיד מִמַּעַלָּה לְמַעַלָּה וּמִדְּרָגָא לְדְרָגָא עַל יְדֵי עֲשִׂיַת
 מִצְוֹתֶיךָ הַקְּדוּשִׁים בְּשִׂמְחָה, עַד שְׂאֵזְכָה שְׁתַּרְדֵּף מִחֲשַׁבְתִּי
 תָּמִיד לְהַשְׁיֵג אוֹתְךָ בְּקִדְשָׁה וּבְטָהָרָה וּבִישׁוּב הַדַּעַת
 בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה. וְתַעֲשֶׂה עִמִּי נִפְלְאוֹת, פְּלֵאֵי
 פְּלֵאוֹת. וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתִזְכְּנִי שְׁתַּרְדֵּף מִחֲשַׁבְתִּי תָּמִיד לְהַשְׁיֵג
 הָאוֹר הָאֵין סוּף שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִנְּפִשִׁין רוּחִין וְנִשְׁמָתִין.
 וְתִשְׁבִּיעַ בְּצַחְצַחוֹת נִפְשֵׁי. "אַחַת שְׂאֵלְתִי מֵאַתְּ יְהוָה אוֹתָהּ
 אֲבַקֵּשׁ שַׁבְּתִי בְּבֵית יְהוָה כָּל יְמֵי חַיֵּי לַחַזוֹת בְּנַעַם יְהוָה
 וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ". וְתַמְשִׁיךְ עָלַי אוֹר קִדְשָׁת פַּח הַמְּסֻדָּר
 וְהַמֵּיִשֵּׁב אֶת הַמַּחֲיִין שֶׁהוּא פֶתֶר עֲלִיוֹן. וְאֵזְכָה עַל יְדֵי זֶה
 לְבִלִי לְצֵאת חוּץ מִן הַגְּבוּל חֵם וְשָׁלוֹם. רַק אֵזְכָה שְׁתַּרְדֵּף
 מִחֲשַׁבְתִּי לְהַשְׁיֵג אוֹר הָאֵין סוּף "בְּרָצוּא וְשׁוֹב" בְּבַחֲיִנַת:
 "מָטִי וְלֹא מָטִי" בְּבַחֲיִנַת: "רְדִיפָה וּמַעֲבֵב" עַל־יְדֵי פַח
 הַמְּסֻדָּר וְהַמֵּיִשֵּׁב אֶת הַמַּחֲיִין בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה. עַד
 שְׂאֵזְכָה שְׁיַעֲלֶה וְיִכְלַל שְׁכֵלִי בְּתוֹךְ "תִּשְׁעָה הַיִּכְלִין עֲלֵאֵין
 דְּלָאוֹ אֲנִין נְהוּרִין וְלֹא רוּחִין וְלֹא נִשְׁמָתִין וְלִית מָאן
 דְּקִימָא בְּהוּ וְלֹא מִתְדַבְּקִין וְלֹא מִתִּידְעִין". כִּי אַתָּה יְהוָה
 לְבַד יְדַעְתָּ עֵצֶם רְדִיפַת הַשְּׁתוּקוֹת נִפְשֵׁי וְרוּחֵי וְנִשְׁמָתֵי
 בְּשִׁרְשָׁם הָעֲלִיוֹן לְהַשְׁיֵג הַשְּׂגוֹת אֱלֹהֵי, אֲשֶׁר לְכַךְ נּוֹצְרָתִי.
 "צְמָאָה נִפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי מְתֵי אָבוּא וְאַרְאָה פְּנֵי
 אֱלֹהִים. מַה יְדִידוֹת מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יְהוָה צְבָאוֹת. נִכְסְפָה וְגַם

כָּל־תָּה נִפְשֵׁי לְחַצְרוֹת יְהוָה לְבִי וּבְשָׂרֵי יִרְנְנוּ אֵל אֵל חַי׃
אָבֵל עֲזוֹנוֹתַי הִטּוּ אֵלֶיךָ, וְחַטָּאתַי הִסְתִּירוּ פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי. כִּי
מִחֲשַׁבְתֵּי הָיְתָה רוֹדֶפֶת אַחַר תַּאֲזוֹת רַעוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים
וּמִחֲשַׁבּוֹת חֵיצוֹנִיּוֹת. עַד שֶׁפָּגַמְתִּי בְּכָל חֲדָרֵי הַשָּׂכָל וּבְכָל
נְתִיבוֹת וּשְׂבִילֵי הַדַּעַת, עַד שֶׁחָרַבְתִּי אֶת בֵּית הַחֲכָמָה,
וּפְרַצְתִּי גְדָרֵי הַתְּבוּנָה, וְהִרְסֵתִי אֶת הַיְכָלֵי הַדַּעַת. וּפָגַמְתִּי
הֲרִיבָה בְּחֲכָמָה וּבִינָה וְדַעַת וּבִכְחַ הַמַּעֲכָב וְהַמְסִדֵּר
וְהַמֵּי־שֵׁב אֶת הַשָּׂכָל שֶׁהוּא כְּתוּר עֲלִיוֹן, בְּכָל־פָּגַמְתִּי הֲרִיבָה
מְאֹד עַל יְדֵי חַטָּאֵי וְעֲזוֹנוֹתַי וּפְשָׁעֵי הַמְרָבִים. שֶׁחַטָּאתִי
וְשַׁעוֹתַי וְשִׁפְשָׁעַתִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי.

עַל כֵּן הִנְנִי מִפִּיל תְּחִנָּתִי לְפָנֶיךָ. אֲדוּן הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
שֶׁתִּמְחַל וְתִסְלַח וְתִכַּפֵּר לִי עַל כָּל חַטָּאֵי וְעֲזוֹנוֹתַי
וּפְשָׁעֵי הַמְרָבִים. וְתַעֲשֶׂה עִמִּי כְּגֹדֶל נִפְלְאוֹתֶיךָ הַנּוֹרְאוֹת,
וְתוֹצִיאֵנִי וְתַעֲלֵנִי מִמַּצְוֵלוֹת יָם. וְתָשׁוּב וְתִתֵּן אֶת שְׂכָלִי.
וְתִרְחַם עָלַי וְתַצִּילֵנִי מֵעַתָּה מִכָּל מִיַּיִן מִחֲשַׁבּוֹת חֵיצוֹנִיּוֹת
וּמִכָּל מִיַּיִן הַרְהוּרִים רָעִים וּמִכָּל מִיַּיִן רְדִיפַת הַמַּחֲשָׁבָה
אַחַר תַּאֲזוֹת וְעַסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה חֵם וְשָׁלוֹם. וְתִטְהַרֵנִי
וְתִקְדְּשֵׁנִי בְּקֹדֶשְׁתֶּךָ הָעֲלִיוֹנָה. וְתִסֹּר מִמֶּנִּי יְגוֹן וְאַנְחָה
וְתִבְטֵל הָעֲצָבוֹת מִמֶּנִּי בְּבִטּוֹל גְּמוּרָה. וְתִזְכֵּנִי לְשִׂמְחָה
שְׁלֵמָה, שְׂאֵזְכָה לַעֲשׂוֹת מִצְוֹתֶיךָ בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְחֲדוּחָה
גְּדוּלָה וְעֲצוּמָה. וְתָשׁוּב וְתִבְנֶה חֲרָבוֹתַי. וְתִחְזֹר וְתִבְנֶה
הַיְכָלֵי שְׂכָלִי עַל מְכוֹנּוֹ, וְאַרְמוֹנֵי דַעַתִּי עַל מִשְׁפָּטוֹ יֵשֵׁב
בְּקֹדֶשְׁךָ וּבִטְהָרָה גְּדוּלָה, בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה:

וְאֶזְכָּה לְעֲלוֹת חַיֵּשׁ קָל מִחֶרֶח מִמַּעֲלָה לְמַעֲלָה וּמִדֶּרְגָא
 לְדֶרְגָא. עַד שְׁאֶזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ לְתַשְׁעָה הַיְכָלִין
 עֲלֵאִין הָאֵלֹהִי שְׁהַזְכֵּרְתִּי לְפָנֶיךָ, וְאֶזְכָּה גַם בְּעוֹלָם הַזֶּה לְדַעַת
 וּלְהַכִּיר אוֹתְךָ בְּאַמֶּת. וְאֶזְכָּה לְעֲלוֹת לְכָל הַמְדֻרְגּוֹת
 הָעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁל הַקֹּדֶשׁ, עַד תִּכְלִית מְדֻרְגָה הָעֲלִיּוֹנָה. כָּל מֶה
 שְׁאַפְשֵׁר לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי לְעֲלוֹת וּלְהַשִּׁיג בְּעוֹלָם הַזֶּה. אֲשֶׁר
 לְכֹךָ יֵרְדָה הַנְּשֻׁמָּה בְּזֶה הָעוֹלָם מֵרוּם הַמַּעֲלוֹת, כִּדִּי שְׁתִּזְכָּה
 עַל־יָדֵי מַעֲשֵׂיֶהָ הַטּוֹבִים לָשׁוּב וּלְעֲלוֹת לְמָקוֹר הַצְּבָה,
 לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה, בְּיִתֶּךָ שְׁאֵת וְיִתֶּר עִזִּי:

חוּם וְחַמֵּל עָלַי, בְּרַחֲמֵי הָאֵב עַל הַבֶּן, וְזַכְּנִי לְטוֹבָךָ הַגָּדוֹל
 בְּאַמֶּת. כִּי אַתָּה טוֹב וּמַטִּיב לְכָל. וְאַתָּה חָפִּץ לְהַטִּיב
 לְבְרִיּוֹתֶיךָ. וּלְגַלוֹת לָהֶם אֱלֹהוּתְךָ. אֲשֶׁר זֹאת הִיא תִּכְלִית
 הַטּוֹבָה שְׁבִכָּל הַטּוֹבוֹת. חוּם וְחַנּוּנִי, וְתֵן בְּלִבִּי, וְעֲזֵרְנִי
 לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, בְּאֶפֶן שְׁאֶזְכָּה לְשַׁבַּע מִטּוֹבְךָ הָאֱמֵתִי,
 שְׁאֶזְכָּה לְדַעַת וּלְהַכִּיר אוֹתְךָ בְּאַמֶּת. וְרַדִּיפֵת מִחֲשַׁבְתִּי
 תַּהְיֶיהָ תָּמִיד לְהַשִּׁיג אֹרֶךְ הַיָּיִן סוּף, בְּקֹדֶשׁ וּבְטַהֲרָה גְדוֹלָה,
 בְּאַמֶּת וּבְאַמּוּנָה שְׁלֵמָה, בְּתִכְלִית מְדֻרְגָה הָעֲלִיּוֹנָה וְקֹדֶשׁ
 שְׁבִכָּל הַמְדֻרְגּוֹת. וְתַעֲזֹרֵר רַחֲמֶיךָ עָלֵינוּ, וְתַמְהֵר וְתַחֲיֵשׁ
 לְגַאֲלָנוּ גְאֻלַּת עוֹלָם. וְתָשׁוּב וְתַבְנֶה חֲרָבוֹתֵינוּ
 וְהַרְיִסוֹתֵינוּ, וְתַבְנֶה בַּיִת קֹדֶשְׁנוּ וְתַפְאֲרֵתֵנוּ. וְתַחֲזֹר
 וְתַבְנֶה וְתַתְּקֵן כָּל הַבְּנֵינִים וְהַחֵיכְלוֹת שֶׁל הַקֹּדֶשׁ
 בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת. וְתַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ שְׂמֵחָה גְדוֹלָה תָּמִיד.
 וְתַקִּים וְתַעֲלֶה אֶת הַשְּׂכִינָה מִגְּלוּתָהּ מִבֵּין הַקְּלָפוֹת

וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא. וְתוֹצִיא כָּל הַנְּיֻצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים
 מִבֵּינֵיהֶם. וְתִשְׁפִּיל וְתִכְנִיעַ וְתִכְלֶה וְתִבְטֵל כָּל הַקְּלָפוֹת
 וְסִטְרֵין אוֹחֲרֵינִין. כֵּלָם יִכְרְעוּ וְיִפְּלוּ וְלִכְבוֹד שְׁמֵךְ יִקָּר יִתְנוּ.
 וְנִזְכָּה לְצֵאת מִהָרָה מִן הַגְּלוּת בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה. מִגְּלוּת
 הַגִּשְׁמִי וּמִגְּלוּת הָרוּחַנִי. וְכָל הָעֲבוּרִים יִתְבַּטְּלוּ אֶל יִשְׂרָאֵל,
 וְיִפְּירוּ כָּלָם מִנְעֻלַת וּקְדוּשַׁת עַמְךָ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר
 בָּהֶם בְּחֵרְתָּ. וְיִקְיָם מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל אֲחֵיכֶם
 מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לַיהוָה בְּסוּסִים וּבָרֶכֶב וּבַצְּבִים וּבַפָּרָדִים
 וּבַבְּרָכּוֹת עַל חַר קִדְשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם אָמַר יְהוָה. כֹּאֲשֶׁר יָבִיאוּ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַמִּנְחָה בְּכָלִי טָהוֹר בֵּית יְהוָה". וְתִתְגַּדֵּל
 הַשְּׂמִחָה בְּכָל הָעוֹלָם, כִּמוֹ שְׂפָתוֹב: "אֲזִי יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם
 הַגְּדִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי הַגְּדִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ
 הֵינּוּ שְׂמִיחִים". וְיִקְיָם מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "כִּי בְשִׂמְחָה תֵּצֵאוּ
 וּבְשִׁלּוֹם תִּוְּבְלוּן, הֶהָרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ לְפָנֵיכֶם רִנָּה, וְכָל
 עֵצֵי הַשָּׁדָה יִמְחֵאוּ כֶּף" וְנֹאמְרֵ: "כִּי נַחַם יְהוָה צִיּוֹן נַחַם כָּל
 חֲרָבוֹתֶיהָ וַיִּשָּׂם מִדְּבָרָהּ כְּעֵדוֹן וְעֵרְבָתָהּ כִּגֹן יְהוָה שְׂשׂוֹן
 וְשִׂמְחָה יִמָּצֵא בָּהּ תִּזְדַּח וְקוֹל זְמִרָה":

כה

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂתַרְחֵם
 עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתַעְזָרְנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי, שְׂאֲזַכָּה
 לְשִׁבֵר וְלִבְטֵל אֶת כַּח הַמְדָמָה שְׂפִילָב וְלֹא אֵלֶיךָ עוֹד אַחַר
 שְׂרִירוֹת לְבִי חָרַע, וְלֹא אֶתוֹר אַחַר לְבָבִי וְאַחַר עֵינַי, רַק

אֶזְכָּה לְהַתְנַבֵּר בְּכַחַד הַגְּדוֹל, לְשַׁבֵּר וּלְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כָּל
הַתְּאוֹת הַמְדַמְיוֹת, וְכָל הַבְּלוּלִים וְכָל הַמְנִיעוֹת, הַבָּאִים
מִכַּח הַמְדַמָּה שֶׁהוּא כַח הַבְּהִמְיוֹת. וְלֹא אֶעֱשֶׂה עוֹד מֵעֲשֵׂה
בְּהִמָּה, וְיִתְבַטְּלוּ מִמֶּנִּי כָּל תְּאוֹת הַבְּהִמְיוֹת, וְלֹא אֶהְיֶה עוֹד
"כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הָבִין. וְעִיר פָּרָא אָדָם יוֹלָד", וְאֶזְכָּה
לְצִאת וּלְעֵלוֹת מִבְּחִינַת בְּהִמָּה לְבְּחִינַת אָדָם דְּקֹדְשָׁה,
וְתַעֲלֵנִי מִהָרָה מִן הַמְדַמָּה אֶל הַשֶּׁכֶל דְּקֹדְשָׁה:

חוּם וְחֲנִנִי וְרַחֵם עָלַי שְׂאֵזְכָּה מִהָרָה לְשַׁבֵּר אֶת כַּח הַמְדַמָּה
וּלְעֵלוֹת אֶל הַשֶּׁכֶל דְּקֹדְשָׁה. וְיָקוּם וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְעַלֶּה
תְּכוּנַת שְׁכְלִי לְמַעְלָה לְמַעְלָה. וְיִפְתַּח לִי אֹזֶר הַחֲכָמָה
וְהַבִּינָה וְהַדְּעַת דְּקֹדְשָׁה, וְאֶזְכָּה לְהַתְּבוּנָן בְּשְׁכְלִי, עַד
שְׂאֵזְכָּה לְהוֹצִיא מִתִּיקוֹת שְׁכְלִי מִכַּח אֶל הַפְּעֵל. וְאֶזְכָּה
לְהַבִּין דְּבָר מִתּוֹךְ דְּבָר, וּלְחַדֵּשׁ חֲדוּשִׁים אֲמִתִּיִּים בְּתוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה, וּלְחַשׁוּג הַשְּׂגָת אֱלֹהוּתְךָ עַד שְׂאֵזְכָּה לְקַנּוֹת
בְּשְׁכְלִי חֲדוּשִׁים וּבְנִינִים שְׁלֵמִים בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
וּבְעִבּוּדַת יְהוָה וּבְהַשְּׂגוֹת אֱלֹהוּת.

וְתַזְכֵּנִי מִהָרָה לְכָל הַשְּׁלֵשָׁה בְּחִינּוֹת שֶׁל הַשֶּׁכֶל דְּקֹדְשָׁה
שֶׁהֵם שְׁכָל בְּכַח וְשְׁכָל הַפּוֹעֵל וְשְׁכָל הַנִּקְנָה.
וְתַרְחֵם עָלַי וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתַעֲזָרְנִי שִׁיְהִיָּה נִשְׂאָר מִמֶּנִּי
שְׂאֵרִית בְּאָרֶץ לְאַחַר הַסֵּתֵלְקוֹתֵי מִן הָעוֹלָם, שִׁישְׂאָר
וְיִתְקַיֵּם שְׁכְלִי הַנִּקְנָה דְּקֹדְשָׁה בְּעוֹלָם. וְיִתְקַיֵּם הַשְּׂאֵרוֹתֵי
לְאַחַר מִיתַתִּי עַל יְדֵי שְׁכָל הַנִּקְנָה דְּקֹדְשָׁה שְׂתַזְכֵּנִי בְּרַחֲמֶיךָ

הַרְבִּים. כִּי אַתָּה יִדְעָתָּ רַבּוֹנוּ דְעֵלְמָא כֻּלָּא, שְׂאִין קִיוְמוֹ שֶׁל
 אָדָם לְאַחַר מִיתָתוֹ אֵלֶּא עַל-יְדֵי שִׁכְל הַנִּקְנָה שְׂזוּכָה לְהַשְׁיֵג
 וְלִקְנוֹת בְּדַעְתּוֹ כִּפִּי מַה שְׂזוּכָה לְשַׁבֵּר וְלִבְטֹל תַּאֲזוֹת עוֹלָם
 הַזֶּה וְהַבְּלִיֹּ שְׁנַמְשָׁכִין מִכַּח הַמְדַמָּה, וּבְעוֹנוֹתַי הַרְבִּים
 כָּבֵר כְּלִיתִי יָמִים וְשָׁנִים בְּרַדִּיפַת הַתַּאֲזוֹת, וּבְשִׁרְירוֹת לְבִי,
 וְחַטָּאתַי עוֹיִתַי וּפְשָׁעַתַי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי
 עַל-יְדֵי לֵב הָאָבוֹן, שֶׁהוּא הַכַּח הַמְדַמָּה שֶׁבְּלֵב.

אָנָּה יְהוָה רַחֵם עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְחַנּוּנֵי בְּחֶסְדֶיךָ
 הַגְּדוֹלִים, וּמַחֵל לִי עַל כָּל חַטָּאֵי וְעוֹנוֹתַי וּפְשָׁעֵי
 הָעַצוּמִים. וְעֲזָרְנִי מֵעַתָּה לְשַׁבֵּר וְלִבְטֹל אֶת הַכַּח הַמְדַמָּה
 שֶׁבְּלֵבִי שֶׁהוּא שְׁרִירוֹת לְבִי וְאִזְכָּה מֵעַתָּה לְשַׁבֵּר וְלִבְטֹל כָּל
 הַתַּאֲזוֹת הַבְּהַמְיוֹת. וְאִזְכָּה לְעֲלוֹת אֶל הַשִּׁכְל דְּקַדְשָׁה חֵישׁ
 קַל מְהֵרָה. וְתַעֲזָרְנִי לְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל בְּתוֹרָתְךָ וּבְעִבּוֹדָתְךָ
 בְּאַמְת, וְלְהוֹצִיא מְתִיקוֹת שִׁכְלִי מִכַּח אֶל הַפֶּעַל עַד שְׂאִזְכָּה
 לְהַשְׁיֵג שִׁכְל הַנִּקְנָה בְּקַדְשָׁה וּבְטַהֲרָה. וְאִזְכָּה לְהַשְׁיֵג
 חַדוּשֵׁין דְּאוּרִייתָא אֲמַתִּיִּים וְהַשְׁגוֹת חֲדָשׁוֹת דְּקַדְשָׁה בְּכָל
 עֵת וְעַתָּה:

וּבְכֵן תַּעֲזָרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחֶסְדֶיךָ הָעַצוּמִים, שְׂאִזְכָּה
 לְעֲלוֹת בְּכָל פֶּעַם מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וּמִמַּעְלָה לְמַעְלָה
 בְּקַדְשָׁה וּבְטַהֲרָה גְּדוֹלָה, וְתִהְיֶה בְּעֲזָרִי לְבַעַר וּלְשַׁבֵּר
 וְלִבְטֹל בְּכָל פֶּעַם כָּל הַקְּלָפוֹת הַקּוֹדְמִין לְפָרִי שֶׁבְּכָל דְּרָגָא
 וְדְרָגָא, שֶׁהֵם הַתַּאֲזוֹת וְהַמְּיוֹנוֹת וְהַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלוּלִים

שמתגברים בכל פעם כשהאדם רוצה לעלות מדרגא
 לדרגא. והם מתפשטים ומשתטחים לפני האדם, ומוזנעים
 אותו ומבלבלים אותו ומעכבים אותו מלעלות מדרגא
 לדרגא. אנא יהוה מלא רחמים, חוס וחמל עלי וחשיעני
 ועזרני וסייעני וחזקני ואמצני, ותן לי כח ועצה וגבורה,
 וחכמה ושכל דקדשה. וזבני לשברם ולבטלם בכל פעם
 בכל מדרגה ומדרגה דקדשה:

רבוננו של עולם יהוה אלהים, אתה ידעת את כל מה
 שעבר עלי מנעורי עד היום הזה, פי זה כמה
 נכסוף נכספתי לראות בתפארת עזך, ובכל פעם שאני
 מתעורר ורוצה לחתור ולעלות ולהעתיק ממקומי איזה
 העתקה בעלמא לעלות ממדרגתי השפלה למדרגות
 שבקדשה בחוט השערה, אזי תכף הדמיונות והתאות
 והמניעות והבלבולים מתגברים עלי בכל פעם יותר ויותר
 מבתחלה, בהתגברות גדול ובהתפשטות עצום מאד
 באשר אתה ידעת. עד שלא הניחו אותי לעלות למקום
 שהייתי צריך לעלות עד הנה. ולא די שלא הניחו אותי
 לעלות למדרגה הגבוהה יותר. אף גם מגדל ההתגברות
 וההתפשטות שהתפשטו עלי בכל פעם באשר אתה ידעת
 על ידי זה הפילו אותי בכל פעם יותר. וכן היה כמה
 פעמים בלי שעור וערך ומספר, שבכל פעם שאנו חותרים
 ורוצים לצאת ולעלות מדרגא לדרגא בערבנו, הם
 מתגברים ומתגרים בנו יותר ויותר. עד אשר "פלו ביגון

חיי ושנותי באנחה" עד אשר איני יודע מה לעשות.
 ובאמת אני מודה ומתודה לפניך יהוה אלהי ואלהי
 אבותי, כי אני בעצמי החיב. כי בודאי היה לי כח
 להתגבר עליהם בכל פעם לנצחם ולשפרם ולבטלם, כי אין
 אתה בא בטרוניא ובעלילה על בריותיך. וכשם שנתת
 בהם כח למנוע ולבלבל אותי חס ושלום, כן נתת לי כח
 יותר ויותר להתגבר עליהם לשפרם ולבטלם לגמרי. אך
 בעונותי הרבים לא חסתי על נפשי ולא נתגברתי בכחך
 לשפרם ולבטלם ולא קימתי עצותיך הקדושות. ואתה
 חנון ומרבה להטיב חוס וחנני ורחם עלי. חמל עלי בחסד
 חנם ונדבת חסד, ועזרני והושיעני בכל פעם לשפר ולבער
 ולבטל כל הקלפות וכל הדמיונות וכל התאות וכל
 המניעות והעכובים והבלבולים שבכל מדרגה ומדרגה,
 באפן שאזכה לעלות חיש קל מהרה ממדרגה למדרגה בכל
 עת ובכל שעה בקדשה ובטהרה גדולה, עד שאזכה מהרה
 למדרגה עליונה לרום המעלות כנאה לאיש הישראלי:

וזכני ברחמיך הרבים לתן צדקה הרבה לעניים מהגנים.
 ותחמל עלי בחמלתך הגדולה ותזמין לי תמיד
 עניים מהגנים צדיקים וכשרים באמת לזכות בהם.
 ותשפיע לי שפע טובה וברכה. ותעזר לי ותזמין לי ממון
 הרבה לצדקה, ואזכה לעזר ולהושיע ולהחזיק ידי לזמרי
 תורה ועובדי יהוה באמת. ותצילני ברחמיך ותשמרני
 שלא אכשל לעולם בעניים שאינם מהגנים חס ושלום. כי

אַתָּה יַדְעַת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי בְּשָׂר וָדָם אֲנַחְנוּ, וְהָאָדָם יֵרָאֶה
 לְעֵינַיִם, וְאֵינִי זֹכֵה לִידַע וְלַחֲבֹחִין בֵּין הַהַגּוֹנִים לְשֵׁאִינָם
 הַגּוֹנִים. עַל־כֵּן שִׁטְחֹתִי אֶלֶיךָ כַּפִּי שֶׁתִּרְחַם בְּטוֹבְךָ וְתִזְמִין
 לִי תָמִיד עֲנִיִּים הַגּוֹנִים וּכְשָׂרִים בְּאֵמֶת לְזִכּוֹת בָּהֶם.
 וְתַעֲזְרֵנִי שְׂאֵזְפָה לְהַחֲזִיקָם בְּכָל עֵז לְתֵן לָהֶם צְדָקָה הַרְבֵּה
 בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבב בְּסִבּוּר פָּנִים יְפוֹת, עַד שְׂאֵזְפָה
 שְׂוִיתְעוֹרֵר עַל יְדֵי הַצְּדָקָה שְׁלִי כָּל הַגּוֹנִין עַל־אִין הַמְּלַבְּשִׁין
 בְּמִמּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, גּוֹנִין עַל־יוֹנִים שְׂאֵתָה מִתְּפֹאֵר בָּהֶם,
 וַיִּכְלְלוּ הַגּוֹנִין הַקְּדוֹשִׁים זֶה בָּזֶה וַיֵּאִירוּ בְּאוֹר גָּדוֹל עַד
 שְׂוִיתְגַּלְּהָ עַל־יְדֵי־זֶה גְדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ. וְתַתְּפֹאֵר
 וְתַתְּנִישָׂא וְתַתְּגַדֵּל וְתַתְּרוֹמֵם עַל־יְדֵי הַתְּגִלוֹת הַגּוֹנִין
 הַקְּדוֹשִׁים שְׂוִיתְגַּלְּלוּ וַיִּכְלְלוּ וַיֵּאִירוּ עַל יְדֵי הַצְּדָקָה שְׁלָנוּ.
 וְנִזְכָּה שְׂוִיהֵיו נַעֲשִׂים עַל יְדֵי זֶה "בְּגֵדֵי יִשְׁע, מְעִיל צְדָקָה".

וְתַעֲזְרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ לְגִיל וְלָשׂוֹשׁ בִּיהוָה, שְׂאֵזְפָה לְשִׁשׁוֹן
 וְלְשִׂמְחָה וְקִדְשָׁה. וְאֶהְיֶה בְּשִׂמְחָה תָּמִיד עַל
 אֲשֶׁר זָכִיתִנִּי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְהִיּוֹת בְּכָלֵל זֶרַע יִשְׂרָאֵל
 עֲבָדֶיךָ, וְלַהֲתַקְרַב לְעַבְדוֹתֶךָ וְלַהֲתַחֲבֵר לִירְאֶיךָ וְתַמְיִמֶיךָ
 וְלְצַדִּיקִים אֲמֹתָיִים. וַיִּקָּיֵם בִּי מִקְרָא שְׂכַת־וֹב: "שׂוֹשׂ אֲשִׁישׁ
 בִּיהוָה, תִּגַּל נַפְשִׁי בְּאֱלֹהֵי, כִּי הִלְבִּישְׁנִי בְּגֵדֵי יִשְׁע, מְעִיל
 צְדָקָה יַעֲטֵנִי". וְתַעֲזְרֵנִי עַל יְדֵי זֶה לְשַׁבֵּר וְלַבְּטֹל כָּל
 הַקְּלָפוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת וְהַתְּאוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים וְהַמְּנִיעוֹת שֶׁבְּכָל
 דְּרָגָא וְדְרָגָא, וְלַקְדֵּשׁ וְלַטְהַר כָּל הַמְּדַרְגּוֹת מִן הַקְּלָפוֹת.
 וְאֵזְכָּה לְקַדֵּשׁ וְלַטְהַר עַצְמִי תָּמִיד, וְלַעֲלוֹת בְּכָל פַּעַם חִישׁ

קל מַהֲרָה מִמְדַּרְגָּה לְמִדְרָגָה עֲלִיּוֹנָה הַיּוֹמָנָה בְּקִדְשָׁהּ
 וּבִטְהָרָה גְּדוֹלָה, עַד שְׂאֵזְכָּה לְמִדְרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה לְמִדְרָגַת
 צְדִיקִים אֲמֵתִיִּים:

וְעֲזָרְנִי וְאִמְצָנִי וְחִזְקֵנִי וְסִיעֵנִי שְׂאֵזְכָּה לְטַהֵר וּלְקַדֵּשׁ עַצְמוֹ
 גַּם בְּמִתָּר לִי, עַד שְׂאֵזְכָּה לְעַבֵּד אוֹתְךָ גַּם בְּדַבְרֵי
 הַרְשׁוֹת, שָׁהֵם אֲכִילָה וְשִׁתִּיה וְכִיּוֹצֵא. וְאֵזְכָּה לְהִיּוֹת שָׁלֵם
 בְּשִׁלְמוֹת גְּדוֹל בְּשִׁתִּי הָעֲבוֹדוֹת, בְּעֲבוּדָה פְּנִימִיּוֹת שֶׁהוּא
 תּוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וּבְעֲבוּדָה חִיצוֹנִיּוֹת. שֶׁהוּא
 אֲכִילָה וְשִׁתִּיה וְשָׂאֵר צָרְכֵי הַגּוּף. וְאֵזְכָּה לְהִיּוֹת קְדוֹשׁ
 וְטָהוֹר בְּשִׁתִּי עֲבוֹדוֹת הָאֵלוֹ בְּשִׁלְמוֹת. וְשִׁתִּי הָעֲבוֹדוֹת
 הָאֵלוֹ יִתְבָּרְרוּ וְיִזְדַּכְּכוּ בְּכָל פַּעַם בְּקִדְשָׁהּ גְּבוּהָ בְּיֹתֵר עַד
 שִׁיְהִיוּ נִעְשִׂיּוֹן בְּכָל פַּעַם מִהַחִיצוֹנִיּוֹת פְּנִימִיּוֹת עַד שֶׁתְּהִיָּה
 אֲכִילָתִי וְשִׁתִּיתִי וְשָׂאֵר צָרְכֵי הַגּוּף בְּקִדְשָׁהּ גְּדוֹלָה בְּקִדְשֵׁת
 תּוֹרָה וּמִצְוֹת. וּקְדֻשַׁת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת שְׁלִי יִזְדַּכְּכוּ
 בְּקִדְשָׁהּ גְּבוּהָ וּבְשִׁלְמוֹת גְּדוֹל בְּיֹתֵר. וְאֵזְכָּה לְעֵלוֹת בְּכָל
 פַּעַם מִדְרָגָא לְדְרָגָא. וּבְכָל פַּעַם יְהִיוּ נִעְשִׂיּוֹן מִהַחִיצוֹנִיּוֹת
 פְּנִימִיּוֹת וְהַפְּנִימִיּוֹת יַעֲלֶה לְמַעְלָה יוֹתֵר. וְנִזְכָּה שְׁכַל
 יִשְׂרָאֵל יִכְלְלוּ זֶה בְּזֶה בְּאַהֲבָה וְאַחֻוּה וְרַעוּת וּבְשָׁלוֹם גְּדוֹל
 עַד שְׁכַל יִשְׂרָאֵל יִגְבִּיהוּ וְיִרְיִמוּ זֶה אֶת זֶה מִמְדַּרְגָּה לְמִדְרָגָה
 וּמִמַּעְלָה לְמַעְלָה בְּקִדְשָׁהּ גְּדוֹלָה, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְעֵלוֹת לְרוֹם
 הַמַּעְלָה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְהַכְלִיל בְּךָ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָמֵינוּ עַד וּלְנֵצַח נְצָחִים:

וְתַרְחֵם עָלֵינוּ וְתִהְיֶה בְּעֶזְרָנוּ שְׁנוּזָכָה לִזְמַר וְלִסְדֵּר לְפָנֶיךָ
 תּוֹרַת כָּל הַקְּרִבָּנוֹת כָּלָם וְקִטְרֵת וּמִנְחֹת בְּכוּנָה
 עֲצוּמָה וּבְקִדְשָׁה גְדוּלָה וְנוֹרָאָה. עַד שֶׁתַּעֲלֶה אֲמִירַתְנוּ
 לְפָנֶיךָ כְּאֵלוֹ הַקְּרִבָּנוֹ כָּל הַקְּרִבָּנוֹת כָּלָם בְּמוֹעֵדָם וּבְזִמְנָם
 וּבְמִקוֹמָם כְּהִלְכָתָן. וְנִשְׁלַמָּה פָּרִים שְׁפָתֵינוּ כְּמוֹ שְׁפַת־טוֹב:
 "זֹאת הַתּוֹרָה לָעוֹלָה לְמִנְחָה וְלַחֲטָאת וְלֶאֱשָׁם וְלַמְלוֹאִים
 וְלְזֹבַח הַשְּׁלָמִים". וְנִזְכָּה עַל יְדֵי זֶה לְהַכְנִיעַ וְלִשְׁפֹּר וְלִבְטֹל
 כַּח הַמַּדְמָה, לְגַרְשׁוֹ וְלִסְלָקוֹ וְלִבְטָלוֹ לְגַמְרֵי מַעְלֵינוּ וּמַעַל
 גְּבוּלֵנוּ. וְתִמְהַר וְתַחֲיֵשׁ לְגֵאֲלֵנוּ וְתִבְנֶה בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ
 וְתִבְאֲרַתְנוּ וְשֵׁם נְקָרִיב לְפָנֶיךָ כָּל הַקְּרִבָּנוֹת שִׁיבְכֵרוּ
 בְּעֵדְנוּ. וְיַחֲזְרוּ לָנוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים שֶׁנֶּתְּבָטְלוּ מִשְׁחָרֵב בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ שֵׁהֵם הַשְּׁמִיר וְנִפְתַּת צוּפִים וְאַמְנָה. וְנִזְכָּה [לְעֵלוֹת]
 אֶל הַשֶּׁבֶל דְּקִדְשָׁה, לְמַעַיִן הַחֲכָמָה הַיּוֹצֵא מִבֵּית יְהוָה. כְּמוֹ
 שְׁפַת־טוֹב: "וּמַעַיִן מִבֵּית יְהוָה יֵצֵא". וְנִזְכָּה לְעַבֵּד אוֹתָךְ
 תָּמִיד בְּחֲכָמָה וּבִינָה וְדַעַת דְּקִדְשָׁה וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה
 בְּאַמֶּת כָּל יְמֵינוּ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

כו

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּעֲזָרְנִי
 וְתִזְכְּנִי לְהַתְּפִיל תְּפִלָּתִי לְפָנֶיךָ בְּכוּנָה גְדוּלָה. וְאַזְכָּה
 שְׁלֵא יֵצֵא שׁוֹם דְּבוּר שֶׁל הַתְּפִלָּה מִפִּי בְּלֹא כּוּנָה. וְאַשְׁמַע
 בְּאָזְנִי וּבְלִבִּי הַיָּטִב מִה שְׁאֲנִי מוֹצִיא מִפִּי, שֶׁאֲשַׁמַּע מִה
 שְׁאֲנִי מְדַבֵּר, וְאַכּוּן הַיָּטִב בְּכָל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁל הַתְּפִלָּה.

וְתַעֲזְרֵנִי שְׂאֵזְכָּה לְהַתְפַּלֵּל וּלְהַתְחַנֵּן תָּמִיד בְּמִסִּירַת נַפְשׁ.
 וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי מִמַּחְשָׁבוֹת זְרוֹת שְׁבִתְפִלָּה. וְתִתֵּן לִי
 כַּח וּגְבוּרָה לְהַתְגַּבֵּר עַל כָּל הַמַּחְשָׁבוֹת זְרוֹת שְׁבִתְפִלָּה
 לְהַכְנִיעַם וּלְשַׁבְּרָם וּלְגַרְשָׁם וּלְבַטְּלָם שְׁלֵא יִתְקַרְבוּ לְתַפְלָתִי
 כָּלֵל:

וְקוֹמָה בְּעִזְרָתִי וְתֵן בְּלִבִּי בִינָה וְדַעַת וְעֶצָה וּגְבוּרָה
 וְקִדְשָׁה. שְׂאֵזְכָּה לְהַתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר בְּכָל מְקוֹם
 בְּתַפְלָה שְׂפָאִים שָׁם עָלַי מַחְשָׁבוֹת זְרוֹת לְבַלְבֵּל חֵם וְשָׁלוֹם
 שְׂאֵתְגַבֵּר בְּאֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת דִּיקָא בְּהַתְגַּבְרוֹת גָּדוֹל וְעֲצוּם
 מְאֹד וּבְמִסִּירַת נַפְשׁ בְּיוֹתֵר. וְאֵזְכָּה לְהַתְגַּבֵּר אֲזוּ בְּכָל עֵז
 וְתַעֲצוּמוֹת, וְאֶמְסַר נַפְשִׁי אֲזוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַד שְׂאֵזְכָּה
 לְשַׁבְּרָם וּלְנַצְחָם, וּלְטַהֵר אֶת הַתַּפְלָה מִכָּל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת
 זְרוֹת וּבְלִבּוֹלִים. וְאֵזְכָּה לְבָרֵךְ וּלְהַעֲלוֹת נִיצוּצֵי הַקִּדְשָׁה
 הַמְּלַבְּשִׁין בְּהַמַּחְשָׁבוֹת זְרוֹת, וְתִתֵּן בִּי כַח לְבָרְרָם וּלְתַקְנָם
 וּלְהַעֲלוֹתָם לְמְקוֹר חַצְבָּם לְהַשִּׁיבָם אֶל הַקִּדְשָׁה. וְתַרְחֵם עָלַי
 וְתוֹשִׁיעַנִי תָּמִיד שְׂתַהֲיָה תַפְלָתִי זָכָה וְנִקְיָה בְּלִי שׁוּם פְּסָלָת
 וּבְלִי שׁוּם מַחְשָׁבוֹת זְרוֹת. בְּאִפְּן שְׂתֹכֵל תַּפְלָתִי לְעֵלוֹת
 לְנַחַת וּלְרָצוֹן לְפָנַי כִּסֵּא כְבוֹדְךָ וְתַעֲלֶה וְתַנְשֵׂא לְהִיוֹת כְּתָר
 לְרֵאשִׁי. וְתַתְּפָאֵר וְתַתְּעַנֵּג בְּתַפְלָתִינוּ, וְיַחֲוֶי לְךָ שְׁעֵשׂוּעִים
 גְּדוֹלִים מִתַּפְלָתֵינוּ וְתַחֲנוּתֵנוּ תָּמִיד. וְתַמְלֵא רַחֲמִים עָלֵינוּ,
 וְתָשִׁיב פָּנֶיךָ אֵלֵינוּ, וְתָבִיא לָנוּ אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ בְּמַהֲרָה
 בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

כז

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, אדון
 השלום, מלך שהשלום שלו. שתשים שלום בין עמך
 ישראל. ויתרבה השלום עד שימשך השלום בין כל באי
 עולם, ולא יהיה שום שנאה וקנאה ותחרות ונצחון וקנטור
 בין אחד לחברו, רק יהיה אהבה ושלום גדול בין כלם. וכל
 אחד ידע באהבת חברו, שחברו דורש טובתו ומבקש
 אהבתו ורפיץ בהצלחתו הנצחית, עד שיוכלו להתועד
 ולהתקבץ יחד כל אחד עם חבריו וידברו זה עם זה
 ויסבירו זה לזה האמת. עד שיוכלו לעזרר זה את זה
 ולהזכיר זה את זה להסתכל על עצמו היטב בעולם
 הזה. עולם העובר בחרף עין. צל עובר. לא כצלו של דקל
 ולא כצלו של פתל אלא כצלו של עוף הפורח. וידבר
 וישיח כל אחד עם חברו מהו התכלית מפל תאות עולם
 הזה והבליו. ועל מה אתינן להאי עלמא שפלה. וירבו
 לדבר זה עם זה באהבה ואהוה וחבה גדולה באמת לאמתו
 מעמקא דלבא, בלי שום נצחון וקנטור כלל. עד שיעזרר
 כל אחד את חברו לשוב אל יהוה באמת, ולהשליך את
 אלילי פספו ואלילי זהבו. ולא ילכו עוד בשרירות לבם
 הרע ולא יטו אחרי הפצע כל ימיהם, ולא ירדפו אחר
 המותרות להרבות הון מהבל. ויגרשו הרוח שטות
 מקרבם. ויתרבה ויתגדל השלום בעולם, עד שישובו כל
 ישראל אליך באמת בתשובה שלמה פרצונה הטוב. עד

שִׁיתְעוֹרְרוּ גַם כָּל אַמּוּן דְּעֵלְמָא, וַיִּכִּירוּ הָאֲמַת לְאֲמַתּוֹ
 וַיִּשׁוּבוּ כָּלָם אֵלָיךָ וַיִּקְבְּלוּ כָּלָם אֶת עַל מַלְכוּתְךָ עֲלֵיהֶם.
 וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׂפַת־יָבֵב: "כִּי אֲזֹ אֶהְפֵּךְ אֶל כָּל הָעַמִּים שְׂפַח
 בְּרוּרָה לְקָרָא כָּלָם בְּשֵׁם יְהוָה (ו) לְעַבְדוֹ שְׂכָם אַחַד":

וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מִלֵּא
 רַחֲמִים חוֹמַל דְּלִים שׁוֹמֵר הַבְּרִית וְהַחֲסֵד, הַגּוֹמֵל
 לְחַיִּים טוֹבוֹת, גֹּמֵל עַל עֲבָדֶךָ וְאַחֵיהָ. וְזַכְּנִי בַּחֲסָדֶיךָ
 הַרְבִּים וּבְרַחֲמֶיךָ הָאֲמִתִּיִּים, וְעֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי שְׂאֵזְפָה
 מִעַתָּה לְשִׁמְיֵרַת הַבְּרִית קִדְשׁ בְּאֲמַת פְּרָצוֹנְךָ הַטּוֹב.
 וְתַצִּילְנִי מִעַתָּה מִכָּל מִינֵי פְגָם הַבְּרִית וּמִכָּל מִינֵי הַרְהוּרִים
 רָעִים. וְתִהְיֶה בְּעֲזָרִי וְתִתֶּן לִי חֶכְמָה וּבִינָה וְדַעַת וְעֲצָה
 וְגִבּוֹרָה, שְׂאֵזְפָה לְהַתְגַּבֵּר עַל כָּל הַמַּחְשָׁבוֹת רָעוֹת
 וְהַרְהוּרִים רָעִים, לְהַפְּלִט מֵהֶם וּלְהַנְצִיל מֵהֶם לְגַמְרֵי בְּכַחֲךָ
 הַגָּדוֹל, לְגַרְשָׁם וּלְשַׁבְּרָם וּלְבַטְּלָם מִעָלַי וּמִעַל גְּבוּלִי. וְאַזְכָּה
 בְּרַחֲמֶיךָ לְגַרְשׁ כָּל הָרוּחַ שְׁטוֹת מִקְרָבִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה שׁוֹם
 אַחִיזָה לְהָרוּחַ שְׁטוֹת אֲצִלִּי. רַק אֲשַׁבְּרוּ וְאַגְרִשׁוּ וְאַבְטְלוּ
 מִעָלַי וּמִעַל גְּבוּלִי מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

וְתַעֲזָרְנִי וְתַזְכֵּנִי לְהוֹצִיא כָּל נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּפְּלוּ עַל
 יָדֵי בְּקִלְפוֹת בֵּין הָרוּחַ שְׁטוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא עַל
 יָדֵי פְגָם הַבְּרִית. וְתַעֲזָרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָעֲצוּמִים שְׂאֵזְפָה
 לְתִשׁוּבַת הַמַּשְׁקָל מִמְּנֵשׁ, וּבְמָקוֹם שֶׁקְלָקְלֵתִי שָׁם אֶתְקַן
 בְּרַחֲמֶיךָ. וּבְכָל עֵת וּבְכָל מָקוֹם שִׁירְצוּ לְהַתְגַּבֵּר עָלַי חַס

וְשָׁלוֹם מִחֲשָׁבוֹת רָעוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים, שָׁם דִּיקָא אֲזַכָּה
 לְשַׁבֵּר תְּאֵאוֹתַי וּלְגַרֵּשׁ הָרוּחַ שְׁטוֹת מִקְרָבַי, לְגַרֵּשׁ וּלְסַלֵּק
 וּלְבַעַר וּלְבַטֵּל כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים מִמְּנִי, עַד
 שְׂאֵזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה לְבָרֵךְ וּלְהַעֲלוֹת כָּל נְצוּצֵי הַקִּדְשָׁה
 שֶׁנִּפְלוּ וְנִתְעַרְבְּבוּ עַל יְדֵי בֵּין הַקְּלָפוֹת, לְבָרְרָם וּלְהַעֲלוֹתָם
 כֻּלָּם וּלְהַשִּׁיבָם אֶל הַקִּדְשָׁה. וְאֵל יְיָ מִמֶּנּוּ שׁוּם נִדַּח כָּלֵל
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחַסְדֶּיךָ הַגְּדוֹלִים. וּבְזָכוֹת וְכַח צְדִיקֵי
 אֱמֶת זְקֵנִים שֶׁבְּקִדְשָׁה אֲשֶׁר זָכוּ לְשִׁמְיֶרֶת הַבְּרִית בְּאֵמֶת
 בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת. וְאֲזַכָּה מִעֲתָה לְהַמְשִׁיךְ עָלַי בְּכָל עֵת
 וּבְכָל שָׁעָה רוּחַ קִדְשָׁה וְטַהָרָה. וַיְקִיֵם בִּי מִקְרָא שְׂפֹתַי וְבִּי:
 "וְנַחַח עָלָיו רוּחַ יְהוָה, רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה, רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה,
 רוּחַ דַּעַת וַיְרֵאֵת יְהוָה":

אֲנִי יְהוָה מָלֵא רַחֲמִים אֲדוֹן כָּל, חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת לְבַל יִדַּח
 מִמֶּנּוּ נִדַּח, אֲשֶׁר אֶתָּה גּוֹמֵל עִמִּי טוֹבוֹת וַחֲסָדִים רַבִּים
 וְעֲצוּמִים בְּכָל עֵת וּבְכָל רֵגַע מִמְּשֵׁ, מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר
 עָשִׂיתָ עִמִּי, מָה רַב חֲסֶדְךָ אֲשֶׁר הַפְּלֵאתָ עִם עַבְדְּךָ, "רַבּוֹת
 עָשִׂיתָ אֶתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי, נִפְלְאוֹתֶיךָ וּמַחֲשָׁבוֹתֶיךָ אֱלֵינוּ, אִין
 עֲרוֹךְ אֵלֶיךָ אֲגִידָה וְאֶדְבָּרָה עֲצֻמוֹ מִסֵּפֶר". וְאַחֲרֵי כָּל
 הַחֲסָדִים וְהַטּוֹבוֹת הַגְּדוֹלוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת וְהַעֲצוּמוֹת
 וְהַמְּפִלְגּוֹת מְאֹד מְאֹד אֲשֶׁר גָּמַלְתָּ עִמִּי בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ
 וּמִסֵּפֶר, מָה אֹמֵר וּמָה אֶדְבֵּר, וְאִיךָ יוֹכֵל עֶבֶד אֲדוֹנָי זֶה
 לְדַבֵּר עִם אֲדוֹנָי זֶה. וּבְאִיזָה לְשׁוֹן אֲכַנֶּה אֶת שְׂרִיּוֹן צַרְעֵת
 נִגְעֵי נִפְשֵׁי וּמַכְאוּבֵי הַמְּרַבִּים. עַל יְדֵי חֲטָאֵי וְעוֹנוֹתַי

וּפְשָׁעֵי שְׁחָטָאתִי וְשַׁעוֹתַי וְשִׁפְשָׁעֵתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
 וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי. אֲשֶׁר עַל יָדָם נִמְשָׁכִים וּבָאִים עָלֵינוּ בְּכָל עֵת
 הַרְהוּרִים וּמַחְשָׁבוֹת זָרוֹת וּמַגְנוֹת. "טָבַעְתִּי בִּיּוֹן מְצוּלָה
 וְאִין מְעַמָּד. בָּאתִי בְּמַעַמְקֵי מַיִם וְשִׁבַּלְתָּ שְׁטַפְתָּנִי". כִּי לְפִי
 קִדְשֵׁת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּשָׂרָשׁוֹ, כְּשָׁבָא עָלָיו הַרְהוּר אֶחָד
 בְּזִמְן רְחוּק, נִקְרָא מְטַבֵּעַ בִּיּוֹן מְצוּלָה, כְּמַצוּלוֹת יָם. וְעַתָּה
 אֵיךְ נִכְנָה צָרוֹתֵינוּ וְאֵיךְ נִפְרַשׁ שִׁיחַתְנוּ, וּבְאִיזָה לְשׁוֹן אֲנִי
 יִכַּל לְסַפֵּר נִגְעֵי לְבָבִי וּמִכְאוּבִי, אֲשֶׁר הַמְצוּלוֹת יָם
 מִתְגַּבְּרִים בְּכָל עֵת עָלֵינוּ, לֹא יִתְנוּנֵי הַשֵּׁב רֹחֵי. מָה אֹמֵר
 וּמָה אֲדַבֵּר, "אֹדֶלֶת אָדָם תִּסְלַף דְּרָכּוֹ וְעַל יְהוָה יִזְעַף לְבוֹ",
 כִּי אֲנִי בְּעַצְמִי גִרְמָתִי לִי כָּל זֶה עַל יְדֵי מַעֲשֵׂי הָרָעִים
 וּמַחְשָׁבוֹתֵי הַמְבֻלְבָּלוֹת שֶׁהִלְכָתִי אַחֲרֵיהֶם וְלֹא נִתְגַּבְּרָתִי
 לְשִׁבְרָם וּלְגִרְשָׁם מֵעָלַי, עַד שֶׁבָּאתִי לְמָה שֶׁבָּאתִי,
 וְנִתְרַחֲקָתִי כְּמוֹ שֶׁנִּתְרַחֲקָתִי. אוֹי לִי וַי לִי. אוֹי לְנַפְשִׁי.
 וְאַתָּה יַדְעָתָּ כִּי אִין לִי שׁוּם עֲצָה וְתַחֲבוּלָה כִּי אִם לְצַעֲקָה
 וְלִהְתַּחַנֵּן אֵלֶיךָ, וְלִהְסַתֵּיבֵל וְלְצַפּוֹת לְרַחֲמֶיךָ, וְאֲשִׁב וְאֵיחֵל
 וְאֲצַפֵּה לְחֶסֶדֶיךָ, שֶׁתַּחַנְנֵנִי בְּמִתְנַת חֲנּוּם לְגַמְרִי, וְתִקְדֵּשׁנִי
 בְּקִדְשֶׁתְּךָ הָעֲלִיוֹנָה. כִּי כָּל הָעֲצוֹת פִּגְמָתִי בָהֶם, וְאֶפְלוּ
 כְּשֶׁאַתָּה מִשְׁפִּיעַ לִי עֲצָה טוֹבָה, קִשָּׁה לִי לְקִיָּם הָעֲצָה
 בְּעֲצָמָה, כִּי קִשָּׁה לִבִּי אֲנִי. וְאִינִי יוֹדֵעַ שׁוּם תַּחֲבוּלָה וְעֲצָה
 וּמִשְׁעֵן. כִּי אִם עַל רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְחֶסֶדֶיךָ הַגְּדוֹלִים, כִּי עַל
 רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל חֶסֶדֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים,
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים, שֶׁתִּרְחַם
 עָלֵינוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ בְּזָכוֹת צְדִיקִים אֱמֵתִים וְקִנִּים שֶׁבְּקִדְשָׁה

שָׁהוּ בְּכָל דּוֹר מִיָּמֵי אֲבוֹתֵינוּ עַד עַתָּה. וְעַל כַּחַם לְבַד
 סָמְכֵנוּ לְצַעֲקָה וְלִזְעוּק וְלַהֲתַחֲנוֹן אֵלֶיךָ, כִּי בֶן הַמֶּתְחַטֵּא לְפָנֵי
 אָביו, וְלִצְפוֹת לְרַחֲמֶיךָ וְלִקְוֹת לִישׁוּעָתָךְ, שְׁתַּחֲזִירֵנוּ
 בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ, חֵישׁ קַל מִהֲרָה:

עַל כֵּן בָּאתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי אֱלֹהֵי אֲבֹרָהם
 אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְאֱלֹהֵי כָּל הַצְּדִיקִים
 הָאֲמִתִּיִּים, אֱלֹהֵי הָרֵאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים, אֱלֹהֵי כָּל יִשְׂרָאֵל,
 וְכַפִּי פְרוֹשׁוֹת מוֹל אֶרֶז בְּרִיתְךָ, וְעֵינַי מִיַּחֲלוֹת לְהַמּוֹן
 חֲסָדֶיךָ, וְרַעֲיוֹנֵי צוֹפִיּוֹת לְמַעֲוֹן קֹדְשְׁתָּךְ, שְׁתַּעֲזֹרֵר רַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים וְהַגְּדוֹלִים עָלַי בְּזָכוֹת וְכַח הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים
 וְהַיְקָנִים הַקְּדוֹשִׁים. וְתַמְשִׁיךְ וְתַשְׁפִּיעַ עָלַי וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל רוּחַ קְדוֹשׁ וְטָהוֹרָה, רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה, רוּחַ עֲצָה
 וְגִבּוֹרָה, רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת יְהוָה, בְּאִפְּן שְׂאֵזְפָה לְהַתְגַּבֵּר עַל
 כָּל הַחֲרָהוּרִים וּמַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת, לְשִׁבְרָם וּלְגַרְשָׁם וּלְבַטְּלָם
 מִמֶּנִּי. וּבְכָל עֵת שְׁיָבֵא עָלַי אֵיזָה הַרְהוּר לֹא טוֹב חַם
 וְשָׁלוֹם, אֵזְפָה בְּכַחַךְ לְשִׁבֵר תְּאֲוֹתַי וְלַכּוֹף אֶת יִצְרִי, לְשִׁבְרוֹ
 וּלְגַרְשׁוֹ מִמֶּנִּי, וְלַהֲסִיחַ דַּעְתִּי מִמֶּנִּי לְגַמְרִי. וְאֵזְפָה לְהוֹצִיא
 מִהַקְּלָפוֹת כָּל הַנִּיצוֹצוֹת הַקְּדוֹשִׁים שֶׁנִּפְּלוּ עַל יְדֵי בִינֵיהֶם.
 וְלְבַרֵּר הַרוּחַ טוֹבָה מִן הַרוּחַ שְׁטוּת. וּבְמָקוֹם שֶׁקְּלָקְלֵתִי שָׁם
 אֶתְקַן. עַד שְׂאֵזְפָה בְּרַחֲמֶיךָ לְגַרְשׁוֹ וּלְבַטְּלֵה הַרוּחַ שְׁטוּת
 מִמֶּנִּי וּמִכָּל יִשְׂרָאֵל לְגַמְרִי, שֶׁלֹּא יִהְיֶה שׁוֹם שְׁלִיטָה וְאַחִיזָה
 לְהַרוּחַ שְׁטוּת לֹא בְּגוֹפִי וְלֹא בְּנַפְשִׁי וְרוּחִי וְנַשְׁמָתִי מֵעַתָּה
 וְעַד עוֹלָם. לֹא בְּעֵלְמָא הַדִּין וְלֹא בְּעֵלְמָא דְאֵתִי. וְאֵזְפָה

מַעַתָּה לְמַחְשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת וְטַהוֹרוֹת תְּמִיד. וְתַצִּילֵנִי
מַעַתָּה מִכָּל מִינֵי בְלָבוֹל הַדַּעַת שֶׁבְּעוֹלָם, רַק אֶזְכֶּה שֶׁתְּהִיָּה
מַחְשַׁבְתִּי קְדוֹשָׁה וְטַהוֹרָה זְכָה וְנִקְיָה תְּמִיד.

וְתַעֲזָרֵנִי לְקַדֵּשׁ עַצְמִי בְּקִדְשֵׁי הַבְּרִית בְּכָל מִינֵי קְדוֹשׁוֹת.
וְתִמְחַל וְתִסְלַח לִי כָּל מַה שֶׁפָּגַמְתִּי עַד הֵנָּה בְּפָנֶיךָ
הַבְּרִית, הֵן מַה שֶׁפָּגַמְתִּי בְּמַחְשָׁבָה דְבוּר וּמַעֲשֵׂה. הֵן מַה
שֶׁפָּגַמְתִּי בְּרֵאִית הָעֵיִן וּבְשִׁמְיעַת הָאָזֶן וּבְשִׂאֵר הַיְשׁוּבִים
בְּשׁוֹגֵג אוֹ בְּמִזִּיד בְּאַנָּם אוֹ בְּרָצוֹן, מִנְּעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה.
עַל כָּל־כֵּן תִּמְחַל וְתִסְלַח וְתִכַּפֵּר לִי אֶלֹהֵי סְלִיחוֹת. וְתִמְלֵא כָּל
הַשְּׂמֹת שֶׁפָּגַמְתִּי בְּשִׁמְךָ הַגָּדוֹל. וּמַעַתָּה תְּהִיָּה בְּעוֹרֵי
וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתַצִּילֵחֲנִי וְתַעֲזָרֵנִי בְּכָל יַעַת בְּאַפֵּן שֶׁאֶזְכֶּה
לְקַדֵּשׁ הַבְּרִית בְּאַמֶּת:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם רְבוֹנוֹ דְּעֵלְמָא כְּלָא, "רַבָּאֲנִי יְהוָה וְאַרְבָּא
הוֹשִׁיעֵנִי וְאַיְשָׁעָה כִּי תַהֲלִתִּי אִתָּךְ". כִּי אַתָּה יַדְעַתָּ
אֶת מְרִירוֹת לְבָבִי, אֶת מְרִירוֹת מַבּוֹתֵי הָאֲנוּשׁוֹת אֶת
מְרִירוֹת נַפְשֵׁי הָאֲמֻלָּה, כִּי נַפְשֵׁי מָרָה לִי מְאֹד. וְאַל מָה
אֲדַמָּה וְאַמְשִׁיל מְרִירוֹתֵי, מֵר מַמְנוֹת, מֵר מְלַעֲנָה וְרֵאשׁ. מֵר
מִכָּל מְרִירוֹת שֶׁבְּעוֹלָם. וְאַתָּה יַדְעַתָּ רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם. אֲשֶׁר
לְפָנֶי עֵצֶם חֲלָשׁוֹת נַפְשֵׁי, לְפָנֶי עֵצֶם וְרַבּוּי הַחֹלָאֹת
וְהַמְּבֹאֲבִים הָרָעִים וְהַמְּרִים וְהַפְּגָמִים הָעֲצוּמִים שֶׁהַטְּלִיתִי
בְּנַפְשֵׁי עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂי הָרָעִים, אֵינִן שׁוֹם רְפוּאָה בְּעוֹלָם
שֶׁתּוֹכַל לְהוֹעִיל לִי. וְאַפְלוּ אִם תִּמְצָא בְּרַחֲמֶיךָ אֵיזָה רְפוּאָה

שְׂיוּעִיל לִי, אֵי אֶפְשָׁר לִי לְסַבֵּל מְרִירוֹת הַרְפוּאָה לְפִי מִכּוֹתֵי
הָאֲנוּשׁוֹת מְאֹד, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לִי לְסַבֵּל מְרִירוֹת הַרְפוּאָה
וְהַתְּשׁוּבָה שְׂצָרִיכִים לְסַבֵּל לְתַקֵּן פְּגָם הַרְחִיר אַחַד, מִכָּל
שָׂכַן הַרְחִירִים וּפְגָמִים וְחֻטָּאִים רַבִּים וְעֲצוּמִים כְּאַלְהָה. וְאִם
אֲמַרְתִּי לְסַפֵּר אִפְסָם קֶצֶה מֵהַפְּגָמִים שֶׁל יוֹם אַחַד, יִכְלֶה
הַזְּמַן. אֲפֹלוּ הַפְּגָמִים שֶׁל הַיּוֹם שֶׁנִּקְרָא אֲצִלְנוּ טוֹב קִצַּת,
גַּם כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר וְלַהֲעָרִיךְ הַפְּגָמִים שֶׁבְּכָל עֵת וּבְכָל
שָׁעָה, מִכָּל שָׂכַן הַיָּמִים רָעִים שֶׁהָיָה לִי. אוֹי, אוֹי וְאַבּוּי, אוֹי
אוֹי וְזָמַר. מָה אֹמֵר וּמָה אֲדַבֵּר, מְרִירוֹת נַפְשִׁי עַד שָׁמַיִם
יִגִּיעַ, כָּאֵב נִשְׁמַתִּי מִי יוֹכֵל לְשַׁעַר.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם אַתָּה יַדְעָתָּ, וְאִם אֲפֹלוּ תִשְׁלִיךְ אַחֲרַי גִּוְךָ
כָּל חַטָּאתֵי כַּאֲשֶׁר אַתָּה מִתְנַהֵג עִם בְּרִיּוֹתֶיךָ
בְּרַחֲמִים, וְלֹא תִלְבִּישׁ אֶת רְפוּאָתִי כִּי אִם בְּמְרִירוֹת מְעֻט
דְּמַעַט גַּם כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לִי לְסַבֵּל כָּלֵל. כִּי לְפִי עֲצָם רַבּוּי
הַמְּרִירוֹת הַמְּכַרַח לְרְפוּאָתִי לְפִי עֲצָם חֲלִיִּי נַפְשִׁי. אֵי
אֶפְשָׁר לִי לְקַבֵּל וְלְסַבֵּל אֲפֹלוּ חֵלֶק אַחַד מֵאֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרַבִּי
רַבּוֹת, מֵהַמְּרִירוֹת הַמְּכַרַח לְרְפוּאָתִי, לְפִי עֲצָם חֻטָּאֵי
וְעוֹנוֹתֵי וּפְשָׁעֵי הַמְּרַבִּים. כִּי "אַתָּה חָשַׁקְתָּ נַפְשִׁי מִשִּׁחַת
בְּלִי". וְהַשְּׁלִכְתָּ אַחֲרַי גִּוְךָ כָּל חַטָּאתֵי. וְלֹא הִלְבַּשְׁתָּ אֶת
הַשְּׁלוֹם וְהַרְפוּאָה שְׁלִי כִּי אִם בְּמְרִירוֹת מְעֻט דְּמַעַט כְּפִי
יִכְלָתִי. וְאִם עַל פִּי כֵן, גַּם זֶה מְעֻט הַמְּרִירוֹת קָשָׁה לִי לְקַבֵּל
וְלְסַבֵּל, כִּי לְפִי עֲצָם חֲלִיִּי וְחֲלָשׁוֹתֵי וּמִכּוֹת נַפְשִׁי הָאֲנוּשׁוֹת
מְאֹד וּפְזוּר דַּעְתִּי, אֵי אֶפְשָׁר לִי לְסַבֵּל שׁוֹם מְרִירוֹת כָּלֵל:

וְעַל זֹאת בָּאתִי לְהַפִּיל תְּחִנָּתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתַי. "גְּדוֹל הָעֲצָה וְרַב הָעֲלִילָה". עוֹשֶׂה גְדוּלוֹת
עַד אֵין חֶקֶר, נְסִים וְנִפְלְאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר, וְאֵין דָּבָר נִמְנַע
מִמֶּנּוּ, הֵן "כֹּל תּוֹכֵל וְלֹא יִבָּצֵר מִמֶּנּוּ מְזֻמָּה". וְאַתָּה רֹפֵא
נְאֻמָּן וְרַחֲמָן אֱמֶת, וּבִידֶךָ הַכֹּל "וּבִידֶךָ כַּח וְגִבּוֹרָה וּבִידֶךָ
לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לְכֹל". וּמִי יֹאמֶר לְךָ מַה תַּעֲשֶׂה, עַל כֵּן "עַל
מִשְׁמַרְתִּי אֶעֱמְדָה", וְאֶזְעַק וְאֶשׁוּעַ וְאֶצְעַק אֵלֶיךָ תָּמִיד, עַד
שֶׁתְּחַנְּנֵנִי, וְתִמְתִּיק אֶת מְרִירוֹת רַפּוּאָתִי, וְתוֹרְנֵי בְּרַחֲמֶיךָ
אֶת עֵץ הַחַיִּים לְהַמְתִּיק וּלְבַטֵּל מְרִירוֹת הַמַּיִם הָרְעִים,
וְתַסִּיר מִמֶּנִּי כָּל מִיּוֹי מְרִירוֹת בְּרַחֲמֶיךָ. וְתִתֵּן לִי כַח
וְגִבּוֹרָה וְהַתְּחַזְּקוֹת לְסִבֵּל וּלְקַבֵּל עָלַי בְּאַהֲבָה מֵעַט
הַמְרִירוֹת שֶׁאֲנִי מִכָּרַח לְסִבֵּל בְּשִׁבִיל רַפּוּאָתִי, וְתִמְעַט
בְּחֶסֶדְךָ אֶת הַמְרִירוֹת שֶׁל רַפּוּאָתִי בְּתַכְלִית הַמַּעֲוֵט.
וְתִמְהַר לְרַפֵּאת אוֹתִי רַפּוּאָה שְׁלֵמָה, רַפּוּאָת הַנֶּפֶשׁ
וְרַפּוּאָת הַגּוּף, כִּי אֲנִי רוּאָה מִרְחוֹק חֶסְדֶיךָ הַגְּדוֹלִים,
שֶׁאַתָּה מַגְדִּיל עַמִּי בְּכֹל יְעַת וּבְכֹל שָׁעָה בְּלִי שִׁיעוֹר וְעֶרְךָ
וּמִסְפָּר, עַל כֵּן אֲנִי מִשְׁלִיךְ יְהִבִי עֲלֶיךָ לְבַד. שֶׁתִּרְחַם עָלַי
וְתִגֵּן בְּעַדִּי וְתִפְרֵם עָלַי אֶת סִכַּת שְׁלוֹמְךָ. וְתַעֲלֶה רַפּוּאָה
שְׁלֵמָה לְכֹל תַּחֲלוּאֵי וּמִכְאוּבֵי נַפְשֵׁי וְגוּפֵי, וְתִקְוֶם כִּי מִקְרָא
שְׁפָתוֹב: "בּוֹרָא נִיב שְׁפָתַיִם, שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּם וּלְקָרוֹב
אָמַר יְהוָה, וּרַפֵּאתֵינוּ".

וְתִזְכְּנֵנִי מֵעַתָּה לְקֹדֶשֶׁת הַבְּרִית בְּאֱמֶת. וְתִשְׁפִּיעַ וְתִאִיר
עָלַי בְּאוֹר פְּנִיךָ, וְתִמְשִׁיךְ עָלַי הָאֶרֶת פְּנִים,

שְׁאֲזֹכָה לְהַדְרֵת פָּנִים לְהֶאֱרֵת פָּנִים דְּקַדְשָׁה. וְתַפְתַּח אֶת
 דַּעְתִּי, וְתִשְׁפִיעַ עָלַי שְׁפַע הַחֲכָמָה וְהַבִּינָה וְהַדְעַת מֵאֲתֶיךָ.
 וְתֹאִיר עֵינַי בְּמֵאֹר תּוֹרָתֶךָ, עַד שְׁאֲזֹכָה לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה בְּכָל
 עַת חַדוּשִׁים אֲמִתִּיִּם. וְאֲזֹכָה לְדַרְשׁ אֶת הַתּוֹרָה בְּשִׁלְשׁ
 עֶשְׂרֵה מַדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶן. וְלַגְלוֹת וּלְבָאֵר עַל יְדֵי
 זֶה דְרוּשִׁים וּבֵאֵוָרִים וְחַדוּשִׁים אֲמִתִּיִּם בַּתּוֹרָה. וְתִמְשִׁיךְ
 עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ וְחַסְדֶיךָ הָאֲמִתִּיִּים "מִשָּׁח רַבּוֹת קִדְשָׁא", שְׁפַע
 הַדְעַת וְהַשְׁכָּל דְּקַדְשָׁה מִתְּלִימָר תִּקְוֵנִי דִּיקְנָא קִדְיִשָׁא.
 וְתִזְכְּנֵי לְהִיּוֹת נִכְלָל בְּכָל לְזַקְנִים שֶׁבְּקִדְשָׁה עַד שְׁאֲזֹכָה
 לְהֶאֱרֵת פָּנִים לְהַדְרֵת פָּנִים:

וְתַעֲזָרְנֵי וְתִזְכְּנֵי, שְׂיִזְדַּבְּךָ קוֹלִי עַל יְדֵי זֶה. וְאֲזֹכָה לְכַבֵּד
 אֶת יְהוָה מִהוֹנֵי וּמִגְרוֹנֵי, שֶׁתְּהִיָּה בְּעֵזְרִי שְׁאֲזֹכָה
 לְעַבֵּד אוֹתֶךָ תָּמִיד בְּשִׂמְחָה בְּקוֹל רִנָּה וְזִמְרָה וְשִׁירִים
 וְנַגּוּנִים דְּקַדְשָׁה, וְנַגִּינּוֹתַי אֲנַגֵּן כָּל יְמֵי חַיֵּי עַל בֵּית יְהוָה.
 וְאֲזֹכָה שְׂיִזְדַּבְּךָ קוֹל רִנָּתִי כָּל כַּף עַד שֶׁעַל יְדֵי הַנְּגוּן לְבַד
 שֶׁנֶּשֶׁיר וְנִרְנֵן לְפָנֶיךָ, עַל יְדֵי זֶה תִּרְאֶה בְּצַרוֹתֵינוּ שִׁישׁ לָנוּ
 מִכָּל עַם וְלָשׁוֹן, וְתִרְאֶה בְּעֵנֵינוּ וְצַרוֹתֵינוּ, וְתִסְתַּכַּל
 וְתִשְׁגִּיחַ בְּרַחֲמֶיךָ אֵיזָה אִמָּה מְצַרָה לָנוּ, וְתוֹשִׁיעֵנוּ
 וְתִצִּילֵנוּ מֵהֶם. וְתִקֵּים בָּנוּ מִקְרָא שְׁכַת־טוֹב: "וַיֵּרָא (יְהוָה)
 בְּצַר לָהֶם בְּשִׁמְעוּ אֶת רִנָּתָם":

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יַדְעָתָ אֶת הַמַּחְשְׁבוֹת אֲשֶׁר חוֹשְׁבִים
 וְיוֹעֲצִים עָלֵינוּ בְּכָל עַת בֵּין הָעַפּוּ"ם הַמוֹשְׁלִים

עלינו עבשו, "על עמך יערימו סוד ויתיעצו על צפוניך".
אתה ידעת את כל מחשבותם עלינו לרעה חס ושלום,
אמרו לנו ונכחידם מגוי, ולא יזכר שם ישראל עוד".
ובצוק העתים הללו, אין מי שייעמד בעדנו. "אבד חסיד מן
הארץ", וגודר בפרץ אין, על מי לנו להשען על אבינו
שבשמים.

מלא רחמים על עמך ישראל תמיד. הביטה בענינו כי רבו
מכאובינו וצרות לבבנו. וראה את עמך ישראל
מרודים מאד, ואין עוזר ואין סומך, ואפס עצור ועזוב.
עשה למענך ולא למעננו. עשה למען הצדיקים אמתיים
שוכני עפר, "לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי
בם". עשה למענך והושיענו. ותטה לב המלכות והשרים
והיועצים עלינו לטובה, ותגרש ותשפר ותבטל כל
מחשבותם הרעות שיש להם על ישראל עמך הקדוש.
ותבטל ברחמיך כל הגזרות רעות וכל הפקדות שאינן
טובות לישראל, הן אותן הגזרות והפקדות שכתב נגזרו.
והן אותם שרוצים לגזר עדין חס ושלום, כלם תשפר
ותעקר ותבטל אותם בבוטול גמור. ותחפך לב כל הקיסרים
והמלכים והשרים עלינו לטובה תמיד. כי אתה ידעת יהוה
אלהינו, כי אין מי שייעמד בעדנו עתה בעקבא דמשיחא
בעת צרה הזאת, כי אם רחמיך הרבים לבד. "שוב מחרון
אפך, והנחם על הרעה לעמך". זכנו ברחמיך הרבים
שיזדבך קול רנתנו. עד שנזכר להמתיק כל הדינים ולבטל

כָּל הַצָּרוֹת וְכָל הַהֲזָרוֹת מִנְעָלֵינוּ וּמִנְעַל כָּל עַמּוּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל.
עַל יְדֵי הַנְּגוּנִים לְבַד שְׁתִּשְׁמַע קוֹל רִנָּתֵנוּ, וְיַעֲרֹב לָךְ
רְנוּנֵנוּ, וְתִרְחַם עָלֵינוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ:

וְנִזְכָּה לְשִׁיר וְלָרֶנָּן וְלָנֶגֶן לְפָנֶיךָ נְגוּנִים וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבַּחוֹת
לְשִׁמְךָ וְלַעֲבוֹדָתְךָ בְּאַמֶּת תָּמִיד, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְעוֹרֵר
בְּרַחֲמֶיךָ "שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה", שִׁיר הַמְּנַעֵלָה עַל כָּל
הַשִּׁירִים. וְנִזְכָּה לְכָל עֲשָׂרָה מִיְּמֵי נְגִינָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם סֵפֶר
תְּהִלִּים. וְתִבְרַךְ אֹתָנוּ בְּשִׁלּוֹמְךָ הַטּוֹב, וְתִשְׁפִּיעַ שְׁלוֹם עַל
עַמּוּךְ יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם, שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין כָּל יִשְׂרָאֵל בֵּין אֶחָד
לְחֵבֶרֶוּ וּבֵין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ. וְלֹא יִהְיֶה שׁוֹם שְׂנֵאָה וְקִנְאָה
וְתַחֲרוֹת וְקִנְטוֹר בֵּין כָּל יִשְׂרָאֵל עַמּוּךְ לְעוֹלָם. וְיִתְרַבֶּה
וְיִתְגַּדֵּל הַשְּׁלוֹם, עַד שְׂיִמְשֶׁךְ שְׁלוֹם בֵּין כָּל בְּאֵי עוֹלָם עַד
שְׂיִכְלוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְעוֹרֵר אֶת חֵבֶרֶוּ אֶל הָאֱמֶת, שְׂיִסְתַּכֵּל
עַל תְּכִלִּיתוֹ הַנְּצַחִי, וְלֹא יִבְלָה יָמָיו לְהַכֵּל וְלָרִיק, עַד
שְׂיִשְׁלִיכוּ כָּל אִישׁ אֶת אֱלִילָיו כַּסְּפוֹ וְאֱלִילֵי זָהָב, וְיִשׁוּבוּ
כָּלֵם אֱלֹהֶיךָ בְּאַמֶּת לְעַבְדְּךָ בְּאַמֶּת בִּירְאָה וּבְאַהֲבָה. וְתִזְכְּנוּ
לְקַבֵּל שַׁבַּת שְׁלוֹם בְּשִׂמְחָה וְחֵדוּהָ גְדוֹלָה וְעֲצוּמָה תָּמִיד,
וְתִפְרָם עָלֵינוּ סֶפֶת שְׁלוֹמְךָ. וְנִזְכָּה שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בְּגוֹפָנוּ.
וְתִרְפְּאוּנוּ רְפוּאֹת הַנְּפֶשׁ וְרְפוּאֹת הַגּוּף, שְׂלֹא יִהְיֶה מַחֲלָקָת
בֵּין הָאֲרָבַע יְסוּדוֹת שֶׁבְּגוֹפָנוּ, רַק כָּלֵם יִתְנַהֲגוּ בְּמִזְגַּח הַשְּׁוֶה
בְּשְׁלוֹם גְּדוֹל. וְתִסִּיר מַחֲלָה מִקֶּרְבָּנוּ, וְתִשְׁלַח רְפוּאָה שְׂלִמָּה
לְחוּלֵי עַמּוּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל (וּבִפְרָט לְפִלוֹנֵי בֶן פִּלוֹנֵי וְכוּ):

וְתַעֲזְרֵנוּ שִׁיְהִי שָׁלוֹם בְּמִמּוֹנֵינוּ. וְתִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה
 בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ וְלֹא יַעֲלֶה שׁוֹם קִנְיָה בְּלֵב
 שׁוֹם אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עַל מָמוֹן וְחֶפְצֵי חֲבֵרוֹ. וְלֹא יִהְיֶה שׁוֹם
 גְּזֻלוֹת וְעֵשֶׂק בֵּינֵינוּ וְלֹא יַעֲלֶה קִנְיָת אָדָם עָלַי וְלֹא קִנְיָתִי
 עַל אֲחֵרִים. וְתִזְמִין לָנוּ פְּרִנְסוֹתֵינוּ קִדְּם שְׁנַצְטַרְךָ לָהֶם. וְאַל
 תִּצְרִיכֵנוּ לֹא לְיַדֵּי מַתָּנֹת בְּשָׂר וָדָם וְלֹא לְיַדֵּי הַלְוָאָתָם:

וְתִזְכְּנוּ שִׁיְהִי שָׁלוֹם בְּתוֹרְתֵינוּ בְּלֹא קִשְׁיוֹת. וְנִזְכֶּה
 לְחֶבֶן הַיָּטֵב בְּמַהֲרֵי הַגָּדוֹל בְּכָל מְקוֹם שֶׁנִּלְמַד
 שָׁם. וְנִזְכֶּה לְחֶבֶן כָּל דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ עַל בּוֹרֵין בְּלֵי שׁוֹם
 קִשְׁיוֹת כָּלֵל וְתַעֲזְרֵנוּ וְתִזְכְּנוּ לְחַדֵּשׁ תְּמִיד בְּאוֹרִים
 וְחֲדוּשִׁים אֱמִתִּיִּם בְּתוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה בְּקִדְּשָׁה וּבְטָהֳרָה
 בְּאַמִּתּוּת וּבְאַמוּנָה כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב. וְנִזְכֶּה לְכָל בְּחִינּוֹת שָׁלוֹם
 בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, עַד שְׁנִזְכֶּה לְעוֹרֵר כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ
 לְעִבּוּדְךָ בְּאַמִּתּוּת, וַיִּשׁוּבוּ כָּלֵם אֵלֶיךָ וַיַּעֲבֹדוּךָ בְּאִימָה
 וּבִירָאָה וּבְאַהֲבָה. חוּם וְחֶמֶל עָלֵינוּ, וּמִלָּא מִשְׁאֵלוֹתֵינוּ
 בְּרַחֲמִים. בְּרַכְּנוּ בְּשָׁלוֹם אֵל רָם וְנִשְׂא, "יְהוָה עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן
 יְהוָה יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם". וְקִיָּם לָנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "כִּי
 בְּשִׂמְחָה תֵצֵאוּ וּבְשָׁלוֹם תִּבְלִי, הַחֲרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ
 לְפָנֵיכֶם רְנָה, וְכָל עֵצֵי הַשָּׁדָה יִמְחֵאוּ כָּף. שָׁלוֹם רַב לְאוֹהֲבֵי
 תוֹרָתְךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְּשׁוֹל". עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא
 בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ, וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן:

כח

רבונו של עולם אב הרחמן והחסד, זבני ברחמיך הרבים
 שאזכה למדת החסד וקדושה. ואזכה לאחו
 ולהתדיבק במדתו של אברהם אבינו עליו השלום, שהיה
 עושה חסד כל ימיו. ותזבני ברחמיך הרבים להכניס
 אורחים הגונים בתוך ביתי. ויהיה ביתי בית ועד
 לחכמים, שאזכה להכניס אורחים תלמידי חכמים וצדיקים
 אמתיים לתוך ביתי. ואזכה לקבלם באהבה גדולה ובכבוד
 גדול ובשמחה רבה. ותזבני לעמוד לפניהם ולשרתם
 ולשמעם בעצמי בכל מיני שרות ושמוש. ואהיה תמיד
 כבוש תחת יד תלמידי חכמים צדיקים אמתיים, ולשמע
 אותם תמיד, עד שאזכה להיות נכלל במדתו של אברהם
 אבינו עליו השלום, להיות שלם במדת החסד באמת.
 ותזבני ברחמיך לאמונה שלמה ולענוה אמתיות. ואזכה
 להרגיש שפלותי באמת, ואדע באמת כי "אנכי תולעת
 ולא איש". ותצילני ברחמיך מכל מיני חרפות ובזיונות.
 ותתן לי כח להתגבר על כל השונאים והחולקים על האמת
 לנצח אותם ולהשפילם עד עפר:

ותזבני ברחמיך הרבים וחסדיך העצומים, לאמונה
 שלמה באמת. ואזכה להאמין בך ובצדיקיך
 האמתיים וביראי השם האמתיים. ולא יבא פדעתי שום
 הרהור ומחשבה להרהר אחריהם חס ושלום. מכל שכן

שלא יצא עֲתָק מִפִּי עֲלֵיהֶם חֵם וְשָׁלוֹם, וְלֹא אֲדַבֵּר עֲלֵיהֶם שׁוֹם דְּבוֹר כְּנֶגֶד כְּבוֹדָם, רַק אֲזַכֵּה לְכַבֵּדָם וּלְפָאֲרָם תָּמִיד בְּאַמֶּת, בְּגוֹפִי וּנְפֹשִׁי וּמְאֹדִי בְּכָל מִיּוֹנֵי כְבוֹד וְיָקָר וְתַפְאֲרָת. וְתִזְכְּנִי וְתַעֲזְרֵנִי וְתַצִּילֵנִי שְׂלֵא יִהְיֶה נִשְׁמַע לְאָזְנִי שׁוֹם דְּבָרֵי תוֹרָה הַיּוֹצְאִים מִפִּי תִלְמִידֵי חֲכָמִים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים וּכְשָׁרִים, שֶׁהֵם נִקְרָאִין "תִּלְמִידֵי חֲכָמִים שְׂדִין יְהוּדָאִין". וְתִרְחִיקֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ מֵהֵם, וְלֹא אֲשַׁמַּע וְלֹא אֶקְבֹּל תוֹרָה מֵהֵם. וְתִרְחִיקֵנִי וְתַבְדִּילֵנִי וְתַפְרִישְׁנִי מִגְּבוּלָם מֵהֵם וּמִתִּלְמִידֵיהֶם. וְתַצִּיל אוֹתִי וְאֶת זֵרְעִי וְאֶת זֵרַע זֵרְעֵי וְאֶת כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל מִכָּל מִיּוֹנֵי הַתְּנַגְּדוֹת חֵם וְשָׁלוֹם כְּנֶגֶד יְרֵאֵי הַשָּׁם, שְׂלֵא יִמָּצֵא בְּנוֹ שׁוֹם מִתְנַגֵּד וְחוֹלֵק עַל יְרֵאֵי הַשָּׁם הָאֱמִתִּיִּם. וְלֹא יִתְגַּלְּגַל עַל יְדֵינוֹ חֵם וְשָׁלוֹם שׁוֹם חֲרוּף וּכְזִיוֹן כָּלֵל לְיְרֵאֵי הַשָּׁם בְּאַמֶּת. רַק נִזְכֵּה לְכַבֵּדָם בְּכָל מִיּוֹנֵי כְבוֹד, לְחַחֲזִיקָם וּלְסַמְכָם בְּכָל מִיּוֹנֵי סְמִיכָה. וְנִזְכֵּה לְמִסַּר נַפְשֵׁנוֹ וּמְאֹדְנוֹ עֲבוּר יְרֵאֵי הַשָּׁם בְּאַמֶּת:

וְתִרְחַם עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים. וְתַצִּילֵנִי מִכָּל מִיּוֹנֵי חֲדוּשֵׁי וּבְאֹרֵי תוֹרָה, הַנִּמְשָׁכִין דְּרַךְ הַקְּלָפוֹת עַל יְדֵי הַשְּׂדִין שְׂיֵשׁ לָהֶם תוֹרָה נְפוּלָה מְאֹלְפִין הַנְּפוּלִין. וְתַשְׁמְרֵנִי תָּמִיד שְׂלֵא אֲשַׁמַּע לְעוֹלָם שׁוֹם בְּאֹרֵי וְחֲדוּשֵׁי תוֹרָה מְאֹלוֹ הַתּוֹרוֹת הַנְּפוּלוֹת הַנִּמְשָׁכִין דְּרַךְ הַקְּלָפוֹת. וְלֹא יִכְנָסוּ דְבָרֵיהֶם בְּאָזְנִי וּבְלִבִּי כָּלֵל. וְתַגֵּן עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ וּבַחֲסָדֶיךָ וְתַעֲזְרֵנִי שְׂיִהְיוּ נִמְשָׁכִין לִי חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֱמִתִּיִּם דְּרַךְ הַקְּדוּשָׁה, וְאֲזַכֵּה תָּמִיד לְהַמְשִׁיךְ בְּדַעְתִּי וּלְקַבֵּל חֲדוּשֵׁי

דְּאוֹרֵיתָא אַמְתִּיִּים מְשַׁרְשָׁם הָעֲלִיזוֹן דְּרַךְ הַקְּדוּשָׁה בְּלִי שׁוּם
אַחִיזַת הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא כָּלִל:

אֲנָא יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים, אֵתָהּ יַדְעָתָ אֶת לְבָבִי. כִּי אֲנִי יוֹדַע
בְּעַצְמִי כִּמָּה אֲנִי רְחוּק מִחֲדוּשֵׁי תוֹרַה אַמְתִּיִּים
דְּקְדוּשָׁה, כִּי הִרְעוֹתִי אֶת מַעֲשֵׂי מְאֹד. אֲבָל אִף עַל פִּי כֹן,
כִּבְר גְּזֵרְתָּ עָלֵינוּ עַל יְדֵי חֲכָמֶיךָ הַקְּדוּשִׁים שְׂאִסּוֹר לְהֵאדָם
שְׂיִהְיֶה עֵץ יָבֵשׁ חֵם וְשָׁלוֹם. וְחוֹבָה עַל כָּל יוֹדְעֵי הַתּוֹרָה
לְהִתְאַמֵּץ בְּכָל עֵז, לְקַדְּשׁ וּלְטַהַר עַצְמוֹ בְּאַמְתָּ, עַד שְׂיִזְכֶּה
לְהִיּוֹת "עֵץ עוֹשֶׂה פְּרִי" בְּאוֹרֵיתָא, לְפַלְּל בְּחֲכָמָה
אַמְתִּיּוֹת, וּלְחַדְּשׁ חֲדוּשֵׁי דְאוֹרֵיתָא אַמְתִּיִּים. עַל כֵּן מְצָא
עַבְדְּךָ אֶת לְבוֹ לְהִתְחַנֵּן לְפָנֶיךָ עַל זֶה, שְׂתַּחֲמַל וְתַחּוֹם עָלַי
בְּרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים וּבְחֲסָדֶיךָ הַנּוֹרָאִים, וְתַעֲזָרְנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי
וְתַחֲזִירְנִי בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ, וְתַהֲיֶה עִמִּי תָמִיד
שְׂאִזְכֶּה לְקַדְּשׁ וּלְטַהַר עַצְמִי בְּאַמְתָּ, עַד שְׂתַּפְתַּח אֶת דַּעְתִּי
וּלְבָבִי, וְתֵאִיר עֵינַי בְּמְאֹר תּוֹרָתְךָ. וְתַפְתַּח לִי שְׁבִילִי
הַשֶּׁכֶל דְּקְדוּשָׁה. וְתִשְׁפִּיעַ לִי תָמִיד בְּכָל עֵת חֲדוּשֵׁי וּבְאוֹרֵי
תּוֹרַה מְשַׁרְשָׁי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מִקְּדוּשָׁתְךָ הָעֲלִיזוֹנָה.
וְתַצִּילְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים מִכָּל מִינֵי חֲדוּשִׁים וּבְאוֹרִים
הַנִּמְשָׁכִין דְּרַךְ הַקְּלָפוֹת חֵם וְשָׁלוֹם, רַק אִזְכֶּה תָמִיד שְׂיִהְיוּ
נִמְשָׁכִין לִי חֲדוּשֵׁי תּוֹרַה אַמְתִּיִּים דְּרַךְ הַקְּדוּשָׁה. וְתִזְכֶּנִי
בְּרַחֲמֶיךָ וּבְחֲסָדֶיךָ הָרַבִּים לְבָנוֹת תָּמִיד בְּנִינִים דְּקְדוּשָׁה
בְּתוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה עַל יְסוּד אֲמִיץ וְחֹזֵק, יְסוּד מוֹסַד עַל
הַקְּדָמוֹת נְכוֹנוֹת וַיִּשְׁרָוֹת שְׁגָלוֹ צַדִּיקִים אַמְתִּיִּים בְּנֵי עֲלִיָּה,

הגדולים במעלה והשגה עצומה מאד. אשר זכו לרוח
הקדש בתכלית השלמות והמעלה לרום המעלות. עליהם
אסמך, עליהם אשען, ואזכה להגות ולחשב ולהשתעשע
בדבריהם הקדושים הנאמרים באמת וצדק. עד שיפתח לי
אור הדעת, ואזכה להשיג דבריהם באמת, ולירד לעמק
דעתם, ולהבין ולהשכיל דבר מתוך דבר. עד שאזכה
לבאר דבריהם באמת, ולחדש בהם חדושים אמתיים,
ולבנות על יסודם החזק בנינים אמתיים ושלמים בתורתך
ובעבודתך באמת ובאמונה בקדשה ובטהרה גדולה,
באפן שאזכה על ידי החדושי תורה דקדשה שתשפיע לי,
לתקן על ידם כל הפגמים וכל החטאים והעונות ופשעים
שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך מנעורי עד היום הזה.
ותעזרני ותשמרני ברחמיך הרבים שלא אחטא עוד,
ותצילני מעתה מכל מיני חטאים ועונות ופשעים ומכל
מיני פגמים שבעולם. ותזמין לי תמיד בכל יום ויום
חדושיך האוריים דרך הקדשה שיהיו תקון גדול
לנפשי. ותקדשני בקדשתך העליונה באפן שיהיה לי
רשות לגלות החדושיך שתשפיע עלי, לגלותם לעמך
ישראל. ותתן לי כח לעורר ולהמשיך [עמך] ישראל
לעבודתך באמת על ידי חדושי תורה שתזמין לי,
ולהשיבם בתשובה שלמה לפניך. ואזכה לאמרם בקדשה
ובטהרה גדולה, ברצונך הטוב. ולא אומר דבר שלא
ברצונך. ותרחם עלינו ותהיה בעזרנו בעת שאנו מכרחים
לשמע איזה דבר תורה מפני תלמיד חכם שאינו הגון.

שְׁאֲזֹכָה בְּכַחַד הַגָּדוֹל לְבָרַר הַטּוֹב הַגָּנוּז בְּדַבָּרָיו, לְבָרַר
 הַטּוֹב מִן הָרַע. לְהַשְׁלִיךְ וְלִזְרַק הָרַע וְהַקְלִפָּה הַחוּפָּה עַל
 דְּבָרֵי תוֹרָתוֹ, וְלְבָרַר וְלִלְבֵּן וְלִלְקַט רַק מִנְעֻט הַטּוֹב הַגָּנוּז
 בְּגוּיָהּ:

וְעֲזָרְנִי אוֹתִי וְאֵת כָּל חֶבְרַתֵינוּ וְאֵת כָּל עַמּוּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל,
 הַחֲפִצִים לְהַתְקַרֵב אֵלַיךְ בְּאַמֶּת, וְתִצְיִלְנוּ מִכָּל
 מִינֵי מוֹתֵנְגָדִים וְחוֹלְקִים עַל הָאֱמֶת, וְתִצְיִלְנוּ מִכָּל מִינֵי
 חֲרָפוֹת וּבוֹשׁוֹת וּבְזִיוּנוֹת שְׁלָחֵם, שְׁלֹא יִהְיֶה לָּהֶם שׁוֹם כַּח
 לְחָרָף וּלְבִישׁ וּלְבִזּוֹת אוֹתָנוּ חֵם וְשִׁלּוֹם, לֹא בְּדַבָּרִים וְלֹא
 בְּמַעֲשֵׂה. "שְׁמָרָה נַפְשִׁי וְהִצִּילְנִי אֵל אֲבִישׁ כִּי חִסִּיתִי בְּךָ.
 בְּךָ יִהְיֶה חִסִּיתִי אֵל אֲבוֹשָׁה לְעוֹלָם". כִּי אַתָּה יַדְעָתָ גְּדוֹל
 הַחֲרָפוֹת וְהַבְּזִיוּנוֹת שְׁמֹבְזִין וּמְחַרְפִּין עִבְשׁוּ אֶת יְרֵאֵי
 הַשָּׁמַיִם. עַד אֲשֶׁר "כָּשָׁל כַּח הַסֶּבֶל. כָּל הַיּוֹם כְּלִמְתֵי נִגְדֵי
 וּבִשְׁת פָּנָי כִּסְתֵנִי. מִקּוֹל מְחַרְפָּה וּמְגִידָה מִפָּנָי אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם.
 וְאֲנֹכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ חֲרַפַת אָדָם וּבְזוּי עָם. כָּל רוֹאֵי
 יִלְעִיגוּ לִי יִפְטִירוּ בְּשִׁפְהָ יִנִּיעוּ רֹאשׁ". חוֹם וְחַמֵּל וְרַחֵם
 וְהַצֵּל תוֹלַעַת נִמְאָם וְנִרְפָּם וְנִדָּשׁ כְּמוֹנוֹ הַיּוֹם. וְהִצִּילְנוּ
 מִפִּיָּהֶם. כִּי דִרְבֵּךְ לְבַקֵּשׁ אֶת הַנְּרָדִפִים, וְאַתָּה יַדְעָתָ כִּי אֵין
 נְרָדִפִים בְּעוֹלָם כְּמוֹ הַחֲלוּשִׁי כַח שְׂפֵי יִשְׂרָאֵל הַחֲפִצִים
 וּמִתְאַוִים וּמִשְׁתוֹקְקִים לְהַתְקַרֵב אֵלַיךְ, וְכַחם חֲלָשׁ וְדַעַתָּם
 קָטָן לְהַתְגַּבֵּר עַל תְּאַוְתָּם וְלִכְפֹּף אֶת יִצְרָם, אֲשֶׁר עָלִיהֶם
 מִתְגַּבֵּר הַקְטָרוֹג וְהַשְׁנָאָה מְאֹד. אֲבָל בְּאַמֶּת אַתָּה מְלֹא
 רַחֲמִים גַּם עָלֵיהֶם, כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ יִצְרָנוּ כִּי עֶפֶר אֲנַחְנוּ,

וְתִשׁוּקֵתְנוּ אֵלַיָּהּ, וּבִטְחוֹנֵנוּ עַל רַחֲמֶיהָ וְחַסְדֶיהָ, וְאַתָּה חֲפִיץ
 חֶסֶד וְאַתָּה אוֹהֵב וּמְרַחֵם עַל הַמֵּיחָלִים אֵלַיָּהּ, וּמְצַפִּים
 לְרַחֲמֶיהָ וּפְוֹרְשִׁים כַּפֵּיהֶם וּמִפִּילִים תְּחַנְּתֵם לְפָנֶיהָ, אֲהִי-עַל-
 פִּי שְׂאִינָם כְּדָאִים וְהַגּוֹנִים לְהִתְקַרֵּב אֵלַיָּהּ, וְהֵם עֲנִיִּים
 וְאֲבִיוֹנִים בְּדַעַת וּבְמַעֲשִׂים. אֲהִי-עַל-פִּי-כֵן אֵין אַתָּה מְשַׁקֵּן
 וּמְמַאֵם אוֹתָם חֲלִילָה. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקֵּן
 עֲנוּת עָנִי, וְלֹא הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ, וּבִשְׁוֹעוֹ אֵלָיו שָׁמַע.
 עֲזָרְנוּ כִּי עָלֶיךָ נִשְׁעַנְנוּ". כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשְׁעֵן כִּי אִם
 עַל אֲבִינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם. חוּם וְחֶמֶל עָלֵינוּ, וּמִלֵּא אֶת
 מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּרַחֲמִים. וַעֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְלֹא לְמַעַנְנוּ, וְזַכְּנוּ
 לְנִצְחָת אֶת אוֹיְבֵינוּ, וְלְהַתְגַּבֵּר עָלֵיהֶם וְלְהַכְנִיעֵם וְלְהַשְׁפִּילָם
 עַד עָפָר. וְלֹא יִהְיֶה לָהֶם שׁוּם כַּח לְמַנְעַ אוֹ לְבַטֵּל אוֹתָנוּ חֵם
 וְשָׁלוֹם מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבִקְדָשָׁה, וְלֹא מִשׁוּם דְּבָר שֶׁהוּא
 רְצוֹנְךָ הַטּוֹב. וְתִהְיֶה בְּעֲזָרְנוּ וּתְזַכְּנוּ לָשׁוּב אֵלַיָּהּ בְּאַמֶּת
 בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיהָ. וְלְהִיּוֹת כְּרְצוֹנְךָ הַטּוֹב תָּמִיד
 מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם. "כְּחֶסֶדְךָ חַיִּינִי וְאַשְׁמְרָה עֲדוּת פִּיךָ. חֶסֶדְךָ
 יְהוֹה מְלֵאכָה הָאָרֶץ חֲקִיךָ לְמִדְּנִי". אָמֵן וְאָמֵן:

כט

שָׁמַע קוֹלְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים
 וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ. אֲבִינוּ אָב הַרְחֵמֵנוּ, "אַל תִּסְתֵּר
 פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי" וְאַל תִּעְלֵם אֶזְנוֹךָ מִשְׁוֹעָתִי. "לֹא תֵאֱמִן אֶת
 לְבָבְךָ מֵאַחֶיךָ הָאֲבִיוֹן", וְלֹא תִסָּתֵם אֶזְנוֹךָ מִצְעָקוֹתֵי. חֲמוּן

מַעִיף וְרַחֲמֶיךָ יַעֲזָרְרוּ עָלַי, כִּי זֶה כַּמָּה נְכֻסוֹף נְכַסְפֹּתַי
לְרֹאזוֹת בְּתַפְאֵרַת עֲזֶיךָ. וְאָנוּ צוֹעְקִים וּמְתַפְלְלִים וּמְתַחַנְנִים
אֵלֶיךָ זֶה כַּמָּה יָמִים וְשָׁנִים. "עָרַב וּבָקֵר וּצְחָרִים אֲשִׁיחָה
וְאֶהְמָה". וְאָנוּ מִחֲלִים פָּנֶיךָ תָּמִיד שֹׁתֵי שׂוֹיב פָּנֶיךָ אֵלֵינוּ,
וּתְקַרְבֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ לְעִבּוּדְתֶךָ בְּאַמֶּת. וְעַדִּין לֹא נוֹשָׁעֵנוּ
וְרַחוּק מִמֶּנּוּ יִשׁוּעָה. כִּי אַרְךָ עָלֵינוּ הַגְּלוּת מְאֹד מְאֹד בְּגוֹף
וּנְפֶשׁ, וּבְכָל יוֹם צָרוֹתֵינוּ מְרַבָּה מִחֲבֵרוֹ. וּבְאַמֶּת יִדְעֵנוּ כִּי
לֹא מִקְצֵר יָדְךָ לֹא הוֹשַׁעְתָּ אוֹתָנוּ, וְלֹא מִכְבֵּד אֶזְנֶיךָ לֹא
שָׁמַעְתָּ תְּפִלוֹתֵינוּ, כִּי אִם עֲזוֹנוֹתֵינוּ הִבְדִּילוּ בֵּינֵנוּ וּבֵינֶךָ.
כִּי בְעֲזוֹנוֹתַי הָרַבִּים נִתְרַחַקְתִּי מִן הַטּוֹב בְּתַכְלִית הַרְחוּק,
עַד אֲשֶׁר כָּל דְּבָרֵי תַחֲנוּתֵי וּבִקְשׁוֹתַי הֵם רְחוּקִים מִטּוֹב
אַמֶּתִי. כִּי לֹא בִדְעַת אֲדַבֵּר, וּמִחַמַּת זֶה אֵינִי זוֹכֵה לְדַבֵּר
שׁוּם דְּבוּר הַנְּשַׁמֵּעַ וְנִתְקַבֵּל, עַד אֲשֶׁר כָּל דְּבוּרֵי אֵינָם
נִקְרָאִים בְּשֵׁם דְּבוּר כָּלֵל, מֵאַחַר שְׂאֵינָם נִמְשָׁכִין מֵהַדְּעַת
הַקְּדוּשָׁה וְאֵין בָּהֶם טוֹב. וְעַתָּה מָה אַעֲשֶׂה אָבִי שְׂבִשְׂמִים,
וּמֵאֵין אֲבִקֵּשׁ עֲזָר לִי לְזָכוֹת לְהַמְשִׁיךְ טוֹב לְתוֹךְ דְּבוּרֵי
לְזָכוֹת עַל יְדֵי זֶה לְדְבוּר הַנְּשַׁמֵּעַ וְנִתְקַבֵּל. כִּי אַתָּה יִדְעָתָּ
יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שְׂעַכְשׁוֹ אֵין לִי שׁוּם סְמִיכָה בְּכָל
מָה שְׂאֵנִי צָרִיךְ בְּנִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, דְּבָר גְּדוֹל וְדָבָר
קָטָן, כִּי אִם לְבִקֵּשׁ מִמֶּךָ מִתְּנַת חֲנָם וְנִרְבַּת חֶסֶד, שֶׁתַּחֲנֵנִי
בְּחֶסֶד חֲנָם וְתִתֵּן לִי כָּל מָה שְׂאֵנִי צָרִיךְ לְעִבּוּדְתִּי יְהוָה,
וּתְקַרְבֵנִי אֵלֶיךָ בְּרַחֲמִים בְּאִפְסָן שְׂאֵזְכָּה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת. כִּי אֵין שׁוּם דְּבָר קָטָן בְּעוֹלָם הַנוֹגֵעַ לְעִבּוּדְתִּי
יְהוָה שִׁיחָה נִקַּל אֲצִלִי לְעִשׂוֹתוֹ. וְאֵין לִי שׁוּם יַעֲצָה

וְתַחֲבוּלָהּ, כִּי הֵעֲצָה בְּעֲצָמָה קָשָׁה לִי לְקַיֵּם כְּמוֹ גּוֹף הַדָּבָר
 שְׂאֲנִי צָרִיךְ. וְעַל כֵּן אֵין לִי עֵתָה שׁוּם תְּקוּנָה כִּי אִם עַל
 רַחֲמֵיךָ הַרְבִּים. וְאִם חַס וְשְׁלוֹם אֶתָּה עוֹשֶׂה עִמִּי אֲפִלּוּ חֵלֶק
 אֶחָד מֵאֲלָפִים וּרְבֻבֹת כִּפִּי עָרֶךְ מִעֲשֵׂי הָרָעִים, וְתִרְצֶה
 לְחַפֵּשׂ בְּתַפְלָתִי וּתְחַנְתֵּנִי, אִם יֵשׁ בָּהֶם אִיזָה טוֹב, כִּדְי
 שְׂיִהְיֶה הַדְּבָר שְׁלִי נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל, לֹא יִדְעֵתִי נַפְשִׁי "מֵאֵין
 יָבֹא עֲזָרִי". כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ בְּאַמֶּת שְׁכָל דְּבָרֵי הֵם רְחוּקִים
 מִטּוֹב אֱמֶתִי בְּתַכְלִית הַרְחוּקִים:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם צַר לִי מְאֹד מֵר לִי מְאֹד. אֲמַרְתִּי "וַיְהִי מָה
 אֲרוּצָה" דְּבָרֵי לְפָנֶיךָ, "אֲשִׁיחָה וַיְרוּחַ לִי". אוּלַי
 יְחוּם אוּלַי יְרַחֵם. "אוּלַי יֵרָא יְהוָה בְּעֵינָיִי". וּמֵאָרֶץ אֲדַבֵּר
 וּמֵעָפָר אֲמַרְתִּי אֲצַפְצֶפֶה. "אוּלַי יֵשׁ תְּקוּנָה". אוּלַי יְחוּם עִם
 עֵנִי וְאֲבִיוֹן אוּלַי יְרַחֵם. כִּי אֶתָּה טוֹב וּמְטִיב לְכָל, לְרָעִים
 וְלְטוֹבִים, וּבּוֹדְאֵי אֶתָּה יָכוֹל לְמַצּוֹא בְּדַבְרֵי גַם כֵּן אִיזָה
 נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, אֵף עַל פִּי שֶׁחֵם בְּהַעֲלֵם וּבְהַסְתֵּר גְּדוּל
 וּבְתַכְלִית הַמַּעוֹט וּבְהַעֲלָמָה גְּדוּלָה עַד שְׂאֵינֶן רְאוּיִים
 דְּבִנְרֵי לְהִיוֹתָם נִשְׁמָעִים וְנִתְקַבְּלִים עַל יְדֵי הַסְתָּרַת מְעַט
 הַטּוֹב הַזֶּה שֶׁנֶּעְלָמוּ בָּהֶם. אֵף-עַל-פִּי-כֵן אֶתָּה רַב חֶסֶד
 וּמְרַבֵּה לְהַטִּיב, וְלְפָנֶיךָ נִגְלוּ כָּל תַּעֲלוּמוֹת וְהַמּוֹן נִסְתָּרוֹת
 שֶׁמְבַרְאֵשִׁית, וְאֶתָּה יָכֹל בְּחֶסֶדְךָ הַגְּדוֹל לְגַלּוֹת גַּם מְעַט
 הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּדַבְרֵי. כִּי אֶתָּה יוֹדֵעַ רְבוּנוּ דְּעֵלְמָא כִּלְאֵ.
 שְׂאֵף-עַל-פִּי שֶׁפָּגַמְתִּי נִגְדְּךָ הַרְבֵּה, חָטָאתִי עֲוִיתִי וּפְשַׁעֲתִי
 לְפָנֶיךָ מִנְּעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְחָרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי, אֵף עַל

פִּי כֵן פִּוֹנְתִי בְּדַבְרֵי לְטוֹבָה. פִּי אֲנִי כוֹסֵף וּמִשְׁתַּוְּקֵק וְחַפְזִי
 וּמִתְגַּעְגַּע בְּאַמֶּת לְעִבּוֹדְתֶךָ בְּאַמֶּת. שְׂאֵזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ לְסוּר
 מִרַע לְגַמְרֵי וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ תָּמִיד. וְאִם אֲמַנֶּם
 מִעֲשֵׂי אֵינָם נָאִים כָּלֵל, עִם כָּל זֶה, דְּבָרֵי בְּקִשׁוֹתַי וְתַחֲנוּתַי
 יֵהֵם בְּאַמֶּת לְאַמְתּוֹ. וְאַתָּה לְמִדְתָּנוּ עַל־יְדֵי צַדִּיקֶיךָ
 הָאֱמֵתִים לְהַתְּפִיל וְלַהֲתַחֲנוּן לְפָנֶיךָ תָּמִיד עַל כָּל מֵה שְׂאֵנוּ
 צָרִיכִין לְהַתְּקַרְבוֹת לְעִבּוֹדְתֶךָ יְהוָה בְּאַמֶּת. פִּי אֵף עַל פִּי
 שְׁנֵתֶתָּ לָנוּ בְּחִירָה לְבַחֲזוֹר בְּטוֹב וְלִמְאֵם בְּרַע, אֵף עַל פִּי כֵן,
 מוֹעִיל תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים עַל זֶה בְּעֲצָמוֹ, שְׂתַטֵּחַ לְבַבְנוּ אֵלֶיךָ
 בְּאַמֶּת. וְתַכַּף אֶת יִצְרָנוּ לְהַשְׁתַּעֲבֹד לָךְ. וְתַעֲזֹר לָנוּ
 וְתַכְרִיחַ אוֹתָנוּ לְעֹזֵב דְּרֶךְ רָשָׁע, וְלֹאֲחֹז בְּדֶרֶךְ הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר
 בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים. וּבְאַמֶּת אֵין לִי שׁוֹם תִּקְוָה פִּי אִם עַל זֶה, עַל
 תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים וְשׁוּעָה וְצַעֲקָה וְזַעֲקָה אֵלֶיךָ שְׂתַקְרַבְנִי
 בְּרַחֲמֶיךָ לְעִבּוֹדְתֶךָ בְּאַמֶּת, וְתַכַּף אֶת יִצְרֵי וְתַכְנִיעַ וְתַשְׁבֵּר
 אֶת תַּאֲוֹתַי, וְתַעֲשֶׂה עִמִּי כַחֲסָדֶיךָ, בְּאִפְן שְׂאֵזְכָּה לְסוּר
 מִרַע לְגַמְרֵי וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ תָּמִיד מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם הַעֲתִי קִצְרָה וְלִבִּי אָטוּם, וְיְדֵי כְּבִדּוֹת
 לְפָרֵשׁ וְלִבְאָר כָּל שִׁיחָתִי לְפָנֶיךָ. חוּם וְחַמּוּל עָלַי,
 חוּסָה עָלַי כָּרַב רַחֲמֶיךָ, וְעֲזָרְנִי שְׂאֵזְכָּה תָּמִיד לְשִׁבַח וְלִפְאֹר
 אֶת הַצַּדִּיקִים הָאֱמֵתִים בְּכָל מִינֵי שִׁבַח וְעֵז וּפְאֹר וְכְבוֹד
 וְתַפְאֲרָת. עַד שְׂאֵזְכָּה עַל־יְדֵי שִׁבַח הַצַּדִּיקִים לְרוֹמֵם אֶת
 הַדַּעַת. עַד שִׁיחֶיָּה נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי הַדַּעַת הַקָּדוֹשׁ טוֹב אֱמֵתִי
 לְתוֹךְ הַדְּבוּר שְׁלִי. וְיִהְיוּ כָּל הַדְּבוּרֵי הַדְּבוּרִים טוֹבִים בְּאַמֶּת,

עד שאזכה מנעתה שיהיו כל דבורי דבורים הנשמעים ונתקבלים בעיניך ובעיני כל באי עולם. וזכות וזכך הצדיקים האמתיים שנזכה לשבח ולפאר אותם, יגנו עלינו, "כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף", עד שנזכה לעורר על ידם "קנה חכמה קנה בינה" הקדשה. ונזכה שישובו לנו מחנו ודעתנו שנגזלו מאתנו על ידי מעשינו הרעים. ואזכה להשלים דעתי בקדשה גדולה עד שאזכה לקבל כל דבורי מהדעת הקדוש ולהמשיך טוב אמתתי לתוך דבורי, עד שיהיו כל דבורי דבורים הנשמעים ונתקבלים תמיד. ולא יצא מפני שום דבור שאינו נשמע ונתקבל, רק תזכני ברחמיך הרבים, ותהיה תמיד עם פי בעת דבורי, ותמשיך תמיד טוב אמתתי לתוך כל הדבורים שלי, עד שכל דבורי יהיו דבורים הנשמעים ונתקבלים בעיני כל. הן פשאני צריך לפרש שיחתי לפניך ולהתפלל ולהתחנן ולהעתיר ולהפציר אותך יהוה אלהי ואלהי אבותי על כל מה שחסר לי, אזכה תמיד לדבר לפניך דבורים טובים דברי חן ותחנונים דבורים הנשמעים ונתקבלים אצלך. ויתקבלו ויפנסו דברי בלבך, באפן שתמלא כל משאלותי ברחמים, ותקרבני אליך באמת. פי צרכי הפנה מרבים מאוד מאוד, בגשמיות וברוחניות בלי שעור וערה. ואין לי שום משען ומבטח פי אם על רחמיך הרבים וחסדיך הגדולים. והן פשאני רוצה לדבר לעצמי דברי כבושין ולהוכיח את עצמי. לבל אהיה עוד אכזר על גופי ונפשי ורוחי ונשמתי, ואני רוצה לעורר רחמים על עצמי, אזכה תמיד לדבר

לְעַצְמֵי דְבוּרִים הַנְּשַׁמְעִים וְנִתְקַבְּלִים, בְּאִפְּן שְׂיִכְנְסוּ דְבָרֵי
 בְּלִבִּי. וְאֶזְכֶּה לְעוֹרֵר אֶת עַצְמִי לְשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, וְלַעֲזֹב
 מִעֲתָה דְרָכֵי הָרַע וּפְעֻלֹתֵי הַמְּגִנּוֹת, וּמַחֲשָׁבוֹתַי
 הַמְּבַלְבְּלוֹת מְאֹד מְאֹד. וְאֶזְכֶּה מִעֲתָה לְצַמְצֵם אֶת הָעֵתִי
 וּלְקַשֵּׁר עַצְמִי בְּקֶשֶׁר אֲמִיץ וְחֹזֵק אֵלֶיךָ תְּמִיד. וְלֹא אֲנִיחַ אֶת
 הָעֵתִי וּלְבָבִי לְהִתְחִיל לְהַטּוֹת לְשׁוּם דְּבַר תַּאֲוָה חֵם וְשָׁלוֹם,
 וְלֹא לְשׁוּם בְּלִבּוֹל שְׁבָעוּלָם. וְאֶזְכֶּה לְסוּר מִרַע בְּאַמֶּת
 בְּמַחֲשָׁבָה וּבְדַבּוּר וּבְמַעֲשֵׂה, וּלְכַסֵּף וּלְהַשְׁתַּזְקֵק אֵלֶיךָ
 תְּמִיד בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה. וּלְהַרְגִיל עַצְמִי בְּעִבּוּדְתֶךָ בְּאַמֶּת
 בְּכָל לֵב בְּגוֹף וְנַפֶּשׁ וּמְמוֹז, לְמַסַּר הַכֹּל אֵלֶיךָ, וּלְהַפְקִיר הַכֹּל
 בְּשִׁבּוֹל רְצוֹנְךָ הַטּוֹב. וְהֵן כִּשְׂאֵנִי צָרִיךְ וּמְכָרָח כְּפִי רְצוֹנְךָ
 הַטּוֹב לְדַבֵּר דְבוּרִים עִם בְּנֵי אָדָם לְעוֹרְרָם לְעִבּוּדְתֶךָ, אוֹ
 בְּשִׁבּוֹל אֵיזָה חֶפֶץ וְעֵנִין שֶׁהוּא רְצוֹנְךָ, תִּזְכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ
 תְּמִיד, וְתַמְשִׁיךְ טוֹב מֵאֲתֶךָ לְכָל דְּבָרִי, בְּאִפְּן שְׂיִהְיוּ דְבָרֵי
 תְּמִיד דְבוּרִים הַנְּשַׁמְעִים וְנִתְקַבְּלִים בְּעֵינֵי כָל. וְלֹא אֲדַבֵּר
 דְּבָרִים בְּטִלִּים לְעוֹלָם, רַק כָּל דְבוּרֵי יְהוָה דְבוּרִים טוֹבִים,
 דְבוּרִים שְׂיִבֵּא מֵהֶם תּוֹעֵלַת גְּדוֹל לְשִׁמְךָ וְלְעִבּוּדְתֶךָ בְּאַמֶּת,
 דְבוּרִים הַנְּשַׁמְעִים וְנִתְקַבְּלִים, שְׂאֶזְכֶּה לְפַעֵל עַל יְדֵם דְּבָרִים
 שֶׁהֵם רְצוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאַמֶּת:

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלַי אָבִי אָב הַרְחֵמֵן אָב הַחֶסֶד, וְתוֹשִׁיעֵנִי
 וְתַעֲזָרֵנִי מִהָרָה. וְתַחַמְלֵ עָלַי בְּחַמְלַתְךָ הַגְּדוֹלָה,
 וּבְחַנּוּנוֹתֶיךָ הָאֲמִתִּיִּים. וְתִזְכְּנִי מִעֲתָה לְתַקּוּן הַכֹּלְלִי שֶׁהוּא
 תַקּוּן הַבְּרִית. וְתַמְחַל וְתַסְלַח לִי עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי וְחַטָּאֵי

וּפְשָׁעֵי שְׁחַטָּאתַי וְשַׁעוֹתַי וְשִׁפְשָׁעֵתַי לְפָנֶיךָ. וּבִכְרַט מִה
 שְׁפָגַמְתִּי לְפָנֶיךָ בְּפָגַם הַבְּרִית קִדְשׁ מִנְעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה,
 בְּמַחְשָׁבָה דְבוּר וּמַעֲשֵׂה, בְּרֵאִית הָעֵין וּבְשִׁמְיַעַת הָאָזְן
 וּבְשָׂאֵר חוּשִׁים, בְּשׁוֹגֵג וּבְמִזִּיד בְּאָנָם וּבְרָצוֹן, הֵן הַפְּגָמִים
 שְׁפָגַמְתִּי בְּהִתֵּר, הֵן הַפְּגָמִים שֶׁל אִסּוּר, עַל הַכֹּל תִּמְחַל
 וְתִסְלַח לִי אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת, חַנּוּן הַמֵּרַבָּה לְסִלַּח. וְתַעְזְרֵנִי
 וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתַצִּילֵנִי מִמֵּתָה מִכָּל מִיַּי פָּגַם הַבְּרִית.
 וְתִקְדֵּשׁנִי בְּקִדְשָׁתְךָ הַעֲלִיזָנָה. עַד שְׁאֲזַכֶּה מִהֲרָה חוּשָׁה
 לְתַקּוֹן הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת.

עֲזַרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי אָבִי שֶׁבְּשָׁמַיִם, כִּי אֵינִי יוֹדֵעַ כָּלֵל מִה
 לְדַבֵּר, כִּי אֵין שׁוּם לְשׁוֹן בְּעוֹלָם שְׂאוּכַל לְפָרֵשׁ
 שְׂיַחְתִּי עַל יְדוֹ, רַק אֲנִי צוֹעֵק אֵלֶיךָ לְבַד בְּקוֹל מִר, זַעֲקָה
 גְּדוֹלָה וּמְרָח בְּאַנְחָה וְאַנְקָה, בְּשׁוֹעָה וּזַעֲקָה וּצַעֲקָה, בְּכֹל
 מִיַּי קוֹלוֹת וּצַעֲקוֹת וְאַנְחוֹת שֶׁבְּעוֹלָם. "קוֹלִי אֵל יְהוָה
 וְאַצְעֲקָה. קוֹלִי אֵל יְהוָה וְהֶאֱזִין אֵלַי. קוֹלִי אֵל יְהוָה אֲזַעֲק
 קוֹלִי אֵל יְהוָה אֶתְחַנֵּן. אֵלֶיךָ יְהוָה אֶקְרָא וְאֵל יְהוָה אֶתְחַנֵּן.
 מִה בְּצַע בְּדַמִּי בְּרִדְתִּי אֵל שַׁחַת, הַיּוֹדֵךְ עֶפֶר הַיּוֹגִיד
 אֲמַתְךָ". חוּם וְחַמֵּל עָלַי, חוּם וְרַחֵם עָלַי. עֲזַרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי
 וְזַכֵּנִי לְתַקּוֹן הַבְּרִית בְּאַמְת, כִּי עֵינַי צוֹפִיּוֹת לְרַחֲמֶיךָ
 וְחֶסְדֶיךָ הָאֲמִתִּים לְחֶסֶד חֲנָם, וְיָדַי פְּרוֹשׁוֹת לְחַנּוּנֶיךָ.
 וְכֹל עוֹד נִפְשִׁי בִּי אֲזַעֲק וְאֲשׁוּע אֵלֶיךָ וְאֲשַׁב וְאֲיַחַל וְאֲצַפֵּה
 לְרַחֲמֶיךָ, אִם כְּבָנִים אִם פְּעֻבָּדִים. אִם כְּבָנִים רַחֵם עָלַי
 כְּרַחֵם אָב עַל בָּנָיִם, וְאִם פְּעֻבָּדִים. עֵינַי לְךָ תִּלְוִיּוֹת עַד

שְׁתַּחֲוֶנֶי וְתוֹצִיאֵנִי מִמִּסְגַּר וְתַחֲלִצֵנִי מִפְּגַם הַבְּרִית. וְתַמְלִט
 נַפְשִׁי מִנִּי שָׁחַת. וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי מֵעֲתָה מִכָּל מִינֵי פְגָם
 הַבְּרִית שְׁבַעֲוֹלָם, בַּיָּדַיִם וּבְרַגְלָיִם וּבְעֵינָיִם וּבְשֹׁאֵר חוּשֵׁיָם,
 בְּמַחְשָׁבָה וּבִזְרוּר וּמַעֲשֶׂה. בְּכֹלֵם אֲזַכֶּה לְהִיּוֹת קָדוֹשׁ וְטָהוֹר
 מִכָּל מִינֵי פְגָם הַבְּרִית שְׁבַעֲוֹלָם. וְתוֹכְנֵי מִהֲרָה לְתַקּוֹן
 הַבְּרִית בְּאֵמֶת בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת בְּמִדְרַגַּת צְדִיקִים
 אֱמִתִּיִּם, עַד שְׁאֲזַכֶּה עַל־יְדֵי תַקּוֹן הַבְּרִית, לְתַקּוֹן כָּל
 הַחַטָּאִים וְהַעֲוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים שֶׁחָטָאתִי וְשָׁעוִיתִי וְשֶׁפָּשַׁעְתִּי
 לְפָנֶיךָ, וְכָל מִינֵי פְגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי בְשֵׁם"ה לְאוֹיֵן שְׁבַת־וֹרָה
 שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שֵׁם"ה גִּידִין כָּלֵם אֲזַכֶּה לְתַקּוֹן עַל יְדֵי תַקּוֹן
 הַבְּרִית שֶׁהוּא כְּלָיוֹת הַגִּידִין, שֶׁהוּא תַקּוֹן הַכֶּלְלִי. וְאֲזַכֶּה
 לְתַקּוֹן וְלְזַכּוֹת כָּל הַדְּמִים שֶׁל כָּל הַשֵּׁם"ה גִּידִי, וְתַעֲבִיר
 וְתַבְטִל וְתַסִּיר מִכָּל הַדְּמִים שְׁלִי כָּל מִינֵי פְגָמִים וְעֲבִירוֹת
 וְלְכַלּוֹכִים שֶׁחָטָאתִי בָּהֶם עַל יְדֵי הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי בְשֵׁם"ה
 לְאוֹיֵן שְׁבַת־וֹרָה. וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, תַּסִּיר וְתַבְטִל כָּל מִינֵי
 כְּתָמִים שֶׁגָּרַמְתִּי לְהַשְׁכִּינָה כְּבִיכּוֹל עַל־יְדֵי תַגְבֻּרַת הַדְּמִים
 הָרָעִים שֶׁהַתַּגְבֵּרוֹ עַל־יְדֵי עֲוֹנוֹתֵי הַמְּרָבִים, עַד אֲשֶׁר גָּרַמְתִּי
 לְהַשְׁכִּינָה כְּבִיכּוֹל בְּחִינַת דָּם נְדוּת הַרְבֵּה מְאֹד. עַד אֲשֶׁר
 בְּעֲוֹנוֹתֵי יְרֵדָה הַשְׁכִּינָה בְּגִלוֹת גְּדוֹל מְאֹד. וְגָרַמְתִּי
 בְּעֲוֹנוֹתֵי הַרְבִּים אֶפְרָשׁוֹתָא בֵּין קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא
 וְשְׁכִינְתִּיהָ. "הִיא יֹשֶׁבֶת בַּגּוֹיִם לֹא מַצָּאָה מְנוּחַ". כְּמוֹ
 שֶׁכָּתוּב: "חָטָא חָטָאָה יְרוּשָׁלַיִם עַל כֵּן לְנִידָה הִיְתָה".

רבונו של עולם מה אומר מה אדבר, האלהים מצא את
 עוני. "נאלמתי דומיה החשיתי מטוב. וכאבי
 נעפר". חוס ורחם עלי, ועשה למענה ולמען הצדיקים
 אמתים, ולמען שמך הגדול ולמען צעקת ושאת קדשא
 בריך הוא ושכינתיה. כמו שכתוב: "יהוה ממרום ישאג
 וממעון קדשו יתן קולו, שאג ישאג על נוחו" על נוה דילה.
 אנכי חטאתי והוא אסור באזקים. והיא גם היא במר תזעק
 בגלותה הגדול, אשר נפרדה ממודה. והיא צועקת בקול
 מר, "נהי בכי תמרורים", קלני מראשי קלני מזרועי. "אוי
 לנו כי שדדנו". אוי לנו על נפשנו. "אוי נא לנו כי
 חטאנו". אוי על ימינו ושנותינו. אוי אוי לנו. כי אנחנו
 גרמנו כל זה, על ידי חטאינו ועונותינו ופשעינו המרבים.
 והיא מגעלת בחובין הירון. ולבושיה ובגדיה מלכלכים
 בכתמים מעונותינו. מה נאמר ומה נדבר. מלא רחמים.
 טהור עינים. טוב ומטיב לכל חנון ורחום עשה מה
 שתעשה, באפן שתזכנו לתקן כל זה חיש קל מהרה וזכני
 לתקון הברית בשלמות, באפן שאזכה על ידי זה לתקן כל
 הפגמים שבעולם. ותמחל ותסלח ותכפר לי על כל חטאי
 ועונותי ופשעי ברחמיך הרבים. ותעזר ברחמיך הדעת
 דקדשה, ותמשוך ממנו לבנותית לברר וללבן ולזכך כל
 הדמים של כל השם"ה גידין שלי, עד שיתתקנו כל הפגמים
 והקלקולים שבהם. ותזכני לזרק תקונים לכל המקומות
 הצרים והדקים שאי אפשר שיגיע לשם שום תקון. ועל ידי
 תקון הברית שתזכני ברחמיך, אזכה לזרק תקונים גם

לְשֵׁם, עַד שְׁאֲזֹכָה לְתַקֵּן כָּל מִינֵי בְּגָמִים בְּשִׁלְמוֹת גְּדוּל
בְּתַכְלִית הַתְּקוּן בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאַמֶּת.

וְתִזְכְּנִי מִעֲתָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְתַעְזְרֵנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתַהֲיֶה
עִמִּי תָמִיד. וְתִשְׁמַר אֶת לְבוּשֵׁי וּבְגָדֵי שְׂלֵא יבֹא
עֲלֵיהֶם שׁוּם לְכָלוּךְ וְשׁוּם פְּתָם וְשׁוּם רָבֵב. כִּי אַתָּה לְבַד
יִדְעָתָ גְּדוּל הַפָּגַם הַנּוֹגֵעַ בְּהַשְׂכִּינָה בְּעֲצָמָה וּבְעוֹלָמוֹת
עֲלִיוֹנִים, עַל־יְדֵי פָגַם הַבְּגָדִים כְּשֶׁאֵין שׁוֹמְרִים אוֹתָם
מִבְּתָמִים וְלְכָלוּכִים. וְהַבְּגָדִים בְּעֲצָמָן דָּנִין אֶת הָאָדָם עַל
זֶה, כְּשֶׁאֵין שׁוֹמְרִים אוֹתָם מִבְּתָמִים. וּבְעוֹנוֹתַי הַרְבִּים,
קִשָּׁה וְכָבֵד עָלַי מְאֹד גַּם דְּבַר הַזֶּה, לְשִׁמּוֹר אֶת הַבְּגָדִים
מִבְּתָמִים. כִּי אֵי אֶפְשֶׁר שְׂלֵא אֶפְיַח דְּעֵתִי מִהֶם. וּבְכַרְט
בְּשַׁעַת עֶסֶק הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה וְשִׁאֵר עֲסָקִים. וְאִזּוּ בָּאִים חַס
וְשָׁלוֹם עֲלֵיהֶם בְּתָמִים בְּהַפְסַח הַדְּעֵת. וְכֹל זֶה גְּרָמַתִּי עַל־יְדֵי
עוֹנוֹתַי הַמְרֻבִּים, וּמַחְשְׁבוֹתַי הַמְּבַלְבְּלוֹת מְאֹד, אֲשֶׁר עַל־
יְדֵי־זֶה אֵינִי זוֹכֵה לְשִׁמּוֹר אֶת הַבְּגָדִים וּלְהַחְזִיקוֹן בְּנִקְיוֹת,
וּלְהַצִּילָן מִבְּתָמִים וְלְכָלוּכִים.

הֵן עַל כָּל אֵלֶּה בָּאתִי לְפָרֵשׁ שִׁיחַתִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, מָלֵא רַחֲמִים, גּוֹמֵל לַחַיִּיבִים טוֹבוֹת.
”נִזְרָאוֹת בְּצַדֵּק תַּעֲנִנּוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִבְּטַח כָּל קִצּוֹי אֶרֶץ
יָם רַחוּקִים”. נִזְרָאוֹת הַפְּלֵא לְמַעַן שְׂמֶךָ, וְעִזְרֵנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי
שְׁאֲזֹכָה לְתַקֵּן בְּחַיֵּי כָּל זֶה חַיֵּשׁ קַל מְהֵרָה, שְׁאֲזֹכָה מִעֲתָה
לְתַקֵּן תְּקוּן הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת. וְאֲזַכָּה לְהָרִים וּלְעוֹרֵר אֶת

הִדַּעַת דְּקִדְשָׁהּ, וְלִהְיוֹת לְבְנוֹתֶיהָ דְּקִדְשָׁהּ מִחִדְעַת הַקְּדוֹשׁ, לְתַקֵּן פָּגַם כָּל הַדָּמִים שֶׁל כָּל הַשָּׁמַיִם גִּידוּן, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שָׁמַיִם לְאוֹיֵן שְׂבִיתוֹרָה.

וְתִזְכְּנִי לְתַקֵּן פָּגַם כָּל הַכֶּתָּמִים שֶׁל הַבְּגָדִים שֶׁלֹּא שָׁמַרְתִּי אוֹתָם עַד הַנְּהַל. וְתִמְחַל וְתִסְלַח לִי עַל כָּל הַפְּגָמִים הָאֵלֶּה. וְתַעֲזְרֵנִי מִעֲתָה וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלִילֵנִי מִכָּל חַטָּא וְעוֹן וּמִכָּשׁוֹל. וְתַעֲזְרֵנִי מִעֲתָה לְשֹׁמֵר אֶת הַבְּגָדִים וְהַלְבוּשִׁים שֶׁלִּי לְכַבְּדֵן וְלִהְיוֹת בְּנִקְיוֹת. וְתִזְכְּנִי שֶׁלֹּא יִמָּצֵא עַל כָּל בְּגָדִי וְלְבוּשֵׁי שׂוֹם פֶּתֶם וְשׂוֹם לְכָלוֹךָ וְרָבֵב כָּלֵל. וְתִגַּן בְּעַדִּי, וְתִשְׁמְרֵנִי אוֹתִי וְאֶת בְּגָדֵי תְּמִיד. וְיִהְיוּ גּוֹפֵי וְנִפְשֵׁי וּבְגָדֵי וְלְבוּשֵׁי כָּלֶם נְקִיִּים וְטָהוֹרִים וְקְדוֹשִׁים תְּמִיד מִעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

וְתִמְשִׁיךְ בְּרַחֲמֶיךָ מֵיָמֵם חַיִּים מִמְּקוֹר חַיִּים, וְיִהְיֶה נִמְשָׁךְ "בְּיָר מֵיָם חַיִּים וְנוֹזְלִים מִן לְבָנוֹן" מִן לְבוֹנָא דְּמַחָא קְדִישָׁא, וְשֵׁם תְּטַהַר אֶת הַשְּׂכִינָה מִנִּדְתָּהּ, וְתַעֲלֶה אוֹתָהּ מִגְּלוּתָהּ, וְתִשְׁיֵב אֶל דּוֹדָהּ בְּאַחֲבָה וְאַחֻוּה וְרַעוּת. וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תִּמְשִׁיךְ וְתִזְרַק עָלֵינוּ מֵיָם טָהוֹרִים הָאֵלֶּה. וְתִטַּהַר אוֹתָנוּ וְאֶת בְּגָדֵינוּ מִכָּל טְמֵאוֹתֵינוּ. וְתִקֵּים בָּנוּ מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "וְזָרְקֵתִי עָלֵיכֶם מֵיָם טָהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהַר אֶתְכֶם". וְתִלְבִּין חֲטָאֵינוּ כְּשֶׁלֶג וְכִצְמָר, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "לְכוּ נָא וְנוֹכַחַה יֹאמַר יְהוָה אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כְּשֶׁלֶג וְלִבֵּינוּ, אִם

יֵאדִימוּ כִּתּוּלָע כִּצְמָר יְהוּי". וְנִזְכָּה לְקַיֵּם מִקְרָא שְׁפָתוֹב:
 "בְּכָל יַעַת יְהוּי בְּגִדֶיךָ לְבָנִים, וְשָׁמֶן עַל רֹאשְׁךָ אַל יִחָסֵר":

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְתַחֲיֶה עִמִּי תָמִיד.
 וְתוֹרְנִי וְתִלְמְדֵנִי בְּכָל יַעַת. אֵיךְ לְהַתְנַהֵג בְּעֵינַיִן
 דְּבוּרֵי עִם בְּנֵי אָדָם. שְׁלֵא יֵצֵא מִפִּי דְבוּר שְׁלֵא בְּרִצּוֹנְךָ.
 וְלֹא אֲגַלֶּה שׁוֹם סוּד שְׁאִין צְרִיכִין לְגַלּוֹת. וְתִשְׁמְרֵנִי
 וְתִצִּילֵנִי תָמִיד שְׁלֵא אֶחְיֶה חֵם וְשָׁלוֹם בְּכָלֵל "הוֹלֵךְ רָכִיל
 מִגִּלְגָּל סוּד", כִּי אֵינְךָ אֶתְנֵנוּ יוֹדֵעַ עַד מָה, אֵיזָה דְבָרֵי תוֹרָה
 צְרִיכִין לְדַבֵּר בָּהֶם וְלְגַלּוֹתָם, וְאֵיזָה דְבָרֵי תוֹרָה שְׁאִסוּר
 לְאִמְרָם וְלְגַלּוֹתָם, אֲשֶׁר עָלֵיהֶם נֶאֱמַר: "הוֹלֵךְ רָכִיל מִגִּלְגָּל
 סוּד". עֲזֹרְנִי תָמִיד בְּרַחֲמֶיךָ שְׁלֵא אֶעֱבֹר עַל "לֹא תִלְךְ רָכִיל"
 לְעוֹלָם. הֵן בְּדְבָרֵי תוֹרָה. הֵן בְּדְבָרֵי חוּל. בְּדְבָרִים שְׁפִין
 אָדָם לְחַבְרוֹ. חוּם וְחֻנְנִי וְחַיֶּה עִם פִּי בְּעַת הַטִּיפִי. וְלֹא אֹמַר
 דְּבָר שְׁלֵא בְּרִצּוֹנְךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

וְרַחֵם עָלַי וְהוֹשִׁיעֵנִי. וְתֵן לִי פִּרְנָסְתִּי מִן הַשָּׁמַיִם קֶדֶם
 שְׁאִצְטָרֶךְ לָהּ. וְתִתֵּן לִי וּלְבֵיתִי "לֶחֶם לְאֹכַל וּבְגָד
 לְלְבָשׁ. לְאֹכַל לְשִׁבְעָה וְלְמִכְסָּה עֵתִיק". וְתִזְמִין לִי פִּרְנָסְתִּי
 בְּלִי שׁוֹם טְרָחָא וְיִגִּיעָה כָּלֵל בְּכָבוֹד וְלֹא בְּבִזּוּי בְּהִתַּר וְלֹא
 בְּאִסוּר בְּנַחַת וְלֹא בְּצַעַר מִתַּחַת יָדְךָ הַרְחָבָה וְהַמְלֵאָה, וְאֵל
 תִּצְרִיכֵנִי לֹא לְיָדֵי מִתְנַת בְּשֶׁר וְדָם וְלֹא לְיָדֵי הַלּוֹאָתָם.
 וּבְשֵׁם שְׁנַתֶּת מְזוֹן וּפִרְנָסָה לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָר אַרְבָּעִים
 שָׁנָה, וְהוֹרְדָתָ לָהֶם אֶת הַמָּן מִן הַשָּׁמַיִם, וְשִׁמְלַתָם לֹא בַלְתָּה

מְעַלְיָהֶם, כִּן תִּרְחַם עָלֵינוּ וְתַפְתַּח לָנוּ אֶת אוֹצְרֶךָ הַטּוֹב מִן
 הַשָּׁמַיִם. וְתִזְמִין לָנוּ פְּרִנְסוֹתֵינוּ בְּנִקְל בְּלִי שׁוֹם טַרַח בְּרוּח
 גָּדוֹל. וְתַצִּיל אוֹתָנוּ תָּמִיד מִכָּל מִיַּי הַדְּאָגוֹת פְּרִנְסָה,
 וְתִשְׁפִּיעַ לָנוּ שִׁכְל וְדַעַת מֵאֲתָךְ לְבַטַּח בְּךָ תָּמִיד. וְאֲתָה
 תְּכַלְכְּלֵנִי מִן הַשָּׁמַיִם אוֹתִי וְאֵת בֵּיתִי וְאֵת זְרַעִי וְאֵת כָּל
 אֲשֶׁר לִי. וְתִשְׁפִּיעַ לִי כָּל מַחְסוֹרֵי קֹדֶם שְׂאֲצַטְרֶךָ לָהֶם, בְּאִפֹּן
 שְׂאוּכַל לְעַסֵּק בְּתוֹרָתְךָ וְעַבְדוּתְךָ תָּמִיד בְּאַמֶּת בְּכָל לֵב
 וְנַפְשׁ. וְלֹא יָבֹא עָלַי שׁוֹם בְּלָבוֹל בְּעוֹלָם מִטְרַדֶּת הַפְּרִנְסָה
 כָּלֵל כִּי אֲנִי מִשְׁלִיךְ יַחֲבִי עָלֶיךָ לְבַד, וְאֲתָה תְּכַלְכְּלֵנִי. כִּמוֹ
 שְׁכַתוֹב "הַשִּׁלְךָ עַל יְהוָה יַחֲבֶךָ וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ":

וְעִזְרָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׁנִזְכָּה לְעֲשׂוֹת מִשְׂא וּמִתָּן
 בְּאַמוּנָה. וְתַצִּילֵנוּ תָּמִיד מִכָּל מִיַּי גְּזוּלוֹת, וְלֹא
 נִגְזַל וְלֹא נַעֲשׂוּק אֶת חֲבִירָנוּ לְעוֹלָם אֲפִלּוּ שׁוּה פְּרוּטָה. וְלֹא
 נִגַּע בְּמָמוֹן וְחִפְצֵי חֲבִירָנוּ כָּלֵל. וְלֹא נַחְמוֹד שׁוֹם דְּבַר אֲשֶׁר
 לְרַעֲנוּ. וְתַעֲזָרְנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ שְׁבָכַל עַת שְׁנַעֲסוּק בְּמִשְׂא
 וּמִתָּן, יְהִיָּה כָּל כּוֹנֵנֵנוּ בְּעַסֵּק הַמִּשְׂא וּמִתָּן רַק לְשִׁמּוֹךְ
 וְלְעַבְדוּתְךָ בְּאַמֶּת. וְנִזְכָּה לְכוּן בְּכָל דְּבוּר וְדְבוּר וּבְכָל
 הַלוֹךְ וְחֵלוֹךְ, שְׁנַדְבֵּר וְנִלְךָ בְּשַׁעַת הַמִּשְׂא וּמִתָּן, בְּכָלֵם נְכוּן
 תָּמִיד בְּכָל עַת, שְׁכָל כּוֹנֵנֵנוּ בְּעֲשִׂית הַמִּשְׂא וּמִתָּן כִּדִּי
 שְׁנִזְכָּה לְתֵן צְדָקָה עַל־יַדֵּי הַרוּחַ שְׁנַרְוִיחַ בְּזַה הַמִּשְׂא וּמִתָּן.
 וְכָל עַסְקָנוּ וְחִפְצָנוּ בְּמִשְׂא וּמִתָּן, יְהִיָּה רַק בְּשִׁבִיל זֶה לְבַד
 בְּאַמֶּת, בְּשִׁבִיל שְׁנִזְכָּה לְתֵן צְדָקָה מִהַרוּחַ שֶׁל הַמִּשְׂא וּמִתָּן
 הַזֶּה. וְתַעֲזָרְנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי שְׁנִזְכָּה לְזַכֵּר זֹאת תָּמִיד וּלְכוּן

זאת בכל עת, בכל הלוח וְהַלּוּחַ וּבְכָל דְבוּר וְדְבוּר וּבְכָל תְּנוּעָה וְתְנוּעָה שֶׁל הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן. וְתַפְתַּח אֶת לְבַבְנוּ, וְתַזְכְּנוּ לְקַיִם זֹאת בְּאַמֶּת, שְׁנֹזֶכֶה לְתֵן צְדָקָה חֲרִיבָה בְּכָל עֵת לְעַנְיִים הַגּוֹנִים וּבְשָׂרִים בְּאַמֶּת. וְתִשְׁפִּיעַ לָנוּ שִׁפְעַ טוֹבָה וּבְרָכָה. וְנִזְכֶּה לְהַחְזִיק יָדֵינוּ לְזִמְדֵינוּ תוֹרָה וְעוֹבְדֵינוּ יְהוָה בְּאַמֶּת. וְנִזְכֶּה לְקַיִם מִצְוֹת צְדָקָה בְּשִׁלְמוֹת כְּרָצוֹנָךְ הַטּוֹב, וּבְלֵב טוֹב וּבְסֶכֶר פָּנִים יְפוֹת, וּבְשִׂמְחָה גְדוֹלָה וְחֵדוּה רַבָּה וְעִצּוּמָה. עַד שְׁנֹזֶכֶה עַל־יָדֵינוּ הַצְּדָקָה לְרוֹמֵם אֶת הַמַּחֲיוֹן וְהַדְּעָת וְדִקְדָּשָׁה, וְלִתְקוֹן תְּקוּנָה הַכֹּלְלִי שֶׁל הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן. וְנִזְכֶּה לְתְקוֹן עַל־יָדֵינוּ כָּל הַחֲטָאִים וְהַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְנוּ בְּמַשָּׂא וּמִתֵּן, וּבְתַאֲוֹת וְחַמְדַּת הַמָּמוֹן מִנְעוּרֵינוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְזָכוּת הַצְּדָקָה יִגַּן עָלֵינוּ "כִּנְשָׁר יַעִיר קִנּוּ עַל גּוֹזְלָיו יִרְחַף". וְתַכְפֵּר בְּעַדְנוּ וְחֲטָאֵנוּ בַּצְּדָקָה נִפְרָק. וְנִזְכֶּה עַל־יָדֵינוּ הַצְּדָקָה לְתְקוֹן הַכֹּלְלִי:

וְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל פְּלִטָתֵנוּ וְעַל פְּלִיטַת עַמּוֹךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְעִזְרָנוּ וְחֹשִׁיעָנוּ וְחַקִּימָנוּ מִהַרְחָה מִנִּפְלִיתֵינוּ הַגְּדוֹלָה וְהַעֲמָקָה מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁר יִרְדְּנוּ מִטָּה מִטָּה, וְנִפְלְנוּ בְּגָלוֹת גְּדוֹל מְאֹד זֶה כַּמָּה שָׁנִים בְּגוֹף וְנַפֶּשׁ בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, בְּכָלֵל וּבְכָפֵרֵט. מָרָא דְעֵלְמָא כִּלְאָ סוּמְךָ נּוֹפְלִים, חוּם וְחַמְלָ עָלֵינוּ, וּסְמִיךְ אוֹתֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וַיְקַיֵּם בָּנוּ מִקָּרָא שְׁפָתוֹב: "אֵל תִּשְׁמְחֵנוּ אוֹיְבֵתֵינוּ לִי כִי נִפְלֵתֵנוּ קָמַתֵנוּ, כִּי אֲשַׁב בַּחֲשֵׁךְ יְהוָה אֹר לִי. שְׁלַח יָדֶיךָ מִמְרוֹם. פְּצֵנִי וְחַצִּילֵנִי מִמַּיִם רַבִּים, מִיַּד בְּנֵי נֹכַר. חַנּוּנֵינוּ

וְהַקִּימֵנִי. הֲלוֹ עֵינַי לְמָרוֹם. יְדֵךְ תִּכְוֶן עַמִּי אֶף זְרוּעֶךָ
 תִּתְאַמְצֵנִי. וְהוֹצִיאֵנִי וְהַעֲלֵנִי מִהָרָה מִכָּל הַנְּפִילוֹת
 וְהִירִידוֹת שִׁירְדָתִי וְנִפְלָתִי עַד הִנֵּה וְנִתְרַחֲקָתִי מִמְּךָ
 וּמֵעֲבוֹדָתְךָ מְאֹד. חוֹסֶה עָלַי כָּרֹב רַחֲמֶיךָ, כִּי אַתָּה יַדְעָתָ כִּי
 אֵין מִי שִׁיעֲמֹד בְּעַדְנוּ בַּנְּפִילָתֵנוּ הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת, אֲשֶׁר
 יִרְדְּנוּ פְּלָאִים. כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "וַתֵּרֶד פְּלָאִים אֵין עוֹזֵר לָהּ."
 וְכְמוֹ שְׂפָתוֹב: "הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תִּפְאָרֶת יִשְׂרָאֵל,"
 מֵאֲגָרָא רָמָא לְבִירָא עֲמִיקָתָא. וְאֵין מִי שִׁיעֲמֹד בְּעַדְנוּ.
 וְאֵין מִי שִׁיּוּכַל לְהַקִּים אוֹתָנוּ מִנְּפִילוֹתֵינוּ כִּי אִם אַתָּה לְבַד.
 וְתִקֵּם מִקָּרָא שְׂפָתוֹב כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵם
 לְבָרְכָה: "נִפְלָה וְלֹא תוֹסִיף לְפֹל עוֹד. וְתֹאמַר אַתָּה
 לְיִשְׂרָאֵל. קוּם בְּתוֹלֵת יִשְׂרָאֵל." חוּם וְחִמְל עָלֵינוּ, וְעוֹזֵר לָנוּ
 לְתַקֵּן אֶת מַחֲנוֹ וְדַעַתְנוּ עַל־יְדֵי תַקוּן הַפְּרִיִת בְּאַמַּת
 בְּשִׁלְמוֹת. וְתַצִּילֵנִי מֵעַתָּה מִכָּל מִינֵי נְפִילוֹת מֵעֲבוֹדָתְךָ חַס
 וְשָׁלוֹם. וְתַעֲזֹר לָנוּ מֵעַתָּה לְעֵלוֹת וְלָקוּם מִהָרָה מִכָּל
 הַנְּפִילוֹת שֶׁנִּפְלְנוּ עַד הִנֵּה. וְתִקֵּם אֶת "סֶפֶת דְּיֹד הַנּוֹפְלָת".
 רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אֱלֹהִי שִׁטְחָתִי אֶת כַּפִּי. הַקִּימֵנִי וְאַחִיָּה.
 "לֹא תוּכַל לְהַתְּעִלֵּם מֵאַחִיךָ הָאֲבִיוֹן. עוֹב תַּעֲזוֹב. וְהָקֵם
 תִּקְוִם":

וְתַצִּילֵנִי אוֹתִי וְאֶת זְרַעִי וְאֶת זְרַע זְרַעִי וְאֶת כָּל עַמְּךָ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל, וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִמְלִטֵנוּ שְׁלֹא יָבֹא שׁוּם אֶחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל לְחַלֵּי נוֹפֵל חַס וְשָׁלוֹם. וְתִרְחַם עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל,
 עַל כָּל אוֹתָן שֶׁכָּבַר בָּאוּ לְחוֹלָאת הַמָּרָה הַזֹּאת. וְתִרְפָּאֵם

בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְתָקִים אוֹתָם מִנִּפְיֻלָּתָם
 וְתִשָּׁיֵבם לְאִיתָנָם, וְתִשְׁלַח לָהֶם מִהֲרָה רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן
 הַשָּׁמַיִם רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף, כִּי אֵל מֶלֶךְ רוֹפֵא
 נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אַתָּה:

וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהַצֵּל אוֹתִי וְאֶת זַרְעִי וְכֹל עַמּוּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
 מִכָּל מִינֵי שְׂכָרוֹת שֶׁל יַיִן וְשָׂאֵר מִשְׁקִים הַמְשַׁכְּרִין.
 וְלֹא אָבוּא לְיַדֵּי שְׂכָרוֹת לְעוֹלָם. כִּי אַתָּה גְּלוֹתָ עַל־יַדֵּי
 חֲכָמֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים גְּדֹל הַפָּגָם הַנּוֹרָא שֶׁל הַשְׂכָּרוֹת חַם
 וְשָׁלוֹם. חוּם וְחֲנִנּוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְהַצִּילֵנוּ מִשְׁתִּיָּה מְרַבָּה
 הַמְּבִיאָה לְיַדֵּי שְׂכָרוֹת. וְאִפְלוּ מִעַט הַשְׁתִּיָּה הַמְּכַרְחַת
 בְּשִׁפְתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים, תִּזְכְּנִי שְׁתִּיָּה הַשְׁתִּיָּה בְּקֹדֶשׁהּ
 וּבְטַהֲרָה גְּדוֹלָה. וְנִזְכָּה לְחָרִים אֶת מַחֲנוּ וְדַעַתְנוּ לְשִׁמּוּךָ
 וְלַעֲבוּדָתְךָ עַל־יַדֵּי מִעַט הַשְׁתִּיָּה בַּיָּמִים הַקְּדוֹשִׁים. וְנִזְכָּה
 שְׁלֹא יֵצֵא מִפִּינוּ שׁוֹם דְּבוּר שְׁלֹא כָּרְצוֹנָה, עַל־יַדֵּי שְׁתִּיָּת
 חַיִּין אִו מִשְׁקָה הַמְשַׁכֵּר. וְלֹא נְדַבֵּר אִז שׁוֹם דְּבוּר שְׁאִין
 צָרִיכִין לְגִלוֹת, רַק נִזְכָּה לְדַבֵּר בְּקֹדֶשׁהּ וּבְטַהֲרָה דְּבוּרִים
 שֶׁהֵם רְצוֹנָה הַטּוֹב בְּאַמְת, בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לִבָּב. וְלֹא נִבְּא
 לְיַדֵּי שְׂכָרוֹת לְעוֹלָם, וְתִצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ מִיַּיִן הַמְשַׁכֵּר.
 וְתִזְכְּנִי לַיִּין "הַמְשַׁמַּח אֱלֹהִים וְאֲנָשִׁים":

חוּם וְחֲנִנּוּ וּמִלֵּא מִשְׁאֵלוֹתֵינוּ בְּרַחֲמִים, וְזַכְּנוּ מִהֲרָה לְתַקּוּן
 הַכֶּלְלִי בְּשִׁלְמוֹת בְּכָל הַבְּחִינוֹת, הֵן תַּקּוּן הַבְּרִית
 שֶׁהוּא כְּלָלוֹת הַגִּידִין שֶׁהוּא תַקּוּן הַכֶּלְלִי שֶׁל כָּל הַשָּׂם"ה

לְאוֹיֵן שְׂפַת־וֹרָה, הֵן תִּקְוֵן הַכְּלָלִי שֶׁל הַדְּבָר עַל־יְדֵי שְׂבַח
 הַצְּדִיקִים, הֵן תִּקְוֵן הַכְּלָלִי שֶׁל הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה,
 הֵן תִּקְוֵן הַבְּגָדִים, לְכֹלם תִּזְכְּנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים חַיֵּשׁ קָל
 מִהָרָה. כִּי אַתָּה יַדְעָתָ כִּי אֵי אֶפְשָׁר לָנוּ לְתַקֵּן כָּל דָּבָר וְדָבָר
 בְּפָרְטִיּוֹת כִּי הֵם רַבִּים מְאֹד, כִּי פָגַמְנוּ הַרְבֵּה מְאֹד. רַחֵם
 עָלֵינוּ וְחַוְשִׁיעֵנוּ מִהָרָה לְמַעַן שְׂמֹךְ וְזַכְּנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים
 וּבְחֶסֶדֶיךָ הַעֲצוּמִים לְתַקֵּן הַכְּלָלִי בְּאַמֶּת וּבְשִׁלְמוֹת בְּכָל
 הַבְּחִינּוֹת, וַעֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וּלְמַעַן הַצְּדִיקֵי אֲמֶת וְלֹא לְמַעַנְנוּ.
 וּמַעֲפֹר תִּקְוֵמְנוּ, וּמֵאֲשֵׁפוֹת דְּלוּתֵנוּ תְרוֹמְמוּנוּ, וּבְכָל
 הַתִּקְוִנִים הַכְּלָלִיִּים וְהַפָּרְטִיִּים תִּתְקַנְנוּ, וּבְטוֹבְךָ הַגָּדוֹל
 תִּשְׁבִּיעֵנוּ, וְתִשְׁמַע וְתִקְבַּל צַעֲקוֹתֵנוּ וְתַפְּלֵתֵנוּ וְתַחֲנוּנֵינוּ
 וּבְכָל מִינֵי טְהָרוֹת וְקֹדְשׁוֹת תִּטְהַרְנוּ וְתִקְדְּשֵׁנוּ. וְתַקְוֵם
 מִהָרָה מִקְרָא שְׂפַת־וֹב: "וַעֲשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר בְּחָקִי תִלְכוּ
 וּמִשְׁפָּטֵי תִשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם". חָנְנוּ וַעֲנֵנוּ וְשִׁמַּע קוֹל
 תְּפִלוֹתֵינוּ. כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
 בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

ל

"כִּי־אֵיךְ תִּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם בֶּן נִפְשֵׁי תִעֲרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים.
 צְמָאָה נִפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לֵאמֹר חַי מִתִּי אָבוֹא וְאֶרְאֶה
 פָּנֵי אֱלֹהִים". כִּי אַתָּה יְהוָה לְבַד יַדְעָתָ גְּדֻלָּתְךָ וּגְבוּרָתְךָ
 וְתַפְאֲרָתְךָ וְרוֹמְמוֹתְךָ וְהַתְנַשְּׂאוֹתְךָ. כִּי לְגִדְלָתְךָ אֵינִי חֶקֶר,
 וְהַשְׂגַּת אֱלֹהוּתְךָ מְרוֹמָם וּמְנַשָּׂא מְאֹד, כִּי לִית מַחֲשָׁבָה

תְּפִיֶסָה בְּךָ כָּל־ל. אֲבָל מֵעַצֵּם רַחֲמָנוּתְךָ וַחֲנִינֹתְךָ אֲשֶׁר
 אַתָּה חֹפֵץ לְהַטִּיב לְבְרִיּוֹתֶיךָ, עֲשִׂיתָ פְּעֻלֹת גְּדוּלוֹת וְסִבְבַּת
 סְבוֹת רַבּוֹת, וְצִמְצֻמַּת הַשָּׁגַת אֱלֹהוֹתֶיךָ בְּכֹמֶה צִמְצוּמִים
 שׁוֹנִים, מֵעֲלָה לְעֵלּוּל, מִשְׁכָּל עֲלִיוֹן לְשִׁכְל תַּחְתּוֹן. וְנָתַתָּ כַּח
 לְצַדִּיקֶיךָ הָאֲמִתִּיִּים לְהַשִּׁיג הַשָּׁגַת אֱלֹהוֹתֶיךָ וַיִּדְיַעַת
 רוֹמְמוֹתֶיךָ, וַחֲנֻנְתָּ אוֹתָם דָּעָה בִּינָה וְהַשְׁכֵּל. אֲשֶׁר בְּעַצֵּם
 בִּינָתָם יֵשׁ לָהֶם כַּח לְהַכְנִים הַשָּׁגַת אֱלֹהוֹתֶיךָ גַּם בְּדַעְתָּנוּ
 הַפְּחֻתָּה. כִּי אֲשֶׁר הִתְחַלַּת לְגַלּוֹת הַשָּׁגַת אֱלֹהוֹתֶיךָ עַל יְדֵי
 מֹשֶׁה נְבִיאֶיךָ נֶאֱמַן בֵּיתְךָ אֲשֶׁר הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם מִמִּט
 [מֵאַרְבָּעִים וְתֵשְׁעָה] שְׁעָרֵי טְמֵאָה. וְהַכְנִיסָנוּ בְּמִט
 [בְּאַרְבָּעִים וְתֵשְׁעָה] שְׁעָרֵי קֹדֶשׁה, וְקָרַב אוֹתָנוּ אֵלֶיךָ
 וְלַעֲבוֹדָתְךָ, וְנָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהֵם
 כָּל־שְׁעוּרִים וְצִמְצוּמִים לְהַשִּׁיג עַל יָדָם הַשָּׁגַת אֱלֹהוֹתֶיךָ.
 כִּי עַל־יְדֵי כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה וְעַל יְדֵי כָּל אוֹת וְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ
 הַקְּדוֹשָׁה שֶׁבְּכָתָב וּבְעַל פִּהּ. כְּשֶׁאָנוּ זוֹכִים לַעֲשׂוֹתָם
 בְּקֹדֶשׁה וּבְטָהֳרָה כְּרָאוּי. יֵשׁ לָנוּ כַּח לְהַמְשִׁיךְ לָנוּ דַעַת
 לְהַשִּׁיג אֱלֹהוֹתֶיךָ עַל־יְדֵי כֹמֶה שְׁעוּרִים וְצִמְצוּמִים שֶׁל
 הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. מָה רַב טוֹבֶיךָ אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ עִמָּנוּ עַל יְדֵי
 מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עֲלִיו הַשְּׁלוֹם, אֲשֶׁר הוּא הָאִיר עֵינֵינוּ וְהוֹצִיאָנוּ
 מֵאֶפְלָה לְאוֹרָה מִחֹשֶׁךְ לְאוֹר גְּדוּל מֵעַמְקֵי הַגְּלוּת בְּגוֹף
 וּנְפֶשׁ וּמִמּוֹן, מִמִּט [מֵאַרְבָּעִים וְתֵשְׁעָה] שְׁעָרֵי טְמֵאָה
 לְמִט [לְאַרְבָּעִים וְתֵשְׁעָה] שְׁעָרֵי קֹדֶשׁה. כִּי מֵעַצֵּם גְּדֻלַּת
 מַעֲלַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עֲלִיו הַשְּׁלוֹם הָיָה יָכוֹל לְהַכְנִים הַשָּׁגַת

אֱלֹהֵיךָ אֶפְלוּ לְאֲנָשִׁים פְּחוּתִים בְּדִיּוּטָא הַתְּחִתּוֹנָה מְאֹד,
כְּמוֹנוּ הַיּוֹם:

וְעַתָּה בָּאתִי לְפָנֶיךָ יְיָ הַיְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי. "גִּדְל הָעֶצֶה
וְרַב הָעֲלִילָה". לְמַדְנִי וְהוֹרְנִי בְּאִיזָה דְרָךְ בְּאִיזָה
אֲפֹן בְּאִיזָה זְכוּת בְּאִיזָה עֶצֶה וְתַחֲבוּלָה, אֲזֻכָּה אֲנֹכִי גַם כֵּן
לְהַשְׁיֵג הַשְּׁגַת אֱלֹהֵיךָ אֲשֶׁר לְכֹךְ נּוֹצְרָתִי. כֹּאֲשֶׁר אַתָּה
יָדַעְתָּ כִּי לֹא נִבְרָאתִי בְּעוֹלָם הַשְּׁפָל הַזֶּה, אֲלֹא כִּדִי לְרֹדֵף
אֲחֵר הַתְּכָלִית הַטּוֹב הַזֶּה, לְהַשְׁיֵג הַשְּׁגַת אֱלֹהֵיךָ יְתִבְרַךְ:

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יָדַעְתָּ גִּדְל הַתְּרַחֲקוּתִי מִהַשְּׁגַת
אֱלֹהוֹת. כִּי לֹא דִי שְׁלֹא נִזְהַרְתִּי לְקַיֵּם כָּל דְּבָרֵי
תּוֹרָתְךָ וּמִצְוֹתֶיךָ, אֲשֶׁר עַל יָדָם זֹכִיךְ לְהַשְׁיֵג אוֹתְךָ כָּל חַד
לְפָנֶיךָ מִה דְּמַשְׁעַר בְּלִבִּיהָ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב "נּוֹדַע בַּשְּׁעָרִים
בְּעִלָּה", כָּל חַד לְפָנֶיךָ מִה דְּמַשְׁעַר בְּלִבִּיהָ, אַף גַּם עָשִׂיתִי
מִה שְׁעָשִׂיתִי, וּפְגַמְתִּי מִה שְׁפָגַמְתִּי, וְקִלְקַלְתִּי מִה
שְׁקִלְקַלְתִּי, חָטָאתִי עֲוִיתִי וּפָשַׁעְתִּי וְהָרַע בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי,
בְּשֹׂאט בְּנַפְשׁ בְּזָדוֹן וּבְמַעַל, עַד אֲשֶׁר נִתְּרַחֲקַתִּי מִמְּךָ כְּמוֹ
שְׁנֵתְרַחֲקַתִּי בְּתַכְלִית תַּכְלִית הָרַחוּק. כִּי עַל-יְדֵי כָּל חַטָּא
וְעוֹן וּפְגָם, קִלְקַלְתִּי צְנוּר וְשִׁבִיל וְנִתִּיב שֶׁל הַחֲכָמָה וְהַבִּינָה
וְהַדַּעַת, אֲשֶׁר עַל יָדָם הָיִיתִי יָכוֹל לְהַשְׁיֵג הַשְּׁגַת אֱלֹהֵיךָ.
עַד אֲשֶׁר בָּרַב עֲוֹנוֹתֵי הַמְּרָבִים מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרֶךְ
וּמִסְפָּר, וְכִבְדוֹ מִחוּל יָמַי, וְרַבּוּ מִעַפְר הָאָרֶץ, וְעֲצָמוֹ
מִשְׁעָרוֹת רֵאשִׁינוֹ, עַל יְדֵי זֶה קִלְקַלְתִּי וְהִרְסַתִּי וְהִחַרְבַתִּי כָּל

מיני צנורות ושבילים ונתיבות החכמה הקדושה, והחרבתי הדרכים אשר על ידם משיגין אותך. ובכל פעם הוספתי חטאים על חטאים ועונות על עונות ופשעים על פשעים רבים ועצומים מאד מאד. עד אשר "עונותי עברו ראשי כמשא כבד וכבדו ממני". עד אשר על ידי זה עשיתי כמה וכמה אלפים ורבבות מחצות ברזל ומסכים המבדילים ביני ובין השגתך.

מרא דעלמא פלא, אתה ידעת פי אין מי שיוכל להכניס בנו השגת אלהות, פיאם צדיקי הדור האמתיים הגדולים במעלה מאד מאד. פי לפי עצם ירידתנו והתרחקותנו ממך מאד, וכפי פחיתות נפשנו, שאנו יודעים בעצמנו, אנו צריכים עכשו מנהיג אמת שיהיה גדול במעלה מפלגת ועצומה מאד מאד. פי כל מה שחולף נחלש ביותר הוא צריך רופא גדול ביותר. וישראל במצרים, שהיו במדרגה פחותה מאד במ"ט [ארבעים ותשעה] שערי טמאה, לא היה מי שיוכל לעזור להם פי אם משה רבנו עליו השלום. ועכשו שנפלנו בגלות גדול בגוף ונפש יותר ויותר מגלות מצרים, בודאי אין מי שיוכל לעזור אותנו פי אם הצדיק הגדול במעלה מאד, שיהיה בבחינת משה רבנו. ולא די שאין אנו זוכין להתקרב לצדיק אמת כזה, אף גם בעונותינו הרבים, שפכת חמתך עלינו ולקחת מאתנו כל מאורי עינינו, כל צדיקינו האמתיים הגדולים במעלה מפלגת ועצומה מאד.

וּמָה נַעֲשֶׂה עִבְשׁוּ בַעַת הַזֹּאת, בְּפָרֵט אִישׁ כְּמוֹנֵי חוֹלָה
 כְּמוֹנֵי מִדְבָּא וּמַעֲנָה בְּיַסּוּרֵי הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוֹף כְּמוֹנֵי. נִגּוּעַ
 וּמִכָּה וּמִטָּרָף וּמִבְּלָבָל, "אִישׁ מִכְּאֲבוֹת וַיְדוּעַ חֲלִי", מָלֵא
 פְּצָעִים רַבִּים וַעֲצוּמִים בְּלִי שְׁעוֹר. "מִכָּה רָגַל וְעַד רֹאשׁ אֵין
 בִּי מֵתוֹם, פִּצַּע וְחִבּוּרָה וּמִכָּה טְרִיחַ". מָה אֹמֵר וּמָה אֲדַבֵּר
 וּמָה אֶצְטַדֵּק. מִי יַחַמֵּל עָלַי וּמִי יִקּוּם בְּעָדַי.

אָבִי שֶׁבְּשָׁמַיִם, אַתָּה יַדְעָתָ אֶת כָּל לְבָבִי, "רְאֵה עֲנִי
 וְחֲלִצֵנִי", רֹאֵה בְּעֵלְבוֹן עֲלוּבִים רְאֵה בְּעֵלְבוֹנִי.
 הַחֹמֶל עַל דֵּל חֲמַל עַל דַּלּוֹתֵנוּ. "מִצִּיל עָנִי מִחֶזֶק מִמּוֹנֵי,
 וְעָנִי וְאֲבִיוֹן מִגּוֹזְלוֹ", הִצֵּל וְהוֹשִׁיעַ עָנִי וְאֲבִיוֹן כְּמוֹנֵי,
 הוֹצִיאֵנִי מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּפִירִים. "הִצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד
 כָּלֵב יְחִידָתִי". כִּי אֲנִי מוֹדָה וּמִתְוֹדָה לְפָנֶיךָ בְּכָל לֵב וּנְפֶשׁ,
 שְׂאֵנִי בְּעֲצָמַי הַחַיִּב בְּכָל אֱלֹהִים, מִתְחַלָּה וְעַד סוּף. אֲבָל מָה
 אַעֲשֶׂה אָבִי שֶׁבְּשָׁמַיִם, כִּי אֲנִי דוֹמָה בְּעֵינַי כְּאֵלוֹ הֵייתִי
 תְּפוּס בְּרֶשֶׁת, וּכְאֶסוּר בְּכַבְלֵי בְּרָזָל וְדִלְתוֹת נְחָשֶׁת. וְאֵין
 לִי שׁוּם תְּקוּנָה, כִּי אִם לְרַחֲמֶיךָ וְחֶסְדֶּיךָ וְחַנּוּנֹתֶיךָ
 הָאֱמֶתִיִּים, כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לְמַעֲשֶׂה רַבְּנוֹ שְׂאֵתָה חוֹנֵן וּמְרַחֵם
 אַף עַל פִּי שְׂאִינָם כְּדָאִים וְחַגּוּנִים לְרַחֵם עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ
 שְׂפָתוֹב: "וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל טוֹבִי עַל פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי
 בְּשֵׁם יְהוָה לְפָנֶיךָ. וְחַנּוּתִי אֶת אֲשֶׁר אֶחֱוֹן וְרַחֲמֹתִי אֶת
 אֲשֶׁר אֲרַחֵם". וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה אֶת-עַל-פִּי
 שְׂאִינֵנו כְּדָאִי לְחוֹן, אֶת-עַל-פִּי שְׂאִינֵנו כְּדָאִי לְרַחֵם, "הוֹצִיאָה

מִמֶּסְגֵר נַפְשִׁי לְהוֹדוֹת אֶת שְׁמֶךָ, בִּי יִכְתִּירוּ צְדִיקִים כִּי
תִגְמַל עָלַי׃

עֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי וּמַחֲלֵ לִי עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי הַמְרֹבִים. וְתִקְנֵנִי
בְּעֵצָה טוֹבָה מִלִּפְנֵיךָ וְהוֹשִׁיעֵנִי מִהֲרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ.
וְזַכְּנִי לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת מִנְעֲתָה וְעַד עוֹלָם, וַעֲשֵׂה מַה
שֶׁתַּעֲשֶׂה בְּאֶפֶן שְׂאוּכָה לְהַשְׁיִיג הַשְּׂגַת אֱלֹהוֹתֶךָ בְּאַמֶּת
וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה בְּקֹדֶשׁ וּבְטַהֲרָה גְדוֹלָה וּבְעֲנוּהַ אֱמִתִּיּוֹת,
כְּרִצוֹנְךָ וְכְרִצוֹן צְדִיקֶיךָ הָאֱמִתִּיִּים. וְהִגֵּן בְּעַדִּי וּשְׁמַרְנִי
וְהַצִּילְנִי מִתַּאֲוֹת מָמוֹן, שְׂלֵא יַעֲלֶה עַל לְבִי שׁוֹם חֲמֻדָּה
וְתַאֲוָה לְמָמוֹן כָּלֵל. וְאַזְכֶּה לְהִיּוֹת שׁוֹנֵא בְּצַע, לְשֵׁנֵא אֶת
הַמָּמוֹן בְּתַכְלִית הַשְּׂנֵאָה. וְתַצִּילְנִי מִטְרַדַת הַפְּרָנְסָה,
וּמִיַּגִּיעַת וּרְדִיפַת הָעוֹלָם הַזֶּה. וְלֹא אֲבַלְבֵּל אֶת דַּעְתִּי, וְלֹא
אֲטַרִיד אֶת מַחְשַׁבְתִּי בְּשׁוֹם דָּבָר מִעֲסָקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה כָּלֵל.
רַק כָּל מַחְשַׁבּוֹתַי וְחֲכָמְתַי וּבִינָתַי וְדַעְתִּי וְלְבִי וְנַפְשִׁי
וְגוֹפִי, יִהְיוּ תָמִיד חֲבוּקִים וְדְבוּקִים בָּךְ וּתְאֲבִים אֵלֶיךָ,
וּמִשְׁתּוֹקֵקִים לְרוֹמְמוֹתֶיךָ בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה. עַד
שְׂאוּכָה לְחַכְמָה שְׁלֵמָה דְקֹדֶשׁ לְחַכְמָה תַתְּאָה וּלְחַכְמָה
עֲלָאָה עַד שְׂאוּכָה לְהַשְׁיִיג תָּמִיד הַשְּׂגַת אֱלֹהוֹתֶיךָ בְּאַמֶּת
וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה. וְתַזְכֵּנִי תָמִיד לְהַשְׁגוֹת חֲדָשׁוֹת אֱמִתִּיּוֹת
בִּידִיעַת רוֹמְמוֹתֶיךָ וּבִתְשׁוּקַת אֱמוּנָתֶיךָ הַקְּדוּשָׁה. וְתַחַנְנֵנִי
מֵאֲתֶיךָ דַּעַה בִּינָה וְהַשְׁכֵּל. עַד שְׂאוּכָה בְּרַחֲמֶיךָ לְחַכְמִים
הַשְּׂגַת אֱלֹהוֹתֶיךָ גַּם בְּשֵׂאֵר אֲנָשִׁים רַבִּים בְּקֹדֶשׁ וּבְטַהֲרָה
גְדוֹלָה, כְּרִצוֹנְךָ הַטוֹב. וְאַזְכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם

אֱלֹהֵיךָ וְרוֹמְמוֹתֶיךָ וְאֲדֹנֵיךָ לְכֹל בָּאֵי עוֹלָם, וַיֵּדַע כָּל
פְּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתָּ וַיִּבִין כָּל יִצְוֹר כִּי אַתָּה יִצְרָתוֹ.
וַיִּתְבַּרְךְ וַיִּשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ מִלְּפָנֶי בְּכִי כָל. וַיִּתְגַּלֶּה וַיִּתְרוֹמַם
וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְעַלֶּה מִלְכוּתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. וַיֹּאמֶר כָּל
אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֶפֶס יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִלֶּךְ וּמִלְכוּתוֹ בְּכֹל
מִשְׁלָה:

וּבִכֵּן תִּחְיֶנּוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתוֹצִיאֵנוּ מִגְלוֹת הַמֶּר הַזֶּה,
מִגְלוֹת הַגּוֹף וְהַנַּפֶּשׁ וְהַמָּמוֹן וְהַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר כָּלָם הֵם
מִשְׁקָעִים בְּגְלוֹת גְּדוֹל וָמֵר מְאֹד מְאֹד. וְתִעַלֶּה אֶת הַשְּׂכִינָה
וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל מִגְלוֹתֵם, מִבֵּין הָאֲרָבַע מְלַכְיוֹת. אֲשֶׁר זֶה
כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים. אֲשֶׁר מִלְכוּת דְּקֻדְשָׁה הַמּוֹשְׁלֵת בְּכֹל
כְּלָיוֹת הָאֲרָבַע עוֹלָמוֹת, יִרְדָּה מִכִּסְאָהּ בְּעוֹזְנוֹתֵינוּ
הַרְבִּים, וְנִתְּנָה בְיָדָהּ מִמְּשָׁלָה לְהָאֲרָבַע מְלַכְיוֹת. וְעַל-יְדֵי-
זֶה גָּלִינוּ מֵאֲרִצְנוּ וְנִתְּרַחֲקֵנוּ מֵעַל אֲדָמֹתֵנוּ, בְּגִשְׁמֵיֹת
וּבְרוּחֵיֹת. וּמִגּוֹלָה אֶל גּוֹלָה הִלְכְנוּ וּמִכְּלִי אֶל כְּלִי הוֹרְקֵנוּ,
עַד אֲשֶׁר תֵּשׁ כִּיחֵנוּ וּמָטָה יְדֵינוּ מְאֹד. וְעַל יְדֵי זֶה מִתְגַּבֵּר
הַגְּלוּת הַפְּרָטִי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא גְלוּת
הַנַּפֶּשׁ עַל יְדֵי תֵאוֹת עוֹלָם הַזֶּה וְהַבְּלִיָּה, שֶׁכָּל זֶה נִמְשָׁךְ רַק
מִן הָעֵפוֹ"ם שְׂאֵנוּ בִּינֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיִּתְעַרְבוּ בַגּוֹיִם
וַיִּלְמְדוּ מִעֲשֵׂיהֶם, "אֱלֹהִים אֵל דְּמִי לָךְ אֵל תִּחַרֶשׁ וְאֵל
תִּשְׁקֹט אֵל". וְשִׁמַּע קוֹל צַעֲקוֹתֶיךָ וְזַעֲקוֹתֶיךָ, שְׂאֵתָהּ בְּעֲצָמֶיךָ
כְּבִיכּוֹל צוֹעֵק וְשׂוֹאֵג זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה עַל גְלוּת הַשְּׂכִינָה
וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "יְהוָה מִמְרוֹם יִשְׂאֵג וּמִמַּעוֹן

קדשו יתן קולו, שאג ישאג על נהו". ושמע קול צעקת
 וצעקת השכינה וכנסת ישראל, אשר היא זועקת בקול מר
 על צרות נפשנו. אשר העכו"ם מתגברים עלינו בכל יום.
 ולא די שהם מושלים עלינו בגוף וממון. אף גם הם רוצים
 חס ושלום להתגבר בחכמתם החיצונית המטעית והסכלה,
 אשר באמת כל חכמתם הוא כסילות ואולת גמור. וכבר
 נתפסו הרבה מאחינו בני ישראל ברשתם ובמצודתם
 הרעה, ועוד הם צודים לקחת ולטרף חס ושלום עוד נפשות
 ישראל ברשת חכמתם המטעית של פילוסופיא
 ואפיקורסות וכפירות אשר נתפשטה מאד בעוונותינו.
 חוס וחמל עלינו והוציא את בלעם מפיהם. השיג תשוג
 והצל תציל אותנו ואת אחינו ואת זרענו ואת כל זרע
 עמך בית ישראל מרשת ומצודה רעה הפרוסה עכשו על
 כל החיים אשר לא היתה כזאת מימי קדם. זכנו לאמונה
 שלמה להמליך אותך עלינו ועל נפשינו ועל כל רמ"ח
 אברינו ושם"ה גידנו בכל עת ועת יעזרנו רחמי לך עליך
 ועל בניה, פי מי יוכל לסבל את קול צעקת וצעקת קדשא
 בריך הוא ושכינתיה. מי יוכל לאטם אזנו ולבבו מקול
 צעקתם ושועתם המרה. ותן בלבנו לצעק תמיד אליך עד
 שתרחמנו. נשוע ותאמר היני. "המזכירים את יהוה אל
 דמי לכם. ואל תתנו דמי לו, עד יכונן ועד ישים את
 ירושלים, תהלה בארץ":

רבונו של עולם "מלכותך מלכות כל עולמים, וממשלתך בכל דור ודור", חוס וחסל ורחם על מלכותך המתפשטת בכל הארבע עולמות, ופדה והוצא והעלה את שכינת עזך ומלכותך מבין הגוים. ותעלה את המלכות דקדושה וכנסת ישראל מן גלות הארבע מלכיות. ומלכות הרשעה מהרה תעקר ותשבר ותמגר ותכלם ותכניעם ותשפילם במהרה בימינו. ותעקר ותשבר ותבטל כל היעות הזרות של חכמות החיצוניות ופילוסופיא ואפיקורסית מן העולם. ותמסך בקרבם רוח עושים. ותערבב את דעתם ותסתם את פיהם. ותעקר ותשבר ותבטל דעתם ומחשבתם הרעה מן העולם:

ועזרנו והושיענו. שנזכה להגיע למדת החסד באמת בתכלית השלמות, כמו אברהם אבינו עליו השלום, שאחז במדת החסד בשלמות. ונזכה לעשות חסד ואמת עם כל בני אדם:

ותזכנו ברחמיך הרבים ותשלח לנו צדיקים אמתים מוכיחי אמת שיעסקו תמיד להוכיח אותנו בתוכחה מגלה מאהבה מסתרת. ותתן בלבנו שנטה אזנינו ולבנו לקבל תוכחתם הטובה. אף על פי שתהיה לפעמים בדרך בזיון, אף על פי כן נזכה לקבל דברי תוכחתם באהבה ובחבה ובשמחה גדולה, ונהיה בכלל אוהבי תוכחות. ונזכה לשוב בתשובה שלמה לפניך

הַיָּמִים טוֹבִים. וְתַחֲנַנִּי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה
שְׁלֵמָה אֲפִלוּ עַל הַעֲוֹנוֹת שְׂאֵינָם יְדוּעִים לִי:

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אַתָּה יַדְעֵתָ כַּמָּה אָנִי רְחוּק מִקְדָּשְׁתָּ
וְשִׂמְחַת יוֹם-טוֹב הַקָּדוֹשׁ, חוּם וְחֶמֶל עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים, וְזַכְּנִי בַּחֲסָדֶיךָ הָעֲצוּמִים, שְׂאֵזְכָּה לְקַבֵּל הַיָּמִים
טוֹבִים בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה וּבְשִׂמְחָה רַבָּה, עַד שְׂאֵזְכָּה עַל יְדֵי
קִדְשֵׁת וְשִׂמְחַת יוֹם טוֹב לְהַעֲלוֹת אֶת הַמַּלְכוּת דְּקִדְשָׁה
מִבֵּין הָאֲרָבַע מַלְכוּוֹת, וְלְהַעֲלוֹתָהּ לְאוֹר פְּנֵי יְהוָה. וַיְקִיֵּם
מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "צַדִּיק לְפָנָיו יִהְיֶה וַיִּשֶׁם לְדָרֶךְ פְּעָמָיו".
וְנֶאֱמַר: "אֵךְ צַדִּיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנִיךָ".
וְתַזְכְּנִי לְהַמְשִׁיךְ עָלַי קִדְשֵׁת וְשִׂמְחַת יוֹם-טוֹב תָּמִיד בְּכָל
הַשָּׁנָה כְּלָה, וְאֵזְכָּה לְשִׂמְחָה דְּקִדְשָׁה תָּמִיד, עַד שְׂאֵזְכָּה
לְהַשְׁגֵּת אֱלֹהוּתְךָ וַיִּדְעֵת רֹמְמוֹתֶיךָ וְתִשׁוּקַת אֱמוּנָתְךָ
בְּאֵמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם, בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה
גְדוֹלָה:

וְרַחֵם עָלַי וְהוֹשִׁיעֵנִי וְזַכְּנִי לְעֲזוּת דְּקִדְשָׁה, כִּדֵּי שְׂאֵזְכָּה
לְקַבֵּל וְלְהַמְשִׁיךְ עַל יְדֵי זֶה חֲדוּשֵׁי תוֹרַה אֱמֶתִיִּים.
כִּי אַתָּה גְּלוּת לָנוּ עַל יְדֵי חֲכָמֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר
לְזַכּוֹת לְתוֹרַה הַקְּדוֹשָׁה כִּי אִם עַל יְדֵי עֲזוּת דְּקִדְשָׁה, כְּמוֹ
שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה: 'הוֹי עֹז כְּנִמְר'. וְגַם אַתָּה
הוֹדַעְתָּ לָנוּ גְּדֹל עֲצָם הַפְּגָם שֶׁל עֲזוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא, כִּי
הָעוֹי פְּנִים הֵם מִן הַתְּתַקְעֵ"ד דּוֹרוֹת שְׂאֵיִן לָהֶם שׁוּם חֵלֶק

בתורת משה. על כן באתי לחלות פניך יהוה אלהי ואלהי
 אבותי, שתחנני מאתך דעה בינה והשכל, ותורני
 ותלמדני תמיד בכל עת שאזכה לידע תמיד איך להתנהג
 עם העזות, באפן שאנצל תמיד ברחמיך מכל מיני עזות
 דסטרא אחרא, ותצילני מעזי פנים ומעזות פנים.
 ותשמרני ותצילני ברחמיך האמתיים, מכל התורות
 והחדושים של הסטרא אחרא והקלפה הנקראים פסילים,
 הנמשכין מעזות דקלפה. ותחזקני ותאמצני בעבודתך,
 ותמשיך עלי פח וגבורה דקדושה מאתך, ותשפיע עלי
 עזות דקדושה מאתך. ואזכה על ידי העזות דקדושה
 להתקרב לעבודתך ולתורתך וליראתך באמת. ואזכה
 תמיד לחידוש חדושים אמתיים בהתורה הקדושה, חדושים
 הנכללים ונכנסים באמת בתורת משה, חדושים שיהיו לה
 לנחת ולרצון לפני כסא כבודך:

ותשפיע עלי עזות דקדושה נגדך שאזכה להתחזק
 ולהתאמץ מאד בתפלה בכל עוז ותעצומות.
 ואחזק ואאמץ את לבבי לקוות אליך ולצפות לרחמיך.
 ואעז פני נגדך לבקש ולהתפלל ולהתחנן לפניך תמיד על
 כל מה שחסר לי בעבודת יהוה. ולא אבוש ולא אפלם
 נגדך לעולם לבקש מלפניך גדולות ונוראות, שתעשה עמי
 פלאי פלאות:

רבונו של עולם לפניך נגלה הכל, ואתה יודע עצם
 הבלבולים הרבים וערבוב הדעת המרבה והעצום
 מאוד מאוד שבא עלי ביותר בשעה שאני עומד להתפלל
 ולהתחנן לפניך, עד שאיני יכול לדבר אפלו דבור אחד
 בתפלה כראוי. וכל הבלבולים והערבוב הדעת שיש לי
 באיזה פעם בכל היום פלו, פלם באים אלי בשעת התפלה
 דיקא, ורוצים לבטל תפילתי. ומחמת זה תפילתי מערבבת
 מאוד, בכמה מיני פסלות, וערבוב הדעת. ומחשבות זרות,
 ופניות ובלבולים רבים מאוד מאוד בלי שעור. ואיני יודע
 מה לעשות. כי מעצם הבלבול הדעת שבא עלי איני יודע
 שום דרך איה לעמוד נגד הבלבולים הרבים האלה. ואין לי
 על מי להשען כי אם על אבי שבשמים. חוס ורחם עלי
 והושיעני ומלטני והצל את תפילתי מפל מיני ערבוב
 הדעת, ומפל מיני מחשבות זרות והרהורים ובלבולים
 שבעולם. ועזרני וזכני שאקשר את מחשבותי בדבורי
 התפלה, בקשר אמיץ וחזק. עד שאזכה להתפלל בכוננת
 הלב. ותהיה תפילתי ותחנותי ובקשותי, זכה ונכונה, ברה
 ונקיה מפל סיג ופסלות. חוס וחמל עלי, ועשה למענך ולא
 למעני, כי אין לי שום תקוה כי אם על תפלה ותחנונים.

רבונו של עולם ראה נא בענינו וריבה ריבנו. והצל
 עשוקים "מיד עושקיהם פח". ואל תניח לגזל "דל
 פי דל הוא". ותקים מקרא שפתוב: "משד עניים מאנקת
 אביונים עתה אקום יאמר יהוה, אשית בישע יפיח לו".

עֲזַרְנִי וְהוֹשִׁיעַנִי, וְחַלְצֵנִי וּמְלַטְנִי מִכָּל מִיַּי מִחֲשָׁבוֹת
 רָעוֹת וְהַרְהוּרִים רָעִים וּמִכָּל מִיַּי בְּלִבּוֹלִים וְעַרְבוּב הַדַּעַת,
 מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְזַכְּנִי שְׂתֵהִיָּה מִחֲשַׁבְתִּי זָכָה וְנִקְיָה
 קְדוּשָׁה וּמְהוֹרָה תָּמִיד. וּבִפְרָט בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, אֲזַכֶּה לְטַהֵר
 וּלְקַדֵּשׁ אֶת מִחֲשַׁבְתִּי בְיוֹתֵר, עַד שֶׁלֹּא יַעֲלֶה וְלֹא יִגִּיעַ וְלֹא
 יָבוֹא לְלִבִּי שׁוֹם בְּלִבּוֹל הַדַּעַת וְלֹא שׁוֹם מִחֲשַׁבָּה זָרָה, וְלֹא
 שׁוֹם מִחֲשַׁבָּה שְׂאִינָה מִעֲנִין הַתְּפִלָּה, אֲפִלּוּ הִיא מִחֲשַׁבָּה
 קְדוּשָׁה, לֹא תָבוֹא וְלֹא תַעֲלֶה עַל לִבִּי בְשַׁעַת הַתְּפִלָּה. רַק
 אֲזַכֶּה לְעֲמֹד בְּכָל הַתְּפִלָּה בְּאִימָה וּבִירָאָה גְדוֹלָה. וְלֹא
 אֲשַׁמֵּעַ אֶז שׁוֹם אָדָם וְשׁוֹם דָּבָר שֶׁפְּעוֹלָם, כִּי אִם אוֹתָךְ
 לְבַד. וְאֲזַכֶּה לְהַתְּפִלֵּל בְּכוֹנָה גְדוֹלָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת.
 וְאֲזַכֶּה לְקַשֵּׁר תְּפִלָּתִי לְכָל הַצְּדִיקִים אֱמֶתִיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ,
 וְלְכָל הַצְּדִיקִים הָאֱמֶתִיִּים שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם, וְהֵם יִקְבְּלוּ אֶת
 תְּפִלָּתִי, וְיִבָּרְרוּ וְיִזְכְּכוּ אוֹתָהּ, וְיִצִּילוּ אוֹתָהּ מִכָּל אוֹיֵב
 וְאוֹרֵב וּמִסְטִין בְּדַרְךְךָ, וְיַעֲלוּ אוֹתָהּ לְרִיחַ נִיחוּחַ לְפָנֶיךָ כַּסֵּא
 כְּבוֹדְךָ בְּתוֹךְ כְּלָלִיּוֹת תְּפִלוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְתַעֲלֶה
 וְתַנְשֵׂא לְחַיּוֹת פֶּתֶר לְרֵאשֶׁךְ:

חֹם וְחַנְּנִי, וְרַחֵם עָלַי וְהוֹשִׁיעַנִי, וְזַכְּנִי לְעִזּוֹת דְּקַדְשָׁה,
 שֶׁאֲזַכֶּה תָּמִיד בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה לְהַתְּגַבֵּר לְסֵלֶךְ הַבּוֹשָׁה,
 שֶׁלֹּא יֵאָבֵשׁ מִלְּפָנֶיךָ, וְאֶעֱזֵב פָּנָי לְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ כָּל מִיַּי
 בְּקִשּׁוֹת גְּדוֹלוֹת שֶׁפְּעוֹלָם הַנוֹגְעִים לְעַבּוֹדָתְךָ בְּאֱמֶת,
 שֶׁתְּקַרְבֵּנִי אֵלֶיךָ בְּכָל מִיַּי הַתְּקַרְבוֹת, וְתַעֲשֵׂה עִמִּי פְּלֵאֵי
 פְּלֵאוֹת, לְהַעֲלוֹת אוֹתִי מִשְׁפָּל הַמְּדַרְגָּה הַתְּחַתּוֹנָה, לְרוֹם

הַמַּעֲלֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, וְאַזְכָּה לְבוֹא וּלְהַגִּיעַ מְהֵרָה לְכָל
הַמַּדְרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, עַד שְׂאֲזָכָה לְהַשִּׁיג
אֶלְהוּתְךָ בְּתַכְלִית מַדְרָגַת הָעֲלִיּוֹנָה, בְּמַדְרַגַת נְבִיאִים
אֲמִתִּיִּים וְצַדִּיקִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים, בְּמַדְרַגַת בְּנֵי עֲלִיָּה.
וְאַזְכָּה לְאַחֲזוֹ בְּדַרְכֵי אֲבוֹתֵינוּ אֲשֶׁר בָּטְחוּ בְּךָ וְלֹא בּוֹשׁוּ
לְשָׂאֵל כָּל הַגְּדוֹלוֹת מִלְּפָנֶיךָ. כְּמוֹ שְׁכַתוּב: "כִּי בָטְחוּ
אֲבוֹתֵינוּ בָטְחוּ וַתִּפְלֹטְמוּ. אֵלֶיךָ זָעְקוּ וְנִמְלָטוּ, כִּי בָטְחוּ
וְלֹא בּוֹשׁוּ". כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ שְׁלִפְי עֵצָם גִּדְּלָתְךָ וְרוֹמְמוֹתְךָ,
וְלִפְי עֵצָם שִׁפְלוֹתֵנוּ וּפְחִיתוֹתֵנוּ, לֹא הָיָה אֲפֹשֶׁר לָנוּ
לְחַתְּחִיל לְעֵמֵד לְפָנֶיךָ וּלְבַקֵּשׁ מִלְּפָנֶיךָ עַל שׁוֹם דָּבָר קָטָן
שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי מִי אֲנֹכִי שְׂאֲזָכָה לְחַתְּפִיל לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, כִּי אַתָּה יְהוָה גִּדְּלָת מְאֹד, וְשִׁמְךָ מְרוֹמֵם עַל
כָּל בְּרָכָה וַתְּהַלָּה. וְאֵיךְ נָעִיז פְּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ לְשָׂאֵל
מִמֶּךָ גְּדוֹלוֹת כְּאֵלֶּה, וּבְכַפֵּט אִישׁ כְּמוֹנִי, פְּגוּם וְנִבְזָה וְחָדַל
אִישׁוֹם כְּמוֹנִי, אֵךְ בְּרַחֲמֶיךָ חֲרָבִים לְמַדְתָּנוּ עַל יְדֵי צַדִּיקֶיךָ
הָאֲמִתִּיִּים, וְחוֹדְעַת לָנוּ דְרָכֶיךָ הַטּוֹבִים, אֲשֶׁר אַתָּה חָפֵץ
חֶסֶד וּמְרֻבָּה לְהִיטִיב, וְאַתָּה מִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ עֲזוּת דְּקְדוּשָׁה
מֵאֲתָךְ, וְאַתָּה רוֹצֵה שְׁנַעֲיִז פְּנֵינוּ נִגְדֶּךָ לְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ גְּדוֹלוֹת
וְנוֹרָאוֹת, וְשִׁנְעֵתִיר וְנִפְצִיר אוֹתְךָ חֲרָבָה מְאֹד יָמִים וְשָׁנִים
עַד שְׁנֹזְכָה לְנִצַּח אוֹתְךָ כִּכְיֹכּוֹל לְפַעַל בְּקִשְׁתֵּינוּ בְּרַחֲמִים
אֲצִלֶּךָ. כְּמוֹ שְׁכַתוּב: "אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם חֲרָב פִּיךָ וְאַמְלֵאֲהוּ". עַל כֵּן מֵצֵא עֲבָדֶךָ אֶת לְבוֹ
לְחַתְּחֵן מִלְּפָנֶיךָ עַל כָּל אֵלֶּה, שֶׁתִּשְׁפִּיעַ עָלַי עֲזוּת דְּקְדוּשָׁה
מֵאֲתָךְ. וְיִקָּיֵם מִקְרָא שְׁכַתוּב: "תָּנוּ עוֹז לְאֱלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל

גִּאֲוֹתוֹ וְעִזּוֹ בַּשְּׁחָקִים, נוֹרָא אֱלֹהִים מִמְּקוֹדְשֵׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל
הוּא נוֹתֵן עֵז וְתַעֲצֻמוֹת לְעָם, בָּרוּךְ אֱלֹהִים". וְנִזְכָּה לְבַקֵּשׁ
מִמְּךָ תָּמִיד גְּדוּלוֹת וְנוֹרָאוֹת, שְׁתַּעֲשֶׂה עִמִּי פְּלָאֵי פְּלָאוֹת,
וְתוֹצִיאֵנִי וְתַעֲלֵנִי מֵעַתָּה חֵישׁ קָל מִהֲרָה מִכָּל הַנְּפִילוֹת
וְהִירִידוֹת שֶׁיִּרְדְּתִי עַד הַנְּהַ, וְתִקְרַבְנִי בְּכָל מִיַּי הַתְּקַרְבוֹת,
וְתִרְחַם עָלַי בְּכָל מִיַּי רַחֲמָנוֹת, וְתִקְרַבְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
לְצַדִּיק גָּדוֹל אֱמֶתִי, לְהִרְבֵּה הָאֱמֶת שֶׁבְדוֹר הַזֶּה, לְהִרְבֵּה
דְּקֻדְשָׁה הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה שֵׁישׁ לוֹ כַּח לְהַכְנִים הַשָּׁגוֹת אֱלֹהוֹת
גַּם בְּשִׁפְלֵי וּפְחוֹת כְּמוֹנֵי. וְתַצִּילֵנִי שְׂלֵא אֶטְעֶה עֲצָמֵי חֵם
וְשָׁלוֹם, לְהַחֲלִיף וּלְהַמִּיר טוֹב בְּרָע, וְתִשְׁמְרֵנִי מִן הַשְּׁקָרָנִים
וְהַצְּבוּעִים, מִמְּנַהֲיָגִים שֶׁל שְׁקָר. וְתִשְׁמְרֵנִי שְׂלֵא יַעֲלֶה עַל
לְבִי הַטָּעוֹת שֶׁל כַּמָּה בְּנֵי אָדָם, הָאוֹמְרִים שֶׁדִּי לְפָנֵיהֶם אִם
יְהִי מִקְרָבִים אֶפְלוּ לְאִישׁ כְּשֵׁר פְּשׁוּט הַקָּטָן בְּמַעֲלָה. כִּי
בְּאֱמֶת הַפְּחוֹתִים כְּמוֹנֵי צָרִיכִים דּוֹקָא מִנְּהִיג אֱמֶתִי הַגְּדוֹל
בְּמַעֲלָה מִפְּלֶגֶת מְאֹד מְאֹד. רַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ, וְשַׁלַּח לָנוּ
הַגּוֹאֵל צֶדֶק בְּמִהֲרָה בְּיָמֵינוּ. וַיְקַיֵּם מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "כִּי־מִי
צִאתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת". וְזַכְּנֵי מִהֲרָה לְעֵלוֹת
וְלִרְאוֹת וְלַהֲשִׁיחֹת לְפָנֶיךָ בְּבֵית בְּחִירְתֶּךָ בְּשִׁלֵּשׁ פְּעָמֵי
רְגְלֵינוּ.

חֹם וְחַנְּנֵי וְהַצִּילֵנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי בְּכָל מִיַּי הַצָּלוֹת וַיְשׁוּעוֹת.
וְהַעֲלֵנִי מִהֲרָה מֵאֶפְלָה לְאוֹרָה מִשְׁעָבוֹד לְגִאֲלָה מִיָּגוֹן
לְשִׂמְחָה. וְתִטְהַרְנֵי מִהֲרָה מִכָּל מִיַּי טְמָאוֹת וְתִקְדְּשֵׁנִי בְּכָל
מִיַּי קְדוּשׁוֹת. וְאִזְכָּה לְעֵלוֹת וְלַהֲפִיל מִהֲרָה בְּכָל הַחֲמִשִּׁים

שְׁעָרֵי קִדְשָׁהּ בְּאֵמֶת וּבְאַמּוּנָה שְׁלֵמָה וּבְעֲנוּה אֱמֶתִיית, עַד
 שְׂאֵזְפָה "לְחִזּוֹת בְּנַעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ", לְהַשִּׁיג הַשְּׂגַת
 אֱלֹהוּתְךָ בְּתַכְלִית מְדֻרְגָה הָעֲלִיוֹנָה, וּלְהַכְנִים הַשְּׂגַת
 אֱלֹהוּתְךָ בְּלֵב כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָה גְדוּלָה,
 בְּאֵמֶת וּבְאַמּוּנָה שְׁלֵמָה וּבְעֲנוּה אֱמֶתִיית כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב.
 "הָאִירָה פָּנֶיךָ עַל עַבְדְּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְּחֶסֶדְךָ. פָּנֶיךָ הָאֵר
 בְּעַבְדְּךָ וּלְמַדְנִי אֶת חֻקֶיךָ. אֲנִי בְצַדֵּק אֶחְזֶה פָּנֶיךָ אֲשַׁבְּעָה
 בְּהַקְיִין תְּמוֹנָתְךָ. וְלֹא נֶסֶוּג מִמֶּנִּי תַחֲיִינוּ וּבְשִׁמְךָ נִקְרָא.
 יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת הִשִּׁיבֵנו, הָאֵר פָּנֶיךָ וְנִשְׁעָה". אָמֵן
 וְאָמֵן:

למקשה לילד יאמר זה בתוך התפלה כנרשם לעיל בעמוד קנ"ב.

וְתִמְלֵא רַחֲמִים עַל כָּל הַיּוֹשְׁבוֹת עַל הַמִּשְׁפָּר, וְתִצִּיל מִכָּל
 צָעַר וְנָזֶק (וּבְפָרֵט לַפְּלוֹנִית בַּת פְּלוֹנִית וְכוּ). רַבּוֹנוּ שֶׁל
 עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים רַבִּים תָּמִיד, אֲתָה יְדַעְתָּ צְעָרָה
 וּמִכְאוּבָה, אֲתָה יְדַעְתָּ אֶת לְבָבָהּ וּלְבַב אָבִיהָ וְאִמָּהּ, וְכָל
 הַמְצַטְעָרִים בְּצָרְתָהּ. רֵאֵה עֲנִים וְעַמְלָם, וְהַבִּיטָה
 בְּמִכְאוּבָם. יַעֲזֹרְרוּ רַחֲמֶיךָ הָעֲצוּמִים רַחֲמֶיךָ הַגְּנוּזִים, עַל
 עֲנִיָּה זֹאת הַיּוֹשְׁבֶת עַל הַמִּשְׁפָּר בְּלֵב נִשְׁפָּר וְנִדְפָּא. וּפְתַח
 לָהּ שְׁעָרֵי הַרַחֲמִים וְהַחֶסֶד וְהַחֲמִלָּה וְהַחֲנִינָה, פְּתַח לָהּ שְׁעַר
 הַהוֹלָדָה, וּבְרַחֲמֶיךָ הַרַבִּים תַּחַתְךָ אֶת הַמִּ"ם סְתוּמָה שֶׁהִיא
 כְּנֶגֶד מִ"ם יוֹם שֶׁל יִצִּירַת הַיּוֹלָד, שִׁשָּׁם מְלַבֵּשׁ הַיּוֹלָד.
 וּבְחֶסֶדְךָ הַגְּדוֹל תַּחַתְךָ אֶת הַמִּ"ם סְתוּמָה הַזֹּאת. וְתַעֲשֶׂה
 מִמֶּנָּה שְׁתֵּי דְלָתֵי"ם. וְעַל יְדֵי זֶה תִּפְתַּח בְּרַחֲמֶיךָ וְחֶסֶדֶיךָ

הַאֲמַתַּיִם דְּלִיתִי בְּטֵנָה שֶׁל הַעֲנִיָּה הַזֹּאת הַיּוֹשֶׁבֶת עַל
הַמִּשְׁבֵּר. וְתִהְיֶה בְּעֶזְרָה שְׂתִלַּד מִיָּד בְּנִקְל בְּלִי קִשּׁוּי הוֹלָדָה
עוֹד כְּלָל. וְתֹאמַר לַמַּלְאָךְ "הֶרַף יְדִידָה". הָאוֹמֵר לְעוֹלָמוֹ דִּי,
אֲמַר לְצָרְתָּהּ דִּי. רַב חֶסֶד וּמְרֻבָּה לְהַטִּיב, חוּם וְחֻמְל וְרַחֵם,
בְּחֶסֶדְךָ הַגָּדוֹל עֲשֵׂה עִמָּהּ, פֶּתַח לָהּ דְּלִיתִי הַהוֹלָדָה חֵישׁ קַל
מִהָרָה בְּלִי שׁוּם אַחֲוִיר וְעֵכּוּב עוֹד כְּלָל. כִּי כָּר סָבְלָה
מְרִירוֹת צֵעַר וּמְכֹאֹב הַרְבֵּה, עַד אֲשֶׁר "כָּשָׁל כַּח הַסְּבָל".
גּוֹמֵל חֶסְדִּים טוֹבִים עֲשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד חֲנּוּם, וְאַל תִּתְּאָחַר לְדָתְךָ
עוֹד כְּלָל. עֲזֹר וְהַצֵּל וְהוֹשִׁיעָה בְּחֶסֶדְךָ, שִׁיפְתַּח לָהּ צִירֵי
וְדִלְתִי בְּטֵנָה בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים תִּכְרַף וּמִיָּד. וְתִלַּד מִיָּד בְּקַל
בְּלִי שׁוּם צֵעַר וּמְכֹאֹב עוֹד כְּלָל, כִּי אִם בְּרַחֲמִים וּבְחֶמְלָה
בְּחֶסֶד גָּדוֹל. וְתוֹצִיא הַיָּלָד לְשָׁלוֹם לְאַוִיר הָעוֹלָם לְחַיִּים
טוֹבִים וְלְשָׁלוֹם וְלְאַרְךָ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבִים. אָמֵן:

(וירבו בצדקה מאד. כי העיקר תלוי בחסד שעל ידי זה חותכין את הד' מהמ"ם
וכו' כמבואר בתורה הנ"ל שעי"ז נפתח רחמה של המקשה לילד כמבואר בספר.

עי' בליקוטי מוהר"ן ח"א בסי' ל' ובסי' קל"ה בסופו והבין):

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות
משה בן מרים מינדל
חנה בת מרים
הקב"ה יעזור שיזכו להצלחה ברו"ג,
ויזכו לבנות בנין עדי עד, זרע של קיימא
דורות ישרים מבורכים, שלום בית אמיתי
מתוך בריאות ואושר, פרנסה בשפע ובנקל
ואריכות ימים ושנים טובות אכי"ר!

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות
ישראל אריה בן מרים
הקב"ה יעזור שיצליח ברו"ג,
ויהיה קדוש וטהור, יר"ש וירא חטא,
יעלה במעלות התורה, היראה והחסידות,
יזכה לאריכות ימים ושנים טובות בבריאות השלימה,
וידון ממנו הוריו רוב נחת ואושר תמיד, אכי"ר!

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תִּקְוֵן הַבְּלֵי

תִּקְוֵן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכָל־לִיּוֹת הַחֲטָאִים
וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְעֻלְן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנָסָה וְלַהֲצִלְחָה
בְּכָל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תִּקְנֵנוּ, גְּלוֹ וְצִוְהָ לְפִרְסְמוֹ לְכָל יִשְׂרָאֵל.
רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא אֹר הַגְּנוּז וְהַצְּפוּן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָא, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

תקון הכללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו ורננה ליהנה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו: כי אל גדול יהנה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז.

מכתם לדוד שמרני אל כִּי־חֲסִיתִי בך:
אמרת ליהוה אֲדָנִי אַתָּה, טוֹבֹתִי בַל־עֲלִיָּה:
לְקַדְּוֵשִׁים אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ הַמָּה, וְאֲדִירִי כָּל־חַפְצֵי־
בָּם: יִרְבוּ עֲצָבוֹתָם אַחַר מַחְרוֹ, בַל־אֲסִיף
נִסְפֵיהֶם מִדָּם, וּבַל־אֲשֵׂא אֶת־שְׁמוֹתָם עַל־
שִׁפְתַי: יְהוָה מִנַּת חֶלְקִי וְכוֹסִי, אַתָּה תוֹמִיף
גּוֹרְלִי: חֲבָלִים נִפְלְוֵי־לִי בַּנְּעִימִים, אֲף־נִחַלְתָּ
שִׁפְרָה עָלַי: אֲבָרַךְ אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצָנִי, אֲף
לֵילוֹת יִפְרוּנִי כְּלִיּוֹתַי: שְׂוִיתִי יְהוָה לְנֶגְדֵי
תְּמִיד, כִּי מִיְמִינִי בַל־אֲמוּט: לִכֵּן שָׂמַח לְבִי
וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֲף־בְּשָׂרִי יִשְׁכֵּן לְבִטָּח: כִּי לֹא־
תֵּעֹזב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא־תֵתֵן חֲסִידֶךָ לְרֵאוֹת

שָׁחַת: תּוֹדִיעַנִי אֲרַח חַיִּים שִׁבְעַ שְׁמַחוֹת אֶת-
פְּנֵיךָ נְעֻמּוֹת בְּיַמֵּינְךָ נִצַּח:

לב.

לְדוֹד מִשְׁכִּיל, אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי
חַטָּאָה: אֲשֶׁרִי-אָדָם, לֹא יִחְשַׁב יִהְיֶה לוֹ עֶזְרָה,
וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי,
בְּשִׂאֲנָתִי כָּל-הַיּוֹם: כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבֹּד עָלַי
יְדָךְ, נִהַפְדֶּךָ לְשִׁדִּי בְּחֶרְבֵי קִיץ סָלָה: חַטָּאתִי
אֲוִדִיעֶךָ, וְעוֹנֵי לֹא-כִסִּיתִי, אֶמְרָתִי אֹרְדָה עָלַי
כְּשֶׁעִי לַיְהוָה, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חַטָּאתִי סָלָה:
עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל-חֹסֵיד אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מְצֹא, רַק
לְשִׁטָּף מַיִם רַבִּים אֱלֹהֵי לֹא יִגִּיעוּ: אַתָּה סִתַּר
לִי*) מְצֹר תִּצְרֵנִי רְנִי פִּלֵּט תִּסּוּבְּבֵנִי סָלָה:
אֲשֶׁכִּילְךָ וְאֹרְךָ בְּדֶרֶךְ זוֹ תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ
עֵינַי: אֵל תִּהְיֶה כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הַבֵּין בְּמִתְגַּ-
וֹרֶסֶן עֲדִיו לְבָלוֹם בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ: רַבִּים
מִכְּאוֹבִים לְרָשָׁע, וְהַבּוֹטָח בַּיְהוָה חֶסֶד
יִסּוּבְּבֵנוּ: שְׂמַחוּ בַיְהוָה וְגִילוּ צְדִיקוֹם וְחַרְנֵנוּ
כָּל-יִשְׂרָאֵל-לֵב:

מא.

לַמְנַצֵּחַ מְזֻמָּר לְדָוִד: אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל־דָּל
 בַּיּוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְהוָה: יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ
 וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ, וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו: יְהוָה
 יִסְעָדֵנוּ עַל עֶרְשׁ דָּוִי. כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכֹת
 בַּחֲלִיו: אֲנִי־אֶמְרָתִי יְהוָה חֲנֻנִי, רַפְּאֵה נַפְשִׁי כִּי
 חָטָאתִי לָךְ: אֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מִתִּי יָמוּת
 וְאֲבַד שְׁמוֹ: וְאִם־בָּא לִרְאוֹת, שָׂוֵא יִדְבֹר, לְבוֹ
 יִקְבֹּץ־אֶזְרוֹן לוֹ, יֵצֵא לְחוּץ יִדְבֹר: יַחַד עָלַי
 יתְּלַחֲשׁוּ כָּל־שֹׁנְאֵי, עָלַי יִחְשְׁבוּ רָעָה לִי: דַּבֵּר־
 בְּלִיעַל יִצְוֶק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יִוְסִיף לְקוֹם:
 גַּם־אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר־בִּטַּחֲתִי בּוֹ, אוֹכֵל לְחֶמֶי,
 הִגְדִּיל עָלַי עָקֵב: וְאַתָּה יְהוָה חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי,
 וְאַשְׁלֹמָה לָּהֶם: בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי־חִפְצָתָ בִּי, כִּי
 לֹא־יִרְיֵעַ אֹיְבֵי עָלַי: וְאֲנִי, בְּתִמְיָ, תִּמְכָּת בִּי,
 וְתִצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

מב.

לְמַנְצַחַ מִשְׁכִּיל לְבַנֵי קִרְחָ: כְּאִיל תִּעְרַג
עַל־אֲפִיקֵי־מַיִם, כִּן נַפְשֵׁי תִעְרַג אֱלֹהִים:
צָמְאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי, מִתִּי אָבוֹא
וְאֶרְאֶה פָּנֵי אֱלֹהִים: הִיִּתָּה לִי דְמַעְתִּי לֶחֶם יוֹמָם
וְלַיְלָה בְּאָמַר אֵלַי כָּל הַיּוֹם, אֵיִה אֱלֹהִים: אֵלֶּה
אֶזְכְּרָה וְאֶשְׁפָּכָה עָלַי נַפְשֵׁי, כִּי אֶעְבֹּר בַּסֶּף,
אֲדִידֵם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה, הַמּוֹן
חוֹגֵג: מִה־תִּשְׁתַּחֲוִי נַפְשֵׁי וְתִתְהַמֵּי עָלַי הוֹחֲלִי
לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אֲוֹדְנֹו יִשׁוּעוֹת פָּנָיו: אֱלֹהֵי, עָלַי
נַפְשֵׁי תִשְׁתַּחֲוִי עַל־כֵּן אֶזְכְּרֶה מֵאֶרֶץ יִרְדֵּן,
וְחַרְמוֹנִים, מִחַר מִצְעָר: תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרָא
לְקוֹל צְנוּרִיהַ, כָּל מִשְׁבְּרִיהַ וְגַלְיָהַ עָלַי עֲבָרוּ:
יוֹמָם יִצְוָה יְהוָה חֲסֵדֹו וּבִלְיָלָה שִׁירָה עָמִי,
תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: אֲמַרָה לְאֵל סִלְעֵי לָמָּה
שָׁכַחְתָּנִי, לָמָּה־קָדַר אֱלֹהֵי, בְּלַחֵץ אוֹיֵב: בְּרַצַּח
בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפּוֹנֵי צוּרֵי, בְּאֲמָרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם
אֵיִה אֱלֹהִים: מִה־תִּשְׁתַּחֲוִי נַפְשֵׁי וּמִה־תִּתְהַמֵּי
עָלַי הוֹחֲלִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אֲוֹדְנֹו, יִשׁוּעַת פָּנֵי
וְאֱלֹהֵי:

נט.

לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח
שָׂאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: הֲצִילֵנִי
מֵאִיבֵי אֱלֹהֵי, מִמַּתְקוֹמְמֵי תִשְׁגְּבֵנִי: הֲצִילֵנִי
מִפְּעֻלֵי אֶזְרָא וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: כִּי הִנֵּה
אָרְבוּ לְנַפְשֵׁי יַגְרוּ עָלַי עֲזִימ, לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־
חָטָאתִי יְהוָה: בְּלִי־עֶזְרָא יִרְצוֹן וַיְכַוְּנֵנוּ, עוֹרָה
לְקַרְאֹתִי וְרָאָה: וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֹד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־תַּחַן
כָּל־בְּגָדֵי אֶזְרָא סָלַח: יִשׁוּבוּ לָעָרְב יִהְיוּ כַּכָּלֵב,
וַיִּסּוּבּוּ עִיר: הִנֵּה יִבְיַעֲזוֹן בְּפִיהֶם, חֲרָבוֹת
בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי־מִי שִׁמְעֵ: וְאַתָּה יְהוָה
תִּשְׁחַק־לָמוֹ, תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: עֲזוֹ, אֱלֹהֵיךָ
אֲשַׁמְרָה, כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגְּבֵי: אֱלֹהֵי חֲסֵדֵי
יִקְדַּמְנֵי אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשׁוֹרְרֵי: אֶל־תַּחְרֹגֶם פֶּן־
יִשְׁכַּחוּ עַמִּי, הִנֵּיעֵמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידֵמוּ, מִגְּבֵנִי
אֲדַנֵּי: חָטָאת־פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ
בַּגְּאוֹנָם, וּמֵאֲלָה וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: כִּלָּה בַּחֲמָה,
כִּלָּה וְאֵינָמוּ וַיִּדְעוּ כִּי־אֱלֹהִים מִשָּׁל בִּיעֲקֹב,

לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלַח: וַיֵּשְׁבוּ לְעָרְבַי יְהוּמֹ כַּכְּלָב,
 וַיִּסּוּבּוּ עִיר: הִמָּה יִנְיַעוּן לְאָכֵל, אִם-לֹא
 יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיִנוּ: וַאֲנִי אֲשִׁיר עוֹדָה, וְאֶרְנֶן לְבַקֵּר
 חֲסִדָּה, כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁבָּב לִי, וּמְנוּסָם, בְּיוֹם צַר-לִי:
 עֲזִי אֶלֶיךָ אֶזְמְרָה, כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁבָּבִי אֱלֹהֵי
 חֲסִדִּי:

עז.

לְמַנְצֵחַ עַל-יְדוּתוֹן לְאַסָּף מְזֻמּוֹר: קוֹלִי* אֶל-
 אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי:
 בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנֵּי דְרָשְׁתִּי, יְדֵי לִילָה נִגְרָה וְלֹא
 תָּפוּג מֵאַנָּה הַנָּחַם נַפְשִׁי: אֶזְכְּרָה אֱלֹהִים
 וְאַחֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה, וְתַתְּעִטֶּף רוּחִי סָלַח: אַחֲזֶתָ
 שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נַפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: חֲשַׁבְתִּי
 יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי
 בְּלִילָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיַּחֲפֵשׂ רוּחִי:
 הֲלַעְזוּלָמִים יִזְנַח אֲדַנֵּי וְלֹא-יִסּוּף לְרַצוֹת עוֹד:
 הָאָפֶס לְנִצַּח חֲסִדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: הַשְׁכַּח
 חַנּוּת אֵל, אִם-קָפִץ בְּאֵף רַחֲמָיו סָלַח: וְאֲמַר

חֲלוֹתַי הִיא, שָׁנוֹת יְמִין עֲלִיּוֹן: אֲזָכֹר מֵעַלְלִי
 יְהוָה, כִּי אֲזָכְרָה מִקְדָּם פְּלֹאֶה: וְהִגִּיתִי בְּכָל־
 פְּעֻלָּה וּבְעֲלִילוֹתַיךָ אֲשִׁיחָה: אֱלֹהִים בַּקֹּדֶשׁ
 דְּרַכְּךָ, מִי־אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: אַתָּה הָאֵל עֹשֶׂה
 כְּלֹא הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזִיבָה: גֹּאֲלֵת בְּזִרְעֵ עַמֶּךָ,
 בְּנֵי יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סִלָּה: רְאוּךָ מַיִם אֱלֹהִים, רְאוּךָ
 מַיִם יַחִילוּ אֵף יִרְגְּזוּ תְּהוֹמוֹת: זֶרְמוּ מַיִם
 עֲבוֹת קוֹל נְתָנוּ שְׁחָקִים, אֶף־חֲצִצִּיךָ יִתְּחַלְכוּ:
 קוֹל רַעְמֶךָ בַּגִּלְגָּל, הֵאִירוּ בְּרָקִים תִּבְלֵ, רַגְזָה
 וְתַרְעֵשׂ הָאָרֶץ: בַּיָּם דְּרַכְּךָ וּשְׁבִילְךָ בַּמַּיִם
 רַבִּים, וְעֲקֹבוֹתַיךָ לֹא נוֹדְעוּ: נְחִית כִּצְאוֹן
 עַמֶּךָ, בְּיַד מִשָּׁה וְאַחֲרָיִךְ:

צ.

תִּפְלֶה לְמִשָּׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדָנִי מֵעוֹן אַתָּה
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדָר וְדָר: בְּטָרָם הָרִים יִלְדוּ וְתַחֲזִלְלֵ
 אָרֶץ וְתִבְלֵ, וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל: תָּשֻׁב
 אֲנוֹשׁ עַד־דָּפֵא, וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם: כִּי
 אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינַיִךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר,
 וְאַשְׁמוֹרָה בְּלִילָה: זֶרְמַתָּם, שָׁנָה יִהְיוּ, בַּבֶּקֶר
 כְּחֲצִיר יַחֲלֶף: בַּבֶּקֶר יִצְיֵן וְחָלְף, לְעָרֵב יִמּוֹלֵל

וַיִּבְשׁ׃ כִּי כָּלִינוּ בְּאַפָּהּ, וּבַחֲמַתְךָ נִבְחַלְנוּ׃
 שִׁתָּה עֲזַנְתִּינוּ לְנִגְדֶךָ עֲלַמְנוּ לְמֵאֹר פְּנִיךָ׃ כִּי
 כָּל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ כָּלִינוּ שְׁנֵינוּ כְּמוֹ-הֶגְהָה׃
 יָמֵי שְׁנוֹתֵנוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרוֹת
 שְׁמוֹנִים שָׁנָה, וְרַחֲבָם עָמַל וְאָוֶן, כִּי גַז חֵישׁ
 וְנִעְפָּה׃ מִי יוֹדֵעַ עִז אַפָּהּ, וּכִירְאֶתְךָ עִבְרַתְךָ׃
 לְמִנּוֹת יָמֵינוּ כִּן הוֹדַעַ, וְנָבִיא לִבִּב חֲכָמָה׃
 שׁוֹבָה יְהוָה עַד־מָתִי וְהִנָּחֵם עַל עִבְדֶיךָ׃ שִׁפְעֵנוּ
 בַּבֶּקֶר חֲסִדֶךָ, וְנִרְנָנָה וְנִשְׂמַחָה בְּכָל־יָמֵינוּ,
 שִׂמְחָנוּ כִּימֹת עֲנִיתָנוּ, שְׁנוֹת רְאִינוּ רָעָה׃
 יִרְאֶה אֶל־עִבְדֶיךָ כַּעֲלֶךָ וְהִדְרֶךָ עַל בְּנֵיהֶם׃ וַיְהִי
 נָעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָה
 עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָה׃

קה.

הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְּשִׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים
 עֲלִילוֹתֵיו׃ שִׁירוּ לוֹ זַמְרוּ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל
 נִפְלְאוֹתָיו׃ הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קֹדֶשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב
 מִבְּקִשֵׁי יְהוָה׃ דַּרְשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בַּקִּשׁוֹ כָּנִיו
 תִּמְיֹד׃ זָכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה, מִכְּתִיו
 וּמִשְׁפִּטֵי־פִיו׃ זָרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב

בַּחִירָיו: הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ
 מִשְׁפָּטָיו: זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר צְוִה לְאַלְפֵי
 דּוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק:
 וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
 לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבְל נַחֲלַתְכֶם:
 בְּהֵיזְתֶם מִתִּי מִסֶּפֶר כַּמַּעֲט וְגָרִים בָּהֶ:
 וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אֲחֵר:
 לֹא הִנִּיחַ אָדָם לְעַשְׂקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 אֶל תִּגְעוּ בַּמְּשִׁיחִי וּלְנַבִּיאֵי אֵל תִּרְעוּ: וַיִּקְרָא
 רָעַב עַל-הָאָרֶץ כָּל מִטְהַלְחָם שָׂבָר: שָׁלַח
 לְפָנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נְמוֹכַר יוֹסֵף: עָנּוּ בַּכֶּבֶל
 רָגְלוֹ בַּרְזֶל בָּאָה נַפְשׁוֹ: עַד יַעַת בֹּא דְבָרוֹ
 אֲמַרְתַּ יְהוָה צִרְפַּתְהוּ: שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירְהוּ
 מִשָּׁל עַמִּים וַיַּפְתַּחְהוּ: שָׂמוּ אֶדְוָן לְבֵיתוֹ
 וּמֹזְשֵׁל בְּכָל-קְנִיָנוּ: לְאָסֵר שָׂרְיוֹ בְּנַפְשׁוֹ וּזְקָנָיו
 יַחֲכֶם: וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גֵּר בְּאֶרֶץ-
 חָם: וַיִּפֹּר אֶת-עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרַיִם: הִפְךָ
 לָבָם לְשֵׁנָא עַמּוֹ לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדָיו: שָׁלַח מִנְשָׁה
 עַבְדוֹ אַחֲרָן אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ: שָׂמוּ-בָם דְּבָרֵי
 אֲתוֹתָיו, וּמֹזְפֵתִים בְּאֶרֶץ חָם: שָׁלַח חֲשָׁד
 וַיַּחֲשִׁידוּ וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ: הִפְךָ אֶת מִימֵיהֶם

לָדָם וַיָּמָת אֶת הַגָּתָם: שָׂרֵץ אֶרֶצָם צַפְרָדַעִים
 בַּחֲדָרֵי מַלְכֵיהֶם: אָמַר וַיָּבֵא עָרֹב פְּנִים בְּכָל
 גְּבוּלָם: נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בָּרֶד, אֵשׁ לְהַבּוֹת
 בְּאֶרֶצָם: וַיֵּךְ גִּבּוֹנָם וְתַאֲנָתָם, וַיִּשְׁבַּר עֵץ
 גְּבוּלָם: אָמַר וַיָּבֵא אֲרֶבֶה, וַיִּלַּק וַאֲיִן מִסִּפְרָ:
 וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֶרֶצָם, וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
 וַיֵּךְ כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶצָם, רֵאשִׁית לְכָל-אוֹנָם:
 וַיּוֹצִיָאם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
 שָׁמַח מִצְרַיִם בְּצִאתָם, כִּי-נִפְלַ פַּחַדָם עֲלֵיהֶם:
 פָּרַשׁ עֲנָן לְמַסָּה, וְאֵשׁ לְהָאִיר לַיְלָה: שָׁאֵל וַיָּבֵא
 שְׁלִיחַ וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁפִיעֵם: פָּתַח צוּר וַיִּזְוּבוּ
 מַיִם, הִלְכוּ בַצִּיּוֹת נָהָר: כִּי זָכַר אֶת-דְּבַר
 קִדְשׁוֹ, אֶת-אַבְרָהָם עֶבְדּוֹ: וַיּוֹצִיא עַמּוֹ
 בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרִנָּה אֶת בְּחִירָיו: וַיִּתֵּן לָהֶם אֶרְצוֹת
 גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ
 חֻקָּיו וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הִלְלוּיָהּ:

קלוז.

על נהרות בכל שם ישבנו, גם-בכינו
 בזכרנו את-ציון, על ערבים בתוכה תלינו
 בנרותינו: כי שם שאלונו שובינו דברי-שיר,

וְתוֹלְדֵינוּ שְׂמֵחָה, שִׁירוֹ לָנוּ מִנְשִׁיר צִיּוֹן: אֵיךְ
 נָשִׁיר אֶת-שִׁיר יְהוָה, עַל אֲדַמַּת נֹכַר: אִם-
 אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי
 לְחִכִּי, אִם לֹא אֲזַכְּרֶנּוּ, אִם-לֹא אֶעֱלֶה אֶת
 יְרוּשָׁלַיִם עַל רֹאשׁ שְׂמֵחָתִי: זָכֹר יְהוָה לְבָנֵי
 אֲדָוָה אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַיִם, הָאֹמְרִים עָרוֹ עָרוֹ עַד
 הַיּוֹם בָּהֶ: בַּת-בָּבֶל הִשְׁדֹּדָהּ, אֲשֶׁרִי שִׁישְׁלָם-
 לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלַת לָנוּ: אֲשֶׁרִי, שִׁיאֲחִז
 וְנִפִּין אֶת-עַלְלֶיךָ אֶל הַסֵּלַע:

קנ.

הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ-אֵל בְּקֹדֶשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ
 עִזּוֹ: הַלְלוּהוּ בְּגְבוּרָתָיו, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדֻלוֹ:
 הַלְלוּהוּ בְּתִקְוֵ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֶבֶל וּכְנֹר:
 הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמְחֹל, הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֹגֵב:
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שָׁמַע, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
 תְּרוּעָה: כֹּל הַנְּשַׁמָּה תִּהְיֶה יָהּ, הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים, יאמר שלשה פסוקים אלו:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו יגל יעקב ישמח
 ישראל: ותשועת צדיקים מיהוה מעזם בעת צרה: ויעזרם יהוה
 ויפלטם, ויפלטם מרשעים ויושיעם פי חסו בו:

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הרב אלהנן בן צבי דב ז"ל
נלב"ע ערב שבועות תשס"א
ת.נ.צ.ב.ה.

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הרה"צ ר'
ישראל אריה זצ"ל
בן אפרים זלמן זצ"ל
נלב"ע י"ד בטבת תשט"ו
ת.נ.צ.ב.ה.

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
מרת שלומצ'ה ע"ה
בת הרה"צ ר' ישראל אריה זצ"ל
נפטרה ח' באייר תשנ"ט
ת.נ.צ.ב.ה.

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

שרון בן נינת

הקב"ה יעזור שיזכה לפרנסה בשפע ובנקל
ותהיה לו הצלחה ברו"ג, וימצא את זוגו
משורש נשמתו במהרה, ויקים בית יהודי אמיתי
שהשכינה תשרה בו והשלוש
והשלזה לא ימושו מביתו,
ויזכה לבריאות איתנה ברמ"ח איבריו
ובשס"ה גידיו ולתשובה שלימה,
ויעבוד את ה' יתברך מתוך שמחה
וחדוה לאורך ימים ושנות חיים סלה.
אמן כן יהי רצון!